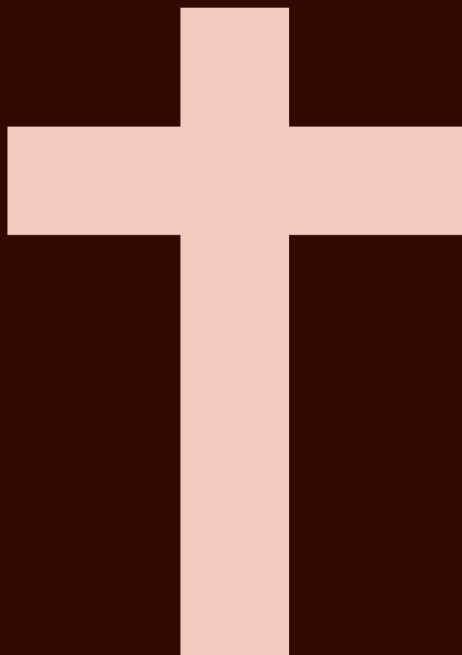

Dios ã jáap naáwát
tólih

New Testament in Cagua

Dios ã jáap naáwát tólih New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

Contents

San Mateo	1
San Marcos	63
San Lucas	101
San Juan	165
Hechos	211
Romanos	266
1 Corintios	293
2 Corintios	318
Gálatas	337
Efesios	348
Filipenses	357
Colosenses	363
1 Tesalonicenses	369
2 Tesalonicenses	374
1 Timoteo	377
2 Timoteo	384
Tito	389
Filemón	392
Hebreos	394
Santiago	414
1 Pedro	421
2 Pedro	428
1 Juan	432
2 Juan	438
3 Juan	439
Judas	440
Apocalipsis	443

SAN MATEO

*Dios wááh, Jesucristo, ã nuowãji ã wãtna
(Lc 3.23-38)*

¹ Weém, Mateo, ded pah Jesucristo ã jumatjidih wã daácna caá. Jesucristo ã nuowãji ã wãtnadih wã jwíih naóhbipna caá. Æ nuoji jon jãtih bóo David wãt jumni ãt jumup wat jã. Caán ã jumat pínah jãtih ã nuoji Abraham wãt jumribut ãt jumup wat jã.

² Abraham Isaac íip
ãt jumup wat jã.

Isaacboó Jacob íip
ãt jumup wat jã.

Jacobboó Judá ã déewãjãh
í íip ãt jumup wat jã.

³ Judáboó ã weh chénewã
ít jumup wat jã.

Fares, Zara ãt wãt jumup wat jã. Í íin
Tamar
mit wãt jumup wat jã.

Faresboó Esrom íip
ãt jumup wat jã.

Esromboó Aram íip
ãt jumup wat jã.

⁴ Aramboó Aminadab íip
ãt jumup wat jã.

Aminadabboó Naasón íip
ãt jumup wat jã.

Naasónboó Salmón íip
ãt jumup wat jã.

⁵ Salmónboó Booz íip
ãt jumup wat jã. Æ íin Rahab
mit wãt jumup wat jã.

Boozboó Obed íip
ãt jumup wat jã. Æ íin Rut
mit wãt jumup wat jã.

Obedboó Isaí íip
ãt jumup wat jã.

⁶ Isaíboó David íip
ãt jumup wat jã.
David wãt jãí judíowã
í chah maáh
ãt jumup wat jã.

Davidboó Urías wãt jumni
áadih
jwáub áa jumat táttimah, Salomóndih

ãt weh jumup wat jã.*

⁷ Salomónboó Roboam íip
ãt jumup wat jã.

Roboamboó Abías íip
ãt jumup wat jã.

Abíasboó Asa íip
ãt jumup wat jã.

⁸ Asaboó Josafat íip
ãt jumup wat jã.

Josafatboó Joram íip
ãt jumup wat jã.

Joramboó Uzías íip
ãt jumup wat jã.

⁹ Uzíasboó Jotam íip
ãt jumup wat jã.

Jotamboó Acaz íip
ãt jumup wat jã.

Acazboó Ezequías íip
ãt jumup wat jã.

¹⁰ Ezequíasboó Manasés íip
ãt jumup wat jã.

Manasésboó Amón íip
ãt jumup wat jã.

Amónboó Josías íip
ãt jumup wat jã.

¹¹ Josíasboó Jeconías ã déewãjãh í íip ãt
jumup wat jã.

Queét jum láa Israel baác dih moondih
míc mao yap yohnit, Babilonia
baác dih moónboó queétdih íih baácna
ít ub bejep wat jã.*

¹² Babilonia baácna í jãibíat táttimah,
Jeconíasboó Salatiel dih
ãt weh jumup wat jã.

Salatielboó Zorobabel íip
ãt jumup wat jã.

¹³ Zorobabelboó Abiud íip
ãt jumup wat jã.

Abiudboó Eliaquim íip
ãt jumup wat jã.

Eliaquimboó Azor íip
ãt jumup wat jã.

¹⁴ Azorboó Zadoc íip
ãt jumup wat jã.

Zadocboó Aquim íip
ãt jumup wat jã.

Aquimboó Eliud íip
ãt jumup wat jã.

¹⁵ Eliudboó Eleazar íip

* **1:6** 1Cr 2.1-15; Rt 4.18-22 * **1:11** 2R 24.14-15; 2Cr 36.10; Jer 27.20

ãt jamap wat jĩ.
 Eleazarboó Matán íp
 ãt jamap wat jĩ.
 Matánboó Jacob íp
 ãt jamap wat jĩ.
 16 Jacobboó José íp
 ãt jamap wat jĩ.
 Joséboó María áa
 ãt jamap wat jĩ.
 Maríaboó Jesús ín
 mit jamap wat jĩ.
 Jesúsboó Dios ã wahní Cristo í niijní ãt
 jamap wat jĩ.
 17 Abrahamjidih jwĩ jenah jwíhichah,
 púú Davidji jam láa jwĩ jenah
 péanachah, nihat í jaimenájih jamna,
 catorce poómp ít jamap wat jĩ.
 Davidjidih jwĩ jwúub jenah jwíhichah,
 púú Babilonia baácna judíowādih í ub
 bej láa jwĩ jenah péanachah, nihat í
 jaimenájih jamna, catorce poómp ít
 jwúub jamap wat jĩ.
 Babilonia baácna í juibí láa jwĩ jwúub
 jenah jwíhichah, púú Cristo ã cãac
 jam láa jwĩ jenah péanachah, nihat í
 jaimenájih jamna, catorce poómp ít
 jwúub jamap wat jĩ, páant mantih.

Jesucristo ã cãac jamat (Lc 2.1-7)

18 Nin pah Jesucristo ãt cãac jamap
 wat jĩ. ã ín Maríaboó Joséjĩh téihya
 chéonih pínah mit jamap wat jĩ. Í téihya
 chéwat pínah jãtih Túini Espíritu ã wēpatjĩh
 caántdih ã wudhdanachah, mit wudu jamap
 wat jĩ.* 19 Páant mi wudu jamuchah
 jéihna, Joséboó yoobópdi chãjni jamna,
 cãacwã í encahjah, caántdih yohat túut
 ãtih chãjap wat yuh jĩ. 20 Pánih jenah
 joí ãonit, ã oo jamuchah, Dioih ángelboó
 caandih jíghnit, “José, Davidji juma, Túini
 Espírituboó ã teo wáacatjĩh María mi wudu
 jamna caá. Pánihna, tíccanjah caántjĩh ma
 téihya chéweé. 21 Caánt newé weépdih mi
 túuhbipna caá. Caanjéh tigaá ãih cãacwã
 iiguipna bejnit déejidih túi ubni ã jumbipna
 caá. Páant cãacwādih túi ubni pínah ã
 jamuchah, Jesús ma wut búudhdáp”, ángel
 Josédih ãt niijíp wat jĩ.*

* 1:18 Lc 1.27 * 1:21 Lc 1.31 * 1:25 Lc 2.21

22 Jon jãtih Dios naáwátdih naóh yapani
 nin ã daacátji pahjah ãt yapap wat jĩ:

23 “Jáap wili wébít bid jwiníh newé
 weépdih mi túuhbipna caá. Caandih
 ‘Emanuel’, í niijbípna caá”, ãt niij
 daacáp tajĩ. (Is 7.14)

“Emanuel”, niijná, “Dios jwíjeéh ã jamna
 caá”, niij naóhna ít chãjap wat jĩ.

24 Dioih ángel caandih ã naáwát túttimah,
 ã niiját pahjah José Maríadih ãt téihya
 chéwep wat jĩ. 25 Obohjeéhtih, mi weh
 jumat pínah jãtih, José mijeéh ãt jamcap wat
 jĩ. Pánihna, caánt mi weépdih jumat túttimah,
 Joséboó mi wúuhdih Jesús ãt wut búudhdap
 wat jĩ.*

2

Yeó aáb júúwápmant moón Jesúsdi enedih í juyát

1 Herodes Judea baácndih moón í maáh
 jam láa, caán baácndih jamni Belén tútchidih
 Jesús ãt cãac jamap wat jĩ. ã cãac
 jumat túttimah, cúiwādih bohénit yeó
 aáb júúwápmant moón júóhnt, Jerusalén
 tútchina ít juyáp wat jĩ. 2 Pánih jwinít,
 caanjĩh moondih nin pah ít niij úubh joyóp
 wat jĩ:

—¿Judíowã í chah maáh pínah dedjĩh tigaá
 ã cãac jamat? Yeó aáb júúwápmant jamna,
 chah iigní cúí ã jáap jíghochah enna, ‘Maáh
 ã cãac jamna caá’, jwĩ niij jéihyep jĩ. Páant
 ã jíghochah enna, caandih weñedih júóhna
 caá jwĩ chãjap, cúiwādih bohénit ít niijíp wat
 jĩ.

3 Páant, í úubh joyát doonádih joinít,
 Herodesboó bádí ãt jenah joyóp wat jĩ. Ni-
 hat Jerusalén tútchidih moonbút bíic yoobó
 bádí ít jenah joyóp wat jĩ. 4 Pánihna,
 Herodesboó sacerdotewã í maáta, Moisés ã
 wutatjidih bohénitdihbat ãt bid wáacap wat
 jĩ. Páant í míic wáac juí beedéchah ennit,
 queédih nin pah ãt niij úubh joyóp wat jĩ:

—¿Dedboo tigaá Cristo ã cãac jamat
 pínahdih Dios naáwátdih naóh yapanit ít niij
 daác jĩ? ãt niijíp wat jĩ.

5 —Judea baácboó jamni Belén tútchidih
 Cristo ã cãac jumbipna caá. Nin pah Dios
 naáwátdih naóh yapani ãt niij daacáp tajĩ:

6 ‘Judea baácboó jamni Belén tátchimant judíowādih wutni pínah ã jũóhbipna caá. Caán queétdih táí en daoní ã jambipna caá. Pánihna, Belénboó ã cãac jamni pínah tátchi ã jamuchah, oboh jamni tátchi nihcan caá’, ãt niij daacáp tají, *(Mi 5.2)*

Herodesdih ãt niijíp wut jĩ.

7 Páant ã niiját túttimah, cãac wihcah, yeó aáb jũúwápmanant moondíh Herodes ãt jwúub bid bojop wut jĩ. Æ pebh ã juibínachah ennit, débólih caán cúí ã jwíih jígohtjidih queétdih ãt úbh joyóp wut jĩ. Páant ã úbh joyóchah, caán cúidih ã jwíih enatjidih ãt naáwáp wut jĩ. 8 Páant ã naáwát túttimah, Belén tátchina wahna, Herodes queétdih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Caandíh ñi táí bidbi jwuhúú. Bid jainít, weemdíh naáwádih ñi jwúub jũúwá, weembút caandíh weñedih wã bejat pínah niijná, ãt niijíp wut yuh jĩ.

9 Páant ã niijíchah joinít, queét ãt bejep wut jĩ. Páant ã bejehcah, yeó aáb jũúwápmanant ã jwíih enni cúijeh mantíh queétdih ãt jwúub waáwáp wut jĩ. Pánihna, wébít ã jamni mũũ cháh pohba caán cúí ãt chãwáp wut jĩ. 10 Páant ã chãwáchah ennit, búdí ãt weñep wut jĩ. 11 Pánihna, wébít ã jamni mũúdíh waád juibínit, caandíh beh wili bícdih ãt enep wut jĩ. Pánih ennit, wébít dih wẽina, bódicta ãt caj yoh ñajap wut jĩ. Pánih wẽi péanit, ã wã jũóhni paihnadih wãtnit, búdí jíib jamni oro, táí chej jamni cáwat pínah, mirra wãt jamni chej jamnidihbut caandíh ãt wũhup wut jĩ. 12 Caandíh wũh péanit, úwudih ãt bejep wut jĩ. Pánih ãonit, ã oo jámuchah, Dios queétdih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: “Herodes pebhboó ñi jwúub bejca bojó”, ãt niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah joinítji jáanit, ãih baácna jwúub bejna, bíh namáboó ãt bejep wut jĩ.

Joséwã Jesúsdi h Egipto baácboó ã nũmah jwei béjat

13 Páant ã jwúub bejat túttimah, José jwuh ã jwúub oo jámuchah, Dioíh ángel caandíhbut nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: “Ma jáa bojó. Bainídih ã mawat pínah niijná, Herodes ãih soldadowádih wahna

caá ã chãjap. Pánihna, bainídih, ã índihbut Egipto baácboó waícanjeh ma nũmah jwei béjeé. Caanná wã niiját pah bóo ñi jam jwuhúú”, ángel Josédih ãt niijíp wut jĩ.

14 Páant ã niijíchah joinít, cheijeh jáanit, Egipto baácna bainídih ã ín bícdih José ãt nũmah jwei béjep wut jĩ. 15 Caán Egipto baácna juibínit, Herodes ã báadh jwuhat pah bóo caánboó ãt jam jwuhup wut jĩ. Páant Jesús ã yapachah, Dios naáwátdih naóh yapani nin ã daacátji pah ãt yapap wut jĩ: “ ‘Egipto baácboó jamni wã wũúhdih wã bid bojipna caá’, Dios ã niijíp be”, ãt niij daacáp tají.*

Herodes neoná weépdih ã mawat túutap

16 Cúiwádih bohénit bíh namáboó ã jwúub bejat doonádih joinít, Herodesboó búdí ãt íjip wut jĩ. Pánih íjnit, Belén tátchidih moón neoná weépdih, caán tátchi jwéejdih moondíhbut ãt mawat túutap wut jĩ. Cúiwádih bohénit débólih caán cúí ã jwíih jígohtjidih ã naáwáchah joinítji Herodes ã mawíhniiboó chéne jópchi dée ã bíbohtdih ãt jéihyep wut jĩ. Pánih jéihna, chéne jópchi nũmp bíbohnt nihát neoná weépdih ãt mao yohat túutap wut jĩ. 17 Páant ã mawat túutuchah, Dios naáwátdih naóh yapani Jeremías ã daacátji pah ãt yapap wut jĩ.

18 “Ramá wãt jamni tátchidih moón búdí ñaacátdih ã joiná caá. Búdí jíghnit, ã ñaac jũñát búdí ã yána caá. Raquel mi jaimená yaádh, judíowã ã weha mána yaádh, ã wehdih ã mao yohochah ennit, búdí ã ñaac jũiná caá. ã weh ã wihcatdih enna, ã jíghat ã yaicán níit”, ãt niij daacáp tají. *(Jer 31.15)*

Joséwã Egipto baácmanant ã jwúub jũúwát

19 Herodes ã wunat túttimah, Joséwã Egipto baácboó páantjeh ãt jam jwuhup wut jĩ. Pánih jamnit, bíc chei José ã oo jámuchah, Dioíh ángel caandíh jíghnit, nin pah ãt jwúub niij naáwáp wut jĩ: 20 “Wébít dih mawíhntiji maátaboó ã wun beedáh bejep be. Pánihna, caandíh ã ínjíh Israel baácboó ma nũmah jwúub bejeé, páant mantíh”, ãt niijíp wut jĩ.

* 2:15 Os 11.1

21 Páant ã niiját túttimah, jáanit, wébít dih ã ín bíicdih Israel baácboó át numah jwúub bejep wut yuh jĩ. 22 Obohjeéhtih, Herodes ã buudát túttimah, ã wúuh Arquelaoboó Judea baác dih moondih át jwúub túut numá maáh waadáp wut jĩ. Páant ã jumat doonádih joinít, José caanná ã jwúub bejat pínahdih át úum jenah joyóp wut jĩ. Pánih úum jenah joinít, ã jwúub oo júmúchah, Dios caandih Judea baácboó át chāwát túutcap wut jĩ. Páant ã chāwát túutcah joinít, Judea baác dih yap bejnit, púú Galilea baácna ít juibínap wut jĩ. 23 Pánihna, caanná juibínitji, Nazaret wāt jumni tútchiboó ít jumap wut jĩ. Caanná ít jumúchah, Dios naáwát dih naóh yapanit ít daacátji pah Jesús át jumap wut jĩ. “ ‘Nazaret tútchidih bóo caá’, cāacwā Dios ã wahnidih ít niijbípna caá”, ít niij daacáp tajĩ.*

3

Juan Daabáni cāacwā dih ã bohéát (Mr 1.1-8; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

1 Dawá jópchi túttimah, Juan Daabáni cāacwā dih daabána át chājap wut jĩ. Judea baác dih múú wihcapboó ã pebhna juibínit dih Dios naáwát dih át bohé jwíhip wut jĩ. 2 Nin pah queéd dih át niij naáwáp wut jĩ: “¡Ni yéj chājat dih cádahnit, túiniboodih ñi túut numá! Nihat baác dih moondih Dios ã maáh jumát dih ã júutat pínah bahñijeh ã jadhna caá”, át niijíp wut jĩ.*

3 Jon jātih Dios naáwát dih naóh yapani Isaiásboó Juan ã bohéát pínahdih nin pah át niij daacáp tajĩ:

“Múú wihcapboó nin pah ã niij ñaac bohé bipna caá: ‘Jwí Maáh ã júuwát pínah jātih ñi yéj chājat dih cádahnit, túiniboodih túut numá, caandih ñi túi páñaá’, ã niijbípna caá”, Isaiás át niij daacáp tajĩ. (Is 40.3)

4 Juaníh yégueh chóo camello wāt jumni nuñáp yoócjñh nóomnit, ít yacni chóo wut jĩ. Áih juyáát tōp momo jiwí chóo tōp wut jĩ. Wúúc joowādih jeémpnit, belo macdihbut ãpĩ déebep wut jĩ.* 5 Jerusalén tútchimant, nihat Judea baác mant, Jordán muj jwéejmantbut dawá caandih joyódih

ípĩ juibínap wut jĩ. 6 Pánih juibínit, ã bohénachah joinít, ít yéj chājat dih Dios dih ípĩ naáwáp wut jĩ. Páant ít naáwáchah joinít, Jordán mujboó Juan queéd dih át daabánap wut jĩ.

7 Dawá fariseowā, saduceowābut daabáát túut dih ít juibínachah ennit, Juan queéd dih nin pah át jíponih niijíp wut jĩ: “¡Maiwā panihnit yeejépwā jumna, peéh chājat pínahdih úum jweíhñitjeh caá! Obohjeéhtih, yeéb ñi yéj chājat dih ñi cádahícat jíib Dios yeebdih ã peéh chājachah, ñi jéih jweicán niit.* 8 Yéj chājat dih yoobóp dih cádahnit, túiniboodih chājat caá yeebdih náahap. 9 Nin pah ñi niij jenah joicá bojóo: ‘Jon jātih bóo Abraham jwiit judíowā jwí nuó át jumap wut jĩ. Pánihna, ã jumená jumna, Dioíhwā caá jwí jumap’, ñi niij jenah joicá bojóo. Yeebdih nin pah wā niijná caá: Abraham jumená ñi jumúchah yahna, dedé pínah nihcan caá. Diosboó nin jee dáhnadih túut numá, Abraham jumená pínahdih ã jéih chājna caá. Abraham jumená ñi jumat nin oboh jumni jee dáhna ã nihat pahjeh tigaá.* 10 Nin pah ã jumna caá: Yeéb máa nah panihni ñi jumúchah, Diosboó máa nahdih tib yohni panihni caá ã jumap. Yeejé dahna quehñidih tib yoh bojnit, áih náatnadihbut ã pud yohbipna caá. Tib yoh péanit, caan náhdih, áih náatnadihbut ã cáo yohbipna caá. Páant ã cáwat pah caandih jepahcannit dih iiguípna ã wahbipna caá.* 11 Wā túttimah júóhni wā chah wēpni caá. Páant ã jumúchah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niij jenah joiná caá. Pánihna, ñi yéj chājat dih cádahnit, túiniboodih ñi túut numáchah, yeebdih wā daabána caá. Páant wā daabáát panihni, caánboó yeebdih Túini Espiritu ã wēpat dih búdí ã wuhbipna caá. Caán ã wēpat tuu iigát panihñijñh ñi yéj at dih cáwat pah ã chāj bipna caá, jwúub yéj chājihat dih ñi jenah joicát pínah niijná. 12 Trigo teoni panihni caá. Áih chóonadih caóh caj péanit, caán tíibna yoobát dihjeh wuh wúúhboó júi yacnit, áih múúboó ã ámohbipna caá. Obohjeéhtih, ã caóh cajni chóonaboodih ã cáo yohbipna caá. Páant ã chājat pah

* 2:23 Mr 1.24; Lc 2.39; Jn 1.45 * 3:2 Mt 4.17; Mr 1.15

* 3:10 Mt 7.19

* 3:4 2R 1.8 * 3:7 Mt 12.34; 23.33 * 3:9 Jn 8.33

wã táttimah jũóhni caandíh jepahnitdih ã táí ʘbbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh jepahcannitboodíh iiguípna ã wahbipna caá. Caán iigát dedé ã noón dʘbcan niít”, Juan át niijíp wʘt jĩ.

*Juan Jesúsdih ã daabáát
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)*

¹³ Táttimah, Jesús Galilea baácboó jumniiji bejnit, Juandih ã daabáát tútat tútat niijná, Jordán mʘjna át dei jʘibínap wʘt jĩ. ¹⁴ Obohjeéhtih, daabáíhcan, nin pah Juan caandíh át niij jepahap wʘt jĩ:

—Meémboó chah wēpni jumna, weémboodíh ma daabána áta táí tagaá. Meemdíh daabáni pínah nihcan caá, Juan Jesúsdih át niijíp wʘt jĩ.

¹⁵ —Páant niijcánjeh, weemdíh ma daabánaá. Pánih daabánit, Dios áihwādih ã chājat tútat pahjeh tigaá jwĩ chājbip. Páant jwĩ chājachah ennit, cāacwāboó Dios ã wahni wã jumatdih ĩ jéihbipna caá, Jesús át niijíp wʘt jĩ.

—Caán láa bácah, ã túimi nacaá, Juan át niij jepahap wʘt jĩ.

¹⁶ Páant niij jepahnit, Jesúsdih át daabánap wʘt jĩ. ã daabá péanachah, Jesús mʘjna ñuhniiji át aab ñúhʘp wʘt jĩ. Pánih aab ñúhnitjeh, Jesús ã enechah, jeá át jéweah bejep wʘt jĩ. Páant ã jéweah bejchah, jop pah jíghni Túini Espíritu jeámant dei jũóhni, caandíh át jwĩ jaamáp wʘt jĩ. ¹⁷ Páant ã jwĩ jaamáchah, “Nin wã wũúh, wã oini caá. Caandíh búdí wã wēina caá”, Dios jeámant át niijíp wʘt jĩ.*

4

*Nemépwã ĩ maáh Jesúsdih ã yéejahat
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)*

¹ Páant ã daabáát túttimah, Túini Espíritu Jesúsdih mʘú wihcapboó át numah bejep wʘt jĩ, nemépwã ĩ maáh, Satanás, caandíh yeejép ã wʘtat pínah niijná.*

² Caánboó jumna, Diosdih táí ʘbát tútat niijná, cuarenta yeó jáap át jeémcap wʘt jĩ. Pánih jeémcap, Jesús nʘgúp wʘnna át chājap wʘt jĩ. ³ Páant ã nʘgúp wʘnuchah enna, Satanásboó ã pebhna jʘibínit,

—Meém Dios wũúh jumna, nin jee dáhnadih ‘Pan dahna ma jumʘú’, ma niijí, át niijíp wʘt yuh jĩ.

⁴ —Páant wã chājcan niít. Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: ‘Jeémát dihjeh pohba ĩ jeéméchah, cāacwāih caolih táí booni panihni ã jumcan niít. ĩih caolih táí booni ã jummat pínah niijná, Dios naáwát dih táí joyát caá náahap’, át niij daacáp tají, (Dt 8.3)

Jesús Satanásdih át niij jepahap wʘt jĩ.

⁵ Páant ã niij jepahat túttimah, Jerusalén, “Dioih tútchi”, ĩ niijni tútchina Satanás Jesúsdih át numah bejep wʘt jĩ. Caanná numah jʘibínit, Dioih mʘú chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesúsdih át ñuhat tútup wʘt jĩ. ⁶ Pánih ñuhat tútunit, nin pah át niij naáwáp wʘt yuh jĩ:

—Meém Dios wũúh jumna, meemdíh ã wapat pínahdi jútat tútat niijná, ninmant ma ñaáp jéen bejeé. Davidji nin pah ã niij daacátjidih ma táí náhninaá:

‘Dios áih ángelwādih meemdíh ã en dawát tútʘbipna caá. Pánihna, queét meemdíh ĩ jíponih teobipna caá, jee dáhboó míh jícha ã bʘug lájcat pínah niijná’, át niij daacáp tají, (Sal 91.11-12)

Satanás Jesúsdih át niijíp wʘt jĩ.

⁷ —Páant wã chājcan niít. Dios naáwát dih biih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: ‘Ñi Maáh Dios ã niijátjidih “¿Yoobópdih niít?” niij jéihíhna, caandíh ñi chājat tútca bojó’, át niij daacáp tají, (Dt 6.16)

Jesús caandíh át niij jepahap wʘt jĩ.

⁸ Páant ã niij jepahat túttimah, jap bóo jeená Jesúsdih Satanás át numah púh laab béjep wʘt jĩ. Caán jeejína púh laab jʘibínit, nihat cāacwā ĩ jummat yoobó Jesúsdih át jútup wʘt jĩ. Dawá ĩih bií déedihbat át jútup wʘt jĩ. ⁹ Pánih jútunit, nin pah caandíh át niijíp wʘt yuh jĩ:

—Wã pebh bódicha caj yoh ñajnit, weemdíh ma weñeé. Páant ma weñechah, nihat nin tútchina ã jummatdihbat meémboodíh wã wāhbipna caá, Jesúsdih át niijíp wʘt jĩ.

* 3:17 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 12.18; 17.5; Mr 1.11; Lc 9.35 * 4:1 He 2.18; 4.15

¹⁰ —Satanás, weemdih ma cádah bejeé. Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:

‘Ma Maáh Diosdihjeh wēinit, ā wutatdih ma jepahaá’, át niij daacáp tají, (Dt 6.13)

Jesús Satanásdih át niij jepahap wut jī.

¹¹ Páant ā niijíchah joinít, Satanás caandih át cádahap wut jī. Páant ā cádahat táttimah, Dioíh ángelwáboó Jesús pebh juibínit, caandih ít teo wáacap wut jī.

Galilea baácdih moondih Jesús ā bohé jwíhat

(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² Táttimah, Juandih nemat mūboó ī nemat doonádih joinít, Jesús Galilea baácna át jwáub bejep wut jī.* ¹³ Caanjīh jumnihi Nazaret tátchimant bejnit, Capernaum tátchina át juibínap wut jī. Caán tátchi Galilea ím jwēejdih Zabulón, Neftalí ī jaimenáih baácji jumni tátchi át jumap wut jī. Caanná juibínit, Jesús át jumap wut jī.*

¹⁴ Páant ā jumuchah, Dios naáwátdih naóh yapani Isaías nin ā daacátji pah Jesús át yapap wut jī:

¹⁵ “Zabulón, Neftalí ī jaimenáih baácji, Jordán muj conanaamánt, ím pebh, Galilea wāt jumni baácdih dawá judíowā nihcannit ī jumna caá.

¹⁶ Caanjīh moón dupúnapboó jumnit panihnit Diosdih ít jéih jwuhcap taga. Pánih jéihcan, iiguírna bejnit déeji ít jumap taga. Obohjeéhtih, Dios ā wahní, yeh iigát panihni, ā táí chājatdih júutnit, queétdih caandih át jéihyanap taga buca”, Isaías át niij daacáp tají. (Is 9.1-2)

¹⁷ Caanná jumna, nin pah Jesús át niij naóh bohé jwíhip wut jī: “Nihat baácdih moondih Dios ā maáh jummatdih ā júutat pínah bahnijeh ā jedhna caá. Pánihna, ñi yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih ñi táut nūmú”, át niijíp wut jī.*

Queej júut maonitdih ájeéh Jesús ā bejat tútat

(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Táttimah, Galilea ímna dei juibí, púud bejnit, Simón, ā úud Andrésjīh queej júut maona, ñih ñuodih ī yoh báhanachah, Jesús

queétdih át enep wut jī. Simónboó Pedro ī niijni át jumap wut jī. Pánih ennit, nin pah queétdih át niijíp wut jī:

¹⁹ —Weemdih ñi pej jum jūúwá. Páant ñi jūúwáchah, yeebdih wā bohébična caá. Páant wā bohénachah joinít, queejwādh ñi bidat pah, cáacwāboodih bidnit, wíh doonádih ñi naóhbična caá, weemdih jepahna, wíhwā ī jummat pínah niijná, át niijíp wut jī.

²⁰ Páant ā niijíchah joinítjeh, ñih ñuonádih cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wut jī.

²¹ Pánih chibít yúup queétdih numah bejnit, Santiago ā úud Juandihbut Jesús át enep wut jī. Queét ī íp Zebedeo biícđih ñih jāáj chóodih chúudnit, ñih ñuonádih ámhna ít chājap wut jī. Pánih ennit, queét chénewādhbut át bid bojop wut jī, caandih ī pej jummat pínah niijná. ²² Páant ā bid bojochah joiná, queétdih biícđimantjeh nihát ī tewatdih, ī ípdihbut cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wut jī.

Dawá cáacwādh Jesús ā bohéát

(Lc 6.17-19)

²³ Pánihna, nihát Galilea baácdih moondih Jesús ā bohénitdih át numah bohé jibip wut jī. Jwiít judíowā jwí míc wáacat mūná jummat pah waadnit, Dios ā maáh jummat táini doonádih át bohénap wut jī. Pánih bohéna, det wūnnitdihbut át boonap wut jī.* ²⁴ Páant ā chājat doonádih nihát Siria baácdih moonbút ít joyóp wut jī. Pánih joinít, dawá mácah wūnat jumnit, búdí tubanit, nemép caolih jumnit, wāá wūnat jumnit, jéih wálicannitdihbut ít ub juibínap wut jī. Nihat ī ub juibínitdih Jesús át boonap wut jī. ²⁵ Páant ā chājat doonádih joinít, Galilea baácdih moón, Díez Tátchinadih moón, Jerusalén tátchidih moón, Judea baácdih moón, Jordán muj conanaamánt moonbút dawá caandih ít péé bejep wut jī.

5

Jeé ñaj yacapboó ded pah jumnitdih Dios ā wēi enatdih Jesús ā bohéát

(Lc 6.20-23)

* 4:12 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20 * 4:13 Jn 2.12 * 4:17 Mt 3.2 * 4:23 Mt 9.35; Mr 1.39

¹ Dawá ã pebh ï juibínachah ennit, jeé ñaj yacapboó púuh laáb juibínit, Jesús caanjih át chúudup wut jĩ. Páant ã chúuduchah, ã bohénitbut ã pebhna ït juibínap wut jĩ.

² Páant ï juibínachah ennit, queédih bohéna, nin pah át níj naóh jwíhip wut jĩ:

³ “Det moh yéejnit panihnit Dios ã teo wáacatdih bidnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, queédih ã teo wáacipna caá, Dios ã maáh jumapboó ï túi jumat pínah niijná.

⁴ “Det ï yéejatdih jġahnit, bita ï yéejatdihbut jġahnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, queédih túi teo wáacnit, ï yéejatdih ã yohochah, ï jġahat ã yaibípn caá.*

⁵ “Det bitadih yap yohcanjeh teo wáacnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, nin baác jáap ã jumachah, queédih maáta pínah ã waadábipna caá.*

⁶ “Det nuugúp wan babhbíhnit panihnit yoobópdih chājat pínahdih bidnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, Dios queédih ã teo wáacipna caá, caandih ï túi jepahat pínah niijná.*

⁷ “Det bitadih jġah en teo wáacnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, Diosbut queédih ã jġah en teo wáacipna caá.

⁸ “Det Diosdihjeh bidnit, yoobópdih jenah joinítidih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ã teo wáacachah, Diosdih ï enbipna caá.*

⁹ “Det bitadih míc jūihñat túutcan, túi biíc dih chājat túutnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ‘Wā weh caá’, queédih ã niijbípna caá.*

¹⁰ “Det Dios ã náahat pah ï chājat jīb bitaboó queédih yeejép ï chājachah yuhna, caandih cádahcannitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ã teo wáacachah, Dios ã maáh jumapboó ï jumbipna caá.*

¹¹ “Wíhwā ñi jumat jīb bita yeebdih ï jūihñachah, yeejép ï chājachah, ï yee naóh yacachah, yeebdih wēi ennit, wā teo wáacipna caá.* ¹² Dios naáwátidih naóh

yapanitjidih biíc yoobó yeejép ïtát chāj waáwáp tajĩ. Pánihna, queédih ï chājatji pahjeh bita yeebdihbut yeejép ï chājbipna caá. Obohjeéhtih, jeáboó ñi juibínachah, Dios yeebdih búdí ã túi chājbipna caá. Páant ã túi chājat pínahdih jéihnit, bita yeebdih yeejép ï chājachah yuhna, ñi túi weñeé”, Jesús queédih át niijíp wut jĩ.*

Núumni, jiiát panihnit Jesúhwā ï jumat (Mr 9.50; Lc 14.34-35)

¹³ “Yeéb nin baácboó jumna, núumni panihni ñi jumna caá. Núumnijih ñipĩ bainá caá, jeémát ã nuñat pínah niijná. Pánihat pah yeéb wíhwāboó nihat bitajeéh jumna, queédih ñi túi teo wáacna caá, ï túi jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, núumni ã buyát beedéchah, ñi jéih jwúb buyácan caá. Páant ã buicáh, caandih yohatjeh caá náahap. Pánih yohnidih cáacwā jéihcanjeh, ï wid chāibipna caá. Pánihat dée pah yeéb Diosdih cádahna, bitadih teo wáacat dée wihcan, buicánni núumni panihni ñita jum tagaá.*

¹⁴ “Yeéb nin baácboó jumna, jiiát panihni ñi jumna caá. Chei namáboó ñi jii béjat pah, ñi túi chājachah ennit, bitabut biíc yoobó Dioih namáboó ï jéih bejna caá. Jeejih jumni tútchidih dedé jāhat wihcah, nihat cáacwā ï túi enat pah, yeéb ñi túi chājatdihbut nihat ï túi enna caá.* ¹⁵ Jiiát dahdih jiiñit, pamap dahjih cáacwā ïpĩ páah jwejcan caá. Obohjeéhtih, caandih japboó ïpĩ jii cáagna caá, nihat muú díitboó jumnit ï túi enat pínah niijná.* ¹⁶ Pánihna, caán japboó cáagni jiiát dah panihni jumna, yeebút bitadih ñi túi chājaá. Páant ñi túi chājachah ennit, ñi ïp jeámant bóodih cáacwā ï wēi naóh bípna caá”, queédih Jesús át niijíp wut jĩ.*

Moisés ã wutatji

¹⁷ “Nindihbut yeebdih wā jéihyaat túutna caá: Moisés ã wutatjidih, Dios naáwátidih naóh yapanit ï daacátjidihbut yohodih wā jūóhcan beé. Queét ï daacátjidih yoobópdih cáacwā dih jéihyanit, ï niijátji pah biíc yoobó chājat túut niijná, wā jūúwáp be. ¹⁸ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Péeni yeó jáap jātih, Moisés ã wutatji ã buúdcán

* 5:4 Is 57.18; 61.2 * 5:5 Sal 37.11 * 5:6 Pr 9.5; Is 55.1-2 * 5:8 Sal 24.3-4 * 5:9 Pr 12.20 * 5:10 1P 3.14

* 5:11 1P 4.14 * 5:12 2Cr 36.16; Hch 7.52 * 5:13 Mr 9.50; Lc 14.34-35 * 5:14 Jn 8.12; 9.5 * 5:15 Mr 4.21;

Lc 8.16; 11.33 * 5:16 1P 2.12 * 5:18 Lc 16.17

niit. Nihat ã daacátji pah ã yap beedáát pínah jãtíh, nin baác, jeábut ã buudcán niit.*
 19 Ded biíc wutatdih yap yohna, ‘Dedé pínah nihcan caá’, niijní, bitadihbut yap yohat túttni, Dios ã maáh jumapboó oboh jumni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã wutatdih túi jepahna, bitadihbut jepahat túttni, Dios ã maáh jumapboó maáh ã jumbipna caá. 20 Yoobópdi h yeebdíh wã naóhna caá. Moisés ã wutatjidi h bohénit, fariseowãbut ‘Dios ã wutatdih jwí túi jepah beedána caá’, niijná yahna, í túi chãjcan caá. Pánihna, Dios ã wutatdih yeébbodíh queét chah túi jepahat caá náahap. Pánih jepahcan, Dios ã maáh jumapboó ñi juibícan niit”, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

Íjat

(Lc 12.57-59)

21 “Ñi nuowãdih nin pah í niij naóh bohéatjidi h yeébbút ñit joijí tagaá: ‘Cãacwãdih ñi mao yohca bojoó. Ded cãacdi h mao yohnidi h peéh chãjat ã jumbipna caá’, í niijátjidi h ñit joijí tagaá.* 22 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdíh wã naóhna caá: Ded biíhdi h íjna, cãacdi h mao yohnidi h í peéh chãjat pah, caandíhbut peéh chãjat ã jumbipna caá. Ded biíhdi h jũihna ‘Meém jenah joicánni caá’, ã niijátji júb, peéh chãjat túttnit pebhboó í ub bejbipna caá. ‘Meém yeejépbah caá’, niijní iiguípna bejni pínah ã jumna caá.

23 “Diosdi h weñedi h juibína, sacerdotedi h nuñúpdih ñi mao wãhat tútat pínah jãtíhbitjeh, biíh yeebdíh ã íjatdi h náhnit, nin pah ñi chãjaá: 24 Ñi wũhni pínah nuñúpdih jwej jwũhni t, ã pebhna jwũub bej, ñi míc ámohoó. ‘Páant wã chãjatjidi h wã jĩgahna caá. Chéneji wã jwũub chãjcan niit, páant muntih. Pánihna, weemdi h ma íj jenah joyátdi h ma cádaahaá’, ñi niijí. Páant ñi míc ámohat túttimah, Dioíh muuná caandíh weñedi h ma jwũub bejeé, buca.

25 “Biíhdi h ma júb buudáát di h bidnit, cãacwãdih peéh chãjat túttni maáh pebhna naóh yacadi h meemdi h ã ub bejchah, ãjeéh íjcanjeh ma bejeé. Peéh chãjat túttni pebhboó ñi juibíat pínah jãtíh, meemdi h

ã naóh yacat pínah niijná, caanjíh ñi míc ámohoó. Páant ñi chãjchah nihna, yeebdíh ãta naóh yac tagaá. Páant ã naóh yacachah joinít, peéh chãjat túttniboó meemdi h nemat muúboó ãta nemat tút tagaá. 26 Yoobópdi h yeebdíh wã naóhna caá. Caán nemat muúboó ñi júb chãj beedáát pah bóo ñi jum jwũhbipna caá. Caán júb chãjat túttnidi h júb chãj péanit, ñi bacbipna caá”, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

Bita weha mánañi h yeejé chãjcat

27 “Ñi nuowãdih nin pah í niij naóh bohéatjidi h yeébbút ñit joijí tagaá: ‘Bita weha mánañi h yeejé ñi chãjca bojoó’, í niijátjidi h ñit joijí tagaá.* 28 Obohjeéhtih, weémboó yeebdíh nin pah wã naóhna caá: Ded yad wiliñi h yeejé chãjcan yahna, caántdi h en ñinahnitjeh, yeejé ãtát chãj péanap taga. Pánihna, yaddihbut biíc yoobó muntih ã yapna caá.

29 “Ma jéihyepmant bóo quíibjĩh en ñinahnit, yeejé chãjna, caan dáhdih wãat yohat pah, caán yéj chãjatdi h ma cádaahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna mata bej tagaá. Míih quíib dahdi h ma wãat yohochah, caan dáhjuh ãta buud tágaá. Obohjeéhtih, chéat pah dahjĩh iiguípna bejna, chah yeejé pohba mata yap tagaá. Pánihna, en ñinahnit, yeejé chãjatdi h cádahat caá náahap.*

30 “Míih jéihyepmant bóo téihyaji h yeejé chãjna, caán téihyadi h ma dáuc bóod yohat pah, caán yéj chãjatdi h ma cádaahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna mata bej tagaá. Míih téihyadi h ma yohochah, caán téihyajah ãta buud tágaá. Obohjeéhtih, chéat pah téihyaji h iiguípna bejna, chah yeejé pohba mata yap tagaá. Pánihna, yéj chãjatdi h cádahat caá náahap”, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.*

Yaddih yohcat

(Mt 19.7-9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 “Ñi nuowãdih nin pah í niij naóh bohéatjidi h yeébbút ñit joijí tagaá: ‘Yaddih yohíhna, ñi yohat pínah papélahdi h wãhni t, caántdi h ñi jéih yohna caá’, í t niijíp wut yah jĩ.* 32 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdíh wã naóhna caá: Æjeéh bóli

* 5:21 Ex 20.13; Dt 5.17
 Dt 24.1-4; Mt 19.7; Mr 10.4

* 5:27 Ex 20.14; Dt 5.18

* 5:29 Mt 18.9; Mr 9.47

* 5:30 Mt 18.8; Mr 9.43

* 5:31

biíh newéjĩh yeejép mi chājat jībjuh, newé caántdih ā jéih yohna caá. Páant mi chājchah yuhna, ā yohat túttimah, biíhjih mi jwúub áa jumna, caanjĩh yeejép mita chāj tagaá. Pánihna, det yohnitjih jwúub áa jumna, yeejép ĩ chājna caá”, Jesús āt niijíp wut jĩ.*

Ded pah yoobópdih jwĩ naáwát pínah

33 “Jon jātih moondih nin pah ĩ niij naóh bohéátjidih yeebbút ñit joiij tagaá: ‘ “Dios ā enechah, wā niiját pah wā chājbična caá. Páant wā chājchah, weemdih ā peéh chāja naáh”, niijnít, ñi niiját pahjeh chājat caá náahap’, ĩt niijíp wut jĩ.* 34 Obohjeéhtih, yeéboó ñi niiját pah chājihcan, Dios ā wātjih niijcánjuh, ‘weemdih peéh chājna’, niijná, biíh wātjihjuh ñipĩ niijná caá. Yoobópdih nin pah yeebdih wā naóhna caá: ‘Jeá túini ā jummat pah, wā niiját biíc yoobó wā chājbična caá’, ñipĩ niijná caá. Obohjeéhtih, ‘jeá’, niijná yuhna, Dios ā maáh jumapboó ā jumachah, ā wātdih niiját pahjeh muntih niijná caá ñi chājap. 35 ‘Nin baác túini ā jummat pah, wā niiját biíc yoobó wā chājbična caá’, ñipĩ niijná caá. Obohjeéhtih, ‘baác’, niijná yuhna, nin baácđih moondih Dios maáh ā jumachah, ā wātdih niiját pahjeh muntih niijná caá ñi chājap. ‘Jerusalén tútchi túini ā jummat pah, wā niiját biíc yoobó wā chājbična caá’, ñipĩ niijná caá. Obohjeéhtih, Jerusalén jwĩ Maáh chah wēpni ā ñioni, caandih jwĩ weñat pínah tútchi, oboh jumni tútchi nihcah, biíc yoobó muntih niijná caá ñi chājap.* 36 ‘Wā báadhna, wā niiját pah yoobópdih wā chājbična caá’, ñi niijíchah, biíc yoobó ā túican caá. Diosjuh yeebdih ā jéih báadhdát túutna caá. Caanjéh ñiuh wáo yoóđđih jéih baabána, ā jéih jwúub eyana caá. Yeéb áihwā jumna, ñiuh bácahjih niijná yuhna, áih wātjih niiját pahjeh muntih niijná caá ñi chājap. 37 Obohjeéhtih, nin pahjeh ñi niijí: ‘Páant wā chājbična caá’, niij, ‘Páant wā chājcan niit’, ñi niijí. Chah dawá jacna ñi niijíchah, ā túican caá”, Jesús āt niijíp wut jĩ.

Jwĩ peéh chāj jwúubacat (Lc 6.27-36)

38 “Ñi ñowāđđih nin pah ĩ niij naóh bohéátjidih yeebbút ñit joiij tagaá. ‘Biíh miuh quíib dahđđih ā búuh mawat pahjeh, meembút caandih búuh mao jwúubanaá. Miuh maó doóbhđđih ā daj mawat pahjeh, meembút caandih daj mao jwúubanaá’, ĩt niijíp wut jĩ.* 39 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdih wā naóhna caá: Meemdih yeejép chājnidih yeejép ma chāj jwúubaca bojó. Ded meemdih ĩjnit, miuh jéihyepmant bóo púo túibđđih ā mawachah, biámantbut ma júutú, mawíhna, ā jwúub mawat pínah niijná.* 40 Biíhboó ded pah ma chājatji jīb meemdih ā naóh yacachah, peéh chājat túutniiboó miuh camisaduh meemdih naóh yacnidih ā wúhat túutuchah, caandih wúhñit, ma đoní jih bóo chóodihbut ma wúhú. 41 Biíhboó áih bií déedih namá tacđđih meemdih ā đuo wáhat túutuchah, meémboó ā juibíat pínahna ma đuo wáhaá. 42 Ded ā náahatđđih meemdih ā wúbúchah, ma wúhú. Biíh meemdih ā wáihichah, caandih ma wayaá”, Jesús āt niijíp wut jĩ.

Jwítdih eníhcannitđđih Jesús ā oyat túutat (Lc 6.27-28,32-36)

43 “Ñi ñowāđđih nin pah ĩ niij naóh bohéátjidih yeebbút ñit joiij tagaá: ‘Ñijeéh jumnitđđih ñi oyoó. Obohjeéhtih, yeebdih eníhcannitđđih eníhcat caá náahap’, ĩt niijíp wut jĩ.* 44 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdih wā naóhna caá: Yeebdih eníhcannitđđih oinit, ñi túi chājaá. Det yeebdih yeejép ĩ chājachah, Diosđđih ñi wúbú, queéđđih ā túi chājat pínah niijná. 45 Pánih chājna, jwĩ íp jeámant bóo ā weh ñi jumbična caá. Diosboó nihat cáacwāđđih biíc yoobó ā túi chājna caá. Yeejépwāđđih, túinitđđihbut yeó ā túi chāhat túutna caá. Ā wútatđđih jepahnitđđih, jepahcannitđđihbut mah ā buégát túutna caá. Cáacwāđđih biíc yoobó Dios ā túi chājat pah, yeebbút biíc yoobó ñi túi chājaá. 46 Yeebdih oinitđđihjuh ñi oi jwúubanachah, dedé pínah nihcan caá. Romano maáta ĩ wúbat túutni dinerodih wúbhñitboó túbit

* 5:32 Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18; 1Co 7.10-11

Mt 23.22; Stg 5.12 * 5:38 Ex 21.24; Lv 24.20; Dt 19.21

* 5:33 Lv 19.12; Nm 30.2; Dt 23.21

* 5:39 Lm 3.30 * 5:43 Lv 19.18

* 5:35 Sal 48.2; Is 66.1;

yéejnit jumna yuhna, páant ì chājna caá. Obohjeéhtih, yeéb wíhwāboó nihatdih oinit, biíc yoobó teo wáacat caá náahap. ⁴⁷ Yeéb ñi déewādhjeh míic jwāáhnit, ñi wēi naóh uúbúchah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannit yuhna, biíc yoobó ì chājna caá. Obohjeéhtih, yeébboó nihatdih ñi túi wēi jwāáá. ⁴⁸ Jeámant bóo jwí íp nihatdih túi chājni ā jumat pah, ā weh jumna, biíc yoobó yeebbút nihatdih túi chājnit ñi jummu”, Jesús āt niijíp wut jī.*

6

Ded pah caá jwí túi chājat

¹ “Dios táinidih ā chājat túutachah jepahnit, ‘Ñi enee! Dios ā wutat pah wā túi chājna caá’, bitadih ñi niijcá bojoó. Pánih bita ì wēi enat pínahdhjeh bidna, ì wēi naáwátjeh ñi túi chājat jíib wāát jumna caá. Dios jeámant bóo yeebdih ā wāhcan niít.*

² “Moh yéejnitdih teo wáacna, bitadih ñi júutca bojoó. Túi chājnit pah jíghonitboó nihāt ì wēi enatdih bidna, ded pah ì chājat pah ñi chājca bojoó. Queét namánaboó jumnitdih, jwiít judíowā jwí míic wáacat munáboó jumnitdihbut ípí wāhna caá, dawá queétdih ennit, ì wēi naáwát pínah niijná. Queétdih ì wēi naáwáchah, ì túi chājatjí jíib dée ì bíbohna caá. Diosboó ì túi chājatjí jíib queétdih ā jwáub wāhcan niít.

³ Obohjeéhtih, moh yéejnitdih teo wáacna, biíh ma chéen yoobát ā jumachah yuhna, caandih júutcanjeh, ma wāhmu. ⁴ Páant moh yéejnitdih ñi teo wáacachah, cāacwā ì encah yuhna, Diosboó ā enna caá. Pánih enna, caanjéh ñi túi chājatjí jíib yeebdih ā wāhbihna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.

Ded pah caá jwí uúbát (Lc 11.2-4)

⁵ “Diosdih uúbhna, túi chājnit pah jíghonitboó nihāt ì wēi enatdih bidna, ì uúbát pah yeébboó ñi uúbhca bojoó. Queétboó uúbhna, jwiít judíowā jwí míic wáacat munáboó, namánaboobút ñuhnit, Diosdih ì uúbhna caá, dawá queétdih ennit, ì wēi naáwát pínah niijná. Páant cāacwā ì wēi enatjeh caá ì uúbát jíib dée.*

⁶ Obohjeéhtih, yeébboó Diosdih uúbát túut niijná, ñiíh tólihboó ñi nem waad béjeé. Pánih nem waad béjnit, jwí íp jwí jéih enca naáhdih ñi uúbú. Pánihna, cāacwā ì encah yuhna, jwí ípboó yeebdih ennit, ā túi joibípna caá. Pánih joinít, ñi uúbúchah, yeebdih ā túi teo wáacbihna caá.

⁷ “ ‘Dawá láa nin jacnajíhjih wā uúbúchah, Dios weemdih ā túi jepahbihna caá’, caandih jéihcannitboó ì niij jenah joiná yuh caá. ⁸ Pánihna, queét ì uúbát pah ñi uúbhca bojoó. Obohjeéhtih, ñi uúbát pínah jātih, jwí ípboó ded pah ñi náahatdih ā jéihna caá. ⁹ Pánihna, yeébboó nin pah jwí ípdih ñi niij uúbú:

‘Paá, meém jeáboó jumni, chah táini ma jumachah, meemdih jwí wēina caá. Ma wut chah yáaat caá jwiít jwí náahna caá.

¹⁰ Nihat meém maáh ma jummatdih jéihnit, ì jepaha naáh. Ma wutachah, jeáboó jumnit ì túi jepahat pah, nin baácdih moonbút ì jepaha naáh.

¹¹ Yeó jáap jumat pah jwí jeémát pínahdih ma wāhmu.*

¹² Bita jwiítidih ì yéj chājatdih jwí yohat pah, meembút jwí yéj chājatdih ma yohoó.

¹³ Nemépwā ì maáh jwiítidih ā yéjaíhichah, ma teo wáacá, jwí yéj chājcat pínah niijná. Páant jwí uúbúchah, meém jwí Maáh chah wēpni jumna, ma jéih jepahna caá. Páant ma jumachah, yeó jáap jumat pah nihāt meemdih ì wēi naáwát caá náahap. Páant tíi ā jumna nah’,

Diosdih ñi niij uúbú.

¹⁴ “Bitá yeebdih ì yéj chājatdih ñi yohochah ennit, jwí íp jeáboó jumnitbut yeéb ñi yéj chājatdih ā yohbihna caá.

¹⁵ Obohjeéhtih, bita yeebdih ì yéj chājatdih ñi yohcah, jwí ípbut ñi yéj chājatdih ā yohcan niít”, Jesús āt niijíp wut jī.*

Ded pah caá jeémp jwāhcan jwí uúbát

¹⁶ “Diosdih túi uúbát túut niijná, jeémp jwāhcan, jíghonit pah ñi jíghoca bojoó. Páant tigaá túi chājnit pah jíghonitboó ípí chājap. Cāacwā queétdih ì wēi naáwátidih

* 5:48 Lv 11.44-45; 19.2; Dt 18.13

* 6:1 Mt 23.5

* 6:5 Lc 18.10-14

* 6:11 Pr 30.8-9

* 6:15 Mr 11.25-26

bidna, queét ñih móotdih jġahni pah ĩ chājna caá. Páant ĩ chājachah, jeémp jwuhcannit ĩ jummatdih nihát ennit, ‘Queét táinit caá’, ĩ niġ wēina caá. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá: Cāacwā queétdih ĩ wēi naáwátjeh ĩ jeémp jwuhcat jíib dée ā jumna caá. Diosboó queétdih ā wēi naóhcan niít. Queét ĩ chājat pah ñi chājca bojoó. ¹⁷ Obohjeéhtih, yeéboó jeémp jwuhcan, ñíih móotdih túi chocnit, yeó jáap jummat pah ñi túi míic ámohat pah ñi chājaá. ¹⁸ Yeéb páant ñi chājachah, ñi jeémp jwuhcatdih cāacwā ĩ jéihcah yuhna, jwī ípboó ā jéihbipna caá. Jwī íp, jwī jéih enca naáh, ñijeéh jumnit, jeémp jwuhcanjeh, ñi wúbáchah, ā enbipna caá. Pánih ennit, ded pah jeémp jwuhcan, ñi wúbát jíib yeebdíh ā túi chājbiipna caá”, Jesús át niġíp wut jġ.

Jeáboó búdí jíib jumni panihnidih jwī bíbohat
(Lc 12.33-34)

¹⁹ “Nin baácboó jum jwuhna, ‘Wíih pínahjeh caá’, niġ jenah joinít, bíí déedih dawá ñi wub ámohca bojoó. Nin baácboó jumni ā moopáh bejbipna caá. Bíih moópcannidih bitaboó ĩ nūumbípna caá. Pánihna, nin baácđih bóo bíí dée buudní pínahjeh ā jumuchah, caandíh ñi en ñinahca bojoó.* ²⁰ Obohjeéhtih, bíí déedih ñi en ñinahat pah Dios ā weñat pínahdih túi jenah joí chājnit, búdí jíib jumni panihnidih jeáboó ñi bíbohbiipna caá. Caán ñi bíbohniboó ā moópcan niít. Nūumnít ĩ jéih wub bejcan niít. Pánihna, caanná ñi bíbohat pínah ā buudcán niít. ²¹ Dios pebhboó ñíih búdí jíib jumni panihni ā jumuchah jéihnit, Dios ā weñat pínahdih ñi túi jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, nin baácboojéh ñíih búdí jíib jumnidih bíbohnit, ñi weñat pínahdihjeh ñi jenah joibípna caá”, Jesús át niġíp wut jġ.

Ded pah jwī jenah joyátdih jwī chājat
(Lc 11.34-36)

²² “Jiiát ā túi yeh iiguíchah, jwī túi jéih enat pah, Dios ā weñat pínahdih túi jenah joinít, táinidih ñi chājbiipna caá. Ded pah ñi jenah joyátdihjeh ñi chājbiipna caá. Táinidih jenah joinít, táinidih ñi chājbiipna caá. ²³ Obohjeéhtih, túicannidih jenah

joinít, yeejépdih ñi chājbiipna caá. Páant yeejépdih ñi jenah joyóchah, tūbit yeejép ñi chājat ā jumbiipna caá”, Jesús át niġíp wut jġ.

Dinerodih búdí bidna, Diosboodíh ñi jéih bidcat

(Lc 16.13)

²⁴ “Ded Diosdih oini ā weñat pínahdih chājna, tūbit pohba dinerodih ā jenah joicán niít. Obohjeéhtih, ded dinerodihjeh búdí jenah joiníboó Diosboodíh ā oican caá. Dinerojġhjih wēini jumna, Diosboodíh ā náahcan niít. Pánihna, Diosdih, dinerodihbut bíic yoobó ñi jéih bidcan caá”, Jesús át niġíp wut jġ.

Dios ā wehdih ā túi en dawát

(Lc 12.22-31)

²⁵ “Nin pah yeebdíh wā jwúub naóhna caá: Ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínah, ñi dawát pínah yéguehnadihbut ñi náhni dahwaca bojoó. Obohjeéhtih, caandíh bidat chah Diosjeéh ñi túi jummat pínahboodíh ñi bidíi. Páant ñi bidichah, caán yeebdíh oina, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ā wūhbipna caá, ñi túi jummat pínah niġná. ²⁶ Jwébehwāđih ded pah Dios ā en dawátđih ñi jenah joyoó. Queét wápchi wihcan, jeémát ĩ ámohat mūunáđihbut ĩ bíbohcah yuhna, jwī ípboó queétdih túi en daoná, ĩ jeémát pínahđih āpġ wūhna caá. ¡Obohjeéhtih, jwébehwāđih ā oyat chah yeébboodíh Dios ā oina caá! Pánih oinit, yeebdíhbut ā túi en daobípna caá. ²⁷ Nindih ñi túi jenah joyoó: Búdí náhni dahwana yuhna, ñi wunat pínah yeó jáapđih ñi jéih túut nūumcán niít. Pánihna, búdí ñi jenah joyát dedé pínah nihcan caá.

²⁸ “Ñi dawát pínah yéguehnadihbut búdí ñi jenah joicá bojoó. Jiadih bóo cháanadih ñi túi jenah joyoó. Caán cháana behna, ā túi jíghat pínahđih āpġ teocan caá. ²⁹ Pánih teocan yuhna, maáh Salomónji áih táini yégueh chóodih daonít, ā túi jíghat chah cháanaboó ā túi jíghona caá.* ³⁰ Caán cháanadih Diosboó ā túi jíghat túutna caá. Obohjeéhtih, caán cháanaboó buu déedih jum, cheibit déedih ā diib téh bejna caá. Páant ā diib téhechah, cāacwā ĩpġ cáo yohna caá. Páant maátcanjeh ā jumuchah yuhna,

* 6:19 Stg 5.2-3 * 6:29 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6

Dios caán cháanadih túi jíghni ã chãjna caá. Caán cháanadih túini yégueh dée pah ã wãhat chah yeébbodíh Dios yéguehdih ã wãhbipna caá. Pánihna, caandíh búdí jenah joicánjeh, Diosboodíh ñi túi jenah joyoó. ³¹ Ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínah, ñi dawát pínahdihbut búdí ñi jenah joicá bojoó. ³² Diosdih jéihcannitboó bií déedih tabit ípí jenah joiná caá. Obohjeéhtih, jwí íp jeáboó jumni, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ded pah yeebdíh jadhdadidih ã jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdíh ã teo wáacat pínahdih ñi túi jenah joyoó. ³³ Bií déedih ñi bidat chah, Dios ã maáh jumadidih bidnit, caandíh ñi túi jepahaá. Pánih jepahnit, ãih túini doonádih bitadidih ñi naáwá, queébtat caandíh í jepahat pínah niijná. Páant ñi chãjachah, Diosboó nihat ñi náahatdih ã wãhbipna caá. ³⁴ Cheibit dedé ã yapat pínahdih búdí ñi jenah joicá bojoó. Cheibit yeejép ñi yapachah, Dios yeebdíh ã teo wáacpina caá. Bũ ded pah ñi chãjatdihjeh jenah joyát caá náahap. Biíh yeó jáapdih bóo pínahdih tabit ñi jenah joicá bojoó. Dios yeebdíh en daonít, ã túi teo wáacpina caá”, Jesús át niijíp wat jĩ.*

7

*“Yeejépwã caá”, bitadidih niij jãihcat
(Lc 6.37-38,41-42)*

¹ “ ‘Meém yeejép caá’, bitadidih ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijcáh, Dios yeebdíhbut ‘Meém yeejép caá’, ã niijcán niit. ² Bitadidih ‘Ápí túi chãjcan caá’, ñi niij enat pah, Diosboó yeebdíhbut biíc yoobó ã niij enbipna caá.* ³ Nin pah yeéb ñipí chãjna caá: Ñi déedih bainí quíib becát ã jumachah, caanbítidih ñi túi enna caá. Caán bainí oj ã jumachah yuhna, ñi enat pah, ñi dée ã yéej chãjatbitdih ñipí enna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh búdí quíib becát ã jumachah yuhna, caandíh ñi encan caá. Caandíh ñi encat pah, búdí yeejép chãjna yuhna, ñi enah bojna caá. ¿Dépanih tigaá páant ñi chãj? ⁴ Yeebdíh búdí quíib becát panihni ã jumachah yuhna, ‘Némé, ma quíib becátidih weémboó meemdíh wã póoj yohbipna caá’,

ñipí niijná caá. Pánihat pah, búdí yéej chãjnit jumna yuhna, ‘Némé, tabit yeejép chãjna caá ma chãjap. Caandíh ma cádaahaá’, ñipí niijná caá. ¿Dépanih tigaá yeéb yeejép chãjnit jumna yuhna, búdí ñi yéej chãjatdih jenah joicánjeh, bita bainí í yéej chãjatdihjeh ñi jenah joí? ⁵ Páant niijnít, túinit pah jíghnit í chãjat pahjeh mantih yeebbát biíc yoobó ñi chãjna caá. Yeebdíh búdí quíib becát panihnidih ñi jwíih póoj yohat pah, ñi yéej chãjatdih jwíih cádahat caá náahap. Páant ñi cádahat túttimah, ñi déeíh bainí quíib becát panihnidih túi jéih enna, ñi jéih póoj yohat pah, ã yéej chãjatdih ñi jéih cádahat túutbipna caá.

⁶ “Mũjjiowã panihnit yeejépwã Diosdih náahcannitdih ãih túini doonádih ñi naóhca bojoó. Páant ñi naáwáchah, caandíh joí íjnit, yeebdíh tabit yeejép íta chãj taga. Momo mũuwã panihnit, í náah chãjnitdih Dioíh túini doonádih ñi naóhca bojoó. Queétdih ñi naáwáchah, joíhcan, búdí jíib jumni jeé tíbnadidih momo mũuwã bepédih í wid chuñat pah, caán túini doonádih íta yoh tagaá”, Jesús át niijíp wat jĩ.

*Diosdih jwí wúbúchah, ã jepahat
(Lc 6.31; 11.9-13)*

⁷ “Diosdih wúbhna, ñi wúbh cádahca bojoó. Páant ñi wúbúchah, ded pah ñi wúbátidih Dios yeebdíh ã wãhbipna caá. Ded pah ñi náahatdih bidnit, ñi bíd cádahcah, ded pah ñi bidatdih yeebdíh ã wãhbipna caá. Jéc panihnidih wũmp mao cádahcah, Dios ã wãtbipna caá. ⁸ Det Diosdih túi wúbhnit, í wúbátjidih í bíbohbiipna caá. Det Diosdih bidnit, caandíh í jwãáhbipna caá. Det í wũmp mawachah joinít, jéc panihnidih Dios queétdih ã wãtbipna caá. Pánihna, yeó jáap jumat pah Diosdih ñi wúbúchah, yeebdíh ã jepahbipna caá.*

⁹ “¿Pan dahdih ñi wũh yeebdíh ã wúbúchah joinít, jee dáhboodíh caandíh ñita wũh taniít? Ñita wũhcan tagaá. ¹⁰ ¿Queejdih ã wúbúchah, bucudih ñita wũh taniít? Ñita wũhcan tagaá. ¹¹ Yeéb yéejnit jumna yuhna, ñi wehdih túinidih ñipí wũhna caá. Pánihna, ñi íp Diosboó yéejcani jumna,

* **6:34** Sal 55.22; 1P 5.7 * **7:2** Mr 4.24 * **7:8** Dt 4.29; 2Cr 15.2-15; Jer 29.13 * **7:11** Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24; 1Jn 3.21-22; 5.14-15

táini ñi wāhat chah caandih wābhnditdih ā wāhbipna caá.*

12 “Bita yeebdih ī tui chājat pínahdih ñi náahat pah, yeebbút bitadih ñi tui chājaá. Queét yeebdih ī tui chājcah yuhna, yeebboó queétdih ñi tui chājaá. Páant tigaá Moisés ā wātati, Dios naáwátdih naóh yapanit ī daacátjibut ā niijíp”, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.*

*Bainí jēc naáwát
(Lc 13.24)*

13 “Jeáboó bejihna, Diosdih tui jenah joinit, ñi jepahaá. Pániñ jepahnit, ā weñat pínahdihjeh ñi chājbipna caá. Pániñ chājnit, bainí jēc panihni ā jumachah yuhna, ā pebhna bejni bainí namádih ñi jéih ñáan bejbipna caá. Obohjeéhtih bádí jēcdih waadnít, bádí namádih ñi bejchah, dedé bawat ā wihcan niit. Páant ā buocah, dawá jenah joicánjeh iiguipna bejni namádih bejna, buadnít ī jumbipna caá. 14 Obohjeéhtih, bainí jēcdih waadná, bainí namáboó ñi ñáan bejchah, tui jenah joyát caá náahap. Pániñ pah, Dios pebhboó yeéb ñi bejihchah, ā buwachah yuhna, caandih tui jenah joinit jumna, ñi jéih bujábipna caá. Pániñ ñáan bejna, Dios pebhboó juibínit, páantjeh ájeéh ñi tui jumbipna caá. Obohjeéhtih, daocánnit tui jenah joinitjeh caán namáboó ī jéih ñáan bejbipna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.*

*Cāacwā ded pah ī chājatdih ennit, ded pah ī jummatdih jwī jéihyat
(Lc 6.43-44)*

15 “Ñi tui chāja chaáh. ‘Dios naáwátdih naóh yapani caá’, niij yeenitdih ñi joyáh bojoó. Queét táinit pah jigohna yuhna, ī jenah joyátboó yeejép ā jumachah, yeebdih ī yeejaíhbipna caá. 16 Queétdih beh enat táut niijná, ded pah ī chājatdih ñi tui enee. Yeejép ī chājachah enna, yeejépwā ī jummatdih ñi jéihbipna caá. Ī tui chājachah enna, táinit ī jummatdih ñi jéihbipna caá. Nin pah caá ā jumap: Ded óot nah iguáh pihana āpī quehcan caá. Mai bab nahbut bab dahna āpī quehcan caá. 17 Táini nah táini dahna ā quehna caá. Obohjeéhtih,

yeejép nahboó yeejép dahna ā quehna caá. 18 Táini nah yeejép dahna ā quehcah, yeejép nahbut táini dahna āpī quehcan caá. 19 Yeejép dahna quehni nahdih tib yohnit, cāacwā ĩpī cáo yohna caá. Pániñat dée det yeejép chājnitdih Dios ā yohbipna caá.* 20 ‘Dios naáwátdih naóh yapani wā jumna caá’, niij yeenitdih nin pah ñi beh enbipna caá: Ded pah ī chājatdih enna, yeenit ī jummatdih ñi jéihbipna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.*

*“Meemdih wā jéihcan caá”, Jesús ā niiját
(Lc 13.25-27)*

21 “Dawá weemdih ‘Maá’, niijnit jumna yuhna, jeáboó ī juibícan niit. Wā ĩp jeáboó jumni ā weñat pínahdih chājnitjeh ā maáh jumapna ī juibícan caá. 22 Péeni yeó jáapnadih wā ĩp ā maáh jumapna waádihnit, dawá weemdih jepahcannitjibut nin pah ī niijbipna yuh caá: ‘Maá, ma wēpatjīh ma naáwátdih jwiit jwī naóh yapanap jī. Ma wēpatjīh nemépwádh jwī bacat táutap jī. Cāacwājeh ī jéih chājca naáhdih ma wēpatjīh jwī chāj jútup jī’, ĩ niijbipna yuh caá. 23 Obohjeéhtih, ‘Yeebdih wā jéihcan caá! Yeejép chājnitjeh ñi jumna caá! Pániñ jumnit, wā pebhna ñi waád jūóhca bojoó’, queétdih wā niij jepahbipna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.*

*Chéne muú teonit naáwát
(Lc 6.47-49)*

24 “Ded wā bohéátdih joí jepahna, muú chāj pooni panihni ā jumna caá. Tui jenah joini jwumáp baácdih numah baád waadánit, áih jagápdih ā tui dodhdop be. 25 Caán muúdh ā péaat túttimah, bádí mah jūóh, muj bádí daab bėj, bádí johlitbut ā jūúwáp be. Páant tubit ā johochah yuhna, caán muú numah dodhni jumna, ā áaccap be. 26 Obohjeéhtih, ded wā bohéátdih joiná yuhna, jepahcan, tui jenah joicánni muú chājni panihni caá ā jumap. Caánboó óonjihbitjeh baád waadánit, áih jagápdih ā dodhdop be. 27 Caán muúdh ā péaat túttimah, mah bádí jūóh, muj daab bėj, bádí johlitbut ā jūúwáp be. Pániñ bádí ā

* 7:12 Lc 6.31 * 7:14 Sal 1.6; Pr 4.18-19 * 7:19 Mt 3.10; Lc 3.9 * 7:20 Mt 12.33 * 7:23 Sal 6.8

johochah, caán muú áacna, bádí ã yáanap be”, Jesús át niijíp wut jĩ.

²⁸ Páant ã niij naáwáchah joiná, cáacwã ít joí wáhi bejep wut jĩ. ²⁹ “Caán túi jéihni pah jwiítidih ã niij bohéna caá. Moisés ã wutatjidih bohénit páant ãpĩ niij bohécan caá. Pánih bohéna, caánboó yoobópdihtigaa maáh ã jumap”, ít míc niijíp wut jĩ.*

8

Bácah moópniidih ã booaat
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Páant niij naóh bohé péanit, Jesús jeé ñaj yacapboó cháudniiji ã bohénitdih át numah dei bejep wut jĩ. Á dei bejehah ennit, dawá ájeéh ít péé bejep wut jĩ. ² Páant ã bejehah, bácah moópni jwááhnit, bódicha caj yoh ñajnit, nin pah át niijíp wut jĩ:

—Maá, ma booaíhna, weemdih ma jéih booana caá, Jesúsdiht át niijíp wut jĩ.

³ —**júu! Wéinit meemdih wã booana caá**, caandih teo jáhanit, át niijíp wut jĩ.

Páant Jesús ã niijíchahjeh, ã moopát át ñuumáh bejep wut jĩ.

⁴ —**Meemdih wã booaatjidih bitadih ma naóhca bojóó**. Pánih naóhcan, sacerdotedi-hjeh naáwádih ma bejeé. Caanná juibínit, míih bácah ã ñuumátjidih ma júutú. Moisés ã wutatji pah sacerdotewã ã cáo wáhat pínah niijná, chéne jopwádih ma wáhuú, Dios meemdih ã booaatjidih ã jéihyat pínah niijná. **Táttimah, ma déewájeéh ma jwáub jumachah, ã táibipna caá**,* Jesús caandih át wép niijíp wut jĩ.

Soldadowã ã maáhdih teo wáhnidih Jesús ã booaat
(Lc 7.1-10)

⁵ Táttimah, Jesús Capernaum tútchina ã juibínachah, Romano cien soldadowã ã maáh ã pebh juibínit, nin pah caandih át niijíp wut jĩ:

⁶ —Maá, weemdih ma teo wáacá. Weemdih teo wáhni bádí wáanna, wáih muúboó ã lajna caá. Áih bácah jwioní ã jumachah, bádí tubanit, ã jéih bejcan caá, Jesúsdiht át niijíp wut jĩ.

⁷ —**Caandih booadih wã bejmi caá**, Jesús caandih át niij jepahap wut jĩ.

⁸⁻⁹ —Obohjeéhtih, Maá, wáih muúná ma bejcah, ã túimi nacaá. Weem cháh wépní ma jumachah, ‘Wáih muúdiht ma waád júúwú’, niijní dée nihcan caá. Ma naáwáchahjeh, weemdih teo wáhni ã boobipna caá. Wã chah jumnit bita maáta weemdih ã wutna caá. Weembút soldadowádiht wutni caá. Biícdiht ‘Ma bejeé’, wã niijíchah, ãpĩ bejna caá. Biíhdiht ‘Ma júúwú’, wã niijíchah, ãpĩ júúhna caá. ‘Nindih ma chájaá’, wã niijíchah, páant ã chájna caá. Weém wutni jumna, meembút wutni ma jumatiht wã jéihna caá. Ma wutat pahjeh weemdih teo wáhni ã boobipna caá, soldadowã ã maáh Jesúsdiht át niijíp wut jĩ.

¹⁰ Páant ã niijíchah joí wéinit, Jesús ájeéh péenitdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—**Yoobópdiht yeebdih wã naóhna caá. Nin soldadowã ã maáh judío nihcan yahna, Diosdiht ã túi jenah joiná caá. Caandih teo wáhnidih wã booaat pínahdiht át jéihyep taga. Weemdih caán ã túi jenah joyát pah, ded judío biíc yoobó jenah joinídiht wã en jwáhcan caá. 11 Yeebdih wã naóhna caá. Péeni láa bita judíowã nihcannit, nihát baácdih moón Diosdiht túi jenah joinít, jeáboó Dios ã maáh jumapna dawá ã juibíbipna caá. Caanná jumnit, Abraham, Isaac, Jacob biícdiht ã jeémpbipna caá.* 12 Obohjeéhtih, judíowã Dios ã maáh jumapna bejnit déejidih, yeejép dupúnapboó ã wahbipna caá. Caanná ã wáhnitboó bádí jígahnit, ãih maodih ã néeh cháác juibípna caá, Jesús át niijíp wut jĩ.***

¹³ Páant queétdih niij péanit, soldadowã ã maáhdih nin pah át jwáub niijíp wut jĩ:

—**Míih muúná ma jwáub bejeé. Meemdih teo wáhni booni ã jumna caá. ‘Jesús caandih ã boobipna caá’, ma niij jenah joyát pahjeh ã yapna caá, Jesús caandih át niijíp wut jĩ.**

Páant ã niijíchahjeh, áih muúboó jumni caandih teo wáhni át boonap wut jĩ.

Pedro cháhdih Jesús ã booaat
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Páant niij péanit, Jesús ã bohénitdih át jwáub numah bejep wut jĩ, páant muntih.

* **7:29** Mr 1.22; Lc 4.32 * **8:4** Lv 14.1-32 * **8:11** Lc 13.29 * **8:12** Mt 22.13; 25.30; Lc 13.28

Pánih bejna, Pedroih munná juibínit, ít waad béjep wut jĩ. Pánih waad béjnit, Pedro chudh búdí pahat wanna, mi ñajat chóoboó mi ñajachah, Jesús át enep wut jĩ. ¹⁵ Pánih ennit, miíh téihyadh ã teo jáhanachahjeh, pahat át dúuchah bejep wut jĩ. Páant ã dúuchah joinít, caántboó ñah ñahnit, Jesúsdi jeémát mit wuhap wut jĩ.

*Dawá wunnitdih Jesús ã booaat
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)*

¹⁶ Tõo ñáh jũwáchah, dawá nemép caolih jumnitdih ã chéenwã Jesús ã jamni muá jóocmant ít ub juibínap wut jĩ. Páant ã ub juibínachah ennit, Jesús wã ít bac bejep wut jĩ. Pánih bac bejnit, Jesúsboó nemépwãdih ã bac bejat tútuchahjeh, cáacwãih bácahmant ít bac bejep wut jĩ. Bitá tubáp chũhntdihbut Jesús át booa beedánap wut jĩ. ¹⁷ Páant ã chãjachah, Dios naáwãdih naóh yapani Isaías ã niijátji pah át yapap wut jĩ. “Jwĩ tubáp chũúatdih, jwĩ wunatdihbut jĩgah ennit, át booaanap taga”, Isaías át niij daacáp tajĩ.*

*Biquína Jesúsdi ã pééihat
(Lc 9.57-62)*

¹⁸ Dawá Jesús pebh ã jui ñuhuchah ennit, Jesús ã bohénitdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—**Chóbe conanaáboó jwĩ chũh bejjĩh**, át niijíp wut jĩ.

¹⁹ Páant niijnít, jélitna ã dei bejechah, Moisés ã wutatjidih bohéni Jesúsdi jwãáhnit, nin pah át niijíp wut jĩ:

—Bohéní, deyoób ma bejechah, weembút majeéh wã bejmi caá, át niijíp wut jĩ.

²⁰ —**Jia mujjiowã ãih muá pínah ítnadh ã bíbohna caá. Jwébehwãbut ãih yécanadh ã bíbohna caá. Obohjeéhtih, weémboó ni-hat cáacwã úd jeñé, wíih mujéh pohba wã bíbohcan caá. Pánihna, wãjeéh ma jũwáchah, búdí bwat meemdihbut ã jumbipna caá**, Jesús caandih át niij jepahap wut jĩ.

²¹ Páant ã niijíchah joinít, biíh jwuh nin pah át niijíp wut jĩ:

—Maá, majeéh weembút wã bejmi caá. Obohjeéhtih, wã bejat pínah jãtih wã íp ã

wunuchah, ãih bácahdih wã yohat pínah ni-ijná, ‘Ma chãojwáchah’, weemdih ma niijí. ã wunuchah yoh péanit, majeéh wã bejbipna caá, át niijíp wut jĩ.

²² —**Weemdih náhcannit wunnit panih-nit jamna, queétboó wunnitdih ã yoho naáh. Obohjeéhtih, meémboó wãjeéh jamni pínah bũ ma jũwá**, Jesús caandih át niijíp wut yuh jĩ.

*Búdí johlit nolihatdihbut ã yayáat
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)*

²³ Páant niij péanit, jélitboó dei juibínit, búdí jãáj chóodih ã bohénitdih át numah waadáp wut jĩ. ²⁴ Ímdih ã chũh bejechah, Jesúsboó át úwah bejep wut jĩ. Pánihna, ím tac yoób ã bũug lájachah pohba, Jesús ã úwat pónih, búdí johlit át jũwáp wut jĩ. Páant búdí nolihat ã jumuchah, ít daábíhip wut jĩ.

²⁵ —**¡Maá, jwiít dih ma teo wáacá! ¡Daabná caá jwĩ chãjap! ít niij wucap wut jĩ.**

²⁶ Páant ã niij wucuchah, jáanit, Jesús queét dih nin pah át niijíp wut jĩ:

—**¿Dépanih tigaá búdí ñi úm? Weemdih túi jenañ joiná, ñita úmcan tagaá**, át niijíp wut jĩ.

Páant niijnít, ñah ñahnit, johlit, nolihatdihbut jũhnt, **“Ma yayáa”**, át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchahjeh, johlit nolihatbut bíicmantjeh át yayáh bejep wut jĩ. ²⁷ Páant ã yapachah, en wáhi bejnit, queétjeh nin pah ít míc niijíp wut jĩ:

—**¿Dedé cáac tigaá nin? ã naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut ã yayáh bejna caá, ít niijíp wut jĩ.**

*Gadara baácdih moón nemép caolih jumnitdih Jesús ã booaat
(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)*

²⁸ Páant ã yapat túttimah, Gadara baácna ít chũh juibínap wut jĩ. Caanná ã chũh juibínachah, chéne neoná cáac yohopmant Jesúsdi ít jwãáh dei jũwáp wut jĩ. Queét nemép caolih jumnit, tubit tac behnit ã jumuchah, caanná cáacwã ípĩ bejcap wut jĩ.

²⁹ Pánihna, Jesúsdi jwãáh dei juibínit, nin pah ít niij ñaacáp wut jĩ:

—**¿Meém Dios wũh, dépanih chãjadih jũh tigaá ma chãj? ¿Dios ã péh chãjat pínah ã jadh jwuhuchah yuhna, jãtih jwiít dih péh**

* 8:17 Is 53.4

chãjadih jũóhntit beé ma chãjap? Ít niijíp wut jĩ.

³⁰ Yũúpbít dawá momo mũuwã bid jeémpna Ít chãjap wut jĩ. ³¹ Pánihna, queédih ennit, nemépwã nin pah Jesúsdih Ít niijíp wut jĩ:

—Jwiítidih bacat túutna, cot mũuwãdih ma waadát túutú, Ít niijíp wut jĩ.

³² —**Júu, caán láa bácah ñi bejeé**, Jesús queédih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, queét cãacwãih bácahmant bacnit, mũuwãdih nemépwã Ít waadáp wut jĩ. Páant Í waadáchah, wépép ñáo dei bej, ímna búg báah bejnit, mũuwã Ít chĩc wun beedáh bejep wut jĩ.

³³ Páant Í yapachah enna, búdí úmmit, queét mũuwãjidih en daonítboó Íih tútchina Ít ñáo jweí jwúub bejep wut jĩ. Pánih ñáo jwúub juibínit, mũuwã ded pah Í yapatjidih, nemép caolih jumnitdihbut ded pah Jesús ã booaatjidih Ít naóh peetép wut jĩ. ³⁴ Páant Í naáwáchah joinít, nihat caán tútchidih moón Jesúsdih enedih Ít bejep wut jĩ. Pánih juibínit, caandíh náahcan, Íih baácmant Jesúswãdih Ít jwúub bejat túutap wut jĩ.

9

Jéih yoocannidih Jesús ã booaat

(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Páant Í jwúub bejat túutachah joinít, Íih jááj chóona waadnít, Jesúswã Ít jwúub chúuh bejep wut jĩ. Pánih chúuh bejnit, Jesús ãpí juibíni tútchina Ít jwúub juibínap wut jĩ. ² Caanná Í juibínachah, caanjíh moón jéih yoocannidih ã ñajat chóojíh Jesús pebhna Ít beo juibínap wut jĩ. “Jesús nindih ã jéih boobipna caá”, Ít niij jenah joyóp wut jĩ. Páant Í niij jenah joyátdih jéihnit, jéih yoocannidih nin pah Jesús át niijíp wut jĩ:

—**Ma weñeé. Ma yéejatdih meemdíh wã yohna caá**, át niijíp wut jĩ.

³ Páant ã niijíchah joinít, biquína Moisés ã watatjidih bohénit nin pah Ít niij jenah joyóp wut yah jĩ: “Diosjeh yéejatdih ã jéih yohna caá. Nin cãacjeh jumna yahna, páant niijná, ‘Dios wã jumna caá’, niij yeena caá ã chãjap”, Ít niij jenah joyóp wut jĩ. ⁴ Páant Í niij jenah joyátdih jéihnit, nin pah Jesús queédih át niijíp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá páant yeejép ñi jenah joyó? ⁵ ‘Ma yéejatdih wã yohna caá’, wã niijíchah joinít, weemdíh jéihcan yahna, ‘Yeeni caá’, ñi niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘Ñah ñuhnit, ma yáac chãi bejeé’, wã niijíchah, caán ã bejechah ennit, wã niiját yoobópdi ã jumatdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wēpat wã bíbohatdihbut ñi jéihbipna caá. ⁶ Weém nihat cãacwã úud jeñé, nin baácdih moondíh jéih booanít, Í yéej chãjatdihbut wã jéih yohna caá. Pánih tibeé Dios weemdíh ã wah deyanap jĩ, cãacwã Í yéejatdih wã yohat pínah niijná. Pánihna, caán wēpatdih wã bíbohatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wã chãj jútbiipna caá, át niijíp wut jĩ.

Páant niij péanit, jéih yoocannidih nin pah át niijíp wut jĩ:

—**Ma ñah ñuhú. Ma ñajat chóodih ubnit, míh mũúboó ma jwúub bejeé**, át niijíp wut jĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, jéih yoocanniji ñah ñuhnit, ãih mũúboó át jwúub bejep wut jĩ. ⁸ Páant ã booaachah ennit, cãacwã Ít en wúhi bejep wut jĩ. Pánih en wúhi bejnit, Dios Jesúsdih búdí wēpat ã wãhatdih jéihnit, Diosdih búdí Ít wēi naáwáp wut jĩ.

Jesús Mateodih ã jũúwát túutat

(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Pánih booa péaniji caán mũumánt bac bejnit, Jesús ã bohénitdih át jwúub namah jib bejep wut jĩ. Pánih bejnit, caanmánt jũóhntit, weém Mateo pebh Í juyáp jĩ. Romanowã Í maáta Í úbát túutni dinerodih úbh wãhni wã jumap jĩ. Pánihna, caán láa wíh tewat tólihboó wã chúudap jĩ. Caanjíh wã chúudachah ennit, nin pah weemdíh Jesús ã niijíp jĩ:

—**Wãjeéh ma péé jũúwá**, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinítjeh, ñah ñuhnit, ãjeéh wã bejep jĩ.

¹⁰ Túttimah, Jesúswãdih wíh mũúboó namah jeémédih wã bejep jĩ. Weém páh dawá dinerodih úbh wãhntidih, bita “Yeejépwã caá”, Í niijnítidihbut wã namah jeémép jĩ. ¹¹ Páant queét bícdih jwí jeéméchah ennit, biquína fariseowã jwiít Jesús ã bohénitdih nin pah Í niij jũihñap jĩ:

—¿Dépanih tigaá ñih bohéni dinerodih úbh wáhnit, yeejép chājnit biíc dih ā jeémp? ĩ niijíp jĩ.*

12-13 Páant ĩ niijíchah joinít, Jesúsboó queét fariseowā dih nin pah ā niij jepahap jĩ:

—Tubúp chūhcannit cohnidih ĩpĩ bidcan caá. Wánnitjeh caá caandih ĩ bidip. Pánihat pah ‘Weém yéejat wihcanni caá’, niij jenah joinít, teo wáacni pínahdih ĩpĩ bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wā yéejatdih jīgahnit, wā túut nuúmíhna caá’, niij jenah joinít caá teo wáacni pínahdih ĩ bidip. ‘Jwiít yeejépwā caá’, niij jenah joinít dih jeh teo wáacadih wā jūwúp be, ĩ yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih ĩ túut nuumát pínah niijná. Dios naáwát dih naóh yapani ā niij daacátjidih yeebdih jéihyat caá náahap. ‘Nuñúpwā dih ĩ mao cáo wáhatdih weém wā náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadih ĩ jīgah en teo wáacadih caá yeebdih wā náah yacap’, Dios ā niijná caá’, āt niij daacáp tajĩ.* Caán ded pah ā daacátjidih jéihyat túut niijná, ĩ jwáub bohénaá. Caán ā daacátji pah, jīgah ennit, weém cáacwā dih teo wáacadih wā jūwúp be, ā niijíp jĩ.

*Jeémp jwáhcadih Jesús dih ĩ úbh joyát
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)*

14 Túttimah, Juan Daabáni ā bohénitboó jwĩ pebh jwinít, nin pah Jesús dih ĩ niij úbh joyóp jĩ:

—Jwiít Juan ā bohénit, jwĩ nuowā ĩ wátt pah jwĩpĩ jeémp jwáhcac caá. Fariseowábut biíc yoobó ĩpĩ chājna caá. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh ĩ jeémp? Jesús dih ĩ niijíp jĩ.

15 —Nin pah caá ā jumap: Téihya chéoni ā numah jeémpnit biíc dih ā jum jwáhcachah, jīgahcan, ĩpĩ tái wēi jeémpna caá. Obohjeéhtih, caán téihya chéonidih bita ĩ ub bejat túttimah, jīgahnit, ĩta jeémp jwáhcac tagaá. Weém caán téihya chéoni panihni wā jumna caá. Pánihat pah tigaá wā bohénit wājeéh jumna, wēinit, páantjeh ĩ jeémpna caá. Obohjeéhtih, bita weemdih ĩ ub bejat túttimah, wā bohénitjééh wā wihcah, caán láa jīgahnit, ĩ jeémp jwáhcac niít, Jesús queétdih ā niijíp jĩ.

* 9:11 Lc 15.1-2 * 9:12-13 Os 6.6; Mt 12.7

16 Pánihna, ded pah jwĩ nuowā ĩ wáttaji áih jáap bohéatjĩh fariseowā ĩ widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah ā jwáub niij bohénap jĩ: “Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojĩh máa yégueh chóodih nah wai búudhdāt ā náahcan caá. Páant ĩ chājachah nihna, caandih ĩ chocat túttimah, jiiint bejna, máa chóodih chah āta yewa tagaá. Páant tigaá jwĩ nuowā ĩ naáwátjidih wĩh jáap bohéatjĩh wid naóhcat caá náahap. 17 Pánihat dée, pah jwáhcanni iguĩh macdih nuñúp chóojĩh ĩ chājnjiji máa wáhc wáhdih yáacat ā náahcan caá. Páant ĩ yáacachah nihna, iguĩh mac pahna, máa wáhc wáhd jéih yúhcan, āta yewah bej tagaá. Páant ā yewechah, chénat pah āta búud tágaá. Pánihna, jáap macdih, jáap wáhc wáhdboó yáacat caá náahap. Páant ĩ yáacachah, iguĩh mac, caandih yáacni chóobut ā tái jum bipna caá. Pánihat pah, wĩh jáap bohéat jwĩ nuowā ĩ naáwátjijĩh wid naóhcat caá náahap”, ā niijíp jĩ.

*Áih yégueh chóodih juí, teonih, Jairo nuumdíhbut Jesús ā booaat
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)*

18 Wĩh nuúboó páantjeh jwĩ jumachah, jwiít judíowā jwĩ míic wáacat nuudih en daonít ĩ maáh ā waád jumap jĩ. Waád jwinít, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, nin pah ā niijíp jĩ:

—Wā nuúm jáantjeh mi wáhc bejep be. Obohjeéhtih, caántdih ma teo jáha booaat túut niijná, wājeéh ma jūwú. Páant ma teo jáhanachah, mi jwáub boobipna caá, Jesús dih ā niijíp jĩ.

19 Páant ā niijíchah joinít, Jesús wĩh nuúboó jeémp chūdniji, ñah ñuhnit, ájeéh ā bac bejep jĩ. Jwiít ā bohénitbut ĩjeéh jwĩ bejep jĩ. 20-21 Pánih bejnit, namádih jwĩ bejchah, cáacwā cātíh biíh wili wánnih mit jumap tajĩ. Caánt doce jópchi mácanihat panihat wánnih, “Jesúh yégueh chóodih jeh juibí teona, wā boobipna caá”, mit niij jenah joyóp wátt jĩ. Páant niij jenah joinít, Jesús táahmant jūhñit, áih yégueh chóo yapatbitdih mit juí tewep tajĩ. 22 Páant mi juí tewatdih jéihna, tac páud ennit, Jesús caántdih nin pah ā niijíp jĩ:

—**Nuumá, ma weñeé. Weemdih táí jenah joinít, ma boona caá,** ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, mit boonap tajĩ.

²³ Tálttimah, jwiít Jesús biícđih maáih munná jwĩ waád juibínap jĩ. Pánih waád juibínit, chíó póojnitđih, dawá ñaac jainítđihbat jwĩ enep jĩ. ²⁴ Páant ã jũñúchah ennit, Jesús queéđđih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Yeéb ñi bac bejeé. Mi wuncan caá. Ñona caá mi chãjap,** ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, “Nih yána caá ã chãjap”, niijnít, cãacwã caandih ã dehwep jĩ. ²⁵ Pánihna, queét ã bac bejat tálttimah, wannih pebhna waad béjnit, miíh téihyadih Jesús át tewep wut jĩ. Páant ã teweçahjeh, boonit, mit ñah ñahup wut jĩ. ²⁶ Jóocmant ñahnit caántđih ã booaat doonáđih joinít, caán tátchidih moondih ã naóh peetép tajĩ.

Chénewã jéih encannitđih Jesús ã booaat

²⁷ Caanjĩh jumnitji jwũub jibidih jwĩ bejeçah, chénewã jéih encannit neoná jwiítđih pée bejnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—*David jũima, Dios ã wahní, jwiítđih ma jĩgah eneé! ã niijíp jĩ.*

²⁸ Páant ã niijíp jĩ ã ñaacáchah, jwiít Jesús biícđih biíh muúboó jwĩ waad béjep jĩ. Páant jwĩ waad béjeçah, queét jéih encannitbat ã ñuún waád juyúp jĩ. Páant ã waád juyúçah ennit, Jesús queéđđih nin pah ã niijíp jĩ:

—**‘Jwiítđih ã jéih booami nacaá’, ¿weemdih ñi niijíp jenah joí niít? ã niijíp jĩ.**

—Páant tigaá jwĩ niijíp jenah joyóp, caandih ã niijíp jehapap jĩ.

²⁹ Páant ã niijíp jehapachah joinít, ã iih quíibđih teo jãhanit, nin pah ã niijíp jĩ:

—**‘Páant ã chãjbipna caá’, ñi niijíp jenah joyát pahjeh tigaá wã chãjbip,** ã niijíp jĩ.

³⁰ Páant ã niijíchahjeh, ã jéih enep jĩ, buca. Pánih boonit, Jesús nin pah queéđđih ã jwũub niijíp jĩ:

—**Weém bũtéh yeebđih wã booaatđih bitadih ñi naóhca bojoó,** ã niijíp jĩ.

³¹ Páant ã niijíchah yuhna, bac bejnit, queéđđih ded pah ã booaatjđih niihat pebhboó ã naóh peetép tajĩ.

Jéih wéhecannitđih Jesús ã booaat

* **9:34** Mt 10.25; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15 * **9:35** Mt 4.23; Mr 1.39; Lc 4.44 * **9:36** Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16; Jer 50.6-7; Ez 34.5; Zac 10.2; Mr 6.34 * **9:38** Lc 10.2

³² Páant ã bac bejeçah, Jesús pebh nemép jumnitđih bita ã ñahwat ub waád juyúp jĩ. Caán nemép caandih át jéih wéheat tũtũcap tajĩ. ³³ Páant ã ub juyúçah ennit, Jesús nemépđih ã bacat tũtũp jĩ. Páant ã bacat tũtũchahjeh, jéih wéhecannitji ã jwũub wéhenap jĩ. Caandih ennit, niihat ã en wáhi bejep jĩ.

—*Nin pah yapatđih niihat jwiít Israel baáđđih moón jwĩpĩ encan jĩ! ã miic niijíp jĩ.*

³⁴ Obohjeéhtih, fariseowã mácah ã miic niijíp wéhenap jĩ.

—Nemépwã ã maáh ã wépatjĩh caá nemépwãđih ã bacat tũtũp, ã miic niijíp jĩ.*

Jesús cãacwãđih ã jĩgah enat

³⁵ Pánihat tálttimah, niihat botoni tátchina, dahwani tátchinadibbat bohé jibidih bejna, Jesús jwiítđih ã numah bejep jĩ. Tátchina yoobó naóh jib bejna, jwiít judíowã jwĩ miic wáacat munná waadnit, Jesús apĩ bohénap jĩ. Dios ã maáh jumat táini doonáđih naóhnit, niihat caanjĩh moón tubap chũhñitđihbat apĩ booaat jĩ.*

³⁶ Pánih bejna, dawá cãacwã ovejawãđih en daoní wihcat pah yeejép yapnit, moh yeejnit ã jũmũchah ennit, Jesús queéđđih búdí át jĩgah enep jĩ.* ³⁷ Pánih jĩgah ennit, jwiít ã bohénitđih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Jóo dajat láa búdí tewat ã jũmũchah yuhna, teonitboó daocannitjeh ã jũmna caá. Pánihat pah, táini doonáđih joinít pínah dawá ã jũmũchah yuhna, queéđđih naóhnit pínahboó daocannitjeh ã jũmna caá. Pánihna, táini doonáđih chah dawá bohénitđih ã wahat pínah niijná, Diosđih ñi wúbú,** ã niijíp jĩ.*

10

Jesús doce ã naáwát tũtũnit pínah ã wãtna (Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Tálttimah, jwiít doce ã bohénitđih bid bojnit, nemépwãđih bacaat pínah wépat, niihat wannitđih booaat pínah wépatđihbat jwiítđih ã wũhup jĩ.

² Nin caá jwiít Jesús ã bohénit, ã naáwát tũtũnit pínah jwĩ wãt: Simón ã jũmup jĩ. Caandih Pedro Jesús ã wãt búudhup jĩ.

Å úd Andrésbut ã jumup jĩ. Santiago, ã úd Juanjĩhbut ĩ jumup jĩ. Queét chénewã Zebedeo weh ĩ jumup jĩ. ³ Felipe, Bartolomé, Tomás, weém Mateobut jwĩ jumup jĩ. Weémboó Romanowã ĩ maáta ĩ úbát túatni dinerodih úbh wũhni wã jumup jĩ. Biĩh Santiago, Alfeo wũhbut ã jumup jĩ. Tadeo, Lebeo ĩ niĩj wũt búadhniabut ã jumup jĩ. ⁴ Biĩh Simón, Celote wũt jumni poómpdih bóobut ã jumup jĩ. Judas Iscariote, Jesúsdiuh eníhcannitdih dúo wáini pínahbut ã jumup jĩ.

Jesús doce ã bohénitdih ã wahat
(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Jwiít doce ã bohénitdih ã wēpatdih wũh, biĩh tútchinaboó wahna, ded pah jwĩ chājat pínahdih nin pah Jesús jwiítidih ã niĩj naáwáp jĩ: “Judíowã nihcannit pebhna ñi bejca bojoó. Samaria baáčboobút ñi bejca bojoó. ⁶ Diosdih jéihcannit jumna, búadnít ovejawã panihnit ĩ jumuchah, judíowã pebhboojéh ñi bejeé. ⁷ ‘Dios maáh ã jumatdih ã jútat pínah bahnijeh ã judhna caá’, queétdih ñi niĩj naáwá. ⁸ Pánih naóhna, bácah moópnit, dawá tabúp chũhñit, wanah bejnitdihbut ñi booanaá. Nemép caolih jumnitih bácahmant nemépwãdih ñi bacanaá. Páant ñi chājat pínah wēpatdih yeebdíh wã wũhna caá. Jíib náahcanjeh yeebdíh wã wũhat pah muntih, yeebbát biíc yoobó jíib náahcanjeh cāacwãdih ñi teo wáacá.

⁹ “Pánih bejna, dinerodih ñi úb bejca bojoó. ¹⁰ Wũh wũh, túat nũmát pínah camisa, zapatos úb bejcan, íoh caját nahdihbut ñi úb bejca bojoó. Ñi dawát chóojeh ñi dúo béjeé. Ñi bohénit pínahboó yeebdíh ĩ nũmah jeémpbipna caá. Ñi dúoní chóo ã moopóchah, queétdih ñi túat nũmát pínah chóodihbut ĩ wũhbipna caá. Queétdih ñi teo wáacat jíib, páant caá yeebdíh ĩ chājbipna caá.*

¹¹ “Caán tútchina juibínit, caán tútchidih jum jwũhna, yeebdíh wēi jwãáhñitih mũdíhjuh ñi chão jwũhũ. ¹² ĩh mũná waad béjnit, ‘Dios ã túyat ñijeéh ã jumna naáh’, caán mũdíh moondíh ñi niĩj. ¹³ Páant ñi niĩjchah, táinit ĩ jumát jíib,

Dios ã túyat ĩjeéh ã jumnipna caá. Obohjeéhtih, táicannit ĩ jumuchah, páant ñi niĩjchah yahna, Dios ã túyat ĩjeéh ã wihcan niít. ¹⁴ Yeebdíh náahcan, ĩ joíhcah, caán mũmánt ñi bac bejeé. Bac bejnit, queétdih Dios ã yohat pínahdih jútat túat niijná, ñih zapatosdih too dugnit, caán jumni becchidih ñi péoh mao yoh jéenanaá. Pánihna, caán tútchidih moón yeebdíh ĩ náahcah, biíc yoobó muntih queétdihbut ñi chāj júatá.* ¹⁵ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Peéh chājni yeó jáapdih Sodoma tútchidih moón, Gomorra tútchidih moondíhbut Dios búdí ã peéh chājbipna caá.* Obohjeéhtih, queétdih ã peéh chājat chah, yeebdíh náahcannitboodíh ã peéh chājbipna caá”, jwiítidih ã niĩjíp jĩ.*

Jesúhwãdih bita yeejép ĩ chājat pínah

¹⁶ “ĭWeemdíh ñi táí joyoó! Yeéb ovejawã panihnitdih jiwã panihnit pebhboó wã wahna caá. Pánihna, jopwã pah tac behcannit, maiwã pah ñi táí yap náhninaá.* ¹⁷ ĭÑi táí chāja chaáh! Yeebdíh eníhcannit ñi maátadih ĩ wũhbipna caá. Jwiít judíowã jwĩ míc wáacat mũboó waadnít, yeebdíh ĩ pũbipna caá. ¹⁸ Wĩhwã ñi jumát jíib, caán tútchinadih moón ĩ maáta pebhna, chah wēpnit maáta pebhnaabut yeebdíh ĩ úb bejbipna caá. Caanná ĩ úb bejchah, queét maátadih, judíowã nihcannit maátadihbut wĩh túini doonádih ñi naóhbipna caá. ¹⁹ Páant maátadih ĩ wũhuchah, ‘Ded pah wã niiját pínahdih wã jéihcan niít’, ñi niĩj jenah joicá bojoó. Yeebdíh ĩ úbh joyóchahjuh, ñi niiját pínahdih Dios yeebdíh ã jéihyanachah, queétdih jepahna, yeéb ñi jenah joyátjĩjuh ñi jepahcan niít. Dios jwĩ íp ã jenah joyátidih Túini Espírituboó yeebdíh ã naáwát tútubipna caá.*

²¹ “Caán láa, det wĩhwã ĩ jumát jíib, biíc weh jumna yahna, maátadih naóh yacnit, ã déedih ã mao yohat tútubipna caá. ĩ mána ĩ wehdih, ĩ wehboó ĩ mánadihbut ĩ mao yohat tútubipna caá.* ²² Pánihna, yeéb wĩhwã ñi jumát jíib, nihat yeebdíh ĩ eníhcan niít.

* **10:10** 1Co 9.14; 1Ti 5.18 * **10:14** Hch 13.51 * **10:15** Gn 19.24-28; Mt 11.24 * **10:15** Lc 10.4-12 * **10:16** Lc 10.3 * **10:20** Mr 13.9-11; Lc 12.11-12; 21.12-15 * **10:21** Mr 13.12; Lc 21.16

Páant ì eníhcah, yeebdíh yeejép ì chãjachah yuhna, weemdíh páantjeh ñi cádahcah, yeebdíh wã túi ubbipna caá, wã íp pebhboó ñi túi jumat pínah niijná.* 23 Wíih túini doonádih ñi naáwát jíib, biíc títchidih moón yeebdíh ì yéej chãjachah, biíh títchina jwei béjnit, caanjíh moondíhbut ñi naáwá. Yoobópdi h yeebdíh wã naóhna caá. Nihat Israel baácboó jumni títchinadi h moondíh ñi naóh beedáát pínah jãtih, weém nihat cãacwã úd jeñé nin baácboó wã jwúb dei jũóhbi pna caá.

24 “Jáap jéihni caandíh bohéni chah nihcan caá. Biíc yoobó teo wũhnibut ã maáh chah nihcan caá.* 25 ‘Ded pah weemdíh bohénidih ã yapat pah mantih weemdíhbut ã yapbipna caá’, jáap jéihnidih níj jenah joyát caá náahap. Teo wũhnibut ‘Ded pah wã maáhdih ã yapat pah mantih weemdíhbut ã yapbipna caá’, níj jenah joyát caá náahap. Obohjeéhtih, ‘Wã maáh chah jumna, caandíh yeejép ã yapat pah weémboodíh ã yapcan níit’, níj jenah joicát caá náahap. Weém muú mínah panihni, yeébbó wã pebh moon pánihnit ñi jumna caá. Pánihna, cãacwã weemdíh ‘Beelzebú caá’, niijná, yeéb wíhwádhbut biíc yoobó yeejép ì niijbípna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.*

¿Deddi h tigaá úmca náah?
(Lc 12.2-7)

26 “Buu láa cãacwãdih wíih túini doonádih ñi naáwáchah yuhna, joíhcan, bita ì encah, yeebdíh yeejép ì chãjbi pna caá. Pánih yeejép ì bi h chãjachah yuhna, tãttimah nihat ì túi jéihbi pna caá. Yeebdíh yeejép chãjnit dih ñi úmca bojoó.* 27 Pánihna, buu ded pah yeebdíhjih wã bohéat dih tãttimah dawá cãacwã cãtíh úmcanjeh ñi naáwá. 28 Cãacwã yeebdíh maona, ñíih bácahdihjih ì mao yohna caá. Obohjeéhtih, ñíih caoli hdih ì jéih maocan caá. Pánihna, det yeebdíh mao yohíh nit dih ñi úmca bojoó. Obohjeéhtih, Diosboodíh caá úmca náahap. Caanjéh tigaá ñíih bácahdih, ñíih caoli hdihbut iiguípna ã jéih yohna caá.

29 “Chéne jwébehwãbit bainíbitjeh ì jíib jumachah yuhna, biícbit dih Dios ã buudácan caá. Dios ã wutcah, caanbít ã wuncan níit. 30 Níih waó yoócnadi h Dios jenah en beedáni jumna, ded pah ñi jumatdihbut ã túi jéih beedána caá. Pánih jéih beedána, yeebdíh ã túi jéih en daoná caá. 31 Jwébehwãdih ã oyat chah, yeébbóodíh ã oina caá. Pánih oinit, ã en dawát dih jéihna, ñi náhni dahwaca bojoó”, Jesús ã niijíp jĩ.

“Weém Jesúh caá”, úmcanjeh, niiját
(Lc 12.8-9)

32 “‘Weém Jesúh caá’, ded bitadi h ã niijíchah, weembát caandíh ‘Caán wíih caá’, wã íp jeáboó jumnidih wã niijbípna caá. 33 Obohjeéhtih, ded wíih jumna yuhna, ‘Weém Jesúh nihcan caá’, bitadi h ã niijíchah, ‘Caán wíih nihcan caá’, weembát wã íp dih wã niijbípna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.*

Jesús cãacwãdih chéne poómp ã chãjat
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 “¿Ded pah tigaá yeéb weemdíh ñi níj jenah joí? ‘Áih doonádih joinít, nihat cãacwã túi biíc dih ì jumbi pna caá’, ¿ñi níj jenah joí níit? Obohjeéhtih, pánihcan caá. Cãacwã wã bohéat dih ì joyát tãttimah, biquína wã naáwát dih ì túi wéi joyóchah, bitaboó caandíh jepahcan, queétdih ì en jãihbi pna caá. 35 Biquína behnit wã naáwát dih ì túi joyát jíib ì weh queétdih ì eníhcan níit. Behnit yaádh wã naáwát dih ì túi joyát jíib ì weh yatá queétdih ì eníhcan níit. Ì chũdhna yaádh wã bohéat dih ì túi joyát jíib, ì weh áana yaádh queétdih ì eníhcan níit. 36 Ded weemdíh jepahnidih ã déewã yoobát ì eníhbican nacaá.*

37 “Ded weemdíh ã oyat chah ã mánadi h, ã wehdih oina, wíih nihcan níit. 38 Pánihna, cruzboó wunna, yeejép wã yapat pínah pah, ded wíih ã jumat jíib yeejép ã yapbipna caá. Pánih yeejép yapat dih úmni t, jweiná, wíih nihcan níit.* 39 Ded weemdíh túi jenah joicán, bií déedih en ñinahnit, ã náahat dihjih chãjna, iiguípna ã bejbi pna caá. Obohjeéhtih, ded áih pínah dih jenah joicánjeh, wã weñat pínah dih chãjni boó

* 10:22 Mt 24.9,13; Mr 13.13; Lc 21.17 * 10:24 Lc 6.40; Jn 13.16; 15.20 * 10:25 Mt 9.34; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15 * 10:26 Mr 4.22; Lc 8.17 * 10:33 2Ti 2.12 * 10:36 Mi 7.6 * 10:38 Mt 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24 * 10:39 Mt 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33; Jn 12.25

páantjeh wãjeéh ã túi jumbipna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.*

*Jwiít dih jíib wãhat panihni
(Mr 9.41)*

⁴⁰ “Det yeéb wíihwãdih túi náahna, weemdíhbat í náahna caá. Pánihna, weemdíh túi náahni weemdíh wahnidihbat ã náahna caá.* ⁴¹ Dios naáwãtdih naóh yapani ã tewat jíib Dios caandíh ã túi chãjbipna caá. Æ naáwãtdih naóh yapani ã jumuchah enna, ded caandíh túi náahna, naóh yapanidih ã túi chãjat pah Dios caandíhbat biíc yoobó ã túi chãjbipna caá. Ded túini ã jumãt jíib, Dios caandíh ã túi chãjbipna caá. Túini ã jumuchah ennit, biíhboó caandíh túi náahna, túinidih Dios ã túi chãjat pah, caandíh náahnidihbat biíc yoobó ã túi chãjbipna caá. ⁴² Ded wíih moh yéejni ã jumuchah enna, caandíh ã babhbat pínah, bainí mahjeh ã wãhuchah yuhna, ã teo wáacatbit jíib, Dios caandíhbat ã túi chãjbipna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

11

*Juan Daabáni ã wãbh joyát túutat
(Lc 7.18-35)*

¹ Páant jwiít ã bohénitdih ã naóh péaat túttimah, caán baácdih bóo tútchinadih moondíh Jesús ãih túini doonádih bohénadih ã bejep jĩ. Jwiítbat biíh tútchinadih moondíh bohénadih jwĩ bejep jĩ. ² Pánih bejnitji jwĩ jwãub juyáchah, Jesús ded pah ã chãjat doonádih Juan Daabáni nemat mũboó jumni ãt joyóp tajĩ. Pánih joiníji ã bohénitdih Jesús pebhna ãt wahap tajĩ, caandíh í wãbh joí enat pínah niijná. ³ Páant ã wahachah, jwĩ pebh joinít, nin pah Jesús dih í niij wãbh joyóp jĩ:

—Juan jwiít dih nin pah ã niij wãbh joí enat túutat be: ‘ “Wã túttimah biíh ã jãóh bípna caá”, ¿wã niijníji níit meém? ¿Wã niijníji ma nihcah, biíhdih páñat náah níit?” ã niijíp be, Jesús dih í niijíp jĩ.

⁴ Páant í niij wãbh joyóchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Bũ ded pah ñi joyátji, ñi enatjidihbat Juandih nin pah niij naáwãdih ñi bejeé: ⁵ Jéih encannitji, jéih joicannitji, jéih

bejcannitjidihbat ã booana beé. Bãcach moópnitji, wũnah bejnitjidih yuh bũca ã booana beé.* Moh yéejnitdih ã túi ubat pínah doonádihbat naóhna ã chãjap be.* ⁶ Pánihna, “Ded weemdíh túi jenah joí cádahcannidih Dios ã wëi enna caá”, Jesús ã niijíp be’, Juandih niij naáwãdih ñi bejeé, ã niijíp jĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, Juandih naáwãdih í jwãub bejep jĩ. Páant í jwãub bejchah, Juan ded pah ã jumãtdih dawá jwĩjeéh péenitdih Jesús nin pah ã niij naáwãp jĩ: “¿Dedédih enedih bej tigaá ñipĩ chãj, mũ wihcapboó bejna? ¿Jiwi jeémp yílip déedih johlit ã joh jwejni panihnidih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pánihcan beé. Det biáboó í naáwãchah yuhna, caánboó jweéhcãnjeh, yoobópdih ãpĩ naáwãp wãt jĩ. ⁸ Pánih jumnidih bidcan, ¿túini yégueh ðonídih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, túini yégueh ðonít maátaíh mũboó ípĩ jumna caá. Juanboó queét pah nihcan beé. ⁹ Pánih jumnidihbat bidcan, ¿Dios naáwãtdih naóh yapanidih enedih bejnit beé ñi chãj? Páant tigaá Juan ã jumãp. Bitã naóh yapanit chah ã jumna caá. ¹⁰ Juan ã jwíih naóh waáwãt pínahdih jon jãtíh Dios naáwãtdih naóh yapani nin pah ãt niij naóh daacáp tajĩ:

Æ wãúhdih Dios nin pah ã niijíp be: “Ma jãtíh wã naáwãtdih naóh waóhni pínahdih wã wahbípna caá, meémboó ma naáwãchah joinít, cãacwã í jepahat pínah niijná”, Dios ã niijíp be’, ãt niij daacáp tajĩ. (Mal 3.1)

¹¹ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nihat bitã chah Juan Daabáni ã jumna caá. Obohjeéhtih, páant ã jumuchah yuhna, Dios ã maáh jumãpna ded oboh jumni boó Juan chah ã jumbípna caá.

¹² “Juan ã bohé jwíih láa bũ láana, Dios ã maáh jumãpboó dawá í waadát pínahdih búdí í bidna caá. Pánih bidna, Diosdih túi jenah joinít, yeó jáap jumãt pah chah dawá waadná caá í chãjap. Obohjeéhtih, bitaboó páant í waadãtdih íijnit, queétdih í jãhna yuh caá. ¹³ Juan ã jãwãt pínah jãtíh, nihat Dios naáwãtdih naóh yapanit-

* 10:40 Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16; Jn 13.20 * 11:5 Is 35.5-6 * 11:5 Is 61.1 * 11:13 Lc 16.16

boó daácna, Moisésbut daácna, Dios ã maáh jummat pínahdih ít naóh daacáp tají. Juanbut caandíhjuh muntih ã naóh bohénap be.*

14 ‘Dios ã wahni ã jüúwát pínah jätih, Elías panihni ã jüóhbipna caá’, jon jätih ít niijní tigaá Juan ã jummap. Pánihna, ‘Yoobópdihi tigaá Juan ít niijní Elías panihni ã jummap’, yeebdíh níj jenah joyát caá náahap.* 15 ¡Ded molít jumna, ã túi joyó naáh!

16 “Buu láa moón weemdíh jepahcannit nin pah ñi jumna caá: Yoahdih tíohnit wébít pah caá ñi jummap. Tíoh chúdnit, nin pah ípí níj míic jüihna caá: 17 ‘Jwí pelat púoj tíhwichah yuhna, yeébbó ñi búudíhcan beé. Wunnitdih jwí jüí tíhwichah yuhna, ñi jüí wáaquíhcan beé’, ít níj míic jüihna caá. 18 Páant ít chājat pah, yeebbút biíc yoobó ñipí chājna caá. Juan Daabáni cáacwājeéh jeémpcan, poonidihbut āpí babhcap jī. Páant ã chājcah enna, ‘Nemép caolíh jumni caá’, níj jüihnit, ã bohéatdih ñi joíhcap jī. 19 Obohjeéhtih, weém, nihāt cáacwā úd jeñé, cáacwājeéh jeémpnit, wāpí babhna caá. Páant wā chājachah ennit, ‘Eneé. Nin búdí jeémpni, babh máihni caá ã jummap. Romanowā ít úbát túatni núodih úbh wūhnit, yeejép chājnit biíc dih āpí pej jumna caá’, níj jüihnit, weemdíhbut ñi jepahcan caá. Páant níj jüihna, wébít pah caá ñi jummap. Obohjeéhtih, ded pah Dios ã wútat pah wā túi chājachah enna, ã jenah joyát yoobópdihi ã jummatdih ñi jéihbipna caá”, Jesús queétdih ã niijíp jī.

Biíh tútchinadihi moón ít jepahcat (Lc 10.13-15)

20 Túttimah, biíh tútchinadihi moón caandíh ít jepahcatji júb, Jesús queétdih ã jüihñup jī. Caán tútchinadihi moón biíh tútchina chah Dios ã wēpatjīh Jesús ã chāj júutup yuh jī. Páant ã chāj júutuchah yuhna, ít yéejatdih ít cádahcap jī. Páant ít cádahcatji júb nin pah queétdih ã níj jüihñup jī: 21 “¡Corazín tútchidih moón yeejép ñi yapbipna caá! ¡Betsaida tútchidih moonbát yeejép ñi yapbipna caá! Níih tútchinadihi Dios ã wēpatjīh búdí wā chāj júutup yuh be. Páant ã wēpatjīh wā chāj

júutuchah enna, Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moonbát ít yéejatdih cádahnit, túiniboodíh ítá túat nuum tagaá. Jígahna dúwát chóo duonít, ít jígahatdih júutna, tuu jüóhjīh ítá míic waáh tagaá.* 22 Nin pah yoobópdihi yeebdíh wā naóhna caá: Peéh chājat yeó jáapdihi Dios Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moondíhbut ã peéh chājat chah yeébbóodíh búdí ã peéh chājibipna caá. 23 Yeebbút Capernaum tútchidih moón, ‘Jwiít chah jumnit jwí jumna caá’, ¿ñi míic níj jenah joí níit? Páant níj jenah joiná yuhna, oboh jumnit ñi jambipna caá.* Níih tútchidih Dios ã wēpatjīh dawá láa wā chāj júutuchah yuhna, yeéb weemdíh ñi jepahcap be. Sodoma tútchijidih Dios ã wēpatjīh páant wā chāj júutuchah nihna, caán tútchidih moón ít yéejatdih ítá cádah tagaá. Páant ít cádahachah, caán tútchi páantjeh áta jum tagaá.* 24 Yeebdíh yoobópdihi wā naóhna caá. Peéh chājat yeó jáapdihi Dios Sodoma tútchidih moondíh ã peéh chājat chah yeébbóodíh búdí ã peéh chājibipna caá”, Jesús ã niijíp jī.*

“Wā pebh ñi choó jüúwá”, Jesús ã niiját (Lc 10.21-22)

25 Caán láa nin pah Jesús jwí ípdihi ã níj úbáp jī: “Paá, meém nihāt baác dih moón, nihāt jeádih moondíhbut ít maáh ma jumuchah, meemdíh búdí wā wēina caá. ‘Jwiít túi jéihnit caá’, niijnít dih wā bohéatdih ma beh joyát túatcap be. Obohjeéhtih, jéih jwuhcannitboodíh mapí beh joyána caá. Páant ma chājachah, ‘Túina caá, Paá’, meemdíh wā niijná caá. 26 Páant tigaá, Paá, mapí wēi chājap”, ã niijíp jī.

27 Páant níj úbh péanit, cáacwāboodíh nin pah Jesús ã níj naáwáp jī: “Dios wā íp nihāt ã wēpat biíc yoobó weemdíhbut ã wūhup be.* Ded pah wā jummatdih wā ípjuh caá ã jéihyep. Biíh jéihni wihcan caá. Pánihna, ded pah wā íp ã jummatdihbut weemjéh caá wā jéihyep. Det wā ñionitdihbut wāpí bohéna caá. Jwiítjuh caá caandíh jwí jéihyep.* 28 Yeéb nihāt teo wējnit, chodóp duonít panihnit wā pebh

* 11:14 Mal 4.5; Mt 17.10-13; Mr 9.11-13 * 11:21 Is 23.1-18; Ez 26.1-28.6; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac 9.2-4 * 11:23 Is 14.13-15 * 11:23 Gn 19.24-28 * 11:24 Mt 10.15; Lc 10.12 * 11:27 Jn 3.35 * 11:27 Jn 1.18; 10.15

ñi jũúwá. Páant ñi jũúwáchah, yeebdíh wã chooát túutbipna caá. ²⁹ Weém bíicdih táí bejnit, wã naáwátdih jenah joinít, ñi wëi jepahaá. Weém cãacwãdih jĩgah ennit, oboh jumni pah queétdih táí teo wáacni wã jumna caá. Páant wã jummatdih en yacnit, wã naáwátdih táí jenah joiná, táí choonít panihnit ñi jumbipna caá.* ³⁰ Pánih choonít jumna, wã weñat pínahdih ñi chãjachah, yeebdíh ã buocan niít. Búdí chodat panihnidih dũwát túutcan, ñi buujáca naáhdih yeebdíh wã wutcan niít”, ã niijíp jĩ.

12

Chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénit trigodih í úuc jeémát

(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Biíh chooát yeó jáapdih Jesús jwiít dih bohé bejna, trigo wáapdih ã numah chóop yap bejep jĩ. Pánih bejna, jwiít ã bohénit numgúp wunna, trigodih jwĩ úuc jeémép jĩ.* ² Páant jwĩ úucuchah enna, jwĩjeéh bejnit fariseowã íjnit, Jesús dih nin pah í niij jãihñap jĩ:

—Jwiít dih ma joi jwúhuú. ¿Dépanih tigaá jwĩ chooát yeó jáapdih yahna, ma bohénit í teo? Pánih teona, Dios ã wutatdih yap yohna caá í chãjap, í niijíp jĩ.

³⁻⁴ Páant í niijíchah joinít, “Wã bohénit í yap yohcan caá”, niiját túut niijná, Jesús queét fariseowãdih nin pah ã niij bód chũñap jĩ:

—Davidji ã pej jumnitjĩh numgúp wunna, Dioíh muná waadní, sacerdotewã Diosdih í wũhniji pandih ít jeémép wut jĩ. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewãjeh í jeémát pínah át jumap wut jĩ. Dios wutna, bitadih caán pandih át jeémát túutcap wut jĩ. ¿Davidwã páant í chãjatjidih Dios naáwátdih í daácní núodih ñi bohécannit jĩ? Caán pandih í jeéméchah yahna, ‘Ñi táí chãjcan beé’, Diosboó át niijcáp wut jĩ. Pánihat pah, buu nin trigodih úuc jeémépna, wã bohénitbut Diosdih í yap yohcan caá.* ⁵ Nindhbut ñi náhninaá: Dioíh muúboó teonit sacerdotewã jwĩ chooát yeó jáapdih ípĩ choocán caá. Páant í choocán yahna, Dios ã wutatdih yap yohnit nihcan caá.

¿Páant Moisés ã wutatjidih ñi bohécannit jĩ?*

⁶ Yeebdíh nin pah niij naóhna caá wã chãjap: Dioíh muúdíh wëina, caán muúboó teonit í choocáh enna yahna, ‘Á táina caá’, ñipĩ niijná caá. Obohjeéhtih, caán muúdíh ñi weñat chah weémboodíh weñat caá náahap. ⁷ Dios naáwát nin pah ã niijná caá: ‘Nuñúpwãdih mao cáo wáhat wã náahcan caá. Obohjeéhtih, bitaboodíh ñi jĩgah en teo wáacat caá wã náahap’, Dios ã niijná caá.* Páant ã niijátjidih beh joiná nihna, wã bohénitdih ñita jũihcan tagaá. Queét caandíh úuc jeémépna, yap yohna í chãjcan caá. Pánihna, queétdih ñi jũihñat ã táican caá. ⁸ Nihat cãacwã úud jeñé, weemjéh tigaá chooát yeó jáapdih cãacwã ded pah í chãjat pínahdih wutni wã jumna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Téihya ágahnidih Jesús ã booaat

(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Páant niij péa, bejnit, jwĩ míic wáacat muná jwiít dih Jesús ã numah waád juibínap jĩ. ¹⁰ Caanjĩh téihya ágahni ã jumap jĩ. Pánihna, fariseowãboó Jesús dih naóh yacat túut niijná, caandíh nin pah í niij úubh joyóp jĩ:

—¿Ma jenah joyóchah, jwĩ chooát yeó jáapdih Dios ã booaat túut niít? í niijíp jĩ.

¹¹ —¿Ñíih oveja íitboó ã buug yácachah ennit, ñita jwúub ubcan taniít?*

¹² Obohjeéhtih, oveja chah caá cãacboó ã jíib jumap. Pánihna, chooát yeó jáapdih yahna, cãacwãdih Dios ã teo wáacat túutna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

¹³ Páant niij péanit, caán téihya ágahnidih nin pah ã niij wutap jĩ:

—Míih téihyadh ma yoo dũwú, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ãih téihyadh ã yoo dũwáp jĩ. Páant ã yoo dũwáchahjeh, ãih téihya ã táyah bejep jĩ. ¹⁴ Páant Jesús ã boanachah ennit, fariseowã í íj bac bejep jĩ. Pánih íj bac bejnit, ded pah Jesús dih í mao yohat túutat túut niijná, ít míic wéhenap wut jĩ.

Jesús ded pah ã jummat pínahdih Isaías ã daacátji

* **11:29** Is 30.15; Jer 6.16 * **12:1** Dt 23.25 * **12:3-4** 1S 21.1-6; Lv 24.9 * **12:5** Nm 28.9-10 * **12:7** Os 6.6; Mt 9.13 * **12:11** Lc 14.5

15 Pánihna, fariseowā caandíh ì mao yohíhatdih jéihna, Jesús jwiítidih biáboó ã n̄mah bejep jī. Páant jwī bejehah ennit, dawá jwiítidih ì péenap jī. Páant ì péenachah, nihat ì ub̄ jūóhñit w̄annitdih Jesús ã boonanap jī. 16 Pánih boonanit, ded pah ã chājatdih bitadidh ã naáwát túutcap jī. 17 Queétdih boonana, jon jātih Isaías nin pah ã daacátji biíc yoobó ã chājap jī:

18 “Dios nin pah ã niijná caá: ‘Nin wā wahni, wā oini, weemdíh ã túi teo w̄uhchah, búdí wā wēina caá. Caandíh Túini Espíritudih wā wāhbipna caá, wā wēpat biíc yoobó caanbát ã bíbohat pínah niijná. Pánih jumnit, yoobópdih wā chājat doonádih nihat baácdih moondíh ã naóhbipna caá.

19 Pánih naóhna, míc jūihcan, bitadidh íjacan, túinijeh ã naóhbipna caá.

20 Moh yéejnit panihnitdih jāihcanjeh, ã túi teo wáac̄bipna caá. Bitā jīgahnitdihbut ã weñabipna caá. Pánih jumna, cāacwā ì míc yéej chājatdih ámohñit, túinijeh ã chājat túutbipna caá.

21 Āih túini doonádih joinít, nihat baácdih moón caandíh ì túi jepahbipna caá. Páant ì túi jepahachah, queétdih ājeéh ã túi jummat túutbipna caá’, Dios ã niijná caá”, Isaías át niij daacáp tajī. (Is 42.1-4)

“Nemép ã wēpatjīh Jesús ã boonana caá”, ì niiját

(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

22 Biíh yeó jáap nemép jumnidih jwī pebhna cāacwā ì ub̄ juyáp jī. Nemépwā caandíh enat túutcan, ìt wéheat túutcap tajī. Páant ì ub̄ juyúchah, Jesús caandíh ã boonanap jī. Páant ã boonachahjeh, ennit, ã wéhenap jī. 23 Pánihatdih ennit, nihat ì wáhi bejep jī. Pánih wáhinít, “¿Nin David juma, Dios ã wahni, jwī maáh pínahna niit?” ì míc niij wúbh joyóp jī.

24 Obohjeéhtih, páant ì niijíchah joinít, fariseowāboó nin pah ì niijíp jī: “Nihcan caá. Nemépwā ì maáh Beelzebú ã wēpatjīhjah caá nemépwādh ã bacanap”, ì míc niijíp jī.*

25 Páant ì niij jenah joyátdih jéihñit, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jī: “Det biíc baácdih moonjéh yuhna, míc maona, ìta wun beedáh bej tagaá. Det tútchidih moón biícwā yuhna, míc maona, queétdih ìta jweí peét bej tagaá. 26 Pánihna, Satanás, nemépwā ì maáh āihwādh ã bacanachah, biíc yoobó mantih āta yap tagaá. 27 Obohjeéhtih, ‘nemépwādh bacanit, ì maáh ã wēpatjīh ã wutna caá’, ñi niiját yoobópdih ã jumachah nihna, ñijeéh jumnitboó ¿déhe ã wēpatjīh tiguaá ìpī baca? Páant ì bacanachah ennit, ‘Ī túi chājna caá’, ñipī niijná caá. Pánihna, weém páant wā bacanachah ennit, ‘Ā túi chājcan caá’, ñi jéih niijcán caá. 28 Dios ã wēpatjīh nemépwādh wā bacanachah, Dios ã maáh wēpat ñi cātíh ã jumna caá.

29 “Nin pahbut ã jumna caá: Wēpép newéih m̄uná ded n̄umíhna yuhna, ã jéih waadcán caá. Obohjeéhtih, caandíh chéopéanit, āih bií déedih ã jéih ubna caá”, Jesús á niijíp jī. Páant niijná, nin pah niij naóhna át chājap wut jī: Nemépwā ì maáh wēpép ã jumachah yuhna, Jesúsboó caandíh chah wēpni jumna, ã jéih yap yohna caá.

30 “Ded wājeéh teocanni, weemdíh en jūihni, nemépwā ì maáhjeéh ã jumna caá. Pánih jumna, weemdíh jepahíhñitdih ñun yóhna caá ã chājap.*

31-32 “Nin pah yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá: Det yéej chājna, Diosdih yeejép wéhena yuhna, ì jwúb túut n̄umáchah, Dios ì yéejatdih ã yohbipna caá. Det weém nihat cāacwā úud jeñédihbut yeejép wéhenit, ì túut n̄umáchah, yeejép ì wéheatjidih Dios ã yohbipna caá. Obohjeéhtih, det Túini Espíritubodíh yeejép ì wéhenachah, ì yéejatdih ã yohcan niit. Páant ì yéej chājatdih quíib b̄udcán, Dios queétdih iiguipna ã wāhbipna caá”, Jesús queétdih ã niijíp jī.*

Máa quehe ded pah ã jummat naáwát (Lc 6.43-45)

33 “Ded máa nah túini dahna ã quehechah ennit, túini nah ã jummatdih ñi jéihna caá. Obohjeéhtih, biíh nah túicanni ã quehechah ennit, caan náh yeejép ã

* 12:24 Mt 9.34; 10.25 * 12:30 Mr 9.40 * 12:31-32 Lc 12.10

jumatdih ñi jéihna caá. Pánihat pah, cãac ded pah ã jumatdih jéihhna, ã chãjatdih enat caá náahap.* 34 Yeéb maiwã panihnit tabit yeejépwã jumna, yoobópdih ñi wéhecan caá.* Cãacwã ded pah ñi jenah joyát pah biíc yoobó ñpĩ wéhena caá.* 35 Pánih jumna, ded táí jenah joiní ãpĩ táí wéhena caá. Obohjeéhtih, ded yeejépwã jenah joiníboó yeejépwã ãpĩ wéhena caá. 36 Pánihna, Dios ã peéh chãj láa ded yeejépwã wéhenidih ã peéh chãjbipna caá. 37 Táí wéhenidih ‘Meém táini caá’, Dios ã niijbipna caá. Obohjeéhtih, yeejépwã wéheniboodih ‘Meemdih peéh chãjat ã náahna caá’, ã niijbipna caá”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

Jwiít cãacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih Jesúsdiñ ñi chãj jútut táutut (Mr 8.12; Lc 11.29-32)

38 Biíh láa mũú diítboó jwĩ jumuchah, biquína fariseowã, Moisés ã wutatjidih bohénitjñ waád joinít, nin pah Jesúsdiñ ñi niijíp yuh jĩ:

—Bohéní, jwiít cãacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih ma chãj jútut, meém Dios ã wahni yoobópdih ma jumatdih jwĩ jéihyat pínah niijná, ñi niijíp jĩ.*

39 Páant ñi niijíchah joinít, Jesús queét maátadih nin pah ã niij jephahap jĩ:

—Yeéb yeejépwã Diosdih náahcannit ñi jumna caá. Pánihnit jumna, Dios ã wépatjñh ñipĩ chãj jútut táutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdih páant wã chãj jútucan niít. Dios naáwátdih naóh yapani Jonásjidih Dios ã wépat chãjat pah mantih weemdihbut chãjnit, ã wépat yeebdih ã jútubipna caá. Páant bóojeh ã wépat jútut ã jumbipna caá.* 40 Pánihna, Jonásjidih búdí queéj ã jeéméchah, biíc peihcanni yeó jáap ãih wudah diítboó ãt jumap wut jĩ. Pánihat pah weém nihat cãacwã úud jeñéboó wunnit, jeé íitboó ñi yohat túttimah, biíc peihcanni yeó jáap caánboó wã jumbipna caá. Pánihat túttimah, wã jwúub boo pud júúwáchah, Jonás ã yapatjidih náhnit, Dios ã wépatdih ñi jéihbipna caá.* 41 Jonás Nínive tútchidih moonjidih Dios queétdih ã peéh chãjat pínah

doonádih ã naáwáchah, ñi yéejatdih cádahnit, ñi táut nũm beedép wut jĩ. Pánihna, cãacwãdih ã peéh chãjat yeó jáapdih queét Nínive tútchidih moondíh Dios ã peéh chãjcan niít. Obohjeéhtih, Jonásji chah caá weém wã jumap. Páant wã jumuchah yuhna, yeéboó weemdih ñi jephahcan caá. Páant ñi jephahcat jíb Dios yeebdih búdí ã peéh chãjbipna caá.* 42 Chóop yapapboó jumni baácdih moon ñi maáh wili maáh Salomón táí jéihni ã jumat doonádih joinít, ã naáwátdih joyát táut niijná, yúpmant mit júúwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, caán táí jéihni ã jumat chah weémboó wã jumna caá. Páant wã jumuchah yuhna, yeéboó weemdih ñi joíhcan caá. Páant ñi joíhcat jíb cãacwãdih ã peéh chãjat yeó jáapdih Dios yeebdih búdí ã peéh chãjbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.*

Bacaniñi nemép ded pah ã jwúub waadát (Lc 11.24-26)

43 “Nemép ñi bacaniñi, mũú wihcapboó jibna, ã jumat pínah biíh mũú panihnidih ã táoh bidna caá. Pánih bidna yuhna, ã jéih bid jucán caá. 44 Pánih bid jucán, ‘Weemdih ñi bacaniñi mũuná wã jwúub bejbipna caá, páant mantih’, ã míic niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, ã jwúub jui enechah, ãih mũújí táí tóodh ámohni panihni ã jumna caá. Caán cãacboó ã táut nũmcah, ãih jéc páantjeh pãa lajni panihni ã jumna caá. 45 Páant ã jumuchah ennit, nemépboó bita siete ã chéenwã chah yeejépwã wutnitdih bid wáacnit, queétdih ã nũmah waadná caá. Páant yeejépwã ñi wutuchah, ñi waadni cãac chah yeejépwã chãjni ã jumbipna caá. Pánihat dée pah yeéb yeejépwãdih ã yapbipna caá”, Jesús cãacwãdih ã niijíp jĩ.

Jesús ã déewã caandih ñi bidat (Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

46 Páant Jesús queétdih ã naáwát pónih, caandih míic wéheat táut niijná, ã ín ã úudwã biícdih jóocmant ñi juyúp wut jĩ. 47 Páant ñi juyúchah ennit, jwíjeéh jumni Jesúsdiñ nin pah ã niijíp jĩ:

—¡Ma enee! Meemdih míic wéheat táut niijná, ma ín ma úudwã biícdih jóocmant ñi páina caá, ã niijíp jĩ.

* 12:33 Mt 7.20; Lc 6.44 * 12:34 Mt 3.7; 23.33; Lc 3.7

11.16 * 12:39 Mt 16.4; Mr 8.12 * 12:40 Jon 1.17 *

* 12:34 Mt 15.18; Lc 6.45 * 12:38 Mt 16.1; Mr 8.11; Lc

12:41 Jon 3.5 * 12:42 1R 10.1-10; 2Cr 9.1-12

48 —Ma niiját túina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tigaá wā ín? ¿Det tigaá wā úudwā? ā niijíp jī.

49 Páant niijnít, jwiít ā bohénitdih júutnit, nin pah ā niijíp jī:

—Nit caá wā ín, wā úudwā panihnit.

50 Det wā íp Dios ā náahat pah chājnitjeh wā úud, wā jwan, wā ín panihnit ī jumna caá, ā niijíp jī.

13

*Waáh momni naáwát
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)*

1 Caán yeó jáapjeh muntih Jesús muú diítboó jumniiji ā bac bejep jī. Pánih bac bejnit, ím jwēejna jwiítidih ā numah dei bejep jī. Pánih dei bej, caanná juibínit, jwī chúudap jī. 2 Páant jwī chúudachah ennit, dawá cāacwā ā pebh míic wáac juyúchah, búdí jááj chóodih waadnít, ā chúudap jī. Jwiítboó bita bíicdih jwī ñuhap jī.* 3 Á jenah joyátjīh queétdih bohéna, nin pah ā niij naáwáp jī:

“Bíic newé, waáh momodih ā bejep be. 4 Páant ā waáh bojochah, biquí tíibna namádih ā buug ñájap yah be. Obohjeéhtih, waícanjeh jūóhnit, jwébehwā caán tíibnadih ī jeémp beedánap be. 5 Bíih tíibna jeejīh yewéni baác jumrapboó ā buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, waícanjeh ā chíih jūúwáp yah be. 6 Pánih chíihna yahna, yeó tubit ā chāhachah, ñeh bainíjeh jumna, ā diib téhah bejep be. 7 Bíih tíibna nemép óot cātíh ā buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, ā chíihichah, caán nemép óotnaboó caandíh ā chíih yap bejchah, momniboó mánahnit, ā wanaah bejep be. 8 Obohjeéhtih, bíih tíibna túini baácboó ā buug ñájap be. Pánih buug ñájna, chíihnit, ā túi quehep be. Pánihna, caánboó chíihni biquí wawánadih cien tíibna, bíih wawánadih sesenta tíibna, bíih wawánadih treinta tíibna ā jumrap be. 9 ¡Ded molít jumna, ā túi joyó naáh!” queétdih ā niijíp jī.

*Á bohénit beh joicán, Jesúsdi h í uúbh joyát
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)*

10 Páant ā niiját túttimah, jwiít ā bohénit ā bohéatdih beh joicán, ā pebhna juibínit, nin pah jwī niij uúbh joyóp jī:

—¿Dépanih tigaá cāacwādh bohéna, ma jenah joiní naáwátjīhjah mapí bohé? jwī niijíp jī.

11 Páant jwī niijíchah joinít, Jesús nin pah jwiítidih ā niij jepahap jī:

—Dios jwī maáh yoobát jumna, nihat cāacwādh ā teo wáacat pínah dooná, jwī déewā jon jātih moondíh ā jéihya jwuhca naáh doonádih buu yeéb wā bohénitdih Dios ā jéihyaat túutna caá. Obohjeéhtih, bitadidh páantjeh ā jéihya jwuhcan caá. 12 Det caán doonádih túi joinítidih chah ā jéihyabipna caá. Obohjeéhtih, det túi joicánnitboodíh bainí ī jéihyatdih ā dáuc wáyat pah ā chājibipna caá.*

13 Cāacwā quíib wihcannit dée, ded pah ī enatdih ī beh encan caá. Molít wihcannit dée, ī joiná yahna, ī jéih beh joicán caá. Páant ī jummatdih jéihna, wā jenah joiní naáwátjīhjah queétdih wā bohéna caá. 14 Jon jātih Isaías ā daacátji pah caá ī jumrap.

‘Nin pah caá Dios ā niijíp: “Wā naáwátidih maatápdi h joiná yahna, caandíh ñi beh joicán niít. Ded pah wā chājatdih enna yahna, ñi beh encan niít.

15 Ded pah wā naáwát, wā chājatdihbut jéihíhcannitjeh ñi jumna caá. Pánih jumnit, weemdíh joíhcan, ñih molítidih ñi nem teona caá. Wā chājatdih eníhcan, ñi quíib ñona caá. Páant ñi chājcan nihna, túi enna, túi joiná, túi beh joinít ñita jum tagaá. Pánih túi beh joinít jumna, túut numnít, weemdíh ñita bid tagaá. Páant weemdíh ñi bidichah, ñi yéejatdih yohnit, yeéb iiguípna ñi bejat déedih wāta túi ub tagaá”, Dios ā niijná caá’, Isaías át niij daacáp tajī. (Is 6.9-10)

16 “Obohjeéhtih, yeéb wā bohénitboó jéihíhnit jumna, ennit, ñi beh enna caá. Joinít, ñi beh joiná caá. Páant ñi jumachah, Dios yeebdíh ā wēi enna caá. 17 Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Buu ñi enatdih jon jātih moón Dioíhwā, Dios naáwátidih naóh yapanitbut búdí eníhna yahna, ī encap jī. Buu ñi joyátidihbut búdí joíhna yahna, ī joicáp jī”, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.*

* 13:2 Lc 5.1-3 * 13:12 Mt 25.29; Mr 4.25; Lc 8.18; 19.26 * 13:17 Lc 10.23-24

Waáh momni naáwátdih Jesús ã beh joyáát

(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 “Waáh momni naáwátdih beh joyát túut niijná, nindih wã naáwáchah, ñi túi joyoó. 19 Wíih túini dooná naóhni waáh momni panihni caá. Biquína joinít namáboó bugg ñájni panihni ï jumna caá. Caandíh joiná yahna, beh joicán, ï jepahcan caá. Pánihna, caandíh ï joyát túttimahbitjeh, nemépbóó jãóhñit, jwébehwã caán tíbnadih ï jeémát pahjeh, queét ï joyátjidih ã quíib buudána caá. 20 Bitá joinítboó, jeejéh yewéni baácdih bugg ñájni panihni ï jumna caá. Caandíh joinít, búdí ï wëi jwuhna yuh caá. 21 Obohjeéhtih, wëi joiná yahna, ñeh jáap bejni panihni ï jumna caá. Pánihna, yeejép ã yapachah, wíihwã ï jummat jíib bita queétdih ï yéej chãjachah, waícanjeh wíih túini doonádih ï cádahna caá. 22 Bitá joinítboó nemép óotna cãtíh bugg ñájni panihni ï jumna caá. Caandíh joinít, ï jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, nin baácdih bóodih búdí jenah joinít, bií déedihbut búdí ï bidna caá. Páant ï jenah joyóchah, ï joiní túini dooná pácahi panihni ïih caolihboó ã jéih behcan caá. Pánihna, caandíh jenah joicán, túiniboodíh ï jéih chãjcan caá. 23 Obohjeéhtih, bitaboó wíih túini doonádih joinít, túini baácbóó bugg ñájni panihni ï jumna caá. Caandíh joiná, túi beh joinít, ï túi jepahna caá. Pánih jepahnit jumna, Dios ã náahat pahjeh ï túi chãjna caá. Biquína, cien tíbna ã quehat pah, chah túini yoobát ï chãjna caá. Bitá, sesenta tíbna ã quehat pah, túini ï chãjna caá. Bitaboó, treinta tíbna ã quehat pah, nump túini ï chãjna caá”, Jesús jwiútdih ã niijíp jĩ.

Trigo cãtíh yeejép yílip ã chíihat naáwát

24 “Dios ã maáh jummat nin pah ã jumna caá: Wápchi mínah ãih wápchiboó trigodih ã momop yuh be. 25 Obohjeéhtih, caán, nihat ãjeéh moonbút ï ãwat pónih, caandíh eníhcanniboó ãih wápchina joinít, ã momatji cãtíh yeejép yílipdih ã momop be. Mom péanit, ã bejep be. 26 Túttimah, trigo chíihñit, ã jáap quehe jãúwáchah, yeejép yílip ã jummatdihbut teo wãhñit ï enep be. 27 Pánih ennit, wápchi mínah pebhna juibínit, nin pah ï niij úbh joyóp be:

‘¿Maá, trigodihjeh ma momochah yahna, dépanih tigaá míih wápchidih yeejép yílipbut ã chíih?’ ï niijíp be. 28 ‘Weemdíh eníhcanni caandíh ãt momop taga’, ã niij jepahap be. ‘¿Caán jãoni yílipdih jwí wui yóh jíih?’ ï niij úbh joyóp be. 29 ‘Ñi wui yóhca bojoó. Caandíh wainá, trigodihbut ñita wui yóh tagaá. 30 Trigo yílip biícdih ã beh jwuhna naáh. Caán trigo ã behechah, yeebdíh nin pah wã niijbípna caá: “Yeejép yílipdih ñi jwíih wuyú. Pánih wui, nah chéu péanit, caandíh ñi cáu yohoó. Pánih cáu péanit, trigoboodíh ñi bóod ubuú. Pánih bóod ub beedánit, caandíh wã ámohat munná ñi ámohoó”, wã niijbípna caá’, caandíh teo wãhñitdih wápchi mínah ã niijíp be”, Jesús ã niijíp jĩ.

Mostaza tíb naáwát

(Mr 4.32; Lc 13.18-19)

31-32 “Dios ã maáh jummat nin pahbut ã jumna caá: Mostaza tíb cáu tíbih pah bóo ã jumna caá. Pánih bainí tíbih jumna yahna, caandíh ï momochah, chíihna, ã túi behna caá. Páant ã behechah, ãih cãcanaboó dawá jwébehwã ïpĩ jaamná caá. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jummat. Áihwã daocánnit jwíih jumnitji, túttimah ï dao béjbipna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

Pan paááni naáwát

(Lc 13.20-21)

33 “Dios ã maáh jummat pan paááni panihni ã jumna caá. Pandíh chãjíhna, yad wili trigo ojdi pamapdi yacnit, mahjíh wid, caandíh paááni pínahdihbut mipí túi widna caá. Pánihna, nihat mi widniji ã túi paabípna caá. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jummat doonádih joinít, cãacwã ï túut nũmbípna caá. Queét joinítboó bitadih ï jwúub naáwáchah, dawá joinít, queétdih ï túut nũmbípna caá”, Jesús jwiútdih ã niijíp jĩ.

Jesús ã jenah joiní naáwátnejíhjih cãacwãdih ã bohéat

(Mr 4.32-34)

34 Cãacwãdih bohéna, ã jenah joiní naáwátjéh Jeh Jesús ãpĩ bohénap jĩ. 35 Pánih bohéna, Dios naáwátdih naóh yapani nin ã daacátji pahjeh biíc yoobó ãpĩ bohénap jĩ:

“Nin pah Dios ã niijná caá: ‘Wã jenah joiní naáwátjĩh wã bohébična caá. Nin baácđih wã chãjat túttimah, cãacwãđih wã naóh jwuhca naáhđih wã naóhbipna caá’, ã niijná caá”, ãt niíj daacáp tajĩ. (Sal 78.2)

Trigo cãtĩh yeejép yĩlip naáwátđih ã beh joyáát

³⁶ Pãnih naóh péanit, jãáj chóodih chũđniđi aáb jũóhñit, caandĩh joinítđih “Jwĩ bejna caá”, niijnít, mũnã Jesús jwiítđih ã mũmah jwũub aab béjep jĩ. Pãnih mũnã aáb jũibínit, jwiít caandĩh nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Trigo cãtĩh yeejép yĩlip chíhat naáwátjĩh ma bohénachah, jwĩ beh joicán beé. Pãnihna, jwiítđih ma jéihya naáwá, jwĩ niijíp jĩ.

³⁷ Páant jwĩ niijíchah joinít, Jesús nin pah ã niíj jepahap jĩ:

—Weém, nihat cãacwã úud jeñé, wápchi mĩnah panihni caá. Weém Dios ã wahni jumna, trigodih momni panihni wã jumna caá. ³⁸ Nin baác wápchi panihni, Diosđih jepahnit trigo panihnit ã jumna caá. Obohjeéhtih, nemépwã ã maáhđih jepahnitboó trigo cãtĩh chíhni yeejép yĩlip panihni ã jumna caá. ³⁹ Nemépwã ã maáh wápchi mĩnahđih enĩhcani yeejép yĩlipđih momni panihni caá. Caán trigo ã behechah, ã bóod ub láa, péeni yeó jáap panihni caá. Ángelwã caán trigodih yeejép yĩlipđihbut bóod ubnit panihnit ã jumna caá. ⁴⁰ Trigodih ubnit, yeejép yĩlipboodĩh ã wũí cáwat pah péeni yeó jáapđih nemépihwãđih iiguípboó ã yohbipna caá. ⁴¹ Weém nihat cãacwã úud jeñé, wĩih ángelwãđih nin baácboó wã wahbipna caá, wĩih cãacwã cãtĩh yeejép chãjnit, yéej chãjat túttnitđihbut ã ub bejat pĩnah niijná. ⁴² Pãnih ub bejnit, queéđih iiguípboó ã yohbipna caá. Caán iiguípboó jumna, jĩgahnit, queétjeh ã mĩc néeh chãác jũibípna caá. ⁴³ Dioĩhwãboó jwĩ íip Dios bícđih ã maáh jumapboó ã jumbipna caá. Caanjĩh jumna, yeo páh táí yeh iigní panihnit, maáta ã jumbipna caá. *jDed molít jumna, ã táí joyó naáh! Jesús jwiítđih ã niijíp jĩ.

Búdí jĩib jumnidih bihni naáwát

* 13:43 Dn 12.3

⁴⁴ “Dios ã maáh jummat wápchiboó búdí jĩib jumnidih ã baad bíhniđi panihni ã jumna caá. Bíc newé caán wápchi mĩnahđih teo wũhna, caán búdí jĩib jumnidih bid jũinít, búdí wẽina, ã jwũub bihip be, páant mũntih. Pãnihna, caandĩh búdí náahna, ãih bíí déedih jĩib chãj beedánit, caán jĩibjĩh wápchidih ã jĩib chãjap be. ‘Bũũ caán wápchi wĩih ã jumuchah, caánboó wã bid jũiníjibut wĩihjeh ã jumna caá’, wẽinit, ã mĩc niijíp be. Dios ã maáh jumapboó ã waadát pĩnah caán búdí jĩib jumni panihni ã jumna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

Búdí jĩib jumni perla wũt jumni naáwát

⁴⁵ “Dios ã maáh jummat nin panihnit ã jumna caá. Búdí jĩib jumni jeé tíib dée perlas wũt jumni tíibnadih jĩib chãjñiboó chah jĩib jumni perlas tíibnadih nihat pehbboó ã bid bejep be. ⁴⁶ Chah búdí jĩib jumni tíibđih bid jũinít, caandĩh jĩib chãjĩhna, nihat ãih bíí déedih jĩib chãj wũhđih ã bejep be. Pãnih jĩib chãj wũh beedánit, caán búdí jĩib jumni tíibđih ã jĩib chãjap be. Caán tíibđih búdí ã náahat pah, Dios ã maáh jumapboó waadát pĩnahđih chah bidat caá náahap”, Jesús ã niijíp jĩ.

Ñũó naáwát

⁴⁷ “Dios ã maáh jummat nin pahbut ã jumna caá. Cãacwã queejwãđih jáut maona, ñũodĩh ã yoh báahanachah, queejwã jummat yoobó ípĩ chũúhna caá. ⁴⁸ Páant dawá ã chũúchah, nihat queejwãđih íim jwẽejna ub ñãan jũibínit, túnitđihjeh ã ñĩona caá. Pãnih ñĩonit, ãih wũhnaaboó ípĩ mao yacna caá. Obohjeéhtih, jeémpeca naáhwãboodĩh ípĩ yohna caá. ⁴⁹⁻⁵⁰ Pãnihat pah, péeni yeó jáapđih ángelwãboó cãacwãđih ã ñĩobipna caá. Yeejépwãđih ñĩonit, iiguípna ã yohbipna caá. Caán iiguípboó jumna, jĩgahnit, queétjeh ã mĩc néeh chãác jũibípna caá”, Jesús jwiítđih ã niijíp jĩ.

Mãa bohéát, jáap bohéát

⁵¹ Páant niíj péanit, Jesús jwiítđih nin pah ã niíj mũbh joyóp jĩ:

—¿Butéh wã bohéátđih ã beh joinít beé? ã niijíp jĩ.

—Jwĩ beh joiná beé, caandĩh jwĩ niíj jepahap jĩ.

⁵² Páant jwĩ niij jepahachah joinít, jwiít dih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—**Det Moisés ã wutatjidih bohénit Dios ã maáh jumatdihbut bohéna, máadih, jáapdihtbut cáacwādh ã jéih bohéna caá. Queét bohénit muú mínah panihnit caá ã jumap. Caán, bitadih teo wáacat túut niijná, ãih muúdh jumni táinidih ub bacanit, jáapdiht, máadihtbut queétdih ã jéih wāhna caá, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.**

*Nazaret tútchiboó ã bejat
(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)*

⁵³ Páant ã jenah joiní naáwátnajĩh bohé péanit, Jesús jwiít dih ã numah bejep jĩ. ⁵⁴ Pánih bejnit, ã behni tútchina jwĩ jubínap jĩ. Caanná jubínit, jwiít judíowā jwĩ míic wáacat muúná waadnit, caanjĩh jumnit dih ã bohénap jĩ. Páant ã bohénachah joiná, joí wáhi bejnit, nin pah ã míic niij úubh joyóp jĩ:

—¿Dedmant tigaá nin bohéatdih ãt joí? ¿Dépanih tigaá ã túi jéih beedá? Dios ã wēpatjĩh jwiít cáacwā jwĩ chājca naáhdih ãpĩ chājna caá. ⁵⁵ ¿Nin máa teoni wūúh nihcan niít? ¿Á ã in María nihcan niít? ¿Santiago, José, Simón, Judas, ã úudwā nihcan niít? ⁵⁶ ¿Yad jupuna yaádh nin tútchidih jwĩjeéh jumnit nihcan niít? Pánihna, jwiít jwĩ jumat pahjeh jumni tigaá ã jumap. ¿Pánih jumna yuhna, nin bohéatdih dee tigaá ãt joí? ã niijíp jĩ.

⁵⁷ Páant niij jenah joinít, íjna, caandih ã náahcap jĩ. Páant ã náahcatdih enna, nin pah queétdih Jesús ã niijíp jĩ:

—**Dios naáwátdih naóh yapanidih bita ãpĩ wēi joiná caá. Páant ã wēi joyóchah yuhna, ãih tútchidih moón, ã déewāboó caandih ãpĩ joíhcan caá. Pánihna, ninjĩh wā behechah ennitji, weemdih ãni joíhcan caá, ã niijíp jĩ.***

⁵⁸ Caandih ã joíhcan enna, caán tútchidih Dios ã wēpatjĩh daocánni láajeh Jesús ã chāj jútup jĩ.

14

*Juan Daabáni ã wunat
(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)*

¹ Caán láa Herodes, Galilea baácdih moón ã maáh, Jesús ded pah ã chājat doonádih

ãt joyóp wut jĩ. ² Pánih joinít, caandih teo wūhndih nin pah ãt niijíp wut yuh jĩ: “Wā maoniji Juan Daabáni ãt jwúub boo pud jūóh tagaá. Pánih jwúub booni jumna, jwiít cáacwā jwĩ jéih chājca naáhdih ãt chājap taga”, ãt niijíp wut jĩ. Jesús dih “Juan tigaá”, ãt niij jenah joyóp wut yuh jĩ.

³⁻⁵ Juandih ã mao yohat túutat pínah jãtĩh, Herodes ã úud Felipe áadih ãt bíbohop wut jĩ. Páant ã chājat doonádih joiná, Juan Daabáni Herodes dih nin pah ãt niij jũhñup wut jĩ: “Ma úud áadih dúuc wái áa jumna, Dios ã wutatdih yap yohna caá ma chājap”, ãt niijíp wut jĩ.*

Páant ã niiját jíib Herodes caandih ãt mao yohíhip wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, “ ‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani ã jumna caá’, judíowā ã niij jenah joiná caá. Pánihna, caandih wā mao yohat túutuchah, queét weemdih ãta íj tagaá”, niij jenah joinít, queétdih ãt úumup wut jĩ. Pánih úumna, Juandih mao yohcanjeh, caandih teonit, chéwat túutnit, nemat muúboó ãt nemat túutup wut jĩ. Yad Herodías mi wutuchah joinít, páant ãt chājap wut jĩ.* ⁶ Pánihat túttimah, Herodes ã cáac jumni yeó jáapjidih náhnit, numah jeémát ãt chājap wut jĩ. Pánih chājnit, caanjĩh jumnit ã enechah, ã áa nuúm mit eo jútup wut jĩ. Páant mi eo jútuchah enna, Herodesboó búdí ãt weñep wut jĩ. Pánih wēnit, caántdih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

⁷ —Dios ã enechah, meemdih yoobópdih wā naóhna caá. Dedé ma náhatdih weemdih ma úubúchah, meemdih wā wūhbpna caá, caántdih ãt niijíp wut jĩ.

⁸ Páant ã niijíchah joinít, mi ãn ded pah mi niiját túutat pahjeh Herodes dih mit jepahap wut jĩ.

—Juan Daabáni h wao dáhdih dúuc bóodat túutá. Pánih péanit, pamapjih ãih wao dáhdih cáagnit, weemdih ma wūhuú, caán ã wunatdih wā jéihyat pínah niijná, mit niijíp wut jĩ.

⁹ Páant mi niijíchah joinít, Herodes búdí ãt jgahap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, caanjĩh míic wáacnitdih túicnit, “Meemdih wā wūhcan niít”, caántdih ãt jéih niijcáp wut jĩ. ¹⁰ Pánihna, Juan h wao dáhdih ãt

* 13:57 Jn 4.44 * 14:3-5 Lv 18.16; 20.21 * 14:3-5 Lc 3.19-20

dúuc bóodat túutap wat jĩ, buca. ¹¹ Páneh péanit, pamapjih áih wao dáhdih cáagnit, ít ub júúwúp wat jĩ. Páneh ub júóhñit, Herodías nuumdíh í wáhuchah, caántboó mi índih mit teo yapanap wat jĩ.

¹² Páant í chājat túttimah, Juan ā bohénitji júóhñit, áih bácahjidih ubnit, cáac yohop ítboó ít yohop wat jĩ. Páneh yoh péanit, queét júínít, Jesúsdi h naáwádh í júyúp jĩ.

Cinco mil cáacwādh Jesús jeémát ā wāhat (Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

¹³ Páant í niijní doonádh joí péanit, jāáj chóona waadní, cáac wihcapboó Jesús jwiít dih ā numah chúuh bejep jĩ. Jwiít Jesús biíc di h jwĩ chúuh bejat doonádh joinít, caandíh jwāáat túut niijná, dawá íh tútchinamant júóhñit, ím jwěejmant ít páud bejep tajĩ. ¹⁴ Jwiít jwĩ chúuh jubíat pínah jātih, queét ítát jubínap tajĩ. Pánehna, dawá cáacwā í páñachah ennit, Jesús queétdih át jĩgah enep jĩ. Páneh jĩgah enna, í ub júóhñit wunnitdih ā boanap jĩ. ¹⁵ Cheyeh jumachah, jwiít ā bohénit caandíh nin pah jwĩ niijíp yah jĩ:

—Cheyeh caá. Nin pehbhit tútchi wihcan caá. Pánehna, queétdih yuúpbit jumni tútchina ma wahaá, jeémátdih í jíb chājat pínah niijná, jwĩ niijíp jĩ.

¹⁶ —**Í bejca bojo naáh. Yeebjéh queét í jeémát pínahdih ñi wāhuú,** Jesús jwiít dih ā niij jepahap jĩ.

¹⁷ —Obohjeéhtih, biícjĩh bóo téihya botoni pan dahna, chéne queejwābitdihjeh jwĩ bíbohna caá, jwĩ niijíp jĩ.

¹⁸ —**Caán ñi bíbohndih weemdíh ñi ub júúwú,** ā niijíp jĩ.

¹⁹ Páant ā niijíchah joinít, ub júóhñit, caandíh jwĩ wūhup jĩ. Páant jwĩ wūhat túttimah, yílipboó cáacwādh ā chúudat túutap jĩ. Páant í chúuduchah, biícjĩh bóo téihya pan dahna chéne queejwādhbut ubnit, chéi ennit, **“Táina caá, Paá”**, Diosdih ā niijíp jĩ. Páant niij péanit, pan dahna, queejwā biíc di h jwiít dih ā daj wūhup jĩ. Páant ā daj wūhuchah, jwiítboó ni hat cáacwādh jwĩ pāáap jĩ. ²⁰ Páant jwĩ pāáachah, ni hat í táí jeémp wud jumap jĩ. Pánehna, í judh jeémpnidih doce wūhna jwĩ ub yac yáwanap jĩ. ²¹ Caandíh jeémpnit

neonádhjeh jwĩ jenah enechah, cinco mil í jumap jĩ. Yaádh, í wehbat í jeémép jĩ.

Jesús ímjih ā yáac chūi bejat, Pedrobut ā bejat

(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

²² Páant jwĩ jeémp péanachah, jwiít ā bohénitdih Jesús ā chúuh bej páñat túutap jĩ. Páneh chúuh bejat túutnit, cáacwādhbut íh tútchina át jwúub bejat túutap wat jĩ. ²³ Páneh wah péanit, ā ípdih uúbat túut niijná, jeéboó át púuh laab béjep wat jĩ. Páneh púuh laab béjnit, tōo ñáh júúwáchah, biícjeh caánboó át jum jwūhup tajĩ. ²⁴ Caánboó Jesús ā jummat pónih, ím tac yoób jwiítboó jwĩ buug lājachah, jwĩ wawápmant johlit, nolihatbut búdí ā júúwáchah, maatápdih meenná yūhna, jwĩ jéih bejcap jĩ. ²⁵ Pánehna, johlit páantjeh búdí ā johochah, baáb aabá bojat pínah jātih, Jesús jwĩ pebhna ímjih ā yáac chūi júúwúp jĩ. ²⁶ Jwĩ pebhna ā júúwáchah ennit, búdí jwĩ úumap jĩ.

—íCāaquíh dadah caá! jwĩ niij ñaacáp yah jĩ.

²⁷ Páant jwĩ úumachah ennit, Jesúsboó jwiít dih nin pah ā niijíp jĩ:

—**íWeemjéh tigaá! íWeemdíh ñi en úumca bojó!** ā niijíp jĩ.

²⁸ Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah ā niijíp jĩ:

—Maá, yoobópdih meemjéh jumna, ímjih weemdíhbut ma pebhna ma yáac chūi bejat túutú, ā niijíp jĩ.

²⁹ —**Ma júúwú,** Jesús ā niij jepahap jĩ.

Páant ā niijíchah joinít, Pedro jāáj chóodih jumni ji ímjih dei ñahñit, Jesús pebhna ā yáac chūi bejep yah jĩ. ³⁰ Obohjeéhtih, johlit nolihatbut búdí ā jumachah enna, át úumap jĩ. Páneh úumna, daab béjnajeh, Jesúsdi h nin pah ā niij ejep jĩ:

—íMaá, weemdíh ma teo wáacá! ā niijíp jĩ.

³¹ Páant ā niijíchahjeh, áih téihyadi h teonit, Jesús caandíh ā wái ñahanap jĩ.

—**íBainíjeh wā wēpatdih ma jenah joiná caá! ¿Dépanih tigaá weemdíh ma táí jenah joicán?** Pedrodih ā niijíp jĩ.

³² Páant ā niiját túttimahjeh, jāáj chóona queét í waadáp jĩ. Páant í waadáchahjeh,

johlit ã yayáh bejep jĩ. ³³ Páant ã yapachah ennit, jwiít ã bohénit Jesúsdi jwĩ wēi naáwáp jĩ.

—¿Yoobópdih meém Dios wūúh tigaá ma jumap! jwĩ niijíp jĩ.

Genesaret baácdih moón wunnitdih Jesús ã booaat
(Mr 6.53-56)

³⁴ Páni h ímdih cháuh bejnit, Genesaret wāt jumni baácna jwĩ cháuh juibínap jĩ.

³⁵ Páant jwĩ juibínachah, caán baácdih moón Jesúsdi beh ennit, caán tútchinadih moondíh ã juyát doonádi h ít wahap tajĩ. Páni hna, caán doonádi h joinít, dawá í chéenwā tubúp cháuhnitdih Jesús pebhna í ub juyáp jĩ. Páni h ub joinít, nin pah Jesúsdi h í niijíp jĩ:

³⁶—Míih yégueh chóodihjeh nit wunnitdih ma tewat túutá, í niijíp jĩ. Páni hna, áih yégueh chóodih teonít pah moonjéh í boonap jĩ.

15

Cāacwā ded pah í míic yéjeaat
(Mr 7.1-23)

¹ Túttimah, Jerusalén tútchidih moón fariseowā, Moisés ã wutatjidih bohénit bíicdi h, Jesús pebhna joinít, caandí h nin pah í niij úbh joyóp jĩ:

² —¿Dépanih tigaá ma bohénitboó jwĩ nūowā í wutatji pah í chājcan? Jwiít jwĩpĩ téih chocat pah, queét í jeémát pínah jātih í téih choccan caá, í niijíp yah jĩ.

³ Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih ã niij úbh joi jwáubanap jĩ:

—¿Yeéboó dépanih tigaá Dios ã wutatdih jepahcan, jwĩ nūowā í wutatboodí h jeh ñi jepah? ⁴ Nin pah caá Dios ã wutap: ‘Ñi mánadi h túi wēinit, ñi teo wáacá.* Páni hna, ded ã mánadi h yeejép ã niijíchah, cāacdi h mao yohnidih peéh chājat pah mantih caandí hbut peéh chājat ã jumbipna caá’, Dios át niijíp tajĩ.* ⁵ Obohjeéti h, páant ã niijíchah yahna, yeéboó ded ã mánadi h teo wáaquí hni di h nin pah caá ñipĩ niij wutap: ‘Ma mánadi h teo wáaccanjeh, caán dinerodi h Diosboodí h ma wāhú’, ñipĩ niij wutna caá. ⁶ Páni h wutna, ã mánadi h ñi túi

chājat túutcan caá. Páni h chājat túutcan, Dios ã wutatdih jepahat túutcanjeh, jwĩ nūowā í wutatjiboodí h caá ñi jepahat túutap. ⁷ ‘Jwiít táini t caá’, niijná yahna, cāacwā í encapboó yeéb yeejép chājni t caá. Dios naáwát di h naóh yapani Isaiásji ded pah ñi jumati di h yoobópdih át niij daacáp tajĩ:

⁸ ‘Dios nin pah ã niijná caá: “Nit weemdí h túi wēi naóhna yahna, yoobópdih í jepahcan caá.

⁹ Páni hna, weemdí h í wēi naáwát dedé pínah ni hcan caá. Í jenah joyátjeh wutni t, ‘Nin pah caá Dios ã wutat’, í niij yee naóh bohéna caá”, Dios ã niijná caá’, Isaiás át niij daacáp tajĩ, (Is 29.13)

Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁰ Páant niij péanit, caanjí h jumni t di h ã pebhna jūúwát túutni t, queétdih nin pah ã niij bohénap jĩ:

—Nin wā naáwát di h ñi túi joyoó. ¹¹ Dios ã enechah, ñi jeémát yeebdí h ã yéjeacan caá. Obohjeéti h, ded pah ñi niijátboó yeebdí h ã yéjeana caá, ã niijíp jĩ.

¹² Páant ã niiját túttimah, jwiítboó caandí h nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Páant ma niijíchah joinít, queét fariseowā búdí í íjna beé, jwĩ niijíp jĩ.

¹³ —Obohjeéti h, queét fariseowā wā íp Dios ã momca naáh panihni t í jumachah, queétdih ã yoh beedábipna caá. ¹⁴ Páni hna, queétdih páantjeh ñi enah bojoó. Queét jéih encanni t pah Diosdi h í jéihcan caá. Páni h jéihcan yahna, bita jéih encanni t panihni t di hbut í bohéna yah caá. Páni h jéih encanni t míic jumna, ítdih í bueg yácat pah, queét ni hat iiguípna í bejbipna caá, jwiít di h ã niij jepahap jĩ.*

¹⁵ Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó nin pah ã niijíp jĩ:

—Jwiít di h ma naáwátjidi h ma jéihyanaá, ã niijíp jĩ.

¹⁶ —¿Yeébut páantjeh ñi beh joi jwá hcan niít? ¹⁷ Dedé ñi jeémátji níih wudah diítboó jumni jidi h ñipĩ jont yohna caá. Caán níih caoli hdi h, ñi jenah joyát di hbut cháuhcan, Dios ã enechah, yeebdí h ã jéih yéjeacan

* 15:4 Ex 20.12; Dt 5.16 * 15:4 Ex 21.17; Lv 20.9 * 15:14 Lc 6.39 * 15:18 Mt 12.34

caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, ded pah yeejép ñi jenah joyát pah ñi niijíchah, caán caá Dios á enechah, yeebdíh á yééjanap.* ¹⁹ Nindih ñi táí náhninaá: Yeejép chājat, mao yohat, ñi áa nihcannitjīh yeejép chājat, nūmát, yeeat, yeejép míic niiját pínahdihbut ñipī jenah joiná caá. ²⁰ Páant ñi jenah joyátjeh caá, Dios á enechah, yeebdíh á yééjanap. Obohjeéhtih, ñi téih chocochah, ñi chocchahbut yeebdíh bíic yoobó á enna caá, á niijíp jī.

Judío nihcannih Jesúsdi mi jepahat
(Mr 7.24-30)

²¹ Páant niij bohé péanit, Jesús Tiro tátchi, Sidón tátchi jumni baácna jwiít dih á numah bejep jī. ²² Caanná jwī juibínachah, caán baác dih bóli Jesús pebh jwinít, nin pah mi niij ñaacáp jī:

—¡David juma, Dios á wahní, weemdíh ma jīgah eneé! ¡Wā nūm dīh nemép jumna, caánt dih búdí á moh yééjana caá! mi niijíp jī.

²³ Páant mi niijíchah joiná yuhna, caánt dih á jepahat dih enna, jwiít á bohénitboó caandíh nin pah jwī niijíp jī:

—Páantjeh jwiít dih mi ñaac péenachah, ma jwáub bejat túutá, jwī niijíp jī.

²⁴ —Judíowā bñudnít ovejawā panihnit í jumachah ennit, queéd dihjeh teo wáacat náahna, Dios weemdíh á wahap jī, Jesús jwiít dih á niijíp jī.

²⁵ Páant á niijíchah joinít, caánt judío nihcannihboó á pebh bó dīcha caj yoh ñajnit, nin pah mi niijíp jī:

—¡Maá, weemdíh ma teo wáacá! mi niijíp jī.

²⁶ —Wébit í jeémát pínahdih ubnit, íih mujjiowādih jwī wāhachah, á táican caá. Pánihat pah judíowā í jeémát panihnidih bíih baác dih moondíh wā wāhachah, á táican caá, Jesús caánt dih á niijíp jī.

²⁷ —Ma niiját yoobópdih tigaá, Maá. Obohjeéhtih, queét í jeémp jéenanidih mujjiowā ípī jeémpna caá, mi niij jepahap jī.

²⁸ —Meémboó weemdíh táí jenah joiníh ma jumachah, ma niiját pah wā chājna caá, Jesús caánt dih á niijíp jī.

Páant á niijíchahjeh, mi nūm mit boonap wat jī.

Jesús dawá cāacwādih á booaat

²⁹ Pánihat túttimah, Jesús jwiít dih caanmánt Galilea íim jwéejna á numah dei bejep jī. Caanná dei juibínit, íim jwéej dih jumni jeená á numah púuh laab bejep jī. Pánih púuh laab juibínit, bíic dih jwī chūudap jī. ³⁰ Páant jwī chūudachah enna, dawá cāacwā Jesús pebhna ít jūwáp tajī. Pánih jūóhna, í chéenwā wannit dih í jwí jwejep jī. Queét nihat mácah wanat jumnit í jumap jī. Jéih bejcannit, jéih encannit, téihya jítcha wihcannit, jéih wéhecannit, dawá bíih wanat jumnitbut í jumap jī. Páant í jumachah ennit, Jesús queét nihat dih á booaap jī. ³¹ Páant á booaachah, jéih wéhecannitjī í wéhenachah joinít, téihya jítcha wihcannitjī téihya jítcha í jumachah ennit, jéih bejcannitjī í bejehach ennit, jéih encannitjī í enechah ennit, cāacwāboó búdí í en wáhi bejep jī. Pánih en wáhi bejnit, “Jwiít judíowā jwípī wéini Dios búdí á wēpatjīh jwiít dih á táí teo wáacna caá”, í niij wéi naáwáp jī.

Cuatro mil cāacwādih Jesús jeémát á wāhat
(Mr 8.1-10)

³² Pánih booa péanit, Jesús jwiít dih á pebh jūwáwát túutnit, nin pah á niijíp jī:

—Queét jwíjeéh bíic peihcanni yeó jáap í jumachah, íih jeémát á beedná nacaá. Pánih jeémát wihcannit í jumachah, queéd dih búdí wā jīgah enna caá. ‘Queét nūgúp wan bñagná’ niijná, queéd dih íih mñnábó wā jwáub bejat túutcan níit, á niijíp jī.

³³ —¿Obohjeéhtih, ninjīh tátchi wihcapboó jumna, queét dawá í jumachah, dedboo tígaá í jeémát pínahdih jwī jíib chāj bíi? Jesús dih jwī niij wáuh joyóp jī.

³⁴ —¿Débóí pan tigaá ñi bíboh? Jesús á niijíp jī.

—Siete pan dahna, daocánni queejwābit, páant bóojeh jwī bíbohna caá, caandíh jwī niij jepahap jī.

³⁵ Páant jwī niijíchah, Jesús cāacwādih á chūudat túutap jī. ³⁶ Páant í chūudat túttimah, Jesús caán siete pan dahna, queejwābit bíic dih ubnit, “Táina caá, Paá”, Dios dih niij péa, jwiít dih á daj wāhup jī, cāacwādih jwī pāáat pínah niijná. ³⁷ Páant queéd dih jwī pāáat túttimah, í táí jeémp wad

jumap jĩ. Páant ĩ jeémp péanachah, ĩ judh jeémpnidih ubnit, siete wuhdih jwĩ ub yac yáwanap jĩ. ³⁸ Caandih jeémpnit neonádihjeh jwĩ jenah enechah, cuatro mil ĩ jumap jĩ. Yaádh, ĩ wehbut ĩ jumap jĩ. ³⁹ Páant ĩ jeémp péanachah, Jesús queédih ĩh munáboó ā jwúb bejat túutap jĩ. Pánih wah péanit, jááj chóodih waadnít, Mágdala tútchi jumni baácna jwiít dih ā numah chúuh bejep jĩ.

16

Fariseowā, saduceowābut Dios ā wēpatjĩh Jesús dih ĩ chājat tútat

(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Biĩh láa fariseowā, saduceowā biíc dih Jesús pebhna ĩ juibínap jĩ. Cāacwā ĩ jéih chājca naáhdih Jesús dih ĩ chājat tútat yuh jĩ, ā jepahcah, “Dios ā wahni nihcan caá”, niiját tút niijná.* ² Páant ĩ wutuchah joinít, Jesús queédih nin pah ā niijíp jĩ: “Yeó ā buug yácna, jeá dūni ā jumuchah enna, ‘Cheibit túi jóbohni yeó jáap ā jumbipna caá’, ĩipĩ niijná caá. ³ Baáb jéenna, mah tólihna dūni ā jumuchah enna, ‘Mah yeó jáap ā jumbipna caá’, ĩipĩ niijná caá. Ded pah jeá ā jumatdih túi beh enna yuhna, Dios ā wēpatjĩh wā chāj jutatboodih ĩi beh encan caá. ⁴ Būū láa moón yeejép wā, Dios dih náahcannit, Dios ā wēpatjĩh wā chājatdih ĩ enĩhna yuh caá.* Obohjeéhtih, Dios naáwát dih naóh yapani Jonás ded pah ā yapatjidih ĩitát jéihjip taga.* Pánihna, Dios ā wēpatjĩh caandih ā chājatjĩ pahjeh mantih ā jwúb chājbipna caá, weém ā wahni wā jumatdih ĩi jéihyat pínah niijná”, ā niijíp jĩ.

Páant niij péanit, jwiít dih ā jwúb numah bejep jĩ.

Fariseowā, saduceowā yeejép ĩ bohéat

(Mr 8.14-21)

⁵ Pánih bejnit, ímdih chúuh bejna, jwĩ jeémát pínah pandih ubat jwĩt quíib buudáp tajĩ. ⁶ Páant jwĩ chúuh bejchah, Jesús jwiít dih nin pah ā niijíp jĩ:

—ĩNi túi chāja chaáh! Fariseowā, saduceowābut ĩ bohéat pan paáat panihni caá. Páant ĩ bohéat yeebdih ā tobohna caá, ā niijíp jĩ.*

⁷ Páant ā niijíchah, joí wáhi bejna, jwiítjeh nin pah jwĩ míc niijíp jĩ:

—Pandih jwĩ ub jáóhcah enna, jwiít dih páant ā niijná caá, jwĩ míc niijíp jĩ.

⁸ Páant jwĩ míc niiját dih jéihna, Jesús jwiít dih nin pah ā niij naáwáp jĩ:

—¿Dépanih tigaá pan ā wihcatdih ĩi náhni dahwa? ĩWā wēpatdih bainíjeh caá ĩi jenah joyóp! ⁹ ¿Páantjeh ĩi jéih jwuhcan niít? ¿Cinco mil neoná yaádh biíc dih cinco pandihjeh wā pāáatjidih ĩi náhnican niít? ¿ĩ judh jeémpni doce wuhna ĩi ub yac yáwaatjidihbut ĩi náhnican niít? ¹⁰ ¿Būū siete pandih dajnit, cuatro mil neoná yaádh biíc dih wā wuhatdihbut ĩi náhnican niít? ¿Déboi wuhnadih ĩi yáwaatdih ĩi náhnican niít? ¹¹ Pánihna, ‘pan paáat’, wā niijíchah, ¿dépanih tigaá ĩi beh joicán? Páant niijná, pan yoobát dih niijná wā chājcan caá. Fariseowā, saduceowābut ĩ bohéat pan paáat panihni ā jumuchah, ĩi túi chāja chaáh. ĩ bohéat yeebdih ā tobohna caá, ā niijíp jĩ.

¹² Páant ā niij naáwáchahna, jwiít jwĩ beh joyóp jĩ buca. “Pan paáat”, niijná, pan yoobát dih niijná ā chājcap jĩ. Páant niijná, “fariseowā, saduceowābut ĩ bohéatdih ĩi joicá bojó”, niijná ā chājap jĩ.

“Meém Cristo, Dios ā wahni caá”, Pedro ā niiját

(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Pánih chúuh juibínit, Cesarea Filipino wāt jumni tútchina bejni namáboó bejnit, Jesús jwiít ā bohénitdih nin pah ā niij ubh joyóp jĩ:

—¿Weém niihat cāacwā úd jeñédih ded pah tigaá bita ĩ niij? ā niijíp jĩ.

¹⁴ —Biquína ‘Juan Daabáni nacaá’, niij, bita ‘Elías nacaá’, niij, bita ‘Jeremías, Dios naáwát dih biĩh naóh yapani nacaá’, ĩpĩ niijná caá, caandih jwĩ niij jepahap jĩ.*

¹⁵ —Queét páant ĩ niijíchah, ¿yeebboó ded pah tigaá ĩi niij jenah joí? jwiít dih ā niijíp jĩ.

¹⁶ —Meém Cristo, Dios ā wahni caá. Dios báadhni wūuh yoobát caá, Pedroboó ā niij jepahap jĩ.*

* 16:1 Mt 12.38; Lc 11.16 * 16:4 Mt 12.39; Lc 11.29 * 16:4 Jon 1.1-2.10 * 16:6 Lc 12.1 * 16:9 Mt 14.17-21

* 16:10 Mt 15.34-38 * 16:14 Mt 14.1-2; Mr 6.14-15; Lc 9.7-8 * 16:16 Jn 6.68-69

17 —Simón, Jonás wãáh, meemdíh wã wëina caá. Cãacwã meemdíh ít naóhcap taga. Dios wã íp, jeáboó jumnijeh át jéihyanap taga. 18 Pánihna, meemdíh nin pah wã níj naóhna caá: Meém Pedro wãt jumni caá. (Pedro niijná, jee dáh niijná ã chãjap jĩ.) Nin jeejéh bádí muú wã chãjat panihni dawá wíihwã pínahdih wã chãjbipna caá. Queét dawá í jumachah, nemépwã queétdih jéih yap yohcan, queét iiguípna í bejcan níit. 19 Dios ã maáh jumapdih bóo llave panihnidih meemdíh wã wãhbiipna caá. Páant wã wãhni panihnijih, cãacwãdih wíih túini doonádih naóhniit, weemdíh jepahnitdih Dios ã maáh jumapna wãt waadáat pah ma chãjbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh jepahcannitdih nemat pah ma chãjbipna caá,* Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.

20 Páant níj péanit, jwiítboodíh nin pah ã niijíp jĩ: “ ‘Nin Jesús Dios ã wahni Cristo caá’, bitadih ñi níj naóh jwuhca bojóo”, ã niijíp jĩ.

*Á wunat pínahdih Jesús ã naáwát
(Mr 8.31–9.1; Lc 9.22-27)*

21 Páant ã niiját túttimah, Jesús jwiít ã bohénitdih nin pah ã níj naóh bohé jwíhip jĩ:

—Buu, Jerusalén tútchiboó weemdíh bejat caá náahap. Caanná jwí juibínachah, jwí maáta, sacerdotewã í maáta, Moisés ã wutatjidih bohénitbut weemdíh yeejép í chãjbipna caá. Pánih chãjnit, weemdíh í mao yohat túutbipna caá. Páant tigaá weemdíh yeejép yapat náahap. Obohjeéhtih, páant í mawachah yuhna, bíic peihcanni yeó jáap túttimah wã jwáub boo pud jũóhbiipna caá, jwiítidih ã niijíp jĩ.

22 Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó Jesúsdi chibít yuúpbít numah bejnit,

—¡Maá, ma niiját pah yapcan, meemdíh queét í mao yohca bojo naáh! át niijíp wat yuh jĩ.

23 Páant ã niijíchah joinít, Jesús tac púud ñuhnit,

—Pánih naóhna, Satanás ã náahat pah naóhna caá ma chãjap. Cãacwã í jenah

joyátjeh caá ma jenah joyóp. Dios ã jenah joyát nihcan caá. Pánihna, Dios ã náah yacat pah wã chãjat pínahdih ma jáhíhna caá, át niijíp wat jĩ.

24 Páant níj péanit, jwiítboodíh nin pah ã níj naáwáp jĩ:

—Ded wíih jumíhna, ã weñat pínahdih chãjcan, wã náahatboodíh chãjat caá náahap. Wíih ã jumát jíib yeejép yapna yuhna, weemdíh páantjeh cádahcat caá náahap.*

25 Ded weemdíh jepahcanni, ã weñat pínahdihjeh chãjni, iiguípna ã bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded weemdíh cádahcanniboó bita caandíh yeejép í chãjachah yuhna, páantjeh wãjeéh ã jumbipna caá.* 26 Cãac nin baácboó jum jwuhna, dawá bíi déedih bíbohna yuhna, Diosdih náahcan, iiguípna bejna, nihat ã bíbohat dedé pínah nihcan caá. Iiguípboó jumna, ded pah ã jéih jíib chãj baccan níit. 27 Weém nihat cãacwã úud jeñé wã íp ã yeh iigátjéh áih ángelwã bíicdih nin baácboó jwáub dei jũóhniit,* nihat cãacwã ded pah í chãjatjí jíib wã jíib wãhbiipna caá. Túi chãjnitjidih wã túi chãjbipna caá. Obohjeéhtih, túi chãjcannitjiboodíh wã peéh chãjbipna caá.* 28 Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Biquína ninjéh ñuhnit ñi wunat pínah játih, weém nihat cãacwã úud jeñé chah maáh wã jummatdih ñi enbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

17

*Dios ã yeh iigátjéh Jesús ã ñuhat
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)*

1 Seis yeó jáap túttimah, Pedro, Santiago, ã úud Juan queét bíic peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús ã numah púuh laab béjep jĩ. 2 Caanná í púuh laab juibíat túttimah, í enechah, ã jígoat át túut numáp wat jĩ. Áih móot yeó ã yeh iigát pah yeh iig, áih yéguébut bíic yoobó túi baabní át yeh iiguíp wat jĩ. 3 Páant ã yeh iiguíchahjeh, Moisés, Elíasjí bíicdih Jesús pebh jígohniit, caandíh ít míic wéhenap wat jĩ. 4 Páant ã yapachah ennit, Pedroboó Jesúsdih nin pah át niijíp wat yuh jĩ:

* 16:19 Mt 18.18; Jn 20.23 * 16:24 Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24 * 16:25 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25 * 16:27 Mt 25.31 * 16:27 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Ro 2.6

—¡Maá, ninjĩh jwĩ jumuchah, ã táina caá! Ma náahachah, biíc peihcanni m̃uú dáhna jwĩ chãjbipna caá. Míih pínah, Moiséih pínah, Elíaih pínahdihbut jwĩ chãj wãh̃bipna caá, ãt niijíp wut jĩ.

⁵ Obohjeéhtih, páant ã niijíchahjeh, túi yeh iigní mah põh panihni queétdih ãt dei juyúp wut jĩ. Páant ã dei juyúchah, caán chawat yoób nin pah Dios ãt niijíp wut jĩ: “Nin wã wũúh wã oini caá. Caandíh búdí wã wẽina caá. Pánihna, ã naáwáchah, caandíh ñi túi joyoó”, ãt niijíp wut jĩ.*

⁶ Páant ã niij wéhenachah joinít, úumna, ã bohénit ãt páah yoh ñajap wut jĩ. ⁷ Páant ã páah yoh ñajachah ennit, Jesús ãt pebhna jui, queétdih teo jãhanit,

—Ñi ñah ñuhúú. **Butéh ñi ennidih, ñi joiníhdihbut ñi úumca bojoó**, ãt niijíp wut jĩ.

⁸ Páant ã niijíchah joinít, ñah ñuhna, Jesúsdiheh ãt enep wut jĩ. Bitá ãt ennitjiboó ãt wihcap wut jĩ.

⁹ Túttimah, jeemánt dei jũóhna, Jesús queétdih nin pah ãt niij wutap wut jĩ:

—**Butéh ñi enatjidih bitadíh ñi naóh jwuhca bojoó. Weém, nihat cáacwã úud jeñé, wãnniji wã jwúub boo pud jũúwát túttimah, caandíh bitadíh ñi naáwáchah, ã táibipna caá**, ãt niijíp wut jĩ.

¹⁰ Páant ã niijíchah joinít, queét biíc peihcannit caandíh nin pah ãt niij wúbh joí enep wut jĩ:

—‘Dios ã wahní, ã jũúwát pínah jãtih, Elíasboó ã jũóh̃bipna caá’, Moisés ã wutajidih bohénit ãt niij bohéna caá. ¿Dépah niijĩh tigaá queét páant ãt niij? ãt niij wúbh joyóp wut jĩ.*

¹¹ —**Yoobópdiheh tigaá ãt niij naáwáp. Elíasdiheh Dios ã jwíih jũúwát túttup jĩ, nihatdih ã ámohat pínah niijná.** ¹² Páant niijnít, nin pah yeebdíh niijná caá wã chãjap. Elías wãát jui péanap be. Páant ã juyúchah yuhna, yeebdíh bohénit caandíh ãt beh encap jĩ. Pánih beh encan, ded pah ã náahat pahjeh caandíh ãt chãjap taga. Páant ã chãjat pahjeh muntih, weemdíhbut ã chãjbipna caá. Páant ã chãjachah, weém nihat cáacwã úud jeñé, yeejép wã yapbipna caá, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

¹³ Páant ã niij naáwáchah joinít, “ ‘Elías’, niijná, Juan Daabánidih naóhna caá ã chãjap”, niijnít, queét ãt beh joyóp wut jĩ.

Wãá wunat jumnidih Jesús ã booaat
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

¹⁴ Pánih miíc wéhe dei jũóh̃nit, jeé ñaj deyepboó Jesús biíc peihcannit ãt pejjumnit biíc̃dih ã jwúub dei juyúp jĩ. Páant ã jwúub dei juyúchah, dawá cáacwã cátih jũóh̃nit, biíc newé Jesús pebh joinít, ã bódicha caj yoh ñajap jĩ. Pánih bódicha caj yoh ñajnit, nin pah Jesúsdiheh ã niij naáwáp jĩ:

¹⁵ —Maá, wã wũúhdih ma jĩgah eneé. Caandíh wãá wunat ã ñahachah, yeejép ãt yapna caá. Dawá láa t̃uú cáutboó ãt búug cáona caá. Bíih láa mujboó ãt daab yóh bejna caá. ¹⁶ Pánihna, caandíh ã booaat pínah niijná, ma bohénit pebh caandíh wã ãt juyúp yuh be. Obohjeéhtih, queét caandíh ãt jéih boocap be, ã niijíp jĩ.

¹⁷ Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Yeeb yeejépwã weemdíh jenah joicánnit ñi jumna caá. ¿Débólíh maatápdih tigaá weemdíh túi jenah joicán, ñi tac búugábi? Wã pebh caandíh ñi ãt jũúwá, ã niijíp jĩ.**

¹⁸ Páant ã niijíchah joinít, Jesús pebh ã wũúhdih ãt ãt juyúp jĩ. Páant ã ãt juyúchah, caandíh wunat túttni nemépdih Jesús ãt bacat túttup jĩ. Páant ã wutuchahjeh, ã bacachah, wãnnijiboó ãt túi boonap jĩ.

¹⁹ Páant ã yapat túttimah, jwiít ã bohénit miícjeh jumna, Jesúsdiheh nin pah jwĩ niij wúbh joyóp jĩ:

—¿Dépanih tigaá jwiítboó caán nemépdih jwĩ wutuchah yuhna, ãt baccan? jwĩ niijíp jĩ.

²⁰ —**Wã wēpatdih yeebdíh wã wũhuchah yuhna, caandíh náhnican, weemdíh ñit túi jenah joicáp taga. Yoobópdiheh yeebdíh wã naóhna caá. Mostaza t̃b̃ih ãt jumat pah, yeeb Dios ã wēpatdih bainíjeh ñi túi jenah joiná yuhna, nin pah ñi jéih chãjbipna caá: Nin jeedíh ‘Conboó ma bejeé’, ñi niijíchah, ã bejbipna caá. Pánih túi jenah joiná, nihatdih ñi jéih chãjna caá.*** ²¹ Obohjeéhtih, pánihni

* **17:5** Gn 22.2; Dt 18.15; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22; 2P 1.17-18 * **17:10** Mal 4.5 * **17:12** Mt 11.14 * **17:20** Mt 21.21; Mr 11.23; 1Co 13.2

nemépdih ñi bacaat túut niijná, Diosdih búdí úúbat caá náahap. Pánih úúbhna, jeémp jwuhcan, Dios ã wēpatdih chah ñi túi jenah joibípna caá. Pánih chah jenah joinít jumna, pánihnit nemépwādhbut ñi jéih bacat túutbipna caá, jwiít dih Jesús ã niijíp jĩ.

Jesús ã wunat pínahdih ã jwúub naáwát
(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² Galilea baácboó Jesús biíc dih jwĩ bejehah, caán jwiít dih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Weém nihat cāacwā úud jeñédih cāacwā teonit, bitadilh ï wūhbiipna caá.

²³ Páant ï wūhat túttimah, queétboó weemdih ï mao yohbiipna caá. Páant ï maoniji biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwúub boo pud jūóhbiipna caá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niij naáwáchah joiná, búdí jwĩ jĩgahap jĩ.

Jesús queejih jacmant dinerodih ã bidat tútat

²⁴ Capernaum tútchina jwĩ juibínachah, Dioih mūdih ï en dawát jīb ubnitboó Pedro pebhna juibínit, caandih nin pah ït niij úúbh joyóp wat jĩ:

—¿Yeebdih bohéniboó Dioih mūdih en dawát jīb pínahdih ã jīb chājcan niit? ït niijíp wat jĩ.*

²⁵ —Á jīb chājbipna caá, Pedro ãt niij jepahap wat jĩ.

Páant ã niiját túttimah, jwĩ jumni mūná Pedro ã waadáchah, Jesúsboó caandih nin pah ã niij úúbh joyóp jĩ:

—¿Simón, depah tigaá ma niij jenah joí? ¿Nin baác dih moón ï maáta detboodih tigaá ï jīb ub, ma jenah joyóchah? ¿Iih baác dih moondih niit? ¿Biuh baác dih moónboodih niit ï jīb ubap, ma jenah joyóchah? Pedrodih ã niijíp jĩ.

²⁶ —Biuh baác dih moondih tigaá ïpĩ jīb ubap, Pedro ã niij jepahap jĩ.

—Pánihna, maáta ïih baác dih moónboodih ïpĩ jīb ubcan caá. ²⁷ Páant ï jīb ubcah yuhna, queét jīb ubnitdih ïjálhcan, jwĩ jīb chājbipna caá. Ímboó queej wáyadh ma bejeé. Caán jeémpni queejdih ubnit, ãih jacna dinero júdudih ma bid juibípna caá. Caán júdu jwiít chénewáih jīb pínahdih ubnit, jwĩ

jīb buudáátdih jīb chājadih ma bejeé, Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.

18

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús ã niiját

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Caán láa jwiit ã bohénit Jesús pebh juibínit, nin pah caandih jwĩ niij úúbh joyóp jĩ:

—¿Dios ã maáh jumapboó jwĩjeéh jumni déhe tigaá jwĩ maáh panihni ã jumbi? jwĩ niijíp jĩ.*

² Páant jwĩ niijíchah joinít, Jesús wébít dih jūúwát túutnit, caandih jwĩ cātih ã ñuhat túutap jĩ. Páant ã ñuhuchah, jwiít dih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

³ —Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Ñi jenah joyátdih túut nūmnit, wébít oboh jumnit ï jenah joyát pah jenah joinít, Dios ã maáh jumapboó ñi jéih waadbípna caá. Obohjeéhtih, caán dée pah ñi jenah joicán, Dios ã maáh jumapboó ñi jéih waadcán niit.* ⁴ Pánihna, det wébít ï jenah joyát pah jenah joinít, Dios ã maáh jumapboó chah watnit ï jumbipna caá. ⁵ Det wíihwā jumna, wā watat pah bita nin wébít panihnidih wēi jwāáhnit, weemdihbut ï wēi jwāáhna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Jwĩ yéej chājat tútat ã tobohat

(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ “Nin wébít panihni weemdih túi jenah joinídh ded ã yéej chājat tútatjhi jīb, Dios caandih yeejép pohba ã peéh chājbipna caá. Pánihna, caandih ã yéej chājat tútat pínah jātih, ãih butdih búdí jeé júdujĩh chéu búadhnit, búdí mājna caandih ï yohochah, áta túi taga. Páant ï chājachah, caán wébít panihnidih ã yéejacah nihna, Dios páant bóo pohba caandih áta peéh chājcan taga. ⁷ Ded bitadh yéej chājat tútnidih Dios búdí ã peéh chājachah, tubit yeejép ã yapbipna caá. Bitadh yéej chājat tútnit páantjeh ï jumbipna caá. Obohjeéhtih, queétboó yeejép yoobát ï yapbipna caá.

⁸ “Míih téihyajĩh, jítchajĩh yéej chājna, caandih ma bóod yohat pah, caán yéej chājatdih ma cádaahá. Caandih cádahcan,

* 17:24 Ex 30.13; 38.26 * 18:1 Lc 22.24 * 18:3 Mr 10.15; Lc 18.17

iiguípna ma bejbipna caá. Caanná iigát ã dũbcan niít. Caandih ma yohochah nihna, caan dáhjeh áta bũud tágaá. Meémboó pánihi cólóhjih jumna yuhna, túttimah Diosjeéh ma túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandih bóod yohcan nihna, chénat pah dahjĩh iiguípna ma bejechah, bádí yeejé mata yap tagaá.* 9 Pánihat pah mũntih, míih quíibjih ennit, yéej chājna, caan dáhdi ma wáat yohat pah, caan yéej chājatdih ma cádaaá. Caandih cádahcan, iiguípna ma bejbipna caá. Caanná iigát ã dũbcan niít. Caan dáhdi ma yohochah nihna, caan dáhjeh áta bũud tágaá. Biícjih quíib wihcan yuhna, túttimah Diosjeéh ma túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, míih quíib chénat pah dahjĩh iiguípna ma bejechah, chah yeejé mata yap tagaá. Pánihna, yéej chājatdih cádahat caá náahap”, Jesús ã niijíp jĩ.*

*Bũudní oveja naáwát
(Lc 15.3-7)*

10 “Nin wébít panihnidih ñi en iicá bojoó. Yeebdih yoobópdih wã naóhna caá. Queét wébít dih ded pah ã yapachah Diosdih naáwát túut niijná, queétdih en daonít ángelwã wã íp pebhna ípĩ bejna caá.* 11 Weém nihat cáacwã uũd jeñé, nin baácdih moón yeejé chājnit, iiguípna bejnit déedih túi ubudih wã jũwúp jĩ. 12 Queét iiguípna bejnit, bũudní ovejawã panihnit ã jumna caá. Pánihni ã jumachah, nin wã naáwát dih ñi túi jenah joyoó: Cien ovejawá dih bíbohni biíc oveja ã bũudúchah ennit, ¿ded pah tigaá ã chājbi, yeeb ñi jenah joyóchah? Bitanoventa y nueve ovejawá dih ã jeémát ylip jumapboó jwejnit, caan bũudní dih bididih ã bejbipna caá. 13 Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Caan bũudní dih ã bid juyúchah, ã jwejnit noventa y nueve dih ã weñat chah caan ã bid jainiboodih ã wēibipna caá. 14 Pánihat pah wã íp jeáboó jumni nin oboh jumni panihni bũudní ã jumatdih ã náah yaccan caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

*Bitá Jesúhwã meemdih ã yéej chājachah,
ded pah chājat
(Lc 17.3)*

15 “Ded weemdih jepahni meemdih ã yéej chājachah, míic ámohat túut niijná, bita ã joicápboó caandih míic wéhenadih ma bejeé. Páant ma niijíchah joinít, ã jepahachah, ñi jwũub míic pej jumbipna caá, páant mũntih.* 16 Obohjeéhtih, meemdih ã jepahcah bácah, Dios ã wutat pah, bita chénewá dih ma numah bejeé, queét ã joyóchah, caandih míic wéheat túut niijná.* 17 Yeéb biíc peihcannitdih ã jepahcah enna, wíhwã nihat ñi míic wáacapna caandih ñi numah bejeé, ã yéej chājatdih ma naáwácah, queét nihat ã joyát pínah niijná. Pánihna, míic wáacnitdihbut ã jepahcah enna, Diosdih náahcan, ã yéejatdih cádahicat peéh, caandih ñi pej jum cádaaá.

18 “Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Ded ã yéej chājatdih cádahat jíb, ‘Meém yéejatdih yohcanni ma jumna caá’, yeeb wíhwã ñi niijíchah, Diosbut caandih biíc yoobó ã nijbípna caá. Ded ‘Wã yéej chājatdih jīgahnit, wã cádahna caá’, niijní dih ‘Meém yéejatdih yohni ma jumna caá’, ñi niijíchah, Diosbut caandih biíc yoobó ã nijbípna caá.*

19-20 “Chénewã, biíc peihcannit wíhwã ñi míic wáacachah, ñijeéh wã jumna caá. Pánihna, det chénewã Diosdih ñi uúbat pínahdih biíc yoobó ñi jenah joyóchah, wã íp jeáboó jumni ñi uúbat pah ã chājbiipna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

21 Páant Jesús ã niijíchah joiníji Pedro ã pebh juibínit, nin pah caandih ã niijíp jĩ:

—¿Maá, wã dée dawá láa weemdih ã yéej chājachah, débóí láa tigaá caan ã yéej chājatdih wã íj cádahbi? ¿Siete láa cádahat ã náah niít? ã níj uúbh joyóp jĩ.

22 —¿Ma joyoó! Biíh meemdih dawá láa ã yéej chājachah yuhna, siete láajeh íj cádahat ã náahcan caá. Obohjeéhtih, páant ã yéej chājachah yuhna, meémboó caandih ma jwũub náhnica bojoó, Pedro dih Jesús ã níj jepahap jĩ.*

*Teo wãhni biíh ã jíb bũudáát dih ã quíib
bũudcát naáwát*

23 “Bitá ã yéej chājatdih quíib bũudát dih jenah joinít, nin wã naáwát dih ñi túi jenah

* 18:8 Mt 5.30 * 18:9 Mt 5.29 * 18:10 Ez 34.16; Lc 9.10 * 18:15 Lc 17.3 * 18:16 Dt 19.15 * 18:18 Mt 16.19; Jn 20.23 * 18:22 Lc 17.3-4

joyoó: Dios ã maáh jummat nin pah ã jumna caá. Biíc baácdih moón ã maáh ã pebh moón caandih ã jib budadánachah, ã jib budadáatdih ã jib chāj beedáat túutap be. ²⁴ ã jib budadáatdih ã jenah enechah, biíc caandih teo wāhniboó búdí yoobát ã jib budadánap be. Búdí ã jib budadáatdih jéihnit, caandih ã pebh ã bid bojop be. ²⁵ ã jéih jib chājcah enna, ã maáhboó caandih, yad, ã weh, nihat ãih bií dée biíc dih bitaboodih ã jib chājat túutap be, queét ã jibjīh ã jib budadáatdih ã jib chājat túut niijná. ²⁶ Páant ã jib chājat túutachah joinít, caán búdí jib budadániboó ã maáh pebh bódicha caj yoh ñajnit, búdí ã úbúp be. ‘Maá, weemdih jīgah ennit, ma pāi jwuhú. Meemdih wā jib budadáatdih wā jib chāj beedábipna caá’, ã niijíp be. ²⁷ Páant ã niij úbúchah joinít, caandih jīgah ennit, ‘Weemdih ma jib budadáat ã jumna naáh’, ã maáh caandih ã niijíp be.

²⁸ “Páant ã niiját túttimah, búdí jib budadánijiboó bac bejnit, biíh caán biíc dih ã maáhdih teo wāhnidih ã jwāáap be. Pánih jwāáhnit, caánboodih bainí ã jib budadáatdih íjnit, ãih but nahdih jōp teonit, ‘jweemdih ma jib budadáatdih waícanjeh ma jib chājaá’ caandih ã niijíp be. ²⁹ Páant ã niijíchah joinít, caán bainí jib budadániboó ã pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih búdí ã úbúp yuh be. ‘Weemdih jīgah ennit, bainí ma pāi jwuhú. Meemdih wā jib budadáatdih wā jib chāj beedábipna caá’, ã niijíp yuh be. ³⁰ Obohjeéhtih, páant ã niij úbúchah yuhna, caandih jīgah encanjeh, caánboó ã jepahcap be. Pánih jepahcan, caán teo wāhnidih nemat muáboó ã nemat túutap be. ã jib chāj beedánachahna, caandih ãta baca tagaá.

³¹ “Pánihna, búdí jib budadániji bainí jib budadánidih páant ã chājachah enna, íjnit, bita teo wāhntiboó ã maáhdih naóh yacadih ã bejep be. ³² Páant ã naóh yacachah joinít, ã maáh ã naóh yacnidih bid bojnit, nin pah caandih ã niij jūihñap be: ‘jmeém yeejép pohba caá! Meém weemdih búdí ma úbúchah, “Búdí ma jib budadáatdih ã jumna naáh”, wā niijíp yuh be. ³³ Obohjeéhtih, meemdih páant wā ni-

ijíchah yuhna, bac bejnit, meemdih bainí jib budadánidih meémboó mat jīgah encap wut be. Ma jib budadáatdih wā náhnicat pah muntih, caánboó meemdih ã jib budadáatdih ma náhnicah, ãta túi tagaá. ¿Dépanih tibeé caandih jīgah encanjeh, páant ma chāj?’ ã maáh caandih ã niijíp be. ³⁴ Páant niijnít, búdí íjnit, nemat muáboó caandih ã nemat túutap be. ã jib chāj beedánachahna, ãta baca tagaá.

³⁵ “Caan páh tigaá Dios yeebdih ã chāj bipna caá. Yeéb nihat ñi déewā yeebdih yeejép ã chājatjidih ñi quíib budadcáh ennit, caánboó yeéb ñi yéj chājatjidihbut biíc yoobó ã quíib budadcán niít”, Jesús jwiít dih ã niijíp jī.

19

Ī weha mána yaáhdih ĩ yohcat (Mr 10.1-12; Lc 16.18)

¹ Páant niij naóh péanit, caán Galilea baácboó jumniiji Judea baácna Jesús jwiít dih ã namah bejep jī. Pánih bejnit, caanná juibína, Jordán mujdih chūh bejnit, conanaamánt jwī juibínap jī. ² Pánih caanná juibínit, jwī jib bejehah, dawá cāacwā jwiít dih ã péenap jī. Páant ã péenachah ennit, ĩjeéh bejnit wānnitdih Jesús ã boonanap jī.

³ Páant jwī bejehah, jwiít dih jwāáhnit, biquína fariseowā nin pah Jesús dih ã niij úbúh joyóp jī, ded pah ã jepahachah joinít, caandih naóh yacat túut niijná:

—¿jwī weha mána yaáhdih jwī yohochah, ãta túi taniít? ¿Dios ã wutatboó páant niít ã chājat túutap, ma jenah joyóchah? ã niij úbúh joyóp jī.

⁴ —¿Moisés nin pah ã niij daacátjidih ñi bohé jwuhcannit jī? ‘Dios biíh mah nin baácdih chājni newé yaddihbut át chājar wut jī’, át niij daacáp tajī.* ⁵ Páant niij daácnit, nin pahbut át jwúub niij daacáp tajī: ‘Páant ã chājachah, newé ã mánadih cádahnit, yadjīh biíc dih ã jumbipna caá. Pánih jumna, queét chénewā jumna yuhna, biíc bácah panihnit caá ã jumap’, át niij daacáp tajī.* ¿Páant ã niij daacátjidih ñi bohé jwuhcannit jī? ⁶ Páant ã daacátji pah queét chénewā jumnitji biíc bácah pah ã jumna

* 19:4 Gn 1.27; 5.2 * 19:5 Gn 2.24

caá. Pánihna, í téihya chéwechah, Diosjeh tigaá queétdih bícdih á jumat túatna caá. Páant bícdih á chājachah, queétjeh í míc cádahcat caá náahap, Jesús queétdih á niijíp jī.

⁷ Páant á niijíchah joinít, queét fariseowā nin pah í jwúb níj úbh joyóp jī, páant mantih:

—Meém páant ma niijíchah yuhna, Moisésjeh nin pah át níj daacáp tajī: ‘Majeéh bólidih yohíhna, “Meém ma túicat enna, meemdíh wā yohna caá”, níj daácnit, caántdih ní wūhú. Páant níj daác wūhñit, majeéh bólidih ma yohochah, á túina caá’, Moisés át níj daacáp tajī.* ¿Páant ma niijíchah yuhna, Moisésboó dépanih tigaá páant át níj daáci? í niijíp yuh jī.

⁸ —Ní nūowā Diosdih í yap yohochah enna, Moisés nin pah át níj daacáp tajī ‘Í weha mánadih yohna, páant tí í chāj dáhwa naáh’, át níj daacáp tajī. Páant á niijíchah yuhna, bíhmah pohba páant át nihcap tajī.

⁹ Obohjeéhtih, weéboó yeebdíh nin pah wā naóhna caá: Ded ájeéh bólidih yohna, bíhñih mi yeejép chājcah yuhna, bíh wilidih jwúb áa jumna, caántjīh yeejép chājna caá á chājap. Pánihna, á yohnihjidih áa jumnibat caántjīh yeejép á chājna caá, Jesús queétdih á niijíp jī.*

¹⁰ Páant á niijíchah joinít, jwiít á bohénit caandíh nin pah jwī niijíp jī:

—Páant newé yadjīh í míc yohat á túicah, áa wihcah áta túi tagaá, jwī niijíp jī.

¹¹ —Yeéb ní niiját pahjeh tigaá á jumap. Dios biquína á níonitdihjeh á áa jumat túatcan caá. ¹² Biquína neoná yaáhdih náahcannit pínah í cáac jumna caá. Bitadih íih quehli tíbnadih í íb yohochah, yaáhdih náahcannit í jumna caá. Bitaboó Diosdih teo wūhñit jumat túat niijná, yaáhdih í bidcan caá. Pánihna, ded túi joiní jumna, Diosdih teo wūhat túat niijná, páant tigaá jumat náahap, Jesús jwiítidih á niijíp jī.

*Jesús wébítidih á úbát
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)*

¹³ Páant jwiítidih á naáwát túttimah, Jesús queétdih á teo jáha úbát pínah niijná,

* **19:7** Dt 24.1-4; Mt 5.31 * **19:9** Mt 5.32; 1Co 7.10-11 5.16 * **19:19** Lv 19.18

cāacwā í wehdih á pebhna í úb juyáp jī. Páant í úb juyáchah ennit, jwiít á bohénitboó queétdih jwī jíponih jáihñap jī.

¹⁴ Páant jwī jáihñachah joinít, Jesús jwiítidih nin pah á niijíp jī:

—Wébít wā pebh í jūwá naáh. ‘Ní bejca bojó’, queétdih ní niijca bojó. ‘Dios wā maáh caá’, niijnít, queét wébít caá túi jenah joinít í jumap. Pánihna, Dios á maáh jumapna waadnitboó nit wébít í jenah joyát pah jenah joinít í jumna caá, á niijíp jī.

¹⁵ Páant niijnít, queét wébítidih á teo jáha úbáp jī. Pánih úbh péanit, jwiítidih á jwúb numah bejep jī.

*Dawá bí dée bíbohni Jesúsdi á úbh joyát
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)*

¹⁶ Páant jwiítidih á numah bejchah, bíc newé Jesús pebh joinít, nin pah caandíh á níj úbh joyóp jī:

—¿Bohéní, páantjeh Diosjeéh jumíhna, ded pah tigaá túinidih wā chājbi? á niijíp jī.

¹⁷ —¿Dépanih tigaá túi chājat pínahdih weemdíh ma úbh jói? Diosjeh caá túini. Páantjeh Diosjeéh jumíhna, á wutat pah ma chājaá, caandíh Jesús á níj jepahap jī.

¹⁸ —¿Ded wutatdih níj tigaá ma chāj? á níj jwúb úbh joyóp jī.

—Cāacwādh ma mao yohca bojó. Ma áa nihcannijīh ma yéj chājca bojó. Ma nūamcá bojó.* Ma yeeca bojó. ¹⁹ Ma mánadih ma túi chājaá.* Meemjéh ma míc oyat pah bitadihbat ma oyoó.* Nin wutatdih jepahat caá náahap, Jesús caandíh á níj jepahap jī.

²⁰ —Caán wutatdih weém wāpī yap yohcan caá. ¿Diosjeéh túi jumat túat niijná, ded panihat tigaá weemdíh páantjeh á judh? Jesúsdi á jwúb níj úbh joyóp jī.

²¹ —Meém yéjat wihcanni jumíhna, nihát míh bí déedih jíib chāj wūhdih ma bejeé. Pánih jíib chājñit, nihát ma jíib teonidih moh yéjñitdih ma jwúb wūhú. Páant ma wūhuchah, nin baácboó ma bíbohatji chah túini míh pínah Dios pebhboó á jambipna caá. Pánih queétdih wūh péanit, wājeéh ma jūwá, Jesús caandíh á niijíp yuh jī.

* **19:18** Ex 20.13-16; Dt 5.17-20 * **19:19** Ex 20.12; Dt

22 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, dawá bií déedih bíbohni jumna, áih bií déedih jíib chāj wāhíhcan, búdí ã jīgahap jī. Pánih jīgahnit, jepahcanjeh, ã jwáub bejep jī.

23 Páant ã bejehchah ennit, Jesús jwiít dih nin pah ã niij naáwáp jī:

—Yoobóp diih yeebdíh wā naóhna caá. Ded dawá bií déedih bíbohni Dios ã maáh jumapboó ã bejihichah yahna, caandíh ã buona caá. 24 Camelloboó awí íitbit diih ã yabac bejihichah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bií déedih bíbohni Dios ã maáh jumapboó ã waadíhichah yahna, búdí ã buona caá, ã niijíp jī.*

25 Páant ã niijíchah, joí wáhi bejnit, nin pah Jesús diih jwí niijíp jī:

—Páant ma niijíchah bácah, Dios ã jumapboó ded ã jéih waadcán niít, jwí niijíp jī.

26 —Cāacwā ded pah í jenah joyátjīh jeh í túi chājíhna yahna, Dios pebhboó í jéih bejcan niít. Diosjeh caá iiguípna bejnit déedih ã túi ubap. Caanjéh tigaá nihat diih chāj beedáni. Dedé jéihcat pínah caandíh ã wihcan caá, jwiít dih ã niijíp jī.

27 Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah ã niijíp jī:

—Maá, weemdíh ma joi jwáhuá. Ma-jeéh péeat túut niijná, jwiítboó nihat diih jwí cádahap jī. ¿Páant jwí chājat jíib, dedé diih tigaá jwiít dih ma wāhbi? ã niijíp jī.

28 —Yoobóp diih yeebdíh wā naóhna caá. Péeni yeó jáap túttimah, nihat jáap míic ã túut nuumbípna caá. Caán láa weém nihat cāacwā úud jeñé, jeáboó maáh wā jumbipna caá. Páant maáh wā jumachah, yeéb wā bohénitboó judíowā doce poómpnadih wājeéh wutnit ñi jumbipna caá.* 29 Ded weemdíh teo wāhat túut niijná, áih muú, ã mána, ã déewā, ã weh, áih wápchidih yah buca ã cádahachah, Diosboó caandíh chah ã jwáub wāhbiipna caá. Pánih cádahnit, weemdíh teo wāhniitboó Diosjeéh páantjeh í túi jumbipna caá. 30 Obohjeéhtih, nin baáboó dawá maáta panihnitji Dios pebhboó oboh jumnit í jumbipna caá. Nin baáboó dawá

oboh jumnitji jeáboó maáta í jumbipna caá, Jesús jwiít dih ã niijíp jī.*

20

Iguíhadih teonit naáwát

1 “Dios ã maáh jummat nin pah ã jumna caá: Iguíha mínah cheibitjeh áih iguíhadih teo wāhniit pínah diih bididih ã bejep be.

2 Pánih bejnit, jwāáhna, queétdih nin pah ã niijíp be: ‘Wíih iguíhadih ñi teo wāhat jíib jwípí jíib chājat pah yeebdíh wā wāhbiipna caá’, ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, tewedih í bejep be. 3 Las nueve dée, jíib chājat tólihna pebhboó ã bejep be. Pánih bejnit, bita caanjíh ñahnit diih ã enep be.

4 Pánih ennit, queétdihbut nin pah ã niijíp be: ‘Yeebút wíih iguíhoboó tewedih ñi be-jeé. Teo cádahat horadih ñi tewat jíib wā wāhbiipna caá’, queétdih ã niijíp be. 5 Páant ã niijíchah joinít, queétdihbut tewedih í bejep be.

Yeó jáap tac yoób bejna, bita ñahnit diih jwāáhniit, bíic yoobó queétdihbut ã niijíp be. Las tres dée bita ñahnit diih jwāáhniit, bíic yoobó queétdihbut ã niijíp be. 6 Las cinco dée bita ñahnit diih jwāáhniit, nin pah queétdih ã niijíp be. 7 ‘¿Dépanihna nihat yeó jáap teocan, ñah tigaá ñi chāj?’ ã niijíp be. 7 ‘Jwiít dih tewat wutni ã wihcan caá’, í niijíp jehap be. Páant í niijíchah joinít, iguíha mínah queétdih nin pah ã niijíp be: ‘Wíih iguíhana bejnit, ñi teobi jwáhuá’, queétdih ã niijíp be.

8 “Cheyeh caán iguíha mínah caandíh teo wāhniit maáhdih nin pah ã niijíp be: ‘Queét teonit diih jūwát túutnit, í tewat jíib ma wāhuá.*’ Pée jwinít diih í tewat jíib ma jwíih wāhuá. Páant queétdih ma wāhat túttimah, í jātíh jwinít diih ma wāhuá. Pánih queétdih jíib chāj péa, bita í jātíh jwinít diih ma wāhuá. Queétdih wāh péa, bita í jātíh jwinít diihbut ma wāhuá. Queétdih wāh péa, waóh jwinít diih ma jíib wāhuá’, ã niijíp be. Pánihna, ã niiját pah queétdih ã jíib chājap be. 9 Las cinco dée tewedih jwinít diih nihat yeó jáap í tewat jíib pah bóo ã wāhap be. 10 Queét nihat teonit diih bíic yoobó ã wāhap be. Queét waóh tewedih jwinítboó ‘Jwiít dih chah ã jíib wāhbiipna caá’, í niijíp jenah

* 19:24 Pr 11.28 * 19:28 Mt 25.31; Lc 22.30 * 19:30 Mt 20.16; Lc 13.30 * 20:8 Lv 19.13; Dt 24.15

joyóp yah be. Obohjeéhtih, queétdihbut biíc yoobó ã wãhup be. ¹¹ Queétdih biíc yoobó míc ã jíib chãjachah enna, caandíh búdí íjnit, nin pah í níj jãihñup be: ¹² Jwiítboó nihat yeó jáap, tãbit ã chãhachah, búdí jwí tewechah, queét péé jainítboó biíc hora-bitjeh í tewechah yahna, jwiít nihatdih biíc yoobó ma jíib wãhat, ã táican caá', caandíh í niijíp be. ¹³ Páant í níj jãihñuchah joinít, nin pah biíc íjeéh jumnidih ã niijíp be: 'Meemdíh wã niijátji pah tigaá wã jíib chãjap. Ñi tewat jíib wãhnit, meemdíh wã yeecan caá. ¹⁴ Ma tewat jíib ubnit, ma bejeé. Weém wã náahat pahjeh queét bainí teonitdihbut meemdíh wã wãhat biíc yoobó wã jíib wãhup be. ¹⁵ Ded pah wíih dinerojìh chãjna, wíih pínahjeh caá. Weém queét moh yéejnitdih jìgah ennit, búdí wã jíib wãhuchah enna, ¿yeébbóó íj níit, páant ñi niijíp?' iguíha mínah queétdih ã niijíp be.

¹⁶ "Pánihat pah tigaá det waóhnitji péenit í jumbipna caá. Péenitjiboó waóhnit í jumbipna caá", Jesús jwiítidih ã niijíp jì.*

*Jesús ã wunat pínahdih ã jwãub naáwát
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)*

¹⁷ Páant níj péenit, dawá cãacwã jwíjeéh í péenachah, Jerusalén tãtchina bejni namádih jwí bejep jì. Pánih bejna, chibít yãp jwiítidih numah waóh bejnit, jwiítidihjeh nin pah Jesús ã níj naáwáp jì:

¹⁸ —Jerusalén tãtchina bejna caá jwí chãjap. Caanná jwí juibíat tãttimah, weém nihat cãacwã úud jeñédih eníhcanniboó sacerdotewã í maátadih, Moisés ã watatjidih bohénitdihbut ã duó wáibipna caá. Páant ã duó wáyachah, weemdíh teonit, í mawat tãutbipna caá. ¹⁹ Pánih mawat tãutnit, judíowã nihcannitdih í jwãub wãh yapabipna caá. Queétboó weemdíh deohnit, í puñat tãttimah, cruzboó í péoh dodh mao yohbipna yah caá. Obohjeéhtih, biíc peihcanni yeó jáap tãttimah, wã íp weemdíh ã jwãub boobipna caá, ã niijíp jì.

*Santiagowã ín Jesúsdi mi wãbát
(Mr 10.35-45)*

²⁰ Pánihat tãttimah, Zebedeo ã weh ínboó mi weh biíc dih Jesús pebh jainít, caandíh

wãbát tãut niijná, mi bódicha caj yoh ñajap jì. ²¹ Páant mi bódicha caj yoh ñajachah ennit, Jesús nin pah ã níj wãbh joyóp jì:

—¿Ded pah wã chãjatdih tigaá ma náah? ã niijíp jì.

—Maáh waadná, nit chénat pah wã weh meém biíc dih í watat pínah niijná, biíc ma jéihyepmant bóo bawámant, biíhdih wáyámant bóo bawámant ma chãudat tãutá, mi niijíp jì.

²² —Ded pah ñi wãbát dih ñi jéihcan caá. Ded wã maáh jumupboó jumíhni, weemdíh yeejép ã yapat pínah, biíc yoobó caandíhbut ã yapachah yahna, weemdíh cádahcat caá náahap. Pánih cádahcan, wã maáh jumupboó wãjeéh ã watbipna caá. ¿Yeebdíhbut páant yeejép ã yapachah yahna, ñi cádahbican naniit? mi wehdih Jesús ã niijíp jì.

—Jwí cádahcan níit, í níj jepahap jì.

²³ —Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Yeejép wã yapat pah yeebbát biíc yoobó ñi yapbipna caá. Obohjeéhtih, wãjeéh watnit pínahdih weémboó wã jéih ñíocan caá. Wã ípboó queétdih átát níwip taga, Jesús queétdih ã niijíp jì.

²⁴ Páant í níj wãbúchah joinít, jwiít diezboó queétdih jwí íjip jì. ²⁵ Páant jwí íjatdih ennit, Jesús jwiít nihatdih ã míc wáacat tãutap jì. Páant jwí míc wáacachah, nin pah jwiítidih ã níj naáwáp jì:

—Judíowã nihcannit í maátaboó íih cãacwãdih tãbit watnit í jumatdih ñi táí jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, queét watnit í jumat pah yeéb ñi jumca bojoó. Yeebboó maáta jumíhna, bitadih táí teo wáacnit ñi jumú.* ²⁷ Waóhnit jumíhna, teo wãhnit pah jumat caá náahap.* ²⁸ Weém nihat cãacwã úud jeñéboó cãacwã weemdíh í teo wáacat pínah niijná, nin baácboó wã jüóhcap jì. Obohjeéhtih, cãacwãdih teo wáacat tãut niijná, queét iiguípna í bejat déedih wan wãhãdih wã jüúwáp be, Jesús ã niijíp jì.*

*Jesús chénewã jéih encannitdih ã booaat
(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)*

²⁹ Jwiít Jerusalén tãtchina bejna, Jericó tãtchidih jwí chóop yap bejep jì. Páant jwí chóop yap bejehchah, dawá cãacwãbut

* **20:16** Mt 19.30; Mr 10.31; Lc 13.30 * **20:26** Lc 22.25-26 * **20:27** Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26 * **20:28** Lc 22.27; Jn 13.12-15

jwiít dih i péenap jĩ. ³⁰ Jericó wáihyat júdu jēcdih bac bejnit, chénewā jéih encannit namá jwēejdih i cháuduchah, jwĩ enep jĩ. “Jesús, Nazaret títchidih bóo caá ā yap bejep”, bita i niijíchah joinít, nin pah i niij ñaac ejep jĩ:

—iMaá, David juma, Dios ā wahní jwiít dih ma jĩgah en teo wáacá! i niijíp jĩ.

³¹ Páant i niij ñaacáchah joinít, cáacwāboó queétdih jũhñit,

—iPáant bóojeh! Ñi ñaac cádaahaá, i niijíp yuh jĩ.

Obohjeéhtih, páant i niij jũhñuchah yuhna, queétdih joicánjeh, chah i ñaacáp jĩ:

—iMaá, David juma, Dios ā wahní, jwiít dih ma jĩgah en teo wáacá! i niijíp jĩ.

³² Páant i niij ñaacáchah joinít, Jesús chāo ñúh, ā pebhna jũwát tũtñit, queétdih nin pah ā niijíp jĩ:

—¿Ded pah wā chājatdih tigaá ñi náah? ā niijíp jĩ.

³³ —Maá, jéih enatdih caá jwĩ náahap, i niijíp jĩ.

³⁴ Páant i niijíchah joinít, Jesús queétdih jĩgah ennit, ñih quíbdih ā teo jãhanap jĩ. Páant ā teo jãhanachahjeh, i yoób enep jĩ, búca. Páni ennit, caandih i péenap jĩ.

21

Jesús wā Jerusalénna i waadát

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jerusalén títchina tóah juibínit, Olivo wāt jumni pácahi jumni jeéboó jwĩ juibínap jĩ. Páni juibí, páuh laab bójna, Betfagé wāt jumni títchibitdih jwĩ tóah juibínap jĩ. Caanná juibínit, Jesús chénewā jwĩjeéh jumnitdih caán títchina ā wahap jĩ. ² Páni wahnit, nin pah queétdih ā niij wātup jĩ:

—Con títchina waadnít, burroma mi wũh biícdih ñi enbipna caá. Páni en, queétdih watnit, weemdih ñi ub jũh wũh. ³ Páant ñi ub jũwáchah ennit, cáacwā yebdih i wũh joyóchah, nin pah ñi niij jepahaá: ‘Jwĩ maáh queétdih ā náah jwũhup be. Péanit, queétdih ā jwũbabipna caá’, ñi niijí, Jesús ā niijíp jĩ.

⁴ Páant ā yapat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapani Zacaríasjini pah āt niij daacáp tajĩ:

* 21:9 Sal 118.25-26

⁵ “Jerusalén títchidih moondih nin pah ma niij naáwá: ‘Dios weemdih nin pah ā niiját tũtup be: “Ñi eneé, ñi Maáh ñi pebhna ā jũhna caá. Caán oboh jumni pah burro wũhjih cháudni ā jũhbiipna caá”, Jerusalén títchidih moondih ma niijí’, weemdih ā niijíp be”, Zacarías āt niij daacáp tajĩ. (Zac 9.9)

⁶ Jesús ā wahnitboó bejnit, ā niijátjini pah it chājap wāt jĩ. ⁷ Burroma, mi wũh biícdih i ub juyáchah, jwĩh jih bóo yéguehdih tóo dugnit, burromajih mi wũhjihbut jwĩ cáagap jĩ. Páant jwĩ cáagat títtimah, Jesús caán burro wũhjih ā páuh laab cháudap jĩ. ⁸ Páni cháudnit, Jerusalén títchina jwiít dih ā numah bejep jĩ. Páant ā bejchah ennit, dawá cáacwā ñih jih bóo yéguehdih tóo dugnit, Jesús dih wēina, namáboó i jwej waáwáp jĩ. Bitaboó i bóodniji táam náonadih ubnit, queétdih Jesús dih wēina, namáboó i jwej waáwáp jĩ. Páant i jwejnihi chóona, náonajih Jesús ā bejep jĩ. ⁹ Páant Jesús ā bejchah, ā waáwáp mant moón, ā méimant péenitbut caandih wēinit, biícdih nin pah i niij ñaacáp jĩ:

—iDavid juma, Dios ā wahní, jwiít dih ma túi ubú! iMeém jwĩ maáh pínahdih búdí jwĩ wēina caá! i niij wēi ñaacáp jĩ. *

¹⁰ Páni bejnit, Jerusalén títchina jwĩ waadáchah, caanjĩh jumnitboó en wáhi bejnit, nin pah i niij míic wũh joyóp jĩ:

—¿Nin déhe tigaá? i niijíp jĩ.

¹¹ —Nin Jesús, Galilea baác, Nazaret títchidih bóo, Dios naáwát dih naóh yapani caá, bita queétdih i niij jepahap jĩ.

Jesús Dioih munná ā waadát

(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.12-23)

¹² Jerusalén títchina waadnít, Dioih munná jóocmant bóo jũhdih Jesús jwiít dih ā numah waad bójep jĩ. Páni waad bójnit, caánboó jíib chājnitdih ā ñuun yóh bacanap jĩ. Dinerodih tũt nũmnít i cáagat naanádih ub yoh áacanit, jopwádih jíib chājnitíh cháudat naanádihbut ā ub yoh áacanap jĩ. ¹³ Páni ub yoh áacanit, Jesús nin pah queétdih ā niij jũhñap jĩ:

—Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: ‘Wíih m̄ú cāacwā weemdih ī úbát pínah m̄ú caá’, Dios ā niijp be’, it niij daacáp tajī. *Obohjeéhtih, cāacwā Diosdih úbátdih ī juyúchah yuhna, yeébbó queétdih yeenit, n̄mná caá ñi chājap. Pánih n̄mnit, Dioih m̄údíh yéjanit, n̄mnit ī jumat pínah m̄ú chājna caá ñi chājap, ā niijp jī.

14 Páant Dioih m̄údíh Jesús ā jumat pónih, dawá jéih encannit, w̄uat nahjīh bejnitbut ā pebhna ī juyúp jī. Páant ī juyúchah ennit, queétdih ā booanap jī. 15 Obohjeéhtih, queétdih ā booanachah ennit, caanjīh j̄mnit sacerdotewā ī maáta, Moisés ā watatjidih bohénitbut Jesúsdi h bádí ī íjip jī. Jwíjeéh péenit wébítboó “¡David jaima, Dios ā wahní, jwítdih táí ubni pínah, meemdih bádí jwí wēina caá!” ī niij ñaac cádahcah joiná, chah ī íjip jī. 16 Pánih íjnit, Jesúsdi h nin pah ī niij j̄ihñ̄p jī:

—Meemdih páant ī niij ñaacáchah, ¿ma joicán niit? Páant ī niijcá bojo naáh, Jesúsdi h ī niijp jī.

—Wā joiná caá. Obohjeéhtih, Davidji Dios naáwátdih naóh yapani nin pah ā niij daacátjidih ¿yeébbó ñi bohécannit jī? ‘Wébít dih, bita ī túhñitdihbut meém ma wēi naáwát túttna caá’, Diosdih wēnit, David át niij daacáp tajī, (Sal 8.2)

Jesús queétdih ā niij j̄ihñ̄p jī.

17 Páant niij péanit, queétdih cádahnit, caán tútchimant Jesús jwítdih ā n̄mah bac bejep jī. Pánih bac bejna, Betania tútchidih j̄ibínit, caan chéi caanjīh jwí ūw̄p jī.

Higuera nahdih Jesús ā w̄nat tútat
(Mr 11.12-14,20-26)

18 Cheibit bóo yeó jáapdih, Betania tútchiboó ūonitji Jerusalén tútchina jw̄ub bejna, Jesúsboó át n̄ugúp w̄n̄p tajī. 19 Pánih n̄ugúp w̄nna, namá jw̄eējdih lajni higuera nahdih ennit, áih quehedih jeémíhna, caan náh pebh enedih ā bejep yuh jī. Obohjeéhtih, caan náhboó quehcan, táini wawájeh pohba ā j̄m̄p jī. Páant ā quehcatdih enna,

—¡Ma jw̄ub quehcan niit! caan náhdih ā niijp jī.

Páant ā niijíchahjeh, áih náona ā diib téhah bejep jī.

20 Páant ā w̄n̄uchah ennit, jwíit ā bohénitboó jwí en wúhi bejep jī.

—¿Dépanih tigaá waícanjeh ā w̄nah bej? Jesúsdi h jwí niij úbh joyóp jī.

21 —Yoobópdih yeébdih wā naóhna caá. Dios ā wēpatdih táí jenah joiná, nin nahdih wā chājat pahjeh m̄ntih yeébbát ñi jéih chāj bipna caá. Páant wā chājat chahbut ñi jéih chāj bipna caá. Con jeedih ‘Conmant bejnit, bádí m̄jna ma b̄úg báahá’, ñi niijíchah, ñi watat pah ā yap bipna caá.* 22 Diosdih táí jenah joinít, ded pah caandih ñi úbát pah ā chāj bipna caá, Jesús jwítdih ā niij jepahap jī.

Jesús ā wēpat
(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

23 Pánih bejna, Jerusalén tútchina j̄ibí, Dioih m̄údíh waad béjnit, Jesús cāacwādh ā jw̄ub bohénap jī. Páant ā bohéat pónih, sacerdotewā ī maáta, jwíit judíowā jwí maátabut ā pebh j̄inít, nin pah caandih ī niij úbh joyóp jī:

—¿Deih wēpatjīh tibeé jwíin páant ma chāj? ¿Déhe tibeé meemdih páant ā wat? ī niijp jī.

24 —Yeébdih wā jwíih úbh joibípna caá. Weemdih ñi táí jepahachah, weembát yeébdih wā jepah bipna caá. 25 Juan Daabánidih ¿déhe tigaá át watji? ñi jenah joyóchah. ¿Dios át watjican taniit? ¿Cāacwāboó niit caandih it daabáat tútjip? yeé ñi jenah joyóchah, Jesús queétdih ā niij úbh joyóp jī.

Páant ā niij úbh joyóchah joinít, queétjeh nin pah it míc niijp wat jī: “¿Ded pah tigaá jwí niij jepahbi? ‘Dios caá Juandih át watjip taga’, jwí niijíchah, ‘Páant ā j̄m̄uchah yuhna, ¿dépanih tijí caandih ñi jepahcan?’ jwítdih ā niij j̄ihbipna caá. 26 Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani yoobát ā j̄m̄p jī’, ī niij jenah joiná caá. Páant ī niij jenah joyóchah, ‘Cāacwājeh caandih it daabáat tútjip taga’, jwí niij jepahachah, jwítdih bádí ī íj bipna caá’, it míc niijp wat jī. 27 Pánih míc wéhe péanit, nin pah Jesúsdi h ī niij jepahap jī:

* 21:13 Is 56.7b; Jer 7.11 * 21:21 Mt 17.20; 1Co 13.2

—Jwiít jwĩ jéihcan caá, ì niijíp jĩ.

—Caán láa bácah weemdih wātndih weembút yeebdih wā naóhcan níit, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

Biíc newé ã weh ded pah ì chājat naáwát

²⁸ Páant niij péanit, jwĩ maátadih Jesús nin pah ã jwáub niij naáwáp jĩ:

—Nin wā naáwátndih ¿ded pah ñi niij jenah joí? Biíc newé chēnewā ã weh ì jumap be. Pánihna, biíc yeó jáap ì lípboó weép jeñédih, ‘Wāuhú, buu wíih iguíhaboó tewedih ma bejeé’, ã niijíp be. ²⁹ ‘Wā bejcan caá’, ã niij jepahap be. Páant niijná yuhna, jwáub jenah joinít, tewedih ã bejep be. ³⁰ Túttimah, ã úuddihbut biíc yoobó ã niijíp be. ‘Wā bejmi caá’, ã niij jepahap yuh be. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, ã bejcap be. ³¹ ¿Ded tigaá ã lípdih ã túi jepah? Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

—Weép jeñéboó ã túi jepahap be, queét ì niij jepahap jĩ.

—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Romano maátadih náó úubh wāhnit, deoh nah jumnit yaádh biícndih yeéb jātih Dios ã maáh jummatndih ì waadná caá. ³² Juan Daabáni cāacwāndih bohénadih joiná, ded pah ñi túi chājat pínahndih yeebdih ãt naáwáp tajĩ. Páant ã naáwáchah yuhna, yeéboó caandih ñit jepahcap tajĩ. Obohjeéhtih, queét náó úubh wāhnit, deoh nah jumnit yaádhbut ìt túi jepahap tajĩ. Páant ì jepahachah enna yuhna, yeéboó túut nuámihcan, ñit jepahcap tajĩ, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.*

Jiwá iguíhadih yeejép teo wāhnit naáwát
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ “Nin biíh wā naáwát pínahndih ñi túi joyoó. Biíc newé jiwá iguíhdih ã momop be. Pánih mom péa, wáihyat júdndih chāj péa, iguíhdih ì búuh chuñat pínah muúndihbut ã chājap be. Pánih chāj péa, caán iguíhadih ì túi en dawát pínah niijná, jap bóo muúndihbut ã chājap be. Páant niihatndih chāj péa, bitadih en dawát túutnit, biáboó jib jwuhndih ã bejep be.* ³⁴ Túttimah, iguíh ei láa, ãih iguíh jibndih ì úubát pínah niijná, iguíha mínah caandih teo wāhnitndih ãih iguíhana ã wah bojop yuh be. ³⁵ Obohjeéhtih, caandih teo wāhnit caanná ì juibínachah, biícndih pāi,

biíhdih mao yoh, biíhdih jeejĩh ì yoh mawap be. ³⁶ Pánihat túttimah, bita caandih teo wāhnitndih ãih iguíhaboó ã jwáub wahap be, páant muntih. Chah dawá ã wahachah yuhna, queét en daonít biíc yoobó muntih queétdihbut yeejép ì chājap be.

³⁷ “Túttimah, ‘Wā wāuhndih caá ì jepahmi dée caá’, niijnít, caandih ã wahap be.

³⁸ Páant ã wahachah yuhna, caandih ennit, en daonítboó nin pah ì míc niijíp be: ‘Iguíha mínah ã wānat túttimah, nin ã wāuhboó ã túut nuumbípna caá. Pánihna, caandih jwĩ mao yohochah, iguíha jwĩh ã jumnipna caá’, queétjeh ì míc niijíp be. ³⁹ Páant niij, ã wāuhndih teonit, iguíhamant ub bac bejnit, ì mao yohop be.

⁴⁰ “Páant ì chājat doonándih joinít, iguíha mínahboó ãih iguíhana jwáub joinít, ¿queétdih ded pah tigaá ã chājbi?” Jesús queétdih ã niij úubh joyóp jĩ.

⁴¹ Páant Jesús ã niijíchah joinít, queét caandih nin pah ì niij jepahap jĩ:

—Queét yeejépwāndih peéh chājna, ã mao yohat túutbipna caá. Túttimah, bitaboodih ãih iguíhadih ã en dawát túutbipna caá, ãih iguíhdih caandih ì túi dic wāhat pínah niijná, ì niijíp jĩ.

⁴² Páant ì niijíchah joinít, Jesús nin pah ã jwáub niijíp jĩ:

—Dios naáwátndih naóh yapani nin pah ã niij daacátndih ¿yeéboó ñi bohécannit beé? ‘Muú teonit táini jee dáhnadih ñionit, ì náahcanni dahndih ì yohop yuh be. Obohjeéhtih, queét ì yohni dahndih-jeh tigaá Dios ã níwip. Caandih ñionit, ãih muu pánihndih chājna, caán muúndih ã túi jenah enat túut niijná, choójboó caan dáhdih ã jwĩh jwejep be. Caán jee pánihni Dios ã wahni pínah tigaá. Páant ã chājachah ennit, jwiítboó caandih búdí jwĩ wēina caá’, ãt niij daacáp tajĩ. (Sal 118.22-23)

⁴³ Páant ã niihat pah tigaá yeebdih yoobópdih wā naóhna caá. Dios ãihwā pínah yeebdih ã jwĩh ñionitji ñi jumachah yuhna, weém Dios ã wahnndih ñi náahcah, bita weemdih túi jepahnit pínahboodih ã ñiobipna caá, páantjeh ájeéh ì jummat pínah

* 21:32 Lc 3.12; 7.29-30 * 21:33 Is 5.1-2

niijná. ⁴⁴ Pánihna, weemdíh jepahcannit-boó caán jee dáhdih tóoc bunnít panihnit í jumbipna caá. Weemdíh í jepahcatji jíb caán jee dáh á néehat pah, peéh chájna, iiguípna Dios queédih á wahbipna caá, Jesús á niijíp jĩ.

⁴⁵ Páant á niijíchah joinít, sacerdotewá í maáta, fariseowābut “Jwiítih niijná caá á chāhap”, ít niij jéihyep wut jĩ. ⁴⁶ Páant niij jéihnit, caandíh ded pah í tewat pínahdih ít bidip wut yah jĩ. Obohjeéhtih, cáacwā caandíh “Dios naáwátih naóh yapani caá”, í niij jenah joyóchah jéihnit, queédih úmna, tewíhna yahna, ít jéih teo jwuhcap wut jĩ.

22

Téihya chéona á numah jeémát pínah naáwát
(Lc 14.15-24)

¹ Páant á niiját túttimah, Jesús nin á jenah joiní naáwátjĩh queédih á jwúb niij naóh bohénap jĩ:

² “Dios á maáh jummat nin pah caá á jumap: Maáh wúh á téihya chéwat tút chājachah, á íp á numah jeémát pínahdih á chāhap be. ³ Pánih á moh péanit, á numah jeémpnit pínahdih júwát tút, caandíh teo wāhndih á wahap yah be. Obohjeéhtih, caandíh í jepahcap be. ⁴ Túttimah, bita caandíh teo wāhndihbut wāhnt, ‘Á numah jeémát pínah momo jiwíwā, á in débehanitih mao pūbnít, nihatdih á moh péa, yeebdíh á júwát tút be’, wā bidnitdih ní niij naáwá. ⁵ Páant á wutachah joinít, í bejep yah be, páant mūntih. Obohjeéhtih, páant í niijíchah yahna, queébut í joyáh bojop be. Joyáh bojnit, biíc áh wápchiboó bej, biíh á tewat mūboó á bejep be. ⁶ Bitaboó queét í naáwáchah joíhcan, yeejép pānit, queédih í mao yohop be. ⁷ Páant í chājat doonádih joinít, búdí íjnit, maáhboó áh soldadowādih á wahap be, queédih mao yoh beedánit, íh tútchidihbut í cáwat pínah niijná. ⁸ Pánihat túttimah, bita caandíh teo wāhndih nin pah á niijíp be: ‘Wā wúh á téihya chéona numah jeémát pínahdih á moh péanit, cáacwādih wā bidichah yahna, queét yeejép wā ít jepahcap taga. ⁹ Pánihna,

túttih tac yoób jumni jūhna bejnit, det ní jwāhndih ní numah jūwá’, queédih á niijíp be. ¹⁰ Páant á niijíchah joinít, bejna, biquína tái chājnitdih jwāáh, bita tái chājcanndihbut jwāhndih, nihatdih í numah jwúb jūwáp be. Pánihna, í maáh mūná jwúb juibínit, á numah jeémát tólihndih í yáwap yah be.

¹¹ “Obohjeéhtih, maáhboó queét joinítih enedih joiná, téihya chéwechah enna í dūwát chóodih biíc newé á dūocáh, á enep be.

¹² Pánih ennit, ‘¿Ín wūá, dépanih tibeé wā dūwát tútni yégueh dūocán yahna, ma waád jūh?’ caandíh á niijíp be. Páant á niijíchah joinít, caánboó á jéih jepahcap be. ¹³ Páant á jepahcah enna, maáh caandíh teo wāhndih nin pah á niijíp be: ‘Chéonit, caandíh ní ub bac bejeé. Pánih ub bac bejnit, weemdíh á jepahcat jíb, dūpánapboó ní yohoó, wā pebh á jumcat pínah niijná. Caánboó jumnit, tūbit jīgahna, íh maonádih néeh chāác joinít í jumbipna caá’, caandíh teo wāhndih á niijíp be.*

¹⁴ “Bū wā naáwát pah, dawá cáacwā wíh túni doonádih joiná yahna, daocánnitjeh í jepahna caá”, Jesús á niijíp jĩ.

Romano maáta í úbát tútni dinero júdu
(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Páant á niijíchah joinít, íjna, Dioíh mūmánt bac bejnit, fariseowā nin pah ít míc niij úbh joyóp wut jĩ: “¿Ded pah tigaá caandíh jwí niij úbh joibí, mácah á jepahachah, caandíh naóh yacat tút niijná?” ít míc niijíp wut jĩ. ¹⁶ Páant niijnit, biquína íjeéh jumnit, Herodes á jūimenádih maáh waadáhndihbut Jesús pebhna ít wahap tají, Jesúsdi í úbh joyát pínah niijná. Páant í wāhntboó waád joinít, nin pah Jesúsdi í niijíp jĩ:

—Bohéní, yecanni jumna, Dios ded pah jwiítih á chājat tútatdih yoobópdih ma bohéatdih jwí jéihna caá. Ded pah cáacwā í niijíchah, maáta í jumachah yahna, úmcanjeh yoobópdih mapí naóhna caá. ¹⁷ Páant yoobópdih naóhni jumna, ded pah ma jenah joyátih jwiítih ma naáwá. ¿Roma baácdih moón í maáh César á úbát

* 22:13 Mt 8.12; 25.30; Lc 13.28

táutni náodih caandih jwī wāhachah, ā tái niit? ĩ niij ũbh joyóp yah jī.

¹⁸ Páant ĩ niij ũbh joyóchah, ĩ yeeatdih jéihnit, nin pah queétdih ā niij ũbh joí jwáubanap jī:

—Yeéb yeenit, ¿dépanih tigaá weemdih mácah ñi jepahat táut? ¹⁹ Césardih ñi wāhat pínah júdudih weemdih ñi júutá, ā niijíp jī.

Páant ā niijíchah joinít, biíc júdudih caandih ĩ júutap jī.

²⁰ —¿Caán júdudih deih móot, deih wāt tigaá ā jum? queétdih ā niij ũbh joyóp jī.

²¹ —Césaríh móot, áih wātbut ā jumna caá, ĩ niij jepahap jī.

—Caán láa bácah caán júdu Césaríh pínah caá. Pánihna, áih pínah ā jumachah, caandih wāhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioih pínah mácah ā jumachah, Diosboodih ñi wāhúú, queétdih ā niijíp jī.

²² Páant ā niij jepahachah, ĩ joí wáhi bejep jī. Pánih joí wáhi bejnit, ĩ bac bejep jī.

*Cāacwā ĩ jwáub boo pud júúwát
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)*

²³ Páant queét ĩ bac bejat táttimah, biquína saduceowā jwuh, Jesúsdi h ũbh joyát táut niijná, caán munná mantih ĩ waád juyáp jī. Queét saduceowā “Cāacwā wanna, ĩ jwáub boo pud júóhcan niit”, niijnít ĩ jumap jī.* ²⁴ Pánih jenah joinít, nin pah Jesúsdi h ĩ niijíp jī:

—Bohéní, nin pah Moisés át niij bohénap tají: ‘Weép jeñé weh wihcanjeh ā wunuchah, ā úudboó weép jeñé áajidih jwáub áa jumap caá náahap. Pánihna, ā úudboó áa wih jwuhcanni jumna, éemp wunnihdih ā bíboho naáh, ā úud jeñé báadhda weh pah ĩ weh jumap pínah niijná’, jwiútdih Moisés át niijíp tají.* ²⁵ Biíc weh sietewā ĩ jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh ā wunap be. Pánihna, ā úudboó weép jeñé áajidih ā jwáub áa jumap yah be. Páant áa jumap táttimah, weép jeñé pahjeh mantih, weh wihcanjeh caanbút ā wunap be. ²⁶ Páant mícjeh queét nihat ĩ buúd beedép be. ²⁷ Páant mi weha mána ĩ wan beedát táttimah, ĩ áajibut mi wunap be. ²⁸ Pánihna, queét nihat ĩ áa jumnihji, nihat cāacwā ĩ jwáub boo pud júúwáchah, ¿ded

áa tigaá mi yoób jumbi? Jesúsdi h ĩ niij ũbh joyóp jī.

²⁹ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niij jepahap jī:

—¿Dios naáwátdih jéihcan, ā wēpatdihbut jéihcan, yeéboó yoobópdih jenah joicánnit caá! ³⁰ Wunnitji ĩ jwáub boo pud júúwát táttimah, jeáboó jumna, ángelwā pah áa wihcannit ĩ jambipna caá. ³¹ Obohjeéhtih, wunnitji ĩ boo pud júúwát pínahdih yeéb ñi jéihyatdih náah yacna, nin pah wā naóhna caá. ¿Moisésdi h Dios nin pah ā niijátjidih ñi encannit jíí? ³² ‘Weém Abraham, Isaac, Jacob ĩ Maáh caá’, át niij naáwáp wut jī. Queét ĩ wunat táttimah yuhna, ‘Í Maáh caá’, Dios át niijíp wut jī. ‘Í Maáh caá’, ā niijátjidih joinít, báadhnit ĩ jumapdih jwī jéihna caá. Dios báadhnitdihjeh maáh ā jumna caá. Pánihna, ‘Wunnitji ĩ jwáub boo pud júóhcan niit’, niij jenah joiná, yoobópdih ñi jenah joicán caá, Jesús ā niijíp jī.*

³³ Páant ā niijíchah joinít, nihat cāacwā ā bohéatdih ĩ joí wáhi bejep jī.

*Chah jenah joyát wutat
(Mr 12.28-34)*

³⁴ Páant Jesús saduceowádi h ā tái jepahachah joinít, fariseowáboó ĩ míc wéhenap jī. ³⁵ Pánih míc wéhe péanit, biíc ĩjeéh jumni, Moisés ā wutatjidih tái jéihniboó caandih nin pah ā niij ũbh joyóp yah jī:

³⁶ —¿Bohéní, Dios jwiútdih ā wutat deddih tigaá chah jenah joyát náah? ā niijíp jī.

³⁷ —Nin wutat caá chah ā jumap. ‘Diosdi h chah jenah joí, tái jepahnit, wēnit, caandih búdí ñi oyoó’, Moisés át niij daacáp tají.* ³⁸ Caán wutatji caá jwíih jumni. ³⁹ Caán wutat pahjeh mantih, nin biíh wutatbut biíc yoobó ā jumna caá: ‘Meemjéh ma míc oyat pah mantih, bitadihbut búdí ma oyoó’, át niij daacáp tají.* ⁴⁰ Pánihna, Diosdi h oinit, bitadihbut oinit, Dios ā náahat pah ñi chājbipna caá. Pánih chājnit, nihat Moisés ā wutatjidih, Dios naáwátdih naóh yapanit ĩ niijátjidihbut ñi tái jepahbipna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.*

* 22:23 Hch 23.8 * 22:24 Dt 25.5 * 22:32 Ex 3.6 * 22:37 Dt 6.5 * 22:39 Lv 19.18 * 22:40 Lc 10.25-28

¿Ded juma tigaá Cristo?

(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Páant niij péanit, Jesús jwuh caanjih jumnit fariseowādh nin pah ā niij uúbh joyóp jī:

⁴² —¿Dios ā wahni Cristodih ded pah tigaá ñi jenah joí? ¿Ded juma tigaá? queétdih ā niijíp jī.

—David juma caá, ĩ niij jepahap jī.

⁴³ —Páant ā jumachah yuhna, ¿Dépanih tigaá Túini Espiritu nin pah caandih ā naáwát tútuchah, Davidjiboó caandih ‘Maá’, āt niijí?

⁴⁴ ‘Wā Maáhdih Dios nin pah ā niijíp be: “Wā jéihyepmant bóo bawámant ma chúudú. Pánih chúudnit, nihatih ma wutuchah, meemdih en jaihndih wā yap yohat tútbipna caá”, ā niijíp be’, Davidji āt niij daacáp tajī. *(Sal 110.1)*

⁴⁵ Páant niij daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, āt niijíp wut jī. Páant ā niijíchah yuhna, ¿dépanih tigaá Cristo David juma āt jumji? Jesús queétdih ā niij uúbh joyóp jī.

⁴⁶ Páant ā niij naáwáchah joinít, nihāt ĩ jwúub uúbh joíhna yuhna, ĩ uúbh joí cádahap jī.

23

Fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénitbut ĩ táicat

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

¹ Páant niij péanit, caanjih jumnitdih, jwiít ā bohénitdihbut Jesús nin pah ā niij naáwáp jī: ² “Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowābut caán ā wutatdih chah táí jéihnit jumna, yeebdih ĩ wutna caá. ³ Páant yeebdih ĩ wutuchah, ĩ niiját pahjeh chājat caá náahap. Obohjeéhtih, páant ĩ niij bohéna yuhna, ĩpī chājcan caá. Páant ĩ táí chājcatdih yeéboó ñi en yacca bojoó.

⁴ Queét yeebdih búdí wái náah jumnidih chājat túutna, bainíbitjeh ñi yapachah ennit, yeebdih jīgah encanjeh, ĩpī peéh chājna caá. ⁵ Ded pah chājna, cācwā ĩ wēi enat pínahdihjeh ĩpī bidna caá. Dios naáwátdih ĩ daácnit náonabit āih ũtna yacnit, ĩh móot chah, ĩh muj nahboobút búdí bawá jumni tōpjih ĩpī nah chéona caá. Úbhna dúwát

chóona ā yapat waanadih maátni ĩpī chājat túutna caá, queétdih ennit, ‘Diosdih táí jepahnit caá’, niijnít, cācwā ĩ táí wēi enat pínah niijná.* ⁶ Numah jeémépboó bejnit, waáwápna chúudnit, ĩpī wēina caá. Jwī míic wáacat muúboó bejnit, cācwā ĩ táí enepboó ĩpī chúudna caá. ⁷ Tútchi tacboó bíí déedih jíib chājat juúhna ĩ bejchah, cācwā queétdih wēinit, muj teonit, ‘Ma jūóh, Bohéní’, ĩ niij uúbúchah joinít, ĩpī wēina caá.

⁸ “Obohjeéhtih, ‘Bohéní’, yeéboó cācwādh ñi niiját túutca bojoó. Weemjéh caá yeebdih bohéni. Yeéb nihāt bíic yoobó jumna, ‘Bohéní’, cācwādh ñi niiját túutuchah, ā túican caá. ⁹ Pánihat pah, cācwā míicjeh ‘Túini Paá’, ñi niijíchah, ā túican caá. Dios, jeáboó jumnijeh, ñi ĩp túini yoobát ā jumna caá. ¹⁰ Pánihat pah muntih, yeéb míicjeh ‘Maá’, ñi niijcá bojoó. Weém, Dios ā wahni Cristojeh, ñi maáh wā jumna caá. Pánihna, cācwā míicjeh páant ñi niijíchah, ā túican caá. ¹¹ Ded maáh jumíhna, yeebdih teo wūhni ā jumna naáh.* ¹² Caanjéh míic maáh waadánidih Dios oboh jumni ā chājnipna caá. Obohjeéhtih, teo wūhni panihniboodih Dios maáh ā waadábipna caá”, Jesús ā niijíp jī.*

¹³ Páant niij péanit, nin pah fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénitdihbut Jesús ā niij jaihñap jī:

“¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túí bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnit caá ñi jumap. Dios ā wutatdih ñi yee bohénachah joinít, Dios ā maáh jumapboó cācwā ĩ jéih waadcán caá. Pánih bohénit, yeebjébut waadcán, queét ĩ waádihichah yuhna, ĩpī jāhna caá.

¹⁴ “¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túí bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnit caá ñi jumap. Diosdih táí maatápdih uúbhna yuhna, éemp wunnitih munádh ĩpī dúuc wáina caá. Pánih yeenit ñi jumat jíib búdí peéh chājat yeebdih ā jumbipna caá.

* **23:5** Nm 15.38; Dt 6.8; Mt 6.1

* **23:11** Mt 20.26-27; Mr 9.35; 10.43-44; Lc 22.26

* **23:12** Pr 29.23; Lc 14.11;

18.14

15 “¡Yeéb Moisés ã wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhñit caá ñi jumap. Yúup jib bejnit, dawá cāacwādh ñipí bohéna caá, ñi jenah joyát pahjeh í túut nuumát pínah niijná. Páant í túut nuumúchah, yeejép ñi chājat chah queédih ñi chājat túutna caá.

16 “¡Yeéb bohénit, bitadih waóhna, jéih encannit panihñit ñi jumna caá! Yeena, nin pah ñi niij bohéna yuh caá: ‘ “Dioih múú túini ã jummat pah, wã niiját biíc yoobó wã chājbipna caá”, ñi niijíchah yuhna, dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, “Dioih múú díh jumni oroboó túini ã jummat pah, wã niiját biíc yoobó wã chājbipna caá”, ñi niijíchah, ñi niijátji pahjeh chājat caá náahap’, ñipí niij bohéna yuh caá.

17 ¡Yeéb jenah joicáñnit, jéih encannit panihñit ñi jumna caá! ¿Ded tigaá chah ã jum? ¿Dioih múú chah niit? ¿Caán múú díitboó jumni oroboó niit chah ã jumap? Caán múú díitboó oro jumna, Dioih caá ã jumap. Obohjeéhtih, biih pebhboó jumna, Dioih áta nihcan taga. Pánihna, oro chah Dioih múú ã jumna caá.

18 Yeéb nin pahbut ñipí niij bohéna yuh caá: ‘ “Dioih múúboó jumni nuñúpdih mao cáo wāhat naá túini ã jummat pah, wã niiját biíc yoobó wã chājbipna caá”, ñi niijíchah yuhna, dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, “Í mao cáo wāhñiboó túini ã jummat pah, wã niiját biíc yoobó wã chājbipna caá”, ñi niijíchah, ñi niijátji pah chājat caá náahap’, ñipí niij bohéna yuh caá.

19 ¡Yeéb jéih encannit panihñit ñi jumna caá! ¿Ded tigaá chah ã jum? ¿Diosdih cáo wāhñi niit chah ã jum? ¿Caán ñi cáagat naá niit chah ã jum? Caán naajih ñi cáagna, Diosdih ñi wāhuchah, áih pínah caá. Biáboó ñi cáagachah nihna, Diosdih ñi wāhñi áta nihcan tagaá. Pánihna, caán ñi cáagat naá caá chah ã jumap.

20 Páant ã jumuchah, ‘Jwí cáagat naá túini ã jummat pah, wã niijátji biíc yoobó wã chājbipna caá’, niijnít, caán naá caanjih ñi cáagnibut ã túyatdih ñi jenah joiná caá. 21 Pánihat pah, Dioih múú ã túyatdih jenah joiná, áih múú díitboó jumni ã túyatdihbut ñi jenah joiná caá. 22 ‘Jeá túini ã jummat pah, wã niijátji biíc yoobó wã chājbipna caá’, niijnít,

Dios maáh jumna ã chūdatdihbut jenah joinít, Dios, caanjih chūadni ã túyatdihbut ñi jenah joiná caá.*

23 “¡Yeéb Moisés ã wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhñit caá ñi jumap. Dios ã wutatdih jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni núonadih bíbohna, biíc núodih Diosdih ñipí wāhna yuh caá.* Obohjeéhtih, pánih wāhna yuhna, biih ã wutatna chah jenah joyát pínah ã jumuchah yuhna, caandih ñipí joyáh bojna caá. Cāacwādh túi chājatboodih ñi jenah joicán caá. Queédih ñipí jīgah en teo wáaccan caá. Ded pah bitadih ñi niijátji pah ñipí chājcan caá. Pánihna, Dios ã wutat pah, chej jumni núonadih caandih wāhna, ã túina caá. Obohjeéhtih, biih ã wutatdihbut jepahat caá náahap. 24 ¡Yeéb bitadih waóhna, jéih encannit panihñit ñi jumna caá! Ñi wutatdih, oboh jumni ã jumuchah yuhna, ñipí jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, Dios yoobópdi ã wutatboodih ñipí jepahcan caá.

25 “¡Yeéb Moisés ã wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhñit caá ñi jumap. Ñih pamapnadih, ñih babhbat dahnadihbut jii mantjeh ñipí chocna caá, ã túi jígohat pínah niijná. Páant ñi choco chah yuhna, díitboó búdí queí ã jumna caá. Caan pámap jii mantjeh ñi chocat pah, yeebút biíc yoobó ñi jumna caá. Túi jígohna yuhna, ñi jenah joyát yeejép ã jumna caá. Ñi weñat pínahdihjeh chājñit, tabit en ñinahñitbut ñi jumna caá.

26 ¡Yeéb fariseowā jéih encannit panihñit ñi jumna caá! Pánih jumna, ñi jenah joyát dih túut nuumnít, táiniboodih ñi chājaá. Pánih chājna, yoobópdi táinit ñi jumbipna caá.

27 “¡Yeéb Moisés ã wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhñit caá ñi jumap. Cáac yohopdih bóo múu dáhnabit túi baabní chítahjñh í ñáini panihñit ñi jumna caá. Cáacwā caán yohopdih í enechah, túi jígohni ã jumna caá. Páant jii mant túini ã jígohochah yuhna,

* 23:22 Is 66.1; Mt 5.34 * 23:23 Lv 27.30 * 23:27 Hch 23.3

Ī yohni bácahji ã moopátidih queét ĩ jéih encan caá.* 28 Páant ã nihat pahjeh mun tigaá yeebdíh cáacwã ĩ enechah, túinit pah ñipĩ jíghna yuh caá. Obohjeéhtih, ñi jenah joyátboó búdí yeeat jum yapna, yeejép ã jumachah, moópni dée pah caá ñi jumap.

29 “ĪYeéb Moisés ã wutatjidih bohénit, yeéb fariseowãbut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Tubit yeenit jumna, Dios naáwátidih naóh yapanitji, túi chãjnitjidihbut ñi oyatdih júutat túut ni-ijná, queétdih ĩ yohopjidih ámohnit, túini ñipĩ chãjna yuh caá. 30 Pánih chãjnit, nin pah ñipĩ niijná caá: ‘Jon jãtjih jwĩ ñowã ĩ chãjatji pah jwiítboó jwĩta chãjcan tagaá. Dios naáwátidih naóh yapanitdih wēinit, queétdih jwĩta mao yohcan tagaá’, ñipĩ niijná yuh caá. 31 Obohjeéhtih, Dios naáwátidih naóh yapanitdih mao yohnit ĩ jumenaá jumna, biíc yoobó tigaá ñi chãjap. 32 Pánihnit ĩ jumenaá jumna, ñi ñowã ĩ yéej chãjatji pahjeh mantih ñi chãj péanaá.

33 “ĪYeéb maiwã pah yeejépwã ñi jumna caá! Pánihna, ñi yéej chãjatdih ñi túut ñumcátji jíib, Dios yeebdíh peéh chãjna, iiguípna ã wahachah, ñi jéih jweicán niít.*

34 Páant niijná, nin pah niij naóhna caá wã chãjap: Dios naáwátidih naóh yapanitdih, bita ãih túini doonádih túi jéihnitdih, bita ã naáwátidih bohénit pínahdihbut yeebdíh wã wahbipna caá. Páant wã wahachah yuhna, yeébboó biquínadih cruzboó péoh dodhnit ñi mao yohbipna caá. Bitadih ñi miíc wáac juyápboó pānit, tútchimant bacanit, queétdih mawat túut niijná, ñi ñuún péebipna caá. 35 Pánih chãjna, jon jãtjih jumnit túi chãjnitjidih ĩ mawatji jíib yeébboodihbut Dios ã peéh chãjbipna caá. Pánihna, túi chãjni Abeljidih Caín ã mawatji jíib púúúú Zacaríasjidih ñi ñowã ĩ mawatji jíib tigaá yeébboodíh Dios ã peéh chãjbipna caá. Caán Zacarías Berequíasji wũh át jumap tajĩ. Dioíh muá juáhboó jumni ñuñpdihi mao cáo wãhat naa pébh ã jumachah yuhna, caandíh ĩt mawap tajĩ.*

36 Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Queét nihatdih ĩ mawatji jíib ñuú láa moondihbut

Dios ã peéh chãjbipna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

Jerusalén tútchidih moondíh Jesús búdí ã oyat

(Lc 13.34-35)

37 Páant niij péanit, caanjíh jumnitdih nin pah ã jwũub niij naáwáp jĩ:

“ĪYeéb Jerusalén tútchidih moondíh búdí wã jíghna caá! Dios naáwátidih naóh yapanitdih maonit, ñi pebhna bita ã wah bojnitdihbut jeejĩh yohnit, yeéb ñipĩ maona caá. Ñi ñowãbut biíc yoobó ĩt chãjap wut jĩ. Pánihnit ñi jumachah yuhna, yeebdíh búdí wã oina caá. Pánih oinit, mujbaima mi wehdih mi páamat pah, wã pebh yeebdíh wã jumap túutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeébboó weemdíh ñi náahcan caá.* 38 Páant ñi náahcat peéh, ñuú ñiíh tútchidih Dios ã wap cádahbipna caá. 39 Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ninboó weemdíh ñi jwũub encan niít. Túttimah bóo láa nin baácna wã jwũub dei juúwáchahjeh, weemdíh ñi jwũub enbipna caá. Pánih ennit, ‘ĪDios ã wahni, meemdíh búdí jwĩ wēina caá!’ ñi niijbípna caá”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.*

24

Dioíh muúdíh bita ĩyohat pínah

(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

1 Páant niij péanit, Dioíh muumánt Jesús jwiítidih ã ñumah bac bejep jĩ. Pánih bac bejnit, Dioíh muúdíh wēi enna, ã túi jíghatdih Jesúsdihi jwĩ naáwáp yuh jĩ. 2 Obohjeéhtih, páant jwĩ naáwáchah joinít, nin pah jwiítidih ã niijíp jĩ:

—Caandíh ennit, ñi túi jenah joyoó. Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Yeebdíh eníhcannitboó nin ñi en wēinidih ĩ boto mao jéna beedábipna caá. Biíc jee dáh biíh dahjih lajni ã wihcan niít, ã niijíp jĩ.

Péni yeó jáap jãtjih ded pah ã yapat pínah
(Mr 13.3-23; Lc 17.22-24; 21.7-24)

3 Páant niij miíc wéhe bejna, Olivo jeená bejni namáboó bejna jwĩ chãjap jĩ. Pánih bejna, caán jeená pũh laáb juibínit, Jesús ã chúdup jĩ. Páant ã chúduchah ennit, jwiítboó ã pebh juibínit, nin pah caandíh jwĩ niij uúbh joyóp jĩ:

* 23:33 Mt 3.7; 12.34; Lc 3.7

* 23:35 Gn 4.8; 2Cr 24.20-21

* 23:37 1R 19.10; Jer 2.30

* 23:39 Sal 118.26

—Maá, jwiít dih ma naáwá. ¿Déból ih tigaá ma niiját pah á yapbi? ¿Meém ma jwúub dei jüúwát pínah jãt ih, péeni yeó jáap jãt ihbut ded pah á jwí ih yapachah tigaá jwí enbi? jwí niijíp jí.

4—Yeéb ñi túi chãja chaáh. Bitá í yeeat dih ñi joicá bojoó. 5 ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá í jüóh bipna caá. Páant í niij yeenachah joinít, Dios dih cádahna, páant niijnít boodíh dawá í péebipna caá. 6 Pebhbit jumnit í míic mawat, yúup jumnit í míic mawat doonádihbut ñi joibípna caá. Pánih joiná yuhna, caandíh búdí ñi úum jenah joicá bojoó. Páant á yapbipna caá. Obohjeéhtih, páant á yapachah yuhna, péeni yeó jáap pínah páantjeh á jüd h jwuhbipna caá. 7 Caán láa bíic baác dih moón bíih baácna bejnit, í míic maobipna caá. Nihat baácboó búdí míic mawat á jumbipna caá. Dawá pebhboó nuugúp láa, baác méméatbut á jumbipna caá. 8 Obohjeéhtih, páant á yapachah yuhna, chah yeejép yapat pínah á jüd h jwuhbipna caá.

9 “Táttimah, bita yeebdíh teonit, maátad ih í wühbipna caá, yeejép í chãjat pínah, í mao yohat pínahbut niijná. Wíihwá ñi jumát júb, nihat baác dih moón yeebdíh í eníh bican nacaá.* 10 Caán láa, wíihwá jumna yuhna, dawá weemdíh í cádahbipna caá. Pánih cádahnit, bita wíihwá dih eníh can, maátad ih í naóh yacbipna caá, queétdih í peéh chãjat pínah niijná. 11 ‘Weém Dios naáwát dih naóh yapani wá jumna caá’, niij yeenit dawá í jumbipna caá. Ded pah í yee naáwáchah joinít, dawá queétdih í jepahbipna caá. 12 Caán láa cáacwá chah yeejép í chãjbipna caá. Pánih yeejép chãjnit, dawá bitad ih í oi cádahbipna caá. 13 Obohjeéhtih, páant yeejép yapna yuhna, ded weemdíh cádahcanniboó wãjeéh páantjeh jeáboó á jumbipna caá.* 14 Pánihna, Dios á maáh jumát doonádih nihat baác dih moondíh naáwát caá náahap. Páant naáwát táttimah, péeni yeó jáap á jüóh bipna caá.

15 “Bitá í pãpnid ih Dios dih weñat müú diítboó jwejnít, cáacwá caánboodíh weñaat túatna, caán müú á túyat dih í yéejanachah, ñi enbipna caá. Dios naáwát dih naóh ya-

pani Danielji páant á yapat pínahdih át daacáp tají. Caán á daacátjidi h ennit, ñi túi beh joyó.* 16 Caanjíh yeejép í pãpni á jumuchah ennit, Judea baácboó jumnit jeéboó í jweí púuh laab béje naáh. 17 Caán láa cáacwá tabit yeejép í yapachah, waícanjeh í jweí ñáo púuh laab béje naáh. Ded müú chahmant bóo coahboó jumni dei bejna, áih bíi déedih ubudih waadcánjeh, yoobópdih á jweí béje naáh. 18 Wãpchiboó jumni áih yéguehnad ih ubudih á jwúub bejca bojo naáh.* 19 Caán láa wudu jumnit, weh túuhnítbut í jweyéchah, queét yaáhdih chah á buobipna caá. 20 Nin pah Dios dih ñi niij úubú: ‘Mah noój láa, jwí chooát yeó jáapdihbut páant yeejép á yapca bojo naáh, caán láa jwí jweyát pínah niijná’, ñi niijí. 21 Caán yeó jáapnad ih cáacwá tabit yeejép í yapbipna caá. Nin baác dih Dios á chãjat táttimah, cáacwá yeejép yapna yuhna, péeni yeó jáapnad ih chah yeejép pohba í yapbipna caá.* Páant yeejép yapat táttimah, bíic yoobó á jwúub yeejép yapcan niít. 22 Pánihna, tabit yeejép yapat pínah daocánni yeó jáapna Dios á chãjbipna caá, á ñíonitboó í jéih buujáát pínah niijná. Páant á chãjcah nihna, ded áta buujácan tagaá.

23 “Caán láa det yeebdíh ‘Ñi eneeé. Ninjíh caá Cristo á jumup’, í niijíchah, bitabut ‘Conjíh caá Cristo á jumup’, í niijíchah, ñi joyáh bojoó. 24 Caán láa dawá yeenit í jumbipna caá. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, ‘Weém Dios naáwát dih naóh yapani caá’, niij yeenitbut í jumbipna caá. Queét úum náah jumnid ih í chãj jút bípna caá, cáacwá í en wáhi bejat pínah niijná. Páant í chãjat dih ennit, Dios á ñíonitboó í yeeat dih joiná, Dios dih cádahnit, queétdihjeh í péeat pínahdih í náahbipna caá. 25 Páant á yapat pínah jãt ih, yeebdíh wáát naóhna caá, caandíh ñi túi jéihyat pínah niijná. Páant wá naáwátjidi h náhnit, yeebdíh yeenit dih ñi joicá bojoó. 26 Pánihna, caán láa ‘Müú wihcapboó Cristo tigaá á jumup’, det yeebdíh í niijíchah yuhna, caanná enedih ñi bejca bojoó. ‘Caán müú diítna jumni tólihboó á jweí ñúhna caá’, í niijíchah yuhna, ñi joyáh bojoó. 27 Yeó aáb jüúwúpman t á buug

* 24:9 Mt 10.22 * 24:13 Mt 10.22 * 24:15 Dn 9.27; 11.31; 12.11 * 24:18 Lc 17.31 * 24:21 Dn 12.1; Ap 7.14

yácapna wedóát ã yeh iigát ã jígohochah, nihat cãacwã ï jéih enat pah, weém, nihat cãacwã úud jeñé, wã jwúub dei jüúwáchah, nihat ï enbipna caá.* 28 Jóopwã wunni bácahjidih ã jumatdih jéihnit, caanjih ïpí wáac júná caá. Pánihat pah wíhwã wã jwúub dei jüúwáchah ennit, wã pebh ï wáac juibípna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.*

Nihat cãacwã úud jeñé ã jwúub dei jüúwát (Mr 13.24-37; Lc 17.26-30,34-36; 21.25-33)

29 “Caán láa cãacwã yeejép ï yapat túttimah, yeó, widhbat ã táí yeh iigcán niit. Páant ã túut numúchah, jeá ã méménachah, cúiwã ï yúug jéen bejbipna caá.* 30 Páant ã yapachah, weém nihat cãacwã úud jeñé, mah tólihjih wã dei jüóhbiipna caá. Búdí wēpatjih, táí yeh iigní wã jwúub dei jüúwáchah, nihat baác dih moón weemdih ï enbipna caá. Pánih ennit, búdí úumna, ï juibípna caá.* 31 Páant wã dei jüúwát pónih, póojat nah búdí ã yáanachah, wíh ángelwádih nihat baácboó wã wahbipna caá, wã ñíonitdih ï ub wáacat pínah niijná.

32 “Higuera nah ded pah ã jumatdih ñi táí náhninaá. Caan náh jáap wawá ã jumuchah ennit, jópchi ã tóah jüúwát dih ñi jéihna caá. 33 Páant ã jumat pah, nihat wã niijátji biíc yoobó ã yapachah enna, wã jwúub dei jüúwát pínah bahni ã judhdad dih ñi jéihbiipna caá. 34 Yoobóp dih yeebdih wã naóhna caá. Nihat wã niijátji pah ã yapat pínah jãtih, caán láa moón ï buudcán niit. 35 Nin baác, jeábut ã buudúchah yuhna, wã naáwátboó ã buudcán niit. Nihat wã niijátji pahjeh wã péabipna caá.

36 “Obohjeéhtih, wã jwúub dei jüóhni pínah yeó jáap, horadidibut nihat ï jéihcan caá. Cãacwã, ángelwã, weem yáh buca nihat jwí jéihcan caá. Wã íp Diosjeh caá caandih ã jéihyep.

37 “Noé jam láa cãacwã ded pah ï jumatji pahjeh man tigaá wã jwúub dei jüúwáchah, biíc yoobó ï jumbipna caá.* 38 Pobyit ã jüúwát pínah jãtih cãacwã jeémp babh-nit, téihya chéonit, ï wehdih téihya chéwat túutna ït chãjap wat jĩ. Noéboó jááj chóna

ã waadáchah, ïpí jumat pah, páantjeh ït jumap wat jĩ. 39 Pánih jamma, pobyit ã jüúwáchah, queét nihat ï wun beedáat pínahdih ït jéihcap wat jĩ. Pánihat pah biíc yoobó muntih wã jwúub dei jüúwáchah, cãacwã ï jumbipna caá.* 40 Pánih jumnit, chéne neoná ïh wápchi pínahdih ï tewat pónih, weemdih jepahnidih ángelwã ï ub bejehchah, biíhboó ã chãobípna caá. 41 Chénewã yaádh biíc dih ï tewechah, weemdih jepahnidih ï ub bejehchah, weemdih jepahcan-nihboó mi chãobípna caá.

42 “Páant ã yapat pínahdih jenah joinít, weém ñi Maáh wã jwúub dei jüóhni yeó jáap pínahdih jéihcan, yeó jáap jumat pah táí pãinit ñi jamma. 43 Nin wã naáwát dih ñi táí jenah joyoó: Numní dedé hora ã waadát pínahdih jéihna, múú mínahboó áta táí en dao tágaá, ã jéih waadcát pínah niijná. 44 Pánihat pah weém, nihat cãacwã úud jeñé, ñi jéihcat láa wã jwúub dei jüúwáchah, yeebbút biíc yoobó táí pãinit jumat caá náahap”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.*

Túí teo wãhni, táí teo wãhcanni naáwát (Lc 12.41-48)

45 “Biíc teo wãhni táí jenah joinít, ã maáhdih táí jepahni ã jumap be. Páant ã jumuchah ennit, ã maáh ã bejat pínah jãtih, nihat bita caandih teo wãhni ï maáh pínah caandih ã waadánap be, queét ï jeémát pínahdih yoobóp dih ã wãhat pínah niijná. Pánih maáh waadá péanit, biíh baácboó ã bej jwuhap be. 46 Pánih bejniji áih munná ã jwúub juyúchah, caandih teo wãhni ã wutatji pah ã chãjachah ennit, caandih búdí ã wëibipna caá. 47 Yoobóp dih yeebdih wã naóhna caá. Caandih wëinit, nihat ã bíbohatdih en daoní maáh ã waadábipna caá. 48 Obohjeéhtih, biíh caandih teo wãhni túicanni jamma, nin pah áta niij jenah joi tágaá: ‘Wã maáh maatáp dih jígohcan, buutéh ã jwúub jüóhcan niit’, niij jenah joinít, 49 bita teo wãhni dih pãinit, babh máihnit biíc dih áta jeémp babh máih tagaá. 50 Pánihna, caán ã náhnicanni yeó jáap, ã páicanni horadidih ã maáhboó ã jwúub juibípna caá. 51 Pánih júnít, caandih ã jepahcatji peéh,

* 24:27 Lc 17.23-24 * 24:28 Lc 17.37 * 24:29 Is 13.10; 34.4; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15; Ap 6.12-13 * 24:30 Dn 7.13; Ap 1.7 * 24:37 Gn 6.5-8 * 24:39 Gn 7.6-24 * 24:44 Lc 12.39-40

tubit ã pãibipna caá. Pánih pãí péanit, táí chãjnit pah jígohnit biícđih, iiguípna ã wah-bipna caá. Caánboó jumna, tubit jígahnit, maonádih ĩ míic néeh chãác jãibípna caá”, Jesús jwiítđih ã niijíp jĩ.

25

Chénat pah téihya japata yaádh naáwát

1 “Péeni yeó jáapđih Dios ã maáh jummat nin pah ã jumbipna caá: Chénat pah téihya japata yaádh biíc chei ĩih jiiát páhanadih ãbnit, téihya chéoni pínahđih enat túut niijná, ã jũóhni pínah horadih jéihcanjeh, caandíh páñadih ĩ bac bejep be.* 2 Biícjĩh bóo téihya jenah joicánnit yaádh ĩ jumap be. Bitá biícjĩh bóo téihya táí jenah joinít yaádh ĩ jumap be. 3 Pánihna, jenah joicánnit yaádh ĩih jiiát páhanadih pohba ĩ ãbap yuh be. Obohjeéhtih, caán jiiát páhana ã yíi beedát pínahđih jenah joicánjeh, ĩ jwáub puhwat pínahboodíh ĩ ãb bejcap be. 4 Bitá táí jenah joinít yaádhboó ĩih jiiát páhana ã yíi beedéchah, ĩ jwáub puhwat pínah yíidihbut ĩ ãbap be. 5 Téihya chéoni pínah ã jígohcah enna, quíib chei ã jũáwúchah, queét ni-hat ĩ ãwah bejep be. 6 Túttimah, chei tac yoób téihya chéoni pínah ã jũáwúchah, ãjeéh jũóhnit ĩ wéi ejat ã yáanap be: ‘ĩNi joyoó, téihya chéoni pínah ã jũóhna caá! ĩCaandíh wéi jwááadih ĩni jũúwá!’ ĩ niij wéi ejep be. 7 Páant ĩ niij wéi ejechah joiná, táí jenah joinít yaádh ĩih jiiát páhanadih ĩ jwáub yíi puhwap be, ã táí iigát pínah niijná. 8 Obohjeéhtih, jenah joicánnit yaádhboó táí jenah joinítđih nin pah ĩ niij ãbáp yuh be: ‘Jwĩih jiiát páhana đubna caá ã chãjap. Pánihna, ĩĩih yíidih jwiítđihbut ĩni wãhúú’, ĩ niijíp yuh be. 9 ‘Jwĩih yíi nihatđih ã juibícan niit. Yíi bíbohniđih yeebjéh jíib chãjadih ĩni bejeé’, táí jenah joinít queéđih ĩ niij jepahap be. 10 Páant ĩ niijíchah joinít, yíi jíib chãjadih ĩ bejep be. Páant ĩ bejat pónih, téihya chéoni pínahboó ã juyáp be. Páant ã juyáchah ennit, ĩih jiiát páhanadih jiiínit, táí jenah joinít yaádh caandíh jwãáadih ĩ bejep be. Caandíh jwãáhni, ã téihya chéona numah jeémátđih jeémát túut niijná, ãjeéh ĩ waad béjep be. Nihat ĩ waad

beedéchah ennit, teo wãhniđboó jéđđih ĩ nemep be. 11 Páant ĩ nemat túttimah, jenah joicánnit yaádhboó jwáub jwinít, ‘ĩMaá, jwiítđihbut ma wãt jũúwá!’ ĩ niij ejep yuh be. 12 Obohjeéhtih, ‘Yeebdíh wã jéihcan caá’, téihya chéoni queét yaádhđih ã niij jepahap be.*

13 “Yeebbút queét táí jenah joinít yaádh panihnit ĩni jumá. Wã jwáub dei jũóhni yeó jáapđih, caán horadihbut jéihcan, ĩih jiiát páhanadih táí ámohnit, yíidihbut táí bíbohni, ĩ páñat pah, yeebbút táí jenah joinít, táinijeh chãjnit, weemdíh ĩni páñáá”, Jesús jwiítđih ã niijíp jĩ.

Dinero júđuna naáwát (Lc 19.11-27)

14 “Dios ã maáh jummat nin pahbut ã jumbipna caá: Biíc newé biáboó jibidih ã bejat pínah jãtih, caandíh teo wãhniđđih ã bid wáacap be. Páant ĩ wáac juyáchah, dinero júđunadih queéđđih ã wãhap be, ĩ jíib tewat pínah niijná. 15 Pánih wãhna, biícđih biícjĩh bóo téihya júđu ã wãhap be. Bíihđih chéne júđu ã wãhap be. Bíihboodíh biíc júđuđeh ã wãhap be. Pánih wãhna, chah jéihniđih chah ã wãhap be. Pánih queéđđih wãh péanit, bíih baácboó jibidih ã bejep be. 16 Páant ã bejat túttimah, biícjĩh bóo téihya júđu bíbohni jíib chãjadih ã bejep be. Pánih jíib chãjna, bíih biícjĩh bóo téihya júđu ã jwáub jíib tewep be. 17 Chéne júđu bíbohniđihbut jíib chãjnit, bíih chéne júđu ã jwáub jíib tewep be. 18 Obohjeéhtih, biíc júđu ã wãhniđboó caán júđuđih páantjeh ã baad jwéjep be.

19 “ĩ maáh bejniji maatáđđih jígohcan, bíih yeó jáap ãih muaná ã jwáub juyáp be. Pánih jwáub jwinít, ded pah ĩ jíib tewatjidiđ queéđđih ã ãbh joyóp be. 20 Páant ã ãbh joyóchah joinít, biícjĩh bóo téihya júđu ã wãhniđi ã jíib tewatjidiđ ãb wãhniđ, nin pah ã maáhđih ã niijíp be: ‘Maá, ma eneé. Weemdíh biícjĩh bóo téihya júđu ma wãhniđĩh jíib chãjnit, bíih biícjĩh bóo téihya júđu wã jwáub jíib tewep be’, ã niijíp be. 21 ‘Ma táí teona beé. Wã náahat pah mat chãjap taga. Páant bainí meemdíh wã wãhuchah yuhna, mat táí jíib tewep taga.

* 25:1 Lc 12.35 * 25:12 Lc 13.25

Páant ma táí tewat jíib, dawá wíih bií déedih en daoní maáh pínah wã waadábipna caá, wãjeéh ma táí weñat pínah niijná', ã maáh caandíh ã niijíp be. ²² Pánihat túttimah, chéne júdu ã wãhniijiboó ã maáhdih nin pah ã niijíp be: 'Maá, ma eneeé. Weemdíh chéne júdu ma wãhniijíh jíib teonit, biíh chéne júdu wã jwáub jíib tewep be', ã maáhdih ã niijíp be. ²³ 'Ma táí teona beé. Wã náahat pah mat chãjap taga. Páant bainí meemdíh wã wãhuchah yuhna, mat táí jíib tewep taga. Páant ma táí tewat jíib, meemdíh dawá wíih bií déedih en daoní maáh pínah wã waadábipna caá, wãjeéh ma táí weñat pínah niijná', ã maáh caandíhbut ã niijíp be.

²⁴ Pánihat túttimah, biíc júdu ã wãhniijiboó ã maáhdih nin pah ã niijíp be: 'Maá, meém úum náah jumni ma jummatdih wã jéihna caá. Meemjéh teocan, bitadih wutnitjeh, í tewat jíib mapí bíbohna caá. ²⁵ Páant ma jummatdih jéihnit, meemdíh úumna, ma wãhni júduhdih páantjeh wã baad jwéjep be. Dáa, nin míih pínahdih ma bíbohoó', ã maáhdih ã niijíp yuh be. ²⁶ 'Meém yeejép tewíhcanni ma jumna caá. Weemjéh teocan, bitadih wutnitjeh í tewat jíib wã bíbohatdih ¿ma jéihnit beé? ²⁷ Pánih jéihna, cãacwã íih núo ámohopboó ma jwejechah, áta táí tagaá. Páant ma jwejechah, chah ã jíib aab béjechah, chah wãta bíboh tagaá', ã maáh caandíh ã niijíp be. ²⁸ Páant caandíh jũih péanit, bitadih nin pah ã niijíp be: 'Caán ã bíbohni júduhdih dúuc wáinit, chénat pah téihya júdu bíbohnihoodíh ñi wãhúú. ²⁹ Ded ã bíbohatjíh ã táí chãjachah ennit, caandíh chah í wãhuchah, chah búdí bíbohni ã jumnipna caá. Obohjeéhtih, ded bainí bíbohni "Weém wã bíbohcan caá", niijníboodíh ã bíbohatdih í dúuc wáibipna caá.* ³⁰ Pánih dúuc wái péanit, caán yabh teonidih ub bac bejnit, dupánapboó ñi yohoó. Caanná jumnit, íih maonádih í míic néeh chãác jũibípná caá', í maáh ã niijíp be", Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.*

Peéh chãjat pínah

³¹ "Weém nihat cãacwã úud jeñé, táí yeh iigátjíh nihat ángelwã biícidih wã jwáub dei jũóhbiipna caá. Pánih jũóhniit, maáh waadná,

táí yeh iiguípboó chãudnit, wã wutbipna caá.* ³² Páant wã chãuduchah, ángelwã nihat cãacwãdih wã pebhna í ub jũóhbiipna caá, ded pah í chãjatji jíib wã naáwát pínah niijná. Páant í ub juyúchah ennit, chéne poómp queétdih wã ñíobipna caá. Ovejawãdih en daoní áih ovejawã cabrawã biícidih í jumuchah ennit, queétdih ã níwat pahjeh weembút cãacwãdih wã ñíobipna caá. ³³ Pánih ñíona, ovejawã panihnit túinitdih wã jéihyepmant bóo bawámant wã ñuhat túutbipna caá. Cabrawã panihnit yéejnitdih wã wáyámant bóo bawámant wã ñuhat túutbipna caá. ³⁴ Pánih ñío péanit, weém nihat cãacwã í maáh wã jéihyepmant bóo bawámant ñuhnitdih nin pah wã niij naóhbiipna caá: 'Yeéb wã íp ã wéi ennit ñi jũúwá. Nin baácidih ã chãj láa ájeéh wutnit ñi jummat pínahdih jenah joinít, buu láa yeebdíh maáta ã waadána caá. ³⁵ Weém wã nuugúp wunuchah, yeébboó weemdíh jeémát ñi wãhup jĩ. Weemdíh ã taca jootóchah, babhbat ñi wãhup jĩ. Ñi pebh wã jib bejechah, weemdíh jéihcan yuhna, ñi táí wéi jwãáap jĩ. ³⁶ Yégueh wihcanni wã jumuchah enna, weemdíh ñi yégueh yacap jĩ. Tubúp chãúhni wã jumuchah enna, weemdíh ñi en dawáp jĩ. Nemat mũúboó wã jumuchah, weemdíh enedih ñi juyúp jĩ', túinitdih wã niijbípna caá.* ³⁷ Páant wã niij naáwáchah joinít, queét weemdíh nin pah í niij úubh joibípna caá: '¿Maá, débólih tijí meém ma nuugúp wunuchah, jeémát jwí wãh? ¿Débólih tijí meemdíh ã taca jootóchah, babhbat jwí wãh? ³⁸ ¿Débólih tijí meemdíh beh encan yuhna, jwí táí wéi jwãáah? ¿Débólih tijí yégueh ma wihcah enna, jwí yégueh yac? ³⁹ ¿Débólih tijí ma tubúp chãúúchah, meemdíh enedih jwí juibí?' weemdíh í niij úubh joibípna caá. ⁴⁰ Páant í niij úubh joyóchah joinít, weém queétdih nin pah wã niij jepahbipna caá: 'Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nin wíih cãacwãjeéh jumni, oboh jumni ã jumuchah yuhna, caandíh yeéb pánih chãjna, weemdíh tijí páant ñi chãjap', queétdih wã niijbípna caá.*

⁴¹ "Páant túinitdih niij péanit, wã wáyámant bóo bawámant ñuhnitboodíh

* **25:29** Mt 13.12; Mr 4.25; Lc 8.18

* **25:30** Mt 8.12; 22.13; Lc 13.28

* **25:31** Mt 16.27; 19.28

* **25:36** He 13.3

* **25:40** Ez 18.7

nin pah wã niijbípna caá: ‘Dios ã peéh chãjnit pínah caá yeéb ñi jumup. Wã pebh chãocánjeh, iiguípna ñi bejeé. Nemépwã ï maáh biícdih caán iiguípboó ï jummat pínahdih Dios ã chãjap jĩ. Pánihna, caandíh jepahnitbut ãjeéh ï bejbipna caá. Caánboó jumni iigát ã noón dabcan niít. ⁴² Weém wã nuugúp wunuchah, yeébboó jeémát ñi wãhcap jĩ. Weemdíh ã taca jootóchah, babhbat ñi wãhcap jĩ. ⁴³ Weemdíh jéihcannit, wëi jwãáhcán, páantjeh ñi enah bojop jĩ. Yégueh moh yéejni wã jumuchah enna yahna, weemdíh ñi yégueh yaccap jĩ. Wã tubúp chãúúchah, nemat muúboó wã jumuchah, weemdíh ñi en daocáp jĩ, yeejépwãdih wã niijbípna caá. ⁴⁴ Páant wã niijíchah joinít, queét weemdíh nin pah ï niij wãbh joibípna caá: ‘Maá, ma nuugúp wunuchah, meemdíh ã taca jootóchah, jwĩ jéihcanni ma jumuchah, yégueh ma moh yéejchah, ma tubúp chãúúchah, nemat muúboó ma jumuchah, ¿débólih tijí jwiítboó meemdíh jwĩ teo wáaccan?’ weemdíh ï niij wãbh joibípna caá. ⁴⁵ Páant ï niij wãbh joyóchah joinít, nin pah queétdih wã niij jepahbípna caá: ‘Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nin wíh cãacwãjeéh jumni, oboh jumnidih yeéb ñi teo wáaccan, weemdíh tijí páant ñi teo wáaccap jĩ’, queét yeejépwãdih wã niijbípna caá. ⁴⁶ Queétdih Dios ã peéh chãjachah, iiguípboó páantjeh ï jumbipna caá. Queét táinitboó wã íp biícdih ã pehbóó páantjeh ï jumbipna caá’, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.*

26

Jwiít judíowã jwĩ maáta Jesús dih ï mawíhat (Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Páant niij péanit, nin pah Jesús jwiít dih ã jwúub niij naáwáp jĩ:

² —Oveja wãúhdih jwĩ jeémát yeó jáap, Pascua ï niijni, chéne yeó jáap ã judhdatdih ñi jéihna caá. Caán yeó jáapdih weemdíh eníhcannitboó teonit, weém nihát cãacwã úud jeñédih bitadih ï wãhbipna caá, weemdíh cruzboó péoh dodhnit ï mao yohat pínah niijná, ã niijíp jĩ.*

³ Túttimah, sacerdotewã ï chah maáh, Caifás wãt jumni pebhna bita jwĩ maáta biícdih ït míc wáacáp wãt jĩ. ⁴ Pánih míc wáacnit, ded pah Jesús dih teonit, ï mawat tútat pínahdih nin pah ït niij míc wéhenap wãt jĩ:

⁵ —Pascua yeó jáapnadih, dawá cãacwã ï jumuchah, Jesús dih jwĩ tewat tútuchah, nihát tubit ïta íj tagaá. Pánih íjnit, jwiít dih ïta míc mao tagaá. Pánihna, ï encah, jwĩ tewat tútat, ït míc niijíp wãt jĩ.

Yad wili miñ chej jumniñ Jesús dih mi puhwat

(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Queét Jerusalén tútchiboó ï míc wéheat pónih, jwiít Betania tútchiboó jumna, bácah moópni Simónih muuná jeémpna jwĩ chãjap jĩ. ⁷ Páant jwĩ jeéméchah, biíc yad wili túi chej jumni búdí jíib jumni yí quiít dih mi ab waád juyáp jĩ. Caán quiít alabastro ï niijni jeejñ ï chãjni quiít ã jumup jĩ. Pánihna, Jesús pebh joinít, caán yíjñ ãih wao dáhdih mi puhwup jĩ.* ⁸ Páant mi puhwachah ennit, jwiít ã bohénitboó jwĩ íjip jĩ. Pánih íjnit, nin pah jwiítjeh jwĩ míc niijíp jĩ:

—¿Dépanih tigaá nint chej jumni yí búdí jíib jumnidih páant mi puh peét? ⁹ Caandíh jíib chãj wãhñit, mi jíib teonidih moh yéejnitdih mi wãhuchah, chah áta túi taga, jwĩ niijíp jĩ.

¹⁰ Páant jwĩ míc niijíchah joinít, Jesús jwiít dih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—¿Dépanih tigaá caántdih páant ñi niij jñih? Weemdíh caántboó mi túi chãjna caá.

¹¹ Moh yéejnit ñijeéh páantjeh ï jumbipna caá. Débólih teo wáaquíhna, queétdih ñi jéih teo wáacbipna caá. Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh nin baácboó bahnibit wã jum jwuhbipna caá.* ¹² Pánihna, wunniñ bácahjidiñ jwĩpñ puhwat pah, weemdíh chej jumni yíjñ puhna, wã wunuchah weemdíh ï yohat pínahdih mi ámohna caá. ¹³ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nihat baácboó wíh táini doonádih naóhna, nint buu weemdíh mi chãjatjidiñbut ï naóhbipna caá. Páant ï naáwáchah joinít, caántdih dawá ï náhbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

* 25:45 1Co 8.12 * 25:46 Dn 12.2 * 26:2 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8 * 26:7 Lc 7.37-38 * 26:11 Dt 15.11

Judas Jesúsdiḥ ã duó wáyat pínahdiḥ ã naáwát

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Páant ã niijíchah joinít, jwíjeéh jumni, Judas Iscariote, sacerdotewã ì maáta pebhna bejnit, nin pah át niijíp wut jĩ:

¹⁵ —Jesús pebhna yeebdíḥ wã duó wáyat pínah jíib ¿debóo ñi wãhbi? át niijíp wut jĩ.

—Páant jwiítidih ma duó wáyachah, treinta platajĩḥ ì chãjniji júdnadiḥ jwĩ wãhbiḥna caá, wēinit, ìt niijíp wut jĩ.*

Páant niijnít, Judasdiḥ ìt jíib chãjap wut jĩ. ¹⁶ Páant ì jíib wãhniḥniḥ ãbnit, Judasboó debóliḥ queétdih ã duó wáyat pínahdiḥ át jenah joyóp tajĩ.

Jesús ã bohénit biícdiḥ ã pée jeémát

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹⁷ Paacánni pandih jwĩ jeémát yeó jáapna jwíih waadni yeó jáapdiḥ jwiít Jesúsdiḥ nin pah jwĩ niij úbh joyóp jĩ:

—¿Ded muúboo tígaá Pascua jeémátidih jwiítidih ma ñamah jeémpbi? ¿Dedboo tígaá jeémát jwĩ chãjbi? jwĩ niijíp jĩ.

¹⁸ —*Jerusalén tútchina ñi bejeé. Caanná juibínit, biíc newédiḥ jwãáhnit, caandíḥ nin pah ñi niijí: ‘Wã wunat pínah bahniḥ ã júdhna caá. Pániḥna, míih muúboó Pascua jeémátidih wã bohénitidih wã ñamah jeémpbiḥna caá’, Bohéni ã niijná be’, caandíḥ ñi niijí, Jesús jwiítidih ã niij jephap jĩ.*

¹⁹ Páant ã niijíchah joinít, biquína jwíjeéh jumnit ì bejep jĩ. Caanná juibínit, ì jwãáhni newé ã waóh bejni muúná waadni, jwiítidih Jesús ã ñamah jeémát pínahdiḥ ìt chãjap tajĩ.

²⁰ Túttimah, tōo ñáh jãúwáchah, Jesús jwiítidih caán muúná ñamah waadni, Pascua jeémátidih biícdiḥ jwĩ jeémép jĩ. ²¹ Páant jwĩ jeémát pónih, Jesús jwiítidih nin pah ã niijíp jĩ:

—*Yoobópdih yeebdíḥ wã naóhna caá. Weemdíḥ eníhcannitidih duó wáini pínah ñi cãtíḥ ã jumna caá, ã niijíp jĩ.*

²² Páant ã niijíchah joinít, búdí jenah joiná, jwiít niḥat biquínajeh caandíḥ nin pah jwĩ niij úbh joyóp jĩ:

—¿Weém niḥcan niít? jwĩ niijíp jĩ.

²³ —*Pandih weém biícdiḥ neéh jeémpni weemdíḥ eníhcannitidih duó wáini pínah ã jumna caá.** ²⁴ Páant yeejép wã yapat pínahdiḥ jon jãtíḥ Dios naáwátidih naóh yapani át daacáp tajĩ. Pániḥna, weém niḥat cãcwã úud jeñé caán ã daacátji pah-jeh yeejép wã yapbiḥna caá. ¿Obohjeéhtih, weemdíḥ eníhcannitidih duó wáiniḥni yeejép pohba ã yapbiḥna caá! Caán ã cãc jumcaḥ, chah áta túi tagaá, jwiítidih ã niijíp jĩ.

²⁵ Páant ã niijíchah joinít, Judas, caandíḥ eníhcannitidih duó wáini pínah, Jesúsdiḥ nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Maá, weém niḥcan niít? ã niijíp jĩ.

—*Ma niiját pah meemjéh tígaá, Jesús caandíḥ ã niij jephap jĩ.*

²⁶ Páant ã niiját túttimah, Jesús pandih ãbnit, “*Túina caá, Paá*”, niij, caandíḥ dajnit, jwiítidih ã wãhup jĩ.

—*Nin pan wíih bácaḥ panihni caá. Caandíḥ ñi jeémé, ã niijíp jĩ.*

²⁷ Páant niij péanit, jiwá iguúḥ mac jumni pamapdiḥ ãbnit, “*Túina caá, Paá*”, niijnít, caandíḥbut jwiítidih ã wãhup jĩ.

—*Yeéb niḥat nindih ñi babhbaá.* ²⁸ *Nin wíih meép panihni caá. Wíih meépjĩḥ ì yéejat jíib buúdaátidih jíib chãjna, dawá cãcwádiḥ wã wun wãhbiḥna caá, Dios biícdiḥ ì túi jumat pínah niijná.** ²⁹ *Yeebdíḥ yoobópdih wã naóhna caá. Nin baácboó jum jwãhna, jiwá iguúḥ macdiḥ wã jwãub babhcan niít. Túttimah, wã íp biícdiḥ maáh jumnajeh, yeebdíḥ wã jwãub ñamah wēi babhbiḥna caá, jwiítidih ã niijíp jĩ.*

Pedro ã yeeat pínahdiḥ Jesús ã naáwát

(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

³⁰ Páant ã niiját túttimah, jeémp péanit, Diosdiḥ jwĩ wēi eo péanachah, Jesús jwiítidih Jerusalén tútchimant ã ñamah bac bejep jĩ. Pániḥ bac bejnit, Olivo jeéboó bejni namádiḥ ã ñamah bejep jĩ. ³¹ Pániḥ bejna, nin pah jwiítidih ã niij naáwáp jĩ:

—*Buu cheijeh yeéb niḥat úumna, weemdíḥ ñi cádahbiḥna caá. Jon jãtíḥ Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ: ‘Ovejawádiḥ en daonídiḥ wã mawachah, niḥat ovejawã ì jweí peét bejbiḥna caá’, Dios ã niijná caá,*

* 26:15 Zac 11.12 * 26:23 Sal 41.9 * 26:28 Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11 * 26:31 Zac 13.7

naóh yapani át niij daacáp tajī.* Pánihna, weemdíh ñi cádahat pínahdih wā jéihna caá.
³² Obohjeéhtih, weemdíh ī mao yohochah yuhna, Dios weemdíh ā jwúub booaat táttimah, Galilea baácna yeebdíh wā waóh bej páibipna caá, ā niijíp jī.*

³³ —Queét nihat ī cádahachah yuhna, weémboó wā cádahcan niit, Pedro ā niijíp yuh jī.

³⁴ —Yoobópdihi meemdíh wā naóhna caá. Buh cheijeh mujbai ā ewat pínah jātih biíc peihcanni láa ‘¡Caandíh wā jéihcan caá!’ ma niij yeebipna caá, Jesús caandíh ā niijíp jī.

³⁵ —Majeéh weemdíhbut ī mawachah ni-hna, weémboó ma niiját pah wā niijcán niit, Pedro chah ā jwúub niijíp jī.

Jwiit nihatbut biíc yoobó jwī niijíp yuh jī.

Getsemaní pácahi jumapboó Jesús ā úbát (Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶ Olivo jeená páuh laab béjnit, Getsemaní ī niijni pácahi jumapna jwī jaiálnap jī.

—Conboó Diosdih úbúdihi wā bej jwuhuchah, ninjīh ñi chúud páñaá, Jesús jwiitdih ā niijíp jī

³⁷ Páant niij péanit, Pedroh, Zebedeo ā weh chénat pahdihbut yuúpbít ā numah bejep jī. Pánih bejnit, ded pah ā yapat pínahdih búdí jengah joinít, át jīgah jwíhip wut jī.

³⁸ —Tubít jīgahnit, wanni pah caá wā jumap. Pánihna, yeebbát úocanjeh, ninjīh ñi úbh páñaá, queétdih át niijíp wut jī.

³⁹ Páant niij péanit, chibít yuúpbít bej, baácboó páah yoh ñajnit, “Paá, ma náahna, weemdíh ma wnat tútca bojoó. Obohjeéhtih, weém wā wuníhcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wā wun wāhbipna caá”, Jesús Diosdih át niijíp wut jī.

⁴⁰ Páant niij úbh péanit, Jesús queét biíc peihcannit ā bohénit ī páñapboó át jwúub juyúp wut jī. Páant ā jwúub juí enechah, úona ít chājap wut jī.

—¿Pedro, biíc horabit úocanjeh, ma noón páicannit beé? ⁴¹ Túi jáanit, Diosdih yeebdíh úbát caá náahap, yéj chājat jengah joyát dih ñi yap yohat tút niijná. Túi chājíhna yuhna, jáacan, úbhcan, páant ñi

jéih bujácán niit, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

⁴² Páant niij péanit, jwúub úbúdihi bejnit, nin pah át niijíp wut jī: “Paá, cáacwādihi wā wun wāhat pínahdih ma náah yacachah, wā yeejép yapíhcah yuhna, ma náahat pah weemdíh ā yapa naáh”, Diosdih át niijíp wut jī.

⁴³ Pánih úbh péanit, biíc peihcannit pánit pehbboó ā jwúub juyúchah, jwúub úona ít chājap wut jī. Tubít quíib chei jumuchah, ít jwúub úwah bejep wut jī.

⁴⁴ Páant ī úwuchah ennit, jwúub úbúdihi át bejep wut jī. Pánih bejnit, biíc yoobó át úbúp wut jī. ⁴⁵ Pánih úbh péanit, ā bohénit pebhna jwúub joinít, nin pah át niijíp wut jī:

—¿Yeéb páantjeh úonit, choó niit ñi chājap? Páant bóojeh tigaá. Butéh yeejépwā weemdíh tewedih joiná caá ī chājap. ⁴⁶ Ñi jáa bojoó. Chóbe, jwí chéenwā ī páñapboó jwí bejjīh. Weemdíh eníhcannitdih dúo wáini ā joiná caá, queétdih Jesús át niijíp wut jī.

Jesúsdihi eníhcannit caandíh ī tewat (Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Páant ā niijíchahjeh, ā bohéniji Judas ā juyúp jī. Judasjééh dawá cáacwābut ī juyúp jī. Íibat naaná, máa quiítnadihbut ī bíbohóp jī. Sacerdotewā ī maáta, bita jwí maátabut queétdih ít wahap tajī, Jesúsdihi teonit, ī pebhna ī ub bejat pínah niijná. ⁴⁸ Jesús pebhna ī júúwát pínah jātih, Judasboó queétdih nin pah átát niij jéihya naáwáp wut jī: “Páo tíbdih nomnit, wā úbhndih ñi teweép”, át niijíp wut jī. ⁴⁹ Pánihna, jwí pebhna joinít, Judasboó Jesús pebh ā juyúp jī.

—¿Ma jum, Bohení? niij úbhnit, Jesúsdihi páo tíbdih ā nomóp jī.

⁵⁰ Páant ā niij úbúchah enna, Jesús caandíh nin pah ā niijíp jī:

—Wā chéen, ma jengah joyátji pah ma chājaá, ā niijíp jī.

Páant Judas ā úbúchah ennit, Jesúsdihi tewedih júóhnit caandíh ī tewep jī. ⁵¹ Páant ī tewechah ennit, biíc jwíjééh jumniiboó íbat naadíh jwáat wái ubnit, sacerdotewā ī maáhdih teo wāhniíh moli chóodih ā dúac bóod yohóp jī. ⁵² Páant ā dúac bóod

* 26:32 Mt 28.16

yohochah ennit, Jesús caandíh nin pah ã niijíp jĩ:

—Míih íbat naadíh ma jwáub jwejeé. Nihat íbat naajĩh míic maonitboó íbat naajĩh ã wunbipna caá. ⁵³ ¿Nindih ñi jéihcan níit? Wã íp ã teo wáacatdih wã wúbúchah, cien mil ángelwádih áta wah taga, weemdíh ã ub bejat pínah niijná. ⁵⁴ Obohjeéhtih, páant ã chãjachah, ã naáwátidih naóh yapanit ã niij daacátji pah áta yapcan tagaá. Pánihna, wã íp weemdíh ã náah yacat pah, jon jãtíh ã niij daacátji pahjeh tigaá weemdíh yapat náahap, Jesús ã niijíp jĩ.

⁵⁵ Páant niij péanit, caandíh tewedih jainítboodíh nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Nuumnídih tewat pah íbat naaná, máa quiitnadihbat ubnit, weemdíh tewedih ñi júóhñit beé? Yeó jáap jummat pah Dioíh muúboó ñijeéh wã jumuchah yuhna, weemdíh ñi teocap be.* ⁵⁶ Obohjeéhtih, Dios naáwátidih naóh yapanit ã daacátji pah buu weemdíh yapat ã náahna caá, ã niijíp jĩ.

Páant ã yapachah enna, jwiít nihat ã bohénit jwí jweí peét bejep jĩ.

*Judíowã ã maáta Jesúsdiñ ã wúbh joyát
(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)*

⁵⁷ Jesúsdiñ teonitboó sacerdotewã ã maáh Caifáih muná ã it ub waad béjep wat jĩ. Jesúsdiñ naóh yacat túut niijná, áih muúboó jumni míic wáacat tólihboó sacerdotewã ã maáh, caandíh nump jumnit maáta, Moisés ã watatjidih bohénit, bita jwí maátabut ã míic wáac juibínap wat jĩ. ⁵⁸ Obohjeéhtih, Pedroboó Jesúsdiñ yuúpjeh ãt en péenap wat jĩ. Pánihna, sacerdotewã ã maáih muú wáihyat júduboojéh ãt waad juibínap wat jĩ. Pánih waad juibínit, ded pah Jesúsdiñ ã chãjachah, jéihyat túut niijná, Pedro tuu cúut jwéejdih, muudíh wapnit bíicdih, ãt méé chúudup wat jĩ.

⁵⁹ Sacerdotewã ã maáta, nihat bita maáta bíicdih Jesúsdiñ mao yohat túut niijná, yee naóh yacnit pínahdih ãt bidip wat jĩ. ⁶⁰ Obohjeéhtih, dawá yee naóhñit ã jumuchah yuhna, chénewã bíic yoobó niijnítidih ãt bid jwicáp wat jĩ. ⁶¹ Maatápdih

ã bidat túttimah, chénewã waad juibínit, nin pah ãt niij yee naóh yacap wat yuh jĩ:

—Caán nin pah ã niijíchah, jwí joyóp be: ‘Dioíh muudíh wã yoh beedábipna caá. Pánih yohñit, bíic peihcanni yeó jáap túttimah jáap muú wã chãj péabipna caá, páant mantih’, ã niijíp be, ãt niijíp wat yuh jĩ.*

⁶² Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ã maáh ñah ñahñit, Jesúsdiñ nin pah ãt niij wúbh joyóp wat jĩ:

—¿Dépanih tigaá queétdih ma jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéj chãj, meemdíh páant ã niij naóh yacachah? ãt niijíp wat jĩ.

⁶³ Páant ã niijíchah joiná yuhna, Jesús ãt jepahcap wat jĩ. Páant ã jepahcah enna, sacerdotewã ã maáh nin pah caandíh ãt niij wúbh joyóp wat jĩ:

—Meemdíh wã watna caá. Dios ã enechah, yoobópdih jwiútdih ma naáwá. ¿Meém Dios wúuh, ã wahni Cristo níit ma jumap? ãt niijíp wat jĩ.

⁶⁴ —Páant ma niiját yoobópdih tigaá. Yeéb nihatdih nin pah wã naóhna caá: Weém nihat cáacwã úud jeñé Chah Wépni ã jéihyepmant bóo buwámant chúudnit, wã watuchah, mah tólihjih wã jwáub dei júúwáchahbat, ñi enbipna caá, Jesús queétdih ãt niijíp wat jĩ.*

⁶⁵ Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ã maáh bádi ãt íjip wat jĩ. Á íjat júutna, áih jih bóo yégueh chóodih ãt yeo wáyap wat jĩ. Pánih yeo wáina, ájeéh jumnitdih nin pah ãt niijíp wat jĩ:

—Nin newé ‘Weém Dios wúuh caá’, ã niij yeenachah, yeéb nihat ñi joiná beé. Pánihna, bita ã naáwátidih jwí náahcan caá. ⁶⁶ ¿Yeéboó ded pah tigaá ñi niij jenah joí? queétdih ãt niijíp wat jĩ.

—Caandíh peéh mao yohat caá náahap, ãt niij jepahap wat jĩ.*

⁶⁷ Páant niijnít, Jesúsdiñ móotdih coí jáhanit, téihyáih ãt póocop wat jĩ. Bitabut téihyáih ãih móotdih ãt mawap wat jĩ.*

⁶⁸ Pánih maonit, nin pah caandíh ãt niij deoh naáwáp wat jĩ:

—Dios ã wahni Cristo jumna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdíh mao? ãt niijíp wat jĩ.

* 26:55 Lc 19.47; 21.37 * 26:61 Jn 2.19 * 26:64 Dn 7.13 * 26:66 Lv 24.16 * 26:67 Is 50.6

Pedro ã yeeat

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Páant ï chãjat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro ã mée chúduchah, teo wühnih ã pebh jubínit, nin pah mit niij úubh joyóp wat jĩ:

—¿Meembút Jesús Galilea baácdih bóojeéh péeni nihcan niít? mit niijíp wat jĩ.

⁷⁰ —Ájeéh péeni nihcan caá. ¿Ded pah niij tígaá ma chãj? Pedro caántdih át niij yee jepahap wat jĩ.

⁷¹ Páant niijnítjeh, tũu cúut jwëejmant bejnit, jëcna át jwei béj ñuhup wat jĩ. Páant caánboó ã jwei ñuhuchah, biíh wili jwuh caandih mit enep wat jĩ. Pánih ennit, caanjĩh jumnitdih nin pah mit niijíp wat jĩ:

—Nin Jesús Nazaret tátchidih bóojeéh jumni caá, mit niijíp wat jĩ.

⁷² —Dios ã enechah, yoobópdih wã naóhna caá. ¡Ma niijni newédih wã jéihcan caá! Pedro át niijíp wat yuh jĩ.

⁷³ Páant ã niiját táttimah, caanjĩh ñuhnitboó Pedro pebh bejnit,

—Yoobópdih meém ïjeéh péeni mun tigaá. Míih wéheat Galilea baácdih moón ï wéheat pah caá ã jumup. Nihat caandih pej jam bejnit Galilea baácdih moón ï jumuchah, meembút ïjeéh jumni mun tigaá, ït niijíp wat jĩ.

⁷⁴ —Weém yeeni nihcan caá. Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. ¡Ñi niijnídih weém wã jéihcan caá! Páant yoobópdih wã naóhcah, ¡Dios weemdih ã peéh chãja naáh! át niijíp wat yuh jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, mujbai át ewep wat jĩ. ⁷⁵ Páant ã ewechah joinít, “**Mujbai ã ewat pínah jãtìh, biíc peihcanni láa ‘Caandih wã jéihcan caá’, ma niijbìpna caá**”, Jesús ã ni-ijátjdih át náhninap wat jĩ. Pánih náhnina, bac bejnit, búdí át jañúp wat jĩ.

27

Maáh Pilato pebhna Jesúsdiñ ï ub bejat
(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Táttimah, baáb jéenechah, sacerdotewã ï maáta, jwiít judíowã jwĩ maáta bíicdih míic wáacnit, Jesúsdiñ ï mawat tútat pínahdih ït míic wéhenap wat jĩ. ² Pánih

míic wéhe péanit, Jesúsdiñ chéonit, Maáh Pilato pebhna ït wahap wat jĩ. Pilato Romano maáta ï maáh waadáni jumna, jwĩh baácdih moondih watni ã jumup jĩ.

Judas Iscariote ã wunat

³ Judas, Jesúsdiñ eníhcannitdih dúo wáinijiboó, caandih ï mao yohat pínahdih jéihnit, búdí át jĩgahap wat jĩ. Pánih jĩgahnit, ï jíib wühniñi treinta júdanadiñ sacerdotewã ï maáta, jwĩ maátadihbat át jwúubaíhip wat yuh jĩ. ⁴ Pánih jwúubaíhñit, nin pah queédih át niijíp wat yuh jĩ:

—Weém wã túi chãjcap be. Yeebdih wã dúo wáiniboó yoobópdih yéj chãjcani át jumup taga, át niijíp wat jĩ.

—Meemjéh tigaá páant mat náahap taga. Pánihna, jwĩh pínah nihcan, míih pínahjeh caá, ït niij jepahap wat jĩ.

⁵ Páant ï niijíchah joinít, Judasboó ï wühni júdanadiñ Dioíh muúboó át yoh waadá bojop wat jĩ. Pánih yoh waadá péanit, biáboó bejnit, át míic jöp wái wunup wat jĩ.

⁶ Páant ã yoh waadá bojniji júdanadiñ ubnit, nin pah sacerdotewã ï maáta ït míic niijíp wat jĩ:

—Nin júdana, cáacdih mawat náahna, jwĩ jíib wühni beé. Páant ã jumuchah, Dioíh muúboó jwĩ jéih jwejcan caá, ït niijíp wat jĩ.

⁷ Páant niij míic wéhe péa, bac bejnit, wáam dah chãjniíh bainí baácdih ït jíib chãjap wat jĩ, biámant moón caán tátchina jib joinít ï wunuchah, ï yohat pínah niijná.

⁸ Páant ï chãjachah, caán baácdih “Meép jumni baác”, jwiít jwĩpĩ niijná caá.* ⁹ Páant ã yapat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapanit Jeremíaswã nin pah ït niij daacáp tajĩ: “Judíowã ï maáta caandih ï mawat pínah jíib treinta platajĩh ï chãjniñi júdanajeh ã jumup jĩ. ¹⁰ Pánihna, caán jíibjĩh wáam dah chãjniíh baácdih Dios weemdih ã watat pah ït jíib chãjap tajĩ”, ït niij daacáp tajĩ.*

Maáh Pilato Jesúsdiñ ã úubh joyát
(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.22-28)

¹¹ Páant ã chãjat pónih, sacerdotewã Jesúsdiñ ï ub jubínachah ennit, Maáh Pilato caandih nin pah át niij úubh joyóp wat jĩ:

—¿Meém yoobópdih judíowã ï maáh niít? át niijíp wat jĩ.

* 27:8 Hch 1.18-19 * 27:10 Zac 11.12-13

—**Ma niiját pah tigaá,** Jesús át niij jepahap wut jĩ.

¹² Obohjeéhtih, sacerdotewã ì maáta, jwĩ maáta biícđih caandíh ì jwúub naóh yacachah joiná yuhna, Jesús queéđđih át jepahcap wut jĩ. ¹³ Páant ã jepahcah enna, Pilatoboó Jesúsđih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Páant meemdíh ì niij naóh yacachah, joiná yuhna, ¿queéđđih ma jéih jepahcan niít? át niijíp wut jĩ. ¹⁴ Páant ã niijíchah joiná yuhna, dedé ì naóh yacatđih Jesús át jepahcap wut jĩ. Páant ã jepahcah ennit, Maáh Pilato búdí át joí wáhi bejep wut jĩ.

Jesúsđih ì mao yohat tútat

(*Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16*)

¹⁵ Pascua jummat pah Maáh Pilato biíc cãac nemat múúboó jumni, cãacwã ì bacaat túatnidih ãpĩ bacanaap wut jĩ. ¹⁶ Caán láa búdí yéej chãjni, chah wut yáani, Barrabás wut jumni, nemat múúboó át jumtap wut jĩ. ¹⁷ Pánihna, dawá cãacwã ã pebhna ì juibínachah enna, Pilato queéđđih nin pah át niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Dedđih tigaá yeebđih wã baca wãh bií? ¿Barrabásđih ñi náah niít? ¿Jesús, Dios ã wahní Cristo ì niijnídih niít ñi náahap? át niijíp wut jĩ. ¹⁸ Dawá cãacwã Jesúsđih ì weñechah, sacerdotewã ì maátaboó caandíh tubit íjna, caandíh ìt mawat túatup wut jĩ. Pánihatđih jéihnit, Pilato cãacwãđih páant át úubh joyóp wut jĩ.

¹⁹ Pilato peéh chãjat pínahđih naóhni chúdatđih ã chúdat pónih, ájeéh bóli papélah náojĩh caandíh nin pah mit niij daác wahap wut yuh jĩ: “Buu chei oo júmna, caandíh búdí úum náah jumnidih wã oo júmnap be. Caánboó yéej chãjcani caá. Pánihna, ma mawat túatca bojóó”, mit niijíp wut jĩ.

²⁰ Cãacwã Jesúsđih ì náahachah yuhna, sacerdotewã ì maáta Barrabásđih bacaat túatnit, Jesúsboodíh ã mao yohat tútat pínah niijná, queéđđih ìt jac wutap wut jĩ.

²¹ Túttimah, cãacwãđih Pilato nin pah át jwúub niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Dedđih tigaá wã bacaat pínahđih ñi náah? át niijíp wut jĩ.

—¿Barrabásđih ma bacaat túatú! cãacwã ìt niij jepahap wut jĩ.

²² —¿Páant ñi niijíchah, Jesús Dios ã wahní Cristo ñi niijnídih ded pah tigaá wã chãjbi? át niijíp wut jĩ.

—¿Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat túatú! nihat ìt niij jepahap wut jĩ.

²³ —¿Dépanihna? ¿Dedé tibeé ã yéejatji? át niijíp wut jĩ.

—¿Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat túatú! chah ìt niij ñaacáp wut jĩ.

²⁴ Páant ì niij ñaacáchah joinít, queéđđih jéih yap yohcan, chah ì íjatđihbut enna, mah pamapđih ubnit, nihat ì enechah, át téih chocop wut jĩ. Pánih téih chocnajeh, queéđđih nin pah Pilato át niijíp wut jĩ:

—Nin newéđđih yeebjéh tigaá ñi mawat túatup. Páant ñi wutát júb yeebđihjeh peéh chãjat ã jumna náah. Weémboodíh peéh chãjat ã wihcan niít, cãacwãđih át niijíp wut jĩ.*

²⁵ —¿Caandíh mawat júb jwiítđih, jwĩ juiimenáđihbut caán peéh chãjat ã jumna náah! nihat cãacwã ìt niijíp wut jĩ.

²⁶ Páant ì niiját túttimah, ì wutát pah Barrabásđih át bacaat túatup wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh áih soldadowãđih át ub bejat túatup wut jĩ, caandíh pãnit, cruzboó péoh dodhnit, ì mao yohat pínah niijná.

Soldadowã Jesúsđih yeejép ì deoh naáwát

²⁷ Pánih ub bejnit, Pilatoíh maa diítna Jesúsđih ìt ub waad béjep wut jĩ. Pánih ub waad béjnit, caanjĩh wapnit soldadowã Jesús pebh ìt ñuh púada bojop wut jĩ.

²⁸ Pánih ñuhna, Jesúsíh yégueh jih bóo chóodih too dugnit, maáh ã dawat pah jígohni dũni chóodih caandíh ìt yacap wut jĩ.

²⁹ Maáh ã dawat júdu pah chãjnit, óot pihđih péeb wao péanit, Jesúsíh wao dáđđih ìt yacap wut jĩ. Maáh ã wépat pah ã jútat pínah máa doóbđđih áih jéihyepmant bóo téihyajĩh ìt tewat túatup wut jĩ. Pánih chãj péanit, maáhđih ípĩ chãjat pah ã pebh ìt bóđicha caj yoh ñajap wut jĩ. Pánih bóđicha caj yoh ñajnit, nin pah caandíh ìt niij dehwep wut jĩ:

—¿Ma táí jumuu, judíowã ì maáh! ìt niijíp wut jĩ.

* 27:24 Dt 21.6-9

Jerusalén tátchina ì jwúub waad béjehah, dawá queétdih ìt enep wut jì.

⁵⁴ Páant baác méméatdih nihah biíh ã yapachah enna, Jesúsdiw wapnit soldadowã ì maáh, ãjeéh jumnitbut bádí úumnit, nin pah ìt míic niijíp wut jì:

—¡Yoobópdih nin Dios wúuh tigaá ãt jumap! ìt niijíp wut jì.

⁵⁵ Chibít yúupbit dawá yaádhbut ìt en ñuhap wut jì. Queét yaádh jwiít biicdih Galileamant júóhniit, Jesúsdiw teo wáacnitji ìt jumap wut jì. ⁵⁶ Ìjeéh jumnit, Mágdala tátchidih bóli María, biíh wili Mariábut mit jumap wut jì. Caánt José, ã úud Santiago ì ìin mit jumap wut jì. Biíh wili Zebedeo ã weh ìin mit jumap wut jì. Queét biic peihcannit yaádh ìt jumap wut jì.*

Jesúh bácahjidih ã yohat

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁵⁷ Jesús ã wunat túttimah, caan chéyeh tóo ñáh júúwát pínah jãtih, José, Arimatea tátchidih bóo, Jesúsdiw jepahni, ãih bácahjidih ub deyanit, yohat túut niijná, cruzboó ãt juibínap wut jì. ⁵⁸ Caanjìh jumniiji Pilatodih úubúdih ãt bejep wut jì. Páant ã úubúchah joinít, Jesúh bácahjidih Pilato ãih soldadowãdih caandih ãt wúhat túutap wut jì. ⁵⁹ Páant ã jepahachah joinít, José cruz jumapna jwúub juibínit, Jesúh bácahjidih ub deya, lino wút jumni quei wihcanni yégueh chóojìh ãt pinip wut jì. ⁶⁰ José ã wunuchah, caandih ì yohat pínah jeé ìitdih ãtát baadát túutap wut jì. Caán ìitdihjeh Jesúh bácahjidih ãt yohop wut jì. Páant ã yohat túttimah, caandih nemat túut niijná, caán ìitdih waadápboó bádí jeé júdudih tóo pátú bejnit, caán ìitdih ãt nemep wut jì. Pánih nem péanit, ãih muná ãt jwúub bejep wut jì. ⁶¹ Páant ã chãjachah, Mágdala tátchidih bóli María, biíh Mariábut caandih ã yohatji jeé ìit pebh ìt en chúudap wut jì.

Jesúh bácahjidih ã yohniji ìitdih soldadowã ì wapataw

⁶² ã wunniji yeó jáap, chooát yeó jáap pínah jwípí ámohni yeó jáap ã jumap jì. Túttimah bóo yeó jáapdiw sacerdotewã ì

maáta, fariseowãbut Maáh Pilato pebhna bejnit, nin pah ìt niij úubúap wut jì:

⁶³ —Maá, caán yeeniboó jwíjeéh jum jwuhna, ‘Wunna, biic peihcanni yeó jáap túttimah wã jwúub boo pud júóhbiipna caá’, ã niijátjidiw jwí náhnina caá.* ⁶⁴ Pánihna, caandih ì yohopji jeé ìitdih biic peihcanni yeó jáapna ã nematdih míih soldadowãdih ma túi wapat túutú, ã bohénit ãih bácahjidih ì nuumcát pínah niijná. Pánih nuumnit, cáacwãdih ã boo pud júúwãdih ìta naóh tagaá. Pánih naóhna, Jesús ã jwíh yeeatji chah ì pée yee naáwát ãta jum tagaá, Pilatodih ìt niijíp wut jì.

⁶⁵ Páant ì niijíchah joinít, Pilato nin pah ãt niij jepahap wut jì:

—Biquína soldadowãdih namah bejnit, yeebjéh ñi jéihyat pah caán ìitdih nemnit, queétdih ñi túi wapat túutú, Pilato ãt niijíp wut jì. ⁶⁶ Páant ã niijíchah joinít, soldadowãdih namah bej, caán ìitdih José ã nemniji jeé júdudih bujacán nah chéonit, soldadowãdih ìt wapat túutap wut jì. Pánih chãj péanit, queét maáta ìt jwúub bejep wut jì.

28

Jesús ã boo pud júúwát

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Jwiít judíowã jwí chooát yeó jáap túttimah bóo yeó jáap ã baáb jéenechah, Mágdala tátchidih bóli María, biíh wili Mariábut Jesúh bácahdih José ã yohopji jeé ìitboó enedih ìt bejep wut jì. ² Páant caanná ì juibínachah, Dioh ángel jeámant ã dei júúwúchah, baác bádí ãt méménap wut jì. Pánih dei júóhniit, José ã nemniji jeé júdudih pátú dodhniit, caanjìh ãt chúudap wut jì. ³ Caán ángel wedoát pah jíghni ã jumuchah, ãih yéguehbut túi yeh iigni ãt jumap wut jì. ⁴ Pánihna, caandih enna, caán jeé ìitdih wapnit soldadowã bádí úumna, méménit, wunnit pah ìt buug ñájap wut jì. ⁵ Caanjìh chúudni ángel queét yaádhdiw nin pah ãt niijíp wut jì:

—¡Ñi úumca bojóo! Cruzboó ì péoh dodh mao yohniji Jesúsdiw ñi bidatdih wã jéihna caá. ⁶ Obohjeéhtih, ninjìh ã wihcan caá.

* 27:56 Lc 8.2-3 * 27:63 Mt 16.21; 17.23; 20.19; Mr 8.31; 9.31; 10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

Ã niijátji pah jáantjeh ã boo pud jũúwáp be. Ã lajapjiboó ñi en jũúwá. ⁷ Caandíh en péanit, waícanjeh ã bohénitjidih nin pah ñi niij naóhbi jwuhúú: ‘Jesús át boo pud jũúwáp tabeé. Galilea baácna yeebdíh waóh bej páina caá ã chãjap. Caanná bejnit, caandíh ñi enbipna caá’, queétdih ñi niijí. Páant beé yeebdíh niij naáwádih wã jũúwáp be, ángel queét yaáhdhíh át niijíp wut jĩ.

⁸ Páant ã niijíchah joinít, queét yaádh yohopji jeé ítmant ít ñáo jwúub bejep wut jĩ. Pánih ñáo jwúub bejnit, úumna yuhna, búdí wéinit, ã bohénitjidih naáwádih ít bejep wut jĩ. ⁹ Páant í bejchah, Jesús jwuh queét yaáhdhíh át jígohop wut jĩ.

—¿Ñi jũóhca beé? át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, áih jítcha pebh páah yoh ñajnit, áih wúudih pin teonit, caandíh ít weñep wut jĩ. ¹⁰ Páant í chãjachah enna, queét yaáhdhíh nin pah át niijíp wut jĩ:

—Ñi úumca bojoó. Wã úudwã paníhntidih nin pah ñi niij naóhbi jwuhúú: ‘Waícanjeh nin tútchimant bacnit, Galilea baácna ñi bejeé. Caánboó Jesúsdiñ ñi jwááhbipna caá’, queétdih ñi niijí, Jesús át niijíp wut jĩ.

Wapnit soldadowã ded pah í yapatjidih í naáwát

¹¹ Queét yaádh tútchina í jwúub bejat pónih, biquína caán íitdih wapnit soldadowãboó sacerdotewã í maáta pebhna ít bejep wut jĩ. Í pebhna juibínit, ded pah í yapatjidih queétdih ít naáwáp wut jĩ. ¹² Páant í naáwáchah joinít, caán ã yapatjidih míic wéheat túut niijná, jwí déewã maátadihbut ít míic wáacat túutur wut jĩ. Pánih míic wéhe péanit, queét soldadowãdih búdí ít jíib chãjap wut jĩ, ded pah ã yapatjidih yoobópdih í naóhcat pínah niijná. ¹³ Pánih jíib chãjnit, nin pah queétdih ít niij wutur wut jĩ:

—Bitadih nin pah ñi niijí: ‘Chei jwí úwat pónih, ã bohénitjiboó jũóhnt, áih bácahjidih ít nuumúp tabe’, ñi niijí. ¹⁴ Páant ã yapatji doonádih Maáh Pilato ã joyóchah, jwiitboó caandíh jwí ámoh naóhbiipna caá, yeebdíh ã

peéh chãjcat pínah niijná, soldadowãdih ít niijíp wut jĩ.

¹⁵ Páant í niijíchah joinít, í jíib chãjatdih ubnit, í niijátji pah soldadowã ít naóh peetép wut jĩ. Páant í niij naáwáchah joinítji, buu láabut páantjeh niihat jwí déewã í yee naáwátjidih ípĩ jenah joiná yuh caá.

*Jesús ã bohénitjidih ã pée wutur
(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)*

¹⁶ Queét yaádh tútchina juibínit, Jesús ã niiját túutatji pah jwiit ã bohénitjidih í naóh yapanap jĩ. Páant í naóh yapanachah joinít, jwiit once ã bohénitji Galilea baácna bejnit, Jesús jwiitdih ã bejat túutniji jeená jwí juibínap jĩ.* ¹⁷ Pánih caanná juibínit, Jesúsdiñ ennit, Dios wúuh ã jumatiñ jéihna, caandíh jwí weñep jĩ. Obohjeéhtih, biquína jwíjeéh jumnit “¿Yoobópdih Jesússeh niit?” ít niij jenah joi jwúuhup tají. ¹⁸ Jwí pebh juinít, Jesús nin pah jwiitdih ã niijíp jĩ:

—Niñat wēpatdih wã íp weemdíh ã wúuhup be. Páant ã wēpat wúhni jumna, niñat jeáboó jumnit, niñat nin baácboó jumnitdihbut wutni wã jumna caá. ¹⁹ Pánih wēpni jumna, nin pah yeebdíh wã naóhna caá: Wíih túini doonádih niñat baácdiñ moondíh ñi túi naáwá, jepahnit, weemdíh í túi péeat pínah niijná. Páant í jepahachah ennit, wã íp ã wēpatjĩh, wã wēpatjĩh, Túini Espíritu ã wēpatjĩhbut queétdih ñi daabánaa.* ²⁰ Páant ñi daabánitdih ñi túi bohénaa, yeebdíh niñat wã wutajjidih queétdih í jepahat pínah niijná. Páant ñi chãjachah, yeó jáap jumatiñ pah púúú péeni yeó jáapna páantjeh ñijeéh wã jumbiipna caá. Páant wã naáwátidih ñi túi náhninaa, Jesús jwiitdih ã niijíp jĩ.

Páant bóojeh tigaá weém Mateo wã daacát.

* 28:16 Mt 26.32; Mr 14.28 * 28:19 Hch 1.8

SAN MARCOS

Juan Daabáni ã bohé jwíhat
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

¹ Weém, Marcos, nin tólihjĩh Dios wúh Jesucristo, ded pah ã chãjatjidih, ãih túini doonádihbut wã naóh daácna caá. Juan Daabáni ded pah ã chãjat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapani Isaíasji át daacáp tajĩ. Páant ã niij daacátji pahjeh tih Jesúh túini dooná át jwíhip tajĩ.

² Nin pah Malaquías, Isaíasjĩh ít niij daacáp tajĩ:

“Á wúhdih Dios nin pah ã niijná caá: ‘Ma jãtĩh meemdĩh naóh waóhni pínahdih wã wahbipna caá.

³ Caán naóh waóhni pínah muú wihcapboó nin pah ã niij ñaác bohébiipna caá: ‘Jwĩ Maáh ã jũwát pínah jãtĩh ñi yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodĩh túut nuumnít, caandĩh ñi tái páñaá’, ã niijbípna caá’, ã wúhdih Dios ã niijná caá’, ít niij daacáp tajĩ. (Mal 3.1; Is 40.3)

⁴ Juan Daabáni Isaíaswã ã niij daacátji pah muú wihcapboó jumna, nin pah cáacwãdih át niij naóh bohénap wut jĩ: “Ñi yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodĩh ñi túut nuumá. Pánih túut nuumnít, ñi daabáát túutú. Páant ñi chãjachah ennit, Dios ñi yéejatdih ã yohbipna caá”, át niijíp wut jĩ. ⁵ Nihat Judea baácdih moón, Jerusalén tútchidih moonbút caandĩh joyát túut niijná, ã pebhna ít juibínap wut jĩ. Pánih joinít, Diosdih ã yéejatdih ã naáwáchah, Juan Jordán mujboó queédih át daabánap wut jĩ.

⁶ Juaníh yégueh chóo camello wut jumni nuñúp yoócjĩh nóomnit, ã yacni chóo wut jĩ. Áih juyáát tōp momo jiwĩ chóo tōp wut jĩ. Wúuc joowãdih jeémpnit, belo macdihbut ãpĩ déebep wut jĩ.* ⁷ Juan cáacwãdih bohéna, nin pah ãpĩ niij naáwáp wut jĩ: “Wã túttimah jũhni wã chah wēpni caá. Páant ã jumuchah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wã niij jenah joiná caá. ⁸ Weém yeebdĩh mahjĩhjah wã daabána caá.

Obohjeéhtih, wã daabáát panihni caánboó yeebdĩh Túini Espiritu ã wēpatdih búdí ã wãhbipna caá”, át niijíp wut jĩ.

Juan Jesúsdih ã daabáát
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Juan cáacwãdih ã daabánachah, Galilea baác, Nazaret tútchimant Jesús ã pebhna át juibínap wut jĩ. Páant ã juibínachah, Juan caandĩhbut Jordán mujboó át daabánap wut jĩ.

¹⁰ Pánih daabá péanachah, Jesús mujna ñuhniñi át aab ñúhup wut jĩ. Pánih aab ñúhniñeh, Jesús ã enechah, jeá át jéweah bejep wut jĩ. Páant ã jéweah bejehah, jop pah jígoñi Túini Espiritu jeámant dei jũhniñit, caandĩh át jui jaamáp wut jĩ. ¹¹ Páant ã jui jaamáchah, “Meém wã wúh, wã oini caá. Meemdĩh búdí wã wēina caá”, Dios jeámant át niijíp wut jĩ.*

Nemépwã ã maáh Jesúsdih ã yéejatdih
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Juan caandĩh ã daabáát túttimah, Túini Espiritu Jesúsdih muú wihcapboó át numah bejep wut jĩ. ¹³ Páant ã numah bejehah, caánboó cuarenta yeó jáap Jesús át jumap wut jĩ. Páant ã jumuchah, nemépwã ã maáh, Satanás, Jesúsdih átih yeejép chãjat túutap wut yuh jĩ. Pánihna, Jesús muú wihcapboó nuñúpwã biícđih ã jumuchah, ángelwã caandĩh ít tái en dawáp wut jĩ.

Jesús Galilea baácboó ã bohé jwíhat
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Juandih nemat muúboó ã nemat túttimah, Jesús Galilea baácna Dios ã maáh jumant túini doonádih naáwáđih át bejep wut jĩ: ¹⁵ “Nihat baácdih moondĩh Dios ã maáh jumantdih ã jéuat pínah bahniñeh ã judhna caá. Pánihna, túini doonádih joinít, ñi yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodĩh ñi túut nuumá”, cáacwãdih ãpĩ niij naóh bohénap wut jĩ.*

Queéj jéuat maonitdih ájeéh Jesús ã bejat túutat
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ Páant niij bohé bejna, Galilea ímdih dei juibí, púud bejnit, Simón, ã úud Andrésjĩh queéj jéuat maona, ãih ñuodĩh ã yoh

* 1:6 2R 1.8 * 1:11 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 9.7; Lc 3.22 * 1:15 Mt 3.2

báhanachah, Jesús át enep wut jĩ. Pánih ennit, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

17 —Weemdih ñi pej jum jũwá. Páant ñi jũwúchah, yebdih wá bohébična caá. Páant wá bohénachah joinít, queejwádh ñi bidat pah, cãacwãboodih bidnit, wĩih doonádih ñi naóhbična caá, weemdih jepahna, wĩihwá ĩ jumat pínah niijná, át niijíp wut jĩ.

18 Páant ã niijíchah joinítjeh, ĩih ñhonádih cádahnit, Jesúsjeéh ĩt bejep wut jĩ.

19 Chibít yúp queétdih numah bejnit, Santiago, ã úd Juandihbut Jesús át enep wut jĩ. Queét ĩ íp Zebedeo biícđih ĩih jááj chóodih chúdnit, ĩih ñhonádih ámhna ĩt chãjap wut jĩ. **20** Pánih ennit, Jesús queétdih át bid bojop wut jĩ. Páant ã bid bojochah joiná, biícđantjeh ĩ ípdih, caandih teo wáhnit biícđih jááj chóomant cádahnit, queétdih Jesúsjeéh ĩt bejep wut jĩ.

Judíowá ĩ míc wáacat mũboó nemép caolih jumnidih Jesús ã booaat (Lc 4.31-37)

21 Túttimah, Jesús wá Capernaum tútchina ĩt bejep wut jĩ. Caanná juibínit, jwiít judíowá jwĩ chooát yeó jáapđih Dios naáwáđdh bohéat túut niijná, jwĩ míc wáacat mũboó Jesús wábut ĩt waadáp wut jĩ. Waadnit, caanjĩh míc wáacnitđih Jesús át bohénap wut jĩ. **22** Pánih bohéna, Moisés ã wutatjđih bohénit chah Jesús át wěp naáwáp wut jĩ. Páant ã wěp naáwáchah joinít, cãacwãboó ĩt joi ñúhup wut jĩ.* **23** Cãacwã cãtĩh nemép caolih jumnibut ñúhñit, nin pah Jesúsđih át niij ñaacáp wut jĩ.

24 —¿Jesús, Nazaret tútchidih bóo, ded pah jwiítđih ma chãjbi? ¿Meém jwiítđih bacandih ma jũóhñit beé? ¿Bacanit, jwiítđih ma mao yohmi niít? Meemdih jwĩ túi jéihna caá. Meém caá Dioih Túini, át niijíp wut jĩ.

25 —**Ñi laiħca bojoó! ĩCaán newémant ñi bac bejeé!** Jesús queét nemép wádh át niijíp wut jĩ.

26 Páant ã niijíchah joinítjeh, nemép wá caán newédih tubit méméanit, ñaacna, áih bácahmant ĩt bac bejep wut jĩ. **27** Páant ã yapachah ennit, cãacwã búdí ĩt joi ñúhup wut jĩ.

* 1:22 Mt 7.28-29

—¿Ded jáap naáwát tigaá nin? ĩMaáh yoobát pah ã wěp naóhna caá! ĩÁ wutachah joinít, nemép wá yuh buca jepahnit, ĩ bac bejna caá! queétjeh ĩt míc niijíp wut jĩ.

28 Páant ã chãjatji doonádih joinít, waicanjeh Capernaum tútchidih moón, nihat Galilea baácđih moonbút ĩt míc naóh peetép wut jĩ.

Simón chũdhđih Jesús ã booaat (Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Jwiít judíowá jwĩ míc wáacat mũmánt Jesús wá bac bejnit, Simónih mũná ĩt juibínap wut jĩ. Simón, ã úd Andrésjĩh mũ monó wut jĩ. Pánihna, ĩih mũná Jesús, Juan, Santiagodihbut, ĩt numah waadáp wut jĩ.

30 Simón chũdh búdí pahat wunna, mi ñajat chóoboó mit ñajap wut jĩ. Jesús wá ĩ waadáchah, mi wunatđih caandih ĩt naáwáp wut jĩ. **31** Páant ĩ naáwáchah joinít, Jesús mi pebh juibínit, caántđih át wái pud chúđ jwejep wut jĩ. Páant ã chãjachahjeh, pahat át dúucah bejep wut jĩ. Páant ã dúucah bejehah, queétdih jeémát mit wúhup wut jĩ.

Dawá wũnnitđih ã booaat (Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Tõo ñáh jũwúchah, dawá Jesús pebh juibínit, wũnnitđih, nemép caolih jumnitđihbut ĩt ub juibínap wut jĩ. **33** Nihat caán tútchidih moón caán mũ jęc pebh ĩt wáac juibínap wut jĩ. **34** Dawá wũnnitđih boonit, dawá nemép wádhbut Jesús át bacat túutup wut jĩ. Pánih bacat túutna, nemép wá caandih ĩ jéihyechah, Jesús queétdih át wéheat túutcap wut jĩ.

Jesús Galilea baáboó ã bohé jibat (Lc 4.42-44)

35 Chei buugjéh jáanit, chibít dupú jwuhuchah, cãac wihcapboó Jesús Diosđih úbúđđih át bejep wut jĩ. **36** Túttimah, ã wihcah ennit, Simón wá caandih ĩt bid bejep wut jĩ. **37** Pánih bidna, caandih jwááhnit, nin pah caandih ĩt niijíp wut jĩ:

—Nihat cãacwã meemdih bidna beé, ĩ chãjap be, ĩt niijíp wut jĩ.

38 —**Nihat tútchidih moondih túini doonádih naáwádh wá jũwúp be. Chóbe ninjĩhđeh bóo tútchinadih jwĩ bejat dée caá. Caanjĩh jumnitđihbut túini doonádih**

weemdih naáwát caá náahap, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

³⁹ Pánih bej, nihat Galilea baácboó jib, jwiít judíowā jwĩ míc wáacat munná jumat pah waadnit, Jesús át bohénap wut jĩ. Pánih bohéna, nemépwādhĩ ā bacat túttuchahjeh, cāacwāih bācahmant ĩt bac bejep wut jĩ.*

*Bácah moópndih Jesús ā booaat
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)*

⁴⁰ Biíc yeó jáap bácah moópni Jesús pebh át juibínap wut jĩ. Pánih juibína, bódicha caj yoh ñajnit, nin pah caandih át niijíp wut jĩ:

—Ma booaíhna, weemdih ma jéih booana caá, át niijíp wut jĩ.

⁴¹ Páant ā niijíchah joinít, caandih búdí jĩgah enna, teo jáhanit,

—**Júu! Wēinit, meemdih wā booana caá,** Jesús át niijíp wut jĩ.

⁴² Páant Jesús ā niijíchahjeh, ā moopát át ñumáh bejep wut jĩ. ⁴³ Páant ā ñumúchah, sacerdotewā ĩ pebh wahnit, nin pah Jesús caandih át niij wutap wut yah jĩ:

⁴⁴ —**Meemdih wā booaatjidih bitadih ma naóhca bojoó. Pánih naóhcan, sacerdotedihjeh naáwádih ma bejeé. Caanná juibínit, míih bácah ā ñumátjidih ma júutú. Moisés ā wutatji pah sacerdotedih ma wūhú, booni ma jumatdih nihat ĩ jéihyat pínah niijná,*** át niijíp wut jĩ.

⁴⁵ Páant ā niijíchah yahna, nihat ā jwāáhnitdih át naáwáp wut jĩ. Páant ā naáwáchah joinít, chah dawá Jesúsdi enedih ĩpĩ juibínap wut jĩ. Túbit dawá ĩ jumuchah, tútchina Jesús át jéih waadcáp wut jĩ. Pánihna, daocánnit ĩ jumapboojéh āpĩ jumap wut jĩ. Obohjeéhtih, caánboó ā jumuchah yahna, dawá biih tútchinadih moón Jesúsdi enedih ĩpĩ juibínap wut jĩ.

2

*Jéih yoocannidih Jesús ā booaat
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)*

¹ Daocánni yeó jáap túttimah, Jesús wā Capernaum tútchiboó ĩt jwúub juibínap wut jĩ. Āpĩ juibíni mūdih ā jwúub juibínachah, ā jumat doonádih joinít, cāacwā ĩt míc naáwáp wut jĩ. ² Pánih caán doonádih joinít, dawá caán ā jumni munná ĩt juibínap

wut jĩ. Jēc yehmant ĩt ñuh péenap wut jĩ. Pánih juibínitdih Jesús Dioíh táini doonádih át naáwáp wut jĩ.

³ Jesús queétdih ā naáwát pónih, chéne na míc neoná jéih yoocannidih ĩt beo juibínap wut yah jĩ.

⁴ Obohjeéhtih, Jesús ā jumni munná juibínit, dawá ĩ jumuchah enna, Jesús pebh ĩt jéih waád juibícap wut jĩ. Pánih jéih waadcán, jéih yoocannidih mú chah bóo coahna beo púuh laab béjnit, ĩt íit chājar wut jĩ. Pánih íit chāj péanit, jéih yoocannidih ā ñajni chóojĩh Jesús pebh ĩt cádah deya bojop wut jĩ.

⁵ ĩ cádah deya bojochah ennit, “Jesús jwĩ chéendih ā boobipna caá”, ĩ níj jenah joyátdih jéihnit, nin pah jéih yoocannidih Jesús át niijíp wut jĩ:

—**Ma yéejatdih wā yohna caá,** át niijíp wut jĩ.

⁶ Páant ā niijíchah joinít, caanjĩh chúdnit Moisés ā wutatjidih bohénitboó ĩh caoli-hjĩhjen nin pah ĩt níj jenah joyóp wut yah jĩ: ⁷ “Diosjeh yéejatdih ā jéih yohna caá. Nin cāacjeh páant niijná, ‘Dios wā jumna caá’, níj yeena caá ā chājar”, ĩt níj jenah joyóp wut jĩ.

⁸ Queét páant ĩ níj jenah joyóchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

—**Yeéb páant ñi níj jenah joyát ā táican caá.** ⁹ ‘Ma yéejatdih wā yohna caá’, wā niijíchah joinít, weemdih jéihcan yahna, ‘Yeeni caá’, ñi níj jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘Ma ñah ñuhú. Ma ñajatdih ubnit, ma yáac chūi bejeé’, wā niijíchah, caán ā bejchah ennit, wā niiját yoobópdih ā jumatdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wēpat wā bíbohatdihbut ñi jéihbipna caá. ¹⁰ Weém nihat cāacwā úd jeñé, nin baácdih moondih jéih booanit, ĩ yéej chājatdihbut wā jéih yohna caá. Páant wā jéih yohatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wā chāj júutbipna caá, át niijíp wut jĩ.

Páant níj péanit, jéih yoocanniboodih nin pah át niijíp wut jĩ:

¹¹ —**Ma ñah ñuhú. Ma ñajat chóodih ubnit, míih múboó ma jwúub bejeé,** át niijíp wut jĩ.

* **1:39** Mt 4.23; 9.35 * **1:44** Lv 14.1-32

¹² Jesús páant ã niijíchahjeh, caán newé ãt ñah ñuhap wut jĩ, buca. Ñah ñuhnit, ã ñajat chóodih ubnit, ãt bac bejep wut jĩ. Páant ã bac bejehchah, nihat it en wáhi bejep wut jĩ. En wáhi bejnit, Diosdih búdí wēinit, nin pah queétjeh it míc niijíp wut jĩ:

—¡En yah buca! Búdí náhniat pínahdih buu jwĩ enna caá. Jãtíh pánihatdih jwĩ en jwuhcan jĩ, it míc niijíp wut jĩ.

*Jesús Levídh ã jãúwát tútat
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)*

¹³ Túttimah, ím jwējdih Jesús wã it jwúub bejep wut jĩ. Pánih bejnit, dawá caan pébh í míc wáac juyúchah ennit, queédih Jesús ãt bohé bejep wut jĩ. ¹⁴ Pánih bohé bejna, Leví Alfeo wáúhdih ã tawat tólihdih ã chúuduchah, ãt enep wut jĩ. Leví, jwĩ dée jamna yuhna, Romanowã maáta í úbát túatni dinerodih úbh wáhni ãt jamap wut jĩ. Caandíh ennit, Jesús nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Wãjeéh ma pée jãúwá, ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinítjeh, ñah ñah, áih tawatdih cádahnit, Levíbut Jesúsjeéh ãt bejep wut jĩ.

¹⁵ Túttimah, Levíboó áih munná numah bejnit, Jesús wãdih ãt numah jeémép wut jĩ. Páant ã numah jeéméchah, caán ã nihat pah dawá dinerodih úbh wáhni, bita “Yeejépwã caá”, í niijnítbut, Jesús wãjeéh bejnit, queét bícdih it jeémép wut jĩ. ¹⁶ Páant queét bícdih Jesús wã í jeémp chúuduchah, Moisés ã wutatjdih bohénit fariseowã queédih it enep wut jĩ.

—¿Dépanih tigaá yeejépwã, dinerodih úbh wáhni bícdih Jesús ã jeémp? ã bohénitdih it niij úbh joyóp wut jĩ.

¹⁷ —Tubáp chãúhcannit cohnidih ípĩ bidcan caá. Wunnitjeh caandíh í bidna caá. Pánihat dée ‘Weém yéejat wihcanni caá’, niij jenah joinít, teo wáacni pínahdih ípĩ bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wã yéejatdih cádahnit, wã túat numáihna caá’, niij jenah joinítboó teo wáacni pínahdih í bidna caá. Pánihna, ‘Yeejépwã caá jwiit’, niij jenah joinítjdih teo wáacadih wã jãúwup be, í yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodíh í túat numát pínah niijná, Jesús queédih ãt niijíp wut jĩ.

*Jeémp jwuhcatdih Jesúsdh í úbh joyát
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)*

¹⁸ Caán láa Juan ã bohénit, fariseowãbut jwĩ nuowã í wutat pah it jeémp jwuhcap wut jĩ. Obohjeéhtih, queét í jeémp jwuhcah yuhna, Jesús wã páantjeh it jeémép wut jĩ. Páant í jeéméchah ennit, biquína Jesúsdh nin pah it niij úbh joyóp wut jĩ:

—Juan ã bohénit, fariseowã í bohénitbut, í jeémp jwuhcan caá, Dios queédih ã wēi enat pínah niijná. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh í jeémp? Jesúsdh it niijíp wut jĩ.

¹⁹ —Nin pah caá ã jamap: Téihya chéoni ã numah jeémpnit bícdih ã jam jwuhchah, jãgahcan, ípĩ túi wēi jeémpna caá. Páant tigaá, wãjeéh jam jwuhna, wã bohénit í túi wēi jeémpna caá. ²⁰ Obohjeéhtih, bita caandíh í ub bejat túttimah, ã chéenwã jãgahnit, í jeémp jwuhcan niit. Pánihat pah bita weemdíh í ub bejat túttimah bácah, wã bohénitjeéh wã wihcah, queébut í jeémp jwuhcan niit, Jesús ãt niij jepahap wut jĩ.

²¹ Ded pah jwĩ nuowã í wutatji áih jáap bohéátjĩh fariseowã í widíhichah enna, Jesús queédih nin pah ãt jwúub niij bohénap wut jĩ: “Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojĩh máa yégueh chóodih nah teo wai búudhdát ã náahcan caá. Páant ñi chãjachah nihna, caandíh ñi chocat túttimah, jínt bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá jwĩ nuowã í naawátji wíih jáap bohéátjĩh widcat caá náahap. ²² Pánihat dée, pah jwuhcanni iguúh macdih nuúup chóojĩh í chãjniji máa wuh wúúhdih yáacat ã náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguúh mac pahna, máa wuh wúúh jéih yúuhcan, áta yewah bej tagaá. Páant ã yewechah, chéat pah áta buud tagaá. Pánihna, jáap macdih jáap wuh wúúhboó yáacat caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguúh mac, caandíh yáacni chóobut ã túi jumbipna caá. Pánihat pah wíih jáap bohéát jwĩ nuowã í naawátjijĩh widcat caá náahap”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

Chooát yeó jáapdh Jesús ã bohénit trigo quehedih í úuc jeémát

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³ Bíic chooát yeó jáapdh Jesús ã bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdh ãt

numah chóop yap bejep wut jĩ. Pánih bejna, ã bohénit trigodih ít úuc jeémp bejep wut jĩ.* ²⁴ Páant ĩ úucuchah enna, ĩjeéh bejnit fariseowã ĩjnit, nin pah Jesúsdiĥ ít níj jũihñup wut jĩ:

—Jwiít dih ma joi jwúhúá. ¿Dépanih tigaá jwĩ chooát yeó jáapdiĥ yuhna, ma bohénitboó ĩ teo? Pánih teona, Moisés ã wutatjidih yap yohna caá ĩ chãjap, ít niijíp wut jĩ.

²⁵⁻²⁶ Páant ĩ niijíchah joinít, “Wã bohénit ĩ yap yohcan caá”, niiját túut niijná, Jesús queétdih nin pah át níj bóod chuñup wut jĩ:

—Davidji ã bohénit biíc diĥ nuugúp wunna, Dioih muná waadnit, sacerdotewã Diosdiĥ ĩ wãhniĥi pandih át jeémép wut jĩ. Pánih jeémpna, ã pej jumnitdihbat át wãhup wut jĩ. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewãjeh ĩ jeémát pínah át jumup wut jĩ. Dios wutna, bitadiĥ caán pandih át jeémát túutcap wut jĩ. Caán láa Abiatar wãt jumni sacerdotewã ĩ maáh át jumup wut jĩ. ¿Davidwã páant ĩ chãjatjidih Dios naáwátdih ĩ daácní nódih ñi bohécannit jĩ? *Caán pandih ĩ jeéméchah yuhna, Diosboó ‘Ñi tái chãjcan beé’, át niijcáp tajĩ. Pánihat pah, buu nin trigodih úuc jeémpna, wã bohénitbat Diosdiĥ ĩ yap yohcan caá, Jesús át niijíp wut jĩ.

²⁷ Páant niijnít, nin pah Jesús queétdih át jwúub niijíp wut jĩ:

—Dios chooát yeó jáapdiĥ cãacwãdih ã jwejep jĩ, teo chuñít, ĩ chooát pínah niijná. Caán yeó jáapdiĥ dawá wutatnadiĥ ĩ jepahat pínahdih jenah joicán, queétdih ã teo wáacat pínahdihjeh át jenah joyóp tajĩ. ²⁸ Pánihna, weém niĥat cãacwã úud jeñé, chooát yeó jáapdiĥ ded pah ĩ chãjat pínahdih wã jéih wutna caá, át niijíp wut jĩ.

3

Téihya ágahnidih Jesús ã booaat (Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Jwĩ míc wáacat muná juibínit, Jesús wã ít waad béjep wut jĩ. Caán muedih téihya ágahnibat át jumup wut jĩ. ² Caán muedih jumnitboó Jesúsdiĥ ít en ñunup wut jĩ. Chooát yeó jáapdiĥ yuhna, Jesús téihya

ágahnidih ã boanachah, eníhna ít chãjap wut jĩ, caandih naóh yacat túut niijná. ³ Téihya ágahnidih nin pah Jesús át niijíp wut jĩ:

—Ñah ñuhnit, wã pebhna ma jũúwá, át niijíp wut jĩ.

⁴ Páant niijnít, caán muedih jumnitboodih nin pah át níj úubh joyóp wut jĩ:

—Ñi jenah joyóchah, ¿jwĩ chooát yeó jáapdiĥ Dios jwiít dih ded pah tigaá ã wut? ¿Tái chãjatdiĥ niit ã wutup? ¿Yeejép chãjatdiĥ niit ã wutup? ¿Cãacdiĥ ã booaat túut niit? ¿Cãacdiĥ ã mao yohat túut niit? queétdih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, queét ít jéih jepahcap wut jĩ. ⁵ Páant ĩ jepahcah enna, cãacwãdih ĩ jĩgah encatdiĥ jéihnit, Jesús queétdih át ĩjip wut jĩ. Queétdih ĩjna yuhna, búdí át jĩgahap wut jĩ. Pánih jĩgahnit, téihya ágahniboodih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Míih téihyadiĥ ma yoo dawwá, át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, áih téihyadiĥ át yoo dawwáp wut jĩ. Páant ã yoo dawwáchahjeh, áih téihya át túyah bejep wut jĩ. ⁶ Páant Jesús áih téihyadiĥ ã boanachah ennit, fariseowã ít ĩj bac bejep wut jĩ. Pánih ĩj bac bejnit, Herodeih cãacwã biíc diĥ míc wáacnit, “¿Ded pah tigaá Jesúsdiĥ jwĩ jéih mao yohbi?” queétdih ít míc niijíp wut jĩ.

Dawá cãacwã ím jwëejdih ĩ jummat

⁷⁻⁸ Jesús ã bohénit biíc diĥ ím jwëejdih ít jwúub bejep wut jĩ. Páant ĩ bejehcah enna, Galilea baácdih moón dawá queétdih ít pée bejep wut jĩ. Ded pah ã wëp chãjat doonádiĥ joinít, Judea baácdih moón, Jerusalén tátchidih moón, Idumea baácdih moón, Jordán muj conanaamánt moón, Tiro wut jumni tátchidih moón, caan pébh jumni Sidón wãt jumni tátchidih moonbát dawá ã pebhna ít juibínap wut jĩ. ⁹⁻¹⁰ Dawá jumna, Jesús pebh ít tái yáo ñuh juibínap wut jĩ. Dawá wunnitdih ã boanachah enna, bita wunnitbat Jesúsdiĥ chãúhñit, búdí ít míc tóonap wut jĩ. Páant ĩ míc tóonachah ennit, Jesús ã bohénitdih caanjĩh ñajni jááj chóodih át too deya pahaat túutup wut jĩ,

* **2:23** Dt 23.25 * **2:25-26** Lv 24.9; 1S 21.1-6 * **3:9-10** Mr 4.1; Lc 5.1-3

caán chóodih waad páhnit, queétdih bohéat túut niijná.*

¹¹ Jesúsdi ennit, nemép caolih jumnitboó ípí páah yoh ñajap wut jĩ. Páni páah yoh ñajnit, nin pah ít niij ñaacáp wut jĩ: —¡Meém Dios wááh caá! ít niijíp wut jĩ.

¹² Obohjeéhtih, Jesús queétdih nin pah apĩ niij wutap wut jĩ:

—**Dios wááh wã jumatdih bitadih ñi naóhca bojoó**, át niijíp wut jĩ.

Jesús doce ã naáwát túutnit pínahdih ã ñíwat

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Jeéboó púuh laab juibínit, ã náahnitdih Jesús ã pebhna át bejat túutap wut jĩ. Á bejat túutachah joinít, ã pebhna ít juibínap wut jĩ. ¹⁴ Doce ã naáwát túutnit pínah biih tútchinaboó wahna, áih túini doonádih naóh jibnit pínahdih át ñíwip wut jĩ. ¹⁵ Páni ñíonit, nemépwádh ã bacaat pínah wēpatdihbut queétdih át wáuhap wut jĩ. ¹⁶⁻¹⁹ Jesús nit docewádh át ñíwip wut jĩ: Simón, Santiago, ã úd Juan, Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Santiago Alfeo wááh, Tadeo, Simón Celote poómpdih bóo, Judas Iscariote ã ñíonit ít jumap wut jĩ. Pániha, Jesús Simóndih Pedro át wut búudhdap wut jĩ. Santiago, ã úd Juanjĩh Zebedeo weh ít jumap wut jĩ. Queét waícanjeh íjnit ã jumachah enna, queétdih Boanerges Jesús át wut búudhdap wut jĩ. “Boanerges” niijná, “Énoh panihnit”, niijná át chájap wut jĩ. Judas Iscariote Jesúsdi eníhcannitdih duó wáini pínah át jumap wut jĩ. Páni queétdih ñío péanit, Jesús doce ã naáwát túutnit pínahdih át numah jwáub dei bejep wut jĩ.

“Nemép ã wēpatjĩh Jesús ã booana caá”, ã niiját

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Jwáub dei bejnit, Jesús ã bohénit biícdih munná ít waad béjep wut jĩ. Páant ã waadát túttimah, dawá cáacwã míc wáac juibína, caan munnádh ít yáwap wut jĩ. Páant ã míc wáac juibínachah ennit, Jesús wã ít jéih jeémpcap wut jĩ. ²¹ Pániha, dawá ã míc wáacat doonádih joinít, caán munná juibínit, Jesús ã déewã caandíh wapap túut niijná, ít

ub bejíhip wut yah jĩ. “Jesús déhena caá ã chájap”, queét ít niijíp wut jĩ.

²² Biquína Moisés ã wutatjidih bohénit Jerusalén tútchimant dei juibínitboó nin pah ít míc niijíp wut jĩ: “Nemépwã ã maáh Beelzebú ã wēpatjĩhjah caá nemépwádh ã bacat túutap”, ít niijíp wut jĩ.*

²³ Páant ã niijíchah joinít, Jesúsboó queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “Nemépwã mícjeh ípí míc bacacan caá. Nemépwã ã maáh ã wēpatjĩh nihcan, Túini Espiritu ã wēpatjĩh queétdih wã bacana caá. ²⁴ Nin pah ã jumna caá: Det biíc baácdih moonjéh yahna míc maona, queét nihat ita wan beedáh bej tagaá. ²⁵ Pánihat pah, biíc yoobó, biíc munnádh moonjéh yahna, míc maona, ita jweí peét bej tagaá. ²⁶ Satanás, nemépwã ã maáh áihwádh bacana, biíc yoobó muntih páant ã yapachah, ã wēpatbut áta buud tagaá.

²⁷ “Nin pahbut ã jumna caá: Wēpép newéih munná ded nunnádh yahna, ã jéih waadcán caá. Obohjeéhtih, caandíh chéo péanit, áih bií déedih ã jéih ubna caá.

²⁸ “Yoobódh yeebdíh wã naóhna caá. Det yéej chájna, Diosdi yeejép wéhena yahna, ã jwáub túut numáchah, Dios ã yéejatdih ã yohbipna caá. ²⁹ Páant ã yéejatdih ã yohochah yahna, Túini Espiritubodíh yeejép ã wéhenachah, caandíh bácah ã noón quíib buadcán niít. Páant ã niijátji jíib, peéh chájat páantjeh ã jumbipna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.*

³⁰ Jesús Túini Espiritu ã wēpatjĩh nemépwádh ã bacanachah yahna, “Caán nemépwã ã maáh ã wēpatjĩh nemépwádh ã bacana caá”, Moisés ã wutatjidih bohénit ã niijíchah joinít, Túini Espiritudih ã yéej wéheatji jíib Jesús queétdih páant át niij naáwáp wut jĩ.

Jesús ã déewã caandíh ã bidat
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Páant ã naáwát pónih, Jesús ã ín ã údwã biícdih ít juibínap wut jĩ. Páni juibínit, jóocmant pánit, Jesúsdi ít bid baca bojat túutap wut jĩ. ³² Pániha, ã pebh cháudnitboó caandíh nin pah ít niijíp wut jĩ:

* **3:22** Mt 9.34; 10.25 * **3:29** Lc 12.10

—Ma íin, ma úudwã biíc dih jóocmant meemdíh bidna wuút ít chãjap, ít niijíp wut jĩ.

33 —Ma naáwát túina caá. Obohjeéhtih, ¿Ded tigaá wã íin? ¿Det tigaá wã úudwãbut, yeéb ñi jenah joyóchah? Jesús queéd dih át niijíp wut jĩ.

34 Páant niijnít, ã pebh chãudnitdih júutnit, nin pah át niijíp wut jĩ:

—Nit caá wã íin panihnit, wã úudwã panihnitbut í jumap. **35** Pánihna, ded Diosdih túi jepahni wã úud, wã jwan, wã íin panihni ã jumna caá, át niijíp wut jĩ.

4

*Waáh momni naáwát
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)*

1 Pánih bohé péanit, bac bej, íim jwëejdih dei juibí ñuhnit, Jesús cãacwãdih át jwúub bohénap wut jĩ. Pánih bohénit, dawá ã pebh í juibí ñuhuchah, íimdih pahni jááj chódih Jesús át waad páhap wut jĩ. Queét íim jwëejdih ít túi yáo ñuhap wut jĩ.*

2 Pánih waad páhnt, dawá ã jenah joiní naáwátñãh bohéna, Jesús nin pah queéd dih át niij naóh bohénap wut jĩ:

3 “¡Nin naáwát dih ñi túi joyoó! Biíc newé waáh momodih ã bejep be. **4** Páant ã waáh bojochah, biquí tíbna namádih ã buug ñájap yuh be. Obohjeéhtih, waícanjeh jũóhnt, jwébehwã caán tíbnadih í jeémáh bojop be. **5** Biíh tíbna jeejáh yewéni baác jumapboó ã buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, waícanjeh ã chíih jũúwúp yuh be. **6** Pánih chíihna yuhna, yeó tubit ã chãhachah, ñeh bainíjeh jumna, ã diib téhah bejep be. **7** Biíh tíbna nemép óotna cãtíh ã buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, ã chíihichah, caán nemép óotnaboó caandíh ã chíih yap bejehchah, momniboó mánahna, ã quehcap be. **8** Obohjeéhtih, biíh tíbna túini baácboó ã buug ñájap be. Pánih buug ñájna, chíihnit, ã túi quehep be. Pánihna, caánboó chíihni biquí wawánadiah treinta tíb, biíh wawánadiah sesenta tíb, biíh wawánadiah cien tíb ã jumap be”, cãacwãdih át niijíp wut jĩ.

9 Páant niij péanit, “¡Ded molít jumna, ã túi joyó naáh!” Jesús queéd dih át niijíp wut jĩ.

* **4:1** Lc 5.1-3 * **4:12** Is 6.9-10

*Ã bohénit beh joicán, Jesús dih í wúub joyát
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)*

10 Queét joinítji í jwúub bejat túttimah, Jesús doce ã bohénit, bita daocánnit biíc dih caandíh nin pah ít niij wúub joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá cãacwãdih bohéna, ma jenah joiní naáwátjãhjah mapí bohé? caandíh ít niijíp wut jĩ.

11 —Dios jwí Maáh yoobát jumna, nihat cãacwãdih ã teo wáacat pínah dooná, jwí déewã jon játih moondíh ã jéihya jwuhca naáh doonádih buu yeéb wã bohénitdih Dios ã jéihyat túutna caá. Obohjeéhtih, bitadiah páantjeh ã jéihya jwuhcah, wã jenah joiní naáwátjãhjah queéd dih wãpí bohéna caá.

12 Pánihna, wã chãjatdih enna yuhna, í beh encan caá. Wã naáwát dih joiná yuhna, í beh joicán caá. Pánih beh encan, beh joicán, í yéejatdih cádahcan, wã pebh í tac páud jũóhcah, í yéejatdih wã yohcan niít,* Jesús queéd dih át niijíp wut jĩ.

*Waáh momni naáwát dih ã beh joyáat
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)*

13 “Yeéb butéh wã naóhndih beh joicán, biíh wã naáwát pínahdihbut ñi beh joicán niít”, Jesús ã bohénitdih át niijíp wut jĩ.

Túttimah, ã jenah joiní naáwát dih í jéihyat pínah niijná, queéd dih jah nin pah át jwúub niij naóh bohénap wut jĩ: **14** “Wíih túini doonádih naóhni, waáh momni panihni caá. **15** Biquína joinít namáboó buug ñájni panihni í jumna caá. Caandíh í joyát túttimahbitjeh, Satanás jũóhnt, jwébehwã caán tíbnadiah í jeémát pahjah, queét í joyátjidi ã quíib buudána caá. Páant ã quíib buudánachah, í joyátjidi náhnican, í jéih jepahcan caá. **16** Bitá joinítboó jeejáh yewéni baác dih buug ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joinít, búdí í wéi jwuhna yuh caá. **17** Obohjeéhtih, wéi joiná yuhna, ñeh jáap bejni panihni í jumna caá. Yeejép ã yapachah, wíihwã í jummat júb bita queéd dih í yéej chãjachah, waícanjeh wíih túini doonádiah í cádahna caá. **18** Bitá joinítboó nemép óotna cãtíh buug ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joinít, í jepahna yuh caá. **19** Obohjeéhtih, nin baác dih bóodih búdí jenah joinít, dinerodih, bií déedihbut búdí í bíbohíhatdih jah í jenah

joiná caá. Páant ì jenah joyóchah, ì joiní túini dooná pácahi panihni ìih caolihboó ã jéih behcan caá. Pánihna, caandíh jenah joicán, túiniboodíh ì jéih chājcan caá. ²⁰ Obohjeéhtih, bitaboó wíih túini doonádih joinít, túini baácboó bueg ñájni panihni ì jumna caá. Caandíh joiná, túi jepahnit, túinidih ì jéih chājna caá. Queét treinta tíibna ã quehat pah ì jumna caá. Bitá túi jepahnit, búdí túi chājna, sesenta tíibna ã quehat pah ì jumna caá. Bitá túi jepahnit, chah búdí túi chājna, cien tíibna ã quehat pah ì jumna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Jiát dah naáwát
(Lc 8.16-18)

²¹ Páant niij péanit, nin pah queédih át jwúb niij naóh bohénap wut jĩ: “Wã bohéat jiát panihni caá. Jiát dahdih jí péanit, wáam dahjĩh ñipĩ páah jwejcan caá. Caan dáhdih chúdat páha numpboobát ñipĩ jíi jwéjcan caá. Obohjeéhtih, ã túi yeh iigát pínah niijná, japboó ñipĩ jíi cáagna caá.* ²² Jiát dah ã yeh iiguíchah jwí túi enat pah, jãtíh ì beh joicátjidih táttimah cáacwã ì jéihbipna caá.* ²³ Ded molít jumna, ã túi joyó naáh! ²⁴ Páant ñi túi jepahachah ennit, Díos yeebdíh ã túi teo wáacbipna caá, chah ñi beh joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, joiná yuhna, ñi joyáh bojochah enna, yeebdíh ã teo wáaccan niít. Páant ã teo wáaccah, ñi beh joicán niít.* ²⁵ Ded túi jepahni túi beh joiní ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, jepahcanni-boó ‘Bainí wã beh joiná caá’, niijná yuhna, beh joicánni ã jumbipna caá”, át niijíp wut jĩ.*

Trigodih momat naáwát

²⁶ “Díos ã maáh jummat, trigodih momat panihni caá. ²⁷ Mom péanit, chei jummat pah ũo, yeó jáap jummat pah ãpĩ jáana caá. Páant ã chājat pónih, ã jéihcah yuhna, ã momni ã behna caá. ²⁸ Baácboó momnidih Díosjeh ã behana caá. Páant ã behanachah, caán pínah ã jwíih chíihna caá. Caán ã behechah, áih wawá pínah ãpĩ yabacna caá. Caán wawá behnit, ã búuhchah, áih quehena ã jíghona caá. ²⁹ Caandíh ũb láa caan quéhena ã behechah ennit, cáacwã ìpĩ bóod ũbna

caá.* ã momni ded pah ã behatdih ã beh joicát pah, cáacwã ded pah Díosdih ì jepahatdihbut ñi jéih beh joicán caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Mostaza tíib naáwát
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ “¿Díos ã maáh jummat ded pahna tigaá, ñi jenah joyóchah? ¿Caandíh ñi jéihyat pínah niijná, dedédih jenah joinít tigaá caandíh wã naóhbi? ³¹ Mostaza tíib ded pah ã jummatdih wã naáwáchah, caandíh ñi beh joibípna caá. Caán tíib cão tíbih pah bóo ã jumna caá. ³² Pánih bainí tíbih jumna yuhna, caandíh ì momochah, chíihna, ã túi behna caá. Páant ã behechah, áih cácanaboó jwébehwã yeó chāhatdih ìpĩ jweí jaamná caá. Pánihat pah tigaá Díos ã maáh jummat. Áihwã daocánnit jwíih jumnitji, táttimah ì dao béjbipna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Naáwátñajíh ã bohéat
(Mt 13.34-35)

³³ Caán dée naáwátñajíh cáacwã ì jéihyat pah bóo Jesús queédih ãpĩ bohénap wut jĩ. ³⁴ Naáwátna ã wihcah, queédih ãpĩ bohécap wut jĩ. Obohjeéhtih, ã bohénitdihjeh ã bohéatjidih Jesús ãpĩ jwúb naáwáp wut jĩ, ì túi beh joyát pínah niijná.

Búdí johlit nolihatdihbut Jesús ã yayáát
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Pánih cáacwádih bohé péanit, tōo ñáh jūúwáchah,

—Chóbe ímdih jwí chúuh bejjíh, Jesús ã bohénitdih át niijíp wut jĩ.

³⁶ Jesús páantjeh jááj chóodih pahnit, ã bohénit biícđih, caandíh joinítđih ìt éemp chúuh bejep wut jĩ. Bitabut biíh jááj chóonajíh ìjeéh ìt chúuh bejep wut jĩ. ³⁷⁻³⁸ Páant ì chúuh bejchah, Jesús jááj chóo méimant waó cáagatjih cáag lajnit, át ũwup wut jĩ. Páant ã ũwat pónih, búdí johlit nolihatbut át jūúwup wut jĩ. Búdí nolihat ã jumuchah, ìih jááj chóo át daábíhip wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboó át jáacap wut jĩ.

Páant ã jáacah ennit, nin pah caandíh ìt niij wucap wut jĩ:

* 4:21 Mt 5.15; Lc 11.33

* 4:22 Mt 10.26; Lc 12.2

* 4:24 Mt 7.2; Lc 6.38

* 4:25 Mt 13.12; 25.29; Lc 19.26

* 4:29 Jl 3.13

—Bohéní, daabná caá jwĩ chãjap. ¿Jwĩ chĩc wunat pínahdih ma úumcan niit? It niij ñaacáp wut jĩ.

³⁹ Páant ĩ niij wucuchah jáanit, Jesús johlit, nolihatdihbut

—**¡Laihca bojoó! ¡Ma yayaá!** át niij jũihñup wut jĩ.

Páant ã niijchahjeh, johlit, nolihatbut biícmantjeh át yayáh bejep wut jĩ.

⁴⁰ Páant ã niiját túttimah, ã pej jumnitdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—**¿Dépanih tigaá búdí ñi úum? Weemdíh táí jenah joiná, ñita úumcan tagaá,** át niijíp wut jĩ.

⁴¹ Obohjeéhtih, búdí úumnit, queétboó nin pah it míic niijíp wut jĩ:

—¿Dedé cãac tigaá nin? ã naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut ã yayáh bejna caá, it niijíp wut jĩ.

5

Gadara baácđih bóo nemépwã jumnidih Jesús ã booaat

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Jesús johlitdih yayániji ã bohénit biícđih Gadara baácna it chúuh juibínap wut jĩ. ² Pánih chúuh juibínit, Jesús wã ĩ aab béjehah, cãac yohopmant nemépwã jumni newé Jesúsđih át jwãáh dei bejep wut jĩ. ³ Caán newé cãac yohopboó jeé íitna ãpĩ jumup wut jĩ. Cãacwã caandíh chéona yuhna, it jéih teocap wut jĩ. ⁴ Dawá láa ítah tãpjĩh ãih téihya colóhndih ĩ chéwechah yuhna, ãpĩ pãud wái daj yohop wut jĩ. ãih jítcha colóhndihbut ítah tãpjĩh ĩ chéwechah yuhna, ãpĩ daj mao yohop wut jĩ. Pánih wẽpni ã jumachah, cãacwã caandíh it jéih teocap wut jĩ. ⁵ Cãac yohop jeé íitnaboó chei jumap pah, yeó jáap jumap pahbut caán míicjeh jee dáhĩh ãpĩ míic mao ñaacáp wut jĩ.

⁶ Pánihna, Jesús yuúp ã jũwúchah ennit, caandíh át jwãáh ñáo dei juibínap wut jĩ. Jesús pebh juibínit, ã wẽpatdih jéihna, át bóđicha caj yoh ñajap wut jĩ.

⁷⁻⁸ Páant ã chãjachah enna,

—**¡Nemépwãá, nin newémant ñi bac bejeé!** Jesús át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijchah joinít, caán newéih jacmant nin pah nemépwã it niij ñaacáp wut jĩ:

—Jesús, Dios chah wẽpni wũáh ¿Dépanihat tút tigaá jwiitdih páant ma chãj? Dios ã enechah, meemdíh jwĩ úubhna caá. Jwiitdih ma peéh chãjca bojoó, Jesúsđih it niijíp wut jĩ.

⁹ —**¿Dedé tigaá ma wut jum?** Jesús át niijíp wut jĩ.

—Dawá caá jwiit jwĩ jumup. Pánihna, Legión caá wã wut, Jesúsđih át niijíp wut jĩ. “Legión” niijná, “Dawá” niijná át chãjap wut jĩ.

¹⁰ —Jwiitdih biih baácboó ma wahca bojoó, nemépwã it niijíp wut jĩ.

¹¹ Queét pebh, jeé ñaj deypboó, momo muuwã ĩ bid jeéméchah ennit, nin pah nemépwã Jesúsđih it niijíp wut jĩ:

¹² —Queét muuwãđih jwiitdih ma waadát tútú, it niijíp wut jĩ.

¹³ —**Ñi waad béjeé bácah,** Jesús át niijíp wut jĩ. Páant ã niijchahjeh, caán newéih bácahmant bac bejnit, muuwãđih it waadáp wut jĩ. Páant ĩ waadáchah, íimna ñáo dei bej, buúg báahnit, muuwã it chĩc wunup wut jĩ. Dos mil muuwã it wunup wut jĩ.

¹⁴ Páant ĩ buúg báah chĩc wunuchah ennit, queédih en daonítji ĩh tãtchiboó it jweí jwúub bejep wut jĩ. Jweí jwúub bejnit, nihat ĩ jwãáhnitdih it naáwáp wut jĩ. Queét ĩ jumni tãtchidih jwúub juibínit, caánboobát it naóh peetép wut jĩ. Páant ĩ naáwáchah joinít, caán tãtchidih moón Jesús ded pah ã chãjatjidi enedih it bejep wut jĩ. ¹⁵ Jesús pebh juibínit, nemépwã jumniji caánboó túinijeh ã chúuduchah, it enep wut jĩ. Pánih chúudna, yégueh ðonít, táí jenah joinít át jumup wut jĩ, buca. Obohjeéhtih, queét juibínitboó caandíh enna, búdí it úumap wut jĩ. ¹⁶ Jesús ã chãjatjidi ennitji jáap juinítboodíh Jesús ded pah nemépwãđih bacat tútñit, muuwãđih ã waadát tútatjidi but it naáwáp wut jĩ. ¹⁷ Caán doonáđih joinít, Jesúsđih náahcan, caán baácđih moón ĩh baácmant Jesús wãđih it jwúub bejat tútup wut jĩ.

¹⁸ Jesús wã jááj chóodih ĩ waadáchah, nemépwã jumniji nin pah át niijíp wut yah jĩ:

—¿Majeéh weembút wã bej jĩh? át niijíp wut jĩ.

19 —**Wājeéh ma jūwáchah, āta túi ta yuh caá. Obohjeéhtih, weém, ma Maáh, meemdih jġah ennit, ded pah wā teo wáacatjidih ma déewādh naáwát túut niijná, ĩ pebhna ma jwáub bejeé,** Jesús caandih āt niġ jepahap wut ġ.

20 Páant ā niġ jepahachah joinít, jwáub bejna, nemépwā jumniġi ā déewādh āt naáwáp wut ġ. Chénat Pah Téihya Tútchi wut jumni baáboó Jesús ded pah ā chġatjidih nihatdih naóh jġbidih āt bejep wut ġ. Páant ā naáwáchah joi űhñit, nihat Diosdih bádi ĩt wēi naáwáp wut ġ.

Āih yégueh chóodih juí, teonih, Jairo mummádhbut Jesús ā booaat (Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21 Túttimah, Gadara baácmant Jesús wā ĩt jwáub chúh bejep wut ġ. Pánih chúh bejna, ím jwġejdih ĩ űāan juibínachah, dawá Jesús dih enedih ĩt juibínap wut ġ. Pánih juibínit, Jesús dih ĩt wáac űh púda bojop wut ġ. 22 Páant ĩ űh púda bojochah, queét cātġh Jairo Jesús pebh āt juibínap wut ġ. Jairo jwiít judiówā jwġ míc wáacat mummádh en daonít maátajeéh jumni wut ġ. Jesús ā wġpatdih jġhñit, āih jġtcha pebh páah yoh űajnit, nin pah āt niġjġp wut ġ:

23 —**Wā nūm mi wunat túut chġjachah ennit, ma pebh wā jūwáp be. Caántdih teo jġha booaat túut niijná, wġh munná wājeéh ma jūwá, āt niġjġp wut ġ.**

24 Páant ā niġjġchah joinít, Jesús Jairojeéh āt bejep wut ġ. Páant ĩ bejchah, cġacwābut ġjeéh ĩt bejep wut ġ. Páant cġacwā cātġh ā bejchah, dawá caandih tabit ĩt tó péenap wut ġ. 25 Cġacwā cātġh biġh wili wunnihbut mit jumap wut ġ. Caánt doce jópchi mácanihat panihat wunnih mit jumap wut ġ. 26 Dawá cohnit caántdih ĩtġh cohop wut yuh ġ. Obohjeéhtih ĩ cohochah yuhna, chah mit tabanap wut ġ. Nihat miġh dinero ĩ cohat jġb wāhna yuhna, mit boocap wut ġ. Chah yeejġp wut ġ mi wunat. 27-28 Pánihna, cġacwā Jesús dih doonádh ĩ míc wéhenachah, mitát joyóp wut ġ. Joinít, caántjeh nin pah mit niġ jenah joyóp wut ġ: “Jesús dih yégueh chóodihjeh juibí teona, wā boobipna caá”, mit niġjġp wut ġ. Páant niġ jenah joiná, cġacwā cātġh Jesús tġahmant juibínit, āih yégueh chóodih chāhbitjeh mit juibí tewep

wut ġ. 29 Páant mi tewechahjeh, mi wunat āt yayáh bejep wut ġ. Páant ā yayátdih miġh bácahġh mit joyóp wut ġ. 30 Páant mi juibí tewechah, ā booaat wġpat caántdih ā chġúátdih Jesúsbut āt joyóp wut ġ. Pánih joiná, cġacwā cātġh tac púud űhñit, nin pah āt niġjġp wut ġ:

—**ġDéhe tigaá wġh yégueh chóodih ā juí teo?** āt niġjġp wut ġ.

31 —ġPáant, dawá cġacwā meemdih ĩ tóo péenachah jġhna yuhna, páant ma niġ úbh joi? ā bohénitboó Jesús dih ĩt niġjġp wut ġ.

32 Obohjeéhtih, yégueh chóodih juí, teonidih jġhġhna, Jesús āt en bidip wut ġ.

33 Pánihna, mi booaatdih jġhñit, úmna, caánt Jesús pebh mit páah yoh űaj, méménit, Jesús dih tái yoobópdiġh mit naáwáp wut ġ. 34 Páant mi naáwáchah joinít, nin pah Jesús caántdih āt niġjġp wut ġ:

—**Nūmá, wā wġpatdih tái jenah joiná, ma boona be. Wġnit, ma bejeé. Caán wunat meemdih ā jwáub jūhcan niit, páant muntih,** āt niġjġp wut ġ.

35 Jesús caántdih páant ā niġjġchahjeh, Jairoġh mummánt bejnit, ā déewā ā pebh ĩt juibínap wut ġ.

—**Jáantjeh ma nūm mi wunah bejep be. Bohénidih ma jwáub bejat túutá, Jairo dih ĩt niġjġp wut ġ.**

36 Obohjeéhtih, ĩ niġjġtdih joyáh bojnit, Jesús nin pah Jairo dih āt niġjġp wut ġ:

—**ġMa úmca bojó! ġWā wġpatdih páantjeh ma tái jenah joyó!** āt niġjġp wut ġ.

37 Túttimah, ājeéh péenitdih “**Ninġh űi páñáá**”, niġjġnit, Jesús Jairojeéh āih munná ĩt béjep wut ġ. Pánih bejna, Pedro, Santiago, ā úd Juan, queét biíc peihcannitdihjeh āt numah bejep wut ġ. 38 Jairoġh munná juibínit, wunnihdih dawá tabit űāac jġinít dih āt enep wut ġ. 39 Pánih enna, caán mummádh waadnit, queét dih nin pah āt niġjġp wut ġ:

—**ġDépanihna tabit űāac jġi tigaá űi chġj? Nint wġbít wunnih nihcan caá. űona caá mi chġjap,** āt niġjġp wut ġ.

40 Obohjeéhtih, páant ā niġjġchah joinít, caandih ĩt dehwep wut ġ. Páant ĩ dehwechah, queét nihatdih Jesús āt bacat

táutap wut jĩ. Páant ĩ bac bejehah, Pedro, Santiago, Juan, wənnih mi mánadihbat wébít mi lajni tólihboó át numah waad béjep wut jĩ. ⁴¹ Pánih waád juibínit, miíh téihyadih teonit,

—**¡Talita cumi!** Jesús caántdih át niijíp wut jĩ. Páant niijná, “Bainíhmaá, ma ñah ñahúú”, niijná át chājap wut jĩ.

⁴² Páant ā niijíchahjeh, ñah ñahnit, mit yáac chūi bejep wut jĩ. Caánt doce jópchi mit bíbohó wut jĩ. Páant mi booadtih ennit, caán tólihdih ā numah waad béjnit búdí ĩt joi ñahup wut jĩ. ⁴³ Obohjeéhtih, Jesús queétdih ded pah mi booadtih naáwát táutcan, jeémátdih át wūhat táutap wut jĩ.

6

Nazaret tətchidih moón Jesúsdih ĩ náahcat (Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Jairoíh mummánt bac bejnit, Jesús ā bohénit biícđih ā behni Nazaret tətchina át jwúub juibínap wut jĩ. ² Pánih juibínit, chooát yeó jáapđih jwĩ míc wáacat muedíh Jesúswā ĩt waad béjep wut jĩ. Pánih waad béjnit, Jesús caanjĩh jumnitdih át bohénap wut jĩ. Páant ā bohénachah, dawá caandíh ĩt joi wúhi bejep wut jĩ. Pánih joi wúhi bejnit, nin pah ĩt míc niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Jesús dedjĩh tigaá, nin bohéátdih át joijí? ¿Ded pah tigaá ā táí jéih beedá? Pánih jéihnit, jwiít cāacwā jwĩ jéih chājca naáhdih āpĩ chāj júutna caá. ³ Maa teonijeh caá. María wūh ā jumachah, Santiago, José, Judas, Simón ā údwā ĩ jumna caá. Ā jwanna yaádhbat jwĩ pebh ĩ jumna caá. Caán jwiít panihni mun tigaá ā jumup, ĩt míc niijíp wut jĩ.

Páant niijnít, ded pah ā jummatdih jéihcanjeh, caandíh ĩt náahcap wut jĩ. ⁴ Páant ĩ náahcah ennit, Jesús nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

—**Dios naáwátdih naóh yapanidih cāacwā ĩpĩ wēina caá.** Páant ĩ weñechah yuhna, áih tətchidih moón, ā déewā, áih muedíh jumnitboó, caandíh ĩpĩ wēican caá. Pánihna, ninjĩh behni wā jumachah, **weemdíh ñi náahcan caá,** át niijíp wut jĩ.*

⁵ Caán tətchidih jumna, Jesús Dios ā wēpatjĩh át jéih chāj júutcap wut jĩ. Pánih

chājcan yuhna, biquína wənnitdih teo jāhanit át boanap wut jĩ. ⁶ Caanjĩh moón caandíh ĩ jepahcah, át en wúhi bejep wut jĩ. Pánihna, caan pébh jumni tətchinadih Jesúswā bohénadih ĩt bejep wut jĩ.

Jesús doce ā bohénitdih ā wahat (Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

⁷ Təttimah, doce ā bohénitdih ā pebh bid bojnit, ā wēpatdih queétdih wūhna, chénewā, chénewā, chénewā míc Jesús át wahap wut jĩ, biíh tətchinadih moondíh teo wáacnit, nemépwādiĥ ĩ bacat táutat pínah niijná. ⁸ Pánih wahnit, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

—**Bií dée, pan, wuh wūh, dinerodih úbcan, ñi íoh caját nahdihjeh pohba ñi úb bejeé.** ⁹ Ñi táut nuumát pínah yégueh, zapatosdihbat ñi úb bejca bojóó. ¹⁰ Páant ñi bejehah, ñi juibíni tətchinadih moón yeebdíh úwat tólih ĩ wūhachah, caán muedíh ñi chāo jwúhúá. Caán tətchimant bejnajeh, caán muedíh ñi cádah bejeé. ¹¹ Ded tətchidih moón yeebdíh náahcan, ĩ joíhcah, caán tətchidih yap bejna, ñiíh zapatosdih bóo becchídih ñi péoh mao yoh jéenanaá, queétdih Dios ā yohat pínahdiĥ ĩ jéihyat pínah niijná. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Sodoma tətchidih moón, Gomorra tətchidih moonbút tūbit yeejép chājnit ĩ jumachah yuhna, péeni yeó jáap, yeebdíh náahcannitjiboodíh chah peéh chājat ā jumbipna caá, át niijíp wut jĩ.*

¹² Pánihna, queét doce ā wahnitboó Jesúh táini dooná naáwádiĥ ĩt bejep wut jĩ, cāacwā ĩ yéj chājatdih cádahnit, túiniboodíh ĩ táut nuumát pínah niijná. ¹³ Pánih bejnit, dawá nemépwādiĥ bacat táutnit, wənnitdihbat yíjĩh ñái, úbhnit, ĩt boanap wut jĩ.*

Juan Daabánidih ĩ mawat (Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Jesús ā bohénit ĩ bohé jibichah, ded pah Jesús ā chājat doonádiĥ dawá ĩt joyóp wut jĩ. Maáh Herodesbat át joyóp wut jĩ. Pánih joinít, “¿Juan Daabáni ā wunat təttimah, át jwúub boo pud jūóh niít át chājap? Pánih boo pud jūóhni jumna, jwiít cāacwā jwĩ jéih chājca naáhdih ā jéih chājna caá. Pánihna,

* 6:4 Jn 4.44 * 6:11 Lc 10.4-11; Hch 13.51 * 6:13 Stg 5.14

caán Jesús Juanjehna tigaá”, át niij jenah joyóp wut yuh jĩ.

15 Bitá “Elías caá”, niij, bitabut “Jon jãtĩh Dios naáwãtdih naóh yapani dée ã jumna caá”, ĩt niijĩp wut yuh jĩ.*

16 Pãant ĩ niijĩchah joinít, Herodesboó

—Juanjidih waó wã bóod yohat túatniji át jwãub boo pud jãóh tagaá, át niijĩp wut jĩ.

17-18 Juandih ĩ mawat pínah jãtĩh, Herodes ã úud Felipe áa Herodíasdih át dúuc wái áa jumap wut jĩ. Pãant ã dúuc wái áa jumap peéh Juan caandĩh nin pah át niij jãihñap wut jĩ: “Ma úud áadĩh dúuc wái áa jumna, Dios ã wutatdih yap yohna caá ma chãjap”, át niijĩp wut jĩ. Pãant ã niiját peéh yad Herodías Herodesdih nemat muúboó Juandih mit nemat túutap wut jĩ. Pãant mi wutatdih jepahnit, Herodes caandĩh chawat túutnit, nemat muúboó át nemat túutap wut jĩ.*

19 Herodías Juandih tubit enĩhcan, mit mao yohat túutĩhip wut yuh jĩ.

20 Obohjeéhtih, Herodes “Juan Dios naáwãtdih naóh yapani ã jumna caá”, niij jenah joinít, Dios ã peéh chãjatdih úumna, caandĩh át mao yohat túutcap wut jĩ. Ded pah ã túi chãjat pínahdih Juan caandĩh ã naáwãchah, Herodes búdí át jenah joyóp wut jĩ. Pãnih búdí jenah joiná yuhna, Herodes caandĩh ãpĩ túi wẽi joyóp wut jĩ.

21 Pãant ã wẽi joyóchah yuhna, Herodíasboó “Ded pah caandĩh wã mawat túutbi”, páantjeh mit niij jenah joyóp wut jĩ. Pãant mi niij jenah joyóchah, ã cãac jumap yeó jáapdih wẽina, mi áa Herodes ãih cãacwãdih míc wáacat túutnit, búdí át numah jeémép wut jĩ. Caán nump jumap maáta, ãih soldadowã maáta, Galilea baácdih moón maátabut, ã numah jeémãtdih enedih ĩt juibínap wut jĩ.

22 Biĩcdih ĩ jeéméchah, Herodías nuúmbóo queétdih mit eo júutap wut jĩ. Pãant mi eo júutachah ennit, Herodes, ã bid bojnĩbut, búdí ĩt weñep wut jĩ.

—Dedé ma náahatdih weemdĩh ma úubúchah, meemdĩh wã wãhbiapna caá.

23 Dios ã enechah, yoobópdih meemdĩh wã naóhna caá. Ma úubát pah bóo tac yoób wã maáh jumapdih meemdĩh wã wãhbiapna caá, mi ĩbi Herodes caántdih át niijĩp wut jĩ.

24 Pãant ã niijĩchah joinít, mi ĩn pebhna bejnit, nin pah caántdih mit niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Dedé déedih tigaá wã úubhbi? mit niijĩp wut jĩ.

—Juan Daabániĩh wao dáhdih dúuc bóodnit, meemdĩh ĩ wãhna naáh, mi nuúmdĩh mit niij jac wutap wut jĩ.

25 Pãant mi niij jac wutachah joinít, mi ĩbi pebhna wẽpép bejnit, nin pah caandĩh mit niijĩp wut jĩ:

—Juan Daabániĩh wao dáhdih dúuc bóodnit, caán ã wunatdih wã jéihyat pínah niijná, pamapjih cáagnit, weemdĩh ĩ wãhna naáh, mit niijĩp wut jĩ.

26 Pãant mi niijĩchah joiná, maáh Herodesboó búdí át jĩgahap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, cãacwã ĩ enechah, “Dedé ma náahatdih meemdĩh wã wãhbiapna caá”, átát niijĩp wut jĩ. Pãnihna, ã niijátjidih cãacwã ĩ joyóchah, tícnica, “Meemdĩh wã wãhcan niit”, caántdih át jéih niijcãp wut jĩ. 27 Biĩcmantjeh Juanĩh wao dáhdih dúuc bóodat túutnit, soldadodih át ub jũwát túutap wut jĩ. 28 Pãant ã wutachah joinájeh, bejnit, ãih wao dáhdih dúuc bóod, pamapjih cáagnit, át ub jũwáp wut jĩ. Pãnih ub jũóhñit, Herodías nuúmdĩh át wãhnap wut jĩ. Pãant ã wãhachah, ãih wao dáhdidih teonit, beh wilidih mit teo yapanap wut jĩ.

29 Pãnihna, caandĩh ĩ mawatji doonãdih joinít, ãih bácahdidih ubãdih juibínit, Juan ã bohénitji cãac yohopboó ĩt yohop wut jĩ.

Cinco mil cãacwãdih Jesús jeémãt ã wãhat (Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Jesús ã wah bojnĩtji ã pebh jwãub juibínit, ded pah ĩ chãjatjidih, túini dooná ĩ naáwãtjidihbut Jesúsdi ĩt naáwáp wut jĩ.

31 Túttimah, queét ĩ jumapboó dawá cãacwã jwĩh juibínitji bita ĩ juibínachah, ĩpĩ ñahwat jwãub bejep wut jĩ. Pãant dawá ĩ jumachah, Jesús wã ĩt jéih bid jeémcap wut jĩ. Pãnihna, ã bohénitdih biáboó át numah bejep wut jĩ.

—Chóbe cãac wihcapboó jwĩ choo jwãhjĩh, queétdih át niijĩp wut jĩ.

32 Pãant ã niijĩchah joinít, queét jãáj chóodih waadnit, cãac wihcapboó ĩt chãh

* 6:15 Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19 * 6:17-18 Lc 3.19-20

bejep wut yuh jĩ. ³³ Obohjeéhtih, queét ĩ chũh bejchah, dawá queédih beh ennit, ím jwéejdih ĩt ñũn ñáo pũd bejep wut jĩ. Ím pebh bóo tátchidih moonbút ĩt ñũn ñáo pũd bejep wut jĩ. Pánihna, Jesúswā ĩ juibíat pínah jãtĩh queétboó ĩtát juibínah wut jĩ. Jesúswā ĩ chũh juibínachah, dawá queédih ĩt pã ĩũh wut jĩ. ³⁴ Queédih bohéni ā wihcah, en daoní wihcanni owejawā panihnit ĩ jamatdih ennit, Jesús queédih búdí āt jĩgah enep wut jĩ. Jĩgah ennit, queédih āt táí bohénah wut jĩ.* ³⁵ Cheyeh ā jamuchah, ā bohénit Jesúsdih nin pah ĩt niijíp wut yuh jĩ:

—Cheyeh caá. Ninjĩhbitjeh tátchi wihcan caá. ³⁶ Pánihna, nitdih pehbít jamni tátchinadih ma wahaá, ĩ jeémát jíib chãjat pínah niijná, ĩt niijíp wut jĩ.

³⁷ —**Yeebjéh queédih jeémát ñi wũhuú,** Jesús queédih āt niijepahap wut jĩ.

—Páant, ocho widh tewat jíibjĩh jeémát dih jwĩ jíib chãjachah yahna, queét nihatdih āta jaicán tagaá, Jesúsdih ĩt niijíp wut jĩ.

³⁸ —**¿Débói pan dah tigaá ā jam?** **Jéihyat táut niijná, ñi bidbi jwũhuú,** Jesús queédih āt niijíp wut jĩ.

Páant ā bidat tútnitji jwũub jainít,

—Cinco botoni pan dahna, chéne queejwãbut ā jamna caá, ĩt niijíp wut jĩ.

³⁹ —**Cãacwãdih can táí jaihi yĩlipdih ñi chũdat táutú.** **Biíc poómp ninboó, biĩh poómp canboó, biĩh poómp conboó, ñi chũdat táutú,** Jesús āt niijíp wut jĩ.

⁴⁰ Páant ā niijíchah joinít, nihatdih ĩt chũdat túutap wut jĩ. Biquí poómpna cincuenta, biĩh poómpna cien, nihat ĩ dawát yoobó páant ĩt chũd peetép wut jĩ. ⁴¹ Túttimah, caán biícjĩh bóo téihya pan dahna, chéne queejwãdihbut ubnit, Jesús jeáboó āt chéi enep wut jĩ. Chéi ennit, **“Jeémát ma wũhat túina caá, Paá”**, Diosdih āt niijíp wut jĩ. Pánih uúbh péanit, pan dahnadih āt dajap wut jĩ. Dajnit, nihat cãacwãdih ā bohénitdih āt jwũub daj wũhat túutap wut jĩ. Túttimah, queejwãdihbut ĩ wũhat pínah niijná, āt daj wũhup wut jĩ. ⁴² Páant ĩ wũhuchah, jeémpnit, nihat ĩt táí wud jamap wut jĩ. Nihat ĩ táí wud jamuchah,

páantjeh ĩ judh jeémpni ĩt bíbohup wut jĩ. ⁴³ Páant ĩ judh jeémpni pan, queéj déepjĩh doce wũhnadih ā bohénit ĩt ub yac yáwanap wut jĩ. ⁴⁴ Queejdih pandihbut jeémpnit neonákeh cinco mil ĩt jamap wut jĩ. Yaádh, ĩ wehjeéh chah ĩt jamjip tagaá.

Ímjih Jesús ā yáac chãí bejat
(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

⁴⁵ Páant ĩ jeémp péanachah, jãáj chóona waadát tútnit, Betsaida tátchina ā jãtĩh Jesús ā bohénitdih āt chũh bej páñat túutap wut jĩ. Páant ĩ chũh bejchah, caandih joinítjdih jwũub bejat tútnit, ⁴⁶ caanjéh jeéboó Diosdih uúbúdih āt pũh laab béjep wut jĩ. ⁴⁷ Túttimah, cheina ā bohénit ím tac yoób ĩ chũh bejchah, Jesús biícjeh caánboó uúbhna, āt chão jwũhup wut jĩ. ⁴⁸ Pánih uúbhna, queédih āt en chũha bojop wut jĩ. ĩ wawápmant queédih johlit búdí ā jũwũchah, ā bohénit ĩ meenná yahna, ĩ wẽp bejcatdih āt enep wut jĩ. Pánihna, baabát pínah jãtĩhbit, ĩ pebh bejna, ímjijeh Jesús āt yáac chãí bejep wut jĩ. Pánih bejna, queédih ātĩh yap bejihip wut yuh jĩ. ⁴⁹⁻⁵⁰ Obohjeéhtih, ā yap bejihichah yahna, caán ímjih ā bejchah enna, “Wũnniĩh caolih caá”, niij jenah joí, en wũhi bejnit, queét tubit ĩt ñaacáp wut jĩ. Páant ĩ en wũhi bejchah ennit,

—**¡Weemdih ñi en úmca bojoó! ¡Weemjéh tigaá!** Jesús āt niijíp wut jĩ.

⁵¹ Páant niij péanit, ĩjeéh jãáj chóona āt waadáp wut jĩ. Páant ā waadáchahjeh, johlit āt yayáh bejep wut jĩ. Páant ā yayáh bejchah ennit, queétboó ĩt joi ñũhup wut jĩ. ⁵² Jesús nihat ā wẽp chãj jútatjdih enna yahna, ĩ táí beh joicátji jíib, dawá pandih ā jígoaatjdihbut ĩt beh joicáp wut jĩ. Pánih beh joicán, Jesús johlitdih ā yayáatdihbut beh joicánjeh, ĩt joi ñũhup wut jĩ.

Genesaret baác dih moón wũnnitdih ā booaat
(Mt 14.34-36)

⁵³ Pánih chũh bej, Genesaret baácna juibínit, jãáj chóodih caán jẽlitdih ĩt chéopahanap wut jĩ. ⁵⁴ Pánih chéopahanit, jãáj chóomant ĩ aab béjchahjeh, cãacwãboó Jesúsdih ĩt beh enep wut jĩ. ⁵⁵ Pánih beh

* 6:34 Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16; Jer 50.6-7; Ez 34.5; Zac 10.2; Mt 9.36

ennit, nihat fih munnáboó ñáo aab béjnit, wannit ñaját chóomant teonit, Jesús pebhna ñt ub dei bejep wut jĩ. Jesús ñ jumat doonádih joinít, nihat caanná ñt bejep wut jĩ.

⁵⁶ Ded ñ juibíni tátchinaboó, dahwani tátchidih moón, botoni tátchinadih moonbát, bíí dée ñ jíb chājat múú jóocmant bóo yoahdih ñ chéenwā wannitdih ñpĩ ub juibí jwejep wut jĩ. Páant ñ juibí jwejnitoó Jesús yégueh chóodih tewíhna, caandih búdí ñt úúbap wut jĩ. Pánihna, det wannit caandih teonitoó ñt boonap wut jĩ.

7

Cāacwā ded pah ñ míc yéjeaat (Mt 15.1-20)

¹ Jerusalén tátchimant bejnit, Moisés ñ wutatjidih bohénit, fariseowābut Jesús pebh ñt míc wáac juibínap wut jĩ. ²⁻⁴ Jwĩ ñowā ñ wutatji pahjeh, jeémát pínah jātih fariseowā, nihat bita jwĩ déewābut jwĩpĩ téih chocop jĩ. Bíí dée jíb chājadih bejnitji munná jwúub juibínit, ñ wutatji pahjeh téih choccan, jwĩpĩ jeempcap jĩ. Pamapna, púubátna, jwĩ lajatjinadihbut jwĩpĩ chocop jĩ. “Dios páant caá ñ náahap”, niij jenah joinít, jwĩ ñowā dawá bíih ñ wutatjidihbut jwĩpĩ chājap jĩ. ⁵ Jesús pebh míc wáacnit, ñ bohénit téih choccanjeh ñ jeéméchah ennit, fariseowā Jesúsdih nin pah ñt niij úubh joyóp wut jĩ:

—Jwĩ ñowā ñ wutatjidih yap yohnit, ma bohénit téih choccanjeh ñ jeempna caá. ¿Dépanih tigaá caandih ñ jepahcan? Jesúsdih ñ niijip wut jĩ.

⁶ Páant ñ niijíchah joinít, Jesús nin pah queédih ñt niijip wut jĩ:

—‘Jwiit táinit caá’, niijná yuhna, cāacwā ñ encapboó yeéb yeejép chājnit caá. Dios naáwátdih naóh yapani Isaíasji ded pah ñ jumatdih yoobópdih ñt niij daacáp tajĩ: ‘Dios nin pah ñ niijná caá: “Nit weemdih táí wēi naóhna yuhna, yoobópdih ñ jepahcan caá.

⁷ Weemdih úubhna yuhna, ñ yee úubhna caá. ñ jenah joyátjeh wutnit, ‘Nin pah caá Dios ñ wutat’, ñpĩ niij yee naóh

bohéna caá”, Dios ñ niijná caá’, Isaías ñt niij daacáp tajĩ. (Is 29.13)

⁸ Páant ñ niij daacátji yoobópdih tigaá. Dios ñ wutatdih yap yohnit, ñi ñowā ñ wutatboodíhjih ñi chājna caá. ⁹ Pánih chājnit, Dios ñ wutatdih cádahna, ñi déewā ñ wutatboodíh ñi jepahna caá. ¹⁰ Dios Moisésjidih nin pah ñt niij naáwát túutap tajĩ: ‘Ñi mánadih oinit, ñi táí chājaá. Ded ñ mánadih yeejép naóhndih peéh mao yohat ñ jumbipna caá’, ñt niijip tajĩ.* ¹¹ Páant Moisésji ñ niiját pah, ded ñ mánadih ñ teo wáaquíhichah yuhna, yeébboó ñi teo wáacat túutcan caá. Ñ mánadih ñ wūhat déejidih Diosboodíh ñi wūhat túutna caá. ¹² Pánih bohéna, ñ mánadih caandih yeéb ñi táí chājat túutcan caá. ¹³ Jwĩ déewā ñ wutatdih jepahna, Dios ñ wutatboodíh yap yohna caá ñi chājap. Dawá bíih ñi wutat pahjeh chājat túutna, Dios ñ wutatdih ñpĩ yap yohat túutna caá, Jesús ñt niijip wut jĩ.

¹⁴ Páant fariseowādih niij péa, bita ñjeéh péenitdih ñ pebh bid bojnit, nin pah ñt niijip wut jĩ:

—Yeéb nihat wā naáwátdih táí joinít, ñi beh joyoó. ¹⁵ Dedé jeémát ñih jacdih ñ waadáchah, ñi téih chocochah, ñi téih chocahbut, Dios yeebdíh bíic yoobó ñ enna caá. Obohjeéhtih, ñi yéej wéheatboó ñih jacmant ñ bacachah joiná, ‘Caán yeejép cāac caá’, ñ niij enna caá. ¹⁶ ¡Ded molit jumna, ñ táí joyoó naáh! Jesús ñt niijip wut jĩ.

¹⁷ Páant niij péanit, Jesús wā munná ñt waad béjep wut jĩ. Pánih waad juibínit, ñ bohénit ñ naáwátjidih ñt úubh joyóp wut jĩ. Páant ñ úubh joyóchah joinít, Jesús nin pah queédih ñt niij jepahap wut jĩ:

¹⁸ —¿Páantjeh yeéb ñi beh joi jwúhcan niit? Ñih jacdih waadnit, ñih jeémátboó ñi jenah joyátjeh ñ jéih yéjeacan caá. ¹⁹ Dedé ñi jeémátji ñih wudah díitboó jumnijidih ñpĩ jont yohna caá. Caán ñih caolihdih, ñi jenah joyátjehbut chāhcan, Dios ñ enechah, yeebdíh ñ jéih yéjeacan caá, ñt niijip wut jĩ.

Páant niijná, “Nihat jeémát táini caá”, niijná ñt chājap wut jĩ.

²⁰ Nin pahbut ñt jwúub niij naáwáp wut jĩ:

* 7:10 Ex 20.12; 21.17; Lv 20.9; Dt 5.16

—Ñi yéej wéheatboó ñíih jacmant bacna, ded pah yeejép ñi jenah joyát ã jumatdih ã júutna caá. ²¹⁻²² Pánih yeejép jenah joiná, nin pah ñi jumna caá: Ñi áa nihcannitjñh yeejép chājna, bií déedih nuumná, cāac mao yohna, bitaíh bií déedih tabit en ñinahna, bitadih yéjaíh jenah joiná, yeena, yeejép chājat pínahdih wéhena, biíh cāac ã jumat pah en ñinahna, yeejép dooná naóhna, ‘Weém chah jéihni wā jumna caá’, niíj jenah joiná, túi jenah joicánnitbut ñi jumna caá. Páant yéej chājat ñi jenah joyátmant ã jüóhna caá. ²³ Páant yeejépdih ñi jenah joyóchah ennit, ‘Queét túcannit caá’, Diosboó yeebdíh ã niíj enna caá, Jesús át niijíp wut jñ.

Judío nihcannih Jesúsdih mi jepahat
(Mt 15.21-28)

²⁴ Tiro tátchi, Sidón tátchi pebh juibínit, caanjñh jumni muedíh Jesús wā ít waadáp wut jñ. Caán muúboó ã jumatdih bitadih át naáwát túutcap wut yuh jñ. Obohjeéhtih, ã naáwát túutcah yuhna, ã jumatdih jéihnit, dawá ít juibínachah, queétdih át jéih jweicáp wut jñ. ²⁵ Caán tátchidih biíc yad wili mi nuumbít nemép jumnih mit jumap wut jñ. Pánihna, Jesús ded pah ã chājat doonádih joí, caanjñh ã jumat doonádihbut joinít, ã pebhna mit juibínap wut jñ. Pánih juibínit, Jesúsdih wéina, áih jítcha pebh mit bódicha caj yoh ñajap wut jñ. ²⁶ Caánt Siria baác Fenicia wut jumni tátchidih bóli, Griega wili mit jumap wut jñ. Pánihna, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, mi nuumdíh jumni nemépdih ã bacat túutat pínahdih mit uúbáp wut jñ.

²⁷ Páant mi uúbáchah joinít, nin pah Jesús caántdih át niijíp wut jñ:

—Wébít ít jeémát pínahdih ubnit, ñih mujjiowádih jwí jwíh wūhuchah, ã túican caá. Pánihat pah, judíowā ít jeémát panihni biíh baácdih moondíh wā jwíh wūhuchah, ã túican caá, át niijíp wut jñ.

²⁸ —Ma niiját yoobópdihi tigaá, Maá. Obohjeéhtih, mujjiowā jeémát cáagat naá nump páinit, wébít ít jeémp jéenanidih ípñ jeémpna caá. Pánihna, biíh baácdih bóli wā jumuchah yuhna, weemdíhbut ma teo wáacachah, ã táina caá, Jesúsdih mit niíj jepahap wut jñ.

²⁹ —Páant ma niíj jepahachah, ma nuumdíh jumnihi nemép wāát bac bejna

caá. Enedih ma bejeé, Jesús caántdih át niijíp wut jñ.

³⁰ Páant ã niijíchah joinít, miíh muaná jwúub juibínit, mi nuumdíh nemép wihcannih mi lajachah, mit enep wut jñ.

Wéhecan, joicánnidih Jesús ã booaat

³¹ Jesús wā Tiro tátchi jumni baácmant benit, Sidón tátchidih juibí yap bej, Galilea íim conanaamánt jwúub dei juibínit, Chénat Pah Téihya Tátchina wut jumni pebhboó ít juibínap wut jñ. ³² Páant ít juibínachah, biíc newé wéhecan, joicánnidih Jesús pebh cāacwā ít ub juibínap wut jñ, caandíh ã booaat pínah niijná.

³³ Jéih joicánnidih chibít yuúp Jesús át namah bejep wut jñ. Pánih bejnit, newéih molítidih Jesús áih téih tíbjñh chibít át taj waadánap wut jñ. Pánih taj waadá péanit, Jesús áih téih tíbdih coí cáagnit, newéih nuúcdih át teo jáhanap wut jñ.

³⁴ Pánih teo jáha péanit, jeáboó chéi ennit, caolih jui jéena bojnit, “¡Efatá!” át niijíp wut jñ. “¡Efatá!” niijná, “¡Ma wātaá!” niijná át chājap wut jñ. ³⁵ Páant ã niijíchahjeh, caán joicánniji jéih joinít, áih nuúcbut ã wilahachah, át túi jéih wéhenap wut jñ. ³⁶ Páant ã chājatjidihi ájeéh péenitdih Jesús át naáwát túutcap wut yuh jñ. Obohjeéhtih, páant ã naáwát túutcah yuhna, queétoó chah ít naóh peetép wut jñ. ³⁷ Páant ít naáwáchah joinít, cāacwā ít joí wáhi bejep wut jñ. “Nihatdih caán ã túi chājna caá. ¡Jéih joicánnidih ã joyána caá! ¡Jéih wéhecannidihbut ã wéheat túutna caá!” ít niijíp wut jñ.

8

Cuatro mil cāacwādih Jesús jeémát ã wāhat

(Mt 15.32-39)

¹ Biíh yeó jáap dawá cāacwā Jesús pebh ít míic wáac juibínap wut jñ, páant muntih. Páant ájeéh jumna, jeémát beední ít jumuchah enna, Jesús ã bohénitdih bid bojnit, nin pah queétdih át niijíp wut jñ.

² —Queét jwíjeéh biíc peihcanni yeó jáap ít jumuchah, ñih jeémát ã beedná nacaá. Pánih jeémát wihcannit ít jumuchah, queétdih búdí wā jñgah enna caá. ³ Bitá íjeéh jumnit yuúp jüóhñitji ‘Queét nuúgáp wan

bunágná', niijná, fih munáboó wã jwúb bejat tútcan niít, át niijíp wut jĩ.

⁴ —Obohjeéhtih, ninjĩh tútchi wihcap-boó jamna, queét dawá ĩ jumuchah, ¿ded-boo tígaá ĩ jeémát pínahdih jwĩ jíib chãjbi? Jesúsdi ĩt niijíp wut jĩ.

⁵ —¿Débói pan dah tigaá ñi bíboh? queétdih át niij úbh joyóp wut jĩ.

—Siete dah caá, ĩt niij jepahap wut jĩ.

⁶ Cãacwãdih baácboó chúdat tútnit, siete pan dahdih ubnit, **“Túina caá, Paá”**, Diosdih Jesús át niijíp wut jĩ. Páant niij péanit, caan dáhnadih dajnit, ã bohénitdih wãhntih, cãacwãdih át pãáát tútup wut jĩ. Páant ã wutuchah, ã bohénitboó cãacwãdih pandih ĩt pãáap wut jĩ. ⁷ Biquina queejwãdihbut ĩt bíboh wut jĩ. Pánihna, **“Túina caá, Paá”**, Diosdih niijnít, queejwãdihbut át pãáát tútup wut jĩ. ⁸ ĩ pãáh péanachah, jeémpna, queét ĩt túi wud jumup wut jĩ, buca. ĩ judh jeémpnidih siete wãhna ĩt ub yac yáwanap wut jĩ. ⁹ Queét jeémpnit neonádhjeh ĩ jenah enechah, cuatro mil ĩt jumup wut jĩ. ¹⁰ Páant ĩ jeémp péanachah, Jesús cãacwãdih át wah jwúubanap wut jĩ. Pánih wah jwúuba péanit, ã bohénit bícdih jãáj chóodih át waadáp wut jĩ. Waadnít, Dalmanuta wut jumni baácna ĩt chúh bejep wut jĩ.

Fariseowã Dios ã wẽpatjĩh Jesúsdi ĩ chãj júutat túutat

(Mt 6.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹ Páant ĩ chúh juibínachah, fariseowã Jesúsdi jwãáhnit, caanjĩh ĩt míc wéhenap wut jĩ. Dios ã wẽpatjĩh Jesúsdi ĩt chãj júutat tútup wut yuh jĩ, ã jepahcah, “Dios ã wahni nihcan caá”, niiját túut niijná.* ¹² Páant ĩ wutuchah joinít, Jesús ĩjnit, caolih jaí jéena bojnit, nin pah át niijíp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá yeéb buu láa moón Dios ã wẽpatjĩh chãj júutatdih ñi enih? Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. **Buu jumnitdih Dios ã wẽpatjĩh weém wã chãj júutcan niít**, át niijíp wut jĩ.*

¹³ Páant niij péanit, ã bohénitdih jãáj chóona numah jwúb waadnít, bitadih ĩt yoh chúh bejep wut jĩ.

* 8:11 Mt 12.38; Lc 11.16

* 8:12 Mt 12.39; Lc 11.29

* 8:15 Lc 12.1

* 8:18 Jer 5.21; Ez 12.2; Mr 4.12

Fariseowã, Herodesbut yeejép ĩ bohéatdih Jesús ã naáwát

(Mt 16.5-12)

¹⁴ Pánih jwúb chúh bejnit, ã bohénit ĩ jeémát pínah pandih ĩt quíib buudáp wut jĩ. Bíic pan dahjeh caán jãáj chóoboó át jumup wut jĩ. ¹⁵ ĩ jeémát pínahdih tubit ĩ jenah joyóchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—¿Ñi túi chãja chaáh! Fariseowã, Herodesbut ĩ yee bohéat yeebdih ã tobohna caá. ĩ yee bohéat pan paáát panihni caá. Caán paáát nihat pan pínahdih ã chũhna caá. Páant ã chũát pah, det ĩ yee bohéatdih joinít ĩ yéej bejna caá. Pánihna, ĩ yee bohéatdih ñi túi chãja chaáh, át niijíp wut jĩ.*

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, “Pandih jwĩ ub jũóhcah enna, páant niijná caá ã chãjap”, ĩt míc niijíp wut yuh jĩ.

¹⁷ Páant ĩ míc niijíchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah át niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá yeéb pandih tubit ñi jenah joi? Caandih tubit jenah joinít, ded pah wã naáwát dñi beh joi jwúhcan caá. ¹⁸ Pánih tubit jenah joiná, quíib ñi bíbohna yuhna, molít jamna yuhna, páantjeh ñi beh joicán caá.* ¹⁹ ¿Cinco pan dahbitjĩh cinco mil neonádh wã wãhatjidih ñi náhnican niít? ¿ĩ judh jeémpnidih débói wah tijí ñi ub yac yáwa? át niijíp wut jĩ.

—Doce wuh jíí, ĩt niij jepahap wut jĩ.

²⁰ —Weém siete pan dahdih cuatro mil cãacwãdih wã wãhat túttimah, ¿débói wuh tijí ĩ judh jeémpnidih ñi ub? Jesús át niijíp wut jĩ.

—Siete wuh jíí, ĩt niij jepahap wut jĩ.

²¹ —¿Pánih enna yuhna, páantjeh wã wẽpatdih ñi túi jenah joicán niít? Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Jéih encannidih Jesús ã booaat

²² Queét Betsaida tútchina ĩ chúh juibínachah ennit, cãacwã jéih encannidih Jesús pebh ĩt ub juibínap wut jĩ.

—Caandih teo jãhanit, ma boanaá, Jesúsdi tubit ĩt niij úbáp wut jĩ.

23 Jéih encannidih áih mǝjmant teonit, tátchi jwéejboó caandih Jesús át wái bejep wut jĩ. Caanná nǝmah jǝibínit, áih téih tíbnadiah coí cáagnit, caán newéih quíbnadiah át teo jáhanap wut jĩ.

—¿Ma enechah, jígoh níit? Jesús caandih át níj ǝbh joyóp wut jĩ.

24 —Cǝacwádih wǝ enna yǝh caá. Obohjeéhtih, wǝ enechah, queét máa nahna bejni pah caá ĩ jígohop, át níj jepahap wut jĩ.

25 Páant ā níjíchah joinít, Jesús áih quíbnadiah át jwǝub teo jáhanap wut jĩ, páant mǝntih. Páant ā jwǝub teo jáhanachah, nihadiah át túi enep wut jĩ, baca. 26 Pánihna, Jesús caandih áih mǝná wah bojnit, nin pah át níjíp wut jĩ:

—Tátchiboó jwǝub bejcanjeh, butéh meemdih wǝ chǝjatjidih bitadiah ma naóh peétca bojoó, át níjíp wut jĩ.

“Meém Cristo, Dios ā wahní caá”, Pedro Jesúsdiħ ā níjít

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

27 Jesús ā bohénit bícdih Cesarea Filipo wǝt jumni tátchi pebh jumni tátchinaboó ĩt bejep wut jĩ. Pánih namádih bejnit, Jesús ā bohénitdih nin pah át níj ǝbh joyóp wut jĩ:

—¿Weemdih ded pah tigaá cǝacwǝ ĩ níj? át níjíp wut jĩ.

28 —Biquína ‘Juan Daabáni nacaá’, níj, bita ‘Elías nacaá’, níj, bita ‘Dios naáwátidih naóh yapanit bícdih bóo nacaá’, ĩ níj ná beé, ā bohénit caandih ĩt níj jepahap wut jĩ.*

29 —Queét páant ĩ níjíchah, ¿yeébbóó ded pah tigaá ĩ níj jenah joí? queétdih át níjíp wut jĩ.

—Meém Cristo, Dios ā wahní caá, Pedrobóó át níj jepahap wut jĩ.*

30 —Weemdih ‘Caán Cristo caá’, bitadiah ĩ níj naóh peét jwǝhca bojoó, Jesús queétdih át níjíp wut jĩ.

Ā wǝnat pínahdih Jesús ā naáwát

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

31 Jesús queétdih nin pah át níj naóh bohé jwíhip wut jĩ: **“Weém, nihát cǝacwǝ úud jeñédih tubit yeejép yapat caá náahap.**

* 8:28 Mr 6.14-15; Lc 9.7-8

* 8:29 Jn 6.68-69

* 8:34 Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24

* 8:35 Mt 10.39; Lc 17.33;

Jn 12.25

Weemdih náahcan, jwǝ nǝowǝ, sacerdotewǝ ĩ maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitbut weemdih ĩ mawat túatbipna yǝh caá. Obohjeéhtih, páant ĩ mawachah yǝhna, bíc peihcanni yeó jáap túttimah, wǝ jwǝub boó pad jǝóhbiipna caá”, át níjíp wut jĩ.

32 Páant níj naóhna, ĩ túi beh joyátjeh queétdih ā naáwáchah, Pedroboó chibít yǝúpbít caandih nǝmah jǝibí nǝhñit, páant át níjít túatcap wut jĩ. 33 Páant ā níjít túatcah joinít, Jesús ā bohénitdih tac pǝud ennit, Pedrodih nin pah át níj jáihñǝp wut jĩ:

—Satanás ā náah yacat pah wéhena caá ma chǝjap. Ma jenah joyát cǝacwǝ ĩ jenah joyátjeh caá. Dios ā jenah joyát nihcan caá, Pedrodih át níjíp wut jĩ.

34 Páant níj péanit, cǝacwádih, ā bohénit bícdih ā pebhna bid bojnit, nin pah Jesús queétdih át níj naóh bohénap wut jĩ:

—Ded wǝjeéh pééhna, ded pah caanjéh ā wǝi chǝjíhatdih cádahñit, weém wǝ weñat pínahboodih caá chǝjat náahap.* 35 Ded ā weñat pínahdihjeh chǝjni, iiguípna ā bejbipna caá.

Obohjeéhtih, wǝ weñat pínahboodih chǝjni, wǝ bohéatdih túi jenah joiní, yeó jáap jumat pah wǝjeéh ā túi jumbipna caá.* 36 Nin baácdih jumni dawá bíí déedih bíbohna yǝhna, iiguípna ā bejchah, ā bíbohátji caandih dedé pínah nihcan níit. 37 Áih caolih iiguípna ā bejchah, ded pah tigaá áih caolihjidih áta jwǝub jíib chǝj baca. 38 Bǝu yeejép wǝ, Diosdih náahcannit, ĩ weñat pínahdihjeh chǝjnit ĩ jumna caá.

Páant queét yeejép wǝ ĩ joyóchah, biquína weemdih, wǝ bohéatdihbut tíic jenah joinít, ‘Weém caandih wǝ jéihcan caá’, ĩ níj bípna caá. Pánihna, weém nihát cǝacwǝ úud jeñé, táinit ángelwǝ bícdih, wǝ íp ā yeh iigátjĩh jwǝub dei jǝóhna, queét weemdih ĩ tíic jenah joyátjidih náhnit, ‘Queétdih wǝ jéihcan caá’, weembút wǝ níj bípna caá, Jesús át níjíp wut jĩ.

9

1 Páant níj péanit, nin pah Jesús queétdih át jwǝub níj naáwǝp wut jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Biquína yeéb ninjñh jumnit ñi wñat pínah jãtih, Dios nihat maáh jumna, ã wēpatdih ã jũtuchah, ñi enbipna caá, ãt niijíp wut jĩ.

*Dios ã yeh iigátjñh Jesús ã ññhat
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)*

² Seis yeó jáap túttimah Pedro, Santiago, Juan, queét biíc peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús ãt ñumah púuh laab béjep wut jĩ. Caanná ã púuh laab jũbíát túttimah, ã enechah, ã jígoahat ãt túut ñumáp wut jĩ. ³ ãih yégueh chóo túi baáb yeh iigni ãt jígohop wut jĩ. Nin baácđih moón yégueh chocnit, pánih túi baabní ã jéih choccan caá. ⁴ Páant ã yeh iiguíchah, Elías, Moisésji biícđih Jesús pebh jígoñnit, caandíh ã míc wéhenachah, queét biíc peihcannit ã bohénit ãt enep wut jĩ. ⁵⁻⁶ Páant ã jígohochah ennit, queét tubit ãt úumap wut jĩ. Pánih úumna, ded pah ã niiját pínahđih jéihcan, nin pah Pedro Jesúsđih ãt niijíp wut yuh jĩ:

—Maá, jwiít ninjñh jwĩ jumachah, ã túina caá! Biíc peihcanni mñu dáhna jwĩ chãjbipna caá. Míih pínah, Moiséh pínah, Elíaih pínahđihbut jwĩ chãjbipna caá, ãt niijíp wut yuh jĩ.

⁷ Páant ã niijíchahjeh, mah pñh panihni queéđđih ãt dei jayúp wut jĩ. Páant ã dei jayúchah, caanmánt Dios nin pah ãt niijíp wut jĩ: “Nin wã wũúh, wã oini caá. Pánihna, ã naáwáchah, caandíh ñi túi joyoó”, ãt niijíp wut jĩ.* ⁸ Páant ã niij pánachah, Pedrowã jwúub enna, Jesúsđihjeh ãt enep wut jĩ. ã ennitjiboó ãtát jwúub buudáh bejep wut jĩ.

⁹ Pánihna, jeemánt jwúub dei bejnit, Jesús queéđđih nin pah ãt niijíp wut jĩ: **“Butéh páant ã yapatđih bitadđih ñi naóh jwuhca bojóo. Weém, nihat cãacwã úud jeñé, wñnniji wã jwúub boo pud jũúwát túttimah, caandíh bitadđih ñi naáwáp buca”,** ãt niijíp wut jĩ.

¹⁰ Pánihna, ã niijátjñh pahjeh queét ã enatjđih bitadđih ãt naóh jwuhcap wut jĩ. Queéđđeh nin pah ãt míc niij úubh joyóp wut jĩ: “Wñnniji wã jwúub boo pud jũúwát túttimah”, niijná, ¿Ded pah niij tígaá páant ã niij?” ãt míc niijíp wut jĩ. ¹¹ Páant niij míc

wéhenit, Jesúsđih nin pah ãt niij úubh joyóp wut jĩ:

—‘Cristo, Dios ã wãhni, ã jũúwát pínah jãtih, Elías ã jwíih jũóhbiipna caá’, Moisés ã wutátjđih bohénit ãt niijná caá. ¿Ded pah niij tígaá páant ã niij? caandíh ãt niijíp wut jĩ.*

¹²⁻¹³ —Yoobópdih tígaá. Elías jwíih jũóhni, nihatđih ámohni ã jumna caá. Dios naáwátđih naóh yapanit ã naóh daacátjñh pahjeh, weém, nihat cãacwã úud jeñé, dawá láa yeejép wã yarbipna caá. Bita weemdíh náahcan, yeejép ã chãjbipna caá. ¿Páant ã niij daacátjđih yeéb ñi beh joicán niit? Pánihna, nindih yeebdíh wã naóhna caá: Elías panihni Juan Daabáni wãát jwĩ péana beé. Páant ã jayúchah, queét ã náahatjñh pahjeh caandíh yeejép ãt chãjap wut jĩ. Páant jĩ caandíhbut ãt niij daacáp tajj, Jesús queéđđih ãt niijíp wut jĩ.

*Wã wñat jumnidđih Jesús ã booaat
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)*

¹⁴ Páant ã niiját túttimah, jeejiboó jumnitjñh jwúub dei bejna, dawá cãacwã ã bohénit pebh ã jumachah, Jesús wã ãt enep wut jĩ. Moisés ã wutátjđih bohénitboó ã bohénit biícđih míc jũih ñaácna ãt chãjap wut jĩ. ¹⁵ Pánihna, Jesús wã ã dei jũbínachah, nihat caandíh wéi ennit, Jesúsđih jwááđđih ãt ñáo ñah bejep wut jĩ. ¹⁶ ã pebh ã jũbínachah, nin pah queéđđih Jesús ãt niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih yeéb míc jũih ñaác tibeé ñi chãj? ãt niijíp wut jĩ.

¹⁷ Páant ã niij úubh joyóchah joinít, cãacwã cãtíh ññhni nin pah ãt niij jepahap wut jĩ:

—Bohéní, wã wũúh nemép jumnidđih meemdíh wã úb jũúwáp yuh be. Nemépboó caandíh déheanit, ãt wéheat túutcan caá. ¹⁸ Wã wũúhđih déheat ã jũúwáchah, baácboó buagnít, maojñh nah chãácnit, ãt jwiwáh bejna caá. Pánih bejnit, jacmant moj chej tubit ãt bacna caá. Páant ã jumachah, ma pej jumnitđih nemépdđih wã bacaat túutap yuh be. Obohjeéhtih, queét ã jéih bacacap be, Jesúsđih ãt niijíp wut jĩ.

¹⁹ —Maatápdđih yeebdíh wã bohénachah yuhna, páantjeh weemdíh ñi túi jenah joicán

* 9:7 2P 1.17-18; Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22 * 9:11 Mal 4.5; Mt 11.14

caá. ¿Débólih maatápdih tiguaá weemdíh yeéb ñi jepahbi? Caán wébít dih ma ʘb jǎáwá, Jesús queétdih át niijíp wut jǎ.

20 Páant ǎ niijíchah joinít, nemép jumnidih Jesús pebh ít ʘb bejep wut jǎ. Í ʘb jǎibínachah, Jesús dih ennit, nemépboó wébít dih baácboó numah buugúchah, át ñaj tǎpúnap wut jǎ. Páant ǎ ñaj tǎpúnachah, jacmant moj chej búdí át bacap wut jǎ.

21 —¿Débólih maatápdih tiguaá nin wébít páant ǎpǎ jum? Jesús behedih át niij ʘbhh joyóp wut jǎ.

—Wébítjeh ǎ jumuchah, ǎ jwíhip be.
22 Nemépboó caandíh tǎú cáutboó numah buug cáwíh nit, mujboobút numah buug báah nit, dawá láa ǎ mao yohíhip jǎ. Ma jéihna, jwiít dih jǎgah ennit, ma teo wáacá, Jesús dih át niijíp wut jǎ.

23 —Weemdíh ma túi jenah joyóchah, Dios nihat túi jéihni meemdíh ǎ teo wáacbi na caá, Jesús caandíh át niijíp wut jǎ.

24 —Meemdíh wǎ túi jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, chah wǎ túi jenah joyát pínah niijná, weemdíh ma teo wáacá, át niijíp wut jǎ.

25 Dawá queét pebhna ñáo ñah bejnit, í míc wáac jǎibínachah ennit, Jesús nemépdih nin pah át niij jǎihñup wut jǎ:

—Meém wéheat tǎutcanni, joyát tǎutcanni nemép nin wébít dih jumni ma bac bejeé. Pánih bac bejnit, caandíh ma jwǎub tac buugáca bojoó, át niijíp wut jǎ.

26 Páant ǎ niij jǎihñuchah joinít, ñaácnit, wébít dih baácboó jwǎub numah buugnít, ñaj tǎpúnit, nemép át bac bejep wut jǎ. Páant ǎ chǎjachah, wébítboó wanni pah át ñajap wut jǎ. “Caán ǎ wunnah bejna caá”, dawá ít niijíp wut yuh jǎ. 27 Páant í niijíchah yuhna, Jesúsboó caandíh ǎih muj nahdih át teo wái ñahanap wut jǎ. Páant ǎ teo wái ñahanachah, wébít át ñah ñuhup wut jǎ.

28 Tǎttimah, Jesús wǎ muúboó í waád jǎibínachah, bita wihcah, ǎ bohénitjeh caandíh nin pah ít niij ʘbhh joyóp wut jǎ:

—¿Dépanih tiguaá jwiítboó caán nemépdih jwǎ jéih bacacan? ít niijíp wut jǎ.

29 —Pánihni nemépdih yohíhna, jeémp jwǎhcanjeh, Dios dih búdí ʘbát caá náahap, Jesús queétdih át niij jepahap wut jǎ.

Jesús ǎ wunnat pínahdih ǎ jwǎub naáwát (Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30-31 Tǎttimah, í jumni jǎ tǎtchimant Galilea baácna Jesús wǎ ít bejep wut jǎ. Capernaum tǎtchina bejni namádih bejna, Jesús ǎ bohénit dih át bohé bejep wut jǎ. Pánih queétdih bohé bejna, ǎ bohénit dihjeh ǎ túi bohéát tǎut niijná, dedboó í bejat pínahdih bita í jéihyatdih át náahcap wut jǎ. Pánih bohé jib bejna, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jǎ:

—Weém nihat cáacwǎ úud jeñédih teonit, jwǎ déewǎ bitaboodíh í wǎhbipna caá. Páant í wǎhuchah, weemdíh í mao yohbipna yuh caá. Obohjeéhtih, í mawachah yuhna, bíc peihcanni yeó jáap tǎttimah, wǎ jwǎub boo pud jǎóhbipna caá, páant mantih, át niijíp wut jǎ.

32 Páant ǎ niijíchah joiná yuhna, queét ít túi beh joicáp wut jǎ. Pánih beh joicán, úumna, ít jwǎub ʘbhh joicáp wut jǎ.

“Déhe tiguaá ñi maáh panihni”, Jesús ǎ niiját

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Galilea baác dih bejna, Jesús wǎ Capernaum tǎtchiboó ít jǎibínap wut jǎ. Pánih jǎibínit, ǎ chéenwǎih muúdíh waadnít, Jesús ǎ bohénit dih nin pah át niij ʘbhh joyóp wut jǎ:

—Namáboó jǎóh nit, ¿Dedédih míc wéhe tibeé ñi chǎj? át niijíp wut jǎ.

34 Páant ǎ niijíchah joinít, ít jepahcap wut jǎ. Namádih bejna, nin pah queétjeh ít niij míc wéhenap wut jǎ: “Chah jéihni jumna, weémboó maáh panihni wǎ jumna caá”, ít míc niijíp wut jǎ.* 35 Páant í míc niijátjidi h tíicna, Jesús dih ít jepahcap wut jǎ. Páant í jepahcah ennit, jǎibí chǎudnit, ǎ bohénit dih bid bojnit, nin pah queétdihjeh át niij naáwáp wut jǎ:

—Ded waóhni jumíhna, péeni jumát caá náahap. Ded maáh jumíhna, nihatdih teo wǎhni jumát caá náahap, át niijíp wut jǎ.*

36 Páant niijnít, wébít dih bid bojnit, queét cátih át ñuhat tǎutap wut jǎ. Ñuhat tǎutnit,

* 9:34 Lc 22.24 * 9:35 Mt 20.26-27; 23.11; Mr 10.43-44; Lc 22.26

caandih pin teonit, Jesús nin pah queédih át niijíp wut jī:

³⁷ —Ded wā náah yacatdih chājat túut niijná, biíc nin panihni wébít dih wēi jwāáhna, weemdihbut ā wēi jwāáhna caá. Pánih weemdih wēi jwāáhna, wā íip, weemdih wahnidihbut ā wēi jwāáhna caá, át niijíp wut jī.*

“Ded jwiútdih en jūihcanni jwiútdih teo wáacni caá”, Jesús ā niiját

(Lc 9.49-50)

³⁸ Túttimah, Juan Jesús dih nin pah át niijíp wut jī:

—Bohéní, jwī enechah, biíc newé ma wēpatjīh nemépwādih ā bacat túutap be. Obohjeéhtih, jwījeéh jumni ā nihcah, caandih páant jwī chājat túutap be, át niijíp wut jī.

³⁹ Páant ā niijíchah joinít, Jesús ā bohénitdih nin pah át niijíp wut jī:

—Páant caandih ñi niijcá bojoó. Ded wā náah yacatdih chājat túut niijná, wā wēpatjīh chāj júutna, túttimah weemdih yeejép ā jéih niijcán niit. ⁴⁰ Ded jwiútdih en jūihcanni jumna, jwījeéh ā jumna caá.* ⁴¹ Yoobóp dih yeebdih wā naóhna caá. Wíhwā ñi jummat jíib, ded yeebdih ā túi teo wáacachah enna, Dios caandihbut ā túi chājbipna caá. Ñi babhbat pínah mahbitdihjeh yeebdih ā wūhuchah, páant ā chājat jíib caandihbut Dios ā túi chājbipna caá, Jesús át niijíp wut jī.*

Bitadih jwī yéej chājat túutuchah, jwiútdih búdí peéh chājat ā jummat

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴² “Nin wébít panihni weemdih túi jenah joinídih ded yeejép ā chājat túutatjí jíib, Dios caandih yeejép pohba ā peéh chājbipna caá. Caán ā yéej chājat túutat pínah jātih, āih butdih búdí jeé júdujīh chéu búudhnit, búdí mujna caandih í yohochah, āta túi tagaá. Páant í chājachah, caán wébít panihnidih ā yéejacah nihna, Dios páant bóo pohba caandih āta peéh chājcan tagaá. ⁴³⁻⁴⁴ Ñíih téihyajīh yeejép chājna, caán téihyadih bóod yohat pahjeh caán ñi yéej chājatdih ñi cádaahaá. Caandih cádahcan, iiguípna

ñi bejbipna caá. Caanná iigát dūbcan, coyiwābut wūncannit í jambipna caá. Ñíih téihyadih ñi bóod yohochah nihna, caan dāhjuh āta būud tagaá. Yeéboó pánihni cóloh jumna yūhna, túttimah Diosjeéh ñi túi jambipna caá. Obohjeéhtih, chéat pah téihyajīh iiguípna ñi bejehchah, búdí yeejép ñita yap tagaá. Pánihna, ñi yéej chājatdih cádahat caá náahap.* ⁴⁵⁻⁴⁶ Biíc yoobó ñíih jíthchājīh yeejép chājadih bejna, caán jíthchadihbut bóod yohat pahjeh caán ñi yéej chājatdih ñi cádaahaá. Caandih cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá. Caanná iigát dūbcan, coyiwābut wūncannit í jambipna caá. Ñíih jíthchadih ñi bóod yohochah nihna, caan dāhjuh āta būud tagaá. Yeéboó pánihni cólohjuh jumna yūhna, túttimah Diosjeéh ñi túi jambipna caá. Obohjeéhtih, chéat pah jíthchājīh iiguípna ñi bejehchah, búdí yeejép ñita yap tagaá. ⁴⁷⁻⁴⁸ Biíc yoobó ñíih quíibjīh ennit, yeejép chājna, caan dāhdih ñi wāat yohat pah caán ñi yéej chājatdih ñi cádaahaá. Caandih cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá.* Caanná iigát dūbcan, coyiwābut wūncannit í jambipna caá.* Caán quíib dih ma yohochah nihna, caan dāhjuh āta būud tagaá. Pánihna, biíc būwá quíib wihcanni yūhna, túttimah Diosjeéh ñi túi jambipna caá. Obohjeéhtih, chéat pah quíibjīh iiguípna ñi bejehchah, yeejép pohba ñita yap tagaá.

⁴⁹ “Nin baácdih jum jwūhna, nihat cāacwā yeejép yapat caá náahap, í yéej chājatdih cádahnit, túinijeh í túut nūumát pínah niijná. Jwī jeémát dih nūumni āpī náahna caá, ā túi nuñat pínah niijná. Pánihat pah, cāacwā dihbut yeejép yapat ā náahna caá, túut nūumnít, í túi chājat pínah niijná. ⁵⁰ Nūumni buiná, jeémát dih ā túi nuñana caá. Obohjeéhtih, nūumni ā buyát beedéchah, ñi jéih jwūub buyácan caá. Pánihna, ñi jeémát dih nūumnijīh ñi túi buyát pah, yeé bitajeéh biíc dih ñi túi jummat túut niijná, túinijeh ñi chājaá”, Jesús queédih át niijíp wut jī.*

10

* 9:37 Mt 10.40; Lc 10.16; Jn 13.20

* 9:40 Mt 12.30; Lc 11.23

* 9:41 Mt 10.42

* 9:43-44 Mt 5.30

* 9:47-48

Mt 5.29 * 9:47-48 Is 66.24

* 9:50 Mt 5.13; Lc 14.34-35

Īweha mánadih ĩyohcat
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Capernaum tútchimant bejnit, Judea baácna juibínit, Jordán muj conanaáboó Jesús wã ĩ cháh juibínachah, dawá Jesús pebh ĩt míc wáac juibínap wat jĩ, páant mantih. Páant ã pebh ĩ míc wáac juibínachah ennit, ãpĩ bohéatji pahjeh mantih át jwúub bohénap wat jĩ. ² Páant ã bohéat pónih, fariseowábut ĩt juibínap wat jĩ. Pánih juibínit, Jesús dih nin pah ĩt niúj wúubh joyóp wat jĩ, ded pah ã jepahatdih joinít, caandíh ĩ naóh yacat túut niijná:

—¿Jwĩ weha mána yaáhdih jwĩ yohochah, ã túimi naniít? ¿Dios ã watatboó páant niít ã chãjat túutur, ma jenah joyóchah? ĩt niijíp wat jĩ.

³ —**¿Ded pah tigaá Moisés át niúj watji?** Jesús queétdih át niúj wúubh joí jwúubanap wat jĩ.

⁴ —‘Majeéh bólidih cádahíhna, “Meém ma táicat enna, meemdíh wã yohna caá”, niúj daácnit, caántdih ñi wúuhú. Páant niúj daác wúhñit, majeéh bólidih ma cádahachah, ã táina caá’, Moisés át niúj daacáp tajĩ, fariseowã ĩt niúj jepahap wat jĩ.*

⁵ —**Diosdih ñi nūowã ĩ jepahíhcah enna, páant Moisés át niúj daacáp tajĩ.** ⁶ Páant ã niúj daacátji ã jumachah yuhna, jon jãtíh nin baácdih chãjnit, newé yad biícdih Dios át chãjap wat jĩ.* ⁷ Pánih biícdih ã chãjachah, newé ã mánadih cádahnit, yad biícdih ãpĩ jumna caá. ⁸ Queét chénewã jumna yuhna, biíc bácah paníhñit caá ĩ jumap.* ⁹ Pánihna, Dios queétdih biíc bácah paníhñit ã chãjachah, queétjeh míc cádahcat caá náahap, Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

¹⁰ Páant ã niiját túttimah, muúboó jumna, páant ã naáwátjidih ã bohénit caandíh ĩt wúubh joyóp wat jĩ. ¹¹ Páant ĩ wúubh joyóchah, nin pah queétdih át niúj jepahap wat jĩ:

—**Ded ãjeéh bólidih yohñit, biíh wilidih jwúub áa jumna, ã yohñidih yeejép ã chãjna caá.** ¹² **Yad wilibut newédih yohñit, biíhdih jwúub áa jumna, mi yohñidih yeejép mi chãjna caá,** Jesús át niijíp wat jĩ.*

* **10:4** Dt 24.1-4; Mt 5.31 * **10:6** Gn 1.27; 5.2 * **10:8** Gn 2.24 * **10:12** Mt 5.32; 1Co 7.10-11 * **10:15** Mt 18.3 * **10:19** Ex 20.13; Dt 5.17 * **10:19** Ex 20.14; Dt 5.18 * **10:19** Ex 20.15; Dt 5.19 * **10:19** Ex 20.16; Dt 5.20
* **10:19** Ex 20.12; Dt 5.16

Jesús wébít dih ã wúubát
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Cáacwã ĩ wehdih ã teo jãha wúubát pínah niijná, Jesús pebhna ĩ mána ĩt wúub juibínap wat yuh jĩ. Obohjeéhtih, ã bohénitboó queétdih ennit, ĩt jíponih jũihñur wat jĩ. ¹⁴ Páant ĩ jũihñuchah ennit, Jesús íjñit, ã bohénitboodíh nin pah át niúj jũihñur wat jĩ:

—**Wébít wã pebh ĩ jãwá naáh. ‘Ñi bejca bojoó’, queétdih ñi niijcá bojoó. ‘Dios wã maáh caá’, niijnít, queét wébít caá táí jenah joinít ĩ jumap.** ¹⁵ **Dios ã maáh jumapna waadnítoó nit wébít ĩ jenah joyát pah jenah joinít ĩ jumna caá. Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nitbit Diosdih ĩ náahat pah yeéb ñi náahcan, Dios pebhna ñi jéih bejcan niít, át niijíp wat jĩ.***

¹⁶ Páant niúj péanit, wébít dih wúub teo jãhanit, nin pah Diosdih át niúj wúubap wat jĩ: **“Nitbitdih ma táí teo wáacá, Paá”,** át niijíp wat jĩ.

Dawá bií déedih bíbohni Jesús dih ã wúubh joyát
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jesús wã namádh ĩ bejchah, biíc newé ñáo ñah bej, Jesús pebh bódhca caj yoh ñajñit, caandíh wéina, nin pah át niúj wúubh joyóp wat jĩ:

—¿Táí Bohéní, páantjeh Diosjeéh jumíhna, ded pah tigaá wã chãjbi? át niijíp wat jĩ.

¹⁸ —¿Dépanih tigaá ‘Táini’, weemdíh ma niúj? Diosjeh caá táini. ¹⁹ Dios ã watatdih ma jéihna caá. **‘Cáacdh ma mao yohca bojoó.* Ma áa nihcannihjĩh ma yéj chãjca bojoó.* Ma nūumcá bojoó.* Ma yeeca bojoó.* Bitadih yee naóhñit, ĩh bií déedih ma wúubca bojoó. Ma mánadih táinijeh ma chãjaáp’, Dios ã niijíp jĩ. Caán ã watatdih jepahat caá náahap,** Jesús caandíh át niijíp wat jĩ.

²⁰ —Bohéní, wébít jumna, wã yap yohcatji pah, wúub biíc yoobó wã yap yohcan caá, Jesús dih át niijíp wat jĩ.

²¹ Páant ã niijíchah joí, en jãhanit, Jesús caandíh át oyop wat jĩ.

—Diosjeéh ma táí jumat pínah, bainí caá meemdíh ã jadhdup. Nihat míih bíí déedih jíib chājadih ma bejeé. Pánih jíib chājnit, caán jíibdih moh yéejnitdih ma wūhuá. Páant ma wūhuchah, nin baácboó ma bíbohatji chah táini míih pínah Dios pebhboó ã jumbipna caá. Wā niiját pah chāj péa, wājeéh ma pée jūúwá, Jesús ãt niijíp wut yuh jī.

²² Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yuhna, caánboó dawá bíí déedih bíbohni jumna, ãih bíí déedih jíib chāj wāhíhcan, búdí ãt jīgahap wut jī. Pánih jīgahnit, jepahcanjeh, ãt jwúub bejep wut jī.

²³ Páant ã jwúub bejehchah, ã bohénitdih tac páud ennit, nin pah Jesús queétdih ãt niijíp wut jī:

—**jDawá bíí dée bíbohni Dios ã maáh jumapna í waadát ã buona caá!** ãt niijíp wut jī.

²⁴ Páant ã niijíchah joinít, queétboó ãt joi wáhi bejep wut jī. Páant ã wáhi bejehchah ennit, queétdih Jesús nin pah ãt jwúub niij naáwáp wut jī:

—**Némewáá, det Diosdih táí jenah joicán, ‘Nihat wíih bíí déejíh wā táí yapbipna caá’, niij jenah joinít, Dios ã maáh jumapna í jéih waadcán caá.** ²⁵ Camelloboó awí íitbitdih ã yabac bejíhichah nihna, ãta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bíí dée bíbohni Dios ã maáh jumapboó ã waadíhichah yuhna, búdí ã buona caá, ãt niijíp wut jī.*

²⁶ Páant ã niijíchah joinít, chah wáhi bejna, queétjeh nin pah ãt míic niijíp wut jī:

—Páant ã niijíchah bácah, Dios ã jumapboó ded ã jéih waadcán níit, ãt niijíp wut jī.

²⁷ —**Cāacwā ded pah í jenah joyátjéhjeh í táí chājíhna yuhna, Dios pebhboó í jéih bejcan níit. Diosjeh iiguípna bejnit déedih ã táí ubna caá. Caanjéh tigaá nihatdih jéih beedáni. Dedé jéihcat pínah caandíh ã wíhcan caá,** Jesús queétdih ãt niijíp wut jī.

²⁸ —Maá, weemdíh ma joi jwúuhá. Ma-jeéh péeat túut niijná, jwiítboó nihatdih jwí cádahap jī, Pedroboó ãt niijíp wut jī.

²⁹⁻³⁰ —**Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det wíih táini doonádih jepahnit, wā weñat pínahdih chājat túut niijná, nihat íih bíí**

déedih cádahnit, páant ã chājat jíib búdí túinidih í bíbohbiipna caá. Íih mūunádih, í úudwādih, í mánadih, í weha mána yaádhidih, í wehdih, íih wápchidih yuh buca cádahnit jumna, nin baácboó jum jwuhna, chah dawá í bíbohbiipna caá. Obohjeéhtih, pánih táini jumna yuhna, yeejérbat í yapbipna caá. Túttimah bóo láabat páantjeh Dios bíicdih í jumbipna caá. ³¹ Obohjeéhtih, nin baácboó jum jwuhnit, dawá cāacwā búdí bíí dée bíbohniitji, Dios pebhboó moh yéejnit í jumbipna caá. Pánihna, nin baácboó dawá moh yéejnitji jeáboó maáta í jumbipna caá, Jesús queétdih ãt niijíp wut jī.*

Jesús ã wunat pínahdih ã jwúub naáwát (Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Túttimah, Jesús Jerusalén tútchina ã bohénitdih ãt numah aab béjep wut jī. Caán tútchina ã numah bejehchah ennit, ã bohénitboó ãt wáhi bejep wut jī. Bitá íjeéh péenitbat búdí ãt úumap wut jī. Pánihna, Jesús doce ã bohénitdihjeh bitadih yūpbit numah bejnit, ded pah cāacwā caandíh í chājat pínahdih queétdih ãt jwúub naáwáp wut jī: ³³ **“Jerusalén tútchina aab béjna caá jwí chājap. Caanná jwí jaibíat túttimah, weém, nihat cāacwā úud jeñédih caanjíh moón í teobipna caá. Pánih teonit, sacerdotewā í maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit bíicdih í wāhbipna caá. Pánih wāhniit, judíowā nihcannitboodíh í jwúub wāh yapabipna caá, weemdíh í mao yohat pínah niijná.** ³⁴ Páant ã mao yohat túutuchah, queétboó deoh naóh, mao mácjíh coí jáhanit, weemdíh í páibipna caá. Páant ã chājat túttimah, weemdíh í mao yohbipna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ã mao yohochah yuhna, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwúub boo pud jūóhbipna caá, páant muntih”, ãt niijíp wut jī.

Santiago, Juanjéh Jesúsdih í wūbh joyát (Mt 20.20-28)

³⁵ Páant Jesús queétdih ã niij naóh péanachah, Zebedeo weh Santiago, Juanjéh Jesús pebhna jaibínit, caandíh nin pah ãt niijíp wut jī:

—Bohéní, jwí niiját pah jwiítidih ma chāj wūhuá, ãt niijíp wut jī.

36 —¿Ded pah wã chãjat tigaá yeéb ñi náah? Jesús queétdih át niij úbh joyóp wat jĩ.

37 —Nihat cãacwã ñi maáh waadná, meém biíc dih jwiít dih but ma chúdat tútú, majeéh maáta jwĩ jummat pínah niijná. Weemdih ma jéihyepmant bóo buwámant chúdat tútú, wã údboodih wáyámant bóo buwámant ma chúdat tútú, Jesús dih át niijíp wat jĩ.

38 —Ded pah yeéb yeejép ñi yapat pínah dih jéihcan yuhna, páant weemdih ñi niij úbhna caá. ¿Buu weém yeejép wã yapat pínah dih biíc yoobó yeebbút yeejép yapnit, ñi jéih buujámi naniít? queétdih át niij úbh joyóp wat jĩ.*

39 —Biíc yoobó yapna yuhna, jwiítboó jwĩ jéih buujámi nacaá, ñi niij jepahap wat jĩ.

—Weém yeejép wã yapat pahjeh yeebbút yeejép ñi yapbipna caá. 40 Obohjeéhtih, pánih yapnit pínah ñi jumuchah yuhna, wãjeéh chúdnit pínah dih wã jéih ñiocan caá. Caandih wã ípboó átát ámoh jwej péa tagaá. Pánihna, caán ñi ñionitjeh wã jéihyepmant bóo buwámant, wáyámant bóo buwámant but ñi chúdbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

41 Santiago Juanjĩh ñi úbátjidih joinít, bita ñi bohénitboó queétdih ñi íjip wat jĩ. 42 Páant ñi íjichah ennit, nihat queétdih bid bojnít, Jesús nin pah át niij naáwáp wat jĩ:

—Dios dih jéihcannit maátaboó ñih cãacwã dih watna, nihat jéihnit dée pah queétdih ípĩ wép watna caá. 43 Yeébbó páant ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, ñijeéh jumni ded maáh jumihna, nihat ájeéh moondih teo wãhni panihni jummat caá náahap.* 44 Ded nihat dih watihna, bitadih teo wãhni ñi jumna náah.* 45 Weembút oboh jumni panihni wã jumna caá. Pánih jumna, weém nihat cãacwã úd jeñé jumna yuhna, nin baácboó jãohna, cãacwã weemdih ñi teo wãhat dih wã bidcan caá. Pánih bidcan, queétdih teo wáacadih wã jãúwáp be. Dawá ñi yéejat jíib iiguípna bejnít déejidih túi ubat tútú niijná, queétdih wan wãhudih wã jãúwáp be, Jesús át niijíp wat jĩ.*

Jéih encanni Bartimeodih Jesús ñi booaat (Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

46 Túttimah, Jesús ñi bohénit biíc dih Jericó tútchiboó ñi juibínap wat jĩ. Juibínit, ñi waad yábac bejehah, queétdih dawá ñi péenap wat jĩ. Páant ñi yabac bejehah, jéih encanni, Bartimeo wat jumni, namá jwéej dih dinero úbh chúdna át chãjap wat jĩ. Caán Timeo ñi wũh wat jĩ.

47 Pánih chúdnit, Jesús wã ñi yap bejehah joinít, Bartimeo nin pah át niij ej jwíhip wat jĩ:

—Jesús, David jumma, Dios ñi wãhni, weemdih ma jĩgah en teo wáacá! át niij ejep wat jĩ.

48 Obohjeéhtih, páant ñi niij ejehah joinít, cãacwã caandih ñi jũihñup wat jĩ:

—Pánih ejcan, ma laihca bojoó, ñi niijíp wat yuh jĩ.

Obohjeéhtih, páant ñi niij jũihñuchah yuhna, Bartimeoboó chah wépép át ejep wat jĩ.

—David jumma, Dios ñi wãhni, weemdih ma jĩgah en teo wáacá! át niijíp wat jĩ.

49 Bartimeo páant ñi niij ejehah joinít, bejna yuhna, chãonít, nin pah Jesús át niijíp wat jĩ:

—Caán ñi jãúwá náah, át niijíp wat jĩ.

—Ma weñeé. Ma ñah ñuhú. Meemdih ‘jãúwá’, ñi niijná caá, caandih ñi niijíp wat jĩ.

50 Páant ñi niijíchah joinít, áih jih bóo yégueh chóodih ub yoh jéena, ñah ñuhnit, Bartimeo Jesús pebhna át bejep wat jĩ.

51 Páant ñi pebhna juibínachah, Jesús caandih nin pah át niij úbh joyóp wat jĩ:

—¿Dedé dée tigaá meemdih wã chãjbi? át niijíp wat jĩ.

—Bohéní, búdí wã enihna caá, át niij jepahap wat jĩ.

52 —Ma bejeé. Weemdih ma túi jenah joyát jíib enni ma jumna caá, Bartimeodih át niijíp wat jĩ.

Jesús páant ñi niijíchahjeh, Bartimeo át jéih enep wat jĩ, buca. Pánih ennit, Jesús ñi bejehah, Bartimeobat ájeéh át bejep wat jĩ.

* 10:38 Lc 12.50 * 10:43 Lc 22.25-26 * 10:44 Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26 * 10:45 Lc 22.27; Jn 13.12-15

11

Jesús wã Jerusalénna ï waadát
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jericó tátchimant bejnit, Jesús ã bohénit biíc dih Jerusalén tátchina ït bejep wut jï. Caán tátchidih ï juibíát pínah jãtìh, Betfagé tátchibit, Betania tátchibitbut pehbhit ït juibínap wut jï. Olivo dah jeé páujdih bóo tátchina wut jï. Caánboó juibínit, chénewã ã bohénitdih caán bainí tátchina Jesús ãt wahap wut jï.

² —**Con pehbhit bóo tátchibitna ñi bejeé. Caanná juibínit, chéoni burro wúúhdih ñi enbipna caá. Cãac dih dwo jwúhcanni caá. Caandíh ñi wataáp. Watnit, ñi ub júúwá.**
³ **Bitá ñi watatdih ennit, ‘¿Dépanih tigaá caandíh ñi wat?’ ï niijíchah, ‘Jwí Maáh caandíh ã ub jwúhat túutap be. ã náahatdih chãj péa, ã jwúbabipna caá’, queédih ñi niijí,** Jesús ãt niijíp wut jï.

⁴ Jesús páant ã niijíchah joinít, ït bejep wut jï. Juibínit, jéc pebh chéoni, namáboó ñuhni, burro wúúhdih ït enep wut jï. Ennit, caandíh ït watap wut jï. ⁵ Caan pébh en ñuhnit, nin pah ït niijíp wut jï:

—¿Dépanih tigaá caandíh ñi wat? ït niijíp wut jï.

⁶ Páant ï niijí úbh joyóchah joinít, Jesús ã niijátji pah queédih ït jepahap wut jï.

—Páant ta tigaá. Ñi ub bej jwúhúú, ït niijíp wut jï. Páant ï niijíchah joinít, Jesús ã páñapboó ït ub bejep wut jï. ⁷ Pánih ub juibínit, ïih jih bóo yégueh chóodih too dugnit, burrodih ït cáagap wut jï. Cáag péanachah, burrodih páuh laabnít, yéguehjìh Jesús ãt chúudap wut jï. Pánih chúudnit, Jesús wã Jerusalén tátchina ït bejep wut jï. ⁸ Dawá cãacwã ïih jih bóo yégueh chóodih namáboó ït jwej waáwáp wut jï. Bitabut tátchi jwúejdih ï bóodniji táam núonadih ub júóhñit, namáboó ït jwej waáwáp wut jï. ïih yégueh, táam núonadihbut namáboó jwej waóhna, Jesús ï maáh pínah ã jumatdih júutna ït chãjap wut jï. ⁹ Páant Jesús wã ï bejchah, ã waáwáp mant, ã méimant péenitbut nin pah ït niijí ejep wut jï:

—¿Diosdih jwí wéi naóh jíih! ¿Hosana, nin Dios ã wahni jwiit judíowãdih teo wáacni pínah ã táí jumú naáh!* ¹⁰ Jwí nuo David ã maáh jumatji pah nin júóhni ã jwúub maáh jumbipna caá. ¿Túina caá ã maáh jumat pínah! ¿Túina caá, Paá! ¿Meém caá mat wahap! niijná ït chãjap wut jï.

¹¹ Pánih bejna, Jesús wã Jerusalén tátchina juibínit, Dioíh múuná ït waad béjep wut jï. Pánih waad béjnit, Jesús nihatdih ãt táoh en jibip wut jï. Táoh en péanit, too ñáh júúwúchah, Betania tátchina Jesús doce ã bohénit biíc dih úwudih ït jwúub bejep wut jï.

Jesús higuera nahdih ã wunat túutat
(Mt 21.18-19)

¹² Túttimah bóo yeó jáapdih queét Betania tátchidih úonitji Jerusalén tátchina ït jwúub bejep wut jï. Pánih bejnit, nuugúp wunna, higuera táí wawá jumni nahdih yúup en bojnit, Jesús ãih quehedih bididih ãt bejep wut jï. ¹³ Obohjeéhtih, táini wawá jumna yuhna, quehcat láa ã jumuchah, ãih quehe ãt wihcap wut jï. ¹⁴ Pánihna, ã quehcatdih enna, nin pah Jesús caan náhdih ãt niijíp wut jï:

—¿Ma quehcah, cãacwã míih quehedih ï jwúub jeémpan níit! ãt niijíp wut jï.

Caan náhdih páant ã niijíchah, ã bohénit ït joyóp wut jï.

Jíib chãjnitdih Dioíh múumánt Jesús ã júih ñúun bácaat
(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Páant niijí péanit, Jerusalén tátchina ït bejep wut jï. Caanná juibínit, Dioíh múú jóocmant bóo júúhdih ït jwúub waad béjep wut jï. Pánih waad béjnit, bií dée jíib chãjnitdih Jesús ãt júih ñúun bácanap wut jï. Dinero túut núumnít cãacwáih cáagat naanádh, jopwãdih jíib chãjnitíh chúudat naanádhbut ãt ub yoh áacanap wut jï. ¹⁶ Pánihna, bií déedih jíponih ub yabac bejnitdih Jesús ãt júih jwúuba bojop wut jï.

¹⁷ Pánih júih baca péanit, caánboó jumnitdih Jesús nin pah ãt niijí bohénap wut jï:

—Dios naáwát dih naóh yapani jon jãtìh nin pah ãt niijí daacáp tají: ‘ “Wíih múú

* 11:9 Sal 118.25-26 * 11:17 Is 56.7

nihat baácmant moón weemdih úbát pínah mú caá”, Dios á niijíp be’, át niij daacáp tají. * Obohjeéhtih, cáacwā Diosdih úbúdíh í jayúchah yahna, yeéboó queétdih yeenit numná caá ñi chājap. Pánih chājnit, Dioíh mūdih yéejana, numnít í jumat pínah mú chājna caá ñi chājap, * Jesús queétdih át niijíp wut jī.

¹⁸ Páant Jesús á niij bohéatdih joinít, dawá cáacwā búdí ít joí wáhi bejep wut jī. Í joí wáhi bejatdih jéihnit, sacerdotewā í maáta, Moisés á wutatjidih bohénitbut cáacwāboó queétdih cádahnit, Jesúsboodih í jwúb péeat pínahdih ít úmup wut jī. Jesús Dioíh mūdih páant á niijíchah joinít, caandih úmna, nin pah ít míc niijíp wut jī: “¿Ded pah tigaá caandih jwí jéih mao yohbi?” ít niijíp wut jī.

¹⁹ Tōo ñáh jūwáchah, Jesús wā Jerusalén tátchimant ít jwúb bac bejep wut jī, páant mantih.

Higuera nah á wunat
(Mt 21.20-22)

²⁰ Túttimah bóo yeó jáap, Jerusalén tátchina jwúb aab béjna, higuera nahjidih ít enep wut jī. Caan náh átát wunah bejep wut jī. ²¹ Caan náh á wunatdih ennit, Jesús á niijátjidih náhnit, Pedroboó caandih nin pah át niijíp wut jī:

—¡Bohéní, ma enee! Higuera nah ma wunat túutni jáantjeh át wunah bejep tagaá, át niijíp wut jī.

²² —Dios á wēpatdih ñi táí jenah joyoó. ²³ Yoobópdih yeebdih wā naónna caá. Diosdih táí jenah joinít, ‘Weém wā úbát pah-jeh á yapbipna caá’, ñi niij jenah joyóchah, ñi niiját pah-jeh á yapbipna caá. Dios á wēpatdih táí jenah joiná, nin jeedih búdí mujna ñi bejat túutuchah, ñi niiját pah-jeh á yapbipna caá. * ²⁴ Nin pah yeebdih wā jwúb naónna caá. Diosdih úbhna, ‘Wā úbát pah-jeh tigaá weemdih á wūup’, niij jenah joinít, ñi úbátidih ñi bíbohbi-pna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, Diosdih ñi úbát pínah jätih, yeebdih bita yeejép í chājatjidih ñi íj yayaá. Páant ñi íj yayáchah ennit, yeéboó ñi yéej chājatdih jwí íp jeáboó jumnibut á íj yaibípna caá. * ²⁶ Obohjeéhtih, yeebdih

yeejép chājnitdih ñi íj yaicáh ennit, jwí íp jeáboó jumni bíic yoobó ñi yéej chājatdih á íj yaicán niit, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Jesús á wēpat
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Páant niij béjna, Jerusalénna Jesús wā ít juibínap wut jī. Pánih juibínit, Dioíh múb jóocmant bóo juúhdih ít táoh enep wut jī, páant mantih. Páant Jesús á táoh enechah, sacerdotewā í maáta, Moisés á wutatjidih bohénit, jwiit judíowādih waóhnit bíicdih á pebh juibínit, ²⁸ nin pah caandih ít niij úbh joyóp wut jī:

—¿Deíh wēpatjīh tibeé jwín páant ma chāj? ¿Déhe tibeé meemdih páant á wut? Ít niijíp wut jī.

²⁹ —Yeebdih caá wā jwíh úbh joibíp. Weemdih ñi táí jepahachah, weembát ñi úbh joyátidih wā jepahbipna caá. ³⁰ ¿Juan yeebdih á daabánachah, déhe tibeé caandih át daabáat túutji? yeé ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniit? ¿Cáacwāboó niit caandih ít daabáat túutjip? ñi jenah joyóchah, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

³¹ Páant á niijíchah joinít, queétjeh nin pah ít míc niijíp wut jī: “¿Ded pah tigaá jwí niij jepahbi? ‘Dios Juandih át wutap tají’, jwí niijíchah, ‘Páant á jumuchah yahna, ¿dépanih tijí caandih ñi jepahcan?’ jwiitdih á niij jūihbipna caá. ³² Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naáwátidih naóh yapani yoobát á jumup jī’, í niij jenah joiná caá. Páant í niij jenah joyóchah, jwiitboó ‘Cáacwājeh caandih ít daabáat túutjip taga’, jwí niij jepahachah, queét jwiitdih í íjbipna caá”, ít míc niijíp wut jī. Pánihna, sacerdotewā í maáta, Moisés á wutatjidih bohénit, jwiit judíowādih waóhnitbut cáacwādih ít úmup wut jī. ³³ Pánih úmnit, Jesúsdih nin pah ít niij jepahap wut jī:

—Juandih daabáat túutnidih jwí jéihcan caá, ít niijíp wut jī.

—Caán láa bácah weemdih wutnidih weembát yeebdih wā naóhcan niit, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

* 11:17 Jer 7.11 * 11:23 Mt 17.20; 1Co 13.2 * 11:25 Mt 6.14-15

12

*Jiwá iguúhadih yeejép teo wāhnnit naáwát
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)*

¹ Páant niij péanit, Jesús nin ã jenah joiní naáwátjĩh cāacwādih át niij bohénap wāt jĩ: “Biíc newé jiwá iguúhdih ã momop be. Mom péanit, wáihyat júduhdih chāj péa, caán iguúhdih ĩ búuh chuñat pínah mūudíhbut ã chājap be. Pánih chāj péa, jap bóo mūudíhbut ã chājap be, caán iguúh wáapdih ĩ en dawát pínah niijná. Caandíh chāj péa, bitadih en dawát túutnit, caán biíh baácboó jib jwuhudih ã bejep be.* ² Túttimah, iguúh ei láa caandíh teo wāhndih ãih iguúh wáapna ã wah bojop yah be, ãih iguúh jíbdih ã úbát pínah niijná. ³ Obohjeéhtih, caanná ã juibínachah, iguúhadih en daonítboó caandíh teonit, ĩ maáhdih jíib wahcanjeh, ĩ pāi ñūun yóh jwúuba bojop be. ⁴ Túttimah, iguúha mínah biíh caandíh teo wāhndih ã jwúub wahap yah be, páant muntih. Obohjeéhtih, ã juibínachah, caandíhbut yeejép niijnít, ãih wao dáhdih ĩ dúuc mawap be. ⁵ Páant ĩ chājat túttimah, biíhdih ã wah bojochah, wápchi en daonít caandíh ĩ mao yohop be. Dawá bitadihbut ã wahachah, biquínadih mao yohnit, bitadih ĩ yeejép chājap be.

⁶ “Caán iguúha mínahdih ã wūúh, búdí ã oinijeh ã júhdap be. Pánihna, ã wūúh ã oinidih ã wahap be, búca. Pánih wahnit, nin pah ã niij jenah joyóp yah be: ‘Wā wūúhboodíh ĩ túi chājbipna caá’, ã niijíp be. ⁷ Obohjeéhtih, wápchi en daonítboó queétjeh nin pah ĩ míic niij wéhenap be: ‘Nin wápchi mínah wūúh caá. Caandíh jwí mao yoh jíih, behe ã wūnat túttimah, nin jwíh wáap ã jumat pínah niijná’, queétjeh ĩ míic niijíp yah be. ⁸ Páant niijná, caandíh mao yohnit, wápchi jwéejboó ãih bācahjidih ĩ yohop be.

⁹ “¿Wápchi mínah jwúub juibínit, ded pah tigaá caán wápchidih en daonítidih ã chājbi? Nin pah queétdih ã chājbipna caá: Queétdih mao yohnit, bitaboodíh caán wápchidih ã en dawát túutbipna caá. ¹⁰⁻¹¹ ¿Dios naáwátidih naóh yapani ã daacátjidih yeéb ñi bohécannit jíi? Nin pah át niij daacáp tajj:

* 12:1 Is 5.1-2

‘Múú teonit túini jee dáhnadih ñíonit, ĩ náahcanni dahdih ĩ yohop yah be. Obohjeéhtih, caán ĩ yohni dahdihjeh tigaá Dios ã níwip. Caandíh ñíonit, ãih mūú pánihndih chājna, choójboó caan dáhdih ã jwíh jwejep be, caán mūudíh túi jenah enat túut niijná. Caán jee pánihni Dios ã wahní pínah Cristo tigaá. Páant ã chājachah ennit, jwiítboó caandíh búdí jwí wēina caá’, át niij daacáp tajj”, (Sal 118.22-23)

Jesús queétdih át niijíp wāt jĩ.

¹² Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewā ĩ maáta, Moisés ã wātattjidih bohénit, jwiít judíowā jwí maáta biícidih nin pah ĩt niij jenah joyóp wāt jĩ: “Jesús iguúhadih en daonít naáwátjĩh jwiítidih jāihna caá ã chājap”, ĩt niijíp wāt jĩ. Páant niij jenah joinít, Jesúsdi ĩt tewíhip wāt yah jĩ. Obohjeéhtih, cāacwādih úumnit, caandíh teocanjeh, ĩt bejep wāt jĩ.

*Romano maáta ĩ úbát túutni dinero júdu
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)*

¹³ Pánih bejnitji fariseowā ĩ maátaboó biquína ĩjeéh moondíh Herodesjeéh moondíhbut, Jesús pebhna wahna, caandíh ĩt úbh joyát túutap wāt jĩ, Jesús mácah ã jepahachah, caandíh naóh yacat túut niijná. ¹⁴ Pánihna, Jesús pebhna juibínit, queét yeenitboó caandíh nin pah ĩt niij úbh joyóp wāt yah jĩ:

—Bohéní, yeecanni jumna, Dios ded pah jwiítidih ã chājat túutatdih yoobópdih ma bohéatdih jwí jéihna caá. Ded pah cāacwā ĩ niijíchah, maáta ĩ jumachah yahna, úumcanjeh yoobópdih mapí naóhna caá. Páant yoobópdih naóhni jumna, nin jwí úbh joyátidih ma jepahaá: ¿Roma baácidih moón ĩ maáh César ã úbát túutni núodih caandíh jwí wāhuchah, ã túi níit? ĩt niijíp wāt jĩ.

¹⁵ Páant ĩ niij úbh joyóchah, ĩ yeeatdih jéihnit, nin pah Jesús queétdih át niij jepahap wāt jĩ:

—Yeéb yeenit, ¿dépanih tigaá weemdíh mácah ñi jepahat túut? Ñi bíbohni dinero júduhdih weemdíh ñi wāhúú, wā en jwuhat pínah niijná, át niijíp wāt jĩ.

16 Páant ã niijíchah joinít, caandíh biíc júdu it wãhup wut jĩ. Páant i wãhachah, caán júdu dih ennit,

—¿Nin júdu boó deih móot, deih wãt tigaá ã jum? queétdih át niijíp wut jĩ.

—Césaríh móot, ãih wãtbut ã jumna caá, it niij jepahap wut jĩ.

17 —Caán láa bácah nin júdu Césaríh pínah caá. Pánihna, ãih pínah ã jumachah, caandíh wãhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioih pínah mácah ã jumachah, Diosboodíh ñi wãhuá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niij jepahachah, it joí wúhi bejep wut jĩ.

*Cãacwã i jwúb boo pud jũwát
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)*

18 Páant queétdih ã jepahat táttimah, biquína saduceowã jwuh Jesús pebh it juibínap wut jĩ. Queét saduceowã “Cãacwã wãna, i jwúb boo pud jũhcan niit”, niijnit i jumap jĩ.* 19 Páant niij jenah joinít, nin pah Jesús dih it niijíp wut jĩ:

—Bohéní, nin pah Moisésji át niij bohénap tajĩ: ‘Weép jeñé weh wihcanjeh ã wãnachah, ã úudboó weép jeñé áajidih jwúb áa jumat náahap. Pánihna, ã úudboó áa wih jwuhcanni ã jumachah, éemp wãnnihdih ã bíboho naáh, ã úud jeñé báadhda weh pah i weh jumat pínah niijná’, Moisésji át niij daacáp tajĩ.* 20 Biíc weh sietewã i jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh ã wãnap be. 21 ã úudboó weép jeñé áajidih ã jwúb áa jumap yuh be. Páant áa jumat táttimah, weép jeñé pahjeh muntih, weh wihcanjeh caanbát ã wãnap be. Táttimah bóobut weép jeñé áajidih jwúb áa jumna yuhna, caanbát weh wihcanjeh ã wãnap be. 22 Páant míicjeh queét niihat i bũd beedép be. Páant mi weha mána i wãnap beedát táttimah, i áajibat mi wãnap be. 23 Pánihna, queét niihat siete i áaji, niihat i jwúb boo pud jũwáchah, ¿ded áa tigaá mi jumbi? Jesús dih it niij wãbh joyóp wut jĩ.

24 Páant i niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah át niij jepahap wut jĩ:

* 12:18 Hch 23.8

* 12:19 Dt 25.5

* 12:26 Ex 3.6

* 12:30 Dt 6.4-5

* 12:31 Lv 19.18b

* 12:32 Dt 4.35

* 12:33 Os 6.6

—Dios naáwátdih jéihcan, ã wẽpatdihbut jéihcan, yeéboó yoobópdih jenah joicánnit caá. 25 Wãnnitji i jwúb boo pud jũwát táttimah, jeáboó jumna, ángelwã pah áa wihcannit i jumbipna caá. 26 Obohjeéhtih, wãnnitji i boo pud jũwát pínahdih yeéb ñi jéihyatdih náah yacna, nin pah wã naóhna caá: Moisésji iigní chálihdih ã enatjidih nin pah át niij daacáp tajĩ: ‘Dios nin pah weemdíh ã niijíp jĩ: “Weém Abraham, Isaac, Jacob i Maáh caá”, ã niijíp jĩ’, Moisés át niij daacáp tajĩ.* 27 I wãnat táttimah yuhna, ‘I Maáh caá’, Dios át niijíp wut jĩ. ‘I Maáh caá’, ã niijátjidih joinít, báadhni i jummatdih jwí jéihna caá. i Dios báadhni dihjeh maáh ã jumna caá! Pánihna, ‘Wãnnitji i jwúb boo pud jũhcan niit’, niij jenah joiná, yoobópdih ñi jenah joicán caá, át niijíp wut jĩ.

*Chah jenah joyát wãtat
(Mt 22.34-40)*

28 Moisés ã wãtatjidih bohénitjeéh jumni Jesús wã pebh juibínit, i míic wéhenachah, át joyóp wut jĩ. Jesús ã táí jepahachah joinít, nin pah caandíh át niijíp wut jĩ:

—¿Dios jwiútdih ã wãtat deddih tigaá chah jenah joyát náah? át niijíp wut jĩ.

29 —Nin wãtat caá chah ã jumap: ‘Yeéb judíowã nindih ñi joyoó: Dios ñi Maáh, biícjeh tigaá ã jumap. 30 Páant ã jumachah, chah jenah joí, táí jepahnit, wẽinit, caandíh búdí ñi oyoó’, Moisés át niij daacáp tajĩ.*

31 Caán wãtat nãmp, nin biíh wãtat ã jumna caá. ‘Meemjéh ma míic oyat pah muntih, bitadihbut búdí ma oyoó’, át niij daacáp tajĩ.* Caán chéne wãtatna niihat biíh wãtatnadih chah jenah joyát pínah ã jumna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jĩ.

32 —Páant tigaá Bohéní. Yoobópdih tigaá ma niijíp. Dios biícjeh tigaá báadhni. Biíh wihcan caá.* 33 Páant ã jumachah, caandíh chah jenah joí, táí jepahnit, wẽinit, oyat caá jwiútdih náahap. Jwí míic oyat pahjeh bitadihbut oyat caá náahap. Nuñápdih mao cáonit, Dios dih jwí weñechah, ã túina caá. Páant ã túyachah yuhna, Dios dih, cãacwãdihbut jwí oyat caá chah ã náahap.

Meém páant ma niiját yoobópdih tigaá, Jesúsdih át niijíp wut jī.*

³⁴ —Dios ma maáh ã jumát pínah bainí caá meemdíh ã jūdhdup, Moisés ã wutatjidih bohénidih Jesús át niijíp wut jī.

Páant ã niijíchah joí úmmit, bita ít úbh joicáp wut jī.*

*¿Cristo déhe ã juma tigaá?
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)*

³⁵ Dioíh mūdih waadnit, Jesús nin pah át niij bohénap wut jī:

—‘Dios ã wahni pínah Cristo David juma ã jumbipna caá’, Moisésji ã wutatdih bohénit í niij naóhna caá. ¿Páant niij naóhna, ded pah niij bohé tigaá í chāj? ³⁶ Davidjijeh Túini Espíritu ã wutachah, nin pah át niij daacáp tajī:

‘Diosboó wā Maáhdih nin pah ã niijná caá: “Wā jéihyepmant bóo bawámant ma chúdá. Pánih chúdnit, nihadidih ma wutachah, meemdíh en jühnitdih wā yap yohat tútbitipna caá”, ã niijná caá’, Davidji át niij daacáp tajī. (Sal 110.1)

³⁷ Páant niij daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, át niijíp wut jī. Páant ã niijíchah yuhna, ¿ded pah tigaá Cristo David juma át jumji? Jesús queétdih át niij úbh joyóp wut jī.

Páant ã niij bohénachah, dawá caandíh ít táí wēi joyóp wut jī.

*Moisés ã wutatjidih bohénit í túicat
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)*

³⁸ Páant niij péanit, Jesús nin pah queétdih át jwúub niij naóh bohénap wut jī: “Moisés ã wutatjidih bohénit í yéej chājatdih ñi túi eneeé. Páant queét í chājat pah ñi chājca bojoó. Queét maátni yégueh túini chóo dñonít, cāacwā í enepdih ípī táoh jib bejna caá. Bíí dée jīb chājapboó bita queétdih táí wēi jwāáh úbátidih ípī náahna caá. ³⁹ Jwiít judíowā jwī bohéat mūdih waáwápboó ípī chúdna caá, nihadidih queétdih í táí wēi enat pínah niijná. Numah jeémépboobút bejnit, waáwápboó míicjeh chúdna, ípī wēina caá. ⁴⁰ Obohjeéhtih, queét éemp wannit yaádih múnádih ípī dúuc wáina caá. Páant queét yaáhdih dúuc wáina yuhna, cāacwā

í enepdih Diosdih maatápdih ípī úbhna caá, queétdih í wēi enat pínah niijná. Páant í chājat jīb Dios queétdih búdí ã peéh chājbitipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

*Éemp wannih Diosdih mi wāhat
(Lc 21.1-4)*

⁴¹ Judíowā í wāhni dinero ámoahat paih pebh Jesús át chúdup wut jī. Pánih chúdna, cāacwā caan páihdih dinero í yacachah, át enep wut jī. Caán dinero Dioíh mūdih í ámohochah, í jīb chājat pínah át jumap wut jī. Dawá bíí dée bíbohnit caan páihdih búdí dinero ít yacap wut jī. ⁴² Obohjeéhtih, éemp wannih moh yéejnihboó caan páih pebh juibínit, chéne júdna cobrejīh í chājnijidih mit yacap wut jī. Caán júdna namp bainí jīb jumni át jumap wut jī. ⁴³ Caán júdnadidih mi yacachah ennit, ã bohénitdih ã pebhna jūwát tútnit, nin pah Jesús queétdih át niijíp wut jī:

—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nint éemp wannih moh yéejnihboó bita nihadidih wāhat chah mi wāhap be. ⁴⁴ Bita dawá bíí dée bíbohnit, búdí í wāhuchah yuhna, queétboó páantjeh búdí í bíbohna caá. Obohjeéhtih, nint moh yéejnihboó nihadidih mi jeémát pínahdih mi jīb chājat déejbitidih mi wāh beedánap be, át niijíp wut jī.

13

*Dioíh mūdih bita í yohat pínah
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)*

¹ Páant niij péanit, Dioíh mūmánt í bac bejchah, bíic ã bohéni nin pah át niijíp wut jī:

—¡Bohéní, ma eneeé! Nin muú búdí jee dáhnajīh í chājni ¿túini muú nihcan níit? át niijíp wut jī.

² —Táttimah, jwiít judíowādh eníhcannit jwinít, nin jwī enni búdí muú, nin jee dáhnadidihbut, í yoh beedábipna caá. Bíic jee dáh bíih dahjih lajni ã wihcan níit, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

*Péeni yeó jáap jātih ded pah ã yapat pínah
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)*

³ Táttimah, Jesús wā Olivo jeená páuh laab bejnit, Dioíh muú ã táí jigohopboó ít

* 12:34 Lc 10.25-28

juibínap wut jī. Caanná juibínit, Jesús yuúpbít ā chūduchah, Pedro, Santiago, Juan, Andrésjīh ā pebh juibínit, nin pah caandih it niijip wut jī:

4 —Ma naáwá jwiít dih. ¿Débólíh tígáá meém ma niiját pah ā yapbi? ¿Péeni yeó jáap jātíh ded pah tígáá ā jwíih yapachah, jwí enbi? It niij uúbh joyóp wut jī.

5 —Yeéb ñi táí chāja chaáh. Bitá ĩ yeeatdih ñi joicá bojoó. 6 ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá ĩ jūóhbi na caá. Páant ĩ yeenachah joinít, Diosdih cádahna, táut nūmnít, páant niijnítboodíh dawá ĩ péebipna caá.

7 ‘Pebhbit jumnit ĩ míic mawatdih, yuúp jumnit ĩ míic mawat doonádihbut ñi joibí na caá. Pánih joiná yuhna, caandíh búdí ñi jenah joicá bojoó. Páant ā yapbipna caá. Obohjeéhtih, páant ā yapachah yuhna, péeni yeó jáap pínah páantjeh ā jūd h jwuhbipna caá. 8 Caán láa biíc baác di h moón bií h baác di h moonjī h ĩ míic maobipna caá. Nihat baácboó búdí míic mawat ā jumbipna caá. Dawá pebhboó nūgúp láa, baác méméatbut ā jumbipna caá. Páant ā yapachah yuhna, nin baác di h moón chah yeejép ĩ yapat pínah ā jūd h jwuhbipna caá.

9 ‘Páant ā yapachah ennit, yeebjéh ñi táí chāja chaáh. Bitá yeebdí h teonit, maátadi h ĩ wūhuchah, jwiít judíowā jwí míic wáacat mūúboó ĩ pūibipna caá. Páant ĩ chājachah, wíihwā ñi jumat jíib, tútchidih moón maátadi h, queét chah maátadi hbut bita yeebdí h ĩ naó h yacbi na caá, ĩ peéh chājat pínah niijná. Páant queét pebh ñuhnit, wíih túini doonádih queédih ñi naó hbi na caá. 10 Péeni yeó jáap jātíh túini doonádih nihat baác di h moondí h naó h bohéat caá náahap. 11 Yeebdí h peéh chājat túutni pebhna ĩ ub bejehah, ‘¿Caandí h ded pah wā naó hbi?’ ñi niij jenah joicá bojoó. Caanná ñi jumuchahjeh, ñi naáwát pínah di h Túini Espíritubó yeebdí h ā jéihyabipna caá. Páant ā niiját di h joinít, ñi naó h yapanaá. Pánih naó hna, ñi jenah joyátjī h jeh ñi niijcán niít. 12 Caán láa biíc ā úud di h, bií hboó ā úud jeñédih mao yohat túutna, ĩ wūhbi na caá.

Ī ĩp ā wehdih, ĩ wehboó ĩ mánadi hbut mao yohat túutna, ĩ wūhbi na caá. 13 Pánihna, wíihwā ñi jumat jíib nihat yeebdí h ĩ ení hcan niít. Páant yeejép ñi yapna yuhna, weemdí h ñi cádahcah, péeni yeó jáap di h yeebdí h wā táí ubbi na caá.*

14 ‘Bitá ĩ pāpnidih Diosdih weñat mūú di í tboó jwejnít, cāacwā caánboodí h weñat túutna, caán mūú ā túyat di h ĩ yéjanachah, ñi enbi na caá. Diosdihjeh cāacwā ĩ uúbat mūú ā jumuchah, caán pāpnidih caánboó jwejcat caá náahap. Dios naáwát di h naó h yapani Danielji, caandí h át naó h daacáp tajī. *Caán ā daacátjidi h ennit, ñi táí beh joyoó. Caanjī h yeejép ĩ pāpni ā jumuchah ennit, Judea baácboó jumnit, jeéboó ĩ jweí pūuh laab béje naáh. 15 Caán láa cāacwā túbit yeejép ĩ yapachah, waícanjeh ĩ jweí ñáo pūuh laab béje naáh. Ded mūú chahmant bóo coahboó jumni dei bejnít, áih bií déedih ub di h waadcánjeh, yoobó pdih ā jweí béje naáh. 16 Wápchiboó jumni áih yéguehnadi h ub di h ā jwúub bejca bojo naáh. * 17 Caán láa wudu jumnit yaádh, ĩ wehdih túuhnitbut ĩ jweyéchah, queét yaádh di h chah ā buobipna caá. 18 Nin pah Diosdih ñi niij uúbu: ‘Mah noój láa ā jumuchah, páant yeejép ā yapca bojo naáh’, caandí h ñi niijí. 19 Caán yeó jáapnadi h cāacwā túbit yeejép ĩ yapbipna caá. Nin baác di h Dios ā chājat túttimah, cāacwā yeejép ĩ yapna yuhna, péeni yeó jáapnadi h chah yeejép pohba ĩ yapbipna caá. Páant yeejép ĩ yapat túttimah, ĩ jwúub yeejép yapcan niít. * 20 Túbit yeejép yapat pínah daocánni yeó jáapna Dios ā jwej jwuhbipna caá, ā ñíonitboó ĩ jéih buujáat pínah niijná. Páant ā chājcah nihna, ded áta buujácan tagaá.

21 ‘Caán láa det yeebdí h ‘Ñi eneé. Ninjī h caá Cristo ā jumap’, ĩ niijí chah, ‘Conjī h caá Cristo ā jumap’, bitabut ĩ niijí chah, ñi joyáh bojoó. 22 Caán láa dawá yeenit ĩ jumbipna caá. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, ‘Weém Dios naáwát di h naó h yapani caá’, niij yeenitbut ĩ jumbipna caá. Cāacwā ĩ en wúhi bejat pínah niijná, úum náah jumnidih ĩ chāj

* 13:11 Mt 10.17-20; Lc 12.11-12 * 13:13 Mt 10.22 * 13:14 Dn 9.27; 11.31; 12.11 * 13:16 Lc 17.31 * 13:19 Dn 12.1; Ap 7.14

* 13:14 Dn 9.27; 11.31; 12.11 * 13:16 Lc 17.31 * 13:19

júutbipna caá. Páant ì chãjatdih ennit, Dios ã ñíonitboó ì yeeatdih joiná, Diosdih cádahnit, queétdihjeh ì péeat pínahdih ì náahbipna caá.
 23 Páant ã yapat pínah jãtìh, yeebdìh wãát naóhna caá, caandìh ñi túi jéihyat pínah ni-ijná. Páant wã naáwátjidih náhninit, yeebdìh yeenitdih joicát túut niijná, ñi túi chãja chaáh”, Jesús ãt niijíp wat jì.

Nihat cãacwã úud jeñé ã jwúub dei jüúwát pínah

(Mt 24.29-35,42,44; Lc 21.25-33)

24 “Caán láa cãacwã yeejép ì yapat túttimah, yeó, widhbut ã túi yeh iigcán niit.*
 25 Pánih túut nuumná, jeá ã méménachah, cúiwã ì yúug jéen bejbipna caá.* 26 Páant ã yapachah, weém nihat cãacwã úud jeñé, mah tólihjih wã dei jüóhbipna caá. Búdì wēpatjìh, túi yeh iigní wã jwúub dei jüúwáchah, nihat cãacwã weemdìh ì enbipna caá.* 27 Pánih dei jüóhna, wíih ángelwãdih nin baácboó wã wahbipna caá, nihat pehbó wã ñíonitdih ì úb wáacat pínah niijná.

28 “Higuera nah ded pah ã jamatdih ñi jenah joyoó. Caan náh jáap wawá ã jamuchah ennit, jópchi ã jüúwátidih ñi jéihna caá. 29 Páant ã jamat pah, nihat wã niijátji ã yapachah enna, wã jwúub dei jüúwát pínah bahni ã jadhdadidihbut ñi jéihbipna caá. 30 Yoobópdih yeebdìh wã naóhna caá. Caán láa moón ì wunat pínah jãtìh, wã niijátji pah biíc yoobó ã yapbipna caá. 31 Nin baác, jeábut ã buudúchah yuhna, wã naáwátboó ã buudcán niit. Nihat wã niijátji pahjeh wã péabipna caá.

32 “Obohjeéhtih, wã jwúub dei jüóhni pínah yeó jáap, horadidihbut nihat ì jéihcan caá. Cãacwã, ángelwã, weem yáh buca nihat jwí jéihcan caá. Wã íp Diosjeh caá caandìh ã jéihyep.*

33 “Pánihna, yeebbút caán yeó jáapdih jéihcannit jamna, weemdìh túi pãinit jamat túut niijná, jáanit pah Diosdih ñi túi úubú.
 34 Ded pah pãinit ñi jamat pínahdih nin naáwátjìh wã bohébiipna caá: Múú mínah yúup ã jib bej jwuhat pahjeh tiguaá. ã bejat

pínah jãtìh, ã pebh moondìh ãih muudìh ã túi en dawát túutap be. Biquínadih ã tewatdih ã jwejep be. Jécdih wapni- boodìh ã jwúub jüúwát pínahdih ã túi páñat túutap be.* 35 Yeebbút ñi túi jenah joí páñaá. Múú mínah ã jwúub jüúwáchah, queét ì jéihcat pah, weém ñi Maáh wã jwúub dei jüóhni pínah yeó jáapdih yeebbút ñi jéihcan caá. Cheyeh, chei tac yoób, mujbai eo láa, baabáchah caá wãta dei juyúp tagaá. 36 Páant wã jwúub dei jüúwát pínahdih jéihcan, wã watatdih páantjeh ñi chãjaá. Pánih chãjnit, báadhajeh wã jwúub dei juyúchah, ñonit pah ñi jamcan niit. 37 Pánihna, yeebdìh wã niiját pah mantih, nihatdihbut naóhna caá wã chãjap: ¡Jáanit pah, túi teo pãinit ñi jamúú!” Jesús queétdih ãt niijíp wat jì.

14

Sacerdotewã ì maáta, Moisés ã wutajjidih bohénit biícidih Jesúsdi h mawíhat
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Oveja wúúhdih jwí jeémát yeó jáap, Pas- cua ì niijní,* chéne yeó jáap jãtìh paacánni pandih jwí jeémát yeó jáapna ãt jamap wat jì. Sacerdotewã ì maáta, Moisés ã wutajjidih bohénitbut Jesúsdi h mawíhna, caandìh ìt tewat túutíhip wat jì. Cãacwã ì encah, caandìh ì tewat pínah niijná, nin pah ìt míic niij wéhenap wat jì:

2 —Pascua yeó jáapnadih, dawá cãacwã ì jamuchah, Jesúsdi h jwí tewat túutuchah, ni- hat tubit ìta íj tagaá. Pánih íjnit, jwiútdih ìta míic mao tagaá. Pánihna, cãacwã ì encah, jwí tewat túutáp, ìt niijíp wat jì.

Yad wili chej jamnijìh Jesúsdi h mi puhwat
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

3 Queét Jerusalén tãtchiboó ì míic wéheat pónih, Jesús wã Betania tãtchiboó bácah moópni Simónih muuná jeémpna ìt chãjap wat jì. Páant ì jeémát pónih, biíc yad wili túi chej jamni quiútdih mit úb waád juibínap wat jì. Caán alabastro jeejìh ì chãjni quiútdiítna nardo ì niijní chej jamni yíi ãt jamap wat jì. Caán yíi búdí júb jamni ãt jamap

* 13:24 Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15; Ap 6.12

* 13:25 Is 34.14; Jl 2.10; Ap 6.13

* 13:26 Dn 7.13; Ap 1.7

* 13:32 Mt 24.36

* 13:34 Lc 12.36-38

* 14:1 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

* 14:3 Lc 7.37-38

wat jĩ. Pánihna, caán quiít yapatdih dajnit, Jesús h wao dáhdih mit pahwəp wat jĩ.* 4 Páant mi pahwəchah ennit, biquína caánboó jumnit ĩt ĩjip wat jĩ. Pánih ĩjnit, nin pah ĩt niijíp wat jĩ:

—¿Dépanih tigaá nint chej jumni yí bádí jíb jumnidih páant mi puoh peét? 5 Caandih mi jíb chāj wāhna, āta táí tagaá. Pánih jíb chājna, biíc jópchi tewat jíb pah bóo mita jíb tewep tagaá. Caán jíbdi h moh yéejnitdih mita jéih wāh tagaá, ĩt niijíp wat jĩ. Páant niijnít, queét caántdih ĩt jūihñəp wat jĩ.

6 Páant ĩ niij jūihñəchah joinít, Jesús queétdih nin pah āt niij naáwəp wat jĩ:

—Páant caántdih ĩ niijcá bojoó. Weemdih caánt mi táí chājna caá. 7 Moh yéejnitboó ĩijeéh páantjeh ĩ jumnipna caá. Débólih ĩi teo wáaquihna, queétdih ĩi jéih teo wáacna caá. Obohjeéhtih, weémboó ĩijeéh nin baácboó bahnibit wā jam jwəhbi pna caá.* 8 Nint mi bíbohat pah bóo weemdih páant mi chājna caá. Wənni h báhjidih jwĩpĩ puhwat pah, weemdih chej jumni yíjĩh puohna, ĩ yohat pínahdih mi ámohna caá. 9 Yeebdih yoobópdih wā naóhna caá. Nihat baácboó wĩh túini doonádih naóhna, nint bəu mi chājatjidihbət ĩ naóhbi pna caá. Páant ĩ naáwəchah joinít, caántdih dawá ĩ náhnibi pna caá, Jesús āt niijíp wat jĩ.

Jesúsdih eníhcannitdih ā duó wáyat pínahdih Judas ā naáwət

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

10 Caán láa, Judas Iscariote, Jesús doce ā bohénitjeéh bóo, Jesúsdih eníhcannit sacerdotewā ĩ maátadi h ā duó wáyat pínahdih naáwádih āt bejep wat jĩ. 11 Caandih joinít, maáta ĩt weñep wat jĩ. Pánih wēinit,

—Meemdih dinero jwĩ wəhbi pna caá, queét Judasdi h ĩt niijíp wat jĩ. Pánihna, Jesúsdih eníhcannitdih duó wáyat túut niijná, Judas āt jenah joi bídip wat jĩ.

Jesús ā bohénit biícdi h ā pée jeémát
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

12 Paacánni pandih jwĩ jeémát yeó jáapna jwĩh waadni yeó jáap, oveja wehdih jwĩ

mawat yeó jáap, Jesús ā bohénit caandih nin pah ĩt niij wəbh joyóp wat jĩ:

—¿Ded məudih tigaá Pascua jeémát di h jwiítdih ma nəmah jeémpbi? ¿Dedboo tigaá jeémát jwĩ chājbi? Jesúsdih ĩt niijíp wat jĩ.

13 Páant ĩ niijíchah, Jesús chénewā ā bohénitdih wahnit, nin pah āt niijíp wat jĩ:

—Jerusalén tútchina ĩi bejeé. Caanná ĩi juibínachah, wáam dahjĩh mah beoni yeebdih ā jwāáhbi pna caá. Caandih péenit, ded məudih ā waadáchah, yeebbát ĩi pée waadá. 14 Waadni t, caán məu mínahdih nin pah ĩi niij wəbh joyóo: ‘¿Dedboo tigaá wā bohénit biícdi h Pascua jeémát di h wā nəmah jeémát pínah tólih ā jam?’ Bohéni ā niijná be’, ĩi niijí məu mínahdih. 15 Páant ĩi niijíchah joinít, nihat jwĩ náahat jam beední bádí chah bóo tólihdih ā jəutbi pna caá. Caán tólihboó jwĩ jeémát pínahdih ĩi chājaá, āt niijíp wat jĩ.

16 Páant ā niijíchah joinít, Jerusalén tútchina ĩt bejep wat jĩ. Caanná juibínit, nihat Jesús ā niijátji biíc yoobó ĩt jwāáap wat jĩ. Queétdih ā jəutni tólihdih waadni t, Pascua jeémát pínahdih ĩt chājap wat jĩ. Nihat chāj péenit, Jesús ā páñapboó ĩt jwəub bejep wat jĩ. 17 Tóo nāh jūúwəchah, Jerusalén tútchina bejnit, Jesús doce ā bohénit biícdi h caán chah bóo tólihna waád juibínit, Pascua jeémát di h queétdih āt nəmah jeémép wat jĩ.

18 Páant ĩ jeémát pónih, Jesús queétdih nin pah āt niijíp wat jĩ:

—Yeebdih yoobópdih wā naóhna caá. Weemdih eníhcannitdih duó wáini pínah ĩi cātĩh ā jumna caá. Caánboó wājeéh jeémpni caá, āt niijíp wat jĩ.*

19 Páant ā niijíchah joinít, bádí náhni dahwanit, nihat biquínajeh nin pah Jesúsdih ĩt niij wəbh joyóp wat jĩ:

—¿Weém nihcan níit? ĩt niijíp wat jĩ.

20 —Biíc ĩijeéh jumni, pandih weém biícdi h neéh jeémpni caá.* 21 Páant yeejép wā yapat pínahdih jon jātĩh Dios naáwát di h naóh yapani āt daacáp tajĩ. Pánihna, weém, nihat cāacwā əud jeñé, caán ā daacátji pahjeh yeejép wā yapbi pna caá. ¿Obohjeéhtih, weemdih eníhcannitdih duó wáini yeejép pohba ā yapbi pna caá! Caán

* 14:7 Dt 15.11 * 14:18 Sal 41.9 * 14:20 Sal 41.9

ã cãac jamcah, chah ãta táí tagaá, Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, Jesúsdi h eníhcannitdih duó wáini pínah át bac bejep wat jĩ.

22 ã bac bejat túttimah, queét páantjeh ĩ jeéméchah, Jesús pandih ubnit, “Nin jeémát ma wūhat túina caá, Paá”, Diosdih niij péanit, ã bohénitdih át daj wūhap wat jĩ.

—¿Dáa, ñi jeémé! Nin pan wīih bácah panihni caá, át niijíp wat jĩ.

23 Túttimah, jiwá iguīh mac jamni babhbat dahdih ubnit, “Nin babhbat ma wūhatbut túina caá, Paá”, niij péanit, queétdih át wūhap wat jĩ. Páant ã wūhuchah, queét ni hat ĩt babhbat wat jĩ. Páant ĩ babhbachah, queétdih nin pah át jwūub niijíp wat jĩ:

24—Nin babhbat wīih meép panihni caá. Nin babhbatdih yeebdíh wā wūhat pah, wīih meépdih yohnit, wā wun wūhbipna caá, dawá cãacwā Dios biíc dih ĩ táí jumat pínah niijná.* 25 Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Nin baácboó jam jwūhna, jiwá iguīh macdih wā jwūub babhcan niít. Túttimah, Dios maáh ã jamapboó wā jwūub babhbi pna caá, át niijíp wat jĩ.

Pedro ã yeeat pínahdih Jesús ã naáwát (Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

26 Pascua jeémát dih jeémp péanit, Diosdih ĩt wēi ewep wat jĩ. Pánih eo péa, bac bejnit, Olivo jeená bejni namána ã bohénitdih Jesús át numah bejep wat jĩ.

27 Pánih bejna, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wat jĩ:

—Yeéb ni hat weemdíh ñi cádahbipna caá. Jon jātih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ: “Ovejawādih en daonídih wā maobipna caá. Páant wā mawachah, ni hat ovejawā ĩ jwei peét bejbipna nacaá”, Dios ã niijná caá, naóh yapani át niij daacáp tajĩ.* Pánihna, weemdíh ñi cádahat pínahdih wā jéihna caá. 28 Obohjeéhtih, weemdíh ĩ mao yohochah yūhna, Dios weemdíh ã jwūub booaat túttimah, Galilea baácna yeebdíh wā waóh bej pāibipna caá, át niijíp wat jĩ.*

29 Páant ã niijíchah joinít, Pedro nin pah át niijíp wat yuh jĩ:

—Queét ni hat ĩ cádahachah yūhna, weémboó wā cádahcan niít, át niijíp wat jĩ.

30—Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Būu cheijeh māj bai chéne ã ewat pínah jātih biíc peihcanni láa ‘¿Caandíh wā jéihcan caá!’ ma niij yeebipna caá, Jesús Pedrodih át niijíp wat jĩ.

31—Majeéh weemdíhbut ĩ mawachah ni hna, weémboó ma niiját pah wā niijcán niít, Pedro Jesúsdi h chah át jwūub niijíp wat yuh jĩ.

Queét ni hatbut biíc yoobó ĩt niijíp wat jĩ.

Getsemaní pácahi jamapboó Jesús ã wūbát (Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

32 Túttimah, Olivo jeená juibínit, Getsemaní ĩ niijni pácahi jamapna Jesús wā ĩt juibínap wat jĩ.

—Diosdih wā wūbát pónih, ninjīh ñi chūud páñaá, Jesús ã bohénitdih át niijíp wat jĩ.

33 Páant niij péanit, yūpbit bejnit, Pedro, Santiago, Juandihbut Jesús át numah bejep wat jĩ. Pánih bejnit, cãacwādih ã wun wūhat pínahdih búdí jenah joinít, át jīgah jwīhip wat jĩ.

34—Tūbit jīgahnit, wūnni pah caá wā jamap. Pánihna, yeebbát ũocanjeh, ninjīh ñi wūbh páñaá, queétdih át niijíp wat jĩ.

35 Páant niij péanit, chibít yūpbit bej, baácboó páah yoh ñajnit, 36 “Paá, meém ni hatdih jéih beedáni caá. Pánih jamna, jWeemdíh ma wunat túutca bojoó! Obohjeéhtih, weém wā wuníhcah yūhna, meémboó páant ma náah yacachah, wā wun wūhbipna caá”, Jesús Diosdih át niijíp wat jĩ.

37 Páant niij wūbh péanit, biíc peihcannit ã bohénit ĩ páñapboó Jesús át jwūub bejep wat jĩ. Páant ã jwūub juibí enechah, ũona ĩt chājap wat jĩ.

—¿Ma ũo niít, Simón? ¿Biíc horabitjeh ũocanjeh, ma noón páicannit beé? 38 Túi jáanit, yeebdíh Diosdih wūbát caá náahap, yéej chājat jenah joyátdih yap yohat túut niijná. Túi chājīhna yūhna, jáacan, wūbhcan, páant ñi jéih būjácán niít, Jesús át niijíp wat jĩ.

* 14:24 Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11 * 14:27 Zac 13.7 * 14:28 Mt 28.16

39 Páant queétdih niij péa, jwúub bejnit, ã jwíih úbátji pahjeh muntih biíc yoo bó ãt jwúub úbúp wat jĩ. 40 Pánih úbh péa, biíc peihcannit páinit pehbóo ã jwúub juibínachah, jwúub ñona ãt chãjap wat jĩ. Tubit quíib chei jumuchah, ãt jwúub ñwap wat jĩ. Jesús queétdih ã wacuchah, tíicna, caandih ãt jéih jepahcap wat jĩ. Túttimah, jwúub úbúdi h bejniji, páinit pehbóo Jesús ãt jwúub juibínap wat jĩ. 41 Biíc peihcanni láa úbhñit, páinit pehbóo ãt jwúub juibínap wat jĩ.

—¿Yeéb páantjeh ñonit, choó niit ñi chãjap? ¡Páant bóojeh tigaá! Butéh yéejnit weemdih tewedih jainá caá ã chãjap. 42 Ñi jáa bojóo. Chóbe. Weemdih enihcannitdih dúo wáini ã jainá caá, Jesús queétdih ãt niijíp wat jĩ.

*Jesúsdi h enihcannit caandih ã tewat
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)*

43 Páant Jesús ã niijíchahjeh, ã bohéniji Judas ãt juibínap wat jĩ. Judasjééh dawá ãt juibínap wat jĩ. Íibat naaná, máa quiítnadi hbut ãt bíbohóp wat jĩ. Sacerdotewá ã maáta, Moisés ã watatjidih bohénit, jwiít judíowádi h waóhñitbut queétdih ãt wahap wat jĩ, Jesúsdi h teonit, ã pebhna ãt bejat pínah niijná.

44 Jesús pebh ã bejat pínah játih, Judas ájééh bejnit pínahdi h nin pah átat niij jéihya naáwáp wat jĩ: “Páo tíibdi h nomnit, wá úbhñidih ñi teweép. Teonit, ñi cáti h ñi úb bejeé, ã jweicát pínah niijná”, ãt niijíp wat jĩ.

45 Pánihna, Jesús wá pebhna juibínit, Judas Jesús pebh ãt juibínap wat jĩ.

—¿Ma jam, Bohení? niij úbhñit, Jesúsdi h páo tíibdi h ãt nomóp wat jĩ. 46 Páant Judas ã úbúchah ennit, Jesúsdi h tewedih júóhñit caandih ãt tewep wat jĩ.

47 Obohjeéhtih, pehbbit ñuhñi Jesús ã bohéniboó íibat naadí h jwáat wái úbñit, sacerdotewá ã maádhdi h teo wá hñi h moli chóodi h ãt dúuc bóod yohóp wat jĩ.

48 Caandih tewedih juibínitdih nin pah Jesús ãt niijíp wat jĩ:

—¿Ñuñni dí h tewat pah íibat naaná, máa quiítnadi hbut úbñit, weemdih tewedih

ñi júóhñit beé? 49 Yeó jáap jumát pah Dioí h muúboó ñijeéh wá jumuchah yahna, weemdih ñi teocap be.* Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapani ã daacátji pahjeh buu weemdih ã yapa naáh, ãt niijíp wat jĩ.

Pánihna, Jesúsdi h teonit, ãt úb bejep wat jĩ. 50 Páant ã teo bejehah enna, ni h ã bohénit caandih ãt éemp jwei béjep wat jĩ.

51 Obohjeéhtih, weémboó jáap behni, ñoniji wíih ñajapdi h bóo chóojihjeh míic bainit, Jesús wá ã bejat túttimah wá ñuún péenap jĩ. Páant wá ñuún péenachah ennit, Jesúsdi h teonitboó weemdihbut ã tewep yah jĩ. 52 Obohjeéhtih, páant ã tewechah yahna, caán chóodi h cádah yoh bojnit, yégueh wi hcanñijeh wá ñáo jwei béjep jĩ.

*Judíowá ã maáta Jesúsdi h úbh joyát
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)*

53 Pánih Jesúsdi h úb bejnit, sacerdotewá ã maá h muúná ãt úb waad béjep wat jĩ. Áih muúboó jumni míic wáacat tólihboó caanjéh, bita sacerdotewá ã maáta, jwiít judíowádi h waóhñit, Moisés ã watatjidih bohénitbut juibínit, Jesúsdi h naóh yacat túut niijná, queét ni h ãt míic wáacap wat jĩ. 54 Obohjeéhtih, Pedroboó Jesúsdi h yuúpjeh ãt ñuún péenap wat jĩ. Pánih ñuún péenit, sacerdotewá ã maá h muú wáihyat júduboojéh ãt waad juibínap wat jĩ. Pánih waad juibínit, Pedro tuu cúut jwéejdi h, muúdi h wapnit biícdi h, ãt méé chádap wat jĩ.

55 Sacerdotewá ã maáta, ni h bita maáta biícdi h wáac juibínit, “Jesús yeejép chãjna beé”, niijnít di h bidna ãt chãjap wat jĩ. Jesúsdi h peéh mawí hna, chénewá biíc yoo bó naóhñit di h bidna ãt chãjap wat yah jĩ. Obohjeéhtih, ãt bid jwicáp wat jĩ. 56 Dawá ni h yáanit, máca h míic ãt naáwáp wat jĩ. 57 Biquína ñah ñuhñit, nin pah ãt niij yee naáwáp wat jĩ:

58 —Nin pah ã niijíchah, jwí joyóp be: ‘Nin Dioí h muú cáacwá ã chãjni jidi h wá yéejja beedábipna caá. Biíc peihcanni yeó jáap túttimah jáap muú, cáacwá ã chãjca naáh muúdi h wá chãjbipna caá’, ã niijíp be, ãt niijíp wat jĩ.*

* 14:49 Lc 19.47; 21.37 * 14:58 Jn 2.19

59 Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, mácah míc ìt niijíp wut jì.

60 Sacerdotewā ì maáh cāacwā cātíh ñah ñuhnit,

—¿Dépanih tigaá queédih ma jéih jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéj chāj, meemdíh páant ì niij naóh yacachah? Jesúsdiñh át niijíp wut jì.

61 Obohjeéhtih, Jesúsboó át jepah jwuhcap wut jì. Páant ā jepahcatdih enna, sacerdotewā ì maáh

—¿Meém Dios ā wahní niít? ¿Dios, jwī wēini, ā wūh niít? Jesúsdiñh át jwúub niijíp wut jì.

62 —Páant ma niiját yoobópdih tigaá. Weém nihat cāacwā úud jeñé Chah Wēpni ā jéihyepmant bóo bawámant chádunít, wā wutuchah, ñi enbipna caá. Mah tólihnajih wā jwúub dei jūwúchahbut ñi enbipna caá,* Jesús át niij jepahap wut jì.

63 Páant ā niijíchah joinít, sacerdotewā ì maáh búdí át íjip wut jì. Ā íjat júutna, āih jih bóo yégueh chóodih át yeo wáyap wut jì. Pánih yeo wáinit,

—¿Dépanih tigaá bita naóh nit pínah jwíta bid? 64 ‘Weém caá Dios wūh’, Jesúsdiñh ā niijíchah, yeéb nihat ñi joiná be. ¿Yeéboó ded pah tigaá caandíh ñi niij jenah joí? ājeéh jamnitdih át niijíp wut jì.

—Caandíh peéh mao yohat caá náahap, queét nihat ìt niijíp wut jì.*

65 Páant niijnít, biquína Jesúsdiñh ìt coí jǎha jwíhip wut jì. Coí jǎhanít, quíib nem chéu póocnit,

—Dios wūh jumna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdíh mao? ìt niij deoh naáwáp wut jì.

Túttimah, Dioíh mūdíh wapnit soldad-owādih ì wūhuchah, queétbut Jesúsdiñh ìt puñap wut jì.

Pedro ā yeeat

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-29)

66 Páant ì chājat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro ā méé chūduduchah, sacerdotewā ì maáhdih teo wūhniñh mit juibínap wut jì. 67 Juibínit, Pedro tū cūatdih ā méé chūduduchah ennit,

—¿Meembát Jesús Nazaret tútchimant bóojeéh péeni nihcan niít? mit niij wūbh joyóp wut jì.

68 —Ījeéh péeni nihcan caá. Caán ma niijni Jesúsdiñh wā jéihcan caá. ¿Ded pah niij tigaá ma chāj? Pedro át niij yee jepahap wut jì.

Páant niijnítjeh, tū cūat jwēejdih chūduniji bejnit, jēcna át jwei bėj ñuhap wut jì. 69 Páant caánboó ā ñuhuchah, teo wūhniñh Pedrodih mit jwúub enep wut jì. Pánih ennit, mi pebh en ñuhnitdih nin pah mit jwúub niijíp wut jì:

—Nin newé Jesúsjeéh péeni caá, mit niijíp wut jì.

70 —Nihcan caá. Weém ājeéh péeni nihcan caá, Pedro át jwúub niij yeenap wut jì.

Túttimah, bita caanjíh en ñuhnit jwuh

—Ājeéh péeni caá meém. Caandíh péenit Galilea baácdih moón mícjeh caá. Meembát Galilea baácdih bóo ma jumna caá. Pánihna, meembát ājeéh péeni nacaá, Pedrodih ìt niijíp wut jì.

71 —Weém yeeni nihcan caá. Túi yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. ĩNi niijni newédih wā jéihcan caá! ĩPáant yoobópdih wā naóhcah, Dios weemdíh ā peéh chāja naáh! Pedro át jwúub niij yeenap wut jì.

72 Páant ā niijátjeéhjeh, mujbai át jwúub ewep wut jì. Páant ā jwúub ewechah joinít, ‘Mujbai chéneji ā ewat pínah jǎtih ‘Caandíh wā jéihcan caá’, meém bíic peihcanni láa ma niijbípna caá’, Jesús ā niijátjidih Pedro át náhninap wut jì. Pánih náhninit, Pedro búdí át juñáp wut jì.

15

Maáh Pilato Jesúsdiñh ā wūbh joyát

(Mt 27.1-2,11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

1 Baáb jéenechah, sacerdotewā ì maáta, jwiít judíowā jwī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénit, bita maátabut ìt míc wáac juibínap wut jì. Pánih míc wáac juibínit, Jesúsdiñh ded pah ì chājat pínahdih ìt míc wéhenap wut jì. Pánih míc wéhe péanit, Jesúsdiñh ìt chéwat túutap wut jì. ĩChéo péaat túttimah, maáh Pilato pebhboó ìt ub bejat

* 14:62 Dn 7.13 * 14:64 Lv 24.16

táutap wut jĩ. Pilato, Roma baácdih bóo, Judea baácdih moondih wutni át jumrap wut jĩ. ² Páant ĩ ub juibínachah ennit, Pilato Jesúsdiĥ nin pah át niĳ úbh joyóp wut jĩ:

—¿Meém yoobópdiĥ judíowã ĩ maáh niĳt? át niĳíp wut jĩ.

—**Ma niĳát pah tigaá**, Jesús át niĳ jepahap wut jĩ.

³ Pániĥna, sacerdotewã ĩ maáta Pilatodiĥ yeenit, Jesúsdiĥ yeejép ĩt naóĥ yacap wut jĩ.

⁴ Páant ĩ naóĥ yacachah joinít, nin pah Pilato Jesúsdiĥ át niĳíp wut jĩ:

—¿Páant meemdíĥ ĩ naóĥ yacachah joiná yuhna, ma jéĥ jepahcan niĳt? át niĳíp wut jĩ.

⁵ Obohjeéhtih, Jesús át jwúb jepahcap wut jĩ. Páant ã jepahcatdiĥ ennit, Pilato búdí át wáhi bejep wut jĩ.

Jesúsdiĥ ĩ mao yohat táutat

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶⁻⁷ Caán láa, Romanowã queét judíowãdiĥ ĩ maáh jamatdiĥ ĩjnit, biquína judíowã Romanowãdiĥ ĩt míc mawap wut jĩ. Pániĥ míc maona, cáacwãdiĥ ĩt mao yohop wut jĩ. Páant ĩ mawachah, ĩ teonitji nemat múbóo dawá ĩt jumrap wut jĩ. Barrabás wut jamnibat ĩjeéĥ nemat múbóo át jumrap wut jĩ. Pascua jamat pah Pilato bíic cáac nemat múbóo jamni, cáacwã ĩ bacaat táutniĥdiĥ apĩ bacanaĥ wut jĩ. ⁸ Pániĥna, cáacwã Pilato pebh juibínit, bíic nemniĥdiĥ ã bacaat pínahdiĥ ĩt úbúp wut jĩ.

⁹ Páant ĩ úbúchah joinít, Pilato queétdiĥ nin pah át niĳ úbh joyóp wut jĩ:

—¿Yeéb judíowã ñi maáĥdiĥ wã baca wúĥ jíĥ? ¿Caandíĥ niĳt ñi náahap? át niĳíp wut jĩ.

¹⁰ Dawá cáacwã Jesúsdiĥ ĩ weñechah, sacerdotewã ĩ maátabóo caandíĥ túbít ĩjna, ĩt mawat táutap wut jĩ. Pániĥna, queét Jesúsdiĥ ĩ ĩjatdiĥ jéĥnit, cáacwã ĩ weñatdiĥbat jéĥnit, Pilato queétdiĥ páant át úbh joyóp wut jĩ. ¹¹ Obohjeéhtih, cáacwã Jesúsdiĥ ĩ náahachah yuhna, sacerdotewã ĩ maátabóo queétdiĥ jac wutnit, Barrabásboodíĥ ã bacaat pínahdiĥ ĩt jepahat táutap wut jĩ.

Páant ĩ jac wutuchah joinítji,

—¿Barrabásdiĥ caá jwĩ náahap! ¿Caandíĥ jwiĳtdiĥ ma baca wúĥú! Pilatodiĥ cáacwã ĩt niĳ jepahap wut jĩ.

¹² —¿Yeéb judíowã ‘jwĩ maáh’, ñi niĳniĥdiĥ dedé tigaá wã chájbi? Pilato át niĳíp wut jĩ.

¹³ —¿Caandíĥ cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat táutá! ĩt niĳ ñaacáp wut jĩ.

¹⁴ —¿Dépanihna? ¿Dedé tigaá ã yéejatji, páant ñi niĳíchah? Pilato át niĳ úbh joyóp wut jĩ.

Obohjeéhtih, queét chah ĩt jwúb niĳ ñaacáp wut jĩ.

—¿Caandíĥ cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat táutá! ĩt niĳíp wut jĩ.

¹⁵ Pániĥna, cáacwã caandíĥ ĩ ĩjcat pínah niĳná, Pilato Barrabásdiĥ queétdiĥ át baca wúĥap wut jĩ. Pániĥ bacanit, soldadowãdiĥ momo jiwí chóo cóoh jamni tópnajĩĥ Jesúsboodíĥ át puñat táutap wut jĩ. Pániĥ puñat táutnit, Pilato caandíĥ át ub bejat táutap wut jĩ, cruzboó péoh dodhnit, ĩ mao yohat pínah niĳná.

¹⁶ Páant ã ub bejat táutuchah joinít, Pilatoíĥ múbú díitna Jesúsdiĥ ĩt ub waad béjep wut jĩ. Pániĥ ub waad béjnit, caanjĩĥ wapnit soldadowã ĩt míc wáacap wut jĩ. ¹⁷ Pániĥ míc wáacnit, Jesúsíĥ yégueĥ jih bóo chóodih too dugnit, maáh ã dawat pah jíghni duni chóodih caandíĥ ĩt yacap wut jĩ. Maáh ã dawat júdu pah chájnit, óot piĥdiĥ péeb wao péanit, Jesúsíĥ wao dáĥdiĥ ĩt yacap wut jĩ. ¹⁸ Maáĥdiĥ ĩpĩ chájat pah Jesúsdiĥ nin pah ĩt niĳ deoh naáwáp wut jĩ:

—¿Ma túi jumú! ¿Meém caá judíowã ĩ maáh! ĩt niĳ deoh naáwáp wut jĩ. ¹⁹ Pániĥ deoh naóĥnit, máa doóbhjĩĥ áih wao dáĥdiĥ maonit, ĩt coí jáhanap wut jĩ. Pániĥ mao coí jáhanit, maáĥdiĥ weñat pah Jesús pebh ĩt bódiĥa caj yoh ñajap wut jĩ. ²⁰ Páant niĳ deoh naóĥ péanit, duni chóodih too dugnit, áih yégueĥ chóodihjeh ĩt jwúb yacap wut jĩ. Pániĥ yacnit, ĩt ub bac bejep wut jĩ, cruzboó péoh dodhnit, ĩ mao yohat táut niĳná. Pániĥ ub bejna, áih cruzdiĥ bewat táutnit, ĩ mao yohat pínah jeéboó caandíĥ ĩt ub bejep wut jĩ.

Jesúsdiĥ cruzboó péoh dodhnit, ĩ mawat
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

21 I mao yohat pínah jeéboó bejnit, Simón, Cirene baácdih bóodih ít jwááap wut jĩ. Simón Jerusalén títchiboó jwabína át chājap wut jĩ. Caán Simón ā wehboó jwījeéh jumnit Alejandro, Rufojĩh ĩ jumna caá.* Pánihna, queét ĩ íp Simóndih jwāáhnit, soldadowā caandih Jesúh cruzdih ít bewat túatup wut jĩ.

22 Pánih bejnit, Gólgota wūt jumapna ít jwabínap wut jĩ. “Gólgota” niijná, “Waó Iidíp jeé”, niijná ít chājap wut jĩ. 23 Pánih caanná jwabínit, mirra wūt jumni macjĩh widnit, ĩ ab bejni jiwá iguĩh macdih Jesúsdi h ít tóihyop wut yah jĩ. Obohjeéhtih, caan mácdih Jesús át babhcap wut jĩ. 24 Túttimah, cruzboó Jesúsdi h ít péoh dodhdop wut jĩ. Pánih péoh dodh péanit, áih yégueh chóojidih “¿Deih tigaá ā jumbi?” míc niijnít, tíhwat júdanabitjĩh soldadowā ít yoh tíhwip wut jĩ.*

25 Cheibitjeh nueve yeó ā jumachah, Jesúsdi h cruzboó ít péoh dodhdop wut jĩ. 26 Ā yéejatdih naónna, cruzboó áih wao cháh, nin pah ít niij daác búudhdap wut jĩ. “JUDÍOWĀ ĩ MAÁH”, caán naadĩh ít niij daacáp wut jĩ. 27 Chénewā nūmnítidibut biĩh cruznadih Jesús pebh ít péoh dodhdop wut jĩ. Biícdih ā jéihyepmant bóo bawámant, biĩhdih ā wáyámant bóo bawámant péoh dodh nit, queét tac yoób Jesúsdi h ít péoh dodhdop wut jĩ. 28 Jon jātih Dios naáwátdih naóh yapani ā daacátji biíc yoobó Jesús át yapap wut jĩ: “ ‘Wutatdih yap yohnitjeéh jumni caá’, cáacwā caandih ĩ niij jenah joibípna caá”, át niij daacáp tajĩ.*

29 Cruz pebh en yap bejnit Jesúsdi h nin pah yeejép ít niij deoh naáwáp wut jĩ.*

—¡Eneéh buca! ¿Dioih mūdih yohnit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, meém caán mūdih jwáub chājni pínah niit?*

30 Pánihni jumna, ¡caán ĩ péoh dodhdop-mant meemjéh ma dei jūwá! ít niijíp wut jĩ.

31 Páant ĩ niiját pah sacerdotewā ĩ maáta, Dios ā wutatdih bohénitbut biíc yoobó caandih nin pah ít niij deoh naáwáp wut jĩ:

—Caán bitadih táí teo wáacni jumna yuhna, caanjéh ā jéih míc teo wáaccan caá. 32 ‘Judíowā ĩ maáh caá’, niijná, cruzmant ā dei jūwáchah enna, caandih jwī jepah-bipna caá, ít niijíp wut jĩ.

Ājeéh ĩ péoh dodh nitbut yeejép ít niijíp wut jĩ.

Jesús ā wunat

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

33 Jesús cruzboó ĩ péoh dodh ni ā ñuhachah, yeó jáap tac yoób ā dápúáh bejep jĩ. Nihat baácboó dápú bejnit, biíc peihcanni horas túttimah, ā jwáub baáb jwáub bejep jĩ, páant mantih. 34 Páant ā jwáub baabát pínah jātihbit, Jesús nin pah át niij wēp ñaacáp wut jĩ: “**Eloí, Eloí, ¿lemá sabactani?**” niijná, “¿Wĩh Dios, wĩh Dios, dépanih tigaá weemdih ma éemp bej?” Jesús át niij ñaacáp wut jĩ.*

35 Páant ā niijíchah joinít, biquína caanjĩh ñahnit,

—Dios naáwátdih naóh yapani Elíasjidi h bidna caá ā chājap, ít míc niijíp wut yah jĩ.

36 Biíc ĩjeéh jumni boó ñáo ñah bejnit, páab chuí déedih abnit, bijni jiwá iguĩh macdih báah, máa doóbh yapatdih chéó búudh, júut ñahanit, Jesúsdi h át wái nomat túatup wut yah jĩ.* Pánih wái nomat túatnit, caanjéh nin pah át míc niijíp wut jĩ:

—¡Ā jumna naáh! Elíasji nindih teo wáacadih ā jūwáchah, jwī en jwuh jíh, át niijíp wut jĩ.

37 Páant ā niiját túttimah, tabit ñaacnit, Jesús át wunah bejep wut jĩ. 38 Páant ā wunachahjeh, Dioih mūdí díitboó ĩ jāh yaĩhni búdí wáupni chóo yeo dei bejnit, chéne chóo pah át chāwáp wut jĩ.* 39 Caán ā wunachah ennit, Jesús pebh ñahni soldadowā ĩ maáh nin pah át niijíp wut jĩ:

—Yoobópdih nin Dios wūh ta tigaá”, át niijíp wut jĩ.

40 Chibít yáupbit biquína yaádh Jesúsdi h ít en ñuhap wut jĩ. Queét yaádhjeéh Mágdala títchidih bóli María mit jumap wut jĩ. Biĩh wili Mariábut mit jumap wut jĩ. Caánt José, ā úd Santiago ĩ ín mit jumap wut jĩ. Biĩh wili Salomébut mit jumap wut jĩ. 41 Jesús Galilea

* 15:21 Ro 16.13 * 15:24 Sal 22.18 * 15:28 Is 53.12 * 15:29 Sal 22.7; 109.25 * 15:29 Mr 14.58; Jn 2.19

* 15:34 Sal 22.1 * 15:36 Sal 69.21 * 15:38 Ex 26.31-33; 2Cr 3.14

baácboó ã jum jwuhuchah, queét yaádh caandih teo wáacnit it jumup wat jĩ. Pánihna, Jerusalén tútchina Jesús ã bejehchah, queét yaádh dawá bita yaádhbut ájeéh it péenap wat jĩ.*

Jesúh bácahjidih iyohat
(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Jwĩ chooát yeó jáap jãtih bóo, jwĩ chooát pínahdih jwĩ ámohni yeó jáapdih, Jesús át wunup wat jĩ. Caan chéyeh tóo ñáh jũwát pínah jãtih, José, Arimatea tútchidih bóo, Jesúh bácahjidih Pilatodih úbúdih át bejep wat jĩ. Caán José jwiit judíowã jwĩ maátajeéh ã jumuchah, caandih bita maáta ipĩ túi joyóp wat jĩ. Dios ã maáh jumat pínahdih túi páini át jumup wat jĩ. Caán úumcanjeh, Pilatodih Jesúh bácahjidih úbúdih át bejep wat jĩ, jwĩ chooát yeó jáap ã waadáchah, ãih bácahji páantjeh cruzboó ã ñuhcat pínah niijná. ⁴⁴ Jesús jãtih ã wunat doonádih joinít, Pilato át joí wáhi bejep wat jĩ. Pánih joí wáhi bejnit, soldadowã ã maáhdih át bid bojop wat jĩ. Á pebh ã juibínachah, nin pah caandih át niij úbh joyóp wat jĩ:

—¿Jesús wáat wunah bejnit beé? át niijíp wat jĩ.

—Wáat wunah bejna beé, soldadowã ã maáh át niij jepahap wat jĩ.

⁴⁵ Páant ã niij jepahachah joinít, Pilato ãih soldadowãdih Jesúh bácahjidih úb deyanit, Josédih át wúhat túutup wat jĩ. ⁴⁶ Páant ã niiját joinít, túi baabní yégueh chóodih jíib chãj, cruzna jumupboó jwúub bejnit, Josédih Jesúh bácahjidih ã úb deya wuhuchah, át úbup wat jĩ. Pánih úbnit, caán yéguehjĩh pin péanit, jeedih ã baadníji íitboó caandih át yohop wat jĩ. Yohnit, búdí jeé júdudih tóo pátú bejnit, caán íitdih át nemep wat jĩ. ⁴⁷ Páant ã yohochah, Mágdala tútchimant bóli María, biíh wili Mariabut it enep wat jĩ. Caánt María biíh José íin mit jumup wat jĩ.

16

Jesús ã boo pud jũwát
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

* 15:41 Lc 8.2-3 * 16:7 Mt 26.32; Mr 14.28

¹ Jwiit judíowã jwĩ chooát yeó jáap ã yapachah, tóo ñáh jũwúchah, biíc peihcannit yaádh chej jumnidih jíib chãjadih it bejep wat jĩ, Jesúh bácahjidih ã ñáñat pínah niijná. Mágdala tútchimant bóli María, biíh wili María Santiago íin, Saloméjĩh, queét biíc peihcannit yaádh jíib chãjadih it bejep wat jĩ. ² Túttimah bóo yeó jáap baáb jéenechah, chej jumnidih úbnit, queét yaádh Jesúh bácahdih yohopji jeé íitboó it bejep wat jĩ.

³ —¿Déhe tiguaá jwiitdih jeé júdudih ã pátú yoh wúhbi? queétjeh it niij míic wéhe bejep wat jĩ.

⁴ Pánih juibína, José ã nemniji jeé júdu caán íit jwéjdih ã ñuhuchah it enep wat jĩ. Caán búdí júdu ã jumuchah, cáacwã ã tóo pátú dodhdad pah át lajap wat jĩ. ⁵ Pánihna, caán íitdih waád juibínit, jáap behni pah jígoni ángeldih it enep wat jĩ. Caán ángel túi baabní yégueh chóo duonít, ã jéihyemant bóo bawámant át chúdup wat jĩ. Caandih ennit, búdí it úmup wat jĩ.

⁶ Páant ã úumuchah ennit, caán ángel queét yaáhdih nin pah át niijíp wat jĩ:

—¿Ñi úmca bojó! ¿Yeéb Jesús, Nazaret tútchidih bóo cruzboó ñuhnit, wunnijidih bid níit ñi chãjap? Obohjeéhtih, ninjĩh ã wihcan caá. Jáantjeh ã boo pud jũwúp be. Caandih ã cáagatjidih ñi enee. ⁷ Úumcanjeh, ã bohénitdih naáwádih ñi bejeé. Pedrodihbut ñi túi naáwá chaáh. Jáantjeh ã naáwátji biíc yoobó Jesús yeebdih Galilea baácna ã waóh bej páina caá. Caánboó caandih ñi jwááhbiipna caá, ã bohénitdih ñi niijí, ángel át niijíp wat jĩ.*

⁸ Páant ã niijíchah joinít, bac bejnit, yohopji jeé íitmant it ñáo jwúub bejep wat jĩ. Ñáo jwúub bejnit, úmna, méménit, bitadih it naóhcap wat jĩ.

Mágdala tútchidih bóli Mariádih Jesús ã jíghat
(Jn 20.11-18)

⁹ Chooát yeó jáap túttimah, Jesús boo pud jũóhni Mágdala tútchidih bóli Mariádih át jwíh jíghop wat jĩ. Caánt siete nemépwã jumnihjidih Jesús ã boonih mit jumup wat jĩ. ¹⁰ Jesús ã bohénitji caandih ã jũúchah, Mariáboó caandih mi enatjidih queétdih

naáwádih mit juibínap wut jĩ. ¹¹ “Cristo át jwúub boo pud júoh tabeé. Caandih weém wã enna be”, queétdih mitih niijíp wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant mi niijíchah yuhna, ít joyáh bojop wut jĩ.

*Chénewã Jesúsjeéh péenitdih ã jíghat
(Lc 24.13-35)*

¹² Túttimah, chénewã Jesússwãjeéh jib-nitji mää wihcapboó í jib bejehah, Jesús queétdih át jíghop wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, mácah ã jíghochah, jwíih beh encan yuhna, túttimah, caandih ít beh enep wut jĩ. ¹³ Pánih beh ennitji jwúub bejnit, í chénewãdih Jesúsdih í enatjidih ít naáwáp wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant í naáwáchah yuhna, queétdihbut ít joyáh bojop wut jĩ.

Áih túini doonádih ã bohénitjidih Jesús ã naáwát tútat

(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ Túttimah, once ã bohénitji í jeéméchah, queétdih Jesús át jíghop wut jĩ. Caán ã naáwátjidih túi jenah joicán, jwúub booni bitadih ã jíghatdih í naáwáchah yuhna, í joyáh bojatji jíib queétdih át jãihñap wut jĩ. ¹⁵ Pánih jãih péanit, queétdih nin pah át niijíp wut jĩ: “Nihat baácboó wíih túini doonádih nihat cãacwãdih naáwádih ñi bejeé.* ¹⁶ Weemdih jepahnit, daabáát túatnit, iiguípna í bejat déejidih Dios í yéjatdih ã yoh wãhbipna caá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcannitdih Dios ã peéh chãjachah, iiguípna í bejbipna caá. ¹⁷ Det weemdih jepahnitboó wã wēpatjĩh nin pah í chãjbipna caá: Nemépwã cãacwãih bácahmant jumnitdih í bacat túutbipna caá. Mácah wéheatjĩh í wéhebipna caá. ¹⁸ Maidih í tewechah, í chãacáchah yuhna, dedé ebépdih í babhbachah yuhna, queétdih ã chũhcan níit. Wunnitdih í teo jãha uúbáchah, í túi boobipna caá”, át niijíp wut jĩ.

*Jesús jeáboó ã púuh laab béjat
(Lc 24.50-53)*

¹⁹ Páant niij naóh péanit, jwí Maáh Jesús jeáboó át púuh laab béjep wut jĩ. Pánih púuh laáb juibínit, maáh waadná, Dios ã jéihyepmant bóo bawámant át cháudap wut jĩ.* ²⁰ Pánihna, Dios cãacwãdih ã túi ubat

pínah doonádih Jesús ã bohénitji nihat pebhboó naáwádih ít bejep wut jĩ. Pánih naóhnt, jwí Maáh queétdih ã teo wáacachah, ã wēpatjĩh cãacwã í jéih chãjca naáhdih ít chãj júutap wut jĩ. Páant í chãj júutachah, ã naáwátidih joinítboó, “Í naáwát yoobópdih caá ã jumap”, niijnít, Diosdih ít túi jepahap wut jĩ.

Páant bóojeh tigaá weém Marcos wã daacát.

* 16:15 Hch 1.8 * 16:19 Hch 1.9-11

SAN LUCAS

Ã daác jwíhat

¹ Wã dée Teófilo, weém Lucas meemdih bainí wã naóh daáčbipna caá. Jwí cãtíh Jesús ã chãjatjidih dawá cãacwã ít daác jwíhip tají. ² Jesús ã cãac jumni yeó jáapdih páú ã péani yeó jáapna ãjeéh jumnitji, ded pah ã chãjatdih ennitji, ã naáwátidibut joinítji, jwiítidih í bohénap jí. ³ Páant í bohéatdih joiníji weembút buu wã jéihyep buca. Pánih jéihnit, “Nin pah Teófilodih wã daác wũhchah, ã túibipna caá”, wã niúj jenah joyóp be.* ⁴ Páant niúj jenah joinít, meemdih wã daác wahna caá, ma joiníji doonádih táí yoobópdih ma jéihyat pínah ni-ijná.

Juan Daabáni ã cãac jumat pínahdih ángel ã naáwát

⁵ Jesucristo ã cãac jumat pínah jãtíh, Herodes Judea baácdih moón í maáh jam láa, Zacarías wüt jumni sacerdote át jumup wüt jí. Caán Abías wüt jumni sacerdotewã poómpdih bóo wüt jí. Yad Elisabetbut Aaron juma mit jumup wüt jí.* ⁶ Queét chénewã Dios ã enechah, nihat ã wutatjidih táí jepahnit ít jumup wüt jí. ⁷ Obohjeéhtih, Elisabet weh wihcannih wüt jí. Pánihna, queét chénat pah behnitjeh jumna, weh wihcannitjeh máahna ít chãjap wüt jí.

⁸ Biíc semana Zacarías jumni sacerdotewã poómp Dioih mũudíh ñahwat en daonít pínah ít táut nũmúp wüt jí. ⁹ Biíc yeó jáapdih sacerdotewã ípí chãjat pah, Zacaríasdih ít ñíwip wüt jí, Dioih mũudíh waadnít, chej jumnidih ã cáwat pínah niijná. ¹⁰ Chej jumnidih í cáwat horadih waad béjnit, ã cáwachah, tãahmant bóo tólihdih dawá cãacwã Diosdih uúbh páina ít chãjap wüt jí. ¹¹ Zacarías chej jumnidih ã cáwachahjeh, Dios ã wahni ángel át jíghop wüt jí. Chej jumni cáwat dah jéihyepmant bóo buwámant át ñahup wüt jí. ¹² Pánihna, Zacarías caandih en wúhi bejnit, búdí át úumup wüt jí.

¹³ Páant ã úumuchah ennit, ángel caandih nin pah át niúj naáwáp wüt jí:

—Zacarías, ma úumca bojoó. Ma uúbatdih Diosboó át joiná wüt be. Yeebdih ã táí chãjachah, majeéh bóli, Elisabet, newé weépdih mi weh jumvipna caá. Caandih Juan ma wüt búudhdúp. ¹⁴ Ñi wũúh ã cãac jumuchah enna, búdí ñi wëbipna caá. Dawá cãacwãbut biíc yoobó í wëbipna caá. ¹⁵ Dios ã enechah, caán oboh jumni nihcan niít. ã ñíoni jumna, jiwá iguúh mac, pooni, pocannidihbut ã babhcan niít. Beh wiliúh wudah diítmah jam jwuhna, Táini Espiritu ã wëpatdih ã bíbohvipna caá.* ¹⁶ Ma wũúh behna, dawá quíib buadnít judíowãdih Diosdih ã jwúub jepahat túutbipna caá. ¹⁷ Dios ã wahni ã jũúwát pínahdih naóh waóhni pínah ã jumvipna caá. Dios ã wëpat búdí bíbohna, Elíasji ã wëp naáwátji pah mantih ma wũúhbut biíc yoobó wëp naóhni ã jumvipna caá. Páant ã naáwáchah joinít, behnitboó túut nũmnít, í wehdih í táí oibipna caá. Táinidih yap yohnitbut túut nũmnít, táí chãjnit í jenah joyát pah mantih í jwúub jenah joibípná caá. Pánihna, Cristo ã jũúwát pínah jãtíh, cãacwã táut nũm páinit í jumvipna caá, caandih í táí jepahat pínah niijná, ángel Zacaríasdih át niijíp wüt jí.*

¹⁸ Páant ã niijíchah joinít, Zacarías ángeldih nin pah át niúj uúbh joyóp wüt jí:

—¿Ded pah tigaá ma naáwátidih wã jéihbi? Weém behe caá. Wãjeéh bólibut beh wili caá, át niijíp wüt jí.

¹⁹ —Weém Gabriel, Diosdih teo wãhni caá. Weém ãjeéh jumnidih ã wahap be, nin táini doonádih meemdih wã naáwát pínah niijná.* ²⁰ Wã naáwátidih ‘Yoobópdih nihcan caá’, ma niúj jenah joyát jíib, meém jéih wéhecanni ma jam jwuhvipna caá. Wã niiját pah ã yapachahjeh, ma jwúub wéhevipna caá, páant mantih, ángel caandih át niijíp wüt jí.

²¹ Zacarías maatápdih ã jíghocah, tãahmant bóo tólihdih uúbh páinitboó ít náhni dahwanap wüt jí. ²² Pánihna, jwúub bac jũóhni, jéih naóhcanjeh, queétdih áih téihyajíh át jenah júut naáwáp wüt jí. ã

* 1:3 Hch 1.1 * 1:5 2Cr 24.10 * 1:15 Nm 6.3 * 1:17 Mal 4.5-6 * 1:19 Dn 8.16; 9.21

jéih wéhecah ennit, “Oo júmat déedih át en tagaá”, ít niij jéihyep wut jī.

²³ Tálttimah, Zacariáswā ī teo péanachah, āih muáboó át jwúub bejep wut jī.

²⁴ Páant ā jwúub bejat tálttimah, ājeéh bóli Elisabet mit wudu jumup wut jī. Wudu jumnit, biícjīh bóo téihya widh mit míc jútcap wut jī.

²⁵ Pánih wudu jum wēina, nin pah mit míc niijíp wut jī, “Weém weh wihcannihji tíic náah jumnihdih jīgah ennit, Dios weemdih át teo wáacap taga. Weemdih newé weép át wūhup taga, cāacwā weemdih yeejép dooná ī jwúub naóhcat pínah niijná”, mit niijíp wut jī.

Dioih ángel Maríadih ā naáwát

²⁶ Elisabet seis widh mi wudu jumuchah, Maríadih naáwát náahna, Dios āih ángel Gabrieldih át jwúub wahap wut jī. Pánihna, Gabriel Galilea baácboó Nazaret tátchidih juibínit, María pebhna át juibínap wut jī.

²⁷ María neonájeéh jum jwuhcannih José áa pínah wut jī. José Davidji juma wut jī. Caán David judíowā ī chah maáh át jumup wut jī.*

²⁸ Gabriel Maríadih naáwádih juibínit, nin pah caántdih át niijíp wut jī:

—¿Ma jum, Dios chah oinih? Dios majeéh ā jumna caá, át niijíp wut jī.

²⁹ Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, María búdí mit joí wáhi bejep wut jī. Pánih joí wáhinít, caántjeh nin pah mit míc niij úubh joyóp wut jī: “¿Ded pah ā nihat pínahdih niij tígaá ā chāj, páant niijná?” mit niijíp wut jī.

³⁰ Páant mi niij jenah joyóchah, ángel caántdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—¡Ma úumca bojoó, María! Dios meemdih búdí ā wēi enna caá. ³¹ Ded pah meemdih yapat pínahdih naáwádih wā jūóhna caá. Meém wudu pínah caá. Newé weépdih ma weh jumbipna caá. Caán ā cāac jumuchah, Jesús ma wāt búudhdáp.*

³² ‘Dios chah wēpni wūúh caá’, caandih ī niijbípna caá. David juma jumna, David maáh ā jumati pah Dios caandih maáh ā waadábipna caá. ³³ Pánihna, ma wūúh nihat judíowádih maáh ā jumbipna caá. Nihat bitadihbut maáh ā jumuchah, jwúub túut

nuumní pínah ā wihcan niít, át niijíp wut jī.*

³⁴ Páant ā niijíchah joinít, María ángeldih nin pah mit niij úubh joyóp wut jī:

—¿Dedé, weém neonájeéh jumcannih, ded pah tígaá wā wudu jumbi? mit niijíp wut jī.

³⁵—Táini Espiritu meemdih ā waadáchah, Dios ā wēpatjīh ma wudu jumbipna caá. Pánihna, ma wūúh táini, yeejat wihcanni ā jumbipna caá. ‘Dios wūúh caá’, caandih ī niijbípna caá. ³⁶ Ma dée wili, Elisabetbut beh wili yahna, wudu caá. Caántbut newé weépdih mi weh jumbipna caá. Būu biíc peihcanni widhjeh judhna caá, caánt mi weh jumati pínah. Jáap wili jumna, weh wihcannihji būu wudu caá būca. ³⁷ Dios nihat jéihni dedé ā būwacan caá, ángel Maríadih át niijíp wut jī.*

³⁸ Páant ā niijíchah joinít, María caandih nin pah mit niij jepahap wut jī:

—Weém Dioih wili caá. Ma niijátji pah weemdih ā yapa naáh, mit niijíp wut jī.

Páant mi niijíchah joinít, Dios pebhboó ángel át jwúub bejep wut jī.

María Elisabetdih enedih mi bejat

³⁹ Ángel páant ā niiját tálttimah, María waícanjeh mi dée wilidih enedih mit bejep wut jī. Caánt mijeéh bóo Zacariásjīh Judea baác jeé cātíh bóo tátchidih ít jumup wut jī. ⁴⁰ Pánihna, ūih muaná waád juibínit, Elisabetdih mit úubúp wut jī. ⁴¹ Caántdih mi úubúchah joinítjeh, Táini Espiritu mi weépdih ā weñanachah, tubit át wūlínap wut jī. Mi weépdih weñanit, beh wilidihbut Táini Espiritu búdí át weñanap wut jī. ⁴² María mi wūúh pínahdih ā jéihyanachah, búdí wēinit, nin pah Elisabet mit niij wēp naáwáp wut jī:

—María, nihat yaáhdih en beedánit, meemdih wēi ennit, Dios át túi chājap taga. Ma wūúhdihbut ā túi chājbipna caá. ⁴³ Oboh jumnih wā jumuchah yahna, wā Maáh íin pínah weemdih enedih ma juyúchah, bainí wā wēican caá. ⁴⁴ Ma wíhenachajeh, wā weép wēina, áí wēp wūlínap be. ⁴⁵ Pánihna, Dioih ángel ā

* 1:27 Mt 1.18 * 1:31 Mt 1.21 * 1:33 2S 7.12,13,16; Is 9.7 * 1:37 Gn 18.14; Jer 32.16,27

naáwátji pahjeh ã yapat pínahdih jenah joiná, meemdíh ã túi chājachah, bainí ma wēican níit, mit niijíp wut jī.

46 Páant mi niijíchah joinít, Mariabut nin pah mit wēi níj naáwáp wut jī:

“Jwī Maáh Diosdih búdí wã wēina caá.

47 Caán weemdíh túi ubnidih bainí wã wēican caá.*

48-49 Caandíh oboh teo wūhnih wã jumachah yahna, jīgah ennit, weemdíh át teo wáacáp taga. Dios wēpni, túini yoobát jumna, weemdíh chah túini át chājap taga. Páant ã chājachah jéihnit, nihat cāacwã, buu jumnit, túttimah jumnitbut ‘Caántboó Dios ã chah túi chājnih wut jī’, weemdíh i niijípna caá.

50 Det caandíh jepahnitdih jīgah ennit, ãpī teo wáacna caá. Jon jātih jumnit, buu jumnitdihbut teo wáacnit, púú túttimah jumnitdihbut ã teo wáacnipna caá.

51 Ded pah náahna, ã wēpatjīh ãpī chājap wut jī. Pánih chājnit, ‘Weém túi jéihni caá’, níj jenah joinítidih teo wáaccan, búdí ã wēpatjīh át wah peetép wut jī.

52 Yeejépwã i maáh wēpatdih át dúuc wáyap wut jī. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jumni caá’, níj jenah joinítidih teo wáacnit, maáta dée át waadánap wut jī.

53 Moh yéejnitdih túinidih át wāhup wut jī. Obohjeéhtih, dawá bíí dée bíbohntiboodíh wāhcanjeh, biáboó át wahap wut jī.

54 Jwiít caandíh teo wāhnit judíowādih jīgah ennit, át teo wáacáp wut jī.

55 Biíc yoobó muntih jwī n̄o Abraham ã juménádih jīgah ennit, át teo wáacáp wut jī. Pánih jīgah ennit, ã teo wáacáp pínahdih jwī n̄owājidih át naáwáp wut jī”,* María mit níj wēi naáwáp wut jī.*

56 Pánih jubínihji Elisabetjeéh biíc peihcanni widh mit jum jwāhup wut jī. Túttimah, miíh tútchina mit jwūub bejep wut jī.

Juan Daabáni ã cāac jummat

* 1:47 Is 61.10 * 1:55 Gn 17.7 * 1:55 1S 2.1-10; Sal 113.5-9 * 1:59 Lv 12.3

57 María mi jwūub bejat túttimahbit, Elisabet mit weh jumup wut jī. Newé weépdih mit túuhup wut jī. 58 Miíh muu pébh jumnit mi déewābut Dios caántdih jīgah ennit ã teo wáacat doonádih joinít, mijeéh búdí it weñep wut jī. 59 Ocho yeó jáap túttimah, sacerdotewādih caandíh quehli nah yapat chóodih it bóodat túutup wut jī. Páant judíowã ipī chājap wut jī. Caandíh beheíh wātjeh it búudhdíhip wut yah jī.*

60 Obohjeéhtih, páant i niijíchah joinít, ã iinboó nin pah mit niijíp wut jī:

—Zacarías nihcan caá. Juan caá ã wūt pínah, mit niijíp wut jī.

61 —Obohjeéhtih, ñi déewã poómpdih Juan wūt jumni ã wihcan caá, cāacwã caántdih it niijíp wut jī.

62 Páant níj péanit, queét Zacaríasdih téihyajīh it júutup wut jī, “¿Dedé tigaá wūt ma búudhbi?” niijná. 63 Páant i júutuchah ennit, Zacarías áih téihyajīh daacát naadíh júut úbhnit, “Juan caá ã wūt”, át níj daacáp wut jī. Páant ã daacáchah en wúhi bejnit, queét nihat it joí yai ñúh bejep wut jī. 64 Pánih daácnajeh, wéhecanniji át jwūub wéhenap wut jī, páant muntih. Pánih wéhenit, Diosdih búdí át wēi naáwáp wut jī. 65 Pánihna, nihat i pebh jumnit búdí it wúhi bejep wut jī. Páant ã yapat doonádih joinít, nihat cāacwã, Judea baácboó jumni jeé cātíh jumni tútchinadih moón it míic wéhenap wut jī. 66 Pánih míic wéhenit, Dios caandíh ã túi chājachah jéihnit, “¿Caán wébít ded pah chājni pínahna tigaá?” búdí it níj jenah joyóp wut jī.

Zacarías Diosdih ã wēi naáwát

67 Túini Espíritu Zacaríasdih ã weñanachah, ã wēpatjīh nin pah Diosdih át níj wēi naáwáp wut jī:

68 “Jwiít judíowã jwīpī wēini Diosdih búdí wã wēina caá! Jwiít áih cāacwādih teo wáacadih júóhnit, chéonit paníh-nit jwī jumcat pínah niijná, nemépwã i maáh ã wēpatdih ã dúucbipna caá.

69-70 Jon jātih Dios naáwátidih naóh yapanitji nin pah it níj daacáp tají: ‘Diosdih teo wāhni David jumma chah wēpni jumna, jwiít áihwādih

- teo wáacnit, iiguípna jwī bejat déedih túi ubni pínahdih Dios ã wahbipna caá,
- 71 jwiít dih eníhcannit ì wēpatdih ã dúucuchah, jwī túi jumat pínah niijná.
- 72-73 Pánihna, jwī nuowādh ã naáwátji pah-jeh mantih, jīgah ennit, jwiít dih ã teo wáacnipna caá. Nin pah jwī nuo Abrahamjidih ãt niijíp wut jī:
- 74 “Ma jūimenádih eníhcannit ì wēpatdih wā dúucbipna caá, úumcanjeh, weemdih ì weñat pínah niijná.
- 75 Pánihna, nin baácboó jum jwuhnit, wā enechah, túinitjeh wíhwa ì jumbipna caá”, Abrahamdih ãt niijíp wut jī, Dios naáwát dih naóh yapanit ìt niij daacáp tajī”, Zacarías Diosdih ãt niij wēi naáwáp wut jī.
- 76 Diosdih páant niij péanit, ã wūúhdih jwuh nin pah ãt jwúub niij naáwáp wut jī: “Wūúhú, jwī Maáh jwiít dih túi ubni pínah ã jūúwát dih naóh waóhni ma jumbipna caá. ‘Dios naáwát dih naóh yapani caá’, meemdih ì niijbípna caá.*
- 77 Jwiít áihwādh jwī yéejatdih yohnit, iiguípna jwī bejat déedih ã túi ubat pínahdih ma naóhbipna caá.
- 78 Jīgah en teo wáacnit, jwiít dih túi ubni pínahdih Dios jeámant ã wahbipna caá, baabát panhipboó jwī jumat pínah niijná.
- 79 Wuhnatdih úumna, dupúát panhipboó jumnitdih jiiát déedih ã wāhbipna caá, táini namádih ì jii en bejat pínah niijná”,* Zacarías ãt niij wēi naáwáp wut jī.
- 80 Pánihna, Zacarías wūúh ãt behep wut jī. Dios ã túi teo wáacachah, caolih júutíhni, caandih túi jepahni ãt behep wut jī. Pánih behnit, judíowādh ã bohéat pínah játih mūú wihcapboó ãt jumap wut jī.

2

Jesucristo ã cāac jumat (Mt 1.18-25)

1-2 María mi weh jumat pínah játih, Cirenio Siria baác dih moón ì maáh jum láa,

* 1:76 Mal 3.1 * 1:79 Is 9.2

César Augusto Roma tátchimant jumna, ni-hat baác dih moondih wutni ãt jumap wut jī. Démoón cāacwā ì jumatdih jéihyat túut niijná, nihat cāacwādh ìh wūtnadh ãt daacát túutap wut jī. Caandih náahna, nihat cāacwādh ã daácni náodih ãt wahap wut jī. Páant ã chājat túutni yeó jáap ì jwíh wut daacát yeó jáap wut jī. ³ Páant ã wutuchah joinit, nihat cāacwā ì nuowāji ì cāac jumni tátchina yoobó wut daacádih ìt bejep wut jī. ⁴⁻⁵ Josébut yad pínahjīh ìt bejep wut jī. María wudu jumna yuhna, Galilea baác Nazaret tátchimant, púú Judea baác Belén tátchina mit bejep wut jī. Belén tátchidih Davidji ãt cāac jumap wut jī. Pánihna, David jūima jumna, José yadjīh Belén tátchina wut daacádih ìt bejep wut jī.

6-7 Queét chénewā Belén tátchiboó juibínit, dawá cāacwā ì jumuchah, úwat mūuná ã yáwachah, momo jiwiwā úwat tólihboó Joséwā ìt úwup wut jī. Caánboó jumna, María mi jáap bácahdih bóodih mit weh jumap wut jī. Pánih weh jum péanit, mi wūúhdih yéguehjīh túi pin bojnit, momo jiwiwā jeémát yacat paihdih mit cáagap wut jī.

Ovejawādh en daonít Jesús dih enedih ì bejat

8 Páant mi weh jumni chei, Belén tátchi jwéejdih ovejawādh en daonít ìh ove-jawādh en daoná ìt chājap wut jī. ⁹ Páant ì en dawáchah, Dioíh ángel queédih ãt jígohop wut jī. Pánih jígoht, bádí ã yeh iiguíchah ennit, bádí ìt úumap wut jī.

10 Páant ì úumachah ennit, ángel queédih nin pah ãt niij naáwáp wut jī: “¡Ñi úumca bojó! ¡Ñi joyoó! Bádí ñi weñat pínah túini doonádih yeebdih naáwádih jūóhna caá wā chājap. Caán doonádih joinit, nihat cāacwābut bádí ì wēibipna caá. ¹¹ Butéh Daviíh tátchidih cāacwādh túi ubni pínah ã cāac jumap be. Caán Dios ã wahní Cristo, nihat cāacwā ì maáh pínah caá. ¹² Wā niijnídih ñi bid juyúchah, momo jiwiwā jeémát yacat paihdih yégueh chóojīh pin bojni, ã lajbipna caá”, ãt niijíp wut jī.

13 Ángel queétdih páant ã niijíchahjeh, dawá ángelwā ájeéh jíghnit, Diosdih nin pah ít niij wēi naáwáp wut jī:

14 “¡Nihat jeáboó jumnit Dios wēpnidih í weñe naáh! ¡Nin baácboó ã oinit í túi jumna naáh!” ít niijíp wut jī.

15 Ángelwā queétdih páant niij naóh péanit, Dios ã jumnapboó ít jwáub bejep wut jī. Í jwáub bejat túttimahbitjeh, ovejawādih en daonít nin pah ít míic niijíp wut jī:

—Chóbe, Belén tútchina Dioíh ángel jwiítidih ã niijátidih enjīh, ít niijíp wut jī.

16 Páant niijnít, Belén tútchina wēpép caandíh enedih ít bejep wut jī. Pánih bej, caanná juibínit, María, José, wébítidihbut ít enep wut jī. Wébít momo jiwíwā jeémát yacat pahdih át lajap wut jī. 17-20 Pánih bid junít, ángel ded pah ã niijátidih Maríawādih ít naóh yapanap wut jī. Pánih en péanit, íih ovejawā pehbboó ít jwáub bejep wut jī. Pánih bejnit, ángel queétdih ã niijátji pahjeh ennitji Diosdih búdí ít wēi naáwáp wut jī. Nihat í jwááhnitidihbut ít naáwáp wut jī. Páant í naáwáchah joinít, cáacwā ít joí wáhi bejep wut jī. Obohjeéhtih, beh wiliboó wébítidih páant í niijátjidih caántjeh búdí mipí jenah joyóp wut jī.

Dioíh muúboó Jesúsdi í ub bejat

21 Jesús ã cáac jumnji ocho yeó jáap túttimah, sacerdotewādih áih quehli nah yapat chóodih ít bóodat tútup wut jī. Páant judíowā ípí chājap wut jī.* Pánih bóod péanit, ã ín wudu jumat pínah jātih ángel ã niijátji pahjeh caandíh Jesús ít wūt búdhduw wut jī.*

22 Biíc widh túttimah, Moisés ã watatji pah chāj péanit, mi wūhdih Diosdih wáhat tút niijná, Jerusalénna ít ub bejep wut jī. 23 Pánih wáhnit, Dios nin ã watatjidih ít jepahap wut jī: “Jáap bácahdih bóo newé weép ã jumuchah, weemdíh ñi wáhuá. Caán wíih, weemdíh teo wáhni pínah caá”,* Dios át niij wutap tají. 24 Pánihna, Jerusalénna Dioíh muúdíh juibí, jopwādih jíib chājnit, sacerdotewādih ít wáhuw wut jī, Diosdih í cáo wáhat pínah niijná. Pánih chājnit, Dios nin ã watatjidih ít jepahap wut jī: “Chénewā

jopwādih ñi wáhuá weemdíh, jáap bácahdih bóodih tút nuumná”, Dios át niij wutap tají. Pánih chājna, í weh jumat túttimah, nihat Dios ã watatjidih ít chāj péanap wut jī.*

25 Caán láa Dios naáwátidih túi jepahni, Simeón wūt jumni, Jerusalén tútchidih át jumap wut jī. Caán Diosdih túi wēini jumna, Dios ã wáhni judíowādih túi ubni pínahdih páina át chājap wut jī. Caandíh Túini Espíritu ã wēpat búdí át jumap wut jī. 26 Pánih jumna, nin pah caandíh átát niij jéihyanap wut jī: “Ma wunat pínah jātih Dios ã wáhni Cristo, áih cáacwādih túi ubni pínahdih meémboó ma enbipna caá”, át niijíp wut jī. 27 Pánihna, caandíh Dioíh muúná Túini Espíritu át bejat tútup wut jī. Joséwā Jesúsdi í ub waad béjehah, Dios ã watatji pah chājat tút niijná, Simeón queétdih át jwááap wut jī. 28 Pánih jwááhnit, Túini Espíritu caandíh ã jéihyanachah, wébítidih át ub túhuw wut jī. Ub túhnt, nin pah Diosdih át niij wēi naáwáp wut jī:

29-30 “Maá, meém ma niijátji pahjeh míih cáacwādih túi ubni pínahdih ma wáhnidih buu wā enna caá. Weém, meemdíh teo wáhni, buu wā wunuchah, ã táibipna caá, buca.

31 Nihat cáacwā í enechah, meém nindih mat wahap taga, cáacwā iiguípna í bejat déedih ã túi ubat pínah niijná.

32 Nin tigaá nihat judíowā nihcannitidih ded pah Dios ã jumatdih ã jéihyabipna caá. Páant ã jéihyanachah, judío ã jumuchah jéihnit, bitaboó míih judíowādih í túi wēibipna caá”,* Simeón át niijíp wut jī.

33 Páant ã niijíchah joinít, Joséwā búdí ít wēi jenah joyóp wut jī. 34 Túttimah, Simeón queétdih wēinit, “Dios yeebdíh ã túi chāja naáh”, niijnít, Maríadih jwuh nin pah át jwáub niij naáwáp wut jī:

—Nin wā naáwátidih ma túi joyoó. Nin wébít Dios ã wáhni caá. Dawá judíowā caandíh í náahcatji peéh í buudbípna caá. Obohjeéhtih, dawá bita judíowā caandíh náahnit, í túi jumbipna caá. Caán Dios ã weñat pínahdih jéihyani ã jumuchah yuhna, dawá caandíh yap yohnit, yeejép

* 2:21 Lv 12.3 * 2:21 Lc 1.31 * 2:23 Ex 13.2,12 * 2:24 Lv 12.6-8 * 2:32 Is 42.6; 49.6; 52.10

ĩ naóhbiḡna caá. ³⁵ Nihat cãacwã ded pah ĩ jenah joyátdih jéihyani pínah Dios nin wébítdih át wahap taga. Obohjeéhtih, meémboó búdí ma jġahbiḡna caá, Simeón caántdih át niijíp wut ġĩ.

³⁶ Caanjġh beh wili Ana wãt ġumnihbut mit ġumap wut ġĩ. Caántbut Dios naáwãtdih naóh yapanih wut ġĩ. Caánt Fanuelji nuám, Aserji ġaimená poómpdih bóli wut ġĩ. Caánt jáap beh toáhniġ ġumna, mit áa ġumap wut ġĩ. Obohjeéhtih, siete jópchijeh caántdih bíbohniġ, mijeéh bóo át éemp wunap wut ġĩ. ³⁷ Pánih éemp wunniġ ġumna, ochenta y cuatro jópchi bíbohniġ, Dioíh muú díitboó mipĩ ġumap wut ġĩ. Yeó jáap ġumat pah, chei ġumat pahbut jeémp ġwuhcan, Diosdih mipĩ wēi uábh jáanap wut ġĩ. ³⁸ Caán horadiġ pohba Joséwã pebhna mit ġuibínap wut ġĩ. Pánih ġuibí, Jesúsdiġ enna, Túini Espíritu á jéihyanachah, Diosdih mit wēi naáwãp wut ġĩ. Dios á wahni, queétdih túi ubni pínahdih judíowã ġpĩ páñap wut ġĩ. Pánihna, Jesús ĩ bidni á ġumatdih nihat queét pãinitdih mit naáwãp wut ġĩ.

Nazaret tútchiboó ĩ ġwúub bejat

³⁹ Joséwã nihat Dios á wutãtji pah chãj péa, ġwúub bejniġ, Belén tútchidih ĩt ġum ġwuhap wut ġĩ. Túttimah, Galilea baác ĩ ġumniġi Nazaret tútchina ĩt ġwúub bejep wut ġĩ.* ⁴⁰ ĩ wúuh túi behniġ, caoliġ ġúutġniġeh ġumna, Dios á weñat pínahdih át túi jéihyep wut ġĩ. Pánihna, Dios caandíh túi wēi enniġ, búdí át teo wáacãp wut ġĩ.

Jesús doce jópchi á bíbohochah, Dioíh muúnã caandíh ĩ numah bejat

⁴¹ Oveja wúuhdih ĩ mao jeémát yeó jáap, Pascua ĩ niijni, paacãnni pandihbut ĩ jeémp wēi láa, Dios á wutãtjidih jepahniġ, nihat judíowã jópchi ġumat pah, Jerusalén tútchidih ġpĩ míic wáac ġuibínap wut ġĩ. Jesús mánabut jópchi ġumat pah Jerusalénna ġpĩ aab béjep wut ġĩ.* ⁴² Jesús doce jópchi bíbohniġ, caanbát á mánajeéh át bejep wut ġĩ. ⁴³ Pánih ġuibínit, ĩ wēi jeémát á beedéchah, ĩ chéenwã bíicdih Joséwã Nazaret tútchina ĩt ġwúub dei bejep wut ġĩ. Obohjeéhtih, á mána ĩ jéihcah yuhna, Jesús Jerusalénboojéh át chãwãp wut ġĩ. ⁴⁴ “Dawá ġwĩ bejehah,

ġwĩ wúuh ġwĩ déewãjeéh á ġumna nacaá”, ĩt niij jenah joyóp wut ġĩ. Páant niij jenah joiná, nihat yeó jáap bejniġ, cheyeh caandíh ĩt bidip wut yah ġĩ. Obohjeéhtih, ĩt bid ġuicãp wut ġĩ. ⁴⁵ Pánih bid ġuicán, Jerusalén tútchina bididih ĩt ġwúub bejep wut ġĩ.

⁴⁶ Jerusalénna ġwúub ġuibínit, caanná ĩ wúuhdih búdí ĩt bidip wut yah ġĩ. Chéne yeó jáap túi bid, biíh yeó jáapdih ĩt bid ġuyáp wut ġĩ, buca. Dioíh muú díitna Moisés á wutãtjidih bohénit cãtíh chãudniġ, queétdih joiná, uábh joí enna át chãjap wut ġĩ. ⁴⁷ Beh joinít, á túi jepahachah, nihat caandíh joinít búdí ĩt joí wáhi bejep wut ġĩ. ⁴⁸ Pánihna, á mána Dioíh muúnã waád ġuibínit, caanná behniġjeéh á chãudchah enniġ, queétdih búdí ĩt wáhi bejep wut ġĩ. Páant á chãjachah enniġ, á ĩn nin pah mit niij uábh joyóp wut ġĩ:

—¿Wúuhá, dépanih tigaá ġwiútdih páant ma nih chãj? Ma joyoó, ma íbijġh meemdíh búdí ġwĩ bidip be. Meemdíh bid ġuicán, búdí ġwĩ náhni dahwanap be, mit niijíp wut ġĩ.

49 —¿Dépanih tibeé weemdíh ĩni bid? ¿Wã ípíh muúboó á náahãtdih chãjni wã ġumatdih ĩni jéihcannit beé? Jesús queétdih át niij jepahap wut ġĩ.

⁵⁰ Obohjeéhtih, ded pah á niijãtdih ĩt beh joicãp wut ġĩ.

⁵¹ Caandíh bid ġuinít, Nazaret tútchina ĩt numah ġwúub dei bejep wut ġĩ. Caanná ġwúub dei ġuibíniji behna, á mánadiġ apĩ túi jepahap wut ġĩ. Obohjeéhtih, beh wili nihat páant á chãjatjidih búdí mipĩ jenah joyóp wut ġĩ. ⁵² Jesús túi jéihniġeh át behep wut ġĩ. Páant á ġumachah, Dios caandíh búdí át wēi enep wut ġĩ. Cãacwãbut bíic yoobó caandíh ĩt weñep wut ġĩ.*

3

Juan Daabáni muú wihcapboó Dios naáwãtdih á naóh yapaat (Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

¹⁻² Túttimah, Zacarías wúuh Juan behna, muú wihcapboó á ġumachah, Dios caandíh át ġwíh naáwãt túutap wut ġĩ. Caán láa Roma tútchidih moón ĩ maáh Tiberio César

* **2:39** Mt 2.23 * **2:41** Ex 12.1-27; Dt 16.1-8 * **2:52** 1S 2.26; Pr 3.4

quince jópchi maáh át jumup wat jī. Poncio Pilato Judea baácdih moón ī maáh át jumup wat jī. Herodes Galilea baácdih moón ī maáh át jumup wat jī. Ā úd jeñé Felipe Iturea baácdih moón, Traconite baácdih moón bícdih ī maáh át jumup wat jī. Lisantias Abilinia baácdih moón ī maáh át jumup wat jī. Páant ī maáh jumuchah, Anás Caifásbut sacerdotewā ī maáta īt jumup wat jī. ³ Caán láa, Juan muú wihcapboó ā jumuchah, Dios caandih át naáwát túutup wat jī. Pánihna, Dios ā naáwát túutuchah joinít, Juanboó Jordán mujpebh dei juibínit, át táoh naóh jibip wat jī. Nin pah āpī niij naóh bohénap wat jī: “Ñi yéj chājatdih cádahnit, táiniboodih ñi túut nuumá. Páant ñi túut nuumúchah, Dios ñi yéjatdih ā yohbipna caá. Páant ñi chājachah, yeebdih wā daabábipna caá, ñi yéjat yohat júutat pínah niijná”, cāacwādh át niijíp wat jī.

⁴ Jon jātih Dios naáwátdih naóh yapani Isaías, nin pah Juan ā chājat pínahdih át niij naóh daacáp wat jī.

“Dios naáwátdih naóh yapani muú wihcapboó jumni nin pah ā niij ñaac bohéipna caá: ‘Jwī Maáh ā jūúwát pínah jātih ñi yéj chājatdih cádah, táiniboodih túut nuumnít, caandih ñi táí páñaá.

⁵ Det jīgah náah jumnitdih ā teo wáacbipna caá. Obohjeéhtih, det “Weém ni hat jéihni, dedé weemdih judhdah wihcan caá”, niij jenah joinítidih ī wēpatdih jwī Maáh ā dúuc wáibipna caá. Det biáboó jenah joinít ī jenah joyátdih ā yoobábipna caá.

⁶ Pánihna, ni hat cāacwā yoobópdi h ī jenah joibípna caá, iiguípna ī bejatji déedih Dios ā táí ubatdih ī jéihyat pínah niijná’, ā niij naóhbipna caá”, Isaías át niij daacáp wat jī. (Is 40.3-5)

⁷ Dawá cāacwā Juan pebhna īt juibínap wat jī, queétdih Juan ā daabáat pínah niijná. Ā pebhna juibínitdih nin pah āpī niij naáwáp wat jī: * “¡Yeéb yeena caá ñi chājap! ¡Maiwā panihnit yeejépwā jumna, peéh chājat pínahdih úm jweíhnitjeh caá! Obohjeéhtih, yeéb ñi yéj chājatdih ñi cádahíhcat

jíib, Dios yeebdih ā peéh chājachah, ñi jéih jweicán niit. ⁸ Ñi yéjatdih cádahnit, táiniboodih túut nuumát caá yeebdih náahap. ‘Abrahamjidih Dios át wēi enep wat jī. Pánihna, ā jaimená jwī jumuchah, jwiítdihbut ā táí wēi enna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Yeejép ñi chājachah ennit, ā wēican caá. Ñi joyoó. Dios náahna, Abrahamji ā jaimená pah nin jee dáhnadih ā jéih túut nuumná caá.* ⁹ Wápchi mínah áih wápchidih en dawát pah, yeebdihbut Dios ā en daoná caá. Biquí nahna yeejép ā quehechah enna, tib yohnit, áih náatnadihbut ā pud yohbipna caá. Pánih péanit, caan náhdih, áih náatnadihbut ā cáo yohbipna caá. Páant ā chājat pah muntih, yeejép ñi chājachah enna, Dios yeebdihbut iiguípna ā wahbipna caá”, Juan át niijíp wat jī.*

¹⁰ Páant ā niijíchah joinít, cāacwā Juandih nin pah īt niij úbh joyóp wat jī:

—¿Ded pah tigaá jwī túut nuumbí? īt niijíp wat jī.

¹¹ —Ded chéne yégueh chóo bíbohni yégueh wihcannidih ā wáhu naáh. Jeémát bíbohni but jeémát wihcannidih ā wáhu naáh, queétdih át niij jepahap wat jī.

¹² Romanowā maáta ī úbát túutni dinerodih úbh wáhnitbut daabáat túut niijná, Juan pebhna juibínit, nin pah īt niij úbh joyóp wat jī:

—¿Bohéní, jwiítboó ded pah tigaá jwī túut nuumbí? īt niijíp wat jī.*

¹³ —Ñi maáta ī watat pah bóojeh ñi úbáp. Chah ñi úbátidih ñi cádahaá, queétdih át niijíp wat jī.

¹⁴ Biquína soldadowābut caandih nin pah īt niij úbh joyóp wat jī:

—¿Jwiítbut ded pah tigaá jwī túut nuumbí? īt niijíp wat jī.

—Bíih pah bóonadih en ñinahnit, ñi dúuc wáica bojoó. Dawá láa núo náahna, cāacwādh yee naóh úmanit, nemat muúboó bejihcan ī jíib chājatdih ñipī watna caá. Páant ñi chājatdih ñi cádahaá. Ñi tewat jíibdihjeh wēinit, ñi teweé, át niijíp wat jī.

¹⁵ Nihat judíowā Dios ā wahni queétdih táí ubni pínahdih īt bidip wat jī. Pánihna,

* 3:7 Mt 12.34; 23.33

* 3:8 Jn 8.33

* 3:9 Mt 7.19

* 3:12 Lc 7.29

Juan páant ã niijíchah joinít, queétjeh nin pah ít niij jenah joyóp wut jĩ: “¿Nin Dios ã wahni jwĩ páini naniít?” ít niijíp wut jĩ. ¹⁶ Obohjeéhtih, Juan queédih nin pah át niijíp wut jĩ: “Weém yeebdíh mahjĩhjah wã daabána caá. Obohjeéhtih, wã túttimah jũóhni, chah wěpni ã jumna caá. Páant ã jumuchah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wã niij jenah joiná caá. Caánboó mahjĩh daabáát panihni, yeebdíh Túini Espíritu ã wěpatdih bádí ã wãhbipna caá. Caán ã wěpat tũu iigát panihniijĩh ñi yéejatdih cáwat pah ã chãjbipna caá, jwũub yéej chãjíhatdih ñi jenah joicát pínah niijná. ¹⁷ Trigo teoni panihni caá. Áih chóonadih caóh caj péanit, caán tíibna yoobátdihjah wah wũúhboó júi yacnit, áih mũúboó ã ámohbipna caá. Obohjeéhtih, ã caóh cajni chóonaboodíh ã cáo yohbipna caá. Páant ã chãjat pah, wã túttimah jũóhni caandíh jepahnitdih ã túi ubbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh jepahcannitboodih iiguípna ã wahbipna caá. Caán iigát dedé ã noón dubcan niít”, át niijíp wut jĩ.

¹⁸ Páant niijnít, biíh naáwátjĩhbut Juan cáacwãdih ãpĩ bohénap wut jĩ, túut nũumnít, iiguípna ã bejcat pínah niijná. ¹⁹ Galilea baácđih moón ã maáh Herodes ã úud Felipe áa Herodíasdih ã dúuc wái áa jumatji peéh Juan át jũihñup wut jĩ. Nihat biíh yeejép ã chãjatjidihbut át jũihñup wut jĩ. ²⁰ Páant ã niij jũihñatji jíib Herodes Juandih joíhcan, át nemat túutup wut jĩ. Pánih chãjna, chah át yoób yéej bejep wut jĩ.*

*Juan Jesúsđih ã daabáát
(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)*

²¹ Nemat mũúboó Herodes ã nemat pínah jãtĩh, Juan cáacwãdih ã daabánachah, Jesúsbut ã pebhna daabáát túutudih át jũibínap wut jĩ. Páant ã daabáát túttimah, Jesús Diosđih ã wũbúchah, jeá át jéweah bejep wut jĩ. ²² Páant ã jéweah bejehchah, jop pah jíghni Túini Espíritu jeámant dei jũóhni, caandíh át júi jaamáp wut jĩ. Páant ã júi jaamáchah, jeámant Dios Jesúsđih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Meém wã wũúh, wã oini caá. Meemdíh bádí wã wěina caá, át niijíp wut jĩ.*

*Jesús ã nũowã ã wũt
(Mt 1.1-17)*

²³ Túini Espíritu ã dei jũúwát túttimah, Jesús treinta jópchi bíbohni, cáacwãdih át bohé jwĩhip wut jĩ.

Nit wut jĩ Jesús ã nũowã: “José ã wũúh caá”, cáacwã ít niij jenah joyóp wut yah jĩ.

José Elí ã wũúh
át jumup wut jĩ.

²⁴ Elíboó Matat ã wũúh
át jumup wut jĩ.

Matatboó Leví ã wũúh
át jumup wut jĩ.

Levíboó Melqui ã wũúh
át jumup wut jĩ.

Melquiboó Jana ã wũúh
át jumup wut jĩ.

Janaboó José ã wũúh
át jumup wut jĩ.

²⁵ Joséboó Matatías ã wũúh
át jumup wut jĩ.

Matatíasboó Amós ã wũúh
át jumup wut jĩ.

Amósboó Nahúm ã wũúh
át jumup wut jĩ.

Nahúmboó Ešli ã wũúh
át jumup wut jĩ.

Esliboó Nagai ã wũúh
át jumup wut jĩ.

²⁶ Nagaiboó Maat ã wũúh
át jumup wut jĩ.

Maatboó Matatías ã wũúh
át jumup wut jĩ.

Matatíasboó Semei ã wũúh
át jumup wut jĩ.*

Semeiboó Josec ã wũúh
át jumup wut jĩ.

Josechoó Judá ã wũúh
át jumup wut jĩ.

²⁷ Judáboó Joanán ã wũúh
át jumup wut jĩ.

Joanánboó Resa ã wũúh
át jumup wut jĩ.

Resaboó Zorobabel ã wũúh
át jumup wut jĩ.

Zorobabelboó Salatiel ã wũúh
át jumup wut jĩ.

Salatielboó Neri ã wũúh
át jumup wut jĩ.

²⁸ Neriboó Melqui ã wũúh

* **3:20** Mt 14.3-4; Mr 6.17-18 * **3:22** Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; Mr 1.1; Lc 9.35

ãt jumap wat jĩ.
 Melquiboó Adi ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Adiboó Cosam ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Cosamboó Elmadam ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Elmadamboó Er ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 29 Erboó Josué ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Josuéboó Eliezer ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Eliezerboó Jorim ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Jorimboó Matat ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 30 Matatboó Leví ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Levíboó Simeón ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Simeónboó Judá ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Judáboó José ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Joséboó Jonam ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Jonamboó Eliaquim ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 31 Eliaquimboó Melea ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Meleaboó Mena ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Menaboó Matata ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Matataboó Natán ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 32 Natánboó David ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Davidboó Isai ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Isaíboó Obed ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Obedboó Booz ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Boozboó Sala ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Salaboó Naasón ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 33 Naasónboó Aminadab ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Aminadabboó Admin ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.

Adminboó Arni ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Arniboó Esrom ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Esromboó Fares ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Faresboó Judá ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 34 Judáboó Jacob ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Jacobboó Isaac ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Isaacboó Abraham ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Abrahamboó Taré ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Taréboó Nacor ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 35 Nacorboó Serug ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Serugboó Ragau ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Ragauboó Peleg ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Pelegboó Heber ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Heberboó Sala ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Salaboó Cainán ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 36 Cainánboó Arfaxad ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Arfaxadboó Sem ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Semboó Noé ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Noéboó Lamec ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 37 Lamecboó Matusalén ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Matusalénboó Enoc ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Enochooó Jared ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Jaredboó Mahalaleel ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Mahalaleelboó Cainán ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 38 Cainánboó Enós ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Enósboó Set ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Setboó Adán ã wũúh

āt jumap wut jī.
Adánboó Dios wūúh,
ā jwíih chājnjiji,
āt jumap wut jī.

4

Nemépwā ī maáh Jesúsdiĥ ā yéjaĥat
(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

¹⁻² Juan Jesúsdiĥ ā daabánachah, Túini Espírítu caandíĥ ā yáwachah, Jesús Jordán mujmant āt jwúub aab béjep wut jī. Jwúub aab béjnit, Túini Espírítu caandíĥ mūú wiĥcapboó āt numah bejep wut jī. Caánboó cuarenta yeó jáap ā jumuchah, Satanás, nemépwā ī maáh, caandíĥ ātiĥ yeejép chājat túutap wut yuh jī. Páant bóiyéó jáap caánboó jumna, Jesús jeémpan, nuugúp wunna āt chājap wut jī.

³ Páant ā nuugúp wanuchah jéihnit, Satanás caandíĥ nin pah āt niĥ naáwáp wut yuh jī:

—Meém Dios wūúh jumna, can jee dáhdih “Pan dah ma jumúú”, ma niĥjī, āt niĥjíp wut jī.

4—Páant wā chājcan niĥt. Dios naáwátdih naóĥ yapani nin pah āt niĥ daacáp tajĥ:
‘Jeémátdihjeh pohba ī jeéméchah, cāacwāĥ caoliĥ túi booni panihni ā jumcan niĥt’, āt niĥ daacáp tajĥ, (Dt 8.3)

Jesús Satanásdiĥ āt niĥ jepahap wut jī.

⁵ Páant ā niĥ jepahat túttimah, jap bóo jeená Jesúsdiĥ Satanás āt numah púuh laab béjep wut jī. Caán jeejína púuh laáb juibínit, niĥat cāacwā ī jumap yoobó Jesúsdiĥ āt júutap wut jī. Niĥat biícđih űáap jígoh, āt buúđah bejep wut jī. ⁶ Pániĥ júutnit, nin pah caandíĥ āt niĥjíp wut yuh jī:

—Niĥat baácboó jumnit ī maáh wēpat weemđih wūhniĥi caá. Ded wā wūhíndih wā jéih wūhna caá. ⁷ Pániĥna, meém bóđiĥa caj yoh űajnit, ‘Meém niĥatđih chah maáh caá’, weemđih ma niĥjíchah joinít, niĥat ī maáh wēpatđih meemđih wā wūhbipna caá. Niĥat míih pínah ā jumcipna caá, Satanás Jesúsdiĥ āt niĥjíp wut jī.

8—Páant wā chājcan niĥt. Dios naáwátdih naóĥ yapani nin pah āt niĥ daacáp tajĥ:
‘Ma Maáh Diosđihjeh wēinit, ā wutatđihjeh ma jepahaá’, āt niĥ daacáp tajĥ, (Dt 6.13)

Jesús Satanásdiĥ āt niĥjíp wut jī.

⁹ Páant ā niĥját túttimah, Jerusalén tútchina Dioíĥ mūúboó Satanás Jesúsdiĥ āt numah bejep wut jī. Dioíĥ mūú jap bóo mūú wút jī. Caanná numah juibínit, Satanás caán mūú chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesúsdiĥ āt űuhat túutap wut jī. Pániĥ űuhat túutnit, nin pah āt niĥ naáwáp wut yuh jī:

—Meém Dios wūúh jumna, meemđih ā wapat pínahđih júutat túut niĥjána, ninmant ma űáap jéen bejeé. ¹⁰ Davidji nin pah ā niĥ daacátđidih ma túi náhninaá:

‘Dios āiĥ ángelwāđih meemđih ā en dawát túutbipna caá.

¹¹ Pániĥna, meemđih ī jípónih teobipna caá, jee dáĥboó míih jíĥa ā buug lájcat pínah niĥjána’, āt niĥ daacáp tajĥ, (*Sal 91.11-12*)

Satanás caandíĥ āt niĥjíp wut jī.

12—Páant wā chājcan niĥt. Nin pah Dios naáwátdih naóĥ yapani āt niĥ daacáp tajĥ:

‘űi Maáh Dios ā niĥjátđidih “¿Yoobóđih niĥt?” niĥ jéihíĥna, caandíĥ űi chājat túutca bojó’, āt niĥ daacáp tajĥ, (Dt 6.16)

Jesús caandíĥ āt niĥ jepahap wut jī.

¹³ Pániĥ yee naóĥ péanit, Satanás Jesúsdiĥ cáđah jwúub bejnit, ā jwúub yéjaat pínah yeó jáapđih āt páñap wut jī.

Galilea baácđih moondíĥ Jesús ā bohé jwíihah
(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴ Páant Satanás ā chājat túttimah, Jesús Galilea baácna jwúub juibínit, Túini Espírítu búđi ā wēpatjĥ āt táoh bohé jwíihap wut jī. Páant ā bohéat doonáđih cāacwā ĥt naóĥ peetép wut jī. ¹⁵ Pániĥ táoh bohénit, júđiowā ī bohéat mūuná waadnit, queéđih āpĥ bohénap wut jī. Páant Dios naáwátdih ā bohénachah, niĥat caandíĥ joinít ĥt wēi naáwáp wut jī.

Nazaret tútchiboó Jesús ā jwúub juibíat
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶ Pániĥ bohé jibnit, Nazaret, ā behni tútchina āt jwúub juibínap wut jī. Pániĥ jwúub juibínit, júđiowā ĥt chooát yeó jáapđih, āpĥ chājat pah caanbút ĥt míic wáacat mūúđih āt waadáp wut jī. Pániĥ waád juibí chūđniĥi űah űuh bejnit, Dios naáwátdih en naáwát

táut niijná, naóhnit ì ñuhupna át juibí ñuhup wut jĩ. ¹⁷ Caanjĩh ã juibí ñuhuchah, Isaías ã daácní tólihjidih ìt wuhup wut jĩ. Pánihna, caán tólihjidih pah teonit, ã naáwát pínahdih bid joinít, nin pah át niij en naáwáp wut jĩ:

¹⁸ “Wã Maáh Dios Túini Espiritu ã wēpatdih weemdih búdí ã wuhup be, cáacwādhí wã teo wáacat pínah niijná. Pánih wūhñit, jĩgah náah jumnit panihnitdih ãih túini doonádhí ã naáwát táutup be. Chéonit panihnitdih ã watat pínah doonádhíbut ã naáwát táutup be. Jéih encannitdih ã booaat táutup be, í jéih enat pínah niijná. Nihat cáacwā wēicannit, yeejép yapnitdihbut ã teo wáacat táutup be.

¹⁹ Pánihna, ‘Buu jwuh caá, Dios jĩgah ennit, cáacwādhí búdí ã teo wáac jwíhbiipna caá’, weemdih ã niij naáwát táutup be, Isaías át niij daacáp tajĩ”, (Is 61.1-2a)

Jesús át niijíp wut jĩ.

²⁰ Pánih en naóh péanit, caán tólihjidih jwúb nah teo, sacerdotdih jwúbhanit, át jwúb chúudup wut jĩ. Páant ã chājachah, nihat caánboó jumnit ìt en ñuunúp wut jĩ.

²¹ Pánih chúudnit, Jesús queétdih nin pah át niij bohé jwíhip wut jĩ:

—Páant ã niij daacátji buu caá buca ñi cātíh ã yapap. Weemdih caá páant át niij daácjip taga, át niijíp wut jĩ.

²² Páant ã táí naáwáchah joinít, nihat caandih wēi naóhna yuhna, búdí ìt wáhi bejep wut jĩ. Pánih wáhi bejnit, nin pah ìt míc niij úbh joyóp wut jĩ:

—¡Joyoó buca! ¿Nin José wūhñeh nihcan niit? ìt míc niijíp wut jĩ.

²³ Páant í míc niij úbh joyóchah joinít, nin pah Jesús queétdih át jwúb niij naáwáp wut jĩ:

—‘Cohniá, ma míc cohoó’, jwí míc niiját pah weemdih ñi niijmí nacaá. ‘Capernaum tátchiboó ma wēp chājat pah mantih ninjĩh ma behni tátchiboobát biíc yoobó ma chājaá, Dios meemdih ã wahatdih jwí jéihyat pínah niijná’, weemdih ñi niijná yuh caá. ²⁴ Obohjeéhtih, ñi joyoó. Ded Dios naáwát dih naóh yapanidih ã pebh

jumnitboó ìpĩ joíhcan caá. Pánihna, yeéb weemdihbut biíc yoobó ñi joíhcan niit.*

²⁵ Dios naáwát dih naóh yapani Elíasji jum láa, biíc peihcanni jópchi táí beéd, biíh jópchi tacdih mah buugcán, nuugúp láa, Israel baácboó dawá éemp wannit yaádh ìt jumup wut yuh jĩ.* ²⁶ Obohjeéhtih, ñi nuowā Diosdih í jepahcatdih jéihnit, biíh baácdih bóli éemp wannihdih teo wáacat táut niijná, Dios Elíasdih át wahap wut jĩ. Pánihna, Sidón tátchi pebh Sarepta tátchibitdih bólidihjeh át teo wáacap wut jĩ.*

²⁷ Dios naáwát dih biíh naóh yapani Eliseo jum láabut Israel baácboó dawá bácah moópnit ìt jumup wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, ñi nuowā Diosdih í jepahcatdih jéihnit, queétdih booaat táutcan, Naamán Siria baácdih bóodihjeh Eliseodih át booaat táutup wut jĩ.*

Páant caán láa í jepahcat pah, buu yeebbát weemdih ñi jepahcan niit, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

²⁸ Páant ã niijíchah joinít, nihat caanjĩh chúudnit tubit ìt íjip wut jĩ. ²⁹ Pánih íj ñah ñuh, Jesús dih teonit, í míc wáacat muumánt caandih ìt wái bac bejep wut jĩ. Nazaret tátchimant wái bac bejnit, tátchi jwéejdih bóo jeé túlhna ìt ub bejep wut jĩ, caandih too yoh yac bojat táut niijná.

³⁰ Obohjeéhtih, Jesúsboó queét cātíh tac ráud ñuhñit, biáboó át bejep wut jĩ.

Judíowā í míc wáacat muúboó nemép jumnidih Jesús ã booaat

(Mr 1.21-28)

³¹ Nazaret tátchimant Jesús dih í bacaat túttimah, Capernaum tátchina át dei bejep wut jĩ. Capernaum tátchibut Galilea baácdih bóo tátchi wut jĩ. Capernaum tátchina dei juibínit, chooát yeó jáapdih judíowā í míc wáacat muuná át juibínap wut jĩ. Caán muudih waád juibínit, caanjĩh jumnitdih Dios naáwát dih át bohénap wut jĩ. ³² Pánihna, ã wēp bohénachah, búdí ìt joí wáhi bejep wut jĩ.*

³³ Caanjĩh chúudnit biíc dih, nemép jumribut át jumup wut jĩ. Pánihna, Jesús ã bohénachah joinít, nin pah át niij ñaacáp wut jĩ:

* 4:24 Jn 4.44

* 4:25 1R 17.1

* 4:26 1R 17.8-16

* 4:27 2R 5.1-14

* 4:32 Mt 7.28-29

³⁴ —¡Ayó! Jesús, ¡Nazaret tútchidih bóo jwiútdih tac b̄uugáca bojoó! ¿Jwiútdih dedé tigaá ma ch̄jbi? ¿Yoh bacanadih nit beé ma j̄úwáp? Weém meemdih wā jéihna caá. Dios ā wahní, chah túini caá meém, Jesúsdihih át niij̄ ñaacáp wut̄ j̄i.

³⁵ —¡Ma laihca bojoó! ¡Caandih cádahnit, ma bac bejeé! Jesús nemépdih át niij̄p wut̄ j̄i.

Páant ā niij̄ wut̄chah joinít, c̄aacwā c̄átih nemépoó caandih d̄uó b̄uugnít, át bac bejep wut̄ j̄i. Pánih d̄uó b̄uugná yuhna, caán newédih át yéjacap wut̄ j̄i. ³⁶ Páant Jesús ā ch̄jatdih nihat c̄aacwā búdí it̄ en wáhi bejep wut̄ j̄i.

—¡En yuh b̄uca! ¡Ā naáwát wēpép caá! ¡Ā naáwáchahjeh, nemépwā yuh b̄uca caandih ĩ jepahna caá! it̄ míc niij̄p wut̄ j̄i.

³⁷ Jesús páant ā ch̄jatdih nihat Capernaum tútchi pebh jum̄nit it̄ míc naóh peetép wut̄ j̄i. Búdí át wut̄ yáanap wut̄ j̄i.

Simón Pedro ā ch̄dhidih Jesús ā booaat
(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Páant ā ch̄jat túttimah, judíowā ĩ míc wáacat m̄umánt Jesús wā it̄ bac bejep wut̄ j̄i. Bac bejnit, Simónih m̄uná it̄ j̄uibínap wut̄ j̄i. Caanná ĩ waád j̄uibínachah, mi líndih túbit ā pahachah, Simón áa Jesúsdihih mit naáwáp wut̄ j̄i. Páant túbit ā pahachah, mit lajap wut̄ j̄i. “Caántdih ma booanaá”, caán m̄udih jum̄nit Jesúsdihih it̄ niij̄p wut̄ j̄i. ³⁹ Páant ĩ niij̄chah joinít, Jesús mi pebh j̄uibí ñuhnit, “Ma yayaá”, pahatdih át niij̄p wut̄ j̄i. Páant ā niij̄chahjeh, pahat át dúucap wut̄ j̄i. Páant ā dúucuchah, ñah ñuhnit, ĩ jeémát pínahdih mit cáagap wut̄ j̄i.

Dawá w̄nnitdih Jesús ā booaat
(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ Tōo ñáh j̄úwáchah, dawá túbap ch̄úh̄nitdih Jesús pebhna it̄ ub j̄uibínap wut̄ j̄i. Dawá mácah w̄nat queétdih át jum̄ap wut̄ j̄i. Nihat ĩ ub j̄uibínit w̄nnitdih Jesús át teo j̄áha booanap wut̄ j̄i. ⁴¹ Dawá nemépwādh̄but át bacat tútup wut̄ j̄i. Páant ā bacat tútuchah,

—¡Meém Dios w̄úh caá! túbit it̄ niij̄ ñaacáp wut̄ yuh j̄i.

* 5:3 Mt 13.1-2; Mr 3.9-10; 4.1 * 5:5 Jn 21.3

Obohjeéhtih, Jesús queétdih j̄úh̄nit, “Dios ā wahní caá”, át niij̄at tútup wut̄ j̄i.

Jesús Galilea baáboó ā bohé jibat
(Mr 1.36-39)

⁴² Daa j̄úwáchah, ā lípdih w̄bát tút niijná, Jesús c̄aac wihcapboó át bejep wut̄ j̄i. Obohjeéhtih, c̄aacwā caandih bid bejnit, it̄ jwāáap wut̄ j̄i. Jwāáh̄nit, caandih ĩj̄eéh jum̄at náahna, it̄ ch̄wát tútup wut̄ yuh j̄i.

⁴³ —Ñijeéh wā jéih ch̄ócán caá. Bíih tútchinadih moondih̄but Dios ā maáh jum̄at doonádih weemdih naáwát caá náahap. Páant naáwát pínah niijná, Dios weemdih ā wahap be, Jesús queétdih át niij̄p wut̄ j̄i.

⁴⁴ Pánihna, nihat Galilea baáboó jib bejnit, judíowā ĩ míc wáacat m̄uná waadnit, Jesús āp̄i bohénap wut̄ j̄i.

5

Queéj j̄úut maonitdih ājeéh Jesús ā bejat tútat
(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

¹ Bíih yeó jáap, Jesús Genesaret íim jw̄ejdih ñuhnit, dawá c̄aacwādh̄ Dios naáwát dih naóhna át ch̄jap wut̄ j̄i. Caán ā bohéatdih búdí joíh̄na, Jesúsdihih it̄ tóo péenap wut̄ j̄i. ² Páant túbit caandih ĩ tóonachah, Jesús chéne búdí j̄ááj ch̄óonadih át enep wut̄ j̄i. Caanj̄ih̄ queéj j̄úut maonit ĩ aabní ch̄óona át pahap wut̄ j̄i. Queét ĩih j̄ááj ch̄óona pebh ĩih ñ̄onádih chocna it̄ ch̄jap wut̄ j̄i. ³ Pánihna, bíic ch̄óodih Jesús át waadáp wut̄ j̄i. Caán ch̄óo mínah Simón wut̄ j̄i ā wut̄. Caán ch̄óodih waadnit, “Weemdih chibít ma tóo páud baca pahanaá”, át niij̄p wut̄ j̄i. Páant ā tóo páud baca pahanaachah, Jesús caán ch̄óodih ch̄údnit, c̄aacwādh̄ át bohénap wut̄ j̄i.*

⁴ Pánih bohé péanit, nin pah Jesús Simóndih át niij̄p wut̄ j̄i:

—Íim tac yoób páud bac bejnit, queejwādh̄ mawat tút niijná, ñ̄ih ñ̄onádih ñ̄i yoh báahanaá, át niij̄p wut̄ j̄i.

⁵ —Bohéní, nihat chei jw̄i j̄úut mawachah yuhna, queejwā ĩ wihcan beé. Obohjeéhtih, páant ma niij̄chah joinít bácah, jw̄ih̄ ñ̄onádih jw̄i yoh báaha enmi caá, Simón át niij̄p wut̄ j̄i.*

⁶ Páant niij péa, ím tac yoób púud bac bejnit, íih ñuonádih ít yoh báahanap wut jĩ. Páant í yoh báahanachah, dawá yoobát queejwã waadná, íih ñuonádih boloh wáina ít chãjap wut jĩ.* ⁷ Páant í boloh wáyachah ennit, í pej jumnit queét pebh pahnitdih Simón át ejep wut jĩ: “jwiítidih ñi teo wáac jãúwá!” át niijíp wut jĩ.

Pánih teo wáacadih juibínit, chénat pah chóo queejwãdih ít ub yac yáwanap wut jĩ. Dawá queejwã jumna, íih jãáj chóona át daábíhip wut jĩ.

⁸⁻¹⁰ Páant dawá queejwãdih ennit, Jesús ã wēpatdih jéihna, Simón búdí át úumap wut jĩ. Pánih úumna, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, Jesúsdiñ nin pah át niijíp wut jĩ:

—Maá, meém chah wēpni, túini caá. Obohjeéhtih, weémboó yéejni caá. Pánihna, meemdíh wã úumachah, biáboó ma bejeé, át niijíp wut jĩ.*

—**Ma úumca bojoó! Bũ meém queejwãdih bid jwuhni caá. Obohjeéhtih, meemdíh wã túut nuumáchah, queejwãdih ma bidat pah muntih, cãacwãboodíh bidnit, wíih doonádih ma naóhbiñna caá, weemdíh jepahna, wíihwã í jumat pínah niijná,** Jesús caandíh át niijíp wut jĩ.

Simón ã úumat biíc yoobó ã pej jumnitbut ít úumap wut jĩ. Santiago, Juan wut jĩ ã pej jumnit. Queét chénewã Zebedeo weh wut jĩ. ¹¹ Pánihna, jwúub ñáan juibínit, queét niñat íih tewatdih cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wut jĩ.

Bácah moópnidih Jesús ã booaat
(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

¹² Jesús biíh tútchiboó ã jumachah, bácah moópní ã pebh át juibínap wut jĩ. Pánih juibíní Jesúsdiñ ennit, ã wēpatdih jéihna, páah yoh ñajnit, nin pah át niij úúbup wut jĩ:

—Maá, ma booaíhna, weemdíh ma jéih booana caá, át niijíp wut jĩ.

¹³ Páant ã niijíchah joinít, Jesús caandíh teo jãhanit,

—**júu! Wēinit, meemdíh wã booana caá,** át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, moopát niñat át ñuumáh bejep wut jĩ. ¹⁴ Pánihna, Jesús

caandíh nin pah át wēp niij naáwáp wut yuh jĩ:

—**Bitadidih naóhcanjeh, sacerdotidih míih bácah ã jwúub ñuumátidih júutidih ma bejeé. Moisés ã wutatjij pah sacerdotewã í cáo wãhat pínah niijná, chéne jopwãdih ma wãhuá, Dios meemdíh ã booaatjidih í jéihyat pínah niijná,*** át niijíp wut jĩ.

¹⁵ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yuhna, bejnit, dawá cãacwãdih át naóh peetép wut jĩ. Páant Jesús ã chãjat dooná chah át wut yáanap wut jĩ. Caán doonádih joinít, ã naáwátidih joyát túut niijná, í wunatdihbut ã booaat pínah niijná, dawá ã pebhna ípí wáac juibínap wut jĩ.

¹⁶ Obohjeéhtih, Jesús cãac wihcapboó, ã ípdih úúbúdiñ ãpí bejep wut jĩ.

Jéih yoocannidih Jesús ã booaat
(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷ Biíh yeó jáap Jesús cãacwãdih ã bohénachah, fariseowã, Moisés ã wutatjidih bohénitbut ít joí chúudap wut jĩ. Queét Galilea baácmant, Judea baácmant, Jerusalén tútchimantbut bejnit, ítát juibínap wut jĩ. Jesús ã bohénachah, dawá joiná ít chãjap wut jĩ. Dios cãacwãdih booaat wēpatbut Jesúsdiñ búdí át jumap wut jĩ. ¹⁸ Páant ã bohénachah, biquína neoná jéih yoocannidih ã lajat chóojíh Jesús pebh ítih beo waad béj jwejíhip wut yuh jĩ. ¹⁹ Obohjeéhtih, dawá muudíh í yáo yapachah ennit, chah bóo coahna caandíh ít beo púuh laab béjep wut jĩ. Pánih púuh laáb juibínit, biquína jeé naanádih ub jwej, íit chãjnit, jéih yoocannidih ã lajat chóojíh Jesús pebh ít cádah deyanap wut jĩ.

²⁰ Pánihna, caán ã booaat wēpatdih í jenah joyátidih jéihnit, Jesús caán jéih yoocannidih nin pah át niijíp wut jĩ:

—**Ma yéejatdih wã yohna caá,** át niijíp wut jĩ.

²¹ Páant ã niijíchah joinít, Moisés ã wutatjidih bohénit, fariseowãbut íjnit, queétjeh nin pah ít niij jenah joyóp wut jĩ: “¿Dedé cãac tigaá nin? Diosjeh yéejatdih ã jéih yohna caá. Pánihna, ninboó cãacjeh jumna yuhna, ‘Ma yéejatdih wã yohna caá’, niijná, ‘Dios wã jumna caá’, niij yeena caá ã

* 5:6 Jn 21.6 * 5:8-10 Job 7.19-20; Sal 39.13; Is 6.5 * 5:14 Lv 14.1-32

châjap”, queétjeh ït niíj jenah joyóp wat yuh jĩ.

22-24 Páant ï niíj jenah joyóchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah át niíj naáwáp wat jĩ:

—¿Dépanih tigaá páant yeejép ñi niíj jenah joí? ‘Ma yéejatdih wã yohna caá’, wã niijíchah joinít, weemdíh jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, ñi niíj jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘Ma ñah ñuhú. Ma ñajatdih ubnit, ma yáac chã bejeé’, wã niijíchah, caán ã bejehchah ennit, wã niiját yoobópdih ã jummatdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wēpat wã b̄bohathdihbut ñi jéihbipna caá. Weém nihat cãacwã úad jeñé, Dios ã wahni nin baácdih moondíh jéih boonanit, ï yéej chãjatdihbut wã jéih yohna caá. Páant wã jéih yohatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wã chãj jút̄bipna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

Páant niíj péanit, jéih yoocannidih nin pah át niijíp wat jĩ:

—Ma ñah ñuhú. Ma ñajat chóodih ubnit, míih muúboó ma jwúub bejeé, Jesús caandíh át niijíp wat jĩ.

25 Páant ã niijíchahjeh, nihat ï enechah, jéih yoocanniji ñah ñuh, ã ñajat chóodih ubnit, ãih muúboó át jwúub bac bejep wat jĩ. Pánih bejnit, Diosdih búdí át wēi naáwáp wat jĩ.

26 Páant ã bac bejehchah, nihat en wáhi bej, búdí jenah joinít, queétdih biíc yoobó Diosdih ït wēi naáwáp wat jĩ.

—¡En yuh buca! Búdí náhnat pínahdih buw jwĩ enna caá, ït míic niijíp wat jĩ.

*Jesús Levídih ã jũúwát tútat
(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)*

27 Pánihat túttimah, Jesús wã caán tátchidih jumnitji bac bejnit, biíh tútchina ït bejep wat jĩ. Caán ï bejni namá jwēejdih Leví wát jumni ã tewat tólihboó át chúudup wat jĩ. Caán Romanowã maáta ï úbát túatni núodih úbh wãhni át jumup wat jĩ. Pánihna, Levídih ennit, nin pah caandíh Jesús át niijíp wat jĩ:

—Wãjeéh ma péé jũúwá, át niijíp wat jĩ.

28 Páant ã niijíchah joinít, ñah ñuh, ãih tewatdih cádahnit, Jesúsjeéh át bejep wat jĩ.

29 Pánihat túttimah, Leví ãih muúboó Jesús wãdih át numah jeémép wat jĩ. Caán

ã nihat pah dawá núodih úbh wãhndidih, bita ã chéenwãdihbut át numah jeémép wat jĩ. 30 Páant Jesús wã ïjeéh ï jeéméchah ennit, fariseowã, Moisés ã watatjidih bohénitbut queétdih ït ïjip wat jĩ. Íjnit, Jesús ã bohénitdih nin pah ït niíj jũihñup wat jĩ:

—¿Dépanihna queét dinero numnitjeéh, yéej chãjnitjeéhbut jeémp babh tigaá ñi chãj? ït niijíp wat jĩ.*

31 Páant queétdih ï niijíchah joinít, Jesúsboó nin pah át niíj jepahap wat jĩ:

—Tabúp chũhcanit cohndih ïpĩ bidcan caá. Wunnitjeh caá caandíh ï bidip.

32 Pánihat pah ‘Weém yéejat wihcanni caá’, niíj jenah joinít, teo wáacni pínahdih ïpĩ bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wã yéejatdih jĩgahnit, wã túut numíhna caá’, niíj jenah joinít caá teo wáacni pínahdih ï bidip. Pánihna, ‘Yeejép wã caá jwiít’, niíj jenah joinít dihjeh teo wáacadih wã jũúwáp be, ï yéej chãjatdih jĩgahnit, táiniboodíh ï túut numát pínah niijná, Jesús át niijíp wat jĩ.

*Jeémp jwuhcatdih Jesúsdih ï úbh joyát
(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)*

33 Páant queétdih ã niiját túttimah, queét Jesúsdih nin pah ït jwúub niíj úbh joyóp wat jĩ:

—Dios ã watat pah jwĩ nuowã ïpĩ jeémp jwuhcap jĩ. Juan ã bohénitbut, fariseowã ï bohénitbut páant ï chãjna caá. ¿Dépanihna ma bohénitboó páantjeh ï jeémp? ït niíj úbh joyóp wat jĩ.

34 —Nin pah caá ã jumup: Téihya chéoni ã numah jeémpnit biíc dih ã jam jwuhchah, jĩgahcan, ïpĩ túi wēi jeémpna caá. Páant tigaá, wãjeéh jam jwuhna, wã bohénit ï túi wēi jeémpna caá. 35 Obohjeéhtih, bita caandíh ï ub bejat túttimah, ã chéenwã jĩgahnit, ï jeémp jwuhcan niít. Pánihat pah bita weemdíh ï ub bejat túttimah bácah, wã bohénitjeéh wã wihcah, queétdih ï jeémp jwuhcan niít, Jesús queétdih át niíj jepahap wat jĩ.

36 Ded pah jwĩ jeémp jwuhcatdih jwĩ nuowã ï watatdih, ãih jáap bohéatjĩh fariseowã ï widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah át jwúub niíj bohénap wat jĩ:

* 5:30 Lc 15.1-2

—Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojih máa yégueh chóodih nah wai búudhdad á náahcan caá. Páant ñi chājachah nihna, caandih ñi chocat túttimah, jiint bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá, jwĩ nuowã í naáwátjidih, wíih jáap bohéatjĩh wid naóhcat caá náahap. ³⁷ Pánihat dée, pah jwuhcanni iguúh macdih nuñúp chóojih í chājnjiji máa wuh wuúhdih yáacat á náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguúh mac pahna, máa wuh wuúh jéih yúuhcan, áta yewah bej tagaá. Páant á yewechah, chénat pah áta búud tagaá. ³⁸ Pánihna, jáap macdih, jáap wuh wuúhboó yáacat caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguúh mac, caandih yáacni chóobut á túi jumbipna caá. ³⁹ Obohjeéhtih, ded máa iguúh macdih á babhbat túttimah, pah jwuhcanni macdih babhbíhcan, ‘Máa mac chah túini beé’, á niijbípna caá. Pánihat pah cáacwã wã jáap bohéatdih náahcan, ‘Jwĩ nuowã í bohéatjiboó chah á túyup be’, í niijbípna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

6

Chooát yeó jáapdih ded pah í chājat pínahdih Jesús á bohéat
(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Bíic chooát yeó jáapdih Jesús á bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdih át numah chóop yap bejep wut jĩ. Pánih bejna, á bohénit trigodih úucnit, áih chóodih jéqué yohnit, ít jeémp bejep wut jĩ.* ² Páant í chājachah ennit, bíquína íjeéh bejnit fariseowã íjnit, Jesúsdiñ nin pah ít níj jáihñup wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá jwĩ chooát yeó jáapdih yuhna, ma bohénit í teo? Pánih teona, Dios á wutatdih yap yohna caá í chājap, ít niijíp wut jĩ.

³⁻⁴ Páant í niijíchah joinít, “Wã bohénit í yap yohcan caá”, niiját túut niijná, Jesús queétdih nin pah át níj jepahap wut jĩ:

—Davidji á bohénit bíicdih nuugúp wanna, Dioíh muná waadnit, sacerdotewã Diosdih í wáhniji pandih át jeémep wut jĩ. Pánih jeémpna, á bohénitdihbut át wáhap wut jĩ. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewãjeh í jeémát pínah át jumup wut jĩ. Dios wutna, bitadih caán pandih

át jeémát túutcap wut jĩ. ¿Davidwã páant í chājatjidih Dios naáwátidih í daacni núodih ñi bohécannit jĩ? Caán pandih í jeéméchah yuhna, Diosboó ‘Ñi túi chájcan beé’, át niijcáp tajĩ.* Pánihat pah, buu nin trigodih úuc jeémpna, wã bohénitbut Diosdih í yap yohcan caá.* ⁵ Weém, niñat cáacwã úud jeñé, chooát yeó jáapdih ded pah í chājat pínahdih wã jéih wutna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Téihya ágahnidih Jesús á booaat
(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶ Bíih chooát yeó jáapdih Jesús judíowã í míic wáacat muná waadnit, á bohénachah, caandih joinít cáacwã cátiñ téihya ágahni át jumup wut jĩ. Áih jéihyepmant bóo muj nah át ágahap wut jĩ. ⁷ Moisés á wutatjidih bohénit, fariseowãbut Jesúsdiñ ít en ñuunáp wut jĩ. Chooát yeó jáapdih yuhna, Jesús téihya ágahnidih á booaachah, caandih naóh yacat túut niijná, eníhna ít chājap wut jĩ. ⁸ Obohjeéhtih, Jesús páant í jenah joyátdih jéihnit, téihya ágahnidih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Ñah ñuhnit, nit cátiñ ma juí ñuhú, át niijíp wut jĩ.

Páant á niijíchah joinít, ñah ñuhnit, queét cátiñ át juibí ñuhup wut jĩ. ⁹ Pánihna, caandih naóh yaquínitdih nin pah át níj wábh joyóp wut jĩ:

—Yeéb ñi jenah joyóchah, ¿jwĩ chooát yeó jáapdih Dios jwiútdih ded pah tigaá á wut? ¿Túi chājatdih níit á wutup? ¿Yeejép chājatdih níit á wutup? ¿Wannidih á booaat túut níit? ¿Cáacdiñ á mao yohat túut níit? Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

¹⁰ Páant niijnít, í jepahatdih páina, Jesús queét niñatdih át en behep wut jĩ. Í jepahcañ ennit, téihya ágahniboodih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Míih téihyadiñ ma yoo dawwá, át niijíp wut jĩ.

Páant á niijíchah joinít, áih téihyadiñ át yoo dawúp wut jĩ. Páant á yoo dawáchahjeh, áih téihya át túyah bejep wut jĩ.

¹¹ Obohjeéhtih, queét Jesúsdiñ naóh yaquínitboó caandih á booaatdih ennit,

* 6:1 Dt 23.25 * 6:3-4 1S 21.1-6 * 6:3-4 Lv 24.9

búdí ìt ìjip wut jì. Pánih ìjnit, nin pah ìt míc niíj wábh joyóp wut jì: “¿Ded pah tiguaá caandíh chājat náah?” ìt míc niíjip wut jì.

Jesús doce ã naáwát túutnit pínahdih ã ñíwat

(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹² Pánihat túttimah, biíh yeó jáap Jesús jeéboó Diosdih wábhúndih át bejep wut jì. Nihat chei át wábh daa jūwáwip wut jì. ¹³ Daanachah, ã naáwátndih joí péenitdih bid bojnit, doce ã bohé bejnit pínahdih át ñíwip wut jì, áih doonádih naóhnt ì jumat pínah niijná. ¹⁴ Nit wut jì ã ñíonit: Simóndih ñíonit, Pedro ã wut át búudhdap wut jì. Simón úud Andrésdihbut át ñíwip wut jì. Santiago, Juan, Felipe, Bartolomé, ¹⁵ Mateo, Tomásdihbut át ñíwip wut jì. Biíh Santiago Alfeo wáwhdih ñío, biíh Simón Celote poómpdih bóodih ñío, ¹⁶ Judas biíh Santiago wáwhdih ñío, Judas Iscariote Jesúsndih eníhcannitdih dawó wáini pínahdihbut át ñíwip wut jì.

Dawá cāacwādh Jesús ã bohéát

(Mt 4.23-25)

¹⁷ Pánih ñío péa jwáub dei jūóhnt, jeé ñaj yacapboó át chāo ñúhup wut jì. Páant ã chāo ñúhupboó ã naáwátndih dawá joí péenit jum, dawá bitabut ìt jumap wut jì. Queét jumnit Judea baácndih moón, Jerusalén tútchidih moón, búdí maj jwéjndih jumni Tiro tútchi, Sidón tútchidih moonbát ìt juibínap wut jì, ¹⁸ Jesús ã bohénachah joyát túut niijná, ì wnatndihbut ã booaat pínah niijná. Nemép jumnitbut ìt juibínap wut jì, nemépwādh ã bacat túutat pínah niijná. ¹⁹ Booaat túut niijná, queét nihat Jesúsndih ìt juibí tewíhip wut jì. Caandíh ì juibí teonitdih ã wēpat ã chūúchah, nihat ìt boonap wut jì. Pánihna, wunnitjibut, nemép jumnitjibut ìt túi jumap wut jì, bāca.

Dioíh cāacwā ded pah ì jumat pínahdih ã bohéát

(Mt 5.1-12)

²⁰ Jesús ã bohénitdih ennit, nin pah queétdih át niíj bohénap wut jì:

“Yeéb moh yéejnit panihnit Dios ã teo wáacatndih bidnitndih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, yeebdíh ã teo wáacbpna

caá, Dios ã maáh jumapboó ñi túi jumat pínah niijná.

²¹ “Yeéb bāw nūgúp wunnit panihnitndih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, yeebdíh ã teo wáacbpna caá, wud jumnit pah ñi túi jumat pínah niijná.

“Bāw yeéb jāinítndih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ã teo wáacbpna caá, ñi túi weñat pínah niijná.

²² “Weém nihat cāacwā úud jeñédih ñi jepahat jíb bita yeebdíh eníhcan, yeejép naóhnt, ñih poómpmant ì bacanachah, Diosboó yeebdíh wēi ennit, ã teo wáacbpna caá.* ²³ Páant ñi yapachah yuhna, caandíh ñi cádahcatji jíb Dios pehbboó ñi juibínachah, túinidih ã wāhat pínahdih jenah joinít, ñaáp ñahnt, búdí ñi weñéé. Pánih chājnit ì nūowābut Dios naáwátndih naóh yapanitndih biíc yoobó yeejép ìt chājap wut jì. Páant queétdih ã yapat pahjeh muntih yeebdíhbut yeejép ã yapachah yuhna, ñi weñéé.*

²⁴ “Obohjeéhtih, yeéb dawá bií dée bíbohnt, Dios ã teo wáacatndih bidcannit, bāw nin baácboó jumna pohba ñi wēina yuh caá. Túttimah, Dios ã peéh chājachah, búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá.

²⁵ “Bita yeebbát bāw dedé ñi náahatndih bíbohnt, wud jumnit panihnit ñi jumna caá. Obohjeéhtih, túttimah, Dios ã peéh chājachah, tab nūgúp wunnit panihnit, búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá.

“Bita yeebbát ñi weñat pínahdih chājnit, bāw búdí wēi jwuhnitji, Dios ã peéh chājachah, búdí ñi juibínap caá.

²⁶ “Diosndih jepahcannitboó yeebdíh ì túi wēi naáwáchah, jñi túi chāja chaáh! Pánihat dée pah jon jātih ì nūowābut ‘Dios naáwátndih naóh yapanit caá’, niijná yuhna, yee naóhntboodíh ìpí túi wēi naáwáp wut jì. Pánihna, ñi túut nūmcah, Dios yeebdíhbut ã peéh chājbipna caá”, Jesús queétdih át niíjip wut jì.

“Yeéb wēi ennit, yeebdíh ã teo wáacbpna caá, Dios ã maáh jumapboó ñi túi jumat pínah niijná.

²¹ “Yeéb bāw nūgúp wunnit panihnitndih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, yeebdíh ã teo wáacbpna caá, wud jumnit pah ñi túi jumat pínah niijná.

“Bāw yeéb jāinítndih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ã teo wáacbpna caá, ñi túi weñat pínah niijná.

²² “Weém nihat cāacwā úud jeñédih ñi jepahat jíb bita yeebdíh eníhcan, yeejép naóhnt, ñih poómpmant ì bacanachah, Diosboó yeebdíh wēi ennit, ã teo wáacbpna caá.* ²³ Páant ñi yapachah yuhna, caandíh ñi cádahcatji jíb Dios pehbboó ñi juibínachah, túinidih ã wāhat pínahdih jenah joinít, ñaáp ñahnt, búdí ñi weñéé. Pánih chājnit ì nūowābut Dios naáwátndih naóh yapanitndih biíc yoobó yeejép ìt chājap wut jì. Páant queétdih ã yapat pahjeh muntih yeebdíhbut yeejép ã yapachah yuhna, ñi weñéé.*

²⁴ “Obohjeéhtih, yeéb dawá bií dée bíbohnt, Dios ã teo wáacatndih bidcannit, bāw nin baácboó jumna pohba ñi wēina yuh caá. Túttimah, Dios ã peéh chājachah, búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá.

²⁵ “Bita yeebbát bāw dedé ñi náahatndih bíbohnt, wud jumnit panihnit ñi jumna caá. Obohjeéhtih, túttimah, Dios ã peéh chājachah, tab nūgúp wunnit panihnit, búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá.

“Bita yeebbát ñi weñat pínahdih chājnit, bāw búdí wēi jwuhnitji, Dios ã peéh chājachah, búdí ñi juibínap caá.

²⁶ “Diosndih jepahcannitboó yeebdíh ì túi wēi naáwáchah, jñi túi chāja chaáh! Pánihat dée pah jon jātih ì nūowābut ‘Dios naáwátndih naóh yapanit caá’, niijná yuhna, yee naóhntboodíh ìpí túi wēi naáwáp wut jì. Pánihna, ñi túut nūmcah, Dios yeebdíhbut ã peéh chājbipna caá”, Jesús queétdih át niíjip wut jì.

* 6:22 1P 4.14 * 6:23 2Cr 36.16; Hch 7.52

yeejép ã yapa naáh', yeebdíh niijnít dih, 'Dios meemdíh ã táí chāja naáh', ñi niij jwáubanaá. Yeebdíh yeejép chājnit dih, Diosdih ñi wúbú, queéd dih ã teo wáacat pínah niijná. ²⁹ Yeebdíh íjnit, biíc bawá péo tíbdih maonidih, biíh bawámantbut ñi júutú, mawíhna, ã jwáub mawat pínah niijná. Níih cúbuh jweyát chóodih dúuc wáinidih, ã náahachah, níih japih bóo chóodihbut ñi wāhúú. ³⁰ Ded moh yéejni ã náahatdih ã wúbúchah, ñi wāhúú. Ded níih bií déedih dúuc wáinidih, ñi jwáubaat túutca bojoó. ³¹ Bita yeebdíh í táí chājat pínahdih ñi náahat pah, yeebbút bitadih ñi táí chājaá. Queét yeebdíh í táí chājchah yuhna, yeébbóo queéd dih ñi táí chājaá.*

³² "Yeebdíh oinitdihjeh ñi oi jwáubanachah dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannitboó queéd dih oinitdihjeh ípí oi jwáubana caá. Pánihna, queét í oyat chah yeébbóodih bitadih oyat caá náahap.

³³ Yeebdíh táí chājnitdihjeh ñi táí chāj jwáubanachah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannit biíc yoobó í chājna caá.

³⁴ 'Wā wayát pah bóo ã jwáubabipna caá', niij jenah joinít, núodih ñi wayáchah, dedé pínah nihcan caá. Yeejépwā yuhna, bitadih páant ípí wainá caá. ³⁵ Obohjeéhtih, yeebdíh eníhcannitdih ñi oyoó. Í táí chāj jwáubaat pínahdih bidcanjeh, táinidih ñi chājaá. Núodih náahnit í wúbúchah, í jwáubaat pínahdih bidcanjeh, ñi wayaá. Pánih chājna, Dios weh ñi jumuchah, 'Ma táí chājna beé', niijnít, caánboó yeebdíh táini ã wāhbiipna caá. Caandíh 'Táina caá', niijcánnitdih, yeejép chājnitdihbut Diosboó ã táí chājna caá. Páant ã chājat pah biíc yoobó ñi chājat pínahdih yeebdíh ã wutna caá. ³⁶ Dios jwí íp yeebdíh jīgah ennit, ã teo wáacat pahjeh mantih, yeebbút bitadih jīgah ennit, ñi teo wáacá", Jesús át niijíp wut jī.

"Yeejépwā caá", bitadih niij jāihcat (Mt 7.1-5)

³⁷ " 'Meém yeejép caá', bitadih ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijcáh, Dios yeebdíhbut 'Meém yeejép caá', ã niijcán níit. Bitá í yéej chājachah, 'Meemdíh peéh chājat caá

náahap', ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijíchah nihna, Diosbut yeebdíh biíc yoobó ãta niij tágaá. Bitá í yéejatdih ñi náhnica bojoó. Páant ñi náhnicah, Diosbut ñi yéejatdih ã náhnican níit. ³⁸ Bitadih ñi táí wāhúú. Níi táí wāhuchah, Diosbut yeebdíh ã táí wāhbiipna caá. Búdí béguepdih becchidih jui cáj waó bíi chājat dée ã wāhbiipna caá. Ded pah yeéb bitadih ñi wāhat pah bóojeh mantih, Diosbut yeebdíh ã wāhbiipna caá.

³⁹ "Jéih encanni biíh jéih encannidih ã duó wáyachah, íit jumupboó bejna, queét chénat pah biíc dih í bugg yácbipna caá*"

⁴⁰ Jáap bohéni caandíh bohéni chah ã jéihcan caá. Obohjeéhtih, niihat ã jéihyat pínahdih ã bohé péanit, caandíh bohénidih biíc yoobó ã jéihbiipna caá. Pánihna, yeéb bitadih duó wáihna, wā naáwát dih jwíih táí bohéat caá náahap, jéih encannit dée ñi jumcat pínah niijná. Pánihna, wā naáwát dih táí jéihnit, wā bohéat pah mantih bitadihbut ñi táí jéih bohébiipna caá.*

⁴¹ "Nin pah yeéb ñipí chājna caá: Níi déedih bainí quíib becát ã jumuchah, caanbít dih ñi táí enna caá. Caán bainí oj ã jumuchah yuhna, ñi enat pah, ñi dée ã yéejatbitdih ñipí enna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh búdí quíib becát ã jumuchah yuhna, caandíh ñi jéih encan caá. Caandíh ñi jéih encan pah, búdí yeejép chājna yuhna, ñi míic jéih encan caá. ¿Dépanih tigaá páant ñi chāj? ⁴² Yeebdíh búdí quíib becát panihni ã jumuchah yuhna, 'Némé, ma quíib becát dih weémboó meemdíh wā póoj yohbiipna caá', ñipí niijná caá. Pánihat pah, búdí yéej chājnit jumna yuhna, 'Némé, tubit yeejép chājna caá ma chājap. Caandíh ma cádaahá', ñipí niijná caá. ¿Dépanih tigaá yeéb yeejép chājnit jumna yuhna, búdí ñi yéej chājatdih jenah joicánjeh, bita bainí í yéej chājatdihjeh ñi jenah joí? Yeéb yeejépwāá, ñi yéej chājatdih jwíih cádahat caá náahap. Páant ñi túut nuumát túttimah, ñi dée ã yéejatdih ñi jéih cádahat túutbipna caá", Jesús át niijíp wut jī.

Máa quehe ded pah ã jummat (Mt 7.17-20; 12.33-36)

* 6:31 Mt 7.12 * 6:39 Mt 15.14 * 6:40 Mt 10.24-25; Jn 13.16; 15.20

43 “Ded táini nah yeejép dahna ã quehcah, yeejép nahbut táini dahna ãpĩ quehcan caá 44 Pánihna, ded pah máa nahna ã jumtadh jéihhna, ãih quehe dahnadh enat caá náahap. Nemép óot nahdh higo wãt jumni dahnadh ñipĩ bidcan caá. Ei náhdih iguĩh ñipĩ bidcan caá.* 45 Pánihat dée pah táini cãac ã táí jenah joyát jíib, túinijeh ã naóhbična caá. Obohjeéhtih, yeejép cãac yeejép ã jenah joyát jíib, yeejépjeh ã wéhebična caá. Pánihna, cãac ded pah ã jenah joyát biíc yoobó ã naóhbična caá”, Jesús ãt niijíp wãt jĩ.*

*Chéne muú teonit naáwát
(Mt 7.24-27)*

46 “¿Dépanihna, ‘Maá’, weemdíh niijná yuhna, wã wãtatdh ñi jepahcan? 47 Ded wã bohéatdh joinít, jepahna, nin pah ã jumna caá: 48 Muú chãj pooni panihni ã jumna caá. Túí jenah joiní jwumáp baácdih numah baád waadánit, ãih jagápdih ã táí dodhdop be. Pánih chãj péaat túttimah, muj daabáchah yuhna, ãih muú túí chãjni jumna, ã mónócap be. 49 Obohjeéhtih, ded wã bohéatdh joiná yuhna, jepahcanni táí jenah joicánni muú chãjni panihni caá ã jumap. Caánboó óon jihbitjeh baád waadánit, ãih jagápdih ã dodhdop be. Pánihna, caán muúdh ã péaat túttimah, muj ã jwíih daabáchah, ãih muú túí chãjni nihcah, chéwat boloh bejnit, ãac bejna, ã boto peetáh bejep be”, Jesús queétdih ãt niijíp wãt jĩ.

7

*Soldadowã ã maáhdih teo wãhndih Jesús ãt booaat
(Mt 8.5-13)*

1 Páant cãacwãdh bohé péanit, Jesús Capernaum tútchiboó ãt bejep wãt jĩ. 2 Romano cien soldadowã ã maáh Capernaum tútchidih ãt jumap wãt jĩ. Caandíh teo wãhni ã oini búdí wunna ãt chãjap wãt jĩ. 3 Pánihna, Jesús ã juibíát doonádh joinít, judíowã ã maátadh Jesús pebhna ãt wahap wãt jĩ, caandíh teo wãhndih booadadh ã bejat pínah niijná. 4-5 Páant ã wahachah, judíowã ã maáta Jesús pebhna juibínit, búdí wãhna, nin pah ãt niij naáwáp wãt jĩ:

* 6:44 Mt 12.33 * 6:45 Mt 12.34

—Jwiítadh wahni táini caá. Jwiít judíowãdh táí oinit, jwí mic wáacat muúdh chãjat pínah dinero ã wãhap jĩ. Páant ã táí chãjat jíib, caandíh ma teo wáac juúwá, ãt niijíp wãt jĩ.

6-7 Páant ã niijíchah joinít, Jesús ãjeéh ãt bejep wãt jĩ. Pánih bejnit, cien soldadowã ã maáh pebhna ã toáh juibínachah, caán bita ã chéenwãdh wãhni, nin pah ãt niij naáwát túttap wãt jĩ: “Maá, weem cháh wépní ma jumachah jéihna, ma pebhna juibícan, ‘Wíih muúdh ma waád juúwá’, niijní dée nihcan caá. Meemdíh wã tac buugáihcan caá. Pánihna, yúpmahjeh jumna, ma wépatjíh weemdíh teo wãhndih ma booanaá. 8 Wã chah jumnit bita maáta weemdíh ã wãtna caá. Weembát soldadowãdh wãtni caá. Biícdih ‘Ma bejeé’, wã niijíchah, ãpĩ bejna caá. Biíhdih ‘Ma juúwá’, wã niijíchah, ãpĩ juóhna caá. ‘Nindh ma chãjaá’, weemdíh teo wãhndih wã niijíchah, ãpĩ chãjna caá. Pánihna, ma wãtat wépatdhbut wã táí jéihna caá. Ma wãtachahjeh, weemdíh teo wãhni ã boobíčna caá”, cien soldadowã ã maáh ã chéenwã Jesúsdh ãt niij naóh yapanap wãt jĩ.

9 Páant ã niijíchah joinít, caán soldadowã ã maáh “Jesús caandíh ã boobíčna caá”, ã niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús búdí ãt weñep wãt jĩ. Pánih wéinit, ãjeéh péenitdh tac púud ennit, nin pah queétdih ãt niijíp wãt jĩ:

—Caán soldadowã ã maáh judío nihcan yuhna, weemdíh ã táí jenah joyát yeéb judíowãboodíh ã yapna caá, ãt niijíp wãt jĩ.

10 Pánihna, soldadowã ã maáh ã wãhniñi ãih muúdh ã jwúub juibínachah, caandíh teo wãhni booni ãtát jumap wãt jĩ.

Éemp wunnih mi wãhjidih Jesús ã booaat

11 Túttimah, Naín wãt jumni tútchina Jesús wã ãt bejep wãt jĩ. Dawá cãacwãbut ãjeéh ãt péenap wãt jĩ. 12 Pánih bejnit, Naín tútchi jéc pebh ã toáh juibínachah, caán tútchidih moón wunni bácahjidih yohat tútt niijná, caandíh ã ub bac juúwáchah, Jesús wã queétdih ãt jwááap wãt jĩ. Beh wili éemp wunnih mit jumap wãt jĩ. Mi wãh biíc jumni ãt wunap wãt jĩ. Dawá cãacwãbut mijeéh ãt ñun bác juúwáp wãt jĩ. 13 Páant

Ī jǎwáchah ennit, Jesús caántdih jǐgah ennit, nin pah át niijíp wut jǐ:

—**Ma jǎicá bojoó**, át niijíp wut jǐ.

14 Páant niijnít, wǎnni áih bácahji lajni naadíh ā teweçah, caandíh beonit ĩt chǎo ñáhap wut jǐ. Pánih teonit, “**ǎNémé, ma boo pud jǎwá!**” wǎnnidih át niijíp wut jǐ.

15 Páant ā niijíçahjeh, wǎnniji jwǎub boo pud chǎudnit, át wéhenap wut jǐ. Páant ā boonachah, Jesús beh wilidih nin pah át niijíp wut jǐ:

—**Dáa, ma wǎúh ā jwǎub boona caá, páant mantih**, át niijíp wut jǐ.

16 Páant ā boonachah enna, nihat cǎacwǎ wáhi bejnit, Diosdih búdí ĩt weñep wut jǐ.

—Dios naáwátdih wěp naóh yapani át jui tágaá. Dios jwiít áih cǎacwǎdih teo wáacadih át jui tágaá, ĩt míic niijíp wut jǐ.

17 Páant ā chǎjatji doonádih nihat Judea baác, pebhbit jǎmni baácnadihbat ĩt naóh peetép wut jǐ.

*Juan Daabáni ā wǎbh joyát tútat
(Mt 11.2-19)*

18 Jesús páant ā chǎjatji dooná Juan Daabánidihbat át juibínap wut jǐ. Caán nemat mǎúboó ā jǎmúchah, ā bohénit caandíh ĩt juibí naáwáp wut jǐ. 19 Páant ĩ naáwáchah joinít, chénewǎ ā bohénitdih Jesús pebhna át wahap wut jǐ. “ǎMeém Dios ā wahní, jwiít judíowǎ jwǐ páini níit? ǎBííhdih bidat níit náahap?” queétdih át níj wǎbh joyát tútat wut jǐ.

20 Páant ā niijíçah joinít, Jesús pebhna ĩt bejep wut jǐ. Caanná juibínit, Jesúsdih nin pah ĩt niijíp wut jǐ:

—Juan Daabáni jwiítidih wahnit, nin pah ā níj wǎbh joyát tútat be: “ǎMeém Dios ā wahní, jwiít judíowǎ jwǐ páini níit? ǎBííhdih bidat níit náahap?” jwiítidih ā niiját tútat be, Jesúsdih ĩt niijíp wut jǐ.

21 Ī juibínachahjeh, Jesús dawá cǎacwǎdih boona át chǎjap wut jǐ. Nemép jǎmnitdihbat booa, dawá jéih encannitdihbat át boonap wut jǐ. 22 Juan ā wahnit ĩ niijíçah joinít, nin pah Jesús queétdih át níj jepahap wut jǐ:

—Ded pah ñi enatji, ñi joyátjidihbat Juandih naáwádih ñi bejeé. ‘Jéih encannitji, jéih joicánnitji, jéih bejannitjidihbat ā boona beé. Bácah moópnitji, wǎnah bejnitjidih yǎh buca ā boonap be.* Moh yéejnitdih ā táí ubat pínah doonádihbat naóhna ā chǎjap be.* 23 “ǎDed weemdíh táí jenah joí cádahcanidih Dios ā wěi enna caá!” Jesús ā niijíp be’, Juandih níj naáwádih ñi bejeé, Jesús queétdih át niijíp wut jǐ.

24 Juan ā wahnitji ĩ jwǎub bejat túttimah, Juan ded pah ā jǎmatdih cǎacwǎdih nin pah Jesús át níj naáwáp wut jǐ: “ǎDedéidih enedih bej tigaá ñipǐ chǎj, mǎú wihcap-boó bejna? ǎJiwi jeémp yǎlip déedih johlít ā joh jwejni panihnidih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pániçan beé. Det biáboó ĩ naáwáchah yǎhna, caánboó jweéçanfeh yoobópdih ápǐ naáwáp wut jǐ.

25 Pánih jǎmnidih bidcan, ǎtúini yégueh ðonídih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, túini yégueh ðonít, dawá bíí dée bíbohñit, maátaíh mǎúboó ĩpǐ jǎmna caá. Juanboó queét pah nihcan beé. 26 Pánih jǎmnidihbat bidcan, ǎDios naáwátdih naóh yapanidih enedih bejnit beé ñi chǎj? Páant tigaá Juan ā jǎmap. Bitá naóh yapanit çah ā jǎmna caá. 27 Juan ā jwǐih naóh waáwát pínahdih jon jǎtih nin pah ĩt níj naóh daacáp tajǐ:

‘ǎ wǎúhdih Dios nin pah ā niijíp be: “Ma jǎtih wǎ naáwátdih naóh waóhni pínahdih wǎ wahbipna caá, meémboó ma naáwáchah joinít, ĩ jepahat pínah niijná”, Dios ā niijíp be’, át níj daacáp tajǐ. (Mal 3.1)

28 “Yoobópdih yeebdíh wǎ naóhna caá. Nihat bitá çah Juan Daabáni ā jǎmna caá. Obohjeéhtih, buu láa páant ā jǎmúchah yǎhna, Dios ā maáh jǎmapna ded oboh jǎmnijiboó Juan çah ā jǎmbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jǐ.

29 Juandih ĩ nemat pínah jǎtih, ā bohéátdih joinít, nihat cǎacwǎ, Romano maáta ĩ wǎbát túatni náodih wǎbh wǎhñitbat, Juandih itát daabáát tútat wut jǐ. Páant Diosdih jepahñit ĩ jǎmúchah, Jesúsboó ā niijíçah joinít, “Dios ā wutat yoobópdih caá”, ĩt niijíp wut

* 7:22 Is 35.5-6 * 7:22 Is 61.1 * 7:30 Mt 21.32; Lc 3.12

jī. ³⁰ Obohjeéhtih, fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénitbut, Juandih daabáat tútcan, Dios queédih ā náah yacat pínahdih ít náahcap wut jī.*

³¹ Páant ī jummatdih jéihnit, Jesús nin pah āt jwúub niij naáwáp wut jī: “**Buu láa moón weemdih jepahcannit, nin pah ñi jumna caá:** ³² Yoahdih tíohnit wébít pah caá ñi jumap. Tíoh chúdnit, nin pah ípī míic niij jūihna caá: ‘Jwī pelat póoj tíhwichah yuhna, yeéboó ñi búudihcan beé. Wunnitdih jwī jūí tíhwichah yuhna, ñi jūí wáaquihcan beé’, ī míic niij jūihna caá. ³³ Páant ī chājat pah, yeebút biíc yoobó ñipī chājna caá. Juan Daabáni cāacwājeéh jeémpcan, poonidihbut āpī babhcap jī. Páant ā chājcah enna, ‘Nemép jumni caá’, niij jūihnit, ā bohéatdih ñi jepahcap jī. ³⁴ Obohjeéhtih, weém, nihāt cāacwā úud jeñé cāacwājeéh jeémpnit, wāpī babhna caá. Páant wā chājachah ennit, ‘Eneé. Nin búdí jeémpni, máihni caá ā jumap. Romanowā ī úubát túatni núodih úubh wūhnit, yeejép chājnit biíc dih āpī pej jumna caá’, niij jūihnit, weemdihbut ñi jepahcan caá. Páant niij jūihna, wébít pah caá ñi jumap. ³⁵ Obohjeéhtih, ded pah Dios ā wutat pah wā túi chājachah enna, ā jenah joyát yoobópdih ā jummatdih ñi jéihbipna caá”, Jesús queédih āt niijíp wut jī.

Yad wili chej jumniyih Jesúsdih mi puhwat

³⁶ Biíh yeó jáap biíc fariseo, Simón wūt jumni, Jesúsdih āt numah jeémép wut jī. Āih munná juibínit, Jesús ājeéh āt jeémép wut jī. ³⁷ Simónih munná Jesús ā jummat doonádih joinít, queét ī jeéméchah, caán tátchidih bóli, deoh nah jumnih, túi chej jumni yíi quiít dih mit úb waád juibínap wut jī. Caán quiít alabastro ī niijni jeejīh ī chājni quiít āt jumap wut jī. ³⁸ Pánih úb waád juibínit, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih mi oyat júatna, āih jítchanadih miíh quíib macjīh jūi chócni, miíh waó yoócjīh mit jōp wiwip wut jī. Pánih chāj péa, āih jítchanadih nomnit, mi úb jūóhni túi chej jumni yíidih puohnit, mit ñáñap wut jī.* ³⁹ Páant mi chājachah ennit, Jesúsdih numah jeémpni Simónboó nin pah caanjéh āt niij jenah joyóp wut jī: “Nin newé Dios naáwát dih naóh yapani

jumna, caandih teonih yeejép mi jummatdih āta jéih tagaá. Jéihnit, caántdih āta tewat tútcan tagaá. Obohjeéhtih, páant ā chājcan, naóh yapani yoobát nihcan nacaá”, āt niij jenah joyóp wut yuh jī. ⁴⁰ Páant ā niij jenah joyát dih jéihnit, nin pah Jesús caandih āt niijíp wut jī:

—Simón, meemdih bainí wā naáwát tút caá, ded pah mi chājatdih ma jéihyat pínah niijná, āt niijíp wut jī.

—Ma naáwá, Bohení, Simón caandih āt niijíp wut jī.

⁴¹ —Biíc newédih chéne neoná dinerodih ī wayáp be. Biícboó chéne jópchi ā tewat júb dih pohba wai, biíhboó chéne widh ā tewat júb bitdih ā wayáp be. ⁴² Queét chénat pah ī wayátjidih ī jéih júb chājcah ennit, queédih wūhni boó ‘Jumna naáh. Ñi júb chājcah, ā túina caá’, queét chénat pahdih ā niijíp be. Páant ā chājachah, ¿ded tígá caandih chah ā oibi? Jesús Simóndih āt niijíp wut jī.

⁴³ —Búdí núo wainíboó caandih chah ā oibipna caá, Simón āt niij jepahap wut jī.

—Yoobópdih ma jepahna caá, Jesús caandih āt niijíp wut jī.

⁴⁴ Páant niijnít, yad wilidih júat jāhanit, Simóndih nin pah āt jwúub niij naáwáp wut jī:

—Ma jenah joyoó. Ma chéne yoobát wā jumachah nihna, miíh munná wā waád juyúchah, wíih jítchanadih wā chocat pínah niijná, mah weemdih mata wūh tagaá. Obohjeéhtih, nintboó wíih jítchanadih miíh quíib macjīh jūi chócni, miíh waó yoócjīh mi jōp wiwip be. ⁴⁵ Wā juyúchah, meém weemdih péo tíib dih nomcanjeh, ma túi úubhcap be. Obohjeéhtih, nintboó weemdih mi oyat júatna, wíih jítchanadih mi nom cádahcan caá. ⁴⁶ Wā juyúchah, wíih wao dáhdih yíijīh puoh jāha ñáicanjeh, ma túi úubhcap be. Obohjeéhtih, nintboó wíih jítchanadih túi chej jumni yíijīh puohnit, mi ñáñap be. ⁴⁷ Yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Búdí mi yéj chājatjidih Dios āt yoh wūh tagaá. Páant ā chājatdih jéihnit, weemdih búdí mi oina caá. Obohjeéhtih, ‘Bainíjeh wā yéj chājap jī’, niij jenah joinít, ā yéjat yohat úubhni boó bainíjeh Diosdih

* 7:38 Mt 26.7; Mr 14.3; Jn 12.3

ã oina caá. Pánihatdih ma táí jenah joyoó, Jesús Simóndih át niijíp wut jĩ.

⁴⁸ Caandih páant niij péanit, caántdih jwuh nin pah át jwúub niijíp wut jĩ:

—Meém yéejat yohnih caá. ⁴⁹⁻⁵⁰ Weemdih ma táí jenah joyát jíb, ma yéejat peéh iiguipna ma bejatji déedih, meemdih Dios át táí ub tagaá. Pánihna, táí wēinit, ma bejeé, át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ãjeéh jeémpnit nin pah queétjeh ít míic niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Dedé newéna tigaá nin? ¡Yéejat yohat wēpatbut ã bíbohna caá! ít míic niijíp wut jĩ.

8

Jesús wādh biquína yaádh ñ teo wáacat

¹ Táltimah, Jesús tátchina yoobó cāacwādh át táoh bohé jibip wut jĩ. Dios ã maáh jumat doonádih át naáwáp wut jĩ. Doce ã bohénitbut ãjeéh ít jib bejep wut jĩ. ² Biquína yaádhbut ñjeéh ít pej jum bejep wut jĩ. Jesús ã boonit yaádh, nemép jumnitdih ã boonitbut ít jumap wut jĩ. María, Mágdala tátchidih bólidih siete nemépwādh Jesús ã bacat táutnihji jum, ³ Juana, Maáh Herodesdih teo wāhni Chuza áabut jum, Susana wūt jumnihbut mit jumap wut jĩ. Dawá bita yaádhbut ñjeéh ít pej jum bejep wut jĩ. Queét yaádh ñih dinerójih Jesús wādh ít teo wáacat wut jĩ.*

Waáh momni naáwát (Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴ Biíc yeó jáap dawá cāacwā ñ jumni tátchinamant bejnit, caandih enat táut niijná, Jesús pebhna ít juibínap wut jĩ. Dawá páant ñ wáac juibínachah ennit, ã jenah joiní naáwátjih queétdih bohéna, Jesús nin pah át niij naáwáp wut jĩ: ⁵ “Biíc newé waáh momodih ã bejep be. Páant ã waáh bojochah, biquí túbna namádih ã buug ñájap be. Namádih buug ñájni túbnadih cāacwā ñ néeh chañap be. Biíh túbnadih jwébehwā jūóhnit, ñ jeémp beedánap be. ⁶ Biíh túbna, jeejih yewéni baác jumapboó ã buug ñájap be. Buug ñájnit, chíih jūóhna yuhna, mac ã jōpah bejchah, ã wunah bejep be. ⁷ Biíh túbna nemép óot cātíh ã buug ñájap be. Pánih buug ñájni ã chíhichah yuhna, caán

nemép óotboó caandih ã chíih yap bejchah, momniboó mánahnit, ã wunah bejep be. ⁸ Obohjeéhtih, biíh túbna táini baácboó ã buug ñájap be. Pánih buug ñájna, chíhnit, ã táí quehép be. Pánih quehnit, wawána jumat pah cien túbna ã quehép be”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Caán naáwátjih bohé péanit, “¡Ded molít jumna, ã táí joyó naáh!” át niij ej ñaacáp wut jĩ.

¿Dépanih tigaá ã jenah joyátjih át naóhji? (Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Páant naáwátjih ã bohénachah joiná yuhna, beh joicán, ã bohénit ã bohéátjidih ít úubh joyóp wut jĩ.

—¿Ded pah niij naóh bohé tibeé jwiútdih ma chāj? ít niij úubh joyóp wut jĩ.

¹⁰ Páant ñ niijíchah joinít, Jesús nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Ded pah Dios maáh ã jumatdih bitadih naóh jwuhca naáhdih buu yeebdíjhew wā naóhna caá. Obohjeéhtih, bitadih naáwátjijeh wāpñ bohéna caá, weemdih enna yuhna, ñ beh encat pínah, wā naáwáchah joiná yuhna, ñ beh joicát pínah niijná. Weemdih ñ jepahícat jíb páant ñ jumna caá,* queétdih Jesús át niijíp wut jĩ.

Waáh momni naáwátjih Jesús ã beh joyát (Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ Táltimah, waáh momni naáwátjidih ñ beh joyát pínah niijná, nin pah Jesús queétdih át jwúub niijíp wut jĩ: “Nin pah niij naóhna wā chājap be: Waáh momni túbna Dios naáwát panihni caá. ¹² Biquína joinít namáboó buug ñájni panihni caá. Dios naáwátjih ñ joyóchahjeh, nemépwā ñ maáh ñ joyátjidih ã jenah joyát táutcan caá, jepahcanjeh iiguipna ñ bejat pínah niijná.

¹³ Bita joinít jeejih yewénibit baácboó buug ñájni panihni caá. Dios naáwátjih joiná, ñ táí wēi jwuhna yuh caá. Obohjeéhtih, ñih caolihboó ñeh jáap choo bejni panihni ã jumachah, bitaboó queétdih deohnit, ñ yéej chājat táutachah, Diosdih jepah cádahnit, ñ jwúub yéej chājna caá. ¹⁴ Bita joinítboó nemép óotna cātíh buug ñájni panihni ñ jumna caá. Dios naáwátjih joinít, ñ jepahna

* **8:3** Mt 27.55-56; Mr 15.40-41; Lc 23.49 * **8:10** Is 6.9-10

yuh caá. Obohjeéhtih, yeó jáap jumat pah í chājat pínahdih queét tūbit í náhni dahwana caá. Búdí dinero bíbohatdihjeh í wēina caá. Í weñat pínah chājatdihjeh í jenah joiná caá. Pánih jenah joinít, chéonit panihnit jamna, Dios naáwátidih jenah joicánjeh, queétdih behat dée wihcan caá. ¹⁵ Obohjeéhtih, bita joinítboó túini baácdih buug ñájni panihni caá. Dios naáwátidih túi joinít, jwáub náhnina, caandíh í cádahcan caá. Pánih jamna, Dios á náahat pah ípí túi chājna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

Jiiát dah naáwát
(Mr 4.21-25)

¹⁶ “Wā bohéat jiiát panihni caá. Ded áih jiiát dahdih jii péanit, pūbát dahjīh ápí páah jwejcan caá. Caan dáhdih chúdat páha numpboobút ápí jii jwéjcan caá. Obohjeéhtih, japboó ápí jii cáag jwejna caá, á yeh iiguíchah, nihat waadnít í túi enat pínah niijná.* ¹⁷ Caán á yeh iiguíchah, dedé í bihniji á jígohipna caá. Dedé í bih chājatjidihbut nihat cáacwā í enbipna caá. Wā naáwátidih í bohénachah, cáacwā ded pah íih caolih á jumatdih á jéihyana caá.*

¹⁸ “íÑi túi chāja chaáh! Ded pah wā naáwátidih joinít, ñi túi jepahaá. Ded wā naáwátidih túi joiní á jwáub náhninachah, Dios caandíh chah á jéihyabipna caá. Obohjeéhtih, ded joiná yuhna, á jwáub náhnicah, á jwíh joyátjidih Dios á dúac wáibipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

Jesús ín, á úudwābut caandíh í bidat
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

¹⁹ Caán láa Jesús ín á úudwābut á pebhna ítih juibínap wut yuh jī. Obohjeéhtih, dawá cáacwā í jumuchah, Jesúsdih ít jéih jwāáhcap wut jī. ²⁰ Pánihna, bita caanjīh jamni Jesúsdih nin pah át niijíp wut jī:

—Ma ín ma úudwābut meemdíh bidnit, jóocmant í pái ñuhna caá, át niijíp wut jī.

²¹ —Ma naáwát túina caá. Obohjeéhtih, nit panihnit wā déewā yoobát í jamna caá. Dios naáwátidih wā bohénachah, joí jepahnit wā ín panihnit, wā úudwā panihnitbut í jamna caá, Jesús caandíh át niijíp jepahap wut jī.

Búdí johlit, nolihatdihbut Jesús á yayáat
(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²² Biíh yeó jáap Jesús á bohénitdih jááj chóodih numah waadnít,

—Chóbe conanaáboó ímdih jwí chúuh bejjīh, át niijíp wut jī.

Páant niijnít, ít chúuh bejep wut jī.

²³ Páant í chúuh bejchah, Jesúsboó át úuwap wut jī. Á úwat pónih, búdí johlit át jūúwáp wut jī. Pánih búdí nolihat á jumuchah, íih jááj chóo át daábíhip wut jī. ²⁴ Páant á tobohochah, á bohénit Jesús pebh juibí wucnit, caandíh nin pah ít niijíp wut jī:

—íBohéní, Bohéní, daabná caá jwí chājap! íjwí buudbípna caá! caandíh ít niijíp wut jī.

Páant í niij wucuchah, jáanit, Jesús johlitdih, nolihatdihbut “Ma yayaá”, át niijíp wut jī.

Páant á niijíchahjeh, johlit, nolihatbut bíicmantjeh át yayáh bejep wut jī.

²⁵ —¿Dépanih tibeé weemdíh ñi túi jenah joicán? Jesús á bohénitdih át niijíp wut jī.

Páant á yayánachah en wáhi bejnit, búdí ít úumap wut jī. Pánih úumna, búdí jenah joinít, queétjeh nin pah ít míic niij wábh joyóp wut jī:

—¿Dedé cáacna tigaá nin? Á naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut á yayáh bejna caá, ít míic niijíp wut jī.

Gadara baácdih bóo nemépjumnidih Jesús á booaat
(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

²⁶ Páant á yapat túttimah, Gadara baácboó Jesús wā ít chúuh juibínap wut jī. ²⁷⁻²⁹ Caanná chúuh juibínit, Jesús wā í aab béjchah, caán tútchidih bóo nemépjumni Jesúsdih át jwāáh dei jūúwáp wut jī. Caán maatápdih yégueh dúocán, mūdíh jéih jumcanjeh, cáac yohopboó ápí jumap wut jī. Maatápdih nemépwā caandíh ít déheanap wut jī. Páant í déheanachah, cáacwā áih téihya colóhndih, áih jítcha colóhndihbut ítah tōpjīh ít chéwep wut jī. Pánih chéonit, nemat múaboó ítih nemep wut yuh jī. Obohjeéhtih, í chéwatjidih páud wái daj yohnit, queét nemépwā múá wihcapboó caandíh ít numah jwei bác bejep wut jī. Pánihna, Jesús wā dih jwāáh dei juibínit,

* 8:16 Mt 5.15; Lc 11.33

* 8:17 Mt 10.26; Lc 12.2

* 8:18 Mt 25.29; Lc 19.26

nemépwādh Jesús ā bacat tūtuchah joinít, Jesúsdiñ nin pah ít niíj ñaacáp wut jĩ:

—¿Jesús, Dios chah wēpni wūáh, dépanihat tūt tigaá weemdíh páant ma chāj? ¿Weemdíh ma peéh chājca bojoó! āt niíj ñaacáp wut jĩ.

³⁰ Páant ā niíj ñaacáchah joinít,

—¿Dedé tigaá ma wāt? Jesús caán nemépdih āt niijíp wut jĩ.

Páant ā niijíchah joinít, dawá nemépwā jamna, nin pah āt niíj jepahap wut jĩ:

—‘Dawá’ caá wā wāt. ³¹ ¿Búdí iigní íitboó jwiítidih ma wahca bojoó! ít niíj wēp wūbúp wut jĩ. ³² Queét pebh, jeé ñaj yacapboó dawá momo mūwā í bid jeéméchah ennit, —Jwiítidih queét mūwā díitna ma wahaá, nemépwā Jesúsdiñ ít niijíp wut jĩ. Páant í niijíchah joinít, Jesús queétdih āt bejat tūtup wut jĩ. ³³ Páant ā bejat tūtuchahjeh, nemépwā newéih bācāhmant bac bejnit, mūwādh í waadáchah, ñáo dei bej, būg bāhñit, mūwā ít chīc wān beedáh bejep wut jĩ.

³⁴ Páant ā yapachah ennit, mūwādh en daonítjiboó íih tātchina ít jweí jwūb bejep wut jĩ. Jweí jwūb bejna, í jwāáhnitdih naóhñit, íih tātchidih moondíhbut páant ā yapat doonádih ít naáwáp wut jĩ.

³⁵ Páant í naáwáchah joinít, cāacwāboó íih tātchimant Jesús ā chājatjidih enedih ít bejep wut jĩ. Pánih bej, Jesús wā í jamapna juibínit, nemépwā jamniji yégueh duó, tūinijeh jenah joinít, Jesús pebh ā chūduchah enna, búdí ít úmup wut jĩ.

³⁶ Jesús nemépwā jamnidih ā boanachah ennitjiboó, jáap jwinítidih ded pah ā yapatjidih ít naáwáp wut jĩ. ³⁷ Páant í naáwáchah joinít, niñat Gadara baácdih moón búdí úmñit, íih baácmant Jesúsdiñ ít jwūb bejat tūtup wut jĩ. Páant í bejat tūtuchah joinít, Jesús wā íih jááj chóona ít jwūb dei bejep wut jĩ. ³⁸ Páant í jwūb dei bejchah, nemépwā jamnijiboó Jesúsdiñ búdí ātíh pej jamíhip wut yuh jĩ.

³⁹ —Wājeéh ma jūwáchah, āta tūi ta yuh caá. Obohjeéhtih, weém ma Maáh meemdíh jgah ennit, ded pah wā teo wācatjidih ma déwādh naáwát tūt niijná, í pebhboó ma jwūb bejeé, Jesús caandíh āt niijíp wut jĩ.

Páant ā niijíchah joinít, nemépwā jamniji jwūb bej, niñat āih tātchidih moondíh caandíh Jesús búdí ā teo wācatjidih āt naóh peetép wut jĩ.

Áih yégueh chóodih jui teonih, Jairo nūmdíhbut Jesús ā booaat (Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

⁴⁰ Gadara baácmant Jesús wā í jwūb chūh juibínachah, dawá míc wāac pánit cāacwā wēinit, queétdih ít jwāáap wut jĩ.

⁴¹ Jairo wāt jamni, judíowā í míc wāacat mūdih en daonít í maáh, Jesús pebh āt juibínap wut jĩ. Juibínit, bódicha caj yoh ñajnit, Jesús āih mūboó ā bejat pínahdih búdí āt wūbúp wut jĩ. ⁴² Á nūm bíc wilijeh wut jĩ. Caánt doce jópchi bíbohñih, búdí mi wānuchah, caántdih ā booaat pínah niijná, Jesúsdiñ āih mūná āt bejat tūtup wut jĩ. Páant ā niijíchah joinít, Jesús Jairojeéh ā bejchah, dawá cāacwā caandíh ít tóo néeh péenap wut jĩ.

⁴³ Pánihna, queét cātíh bíh wili mácanihat panihat wāñihbut mit jamap wut jĩ. Doce jópchi caán wānatdih mi bíbohochah, í cohochah yuhna, āt yaicáp wut jĩ.

⁴⁴ Pánih jamna, Jesúsíh yégueh chóo yapat waadh tāahmant mi juibí tewechahjeh, mi mácanihat panihat wānat āt yayáh bejep wut jĩ. ⁴⁵ Páant mi tewechah, Jesús cāacwādh nin pah āt niíj wūbh joyóp wut jĩ:

—¿Déhe tigaá wíh yéguehdih jui teoni? āt niijíp wut jĩ.

—Weém meemdíh wā teocan beé, niñat ít niijíp wut jĩ.

—Páant Bohení, dawá meemdíh í tóo néeh péena caá, Pedroboó āt niijíp wut jĩ.

⁴⁶ Páant ā niijíchah joinít, Pedrodih nin pah āt jwūb niijíp wut jĩ:

—Obohjeéhtih, wāñni weemdíh jui tewechah, booaat wēpat wíh bācāhmant āi bejep be, Jesús āt niijíp wut jĩ.

⁴⁷ Páant ā niijíchah joinít, caandíh juibí teonih, jéih jweicán, úm méménit, Jesús pebh mit bódicha caj yoh ñajap wut jĩ. Pánih bódicha caj yoh ñajnit, niñat cāacwā í enechah, ded pah mi juibí teonitjeh booaatjidih caandíh mit naáwáp wut jĩ.

⁴⁸ Páant mi naáwáchah joinít,

—Némá, weemdih táí jenah joiná, mat boonap tagaá. **Ɔmcanjeh, wēinit ma jwúub bejeé,** Jesús caántdih át niijíp wut jī.

⁴⁹ Páant ā niijíchahjeh, Jairoíh mummánt bej, Jesús wā pebhna juibínit, Jairoboodih nin pah át niijíp wut jī:

—Jáantjeh ma núm mi mujáh bejep be. Páant mi wunuchah, bohénidih ma jwúub bejat tútú, Jairodih át niijíp wut yah jī.

⁵⁰ Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít,

—**Ma úmca bojoó. Wā wēpatdih ma táí jenah joyóchah, ma núm mi boobipna caá,** Jesús Jairodih át niijíp wut jī.

⁵¹⁻⁵³ Tálttimah, Jairoíh munná juibínit, ī jātih juibínitji wunnihdih búdí jīgahnit, ī jañúchah, Jesús át enep wut jī.

—**Ñi jái cádaaá. Caánt wunnih nihcan caá. Ɔona caá mi chājap,** Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinít, mi wunatdih jéihnit, caandih ít dehwep wut jī. Queétdih páant niij naóh péanit, Jairoíh muddih waadnít, ājeéh bejnitdih jóocmantjeh át chāwát tútup wut jī. Pánihna, Pedro, Santiago, Juan, wunnihji mi mánadih pohba ājeéh át waadát tútup wut jī.

⁵⁴ Pánih waadnít, Jesús wunnihíh téihyadih teonit,

—**jBainíhmaá, ma ñah ñuhú!** caántdih át niijíp wut jī.

⁵⁵ Páant ā niijíchahjeh, caánt jwúub boonit, mit ñah ñuhup wut jī. Mi jwúub boonachah, Jesús mi mánadih caántdih jeémát át wūhat tútup wut jī. ⁵⁶ Páant ā boonachah, mi mána búdí ít en wáhi bejep wut jī. Obohjeéhtih, caántdih ā booaatjidih bitadih Jesús át naáwát tútup wut jī.

9

Jesús doce ā bohénitdih ā wahat
(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

¹ Biíc yeó jáap doce ā bohénitdih Jesús ā pebhna bid wáacnit, nemépwādh ī ba-caat pínah, wunnitdihbut ī booaat pínah niijná, ā wēpatdih queétdihbut át wūhup wut jī. ² Pánih wūh péanit, queétdih át wahap wut jī, Dios ā maáh jumatdih ī naáwáchah, cāacwā ī jepahat pínah, cāacwādhbut ī

booaat pínah niijná. ³ Pánih wahnit, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—**Bejna, dedé bií déedih ñi ub bejca bojoó. Íoh caját nah, wuh wūh, jeémát, dinerodih yah buca ñi ub bejca bojoó. Ñi dawát chóodihjeh ñi duo béjeé.** ⁴ Caán títchidih moondih bohéna, ded ñi jwíih waadní muddihjeh ñi ũwú. Caanjíh moondih bohé péanitjeh caán muddih ñi cádah bejeé. ⁵ Det títchidih moón yeebdih náahcan, ñi naóhni doonádih ī joíhcah, bac bejna, ī enechah, queétdih Dios ā yohat pínahdih ī jéihyat pínah niijná, ñih zapatosdih too dagnit, becchídih ñi péoh mao jéenanaá, át niijíp wut jī.*

⁶ Páant ā niijíchah joinít, nihat títchibitna yoobó ít bejep wut jī. Pánih juibínit, Dioíh túini doonádih nihat cāacwādh naóhnit, wunnitdihbut ít booaap wut jī.

Maáh Herodes tūbit ā úumat
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

⁷ Caán láa Maáh Herodes Jesús ā bohénitbut ded pah ī chājat doonádih jwúub joiná, búdí át úumup wut jī. “Juanji át jwúub boo pud jūóh tagaá”, biquína niij, ⁸ “Elías át jwúub jígoh tagaá”, bita niij, “Dios naáwátdih biíh naóh yapaniji át jwúub boo pud jūóh tagaá”, bitabut ít niijíp wut yah jī.*

⁹ Páant ī niijíchah joinít, Herodesboó nin pah át niijíp wut jī: —Weemjéh tijí Juandih wā waó bóod yohat tútup jī. ¿Pánihna, deíh doonádih tigaá wā jwúub joí, páant muntih? át niijíp wut jī. Páant niijnít, Herodes Jesúsdihtūbit át eníhip wut jī.

Cinco mil cāacwādh Jesús jeémát ā wūhat
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Tálttimah, Jesús ā wahnitji ā pebhna jwúub juibínit, ded pah ī chājatjidih caandih ít naáwáp wut jī. Páant ī naáwáchah joinít, ā bohénitjehjeh jumíhna, cāacwādh át cádah bejep wut jī. Pánih cádah bejnit, Betsaida títchina ít bejep wut yah jī. ¹¹ Obohjeéhtih, cāacwāboó ī bejatdih jéihnit, queétdih ít ñun béjep wut jī. Í ñun jwāáachah, Jesús queétdih wēinit, Dios ā maáh jumatdih át bohénap wut jī. Wunnitdihbut át booaap wut jī.

* **9:5** Lc 10.4-11; Hch 13.51 * **9:8** Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19

12 Cheyeh doce ã bohénit nin pah Jesús dih ït niijíp wut yuh jĩ:

—Nin pehbbit tútchinaboó nitdih ma bejat tútú, ï úwat tólih pínah, ï jeémát pínahdihbut ï bidat pínah niijná. Ninjĩhbitjeh pohba munná ã wihcan caá, ït niijíp wut jĩ.

13 —Yeebjéh queédih jeémát ñi wāhū, Jesús ãt niij jepahap wut jĩ.

—Páant, cinco botoni pan dahna, chéne queejwābitdihjeh jwī bíbohna caá. ¿Queét ï jeémát pínahdih jíib chājadh jwī bejmi naniit? ã bohénit ït niij úbh joyóp wut jĩ.

14 (Cinco mil neonájuh ït jumap wut jĩ. Yaádh ï weh biíc dih चाह ït jumap wut jĩ.)

—Cāacwā poómp jumap pah cincuenta ñi chūdat tútú, ã bohénit dih Jesús ãt niijíp wut jĩ.

15 Páant ã niijíchah joinítjeh, queédih ït chūdat tútup wut jĩ. 16 Páant ï chūduchah, Jesúsboó cinco pan dahnadh, chéne queejwādhbut ubnit, chéi ennit,

—Nin pandih, queejwādhbut ma wāhat táina caá, Paá, ã ípdih ãt niijíp wut jĩ.

Páant niij péanit, pan dahnadh queejwādhbut dajnit, cāacwādh ï pāáat pínah niijná, ã bohénit dih ãt wāhup wut jĩ.

17 Pánihna, nihat ït táí jeémp chūúup wut jĩ. ï jadh jeémpnidih doce wāhdih ït ub yac yáwanap wut jĩ.

“Meém Cristo, Dios ã wāhni caá”, Pedro Jesús dih ã niiját

(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

18 Biíh láa Jesús Dios dih úbh péanit, ã bohénit dih nin pah ãt niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Weemdíh ded pah tigaá cāacwā ï niij? ãt niijíp wut jĩ.

19 —‘Juan Daabáni nacaá’, biquína niij, ‘Elías nacaá’, bita niij, ‘Jon jātih Dios naáwátdih naóh yapaniji ãt jwūub boo pud jūóh tagaá’, bitabut ï niijná beé, Jesús dih ït niij jepahap wut jĩ.*

20 —Queét páant ï niijíchah joiná, ¿yeebboó ded pah tigaá ñi niij jenah joí? queédih ãt niijíp wut jĩ.

—Meém Cristo, Dios ã wāhni caá, Pedroboó ãt niij jepahap wut jĩ.*

* 9:19 Mt 14.1-2; Mr 16.14-15; Lc 9.7-8 * 9:20 Jn 6.68-69

Á wunat pínahdih Jesús ã naáwát
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

21 Páant Pedro ã niijíchah joinít, Jesús ã bohénit dih nin pah ãt jwūub niij naáwáp wut jĩ:

—Dios ã wāhni wā jumap doonádh bita-boodíh ñi naóhca bojoó. 22 Weém nihat cāacwā úud jeñédih tubit yeejép yapat caá náahap. Jwī maáta, sacerdotewā ï maáta, Moisés ã wutatjidih bohénitbut weemdíh náahcan, ï mao yohat tútupipna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ï mawachah yuhna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwūub boo pud jūóhbipna caá. Páant yeejép yapat caá weemdíh náahap, Dios ã jenah joyátjidih biíc yoobó ã yapat pínah niijná, ãt niijíp wut jĩ.

23 Túttimah, queét nihatdih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ:

—Ded wíih jumíhna, ã weñat pínahdih jenah joicán, wā weñat pínahboodíh jenah joinít, ã jepaha naáh. Bita caandíh ï wēi encah yuhna, caandíh tubit yeejép ï chājachah yuhna, ï mao yohíhichah yuhna, weemdíh jepah cádahcat caá náahap.*

24 Ded ã weñat pínahdihjeh jenah joí chājni iiguípna bejni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã weñat pínahdih joyáh bojni, wā weñat pínahboodíh chājni, ã buudcán niit.* 25 Ded ã weñat pínahdihjeh chājni, búdí dinero ã bíbohochah yuhna, caandíh dedé pínah nihcan caá. Wā weñat pínahdih ã chājcatji jíib, iiguípna ã bejbipna caá. 26 Pánihna, weém maáh jumna, wā íp ã yeh iigátjĩh, áih túinit ángelwā ï yeh iigátjĩhbut jwūub dei jūóhna, ded weemdíh náahcan, wā naáwátdihbut joíhcannidih wā wēpatjĩh wā yohbipna caá. 27 Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Biquína ninjĩh ñuhnit ñi wunat pínah jātih, Dios ã maáh jumapdih ã jáutuchah, ñi enbipna caá, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

Dios ã yeh iigátjĩh Jesús ã ñuhat
(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

28 Biíc semana túttimah, Dios dih úbát tút niijná, Pedro, Santiago, Juan queét biíc peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús ãt namah púuh laab béjep wut jĩ. 29 Caanná

* 9:23 Mt 10.28; Lc 14.27; Jn 12.24 * 9:24 Mt 10.39;

Lc 17.33; Jn 12.25

ĩ páuh laáb jaibínit, Jesús ã wúbúchah, ã jíghat ãt túut nuumúp wut jĩ. Æih móot yeó ã yeh iigát pah yeh iíg, Æih yéghbut biíc yoobó túi baabní ãt yeh iiguíp wut jĩ. ³⁰ Páant ã yeh iiguíchah, Moisés, Elíasji biícđih ã pebh ít jíghop wut jĩ. ³¹ Queébtat Jesús biíc yoobó ít yeh iiguíp wut jĩ. Pánih jíghnit, Dios ã jenah joyátjidih biíc yoobó ã yapat pínah niijná, Jesús Jerusalén tútchiboó ã wunat pínahđih ít míc wéhenap wut jĩ. ³² Páant ã yapachah, Pedro ã chéenwã biícđih chunnít jumna, queéđđih quíib chei ãt jumap wut jĩ. Obohjeéhtih, jwúub jáanit, Jesús búdí ã yeh iiguíchah, ã pebh ñuhnitđihbut ít enep wut jĩ. ³³ Pánih ñuhnitji i jwúub buúd jũwúchah, Pedro Jesúsđih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—jBohéní, ninjĩh jwĩ jumachah, ã táina caá! ¿Biíc peihcanni muu dáhnadih, miih pínah, Moiséh pínah, Elíaih pínahđihbut jwĩ chãj jĩh? ãt niijíp wut yuh jĩ. Páant niijná, ãt jenah joicáp wut jĩ.

³⁴ Páant ã niijíchahjeh, mah pōh panihni queéđđih ãt dei juyúp wut jĩ. Páant ã dei juyúchah, búdí ít úumap wut jĩ. ³⁵ Mah pōh cãtĩh Dios queéđđih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Nin wã wũh, wã oini caá.* Æ naáwáchah, caandĩh ñi túi joyoó, Dios queéđđih ãt niijíp wut jĩ.*

³⁶ Páant ã niiját túttimah, Pedrowã jwúub enna, Jesús biícđeh ã ñuhachah, ít enep wut jĩ. Páant i enatjidih bitadih ít naóh jwuhcap wut jĩ.

*Wã wunat jumnidih Jesús ã booaat
(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)*

³⁷ Cheibit Jesús wã i jwúub dei jaibínachah, dawá cãacwã caandĩh ít jwãáap wut jĩ. ³⁸ Páant i jwãáachah, queéđ cãtĩh biíc newé Jesúsđih ejnit, nin pah ãt niij wúbup wut jĩ:

—Bohéní, meemđih wã wúbhna caá. Wã wũh biíc jumnidih jíghah ennit, ma teo wáacá. ³⁹ Dawá láa nemép caandĩh ãpĩ déheana caá. Pánih déhe buug ñajnit, tubit mémé ñaácnit, chũi bid ñajnit, ãpĩ jac moj chej bac ñaj bejna caá. Pánih chãjna, wã wũhđih dedé ã noón yaicán caá. Pánihna, Æih bácađih tubit yéejana caá ã chãjap. ⁴⁰ Páant ã chãjachah, nemépđih i bacaat

pínah niijná, ma bohénitđih wã wúbup yuh be. Obohjeéhtih, queéđboó caandĩh i jéih bacacap be, Jesúsđih ãt niijíp wut jĩ.

⁴¹ Páant ã niijíchah joinít, Jesús queéđ nit-hatđih nin pah ãt niij jũhñap wut jĩ:

—jYeéb yeejépwã weemđih jenah joicánnit ñi jumna caá! ¿Débólih tiguaá weemđih túi jenah joicán, ñi tac buugábi? ãt niijíp wut jĩ. Páant niijnít, —Ma wũhđih wã pebhna ma ub jũwú, behedih ãt niijíp wut jĩ.

⁴² Páant ã niijíchah joinít, ã wũhđih Jesús pebhna ã ub jũwúchah, nemépboó déhea ub yoh buugánit, tubit caandĩh ãt méméanap wut jĩ. Páant ã chãjachah ennit, Jesús nemépđih ãt jũh bacanaap wut jĩ. Pánih baca péanit,

—Dáa, ma wũh ã túi boona caá buca, behedih ãt niijíp wut jĩ. ⁴³ Páant ã bacaatđih ennit, Dios ã wēpatđih nihát cãacwã ít en wúhi bejep wut jĩ.

*Jesús ã wunat pínahđih ã jwúub naáwát
(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)*

Páant nemépđih ã bacaatjidih cãacwã búdí i jenah joyóchah, Jesúsboó ã bohénitđihjeh nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ:

⁴⁴ —Ñi túi joyoó. Weém yeebđih bainí wã naáwát túut caá. Weém nihát cãacwã úud jeñéđih cãacwã teonit, bitadih i wãhbična caá, Jesús queéđđih ãt niijíp wut jĩ.

⁴⁵ Páant ã niijíchah joiná yuhna, Dios queéđđih ã beh joyát túutcah, ít túi beh joicáp wut jĩ. Pánih beh joicán, i jwúub wúbh joyátji déjei ít tíquip wut jĩ.

*“Déhe tiguaá ñi maáh panihni”, Jesús ã ni-
iját
(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)*

⁴⁶ Páant Jesús ã niiját túttimah, ã bohénitboó nin pah queéđđeh ít míc niijíp wut jĩ: “¿Déhe tiguaá jwĩ cãtĩh jwĩ maáh panihni?” ít míc niij jũhñap wut jĩ.*

⁴⁷ Páant i míc niij jũhñatđih jéihnit, biíc wébítđih Jesúsboó ã pebh ãt wái boj dodhdop wut jĩ.

⁴⁸ —Det wĩhwã jumna, nin wébít panihni, oboh jumnidih wēi jwãáhnit, weemđihbut wēi jwãáhnit caá. Det

* 9:35 Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22 * 9:35 2P 1.17-18 * 9:46 Lc 22.24

weemdih wēi jwāáhni, weemdih wahni-jidihbut wēi jwāáhni i j̄mna caá. Pánihna, ded nin wébít dée oboh j̄mniboó ñi maáh panihni ã j̄mna caá, Jesús queédih át niijíp wut j̄i.*

“Ded jwiútdih en j̄ihcanni jwiútdih teo wáacni caá”, Jesús ã niiját (Mr 9.38-40)

⁴⁹ Páant ã niijíchah joinít, Juanboó Jesúsdiñ nin pah át niijíp wut j̄i:

—Bohéní, jwí enechah, biíc newé ma wēpatj̄ih nemépwādh ã bacat túutap be. Obohjeéhtih, jwíjeéh j̄mni ã nihcah, caandih páant jwí ch̄jat túutcap be, át niijíp wut j̄i.

⁵⁰ —Páant caandih ñi niijá bojóó. Ded yeebdih en j̄ihcanni j̄mna, ñijeéh ã j̄mna caá, Jesús queédih át niijíp wut j̄i.

Samaria baácdih moón Jesúsdiñ i náahcat

⁵¹ Pánihat túttimah, jeáboó ã púuh laab béjat yeó jáap pínah tóah j̄úwáchah, “Weemdih Jerusalén tútchina bejat caá náahap”, Jesús búdí át niij jenah joyóp wut j̄i. ⁵² Páant niij jenah joinít, biquína ã bohénitdih Samaria baácdih bóo tútchina i úwat pínah pebhboó i ámoh páñat pínah niijná, i j̄atih át wah waáwá bojop wut j̄i.

⁵³ Obohjeéhtih, caán tútchiboó i j̄uibínachah yuhna, Jerusalén tútchina Jesús ã bejat doonádih joinít íjna, caán tútchidih moón caandih ít náahcap wut j̄i. ⁵⁴ Páant i náahcat doonádih joinít, Jesús ã bohénit Santiago Juanj̄ih nin pah Jesúsdiñ ít niij úbh joyóp wut j̄i:

—¿Maá, meemdih i náahcatji peéh, queét i íg beedáat pínah niijná, jeámant ígátdih jwí dei j̄úwát túut j̄íh? ít niijíp wut yuh j̄i.*

⁵⁵ Páant i niijíchah joinít, Jesús tac púud ennit,

—Yeéb íjnit, ñi peéh ch̄j̄ihichah, ã táican caá. ⁵⁶ Weém, niihat c̄acwā úud jeñé c̄acwādh yohat túut niijná, nin baáchoó wā dei j̄úhcap j̄i. Obohjeéhtih i yéejat peéh íguipna i bejat déejidih queétdih táí ubat túut niijná, wā dei j̄úwáp j̄i, Jesús queétdih át niij j̄ihñap wut j̄i.

Páant niijnít, biíh tútchina ít bejep wut j̄i.

Biquína Jesúsdiñ i péelhat (Mt 8.18-22)

⁵⁷ Páant Jesús wā namáboó i bejehah, biíc íjeéh péeni Jesúsdiñ nin pah át niij naáwáp wut j̄i:

—Deyoób ma bejehah, weembát ma-jeéh wā bejmi caá, át niijíp wut j̄i.

⁵⁸ —Jia m̄j̄iowā íih m̄ú pínah ítnadh i bíbohna caá. Jwébehwābut íih yécanadh i bíbohna caá. Obohjeéhtih, weém ni- hat c̄acwā úud jeñé wíih m̄ujéh po- hba wā bíbohcan caá. Pánihna, wājeéh ma j̄úwáchah, búdí b̄wat meemdihbut ã j̄umbipna caá, Jesús caandih át niijíp wut j̄i.

⁵⁹ Páant i bejehah, Jesús biíh íjeéh péeniboodih

—Wājeéh ma j̄úwá, át niijíp wut j̄i.

—Wā bejmi caá, Maá. Obohjeéhtih, wā bejat pínah j̄atih wā íp ã w̄nuchah, áih bácahdih wā yohat pínah niijná, ‘Ma ch̄o jwúhú’, weemdih ma niijí. ã w̄nuchah, yoh péanit, majeéh wā péebipna caá, át niijíp wut j̄i.

⁶⁰ —Weemdih náahcannit w̄nnit panih- nit j̄mna, queét w̄nnitdih i yoho naáh. Obohjeéhtih, meémboó wājeéh j̄mni pínah b̄u ma j̄úwá. Wíih tewatboodih chah jenah joinít, Dios maáh ã j̄umat dooná, bitadh naáwádh bejat caá meemdih náahap, Jesús caandih át niijíp wut yuh j̄i.

⁶¹ Páant i bejehah, biíh íjeéh péenibat nin pah Jesúsdiñ át niijíp wut yuh j̄i:

—Maá, majeéh wā bejmi caá. Obo- hjeéhtih, wā bejat pínah j̄atih ‘Wā bejna caá’, wā pebh moondih wā niij babhbat pínah niijná, weemdih ma wahaá. Pánih ch̄j̄ péanit, majeéh wā péebipna caá, át ni- ijíp wut j̄i.*

⁶² —Ded wā w̄tni tewatdih teo jwíihna yuhna, ã weñat pínadh jwúub jenah joí ch̄j̄nit, Diosdih teo w̄hni pínah ã j̄éh j̄mcan caá, Jesús caandih át niijíp wut j̄i.

10

Jesús setenta y dos ã bohénitdih ã wahat

¹ Túttimah, Jerusalén tútchina bejna, Jesús setenta y dos ájeéh péenitdih ñionit, át wahap wut j̄i. Pánih wahna, ã bejat

* 9:48 Mt 10.40; Lc 10.16; Jn 13.20 * 9:54 2R 1.9-16 * 9:61 1R 19.20

pínah tátchinadih ã jãtíh ï naóh waáwát pínah niijná, chénewã míic át wahap wut jĩ. ² Queétdih ã wahat pínah jãtíh, nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “Wĩih doonádih jepahnit pínah dawá ï jumna yuh caá. Obohjeéhtih, daocánnit naóhnt ï jumuchah, queét jepahíhnt ï joi jwáhcan caá. Pánihna, yeéboó Diosdih ñi úbú, chah dawá naóhnt pínahdih ã wahat pínah niijná.* ³ Pánihna, naáwádih ñi bejeé. Bejnit, nin pah ñi táí jenah joyoó: Diosdih jepahcannit, jiwã cátih ovejawãdih wahat pah, yeebdíh wã wahna caá.* ⁴ Pánih bejna, dinerodih úbcan, wuh wuhúhdihbut úbcan, biih zapatosdihbut úbcanjeh, wēpép ñi bejeé. Dawá cáacwãdih táí naáwát táut niijná, deddih jwááh úbhna, chãocánjeh, bejat caá náahap. ⁵ Ded ñi jwíih waadni mūdih moondih ‘Dios ã táyat ñijeéh ã jumna naáh’, ñi niijí. ⁶ Túinit jumna, páant ñi niijíchah joinít, ï táí jepahbipna caá. Obohjeéhtih, túicannit jumna, páant ñi niijíchah yuhna, ï jepahcan niít. Páant ï jepahcah, caán mūdih moondih Dios ã táyat ã wihcan niít. ⁷ Yeebdíh jwíih jepahnitjeéh ñi jam jwuhúp. Queét yeebdíh jeémát, babhbatdihbut ï wuhuchah, ñi táí jeémp babhbaá. Yeéb queétdih teo wáacnit bohénachah, queétboó ñi teo wáacat jib jeémát babhbat ï wuhuchah, ã túina caá. Caán tátchidih moondih ñi bohé jwuhna, ñi jwíih juibíni mūdihjeh ñi jam jwuhúp.* ⁸ Ded tátchidih ñi juibínachah, yeebdíh jepahnit, dedé jeémátidih ï wuhuchah, ñi táí jeémé. ⁹ Caán tátchidih moón wunnitdih boonit, queétdih nin pah ñi niijí: ‘Dios yeebdíh búdí caá ã bidíp, áihwã ñi jumat pínah niijná. Wunnitdih ã booana, Maáh jumna ã wēpatdih yeebdíh ã júutna caá. Páant ã wēpatdih jéihnit, ñi yéejatdih cádahna, táiniboodih táut nūmnít, caandih ñi jepahaá’, queétdih ñi niijí. ¹⁰ Obohjeéhtih, ded tátchidih juibí, bohéna, wunnitdih ñi boonachah yuhna, ï jepahcah, íih namádih bejnit, nin pah queétdih ñi niijí: ¹¹ ‘Dios maáh jumna, ã wēpat yeebdíh ã júutachah yuhna, yeéboó caandih ñi

jepahcap jĩ. Pánihna, ñíih tátchi becchídih jwíih jítchamant jwí pit yohna caá. Páant jwí chãjat pah, ñi jepahcatji jib Dios yeebdíhbut ã yohbipna caá’, ñi niijí.* ¹² Yeéboó nin pah wã niijátidih ñi táí náhninaá: Sodoma tátchidih moonjí tūbit yeejép chãjnit íit jumap wut jĩ. Obohjeéhtih, queétdih Dios ã peéh chãjat chah, ã peéh chãjat pínah yeó jáapdih ñi bohéatdih jepahcannitboodih ã peéh chãjbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.*

*Biih tátchidih moón ï jepahcat
(Mt 11.20-24)*

¹³ “¡Yeéb Corazín tátchidih moón, Betsaida tátchidih moondíhbut Dios búdí ã peéh chãjbipna caá! Weém ñíih tátchinadih jumna, Dios ã wēpatjĩh búdí wã teo wáacachah yuhna, ñi jepahcap jĩ. Tiro tátchidih moón, Sidón tátchidih moondíhbut Dios ã wēpatjĩh páant wã teo wáacachah nihna, queétboó jáantjeh ï yéejatdih búdí jūinít, íta táut nūum tágaá.* ¹⁴ Pánihna, Tiro tátchidih moón, Sidón tátchidih moondíhbut Dios ã peéh chãj láa, Corazín tátchidih moón, Betsaida tátchidih moondíhbut chah ã peéh chãjbipna caá. ¹⁵ Yeéb Capernaum tátchidih moondíhbut peéh chãjna, maáta panihnit chãjcanjeh, yeebdíh moh yéejnit Dios ã chãjbipna caá.* ¹⁶ “Ded yeebdíh joí jepahni, weemdíhbut jepahni caá. Obohjeéhtih, ded yeebdíh jepahcanni, weemdíhbut jepahcanni caá. Weemdíh jepahcanni, wã íip weemdíh wahnidihbut jepahcanni caá”, át niijíp wut jĩ. Páant ã niij péanachah joinít, ã wahnitboó íit bejep wut jĩ.*

Setenta y dos Jesús ã wahnitji ï jwúub juyát

¹⁷ Pánih bejnitji wēinit, queét setenta y dos Jesús ã wahnitji ã pebhna íit jwúub juibínap wut jĩ. Pánih jwúub juibínit, nin pah Jesúsdiht íit niijíp wut jĩ:

—¡Maá, ma wēpatjĩh jwí wutuchah, nemépwã yuh buca jepahnit, íit bac bej tagaá! íit niijíp wut jĩ.

* **10:2** Mt 9.37-38 * **10:3** Mt 10.16 * **10:7** 1Co 9.14; 1Ti 5.18 * **10:11** Mt 10.7-14; Mr 6.6-11; Lc 9.3-5; Hch 13.51
* **10:12** Gn 19.24-28; Mt 10.15; 11.24 * **10:13** Is 23.1-18; Ez 26.1-28.26; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac 9.2-4 * **10:15** Is 14.13-15 * **10:16** Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; Jn 13.20

18 —Japmant wedóat pah ã bejehchah, nemépwã ã maáh ã buúg jéen jũúwúchah, wã enep jĩ. 19 ¡Ñi joyoó! Wã wēpat yeebdíh wãát wũhup be, maiwãdih, dúowãdihbut jwãáhnit, ñi jéih chũñat pínah niijná. Nemépwã ã maáh ã wēpatjĩh yeejép ã chãjat déedih jáhat wēpat wã wũhup be. Páant wã wũhuchah, áih nemépwã yeebdíh ã jéih yéejacan niít.* 20 Pánihna, nemépwãdih yeéb ñi wũtuchah, ã jepahatdih ennit, búdí ñi wēina yuh caá. Obohjeéhtih, nin caá chah búdí ñi weñat pínah pohba: Yeéb Dioíhwã ã pebhboó bejnit pínah ñi jumuchah, áih papélah tólih panihniboó ñi wãtna daácni ã jumna caá, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

*Jesús ã weñat
(Mt 11.25-27)*

21 Páant niij naóh péanit, Jesús Túini Espíritu ã wēpatjĩh búdí wēinit, Diosdih nin pah ãt niijíp wut jĩ: “Paá, meém nihat baácđih moón ã maáh, nihat jeádih moonbút ã maáh ma jumuchah, meemdíh búdí wã wēina caá. ‘Jwiít túi jéihnit caá’, niijnítđih wã bohéatđih ma beh joyát tútcap be. Obohjeéhtih, jéih jwuhcannitboodíh mapĩ jéihyanap be. Páant mapĩ wēi chãjna caá”, ã ípdih ãt niijíp wut jĩ.

22 Páant ã ípdih niij úbh péanit, ã pébh joi ñúhntđih nin pah ãt jwúub niij naáwáp wut jĩ: “Dios, wã íp nihat ã wēpat biíc yoobó weemdíhbut ã wũhup be. Ded pah wã jummatđih wã ípjuh caá ã jéihyep. Biíh páant jéihni ã wihcan caá. Ded pah wã íp ã jummatđihbut weemjéh caá wã jéihyep. Det wã ñíonitđihbut caandíh wãpĩ bohéna caá. Pánihna, jwiítjuh caá caandíh jwĩ jéihyep”, ãt niijíp wut jĩ.*

23 Páant cãacwãdih naóh péanit, ã bohénitđih tac púud ennit, queétdihjuh nin pah ãt niijíp wut jĩ: “Yeéb wã wēpatđih ennit, Dios weemdíh ã wahatjídih ñi túi jéihna caá. Pánihna, bitabut páant wã jummatđih jéihnit, queétdih túi wēinit ã jumna caá. 24 Ñi jenah joyoó. Jon jãtíh Dios naáwátđih dawá naóh yapanitji, dawá maátajibut yeéb ñi ennidíh búdí eníhna yuhna, ãt encap wut jĩ.

Ñi joinídihbut búdí joíhna yuhna, ãt joicáp wut jĩ”, ãt niijíp wut jĩ.

Samaria baácđih bóo ã túi chãjat naáwát

25 Biíh láa, Moisés ã wutajídih bohénit poómpđih bóo Jesús pebh ãt juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, nin pah ãt niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Bohéní, Dios pebhna bejéhna, ded pah wã chãjbi? ãt niijíp wut jĩ.

26 —¿Moisés ded pah tigaá ãt niijjí? Caandíh enna, ¿dépah tíi mapĩ niij jenah joí? Jesús ãt niijíp wut jĩ.

27 —‘Diosdih chah jenah joí, túi jepahnit, wēina, caandíh búdí ñi oyoó.* Meemjéh ma múic oyat pah muntíh, bitadihbut búdí ma oyoó’,* Moisés ãt niij daacáp tajĩ, ãt niijíp wut jĩ.

28 —Yoobópdih ma jepahna caá. Pánih chãjnit, wãna, Dios pebhna ma bejbipna caá,* Jesús caandíh ãt niijíp wut jĩ.*

29 Páant ã niijíchah joinít, Moisés ã wutajídih bohéni ã túi chãjatđih júutat túut niijná, nin pah ãt jwúub niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Obohjeéhtih, Bohéní, deddih tigaá wã oibi? ãt niijíp wut jĩ.

30 Páant ã niijíchah joinít, nin ã jenah joiní naáwátjĩh Jesús ãt niij naóh bohénap wut jĩ:

—Biíc newé Jerusalén tútchimant Jericó tútchina ã dei bejehchah, namá tacđih ñumnit cãacwã caandíh jwãáhnit, nihat áih bií dée, ã ðoní chóodihbut dúuc wáyat túut niijná, ã wun mao jwejep be. Páant ã wun mao jwejni namáboó ã ñajap be.

31 Páant ã chãjat túttimah, biíc sacerdote caán namáđih dei bejna, ã wun mao jwejniđih ã enep yuh be. Obohjeéhtih, enna yuhna, chãocánjuh, ã bóod púud yap bejep be. 32 Túttimah, Leví ã juimená poómpđih bóobut ã bejep be. Caán ñajni pebh juibí ennit, chãocánjuh, caanbút ã bóod púud yap bejep be. 33 Obohjeéhtih, páant ã yap bejat túttimah, ñi eníhcanni Samaria baácđih bóo caán namáđihjuh muntíh ã dei bejep be. Pánih dei bejna, caán ñajnidih juibí ennit, caandíh ã jĩgah enep be. 34 Pánih jĩgah ennit, ã pebh juibínit, yíi, iguúh mac biícđih

* 10:19 Sal 91.13 * 10:22 Jn 3.35; 10.15 * 10:27 Dt 6.5 * 10:27 Lv 19.18 * 10:28 Lv 18.5 * 10:28 Mt 22.35-40; Mr 12.28-34

ãih yahwítnadih ã cohóp be. Coh péanit, yégueh chóojih ã chéwep be. Chéo péanit, caandih d̄woníji burrodih ub túuh cáagnit, ũwat tólihna jamni m̄uná ã numah bejep be. Caanná ub j̄uibínit, nihát chei ã en dao dáa j̄úwáp be. ³⁵ Cheibit, ũwat m̄ú mínahdih caandih ã en dawát pínah niijná, ã j̄iib chājap be. Pánih j̄iib chājnit, nin pah caandih ã niijíp be: ‘Nindih ma túi en dao jwáhuú. Caandih ma en dawát pínah j̄iib wā wāhna caá. Pánihna, chah ma jwáub j̄iib náahachah, jwáub j̄uinít, wā jwáub j̄iib chāj jāhabipna caá, páant m̄untih’, Samaria baácđih bóo m̄ú mínahdih ã niij naáwáp be, Jesús át niij bohénap wut j̄i.

³⁶ Páant niij naóh bohé péanit, Moisés ã watatjidih bohénidih nin pah át niij úbh joyóp wut j̄i:

—Queét biíc peihcannit bií déedih chewe maonijidih ennit, ¿déhe tibeé túi oini ã jam? át niijíp wut j̄i.

³⁷ —Caandih j̄lgah en teo wáacni ã túi oyop be, át niij jepahap wut j̄i.

—Pánihna, meembát bejna, biíc yoobó meemdih eníhcannitdih oinit, ma túi teo wáacá, Jesús caandih át niij naáwáp wut j̄i.

Martawājeéh Jesús ã jumat

³⁸ Túttimah, Jesús wā Jerusalén tútchina bejnit, bainí tútchidih ít j̄uibínap wut j̄i. Í j̄uibínachah, caán tútchidih bóli, Marta wūt jamnih, Jesús wāđih miíh m̄úboó mit chāo jwáhat tútup wut j̄i. ³⁹ Mi jwan, María wūt jamnihbut mit jamup wut j̄i. Maríaboó Jesús ã bohénachah, ã pebh mit joí chúdup wut j̄i.* ⁴⁰ Obohjeéhtih, Martaboó yójah jeémát teona, mit íjip wut j̄i. Pánih íjnit, Jesús pebh j̄uibínit, nin pah mit niijíp wut yuh j̄i:

—Maá, wā jwan weemdih mi teo wáaccáh, weém biíc wilidihjeh wái náah jamni tewat ã jamna caá. ¿Páant mi teo wáaccáh, weemdih ma j̄lgah encan niít? Weemdih ma teo wáacat tútú, Marta mit niijíp wut j̄i.

⁴¹ —¡Marta, Marta, ma joyoó! Dawá tewatnabitdih meém t̄abit jenah joinít, ma míc íjana caá. ⁴² Obohjeéhtih, wā bohéatdih jenah joyát caá chah náahap. Pánihna, Maríaboó chah túinidih mi

ñíwichah, caántdih ded mi joyátjidih ã jéih d̄uac wáican niít, Jesús Martadih át niijíp wut j̄i.

11

Ded pah caá jwí úbát (Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Biíh yeó jáap Jesús ã ípdih ã úbúchah, ã bohénitbut ít jamup wut j̄i. Páant ã úbh péanachah ennit,

—Maá, Juanji ã bohénitdih Diosdih ded pah í úbát pínahdih át bohénap wut j̄i. Caán ã bohéat pah m̄untih jwiítđihbut ma bohénaá, ít niijíp wut j̄i.

² Páant í niijíchah joinít, nin pah queétdih át niij jepahap wut j̄i:

—Yeéb Diosdih úbhna, nin pah ñi niij úbú:

‘Paá, meém chah túini ma jamuchah, meemdih jwí wēina caá. Ma wūt chah yáaat caá jwiít jwí náahna caá. Meém maáh ma jumatdih jéihnit, nihát cáacwā í jepaha naáh.

³ Yeó jáap jumat pah jwí jeémát pínahdih ma wūhuú.*

⁴ Bitá jwiítđih í yéj chājatdih jwí yohat pah, meembát jwiít jwí yéj chājatdih ma yohoó. Nemépwā í maáh jwiítđih ã yéjaihichah, ma teo wáacá, jwí yéj chājcat pínah niijná’,

Diosdih ñi niij úbú, ã bohénitdih Jesús át niijíp wut j̄i.

⁵ Páant niijnít, ded pah í úbát pínahdih nin pahbut át niij naóh bohénap wut j̄i:

—Ded chei tac yoób ã dée pebhna bejnit, ‘Némé, bainí jeémátđih weemdih ma wāhuú. ⁶ Wā chéen yúp j̄úhni ã juyúchah, caandih wā wāhat pínah jeémát wā bíbohcan caá’, ã niijíchah, ⁷ ã dée m̄ú diítmant nin pah ã niij jepah bacacan niít. ‘Weemdih tac buugáca bojóo. Jáantjeh j̄ec nem péanit, wā wehdih wāát numah ũwup be. Meemdih jeémát wāhat déedih, queétdih wā w̄quíhcan caá’, ã dée úbhndih ã niij jepahcan niít. ⁸ Yeebdih wā naóhna caá. Á dée tíccanjeh ã úbúchah, jáanit dedé ã náahatdih ã wāhhipna caá.

⁹ Pánihna, nindih ñi túi náhninaá: Tíccanjeh ñi úbúchah, ded pah ñi úbátđih Dios

* 10:39 Jn 11.1 * 11:3 Pr 30.8-9

yeebdíh ã wãhbiþna caá. Ded pah ñi náahatdih bidna, ñi bid cádahcah, ded pah ñi bidatdih yeebdíh ã wãhbiþna caá. Jêc panihnidih wuúmp mao cádahcah, Dios ã wãtþipna caá. ¹⁰ Det Diosdih túi wãbhñit, ã wãbãtjidih ã bíbohþipna caá. Det Diosdih bidnit, caandíh ã jwãáhbipna caá. Det ã wuúmp mawachah joinít, jêc panihnidih Dios queétdih ã wãtþipna caá. ¹¹ ¿Ñi wãúh yeebdíh queejdíh ã wãbúchah, bucdih ñita wãh taniít? Ñita wãhcan tagaá. ¹² ¿Mujbai tíþdih ã wãbúchah, dúodih ñita wãh taniít? Ñita wãhcan tagaá. ¹³ Yeéb cáacwã yéejnit jumna yuhna, ñi wehdih táinidih ñipí wãhna caá. Pãnihna, Diosboó táini yoobát jumna, det Túini Espíritu ã waadát pínahdih ã wãbúchah, ñi íþ jeáboó jumni caandíh ã waadát tútþipna caá, Jesús át niijíp wut jĩ.*

“Nemépwã ã maáh ã wêþatjĩh Jesús ã booana caá”, ã niiját

(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

¹⁴ Biíh yeó jáap biíc newé wéheat tútþcanni nemép jumni Jesús pebh át juiþínap wut jĩ. Páant ã juiþínachah, Jesús caán neméþdih ãih bácahmant át bacat tútþap wut jĩ. Páant ã bacat tútþachah, caán newé át jwãúb wéhenap wut jĩ, páant muntih. Páant ã jwãúb wéhenachah joinít, nihat en wáhi bejnit, búdí ãt jenah joyóp wut jĩ. ¹⁵ Obohjeéhtih, bita nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: “Nemépwã ã maáh, Beelzebú wut jumni, ã wêþatjĩh caá Jesús nemépwãdih ãþí bacat tútþap”, ãt niijíp wut yuh jĩ.*

¹⁶ Bitaboó, “Dios ã wêþatjĩhjih nit ã yoób cháþap”, niijná, biíh ã wêþ cháþ júatdih ãt ih bidip wut yuh jĩ.* ¹⁷ Obohjeéhtih, “Beelzebú ã wêþatjĩh nemépwãdih ã bacat tútþna caá”, ã niij jenah joyóchah jéihñit, Jesúsboó nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ:

“Det biíc baácdih moonjéh yuhna míc maona, ãta wun beedáh bej tagaá. Ded tátdidih moón biícwã yuhna, míc maona, queéþbut ãta jweí peét bej tagaá. ¹⁸ Pãnihna, Satanás, nemépwã ã maáh ãihwãdih ã bacanachah, biíc yoobó muntih ãta yap tagaá. Weém Satanáih jumna nihna,

ãihwãdih wãta bacacan tagaá. Ñi naóh yacat yoobópðih nihcan caá. ¹⁹ Nemépwãdih bacanit, ã maáh Beelzebú ã wêþatjĩh wã wutþachah nihna, ñijeéh jumnitboó ¿déhe ã wêþatjĩh tigaá íþí baca? Páant ã bacat tútþachah ennit, ‘Í túi cháþna caá’, ñipí niijná caá. Pãnihna, weém páant wã bacanachah ennit, ‘Á túi cháþcan caá’, ñi jéih niijcán caá. ²⁰ Obohjeéhtih, Dios ã wêþatjĩh nemépwãdih wã bacanachah, Dios ã maáh wêþat ñi cáþih ã jumna caá.

²¹ “Wêþép newé nihat ãih tua nah déenadih bíbohni ãih mæúdíh ã wapachah, nihat ãih bií dée ã túi jumþipna caá. ²² Obohjeéhtih, biíh caán chah wêþniþboó jui míc mao yap yohnit, nihat ã wêþ ñihat tua nah déenadih dúuc wái, bií déedihbut dúuc wáinit, ã pej jumnitdih ã pãáhbipna caá. Pãnihat pah weém chah wêþni jumna, nemépwã ã maáhdih wã jéih yap yohna caá. Yap yohnit, ãihwãdih wã dúuc wáibipna caá, wãihwã ã jummat pínah niijná.

²³ “Ded wãjeéh teocanni, weemdíh en juihni, nemépwã ã maáhjeéh ã jumna caá. Pãnih jumna, weemdíh jepahíhñitdih ã ñæun yóhna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.*

Bacaniji nemép ded pah ã jwãúb waadát
(Mt 12.43-45)

²⁴ “Nemép ã bacaniji mæú wihcapboó jibna, ã jummat pínah biíh mæu pãnihnidih ã táoh bidna caá. Pãnih bidna yuhna, jéih bid juiþcán, ‘Weemdíh ã bacaniji mæuná wã jwãúb bejþipna caá, páant muntih’, ã míc niij jenah joinít caá. ²⁵ Páant niij jenah joinít, ã jwãúb jui enechah, ãih mæuji túi tóodh ámhni panihni ã jumna caá. Obohjeéhtih, caán cáacboó ã tút mæumcáh, ãih jêc páantjeh pãa lajni panihni ã jumna caá. ²⁶ Páant ã jumþachah ennit, neméþboó bita siete ã chéenwã chah yeejép wutnitdih bid wáacnit, queétdih ã numah waadná caá. Páant yeejép ã wutþachah, ã waadni chah yeejép ã jumþipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Ded panihat tigaá weñat yoobát

²⁷ Jesús páant ã niiját pónih, cáacwã cáþih jumnih nin pah mit niij ejep wut yuh jĩ:

* **11:13** Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn 3.21-22; 5.14-15
* **11:23** Mr 9.40

* **11:15** Mt 9.34; 10.25 * **11:16** Mt 12.38; 16.1; Mr

—iMeemdih weép jum noma behanah mi wēina nacaá! mit niij ejep wat jī.

²⁸ —Obohjeéhtih, Dios naáwátdih joí jepahnitboó mi weñat chah ī wēina caá, Jesús caántdih át niijíp wat jī.

Cāacwā Jesús ā wēpatdih ī jūtat tūtat
(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Páant ā bohénachah, chah dawá cāacwā Jesús pebh ī míc wáac juibínachah, nin pah queétdih át niij naóh bohénap wat jī: “Yeéb buu láa moón tabit yeejépwā ni jumna caá. Pánihnit jumna, Dios ā wēpatjīh ñipī chāj jūtat tūtatna yah caá. Obohjeéhtih, yeebdih páant wā chāj jūtcant niit. Jonásjidih Dios ā wēp chājat pah-jeh muntih weemdihbut chājnit, ā wēpat yeebdih ā jūtbipna caá. Páant bóojeh ā wēpat jūtat ā jumbipna caá.* ³⁰ Jonásjidih búdí queéj ā jeéméchah, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, Dios caandih jwúb ub bacanit, Nínive tútchidih moondih át wahap wat jī.* Pánihna, ded pah caandih ā yapatjidih ā naáwáchah joinit, Dios caandih ā wahatjidih queét it jéihyep wat jī. Páant ā yapatji pah muntih weém nihát cāacwā úud jeñé wannit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah wā jwúb boo pud jūwáchah, Dios weemdih ā wahatjidih yeebbát ni jéihbipna caá. ³¹ Jon jātih Salomónji ā túi jéihyat doonádih joinit, Sabá baácdih moón ī maáh wiliji, yúup miíh baácmant ā naáwátdih joyódih mit juibínap wat jī. Obohjeéhtih, ninjīh weém Salomón chah jéihni wā jumachah yuhna, yeéboó weemdih ni joíhcan caá. Pánihna, Dios nihát cāacwā ī yéejatji peéh chājat pínah yeó jáapdih Dios pebh caántboó yeéb biícdih ñuhnit, yeebdih nin pah mi niij naóh yacbipna caá: ‘Wā joiniji Salomóndih chah jéihni Jesús ā jumachah yuhna, ¿dépanih tibeé yeéboó caandih ni jepahcan?’ mi niijbipna caá.* ³² Jonásji Nínive tútchidih moondih Dios naáwátdih ā naóh yapanachah, queét ī yéejatdih búdí jainit, it túut numúp wat jī. Obohjeéhtih, Jonás chah wēpni ninjīh wā jumachah yuhna, weemdih joíhcan, yeéboó ni túut numcáp be. Pánihna, ni túut numcátji jīb, peéh chājat pínah yeó jáapdih

Dios pebh Nínive tútchidih moonjí yeéb biícdih ñuhnit, queétdih yeebdih ī naóh yacbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wat jī.*

Jesús jiiát déedih ā bohéat
(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ “Ded jiiátdih jiiit, jāh cáagcan, pamap dahjīhbut āpī páah jwejcan caá. Obohjeéhtih, caandih japboó āpī jii cáagna caá, nihát caán tólihboó waadnit ī túi enat pínah niijná.* ³⁴ Ñíih quíib dahna ñíih jiiát dah panihni caá. Á túi jumachah, ded pah ñi chājatdih ñi túi enna caá. Obohjeéhtih, yeejép jumna, dupúat dée ā jumachah, ded pah ñi chājatdih ñi jéih encan caá. ³⁵⁻³⁶ Pánihna, ñíih quíib dah panihni ā túyachah, wā naáwátdih túi jenah joinit, túinidihjeh ñi chājbipna caá. Obohjeéhtih, ā túicah, wā naáwátdih jenah joicán, yeejépboodih ñi chājbipna caá. Pánihna, jñi túi chāja chaáh! Wā naáwátdih túi jenah joinit ñi jepahaá”, át niijíp wat jī.

Fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénitbut ī túicat

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jesús queétdih ā naóh péanachah, biíc fariseo Jesúsdiñh āih muúboó numah jeémédih át bejep wat jī. Caanná waád juibínit, ī jeémát túut niijná, Jesús wā it juibí cháudup wat jī. ³⁸ Dios queétdih ā túi wēi enat pínah niijná, queét judiowā ī jeémát pínah jātih ī nuowā ī wutatji pah ipī téih chocop wat jī. Obohjeéhtih, Jesúsboó waadnit, queét ī wutatji pah téih choccanjeh ā jeéméchah enna, caandih numah jeémpni fariseoboó búdí át en wáhi bejep wat jī. ³⁹ Páant ā en wáhi bejchah ennit, Jesús nin pah caandih át niij naáwáp wat jī:

—Yeéb fariseowā ñíih pamapnadih, ñíih babhbat dahnadihbut jiiimantjeh ñipī chocna caá, ā túi jíghat pínah niijná. Páant ñi chochochah yuhna, diitboó búdí queí ā jumna caá. Caan pámap jiiimantjeh ñi chocat pah, yeebbát biíc yoobó ñi jumna caá. Ñi túi jíghona yuhna, ñi jenah joyát yeejép ā jumna caá. Ñi weñat pínahdihjeh

* **11:29** Mt 16.4; Mr 8.12 * **11:30** Jon 3.4 * **11:31** 1R 10.1-10; 2Cr 9.1-12 * **11:32** Jon 3.5 * **11:33** Mt 5.15; Mr 4.21; Lc 8.16

chājnit, tūbit en ñinahnitbut ñi jumna caá. ⁴⁰ ¡Yeéb jenah joicánnit caá! ¿Pamap jüimant dée, Dios jwíih bácahdih chājni, pamap diítboó dée, jwíih caolihdihbut chājni nihcan niít? Pánih chājnit, jwiítidih jéih beedáni caá. ⁴¹ Pánihna, pamap diítboobút chocat pah, ñíih caolihdih tút nūmnít, moh yéejnitdih ñi teo wáacá. Pánih chājnit, pamap quei wíhcat pah, Dios ã enechah, ñi tái jumbipna caá.

⁴² “¡Yeéb fariseowã búdí yeejép ñi yapbipna caá! Dios ã wutatdih jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni náonadih bíbohnit, bíic núodih caandíh ñipí wūhna yuh caá. Obohjeéhtih, pánih wūhna yuhna, bíih ã wutatnadih ñipí joyáh bojna caá. Cāacwādih táí chājatboodíh ñi jenah joicán caá. Diosdih ñi oyatdihbut ñipí jenah joicán caá. Dios ã wutat pah, chej jumni náonadih caandíh ñi wūhuchah, ã táina caá. Obohjeéhtih, bíih ã wutatdihbut jepahat caá náahap.*

⁴³ “¡Yeéb fariseowã búdí yeejép ñi yapbipna caá! Jwiít judíowã jwí míc wáacat mūúboó waád jūibínit, waáwápna ñipí chúdna caá, nihat cāacwā yeebdíh í wēi enat pínah niijná. Tútchi tacboó bíí dée jíib chājat jūhna bejnit, cāacwā yeebdíh í wēi jwāáatdih ñipí náahna caá.

⁴⁴ “¡Yeéb fariseowã búdí yeejép ñi yapbipna caá! Yeéb cāac tacchiana panihnit ñi jumna caá. Cāacwā baác diítboó jéih en waadacán, caán tacchianajih yáac chūi bejna, í yohniji yagáp ã jumatdih í jéih encan caá. Caan pánihat pah cāacwā ñi bohéatdih joinít, ñíih caolihdih jéihcan, ñi jenah joyát yeejép ã jumatdih í jéihcan caá”, Jesús queét fariseowādih át niij jūihñup wut jī.

⁴⁵ Páant fariseowādih Jesús ã niij jūihñuchah joinít, Moisés ã wutatjidih táí jéihni jwuh nin pah Jesúsdi h át niijíp wut jī:

—¿Bohéní, queétdih páant niij jūihna, jwiítidihbut jūih niít ma chājap? át niijíp wut jī.

⁴⁶ Páant ã niijíchah joinít, Jesús queét Moisés ã wutatjidih bohénitdih jwuh nin pah át jwáab niij jūihñup wut jī:

—¡Yeebbát búdí yeejép ñi yapbipna caá! Yeéb cāacwādih búdí wái náah jumnidih

chājat túttna, bainíbitjeh í yapachah ennit, queétdih jīgah encanjeh, búdí ñipí peéh chājna caá.

⁴⁷ “¡Yeéb Moisés ã wutatjidih bohénit búdí yeejép ñi yapbipna caá! Dios naáwátidih naóh yapanitjidih ñi nūowã ít mao yohop wut jī. Pánihna, queétdih ñi weñat júutat tút niijná, íih tacchianadih ñi táí ámohna caá. ⁴⁸ Obohjeéhtih, pánih chājna yuhna, í bohéatjidih ñi jepahcan caá. Pánih jepahcan, ñi nūowã í chājatji bíic yoobó ñi chājna caá.

⁴⁹ “Dios, nihat jéihni jumna, nin pah át niij naáwáp wut jī: ‘Weém wā naáwátidih naóh yapanit pínahdih, wā naáwátidih bohénit pínahdihbut cāacwādih wā wahbipna yuh caá. Obohjeéhtih, cāacwāboó biquína queétdih í mao yohbipna caá. Bitadihbut yeejép í chājipna caá’, Dios át niijíp wut jī. ⁵⁰⁻⁵¹ Nihat Dios naáwátidih naóh yapanitdih í mao yohatji peéh yeéb būú láa moondíh caán waó jíib ã jumbipna caá. Jwíih mao yohni Abeldih ã mao yohatji jíib, púú sacerdote Zacaríasdih, Dioíh mūú coah tac yoób í mao yohatji jíibbut, yeéb būú láa moondíh Dios ã peéh chājipna caá. Queét í jepahcatji pahjeh, yeéb bíic yoobó weemdíh ñi jepahcatji jíib yeebdíhbut ã peéh chājipna caá.*

⁵² “¡Yeéb Moisés ã wutatjidih bohénit búdí yeejép ñi yapbipna caá! ‘Jwiít Dios ã wutatdih bohénit caá’, niijná yuhna, ã naáwátidih cāacwā í jéihyat déedih ñi jāhna caá. Pánih jāhna, Dios pebhboó ñi wāt waadát déedih bíbohna yuhna, queétdih ñi wāt waadacán caá. Pánih chājna, yeebbát waadacán, queétdihbut ñi waadát tútcan caá”, Jesús queétdih át niij jūihñup wut jī.

⁵³⁻⁵⁴ Queétdih páant niij jūih péanit, Jesús át bac bejep wut jī. Páant ã bac bejchah, fariseowã, Moisés ã wutatjidih bohénit bíicdih Jesúsdi h naóh yacat tút niijná, yeejép ã jepahachah joíhna, tūbit caandíh ít wūbh joí ñūún péé bac bejep wut jī.

12

“Weém táini caá”, niij yee naóhcat

* 11:42 Lv 27.30 * 11:50-51 Gn 4.8; 2Cr 24.20-21

¹ Páant ā bohéat pónih dawá cāacwā Jesús pebh míc wáac jwíbínit, ī míc tóo néeh chāi bejehah, Jesús ā bohénitdih nin pah āt niij naóh bohénap wut jī: “jYeéb ñi túi chāja chaáh! Fariseowā ī jengah joyát pah ñi jengah joicá bojoó. ‘Weém túinijeh caá’, ī niijíchah yuhna, ñih caolih yeejép ā jumna caá. Páant ī jummat pah yeébbóó ñi jumca bojoó. Páant niij jengah joyát, pan paáat panihni ā jumna caá. Jwíih jígohcanni ā jumachah yuhna, túttimah ā jumatdih ni-hat ī jéihbipna caá.* ² Pánihat pah, ded pah caolih diitboó jumna, jwíih jígohcann yuhna, túttimah ā jígohbipna caá. Ded ñi bih chājnidihbat túttimah cāacwā ī jéihbipna caá.* ³ Ded pah dupánapboó ñi niijátjidih baabápboó cāacwā ī joibípna caá. Ded pah yeéb ñíih tólihboó daocánnitdih ñi jéyé ni-ijátjidih, túttimah dawá ī míc wáacapboó ī jwúub wépép naóh yapabipna caá, āt niijíp wut jī.

*Déhedih tigaá úumat náah
(Mt 10.26-31)*

⁴ “Wā chéenwāá, yeebdíh nin wā naáwátidih ñi túi náhninaá: Ñíih bácahdih mao yohnit pínahdih ñi úumca bojoó. Páant ī chājat túttimah, yeebdíh chah yeejép ī jéih chājcan niit. ⁵ Obohjeéhtih, ñi úumat pínahdih wā naóhna caá. jDiosboodíh búdí úumat caá náahap! Caanjéh ñi wunat túttimah, yeebdíh peéh chājna, iiguípna ā jéih wahbipna caá. Pánihna, caandíhjuh caá úumat náahap.

⁶ “Ñi náhni dahwaca bojoó. Dios yeebdíh oinit, ā quíib buudcán niit. Cinco jwébehwādih chéne júdubit yeéb ñipí jíb teona caá. Botonit ī jumachah yuhna, Diosboó bíic jwébehdihjuh ā quíib buudcán niit. ⁷ Obohjeéhtih, jwébehwā chah yeebdíh Dios ā oina caá. Búdí oinit, ñíih waó yoócnajeh débóí ā jumatdih Dios ā túi jéihna caá. Páant ā oyatdih jengah joinit, ñi náhni dahwaca bojoó”, āt niijíp wut jī.

*“Weém Jesúih caá”, úumcanjeh, niiját
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)*

⁸ “Cāacwā ī joyóchah, ded ‘Weém Jesúih caá’, ā niijíchah, weembát wā ípíh ángelwā ī

joyóchah, ‘Caánboó wíih caá’, wā niijbípna caá. ⁹ Obohjeéhtih, cāacwā ī joyóchah, ded ‘Weém Jesúih nihcan caá’, ā niijíchah, weembát wā ípíh ángelwā ī joyóchah, ‘Caánboó wíih nihcan caá’, wā niijbípna caá. ¹⁰ Ded weém nihat cāacwā úud jeñédih yeejép wéhenachah yuhna, ā túut nuumáchah, yeejép ā wéheatdih Dios ā yohbipna caá. Obohjeéhtih, ded Túini Espíritubodíh yeejép wéhenit, ā jéih túut nuumcát jíb, Dios ā yéejatdih ā yohcan niit.*

¹¹ “Wíihwā ñi jummat jíb cāacwā yeebdíh teonit, naóh yacat túut niijná, ñi míc wáacat muáboó, peéh chājat túutnit pebhboó, bita ñi maáta pebhboobút ī ub bejehah, ‘jDed pah wā niij jepahbi?’ ñi niij náhni dahwaca bojoó. ¹² Caanná ñi jwíbínachah, Túini Espíritubó ded pah ñi jepahat pínahdih ā jéihyabipna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.*

Dawá bíi dée bíbohat ā tobohat

¹³ Páant ā niij naóh péanachah, ī cātíh jumni Jesúsdih nin pah āt niijíp wut jī:

—Bohéní, jwí íp báadhda áih bíi dée jwiitdih ā wuhachah yuhna, wā úud jeñé nihatdih ubnit, wíih pínahdih ā wuhcap jī. Páant ā chājachah, weemdíh wíih pínahdih caandíh ma wūhat túutá, āt niijíp wut yuh jī.

¹⁴—Weém bíi déedih pāáhni maáh nihcan caá. Pánih chājat wíih pínah nihcan caá, caandíh Jesús āt niij jepahap wut jī.

¹⁵ Páant caandíh niijnít, nihat ájeéh péenitdih nin pah āt jwúub niij naáwáp wut jī:

—jÑi túi chāja chaáh! Dawá bíi déedih ñi en ñinahca bojoó. ‘Dawá bíi dée bíbohna, wā túi jumbipna caá’, ñi niijná yah caá. Obohjeéhtih, dawá bíi dée bíbohat jíb nihcan caá jeáboó ñi bejat pínah, āt niijíp wut jī.

¹⁶ Páant niij naóhniit, ī túi beh joyát pínah niijná, nin ā jengah joini naáwátjīh āt jwúub bohénap wut jī: “Bíic newé dawá bíi dée bíbohni, áih wápchiboó pácahi ā momochah, dawá ā quehep be. ¹⁷ Dawá ā quehechah ennit, nin pah ā míc niij jengah joyóp be: ‘jDed pah wā chājbi? Wíih pácahi wā ámohat pínah muá bainí ā jumachah, ā yáo yap-bipna caá. ¹⁸ Nin pah wā chājibipna caá:

* 12:1 Mt 16.6; Mr 8.15 * 12:2 Mr 4.22; Lc 8.17 * 12:10 Mt 12.32; Mr 3.29 * 12:12 Mt 10.19-20; Mr 13.11; Lc 21.14-15

Caandih ámohat munnádih wai yoh jéna péanit, chah búdí ámohat pínah munnádih wā chājipna caá. Pánih chājnit, nihát wíih pácahidih, wíih bíí déedihbut wā ámohbipna caá. ¹⁹ Pánih ámoh péanit, nin pah wā míic niijbípna caá: “Dawá jópchina túi jumat túut niijná, dawá bíí déedih but wā bíbohna caá, bŭca. Pánih jumnit, choonít, babh jeémpnit, wā wēibipna caá”, wā míic niijbípna caá’, caán newé ā niij jenah joyóp yuh be. ²⁰ Obohjeéhtih, páant ā niij jenah joyóchah jéihnit, Dios caandih nin pah ā niijíp be: ‘Jenah joicánniابه! Bŭ cheijeh ma wunuchah, míih caolih ā bŭdbípna caá. ¿Páant ma wunat túttimah, nihát ma ámohniji bíí dée deih pínah tigaá ā jumbi? Meéamboó caandih ma jéih ub bejcan níit’, Dios caandih ā niijíp be. ²¹ Pánihna, ded áih pínahjeh dawá bíí déedih en ñinah ub jwejnít, Dios ā weñat pínahdih bidcanjeh, bŭdní ā jumbipna caá”, Jesús cáacwādh āt niijíp wut jī.

*Dios áihwādh ā túi en dawát
(Mt 6.25-34)*

²² Páant niij péanit, nin pah ā bohénitboodih āt jwúb niij naóh bohénap wut jī: “Ded pah ñi jumatdih ñi náhni dahwaca bojoó. Ñi jeémát pínah, ñi dawát pínah yéguehdihbut, ñi náhni dahwaca bojoó. ²³ Caandih bidat chah Diosdih táí bíicdih ñi jumat pínahboodih ñi bidí. Páant ñi bidichah, caán yeebdih oina, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ā wūhbirna caá, ñi túi jumat pínah niijná. ²⁴ Jwébehwādh ñi jenah joyoó. Queét ñih jeémát pínahdih ípī momcan caá. Ñih jeémát dih ámohat pínah munná ípī bíbohcan caá. Pánihnit í jumuchah yuhna, Dios queétdih í jeémát pínahdih āpī wūhna caá. Jwébehwādh oina, ā en dawát chah, yeebdih oinit, Dios ā túi en daoná caá. ²⁵ Yeéb búdí náhni dahwana yuhna, ñi wunat pínah yeó jáapdh ñi jéih túut nŭmcán níit. ²⁶ Pánih jéih túut nŭmcán, búdí ñi náhni dahwana yuhna, bíih pínahdihbut ñi jéih túut nŭmcán níit. Pánihna, náhni dahwaat dedé pínah nihcan caá. ²⁷ Cháanadihbut ñi jenah joyoó. Caán cháana behna, ā túi jígohat

pínahdih āpī teocan caá. Pánih teocan yuhna, Maáh Salomónji áih túini yégueh chóo dŭonít, ā túi jígohatji chah, cháanaboó ā túi jígohna caá.* ²⁸ Caán cháanadih Dios ā túi jígohat túutna caá. Obohjeéhtih, cháana bŭ déedih jum, cheibit déedih ā diib téh bejna caá. Páant ā diib téhechah, cáacwā ípī cáo yohna caá. Páant maátcanjeh ā jumuchah yuhna, Dios caán cháanadih táí jígohni ā chājna caá. Caán cháanadih túini yégueh dée pah ā wūhat chah, yeébbodih Dios yéguehdih ā wūhbirna caá. Pánihna, caandih náhni dahwacanjeh, Diosboodih ñi túi jenah joyoó. ²⁹ Ded pah ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínahdihbut tŭbit náhni dahwa joi bídca bojoó. ³⁰ Nihat Diosdih jéihcannit bíí déedih tŭbit ípī náhni dahwa joi bídna caá. Obohjeéhtih, ñi ípboó ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ded pah yeebdih jŭdhdathdih ā jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdih ā teo wáacat pínahdih táí jenah joiná, búdí ñi náhni dahwaca bojoó. ³¹ Pánihna, bíí déedih ñi bidat chah, Dios ā maáh jumatdih bidnit, caandih ñi táí jepahaá. Pánih jepahnit, áih túini doonádih bitadidihbut ñi naáwá, queétdihbut caandih í jepahat pínah niijná. Páant ñi chājachah, Diosboó nihát ñi náahatdh ā túi wūhbirna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.

*Jeáboó búdí júb jumni panididih jwī
bíbohat
(Mt 6.19-21)*

³² “Yeéb wíihwā daocánnit jumna yuhna, Diosdih táí jenah joinít, ñi ŭmca bojoó. Páant ñi túi jenah joyóchah, Dios ñi íp yeebdih búdí oinit, wēinit, táinidih ā wūhbirna caá. Pánihna, yeebdih ā pehbboó ā ub bejbipna caá, ájeéh ñi túi jumat pínah niijná. ³³ Ñíih bíí déedih júb chāj wūhna, caán jíbdiuh ŭbnit, tŭbit moh yéejnitdh wūhat caá náahap. Páant ñi chājatji júb, Dios ā jumapboó ñi juibínachah, yeebdih túini yoobátdih ā wūhbirna caá. Páant ā wūhni pínah ā bŭdcán níit. Ded nŭmní caandih ā jéih nŭmcán níit. Pólohwābut í jéih jeémp yéejacan níit. ³⁴ Pánihna, Dios pehbboó ñíih búdí júb jumni panidih ā jumuchah, Dios ā weñat pínahdih ñi túi jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, nin baácboojéh ñíih búdí júb

* 12:27 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6

ɟumnidih bíbohnit, ñi weñat pínahdihjeh ñi jenah joibípna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Jesúsdih túi jenah joí páñat

³⁵ “Weemdih ñi jenah joyátdih ñi túi míc ámoh páñaá. Ded pah míc ámoh páñatdih ñi beh joyát pínah niijná, nin bainí naáwátdih yeebdih wā naóhna caá:” ³⁶ Biíc newé ā chéénih téihya chéwat weñatdih numah jeémédih ā bejep be. Páant ā bejat túttimah, chei ā jwúub juyát pínahdih páina, jécđih wēpép ĩ jéih wātadih bejat túut niijná, caandih teo wāhñitboó ĩih yégueh chóodih wái aabá chéonit, ĩih jiiát dahnadihbut ĩ jii cáag páina caá. Páant ĩ chājat pah, wā jwúub dei jūúwát pínahdih yeebbát ñi jenah joyátdih ñi túi míc ámoh páñaá.* ³⁷ ĩ maáh ā jwúub juyúchah, caandih teo wāhñit túi páinit, búdí ĩ wēibipna caá. Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Páant ĩ túi páñat jíib, ĩ maáhboó teo wāhñit ĩ dūwát dée chóodih duó péa, queétdih chúudat túutnit, jeémát ā wāhñipna caá. ³⁸ Chei tac yoób, daa jūúwúchah, caán ā juyúchah yuhna, túi páina, queét bainí ĩ wēican niit. ³⁹ Nin biih bainí naáwátdihbut yeebdih wā naóhna caá: Nindihbut ñi túi jenah joyoó. Débólih numni cáac numúdih ā juyát pínahdih mū mínahboó jéihna, numni ā jéih waadcát pínah niijná, túi jáanit, āih mūdih āta túi wap tagaá. ⁴⁰ Pánihat pah, weém, nihat cáacwā úud jeñé, ñi jéihcat láa wā jwúub dei jūóhñipna caá. Pánih jéihcan, weemdih túi jwāáat túut niijná, ñi jenah joyátdih túi túut num páñat caá náahap”, Jesús át niijíp wut jĩ.*

Túi teo wāhñi, túi teo wāhñicanni naáwát (Mt 24.45-51)

⁴¹ Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó nin pah Jesúsdih át niij úabh joyóp wut jĩ:

—Maá, páant niij naóhna, ¿jwíih pínahjeh niit? ¿Nihat cáacwāih pínah niit? át niijíp wut jĩ.

⁴² Páant ā niijíchah joinít, nin naáwátjĩh queétdih Jesús át jwúub bohénap wut jĩ: “Biíc teo wāhñi túi jenah joiní, ā maáhdih túi jepahni ā jumup be. Páant ā jumuchah

ennit, ā maáh ā bejat pínah játi, nihat bita caandih teo wāhñit ĩ maáh pínah caandih ā waadánap be, queét ĩ jeémát pínahdih yoobópdih ā wāhat pínah niijná. Pánih waadá péanit, biih baácboó ā bejep be. ⁴³ Pánih bejniiji āih mūaná ā jwúub juyúchah, caandih teo wāhñi ā wutatji pah ā chājachah ennit, caandih búdí ā wēibipna caá. ⁴⁴ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Caandih wēinit, nihat āih bií déedih en daoní maáh ā waadábipna caá. ⁴⁵ Obohjeéhtih, biih caandih teo wāhñi túi jepahcan, ‘Wā maáh maatápdih jígohcan, bñtéh ā jwúub jūóhcan niit’, niij jenah joinít, bita teo wāhñit neoná yaáhdihbut páinit, ā jeémp babh máihñap be. ⁴⁶ Ā náhñicanni yeó jáap, ā páicanni horadih ā maáhboó ā jwúub joibípna caá. Pánih joinít, caandih ā jepahcatji peéh, tūbit ā páibipna caá. Pánih pái péanit, Diosdih jepahcannit biícđih iiguípna ā wāhñipna caá. ⁴⁷ Pánihna, ded teo wāhñi ā maáh ā weñat pínahdih jéihna yuhna, túi ámoh páican, ā maáhdih jepahcah, ā maáh caandih peéh chājna, búdí ā páibipna caá. ⁴⁸ Obohjeéhtih, ded teo wāhñiboó ā maáh ā weñat pínahdih túi jéihcan, yeejép ā chājachah, ā yéj chājat jíib búdí āta peéh chāj tagaá. Obohjeéhtih, ā túi jéihcatdih ennit, caandih peéh chājna yuhna, nump ā páibipna caá. Pánihna, deddih túi chājat pínahdih Dios búdí ā jéihyanachah, túi jepahat caá náahap. Ded maáhdih cáacwā búdí wut wēpatdih ĩ wāhuchah, túinijeh wut caá caandih náahap”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Jesús cáacwādih chéne poómp ā chājat (Mt 10.34-36)

⁴⁹ “Ñi náahcannidih ñi cáo yohat pah, Dios yéj chājñitdih peéh chājna, iiguípna ā yohat pínah niijná, nin baácboó wā dei jūúwáp jĩ. ĩjáti páant ā chājachah ni-hna, wāta wēi tagaá! ⁵⁰ Obohjeéhtih, páant ā peéh chājat pínah játi, weémboó búdí yeejép wā yapbipna caá. Pánih yeejép wā yapat pínahdih jéihñit, tūbit wā jīgahna caá.* ⁵¹ ¿Ded pah weemdih ñi niij jenah joí? ‘Āih doonádh joinít, nihat cáacwā túi biícđih ĩ jumbipna caá’, ¿ñi niij jenah

* 12:35 Mt 25.1-13 * 12:36 Mr 13.34-36 * 12:40 Mt 24.43-44 * 12:50 Mr 10.38

joí niít? Obohjeéhtih, páant ã nihcan niít.
⁵² Cãacwã wã naáwátdih ã joyát táttimah, biícwãjeh jumna yuhna, biíc peihcannit weemdih jepahnitdih chénewã jepahcannitboó ã míic jũihbipna caá. ⁵³ Behe ã wũúhdih ã jũihñuchah, ã wũúhbat behedih ã jũihbipna caá. Beh wili mi nũumdih mi jũihñuchah, mi nũumbút beh wilidih mi jũihbipna caá. Beh wili mi wũúh áadih mi jũihñuchah, mi wũúh áabat mi chũdhidih mi jũihbipna caá. Biquína weemdih ã jepahachah, biquína ã jepahcat jíib páant tabit ã míic jũihbipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

*Ded pah ã yapat pínahdih ã beh joicát
 (Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)*

⁵⁴ Páant ã bohénitdih naóh péanit, nin pah Jesús ãjeéh péenitdih jwuh ãt jwúub niij naáwáp wut jĩ: “Yeébbóo yeó dei bejepmant mah tólihna ã jũúwáchah enna, ‘Mah bũugát túut caá’, ñipĩ niijná caá. Ñi niiját pah ãpĩ bũugná caá. ⁵⁵ Mah bũugcáp bũwámant johlit ã jũúwáchah enna, ‘Cháih chãhat túut nihcan caá’, ñipĩ niijná caá. Ñi niiját pah tabit ãpĩ chãhna caá. ⁵⁶ Obohjeéhtih, yeéb yeejépwã, ‘Wã jéih beedána caá’, niij jenah joiná yuhna, jéihcannit caá ñi jumap. Baácdih, jeádihbat ennit, ded pah ã yapat pínahdih ñi jéihna yuh caá. Obohjeéhtih, wã chãjatdih ennit, wã naáwátdih joiná yuhna, ded pah táttimah ã yapat pínahdih ñi jéihcan caá”, Jesús queét cãacwãdih ãt niijíp wut jĩ.

*Yeebdih enihcannitjĩh míic ámohat
 (Mt 5.25-26)*

⁵⁷ “Ded pah ñi chãjat pínahdih yeebjéh jenah joinít, ñi túi chãjaá. ⁵⁸ Yeebdih naóh yacni peéh chãjat túutni pehbóo ã numah bejehchah, ‘¿Majeéh túi jummat túut niijná, ded pah tigaá wã chãjbi?’ caandih ñi niijí, yeebdih peéh chãjat túutni pehbna ã ub bejcat pínah niijná. Páant caanjĩh ñi míic ámohcah, peéh chãjat túutniboó yeebdih nemat mũúboó ã nemat túutbipna caá. ⁵⁹ Páant ã nemechah, nihat ñi jíib bũudáátdih ñi jíib chãj péaat pínah jãtih, yeéb ñi baccan niít. Pánihat pah, Diosdih ‘¿Majeéh túi jummat túut niijná, ded pah tigaá wã chãjbi?’ niijnít, caandih ñi jepahaá,

yeebdih ã peéh chãjcat pínah niijná”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

13

Yéej chãjatdih cádahnit, túut nũumát

¹ Caán láa biquína Jesúsdi joinít nin pah caandih ãt niij naáwáp wut jĩ:

—Galilea baácdih moón Jerusalén tútchidih Dioih mũúboó ovejadih cáo wũhnit, Diosdih ã wẽi uúbúchahjeh, Pilatoboó queétdih ãt mawat túutap wut jĩ. Pánih maonit, oveja meép, cãacwã ã maonitji meépjĩh ãt widip wut jĩ. ¿Ded panih tigaá páant ãt yap? queét Jesúsdi ãt niij uúbh joyóp wut jĩ.

² Páant ã niij uúbh joyóchah joinít, nin pah ãt niij jepahap wut jĩ:

—¿Ded pah tigaá yeebjéh ñi niij jenah joí? ‘Páant queét tabit yeejéj yapna, nihat bita Galilea baácdih moón ã yéejat chah niít ãt yéej chãjap’, ¿yeéb ñi niij jenah joí niít?

³ Nihcan caá. Dedé yéejatdih biíc yoobó Dios ã peéh chãjbipna caá. Yeébbóo ñi yéejatdih cádahcan, túiniboodih ñi túut nũumcátji jíib ã peéh chãjachah, yeebbát iiguípna ñi bejbipna caá. ⁴ Nindihbat ñi túi jenah joyoó: Siloé wut jumni jap bóo mũú áac jéennit, dieciocho cãacwãdih ãt tájap wut jĩ. ‘Pánih wũnna, bita Jerusalén tútchidih moón ã yéejat chah ãt yéej chãj tagaá’, ¿ñi niij jenah joí niít? ⁵ Nihcan caá. Obohjeéhtih, yeéb ñi yéejatdih cádahcan, túiniboodih ñi túut nũumcán, yeebbát wũnna, iiguípna ñi bejbipna caá, queétdih ãt niijíp wut jĩ.

Quehe wihcanni higuera nah naáwát

⁶ Páant niij péanit, nin naáwátjĩh queétdih ãt jwúub bohénap wut jĩ: “Biíc newé ãih wápchiboó higuera wut jumni nah ã jumap be. ‘Caan náh ã quehna nacaá’, niijnít, diquidih ã bejep yuh be. Obohjeéhtih, caan náh ã quehcah, ã bid juicáp be. ⁷ Pánih bid juicán, ãih wápchidih teo wũhnidih nin pah ã niijíp be: ‘Weemdih ma joyoó. Biíc peihcanni jópchi nin higuera nah quehedih wã bidip yuh caá. Obohjeéhtih, ã quehcan caá. Páant ã quehcat jíib ma tib yohoó. Nin nah wũih wápchidih ã jumuchah, biih nahdih wã jéih momcan caá. ã wihcah, biih

* 12:53 Mi 7.6

nahdih momnit, caan nâh quehedih wâta jeémp tagaá', caandih teo wâhndih ã niijíp be. ⁸ Páant ã niijíchah joinít, caandih teo wâhni nin pah ã niij jepahap be: 'Maá, nin jópchidih pohba ã jum jwuh naáh. Nin nah páuj yehmant baád páuda péanit, nuñáp jónópdi wâ yacbi pna caá, míih higuera nah ã quehat pínah niijná. ⁹ Páant wâ châjat táttimah, ã quehmi dée caá. Æ quehcat ennit bácah, weemdih ma yoób tib yohat tútú', ã maáhdih ã niij jepahap be. Pánihat pah, yeéboó ñi tút nuumát pínahdih Dios ã páina caá. Maatápdih ã páina beé. Pánihna, ñi tút nuumcát ennit bácah, yeebdih ã yoób peéh châjbipna caá', Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

Judíowã ï chooát yeó jáapdi wânnihdih Jesús ã booaat

¹⁰ Biíh láa judíowã ï chooát yeó jáapdi ï míic wáacat muudih Dios naáwátdih Jesús ãt naóh bohénap wut jĩ. ¹¹ Caanjih nemép jumnih mit jumap wut jĩ. Nemépboó dieciocho jópchi caántdih ã jumuchah, caántboó chóyó bejnihjah mit jumap wut jĩ. ¹² Páant mi jumatdih ennit, Jesús caántdih ãt júúwát tútup wut jĩ.

—Némá, meemdih wã booana caá, ãt niijíp wut jĩ.

¹³ Páant niijnít, caántdih ã teo jáhanachahjah, yoobópdih mit ñuhap wut jĩ. Pánih boonit, Diosdih búdí mit wêi naáwáp wut jĩ.

¹⁴ Obohjeéhtih, Jesús chooát yeó jáapdi caántdih ã booaat peéh, judíowã ï míic wáacat muudih en daoní maáhboó ãt íijip wut jĩ. Pánih íijnit, caánboó míic wáacnitdih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Biíc semanadih seis yeó jáap jwĩpĩ teona caá. Pánihna, yeéb tubúp chũhñit booaat tútúdi jũóhna, caán tewat yeó jáapnadihjah ñi jũúwá. Jwiít jwĩ chooát yeó jáapnadih páant ñi chãjca bojóó, ãt niijíp wut jĩ.*

¹⁵ Páant ã niijíchah joinít, Jesúsboó queétdih nin pah ãt niij jũihñap wut jĩ:

—Yeéb yeenit caá. Yeebjéhbüt chooát yeó jáapdi yuhna, ñíih jiwidi, burrodihbüt ï jeémát tólihmant watnit, mah ï babhbat pínah niijná, ñipĩ wái bac bejna caá. Pánih

chãjna, teo tigaá ñi chãjap. ¹⁶ ¿Nint Abrahamji ã jumadih nemép dieciocho jópchi pohba chéonih dée ãt bíbohó be. Páant ã chéonihdih chooát yeó jáapdi wã wat-achah, ã táican niít? ãt niijíp wut jĩ.

¹⁷ Páant ã niijíchah joinít, tícnit, queét ït jepahcap wut jĩ. Pánihna, nihat cáacwã Jesús ã wêp chãjatdih ennit, búdí ït weñep wut jĩ.

Mostaza tíb naáwát (Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

¹⁸ Nin naáwátjĩh cáacwãdih Jesús ãt jwúub bohénap wut jĩ: “¿Dios ã maáh jumad ded pahna tigaá, yeéb ñi jenah joyóchah? ¿Caandih ñi jéihyat pínah niijná, dedédi jenah joinít tigaá, wã naóhbi? ¹⁹ Mostaza tíb ded pah ã jumadti jenah joinít, Dios ã maáh jumadti ñi beh joibípna caá. Caán tíb cão tíbih pah bóo ã jumna caá. Momni ãih wápchiboó caán tíbihdih ã momop be. Æ momat táttimah, chíhna, búdí nah ã behé be. Páant caan nâh ã behechah, ãih cácanaboó jwébehwã ï jaamáp be. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jumad. Æihwã daocánnit jwíih jumnitji, táttimah ï dao béjbipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

Pan paáani naáwát (Mt 13.33)

²⁰ “¿Dios ã maáh jumadti ñi jéihyat pínah niijná, dedédi jenah joinít tigaá caandih wã naóhbi? ²¹ Pan paáat ded pah ã jumadti wã naáwáchah, caandih ñi beh joibípna caá. Pandih chãjihna, yad wili trigo ojdi pamapdi yacnit, mahjih wid, caandih paáani pínahdihbüt mipĩ táí widna caá. Pánihna, nihat mi widniji ã táí paabípna caá. Páant ã jumad pah Dios ã maáh jumad doonádi joinít, cáacwã ï tút nuumbípna caá. Pánihna, queét joinítboó bitadih ï jwúub naáwáchah, dawá joinít, queébt ï tút nuumbípna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

Bainí jęc naáwát (Mt 7.13-14,21-22)

²² Táttimah, Jerusalén tútchina bejna, dahwani tútchina, botoni tútchinadihbüt Jesús Dios naáwátdih naóh bejna ãt chãjap

* **13:9** Is 5.1-7; Jer 2.21; 8.13 * **13:14** Ex 20.9-10; Dt 5.13-14

wut jī. ²³ Páant ã bejehah, biíc newé caandíh nin pah át niij wáubh joyóp wut jī:

—¿Maá, daocánnitjeh niít iiguípna bejnit déejidih Dios ã túi ubnit pínah í jumar? át niijíp wut jī.

Páant ã niijíchah joinít, nin naáwátjīh Jesús át jwáub bohénap wut jī:

²⁴ —Yeéb dawá Dios ã jumarboó ñi waádíhna yuh caá. Obohjeéhtih, bádí ñi yéejatdih cádahíhcan, ñi jéih waadcán caá. Bainí jéc panihnidih waádíhna, ñi yéejatdih cádahat caá náahap. Pánihna, yeéb waadátidih bidna, ñi yéejatdih cádahnit, Diosboodíh ñi túi jepahaá. ²⁵ Ñi beh joyát pínah niijná, mui mínah ded pah ã jumatdih wã naóhbiipna caá. Chei caán mui mínah áih jécidih ã nemna caá. Páant ã nemat táttimah, yeébboó caán jécidih juibí, wuamp maonit, nin pah ñi niij ejbiipna caá, ‘Maá, jécidih ma wát júuwá’, ñi niijíchah, mui mínahboó dítmant nin pah ã niij bábabiipna caá. ‘Dedmant ñi júuwátidih wã jéihcan caá. Yeéb wã jéihca naáhwáidih wã wátcan caá’, ã niijbípna caá. ²⁶ Páant ã niijíchah joinít, yeébboó nin pah ñi jwáub niijbípna caá, ‘Majeéh jeémpnit, jwí babhbap jī. Jwíh tátchiboó jumna, ma naáwátidih jwiítidih ma bohénap jī’, ñi niij ejbiipna yuh caá. ²⁷ Yeéb páant ñi niijíchah yuhna, caánboó nin pah ã jwáub niij jepahbiipna caá, ‘Obohjeéhtih, yeebdíh yoobópdiidih wã jéihcan caá. Pánihna, niihat yéejnit jumna, wã pebh júóhcanjeh, biáboó ñi bejeé’, mui mínah ã niijbípna caá. Páant ã niiját pah Dios yeebdíh ã niijbípna caá.* ²⁸ Pánihna, Abraham, Isaac, Jacob, niihat Dios naáwátidih naóh yapanitjibut, Dios pebhboó í jumarachah ennit, yeébboó jéih waadcán, tubit jīgahna, ñíh maodíh ñi néeh cháác juibípna caá. Pánih jīgahna, jóocmantjeh ñi cháóbípna caá.* ²⁹ Caán láa niihat baácidih moón Dioíhwã ã pebhboó í juibínachah, caánboó queétdih ã numah jeémpbiipna caá.* ³⁰ Nin baácboó oboh jumnitji Dios ã jumarboó maáta í jumbiipna caá. Ninboó maáta jumnitji Dios pebhboó moh yéejnit í jumbiipna caá, Jesús át niijíp wut jī.*

Jerusalén tátchidih moondíh Jesús búdí ã oyat

(Mt 23.37-39)

³¹ Páant ã niij péanachahjeh, biquína fariseowã Jesús pebhna juibínit, nin pah ít niijíp wut jī:

—Herodes meemdíh ã mawíh páina caá. Pánihna, biáboó ma jwei béjeé, caandíh ít niijíp wut jī.

³² Páant í niijíchah joinít, nin pah queétdih át niij jepahap wut jī:

—Nin pah caán yeejépebehidih niij naáwáidih ñi bejeé: ‘Jesús nemépwáidih baca, wunnitdihbut booana caá ã chájar. Bui yeó jáap, cheibitbut páant ã chájbipna caá. Pánihna, cheibit daani ã teo péabiipna caá’, Herodesdih ñi niijí. ³³ Bui bej, cheibit bej, daanibut bejnit, Jerusalén tátchina wã juibíbiipna caá. Dios naáwátidih naóh yapanitjidih caán tátchidih mícjeh ípí mao yohop wut jī. Pánihna, caán tátchina wã juibínachah, weemdíhbut í mao yohbiipna caá.

³⁴ “Yeéb Jerusalén tátchidih moondíh búdí wã jīgahna caá. Dios naáwátidih naóh yapanitidih maonit, ñi pebhna bita ã wah bojnitdihbut jeejīh yohnit, yeéb ñipí maona caá. Ñi nuowábut biíc yoobó ít chájar wut jī. Pánihnit ñi jumarachah yuhna, yeebdíh búdí wã oina caá. Pánih oinit, mujbaima mi wehdih mi páamat pah, wã pebh yeebdíh wã jumat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeébboó weemdíh ñi náahcan caá. ³⁵ Páant ñi náahcat peéh, bui ñíh tátchidih Dios ã wap cádahbiipna caá. Yoobópdiidih yeebdíh wã naóhna caá. Ninboó weemdíh ñi jwáub encan niít. Táttimah bóo láa nin baácna wã jwáub dei júuwáchahjeh, weemdíh ñi jwáub enbiipna caá. Pánih ennit, ‘Dios ã wahni, meemdíh búdí jwí wéina caá’, weemdíh ñi niijbípna caá”,* Jesús át niijíp wut jī.

14

Bácah chalanidih Jesús ã booaat

¹ Biíh chooát yeó jáapdiidih fariseowã í maáh áih muná Jesúsdiidih numah jeéméidih

* **13:27** Sal 6.8 * **13:28** Mt 22.13; 25.30 * **13:29** Mt 8.11-12 * **13:30** Mt 19.30; 20.16; Mr 10.31 * **13:35** Sal 118.26

āt bejep wut jī. “¿Ded pah caá ã chãjbi?” ni-ijná, caán m̄ud̄ih moón caandihjeh ít túi en ñ̄un̄up wut jī. ² Caán m̄ud̄ih, bácah chalani āt jum̄up wut jī. ³ Caandih ennit, Moisés ā w̄at̄at̄jidih bohénitdih, fariseowādihbut nin pah Jesús āt niij ũbh joyóp wut jī:

—¿‘Chooát yeó jáap̄dih t̄ub̄up ch̄ũh̄nitdih ñi booanaá’, Moisés āt niijnít jī? āt niijíp wut jī.

⁴ Páant ã niijíchah yuhna, queét ít jepahcap wut jī. Í jepahcat ennit, Jesús w̄unnidih teo jáha booanit, āt jw̄ub̄ bejat t̄ut̄up wut jī. ⁵ Pánih booa péanit, queét fariseowādih āt jw̄ub̄ ũbh joí j̄aih̄ñ̄up wut jī.

—Jw̄i chooát yeó jáap̄dih ñi w̄ũh̄, ñih momo jiwibat ít̄na ã b̄uḡ yác bejehah, yeéb ñita ũb̄ p̄uh̄ laabácan taniít. ¿Páant ñi ch̄ajat, tewat nihcan niít? āt niijíp wut jī.*

⁶ Páant ã niijíchah, ded pah ít jepahcap wut jī.

Téihya chéwat ñumah jeémát naáwát

⁷ Jesús fariseoíh m̄un̄á waadnít, bita ã ñumah jeémpnit pínahboó waád j̄uib̄nít, waáwápna í ch̄ud̄at pínahdih í ñiwichah, Jesús āt enep wut jī. Páant í ñiwichah ennit, queét nihad̄ih nin pah āt niij naáwáp wut jī:

⁸ —Téihya chéwat ñumah jeémát yeó jáap̄dih yeebd̄ih ã bid bojochah, caanná j̄uib̄nít, waáwápna ñi ch̄ud̄ca bojoó. Páant ñi ch̄ud̄chah nihna, ñi chah maáh ã j̄uyáchah, ⁹ ‘Ma ch̄ud̄ni páhad̄ih nindih ma ch̄ud̄at t̄ut̄ú’, yeebd̄ih ã niijb̄ipna caá. Páant ã niijíchah joinít, jw̄eejboó j̄uib̄ ch̄ud̄na, ñita tíic tagaá. ¹⁰ Obohjeéhtih, m̄ú m̄inah yeebd̄ih ã bid bojochah, jw̄eejd̄ih bóo páhad̄ih ñi j̄uib̄ ch̄ud̄up. Yeéb páant ñi ch̄ud̄chah ennit, ‘Waáwápboó ñi ch̄ud̄ j̄úwá’, m̄ú m̄inah yeebd̄ih ã niijb̄ipna caá. Pánihna, yeéb waáwápboó ñi bejehah, bita ã bid bojnit yeebd̄ih í túi w̄i enbipna caá.* ¹¹ Ded caán mícjeh ‘Weemd̄ih dedé j̄ud̄dat wihcan caá’, niijnídih Dios moh yéejni ã ch̄ajbipna caá. Obohjeéhtih, ded laihcannibood̄ih Dios maáh ã waadábipna caá. Pánihna, yeebjéh míc maáta ñi waadáca bojoó. Diosjeh

maáta pínahdih ã jéh waadána caá, queét jeémédih j̄uib̄nít dih Jesús āt niijíp wut jī.*

¹² Páant niij péanit, Jesús m̄ú m̄inahbood̄ih nin pah āt jw̄ub̄ niij naáwáp wut jī:

—Ma ñumah jeémihna, ma pebh jum̄nitdih, búdí dinero bíboh̄nitdih, ma déewādih, ma pej jum̄nitdihbut ma bidca bojoó. Meém queétdih ma bidichah, ma túi ch̄ajat j̄uib̄, queétdih meemd̄ih bíic yoobó í ñumah jeémp̄ipna caá. ¹³ Obohjeéhtih, bitad̄ih ma ñumah jeémihna, moh yéejnit, jéh bejcannit, wio wihcannit, jéh encan̄nitdihbut ma bidiíp. ¹⁴ Queétdih meemd̄ih bíic yoobó í jéh ñumah jeémp̄can niít. Páant ma túi ch̄ajat̄i j̄uib̄, táinit í boo p̄ud̄ j̄úoh̄ni yeó jáap̄dih Diosboó meemd̄ih ã túi ch̄ajbipna caá, Jesús caandih āt niijíp wut jī.

Búdí ñumah jeémát naáwát (Mt 22.1-10)

¹⁵ Páant ã niijíchah joinít, bíic íjéh ch̄ud̄ni Jesús dih nin pah āt niijíp wut jī:

—Dios pebhboó ded ã ñumah jeémp̄ni búdí ã w̄eibipna caá, āt niijíp wut jī.

¹⁶ —Búdí ñumah jeémát ch̄ajni dawá c̄acwādih ã bidip be. Páant ã bidichah joinít, queét nihad̄ih í túi w̄i jepah jw̄uh̄up be. ¹⁷ Caán ã yoób ñumah jeémát yeó jáap̄dih queétdih naáwát náahna, caandih teo w̄uh̄nidih wahnit, ‘Nihat jw̄i jeémát pínahdih ámoh péanit, yeebd̄ih ã bidip be, b̄uca’, ã niij naáwát t̄ut̄up be. ¹⁸ Caandih teo w̄uh̄ni páant ã niij naáwáchah joinít, queét í jum̄at yoobó nin pah í niij jepahap be: ‘Weemd̄ih jéhcat dée caá. Butéh jáap̄ wáap̄dih j̄uib̄ ch̄aj péanit, caandih enedih bejat t̄ut̄ caá w̄a ch̄ajap. Pánihna, ma maáhd̄ih ma naáwá, weemd̄ih ã p̄icat pínah niijná’, ã jw̄ih bidni ã niijíp be. ¹⁹ Biíh̄but nin pah ã niij jepahap be: ‘Weemd̄ih jéhcat dée caá. Butéh bíic̄j̄ih bóo téihya máha jiwiwādih w̄a j̄uib̄ ch̄ajap be. Pánih j̄uib̄ ch̄aj̄niji queétdih enedih bejat t̄ut̄ caá w̄a ch̄ajap. Pánihna, ma maáhd̄ih ma naáwá, weemd̄ih ã p̄icat pínah niijná’, caanb̄ut ã niijíp be. ²⁰ Biíh̄but nin pah ã niijíp be: ‘Weém butéh w̄a téihya chéwep be. Pánihna, ñumah jeémátboó w̄a jéh bejcan caá’, ã niijíp be. ²¹ Páant í niijíchah joinít, caandih teo w̄uh̄ni ã maáh

* 14:5 Mt 12.11 * 14:10 Pr 25.6-7 * 14:11 Pr 29.23; Mt 23.12; Lc 18.14

pebhna jwúb jainít, queét ì niijátjidih ã jwúb naóh yapanap be. Páant ã naáwáchah joinít, ã maáhboó tabít ìijnít, nin pah ã niijíp be: ‘Tútchi tac yoób búdí namánadih, bainí namánadihbut bejnit, moh yéejnit, jéih bej-cannit, jéih encannit, wio wihcannitdihbut jwááhnit, waícanjeh ma ub júúwáp’, ã niijíp be. ²² Pániñ naáwádih bejniji jwúb jainít, ‘Maá, ma niijátji pah wã chãjap be. Páant wã chãjachah yuhna, páantjeh chúdat ã judhna caá’, ã niijíp be. ²³ Páant ã niijíchah joinít, ã maáh caandíh ã jwúb wutap be. ‘Tútchi jwéjboó búdí namánaboó bejnitdih, bainí namánaboó bejnitdihbut ma júúwát tútú, chúdatnadih ì túi yáwat pínah niijná. ²⁴ Meemdíh yoobópdih wã naóhna caá. Queét wã jwíih bidnitboó wã nãmah jeémátidih ì jeémpcan niit’, ã niijíp be. Pánihat pah, Dios áihwã pínahdih ã bidichah yahna, det ì weñat pínahdihjeh chah jenah joiná, caandíh jepahcannit, ájeéh ì jumcan niit. Obohjeéhtih, caandíh jepahnitjeh ã pehbboó ájeéh ì jumbipna caá, Jesús át niijíp wut jĩ.

Jesúsjeéh jwí jumíhichah, ã bwat
(Mt 10.37-38)

²⁵ Biíh láa dawá cãacwã Jesúsjeéh ìt bejep wut jĩ. Pániñna, Jesús queétdih tac púud ennit, nin pah át niij naáwáp wut jĩ: ²⁶ “Ded wã bohéni jumíhna, bita chah weémboodíh oyat caá náahap. Á ìipdih, ã ìindih, ã áadih, ã wehdih, ã déewádih, ã déewã yaáhdihbut ã oyat chah weémboodíh oyat caá náahap.* ²⁷ Ded wãjeéh péé bohéni jumíhna, ded pah ã weñat pínahdih jenah joicát caá náahap. Pániñ chãjna, wíih ã jummat jíib yeejép yapna yahna, weemdíh cádahcat caá náahap.* ²⁸ Nindihbut ñi jenah joyoó: Múú teoni jap bóo múúdíh ã chãjat pínah jãtih, ã jíib jayátidih jéihyat túut niijná, caán múú jíib pínahdih ã jwíih jenah enna caá. ²⁹ Á jíib pínahdih ã jwíih jenah encan, áih múúdíh ã jéih péacah enna, bitaboó caandíh ì de-ohbipna caá. ³⁰ ‘Nin pohba áih múúdíh teona, át péa tagaá’, ì niij deohbipna caá. ³¹ Nindihbut ñi jenah joyoó: Maáh biíh maáhhjĩ ì míic mawat pínah jãtih, nin pah ã niij jenah joiná caá: ‘¿Weém diez mil

soldadowã bíbohñit, caánboó veinte mil soldadowã ã bíbohochah, jwí míic maona, wãta jéih bũjá taniit?’ ã niij jenah joiná caá. ³² Páant niij jenah joinít, ã bũjácát pínahdih jéihna, biíh maáh áih soldadowãjĩh míic mawadíh júóhñit, yúúpjeh ì jum jwáhachah, ‘Jwí míic maoca boj jíih’, niiját túutnit, caandíh teo wãhñidih ã wah bojbiipna caá. ³³ Pániñna, wíihwã jumíhna, weemdíh ñi jepahat pínah jãtih, ‘Nihat wã yéej chãjatdih wã cádahbipna caá. Wíih bií déedih jenah joicán, Jesúsboodíh jenah joiná, caandíh jeh wã jepahbipna caá. Páant wã jepahat jíib, yeejép yapna yahna, caandíh wã cádahcan niit’, niij jenah joyát caá náahap. Páant niij jenah joinít jumna, wíihwã ñi jéih jumbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Bwícáñni náumni naáwát
(Mt 5.13; Mr 9.50)

³⁴ Páant niij naóhñit, nin biíh naáwátjĩh Jesús queétdih át jwúb bohénap wut jĩ, ã jwíih naáwátidih ì beh joyát pínah niijná: “Náumni bñiná, jeémátidih ã túi nuñana caá. Obohjeéhtih, náumni ã buyát beedéchah, ñi jéih jwúb buyácan caá. ³⁵ Pániñ bwícáñni dedé pínah nihcah, caandíh yohatjeh caá náahap. Caán ã nihat pah yeéb ñi jumca bojoó. Dios naáwátidih túi joinít, caandíh ñi cádahca bojoó. ¡Ded molít jumna, ã túi joyó naáh!” Jesús át niijíp wut jĩ.

15

Buúdní oveja naáwát
(Mt 18.12-14)

¹ Biíh yeó jáapdih dawá cãacwã, Romanowã ì maáta ì úbát túutnit dinerodih úúbh wãhñit, bita Moisés ã wutatjidih jepahcannit “Yeejépwã”, niijnítbut Jesúsdiñ joyódih ìt juibínap wut jĩ. ² Páant ì juibínachah ennit, fariseowã, Moisés ã wutatjidih bohénitbut ìijnit, queétjeh nin pah ìt míic niijíp wut jĩ:

—Nin newé yeejépwãdih túi wëi jwááhnit, ìjeéh ápĩ jeémpna caá, ìt niijíp wut jĩ.*

³ Páant ì niijíchah jéihñit, Jesús nin naáwátjĩh queétdih át bohénap wut jĩ: ⁴ “Cien ovejawãdih bíbohni, biíc oveja

* 14:26 Mt 10.37 * 14:27 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24 * 15:2 Lc 5.29-30

caandih ã buudúchah ennit, ¿ded pah tiguaá ã chãjbi? yeéb ñi jenah joyóchah. Bitanoventa y nueve ovejawãdih ï jeémát ylip jumapboó jwejnít, caán buudnídih bididih ã bejbipna caá. Pánihna, caandih bid junítna, ã cádahbipna caá. ⁵ Caandih bid juí wëina, ãih daadjih mao cáagnít, ãih muná ã ub jwúb bejbipna caá.* ⁶ Pánih ub jwúb juibínít, ‘Wíih oveja buudnídih wã bid juúp be. Pánihna, wãjeéh ñi wëi wáac jũwá’, niijnít, ã pebh jumnitdih, ã déewãdihbut ã bid wáacbipna caá. ⁷ Páant ã weñat pah, ded biíc cáac ã yéejatdih cádahnit, ã túut numúchah, Dios pebhboó jumnit búdí ï wëibipna caá. Obohjeéhtih, noventa y nueve panihnit ‘Weemdih yéejat wihcan caá. ¿Dépanih tiguaá wãta túut num?’ niij jenah joinít dih Dios pebhboó jumnit ï wëican niit’, Jesús át niijíp wat jĩ.

Buudní dinero júdu naáwát

⁸ “Diez dinero júdu bíbohnih biíc júdu caántdih ã buudúchah ennit, ¿ded pah tiguaá mi chãjbi? Jiát dahjĩh jiínít, muedih mi táí tóodh bid beedábipna caá. Caán júdu dih bid junítna, mi cádahbipna caá. ⁹ Caán júdu dih bid junít, ‘Weemdih buudní dinero júdu dih wã bid juná beé. Pánihna, wãjeéh ñi wëi wáac jũwá’, niijnít, mi pebh jumnitdih, mi déewãdihbut mi bid wáacbipna caá. ¹⁰ Yoobóp dih yeedih wã naóhna caá. Páant mi weñat pah, biíc yéejni ã yéejatdih cádahnit, táiniboodih ã túut numúchah, Dioih ángelwãbut búdí ï wëibipna caá’, Jesús át niijíp wat jĩ.

Buudní ã wũh naáwát

¹¹ “Biíc newé chénewã ã weh jumap be. ¹² Udyiboó ã ípdih nin pah ã niijíp be: ‘Wunna, meemdih wã wũh bípna caá’, ma niijní dih buu ma wũh, Paá’, ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, ã íp ãih bií déedih ã wehdih ã pãáap be. ¹³ Daocánni yeó jáap túttimah, udyiboó nihat ãih bií déedih ubnit, yúp biíh baácboó jibidih ã bejep be. Caán baácboó jumna, cheha náahdih jíb chãj, yaádh metat jíb wũh, numah jeémát jíb wũh, búdí ã jíb chãjap be. Pánih jíb chãjna, ãih dinerodih ã yoh beedánap be. ¹⁴ Páant ã yoh beedáat túttimah, caán

baácboó jeémát wihcah, numáp láa ã jumap be. Caanbát numápjĩh diib wũna ã chãjap be. ¹⁵ Páant jeémát ã wihcah, tewat bididih ã bejep be. Páant ã bid bejehcah, biíc newé caandih í náah jumni tewat wũh nit, ãih momo muwã jumni wáihyat júduboó caandih ã wahap be, queédih jeémát ã wũhat pínah niijná. ¹⁶ Pánih queédih inna, queét muwãdih wũhni jeémát dih búdí ã jeémíhip yuh be. Obohjeéhtih, ã maáh caandih ã jeémát tútcah, bitabut caandih dedé jeémát ï wũhcap be. ¹⁷ Páant ã yapat túttimah, ã jwúb náhninap be, ‘Ni hat wã ípdih teo wũh nit jeémát bíboh, ï judh jeémpni jeémátbut apĩ jumna beé. Obohjeéhtih, nin baácboó jumna, weemdih jeémát wihcah, wunna caá wã chãjap. ¹⁸ Pánihna, wã íp pebhna wã jwúb bejbipna caá. Caanná jwúb juibínít, wã ípdih nin pah wã niijbípna caá: “Diosdih búdí wã yéej chãjna beé, Paá. Meemdihbut wã yéej chãjna beé. ¹⁹ Pánihna, ‘Wũh’, buu weemdih ma niijcá bojoó! Meemdih teo wũhni jeh wã jum bípna caá”, wã ípdih wã niijbípna caá’, caán mícjeh ã niij, jenah joyóp be. ²⁰ Páant niij jenah joinít, ã íp pebhna ã jwúb bejep be.

“Pánih jwúb bejna, ã ípíh muedih ã tóah bejehcah, ã ípboó caandih yúp mah ã jwááh enep be. Pánih jwááh enna, ãih caolihjĩh búdí jĩgahnit, ã wũhdih jwááadh ã ñáo ñah bejep be. Jwááah nit, caandih búdí wëina, ã pin tewep be. ²¹ Páant ã pin tewehcah, ã ípdih nin pah ã niij naáwáp be: ‘Diosdih búdí wã yéej chãjap be, Paá. Meemdihbut wã yéej chãjap be. Pánihna, “Wũh”, weemdih ma niijcá bojoó’, ã niijíp be. ²² Obohjeéhtih, páant ã niijíchah yuhna, ã ípboó caandih teo wũh nit dih nin pah ã niij watap be: ‘Waícanjeh táini yégueh chóodih ub jũóh nit, wã wũhdih ñi yacaá. Táini téihya yacat júdu dih ãih téih tíbidihbut ñi yacaá. ãih jítchadhbut táini zapatos ñi yacaá. ²³ Jwĩ táí in débehani momo jiwí wũhdih ub jũóh nit, ñi mawaáp. Mao péa, quibh péanit, ñi pũbá. ²⁴ “Wã wũh ã wunah bejna nacaá”, wã niij jenah joyóp yuh be. Buudní déeji buu ã táí jwúb juná caá, buca. Búdí wëinit, chóbe jeémpjĩh’,

* 15:5 Is 40.11; Ez 34.11-12; Jn 10.1-16; He 13.20

caandih teo wāhntidih ā niijip be. Pānihna, queét nihāt bádí wēinit, ī jeémép be.

²⁵ “Obohjeéhtih, údyi ā jwúub juyáchah, weép jeñéboó momo jiwíwā jumni wáihyat júduboó ā jumap be. Pānihna, ā ípíh maudíh tóah bejna, ī wēi ewechah, ā joyóp be. ²⁶ Pānih joinít, teo wāhntidih nin pah ā niij úbh joyóp be: ‘¿Dépanih eo tigaá queét ī chāj?’ ā niijip be. ²⁷ Páant ā niij úbh joyóchah joinít, teo wāhni caandih nin pah ā niij jepahap be: ‘Ma úd ā jwúub jainá beé. Ā táí juyáchah, ma íp jwī in débehani momo jiwí wūúhdih ā mawat tútup be. Pānih maonijidih jwī puúb péanachah, numah jeémp wēi eona caá ī chājap’, caandih ā niijip be. ²⁸ Páant teo wāhni ā niij naáwáchah joinít, weép jeñé ā ípdih túbit ā íjip be. Íjnít, ā waádíhcap be. Páant ā waádíhcah enna, ā ípboó bac bejnit, ‘Wūúhú, ma waád jūúwú’, caandih ā niijip yah be. ²⁹ Obohjeéhtih, ā ípdih nin pah ā niij jepahap be: ‘Maatápdih meemdih bádí teo wāhnti, ma naáwáchah wā yap yohcah yahna, wā pej jumntidih wā numah jeémát déedih cabra wūúhbitdih weemdih mapí wāhcan beé. ³⁰ Obohjeéhtih, buu yeejép ma wūúh ā jwúub juyáchah, yaádih metat jíib míih dinero yoh beedánidih bádí wēinit, meém ma numah jeémpna caá. Jwī in débehani momo jiwí wūúhdih maonit, caandih ma numah jeémpna caá’, ā ípdih ā niij jūihñap be.

³¹ “Páant ā niij jūihñachah joinít, ā íp caandih nin pah ā niij jepahap be: ‘Wūúhú, meém wājeéh mapí jumna caá. Nihat wíih bíí déedih míih mun caá. ³² Obohjeéhtih, ma úd wanní déeji buu ā táí jwúub juyáp be. Pānihna, wēinit, jwī numah jeémp ewechah, ā táina caá’, ā íp weép jeñédih ā niijip be”, Jesús queétdih āt niijip wat jí.

16

Dinero en daoní ded pah ā chājat naáwát

¹ Bíih láa Jesús nin naáwátjīh ā bohénitdih āt jwúub bohénap wat jí: “Bíic newé bádí dinerodih bíbohni, āih dinerodih en daoníboó ā táí en daocát ennit, bíih teo wāhniboó ī maáhdih ā naóh yacap be. ² Páant ā naóh yacachah, ī maáhboó āih dinerodih en daonídih ā bid bojop be. Páant

ā bid bojni ā juyáchah, nin pah caandih ā niijip be: ‘Wíih dinerodih ma táí en daocát doonádih wā joyóp be. Pānihna, wíih dinerodih táí en daocát jíib weemdih ma jwúub teo wāhcan níit. Ded pah wíih dinerodih ma chājatjidih weemdih ma naóh daác beedánaá’, ā maáh caandih ā niijip be. ³ Páant ā niijíchah joinít, en daoníjiboó caanjéh nin pah ā niij jenah joyóp be: ‘Wā maáh weemdih yohat tút caá páant ā niijip. Weém wēpcanni jumna, baác baadát tewatnadih wā buujácan níit. Weém bitadih dinero wā úbhna, tíic náah jumni wāta úbh tac buugá tagaá. Pānihna, ¿ded pah tigaá weemdih chājat náah? ⁴ Buu, wā chājat pínahdih wā jéihna caá, buca. Nin pah wā chājachah, wā teo cádahat túttimah, wā maáhdih jíib buudánit weemdih ī oibipna nacaá. Pānih oinit, jīgah ennit, weemdih ī teo wáacipna caá’, caanjéh ā niij jenah joyóp be. ⁵ Páant niij jenah joinít, nihāt ā maáhdih jíib buudánit yoobó ā bid bojop be. Páant ā jwíih bid bojni ā juyáchah, nin pah caandih ā niij úbh joyóp be: ‘¿Wā maáhdih débóo tigaá meém ma jíib buudá?’ ā niij úbh joyóp be. ⁶ ‘Jeémát chājat yí cien dahwani quiútnadih caandih wā jíib buudána caá’, ā niij jepahap be. ‘Ninboó ma jíib buudáátdih daácni néo ā jumna caá. Waícanjeh jái chúdnit, ma jíib buudáátdih jwúub deyanit, tac yoobjéh ma daacá’, teo wāhni ā niijip be. ⁷ Páant niij péanit, bíih jíib buudánidih bid bojnit, nin pah caandihbut ā niij úbh joyóp be: ‘¿Débóo tigaá wā maáhdih ma jíib buudá?’ ā niijip be. ‘Cien trigo wuh wūúhnadih wā jíib buudána caá’, ā niijip be. ‘Ninboó ma jíib buudáátdih daácni néo ā jumna caá. Ochentajeh ma daacá’, ā niijip be. ⁸ Páant ā chājatdih jéihnit, ā maáhboó āih dinerodih en daoníjidih nin pah ā niijip be: ‘Meém yeeni yahna, ded pah túttimah ma táí jumat pínahdih mat jenah joyóp taga’, ā niijip be. Páant ā chājat pah, Diosdih jéihcannit, túttimah táí jumat tút niijná, bíí déenadih ī táí jéih ubna caá. Ded pah ī bíbohat pínahdih Dioíhwāboodih chah ī táí jéihna caá.

⁹ “Yeébbodih nin pah wā naóhna caá: Moh yéejnitdih jīgah ennit, níih bíí déejīh queétdih ní táí teo wáacá. Páant ní teo

wáacachah, queébtut Diosdih jepahnit, ã pebhboó ñi juibínachah, yeebdíh ì wēi jwāáhbipna caá.

10 “Ded bainíbit bíbohna yuhna, caanjíh bitadih táí teo wáacni jumna, túttimah búdí bíbohna, caanjíhbut ã táí teo wáacnipna caá. Obohjeéhtih, ded bainí ã bíbohatjíh táí chājcan, túttimah búdí ã bíbohnabut, bíic yoobó ã táí chājcan níit.* 11 Níih bíí déejíh ñi táí chājcat enna, Diosboó ã wēpatjíh yeebdíh ã teo wáaccan níit. 12 Pánihna, nin baácboó jum jwuhna, Dios yeebdíh ã wāhni bíí déejíh ñi táí chājcat enna, jeáboó ñi juibínachah, táini yoobátidih ã wāhcan níit. 13 Ded Diosdih táí jenah joiní jumna, áih bíí dée pínahdih tubit ã jenah joicán níit. Obohjeéhtih, bíí déedih tubit bidni jumna, Diosboodíh ã jéih jenah joicán níit. Pánihna, Diosdih bíí déedihbut chénat pah bíicdih ñi jéih jenah joicán níit. Diosdihjeh bidat caá náahap”, Jesús át niijíp wut jí.*

14 Páant ã niijíchah joinít, fariseowā dawá bíí déedih bidnit jumna, caandíh ìt dehwep wut jí. 15 Páant ì dehwechah ennit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wut jí: “Cāacwā ì enechah pohba, yeéb táinit pah tigaá ñi jígohop, ‘Nit táí chājnit caá’, yeebdíh ì níj jenah joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, dawá bíí déedih ñi bid jenah joyátidih Dios ã jéihna caá. ‘Nit táinit caá’, cāacwā ì níj ennitdih Diosboó ‘Yeejépwā caá’, ã níj enna caá”, Jesús át niijíp wut jí.

Moisés ã wutatjidih, Dios ã maáh jummatdihbut Jesús ã bohéat

16 “Juan Daabáni ã jummat pínah jätih, Diosjeéh táí jummat túut niijná, Moisés ã wutatjidih, Dios naáwátidih naóh yapanit ì daacátjidihbut cāacwādih jepahat caá áti náahap. Obohjeéhtih, Juanboó Dios ã maáh jummat táini doonádih cāacwādih ã jwíih naáwáp jí. Bū weem jwáh caán táini doonádih yeebdíh wā naóhna caá. Pánihna, yéejatdih cádahnit, Diosdih jepahat ã būwuchah, det jepahíhnitboó Diosdih búdí bidat caá náahap.* 17 Jeá, nin baácbut ã būdúchah yuhna, Moisés ã wutatjiboó ã būdcán níit”, Jesús át niijíp wut jí.*

*Yad wilidih yohcat
(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)*

18 “Ded ájeéh bólidih yohnit, bíih wilidih jwáub áa jumna, yeejép ã chājna caá. Ded bíih áajidih jwáub túut nūm áa jumna, caántjíh ã yéej chājna caá”, Jesús át niijíp wut jí.*

Moh yéejni Lázaro, dawá bíí déedih bíbohni naáwát

19 “Dawá bíí déedih bíbohni, dinerobut búdí bíbohni newé ã jumap be. Búdí jíib jumni táini chítah jumni yégueh chóodih āpí dūwúp be. Yeó jáap jummat pah táini jeémátidih míic āpí jeémép be. 20 Áih mūú jéc pebh moh yéejni, Lázaro wūt jumni, āpí ñajap be. Nihat áih bácah áoh peétni ã jumap be. 21 Páant ã ñajachah, mājjiowā áih áhwatnadih déebedih ípí juibínap be. Dawá bíí déedih bíbohni boó ã jeémp jéenanidih Lázaro ã jeémíhip yuh be. Obohjeéhtih, caandíh āpí wāhat túutcap be. 22 Bíic yeó jáap, Lázaro ã wunap be. Abraham ã juima yoobát ã jumuchah, Dioíh ángelwā Abraham pebhna áih caolihdih ì ub bej wahap be. Cūbūcah, dawá bíí dée bíbohni but ã wunap be. Obohjeéhtih, ã wunat túttimah, cāacwā áih bácahjidi ì yohochah, áih caolih iiguípna ã bejep be. 23 Caánboó jumna, tubit ã tubanap be. Pánih tuba chéi enna, Abrahamdih, Lázaro ã pebh ã ñuhuchah, ã enep be. 24 Pánih ennit, Abrahamdih nin pah ã níj ejep be: ‘Nūwá, weém nin iiguípboó wā jumuchah, weemdíh tubit ã tubna caá. Páant ã tubuchah, weemdíh jígah ennit, ma teo wáacá. Lázarodih áih téih tíbjíh mahdih taj daabánit, wíih nūúcdih ã cámahat pínah niijná, ma chíiaat túuté’, Abrahamdih ã níj ejep yuh be. 25 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah yuhna, Abraham caandíh nin pah ã níj jepahap be: ‘Júimá, meém baácboó jum jwuhna, nihat ma náahatdih ma bíboh beedánap jí. Obohjeéhtih, Lázaroboó ã moh yéejep jí. Bū Lázaro ninjíh ã táí jumuchah, meemdíh caá tubit an tubap. 26 Jwí cātíh jéih bejcat dée ã jumuchah, ded ninmant conna ã jéih dei bejcan caá. Ded conmant

* 16:10 Mt 25.21; Lc 19.17 * 16:13 Mt 6.24 * 16:16 Mt 11.12-13 * 16:17 Mt 5.18 * 16:18 Mt 5.32; 1Co 7.10-11

ninnabat ã jéih aáb jũóhcan caá', Abraham caandíh ã niij jepahap be.

27-28 “Páant ã niijíchah joinít, dawá bií déedih bíbohniji nin pah ã jwúub niijíp be: ‘Nuwah Abraham, wã íp pebhboó biícjĩh bóo téihya wã úudwã páantjeh í jũmup be. Pánihna, wã úudwãdih naáwát náahna, Lázarodih ma wahaá, queébut nin iiguípna í jũóhcat pínah niijná’, Abrahamdih ã niijíp yah be. 29 Obohjeéhtih, Abraham caandíh nin pah ã niij jepahap be: ‘Dios naáwát dih Moisésji, bita ã naáwát dih naóh yapanitji í daácni núonadihbut ma úudwã í bíbohna caá. Caán naáwát dih ma úudwãdih jepahat caá náahap’, Abraham ã niijíp be. 30 Páant ã niijíchah joinít, iiguípboó jũmni nin pah ã jwúub niijíp be: ‘Yoobópdih tigaá ma niijíp, Nuwah Abraham. Obohjeéhtih, biíc wanniji í pebhna ã jwúub bejehchah, queét caandíh joinít, íta túut nuum tágaá’, Abrahamdih ã niijíp yah be. 31 ‘Queét Moisés ã daacátjidih túi joicán, bita naóh yapanit í daacátjidihbut túi joicán, wanniji ã boo pud jũúwúchah yahna, queét caandíhbut í joibícan nacaá’, Abraham caandíh ã niijíp be”, Jesús át niijíp wat jĩ.

17

Jwĩ yéej chãjat túutat ã tobohat
(Mt 18.6-7,21-22; Mr 9.42)

1 Biíh láa, Jesús nin pah ã bohénitdih át niij naáwáp wat jĩ: “Dawá yeebdíh yéej chãjat túutnit í jũmbipna caá. Obohjeéhtih, í yéej chãjat túutatji jíib, Dios queétdih búdí ã peéh chãjbipna caá. 2 Nin wébít panihni weemdíh jáap jepahnitdih ded ã yéej chãjat túutatji jíib Dios caandíh yeejép pohba ã peéh chãjbipna caá. Pánihna, caán ã yéej chãjat túutat pínah jãtih, ãih butdih búdí jeé júdujĩh chéó búudhñit, búdí mũjna caandíh í yohochah, áta túi taga. Páant í chãjachah, caán wébít panihnidih ã yéejacah nihna, Dios páant bóo pohba caandíh áta peéh chãjcan taga. 3 Ded pah ñi chãjat pínahdih ñi túi jenah joyoó. Ñi dée yeebdíh ã yéej chãjachah, ‘Páant ma chãjatdih ma cádaahaá’, caandíh ñi niijí. Páant ñi niijíchah joinít, táinidih ã túut nuumúchah, yeebboó ã yéej chãjatjidih ñi jwúub náhnica bojóo.*

* 17:3 Mt 18.15

4 Pánihna, ñi déeboó biíc yeó jáapdihjeh siete láa yeebdíh yéej chãjnit, ‘Páant wã chãjatjidih wã jĩgahna caá. Chéneji wã jwúub chãjcan niít’, ã niijíchah, páant bóo láa ã yéej chãjatjidih ma jwúub náhnica bojóo”, Jesús át niijíp wat jĩ.

Ded pah caá Diosdih túi jenah joyát

5 Páant ã niijíchah joinít, Jesús ã bohénit caandíh nin pah ít niijíp wat jĩ:

—Meemdíh chah jwĩ jenah joyát pínah niijná, jwiútdih ma teo wáacá, ít niijíp wat jĩ.

6 —Mostaza bainí túbih jũmna yahna, chíihna, búdí nah ã behna caá. Pánihat pah, Dios ã wēpatdih bainíjeh jenah joiná yahna, nin pah ñi jéih chãjbipna caá: Can búdí máa nahdih ‘Máa nahaá, meemjéh dug ñah bejnit, búdí mũjna ma juibí ñuhúú’, ñi niiját pahjeh ã bejbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

Teo wãhni ã tewat naáwát

7 “¿Yeebdíh teo wãhni wápchidih teo, ovejawādih en daoníji ã jwúub juyúchah, ded pah tigaá caandíh ñita niij? ‘Ma jeémp jũúwá. Ma jeémát pínahdih ninjĩh wã puúb páñap be’, ¿ñita niijta niít? 8 Páant ñita niijcán tagaá. Nin pahjeh caá caandíh ñita niijíp: ‘Wã jeémát pínahdih ma puubbí jwuhúú. Wã jeémp babhbachah, weemdíh ma pã jwuhúú. Wã jeémp péaat túttimah, meem jwúh jeémpnit ma babhbaá’, yeebdíh teo wãhñidih ñita niij tagaá. 9 Yeebdíh teo wãhni ñi watatdih ã chãjachah, caandíh ‘Túina caá’, ñita niijcán tagaá. Páant ñi niiját dih bidcan, ã tewatdihjeh caá ãpĩ chãjap. 10 Pánihna, teo wãhñit í jũmat pah mũn tigaá yeebbát ñi jũmup. Dios ã watatdih jepahnit, ‘Túina caá’, ã niiját pínahdih bidcanjeh, nin pah yeebdíh niij jenah joyát caá náahap: ‘Meemdíh teo wãhñijeh mũn tigaá wã jũmup. Ma watatdihjeh tigaá wãpĩ tewep’, ñi niij jenah joyoó”, Jesús át niijíp wat jĩ.

Diez bácah moópnitdih Jesús ã booaat

11 Biíh yeó jáapdih Jesús wã Jerusalén tútchina bejna, Samaria baác, Galilea baác cãtíh ít bejep wat jĩ. 12 Bainí tútchidih í waadáchahjeh, diez bácah moópnitboó yuúp

caandih ït en ñuhap wat jĩ. ¹³ Pánih ennit, nin pah ït niij ejep wat jĩ:

—Maá Jesús, jwiít dih ma jĩgah eneé, ït niijíp wat jĩ.

¹⁴ Páant ï niij ejechah, Jesús queétdih ennit, nin pah át niijíp wat jĩ:

—Moisés ã wutatji pahjeh sacerdotewādih ñih bácahdih júutudih ñi bejeé, caán moopát ã ñuumátdih ï jéihyat pínah niijná,* át niijíp wat jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ï bejehahjeh, ñih bácah moopát át ñuumáh bejep wat jĩ.

¹⁵ Biíc ïjeéh jamni áih bácah ã ñuumáchah ennit, Jesús pebhna át jwúub bejep wat jĩ. Pánih jwúub bejnit, Diosdih búdí át wēi ejep wat jĩ. ¹⁶ Pánih wēinit, Jesús íh jítcha pebh bódicha caj yoh ñajnit, “Táina caá, Maá”, át niijíp wat jĩ. Caán bácah moópniji Samaria baác dih bóo judío nihcan wat jĩ.

¹⁷ —¿Yeéb boonit diez nihcannit beé? ¿Bita nueve dépanih tigaá weñedih ï jwúub júóhcan? ¹⁸ Nin biícjeh, judío nihcan yuhna, Diosdih ‘Táina caá’, niijídih ã jwúub júúwáp be. ¿Dépanih tibeé bita ï júóhcan? Jesús át niijíp wat jĩ.

¹⁹ Páant niijnít, bódicha caj yoh ñajnidih

—Ñah ñuhnit, ma jwúub bejeé. Wã wēpatdih ma táí jenah joyát jíib ma boonap be, át niijíp wat jĩ.

*Ded pah caá Dios ã maáh jumat
(Mt 24.23-28,36-41)*

²⁰ Biíh yeó jáapdih fariseowã Jesús dih nin pah ït niij úubh joyóp wat jĩ:

—¿Débólíh tigaá nin baácboó Dios ã maáh jam jwíihbi? ït niijíp wat jĩ.

—Dios ã maáh jumatdih yeéb cáacwã ñi jéih encan caá. ²¹ ‘Jãaj, ninjĩh caá ã jumap’, ‘Jãaj, cōj caá ã jumap’, ñi jéih niijcán caá. Obohjeéhtih, weém Dios ã wēpatjĩh yeebdíh wã teo wáacachah, Dios ã maáh jumat ñi cātíh ã jamna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

²² Páant niij péanit, Jesús ã bohénitdih jwuh nin pah át niij naáwáp wat jĩ:

—Túttimah, búdí yeejép yap láa ã jumachah, nin baácboó wã jwúub dei júúwát pínahdih búdí ñi bidbipna yuh

caá. Obohjeéhtih, wã jígoh jwuhcan niít.

²³ ‘Candih eneé. Can Dios ã wahni Cristo caá’, niij, ‘Nin Cristodih eneé’, bita yeebdíh ï niijbípna yuh caá. Páant ï niijíchah yuhna, yeéboó queétdih ñi joyáh bojóo.

²⁴ Wedónachah, nihat yúup jamna yuhna, ï enat pah, weém nihat cáacwã úud jeñé, wã jwúub dei júúwáchah, nihat ï enbipna caá.

²⁵ Obohjeéhtih, páant wã jwúub dei júúwát pínah jãtíh, buu láa moón weemdíh náahcan, tubit yeejép ï chãjbipna caá. ²⁶ Weém, nihat cáacwã úud jeñé wã jwúub dei júúwáchah, Noéwã jam láa ï jumatji pahjeh cáacwã ï jwúub jambipna caá.*

²⁷ Caán láa moón nihat jeémp babhnit, téihya chéona ït chãjap wat jĩ. Pánih chãjna, Diosdih ït jenah joicáp wat jĩ. Páant ï jumachah, Noéwãji búdí jãáj chóoboó ï waadát túttimah, Dios pobyit wahnit, caandíh náahcannitdih át mao beedánap wat jĩ. Páant ï jumatji pahjeh mun tigaá wã jwúub dei júúwát pínah jãtíh cáacwã ï jambipna caá.*

²⁸ Lot jam láa ï jumatji pahjeh, wã jwúub dei júúwát pínah jãtíh, cáacwã ï jambipna caá. Caán láa moón jeémp, babh, jíib chãj, wápchidih taj, muú ït chãjap wat jĩ. ²⁹ Páant ï chãjat pónih, Sodoma tútchimant Lotwãji ï jwei béjehahjeh, tuu iigát panihni iigní jee dáhna jeámant át buúg jéenep wat jĩ. Nihat caán tútchidih moondíh yohna, Dios caán iigátdih át wahap wat jĩ.* ³⁰ Páant ï jumatji pahjeh mun tigaá weém nihat cáacwã úud jeñé, wã jwúub dei júúwáchah, cáacwã ï jambipna caá.

³¹ “Caán yeó jáapdih ded áih muú chahmant bóo coahboó jamni dei bejna, áih bií déedih ubudih waadcánjeh, yoobópdih ã jwei béje naáh. Wápchiboó jamnibut áih yéguehnadih ubudih ã jwúub bejca bojo naáh.* ³² Lot áaji ded pah mi yapatdih ñi náhninaá. Dios ã wutatjidih jepahcan, miíh bií déedih oinit, tac páud enna, núumni nah mit wééep wat jĩ.* ³³ Pánihna, ded ã weñat pínahdihjenah joí chãjni, iiguípna bejni ã jambipna caá. Obohjeéhtih, ded ã weñat pínahdih joyáh bojni, wã weñat pínahboodíh chãjni, ã buudcán niít.*

* 17:14 Lv 14.1-32 * 17:26 Gn 6.5-8 * 17:27 Gn 7.6-24 * 17:29 Gn 18.20-19.25 * 17:31 Mt 24.17-18; Mr 13.15-16 * 17:32 Gn 19.26 * 17:33 Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; Jn 12.25

34 “Yeebdih yoobópdih wã naóhna caá. Wã jwúub dei jüóhni yeó jáapdih chénewã ñih müú diitna biíc dih ñ wuchah, weemdih jepahnidihjeh wã ubbipna caá. Weemdih jepahcanniboó ã chãobípna caá. 35 Chénewã yaádh biíc dih ñ tewe chah, weemdih jepahnidihjeh wã ub bejehah, biíh wili chãobípna caá. 36 Wápchiboó chénewã teonit ñ jumuchah, weemdih jepahnidihjeh wã ubbipna caá. Biíh ã chãobípna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

37 Páant ã niijíchah joinít, ã bohénit caandih nin pah ñt úbh joyóp wut jĩ:

—¿Dedboo tígaá páant ã yapbi? ñt niijíp wut jĩ.

—Jóopwã ñ jij júuduchah ennit, nuñáp ã moopóboó jéihna, biáboó ñi bidcan niít. Páant ñi jéihyat pah, dedjñh wã jwúub dei júúwáchah jéihna, biáboó bidcat caá náahap, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

18

Éemp wánnih mi úbh tac búgáat naáwát

1 Túttimah, Diosdih ñ úbh cádahcat pínahdih bohéna, nin pah Jesús ã bohénitdih ãt niij naáwáp wut jĩ: 2 “Biíc tútchidih yéejat peéh chãjat túttni ã jumap be. Caán Diosdih úmcan, cáacwãdihbut ãpñ túi chãjcap be. 3 Caán tútchidih éemp wánnihbut mi jumap be. Pánihna, peéh chãjat túttni pebhna jubínit, ‘Weemdih eníhcan, yeejép chãjnidih ma peéh chãjat tútú’, mi niijíp be. 4 Páant mi niijíchah yuhna, dawá láa caánboó ‘Wã peéh chãjcan niít’, caántdih ã niijíp be. Páant ã niijíchah yuhna, caántboó caandih chah mi úbh tac búgánap be. Páant mi úbh tac búgánachah yap joiná, caanjéh nin pah ã niij jenah joyóp be: ‘Weém Diosdih, cáacwãdihbut wã úmcan caá. 5 Páant wã jumuchah yuhna, nintboó mi úbh tac búgána, weemdih mi chuuá bipna caá. Pánihna, caántdih yeejép chãjnidih wã peéh chãjat tút bipna caá’, ã niijíp be”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

6 Páant niijnít, Jesús queétdih nin pah ãt niij jéihyanap wut jĩ: “Caán yéejat peéh chãjat túttni ded pah ã chãjatdih ñi túi jenah joyoó. 7 Caán túicanni yuhna, caandih úbh tac búgánidih ã teo wáacap be. Diosboó

túini jumna, ã ñionit ã teo wáacat pínahdih búdí ñ bidichah, queétdih maatápdih ã páñat tútcan niít. 8 Pánih túi teo wáacnit, queétdih yeejép chãjnidih waícanjeh ã peéh chãjbipna caá. Pánih túi jepahni ã jumuchah yuhna, weém nin baácboó jwúub dei jüóhna, daocánnit Diosdih túi jenah joinít dih wã bid jumí dée caá. Pánihna, yeebboó caandih ñi túi jenah joí cádahca bojó”, ãt niijíp wut jĩ.

Chénewã Diosdih úbh nit naáwát

9 Páant niij péanit, “Jwiítboó túinit caá. Bitaboó yeejépwã caá”, niij jenah joinít dih Jesús nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ:

10 “Chénewã Diosdih úbhna ñ chãjap be. Biíc fariseo ã jumap be. Biíh Romanowã ñ maáh ã wutni dinerodih úbhni ã jumap be. 11 Pánihna, fariseo ñhñit, nin pah Diosdih ã niij úbúp be: ‘Weém bií déedih nuñni, yaádh dih yéj chãjni nihcan caá. Nin Romanowã ñ maáh ã wutni dinerodih úbhni ã yéj chãjat pahbut wã chãjcan caá. Bitá ñ yéj chãjat pah wãpñ chãjcan caá. Pánih túi jumna, “Túina caá”, meemdih wã niijná caá. 12 Weém semana jumat pah chéne yeó jáap jeémp jwuhcanjeh, wãpñ úbhna caá. Ded cien dinero júud dih wã jíb ubna, diez júud dih meemdih wãpñ wuhna caá. Ma wutat pahjeh wãpñ túi chãjna caá’, fariseo ã niij úbúp be. 13 Obohjeéhtih, dinerodih úbh niboó ã yéj chãjatdih jñgahna, yúpbít yaíh duo ñhñit, japboó en ñahacanjeh, Diosdih nin pah ã niij úbúp be: ‘Dios, weém yéejni caá. Weemdih jñgah ennit, ma teo wáacá’, ã niijíp be. 14 Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Caán dinerodih úbhni ãih muaná ã jwúub bejehah, ‘Caán túini caá’, Dios caandih ã niij enep be. Obohjeéhtih, fariseobodih ‘Caán túini caá’, Dios ã niij encap be. ‘Weém túini, dedé yéejat wihcanni caá’, niijní dih ‘Meém túicanni caá’, Dios ã niij enna caá. Obohjeéhtih, ‘Meemjéh caá túini. Weém yéejni wã jumuchah, weemdih ma jñgah en teo wáacá’, niijní bodih Dios ã wéi enna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

*Jesús wébít dih ã úbát
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)*

* 18:14 Pr 29.23; Mt 23.12; Lc 14.11

15 Biíh láa, cãacwã ï túhñitdih ã teo jãha úbát pínah niijná, Jesús pebhna ït ub juibínap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih ã bohénitboó queétdih ennit, ït jípónih jãihñup wut jĩ. 16 Páant ï jãihñuchah ennit, Jesús wébít dih jũúwát tútñit, ã bohénitboodih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Queét wébít wã pebhna ï jũúwá naáh. ï jũúwát déedih ñi jãhca bojoó. Queét panihnit Diosdih chah ï túi jenah joiná caá. Páant moonájeh Dioíhwã ï jéih jumna caá. 17 Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Nit Diosdih ï túi jenah joyát pahjeh yeéboó ñi jenah joicáh, Dios ñi maáh ã nihcan niít, át niijíp wut jĩ.

Dawá bií déedih bíbohni Jesús dih ã úbh joyát

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

18 Páant niijní Jesús ã bohénit biíc dih ã bejchah, judíowã ï maátajeéh jumni caandih úbh joyódih át juibínap wut jĩ.

—¿Túí Bohení, páantjeh Diosjeéh túi jumíhna, ded pah tigaá wã chãjbi? át niijíp wut jĩ.

19 —¿Dépanih tigaá ‘Túini’, weemdih ma niij? Diosjeh caá túini. 20 Dios ã wutatnadih ma jéihna caá. ‘Ma áa nihcannihjĩ ma yéj chãjca bojoó.* Cãacdih ma mao yohca bojoó.* Ma nũmcá bojoó.* Ma yeeca bojoó.* Ma mánadih táinijeh ma chãjáp’,* Dios ã niijíp jĩ. Caán ã wutatnadih jepahat caá náahap, Jesús át niijíp wut jĩ.

21 —Wébít jumna, wã yap yohcatji pah, buubut biíc yoobó wã yap yohcan caá, Jesús dih át niijíp wut jĩ.

22 —Diosjeéh ma túi jumat pínah, bainí meemdih ã judhna caá. Nihat míih bií déedih jíib chãjadih ma bejeé. Pánih jíib chãjnit, caán jíib dih moh yéjnit dih ma wãhú. Páant ma wãhuchah, nin baácboó ma bíbohãtji chah túini míih pínah Dios pebhboó ã jumbipna caá. Wã niiját pah chãj péa, wãjeéh ma péé jũúwá, Jesús caandih át niijíp wut yuh jĩ.

23 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yuhna, caánboó dawá bií déedih bíbohni

* 18:20 Ex 20.14; Dt 5.18 * 18:20 Ex 20.13; Dt 5.17
* 18:20 Ex 20.12; Dt 5.16 * 18:25 Pr 11.28

jumna, ãih bií déedih jíib chãj wãhíhcan, búdí át jĩgahap wut jĩ.

24 Páant ã jepahcatdih ennit, Jesús nin pah át niijíp wut jĩ:

—Ded dawá bií déedih bíbohni Diosdih ã jepahíhichah yuhna, caandih ã buona caá. 25 Camelloboó awí íitbitdih ã waad yábac bejíhichah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bií déedih bíbohni Dios ã maáh jumapboó ã waadíhichah, búdí ã buona caá, át niijíp wut jĩ.*

26 Páant ã niijíchah joinít, bita caandih nin pah ït niijíp wut jĩ:

—Páant ma niijíchah bácah, Dioíh pínah ded ã jéih jumcan niít, ït niijíp wut jĩ.

27 —Cãacwã ded pah ï jenah joyátjĩhjih ï túi chãjĩhna yuhna, Dios pebhboó ï jéih bejcan niít. Diosjeh caá iiguípna bejnit déedih ã túi ubup. Caanjéh tigaá nihatdih chãj beedáni. Dedé jéihcat pínah caandih ã wihcan caá, Jesús át niij jepahap wut jĩ.

28 Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó caandih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Weemdih ma joi jwáhú. Majeéh péeat tút niijná, jwiitboó nihatdih jwĩ cádahap jĩ, át niijíp wut jĩ.

29-30 —Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Diosdih jepahni ãih mũdíh, ã mánadih, ã déewádh, yaddih, ã wehdih cádah bejnit, nin baácboó ã jum jwuhuchah, Dios chah dawá caandih ã wãhípna caá. Pánihna, ã wunat túttimahbut, Diosjeéh páantjeh ã jumbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Jesús ã wunat pínadh ã jwáhú naáwát

(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

31 Páant niij péanit, Jesús doce ã bohénitdih chibít yúup búg át numah bejep wut jĩ. Pánih bejnit, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ: “Bainí yeebdih wã naáwíhna caá. Buu Jerusalén tútchina bejna caá jwĩ chãjap. Caanná jwĩ juibínachah, Dios naáwát dih naóh yapanit jon jãtĩh ï daacátji biíc yoobó weém nihat cãacwã úud jeñé wã yapbipna caá. 32 Weemdih teonit, judíowã nihcannitdih ï jwáhú wãh yapabipna caá. Páant ï wãh yapanachah, queétdih weemdih deoh naóhñit, mao mác coí jãha, yeejép wéhe, pãnit, ï mao

* 18:20 Ex 20.15; Dt 5.19 * 18:20 Ex 20.16; Dt 5.20

yohbipna yuh caá. ³³ Obohjeéhtih, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wã jwáub boo pud jáóhbiipna caá”, queédih át niijíp wut jĩ.

³⁴ Páant ã niijíchah joiná yuhna, ã bohénit ded pah ã naáwát dih ít beh joicáp wut jĩ.

Jéih encannidih Jesús ã booaat
(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

³⁵ Jesús wã Jerusalén tútchina bejna, Jericó tútchina ít toáh juibínap wut jĩ. Caanjĩh jéih encanniboó namá jwéejdih chúudnit, dinero úbhna át chãjap wut jĩ. ³⁶ Pánih chúudnit, dawá ã pebh í yap bejechah joinít, queédih nin pah át niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá dawá cáacwã í yap bej? át niijíp wut jĩ.

³⁷ —Jesús, Nazaret tútchidih bóo ã yap bejna caá, caandih ít niij jepahap wut jĩ.

³⁸ Páant í niijíchah joinít, caán át ej jwíhip wut jĩ.

—¡Jesús, David juma, Dios ã wahní, weemdih ma jĩgah enee! át niij ñaac ejep wut jĩ.

³⁹ Páant ã niij ñaac ejechah joinít, Jesús dih waóhnitboó, nin pah ít niijíp wut jĩ:

—¡Ma laiha bojóo! caandih ít niij jípónih jaihñap wut jĩ.

Páant í niij jaihñachah yuhna, caánboó chah át wép ejep wut jĩ.

—¡David juma, Dios ã wahní, weemdih ma jĩgah enee! át jwáub niij ñaac ejep wut jĩ.

⁴⁰ Páant ã niij ñaac ejechah joinít, Jesúsboó chão ñahnit, caandih ã pebhna át ub bejat tútup wut jĩ. Páant ã bejat tútuchah joinít, jéih encannidih Jesús pebhna ít ub bejep wut jĩ.

Á pebhna í ub juibínachah, nin pah caandih át niij úbh joyóp wut jĩ:

⁴¹ —¿Ded pah wã chãjat tigaá ma náah? át niijíp wut jĩ.

—Maá, jéih enatdih caá wã náahap, át niij jepahap wut jĩ.

⁴² —¡Ma enee! Weemdih táí jenah joiná, ma boona caá, Jesús caandih át niijíp wut jĩ.

⁴³ Páant ã niijíchahjeh, jéih encanniji át yoób enep wut jĩ, buca. Pánih ennit, Jesúsjeéh bejna, Diosdih búdí át wēi naáwáp wut jĩ. Pánihna, bita caán jéih encanniji ã

enechah ennit, queébtut Diosdih búdí ít wēi naáwáp wut jĩ.

19

Zaqueo Jesús dih ã jwãáat

¹ Jesús wã Jericó tútchina juibínit, bac bejat tút ít chãjap wut jĩ. ² Caán tútchidih Zaqueo wut jumni át jumap wut jĩ. Caán Romanowã í maáta dinerodih úbát túttnit í maáh jumna, búdí dinero át bíbohó wut jĩ. ³ “Caán dedna tigaá”, niijnít, Jesús dih át eníhip wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, ã eníhichah yuhna, japcanni dahbit ã jumuchah, dawá cáacwã caandih ít jãhap wut jĩ. ⁴ Pánihna, Jesús ã yap bejechah, táí enat tút niijná, cáacwádih ñáo yap bejnit, sicómoro wut jumni nahdih aab béjnit, caanjĩh Jesús dih át pái lajap wut jĩ. ⁵ Caanjĩh ã pái lajachah, caan náh pújdh Jesús juibí ñahnit, Zaqueodih chéi ennit,

—¡Zaqueo, waícanjeh ma dei jwáwá! Bua míh muúboó wã chão jwáhbiipna caá, Jesús caandih át niijíp wut jĩ.

⁶ Páant ã niijíchah joinít, Zaqueoboó wépép dei jwáh, búdí wēinit, áih muaná Jesús dih át numah bejep wut jĩ. ⁷ Jesús caandih ã pej jum bejechah ennit, nihat cáacwã íjnit, queétjeh nin pah ít míc niijíp wut jĩ:

—Jesús tabit yéejniíh muaná ã bejna caá, ít niijíp wut jĩ.

⁸ Áih muaná numah juibínit, queédih át numah jeémép wut jĩ. Pánih jeémp chúudniji Zaqueoboó ñah ñahnit, Jesús dih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Maá, meemdih bainí wã naáwát tút caá. Wã yéejatdih cádah, táiniboodih tút numnít, moh yéejnitdih nihat wíh bí déedih tac yoób wã wáhbiipna caá. Ded dinero wã yee úbhndih cuatro láa wã jwáubabipna caá, át niijíp wut jĩ.

⁹ Páant ã niijíchah joinít, nin pah caandih Jesús át niijíp wut jĩ:

—Abrahamji Diosdih ã jepahat jíib, Dios caandih át táí ubap wut jĩ. Bua meembút Diosdih ma jepahat jíib, Abrahamji ã juma yoobát ma jumna caá. Páant ma jumuchah, meém, majeéh jumnitbut iiguipna bejnit déejdih Dios ã táí ubna caá. ¹⁰ Weém nihat

cãacwã úud jeñé, bœudnít panihnitdih bidnit, táí ubat táut niijná, wã jũúwáp be, Jesús át niijíp wut jĩ.*

Dinero júdœna naáwát
(Mt 25.14-30)

¹¹ Páant ã niijíchah joinítboó Jerusalén tátchi pebhjeh jumna, caanná juibínit, “Maáh ã waadbípna nacaá”, ã niij jenah joyátdih jéihnit, nin pah queétdih át niij bohénap wut jĩ: ¹² “Áih baácdih moondíh wutat táut niijná, ã maáh wúúh biíh baáboó maáh waad jwúhœdih ã bejep be. ¹³ Á bejat pínah jãtih, chénat pah téihya caandíh teo wúhnitdih ã bid wáacap be. Ì wáac jœyúchah, queét nihatdih biíc yoobó búdí jíib jumni míic dinero júdœnadih ã wúhœp be. Wúhnit, ‘Wã jwúúh jũúwát pínah jãtih, nin dinerojĩh ñi jíib chãj teo páñaá’, ã maáh pínah queétdih ã niijíp yah be. ¹⁴ Obohjeéhtih, áih cãacwã caandíh eníhcan, ã maáh jummatdih náahcan, biquínadih chah maáhdih naáwádih ã bejat táutœp be. ‘Jwiítboó caán ã maáh jummatdih jwĩ náahcan caá’, ã niij naáwát táutœp yah be.

¹⁵ “Obohjeéhtih, caánboó maáh waadnít, ã jwúúh jœyúp be. Jwúúh juinít, ã tewatdih jéihyat táut niijná, caandíh teo wúhnitdih ã jwúúh bid wáacap be. ¹⁶ Jwíih waóh juiní nin pah ã niijíp be, ‘Maá, ma wúhni júdœjĩh jíib chãj teonit, diez júdœdih wã jwúúh jíib œbœp be’, ã maáhdih ã niijíp be. ¹⁷ Páant ã niijíchah joinít, ‘Ma táí chãjap be. Weemdíh táí teo wúhni ma jumna caá. Bainíbitjĩhjah ma táí chãjat jíib, diez tátchinadih moondíh ã maáh meemdíh wã waadána caá’, ã maáh caandíh ã niijíp be. ¹⁸ Caán táttimah juiníboó ‘Maá, ma wúhni júdœjĩh jíib chãj teonit, cinco júdœdih wã jwúúh jíib œbœp be’, ã maáhdih ã niijíp be. ¹⁹ Páant ã niijíchah joinít, ‘Meém ma táí chãjat jíib, cinco tátchinadih moondíh ã maáh meemdíh wã waadána caá’, ã niijíp be.

²⁰ “Obohjeéhtih, táttimah juiníboó ‘Maá, ma eneé. Weemdíh ma wúhni júdœdih yégueh chóojĩh wã táí tai jwej ámohop be. ²¹ Meém tabit œum náah jumni caá. Bitadih momat táut, dicat táutnit, meemjéh caán jíibdih mapĩ œbna caá. Páant ma

chãjatdih jéihnit, meemdíh wã œumœp be’, ã maáhdih ã niijíp be. ²² Páant ã niijíchah joinít, ‘Meém weemdíh ma táí teo wúhœp be. Ma niijátjĩhjah meemdíh wã jwúúh naóh yacbipna caá. ¿Weém œum náah jumni niít? ¿Bitadih momat táutni, dicat táutni niít? ²³ Páant wã jumœchah nihna, wíih dinerodih dinero jwejat mœuná ma ámohochah, áta táí tagaá. Páant ma chãjachah, caán mœudíh teonit weemdíh chah ãta wúh tagaá’, ã niijíp be. ²⁴ Páant niij péanit, pehbbit ñœhnitdih nin pah ã niijíp be: ‘Caandíh wã wúhni júdœdih dúœc wáinit, chénat pah téihya júdœjĩh táí teoniboodíh ñi wúhœú’, queétdih ã niijíp be. ²⁵ Páant ã niijíchah joinít, ‘Obohjeéhtih, Maá, caánboó chénat pah téihya júdœ jãantjeh ã bíbohna caá!’ caandíh ã niijíp be. ²⁶ Páant ã niijíchah joinít, ‘Ded ã bíbohniĩh táí teonidih chah wã wúhœpna caá. Obohjeéhtih, ded ã bíbohna yahna, ã táí teocat jíib, ã bíbohndih wã dúœc wáibipna caá.* ²⁷ Weemdíh eníhcannit, ã maáh wã jummatdih náahcannitdih, ninna œb jũóhnit, wã enepdih ñi mao yohoó’, ã maáh ã niijíp be”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Jesús wã Jerusalénna ã waadát
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

²⁸ Páant niij péa, cãacwãdih chibít yœúpbit waóh bejnit, Jerusalén tátchina Jesús wã ãt tóah púh laab béjep wut jĩ. ²⁹ Pánih tóah púh laab béjnit, Betfagé wut jumni, Betania wut jumni tátchina pebh, Olivo Jéé pœújdih ãt juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, Jesús chénewã ã bohénitdih wahnit, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

³⁰ —Con jíghni tátchibitdih ñi bejeé. Waád juibínitjeh, burro wúúh cãacwãdih dúœ jwúhœcannidih ñi jwãáhbipna caá. Caandíh ã chéwat tœpdih watnit, ñi œb jwúúh jũúwá. ³¹ Yeebdíh enni ‘¿Dépanih caandíh watnit, œb bej tigaá ñi chãj?’ ã niij œœbh joyóchah joinít, ‘Jwĩ Maáh ã náah jwœhna caá’, ñi niij jepahaá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

³² Páant ã niijíchah joinít, ãt bejep wut jĩ. Caanná juibínit, Jesús ã niijátji pahjeh ãt jwãáap wut jĩ. ³³ Pánihna, burro wúúhdih ã watachah ennit,

* 19:10 Ez 34.16 * 19:26 Mt 13.12; Mr 4.25; Lc 8.18

—¿Dépanih caandíh wat ub bej tigaá ñi chãj? ã monó ït niij úbh joyóp wat jĩ.

34 —Nindih jwĩ Maáh ã náah jwuhna caá, ït niij jepahap wat jĩ.

35 —Páant ta tigaá. Ñi ub bej jwuhhá, ï niij jepahachah joinít, Jesús ã páñapboó ït ub jwúb bejep wat jĩ. Pánih ub juibínit, Jesús ã chúdat pínah niijná, ïih jih bóo yégueh chóonadih too dugnit, burro wúhdih ït cáagap wat jĩ. 36 Pánih púuh laáb chúdnit, ã bejchahjeh, ã jãtíh waóhñit, caán ï maáh pínahdih ï weñat júutna, ïih jih bóo yégueh chóonadih too dugnit, namádih ït jwej waáwáp wat jĩ. 37 Pánih bejnit, Jerusalén tátchina toáh juibí, Olivo Jeé púujdih dei juibínit, Jesús ã wēp chãjatjinadih náhnit, Diosdih búdí wēina, nin pah ït niij ejep wat jĩ:

38 —¡Túina caá, Dios! ¡Meém caá nin jwĩ Maáh pínahdih mat wahap taga! ¡Nin ma wahnidih ma túi teo wáacá! Páant jwĩ maáh ã jumuchah, majeéh jwĩ túi jumbipna caá. ¡Nin baácđih jumnit jeáboó jumnitbat meém chah wēpni Maáhdih ï wēi naáwá naáh! ït niij wēi ejep wat jĩ.*

39 Páant ï niij wēi ejechah joinít, ïjeéh péenit fariseowã nin pah Jesúsđih ït niij jãihñap wat jĩ:

—¡Bohéní, páant bóojeh! Ma bohénitdih ma ej cádahat túutú, ït niijíp wat yuh jĩ.

40 Obohjeéhtih, Jesús queéđih nin pah ãt niij jepahap wat jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Queét ï yayáchah, nin ñajni jee dáhnaboó ãta wēi ej tagaá, ãt niijíp wat jĩ.

41 Pánihna, Jerusalén tátchina toáh juibínit, caandíh enna, caán tátchidih moondíh jĩgahna, ãt jũñáp wat jĩ. 42 Pánih jãinít, nin pah ãt niijíp wat jĩ: “Yeéb Jerusalén tátchidih moón bũ yeó jáapna ded pah ñi túi jumat pínahdih jéihna nihna, ãta túi tagaá. Obohjeéhtih, weemdíh jepahcan, ñi túi jumat pínahdih ñi beh joicán caá. 43 Maátcanjeh yeebdíh eníhcannit ñíih tátchidih ï túi bóod chãi ñuh púud bejbipna caá, yeéb tátchi diítboó jumnit ñi jéih jwei báccat pínah niijná. 44 Pánih chãjna, ñíih tátchidih ï túi boto mao jéena beedábipna

caá. Nihat yeéb diítboó jumnitdih, ñi wehdihbat ï mao yoh beedábipna caá. Dios yeebdíh teo wáacni pínah weemdíh ã wahachah yuhna, ñi jepahcatji jíib páant yeejép ã yapbipna caá”, Jesús ãt niijíp wat jĩ.

Jíib chãjnitdih Dioíh mũmánt Jesús ã ñũn bácaat

(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

45 Jerusalén tátchidih waád juibínit, Dioíh mũú jóocmant bóo jũúhdih Jesús wã ït waad béjep wat jĩ. Pánih waad béjnit, Diosdih ï wãhat pínah ñũñáp wãdih jíib chãjnitdih Jesús ãt ñũn bácanap wat jĩ. Pánih ñũn bácanit, queéđih nin pah ãt niij jãihñap wat jĩ:

46 —Dios naáwáđih naóh yapani nin pah ãt niij naóh daacáp tajĩ: ‘Wíih mũú weemdíh úbát mũú pínah caá’, Dios ã niijná caá,* ãt niij daacáp tajĩ. Obohjeéhtih, yeébboó Diosdih úbúđih jãóhñitdih yeenit, chah ñi jíib waadá úbhna, ñũmnít ï wáac juyát mũú pínah ñit chãjap taga,* ãt niijíp wat jĩ. Queéđih jãih péanit, ãt bac bejep wat jĩ.

47 Yeó jáap jumat pah Jesús Dioíh mũnã bohénadih ãpĩ bejep wat jĩ. Páant ã bohénachah ennit, sacerdotewã ï maáta, Moisés ã watatjidih bohénit, bita maátabut caandíh ït mao yohíhip wat yuh jĩ.*

48 Obohjeéhtih, ã bohénachah joinít, nihat cáacwãboó búdí ït weñep wat jĩ. Páant ï weñechah jéihñit, ï mao yohat túut niijná yuhna, ït jéih teo jwuhcap wat jĩ.

20

Jesús ã wēpat

(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

1 Biíh yeó jáap Jesús Dioíh mũú jóocmant bóo jũúhboó cáacwãdih ãt bohénap wat jĩ. Páant ã bohénachah, sacerdotewã ï maáta, Moisés ã watatjidih bohénit, bita maátabut caandíh nin pah ït niij úbh joyóp wat jĩ:

2 —Jwiítđih ma naáwá. ¿Deíh wēpatjĩh tibeé jwíin páant ma chãj? ¿Déhe tibeé meemdíh páant ã wat? ït niijíp wat jĩ.

3 Páant ï niijíchah joinít, Jesúsbat nin pah ãt niij úbh joí jwúubanap wat jĩ:

* 19:38 Sal 118.26 * 19:46 Is 56.7 * 19:46 Jer 7.11

* 19:47 Lc 21.37

—Weembút yeebdíh wã wábh joibípna caá. ⁴ ¿Juan Daabánidih déhe tigaá át daabáát tútji? yeeb ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniít? ¿Căacwăjeh niít ít daabáát tútjip? Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

⁵ Páant ã niijíchah joinít, queétjeh nin pah ít míc niijíp wut jĩ: “¿Ded pah tigaá jwĩ niij jepah bí? ‘Dios caandíh át wutap taga’, jwĩ niij jepahachah, caánboó ‘Páant ã jumuchah yuhna, ¿dépanih tíi caandíh ñi jepahcan?’ jwiít dih ã niij jũhbipna caá. ⁶ Obohjeéhtih, ‘Juan Dios naáwát dih naóh yapani yoobát ã jumap jĩ’, nihát căacwă ã niij jenah joiná caá. Páant ã niij jenah joyóchah, jwiítboó ‘Căacwăjeh caandíh ít daabáát tútjip taga’, jwĩ niij jepahachah, queét jee dáhnajĩh yohnit, jwiít dih ã maobípna caá”, ít niijíp wut jĩ.

⁷ Pánih míc wéhe péanit,

—Jwĩ jéihcan caá, ít niijíp wut jĩ.

⁸ —Caán láa bácah weemdíh wutnidih weembút yeebdíh wã naóhcan niít, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Jiwá iguúhadih yeejép teo wăhñit naáwát (Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹ Páant niij péanit, nin naáwátjĩh căacwădih át bohénap wut jĩ: “Biíc newé jiwá iguúhdih ã momop be. Mom péanit, bitadih ãih iguúhadih en dawá tútñit, biíh baácboó jib jwuhudih ã bejep be. Pánih bejniji maatápdih ã jígochap be.*

¹⁰ Túttimah, iguúh ei láa, ãih iguúh jíbdih náahna, caandíh teo wăhñidih ãih iguúhana ã wah bojop yuh be. Obohjeéhtih, caanná ã juibínachah, iguúhadih en daonítboó caandíh teonit, ã maáih pínahdih wăhcanjeh, ã pũ ñũũn yóh jwúuba bojop be. ¹¹ Túttimah, iguúha mínah biíh caandíh teo wăhñidih ã jwúub wahap yuh be. Obohjeéhtih, ã juibínachah enna, caandíhbut biíc yoobó yeejép niijnít, jíib wăhcanjeh, ã mao ñũũn yóh jwúuba bojop be. ¹² Páant ã chăjat túttimah, biíhdih jwuh ã jwúub wahap yuh be, páant muntih. Obohjeéhtih, caandíhbut biíc yoobó ã mao ñũũn yóh jwúuba bojop be.

¹³ “Páant ã chăjatjidih ennit, iguúha mínah nin pah caanjéh ã niij jenah joyóp be, ‘Bũũ biíc peihcanni láa wã wahnitjidih ít

yeejép chăjap tagaá. ¿Bũũ ded pah tigaá wã chăjbi? Wã wăúh wã oinidih wã wahachah, caánboodíh yeejép chăjat úumñit, ã jepahmi nacaá’, ã niij jenah joyóp yuh be. ¹⁴ Obohjeéhtih, iguúhadih teonitboó ã maáh wăúh ã juyúchah ennit, nin pah ã míc niijíp be: ‘Jwĩ maáh ã wunuchah, ninboó iguúha mínah ã jumáipna caá. Pánihna, nin iguúhadih jwiítjeh bíbohat tút niijná, ¿caandíh jwĩ mao yoh jíih?’ ã míc niijíp be. ¹⁵ Páant niijnít, ã maáh wăúhdih teonit, iguúhamant ub bac bejnit, ã mao yohop be.

“Pánih mao yohat doonádih joinít, ã maáhboó ¿ded pah tigaá queétdih ã chăjbi? ¹⁶ Áih iguúhana jwúub juibínit, ã wăúhdih ã mawatji peéh queét teonitdih ã mao yohbipna caá. Queétdih mao yoh péanit, áih iguúhadih bitaboodíh ã wăhbipna caá”, Jesús căacwădih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít,

—iMa niiját pah ã yapca bojo naáh! căacwă ít niijíp wut jĩ.

¹⁷ Páant ã niijíchah joinít, Jesús queétdih ennit, nin pah át niijíp wut jĩ:

—Obohjeéhtih, caan páh tigaá ã jumáipna caá. Caandíhjuh muntih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij naóh daacáp tajĩ:

‘Mũú teonit túini jee dáhnadih ñíonit, ã náahcanni dahdih ã yohop yuh be. Obohjeéhtih, queét ã yohni dahdi-hjeh tigaá Dios ã ñíwip. Caandíh ñíonit, ãih mũũ pánihnidih chăjna, caán mũũdih túi jenah enat tút niijná, choójboó caan dáhdih ã jwíih jwejep be. Caán jee pánihni Dios ã wahni pínah tigaá’, át niij daacáp tajĩ. (Sal 118.22)

¹⁸ Pánihna, ded jéih encanni dée pah caan dáhdih túoc bũũgní ãih bácah dajni ã jumáipna caá. Obohjeéhtih, deddih caan dáh ã bũũg jéen néehnit, ã boto yoh bojipna caá. Páant ã yapat dée, ded weém Dios ã wahnidih jepahcan, bũũdní ã jumáipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

¹⁹ Jesús caán naáwátjĩh ã bohénachah joinít, “Jwiít dih niijná caá ã chăjap”, Moisés ã wutatjidih bohénit, sacerdotewă ã maátabut ít niij jéihyep wut jĩ. Pánih jéihnit,

* 20:9 Is 5.1

Jesús ã naóh péanachahjeh, ïtih tewíhip wat yuh jĩ. Obohjeéhtih, cãacwãboodih úmna, Jesúsdiht ït jéih teo jwuhcap wat jĩ.

Romano maáta ï úbát túttni dinero júdu (Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

²⁰ Pánih jéih teo jwuhcan, débólih teonit, ï maátadih wúhat tút niijná, caandih encanni pahjeh, ït en ñúñ péenap wat jĩ. Pánihna, bita túnit pah jígohnitdihbut Jesús pebh ït wahap wat jĩ, mácah ã jepahachah, ï naóh yacat tút niijná. ²¹ Queét yeenitboó Jesúsdiht nin pah ït niij úbh joyóp wat yuh jĩ:

—Bohéní, yeecanni jumna, Dios ded pah jwiít dih ã chãjat tútatdih yoobópdih ma bohéatdih jwĩ jéihna caá. Ded pah cãacwã jwĩ niijchah, maáta ï jumuchah yuhna, úmcanjeh yoobópdih mapĩ naóhna caá. Páant yoobópdih naóhni jumna, nin jwĩ úbh joyátdih ma jepahaá: ²² ¿Roma baácdih moón ï maáh César ã úbát túttni dinero júdu dih caandih jwĩ wuhchah, ã tái niit? ït niijp wat jĩ.

²³ Páant ï niijchah, ï yeeatdih jéihnit, nin pah queétdih Jesús ãt niij úbh joí jwúubanap wat jĩ:

²⁴ —Dinero júdu dih weemdih ñi júutú. ¿Caán júdu dih deih móot, deih wãt tigaá ã jum? ãt niijp wat jĩ.

—Césariht móot, ãih wãtbut ã jumna caá, ït niij jepahap wat jĩ.

²⁵ —Caán láa bácah caán júdu Césariht pínah caá. Pánihna, ãih pínah ã jumuchah, caandih wúhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioih pínah mácah ã jumuchah, Diosboodih ñi wúhuá, Jesús queétdih ãt niijp wat jĩ.

²⁶ Páant ã niij jepahachah joinít, queét caandih mácah jepahat tútíh nitboó joí yai ñúh bejnit, ït jéih jwúub yee úbh joicáp wat jĩ.

Cãacwã ï jwúub boo pud júúwát pínah (Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

²⁷ Páant queétdih ã jepahat túttimah, biquína saduceowã jwuh Jesús pebh ït jaibínap wat jĩ. Queét saduceowã “Cãacwã wãna, ï jwúub boo pud júúhcan niit”, niijnít ït jumap wat jĩ.* ²⁸ Pánih jenah joinít, nin pah Jesúsdiht ït niijp wat jĩ:

—Bohéní, nin pah Moisés ãt niij daacáp tajĩ: ‘Weép jeñé weh wihcanjeh ã wunuchah, ã údboó weép jeñé áajidih jwúub áa jumat caá náahap. Pánihna, ã údboó áa wih jwuhcanni jumna, éemp wunnihdih ã bíboho naáh, ã úd jeñé báadhda weh pah ï weh jumat pínah niijná’, jwiít dih Moisés ãt niij daacáp tajĩ.* ²⁹ Biíc weh sietewã ï jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh ã wunap be. ³⁰ ã údboó weép jeñé áajidih ã jwúub áa jumap yuh be. Páant áa jumat túttimah, weép jeñé pahjeh muntih, weh wihcanjeh caanbát ã wunap be. ³¹ Túttimah bóobut weép jeñé áajidih jwúub áa jumna yuhna, caanbát weh wihcanjeh ã wunap be. Páant mícjeh queét niht ï búd beedép be. ³² Páant mi weha mána ï wun beedát túttimah, ï áajibut mi wunap be. ³³ Pánihna, queét niht ï áa jumnihji, niht cãacwã ï jwúub boo pud júúwúchah, ¿ded áa tigaá mi yoób jumbi? saduceowã Jesúsdiht ït niij úbh joyóp wat yuh jĩ.

³⁴ Páant ï niijchah joinít, Jesús nin pah ãt niij jepahap wat jĩ:

—Nin baáboó jumna, yad pínahdih ïpĩ ubna caá. ï weh yatátdihbut ïpĩ wuhna caá. ³⁵⁻³⁶ Obohjeéhtih, wunnitji ï jwúub boo pud júúwát túttimah, Dios weh jumna, jeáboó jumnit, ángelwã pah ï jwúub wuncan niit. Pánih jwúub wuncan, ï jwúub áa jumcan niit. ³⁷ Obohjeéhtih, wunnitji ï boo pud júúwát pínahdih yeéb ñi jéihyatdih náah yacna, nin pah wã niij naóhna caá: Moisésji iigné chálidih ã enatjidih nin pah ãt niij daacáp tajĩ: ‘Dios nin pah weemdih ã niijp jĩ: “Weém Abraham, Isaac, Jacob ï Maáh caá”, ã niijp jĩ’, Moisés ãt niij daacáp tajĩ.* ³⁸ ï wunat túttimah yuhna, ‘ï Maáh caá’, Dios ãt niijp wat jĩ. ‘ï Maáh caá’, ã niijátjidih jéihnit, báadhnit ï jumatiht jwĩ jéihna caá. ¿Dios báadhnitdihjeh Maáh ã jumna caá! Pánihna, cãacwãih bácah ã wunuchah yuhna, ïih caolih páantjeh ã báadhna caá, Jesús ãt niijp wat jĩ.

³⁹ Páant ã niijchah joinít, bita Moisés ã wãtatjidih bohénitboó,

* 20:27 Hch 23.8 * 20:28 Dt 25.5 * 20:37 Ex 3.6

—Ma túi jepahap be, Bohéní, ít niijíp wat jĩ.

⁴⁰ Páant ã jepahachah joinít, úumna, bitabut caandih ít jwúub úubh joicáp wat jĩ.

*¿Cristo déhe ã juma tigaá?
(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)*

⁴¹ Jesús queétdih nin pah át jwúub niij úubh joyóp wat jĩ:

—‘Dios ã wahni pínah Cristo David juma ã jumbipna caá’, ít niij naóhna caá. ¿Páant niij naóhna, ded pah niij bohé tigaá ít chāj?

⁴² Davidjjeh Salmos ít niijni tólihdih nin pah át niij daacáp tajĩ:

‘Wã Maáhdih Dios nin pah ã niijná caá:
“Wã jéihyepmant bóo bawámant ma chúudú.

⁴³ Pánih chúudnit, nihatdih ma watuchah, meemdih en jühnitdih wã yap yohat túutbipna caá”, ã niijná caá’, Davidji át niij daacáp tajĩ. (Sal 110.1)

⁴⁴ Páant niij daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, át niijíp wat jĩ. Páant ã niijíchah yuhna, ¿ded pah Cristo David juma át jamji? Jesús át niijíp wat jĩ.

*Moisés ã watatjidih bohénit ít táicat
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)*

⁴⁵ Páant niij péanit, nihat ájeéh péanit ít joyóchah, nin pah ã bohénitboodih Jesús át niij naáwáp wat jĩ: ⁴⁶ “¿Moisés ã watatjidih bohénitdih ñi túi chāja chaáh! Queét maátni yégueh túini chóo duonít, cáacwã ít enepdih ípĩ táoh jib bejna caá. Bií dée jíib chājapboó bita queétdih túi wēi jwāáh úubátidih ípĩ náahna caá. Jwiít judíowã jwĩ bohéat mūdih waáwápboó ípĩ chúudna caá, nihat cáacwã queétdih ít túi wēi enat pínah niijná. Numah jeémépboobút bejnit, waáwápboó míicjeh chúudna, ípĩ wēina caá. ⁴⁷ Obohjeéhtih, queét éemp wannit yaádih mūnádih ípĩ dúuc wáina caá. Páant queét yaáhdih ít dúuc wáina yuhna, cáacwã ít enepdih Diosdih maatápdih ípĩ úubhna caá, queétdih ít wēi enat pínah niijná. Páant ít chājat jíib Dios queétdih bádí ã peéh chājipna caá”, Jesús át niijíp wat jĩ.

21

*Éemp wannih Diosdih mi wāhat
(Mr 12.41-44)*

¹ Jesús ã enechah, Dioih mūdih jumni dinero júduna ámohat paihdih bádí dinero bíbohnitboó Diosdih ít wāhni júdnadidh ít yacap wat jĩ. ² Páant ít yacachah, éemp wannihbut chéne júdubididh mi yacachah, át enep wat jĩ. ³ Páant ít yacachah ennit, nin pah ã bohénitdih át niij naáwáp wat jĩ:

—Nint éemp wannihboó moh yéejnih yuhna, queét chah mi wāhup be. ⁴ Queét bádí dinero bíbohnit, ít náahcanni júdnadidh Diosdih ít wāhup be. Obohjeéhtih, caántboó bainíbit bíbohnihih nihat biih pah bóonadidh mi jíib chājat déedih Diosdih mi wāh beedánap be, át niijíp wat jĩ.

*Dioih mūdih bita ít yohat pínah
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)*

⁵ Biquína ã bohénit Dioih mūdih wēi ennit, nin pah ít niij míic wéhenap wat jĩ:

—Nin muú túini caá. Túini jee dáhnajih ít chājip taga. Nin diitboó cáacwã Diosdih ít wāhniubt túini caá, ít niijíp wat jĩ.

⁶ Páant ít niijíchah joinít, nin pah queétdih Jesús át niijíp wat jĩ:

—Maátcanjeh, nihat buu ñi wēi ennidih yeebdih eníhcannitboó ít boto mao jéna beedábipna caá. Biíc jee dah biih dahjih lajni ã wihcan niít, át niijíp wat jĩ.

*Péeni yeó jáap jātih ded pah ã yapat pínah
(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)*

⁷ Páant ã niijíchah joinít, queétboó nin pah ít niij úubh joí enep wat jĩ:

—Bohéní, páant ma niiját ¿débólih tigaá ã yapbi? ¿Ded pah tigaá jwiít jwĩ jéihbi? ít niijíp wat jĩ.

⁸ Páant ít niijíchah joinít, nin pah át niij jepahap wat jĩ: “¿Yeéb ñi túi chāja chaáh! Bitá ít yeeatdih ñi joicá bojoó. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá ít jühbipna caá. ‘Yeejépwã ñi maáta ít wēpat dúuc wáinit, yeebdih túi ubni pínah ã jumna caá’, ít niijíchah yuhna, yeéboó ñi joyáh bojoó. ⁹ Dawá baácdih moón ít míic mawat doonádih joinít, biih baácdih moón ít maátadidh yohíhna, ít míic mawat doonádihbut joiná, ñi úumca bojoó. Péeni yeó jáap jātih páant ã yapbipna caá. Obohjeéhtih, caán péeni yeó jáap caán láajeh ã nihcan niít.

10 “Caán láa biíc baácdih moón biíh baácna bejnit, í míc maobipna caá. Pánihna, ni-hat baácboó búdí míc mawat ã jumbipna caá. 11 Dawá pebhboó búdí baác méméat, nuugúp láa, wēpép wunat ã jumuchah, dawá í wunbipna caá. Nin baácboó tubit yeejép ã yapachah, jeámantbut úum náah jumni ã jíghobipna caá. 12 Obohjeéhtih, páant ã yapat pínah jãtíh, yeebdíh eníhcannitboó teonit, yeejép í chãjbipna caá. Pánih chãjnit, ñi míc wáacat muúdíh moón maátadih naóh yacnit, nemat muúboó í nemat tútbitipna caá. Wíihwã ñi jumat jíib dawá baácdih moón í maátadihbut yeebdíh í naóh yacbipna caá. 13 Yeebdíh páant yeejép í chãjachah, wíih doonádih queétdih ñi naóhbipna caá. 14 Páant ã yapat pínahdih jéihnit, í naóh yacachah, ded pah ñi jepahat pínahdih jãtíh ñi jenah joicá bojoó. 15 Weémboó ded pah ñi naáwát pínahdih wã jéihyabipna caá. Páant ñi naáwáchah joinít, yeebdíh naóh yacnit í jéih níj jwúubacan níit.* 16 Ñi mána, ñi úudwã, ñi déewã, ñi pej jumnitbut yeebdíh naóh yacnit, ñi maátadih í tewat tútbitipna caá, nemat muúboó í nemat pínah níijná. Biquínadih nemat muúboó nem, bitadih í mao yohbipna caá. 17 Pánihna, wíihwã ñi jumat jíib, nihat yeebdíh í en jãihbipna caá. 18 Páant í chãjachah yuhna, Dios yeebdíh ã túi wapbipna caá, ñi buúdcát pínah níijná. 19 Páant yeebdíh yeejép í chãjachah yuhna, Diosdih cádahcan, wunna yuhna, Diosjeéh páantjeh ñi túi jumbipna caá.

20 “Biíh baácdih moón soldadowã Jerusalén tátchidih í ñuh púuda bojipna caá, diítboó jumnit í jéih jwei báccat pínah níijná. Páant í ñuh púuda bojochah ennit, ‘Nin tátchi buúdná caá ã chãjap’, ñi níj jéihbipna caá. 21 Pánih jéihnit, Judea baácdih jumnit jeená í jwei béje naáh. Jerusalén tátchi diítna jumnitboó í jwei bác beje naáh. Wápchiboó jumnit jweiná, tátchina í jwúub waad béjca bojo naáh. 22 Páant ñi jweicáh, caán láa Diosdih jepahcannit judíowãdih í yap yohatji jíib ã peéh chãjachah, yeebdíhbut ã chãúhbipna caá. Páant í yéejat peéh ã chãjachah, jon jãtíh Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátjidih

biíc yoobó ã jumbipna caá.* 23 Dedh wudu jumnihdih, weh túhnhidihbut jweyát chah ã buobipna caá. Caán láa Dios judíowã í yéejatdih búdí íjnit, queétdih búdí ã peéh chãjbipna caá. Páant ã chãjachah, nin baácdih moón tubit í jíghobipna caá. 24 Biquínadih í mao yohbipna caá. Bitaboodíh teonit, íih baácna jumat yoobó í ub bejbipna caá. Jerusalén tátchidih moondíh beedánit, queét judíowã nihcannit caán tátchidih waadnít, maáta í jumbipna caá. Tãttimah, Dios ã jenah joyátji pah, maáta í jumatdih ã jwúub dúuc wáibipna caá”, Jesús át níijíp wat jí.

Nihat cãacwã úud jeñé ã jwúub dei jãúwát pínah

(Mt 24.29-35,42-44; Mr 13.24-37)

25 “Caán péeni yeó jáap toáh jãúwáchah, yeó, widh, cúiwãbut mácah í jíghobipna caá, Dios ded pah ã chãjat pínahdih cãacwã í jéihyat pínah níijná. Búdí maj ã noli-hat yáaat pah ã yáabipna caá. Pánihna, jeáboó jumni mácah jíghohatdih ennit, búdí yáaatdihbut joiná, nihat baácdih moón tubit úumnit, búdí í náhni dahwabipna caá.* 26 Pánih úumnit, nin baác ded pah ã yapat pínahdih búdí jenah joinít, jeámant jumni ã tút nuumúchah enna, náhni joicánnit pah í jumbipna caá. 27 Páant ã yapachah, weém nihat cãacwã úud jeñé, maáh waadníji, mah tólihjíh, búdí yeh iigátjĩhbut wã jwúub dei jãúhbipna caá. Páant wã jwúub dei jãúwáchah, nihat cãacwã í enbipna caá.*

28 Pánihna, wã jwúub dei jãúwát pínahdih ded pah ã júut waáwátidih ennit, úumcan, ñi náhni dahwaca bojoó. Yeebdíh túi ubni waícanjeh wã jãóhbipna caá.

29 “Higuera nah, biíh nahbut ded pah ã jumatdih ñi náhninaá. 30 Caan náh jáap wawá ã jumuchah ennit, jópchi ã toáh jãúwátidih ñipí jéihna caá. 31 Pánihat pah wã níjãtji biíc yoobó ã yapachah ennit, ‘Jesús nin baácboó maáh jumudih ã jwúub dei jãúwát pínah bahni-jeh ã judhna caá’, ñi níj jéihbipna caá.

32 “Yoobópdi-h yeebdíh wã naóhna caá. Wã níjãtji biíc yoobó ã yapat pínah jãtíh, nihat caán júut waáwátidih ennitboó í

* 21:15 Lc 12.11-12 * 21:22 Os 9.7 * 21:25 Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.31; Ap 6.12-13 * 21:27 Dn 7.13; Ap 1.7

wancan niit. ³³ Nihat nin baác jeábut ã buúdbípna caá. Obohjeéhtih, wã naáwátboó buúdcánjeh, nihat bíic yoobó ã yapbipna caá.

³⁴ “¡Yeéb ñi túi jenah joyó chaáh! Búdi numah jeémátdih chãj, babh máihnit, dawá bií déedih bíbohatdihjeh jenah joiná, wã jwúub dei jãúwát pínahdih ñi jenah joicán niit. Pánih jenah joicán, ñi jéihcat láa yeebdíh ñi yéejat peéh chãjadih wã jãóhbiipna caá. ³⁵ Nihat baácđih moonbút ñi jenah joicát láa wã jwúub dei jãóhbiipna caá. ³⁶ Pánihna, yeó jáap jummat pah túi jenah joinít, Dios ã teo wáacatđih ñi úúbú, yeejép ã yapachah yuhna, weemdíh ñi cádahcat túut niijná. Pánih yap yohnit, weemdíh cádahcan, weém nihat cáacwã úud jeñé pebh túccanjeh ñi ñuhbiipna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

³⁷ Yeó jáap jummat pah Dioíh muúboó bohénit, cheyeh jummat pah tútchimant jwúub bac bejnit, Olivo Jeéboó Jesús wã ípĩ jumap wut jĩ.* ³⁸ Pánihna, cáacwãboó Jesús ã naáwáchah búdi joíhñit, cheibitjeh jáanit, Dioíh muúboó ípĩ juibí páñap wut jĩ.

22

Judas maátajĩh ã míic wéheat

(Mt 26.1-5,14-16; Mr 14.1-2,10-11; Jn 11.45-53)

¹ Paacánni pandih jeémát yeó jáap, Pascua ñi niijní, bahnibit át judhdap wut jĩ. Caán yeó jáapnadih dawá cáacwã Jerusalén tútchina ípĩ míic wáacap wut jĩ.* ² Caán láa sacerdotewã ñi maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit bíicđih, Jesúsđih ñi tewat pínahdih ít míic wéhenap wut jĩ. Obohjeéhtih, ñi teweçah, nihat cáacwã íijnit, queétdih ñi míic mawat pínahdih ít úumap wut jĩ. Pánih úumna, cáacwã ñi encah, ded pah Jesúsđih teonit, ñi mawat pínahdih ít bidíp wut jĩ.

³ Páant ñi bidat pónih, nemépwã ñi maáh, Judas, Iscariote ñi niijníđih át waadáp wut jĩ. Caán Judas, Jesús ã bohéni ã jumachah yuhna, áih jenah joyátdih át túut numap wut jĩ. ⁴ Pánih jenah joyát túut numniji Jesús pebh queétdih duó wáyat túut niijná, sacerdotewã ñi maáta, Dioíh muúđih wapnit ñi maátadihbut naáwáđih át bejep wut jĩ.

⁵ Páant ã naáwáchah wéi joinít,

—Cáacwã ñi encah, ded pah soldadowã Jesúsđih ñi tewat pínah niijná, ma duó wáyat pínah júb, meemdíh jwĩ júb chãjbiipna caá, Judasđih ít niijíp wut jĩ.

⁶ Páant ñi niijíchah joinít, jepahna, cáacwã ñi encah, Jesús pebhna ã duó wáyat pínahdih Judas át jenah joi bíđip wut jĩ.

Jesús ã bohénit bíicđih ã pée jeémát

(Mt 26.27-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

⁷ Paacánni pandih jeémát yeó jáap, oveja wúúhđih ípĩ maoni yeó jáap, Pascua ñi niijní yeó jáapđih, ⁸ Pedro, Juandihbut ã numah jeémát pínah muúđih bidat túutna, Jesús át wahap wut jĩ. Pánih wahnit, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

—Pascua yeó jáapđih bíicđih jwĩ jeémát pínahdih, ñi ámohbi jwuhúú, át niijíp wut jĩ.

⁹ Páant ã niijíchah joinít,

—¿Dedjĩh tigaá ámohodih jwĩ bejbi? ít niij úúbh joyóp wut jĩ.

¹⁰ —Jerusalén tútchidih ñi waadáçah, wáam dahjĩh mah beoni yeebdíh ã jwááhbiipna caá. Ájeéh bejnit, ã waadní muúđih yeebbút ñi pée waadá. ¹¹ Waadní, caán muú mínahdih nin pah ñi niij úúbh joyoó: “¿Deyoob tigaá Pascua jeémátdih wã bohénitdih wã numah jeémát tólih pínah ã jum?” Bohéni ã niijná beé’, caandíh ñi niijí. ¹² Páant ñi niijíchah joinít, búdi çah bóo tólih, nihat jwĩ náahat jum beední tólihđih ã júutbiipna caá. Caán tólihboó Pascua jwĩ jeémát pínahdih ñi chãjaá, queét chénewáđih át niijíp wut jĩ.

¹³ Páant ã niijíchah joinít, Jerusalén tútchina ít bejep wut jĩ. Caanná juibínit, nihat Jesús ã niijátji pah ít jwááap wut jĩ. Pánihna, queétdih júutni tólihđih waadní, Pascua ñi jeémát pínahdih ít chãjap wut jĩ.

¹⁴ ñi jeémát hora ã juyáçah, ñi ámohni tólihna juibínit, Jesús ã bohénitdih át numah jeémép wut jĩ. ¹⁵ Páant ñi jeéméçahjeh, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

—¡Wã wunat pínah jãtĩh, nin Pascua jeémátdih yeebdíh búdi wã numah jeémíhip be! ¹⁶ Yoobópđih yeebdíh wã naóhna caá. Dios pebhboó jwĩ jummat pínah jãtĩh, chéneji nindih wã jwúub jeémjwuhcan niit. Dios ã

* 21:37 Lc 19.47 * 22:1 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

jenah joyátji pah ã maáh jumupboó biícdih jwí jwúub jeémpbipna caá, queétdih át niijíp wut jĩ.

¹⁷ Páant niij péanit, jiwá iguáh mac jamni pamapdih ubnit, “*Túina caá, Paá*”, Diosdih niij péanit, ã bohénitdih át wáhup wut jĩ.

—Dáa, yeebjéh ñi babhbaá. ¹⁸ Weém páant bóojeh wã babh péa jwuhna caá. Dios ã maáh jumupboó biícdih jwí jwúub babhbipna caá, Jesús át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah joinít, ít babhwap wut jĩ.

¹⁹ Páant ã babhbat túttimah, pandih ubnit, “*Túina caá, Paá*”, Diosdih niij péanit, ã bohénitdih át daj wáhup wut jĩ.

—Nin pan wíih bácah panihni caá. Nindih wã dajat pah, weemdih ã maobipna caá, yeebdih wã táí ubat pínah niijná. Pánihna, yeebdih wã wan wáhatdih náhninit, nindih ñi jeémé, queétdih át niijíp wut jĩ.

²⁰ Pascua jeémátdih jeémp péanit, Jesús biíh pamapdih jwúub ubnit, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

—Nin iguáh mac wíih meép panihni caá. Wíih meépjih ñi yéejat jíb buudáátdih jíb chájna, Dios biícdih ñi táí jumat pínah niijná, yeebdih wã wan wáhbipna caá.* ²¹ Obohjeéhtih, ñi joyoó. Weemdih eníhcannitdih duó wáini pínah wã pebh ã chúdna caá.* ²² Wã íp jon játih weemdih ã watatji biíc yoobó wã wanbipna caá. Obohjeéhtih, weemdih eníhcannitdih duó wáiniboodih Dios búdí ã peéh chájbiipna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

²³ Páant ã niijíchah joinít, “¿Déhe tigaá ã duó wáibi?” queétjeh ít míc niij úubh joyóp wut jĩ.

“¿Déhe tigaá maáh panihni ã jumbi?” ã míc niiját

²⁴ Pánih jeémpnajah, ã bohénitboó nin pah ít míc niij úubh joyóp wut jĩ: “¿Jwíjeéh jamni déhe tigaá maáh panihni ã jumbi?” ít niijíp wut jĩ.*

²⁵ Páant ã míc niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ: “*Judíowã nihcannit ã maáta íih cáacwádh tubit watnit caá. Pánih chájna, ‘Yeebdih wã táí*

teo wáacna caá’, queétdih ípí niijná yah caá. ²⁶ Obohjeéhtih, queét ã chájat pah, yeeb ñi chájca bojoó. Ded chah jumíhna, úudyi pah ã jumna naáh. Maáh jumíhna, teo wáhni pah ã jumna naáh.* ²⁷ Jeémp chúdnitdih teo wáhnitboó jeémátdih ípí cáagna caá. Pánihna, jeémpnitboó maáta panihnit ã jumna caá. Obohjeéhtih, weémboó ñi Maáh jumna yahna, teo wáhni pah wã jumna caá.*

²⁸ “Yeeb wájeéh péé cádahcan, yeejép ã yapachah yahna, ñi jweicáp be. ²⁹ Páant ñi jumuchah, wã íp weemdih maáh ã waadáat pah mantih, yeebdihbut maáta wã waadábiipna caá, ³⁰ doce judíowã poómp ã maáta ñi jumat pínah niijná. Páant bólihna yeebdih wã jwúub numah jeémp babhbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.*

Pedro ã yeeat pínahdih Jesús ã naáwát
(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Jn 13.36-38)

³¹ Páant queétdih niij naóh péanit, Pedroboodih nin pah át jwúub niij naáwáp wut jĩ:

—Simón, Simón, meemdih bainí wã naáwíhna caá. Yeeb nihat weemdih ñi cádahat pínah niijná, Satanás Diosdih át úubáp wut yah be. ³² Obohjeéhtih, ma cádahcat pínah niijná, weémboó meemdih búdí wã úubáp be. Pánihna, jwúub táí jenah joinít, bita wíhwádh ma teo wáacá, queétdih biíc yoobó ã jwúub táí jenah joyát pínah niijná, Pedrodih át niijíp wut jĩ.

³³ —Maá, majeéh weemdihbut nemat muúboó ã nemechah, ã mawachah yahna, weémboó meemdih wã cádahcan niít, Pedro át niijíp wut yah jĩ.

³⁴ —Pedro, meemdih yoobópdih wã naóhna caá. Buujeh mujbai ã ewat pínah játih, biíc peihcanni láa ‘Caandih wã jéihcan caá’, ma niij yeebipna caá, Jesús caandih át niijíp wut jĩ.

Caandih ã tewat pínahdih Jesús ã naáwát

³⁵ Pedrodih páant niij péanit, nihat ã bohénitdih nin pah Jesús át jwúub niij úubh joyóp wut jĩ:

—Wíih doonádh naáwát túutna, yeebdih wã wahachah, dinerodih ubcan, bií déedih

* 22:20 Jer 31.31-34 * 22:21 Sal 41.9 * 22:24 Mt 18.1; Mr 9.34; Lc 9.46 * 22:26 Mt 20.25-27; 23.11; Mr 9.35; 10.42-44 * 22:27 Mt 20.28; Mr 10.45; Jn 13.12-15 * 22:30 Mt 19.28 * 22:35 Mt 10.9-10; Mr 6.8-9; Lc 9.3; 10.4

yacat pínah wuh wuúhdih ubcan, zapatos-dihbut ubcah yuhna, znáahat yeebdih ā jumnit jī? āt niijíp wut jī.*

—Jwiútdih náahat ā wihcan jī, it niij jepahap wut jī.

³⁶ —Obohjeéhtih, buu láa ded dinero bíbohni, bií dée yacat pínah wuh wuúhdih bíbohni but ā ub beje naáh. Íbat naadéh bíbohcani āih jih bóo yégueh chóodih jīb chāj wāhniit, caán jībji h íbat naadéh ā jīb chāja naáh. Tabit tobohat láa jōhna caá ā chājap. ³⁷ Dios naáwátdih naóh yapanit nin pah weemdih it niij daacáp tajī. ‘“Yeejép chājni caá”, niijnít, caandih ī peéh chājbipna caá’, it niij daacáp tajī.* Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Páant ī niij daacátji biíc yoobó weemdih eníhcannit ī chājbipna caá, Jesús āt niijíp wut jī.

³⁸ —jMaá, ma enee! Ninjīh chéne íbat naá ā jumna caá, queét it niijíp wut jī.

—jPáant bóojeh! Caandih ni jenah joí cádaahá, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

Getsemaní pácahi jumapboó Jesús ā ubát (Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

³⁹ Páant niij péa, bac bejnit, cheyeh jumat pah āpī bejepboó Olivo Jeena āt jwáub bejep wut jī. Á bohénitbut ājeéh it bejep wut jī.

⁴⁰ Caanná juibínit, Jesús nin pah queétdih āt jwáub niijíp wut jī:

—Yeebdih Satanás ā yéjaat tútuchah, caandih jepahcat tút niijná, Diosdih ubát caá náahap, āt niijíp wut jī.

⁴¹ Páant niij péa, chibít yuárbít bej, bódicha caj yoh ñajnit, ⁴² “Paá, ma náahna, weemdih ma wunat tútca bojoó. Obohjeéhtih, weém wā wuníhcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wā wun wāhbipna caá”, āt niijíp wut jī.

⁴³ Páant ā niij ubáchahjeh, Dios ā wahní ángel caandih jíghnit, āt teo wáacáp wut jī. ⁴⁴ Tabit jíghnit, Jesús ā ípdih búdí āt ubáup wut jī. Pánih ubáhnit, búdí tūp bejna, meépji h widni āt chínap wut jī.

⁴⁵ Pánih ubáh péa, jwáub ñah ñuhnit, ā bohénit pebh āt jwáub juibínap wut jī. Páant ā jwáub juibínachah, búdí jíghnit, tabit chuná, itát ūwah bejep wut jī. ⁴⁶ Páant ī

ūwahchah ennit, Jesús queétdih nin pah āt niij wucap wut jī:

—Ñi jáa bojoó. ¿Dépanih ūo tígaa ñi chāj? Yéjatdih táí yap yohat tút niijná, Diosdih ubát caá náahap, āt niijíp wut jī.

Jesúsdi h eníhcannit caandih ī tewat (Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesús páant ā niijíchahjeh, dawá cáacwā it juibínap wut jī. Judas, Jesús ā bohéniji, queétdih āt duó wái juibínap wut jī. Pánih duó wái juibínit, Jesúsí h púo tíbdih nomnit, caandih āt ubáup wut jī. ⁴⁸ Páant ā ubáchah, Jesús caandih nin pah āt niij ubáh joyóp wut jī:

—¿Judas, weém ni hat cáacwā ūud jeñédih púo tíb nomnit ubáhnna, weemdih eníhcannitdih júat niít ma chājap? āt niijíp wut jī.

⁴⁹ Páant ā niijíchah, Jesús ā bohénit ded pah ā yapat pínahdih jéihnit, nin pah caandih it niijíp wut jī:

—¿Maá, nin jwí bíbohni íbat naajīh queétdih jwí mao jíh? it niijíp wut jī.

⁵⁰ Páant ī niijíchahjeh, biíc Jesús ā bohéniboó sacerdotewā ī maáhdih teo wāhnií h jéihyepmant bóo moli chóodih āt dúac bóod yohop wut jī. ⁵¹ Páant ā dúac bóod yohochah ennit,

—Páant ñi chājca bojoó, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

Páant niijnít, āih moli chóo jumapjiboó teo jāhanit, boanachah, jáap chóo āt jíghop wut jī. ⁵² Pánih boanit, sacerdotewā ī maáta, Dioí h muúdh wapnit soldadowā ī maáta, bita maáta biíc di h caandih tewedih juibínitdih nin pah āt niij ubáh joyóp wut jī:

—¿Dépanihna nuúmnidih tewat pah íbat naaná, máa quiútnadihbut ubnit, weemdih tewedih ñi jōh? ⁵³ Yeó jáap jumat pah Dioí h muúboó ñijeéh wā jumachah yuhna, weemdih ñi teocap be. Obohjeéhtih, buu nemépwā ī maáhdih jepahnit, ded pah ñi weñat pínahdih Dios ā chājat tútca caá, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.*

Pedro ā yeeat (Mt 26.57-58,69-75; Mr 14.53-54,66-72; Jn 18.12-18,25-27)

* 22:37 Is 53.12 * 22:53 Lc 19.47; 21.37

⁵⁴ Pánih Jesúsdiñ teonit, sacerdotewã ï maáih munná ït ùb bejep wut jĩ. Páant ï ùb bejehchah, Pedroboó yuúpjeh át en péenap wut jĩ. ⁵⁵ Maáih munná waád juibínit, Jesúsdiñ teonitji soldadowã wáihyat júdu diítboó tũ ït cáo jwejep wut jĩ. Pánih cáonit, ït méé chúud púnda bojop wut jĩ. Pedrobüt ï cátiñ át méé chúudap wut jĩ. ⁵⁶ Páant ã chúudachah ennit, biíc teo wáhnih queétdih nin pah mit niijíp wut jĩ:

—Ninbut Jesúsjeéh jamni beé, mit niijíp wut jĩ.

⁵⁷ Obohjeéhtih, Pedro nin pah át niij yeenap wut jĩ:

—Caandih wã jéihcan caá, át niijíp wut jĩ.

⁵⁸ Tálttimah, biíh jwuh Pedrodih ennit,

—Meembút ïjeéh jamni caá, át niijíp wut jĩ.

—Nihcan caá, Pedro át jwúub niij yeenap wut jĩ.

⁵⁹ Biíc hora táttimah, biíh jwuh bitadih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Yoobópdih tigaá ninbut Jesúsjeéh jamniji caá. Caandih péenit Galilea baácđih moón mícjeh caá. Ninbut Galilea baácđih bóo jamna, ájeéh péeni man tigaá, át niijíp wut jĩ.

⁶⁰ —¡Ma niijnídih wã jéihcan caá! Pedro át jwúub niij yeenap wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, mujbai át ewep wut jĩ. ⁶¹ Páant ã ewechahjeh, Jesús Pedrodih át tac púud enep wut jĩ. **“Bũu chei mujbai ã ewat pínah jãtiñ, ‘Weém nin newédih wã jéihcan caá’, biíc peihcanni láa ma niij yeebipna caá”**, Jesús ã niijátjidiñ Pedro át náhninap wut jĩ. ⁶² Pánih náhninit, bac bej, búdí át jũñap wut jĩ.

Jesúsdiñ deohnit, ï pũñat

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Jesúsdiñ wapnit soldadowã caandih yeejép deohnit, ït pũñap wut jĩ. ⁶⁴ Pánih pãinit, áih quíbdih nem chéonit, nin pah ït niij úubh joí dehwep wut jĩ:

—¿Déhe tibeé meemdih pãí? ït niijíp wut jĩ. ⁶⁵ Pánih chãjnit, Jesúsdiñ yeejép ït niij jũihñap wut jĩ.

Maáta Jesúsdiñ ï naóh yacat

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Baáb jéenechah, judíowã ï maáta, sacerdotewã ï maáta, Moisés ã wutatjidiñ bohénitbut ït míc wáacap wut jĩ. Páant ï míc wáacachah, soldadowã Jesúsdiñ ït ùb waad béjep wut jĩ. ⁶⁷ Caanná ï ùb waád juibínachah, queét míc wáacnitboó nin pah Jesúsdiñ ït niij úubh joyóp wut jĩ:

—Jwiítđih yoobópdih ma naáwá. ¿Meém Dios ã wahní Cristo niít? ït niijíp wut jĩ.

—**Yeebdih wã naáwáchah yahna, ‘Yoobópdih nihcan caá’, ñi niijbípna caá.**

⁶⁸ **Yeebdihbut wã úubh joyóchah, ñi jepahcan niít.** ⁶⁹ **Obohjeéhtih, Dios chah wẽpni ã jéihyepmant bóo bawámant weém nihat cáacwã úud jeñé chúdnit, nihatđih wã wutbípna caá,** Jesús queétdih át niij jepahap wut jĩ.

⁷⁰ —Páant niijná, ¿Meém Dios wũúh niít? ït niij úubh joyóp wut jĩ.

—**Caan tigaá weém,** Jesús át niij jepahap wut jĩ.

⁷¹ Páant ã niij jepahachah joinít, queétjeh nin pah ït míc niij wéhenap wut jĩ:

—Nin Diosdiñ búdí ã yéj naáwáchah, jwĩ joiná caá. Pánihna, biíh naóh yacni pínahđih bidat náahcan caá, ït niijíp wut jĩ.

23

Maáh Pilato pebhna Jesúsdiñ ï ùb bejat

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Queét maátajeh míc wéhe péenit, Jesúsdiñ Pilato pebhna ït ùb bejep wut jĩ.

² ã pebhna ùb juibínit, Jesúsdiñ nin pah ït niij naóh yacap wut jĩ:

—Nin newé jwĩ déewáđih ã yee naáwáchah, jwiít jwĩ joyóp be. Jwĩ maáh Césardiñ dinero ã wáhat táutcap be. ‘Weém Dios ã wahní Cristo ñi maáh caá’, ãpĩ niijíp be, Pilatodiñ ït niijíp wut jĩ.

³ Páant ï niijíchah joinít, Pilato Jesúsdiñ nin pah át niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Meém judíowã ï maáh niít? át niijíp wut jĩ.

—**Ma niiját pahjeh tigaá,** Jesús át niij jepahap wut jĩ.

⁴ Páant ã niijíchah joinít, Pilato sacerdotewã ï maátadiñ, bita en ñũhniđihbut nin pah át niijíp wut jĩ:

—Nindiñ dedé peéh mawat wihcan caá, át niijíp wut jĩ.

⁵ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, queét chah ít naóh yacap wut jĩ.

—Caán nihat ã bohénitdih yeejép ã chājat túttna caá. Galilea baácdih moondíh jwíh bohénit, Judea baácdih moondíh, nin tátchidih moondíhbut yeejép ãpĩ bohéna caá, ít niijíp wut jĩ.

Herodes Jesúsdi h ã úbh joyát

⁶ Páant ĩ niijíchah joinít, Pilatoboó queétdih nin pah át niij úbh joyóp wut jĩ:

—Galilea baácdih moondíh jwíh bohéna, ¿nin Galilea baácdih bóo niít? át niijíp wut jĩ.

⁷—Caán baácdih bóo tigaá, ít niij jepahap wut jĩ.

Páant ĩ niij jepahachah joinít, Galilea baácdih moondíh Herodes maáh ã jumachah, Pilato Herodes pebhna Jesúsdi h át wahap wut jĩ. Pascua yeó jáapnadi h Herodes Jerusalén tátchiboó jubíni át jum jwuhup wut jĩ. ⁸ Páant ã wahni Herodes pebhna ã jubínachah, Herodesboó caandíh ennit, búdí át weñep wut jĩ. Jesús ded pah ã chājat doonádi h joiníji maátápdih Jesús ã wēp chājatdih búdí át eníhip wut jĩ. ⁹ Páni hna, Jesús Herodes pebhna ã jubínachah, Herodes maátápdih áti h úbh joí ñunup wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, caandíh Jesús át jepahcap wut jĩ. ¹⁰ Sacerdotewā ĩ maáta, Moisés ã wutatjidih bohénitbut, Herodes pebhna jubí ñuhnit, Jesúsdi h chah yeejép ít naóh yacap wut jĩ. ¹¹ Táttimah, Herodes áih soldadowā biícdi h yeejép niijní, Jesúsdi h ít dehwep wut jĩ. Páni h deohnit, túini yégueh chóo, maáh ã dūwát dée chóodi h yacnit, Pilato pebhna ít wah jwúba bojop wut jĩ. ¹² Páni hna, caán yeó jáapjeh Jesúsdi h ĩ míc wah jwúba boj ñuhna, Herodes Pilatojĩ h ít míc wēi jwíhip wut jĩ. Páant ĩ chājat pínah jãti h ít míc eníhcap wut jĩ.

Jesúsdi h ĩ mao yohat tútat

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.38–19.16)

¹³ Jesúsdi h Pilato pebhna ĩ jwúba úb jubínachah, Pilatoboó sacerdotewā ĩ maátadi h, judíowā ĩ maátadi h, cáacwādi hbut át míc wáacat tútup wut jĩ. ¹⁴ Páant ĩ míc wáacat táttimah, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ:

—Nindi h weemdí h úb jūóhni t, ‘Cāacwādi h yeejép chājat túttni caá’, ñi niij naóh yacap be. Páant ñi niij naóh yacachah joinít, yeéb ñi enechah, caandí h wā úbh joí beedánap be. Obohjeéhtih, dedé peéh mawat caandí h ã wihcan caá. ¹⁵ Herodesbut caandí h úbh joí ennit, dedé ã yéejatjidih bid juicánjeh, jwí pebhna át jwúba bojop taga. ¹⁶ Páni hna, caandí h puñat túttnitjeh, wā bacabipna caá, Pilato queétdih áti h niijíp wut yuh jĩ.

¹⁷ Pascua jumap pah nemat muúboó jumni ĩ náahni di h Pilato ãpĩ bacanap wut jĩ. ¹⁸ Páni hna, “Jesúsdi h wā bacami caá”, ã niijíchah joinít, ni hat cáacwā nin pah ít niij ñaacáp wut jĩ:

—¿Caán newédi h bacacanjeh, ma mao yohat tútú! ¿Barrabásboodi h jwiít di h ma baca wūhué! ít niijíp wut jĩ.

¹⁹ Jerusalén tátchiboó jumni t Romano maátadi h ã yohíhatji jíib, bitadi h ã mao yohatji jíibbut, Barrabás nemat muúboó át jumup wut jĩ. ²⁰ Páni hna, Pilato Jesúsboodi h bacaíhni t, cáacwādi h át jwúba úbh joyóp wut jĩ, páant muntih. ²¹ Obohjeéhtih, páant ã bacaíhichah joinít,

—¿Cruzboó péoh dodhni t, caandí h ma mao yohat tútú! ít niij ñaacáp wut jĩ.

²² Páant ĩ niij ñaacáchah joinít,

—Yeéb páant ñi niij ñaacáchah, ¿dedé tigaá caán ã yéej chājatji jum? Obohjeéhtih, dedé ã yéejat peéh mawat ã wihcah, caandí h wā mao yohat tútcan niít. Páni hna, puñat túttnitjeh, wā bacabipna caá, Pilato queétdih át niij jepahap wut jĩ.

²³ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, chah ít yoób ñaacáp wut jĩ, buca.

—¿Jesúsdi h cruzboó péoh dodhni t, ma mao yohat tútú! ít niijíp wut jĩ.

Páant tubit ĩ niij ñaacáchah joiná, Pilato ã jenah joyát tút nunnit, ²⁴ ĩ niiját pah át chājat tútup wut jĩ. ²⁵ Páni h jepahni t, cáacwādi h mao yohni, nemat muúboó jumni, cáacwā ĩ úbhni Barrabásboodi h Pilato át bacanap wut jĩ. Jesúsdi h cruzboó át yoób mao yohat tútup wut jĩ, buca.

Jesúsdi h cruzboó péoh dodhni t, ĩ mawat (Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Jesúsdi h soldadowā cruzdi h bewani t, caandí h mao yohat tút niijná, ít úb bejep wut jĩ. Páni h úb bejni t, Simón wūt jumni,

Cirene tátchidih bóodih ìt jwãááp wut jì. Jerusalén tátchidih ã waád jwáibínachah, caandíh Jesúh cruzdih ìt bewat túutap wut jì. Pánih bewat túutnit, Jesús túttimah caandíh ìt péeat túutap wut jì.

²⁷ Jesúsdi h ì ùb bejechah, dawá cãacwã caandíh ìt en péenap wut jì. Yaádhbat caandíh búdí ìt ñaác jái péenap wut jì.

²⁸ Páant ì ñaác jái péenachah, tac pãud ennit, Jesús queét yaádhdi h nin pah át niijíp wut jì:

—**Yeéb Jerusalén tátchidih moón yaadá, weemdíh ñi jüicá bojoó. Yeéb mícjeh, ñi wehdihbat juñát caá náahap.** ²⁹ **Biíh yeó jáap yeebdíh yeejép ã yapachah, ‘Weh wihcannit yaádh chah wëinit ì jümna caá’, ñi niijbípna caá.** ³⁰ **Pánihna, ùm jweíhna, ‘jjeená jwiítidih ma jãh jãúwá!’ ñi niijbípna caá.*** ³¹ **Ñi jenah joyoó. Weém táini wã jümachah yuhna, weemdíh yeejép chãjnit, yeéb yéejnitboodíh bácah, chah yeejép ì chãjbipna caá, át niijíp wut jì.**

³² Jesúsdi h, chénewã yéj chãjnitdihbat ãjeéh mao yohat túut niijná, Waó Ìidíp Dah wãt jümni jeéboó soldadowã ìt ùb bejep wut jì. ³³ Caán jjeená jwáibínit, Jesúsdi h cruzboó péohnit, ìt pãd dodhdop wut jì. Yéejnitdihbat biíh cruznadi h péohnit, ìt pãd dodhdop wut jì. Biíc yéejnidih Jesús ã jéihyepmant bóo bawámant, biíhdih ã wáyámant bóo bawámant, Jesúsdi h tac yoób ìt dodhdop wut jì. ³⁴ Páant ì péoh dodhdat túttimah, cruzboó ñuhnit, Jesús ã ípdih nin pah át niij wáábup wut jì: **“Weemdíh mao yohnit ì yéejatdih ma yohoó, Paá. Ded pah ì chãjatdih ì beh joicán caá”, *** át niijíp wut jì.

Cruzboó ñuhnitdih wapnit soldadowã Jesúh yégueh chóojidih “¿Deíh tiguaá ã jumbi?” míc niijnít, tíhwat júdunabitjìh ìt yoh tíhwi p wut jì.

³⁵ Dawá cãacwã pehbbit ìt en ñuhup wut jì. Judíowã ì maátabat en ñuhnit, Jesúsdi h nin pah ìt niij deoh naáwáp wut jì:

—Cãacwãdih túi teo wáacni jümna, Dios ã wahní Cristo nihna, caanjéhbat ã míc teo wáaca naáh, ìt niijíp wut jì.

³⁶ Soldadowãbat caandíh deoh naóhni t, ã pebh jwáibínit, bijni iguúh macdih Jesúsdi h babhbat túutna, ìtih toonap wut yuh jì.

³⁷ Pánih toonit, queébtat nin pah ìt niij deoh naáwáp wut jì:

—jMeém judíowã ì maáh jümna nihna, ma wëpatjìhjah ma míc túi teo wáaca! ìt niijíp wut jì.

³⁸ “NIN JUDÍOWã ì MAÁH CAÁ”, ì niij daácni nódih Jesúh wao cháh cruzboó ìt nah péoh bãudhdop wut jì.

³⁹ Biíc péoh dodhni Jesúsdi h nin pah át niij jãihñup wut jì:

—jMeém Dios ã wahní Cristo jümna nihna, ma wëpatjìh ma míc teo wáaca! át niijíp wut jì.

⁴⁰ Obohjeéhtih, páant niij jãihnidih biíh yéejniboó nin pah át niij jãih jwáubanap wut jì:

—jCaandíh páant ma niijcá bojoó! ¿Páant niijná, Diosdi h ma ùmcan niít? Meemdíh péeh mawat biíc yoobó caandíh ã jümna caá.

⁴¹ Jwiít yéj chãjnitdih ì péeh mawachah, yoobópdih caá. Obohjeéhtih, nin ã yéj chãjcah yuhna, caandíh ì péeh maona caá, át niijíp wut jì.

⁴² Páant niij péanit, Jesúsdi h nin pah át niijíp wut jì:

—Jesús, meém maáh waadná, weemdíh ma túi náhninaá, át niijíp wut jì.

⁴³ —**Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Bwã yeó jáapjeh Táini Pebhboó wãjeéh ma jumbipna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jì.**

Jesús ã wunat

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Páant ì péoh dodhdat túttimah, yeó jáap tac yoób át dápúáh bejep wut jì. Pánihna, ni hat baác dápúniji biíc peihcanni horas túttimah át jwáub baabáh bejep wut jì, páant muntih. ⁴⁵⁻⁴⁶ Páant ã jwáub baabáh bejat pínah jãtih, Jesús nin pah át niij ñaacáp wut jì:

—**Wíh caolidih ma ùbúú, Paá, át niijíp wut jì.***

Páant niij péanit, át wunah bejep wut jì. Páant ã wunachahjah, Dioíh múú díitboó ì jãh yaíhni búdí wáupni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah át chãwáp wut jì.*

⁴⁷ Páant niijnít, Jesús ã wunachah ennit, pebh ñuhni soldadowã ì maáhboó Diosdi h wëinit,

* 23:30 Os 10.8; Ap 6.16 * 23:34 Sal 22.18 * 23:45-46 Sal 31.5; Hch 7.59 * 23:45-46 Ex 26.31-33; 2Cr 3.14

—Nin yéejniji át nihcan tagaá, át niijíp wut jĩ.

⁴⁸ Pánihna, nihat enedih wáac juibínitji Jesús ā wunuchah ennit, bádí jĩgahnit, ñih munáboó ít jwúb bejep wut jĩ.

⁴⁹ Obohjeéhtih, nihat Jesúsdiñ jéihnit, Galilea baácmant ájeéh jũóhñit yaádhbat Jesúsdiñ yuúpbít ít en ñuhap wut jĩ.*

Jesús báhahjidih ñ yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Caán láa José wut jumni, Judea baácdih bóo, Arimatea tátchimant Jerusalén tátchina juibínitji át jumap wut jĩ. Yoobópdiñ chãjni, Dios ā maáh jumatdiñ pãini wut jĩ. Judíowā ñ maátajeéh jumna yuhna, Jesúsdiñ ñ mao yohat tátatdiñ át náahcap wut yuh jĩ. ⁵² Pánihna, José Pilato pebhna Jesúsdiñ báhahjidih úbúdiñ át bejep wut jĩ. ⁵³ Pánih úbh péanit, Jesúsdiñ báhahjidih úb deya, táini yégueh chójih tainit, wunnitdiñ ñ yoh jwahca naáh jeé ítboó át yohop wut jĩ. ⁵⁴ Jesús ā wunni yeó jáap judíowā ñ chooát pínahdiñ ñ ámohat yeó jáap wut jĩ. Pánihna, ñ chooát pínah hora jãtíhbitjeh ā jumachah, Jesúsdiñ báhahjidih táni ámohanjeh át yohop wut jĩ. Chooát yeó jáap táttimah át táni ámoh péalhip wut yuh jĩ.

⁵⁵ Galilea baácmant Jesúsjeéh jũóhñit yaádh, ā yohat pínah ítboó Jesúsdiñ báhahjidih ā úb bejehchah, Joséjeéh ít en péenap wut jĩ. Pánihna, caán jeé ítna juibínit, ñih báhahjidih ā yohochah, ít enep wut jĩ. ⁵⁶ Pánih en péa, ñih muná jwúb bejnit, Jesúsdiñ báhahjidih ñ ñáñat pínah chej jumni núona, chej jumni macdiñbat ít ámohop wut jĩ. Pánihna, chooát hora ā juyúchah, Moisés ā wutatji pahjeh ít choonáp wut jĩ.*

24

Jesús ā boo pad jũúwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Domingo yeó jáap baáb jéenechah, queét yaádh ñ ámohni chej jumniñdiñ úbnit, Jesúsdiñ báhahdiñ ñ yohopjiboó caandih ñáñadiñ ít bejep wut yuh jĩ. ² Caandih ñ yohopji ítna juibínit, caán ítdiñ nematji jeé júdúdiñ bita ñ pátá dodhdatji pah ā jumachah, ít enep

wut jĩ. ³ Pánih ennit, caán ítdiñ waad béjnit, ñ Maáh Jesúsdiñ báhahjidih ít bid jaicáp wut jĩ. ⁴ Pánih bid jaicán, “¿Ded pah tigaá át bej?” ít niij jenah joyóp wut jĩ. Páant ñ niij jenah joi ñuhuchah, chéne neoná yeh iigní yégueh chío dñonít, queét yaádh pebh ít jígoh ñuhap wut jĩ. ⁵ Páant ñ jígoh ñuhuchah ennit, bádí úmna, queét yaádh ít páah yoh ñajap wut jĩ. Páant ñ páah yoh ñajachah ennit, ángelwā queétdih nin pah ít niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá wunnitdiñ ñ yohopboó Jesúsdiñ ñi bid? ⁶ Caán ninboó ā wihcan caá. Jáantjeh ā boo pad jũúwáp be. ¿Galileaboó ñijeéh jum jwahna, yebdih ā niijátjidih ñi náhnican niit? ⁷ **‘Weém nihat cáacwā úd jeñédih yeejépwádiñ ñ wuhuchah, cruzboó péoh dodhñit, ñ mao yohbipna caá. Páant ñ mawachah yuhna, bíic peihcanni yeó jáap táttimah, wā jwúb boo pad jũóhñit caá’,** yebdih ā niij naáwátjidih ¿ñi náhnican niit? ít niijíp wut jĩ.*

⁸ Páant ñ niijíchah joinít, Jesús ā niijátjidih ít náhninap wut jĩ. ⁹ Pánih náhninit, Jesús once ā bohénitji, bita bíicdiñ ñ jumapna ñ enatjidih naáwádiñ ít jwúb bejep wut jĩ. ¹⁰ Queét yaádh María Mágdala tátchidih bóli, Juana, bíih wili María Santiago ín, bita yaádhbat ñjeéh bejnit Jesús ā bohénitjidih ít naáwáp wut jĩ. ¹¹ Obohjeéhtih, ñ naáwáchah joiná yuhna, “Nih yáana caá. Déhenit yaadábeh caá”, niij jenah joinít, queét yaádhdiñ ít joyáh bojop wut jĩ.

¹² Obohjeéhtih, Pedroboó ñ naáwáchah joinít, Jesúsdiñ báhahjidih ñ yohopjina át ñáo ñah bejep wut jĩ. Caanná juibínit, jeé ít díitna péeb jéen ennit, Jesúsdiñ báhahjidih ñ pinni chójijeh ā ñajachah, át enep wut jĩ. Pánih en, bádí jenah joinít, ñih munáboó át jwúb bejep wut jĩ.

Emaús tátchina bejnitdiñ Jesús ā jígohat

(Mr 16.12-13)

¹³ Caán yeó jáapjeh chénewā Jesúsjeéh péenitji Emaús tátchina ít bejep wut jĩ. Jerusalén tátchimant Emaús tátchina once kilómetros wut jĩ. ¹⁴ Pánih bejna, nihat Jesús ded pah ā yapatjidih queétjeh míic wéhe

* **23:49** Lc 8.2-3 * **23:56** Ex 20.10; Dt 5.14 * **24:7** Mt 16.21; 17.22-23; 20.18-19; Mr 8.31; 9.31; 10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

bejna it chãjap wat jĩ. Jesús cruzboó ñuhnit, ã wunatjidih, ã jwãub boo pud jũwátji doonádihbat míic wéhe bejna it chãjap wat jĩ. ¹⁵ Páant ĩ míic wéhe bejehah, queétdih ñuún jwãáh juibínit, ĩjeéh Jesússeh át bejep wat yuh jĩ. ¹⁶ Obohjeéhtih, caandih ĩt beh encap wat jĩ.

¹⁷ Pánih ñuún jwãáh juibínit, Jesús queétdih nin pah át niij úubh joyóp wat jĩ:

—¿Dépanihatdih míic wéhe bej tigaá ñi chãj? át niijíp wat jĩ.

Páant ã niijíchah, chãonít, wëicanjeh, caandih ĩt en ñuhup wat jĩ. ¹⁸ Pánih en ñuhnit, Cleofas caandih nin pah át niij jepahap wat jĩ:

—¿Meém Jerusalén tútchidih nih jibni niít? ¿Buu yeó jáapna caán tútchiboó ded pah ã yapatjidih ma jéihcan niít? át niijíp wat jĩ.

¹⁹ —¿Dedé ã yapatjidih niij tigaá ñi chãj? Jesús át niij úubh joyóp wat jĩ.

—Jesús, Nazaret tútchidih bóodih ã yapat. Caán Dios naáwát dih naóh yapani jumna, ã naáwát wëpni, ã chãjatbat wëpni beé. Páant ã jumatdih Dios ã enechah, nihat cáacwãbut ĩ enep be. ²⁰ Túttimah, Dioih mædíh en daonít maáta, bita jwĩ maátatbat caandih peéh mawat pínah niijná, Romanowãdih ĩ wãhuchah, queét cruzboó péoh dodhnit, ĩ mao yohop be. ²¹ ‘Romanowã ĩ watatdih Jesús jwiít judíowãdih ã táí ubbipna caá’, niij jenah joinít, búdí wëina jwĩ chãjap yuh be. Obohjeéhtih, ã wunup be. Buu ã wunat túttimah biíc peihcanni yeó jáapjeh ã yapna caá. ²² Biquína jwiít biícdih Jesús báadhajeéh péenit yaádh jwiít dih ĩ naáwáchah, jwĩ joí wáhi bejep be. Buu cheibitjeh Jesús dih ĩ yohopji jeé íitna juibínit, ²³ ãih bácahjidih ĩt bid jwicáp wat be. Bid jwicánjeh, jwĩ pebhboó jwãub joinít, ángelwãdih ĩ enatjidih jwiít dih ĩ naáwáp be. ‘Jesús ã boo pud jũwáp be’, ángelwã queétdih ĩ niij naáwátjidih jwiít dih ĩ jwãub naóh yapanap be. ²⁴ Bita jwĩjeéh jumnitbat Jesús dih yohopji jeé íitna ĩt bejep wat be. Caanná juibínit, queét yaádh ĩ naáwátji pah ĩt enep wat be. Obohjeéhtih, Jesús dih ĩt encap wat be, Emaús tútchina bejnit Jesús dih ĩt niij naáwáp wat jĩ.

²⁵ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih át niij naáwáp wat jĩ:

—Yeéb táí jenah joicánnit jumna, Dios naáwát dih naóh yapanit nihat ĩ daacátjidih páantjeh ñi joyáh bojna caá. Páant ñi joyáh bojat júb, ñi beh joicán caá. Táí joinít, ñi beh joyóchah, áta táí tagaá. Nin pah Dios naáwát dih naóh yapanit ĩt niij daacáp tajĩ. ²⁶ ‘Dios ã wahní pínahdih cáacwã búdí yeejép chãjnit, ĩ mao yohbipna caá. Páant ĩ mawat túttimah, Dios caandih boonit, ã pebhboó maáh ã waadábipna caá’, naóh yapanit ĩt niij daacáp tajĩ, Jesús át niijíp wat jĩ.

²⁷ Túttimah, Dios ã wahní Cristodih ded pah ã yapat pínahdih nihat Dios naáwát dih naóh yapanit ĩ daacátjidih Jesús queétdih át beh joyánap wat jĩ. Moisés ã daacátjidih jwĩh bohé, túttimah nihat bita naóh yapanit ĩ daacátjidihbat át bohénap wat jĩ.

²⁸ Páant ĩ míic wéhe bejna, ĩ juibíat pínah tútchidih ĩ toáh bejehah, Jesús caán tútchidih yap bejni pah át nihip wat jĩ. ²⁹ Páant ã yap bejihichah ennit, ‘Jwĩjeéh ma chão jwãhuú. Tõo ñáh jũóhna caá ã chãjap’, Jesús dih ĩt niijíp wat jĩ.

Páant ĩ niijíchah joinít, ĩjeéh át chão jwãhup wat jĩ.

³⁰ Pánihna, ĩ jeéméchah, Jesús pan dahdih ubnit, Dios dih nin pah át niij úubáp wat jĩ: ‘Jeémát ma wãhat túina caá, Paá’, niij péanit, queétdih át daj wãhup wat jĩ. ³¹ Páant niij úubhñit, ã daj wãhuchahjeh, caandih ĩt yoób beh enep wat jĩ, buca. ĩ beh enechahjeh, Jesús át buudáh bejep wat jĩ.

³² ã buudáh bejehah ennit, nin pah ĩt míic niijíp wat jĩ:

—Namáboó jwiít dih jwãáhñit, Dios naáwát dih ã bohé jũwáchah, jwĩh caolih bainí ã wëican beé, ĩt míic niijíp wat jĩ.

³³ Pánihna, jeémp péanitjeh, Jerusalén tútchina waícanjeh ĩt jwãub bejep wat jĩ. Caanná juibínit, Jesús once ã bohénitji bita ĩ chéenwãbut ĩ míic wáacapoó ĩt juibínap wat jĩ. ³⁴ Jãtíh jwĩh míic wáac juibínitboó queét chénewã jáap juibínitdih nin pah ĩt jípónih jwãáh naáwáp wat jĩ:

—Jwĩ Maáh át boo pud jũóh tagaá! Pedrodih át jígohop wat be, buca, ĩt niijíp wat jĩ.

35 Páant ì niijíchah joinít, queét jáap juibínitbut namádih ì bejechah, queétdih ded pah ã yapatjidih ìt naáwáp wut jĩ. Jesús pan dahdih úbhnit, ã dajachah, caandíh ì beh enatjidihbut ìt naáwáp wut jĩ.

*Jesús ã bohénitjidih ã jíghat
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)*

36 Páant ì naáwát tacjeh, ì cātíh Jesús ãt jígh ñuhup wut jĩ.

—¿Ñi jum caá? Dios ã túyat ñijeéh ã jum naáh, queétdih ãt niijíp wut jĩ.

37 Páant ã niijíchah joinít, “Áih dadahjidih enna caá jwĩ chãjap”, niij jenah joinít, tubit ìt úmup wut jĩ. 38 Páant ì úmúchah, queétdih nin pah ãt jwúub niijíp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá ñi úm? ¿Dépanihna ‘Nin Jesús nihcan caá’, ñi niij jenah joi? 39 Wíih téihyanadih, wíih jíthchanadihbut ì péhwtjji ítnadih ñi eneeé. Weemdíh ñi teo joyoó. Pánih teo joinít, ñi jéihbipna caá. Dadahjeh wã jumúchah nihna, ñita jéih teo joicán tagaá. ¡Weemjéh tigaá! Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

40 Páant niijnít, áih téihyana, jíthchanadihbut, queétdih ãt júutap wut jĩ. 41 Obohjeéhtih, páant ã júutúchah yuhna, búdí wēina, en wúhi bejnit, páantjeh ìt túi jenah joi jwúhcap wut jĩ. Páant ì túi jenah joicátdih ennit,

—¿Jeémát ñi bíbohcan niít? Jesús ãt niijíp wut jĩ.

42 Páant ã niij úbúchah joinít, diibáni queejdíh caandíh ìt wúhup wut jĩ. 43 Páant ì wúhúchah úbnit, queét nihát ì enechah, ãt jeémép wut jĩ. 44 Pánih jeémp péanit, Jesús queétdih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Ñijeéh jum jwuhna, ded pah wã yapat pínahdih yeebdíh wã naáwáp jĩ. Moisés ã daacátji, Dios naáwátdih naóh yapanit ì daacátji, David Salmos ì niijní ã daacátjidihbut bíic yoobó weemdíh yapat ã náahap be, ãt niijíp wut jĩ.

45 Páant niijnít, Dios naáwátdih jwúub bohénit, nin pah ãt niij beh joyánap wut jĩ:

46 —Dios naáwátdih daácnit nin pah ìt niij naóh daacáp tajĩ. ‘Dios ã wahni pínah Cristo yeejép yapnit, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, ã jwúub boo pud júóhbirna

caá.* 47 Páant, ã boo pud júúwát túttimah, cãacwã ì yéejatdih cãdahnit, túiniboodíh ì túut numát pínah niijná, nihát baácdih moondíh áih túini doonádih ì naóh peét bejbipna caá. Páant ì túut numáchah, Diosboó ì yéejatdih ã yoh wúhbirna caá. Jerusalén tútchidih moondíh ì jwíih naóhbirna caá. Túttimah, nihát baácdih moondíhbut ì naóh peét bejbipna caá’, ìt niij daacáp tajĩ. 48 Pánihna, yeéboó ded pah weemdíh ã yapatdih ennitji, bitadih túi naáwát caá náahap. 49 Dios ã niijníji yeebdíh teo wáacni pínah Túini Espíritudih weémboó yeebdíh wã wahbirna caá. Pánihna, wã wahni pínahdih nin tútchidih ñi pái jwuhúú, Jesús ã bohénitdih ãt niijíp wut jĩ.*

*Jesús jeáboó ã púuh laab béjat
(Mr 16.19-20)*

50 Páant niij péanit, Jesús Jerusalén tútchimant Betania tútchi pebh queétdih ãt numah bejep wut jĩ. Caanná juibínit, áih téihyajíh júut ñahanit, “Dios yeebdíh ã túi teo wáaca naáh”, queétdih ãt niijíp wut jĩ. 51 Páant niij péanitjeh, jeáboó ãt púuh laab béjep wut jĩ.* 52 Páant ã púuh laab béjechah ennit, caandíh ìt wēi naáwáp wut jĩ. Túttimah, búdí wēinit, Jerusalén tútchiboó ìt jwúub bejep wut jĩ. 53 Pánihna, caanjíh jumna, yeó jáap jumat pah Dioíh muná bejnit, Diosdíh ípí wēi naáwáp wut jĩ.

Páant bóojeh tigaá weém Lucas wã daacát.

* 24:46 Is 53.1-12; Os 6.2 * 24:49 Hch 1.4 * 24:51 Hch 1.9-11

SAN JUAN

Dios biíc dih jumni nin baácboó ã cãac jummat

¹ Biíhmahjeh ded pah Dios ã jummatdih naóhni pínah, Cristo, Diosjeéh átát jummap wut jĩ. Caán Cristo Dios yoobát át jummap wut jĩ. ² Nin baác dih Dios ã chãjat pínah jãtih, Cristo Diosjeéh átát jummap wut jĩ. ³ Caan wát jĩ nin baác dih jumni pínahdih át chãjap wut jĩ. Nin baác dih, jeádih, ni hatdih Dios caandih át chãjat túutup wut jĩ. Pánih chãjat túutnit, cãacwãdihbut caandih át chãjat túutup wut jĩ. Páant ã wutuchah, Cristo ni hatdih át chãj beedánap wut jĩ. Bũ jwĩ ennidih, jwĩ enca naáhdihbut ã chãjcah, ni hat ãta wihcan tagaá.* ⁴ Cristo tigaá ni hatdih báadhdani. Jiiátjĩh jwĩ jii enat pah, jwĩ íip ded pah ã jummatdih caán jwiít cãacwãdih ã túi jéihyana caá. ⁵ Chei jwĩ jéih encat pah, yéej chãjna, jéih encannit panihnit jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, Cristoboó jiiát panihni jumna, jwiít dih túi ennit panihnit ã chãjna caá. Pánihna, dupúátboó jiiát dih ded pah ã jéih dubacat pah, dedé yéejatbut Cristoboodih ded pah ã jéih yap yohcan caá.

⁶⁻⁷ Cãacwãdih daabáni Juan wut jumnidih Diosboó ã wahní Cristoih doonádih át naóh waawát túutup wut jĩ, cãacwã caandih joinít, Cristodih í túi jepahat pínah niijná.* ⁸ Caán Juan Cristo át nihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, Cristo baabát panihni ã jummatdih naóhni Juan át jummap wut jĩ. ⁹ Caán Cristo baabát panihni, ni hat cãacwã Diosdih í jéihyat pínah niijná, nin baácboó át jũwúp wut jĩ.

¹⁰ Dios nin baác dih chãjna, caán Cristo biíc dih í chãjap wut jĩ. Pánih chãjni Cristo ã jumuchah yuhna, nin baác dih moónboó caandih í jéihcap jĩ. ¹¹ Nin ã chãjni baác dihjeh át cãac jummap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ã cãac jumuchah yuhna, ã chãjni baác dih jumnitboó caandih í náahcap jĩ. ¹² Páant í náahcah yuhna, biquína caandih

jepahnitdih Dios ã weh pah át chãjap wut jĩ. Caandih jepahnitboó bácah, yoobóp dih ã weh yoobát tigaá í jummap. ¹³ Páant niij naóhna, jwiít jwĩ weh jumíhat dée panihcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó Cristodih jepahnitdih biíc weh pah ã chãjna caá.

¹⁴ Pánihna, Cristo ã cãac jummat túttimah, jwĩjeéh ã jummap jĩ. Páant ã jumuchah ennitji, cãacwãdih oinit, yoobóp dih naóhni ã jummatdih jwĩ jéihna caá. Caán Dios wũh biícjeh jumna, Dios ã wēpat ã túyatbut caandih ã jummap jĩ. Pánihni ã jumuchah, jwĩ túi jéihna caá.* ¹⁵ Juan Daabániboó cãacwãdih daabána, Cristo ã jũwúchah ennit, nin pah ã niij naawáp jĩ: “Con caá yeebdih wãpĩ naóhni. Obohjeéhtih, weém wã cãac jummat pínah jãtih, caán átát jummap wut jĩ. Nin baác ã jummat pínah jãtihbut átát jummap wut jĩ. Pánihna, caán weem cháh ã jumna caá”, Juan cãacwãdih ã niijp jĩ.

¹⁶ Caán Cristo wēpni jumna, jwiít dih búdí oinit, dawá láa ã túi teo wáacap jĩ. ¹⁷ Dios ã wutadidh Moisésboodih áih cãacwãdih át naóh yapaat túutup wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesucristoboó Dios cãacwãdih búdí ã oyatdih, ã naawát túi yoobóp dih ã jummatdihbut naóh yapanadidh át jũwúp tajĩ. ¹⁸ Obohjeéhtih, Diosdih jwiít cãacwã jwĩ jéih encan caá. Pánihna, Dios wũh biícjeh ájeéh jumniiji nin baácboó cãac jumnit, ded pah ã íip ã jummatdih jwiít dih ã jéihyanap jĩ.*

Juan Daabánidih bita í wũbh joyát (Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

¹⁹ Jerusalén tútchidih moón jwĩ maátaboó sacerdotewãdih, Dioih muúboó teonitdihbut Juan Daabáni pebhna “¿Déhe tigaá meém?” niij wũbh joyát túutna, í wah bojop tajĩ. ²⁰ Páant í niij wũbh joyóchah joinít, Juanboó nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Yoobóp dih yeebdih wã naóhna caá. Weém, Dios ã wahní Cristo nihcan caá, ã niij jepahap jĩ.

²¹ —¿Caán láa bácah déhe tigaá? ¿Meém Cristo nihcan, Elíasji niit?* í niij wũbh joyóp jĩ.

—Nihcan caá, queédih ã niij jepahap jĩ.

* **1:3** Gn 1.1-3; Sal 33.6; Pr 8.22-31; Col 1.15-17; He 1.2; 1 Jn 1.1; Ap 19.13 * **1:6-7** Mt 3.1; Mr 1.4; Lc 3.1-2 * **1:14** 1 Jn 1.2 * **1:18** Mt 11.27; Lc 10.22 * **1:21** Mal 4.5 * **1:21** Dt 18.15,18

—¿Dios naáwátdih naóh yapani ã jũóhbipna caá', jwĩ ñowã ã niijní niít?*' ã niij wábh joyóp jĩ.

—Obohjeéhtih, weém caán nihcan caá, ã niij jepahap jĩ.

²² —¿Caán láa bácah déhe tigaá meém? Jwiít dih biícmantjeh ma naáwá, jwiít dih wábh joyát tũutnit dih jwĩ túi naáwát pínah niijná. ¿Ded pohba tigaá ma yoób jum? ã niij wábh joyóp jĩ.

²³ Páant ã niij wábh joyóchah joinít, nin pah queétdih ã niij jepahap jĩ:

—Weemdih jenah joiná, Isaíasji nin pah át niij daacáp tajĩ: 'Biíc cãac mũá wihcapboó nin pah ã niij wẽp naóhbipna caá: "Jwĩ Maáh ã jũúwát pínah jãtih ñi yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodih túut ñumnit, caandih ñi túi páñaá", ã niijbipna caá', át niij daacáp tajĩ.* Páant ã niij daácniji caá weém, ã niijíp jĩ.

²⁴⁻²⁵ Páant ã niijíchah joinít, biquína fariseowã wábh joyát tũutnit ã wahnitboó nin pah ã jwũub niij wábh joyóp jĩ:

—Meém Cristo nihcan, Elíasjibut nihcan, Dios naáwátdih naóh yapani pínah nihcan, ¿Caán láa bácah dépanih tigaá meém cãacwãdih ma daabá? ã niijíp jĩ.

²⁶ Páant ã niijíchah joinít, Juanboó queétdih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Weém cãacwãdih mahjĩhjah wã daabána caá. Obohjeéhtih, biíh ñi beh enca naáh ñi cãtíh ã jumna caá. ²⁷ Caán wã tãttimah jũóhni chah wẽpni caá. Pánihna, caandih jenah joiná, 'Weém oboh jumni caá', wã niij jenah joiná caá, ã niijíp jĩ.

²⁸ Betania tãtchi Jordán muj conanaamánt Juan cãacwãdih ã daabánapdih queét páant ã niij míc wéhenap jĩ.

"Oveja wábh panihni Jesús ã jumna caá", Juan Daabáni ã niiját

²⁹ Daanimant bóo yeó jáapdih Jesús ã niijní ã pebhna ã dei jumyáchah ennit, jwiít caandih joinít dih Juan Daabáni nin pah ã niij naáwáp jĩ: "Ñi enee. Con jũóhni Dios ã wahní oveja wábh panihni caá. Jwiít judiowã jwĩ yéejat yohat túut niijná, oveja wábh dih sacerdotewãdih jwĩ mawat tũutna caá. Páant ã chãjat dée panihni, con Dios

ã wahnidihbut cãacwã ã mao yohbipna caá. Pánih wãnnit, nihat baácdih moón jwĩ yéejatdih ã yoh wáhbipna caá. ³⁰ Con caá yeebdih wãpĩ naóhni. 'Wã tãttimah jũóhni wã cãac jummat pínah jãtih jumniiji weem cháh ã jummatdih caá', yeebdih wãát niijíp jĩ. ³¹ Caán láa, weembát Dios wábh ã jummatdih wã jéih jwãhcap jĩ. Obohjeéhtih, panih jéihcan yuhna, yeéb wã déewã caandih ñi túi jéihyat pínah niijná, yeebdih mahjĩh wã daabánap be", ã niijíp jĩ. ³²⁻³³ Páant niij péanit, Juan jwiít dih nin pah ã jwũub niij naáwáp jĩ: "Wã daabáát pínah jãtih weembát caandih wã jéih jwãhcah, weemdih daabáát tũutni nin pah ã niij naáwáp jĩ: 'Jop pah jígozni Túini Espiritu jeámant dei jũóhni, biíc newédih ã jaamáchah enna, "Caán Dios ã wahní caá", ma niij jéihbipna caá. Caánboó mahjĩh daabáát panihni Túini Espiritu ã wẽpatdih búdí ã wáhbipna caá', weemdih ã niijíp jĩ.

³⁴ Pánihna, Túini Espiritu, jop pah jígozni, dei jũóhni, caandih ã jaamáchah, wã enep be. Pánih ennit, con Dios ã wahní ã jummatdih jéihna, 'Yoobópdih Dios wábh caá', yeebdih wã niij naóhna caá", jwiít dih Juan ã niijíp jĩ.

Jesús ã jwĩh bohénit pínahdih ã ñíwat

³⁵⁻³⁶ Daanimant bóo yeó jáapdih, jwiít chénewã Juan Daabáni ã bohénit, caán biícdih jwĩ ñuhuchah, Jesús ã yap bejechah ennit, nin pah jwiít dih ã niij naáwáp jĩ:

—Condih ñi enee. Con tigaá Dios ã wahní oveja wábh panihni, ã niijíp jĩ.

³⁷ Páant ã niijíchah joinít, jwiít Jesús dih jwĩ ñuún pée bejep jĩ. ³⁸ Páant jwĩ ñuún pée bejechah, tac páud ennit, jwiít dih nin pah ã niij wábh joyóp jĩ:

—¿Jũúh, dedédih tigaá ñi bid? ã niijíp jĩ.

—¿Bohéní, deh tigaá meém ma jum? caandih jwĩ niijíp jĩ.

³⁹ —Wãjeéh ñi jũúwá, jwiít dih Jesús ã niij jepahap jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ã jummatdih jéihyat túut niijná, ãjeéh jwĩ bejep jĩ. Cheyeh jwãáhnitji caandih jwĩ pej jum táwup jĩ.

⁴⁰ Jwiít chénewã Juan Daabáni ã niijíchah joinítji Jesúsjeéh bejnit, weém Andrésjĩh jwĩ jumap jĩ. Andrésboó Simón Pedro ã úud jĩ.

* 1:23 Is 40.3

41 Waícanjeh Andrés weép jeñédih bididih ã bejep jĩ.

—Mesías jwĩ niijní, Dios ã wahnidih jwĩ jwāáap be, át niijíp wut jĩ. Griegowāboó Dios ã wahní niijná, ‘Cristo’ ĩpĩ niijná caá.

42 Páant niijnít, Andrés Simóndih jwĩ pebhna át ñamah jūúwáp tajĩ. Páant ã ñamah juyáchah, Jesús Simóndih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Meém Simón, Juan ã wūúh caá. Obohjeéhtih, meém Cefas wūt búudhni ma jumbipna caá,** ã niijíp jĩ. Jwiít judíowā “Cefas” jwĩ niijnídih griegowāboó “Pedro”, ĩpĩ niijná caá. Páant niijnídih “Jee dáh panihni”, niijná caá jwĩ chājap.

Jesús Felipedih Natanaeldihbut “Wājeéh ñi jūúwá”, ã niiját

43 Daanimant bóo yeó jáapdih Jesús Galilea baácna jwiítidih ñamah bejna, Felipedih jwāáhnit:

—**Wājeéh ma jūúwá,** caandíhbut ã niijíp jĩ.

44 Felipeboó Betsaida wūt jəmni tátchidih bóo ã jəmup jĩ. Andrés Pedrojĩh caán tátchidih moon múntih ĩ jəmup jĩ.

45 Páant Jesús caandíh ã niijíchah joinít, Felipeboó Natanaeldih jwíh bididih ã bejep jĩ. Caandíh jwāáhnit,

—Moisés ã naóh daácniji, bita Dios naáwátdih naóh yapanitbut ĩ daácnijidih jwĩ jwāáhna beé. Jesús Nazaret tátchidih bóo José wūúh caá, Felipe caandíh át niijíp wut jĩ.

46 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yuhna, Natanaelboó nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Páant, Nazaret tátchi oboh jəmni tátchi ã jəmuchah, ded caán tátchidih bóo cāacwādh teo wāacni pínah ã wihcan niít, át niijíp wut jĩ.

—Caán láa bácah, meemjéh tih enedih ma jūúwáp, Felipe át niij jepahap wut jĩ.

47 Páant niijnít, Jesús biícdih jwĩ jəmupna át ñamah jūúwáp tajĩ. Páant, ĩ jūúwáchah ennit, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Con jūóhni, yoobópdih táini judío cāc caá. Caandíh dedé yeeat ã wihcan caá,** Natanaeldih enna, jwiítidih ã niijíp jĩ.

48 Páant ã niijíchah joinít, Natanaelboó caandíh nin pah ã niij wūúh joyóp jĩ:

—¿Ded pah tigaá weemdíh ma táni jéih? ã niijíp jĩ.

—**Meemdíh Felipe ã naáwát pínah jātih, higuera nah pújdih ma chúuduchah, wāát enep be,** Jesús caandíh ã niij jepahap jĩ.

49 —Bohéní, meém Dios wūúh caá. Jwiít judíowā jwĩ Maáh pínah caá, Jesúsdiñ ã niijíp jĩ.*

50 —‘Higuera nah nump ma chúuduchah, wā enep be’, wā niijíchah joinít, ‘Dios wūúh caá meém’, ¿ma niij jenah joí niít? Páant meemdíh wā enatji chah wā chājachah, ma enbipna caá, Natanaeldih Jesús ã niijíp jĩ.

51 Páant niijnít, nin pah jwiít niñatdih ã jwūub niijíp jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Jeáboó wātñi pah ã jəmuchah, weém niñat cāacwā úd jeñé namá panihni wā chājnidih Dioíh ángelwā aab béjnit, ĩ jwūub dei jūúwáchah, ñi enbipna caá,* Jesús ã niijíp jĩ.

2

Caná tátchidih moón ĩ téihya chéwat

1-2 Chéne yeó jáap táttimah, Galilea baác Caná tátchidih, téihya chéwat ã jəmup jĩ. Pániñna, Jesúsdiñ ĩ bidichah, jwiítbut ájeéh jwĩ bejep jĩ. Jesús ĩn jwĩ jātih caán munná mitát juibínaj tajĩ. 3 ĩ táni wēi babhbachah, ĩñ jiwá iguúh mac át beedáh bejep wut jĩ. Páant ã beedéchah, Jesús ĩn caandíh nin pah mi niijíp jĩ:

—Wūúhá, jáantjeh ĩñ jiwá iguúh mac ã beedáh bejep be, mi niijíp jĩ.

4 —**Naá, ¿dépanih tigaá weemdíh páant ma niij? Wā tewat pínah ã juibí jwuhna caá,** Jesús ã niij jepahap jĩ.

5 Páant ã niij jepahachah joiná yuhna, ã ĩnboó queét teo wūñitdih nin pah mit niij wutji taga:

—Wā wūúh ded pah yeebdíh ã wutat pah ñi chājap, mit niijí taga.

6 Caanjĩh seis dahwani wáam dahna ã jəmup jĩ. Biíc wáam búdí jāaj cómoh pah bóo ã jəmup jĩ. Jwiít judíowā Dios ã wutatji pah jwĩ téih chocat túut niijná, páant bóo dahdih mah yáac yáwaat pínahdih jwĩpĩ bíbohó

* 1:49 Mt 16.15 * 1:51 Gn 28.12

jĩ. Pánihna, caán m̄udíh moonbút caan dáhnadih ĩ bíbohoh jĩ.

⁷ Pánihna, queét teo w̄hñitdih nin pah Jesús ã niij w̄utap jĩ:

—**Mahdih ub j̄óhñit, caán wáam dah-nadih ñi yáac yáwanaá, ã niijíp jĩ.**

Páant ã niijíchah joinít, teo w̄hñit caán wáam dahnadih mah ĩ túi yáac yáwanap jĩ. ⁸ Páant ĩ yáac yáwaat túttimah, Jesús queétdih nin pah ã jw̄ub niij w̄utap jĩ:

—**B̄u caandíh tóih ubnit, yeebdíh w̄utnidih ñi j̄uibí w̄hñú, ã niijíp jĩ.**

Páant ã niijíchah joinít, caandíh tóih ubnit, ĩ maáhdih ĩ j̄uibí w̄hñup jĩ.

⁹ Obohjeéhtih, queét mahdihjeh ĩ yáacnijidih Jesús ã túut n̄umúchah, jiwá iguáh mac yoobát át bejep tajĩ. Pánihna, queétdih w̄utniboó caan mácdih ã jw̄ih babh joyóchah, dedmant ĩ ubatjidih át jéihcap wat jĩ. Obohjeéhtih, caandíh teo w̄hñitboó mahjeh ĩ yáacatjidih ĩ jéihyep jĩ. Pánihna, queétdih w̄utni babh joinít, téihya chéonidih ã j̄úwát túutap jĩ. ¹⁰ Caán ã j̄uyúchah, teo w̄hñit ĩ maáh nin pah ã niijíp jĩ:

—Jw̄i bidnitdih caán yoobát macdih jw̄ipĩ jw̄ih w̄hna caá. Pánihat túttimah, ĩ babh yáwachah ennit, j̄u macdih jw̄ipĩ ñ̄uñ tóihna caá. Obohjeéhtih meémboó páant mat ch̄ajat túutcan tagaá. Caán yoobát macdih tóihcanjeh, j̄u macboodíh mat jw̄ih tóihyat túutap taga. Pánihat túttimah, b̄u caán yoobát macboodíh mat w̄hat túutap taga, teo w̄hñit ĩ maáhboó téihya chéonidih ã niijíp jĩ.

¹¹ Pánih ch̄ajna, Galilea baác Caná tútchidih ã jw̄ih w̄ep ch̄aj júutap jĩ, “Dios w̄uh caá”, c̄aacwã ĩ niiját pínah niijná. Pánihna, “Caán Dios ã wahni yoobát caá”, jw̄iit ã bohénit caandíh jw̄i niij jenah joí jw̄ihhip jĩ.

¹² Túttimah, Capernaum tútchina Jesús jw̄iitdih ã ñamah bejep jĩ. Páant ã ñamah bejehah, ã ín, ã úudw̄abut jw̄ijeéh biícdih ĩ bejep jĩ. Caanná j̄uibínit, daocánni yeó jáap jw̄i jum jw̄uhap jĩ.*

Júb ch̄ajnitdih Dioíh m̄umánt Jesús ã ñ̄uñ bácaat

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Pascua yeó jáapna ã toáh j̄úwúchah jéihñit, dawá jw̄i déewã Jerusalén tútchina ĩ bejep jĩ.* Jesúsbut jw̄iitdih caanná ã ñamah bejep jĩ. Caanná j̄uibínit, Dioíh m̄uná enedih jw̄i bejep jĩ. ¹⁴ Caán m̄udíh jiwíwã, ovejawã, jopw̄adihbut júb ch̄ajnitdih Jesús ã enep jĩ. Bitabut dinero júdudih túut n̄umñit ĩ ch̄uuduchah, ã enep jĩ. Queét túut n̄umñitboó c̄aacwãdih búdí n̄umná ĩt ch̄ajap tajĩ. ¹⁵ Pánihna, caanj̄ih jumni t̄opnadih ubnit, caánboó jumnit c̄aacwãdih ĩh ñ̄h̄upw̄adihbut ã p̄ui ñ̄uñ bácanap jĩ. Dinero túut n̄umñit ĩ ch̄uudat páhana, ĩh cáagat naanádihtut ã too yoh áacanachah, ĩh dinero júduna ã p̄uo yóh ñ̄ajap jĩ. ¹⁶ Pánihna, jopw̄adih júb ch̄ajnitdih nin pah ã niij j̄uhñup jĩ:

—**Ñíih jopw̄adih ñi ub bac bejeé. Nin wã ípdih úbát m̄udíh júb ch̄ajat m̄ú ñi ch̄ajca bojoó, Jesús ã niijíp jĩ.**

¹⁷ Jesús páant ã niijíchah joinít, Dios naáwátidih naóh yapani ã daacátjidih jw̄i náhninap jĩ. “Dios wã Maáh, míih m̄udíh búdí wã oina caá. Pánih oina, caandíh yeejép ĩ ch̄ajachah ennit, búdí wã íjna caá”, át niij daacáp tajĩ.*

¹⁸ Jesús páant ã ch̄ajachah ennit, jw̄i maáta caandíh nin pah ĩ niij j̄uhñup jĩ:

—¿Dépanihna queétdih páant ma ñ̄uñ yóh baca? Meemdíh Dios páant ã ch̄ajat túutuchah, c̄aacwã ĩ ch̄ajca naáhdih ma ch̄aj júutá, jw̄i jéihyat pínah niijná, Jesúsdiħ ĩ niijíp jĩ.

¹⁹ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—**Nin m̄udíh ñi yohochah, biíc peih-canni yeó jáap túttimah, yeéb ñi yohni m̄ujídih wã jw̄ub ámohbipna caá, ã niijíp jĩ.***

²⁰ Páant ã niijíchah joinít, queét maáta caandíh nin pah ĩ niij úbh joyóp jĩ:

—Cuarenta seis jópchi nin m̄udíh teona, ĩt péanap tajĩ. Obohjeéhtih, ¿meémboó biíc peihcanni yeó jáapbitjeh teona, ma ámoh péami naniit? ĩ niijíp jĩ.

* 2:12 Mt 4.13 * 2:13 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8 * 2:17 Sal 69.9 * 2:19 Mt 26.61; 27.40; Mr 14.58; 15.29

21 Obohjeéhtih, caán m̄udíhjih niijcán, áih bácahdih niijná át chājap tajī. Páant ā naáwáchah yuhna, maáta ī jéihcah, jwiítb̄at jwī jéih jwuhcap jī. 22 Pánihna, w̄unniiji Jesús ā boo p̄ud j̄úwát túttimah, jwiít ā bohénitboó páant ā niijátjidih náhninit, jwī beh joyóp jī, b̄uca. Dios naáwátidih ī daácniji náodih, Jesús ā niijátjidihb̄at “Caán yoobópdi h tiguaá”, jwī niij jéihyep jī.

Cāacwā ī jenah joyátidih Jesús ā jéih beedáat

23 Pascua yeó jáapdi h Jesús Jerusalén tútchiboó ā jum̄ap jī. Pánih jum̄nit, jwiít cāacwā jwī jéih chājca naáhdih Dios ā wēpatjīh Jesús ā chājachah ennit, “Caánboó Dios ā wahn̄i Cristo caá”, dawá ī niij jenah joyóp yuh jī. 24 Obohjeéhtih, ded pah ī jenah joyátidih jéihnit, “Weemdíh yoobópdi h ī jepahcan caá”, Jesús át niij jéihyep tajī. 25 Pánihna, caanjéh cāacwā ī jenah joyátidih táí jéih beedáni jum̄na, bita ded pah ī jenah joyátidih caandíh w̄ubh joyát ā wihcap jī.

3

Nicodemo

1 Nicodemo, fariseo, jwiít judíowā jwī maáta poómpdi h bóo w̄ut jī. 2 Jesucristo Jerusalén tútchiboó jum̄ láa, chei tac yoób dée, Nicodemo Jesúsdi h enedih át jwibínap w̄ut jī. Pánih jwibínit, nin pah át niijíp w̄ut jī:

—Bohéní, Dios jwiítidih ma bohéat pínah niijná, meemdíh ā wahatdi h jwī jéihna caá. Pánih wahn̄it, majeéh ā jum̄atdi h b̄at jwī jéihna caá. Majeéh ā wihcah, jwiít cāacwā jwī jéih chājca naáhdih mata jéih chājcan tagaá, át niijíp w̄ut jī.

3 Páant ā niijíchah joinít, Jesús caandíh nin pah át niij jepahap w̄ut jī:

—Yoobópdi h meemdíh wā naóhna caá. Ded jáap cāac jum̄ni panihni jwúub jum̄can, ded pah Dios ā maáh jum̄atdi h ā jéihcan niit, át niijíp w̄ut jī.

4 —Páant cāac behe ¿ded pah jáap cāac jum̄ni panihni ā jéih jwúub jum̄bi? ¿Ded pah ā íiníh w̄adahboó ā jéih jwúub waadbí? ¿Caandíh mi jwúub jéih weh jum̄ca niit? Nicodemo át niijíp w̄ut jī.

* 3:7 1P 1.3,23 * 3:8 Ec 11.5

5-6 —Cāacwājeh ī weh jum̄uchah, cāacjeh caá. Obohjeéhtih, Túini Espírituboó cāacwāih caolih w̄unni panihnidih ā booanachah, jwúub jáap cāac jum̄ni panihnit ī jum̄na caá. Jáap caolih jum̄ni panihnitjeh Dios weh ī jum̄na caá. Yoobópdi h meemdíh wā naóhna caá. Ded mahjīh daabácani, Túini Espiritu wihcanni, jáap panihni jum̄can, Dios ā maáh jum̄apboó ā jéih waadcán niit. 7 Yoobópdi h meemdíh wā naóhna caá: Meemdíh b̄at jáap cāac jum̄at panihni caá náahap. Caandíh páant wā niij naáwáchah, ‘¿Ded pah caán ā yapbi?’ ma niij w̄ubh joicá bojoó.* 8 Johlit johat panihni caá. Johlit ā j̄úwápmant ma jéihcan caá. Ā bejep pínahboobút ma jéihcan caá. Ā joh b̄ug láajatdi h jeh ma jéih enna caá. Pánihat pah, caolih w̄unni panihnitdi h Túini Espiritu ā booanachah, ded pah ā booaatdi h jéih encan yuhna, cāac ā túut n̄umátidih ma táí jéih enna caá,* Jesús át niijíp w̄ut jī.

9 Páant ā niijíchah joinít, Nicodemo Jesúsdi h nin pah át jwúub niijíp w̄ut jī:

—¿Ded pah niij naóh tiguaá ma chāj? Ma naáwátidih wā beh joicán caá, át niijíp w̄ut jī.

10 —¿Páant, meém judíowādi h bohéni yuhna, ded pah wā naáwátidih ma beh joicán? 11 Yoobópdi h meemdíh wā naóhna caá. Jwī jéihyatdi h, jwī enatdi h b̄at yeebdíh jwī naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, jwiítidih ñi joíhcan caá. 12 Nin baácboó ded pah ā jum̄atdi h wā naáwáchah, ‘Yoobópdi h ā naóhcan caá’, niijná, Dios pehb̄oó ded pah ā jum̄atdi h b̄at wā naáwáchah, biíc yoobó ñi niij jenah joibípna caá.

13 “Ded Dios ā jum̄apboó enedih aab béjniji jwúub dei j̄úohni ā wihcan caá. Obohjeéhtih, weémboó, ni hat cāacwā úud jeñé, caánboó wāpī jum̄ap jī. Pánihna, caanmánt dei j̄úohni weemjéh ded pah ā jum̄atdi h yoobópdi h wā jéih naóhna caá. 14-15 Jon jātih, Moisésji jum̄ láa, Dioíh cāacwā tútchi wihcapboó jum̄ jwuhna, caandíh ī j̄uhñuchah, dawá maiwādi h wahn̄it, queétjīh cāacwādi h át peéh chājap w̄ut jī. Mai pah jígohnidih ítahjīh Dios Moisésdi h át

chājat túutap wat jī. Caán mai pah jígohndih chāj péanit, máa nahdih búudhnit, át baad dóhdop wat jī. Pánihna, det Diosdih táí jenah joinít, caán ā baad dódhni mai pah jígohndih ennit, ít boonap wat jī.*Caán ā baad dóhdop pah, cruzboó péohnit, pud dodhnit, cāacwā weemdíh ī maobipna caá.*Pánihna, weém caán cruzboó wā wanuchah, det weemdíh táí jenah joinít, iiguipna bejnit déeji Diosjeéh páantjeh ī táí jumbipna caá”, Jesús Nicodemodih át niijíp wat jī.

Dios nihat cāacwādh bádí ā oyat

16 “Dios nihat cāacwādh bádí ā oina caá. Pánih bádí oina, queétdih ā peéh chājat déedih táí ubat túut niijná, weém ā wūúh biíc jumnidih ā wah deyanap jī. Páant ā wahachah, det weemdíh jepahnit iiguipna bejnit déeji Diosjeéh páantjeh ī táí jumbipna caá. 17 Dios cāacwādh yéejat peéh chājat túutna, weém ā wūúhdih nin baácboó ā wah deyacap jī. Obohjeéhtih, iiguipna ī bejat déedih queétdih wā táí ubat pínah niijná, ā wah deyanap jī.

18 “Weém ā wūúhdih det jepahndih Dios ī yéejat jīb ā peéh chājcan niít. Obohjeéhtih, det weemdíh ī jepahcah, queétdih ī yéejat jīb ā peéh chājipna caá. 19 Weém Dios wūúh baabát panihni nin baácboó jūóhna, ded pah cāacwā Diosjeéh ī táí jumat pínahdih wā jéihyaíhna caá. Obohjeéhtih, weém caán baabát panihndih cāacwā ī náahcap be. Ī chājat yeejép ā jumuchah, dápúát panihndihjeh ī náahap be. Pánihna, baabát panihndih náahcan, yeejép chājnit ī jumuchah, Dios queétdih ā peéh chājipna caá. 20 Nihat yéej chājnit ī yéej chājatdih cádahíhcan, páant ī chājatdih bita ī encat pínah niijná, baabát panhipboó ī jūúwíhcan caá.* 21 Obohjeéhtih, det Diosdih jepahnit baabápboó ī jūúwíhna caá, Dios ā wēpatjīh ī táí chājatdih bita ī enat pínah niijná”, Nicodemodih Jesús át niijíp wat jī.

Jesús ded pah ā jumatdih Juan Daabáni ā naáwát

* 3:14-15 Nm 21.9 * 3:14-15 Is 52.13; Jn 8.28; 12.32-34; 18.32 * 3:20 Job 24.13-17 * 3:24 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20 * 3:28 Jn 1.20

22 Túttimah, jwiít ā bohénitdih Judea baácna Jesús ā numah jib bejep jī. Caanná jib bejnit, caanjīh moón Diosdih ī jepahachah, queétdih ā daabánap jī. 23 Enón wāt jumni pebh Salim wāt jumapdh caan māj numahni ā jumuchah, Juanbat cāacwādh daabána át chājap wat jī. Queétdih ā daabáát pínah niijná, dawá ā pebhna ít juibínap wat jī. 24 Caán láa Juan Daabánidih jwī maáta ī teo jwahcap jī.*

25 Biquína Juan Daabáni ā bohénit biíc jwī déejīh ded pah jwiít judíowā jwīpī daabáátdih míic wéhena ít chājap wat jī. 26 Pánih míic wéhe péanit, Juan pebhna juibínit, ā bohénit caandíh nin pah ít niij wábh joyóp wat jī:

—Bohéní, Jordán muj conanaajīh majeéh jumniyi ‘Caán caá weemdíh chah jumni’, ma niijníjiboó buu cāacwādh daabána caá ā chājap. Páant ā daabánachah, nihat caan pébhna míicjeh bejna caá ī chājap, Juandih ít niijíp wat jī.

27 Páant ī niijíchah joinít, Juan nin pah át niij jepahap wat jī:

—Diosboó weemdíh ā jwíh daabáát túutap jī. Pánihna, buu caandíh jwah daabáát túutnit, ā pebhna cāacwādh ā bejat túutna caá. 28 ‘Weém Cristo nihcan caá’, wā niijíchah, yeéb ñi joiná beé. Obohjeéhtih, Cristo jātīh weemdíh Dios ā wahap jī.* 29 Pánihna, ājeéh cāacwā ī bejchah enna, bádí wā wēina caá. Nin panihat dée caá: Téihya chéonih pínahboó mi áajeéh mi bejchah ennit, ā pej jumniboó bádí ā wēina caá. Páant ā pej jumni ā weñat pah mun tigaá, weembát Jesúsdi h ī táí péenachah ennit, bádí wā wēina caá. 30 Pánihna, cāacwā weemdíh péé cádahnit, Cristobodíh jwúub táí péeat caá náahap, Juan queétdih át niij jepahap wat jī.

Dios wūúh japmant jūóhni ā jumat

31 Páant niij naóh péanit, nin pah Juan ā bohénitdih át jwúub niij naáwáp wat jī: “Jeámant jumniyi nin baácboó dei jūóhni nihatdih ā táí jéih beedána caá. Obohjeéhtih, jwiít cāacwā nin baácboó jumnit, nin baácdhjeh ded pah ā jumatdih jéihnit,

jwĩ naóhna caá. Caán Dios ã wahni-boó jwiít cãacwã chah jéihni ã jumna caá. ³² Ded pah ã enatji, ã joyátjidihbut jwiít dih ã naóhna caá. Páant ã naáwáchah yuhna, cãacwãboó ã naáwátdih ã joíhcan caá. ³³ Pánihna, jeámant jũóhni ã naáwáchah, ded táí joiní ‘Dios yoobópdi naóhni caá’, ã niij jéihna caá. ³⁴ Dios ã wahni Cristodih áih Túini Espíritudih búdí yoobát ã wãhup be. Pánihna, Cristo Dios naáwátdih yoobópdih ãpĩ naóhna caá. ³⁵ Dios ã wũúhdih búdí oinit, caandíh nihat ã maáh ã jummat táutna caá. ³⁶ Dios wũúhdih ded jepahni Diosjeéh páantjeh ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã wũúhdih yap yohniboodíh íjnit, Dios búdí ã peéh chãjachah, ãjeéh ã wihcan niít”, Juan ãt niijíp wut jĩ.

4

Jesús Samaria baácdih bólijth ã míic wéheat

¹ Juan chah dawá cãacwã Jesús dih péenit dih ã daabáát dooná dih fariseowã ãt joyóp wut jĩ. ² Obohjeéhtih, Jesús pohba ã daabácan jĩ. Jwiít ã bohénitboó jĩ cãacwãdih jwĩ daabánap jĩ. ³ Fariseowã ã jéihyat dooná dih joinít, Jesúsboó Judea baácdih jumni ji Galilea baácna jwiít dih ã numah bejep jĩ.

⁴ Caanná bejna, Samaria baácdih yap bejat táut jwĩ chãjap jĩ. ⁵ Pánih yap bejna, Samaria baácdih bóo Sicar tátchina jwĩ juibínap jĩ. Caan pébh jwĩ nu Jacob ã wũúh Josédih ã wũhni ji baácbít ãt jumup wut jĩ. ⁶ Caanjth Jacobwãji ã mah tóihyat íit ã jumup jĩ. Pánihna, Jesúsboó yuúp jũóhni ji chũná, yeó jáap tac yoób caán íit pebh ã choó chũndap jĩ. ⁷⁻⁸ Páant ã choó chũndat pónih, jwiít ã bohénitboó tátchina jeémát jíib chãjadih jwĩ aab béjep jĩ. Caanjth Jesús ã chũnduchah, Samaria baácdih bóli mah tóhyodih mit dei juibínap wut jĩ. Páant mi mah tóhyochah, Jesús nin pah caántdih ãt niijíp wut jĩ:

—**Weemdíh mah ma wũhúú**, ãt niijíp wut jĩ.

⁹ —Meém judío cãac caá. Weémboó Samaria baácdih bóli caá. ¿Dépanih tigaá weemdíh mah ma wũbh? Jesús dih mit niij

jepahap wut jĩ. (Jwiít judíowã Samaria baácdih moondíh jwĩpĩ eníhcap jĩ. Pánihna, páant mit niijíp wut jĩ.)*

¹⁰ Páant mi niijíchah joinít, Jesús caántdih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ:

—**Dios meemdíh ã teo wáacat déedih jéihcan, meemdíh mahdih wũbhnidihbut ma jéihcan caá. Pánih jéihna nihna, ‘Mah ma wũhúú’, weémboodíh mata niij wũbh tagaá. Caán wã wũhíhni mah panihnidih ma babhbachah, míh caolih áta táí boo tagaá, ãt niijíp wut jĩ.**

¹¹ —¿Dépah niij tigaá páant ma niij? Nin mah tóhyat íit numah bóo caá. Mah tóhyat pínah wáam dah bíbohcan, ¿deh tigaá caolih dih boocat táutni mah ma wũbh? ¹² Jwĩ nu Jacobji, ã wehbut, íih nuápwã bícdih nin íit dih mah wũbh, íit babhcap wut jĩ. Áihjidih jwiít ã jaimená dih ãt wũhup wut jĩ. ¿Pánihna, jwĩ nu Jacobji chah wẽpni niít ma jumup, páant ma niijná? mit niijíp wut jĩ.

¹³ —**Ded nin íit dih bóo mahdih babhni ã jwũub taca joótbipna caá, páant mantih.**

¹⁴ **Obohjeéhtih, weém wã wũhni mah panihnidih babhna, chéneji ã taca joótcán niít. Ded wã wũhni mah panihnidih babhna, Diosjeéh páantjeh ã táí jumbipna caá. Meo waó cáahdih mah nooj bácní ã jõpcat pah wã wũhni mah panihni ã beedcán niít, Jesús caántdih ãt niijíp wut jĩ.***

¹⁵ —Caán láa bácah, caán ma niijní mahdih weemdíh ma wũhúú, jwũub taca joótcáh, ninboó yeó jáap jummat pah mah tóhyodih wã jũóhcat pínah niijná, mit niijíp wut jĩ.

¹⁶ —**Majeéh bóodih ma bidbi jwũhúú**, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

¹⁷⁻¹⁸ —Obohjeéhtih, weém áa wihcannih caá, mit niij jepahap wut jĩ.

—**Yoobópdih tigaá ma niijíp. Obohjeéhtih, cinco neoná caá ma weha mánaji. Wu majeéh jumni ma áa yoobát nihcan caá. Pánihna, ‘Weém áa wihcannih caá’, ma niiját yoobópdih tigaá, Jesús caántdih ãt niijíp wut jĩ.**

¹⁹ —Meémboó Dios naáwátdih naóh yapani nacaá. ²⁰ Pánihna, yoobópdih wã

* **3:35** Mt 11.27; Lc 10.22 * **4:5** Gn 33.19; Jos 24.32 * **4:9** Esd 4.1-5; Neh 4.1-2 * **4:14** Is 44.3; Jer 2.13; 17.13; Jn 7.37-39

jéihyat pínah niijná, weemdih ma naáwá: Con jeená jwī n̄owāji Diosdih ipī uúbup wut jī. Obohjeéhtih, ‘Jerusalén tátchiboó Diosdih uúbudih bejat caá náahap’, yeéb judíowā n̄ipī niijná caá, mit niijíp wut jī.

21 —Yad wilí, weemdih ma joi jwáhuá. Nin wā naáwát yoobópdi caá. Táltimah bóo láa, con jeéboó, Jerusalén tátchiboobát jwī ípdih n̄i uúbhcan niit. 22 Yeéb Samaria baácđih moón n̄i uúbhndih n̄i jéihcan caá. Obohjeéhtih, jwiít judíowāboó caandih jwī jéihna caá. Dios ā wahní, nihat cāacwāđih túi ubni, judíojeh tigaá ā jumap. Pánihna, jwī wēini Diosdih jwiít judíowāboó jwī jéihna caá. 23 B̄u láa, táltimahbut Túini Espíritu ā teo wáacachah, túi yoobópdi jengah joinít, cāacwā Diosdih ī túi wēibipna caá. Páant caandih túi wēinitboodih caá Dios ā bidip. 24 Dios jígohcanni ā jumachah, cāacwā caandih ī jéih encan caá. Pánihna, dedboó jumna, caandih jwī wēi uúbuchah, biíc yoobó ā túina caá. Caandih wēina, Túini Espíritu ā teo wáacatjīh, túi yoobópdi jengah joinít, weñat caá náahap, Jesús caántdih āt niijíp wut jī.

25 —Mesías, ‘Cristo’, ī niijní, ā jūúwát pínahđih weém wā jéihna caá. Caán jūóhna, jwiítđih nihat ā jéihya beedábipna caá, mit niijíp wut jī.

26 —Weém ma niijní Cristo tigaá, Jesús caántdih āt niijíp wut jī.

27 Páant caántdih ā míc wéhenachah, jwiít ā bohénitboó jeémát jíib chājadih bejnitji jwī jwáub juibínap jī. Pánih jwáub juibínit, Jesús yad wilijīh ā míc wéhenachah ennit, jwī en wáhi bejep jī. Pánih en wáhi bejna yuhna, “¿Dépanih tibeé caántdih ma míc wéhe?” niij uúbh joinít déeji jwī niijcáp jī. 28 Pánihna, caántboó miíh mah tóhyat wáam dahđih cáag jwejnit, tátchina mi jwáub aab béj jwuhap jī. Pánih bejnit, miíh tátchidih moondih nin pah mit niij naáwáp wut jī:

29 —Ded pah wā chājatjidih weemdih naóh beedánidih n̄i en jūúwá. Caán yoobópdi Cristo dée caá, mit niijíp wut jī.

30 Páant mi niijíchah joinít, caán tátchidih moondih Jesúsđih mi jwááapjina mit numah jwáub jūúwáp tajī.

31 Pánihna, ī juyát pínah jātih, jwiít Jesús ā bohénitboó jwī jíib chājni jeémátđih caandih jwī numah jeémíhip jī.

—Bohéní, ma jeémp jūúwá, jwī niijíp yuh jī.

32 —Obohjeéhtih, n̄i jéihca naáh jeémát weemdih ā jumna caá, Jesús jwiítđih ā niij jepahap jī.

33 —¿Bita caandih jeémát itát wāh taniit? jwiítjeh jwī míc niijíp jī.

34 Páant jwī míc niijíchah joinít, Jesús jwiítđih nin pah ā jwáub niijíp jī:

—Cāacwā jeémát ī bidat pah, weemdih wahní ded pah ā wutadđih chāj péaadđih búdí wā bidna caá. Pánihna, butéh caandih jepahnit, caántjīh míc wéhena, wíih jeémát panihni ā jumna caá. 35 ‘Chéneha míc widh ā jadhna caá jwī momni ā quehechah, jwī dicat pínah’, wápchi mínah ā niiját pah, yeébboó n̄i niij jengah joicá bojóo. ‘Dios naáwátđih jwī naáwát pínah ā jadh jwuhna caá’, n̄i niij jengah joicá bojóo. Yoobópdi yeebdih wā naóhna caá. Jáantjeh quehat láa panihni ā jumna caá. B̄u láa bácah cāacwā jwī pebhna ī juyúchah, n̄i túi eneé. Queétboó pácahi ā quehat pah ī jumna caá. Pánihna, b̄u cāacwāđih wā bohénachah, ī joyát láa ā jumna caá. 36 Cāacwāđih wíih túini doonáđih jepahat tāttni dicni panihni ā jumna caá. Queét jepahnit, caán ā dicni panihnit, Diosjeéh páantjeh ī túi jumbipna caá. Pánihna, cāacwā ī túi jepahachah enna, dicni panihni, momni panihni biícđih búdí ī wēibipna caá. Páant ī weñat ī tewatji jíib panihni ā jumna caá.

37 Cāacwā nin pah ī niijná caá: ‘Biíc ā jwíih momop be. Biíhboó ā momni ā quehechah ā diquip be’, ipī niijná caá. Momni panihni wíih túini doonáđih naóh jwíihni caá. Bita caandih dicnit panihnit wíih túini doonáđih jepahat tāttnit caá.

38 Páant ā jumap pah, bitaboó cāacwāđih itát jwíih bohénap tajī. Queéđih jwíih bohénit n̄i jumcah yuhna, b̄u yeebdih jwuh wā wahní caá, wíih túini doonáđih jwáub joinít ī túi jepahat pínah niijná, Jesús jwiítđih ā niijíp jī.

39 Páant Jesús jwiítđih ā míc wéheat pónih, caánt Samaria baácđih bóli “Ded pah wā chājatjidih jéih beedánidih mah tóhyop itđih

wã jwãáap be”, mi niijíchah joinít, dawá Samaria baácdih moón Jesúsdi h i jepahat pínahdih ít jenah joyóp tají. ⁴⁰ Pánihna, queét jwí pebh joinít, “jwíjeéh ma chão jwáhúú”, Jesúsdi h i niijíp jí. Páant i niijíchah joinít, chéne yeó jáap íjeéh jwí jum jwuhup jí. ⁴¹ Jesússeh queétdih ã naáwáchah joinít, dawá caandíh i jepahap jí. ⁴² Í dée wilidih nin pah i niijíp jí:

—Ma jwíh naáwáchah joinájeh, jwiítbat Jesúsdi h jepahíhat jwí jenah joyóp be. Búu caanjéh ã naáwáchah joiná, jwí táí jepahna caá. ‘Nihat nin baácdih moón iiguípna be-jnit déejidih yoobópdi h táí ubni caá’, jwí niij jéihna caá, i niijíp jí.

Maáh wáúhdih Jesús ã booaat

⁴³ Chéne yeó jáap Sicar tútchidih numah chão jwáhniji, Jesús Galilea baáboó jwiít di h ã numah bejep jí. ⁴⁴ “Ded Dios naáwát di h naóh yapanidih áih baácdih moón ípí wéican caá. Pánihna, Galilea baácdih wã behechah ennitji, weemdíh i táí jenah joibícan nacaá. Obohjeéhtih, páant i jumuchah yuhna, caanna jwí jwúub bejna caá”, ã niijíp jí.* ⁴⁵ Jerusalén tútchiboó Pascua yeó jáapnadi h jwí jum láa, Jesús ã chãjatjidih ennitji biquína Galilea baácdih moón ít jumup tají. Pánihna, íih baácna jwí juibínachah, queétboó ã wêp chãjat di h jwúub eníhna, caandíh i táí wéi jwãáap jí.*

⁴⁶ Mahdihjeh jiwá iguúh mac Jesús ã túut numníji Caná tútchidih jwí jwúub juibínap jí. Capernaum tútchiboó maáh Herodes nump jumni maáh wáúh wanna át chãjap tají.* ⁴⁷ Pánihna, Jesús Judea baáboó jumni h Galilea baácna ã jwúub juyát dooná di h joinít, jwí pebhna át aáb júúwáp tají: Pánih aáb joinít, nin pah Jesúsdi h ã niijíp jí:

—Wã wáúh munná beé ã chãjap be. Pánihna, caandíh booaat túut niijná, wájeéh waícanjeh ma dei júúwá, ã wêp niij úúbup yuh jí.

⁴⁸ Páant ã niijíchah joiná yuhna, Jesús caandíh nin pah ã niij jepahap jí:

—Dios ã wêpatjíh wã chãj júutuchah encan, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’,

weemdíh ñi niij jenah joibícan nacaá, Jesús ã niijíp jí.

⁴⁹ —Obohjeéhtih, Maá, wã wáúh ã wunat pínah jãtíh, waícanjeh ma booa wá h júúwá, Jesúsdi h ã niijíp yuh jí.

⁵⁰ Páant ã niijíchah yuhna,

—**Míih munná ma jwúub bejeé. Ma wáúh ã boona caá**, Jesús caandíh ã niijíp jí.

Páant ã niijíchah joinít, “Á niiját pah tih wã wáúh ã boona nacaá”, niij jenah joinít, áih múnuboó ã jwúub bejep jí. ⁵¹ Páant ã jwúub juibínachah, ã pebh moón caandíh ít jwãáh naáwáp wut jí:

—Ma wáúh jáantjeh ã jwúub boona beé, caandíh ít niijíp wut jí.

⁵² —¿Deyoób yeó lajachah tibeé caán ã boo? queétdih át niij úúbh joyóp wut jí.

—Jwíin yeó jáap tac yoób túttimahbit caandíh pahat ã dúucap be, ít niij jepahap wut jí.

⁵³ Páant i niijíchah joinít, “Jesús weemdíh **‘Ma wáúh ã boona caá’**, ã niijíchahjeh, wã wáúh át boonap taga”, maáhboó át niij jenah joyóp wut jí. “Jesús weemdíh yoobópdi h tigaá át niijíp”, niijná, ã déewá bíicdi h Jesúsdi h “Caán Dios ã wahni Cristo yoobát caá”, ít niij jenah joyóp wut jí.

⁵⁴ Jesús Judea baácdih jumni h Galilea baácna jwúub juibínit, maáh wáúhdih booana, chéne láa jwiít cáacwá jwí jéih chãjca naáhdih Dios ã wêpatjíh ã chãj júutap jí.

5

Jéih bejcannidih Jesús ã booaat

¹ Túttimah, jwiít judíowá Diosdi h jwí wéi láa Jesús Jerusalén tútchina jwiít di h ã numah juibínap jí, páant muntih. ² Caanjíh Ovejawá Bejni Jéc wut jumni pebh jéehat júá ã jumup jí. Jwiít judíowá jwíh wéheatjíh niijná, caán júá di h Betzata jwí niijná caá. Caán Betzata júá jwéej di h cinco nemat wihcanni jécna ã jum púud bejep jí. ³ Caán júá di h múnú wáap lap nump dawá tubúp cháúhni t ípí ñaj púud bejep tají. Jéih encannit, jéih jibcannit, jéih yoocannitbat caán júá pebh ít ñajap tají. Caanjíh ñajnit, mah chibít ã dácohat di h pái ñajna ít chãjap

* 4:44 Mt 13.57; Mr 6.4; Lc 4.24 * 4:45 Jn 2.23 * 4:46 Jn 2.1-11

tají. ⁴ “Dioíh ángel dei joinít, caán jëehat júádih ã dácohanachah ennit, ded játih jwíih buúg báahniboó dedé wunat jamni ãpí boonap wut jí”, ít niij jenah joyóp tají. ⁵ Pánihna, caanjíh jamni biíc jéih bejcani, treinta ocho jópchi tubúp chũúhni ã ñajap jí. ⁶ Caandíh ennit, maatápdih ã tubúp chũúát dih jéihna, Jesús caandíh nin pah ã niij wábh joyóp jí:

—¿Meém ma booíh niít? ã niijíp jí.

⁷—Wã booíhna yuh caá. Obohjeéhtih, can júána weemdíh ded ub báahni pínah ã wihcan caá. Pánihna, dawá láa ã dácohochah, wã buúg báah bejíchah yuhna, bita wã játih ípí jaibí buúg báahna caá, Jesús dih ã niijíp jí.

⁸ Páant ã niijíchah joinít,

—Ma ñah ñuhúú. Ma ñajatdih ubnit, ma yáac chũi bejeé, Jesús caandíh ã niijíp jí.

⁹ Páant ã niijíchahjeh, caán jéih bejcaniji ñah ñuhnit, ã ñajatjidih ubnit, ã yáac chũi bejep jí, buca. ¹⁰ Páant ã boonachah enna, jwí chooát yeó jáap ã jamuchah, jwí maáta caandíh nin pah ít niij jũhñap wut jí:

—¿Dépanihna, ma ñajatjidih beo bej tigaá ma chãj? Bũu jwí chooát yeó jáap ã jamuchah, ma ñajatjidih ma beo bejchah, ã táican caá, ít niijíp wut jí.*

¹¹—Obohjeéhtih, ‘Ma ñajatjidih ubnit, ma yáac chũi bejeé’, weemdíh boonani ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, nin wã ñajatjidih ub bejna caá wã chãjap, át niij jepahap wut jí.

¹²—¿Déhe tibeé meemdíh páant niij, boonani? queét ít niij wábh joyóp wut jí.

¹³ Obohjeéhtih, Jesús dawá cáacwã cãtíh ã bejchah, caandíh boonidih át beh encap wut jí. Pánihna, ã wãtdih jéihcan, át jéih jepahcap wut jí. ¹⁴ Tãttimah, Dioíh muúboó Jesús caandíh jwãáhnit, nin pah ã niijíp jí:

—Weemdíh ma joi jwáhuú. Bũu ma túi jamna caá. Pánihna, ma jwáub yéej chãjca bojoó, páant mantih. Jwáub yéej chãjna, chah yeejép wunat meemdíh ã jũóhbiipna caá, Jesús ã niijíp jí.

¹⁵ Caandíh páant ã niijíchah joinít, Jesús dih át beh enep wut jí, buca. Pánih beh enni jwí maátadih naáwádih át bejep jí.

—Jesús wãt jamni beé weemdíh át boonap tabe, queétdih át niijíp wut jí.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, Jesús chooát yeó jáapdih ã booaatjidih jéihnit, jwí maátaboó caandíh yeejép í chãj jwíhip jí.

¹⁷ Páant caandíh í mawíhatdih jéihna, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jí:

—Wã íp páantjeh teona caá ã chãjap. Pánihna, weembút wã teo jwáhuca caá, ã niijíp jí.

¹⁸ Jesús páant ã niijíchah joinít, jwí maátaboó chah í íjip jí. Jwí chooát yeó jáapdih caán tubúp chũúhndih ã boonachah enna, queét í íj jwíhip jí. Pánih íjna, “Wã íp”, Diosdih ã niijíchah joiná, chah í yoób íjip jí. “‘Wã íp’, niijná, ‘Diosdih biíc yoobó wã jamna caá’, Jesús caán mícjeh ã niij jenah joiná caá”, jwí maáta ít niij jenah joyóp tají. Páant niij jenah joinít, chah íjna, Jesús dih í yoób mao yohíhip yuh jí.*

Jesús ã íp ã wutuchahjeh, jepahni ã jamat

¹⁹ Páant í niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ã jwáub niij naáwáp jí: “Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Weém, Dios wáuh, wã jenah joyátjeh wã chãjcan caá. Wã íp weemdíh ded pah ã wutuchah, caandíh wã jepahna caá. Wã íp ded pah ã chãjachah ennit, weém ã wáuhbut biíc yoobó wãpí chãjna caá. ²⁰ Wã íp weém ã wáuhdih oina, ded pah ã chãjatdih weemdíh ãpí jéihyana caá. Bũu wã chãjatji chah, biíh wã chãjat pínahdih weemdíh ã jéihyabipna caá. Páant weemdíh ã wutatdih joinít, ã wëpatjéh yeebdíh wã chãj jãutuchah, ñi en wáhi bejbipna caá. ²¹ Wã íp ded pah wunah bejnitdih ã booaat pah, weembút ã booaat táutnitdih biíc yoobó wã boonana caá. ²²⁻²³ Wã íp cáacwã í yéej chãjatdih peéh chãjni nihcan caá. Obohjeéhtih, í yéejat jíib wã peéh chãjat pínah niijná, weémboodíh ã wutap be, nihat cáacwã caandíh í weñat pah, weemdíhbut biíc yoobó í weñat pínah niijná. Wã íp caá weemdíh wahní. Pánihna, ded weém ã wáuhdih wëicanni, wã ípdihbut ã wëican caá.

²⁴ “Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Det wã naáwátdih joinít, weemdíh wahnidih jepahna, páantjeh ájeéh í túi jambipna

* 5:10 Neh 13.19; Jer 17.21 * 5:18 Jn 10.30-38

caá. Páant ãjeéh ï jumatçah, queétdih wã peéh chãjcan niit. Queét iiguipna bejnit déejidih táí ubnit ï jumbipna caá. ²⁵ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Iiguipna bejnit déeji weém Dios wũúhdih buu jepah jwíhna caá ï chãjap. Wã naáwátdih joí jepahnitboó Dios biícdih páantjeh ï táí jumbipna caá. ²⁶ Wã íp Dios páantjeh jumniboó cãacwãdih páantjeh ã jumat túttna caá. Pánihna, weém ã wũúhdihbut páantjeh jumat túttni pínah ã chãjap jĩ. ²⁷ Weém nihát cãacwã úud jeñé wã jumatçah, cãacwãdih wã peéh chãjat pínah niijná weémboodíh ã wutap jĩ. ²⁸ Páant wã naáwáchah joiná, ñi joí wáhi bejca bojoó. Cãucãh nihát wannit íih bácah ï yohopjiboó jurna yuhna, wã ejechah, ï joibípna caá. ²⁹ Pánih joiná, nihát táí chãjnitji boó pud jũóhnt Dios pebhboó ï pũuh laab béjbipna caá. Obohjeéhtih, yeejép chãjnitjiboó, ï yéj chãjatji jíib iiguipna ï bejbipna caá.*

³⁰ “Weém wíih jenah joyátjeh, wã weñat pínahdih wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahni ã wutatdihjeh wã chãjna caá. ã niiját pahjeh cãacwãdih wã peéh chãjbipna caá. Páant wã peéh chãjachah, yoobópdih ã jumbipna caá. ³¹ ‘Weém Dios wũúh, ã wahni caá’, weemjéh wã niijíchah, ‘Ma nih yána caá’, weemdíh ñita niij tágaá. ³² Obohjeéhtih, biíh caá weemdíh naóhni pohba. Caán naóhni Juan Daabáni caá. Pánihna, ‘ã niijátji yoobópdih ã jurna caá’, wã niij jéihna caá. ³³ Yeéb weemdíh jéihíhna, bitaboodíh Juan pebhna ï wúbh joyát pínah niijná, ñit wahap tabe. Caán yoobópdih yeebdíh át naáwáp jĩ.* ³⁴ ‘Nin Dios wũúh caá’, weemdíh niijnítdih wã bidcan caá. Pánih bidcan yuhna, ‘Dios wũúh caá’, Juanboó weemdíh ã niiját yoobópdih caá. Pánihna, weemdíh jepahnit, iiguipna ñi bejcat pínah niijná, Juan ã niijátjidih yeebdíh wã náhniana caá. ³⁵ Táí enat túut niijná, jiiát dahdih jwí jíi cágat pah, Juan ded pah wã jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeebdíh át naáwáp tajĩ. Páant ã naáwáchah joiná, daocánni yeó jáap ñi táí wéi joi jwáhup jĩ. ³⁶ Obohjeéhtih, wã

íp weemdíh ã wutachah, ã wēpatjĩh wã chãjachah ennit, yoobópdih Dios ã wahni wã jumatdih ñita táí jéih tagaá. ³⁷ Juan weemdíh ã daabánachah, wã ípjehbut weemdíh wahni ‘Caán wã wũúh caá’, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah yuhna, yeéboó caandíh encan, joicánnitbut ñi jurna caá.* ³⁸ Weém Dios ã wahnidih jepahcan, wã íp ã naáwátdihbut ñi náahcan caá. ³⁹ ‘Dios naáwát tólihdih bohéna, yeó jáap jumat pah Diosjeéh jwí táí jumbipna caá’, ñi niij jenah joiná caá.* Obohjeéhtih, caán tólihjeh tigaá weém ded pah wã jumatdih ã naáwáp. ⁴⁰ Caán tólih weemdíh ã naáwáchah yuhna, yeéboó weemdíh ñi náahcan caá. Yeó jáap jumat pah Diosjeéh jumíhna yuhna, weemdíh páant ñi wúbhcan caá.

⁴¹ “Weemdíh wéi naóhntdih wã bidcan caá. ⁴² Obohjeéhtih, yeéboó mácah ñi jenah joyátjeh wã táí jéihna caá. Pánih jenah joinít, Diosdih ñi oicatdihbut wã jéihna caá. ⁴³ Wã íp weemdíh ã wutat pah wã chãjachah yuhna, weemdíh ñi náahcan caá. Obohjeéhtih, ã wahcanniboó ã weñat pínahdihjeh ã chãj jumatçah ennit, caánboodíh ñi náahbipna caá. ⁴⁴ Bita yeebdíh ï wéi naáwátdihjeh bidna yuhna, Diosboó yeebdíh ã wéi naáwátdih ñi náahcan caá. Pánih náahcan, ‘Caán Dios ã wahni Cristo nihcan caá’, niij jenah joiná, weemdíhbut ñi joíhcan caá. ⁴⁵ Páant weemdíh ñi joíhcatji jíib ‘Jwí ípdih Jesús jwiítdih ã naóh yacbipna caá’, ñi niij jenah joicá bojoó. ‘Moisés ã wutatjidih jwí jepahna, Dios pebhboó jwí bejbipna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, ded pah Moisés weemdíh ã naáwátjidih ñi joyáh bojat jíib, Dios yeebdíh ã peéh chãjbipna caá. ⁴⁶ Moisés weemdíh jeh át naóh daacáp tajĩ. Pánihna, caán ã daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, niijná, wã naáwátdihbut ‘Yoobópdih tigaá’, ñita niij jenah joi tágaá. ⁴⁷ Obohjeéhtih, Moisés ã daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, niijcán, wã naáwátdihbut ‘Yoobópdih tigaá’, ñi niijcán niit”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

6

* 5:29 Dn 12.2 * 5:33 Jn 1.19-27; 3.27-30 * 5:37 Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22 * 5:39 Dt 4.1; 8.1; 30.15-20

*Cinco mil cãacwãdih Jesús jeémát ã wãhat
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)*

¹ Tãttimah, Galilea ímdih conanaáboó Jesús jwiít dih ã numah chúuh bejep jĩ. Caán ímjeh muntih Tiberias ím ã wüt jumup jĩ. ² Jesús ã boanachah ennitji dawá cãacwã ït ñuún péenap tajĩ. ³ Pánih chúuh juibínitji, aab béjnit, jeená púuh laab juibínit, jwiít ã bohénitdih ã numah chúudup jĩ. ⁴ Caán láa Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh ã jũhdup jĩ. ⁵ Caanná juibí chúudna, Jesús dawá cãacwã jwĩ pebhna ï jũwúchah, ã enep jĩ. Pánih ennit, Felipedih nin pah ã niúj wãbh joyóp jĩ:

—Dawá cãacwã jwĩ pebhna ï jũóh jíghna caá. ¿Deh tigaá ï jeémát pínahdih jwĩ juib chãjbi? ã niújip jĩ.

⁶ “Ded pah caá Felipe ã niúj jepahbi”, niujná, Jesús caanjéh ã chãjat pínahdih jéihna yuhna, Felipedih páant ã niúj wãbh joyóp jĩ.

⁷ Páant ã niúj wãbh joyóchah joinít, Felipeboó nin pah ã niúj jepahap jĩ:

—Ocho widh tewat juibjĩh jeémát dih jwĩ juib chãjachah yuhna, queétdih ãta juibícan tagaá, ã niújip jĩ.

⁸ Jwiít biíc dih jumni Simón Pedro úudboó, Andrés wüt jumni, Jesús dih nin pah ã niújip jĩ:

⁹ —Cinco pan dah, chéne queejwãdih nin wébít ã bíbohna caá. Obohjeéhtih, páant bóobitjeh ã jumuchah, queét páant moón dawá cãacwãdih ã juibícan niút, Andrés ã niújip jĩ.

¹⁰ —Queétdih ñi chúudat túutú, Jesús jwiít dih ã niújip jĩ.

Caanjĩh táini yílip ã jumup jĩ. Pánihna, jwĩ chúudat túutuchah, yílip jumupdih cãacwã ï túi chúud beedép jĩ. Cinco mil neonájeh ï jumup jĩ. Yaádh, ï weh biíc dih chah ï jumup jĩ. ¹¹ Páant ï chúud beedéchah ennit, Jesús pan dahnadih ubnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih ã niújip jĩ. Páant niúj péanit, jwiít ã bohénitdih queét chúudnitdih pan, queejdíhbut ã pãáat túutup jĩ. ¹² Páant jwĩ pãáachah, jeémpnit, cãacwãboó ï túi wud jumup jĩ. Páant ï wud jumuchah ennit, Jesús jwiít dih nin pah ã niúj watup jĩ:

—Í jũdh jeémpnidih ñi túi wuá, ï yoh peécat pínah niujná, ã niújip jĩ.

¹³ Páant ã niújichah joinít, cinco pan dahnaji, chéne queejwãjidihbut ï jũdh jeémpnidih jwĩ wã yacachah, doce wãhna pohba ã yáwap jĩ. ¹⁴ Pánihna, jwiít cãacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih Jesús ã chãjachah enna, cãacwã nin pah ï míic niújip jĩ:

—Yoobóp dih tigaá. Nin Dios naáwãdih naóh yapani, nin baácboó jũóhni pínahdih jwĩpĩ pãini caá, queét ï míic niújip jĩ.

¹⁵ Páant míic niujnít, queét Jesús dih maáh pínah ï waadálhip yah jĩ. Obohjeéhtih, queét páant ï niúj jenah joyát dih jéihnit, biícjeh jeená púuh laab béjnit, Jesús ã bejah bojop jĩ.

*Jesús ímjih ã yáac chãi bejat
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)*

¹⁶ Páant ã púuh laab béjat tãttimah, tão ñáh jũwúchah ennit, jwiít ã bohénit ímboó jwĩ dei bejep jĩ. ¹⁷ Caanná juibí, jãáj chóodih waadnít, Capernaum tãtchina chúuh bejat túut jwĩ chãjap jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboó jwĩ pebhna ã juibáp jĩ. Páant ã jíghcah, caandíh pãi chũnit, jwĩ chúuh bejep jĩ. Páant jwĩ chúuh bejehchah, ã tab tãoáh bejep jĩ. ¹⁸ Páant ã tãoáh bejat tãttimah, johlit búdí ã jũwúchah, búdí nolihatbut ã ñahap jĩ. ¹⁹ Pánihna, caán ím tac yoób jwĩ bejehchah pohba, Jesús ímjih jwĩ pebhna ã yáac chãi jũwúchah, jwĩ enep jĩ. Páant ã jũwúchah ennit, búdí jwĩ úumup jĩ. ²⁰ Páant jwĩ úumuchah ennit, caán jwiít dih nin pah ã niújip jĩ:

—¡Ñi en úumca bojó! ¡Weemjéh tigaá! ã niújip jĩ.

²¹ Páant ã niújichah joinít, búdí wënit, caandíh jãáj chóona jwĩ waadát túutup jĩ. Páant ã waadát tãttimah, waícanjeh jwĩ jenah joi béjepna jwĩ chúuh juibínap jĩ.

Cãacwã Jesús dih ï bidat

²²⁻²³ Cheibit bóo yeó jáapdih Jesús Diosdih “Túina caá, Paá”, niujnít, queétdih jeémát ã wũhupjiboó dawá cãacwã pãina ïtih chãjap wat yah jĩ. Jwĩ jwãub chúuh jũwúchah, Jesús jwíjeéh ã waadcãtdihbut ï enep jĩ. Caandíh páantjeh pãi jwãhna ït chãjap wat yah jĩ. Tiberias tãtchiboó jumniji jãáj chóona ï jumupboó át juibínap wat jĩ. ²⁴ Pánihna, Jesús ã wihcatdih ennit, queét caandíh bidna, caán jãáj chóonadh

waadnit, Capernaum tatchina chüh jüóhnit, jwiít dih i ñúñ juyúp jĩ.

Jesús pan panihni ã jumat dih ã naáwát

²⁵ Páñih ñúñ chüh joinítji, Jesús dih jwááhñit, caandih nin pah i niij úbh joyóp jĩ:

—¿Bohéní, débólih tibeé ninboó ma jüóh? i niijíp jĩ.

²⁶ Páant i niij úbh joyóchah joinít, queétdih Jesús nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Dios búdí ã wēpatjĩh yeebdih wã teo wáacachah yuhna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, weemdih ñi niij jenah joicán beé. Páant niij jenah joicán yuhna, jwúb jeémp, wud jumatdihjeh ñit bid jüóh tagáa, páant mantih. ²⁷ Obohjeéhtih, yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Nin baácdih bóo jeémát moopáh bejnijeh caá. Páñihna, caán déenadih jíb chājihcan, teocat caá náahap. Obohjeéhtih, Diosjeéh táí jumat tútñi jeémát panihnihoodih bidat caá náahap. Weém nihat cáacwã úd jeé caán jeémát panihnidih wã wáhna caá. Wã íp weemdih páant ã wáhat tútup be. Páant wã jumatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, Dios ã wēpatjĩh weemdih ã chāj jútat tútuchah, yeéb ñi enep be, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

²⁸ Páant ã niijíchah joiná yuhna, queét caandih nin pah i jwúb niij úbh joyóp jĩ:

—¿Ded pah tigaá jwĩ chājbi, Dios ã náahatdih chājat tút niijná? i niijíp jĩ.

²⁹ —Nindih Dios yeebdih ã chājat tútñna caá: ‘Wã wahnidih táí jenah joinít, ñi jepaháa’, yeebdih ã niij wutup be, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

³⁰ —Meém Dios ã wahni yoobát jumna, ã wēpatjĩh ma chāj júat en tigaá bácah, meemdih jwĩ jepahat pínah niijná. ³¹ Jwĩ ñowāji jon jātih tatchi wihcapboó maná i niijníjdih ít jeémép wat jĩ.* Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ: ‘Jeámant queétdih jeémát dih át wáhup wat jĩ, i táí jeémát pínah niijná’, át niij daacáp tajĩ.* ¿Páant ã chājatji chah meémboó mata jéih chāj taniit? caandih i niijíp jĩ.

³² —Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Moisésjeh pohba queétdih japmant jüóhni

jeémát dih ã wáhcap jĩ. Wã íp jeémát yoobát panihnidih jeámant cáacwá dih apf wáhna caá. ³³ Páñihna, Dios ã wáhni jeémát panihni japmant dei jüóhñit, nihat baácdih moondih ã báadhdat tútñna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

³⁴ —Maá, yeó jáap jumat pah ma niijní jeémát dih jwiít dih ma wáhú, queét i niijíp jĩ.

³⁵ —Weém tigaá báadhdat tútñi jeémát panihni caá. Det weemdih táí péenit hoodih jwúb ñugáp wunat panihat ã wihcan niit. Det weemdih náhninit, wēi jenah joinít hoodih taca jootát panihatbut ã wihcan niit. ³⁶ Obohjeéhtih, yeebdih jātih naóhna, yoobópdih naóhna beé wã chājap be. Yeébboó weemdih enna yuhna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, ñi niij jenah joicán caá. ³⁷ Nihat wã íp ã jepahat tútñitjeh weemdih i péebipna caá. Weemdih páñih péenit dih wã yohcan niit. ³⁸ Japmant jüóhna, wã náahatdihjeh chājcan, weemdih wahni ded pah ã weñat pínah hoodih chājadih wã jüúwáp be. ³⁹ Nin caá weemdih wahni ã weñat pínah yoobát: Nihat weemdih ã jepahat tútñit dih buadácan, weemdih caán péeni yeó jáap dih queétdih wã jwúb booaat pínah dih ã náah yacna caá. ⁴⁰ Nihat weém ã wáhdih jepahñit, páantjeh ájeéh i jumat pínah dih wã íp, weemdih wahni, ã náah yacna caá. Páñihna, péeni yeó jáap dih queétdih wã jwúb boobipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

⁴¹ “Weém japmant jüóhni jeémát panihni tigaá wã jumap”, Jesús ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó caandih íjñit, túbít i míc niijíp jĩ.

⁴² —¿Nin Jesús José wáh nihcan niit? Á íp, ã índihbut jwiít jwĩ jéihna caá. Páñihna, jwiít panihnijeh mun tigaá. Páñihni jumna yuhna, ¿dépanihna “Japmant jüóhni wã jumna caá”, ã niij? i míc niijíp jĩ.

⁴³ Queét páant i míc niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã jwúb niij jepahap jĩ:

—Weemdih yeejép ñi niijcá bojoó. ⁴⁴ Det i jenah joyátjijeh weemdih i jéih jepahcan niit. Obohjeéhtih, wã íp, weemdih wahniboó, ‘Caán Dios ã wahni Cristo yoobát caá’, queétdih ã niij jenah joyát tútñna caá, wájeéh i péeat pínah niijná. Páant ã

* 6:31 Ex 16.4,15 * 6:31 Sal 78.24-25

chājcah, det wīhwā pínah ìta jéih jumcan tagaá. Pánihna, péeni yeó jáapdih weemdih jepahnitjidih wā jwúub boobipna caá. ⁴⁵ Dios naáwátdih naóh yapanitboó nin pah ìt niij daacáp tajī. ‘Dios queét nihatdih ā bohébiipna caá’, ìt niij daacáp tajī.* Pánihna, nihat wā íp ā bohéátdih joinít, weemdihbut ì jepahbiipna caá. Pánih jepahnit wīhwā ì jumbiipna caá.

⁴⁶ “Wā ípdih ded ā encan caá. Weém ā wahnijeh caandih wā enep jī. ⁴⁷ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Det weemdih jepahnit páantjeh wā ípjeéh ì túi jumbiipna caá. ⁴⁸ Weém báadhdani jeémát panihni wā jumna caá. ⁴⁹ Ñi nuowāji tútchi wihcapboó manádih jeémpna yuhna, ìt wunup wut jī. ⁵⁰ Obohjeéhtih, japmant jūóhni wā niijní jeémát panihnidih ded jeémpna, iiguipna ā bejcan niít. ⁵¹ Weém japmant jūóhni báadhdani jeémát panihni wā jumna caá. Caán jeémát panihnidih jeémpnitjeh wā ípjeéh páantjeh ì jumbiipna caá. Caán báadhdani jeémát panihni wīh bácah ā jumna caá. Pánihna, wīh bácahdih wā wāhbiipna caá, nihat baácdih moón wā ípjeéh ì túi jummat pínah niijná. Pánih wāhna, nihat cáacwādh wā wun wāhbiipna caá”, Jesús ā niijíp jī.

⁵² Páant ā niijíchah joinít, jwī maátaboó, queétjeh nin pah ì niij míc wéhenap jī:

—¿Nin dépanih tigaá āih bácahdih jeémát pínah panihni ā wāhbi? ì míc niijíp jī.

⁵³ Páant ì niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih ā niijíp jī:

—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Weém nihat cáacwā úd jeñé wā jumachah, ded wīh bácah panihnidih jeémpcanni, wīh meép panihnidih babhcanni wā íp pebhboó ā bejcan niít. ⁵⁴ Ded wīh bácah panihnidih jeémpni, wīh meép panihnidih babhnidih péeni yeó jáapdih wā jwúub boobipna caá. Caánboó wā ípjeéh páantjeh ā jumbiipna caá. ⁵⁵ Wīh bácah ñi jeémát yoobát panihni, wīh meépbat ñi babhbat yoobát panihni ā jumna caá. ⁵⁶ Det wīh bácah panihnidih jeémpnit, wīh meép panihnidihbut babhniit, weém biícdih ì túi jumbiipna caá. Weembát queét biícdih wā jumbiipna caá. ⁵⁷ Wā íp páantjeh jumni

weemdih wahna, weemdihbut páantjeh jumni ā jummat túttna caá. Páant ā chājat dée, jeémátdih ñi bidat pah, ded weém páantjeh jumnidih búdí bidna, caandih wā ípjeéh páantjeh jumni wā jummat tútbiipna caá. ⁵⁸ Butéh yeebdih wā naóhni jeémát panihni Dios pebhmant dei jūóhni caá. Caán jeémát panihni jwī nuowāji ì jeémpni maná panihni nihcan caá. Queétboó caán jeémátdih jeémpnitji ìt wunup wut jī. Obohjeéhtih, butéh wā naóhni jeémát panihniiboodih ded jeémpni wā ípjeéh páantjeh ā jumbiipna caá, Jesús ā niijíp jī.

⁵⁹ Capernaum tútchidih moón ì míc wáacat muúboó Jesús queétdih páant ā niij naóh bohénap jī.

Jesúsdih jepahna, páantjeh ājeéh jwī túi jummat

⁶⁰ Dawá jwījeéh péenit Jesús ā bohéátdih joinít, nin pah ì niij wéhenap jī:

—Jesús nin ā bohéat baoni yoobát ā jumachah, caandih jwī joíhcan caá, queétjeh ìt míc niijíp tajī.

⁶¹ Páant ì míc wéheatdih jéihnit, Jesúsboó queétdih nin pah ā niij úubh joyóp jī:

—¿Nin wā bohéátdih joiná, ñi íj niít?

⁶² Weém, nihat cáacwā úd jeñé, jätih wā jumapjiboó wā jwúub púuh laab béjchah enna, ¿ded pah ñita niij jenah joí? ¿Caandihbut ñita íj taniít? ⁶³ Dios ā wahni Túini Espíritu cáacwāih caolihdih ā booana caá. Cáacwājeh ñih caolihdih ì jéih boocan caá. Pánihna, wā naáwátdih ñi túi jenah joyóchah, Túini Espírituboó ñih caolihdih ā boobipna caá. ⁶⁴ Obohjeéhtih, páant ā jumachah yuhna, ‘Caán Dios ā wahni Cristo nihcan caá’, biquína ñi niij jenah joiná caá, Jesús ā niijíp jī.

Jesús páant niij jenah joinít dih jätih átát jéihyep tajī. Pánihna, caandih eníhcannitdih duó wáini pínahdihbut átát jéihyep tajī.

⁶⁵ Páant niij naóh péanit, nin pah ā jwúub niij naáwáp jī:

—Nin pah yeebdih wā niij naáwáp yuh be: ‘Wā ípboó cáacwādh weemdih ā jepahat tútcah, det wīhwā pínah ìta jéih jumcan tagaá’, wā niijíp be, Jesús queétdih ā niijíp jī.

* 6:45 Is 54.13

⁶⁶ Páant ã niijíchah joiná, dawá jwĩjeéh péenitji Jesúsdi h wēican, ĩ cádahap jĩ. ⁶⁷ Páant ĩ cádahachah ennit, Jesús jwiít docewā ã bohénitboodíh nin pah ã niij wábh joyóp jĩ:

—¿Yeebbát weemdíh ñi cádahmi naniít? ã niijíp jĩ.

⁶⁸ Páant ã niij wábh joyóchah joinít, Simón Pedro nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Obohjeéhtih, Maá, jwiít dih biíh bohéni ã wihcan caá. Diosjeéh páantjeh jwĩ jumat pínah niijná, ma naáwátjeh jwiít dih ã túi jéihyana caá. ⁶⁹ Pánihna, jwiítboó meemdíh jepahnit, ‘Meém túini, Dios wááh, ã wahni caá’, jwĩ niij jéihna caá. Pánih jéihnit, meemdíh jwĩ cádahcan niít, ã niijíp jĩ.*

⁷⁰ Páant ã niijíchah joinít, Jesús jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—Weém yeéb docewādih wā ñiwip yah jĩ. Obohjeéhtih, biíc ñijeéh jumni nemépih pínah ã jumna caá, ã niijíp jĩ.

⁷¹ Páant niijná, Judas, Simón Iscariote wááhdih niijná át chājap tajĩ. Judas jwiít Jesús ã bohénitjeéh jumna yahna, Jesúsdi h eníhcannit dih duó wáini pínah ã jumap jĩ.

7

Jesús úudwā caandíh ĩ jepahcat

¹ Túttimah, Jesús Galilea baácboó jwiít dih numah jibidih ã bejep jĩ. Judea baác di h moón jwĩ maáta caandíh ĩ mao yohíhat di h jéihna, Judea baácboó ã bejih jwahcap jĩ.

² Jwiít judíowā wāpchí dahna jwĩ chājatjidi h náhniat yeó jáapna, bahni ã jadhdap jĩ.*

³ Pánihna, Jesúsdi h ã úudwā nin pah ĩ niijíp yah jĩ:

—Ninjĩh chāocánjeh, Judea baácna bejnit, meemdíh péehnit di h ma wēpatjĩh ma chāj júutá. ⁴ Ded ã wēpat di h júutíhna, bih júutcat caá náahap. Pánihna, yoobóp di h wēpni jumna, jwĩ míic wáac juibíni tútchiboó ma wēpat di h jwĩjeéh ma júut jūúwá, Jeñé, ĩ niijíp jĩ. ⁵ Queét ã úudwājeh yahna, ‘Caán Dios wááh caá’, Jesúsdi h ĩ niij jenah joicáp jĩ. Páant niij jenah joicán, caandíh páant ĩ niijíp jĩ.

⁶ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Wā wēpat di h cāacwādih júutat pínah ã jadhdap jwahchah, wā bejcan caá. Yeéboó fiestadi h eníhna, caán tútchina ñi enbi jwahú. ⁷ Cāacwā yeebdíh ĩ ijcan caá. Obohjeéhtih, ĩ yéj chājat di h wā naáwáchah joinít, weémboodíh ĩ ijna caá. ⁸ Pánihna, caán fiesta yeó jáapna ã jumachah, yeebjéh ñi enbi jwahú. Weém caanná wā bejat pínah ã jadhdap yahna caá, ã niijíp jĩ. ⁹ Páant niijnít, Galilea baácboó jwiít dih ã numah chāwáp jĩ.

Jesús fiestadi h enedih ã bejat

¹⁰ Obohjeéhtih, ã úudwā ĩ bejat túttimah, Jesúsbut Jerusalén tútchina jwiít dih ã numah bejep jĩ. Pánih bejna, cāacwā ĩ encapmantbit jwĩ bejep jĩ. ¹¹ Fiesta yeó jáap di h míic wáac juibíni t, jwĩ maáta Jesúsdi h bádí ĩt bidip wat yah jĩ.

—¿Dee tígaá ã jum? ĩt niij wábh joyóp wat jĩ.

¹² Pánihna, cāacwābut caandíh bádí jenah joinít, ĩt míic wéhenap wat jĩ. “Caán túini caá”, biquína niij, “Caán yeejép caá. Cāacwādih yee naóhni caá”, bitaboó ĩt niijíp wat jĩ.

¹³ Páant niijná yahna, jwĩ maátadi h úumna, Jesús ded pah ã jumati h queétjeh ĩt míic wéhenap wat jĩ.

¹⁴ ĩ weñat yeó jáapna tac yoób Jesús Dioíh muná waád juibíni t, cāacwādih ã bohénap jĩ. ¹⁵ Páant ã bohénachah, jwĩ maáta joí wáhi bejnit, nin pah queétjeh ĩ míic niijíp jĩ:

—¿Nin bohécanni yahna, dépanih tígaá bohéat di h ã túi jéih? ĩ míic niijíp jĩ.

¹⁶ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Wā bohéat weemjéh wā naáwát nihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahni ã naáwát túutat caá. ¹⁷ Ded Dios ã weñat pínah di h chājĩhni ‘Páant ã bohénachah, ã jéihyatjeh nihcan caá. Yoobóp di h Dios naáwát caá’, ã niij jéihbi pna caá. ¹⁸ Ded ã jenah joyátjeh naóhna, cāacwā caandíh ĩ weñat pínah di h bidna caá ã chājap. Obohjeéhtih, weemdíh wahniboó weemdíh ã naóh yapaat túutna caá. Pánih naóh yapana, caandíh jeh ñi weñat pínah di h yeebdíh

* 6:69 Mt 16.16; Mr 8.29; Lc 9.20 * 7:2 Lv 23.34; Dt 16.13

wã náah yacna caá. Páant wã naóh yapanachah joiná, ‘Yeecanjeh, yoobópdih ã naóhna caá’, ñi niij jéihbipna caá.

19 “Moisésji ded pah Dios yeebdih ã wutatdih át jwúub naóh yapanap wat jĩ. Obohjeéhtih, biíc ñijeéh jumni caán ã wutatjidih jepahni wihcan caá. Pánihna, ¿dedé wã chãjatji jíib tigaá weemdih ñi mao yohih?” jwĩ maátadih ã niij úubh joyóp jĩ.

20 —Meemdih nemép ã jumna caá. ¿Déhe tigaá meemdih mao yohihnit ã jum, páant ma niijíchah? queét dawá caandih ã niij úubh joyóp jĩ.

21 —Biíc láa jwĩ chooát yeó jáapdih yeéb cãacwã ñi jéih chãjca naáhdih weémboó yeebdih wã chãj júutap be. Páant wã chãj júutachah ennit, búdí ñi en wáhi bejep be.

22 Jon jãtih Moisésji nihat neoná weépdih quehli nah yapat chóodih át bóodat túutap wat jĩ. Pánihna, nihat neoná weép ñi weh jumna, ocho yeó jáap túttimah chooát yeó jáapdih yuhna, ã wutatji pahjeh ñipĩ bóodna caá.* Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji pohba át nihcap wat jĩ. Jwĩ nuo Abrahamjidih Dios páant bóodat pínahdih át jwíih wutap wat jĩ.* Pánihna, caán túttimah, jwĩ nuowã páant ípĩ chãjap wat jĩ. 23 Chooát yeó jáapdih yuhna, Moisés ã wutatjidih yap yohihcan, yeebát ñi wehdih ñipĩ bóodat túutna caá. Páant ñi chãjna yuhna, ¿dépanihna, chooát yeó jáapdih weémboó wannidih wã boanachah enna, ñipĩ íj? 24 Ded pah wã chãjatdih túi jéihcan, ‘Caán yeejép ã chãjna caá’, ñi niijcá bojoó. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatdih jéihna, weemdih yoobópdih ñi jenah joyoó, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

Jesús jeámant ã júúwátjidih ã naáwát

25 Páant ã niijíchah joinít, biquína Jerusalén tútchidih moón nin pah ã míic niij úubh joyóp jĩ:

—¿Nin jwĩ maáta ã mao yohihni nihcanna niit? 26 Wáát en tih. Páantjeh jwĩ cãtíh bohéna caá ã chãjap. Páant ã bohénachah yuhna, jwĩ maáta ded pah ã niijcán caá. ‘Cristo, Dios ã wahni caá’, queét ã niijjéhna caá. 27 Obohjeéhtih, Dios ã wahni Cristo dedmant ã júúwátjidih ded ã jéihcan niit. Nin Jesús ã jumni tútchidih jwiit jwĩ jéihna

caá. Pánihna, Dios ã wahni Cristo nihcanna caá, queét ã míic niijíp jĩ.

28 Jesús Dioíh muú diitboó queétdih bohénajeh, páant ã míic niijíchah jéihnit, nin pah ã jwúub niij ñaacáp jĩ:

—Yeebjéh pohba ‘Caandih jéihna, ã jumni tútchidihbut jwĩ túi jéihna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, wã jenah joyátjijeh ninboó júóhna wã chãjcan jíi. Wã íp jíi weemdih ã wahap jĩ. Pánih wahni yeecanni, yoobópdih chãjni caá ã jumap. Caandih ñi jéihcan caá. 29 Obohjeéhtih, weémboó ã pebhmant júóhniji caandih wã túi jéihna caá, ã niijíp jĩ.

30 Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maáta caandih ã tewíhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, caandih ã mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã judh jwahuchah, caandih ã jéih teo jwahcap jĩ. 31 Pánihna, dawá Jesúsdiht túi jenah joiná, nin pah ã míic niijíp jĩ:

—Nin Jesús jwiit cãacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih dawá láa ã chãj júutap be. Dios ã wahni pínah Cristoboó ¿caan cháh áta chãj taniit? ¿Páant tih júúh? ¿Pánih chãjna, caanjéh Dios ã wahni Cristo nihcan niit? ã niijíp jĩ.

Jesúsdiht fariseowã ã tewat túutthat

32 Páant ã niij wéhenachah joinít, fariseowã, sacerdotewã ã maáta biícidih Dioíh muúdiht wapnit soldadowãdih Jesúsdiht ã tewat pínah niijná, ít wahap wat yuh jĩ.

33 Jesús queét cãacwãdih nin pah ã jwúub niijíp jĩ:

—Daocánni yeó jáap ñijeéh wã jum jwahbipna caá. Weemdih wahni pebhboó wã jwúub bejat pínah bahnijeh ã judhna caá. 34 Wã jumat pínah pebhboó yeéb ñi jéih bejcan niit. Weemdih bidna yuhna, ñi jéih bid juibícan nacaá, ã niijíp jĩ.

35 Páant ã niijíchah joinít, queétjeh nin pah ã míic niij úubh joyóp jĩ:

—Nin páant niijná, ¿dedboó bejat túut tigaá ã chãj? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿Jwĩ déewã ã bej peétni baácnaoó bejnit, jwĩ déewã nihcannitdih ã bohémi naniit? 36 ‘Yeéb weemdih bidna yuhna, ñi jéih

* 7:22 Lv 12.3 * 7:22 Gn 17.10 * 7:23 Jn 5.9

jwāáhcan niít', niijná, **'Wā bejat pínah pebh-boó ñi jéih bejcan niít'**, niijná, ¿ded pah niij tígaa páant ā niij? ī míc niijíp jī.

Báadhdani mah panihnidih Jesús ā naáwát

³⁷ Fiesta péeni yeó jáap, chah jwī weñat yeó jáap yoobát ā jumachah,* Jesús caanjīh ñuhnit, tubit ā ñaac niij naáwáp jī:

—**Ded taca joótni wā pebh ā jūúwá naáh. Ā juyúchah, táí báadhdani mahdih caandih wā wāhbipna caá. Wā wāhni pínah mah panihnidih babhna, Diosjeéh ā táí jumbipna caá.*** ³⁸ **Ded weemdih jepahni pínahdih Dios naáwát dih naóh yapanit nin pah īt niij daacáp tajī: 'Ded weemdih jepahna, āih caolihmant muj nooj bācat panihni ā jumachah, wēnit wīh táini doonádih bitadih ā wēp naóhbipna caá', īt niij daacáp tajī,*** ā niijíp jī.

³⁹ Páant niijná, Jesús dih jepahnidih Táini Espíritu jumna, ded pah ā teo wáacat pínahdih naóhna ā chājap jī. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó ā jwáub aab béj jwuhcah, Táini Espíritu ā dei jūóh jwuhcap jī.

Jesús dih judíowā biíc yoobó ī jenah joicát

⁴⁰ Páant Jesús ā niijíchah joinít, dawá cāacwā nin pah īt míc niij wéhenap wut jī:

—Nin yoobópdih Dios naáwát dih naóh yapani jwīpī pāini caá, īt niijíp wut jī.

⁴¹ —Nin Cristo jwiít dih táí ubni nacaá, bita īt niijíp wut jī.

Obohjeéhtih, bitaboó nin pah īt míc niijíp wut jī:

—Cristo jūóhna, Galilea baácboó āta jumcan tagaá. Nin Jesús caanjīh bóo tígaa.

⁴² Dios naáwát dih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī. 'Cristo David juma yoobát ā jumbipna caá.* Pánihna, David ā cāac jumni Belén tātchiboó ā cāac jumbipna caá', āt niij daacáp tajī.* Pánihna, Jesús Belén tātchidih bóo nihcan, Dios ā wāhni yoobát nihcan caá, queétjeh īt míc niijíp wut yuh jī.

⁴³ Pánihna, queét Jesús dih biíc yoobó īt jenah joicáp wut jī. ⁴⁴ Biquína Jesús dih īt teo nemíhip wut yuh jī. Obohjeéhtih, ī jéih teocap jī.

Jesús dih jwī maáta ī jepahcat

⁴⁵ Sacerdotewā ī maáta, fariseowā biíc dih Jesús dih ī tewat tūtnit soldadowā Jesús pebh jainítji, queétdih wāhni pebhboó īt jwáub bejep wut jī. Ī pebhna ī jwáub juibínachah, soldadowādih queét nin pah īt niijíp wut jī:

—¿Dépanih tibeé Jesús dih ñi teocan? īt niijíp wut jī.

⁴⁶ —Caán yoobópdih naóhni beé. Biíh caan pánih wēp naóhni ā wihcan caá, queét soldadowā īt niij jepahap wut jī.

⁴⁷ Páant ī niij jepahachah joinít, fariseowāboó nin pah īt niijíp wut jī:

—¿Yeebdih caán ā yeenachah, 'Yoobópdih tígaa', ñi niijnít beé? ⁴⁸ Det jwī maáta Jesús dih jepahcan, caandih ī náahcan caá.

Pánihna, jwiítbut caandih jwī náahcan caá. ⁴⁹ Obohjeéhtih, queét caandih jepahnitboó Moisés ā wutatjidih ī jéihcan caá. Caandih ī jéihcat jīb jwī íp queétdih peéh chājna, iiguipna ā yohbipna caá, fariseowā īt niijíp wut jī.

⁵⁰ Obohjeéhtih, biíc fariseo, Nicodemo wūt jumni, chei Jesús dih wéhenadih juibíniji,* páant ī niijíchah joiná, bita caanjīh jumnidih nin pah āt niijíp wut jī:

⁵¹ —Jesús yeejép ā chājachah, jwī jéihcan caá. Pánih jéihcannit jumna, ded pah ā chājatdih caanjéh ā naóhcah, jwī jéih peéh chājcan caá. Pánih jéihcan yuhna, caandih jwī peéh chājachah, jwī wutatdihjeh jwīta yap yoh tagaá, āt niijíp wut jī.

⁵² Páant ā niijíchah joinít, queét nin pah caandih īt niij jūihñap wut jī:

—¿Meembút Galilea baác dih bóo niít, jwiít dih páant ma niij naóhna? Dios naáwát dih meemdih táí bohéat caá náahap. Pánih bohéna, 'Galilea baác mant ded Dios naáwát dih naóh yapani ātāt wihcap tajī', ma niij jéihbipna caá, Nicodemodih īt niijíp wut jī.

⁵³ Páant niij péanit, ñih munnáboó īt jwáub bejep wut jī.

8

Deoh nah jumnih mi yéejatdih Jesús ā yohat

* 7:37 Lv 23.36; Nm 29.35 * 7:37 Jn 4.10-14 * 7:38 Ez 47.1; Zac 14.8 * 7:42 2S 7.12-13; Sal 89.3-4; 132.11-12

* 7:42 Mi 5.2 * 7:50 Jn 3.1-2

1 Dioh m̄úboó jumnitdih naoh péanit, Olivo Jeéboó Jesús jwiít dih ã namah p̄uh laab béjep j̄i. 2 Chebitjeh, jwúub dei j̄óh nit, Dioh m̄údíh jeh m̄untih jwiít dih ã jwúub namah waadáp j̄i. ã jwúub juyúchah ennit, nihat cáacwã ã pebhna ã míic wáac juyúp j̄i. ã míic wáac juyúchah ennit, caanj̄ih j̄ubí ch̄udnit, Jesús queétdih ã bohénap j̄i, páant m̄untih.

3 ã bohéat tac jumuchah, Moisés ã w̄atjidih bohénit, fariseowã biíc dih deoh nah jumnihdih ã ub j̄úwáp j̄i. Pánih ub j̄óh nit, Jesús pebh cáacwã cáti h caántdih ã ub j̄uí ñuhap j̄i. 4 Pánih ub j̄uí ñuh nit, Jesús dih nin pah ã niij naáwáp j̄i:

—Nint mi áa nihcannij̄ih yeejép mi ch̄ajachah, jw̄i enep be. 5 Dios ã w̄atdih Moisésji nin pah ãt niij daacáp taj̄i. ‘Det ã áa nihcannij̄ih yeejép ã ch̄ajachah ennit, jee dáhnaj̄ih ñi yoh mawaá’, ãt niij daacáp taj̄i.* Pánihna, meéboó ¿ded pah tigaá ma niij naóhbi? ã niijp j̄i.

6 Páant niijnít, caandih naoh yacat túut niijná, Jesús dih mácah ã naáwát túutp yuh j̄i. Obohjeéhtih, Jesús páant ã niijichah joinít, páah jéennit, ãih téih tíbj̄ih baáboó ã daacáp j̄i. 7 Páant ã daac jwuhuchah, queétoó caandih úbh joí yójahna ã ch̄ajap j̄i. Páant ã úbh joí yójahachah, Jesús ñah ñuh nit, queétdih nin pah ã niij jepahap j̄i:

—Ded ñijeéh jumni yéejat wihcanniboó caántdih jee dáh̄j̄ih ã jw̄ih yoh waáwá naáh, ã niijp j̄i.

8 Páant niij péanit, jwúub páah jéennit, ã jwúub daacáp j̄i, páant m̄untih. 9 Páant ã niijichah joinít, caántdih naoh yacnitboó ã yéej ch̄ajatjidih náhninit, chah behnit biquína ã jwúub beedáh bejep j̄i. Páant ã bejat túttimah, deoh nah jumnih Jesús pebh ñuh nit, caandih joinít cáti h queétdi h chénewãjeh ã jumap j̄i. 10 Pánihna, caántdih ub j̄óh nitji ã wihcah enna, jwúub ñah ñuh nit, Jesús caántdih nin pah ã niij úbh joyóp j̄i:

—¿Deyoob tigaá queétdi h bej? ¿Meemdih peéh ch̄ajat tút nit ã wihcah caá? ã niijp j̄i.

11 —Wihcah caá, Maá, mi niijp j̄i.

—Weembát meemdih wã peéh ch̄ajat tút can niit. Ma jwúub bejeé. Ma jwúub yéej ch̄ajca bojoó, páant m̄untih, Jesús caántdih ã niijp j̄i.

Jesús baabát panihni ã jummatdih ã naáwát

12 Caántdih naoh péanit, Jesús caanj̄ih jumnitdih nin pah ã jwúub niij naáwáp j̄i, páant m̄untih:

—Weemjéh tigaá baabát panihni nin baácdih moondih wã íp Dios ded pah ã jummatdih wã jéihyana caá. Det weemdih péanit, dupáat panhipboó bejcan, wã íp dih ã jéih bipna caá. Pánihna, weemdih ã jepahachah, páantjeh Diosjeéh wã táí jummat tút bipna caá, ã niijp j̄i.*

13 Páant ã niijichah joinít, fariseowãboó nin pah caandih ã niijp j̄i:

—Meém ma táí jummatdih meemjéh naóhna, oboh nih yána caá ma ch̄ajap. Páant ma niijichah, ma naáwát dedé pínah nihcah caá, ã niijp j̄i.*

14 —Weemjéh dedmant wã j̄úwátjidih wã jéihna caá. Wã bejat pínahdihbut wã jéihna caá. Obohjeéhtih, yeéboó caandih ñi jéihcah caá. Páant weemdih ‘nih yáni caá’, ñi niijichah yuhna, ded pah wã jummatdih yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. 15 Yeéboó ded pah ñi enatdihjeh jenah joinít, cáac ded pah ã jenah joyátdih yoobópdih ñi jéihcah caá. Pánih jéihcah yuhna, ‘Caánboó táican caá’, weemdih ñip̄i niijná caá. Obohjeéhtih, yeéb ñi jenah joyát pah jenah joicán, ded pah cáacwã ã jummatdih weémboó wãp̄i naóhcah caá. 16 Weém biícjeh pohba nihcah caá cáacdih páant niij naóhni. Wã íp weemdih wahní biíc dih, páant jw̄i niij naóhna caá. ‘Nin túini caá. Nin táicanni caá’, niij naóhna, yoobópdih wã naóhna caá. 17 Moisés yeebdih w̄atna, nin pah ãt niij daacáp taj̄i: ‘Chénewã biíc yoobó ã naáwáchah, ã niiját yoobópdih caá’, ãt niij daacáp taj̄i. 18 Weémboó ded pah wã jummatdih naóhna, weemdih wahní, wã ípbut biíc yoobó ã naóhna caá. Pánihna, ded pah wã jummatdih chénewã naóh nit jw̄i jumuchah, jw̄i naáwát yoobópdih caá, Jesús queétdih ã niijp j̄i.

* 8:5 Lv 20.10; Dt 22.22-24 * 8:12 Mt 5.14; Jn 9.5 * 8:13 Jn 5.31

19 Páant ã niijíchah joinít, fariseowã nin pah ï niij wábh joyóp jĩ:

—¿Ma íp dedboo tígáá ã jum? ï niijíp jĩ.

—Weemdíh jéihcan, wã ípdihbut ñi jéihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh jéihna nihna, wã ípdihbut ñita jéih taga, Jesús queétdih ã niij jepahap jĩ.

20 Páant niij bohéna, Dioíh muúboó cãacwã ï wãhni dinerodih ï jwejat paihna pebh ã jumap jĩ. Obohjeéhtih, caandíh ï mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã judh jwuhchah, caandíh tewíhñit pínahbut caanjíh jumna yuhna, caandíh ï jéih teo jwuhcap jĩ.

“Wã bejep pínahna ñi jéih bejcan niit”, Jesús ã niiját

21 Pánih bohénajeh, Jesús nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Wã júúwápjiboó wã jwúub bejbipna caá. Páant wã bejat túttimah, weemdíh ñi bidbipna caá. Obohjeéhtih, ñi yéej chãjatdih ñi cádahcatji jíib, wãna, ñih caolíh iiguípna bejna, wã bejep pínahboó ñi jéih bejcan niit, ã niijíp jĩ.

22 Páant ã niijíchah joinít, jwí déewã queétdih nin pah ï míc niij wábh joyóp jĩ:

—‘Wã bejep pínahboó yeéb ñi jéih bejcan niit’, niijná, ¿caanjéh míc mao wãnat túat niit ã chãjap? ï niijíp jĩ.

23 Páant ï míc niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Yeéb nin baácdih moón jumna, Dioíhwã nihcannit ï jenah joyát bíic yoobó ñi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, weémboó japmant júóhni jumna, wã íp Dios ã jenah joyát bíic yoobó wã jenah joiná caá. 24 Wã íp ã wahni wã jummatdih yeebdíh wã naáwáchah yuhna, ‘Á naáwát yoobópdih nihcan caá’, ñi niijátji jíib ñi yéejatdih cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá. Pánihna, ñi yéejatdih cádahcat peéh, wã niijátji bíic yoobó yeebdíh ã yap-bipna caá, ã niijíp jĩ.

25 —¿Déhe pohba tígáá, meém? ï niijíp jĩ.

—Ded pah wã jwíh naáwátji pahjeh wã jumna caá. 26 Yeéb ñi tái chãjcatji jíib Dios ã peéh chãjat pínahdih yeebdíh wã naáwát pínah búdí ã judhna caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahni ã naáwát túatnidihjeh

yeebdíh wã naóh yapana caá. Caán ã naáwát túat yoobópdih caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

27 Obohjeéhtih, “Wã íp caá weemdíh wahni”, ã niijíchah joinít, queét ït beh joicáp wat jĩ. 28 Páant ï beh joicátdih jéihna, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Weém nihat cãacwã úud jeñédih cruzboó péohñit, ï pud dodhbipna caá. Páant ï chãjachah, ‘Caán Dios ã wahni caá’, ñi niij jéihbipna caá. Pánih jéihñit, wã jenah joyátjeh wã chãjcatjidihbut ñi jéihbipna caá. Wã íp ded pah weemdíh ã bohéatjidihjeh yeebdíh wã naáwátjidihbut ñi jéihbipna caá.

29 Weemdíh wahniboó wãjeéh ã jumna caá. Pánih wahni jumna, ã weñat pínahdihjeh yeó jáap jummat pah wãpí chãjna caá. Páant wã chãjachah, weemdíh ã cádahcan caá, Jesús ã niijíp jĩ.

30 Páant ã niijíchah joiná, “Caán Dios ã wahni Cristo yoobát ã jumna caá”, dawá ï niij jenah joyóp jĩ.

Dios ã wehdih, yéej chãjnitdihbut Jesús ã naáwát

31 Biquína jwí déewã “Caán Dios ã wahni Cristo caá”, niij jenah joinítidih Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Wã naáwátdih cádahcannit, wã bohénit yoobát ñi jumna caá. 32 Pánih jumna, yoobópdih ñi jéihbipna caá. Yoobópdih jéihñit jumna, watnit panihñit ñi jumbipna caá. Pánih jumna, ded yéej chãjat jenah joyát ã júúwáchah yuhna, caandíh ñi jéih yap yohbipna caá. Yeebdíh watni panihni ã jwúub wihcan niit, queétdih ã niijíp jĩ.

33 Páant ã niijíchah joinít, queétdih nin pah ï niij jepahap jĩ:

—Jwiitboó Abrahamji ã jaimená jwí jumna caá. Páant jwí jumachah, ded jwiitboodíh watni ã wihcan caá. Páant wihcah yuhna, ¿ded pah niij tígáá ‘yeebdíh watni ã jwúub wihcan niit’, ma niij naóh? ï niijíp jĩ.*

34 —Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Cãacwãjeh ï yéej chãjatdih ï jéih cádahcan caá. Pánihna, queétdih yéej chãjat túatni ï maáh panihni caá. Pánih yéej chãjnit jumna, caandíh teo wãhñit panihñit ï jumna caá. 35 Ded teo wãhni ã maáh wáuh

* 8:33 Mt 3.9; Lc 3.8

pah nihcan caá. Bitá caandíh ì wáuchah, queétboodíh teo wáhni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ã maáh wáuhboó páantjeh ã wáuh ã jumbipna caá. ³⁶ Pánihna, weém Dios wáuh jumna, deddih wá watachah, caanbát wá íp wáuh ã jumbipna caá. Páant wá watachah, yéej chājatdih teo wáhni panihni ã jwáub jumcan níit.* ³⁷ Yeéb Abrahamji ã jaimená ñi jumatdih wá jéihna caá. Obohjeéhtih, ã jaimená jumna yuhna, wá naáwáchah joíhcan, weemdíh ñi mao yohíhna caá. ³⁸ Wá ípjeeh jumna, wá enatjidih yeebdíh wāpí naóhna caá. Obohjeéhtih, ñi íp, nemépwā ì maáh, yeebdíh ã wutuchah joinít, yeéboó ñipí jepahna caá, Jesús queétdih ã niijíp jī.

³⁹ —Jwí íp yoobát Abraham caá, queét ì niijíp jī.

—Abrahamji ã weh yoobát jumna, ded pah ã chājatji biíc yoobó ñita chāj tagaá. ⁴⁰ Obohjeéhtih, yeebdíh wá íp ã naáwátdih yoobópdih wá naóh yapanachah yuhna, yeéboó weemdíh ñi mao yohíhna caá. Abrahamjiboó páant áta chājcan tagaá. ⁴¹ Pánihna, ñi íp panihni ã chājíhat biíc yoobó man tigaá yeebát ñi jenah joyóp, Jesús queétdih ã niijíp jī.

—Jwíit íp wihcannit pohba jwí nihcan caá. Dios biícjeh caá jwí íp, queét ì niijíp jī.

⁴² —Weém Diosjeeh jumniiji nin baácna wá jūáwáp jī. Pánihna, Dios ñi íp ã jumachah nihna, yeéb weemdíh ‘jwí úud jeñé’, ñita niij oi tagaá. Wá jenah joyátjeh nin baácboó wá dei jūóhcan jī. Wá íp Dios ninboó weemdíh ã wahachah, wá jūáwáp jī. ⁴³ ¿Dépanih tigaá wá naáwátdih ñi beh joicán? Ñi joíhcat jíib caandíh ñi beh joicán caá. ⁴⁴ Ñi ípboó yeejép chājat túutnit ì maáh caá. Pánihna, caán ã weñat pínahboodíh ñipí chājna caá. Nin baác ã jwíih jumachah, bñubut páantjeh cāacwādh mao yohat túutni caá. Caán biíc mant yeenijeh jumna, yoobópdih ã jéih naóhcan caá. Pánih yeeat bñuhna, nih yáatdihjeh āpí naóhna caá. ⁴⁵ Páant yeebdíh yeeni ã naáwáchah joinítji weémboó yeebdíh yoobópdih wá naáwáchah yuhna, ñi joíhcan caá. ⁴⁶ Páant wá naáwáchah, ‘Meém yeejép chājni caá’, weemdíh ñi jéih niijcán caá.

* 8:36 Gá 5.1,13

Yoobópdih wá naáwáchah yuhna, ¿dépanih tigaá ñi joíhcan? ⁴⁷ Det Dios wehboó ã naáwátdih ì túi joiná caá. Obohjeéhtih yeéb ã weh nihcannit, ã naáwátdih wá naóh yapanachah yuhna, ñi joíhcan caá, Jesús queétdih ã niijíp jī.

Abrahamji jum láa Cristo ã jumat

⁴⁸ Páant ã niijíchah joinít, queét nin pah Jesúsdi ì niijíp jī:

—‘Meém Samaria baác di bóo jumna, Dios di jéihcanni, nemép caolíh jumni caá’, jwí niiját yoobópdih caá, ì niijíp jī.

⁴⁹ —Weemdíh nemép wihcan caá. Obohjeéhtih, wá íp ã wēpatjīh yeebdíh wāpí chāj júutna caá, caandíh ñi wēi naáwát pínah niijná. Páant wá chājachah yuhna, yeéboó weemdíh wēi naóhcanjeh, yeejép ñipí wéhena caá. ⁵⁰ Weemdíh ñi wēi naáwátdih wá bidcan caá. Obohjeéhtih, cāacwā weemdíh ì túi weñat pínahdih wá ípboó ã náah yacna caá. Pánihna, weemdíh ì náahcatji jíib queétdih ã peéh chājbipna caá. ⁵¹ Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Det wá naáwátdih jepahnit, ì wñncan níit, Jesús queétdih ã niijíp jī.

⁵² —Bñu bácah chah jenah joicánniabe meém ma jumatdih jwí jéihna caá. Abrahamji, nihat Dios naáwátdih naóh yapanitji pah mñntih ìt wñnup wut jī. ‘Wá naáwátdih jepahni ã wñncan níit’, niijná ¿dépanih tigaá meém páant ma niij? ⁵³ ¿Jwí nwo Abrahamji, Dios naáwátdih naóh yapanitjibut chah wēpni níit ma jumup? ¿Ded pohba tigaá meém? páant niij naóhni, queét ì niijíp jī.

⁵⁴ —‘Chah wēpni caá’, weemjéh wá jéih niijcán caá. Wá ípjeh ‘Caán chah wēpni caá’, weemdíh ã niijná caá. Yeéb ‘Diosjeh caá jwí íp’, ñi niijníjeh wá íp ã jumna caá. ⁵⁵ Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, caandíh yoobópdih ñi jéihcan caá. Weém caá caandíh wá jéihyep. ‘Caandíh wá jéihcan caá’, niijná, yeéb ñi nihat pah yeeni wáta jum tagaá. Obohjeéhtih, caandíh yoobópdih wá jéihna caá. Pánih jéihna, ded pah ã naáwáchah, wāpí chājna caá. ⁵⁶ Jwí nwo Abrahamji nin baácboó wá dei jūáwát pínahdih jéihnit, ã weñep jī. Pánihna, wá

dei jǎwáchah ennit, búdí ã yoób weñep jǐ, Jesús ã niijíp jǐ.

⁵⁷ —Páant, meém cincuenta jópchi ma juibí jwuhcan caá. Páant niijná, ¿jon jǎtih bóo Abrahamjidih meém ma ennit jǐ? Jesúsdiñ ã niijíp jǐ.

⁵⁸ —Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Abrahamji jam láa, weém wãát jamap jǐ, Jesús queétdih ã niij jepahap jǐ.*

⁵⁹ Páant ã niij jepahachah joinít, queétboó jee dáhnadiñ ubnit, Jesúsdiñ ã yohíhip yuh jǐ. Obohjeéhtih, páant ã yohíhichah, ã encat pónih, Jesúsboó Dioíh mummánt ã bac bejep jǐ.

9

Jesús jéih encannidih ã booaat

¹ Tǎttimah, jwiítdih Jesús namáboó numah bejna, jéih encannidih jwǐ jwãáap jǐ. ² Caandíh enna, Jesúsdiñ nin pah jwǐ niij úbh joyóp jǐ:

—¿Bohéní, dépanih tigaá nin jáap cãac jamnajeh jéih encanni átát jamji? ¿Caanjéh yeejép át chãjji taniít? ¿Á mánaboó ã yéej chãjji taniít? jwǐ niijíp jǐ.

³ —Nin ã yéej chãjatji jíib nihcan caá. Á mánabut ã yéej chãjatji jíib nihcan caá. Obohjeéhtih, pánihni ã jamuchah, wã íp ã wēpatjǐh caandíh wã teo wáacbična caá. Páant wã boanachah ennit, wã íp ã wēpatdih cãacwã ã tǎi jéihbična caá.

⁴ Yeó jáap cãacwã ã ih tewatdih ã jéih teona caá. Obohjeéhtih, chei ã jéih teocan caá. Pánihna, bũ caá ã baab jwúhat panihichah, weemdíh wahní ã watatdih jwiítdih chãjat ã náahna caá. Tǎttimah, chei jwǐ teocat pah, caandíh jwǐ jéih chãjcan niít.

⁵ Pánihna, nin baáboó wã jam jwuhuchah, baabát panihni cãacwãdih ded pah Dios ã jamatdih wã jéihyabipna caá, Jesús jwiítdih ã niijíp jǐ.*

⁶ Páant niij péanajeh, baáboó mao mác ã coí jéenanap jǐ. Pánih coí jéenanit, baácdih wid teo, jéih encanniíh quíbnadiñ ã ñáñap be. ⁷ Pánih ñái péa, Jesús caandíh nin pah ã niijíp jǐ:

—Siloé wǎt jamni jéehat júána quíib táñadiñ ma bejeé, ã niijíp jǐ. Siloé niijná, jwǐh wéheatjǐh “Wahní”, niijná ã chãjap jǐ.

Jesús páant ã niijíchah joinít, jéih encanni quíib táñadiñ ã bejep jǐ. Pánih quíib táiniñ ennit, ãih munná át jwúub bejjip taga. ⁸ Páant ã jwúub juibínachah, ã chéenwã, caán dinero úbhniñi ã jamatdih jéihnitbat, enni-jeh ãih munná ã jwúub juibínachah ã enep wǎt jǐ. Pánih ennit, queétjeh nin pah ã míc niij úbh joyóp wǎt jǐ:

—¿Nin dinero ãpǐ úbhniñi nihcan niít? ã niijíp wǎt jǐ.

⁹ —Caanjéh tigaá, biquína ã niijíp wǎt jǐ.

—Obohjeéhtih, caán yoobát pohba nihcan caá. Caan páh jígozna caá ã chãjap, bitaboó ã niijíp wǎt jǐ.

—Caanjéh tigaá, weém, encanniñi át niijíp wǎt jǐ.

¹⁰ —Jéih encanniñi jamna yuhna, ¿ded pah tibeé ma nih? bũ ma jéih enat pínadiñ, ã niij úbh joyóp wǎt jǐ.

¹¹ —Jesús wǎt jamni ãih mao mácjǐh baácdih wid teonit, wǐh quíbnadiñ ãi ñáñap be. Weemdíh ñái péanit, ‘Siloé wǎt jamni jéehat júána quíib táñadiñ ma bejeé’, ã niijíchah joinít, caanna wã bejep be. Pánih quíib táinajeh, wã jéih enep be bũca, queétdih át niijíp wǎt jǐ.

¹² —¿Meemdíh pánih chãjni deyoob tigaá an jam? ã niijíp wǎt jǐ.

—Jaóh jũh. Deh caá an jamapna caá, queétdih át niij jepahap wǎt jǐ.

Jéih encannidih fariseowã ã úbh joyát

¹³ Páant niij úbh joí péanit, jéih encannidih fariseowã maáta pebhboó ã ub bejep wǎt jǐ. ¹⁴ Jwiít judíowã jwǐ chooát yeó jáapdih caán encannidih Jesús ã boanap jǐ. ¹⁵ Páant chooát yeó jáapdih ã boanachah jéihnit, caán newédih fariseowã jwuh ã jwúub úbh joyóp wǎt jǐ:

—¿Ded pah tibeé meém ma nih en? ã niijíp wǎt jǐ.

—Mao mácjǐh baácdih wid teonit, wǐh quíbnadiñ ãi ñáñap be. Pánih ñái péanit, ã quíib táñat tǎtuchah joinít, wã bejep be. Pánih quíib táinajeh, wã yoób enep be, queétdih át niijíp wǎt jǐ.

* 8:58 Ex 3.14; Jn 8.24; 10.30-33; 13.19 * 9:5 Mt 5.14; Jn 8.12

16 Páant ã niijíchah joinít, biquína queét fariseowã nin pah ít niijíp wut jĩ:

—Caán jwĩ chooát yeó jáapdih át tewep taga. Páant chooát tútatdih yap yohna, Dioíh yoobát nihcan caá, ít niijíp wut yuh jĩ.

Obohjeéhtih, bitaboó

—Yeejép chãjni nihna, páant áta jéih boocan tagaá. Pánihna, caán túini nacaá, ít niijíp wut jĩ. Páant niijná, queét chénat pah poómp bíic yoobó ít jenah joicáp wut jĩ.

17 Caán encannijidih queét nin pah ít jwúub niij úubh joyóp wut jĩ, páant muntih:

—Meemdíh míih quíibdih boocani Jesúsdi meémboó ¿ded pah ma niij jenah joí? ít niijíp wut jĩ.

—Caán yoobópdih Dios naáwátidih naóh yapani nacaá an jumap, queétdih át niij jepahap wut jĩ.

18 Pánihna, jwĩ maáta nin pah ít niij jenah joyóp wut yuh jĩ: “Nin jéih encanni át nihjican tagaá”, ít niijíp wut jĩ. Páant niij jenah joinít, jéih encanniji mánadih ít bid bojop wut jĩ. 19 Pánih bid bojnit, á mánadih jwuh nin pah ít niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Nin yoobópdih ñi wúuh níit ã jumap? ¿Bíicmantjeh caán jwíih cáac jumna, jéih encanni nitjii wáát jumap? ít niijíp wut jĩ.

20 —Nin jwĩ wúuh tigaá. Bíicmant jéih encannijeh á cáac jumap jĩ. 21 Caandíh jéihna yuhna, ded pah buu á enatdih, caandíh boocanidihbut jwí jéihcan caá. Jwí wúuh wébít nihcan caá. Caandíhjih ñi úubh joyoó. Caanjéh á jéih naóhna caá, á mána ít niij jepahap wut jĩ.

22 Ded “Jesús Dios á wahni Cristo caá”, niijníidih jwí maátaboó jwí míic wáacat mūdíh ita waadát tútcan tagaá. Páant í chãjat pínahdih jéihna, encanniji mána jwí maátadih ít úumji tagaá. 23 Pánih úumna, “Caán wébít nihcan caá. Caandíhjih ñi úubh joyoó”, ít niij jepahap wut jĩ.

24 Páant í niij jepahachah joinít, jwí maáta jéih encannijidih ít jwúub niijíp wut jĩ:

—Jesús yéejni á jummatdih jwiitboó jwí jéihna caá. Pánihna, Diosdih wēinit, jwiitdih yoobópdih ma naáwá, caandíh ít niijíp wut jĩ.

25 —Jesús yéej chãjni á jummatdih wá jéihcan caá. Nindihjih wá jéihna caá. Jéih

encanni wá jumap jĩ. Obohjeéhtih, buu wá enna caá, queétdih át niij jepahap wut jĩ.

26 —¿Ded pah tíi meém ma enat pínahdih caán áí chãj? ít jwúub niij úubh joyóp wut jĩ.

27 —Caandíhjih tibeé yeebdíh wáát naáwáp be. Páant wá naáwáchah yuhna, weemdíh ñi joíhcan beé. ¿Dedé chãjat tút tigaá wá jwúub naáwáchah, ñi joíh, páant muntih? ¿Yeebbút áihwá ñi jumíh níit? queétdih át niijíp wut jĩ.

28 —Meém Jesús á bohéni caá. Obohjeéhtih, jwiitboó Moisésji á bohénit caá.

29 Dios Moisésdih á naáwátidih jwí jéihna caá. Obohjeéhtih, caán Jesúsboó dedmant á júúwátidih jwí jéihcan caá, queét caandíh ít niij jūihñap wut jĩ.

30 —¡Páant! Dedmant á jūúwátidih ñi jéihcan yuhna, ¿caán weemdíh enani Dios á wahni áta nihcan taniit? 31 Yéejnit í úubúchah, Dios á joicán caá. Caandíh bácah jwiit nihat jwí jéihna caá. Obohjeéhtih, Diosdih wēini, á wútatdih jepahniboó á úubúchah, Dios á joiná caá.* 32 Jon jãtíh nin baác á jwíih jumuchah, jwíih cáac jumnajeh, jéih encannidih ded á enaat doonádih jwí joicán jĩ. 33 Pánihna, Jesús Dios á wahni nihcan, weemdíh áta jéih enacan tagaá, queétdih át niijíp wut jĩ.

34 —Bíicmantjeh yéejni mat jumap wut jĩ. ¿Pánih yéejni jumna yuhna, jwiitdih meém ma bohéni níit? jwí maáta caandíh ít niij jūihñap wut jĩ. Páant niij péanitjeh, Dioíh mūmánt caandíh ít bacanap wut jĩ.

Jéih encannit panihnit ded pah í jummat

35 Jéih encannijidih í bacaat doonádih Jesús á joyóp jĩ. Pánih joinít, jéih encannijidih jwááhnit, caandíh nin pah á niij úubh joyóp jĩ:

—¿Meém nihat cáacwá úud jeñédih jepahni níit? á niijíp jĩ.

36 —¿Maá, déhena tigaá caán? Caandíh jéihna, wá jepahbipna caá, Jesúsdi á niij jepahap jĩ.

37 —Caandíh ma enna caá. Weém meemdíh wéheni caanjéh tigaá, Jesús á niijíp jĩ.

38 —Maá, meemdíh wá jepahna caá, á niij jepahap jĩ. Páant niijnáneh, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandíh á weñep jĩ.

* 9:31 Pr 15.29

³⁹ Páant ã weñechah ennit, Jesús cãacwãboodih nin pah ã niijíp jĩ:

—Ded pah túi chãjat, ded pah túi chãjcatdihbut cãacwã ã jéihyat pínah niijná, nin baácboó wã jũúwáp jĩ. Wã íp ded pah ã wɛtatdih jéihcan, jéih encannit panihnit ã jumna caá. Det páant ã jumatdih jéihnitdih wã íp ded pah ã jumatdih wã bohébiɛna caá, jéih ennit panihnit ã jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, bita jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Jwiít túi jéihnit caá’, niij jenah joinít d ih wã bohécan niít, páantjeh jéih encannit panihnit ã jumat pínah niijná, Jesús ã niijíp jĩ.

⁴⁰ Páant ã niijíchah joinít, biquína caan pébh jumnit fariseowã caandih nin pah ã jwúub niij úubh joyóp jĩ:

—‘Jéih encannit panihnit’, niijná, çjwiít d ih niij niít ma chãjap? Jesús d ih ã niijíp jĩ.

⁴¹ —Jéih encannit panihnit ñi jumatdih ñi jéihyechah, yeebdih peéh chãjat ãta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Diosdih jwí túi jéihna caá’, ñi niij jenah joyát jíb, yeebdih peéh chãjat ã jambipna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

10

Ovejawãdih en daonít

¹ Túttimah, biíh naáwátjĩh, bohéat túut niijná, nin pah Jesús cãacwãdih ã niij naáwáp jĩ: “Yoobóp d ih yeebdih wã naóhna caá. Ded ovejawãdih wáihyat júdu jécdih waadcánjeh, jécdih wihcapmant aáb púud deini, nũmni tigaá ã jumap. ² Obohjeéhtih, wáihyat júdu jécdihjeh waadníboó ãih ovejawãdih en daoní yoobát ã jumna caá. ³ Ovejawã mínah wáihyat júdu d ih ã juyáchah, caán jécdih wapni caandih ã wãt wãhbipna caá. Páant ã wãtachah, queétdih en daoníboó ãih wãt na yoobó ã ezechah, ãih wéheatdih ãih ovejawã ípĩ beh joiná caá. Pánih beh joinít, queét ãjeéh ípĩ péce bac bejna caá. ⁴ Nihat ãihwã ã bac beedéchah ennit, queétdih ã waóh bejna caá. Pánihna, ã wéheatdih túi beh joiná, caandihjeh ã túi péce bejna caá. ⁵ Obohjeéhtih, biíh ã jéihca naáhdih ípĩ péce bejcan caá. Bitã ã wéheatdih joiná, úumnit, ípĩ jwei béjna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

⁶ Jesús páant ã niijíchah yuhna, queét ã beh joicáp jĩ.

Ovejawãdih en daonít naáwãdih Jesús ã beh joyáat

⁷ Páant ã beh joicãtdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ: “Yoobóp d ih yeebdih wã naóhna caá. Ovejawãdih wáihyat júdu jécdih panihni tigaá weém wã jumap. ⁸ Nihat wã jãt ih jũóhnit, nũmni panihnit, cãacwãdih ã yee bohénap jĩ. Queét ã wéhenachah yuhna, cãacwã, ovejawã panihnit, queétdih ã joyáh bojop jĩ. ⁹ Weémboó wáihyat júdu jécdih panihni caá. Weemdih jepahnit jécdih waadnit panihnit ã jumna caá. Pánihna, queét iiguípna bejnit déejidih wã túi ubna caá. Ovejawã úumcanjeh, ãih wáihyat júdu mant jumnitjĩ wáica naáhwã jeémédih bac bejnit, jwúub waadnit, ípĩ túi jumna caá. Pánihat pah, wáih cãacwãboó wãjeéh jumna, ípĩ úumcanjeh, wáica naáhwã panihnit, ded pah ã náahatdih ã bíbohna caá.

¹⁰ “Queét nũmni boó ovejawã panihnit Dioíh cãacwãdih mao yohodih ã jũóhna caá. Obohjeéhtih, bádí wéinit, yeó jáap jumat pah wãjeéh ã túi jumat pínah niijná, weémboó queét ovejawã panihnitdih bididih wã jũúwáp jĩ. ¹¹ Weémboó ovejawã panihnitdih túi en daoní wã jumna caá. Ded ovejawãdih túi en daoní caandih ã mao yohat dée tobohat ã jumachah yuhna, ãih ovejawãdih ãpĩ en daó cádahcan caá. Pánihat dée pah queét iiguípna bejnit déejidih wã túi ubat túut niijná, weémboó cãacwãdih wã wun wãhbipna caá. ¹² Obohjeéhtih, ã maáih ovejawãdih en daoníboó yoobóp d ih ã túi en daocán caá. ãihwã nihcah, jió ovejawãdih jeémédih ã jũúwáchah enna, teo wãhniboó ã en daonít ovejawãdih ã yoh jwei béjna caá. ã yoh jwei béjat túttimah, jió ovejawãdih ã tewechah enna, queét ã jwei péce bejna caá. ¹³ Caán teo wãhniboó ã jíb chãjatdihjeh ã bidna caá. ã maáih ovejawãdih oican, queétdih ã túi en daocán caá.

¹⁴⁻¹⁵ “Weém ovejawãdih túi en daoní panihni tigaá wã jumap. Wã íp weemdih ã túi jéihna caá. Weembát caandih wã túi jéihna caá. Páant wã ípdih wã túi jéihyat

pah, wíih ovejawā panihnit weemdíhbut í tái jéihna caá. Wā íp weemdíh ā jéihyat pah, weembút queétdih wā tái jéihna caá. Pánih jéihna, wā ípjeéh í tái jumat pínah niijná, queétdih wā wun wāhbipna caá.* 16 Biíh wáihyat júdu díitboó jumnit ovejawā panihnitbut wíihwā í jumbipna caá. Pánih jumnit, wā naáwáchah, queétdih í joi póobipna caá. Pánih joinít, wíihwā biíc-dih queétdih í jumbipna caá.* Pánihna, weemjéh nihát wíihwādih wā tái en daobípná caá.*

17 “Wíihwā Diosjeéh í jumat pínah niijná, queétdih páant wā wun wāhat pínah, wā jwúub boo pud jūwát pínahdihbut jéihnit, wā íp weemdíh ā oina caá. 18 Ded ā náahat pah weemdíh mao yohni pínah ā wihcan caá. Wā náahat pahjeh weemdíh í mao yohbipna caá. Pánihna, wā náahat pahbut wā jwúub boo pud jūóhbipna caá. Páant wā íp weemdíh ā chājat tūtup jī”, Jesús ā niijíp jī.

19 Páant ā niijíchah joinít, queét jwī déewā biíc yoobó ít jenah joicáp jī.

20 —Caán nemép jumni caá. Pánih jumna, ā tái jenah joicán caá. ¿Dépanih tigaá caandíh jwī jwúub joíh, páant mantih? dawá í míic niijíp jī.

21 Obohjeéhtih, bitaboó

—Nemép jumni nihna, páant āta niij naóhcan tagaá. Ded nemép jumni jéih en-cannijidihbut āta jéih enacan tagaá. Pánih chājna, nemép jumni nihcan caá, í míic niijíp jī.

Judíowā í maáta Jesús-dih í náahcat

22-23 Tút-timah, mah noój láa, jwiít judíowā Jerusalén tútchidih biíh fiesta jwī jwúub chājav jī. Jon jātih Dioíh mūdíh chāj péanit, Diosdih í wēi wāhatjidih jwī náhniat yeó jáapna ā jumap jī. Caán yeó jáapnadih Dioíh mūdíh wāáp lap numpboó Salomón ā chājat tūt-ti coahjidih Jesús ā en jibip jī. 24 Caan cóahboó Jesús ā jumuchah enna, jwī maáta caandíh ñuh púnda bojnit, nin pah í niij úbh joyóp jī:

—Maatápdih jwiít-dih ma tái naóhcan caá. Pánihna, bñ jwiít-dih yoobópdih ma naáwá.

* 10:14-15 Mt 11.27; Lc 10.22 * 10:16 Ef 2.11-22 * 10:16 Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; He 13.20 * 10:33 Lv 24.16

* 10:34 Sal 82.6

¿Meém Dios ā wahni Cristo yoobát niít ma jumap? Jesús-dih í niijíp jī.

25 —Yeebdíh jātih wāát naáwáp jī. Páant wā naáwáchah yuhna, weemdíh ñi joíhcan jī. Wā íp ded pah weemdíh ā wutuchah joinít, ā wēpatjīh wāpí chājna caá. Pánih chājna, weém Cristo yoobát wā jumatdih júut tigaá wā chājav. 26 Páant wā júutuchah yuhna, bitaíh ovejawā panihnit jumna, weémboodíh ñi joíhcan caá. 27 Ovejawā queétdih en daonídih í tái joyát pahjeh tih, wíihwā weemdíh í tái joiná caá. Queétdih wā jéihyechah, weemdíh í tái péena caá. 28 Páantjeh Diosjeéh queétdih wā tái jumat tūtuchah, iiguípna í bejcan niít. Pánihna, queétdih wā tái en dawáchah, bitaboó weemdíh í jéih dúuc wáican niít. 29 Wā íp, wíih cáacwādih weemdíh wāhni, nihát-dih chah wēpni caá ā jumap. Pánih jumna, wíihwādih ā wapachah, bitaboó caandíhbut í jéih dúuc wáican niít. 30 Weém wā íp-jīh biíc pahjeh jwī jumna caá, Jesús ā niijíp jī.

31 Páant ā niijíchah joinít, jwī maátaboó caandíh yohat tūt niijná, jee dáhnadih í ubap jī. 32 Páant í chājachah ennit, Jesús queétdih nin pah ā niij úbh joyóp jī:

—Wā íp ā wēpatjīh dawá láa yeebdíh wā chāj júutup yah jī. ¿Dedé wā chājav-ti jīb tigaá weemdíh jee dáhnajīh ñi yohíh? ā niijíp jī.

33 —Dios ā wēpatjīh ma chāj júut-ti jīb nihcan caá. Obohjeéhtih, meém cáacjeh jumna yuhna, ‘Diosjeh tigaá weém’, ma niij yee naáwát jīb, meemdíh jee dáhnajīh jwī yoh mawíhna caá, queét í niij jepahap jī.*

34 —Obohjeéhtih, Dios naáwát-dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: ‘Yeéb wā naáwát tūt-nit-dih “weém panihnit ñi jumna caá”, wā niijíp be’, Dios át niij daacát tūtup tajī.* 35 Páant ā niij daacát-ti yoobópdih ā jumatdih jwiít nihát jwī jéihna caá. ‘Yeeni caá’, caán tólihdih jwī jéih niijcán caá. Dios naáwát-dih jéihnit-dih ‘Dios panihnit ñi jumna caá’, ā niij naáwáchah, yoobópdih caá. 36 Dios ā náahat pah weemdíh nin baácboó ā wahap jī. Pánihna, ‘Weém Dios wúuh caá’, wā niijíchah joinít, ¿dépanih tigaá weemdíh ‘Jesús Diosdih yéej naóhna caá ā

chājap', ñipĩ niij? ³⁷ Wā íp ā náahat pah wā chājcah bācah, wā bohéatdih 'Yoobópdihi tiguaá', niijcát caá náahap. ³⁸ Obohjeéhtih, wā íp ā wēpatjīh wā chāj júutuchah yuhna, 'Caán Dios ā wahni Cristo caá', ñi niij jenah joicán caá. Páant niij jenah joicán yuhna, wā chāj júutatdih 'Yoobópdihi Dios ā wēpatjīh chājni caá', niij jenah joyát caá náahap. Páant niij jenah joiná, weém wā íp biícdihi wā jumatdih ñi túi jéihbipna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

³⁹ Páant ā niijíchah joí íjnit, queét chéneji í tewíhip yuh jī. Obohjeéhtih, í tewíhichah jéihnit, Jesús queétdih ā jwei bāc bejep jī.

⁴⁰ Pánih bac bejniji Juan cāacwādihi ā daabánapi, Jordán muj conanaáboó jwiítidih ā ñamah chúh bejep jī, páant muntih. Caanná juibínit, jwiítidih ā ñamah jumap jī.*

⁴¹ Dawá cāacwā caanná caandíh enedih ípĩ juibínap jī. Nin pah queét mícjeh í niijíp jī:

—Juan Dios ā wēpatjīh chāj júutcan yuhna, ded pah Jesús ā jumat pínahdih ā naáwáchah, yoobópdihi tají, í míc niijíp jī.

⁴² Páant niij jenah joinitji dawá Jesúsdihi í jepahap jī.

11

Lázaro

¹⁻² Lázaro, María, Marta queét biíc peihcannit, Betania tútchidih moon tájī. Queét yaádh í úd Lázaro biícdihi ípĩ jumap jī.* Caánt María, Jesúsíh jíchanadihi túi chej jumni macjīh p̄ohnit, míh waó yoócjīh jōp wionih pínah mit jumap tají.* Biíc yeó jáap Lázaro búdí át wunap wat jī. ³ Á wunuchah, yad jeñéna yaádh Jesúsdihi dooná ít wahap tají.

—Ma oini búdí wunna beé ā chājap be, Maá, ít niij naáwát túutap tají.

⁴ Pánihna, Lázaro ā wunat doonádihi joinít, Jesús jwiít ā bohénitdih nin pah ā niij naáwáp jī:

—Lázaro wunna yuhna, ā boobipna caá. Wunna, Dios ā wēpat júutat pínahjeh caá. Páant ā wēpatdih júutnit, ā wúh wā jumatdih, wēpni wā jumatdihbat cāacwādihi ā júutbipna caá, ā niijíp jī.

⁵ Lázarodih, yad jeñéna yaádhidihbut Jesús búdí ā oyop jī. ⁶ Pánihna, Lázaro ā wunat doonádihi joiná yuhna, caán yw̄pbit bóo tútchidih Jesús chéne yeó jáap jwiítidih ā ñamah jum jwuhap jī. ⁷ Túttimah, Jesús jwiítidih nin pah ā niijíp jī:

—Chóbe Judea baácboó, Lázarowā í jumni tútchina, jwí jwúub bejjīh, ā niijíp jī.

⁸ —Bohéní, jwínah bóonajeh tibeé, jwí maáta meemdíh jee dáhnajīh í yoh mawíhip be. ¿Dépanihna buu ma jwúub bejīh, páant muntih? jwí niijíp jī.

⁹ Páant jwí niijíchah joinít, caandíh í mao jwuhcat pínahdih naóhna, biíh naáwátjīh jwiítidih nin pah ā niij jéihya naáwáp jī:

—Búdí ñi jenah joicá bojoó. Biíc yeó jáapdihi doce horajeh caá ā baabáp. Páant ā baabáchah, jwí túi enna caá. Pánihna, yeó jáap jibna, jwí buucán caá. ¹⁰ Chei jibna, baabcáh, jwípĩ buugná caá, Jesús ā niijíp jī.

Páant niijná, nin pah niijná át chājap jī: “Buu wā íp ded pah ā chājat túutatdih wā chāj beedá jwuhcan caá. Páant weemdíh ā chājat túutat judh jwuhuchah, weemdíh í jéih mao jwuhcan caá”, niijná át chājap jī.

¹¹ Páant niij péanit, jwiítidih nin pah ā jwúub niijíp jī, páant muntih:

—Jwí chéen Lázaro, ũona caá an chājapna caá. Páant ā ũwuchah, weém caandíh wucudih wā juibíhipna caá, jwiítidih ā niijíp jī.

¹² —Caán láa bācah, Maá, ũona, ā túi boobipna caá, jwí niijíp jī.

¹³ Páant jwí niij jenah joyóchah yuhna, Jesús “Ŭona caá an chājapna caá”, niijná “Mujáh bejna beé”, niijná át chājap jī.

¹⁴ Páant jwí niij jenah joyátidih jéihnit, Jesús jwiítidih nin pah yoobópdihi ā niijíp jī:

—Lázaro jáantjeh ā wunap be. ¹⁵ Wā wihcah, caán ā wunuchah, wā wéina caá. Buu bejnit, ded pah wā chājat pínahdih enna, weemdíh chah ñi túi jenah joibipna caá. Pánihna, chóbe tí bācah, caandíh í yohopjina enedih jwí bejjīh, ā niijíp jī.

¹⁶ Páant ā niijíchah joinít, Tomás, waláhni jwí niijní, nin pah jwiítidih ā niijíp jī:

—Chóbe jwiítbut ájeéh jwí en péejīh. Caandíh maona, jwiítidihbut í mawa naáh,

* 10:40 Jn 1.28 * 11:1-2 Lc 10.38-39 * 11:1-2 Jn 12.3

ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, biíc dih jwĩ bejep jĩ.

Jesús cãacwãdih jwúub booani ã jumat

17 Jwiit Jesúsjeéh Betania tátchina jwĩ jwibíat pínah jãtìh, Lázaroíh bácahdìh jeé íitboó ítát yohop tajĩ. Biícjìh bóo téihya yeó jáap jãtìh átát wunup tajĩ. 18 Betania tátchi Jerusalén tátchi pebhjeh, biíc hora tacdih bejat ã jumup jĩ. 19 Páant pebhjeh ã jumuchah, dawá jwĩ déewã Maríá, Marta ï úuddih ï jìgahat yayáat túat niijná, ï pebhna ït jwibínah tajĩ. 20 Jwĩ jwibíat doonádih joinít, mæumánt bac jwóhniit, Marta Jesúsdi h jwáádih mi juyáp jĩ. Obohjeéhtih, yad jupæ muú díitboó mit jum jwuhup tajĩ.

21 Pánihna, Jesúsdi h jwááhniit, Marta nin pah caandíh mi niijíp jĩ:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wã úud ãta wuncan tagaá. 22 Obohjeéhtih, ded pah ma úubúchah, Dios ã jepahat pínahdih weém wã jéihna caá, mi niijíp jĩ.

23 —**Ma úud ã boo pud jwóhbi pna caá**, Jesús ã niijíp jĩ.

24 —Páant tih, Maá, caán péeni yeó jáap, nihát cãacwã ï boo pud jwóhni yeó jáapdih,* wã úudbut ã jwúub boo pud jwúwát pínahdih wã jéihna caá, mi niijíp jĩ.

25 —**Weemjéh wannidih wã jéih jwúub booana caá. Ded weemdíh jepahni wanna yuhna, ã jwúub boo pud jwóhbi pna caá. 26 Ded báadhni but weemdíh jepahni, iiguípna ã bejcan níit. ¿Caandíh ma jenah joí níit?** Martadi h Jesús ã niijíp jĩ.*

27 —Maá, meém Cristo Dios wúuh ma jumatdih wã túi jéihna caá. Nin baácboó meemdíh ã wahatjidihbut wã jéihna caá, Marta mi niij jepahap jĩ.

Jesús ã jwúub

28 Páant Marta caandíh niij péanit, Maríadi h naáwádih mi jwúub bejep jĩ. Pánih jwúub bejnit, mi jwandih mit jwibí jéyé naáwáp wut jĩ.

—Bohéni át jwi tábeé. **‘Mi jwúwú naáh’**, meemdíh ã niijná beé, mit niijíp wut jĩ.

29 Páant mi niijíchah joinít, Maríá waícanjeh Jesúsdi h jwáádih mit bac jwúwáp tajĩ. 30 Marta mi jwúub bejat táttimah, tátchiboó waadcán, caanjìh jeh jwĩ páñap

jĩ. 31 Jwĩ déewã, Maríajeéh jumnit, wēpép mi bac bejatdih ennit, “Mi úuddih yohopjiboó jwúúdi h bejna caá mi chãjap”, ït niij jenah joyóp tajĩ. Páant niij jenah joinít, caántdih ït péé jwúwáp tajĩ.

32 Jwĩ pebhna jwinít, Jesúsdi h enna, ã pebh Maríá baácboó mi páah yoh ñajap jĩ. Pánih páah yoh ñajnit, caandíh nin pah mi niijíp jĩ:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wã úud ãta wuncan tagaá, mi niij jwú naáwáp jĩ.

33 Páant mi jwú naáwáchah ennit, mijeéh péenit jwĩ déewã ï jwúúdi hbut ennit, Jesús búdí ã jìgahap jĩ. 34 Pánih jìgahniit, Jesús queétdih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—**¿Dee tibeé caandíh ñi yoh?** ã niijíp jĩ.

—Maá, caandíh jwĩ yohopjiboó ma en jwúwá, ï niij jepahap jĩ.

35 Pánih jìgahniit, Jesúsbut ã jwúúap jĩ.

36 Páant Jesús ã jwúúchah ennit, mijeéh péenit jwĩ déewã nin pah queétjeh ï míic niijíp jĩ:

—Jesús Lázaro di h búdí át oi tagaá, ï míic niijíp jĩ.

37 Obohjeéhtih, bita caanjìh jumnit nin pah queétjeh ï míic niijíp jĩ:

—¿Dépanih tigaá jéih encannidih ã jéih booana yuhna, Lázaroji ã wunat pínah jãtìh, caandíh át jéih booaji caá? ï niijíp jĩ.

Lázaro ï yohnijidih Jesús ã booaat

38 Páant ï niij míic wéheat pónih, Jesús búdí ã jwúub jìgahachah, Lázaro di h ï yohopjiboó jwiitdih ï numah jwibínah jĩ. Caán íitdih búdí jee dáhìh ït nemep tajĩ. 39 Páant ï nematjidih ennit, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Can jeé júdudih ñi pütá dodhdoó**, ã niijíp jĩ.

—Maá, biícjìh bóo téihya yeó jáap jãtìh ã wunuchah, jwĩ yohop be. Pánihna, bæ ãih bácah an wíijna nacaá bæca, Marta mi niijíp jĩ.

40 —**Wã naáwátjidih ma túi náhninaá. Dios ã wēpatdih ma enat pínahdih meemdíh wáát naóhna beé**, caántdih ã niijíp jĩ.

41 Páant caántdih ã niij péanachah, queét jeé júdudih ï pütá dodhdop jĩ. ï pütá dodh

* 11:24 Dn 12.2 * 11:26 Ro 6.4-5; Col 2.12; 3.1

péanachah, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah ā niij wábhup jī:

—Weemdih ma joyátji táina caá, Paá.

⁴² Wā wábat pah ma joyátjih wā jéihna caá. Pánihna, weemdih ma wahatjidih nit jumnit ī jéihyat pínah niijná, baw meemdih páant wā niij wábhna caá, Jesús ā niijíp jī.

⁴³ Páant niij wábh péanit, Jesús nin pah ā niij wēp ejep jī:

—¡Lázaro, ma bac jūwá! ā niijíp jī.

⁴⁴ Jesús páant ā niij ezechahjeh, Lázaro ī yohniji yuhna, jeé ítmant ā bac jūwáwáp jī. Pánih bac jūhna, áih báhah, áih wao dáhdihbut yégueh chóo tōpjīh ī pinatji pah-jeh ā duo báh jūwáwáp jī.

Páant ā bac jūwáwáhah, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jī:

—Caandih ŋi pinatji yégueh chóo tōpnadiah ŋi wataá, ā niijíp jī. Páant ā niijíchah joinít, ī pinatji tōpnadiah Lázarodih ī watap jī.

*Jesúsdih ī tewat pínahdih ī míic wéheat
(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)*

⁴⁵ Páant Lázarodih ā boanachah ennit, María pebh joinítji dawá jwī déewā, Jesúsdih ī jepahap jī.

⁴⁶ Obohjeéhtih, biquína jepahcannitboó fariseowā pebhna juibínit, ded pah Jesús ā chājatjidih ít naáwáp wut jī. ⁴⁷⁻⁴⁸ Pánihna, sacerdotewā ī maáta, fariseowā, bita jwī maáta biíc dih míic wáacnit, queétjeh nin pah ít niij míic wéhenap wut jī:

—Jesús dawá láa Dios ā wēpatjīh ā chāj jútna caá. Pánihna, ‘Páant ma chājca bojó’, jwī niijcáh, nihat cáacwā ájeéh ī bejbipna caá. Páant dawá biíc dih ī jumachah ennit, Jesúsdih maáh ī waadáat pínahdih jenah joinít, Romadih moón ī maáta ‘Jwiít dih yohna caá ī chājap’, niijnít, jwiít judíowāboodih ī peéh chāj bipna caá. Pánih peéh chājnit, Dioíh mūdih ī yohat pínah niijná, ŋih soldadowādih ī wahbipna caá. Jwīh baácdihbut ī dúuc wáibipna caá. Pánihna, ¿baw ded pah tigaá jwī chājbi? ít míic niijíp wut jī.

⁴⁹ Páant ī niijíchah yuhna, biíc íjeéh jumni, caán jópchidih sacerdotewā ī maáh yoobát Caifás wut jumni, queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Wā déewāá, weemdih ŋi joi jwáhuá. Páant niij míic wéhena, yeéb ŋi táu jéihcan

caá. ⁵⁰ Nihat jwiít judíowā jwī táu jummat pínahdih biíc cáac ā wun wáhchah, ā táu bipna caá. Á wun wáhchah, jwiít nihatdih Romadih moón ī maáta ī yoh beedábipna caá. Caandih yeéb ŋi táu beh joi jwáhcan caá, Caifás át niijíp wut jī.

⁵¹ Páant niij naóhna, ā jenah joyátjeh niijná át chājcap wut jī. Sacerdotewā ī maáh yoobát ā jumachah, jwī déewā ī táu jummat pínah niijná, Jesús ā wun wáhat pínahdih Diosboó Caifásdih át naáwát táutap wut jī. ⁵² Obohjeéhtih, pánih wanna, jwiít judíowādihjeh pohba át wun wáhcap tajī. Nihat baácdih moón Dios ā weh pínah biíc weh pah jwī jummat pínah niijná, jwī yéejat jīb Jesús át wun wáhcap tajī. ⁵³ Páant Caifás ā niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh “¿Jesúsdih ded pah tigaá jwī mao yohbi?” queét ít niij míic wéhe jwíhip tajī.

⁵⁴ Pánihna, caandih ī mao yohíhatdih jéihnit, Jesús dahwani tátchinadih jibidih ā bejíchap jī. Tátchi wihcapboó bejnit, caán pehbít Efraín wut jumni bainí tátchibitna jwiít dih ā numah juibínap jī. Pánih juibínit, caanjīh jwī jum jwáhcap jī.

⁵⁵ Caán láa jwiít judíowā jwīpī wéini Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh ā judhdap jī. Moisés ā naóh yapaatji pah, Diosdih jwī weñat pínah jātih táu míic ámohat apī náahap jī, Dios ā enechah, yéejat wihcannit jwī jummat pínah niijná. Pánihna, caandih chājat táut niijná, dawá jwī déewā nihat tátchinadih moón Jerusalén tátchina ít aab béjep tajī. ⁵⁶ Caán tátchina juibínit, queét Jesúsdih bidna ítih chājap ta yah jī. Pánih bidna, Dioíh mūdih jumnit, queétjeh nin pah ít niij míic wéhenap wut jī:

—¿Pascua yeó jáapnadih Jesús enedih ā jūhca naniít? ŋi jenah joyóchah, ít niijíp wut jī.

⁵⁷ Sacerdotewā ī maáta, fariseowābut jātih nin pah cáacwādih ítát niij wutap wut jī: “Jesús dedboó ā jummat doonádih joinít, jwiít dih ŋi naáwá”, ítát niijíp wut jī. Caandih tewat táut niijná, páant ít niijíp wut jī.

12

Jesúh jítchanadih María miíh chej jumnijih mi phwat

(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

1 Pascua yeó jáapna pínah seis yeó jáap ã jũdhũchah, Efraín tútchimant Betania tútchina Jesús jwiítidih ã numah jwúub juibínap jĩ. Caanná juibínit, Lázaro wunniji, Jesús ã booanih mũuná jwĩ juibínap jĩ. 2 Páant jwĩ juibínachah, jwĩ jeémát pínahdih ã chãj wũhũp jĩ. Pánihna, Lázaro, Jesús, jwiít biícđih jeémát cáagat naadíh jwĩ laj pũda bojop jĩ. Páant jwĩ laj pũda bojochah, Marta jwiítidih jeémát mi cáagap jĩ. 3 Maríaboó nardo wũt jumni chej jumni quiítidih, biíc kilo tac yoób ãb jũóhñit, Jesúh jítchanadih mi pũhwũp jĩ. Pũohñit, miuh waó yoócđih mi jõp wiwip jĩ.* Páant mi pũhwat túttimah, caán nihah mũú ã túi chej jum chéyah bejep jĩ. 4 Páant mi chãjachah ennit, jwiít biícđih jumni Judas Iscariote wũt jumniiboó, Jesúsđih eníhcannitđih đuo wáini pínah, nin pah ã niijíp jĩ:

5 —¿Dépanih tigaá nint caan mácdih mi bíbohna yũhna, mit jíib chãj wũhcan? Caandih jíib chãjna nihna, biíc jõpchi tewat pah bóo mita jíib teo tagaá. Pánihna, caán dinerođih moh yéejnitđih jwĩta jéih teo wáac tagaá, ã niijíp jĩ.

6 Obohjeéhtih, Judasboó moh yéejnitđih teo wáaquíhcan, caanjéh dinerodih náahna, nih yána, páant ãt niijíp jĩ. Caán jwĩh dinerodih en daoní jumna yũhna, biquí láana ãpĩ numũp tajĩ.

7 Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Caántđih páant ma niijcá bojoó. Mi ámohniji chej jumniđih wĩh bácađih ã yohat pínah jãtĩh ñãñat dée pah weemđih páant mi pũohna caá. 8 Moh yéejnitboó páantjeh ñijeéh ã jumbipna caá. Páant ã jumũchah, débólih wũhĩhna, queéđih ñi jéih wũhna caá.* Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh maatãpđih wã jumcan niit, ã niijíp jĩ.

Sacerdotewã ã maáta Lázarodihbut ã mao yohĩhat

9 Jesús biícđih Betania tútchiboó jwĩ jumũchah, dawá jwĩ déewã caandih enedih ãt jũúwũp tajĩ. Obohjeéhtih, caandihjeh pohba nihcan, ã booanih Lázarodihbut enedih jũóhna ãt chãjap tajĩ. 10 Páant enedih ã juibínachah jéihñit, sacerdotewã ã maáta

Lázarodihbut ãt mao yohĩhip jĩ. 11 Lázaro wunnijidih ã booaat doonáđih joinít, dawá jwĩ déewã Jesúsđih ãt jepahap tajĩ. Pánih jepahñit, sacerdotewã ã bohéatboodih ãt cádahap tajĩ. Páant ã cádahachah ennit, sacerdotewã ã maátaboó ãj yapñit, Lázarodihbut ãt mao yohĩhip ta yũh jĩ.

*Jesús wã Jerusalénna ã waadát
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.26-40)*

12 Jwĩ juibíni daanimant bóo yeó jáapđih dawá cáacwã Jerusalén tútchina juibínitjĩ jwĩ juibíat pínah doonáđih ãtát joyóp tajĩ. 13 Pánih joinítjĩ táam ñeonadih bóodñit, Jesúsđih ã ãb jwãáh dei jũúwũp jĩ. Pánih jwãáh dei jũóhñit, nin pah ã niij wēi ñaacáp jĩ:

—¡Diosđih jwĩ wēi naóh jĩh! ¡Hosana, nin Dios ã wahni jwiít judiowáđih teo wáacni pínah ã túi jumũ naáh! ¡Nin jwĩ Maáh yoobát tigaá! queéđ ã niij wēi ñaacáp jĩ.*

14 Burrodih bid jumínit, Jesús caanjĩh ã chũdũp jĩ. Pánih chũdũna, Dios naawátđih naóh yapaniji ã daacátjĩ pahjeh ã yapap jĩ.

15 “Jerusalén tútchidih moón, ñi úumca bojoó. Eneé, ñi Maáh burro wũhũhjih chũdũñit, ã jũóhna caá”, ãt niij daacáp tajĩ. *(Zac 9.9)*

16 Obohjeéhtih, ‘Caán ã daacátjĩ Jesúsđih niijná caá ãt chãjap’, jwiít ã bohénit jwĩ niij jéih jwũhcap jĩ. Pánih jéihcan yũhna, jeáboó Jesús ã pũh laab béjat túttimah, ã daacátjidih náhnit, jwĩ beh joyóp jĩ. Pánih beh joinít, “Dios naawátđih ã daacátjĩ biíc yoobó Jesúsđih ã yapap jĩ”, niij jenah joinít, jwĩ yoób jéihyep jĩ.

17 Jesús ã ezechah, Lázarođih bácađih ã yohatjĩ ítmant báadhni ã bac jũúwũchah ennitjiboó bitadih ãt naawáp tajĩ. 18 Caán doonáđih joinítjĩ dawá cáacwã Jesúsđih ã jwãáh jũúwũp jĩ. 19 Páant dawá ã bezechah ennit, fariseowã queéđjeh nin pah ãt míc niijíp wũt jĩ:

—¡Eneé baca! Nihat Jesúhwã mícjeh bũũ jumna caá ã chãjap. Queéđđih jwĩ naawáchah yũhna, ã joicán caá. Pánihna, ded pah queéđđih jwĩ jéih chãwácan caá, ãt míc niijíp wũt jĩ.

Biquína griegowã Jesúsđih ã bidat

* 12:3 Lc 7.37-38 * 12:8 Dt 15.11 * 12:13 Sal 118.25-26

²⁰ Fiesta yeó jáapnadih Diosdih weñedih jüóhnitjeéh, biquína griegowābut ít juyúp tajī. ²¹ Pánih jainít, jwījeéh jumni Felipe pebhna queét ít juyúp tajī. Felipeboó Galilea baácđih jumni Betsaida wūt jumni tátchidih bóo ā jumup jī. Caan pébh jainít, nin pah caandíh ít niijíp wut jī:

—Jwiít Jesúsđih jwī eníhna caá, ít niijíp wut jī.

²² Páant ī niijíchah joinít, Felipe Andrésđih naáwáđih át bejep wut jī. Queét chénat pah Jesúsđih naáwáđih ī juyúp jī. ²³ Páant ī naáwáchah joinít, Jesús queéđđih nin pah ā niij naáwáp jī:

—Weém nihat cáacwā úd jeñé wā wunat pínah, wā boo pud jüúwát pínah, jeáboó wā jwúub bejat pínahbut bahnijeh ā jadhna caá. ²⁴ Nin naáwátjīh yeebđih wā bohébična caá. Pácahi tíbđih jwī momat táttimah, áih japih bóo chóo ā moopáh bejna caá. Páant ā moopóchah, áih diítmant bóo tíb āpī chíih jüóhna caá. Pánih chíih, behna, dawá ā quehna caá. Obohjeéhtih, caán tíb moópcan, áta chíihcan tagaá. Chíihcan, caanjéh áta jum tagaá. Pánihat pah, weémboó wunna, wā boo pud jüúwát táttimah, dawá cáacwáđih Diosjeéh wā táí jumat tútbipna caá. Obohjeéhtih, wuncan, weemjéh wāta jum tagaá.* ²⁵ Det ī weñat pínahđihjenah joiná, Dios ā weñat pínahboodíh chājīhcan, iiguípna ī bejbipna caá. Obohjeéhtih, det ī weñat pínahđih joyáh bojnit, Diosđih táí jepahna, páantjeh ájeéh ī táí jumbipna caá.* ²⁶ Det weemdíh teo wāhñit jumíhna, wā naáwátđih táí joyát caá náahap. Pánih chājna, queéťbut wājeéh ī jumbipna caá. Pánihna, queét weemdíh teo wāhñitđih búdí oina, wā ípbut ájeéh ā táí jumat tútbipna caá, Jesús ā niijíp jī.

Jesús ā wunat pínahđih ā naáwát

²⁷ “Buu búdí wā jīgahna caá. ¿Wā ípđih ded pah tigaá wā niijbí? ‘Paá, weemdíh yeejép ā yapca bojo naáh’, ¿wāta niij tániít? Caandíh páant wā niij úbhcan caá. Yeejép yapnit, wunat túut niijná, nin baácboó wā jüúwáp jī. Pánihna, buu weemdíh chah yeejép búwat ā jumbipna caá. ²⁸ Paá, buu

ded pah wēpni ma jumatđih cáacwáđih ma jéihyanaá”, Diosđih ā niijíp jī.

Páant ā niijíchahjenah, jeámant Dios nin pah áí niijíp jī:

—Wā wēpatđih queéđđih wāát júutap be. Pánihna, wā jwúub júutbipna caá, páant muntih, ā niijíp jī.

²⁹ Páant ā niijíchah joiná, dawá caanjīh joi ñáhnit, ī joí wáhi bejep jī. Pánih joí wáhi bejnit, nin pah ī niijíp jī:

—Énoh niít páant yáani, biquína ī niijíp jī.

—Ángel Jesúsđih naóhna caá ā chājap, bita ī niijíp jī.

³⁰ Queét páant ī niijíchah joinít, Jesúsboó nin pah ā niijíp jī:

—Jeámant wéheni wíh pínah nihcan, weém Dios ā wahní wā jumatđih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, páant áí niijíp be.

³¹ Buu nin baácđih moón yeejép wā ī yéej chājat jīb wā íp queéđđih ā peéh chājbična caá. Queéđđih wutni nemép wā ī maáhdihbut ā yohbična caá. ³² Weemdíh cruzboó péoh dodhñit ī mawachah, dawá cáacwā wíhwā pínah wā chājbična caá, Jesús ā niijíp jī.

³³ Páant niijná, ded pah ā wunat pínahđih Jesús cáacwáđih naóhna át chājap tajī.

³⁴ Páant ā niijíchah joinít, cáacwāboó caandíh nin pah ī niij úbh joyóp jī:

—Dios naáwátđih daácnitji nin pah ít niij daacáp tajī: ‘Dios ā wahní Cristo páantjeh ā jumbipna caá’, ít niij daacáp tajī.* ¿Páant ī niij daacáchah, meém nihat cáacwā úd jeñé, Dios ā wahnidih dépanihna pohba cruzboó ī péoh dodh mao yohcan niít? ¿Meém Dios ā wahní nihcan niít? ī niijíp jī.

³⁵ Páant ī niijíchah joinít, Jesús queéđđih nin pah ā niij jepahap jī:

—Weémboó baabát panihni ded pah wā íp ā jumatđih yeebđih wā jéihyana caá. Obohjeéhtih, maátcanbitjeh ñijeéh wā jumbipna caá. Pánihna, táí jumat túut niijná, yeebđih wā bohéátjđih ñi quíib buudcá bojó. Ded dupánapboó jib bejni dedboó ā bejat pínahđih ā en jaicán caá. ³⁶ Pánihna, weém baabát panihni wā jumachah, buu wā bejat pínah játiw weemdíh ñi jepahaá.

* **12:24** Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23

* **12:25** Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33

* **12:34** Sal 110.4; Is 9.7; Ez 37.25; Dn 7.14

Pánih jepahna, baabátboó jumnit panihnit wíihwā ñi jumbipna caá, ã niijíp jĩ.

Páant niij naóh péanit, jwiít dih ã numah bac bejep jĩ. Pánih bac bejnit, queétdih ã jwei béjep jĩ.

Judíowā Jesús dih ñ náahcat

³⁷ Dawá láa Dios ã wēpatjĩh Jesús queétdih ã chāj jútuchah yuhna, dawá jwĩ déewā caandih ñ joíhcap jĩ. ³⁸ Dios naáwátdih naóh yapani Isaías ã naáwátji pahjeh queét ñ chājap jĩ. Nin pah át niij daacáp tajĩ:

“Maá, ma naáwátdih wā bohénachah yuhna, cāacwā ñ joíhcan caá. Ma wēpatjĩh queétdih wā chāj jútuchah yuhna, ‘Caán naáwát yoobóp dih nihcan caá’, ñ niij jenah joiná caá”, Isaías át niij daacáp tajĩ. *(Is 53.1)*

³⁹ Páant ñ joíhcat ennit, Dios queétdih ã jéihyat tútcan caá. Caandihbut Isaías nin pah át niij daacáp tajĩ:

⁴⁰ “Jéih encannit panihnit Dios queétdih át chājap wut jĩ. Pánih chājnit, ã naáwátdih queétdih át jéihyat tútcan wut jĩ. Pánihna, ã wēp chāj jútatdih enna yuhna, ñ beh encan caá. ã bohéatdih joiná yuhna, ñ beh joicán caá. ã bohéatdih jéihna nihna, ñ yéj chājatdih ñta cádahji tagaá. Páant ñ cádahachah, queétdih Dios ñta túi ubji tagaá”, Isaías át niij daacáp tajĩ. *(Is 6.10)*

⁴¹ Páant niij daácna, Isaías Cristo ã wēpat, búdí ã yeh iigátdihbut enniiji jumna, ded pah Cristo ã yapat pínahdih naóh daácna át chājap wut jĩ.

⁴² Obohjeéhtih, dawá cāacwā, biquína jwĩ maátabut “Caán Dios ã wahní Cristo yoobát caá”, Jesús dih ñ niij jenah joyóp tajĩ. Páant niij jenah joiná yuhna, queét fariseowā dih umna, bita “Jesús jeéh wā waadáp be”, ñ niij naáwíhcap wut jĩ. Páant ñ naáwáchah nihna, jwĩ míic wáacat muná fariseowāboó queétdih ñta waadát tútjican tagaá. ⁴³ Queétdih Dios ã wēi naáwátdih náahna yuhna, cāacwāboó ñ weñatdih chah ñ bidip wut jĩ. Pánihna, queét “Weém Jesús dih caá”, bitadih ñ niij naáwíhcap wut jĩ.

Jesús ã naáwátdih ñ joíhcat júb peéh chājat ñ jumat

⁴⁴ Túttimah, Jesús cāacwā dih nin pah túbít ã niij ñaác naáwáp jĩ: “Ded weemdih jepahni weemdihjeh pohba jepahna ã chājcan caá. Weemdih wahnidihbut ã jepahna caá. ⁴⁵ Ded weemdih enni weemdih wahnidihbut ã enna caá. ⁴⁶ Ded dupúnapboó jumniiji, weemdih jepahna, baabát panhipboó ã jwúb jumat pínah niijná, weém baabát panihni nin baácboó wā júuwáp jĩ. ⁴⁷ Obohjeéhtih, ded wā naáwátdih joiná yuhna, ã jepahcah, weémboó wā peéh chājcan niit. Nin baác dih moón weemdih jepahcannitdih peéh chājadih júóhna wā chājcan jĩ. Obohjeéhtih, iiguipna bejnit déedih túi ubat tút niijná, wā júuwáp jĩ. ⁴⁸ Ded weemdih náahcanni, wā naáwátdihbut joíhcannidih peéh chājat ã jumbipna caá. Wā naáwátdih ñ joíhcatjiji júb péeni yeó jáapdih wā ípboó queétdih ã peéh chājbipna caá. ⁴⁹ Weém wā jenah joyátjeh yeebdih naóhna wā chājcan caá. Wā íp weemdih wahniboó ded pah wā naáwát pínahdih ã naáwát tútca caá. Pánihna, wā naáwátboó ã naáwátjeh tigaá. ⁵⁰ Ded ã naáwátdih joí waadána, wā íp jeéh páantjeh ã túi jumbipna caá. Pánihna, wā íp ã naáwát tútatdihjeh tigaá, yeebdih wā naáwáp”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

13

Jesús ã bohénitih jítchanadih ã chocat

¹ Pascua yeó jáapna pínah játhibit, Jesús nin baác dih cádahnit, ã íp pebhboó ã bejat pínah bahni ã jedhdadit átát jéihyep tajĩ. Áihwā nin baác dih moondih búdí oina, queétdih ã oi cádahcap jĩ. Pánihna, ã oyatdih jútca, áihwā dih ã wun wuhup jĩ.

² Caan chéi Jesús jwiít dih ã numah jeéméchah, Jesús dih eníhcannitdih ã naáwát pínah niijná, Judas, Simón Iscariote wúhdih neméboó át waad dée tajĩ. ³ Dios pebhmant ã júuwátjidih, ã jwúb púh laab béjat pínahdihbut Jesús átát jéihyep tajĩ. ã íp caandih chah maáh ã waadát pínahdihbut átát jéihyep tajĩ. ⁴ Pánih jéihna, jwí jeéh jeémp lajniji ñah ñuhnit, áih yégueh jih bóo chóodih too dugnit, jöp wiwat pínah yégueh chóojih chúhlit yoób ã chéwep jĩ. ⁵ Chéo péanit, pamapdih mah puoh yacnit, jwíh jítchanadih ã choc jwíhip jĩ. Pánih chocnit, ã

chéo búudhni chóojĩh jwĩih jítchanadih ã jõp wiwip jĩ.

⁶ Pánihna, biguínadih choc péa bejnit, Simón Pedro pebhna ã jwibínap jĩ. Áih jítchanadih chocat túut ã chãjachahjeh, Pedroboó caandíh nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Maá, wĩih jítchanadih chocodih jũóh niit ma chãjap? ã niijíp jĩ.

⁷ —Weém butéh yeebdíh ded pah wã chocatdih ma jéih jwahcan yuhna, túttimah ma jéihbipna caá, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

⁸ —Obohjeéhtih, wĩih jítchanadih meemdíh wã chocat túutcan caá, Pedro ã niijíp jĩ.

—Meemdíh wã choccah, wĩih ma nihcan niit, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

⁹ —Pánihna, Maá, wĩih jítchanadihjih nihcan, wĩih téihyanadih, wĩih wao dáhdihbut ma chocoó bácah, Pedro ã niijíp jĩ.

¹⁰ —Ded jéehna, nihát ãih bácahdih ã táu chocna caá. Caandíh chéne jwáub chocat ã náahcan caá. Áih jítchanadihjih chocat caá náahap. Pánihna, yeéboó jéehnit panihnit ñi jumuchah yuhna, biíc ñijeéh jumni jéehcanni panihni ã yéejatdih cádahcanni ã jumna caá, Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.

¹¹ Páant niijná, Jesús caandíh eníhcannitdih duó wáini pínahdih jéihnit, jwiitdih páant ãt niijíp tajĩ.

¹² Jwĩih jítchanadih choc péanit, áih yégueh chóodih jwáub duonít, ã lajapjina ã jwáub juí lajap jĩ, páant muntih. Pánih jwáub juí lajnit, nin pah jwiitdih ã niij naáwáp jĩ:

—¿Butéh yeebdíh wã chocatjidih ñi jéih niit? ¹³ Yeéb weemdíh ‘Bohéni’, niijná, ‘Maá’, niijná, yoobópdih niij tígaá ñi chãjap. Weém yeebdíh bohéni, ñi Maáh yoobát tígaá. ¹⁴ Páant yeebdíh bohéni, ñi Maáh jumna yuhna, teo wũhniit ipĩ chãjat pah ñiĩh jítchanadih wã chocna beé. Páant wã chãjachah ennitji jumna, yeebbát ñiĩh jítchanadih míic chocat caá náahap. ¹⁵ Ded pah ñijeéh jumnitdih ñi teo wáacat pínahdih butéh wã júutap be. Pánihna, yeebdíh ded pah wã chãjatji pah yeebbát biíc yoobó ñi chãjaá.* ¹⁶ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ded teo wũhniiboó ã maáh chah nihcan caá. Ded ã wahniboó caandíh

wahni chah nihcan caá.* Obohjeéhtih, yeéb chah jumna yuhna, yeebdíh teo wũhni pah ñiĩh jítchanadih yeebdíh wã choc wũhap be. Pánihna, wã chãjatjidih ennitji biíc yoobó ñi chãjaá. ¹⁷ Páant wã wutatdih jéihnit, chãjna, búdí ñi wẽibipna caá.

¹⁸ “Obohjeéhtih, yeéb nihatdih páant wã niijcán caá. Det wã ñionitdih wã táu jéihna caá. Dios naáwátidih naóh yapanit ñi daacátji biíc yoobó ã yapbipna caá. ‘Wãjeéh jeémpnijeh tígaá weemdíh yeejép ã chãjbipna caá’, ñi niij daacáp tajĩ.* ¹⁹ Páant ã chãjat pínah jãtjih yeebdíh naóhna caá wã chãjap, páant ã yapat túttimah, ‘Caán Jesús, Dios ã wahni Cristo ta tígaá’, ñi niij jéihyat pínah niijná. ²⁰ Nindihbut yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Wã wahnidih ded táu wẽi jwááhni, weemdíhbut ã táu wẽi jwááhna caá. Pánih weemdíh wẽi jwááhni, weemdíh wahnijidihbut ã wẽi jwááhna caá”, Jesús jwiitdih ã niijíp jĩ.*

Judas ã duó wáyat pínahdih Jesús ã naáwát (Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Páant niij péanit, Jesús búdí ã jĩgahap jĩ. Pánih jĩgahnit, jwiitdih nin pah ã niijíp jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Biíc ñi cãtíh jumni weemdíh eníhcannitdih ã duó wáibipna caá, ã niijíp jĩ.

²² Páant ã niijíchah joinít, caandíh júutni pínahdih jéihcan, jwiitjeh jwĩ míic en jãhanap jĩ. ²³ Weém, Jesús búdí ã oiniboó caandíh wã dodh jãah lajap jĩ. ²⁴ Pánihna, Simón Pedro weemdíh áih téihyãjih jenah júutnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—Caandíh ma wũbh joí eneeé dedna tígaá caandíh duó wáini pínah, weemdíh ã niijíp jĩ.

²⁵ Páant ã niijíchah joinít, weémboó Jesúsdih jwáub dodh jãah lajnit, caandíh nin pah wã niij wũbh joyóp jĩ:

—¿Maá, deddih niij tígaá ma chãj? wã niijíp jĩ.

²⁶ —Nin pandih dajnit wã neéh wũhni pínah weemdíh eníhcannitdih ã duó wáibipna caá, weemdíh Jesús ã niij jepahap jĩ.

* **13:15** Mt 20.28; Mr 10.45; Lc 22.27 * **13:16** Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 15.20 * **13:18** Sal 41.9 * **13:20** Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16

Páant niij péanitjeh, pan dahdih daj ub neéhniit, Judas, Simón Iscariote wāuhdih ā wāhup jī. ²⁷ Páant Jesús ā daj neéh wāhni pandih Judas ā jeéméchah, nemépoó caandih yeejép āt chājat túutap tajī. Pánih jéihna, Jesús caandih nin pah ā niijíp jī:

—Ded pah ma chājat pínahdih waicanjeh chājadih ma bejeé, Judasdi h ā niijíp jī.

²⁸ Páant Judasdi h ā niijíchah joiná yuhna, jwiít nihāt jwījéihcap jī. ²⁹ Pánihjéihcan, “Judas jwīih dinerodih en daoní ā jumuchah, jwī jeémát pínahdih jíib chājat túutna, Jesús páant ā niij wahna caá”, biquína ĩt niij jenah joyóp ta yah jī. Bitaboó “Moh yéejnitdih dinero wāhat túutna caá āt chājap”, ĩt niij jenah joyóp tajī. ³⁰ Pánihna, Jesús ā neéh wāhni pandih jeémp péanit, Judas ā bac bejep jī. Páant ā bac bejehchah, chei wāát jumup jī.

Jesús jáap wātadidh ā naáwát

³¹ Páant Judas ā bac bejat túttimah, Jesús jwiítidh nin pah ā niij naáwáp jī:

—Buu láa bácah weém nihāt cāacwā úd jeñé wā íp ā wāhni wā jumatdih, wā wēpatdihbut cāacwādi h ā jéihyabipna caá. Caán ā wēpatdih weembát queétdih wā jéihyabipna caá. ³² Páant wā íp ā wēpatdih wā jéihyanachah, caán wā wēpatdihbut waicanjeh ā jéihyabipna caá. ³³ Yeéb wā weh panihnit, nindihbut wā naáwáchah ĩi túi joyoó. Daocánni yeó jáapbitjeh ĩijeéh wā jum jwāhbi pna caá. Wā bejat túttimah, weemdíh búdí ĩi bidbi pna caá. Jwī déewādi h wā niijátji pah yeebdíhbut biíc yoobó niijnít, ‘Wā bejep pínahna yeébboó ĩi jéih bejcan caá’, wā niijná caá.* ³⁴ Pánihna, jáap wātadidh yeebdíh wā naóhna caá. Yeebjéh ĩi míic oyoó. Yeebdíh wā oyatji pah, yeebjéhbut ĩi míic oyoó.* ³⁵ Páant ĩi míic oyochah ennit, wíihwā ĩi jumatdih bita ĩ jéihbi pna caá, Jesús jwiítidh ā niijíp jī.

Pedro ā yeeat pínahdih Jesús ā naáwát

(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Páant ā niijíchah joinít, Simón Pedro Jesúsdi h nin pah ā niij úubh joyóp jī:

—¿Maá, dedboo tígaa ma bejbi, páant ma niijná? ā niijíp jī.

—Wā bejat pínahna wājeéh ma jéih bej jwāhcan caá. Obohjeéhtih, buu jéih bejcan yuhna, túttimah wā pebhna ma juibíipna caá, Pedrodi h Jesús ā niijíp jī.

³⁷ —¿Maá, dépanih tígaa buu majeéh wā jéih bejcan? Weemdíh ĩ mawachah yuhna, meemdíh wā cádahcan niít, Pedro ā niijíp jī.

³⁸ —Páant niijná, ¿weemdíh wapna, ma wun wāhmi naniít? Obohjeéhtih, yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Mujbai ā ewat pínah jātih, ‘Caandih wā jéihcan caá’, biíc peihcanni láa pohba bitadi h ma niij yeebi pna caá, Jesús Pedrodi h ā niijíp jī.

14

Jesús Dios pebhna bejni namá panihni ā jumāt

¹ Túttimah, Jesús jwiítidh nin pah ā niijíp jī: “Butéh wā niijátidh náhninit, ĩi jīgahca bojoó. Wā ípdih túi jenah joinít, weemdíhbut biíc yoobó ĩi túi jenah joyoó.

² Wā íp ā jumupboó dawá jumāt pínah munná ā jumna caá. Pánihna, caanná juibínit, ĩi jumāt pínahdih ámohodih wā bejbi pna caá. Wā naáwát pah biíc yoobó ā wihcah, páant yeebdíh wāta niij naóhcan tagaa. ³ Yeéb ĩi jumāt pínahdih túi ámoh péanit, yeebdíh ubadi h wā jwúb dei jūóhbi pna caá, wājeéh ĩi jumāt pínah niijná. ⁴ Wā bejat pínah namá panihnidih ĩi jéihna caá”, ā niijíp jī.

⁵ —Maá, deh ma bejat pínahboó jwiít jwī jéihcan caá. ¿Ded pah tígaa caán namá panihnidih jwījéihbi? Tomás Jesúsdi h ā niij úubh joyóp jī.

⁶ —Weemjéh tígaa namá panihni wā jumup, wā íp pebhboó ĩi juibíát pínah niijná. Weemjéh mun tígaa yoobópdih naóhni. Jeáboó juibínit pínahdih weemjéh mun tígaa caolih boonani wā jumna caá. Caolih wā boonit míicjeh wā íp pebhboó páantjeh ĩ jumbi pna caá.* ⁷ Weemdíh túi jéihna nihna, wā ípdihbut ĩita jéih tagaa. Pánihna, buu caandih ennit panihnit jumna, caandih ĩi túi jéihna caá buca, Jesús jwiítidh ā niijíp jī.

* 13:33 Jn 7.34 * 13:34 Jn 15.12,17; 1Jn 3.23; 2Jn 5 * 14:6 Mt 11.27; Jn 1.18; 6.46; Hch 4.12

⁸ Páant ã niijíchah joinít, Felipe jwuh nin pah ã niijíp jĩ:

—Maá, jwĩ ípdih jwiítidih ma júutú. Páant bóojeh tigaá jwĩ eníhip, ã niijíp jĩ.

⁹ —¿Felipe, maatápdih wãjeéh jumna yuhna, weemdíh ma túi jéih jwuhcan niít? Weemdíh enna, wã ípdihbut maát enep be. ‘Jwĩ ípdih ma júutú’, niijná, ¿dépanih tigaá weemdíh páant ma niij? ¹⁰ Weém wã ípjĩh chénewã jumna yuhna, biícjeh caá. ¿‘Páant caán yoobópdih nihcan caá’, ma niij jenah joicáh? Yeebdíh naóhna, wã jenah joyátjĩh wãpĩ naóhcan caá. Wã íp ã naáwát túutuchahjeh, wã naóhna caá. Pánihna, caán biíc dih jumna, ã wēpatjĩh wãpĩ chãj júutna caá. ¹¹ Weém wã ípjĩh chénewã jumna yuhna, biícjeh caá. Caán ‘Yoobópdih tigaá’, niij jenah joicán, wã íp ã wēpatjĩh wã chãj júutatjidih náhninit, biícjeh jwĩ jumatdih ñi jéihbipna caá. ¹² Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Det weemdíh túi jenah joinít wã chãjat pah biíc yoobó ã chãjbipna caá. Buh wã íp pehbboó jwuhub bejna, wã chãjat chah pohba wã íp ã wēpatjĩh ã chãjbipna caá. ¹³ Weemdíh túi jenah joinít ã wãbát pah wã chãjbipna caá, wã íp ã wēpatdih cáacwã ã jéihyat pínah niijná. ¹⁴ Pánihna, weemdíh jepahnit ñi jumuchah, dedé ñi wãbát biíc yoobó wã chãjbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.*

Túini Espiritu ã wahat pínahdih Jesús ã naáwát

¹⁵ “Yeéb weemdíh oina, wã wutatdih ñi jepahbipna caá.* ¹⁶ Yeebdíh Túini Espiritu ã wahat pínah niijná, wã ípdih wã wãbh bípna caá, wã wihcah, ñijeéh ã jumat pínah niijná. Caán Túini Espiritu yeebdíh teo wáacniboó yoobópdih naóhni jumna, yeó jáap jummat pah ñijeéh ã jumbipna caá. ¹⁷ Nin baácdih moón wã ípdih jéihcannit, caán Túini Espiritudihbut ã jéihcan caá. Pánih jéihcan, caandíh ã túi jenah joicán caá. Obohjeéhtih, caán ñijeéh jumni pínahdih yeébboó ñi túi jéihbipna caá.

¹⁸ “Yeebdíh wã éemp bejcan niít. Pánih éemp bejcan, caán Túini Espiritu yeebdíh ã juyáchah, weém wã jummat pahjeh mantih ñijeéh ã jumbipna caá. ¹⁹ Wã bejat pínah bahnijeh ã judhna caá. Páant wã bejat

túttimah, nin baácdih moón weemdíh jepahcannit, weemdíh ã jwuhub encan niít. Obohjeéhtih, yeébboó weemdíh ñi enbipna caá. Weém jwuhub boo pad júóhni wã jummat pah mantih, yeébbút jwuhub boonit Diosjeéh páantjeh ñi jumbipna caá. ²⁰ Jwĩ wahnit Túini Espiritu yeebdíh joinít, wã íp biíc dih wã jummatdih yeebdíh ã túi jéihyabipna caá. Pánihna, wã íp biíc dih wã jummat pah mantih, yeéb biíc dih wã jummatdihbut ã jéihyabipna caá. ²¹ Ded wã wutatdih joí waadáni weemdíh oini caá.* Weemdíh oinidih wã ípbut ã oibipna caá. Weembút caandíh biíc yoobó wã oibipna caá. Páant weemdíh oinidih ded pah wã jummatdih wã túi jéihyabipna caá”, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

²² Jwĩjeéh jumni biíh Judas, Iscariote nihcanni, Jesús dih nin pah ã niij wãbh joyóp jĩ:

—¿Maá, dépanihna jwiítidihjeh páant ma jéihyana yuhna, bita meemdíh jepahcannit-boodíh ma jéihyabican? ã niijíp jĩ.

²³ —Ded weemdíh oini wã naáwátidih ã túi joí waadábipna caá. Páant ã túi joí waadánachah, wã íp caandíh ã oibipna caá. Pánih oina, wã íp biíc dih ãih caolih dih waadní, ãjeéh jwĩ jumbipna caá. ²⁴ Obohjeéhtih, weemdíh oicanniboó wã wutatdih ã jepahcan caá. Páant ã jepahcah, ãjeéh jwĩ wihcan niít. Butéh ñi joiní weemjéh wã naáwát pohba nihcan caá. Obohjeéhtih, wã íp weemdíh wahnijeh páant ã naáwát túutup be.

²⁵ “Ñijeéh jum jwuhna, páant yeebdíh wãát niij naáwáp be. ²⁶ Obohjeéhtih, túttimah wã ípdih wã wãbúchah, Túini Espiritudih yeebdíh ã wahbipna caá. Pánihna, caán Túini Espiritu yeebdíh teo wáacni jumna, ã túi bohé bípna caá. Pánih bohénit, nihat yeebdíh wã naáwátjidih ã náhniabipna caá.

²⁷ “Yeebdíh wã túi jummat túutna caá. Weém wã túi jummat pah mantih yeébbút ñi túi jumbipna caá. Wã wahnit túi jummat pah nin baácdih moón ã jéih wuhcan caá. Pánihna, búdí náhni dahwanit, ñi wãmca bojoó. ²⁸ “Weém wã bej jwuhbipna caá. Obohjeéhtih, ñijeéh jummat túut niijná, wã jwuhub

* **14:14** Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn 3.21-22; 5.14-15

* **14:15** Dt 6.4-9; 11.1

* **14:21** Dt 6.4-9; 11.1

dei jūóhbiḡna caá, páant muntih', yeebdíh páant wā niíj naáwáchah, ñiát joiná jíí. Páant wā niíjíchah joinít, weemdíh yoobópdih ñi oina nihna, ñita wēi tagaá. Wā ípboó weém chah wēḡni ā jumuchah, ājeéh jumnit, chah yeebdíh wā jéih teo wáacbiḡna caá. Páant wā chājat pínahdih jéihna, yeebdíh weñat caá náahap. ²⁹ Weemdíh ded pah ā yapat pínahdih yeebdíh wāát naóhna jíí, wā niíjájti biíc yoobó ā yapachah, weemdíh túi jenah joinít ñi jummat pínah niíjná.

³⁰ “Yeebdíh wā míc wéhe jwuhah pínah bahñibitjeh ā jūdḡna caá. Waícanjeh, nin baácdih moón í maáh, weemdíh yeejép chājadih ā jūóhbiḡna yuh caá. Neméḡwā í maáh wēḡni jumna yuhna, weemdíh ā jéih yap yohcan niít. ³¹ Obohjeéhtih, weemdíh wā íp ā wutah pahjeh wā chājbipna caá, nihah cáacwā caandíh wā oyatdih í jéihyat pínah niíjná. Ñi ñah ñuhúú. Chóbe bejjíh”, Jesús jwiítḡnih ā niíjip yuh jíí.

15

Jesús jiwá iguúh páuj panihni ā jummat

¹ Páant niíjná yuhna, nin pah jwiítḡnih ā jwúub niíj bohénap jíí, páant muntih: “Weém jiwá iguúh páuj panihni, wā ípboó iguúhadih en daoní panihni, wíih cáacwā iguúh pihna panihnit í jumna caá.* ² Quehcanni pihdih iguúhadih en daoní ā bóod yohbiḡna caá. Páant ā bóod yohat pah, det weemdíh túi jenah joicánnitdih wā íp ā yohbiḡna caá. Ded túi quehni pihboodíh ā bóod ámohna caá, dawá ā quehat pínah niíjná. Páant ā chājat pah det wíihwā í náahatdihjeh í chājachah enna, wā íp queétdih ā cádahat túutbiḡna caá, ded pah wā náah yacatboodíh í chājat pínah niíjná. ³ Yeéboó wā naáwátḡnih joí jepahnit, bóod ámohni panihnit ñi jumna caá. ⁴ Túi biícḡnih wājeéh ñi jumúú. Páant wājeéh ñi jumuchah, weembát yeéb biícḡnih wā jumbipna caá. Ded iguúh pih áih páujdih túi duuj lájcan, ā jéih quehcan caá. Pánihat pah, yeebbát weemdíh túi joicán, wā wēpat ā wihcah, wā weñat pínahdih ñi jéih chājcan niít.

⁵ “Weém jiwá iguúh páuj panihni, yeéboó áih pihna panihnit caá ñi jumap. Ded weemdíh túi joinít wājeéh túi biícḡnih ā

jumuchah, weembát ājeéh túi biícḡnih wā jumbipna caá. Pánih jumna, túi quehni pih panihni wā weñat pínahdih ā túi chājbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh joicánnitboó, wā weñat pínahdih í jéih chājcan niít. ⁶ Ded wun jūóhni pihdih ā yohat pah, weemdíh cádahni, wājeéh túi jumcannidih wā íp ā yohbiḡna caá. Pánihna, caán yohni iguúh pihna ā diib téhechah, iguúhadih en daoníboó caán tehni pihnadih wao wáacnit, ā cáo yohbiḡna caá. Páant ā chājat pah, weemdíh cádahnitdih Dios peéh chājna, iiguúḡna ā yohbiḡna caá.

⁷ “Yeéb weemdíh cádahcan, wā naáwátḡnih túi joiná, ded ñi náahatdih ñi wúbúchah, biíc yoobó wā chājbipna caá. ⁸ Wā weñat pínahdih ñi chājachah ennit, ‘Queét Jesúsíhwā caá’, bita í niíj jéihbiḡna caá. Páant niíj jéihnit, wā ípdihbut í wēibipna caá. ⁹ Wā íp weemdíh ded pah ā oyat pah muntih weembát yeebdíh biíc yoobó wā oina caá. Páant yeebdíh wā oyatdih ñi túi náhninaá. ¹⁰ Wā íp weemdíh ded pah ā wutuchah, caandíh jepahna, ā oyatjíh ājeéh wā túi jumna caá. Páant wā chājat pah, weem jwúh yeebdíh ded pah wā wutatdih jepahna, wā oyatjíh wājeéh ñi túi jumbipna caá.

¹¹ “Páant yeebdíh wā naóhna caá, wājeéh túi jumnit, búdí ñi weñat pínah niíjná. Bainí ñi wēican niít. ¹² Nin pah yeebdíh wā niíj wutna caá: Yeebdíh wā oyat pahjeh muntih, yeebjéḡnih ñi míc oyoó.* ¹³ Ded ā chéendih búdí oina, caanjéh ā wanat pínah tobohochah yuhna, caandíh ā túi teo wáacbiḡna caá. ¹⁴ Ded pah wā wutatdih jepahna, yeéboó wā chéenwā ñi jumna caá. ¹⁵ Wā chéenwā yoobát ñi jumuchah, ‘queét wā pebh moonjéh caá’, yeebdíh wā niíjcan caá. Í maáh ded pah ā chājatdih ā pebh moón í jéihcan caá. Obohjeéhtih, wā chéenwā ñi jumuchah, ded pah wā íp ā naáwátḡnih yeéboodíh wāát naóh yapanap jíí. ¹⁶ Yeéb weemdíh ñi níocan beé. Obohjeéhtih, weémboó yeebdíh wā níwip jíí, wā ípíhwā jumna, ā wutatdih jepahnit, ñi túi chāj cádahcatdih ennit, bitabat Diosdih í jepahat pínah niíjná. Pánih túi chāj cádahcannit, wíihwā jumna, ded pah wā

* 15:1 Is 5.1-7 * 15:12 Jn 13.34; 15.17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

ípdih ñi wábuchah, yeebdíh ã wáhbipna caá. ¹⁷ Pánihna, nin pah yeebdíh wã jwáub wutna caá: Yeebjéh ñi míic oyoó”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

Jesús dih, áihwã dih but nin baácdih moón ï iiát

¹⁸ “Nin baácdih moón yeebdíh ï iináchah, weemdíh but ï iiátjidih ñi túi náhninaá. ¹⁹ Dios dih jepahcannit ñi jumuchah nihna, queétjeh ï míic oyat pahjeh, yeebdíh but ïta oi tagaá. Obohjeéhtih, yeéb wã ñionit jumna, ded pah queét ï chãjat pah biíc yoobó ñi chãjcatdih ennit, yeebdíh ï eníhcan caá.* ²⁰ ‘Wíihwã jumna, weem cháh ñi jumcan caá’, yeebdíh wã niijátjidih ñi túi náhninaá. Pánih weém nump jumna, weemdíh yeejép ï chãjat pahjeh yeebdíh but biíc yoobó ï chãjbipna caá. Bitaboó wã bohéatdih jepahnit, yeebút queétdih ñi bohénachah, ï jepahbipna caá.* ²¹ Pánihna, nin baácdih moón weemdíh wahnidih ï jéihcat jíib, yeéb wíihwã ñi jumuchah ennit, yeebdíh but yeejép ï chãjbipna caá.

²² “Queétdih bohénadih wã jũóhcah, weemdíh ï náahcatji jíib queétdih peéh chãjat áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, bũ queétdih wã bohéat túttimah, ‘Yéejat jíib weemdíh ã wihcan caá’, queét ï jéih niijcán caá. ²³ Ded weemdíh eníhcani wã ípdih but eníhcani caá. ²⁴ Wã íp ã wēpatjĩh cãacwã ï jéih chãjca naáhdih wã chãj júutap be. Páant wã chãj júutcah, queétdih yéejat jíib áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, wã chãj júutatdih enna yuhna, weemdíh, wã ípdih but ï eníhcan caá. Páant ï eníhcat jíib, Dios queétdih ã peéh chãjbipna caá. ²⁵ Pánih eníhcan, Dios naáwátdih naóh yapanit ï daacátji biíc yoobó chãjna caá ï chãjap. ‘Queétdih yeejép wã chãjcah yuhna, weemdíh ï eníhcan caá’, ït niij daacáp tajĩ.*

²⁶ “Túttimah, wã ípjeéh jumni Túini Espíritudih wã wahbipna caá, yeebdíh ã teo wáacat pínah niijná. Yeebdíh yoobópdih naóhni pínah jumna, yeebdíh ded pah wã jummatdih ã túi jéihyabipna caá. ²⁷ Cãacwã dih wã bohé jwíihichah, yeéb wãjeéh ñiát jumap jĩ. Pánih wãjeéh jumnit, ded pah wã

chãjatdih ennitji yeeb jwáh bitadih naáwát caá náahap.

16

¹ “Butéh yeebdíh ded pah ã yapat pínahdih wã naáwáp be, caandíh túi náhninit, biíc yoobó yeebdíh ã yapachah, weemdíh ñi cádahcat pínah niijná. ² Túttimah, wíihwã ñi jummat jíib, ñi maáta jwí míic wáacat mũná ï waadát túutcan niit. Biíh láa ded yeebdíh mao yohna, ‘Dios ã náahat pah chãjna caá wã chãjap’, ã niij jenah joibípnah yuh caá. ³ Wã ípdih, weemdíh but ï jéihcat jíib páant ï chãjbipna caá. ⁴ Pánihna, yeebdíh yeejép ã yapachah enna, ‘Páant ã yapat pínahdih Jesús jwiít dih ã naáwáp jĩ’, ñi niij náhnibipna caá. Caandíh ñi náhniat pínah niijná, bũ yeebdíh wã naóhna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

Túini Espiritu ded pah ã teo wáacat pínah

“Weemdíh ñi jwíih pej jum láa weémboó ñijeéh jumna, butéh wã bohéatdih yeebdíh wã naóh jwuhcap jĩ. ⁵ Obohjeéhtih, bũ weemdíh wah deyani pehbboó wã jwáub béjat pínah bahnijeh ã jedhduchah, yeebdíh páant wã naóhna caá. Obohjeéhtih, ‘¿Dee tígaá ma bejbi?’ weemdíh ñi niij wábh joicán caá. ⁶ Wã púuh laab béjat pínahdih yeebdíh wã naáwáchah, búdí ñi jĩgahna caá. ⁷ Obohjeéhtih, tubit ñi jĩgahcat pínah niijná, yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Wã púuh laab béjat túttimah, yeebdíh teo wáacni pínah, Túini Espíritudih wã wahachah, chah ñi túi jumbípnah caá. Wã púuh laab béjcah, yeebdíh teo wáacni pínahboó áta jũóhcan tagaá. ⁸ Wã wahachah, caán dei juná, nin baácdih moón ï yéejatdih queétdih ã jéihyabipna caá. Ded pah túi chãjat pínahdih but ã jéihyabipna caá. Yéej chãjnitdih ï yéejat jíib Dios ã peéh chãjat pínahdih but caán ã jéihyabipna caá. ⁹ Caán Túini Espiritu cãacwã dih nin pah ã niij jéihyabipna caá: ‘Jesucristodih ma jepahcat caá ma yéejat’, ã niijbípnah caá. ¹⁰ Wã íp pehbboó wã jwáub bejat túttimah, cãacwã weemdíh ï jwáub encah, Teo Wáacni jwuh queétdih ã bohé bípna caá, ded pah ï túi jummat pínahdih ï jéihyat pínah niijná. ¹¹ Nin

* 15:19 Jn 17.14-18 * 15:20 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 13.16

* 15:25 Sal 35.19; 69.4

baácdih moón ĩ maáh nemépdih Dios ã peéh chãjat pínahdih Túini Espiritu ã jéihyabipna caá.

¹² “Búdí caá yeebdíh wã naáwát pínah ã jũhdũp. Obohjeéhtih, bũũ caandíh wã naáwáchah, ñita beh joicán tagaá. ¹³ Páant wã naóhcah yũhna, Túini Espirituboó yeebdíh ã jéihyabipna caá. Caán ã jenah joyátjeh ã naóhcan niít. Obohjeéhtih, wã íp caandíh ã naáwát túutachah, yeebdíh yoobópdih ã naóh beedábipna caá. Túttimah ded pah ã yapat pínahdihbut ã bohébiipna caá. ¹⁴ Pánihna, ded pah wã jumatdih ã naáwáchah joinít, yeéboó weemdíh búdí ñi wēibipna caá. ¹⁵ Wã íp ã jéihyat pah, weembút wã jéihna caá. Páant tigaá ‘Túini Espiritu ded pah wã jumatdih ã jéihyabipna caá’, yeebdíh wã niij naáwáp be.

¹⁶ “Bahnibitjeh weemdíh ñi en jwũhbipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwũub enbipna caá, páant mũntih”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

Bũũ jĩgahnit, túttimah wēinit jwĩ jumat pínah

¹⁷ Páant ã niijíchah joinít, jwiít biquína nin pah jwĩ míic niij úbh joyóp jĩ:

—‘Bahnibitjeh weemdíh ñi en jwũhbipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwũub enbipna caá, páant mũntih’, niijná, ¿ded pah niij tigaá páant ã niij? ‘Wã íp pehbboó wã jwũub pũuh laab béjbipna caá’, niijná, ¿ded pah ã chãjat pínahdih niij naóh tigaá jwiít dih páant ã niij? ¹⁸ ‘Bahnibitjeh’, ‘maátcanjeh’, niijná, ¿ded pah niij tigaá ã chãj? Obohjeéhtih, jwĩ beh joicán caá, jwĩ míic niijíp jĩ.

¹⁹ Páant niijnít, caandíh jwĩ úbh joíihatdih jéihna, Jesús nin pah jwiít dih ã niij naáwáp jĩ:

—‘Bahnibitjeh weemdíh ñi en jwũhbipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwũub enbipna caá páant mũntih’, ¿wã niiját dih beh joicán, úbh joíh niít ñi chãjap? ²⁰ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Wã wũnat pínah bahnibitjeh ã jũdhna caá. Pánihna, wã wũnũchah enna, búdí ñi jãibipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitboó búdí ĩ wēibipna caá. Yeéboó búdí jĩgahnitji, túttimahbitjeh ñi jwũub

wēibipna caá. ²¹ Nin pah ã jũmna caá: Yad wili mi weép jáana, yeejép mi yapat pínah ã jũmũchah, búdí mi jĩgahna caá. Pánih jĩgahna yũhna, mi weép jumat túttimah, caántdih ã tubatjidih náhnican, wébít ã cãac jũmũchah ennit, búdí mi wēina caá. ²² Páant mi jumat pah tigaá bũũ yeéb ñi jĩgahbipna caá. Túttimah, yeebdíh wã jwũub enechah, yeebbút búdí ñi jwũub wēibipna caá. Páant ñi weñechah, det yeebdíh ĩ jéih jwũub jĩgahacan niít.

²³ “Weemdíh ñi jwũub enni yeó jáapdih táí beh joinít jũmna, weemdíh ñi úbh joicán niít. Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Wĩhwã jũmna, wã wēpatjĩh ñi úbũchah, wã íp yeebdíh ã jepahbipna caá. ²⁴ Jãtih wã ípdih páant ñi úbh jwũhcap jĩ. Obohjeéhtih, yeebdíh wã wũn wũhat túttimah, wĩhwã jũmna, páant caandíh ñi úbũ. Páant ñi úbũchah, ñi úbũdih ã wũhbipna caá, búdí ñi weñat pínah niijná.*

Jesús yéejatdih yap yohni ã jumat

²⁵ “Jãtih wã jenah joiní naáwátjĩh jeh yeebdíh wã bohénachah, ñi táí beh joicán beé. Obohjeéhtih, wã boo pud jũúwát túttimah, ded pah jwĩ íp ã jumatdih táí bũocannijeh wã naóhbipna caá. ²⁶ Caán láa wĩhwã jũmna, wã wēpatjĩh yeebjéh wã ípdih ñi úbh bĩpna caá. Weémboó ñĩh pínahdih wã jwũub úbh wũhcan niít. ²⁷ Pánihna, wã íp pebhmant jũóhni wã jũmũchah ‘Yoobópdih tigaá’, niij jenah joinít, weemdíh ñi oyoachah ennit, wã ípboó yeebdíhbut ã oibipna caá. Páant ã oyatdih jéihnit, yeebjéh caandíh ñi úbh bĩpna caá. ²⁸ Weém wã íp biíc dih jũmniiji nin baácboó wã jũúwáp jĩ. Pánihna, bũũ nin baácboó jũm jwũhni wã íp pehbboó wã jwũub pũuh laab béjbipna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

²⁹ Páant ã niijíchah joinít, jwiít caandíh nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Bũũ bácah ma jenah joiní naáwátjĩh jeh bohécan, bũocannijeh jwiít dih ma naóhna caá. ³⁰ Pánihna, meém jéih beedáni ma jumatdih bũũ jwũhna jwĩ jéihna caá. Ded meemdíh bohéni pínah ã wihcan caá. Páant tigaá Dios pebhmant jũóhni ma jumatdih jwĩ táí jéihna caá, jwĩ niijíp jĩ.

* 16:24 Mt 7.7-11; Stg 1.5-6

31 —Buu ‘Yoobópdih Dios pebhmant jüóhni tigaá át jumup’, ¿ñi niij niit buca? 32 Páant niijnítji yuhna, buu cheijeh nihat yeéb ñih munáboó ñi jwei jwúb bejehah, weém biícjeh wã chãobípna caá. Obohjeéhtih, biícjeh pohba wã nihcan niit. Weemdih ñi yoh bejehah yuhna, wã ípboó wãjeéh ã jumbipna caá. 33 Páant wã yapat pínah jätih yeebdih naóhna caá wã chãjap, jígahcanjeh ñi túi jumat pínah niijná. Nin baácboó ñi jum jwuhchah, Diosdih náahcannit yeebdih yeejép ã chãjipna caá. Obohjeéhtih, nin baácđih moón ã yéej chãjatdih yap yohni wã jumatdih jéihnit, bádí ñi weñeé, jwiítđih ã niijíp jĩ.*

17

Jesús ãih pínahdih Diosdih ã úbát

1 Páant niij péanit, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah ã niij úbáp jĩ: “Paá, buu ma niijátji pah tih weemdih ã mawat pínah ã júná caá. Pánihna, weém ma wúh wã jumatdih cáacwãdih ma jéihyanaá, weemdih ã weñat pínah niijná. Páant ma chãjachah, weém jwúh meemdihbut queétdih wã weñat túutbipna caá. 2 Nihat cáacwã ã maáh weemdih ma waadánap be. Pánih maáh jumna, det weemdih ma wühnitdih majeéh wã jumat túutbipna caá. 3 Det meém Dios biícjeh jumnidih jéihna, weém ma wahnidihbut jéihna, japboó jwíjeéh biícđih páantjeh ã túi jumbipna caá.

4 “Nin baácboó jum jwuhna, ma chãjat tútatjidih wã chãj péanap be. Pánih chãjna, ded pah ma jumatdih cáacwãdih wã túi jéihyanap be, meemdih ã weñat pínah niijná. 5 Pánihna, nin baácđih jwí chãjat pínah jätih, majeéh biícđih jum jwuhna, biíc yoobó jwípĩ wútat pah muntih, weemdih ma jwúb maáh waadánaá.

Jesús ã bohénitih pínahdih jwuh Diosdih ã úbát

6 “Paá, nit wíhwãdih jwuh wã úbhna caá. Nit weemdih ma wühnit nin baácboó yeejép wã cátiñ ã jumachah yuhna, queétdih ded pah ma jumatdih wã jéihyanap be. Queét míhwãdih weemdih ma wühchah, queét ma wútat pah ã chãjna

beé. 7-8 Weemdih ma naáwátjidih queétdih wã bohénachah, ã túi wéi joyóp be. Pánih wéi joinít, ma pebhmant jüóhni wã jumatdih, ma wahní wã jumatdihbut ã túi jéihna caá. Pánih jéihnit, ‘Nihat jwiítđih ã bohéátjidih, nihat ã chãj jútatjidihbut Dios át wútat taga’, ã niij jéihna caá.

9 “Paá, nit wã bohénitih pínahdihjeh úbhna caá wã chãjap. Bitáñ pínahdih úbhna wã chãj jwuhcan caá. Nit weemdih ma wühnit míhwã caá ã jumup. Ñih pínahdih meemdih úbhna caá wã chãjap. 10 Nit wíhwã nihat míhwã mun tigaá. Pánihna, míhwãboó wíhwã mun tigaá. Weemdih jepahna, ã túut numúchah ennit, bitabut weemdih ã wéina caá.

11 “Buu nin baácboó wã chãocán niit. Ma pebhna jwúb bejat túut caá wã chãjap. Páant ma pebhna wã jwúb bejehah yuhna, nit weemdih ma wühnit nin baácboó ã chãobípna caá. Paá, meém túini jumna, nit weemdih ma wühnitdih ma wépatjñ, weemdih ma wühni wépat biícđih, ma túi en dawaá. Páant ma túi en dawáchah, jwiít túi biícđih jwí jumat pah muntih nitbut túi biícđih ã jumbipna caá. 12 Jjeéh jum jwuhna, ma wépatjñ nitdih wã túi en dawáp be, biícboó ã buúdcát pínah niijná. Obohjeéhtih, ma naáwátđih ã daacátji pahjeh tih, biíc bácah iiguípna ã bejbipna caá.*

13 “Buu ma pebhboó bejat túut caá wã chãjap. Nin baácboó jum jwuhna, ñih pínahdih páant wã niij úbáp be, caandih joinít, weém biícđih bádí ã weñat pínah niijná. 14 Ded pah ma jumatdih nitdih wáát naáwáp be. Weém yeejép wã chãjcat pah nit wíhwãboó yeejép chãjnitji ã túut numúp be. Páant ã túut numúchah ennit, bita túut numcánnitboó queétdih ã iiná caá. 15 ‘Nin baácđih jumnit wíhwãdih ma úb bejé’, wã niij úbhcan caá. Obohjeéhtih, ‘nin baácđih ã jum jwuhchah, ma túi en dawaá, Nemép queétdih ã yéejacat pínah niijná’, wã niij úbhna caá. 16 Weém nin baácđih moón yeejép ã jenah joyát pah wã jenah joicán caá. Pánihna, weemdih jepahnit jumna, nin baácđih moón ã jenah joyát pah queétdih ã jenah joicán caá. 17 Ma naáwát yoobópdih

* 16:33 Ro 8.37; 2Co 2.14; Ap 3.21; 5.5 * 17:12 Sal 41.9; Jn 13.18

ã jumuchah, caandih nit wihwãdih ma túi bohénaá, meemdih chah i jepahat pínah niijná. ¹⁸ Nin baácboó weemdih ma wahat pahjeh mantih, weembát nit wihwãdihbut wã wahna caá, ded pah jwí jumatdih queét jwuh bitadih i bohéat pínah niijná. ¹⁹ Cáacwãdih wã wun wãhbipna caá, míhwã jumna, ma weñat pínahdihjeh i chãjat pínah niijná.

Jesús nihat aihwã pínahdihbut ã úbát

²⁰⁻²¹ “ ‘Nit wihwãdihjeh ma teo wáacá’, wã niij úbhcan caá. Buh queétoó bitadih wih doonádh i bohénachah joinit, weemdih jepahnitdihbut ma teo wáacat pínahdih wã úbhna caá, nihat wihwã biícdih i jumat pínah niijná. Weém majeéh jwiit chénewã jumna yuhna, biícjeh caá. Pánihna, jwiit biícjeh jwí jumat pah queétoó jwíjeéh túi biícdih i juma naáh, ma wahni wã jumatdih nihat cáacwã ‘Yoobópdih tigaá’, i niij jéihyat pínah niijná. ²² Weemdih ma wãhni wépatdih wihwãdihbut wáat wuhup be, biícdih jwiit jwí jumat pah, queétoó túi biícdih i jumat pínah niijná. ²³ Weém queét biícdih wã jumuchah, meembát weém biícdih ma jumna caá. Páant biícdih jwí jumuchah, wihwã yoobópdih biícwã pahjeh i jumbipna caá. Páant biícwã pah i jumuchah enna, ma wahni wã jumatdih cáacwã i jéihbipna caá. Pánihna, weemdih ma oyat pah mantih, queétoó biíc yoobó ma oyatdih i túi jéihbipna caá.

²⁴ “Paá, nin baácdih jwí chãjat pínah jãtuh weemdih bádi oina, ma wépat weemdih wãhni, biíc yoobó maáta jwí jumap jã. Pánihna, wihwã jwí pehbóo wãjeéh i jumat pínahdih queétoó wã náah yacna caá, weemdih maáh ma jwúub waadáatdih i enat pínah niijná. ²⁵ Paá, meém túini yoobát chãjni, nin baácdih moón yeejépwã meemdih i jéihcah yuhna, weémboó meemdih wã túi jéihna caá. Ma wahni wã jumatdih nit wihwã i túi jéihna caá. ²⁶ Ded pah meém ma jumatdih queétoó wã jéihyanap be. Túttimahbut, páantjeh wã jéihyabipna caá, weemdih ma oyat pahjeh mantih queétoó ma oyatdih i jéihyat pínah niijná. Pánih jéihni, queétoó i míc oyochah, ijeéh biícdih wã jumbipna caá”, Diosdih ã niijp jã.

18

Jesúsdih enihcannit caandih i tewat
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Páant niij úbh péanit, Jesús jwiit ã bohénitdih numah bac bejnit, Cedrón wãt jumni mujdih cháh bej, Olivo pácahi jumni jeená jwí juibínap jã. ² Dawá láa caán pácahi jumapna Jesúsji jwípí míc wáacap jã. Pánihna, Judas Jesúsdih enihcannitdih duó wáini pínah caanná jwí bejat pínahdih ãt jéihyep tajã. ³ Pánih jéihna, Jesúsdih jéitat túit niijná, Romano soldadowãdih, Dioih muúdh wapnitdihbut ãt duó wái júuwáp tajã. Queétoó sacerdotewã maáta, fariseowã maátabut it wahap tajã. Pánih júohna, iih jiiát yuyú déejih jiiit, itah tóopna, íbat naaná, máa quiitnajih man jumnit, i juyúp jã. ⁴ Pánihna, jwí jumapdih i toáh júuwáchah ennit, yeejé ã yapat pínahdih jéihna, Jesúsboó queétoó jwááh bejnit, nin pah ã niij úbh joyóp jã:

—¿Déhedih bid júoh tigaá ñi chãj? ã niijp jã.

⁵ —Jesús Nazaret tútchidih bóodih bid júohna caá jwí chãjap, queét i niij jepahap jã.

—Caan tigaá weém, Jesús ã niijp jã.

Queétoó duó wáini, Judas, queét cáina ã jumap jã. ⁶ “Caan tigaá weém”, Jesús ã niij jepahachah joinit, caandih tewedih júohnitji táahjih i chéi jwúub bej buugúp jã. ⁷ Páant i buugúchah ennit, queétoó Jesús nin pah ã jwúub niij úbh joyóp jã:

—¿Déhedih bid tigaá ñi chãj? ã niijp jã.

—Jesús Nazaret tútchidih bóodih bidna caá jwí chãjap, queét i jwúub niij jepahap jã.

⁸ —‘Caan tigaá weém’, yeebdih wáat niij jepahap be. Pánihna, weemdih teona, nit wãjeéh jumnitdih ñi teoca bojóo, Jesús queétoó ã niijp jã.

⁹ “Míhwã weemdih ma wãhniitdih biíc cáacdih wã buúdat tútcap be”, Diosdih ã niij úbátji pah biíc yoobó ã yapat pínah niijná, “Nitdih ñi teoca bojóo”, ã niijp jã. ¹⁰ Simón Pedro áih íbat naadh jwáat wáinit, sacerdotewã i maádh teo wãhni Malco wãt jumniih jéihyepmant bóo moli chóodih ã bóod yohop jã. ¹¹ Páant ã bóod yohochah ennit, Jesús Pedrodih nin pah ã niijp jã:

—Míih íbat naadíh ma jwáub yacaá. Wá íp ded pah weemdíh á náah yacat pah bíic yoobó yeejép wá yapbipna caá, á niijíp jĩ.*

Sacerdotewã í maáh pebhna Jesúsdi h í ub bejat

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Páant á niij péanachah, soldadowã, í maáhhjĩh, jwiit judiowã jwĩ maátabat Jesúsdi h teonit, caandíh í chéwep jĩ. ¹³ Chéo péanit, Anás pebhna í ub bejep jĩ. Anás Caifás jóon wut jĩ. Caifásboó caán jópchidih sacerdotewã í maáh á jumup jĩ. ¹⁴ “Nihat jwiit judiowã jwĩ táí jumat pínahdih bíic cáac á wun wáhhuchah á táibipna caá”, niij naóhni Caifás á jumup jĩ.*

Pedro á yeeat

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Weém, Simón Pedrojĩh Jesúsdi h yúpbít jwĩ en péenachah, Anáih munná Jesúsdi h í ub juibínáp jĩ. Pánihna, weémboó sacerdotewã í maáh á jéihni jumna, Jesús táttimah maáih mú wáihyat júdna weembút wá waad béjep jĩ. ¹⁶ Obohjeéhtih, weém wá waadáchah, Pedroboó wáihyat júdu waadáp mahjeh á chāwáp jĩ. Pánihna, jwáub bac júóhni, waadátboó wapnihdih Pedrodi h wá waadát túutep jĩ. Páant mi waadát túutuchah joinít, weém Pedrodi h wá numah waad béjep jĩ. ¹⁷ Páant wá numah waad béjehah ennit, caánt wapnihboó Pedrodi h nin pah mi niij úbh joyóp jĩ:

—¿Meembút Jesús á pej jumni nihcan niit? mi niijíp jĩ.

—Nihcan caá weém, Pedro á niij jepahap yuh jĩ.

¹⁸ Caan chéi túbít pohba á cábhuchah, caanjĩh moón teo wáhhni tuu cáonit, í méé chúudup jĩ. Pánihna, jwiitbut Pedrojĩh íjééh jwĩ méé chúudup jĩ.

Sacerdotewã í maáh Jesúsdi h á úbh joyát
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹ Páant jwĩ méé chúudat pónih, sacerdotewã í maáh á jóon Anásboó Jesúsdi h át úbh joyóp wut jĩ. Jwiit á bohénitdih, ded pah á bohéátjidihbut át úbh joyóp wut jĩ.

²⁰ Páant á úbh joyóchah, Jesús caandíh nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Weém nihat í joyóchah, jweéchanjeh wápĩ bohénáp jĩ. Jwiit judiowã jwĩ míic wáacat muddíh, Dioih muddíhbut wápĩ bohénáp jĩ. ²¹ Páant wá bohénachah yuhna, ¿dépanihna weemdíh páant ma niij úbh joí? Ma jéihíhna, weemdíh joinítjidih ma úbh joyó. Queétboó meemdíh yoobópdih í naóhbipna caá, át niijíp wut jĩ.

²² —Sacerdotewã í maáhdih páant ma niij cá bojóo, niijnít, caan pébh ñhni soldado téihyáhh Jesúsdi h púo tíbdih át mawap wut jĩ.

²³ —Ded pah yeejép wá niijátjidih weemdíh ñi naáwá. ¿Yoobópdih yeebdíh wá naáwáchah yuhna, dépanih tigaá weemdíh ma mao? Jesús soldadodih át niijíp wut jĩ.

²⁴ Pánih úbh joí péanit, Anásboó Jesúsdi h páantjeh í chéonijidih á jíí Caifás, sacerdotewã í maáh yoobát pebhna át wahap wut jĩ.

Pedro á jwáub yeeat

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

²⁵ Jesúsdi h páant á úbh joyát pónih, jwiit Simón Pedrojĩh páantjeh tuu cúut pebh jwĩ méé chúudup jĩ. Páant jwĩ méé chúuduchah ennit, caanjĩh moon jwáh Pedrodi h nin pah í niij úbh joyóp jĩ:

—¿Meembút Jesús á pej jumni nihcan niit? í niijíp jĩ.

—Nihcan caá weém, Pedro á jwáub niij jepahap yuh jĩ.

²⁶ Páant á niiját táttimah, sacerdotewã í maáhdih teo wáhhni, Pedro moli chóodih á bóod yohniji á dée jwáh Pedrodi h nin pah á niij úbh joyóp jĩ:

—¿Pácahi jumupdih meemdíh nihcannit beé Jesús bíicdih wá enep? á niijíp jĩ.

²⁷ —Weém ájeéh wihcan beé, Pedro á niij jepahap yuh jĩ. Páant á niijíchahjeh, mujbai áí ewep jĩ.

Pilato jwáh Jesúsdi h á úbh joyát

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-50)

²⁸ Baáb jéenechah, Caifáih mummánt Jesúsdi h ub bac bejnit, caán tútchidih moón í maáh Pilato wát jumniíh munná caandíh í ub bejep jĩ. Pánih ub bejna yuhna, queétjeh áih munná waadcán,

* 18:11 Mt 26.39; Mr 14.36; Lc 22.42 * 18:14 Jn 11.49-50

soldadowādh Jesúsdh ï ub waad béjat tútup jĩ. Pilato judío nihcah, ãih munná waadnit, jwĩ wutatdih yap yohna, Pascua jeémátdih ïta jéih jeémpan tagaá. ²⁹ Páant ï waadcáh ennit, Pilato jēcdih bac jawi ñhñit, queétdih nin pah ã niij úbh joyóp jĩ:

—¿Dedé jíib tigaá nindih ñi naóh yac? ã niijíp jĩ.

³⁰ —Caán yeejép nihcah, meemdih jwĩta ub jūóhcan tagaá, ï niij jepahap jĩ.

³¹ —Caandih ub bejnit, ñi wutat pah yeebjéh ñi peéh chājaá, Pilato queétdih ã niij jepahap jĩ.

—Obohjeéhtih, yeéb Romano maátaboó jwiit judíowādh cáacwādh ñi mao yohat tútup jĩ, ï niijíp jĩ. Páant niijná, Jesúsdh ï mawat tútupdih niijná ï chājap jĩ.

³² Páant ï mawat tútupchah, Jesús cruzboó ã wanat pínahdih, jãtjã ã naáwátji biíc yoobó ï chājat tútup jĩ.* ³³ Páant ï niiját túttimah, Pilatoboó jwúub waad béjnit, Jesúsdh ãt bid bojop wut jĩ. Pánih bid bojnit, caandih nin pah ãt niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Meém judíowā ï maáh niit? ãt niijíp wut jĩ.

³⁴ —¿Meemjéh úbh joí en niit ma chājap? ¿Bita ï naáwáchah joiniji niit, páant ma niij úbh joyóp? Pilatodih Jesús ãt niijíp wut jĩ.

³⁵ —Páant, weém judío nihcan caá. Ma déewā, ñi ih sacerdotewā maátabat meemdih ï wahap be. ¿Dedédih tibeé yeejép ma chāj, páant ï peéh chājíchah? Jesúsdh ãt niij úbh joyóp wut jĩ.

³⁶ —Weém nin baácdih moón ï maáh nihcan caá. Páant wã jumuchah nihna, wã bohénit weemdih ïta teo wáac tagaá, jwĩ déewā ï teocat pínah niijná. Obohjeéhtih, wã maáh jumat nin baáboó nihcan caá, Jesús Pilatodih ãt niij jepahap wut jĩ.

³⁷ —Pánihna, ¿meém maáh niit? páant niijná, Pilato ãt niijíp wut jĩ.

—Ma niiját pah maáh tigaá wã jumap. Cáacwā ï maáh jumat tútup, queétdih yoobópdih naáwát tútup niijná, nin baáboó wã jūúwáp jĩ. Pánihna, ded yoobópdih chājíhni, weemdih ã túi jepahna caá, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

* 18:32 Jn 3.14; 12.32

³⁸ —¿Dedé tigaá yoobópdih jumat? Pilato ãt niijíp wut jĩ.

Judíowā Jesúsdh ï mao yohat tútup (Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Páant niij péa, Pilato jwúub bac jūóhñit, queét pái ñhñit judíowādh nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Ñi mawat tútupni Jesúsdh dedé peéh mawat wihcan caá. ³⁹ Jópchi jumat pah, Pascua yeó jáapdh biíc nemat mūboó jumnidih wāpĩ baca wūhna caá. Pánihna, ¿ñi maáh ñi niijnídh yeebdih wã baca wūh jĩh? Pilato jwĩ maátadh ã niij úbh joyóp jĩ.

⁴⁰ —Nihcan caá. Caandih ma bacaca bojoó. Barrabásboodih jwiitdh ma baca wūhú, Pilatodih jwĩ déewā ï niij ñaac jepahap jĩ. Barrabásboó Romano maátadh yohíhñitjééh ã jumap jĩ.

19

¹ Páant ï niij ñaac jepahachah joinit, Pilato Jesúsdh soldadowādh ãt puñat tútup wut jĩ. ² Páant ï puñat túttimah, queét óot tōpdih péeb waoni júdu chājnit, Jesúsdh wao dáhdih ït yacap tajĩ. Pánih yac péanit, maátaih yégueh pah jíghni caandih yacnit, nin pah ït niij deoh naáwáp wut jĩ:

³ —Ma túi jumú, judíowā ï maáh, niij deoh naóhñit, Jesúsdh ï dawát yoobó pūina ït chājap wut jĩ.

⁴ Páant ï puñat túttimah, Pilato jwúub bac jūóhñit, caanjih pái ñhñit jwĩ déewādh nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Ñi joyoó. Nindih dedé peéh mawat wihcan caá. Páant ã wihcatdih ñi jéihyat pínah niijná, wã jwúub ub bac jūóhna caá, ã niijíp jĩ.

⁵ Páant ã niij péanachahjeh, Jesús óot júdu duóni, maátaih yégueh pah jíghni ï yacniji múú diítmant ã bac jūúwáp jĩ. Páant ã bac jūúwáchah, Pilato queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—Ñi eneé. Nin caá, ã niijíp jĩ.

⁶ Páant ã niijíchah joinit, sacerdotewā ï maáta, Dioih mūdih wapnitbat Jesúsdh ennit, bádí ï jūih ñaacáp jĩ.

—¿Caandih cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat tútup! ¿Caandih cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat tútup! ï niijíp jĩ.

Páant ñ niij ñaacáchah joinít, Pilato nin pah queétdih ã jwúub niijíp jĩ:

—Caandíh peéh mawat wihcah yuhna, ñi mawíhna, yeebjéh ub bejnit péoh dodhnit, ñi mawaá, ã niijíp jĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maáta nin pah ñ jwúub niijíp jĩ:

—‘**Weém Dios wúúh caá wã jumup**’, caanjéh ã niijíp be. Páant ã niijátji jíib jwĩ nuowã ñ wutatji pah caandíh mao yohat caá náahap, queét Pilatodih ñ niijíp jĩ.

⁸ Páant ñ niijíchah joinít, Pilatoboó chah ã joí wáhi bejep jĩ. ⁹ Pánih joí wáhi bejna, Jesúsdi h jwúub numah waad béjnit, caandíh nin pah át jwúub niij úubh joyóp wat jĩ:

—¿Dedjĩh bóo tigaá meém? át niijíp wat jĩ.

Páant ã niijíchah yuhna, Jesús caandíh át jepahcap wat jĩ.

¹⁰ Páant ã jepahcah, Pilato nin pah át jwúub niij úubh joyóp wat jĩ, páant mantih:

—¿Weemdíh ma jepahíhcan niit? Weémboó meemdíh wã jéih bacana caá. Cruzboobút wã jéih péoh dodh mawat túutna caá. ¿Caandíh ma jéihcan niit? Jesúsdi h át niijíp wat jĩ.

¹¹ —**Dios meemdíh pánih wēpatdih ã wāhcah, weemdíh ded pah mata jéih chājat túutcan tagaá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih duó wáiniboó meém chah yéejni ã jumna caá,** Jesús Pilatodih át niijíp wat jĩ.

¹² Páant ã niijíchah joinít, Pilato caandíh áti h bacáhip wat yuh jĩ. Pánih bacáihna, jwúub bac jūóhñit, queét jwĩ maátadi h ã bacáihat déejidih ã wēp naáwáp yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ã naáwáchah, jwĩ déewāboó chah íjnit, búdí ñ jwúub niij jūih ñaacáp jĩ.

—‘**Weém maáh caá**’, niijná, Jesús jwĩ maáh Césardi h eníhcanni caá. Pánihna, caandíh bacana, meembát Césardi h yap yohni mata jam tagaá, Pilatodih ñ niijíp jĩ.

¹³ Páant ñ niijíchah joinít, Jesúsdi h jwúub bac jūúwát túutnit, caandíh ded pah ã chājat pínahdih naáwát túut niijná, peéh chājat pínahdih naóhñit ípĩ chúudupboó Pilato ã yoób jwĩ chúudup jĩ. Pilato ã chúudupboó jee dáhna ñ jwejni coah ã jumup jĩ. Caan cóah jwiit judíowã jwĩih wéheatjĩh Gabatá ã wūt jumup jĩ. ¹⁴ Caán yeó jáapdi h Pascua jeémát

yeó jáap jātih jwĩ míic ámohat yeó jáap, yeó téih púuh laáb jwiní ã jumup jĩ.

Pánih jwĩ chúudnit,

—Nin caá ñi maáh, Pilato caanjĩh pánit jwĩ déewādi h ã niijíp jĩ.

¹⁵ —¿Ñi wun dáhwa naáh! ¿Ñi wun dáhwa naáh! ¿Ub bejnit, cruzboó péoh dodhnit, caandíh ñi mao yohoó! ñ niij ñaacáp jĩ.

—¿Ñi maáh ã jumuchah yuhna, caandíh cruzboó péoh dodhnit, mao yohat túut niit ñi chājat? Pilato queétdih ã niij jepahap jĩ.

—Roma tútchidih bóo César jwĩ maáh yoobát caá. Biíh maáh jwiitdih ã wihcan caá, sacerdotewã ñ maáta ñ niij jepahap jĩ.

¹⁶ Páant ñ niiját túttimah, queét ñ weñat pínah niijná, Jesúsdi h cruzboó mao yohat túutna, Pilato áih soldadowādi h ã ub bejat túutup jĩ. Pánihna, queét soldadowã Pilatoíh mummánt Jesúsdi h ã ub bac jūúwáp jĩ.

Jesúsdi h cruzboó péoh dodhnit, ñ mawat (Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

¹⁷ Pánih ub bac jūóhñit, Jesúsdi h áih cruzdi h ã bewechah, Waó lidíp wūt jumni jeejína caandíh ñ ub bejep jĩ. Jwĩih wéheatjĩh caán jeé Gólgota ã wūt jumup jĩ. ¹⁸ Pánihna, bita chénewādi hbut caán biíc di h ñ mao yohat túut niijná, ájeéh ñ ub bejep jĩ. Pánih ub bejna, caanná jwibínit, queét biíc peihcannit ñ beoniji cruznadi h soldadowã ñ nah péoh jwejep jĩ. Biíc di h Jesús ã jéihyepmant bóo bawámant péoh jwej, biíh di h ã wáyámant bóo bawámant ñ péoh jwejep jĩ. Pánihna, ñ tac yoób Jesúsdi h ñ péoh jwejep jĩ. ¹⁹ Pánih péoh jwej péanit, Pilato ã daacát túutni naadíh Jesúsdi h waó chahmant ñ nah péoh búudhdup jĩ. Nin pah át niij daacát túutup tajĩ: “NIN JESÚS NAZARET TÚTCHIDI H BÓO JUDÍOWÁ ñ MAÁH CAÁ”, át niij daacát túutup tajĩ. ²⁰ Caán naadíh páant ã niij daacát túutna, jwĩih wéheatjĩh, Roma tútchidih moónih wéheatjĩh, Grecia baác di h moónih wéheatjĩhbut páant át niij daacát túutup tajĩ. Pánih nah péoh péanit, queét biíc peihcannitdih ñ yoób pud dodhdop jĩ, buca. Queétdih cruzboó ñ péoh dodh mawapboó tútchi jwéejdi h ã jumup jĩ. Dawá jwĩ déewā queétdih ñ mawachah enat túut niijná, jwíjeéh ñ péo bejep jĩ. Pánihna, caanná jwibínit, Pilato ã daacát túutatjidi h dawá jwĩ enep jĩ. ²¹ Páant ã niij daacát túutatjidi h

dawá jwĩ enechah íjnit, Pilato pebhboó jwáub bejnit, sacerdotewã í maáta nin pah caandíh ít níj wutap wut yuh jĩ:

—‘Nin judíowã í maáh caá’, ma níj daacát túutca bojoó. Caánboó jwĩ maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, nin pah ma jwáub níj daacát túutú: **“Judíowã í maáh caá weém”**, ã níjíp be’, ma níj daacát túutú, ít níjíp wut yuh jĩ.

22—Wã jwíh daacát túutat pahjeh ã jumna naáh, Pilato queédih át níj jepahap wut jĩ.

23 Jesúsdi h í péoh dodhdat túttimah, chéne na míc soldadowã Jesúh yéguehnajidih í jummat yoobó í ubup jĩ. Áih jih bóo chóo, waica naáh chóo ã jumap jĩ. 24 Caán chóo, pánihni ã jumuchah, nin pah queét mícjeh í níjíp jĩ:

—Nin yégueh chóodih jwĩ yeo wáica boj jíh. Ded nin chóodih ubni pínahdih jéihyat túut níjina, jwĩ yoh tíoh jwuh jíh, í míc níjíp jĩ. Páant níjnit, íh tíhwat naajh í yoh tíhwip jĩ.

Pánih tíohna, Dios naáwátdih naóh yapani ã daacátji pahjeh ã yapat pínah níjina, queét páant í chãjap jĩ. **“Wíh yégueh chóodih queét í jummat yoobó í ubbipna caá. Pánihna, wíh yéguehdih ubni pínahdih jéihíhna, tíhwat naajh í yoh tíohbipna caá”**, át níj daacáp tajĩ.*

25 Páant í chãjachah, Jesúh cruz pehbit chéne na míc yaádh bícdih weém wã en ñuhup jĩ. Jesús ín, ã cheh, bíh wili María Cleofas áa, bíh wili María Mágdala tútchidih bóli jwĩ en ñuhup jĩ. 26 Pánihna, ã ín bícdih weém búdí ã oinibat ã pebh wã en ñuhuchah ennit, ã índih Jesús nin pah ã níjíp jĩ:

—**Naá, can wã bohénijiboó meemdíh ma wáuh pah ã jumbipna caá**, ã níjíp jĩ.

27 Páant níj péanit, weemdíh jwuh nin pah ã níjíp jĩ:

—**Buu cant ma ín pah mi jumbipna caá**, ã níjíp jĩ.

Páant ã níjíchah joinít, caán yeo jáapjeh caántdih jwíh múbóo wã ub waadánap jĩ.

Jesús ã wunat

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

28 Páant ã níj péaat túttimah, **“Nihat Dios weemdíh ã wutnidih wã chãj péanap be”**, níj jéihna, Dios naáwátdih naóh yapanit í daacátji pahjeh ã yapat pínah níjina, Jesús nin pah ã níjíp jĩ:

—**Weemdíh taca joót na caá**, ã níjíp jĩ.*

29 Caanjíh bijni jiwá iguíh mac jumni wáam dahdih í bíbohup jĩ. Pánihna, bíc soldado hisopo wut jumni máa doóbhdih ubnit, páab chuí déedih chéu búdhnit, bijni macdih ã taj báahanap jĩ. Taj báaha péanit, Jesúh jacna ã nah tewep jĩ, ã wái nomat pínah níjina. 30 Páant ã chãjachah, Jesús caandíh wái nom péanit,

—**Páant bóojeh tigaá**, níj, waó yaíh duonít, ã wunah bejep jĩ.

Soldado Jesúh páwádh ã jwãagat

31 Caán ã wunni yeo jáapdh, Pascua yeo jáapna jwĩ chooát yeo jáap pínahdih jwĩ ámohat ã jumap jĩ. Jwiit judíowã caán chooát yeo jáapdh cruzboó páantjeh í ñuhatdh jwĩ náahcap jĩ. Pánihna, íh wáuh nahnadh dah mawachah, waícanjeh í wunat pínah níjina, jwĩ maátaboó Pilatodih ít dah mawat túutap wut jĩ. Páant í dah mawat túttimah, íh bácahdih waícanjeh ub deyaat túut ít chãjap tajĩ. 32 Páant í wutuchah joinít, Pilato cruzboó ñuhnitdh íh wáuh nahnadh soldadowádh át dah mawat túutap wut jĩ. 33 Obohjeéhtih, caan pébh ñuhnitdh dah mao péa, yap júóhnt, Jesús játih ã wunatjidih enna, áih wáuh nahnaboodíh í dah maocap jĩ.

34 Pánih dah maocan yuhna, bíc soldado áih ítah tóopjeh Jesúh páwá píjmant ã jwãag aabánap jĩ. Páant ã jwãagachah, bícmantjeh meép mahjíh wid jumni ã chí júwúp jĩ. 35 Páant ã chí júwúchah, weemjéh wã enep jĩ. **“Weém nin tólihdih páant wã níj daácna, yoobópdih naóhna caá wã chãjap”**, wã níj jéihna caá. Pánihna, yeebdíhbat wã naóh yapana caá, yeebbút Jesúsdi h ñi táí jenah joyát pínah níjina. 36 Dios naáwátdih naóh yapanit í naóh daacátji pahjeh tibeé páant ã yapap jĩ. **“Áih bácahdih ded iidípdih í dah maocan níit”**, í níj daacátji pahjeh, Jesúh wáuh nahnadh í dah maocap jĩ.*

* 19:24 Sal 22.18 * 19:28 Sal 69.21 * 19:36 Ex 12.46; Nm 9.12; Sal 34.20; 1Co 5.7 * 19:37 Zac 12.10; Ap 1.7

³⁷ Dios naáwátdih biíh tólihdih nin pahbat ìt niíj daacáp tají: “Queét ì jwāagnijidih ì enbipna caá”, ìt niíj daacáp tají.*

Jesúh b́acahjidih ì yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Jesús ā wānat túttimah, José Arimatea tútchidih bóo, āih b́acahjidih ũb deyaat túut niijná, Pilatodih ũb́udih āt bejep wut j́. Páant ā ũb́uchah joinít, ā yohat pínah niijná, Pilato caandíh āt ũb deyaat túutwut wut j́. Páant ā ũb deyaat túutuchah joinít, José cruzboó ñuhnit pebhna joinít, Jesúh b́acahjidih ā ũb deyanap j́. José jwí déewā maátadih ũmna, Jesúsdi h ā jepahatjidih āt naáwíhcap tají. ³⁹ Nicodemo, Jesúsdi h chei j́á wéhenijibat,* ājeéh j́óhnit, mirra wut j́amni chej j́amni ah, áloe wut j́amni chípéh déejíh widnidih ā ũb j́ayúp j́, Jesúh b́acahjidih ì yohat pínah j́atih ñáñat túut niijná. Caán ā ũb j́óhni treinta kilos āt chodop j́. ⁴⁰ Pánihna, queét chénewā Jesúh b́acahjidih ũb deyanít, jwiít judíowā wānnitdih jwípi yohat pah, āih b́acahjidih chej j́amniñih ñáñit, yéguenajíh ì piníp j́. ⁴¹ Cruzboó Jesúsdi h ì mawap pebh pácahi ā j́amap j́. Caán pácahi tac yoób cāac ì yohat pínah ì jáap baadni jeé íit āt j́amap j́. Caán ì baadni íitdih cāac yoh jwuhca naáh āt j́amap j́. ⁴² Pánihna, jwí chooát hora tóah j́áwúchah, āih b́acahjidih ũb bejnit, chooát yeó jáap túttimah caandíh túi ámoh péaat túut niijná, caán pebhbit j́amni jeé íitdih yójahnitjeh ì yohop j́.

20

Jesús ā boo pud j́áwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Domingo yeó jáapdi h baab bójat pínah j́atih, María Mágdala tútchidih bóli, Jesúsdi h ì yohopjiboó mit bej jáanap wut j́. Caanná j́uibínit, caán íitdih ì nemniji jeé j́ududih bita ì pütú dodhdajti pah ā j́amuchah, mit enep wut j́. ² Pánih ennihji weém, Jesús b́adí ā oini, Simón Pedroñih jwí j́amapna mi ñáo j́ayúp j́. Pánih ñáo joinít, jwiítidih nin pah mi niíj naáwáp j́:

* 19:39 Jn 3.1-2

—Jwí Maáih b́acahjidih jáantjeh ìt ũbup tabe. Pánih ũb bejnitji ded ì jwúub jwejepjiboó wā j́eihcan caá, mi niíjip j́.

³ Páant mi niíjichah joinít, jwiítbut Jesúsdi h ì yohopjiboó enedih jwí ñáo ñah bejep j́. ⁴ Pánih ñáo ñah bejna, weém Pedrodi h ñáo yapnit, ā j́atih caán yohopji jeé íitna wā waóh j́uibínap j́. ⁵ Pánih j́atih j́uibína yuhna, caán íitdih waadcánjeh, péeb j́éen enna, Jesúsdi h ì pinni chóonajjeh ā lajachah, wā enep j́. ⁶ Páant wā péeb j́éen enechahjeh, Simón Pedro pée joinít, chāo ñáhcanjeh, caán íitna ā waad béjep j́. Pánih waad béjnit, Jesúh b́acahjidih ì pinni chóonajjeh ā lajachah, caanbát ā enep j́. ⁷ Jesúh wao dáhdih ì pinni chóo chibít yúup ā lajachah, caandíhbut ā enep j́. ì pinni chóona āih b́acahdi h āih wao dáhdihbut ì pinatji pahjeh ā lajap j́. ⁸ Pánihna, waad béjnit, ā en ñáhuchah ennit, weembát wā ñáñ waad béjep j́. Pánih ñáñ waadníit, Jesúh b́acah ā wihcah ennit, “Yoobópdih Jesús āt jwúub boo pud j́áoh tagaá”, weém wā niíj j́eihyep j́. ⁹ Caán íitboó jwí bejat pínah j́atih, Dios naáwátdih naóh yapanit Cristo ā wānat pínahdi h, ā jwúub boo pud j́áwát pínahdi hbut ì daacátjidih jwí túi beh joi jwúhcap j́. ¹⁰ Pánih en péanit, jwíh munná jwí jwúub bejep j́.

María Mágdala tútchidih bóli di h Jesús ā jíghat

(Mr 16.9-11)

¹¹ Jwiítidih mi naáwát túttimah, María Mágdala tútchidih bóli jwí túttimah pée bejnit, Jesúh b́acahdi h ì yohopji jeé íit j́ec jípónih ñuhnit, mit j́ái ñáhup wut j́. Pánih j́ái ñáhnajeh, péeb j́éennit, caán íitna mit en waadá bojop wut j́. ¹² Pánih en waadána, Dios ā wāhni t ángelwā chénewādi h mit enep wut j́. Túi baabni yéguenahna daonít, Jesúh b́acah ā lajapjidih ìt chúudup wut j́. Biíc āih waó j́amapjimant, biíh āih jítcha j́amapjimant ìt chúudup wut j́. ¹³ Páant queétdih mi péeb j́éen enechah, queétoó caántdih nin pah ìt niíj ũbh joyóp wut j́:

—¿Yad wilí, dépanih tígaa ma j́ái? ìt niíjip wut j́.

—Wã maáih bácahjidih ub bejnit, ded ì jwáub jwejepjiboó wã jéihcan caá, mit niij jepahap wat jì.

¹⁴ Queétdih páant niijnít, tac púud enna, Jesús caanjìh ã ñuhuchah, mit enep wat yuh jì. Obohjeéhtih, pánih enna yuhna, mit beh encap wat jì.

¹⁵ Páant mi beh encap, Jesús caántdih nin pah át niij úabh joyóp wat jì:

—¿Yad wilí, dépanih tigaá ma jái? ¿Déhedih tigaá ma bid? át niijíp wat jì.

Páant caandih beh encanjeh, “Nin pácahidih en daoní nacaá”, mit niij jenah joyóp wat yuh jì. Páant niij jenah joiná,

—¿Meemnít beé jwí maáih bácahjidih ma ub bejep? Ub bejna, ded ma jwáub jwejepjiboó weemdih ma naáwá, caandih jwáub ubdih wã bejat pínah niijná, caandih mit niijíp wat jì.

¹⁶ —María, át niijíp wat jì.

Páant ã niijíchah joí, tac púud ñuhnit, Hebreo wéheatjìh nin pah mit niijíp wat jì.

—Raboni, niijnít, Jesús dih mit pin tewep wat jì. “Raboni”, niijná, “Bohéni”, niijná mit chājap wat jì.

¹⁷ Páant mi pin tewechah, Jesús caántdih nin pah át niijíp wat jì:

—Weemdih ma pin teoca bojoó. Wã íp pehbóo wã púuh laab béj jwuhcan caá. Pin teocanjeh, wã úudwã panihnitdih nin pah niij naáwádih ma bejeé: ‘Jesús nin pah yebdih ã niij naáwát túutap be: “Wã íp ñi íp mun tigaá. Caanjéh wíih Dios ñih Dios mun tigaá. Pánihna, ã pehbóo wã púuh laab béjbipna caá”, ã niij naáwát túutap be’, queétdih ma niijí, Maríadih Jesús át niijíp wat jì.

¹⁸ Páant ã niijíchah joiníhji jwí pebhna joinít, nin pah mi niijíp jì: “Jwí Maáhdih wã enep be”, niijnít, Jesús caántdih ã naáwát túutatjidih jwiítdih mi naóh yapanap jì.

*Jesús ã bohénitjidih ã jíghat
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)*

¹⁹ Caán domingo yeó jáap cheyeh táo yap aabát túttimah, jwiít Jesús ã bohénitji, jwí maátadih úumna, jēcdih túi nem beedá bojnít, múú díitna bíicdih jwí chúudap jì. Páant túi nem beedáni ã jumuchah yuhna, Jesús

jwí cātíh ã jíghop jì. Pánih jíghonit, nin pah ã niijíp jì:

—¿Ñi jum caá? Dios ã túyat ñijeéh ã jumna naáh, ã niijíp jì.

²⁰ Páant niij péanit, áih téihyanadih, áih jítchanadihbut jwiítdih ã júutap jì. Páant ã júutuchah enna, jwí Maáh ã jumatdih jéihnit, búdí jwí weñep jì. ²¹ Páant jwí weñechah, Jesús nin pah jwiítdih ã jwáub niijíp jì:

—Humcanjeh, ñi túi jumúú. Wã íp weemdih ã wahat pah muntih, wíih túini doonádih ñi naáwát pínah niijná, yebdíhbut wã wahna caá, ã niijíp jì.

²² Páant niij péanit, jwiítdih ã póoj jáhanap jì.

—Buu Túini Espíritudih ñi ubúú, ñih caolih díitboó ã jumap pínah niijná. ²³ Páant ñijeéh jumna, ã wēpatjìh det ì yéej chājatdih ñi yohochah, yohni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, det ì yéej chājatdih ñi yohcah, yohca naáh ã jumbipna caá, Jesús jwiítdih ã niijíp jì.*

Jesús ã jwáub jíghochah, Tomás ã enat

²⁴ Jesús jwí cātíh ã jwíh jíghoni chei, Tomás pohba jwíjeéh ã wihcap jì. Tomás Jesús dih jwíjeéh bohéni “Waláhni”, ípí niij wūt ejni ã jumap jì.

²⁵ Túttimah, ã jwáub juyúchah, caandih nin pah jwí niijíp jì:

—Jwiít jwí maáh Jesús dih jwí enna beé, jwí niijíp jì.

Páant jwí niijíchah joiná yuhna, Tomásboó nin pah ã jípónih niij jepahjehep jì:

—Weémboó áih téihyadih ì péhwatji ítnadih wíih téih tíbjìh teo encan, áih páwádih ì jwāgatji ítdihbut teo encan, ‘Á boo pad júúwát dooná yoobópdih caá’, wã niij jenah joicán niit, jwiítdih ã jáh niijjehep jì.

²⁶ Túttimah bóo domingo yeó jáap caán múúdíhjih jwí jwáub míc wáac juyúchah, Tomásbut jwíjeéh ã jumap jì. Pánih míc wáac joinít, niihat jēcnadih jwí jwáub túi nemechah yuhna, Jesús jwí cātíh ã jwáub jíghop jì. Pánih jíghonit, nin pah jwiítdih ã niijíp jì:

* 20:23 Mt 16.19; 18.18

—¿Ni jam caá? Dios ã túyat ñijeéh ã jamu naáh, ã niijíp jĩ.

²⁷ Páant niijnít, Tomásboodih nin pah ã niijíp jĩ:

—Tomás, wíih téihyadiah í péhwatji ítnadiah meemjéh ma teo eneé. Wíih páwádiah í jwāagatji ítdihbat ma teo eneé. Teo ennit, ‘Yoobópdih tigaá át boo pud jūúwáp taga’, ma niij jéihyeé, caandih ã niijíp jĩ.

²⁸ —Meémboó wã Maáh, wíih Diosbat caá, Tomás caandih ã niijíp jĩ.

²⁹ —Weemdih ennitjeh, ‘Yoobópdih tigaá át boo pud jūúwáp. Pánih boo pud jūóhna, Dios ã wahni Cristo yoobát caá’, meém ma niij jéihna caá. Obohjeéhtih, bitaboó weemdih encan yuhna, páant niij jéihnit, bádí í wēibipna caá, Jesús Tomásdih ã niijíp jĩ.

Jesúsdih cāacwã ñ jéihyat pínah niijná, Juan nin tólihdih ã daacát

³⁰ Jwíjeéh jam jwuhna, dawá láa jwiít cāacwã jwí jéih chājca naáhdih Dios ã wēpatjĩh Jesús ã chāj júutup jĩ. Páant ã chājatjidih nin tólihdih wã jéih daác beedácan caá. ³¹ Pánih daác beedácan yuhna, nin tólihdihjeh wã daacáp be, “Yoobópdih Dios ã wahni Jesússeh tigaá. Caanjéh tigaá Dios wūúh”, ñi niij jéihyat pínah niijná. Páant niij jéihna, caandih jepahnit, yeéb Diosjeéh páantjeh ñi jambipna caá.

21

Jesús Tiberias ím jwēejdih siete ã bohénitjidih ã jwūub jíghohat

¹ Táltimah, jwiít siete ã bohénitjidih Tiberias ím jwēejdih Jesús ã jwūub jíghohat jĩ. Nin pah ã jamup jĩ: ² Jwiít biíc dih jamnit, Simón Pedro, Tomás “Waláhi”, jwí niij ejni, Natanael Galilea baác Caná tátdih bóo, jwiít chénewã Zebedeo weh, bita chénewã Jesús ã bohénitji, páant moón jwí jamup jĩ. ³ Páant moón jwí jamuchah, Simón Pedro jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—Weém queej júut mawadih bejna caá wã chājap, ã niijíp jĩ.

—Jwiítbat majeéh jwí bejmi caá, jwí niijíp jĩ.

Páant niij, dei juibí, jááj chóodih waadnit, ímdih jwí púud bac bejep jĩ. Pánih púud bac bejnit, nihat chei jwí júut mawachah yuhna, queejwã í chūúhcap jĩ.* ⁴ Baáb báahachah, Jesús ím jwēejdih ã ñuhachah, jwí enep yuh jĩ. Obohjeéhtih, caandih jwí beh encap jĩ.

⁵ Pánih ñuhna, jwiít dih nin pah ã niij ej wūbh joyóp jĩ:

—¿Wã déewãá, queejwãdih ñi bid jwicá? ã niijíp jĩ.

—Wihcan caá, jwí niij jepahap jĩ.

⁶ Páant jwí niij jepahachah joinít, nin pah Jesús ã jwūub niij ejep jĩ:

—Jéihyepmant bóo buwáboó ñíih ñuodíh ñi yoh báaha en tigaá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, caán ñuodíh yoh báahana, dawá queejwã í chūúhachah joinít, jwíh ñuodíh jwí wái ñaha bojop yuh jĩ. Obohjeéhtih, tub dawá í jamuchah, jááj chóoboó jwí jéih ub yaccap jĩ.* ⁷ Páant dawá í jamuchah, Jesúsdih jwí jwíh jwááh láa biíc yoobó ã yapatjidih náhninit, weémboó, Jesús bádí ã oini,

—Jwí Maáh caá, Pedrodih wã niijíp jĩ.

Páant wã niijíchah joinítjeh, ã tóo dug jwejni yégueh chóodih jwūub duó ámoh chéonit, ñaáp báah bejnit, Jesús pebhna ã yaáh ñáan bejep jĩ. ⁸ Páant ã yaáh ñáan bejehachah, caán ñuodíh teonit, jwiítboó jááj chóojĩh jwí wái ñáan juibínap jĩ. Ím tac yoob póhba ã nihcan jíí, táí jwēej buagdíh jwí jamup jĩ. ⁹ Pánih wái ñáan juibínit, Jesús ã chājni táí iigní tuu táóhjih queejwã pan biíc dih ã lajachah, jwí enep jĩ. ¹⁰ Páant jwí ñáan juibínachah, Jesús nin pah jwiít dih ã niijíp jĩ:

—Batéh ñi júut maonitdih daocánnit ñi ub jūúwá, ã niijíp jĩ.

¹¹ Páant ã niijíchah joinít, Simón Pedro jááj chóodih waadnit, ñuodíh watnit, óon coahboó ã wái ñáan jūúwáp jĩ. Dahwanit mícjeh ciento cincuenta y tres queejwã í jamup jĩ. Páant moón dawá í jamna yuhna, caán ñuodíh í boloh wáicap jĩ. ¹² Pánihna, Jesús jwiít dih nin pah ã jwūub niijíp jĩ:

—Ñi jeémp jáa jūúwá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ã pebh juibínit, caandih en poonit jamna, “Jwí Maáh caá”,

* 21:3 Lc 5.5 * 21:6 Lc 5.6

nijná, jwiít jwĩ úbh joí encap jĩ. ¹³ Páant ã pebh jwĩ júbínachah, Jesús queéj pan biíc dih nah teonit, jwiít dih ã wáhp jĩ.

¹⁴ Caán yeó jáap dih ã boo pud júwát túttimah, jwiít dih biíc peihcanni láa míc júatna ã chãjap jĩ.

Jesús Simón Pedrodih ã míc wéheat

¹⁵ Páant jwĩ jeémp péaat túttimah, Jesús Simón Pedrodih yáppbit numah bejnit, nin pah ã niij úbh joyóp jĩ:

—Simón, Jonás wááh, ¿queét í oyat chah weemdih ma oi niit? ã niijíp jĩ.

—Wã oina caá, Maá. Wã oyat dih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—Pánih oina, wíih oveja weh panihnit dih ma túi inií, Jesús caandih ã niijíp jĩ.

¹⁶ Páant niijnít, nin pah ã jwáub niij úbh joyóp jĩ, páant mantih:

—Simón, Jonás wááh, ¿yoobópdih weemdih ma oi niit? ã niijíp jĩ.

—Maá, meemdih wã oina caá. Wã oyat dih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—Pánih oina, wíih ovejawã panihnit dih ma túi en dawaá, Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁷ Páant niijnít, nin pah ã jwáub niij úbh joyóp jĩ:

—Simón, Jonás wááh, ¿weemdih oyat yoobát niit ma oyop? ã niijíp jĩ.

Biíc peihcanni láa “¿Weemdih ma oi niit?” ã niij úbh joyóchah joinít, Pedro búdí jǵahnit, nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Maá, nihat dih jéihni jumna, meemdih wã oyat dih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—Pánih oina, wíih ovejawã panihnit í jeémát pínahdih ma túi wáhuú. ¹⁸ Yoobópdih meemdih wã naóhna caá. Jáap jum jwáhna, meemjéh yégueh waadnít, ded ma bejhipboó mapí bejep jĩ. Obohjeéhtih, behe ma jumuchah, míh muj nahdih ma júat ñahanachah, meemdih yégueh yacnit, ded ma bejhipboó bita í ub bejbipna caá, Pedrodih Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁹ Páant niijná, Jesús dih jepahni ã jummat jíib, ded pah Pedrodih bita í mawat pínahdih jéihya naóhna ã chãjap jĩ. Páant niij péanit,

—Weém ded pah wã chãjatjidih enniji jumna, biíc yoobó ma chãjaá, Jesús caandih ã niijíp jĩ.

Jesús ã bohéni búdí ã oini nin tólihdih ã daacát

²⁰ Páant ã niij naáwáchahjeh, Pedroboó tac páud ennit, weém Juan, Jesús búdí ã oini, queétdih wã ñúun péenachah, ã enep jĩ. Biíc dih jwĩ péé jeémp láa, weémboó Jesús ã pebh dodh jáah lajni “¿Maá, meemdih eníhcannit dih júatni pínah ded tigaá ã jum?” Jesús dih niij úbh joiní wã jumap jĩ.*

²¹ Pánihna, weemdih ennit, Pedro Jesús dih nin pah ã niij úbh joyóp jĩ:

—¿Maá, canboodih ded pah tigaá ã yapbi? ã niijíp jĩ.

²² —Nin baácboó wã jwáub dei júwáwáchah, candih páantjeh wã jummat tútuchah, míh pínah nihcan caá. Pánihna, candih ded pah ã yapat pínahdih meemdih wã naóhcan caá. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatjidih enniji jumna, meémboó biíc yoobó ma chãjaá, Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.

²³ Páant Pedrodih ã naáwátjidih jéihnit, nihat Jesús íhwã queétjeh chah búdí ít míc wéhenap jĩ. “Juan, Jesús búdí ã oini, ã wuncan niit”, weemdih queétjeh ít niij míc wéhenap yah jĩ. Obohjeéhtih, “Caán ã wuncan niit”, Jesús niijná ã chãjcan jĩ. “Nin baácboó wã jwáub dei júwáwáchah, candih páantjeh wã jummat tútuchah, míh pínah nihcan caá. Pánihna, ded pah candih ã yapat pínahdih meemdih wã naóhcan caá”, Pedrodih Jesús niij naóhna ã chãjap jĩ.

²⁴ Pánihna, weemdih jíí, Jesús páant ã niij naáwáp jĩ. Caán ded pah yoobópdih ã yapatjidih jéihnit, nin tólihdih wã daácna caá. Pánihna, nin wã naáwát yoobópdih ã jummat dih jwĩ túi jéihna caá. ²⁵ Dawá biíhdihbut Jesús ã chãjap yah jĩ. Obohjeéhtih, “nihat ã chãjatjidih wã daác beedánachah, dawá tólihdih ã jumuchah, íta en bujácana tagaá”, wã niij jenah joiná caá.

Pánihna, páant bóojeh weém Juan wã daác péana caá.

* 21:20 Jn 13.25

LOS HECHOS

Túini Espíritu ã jũúwát pínah yeó jáapdih Jesús ã jéihya naáwát

1-2 Teófilo, weém, Lucas, meemdíh wã jwúub daác wahna caá, páant muntih. Wã jwíh daácni núodih Jesús ded pah ã chãjatdih, ded pah ã bohéatdih, jeáboó ã púuh laab béjatjidihbut wã naóh péanap be.* Nin baácboó jum jwuhna, Jesús ã bohénitdih ñíonit, cáacwãdih ãih doonádih átát naáwát túutap wut jĩ. Pánihna, ã púuh laab béjat pínahjãtih, ã naáwát túutnit ded pah ã chãjat pínahdih Túini Espíritu ã wēpatjĩh queétdih át wutap wut jĩ. ³ Jesús cruzboó ã wunat túttimah, ã jwúub bootjidih ã jéihyat pínah niijná, cuarenta yeó jáap pohba, dawá láa ã bohénitdih át jwúub jígohop wut jĩ. Pánih jígonhit, “Dios nihat cáacwã ã maáh ã jumuchah, caandíh ded pah caá cáacwãdih jepahat náahap”, queétdih ãpĩ níj naáwáp wut jĩ.

⁴ Biíc láa Jesús ã bohénit biícđih jeémpna, queétdih nin pah át níj naáwáp wut jĩ:

—“Túini Espíritudih yeebdíh wã wahbipna caá’, wã íp ã niijnídih Jerusalén tútchidih ñi pã jwuhú. Caán ã niijnídih yeebdíh wãát naáwáp be.* ⁵ Juan yeebdíh mahjĩh ã daabánap jĩ. Obohjeéhtih, wã íp yeebdíh Túini Espíritudih wahna, caán daabáát panihni ã wēpat yeebdíh búdí ã wãhbirna caá, át niijíp wut jĩ.*

Jesús jeáboó át púuh laab béjat

⁶ Biíc yeó jáap Olivo jee jína Jesús ã bohénit biícđih ã jumuchah, caandíh nin pah ã níj úbh joyóp wut jĩ:

—¿Maá, Romano maátadih yohnit, bũ jwiít judíowã jwĩ maáh ma waadmí níit? ãt niijíp wut jĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah ãt níj jepahap wut jĩ:

—Jwĩ íp ã ñíoni yeó jáapdihjeh weemdíh maáh ã waadábipna caá. Caán yeó jáapdih yeebboó jéihnit pínah nihcan caá. ⁸ Obohjeéhtih, Túini Espíritu yeebdíh ã

waadáchah, Dios ã wēpatdih ã wãhbirna caá. Caán wēpatjĩh Jerusalén tútchidih moón, nihat Judea baácđih moón, Samaria baácđih moón, yuúpboó baácndih moondíh yuh bũca wĩh túini doonádih ñi wēp naóhbirna caá, át niijíp wut jĩ.*

⁹ Páant níj péanit, jeáboó Jesús át púuh laab béjep wut jĩ. Caandíh ã chéi en ñũũ ñũhuchah, mah tólihđih yap púuh laab béjna, át bũdáh bejep wut jĩ.* ¹⁰ Páant Jesús ã púuh laab béjehchah, ã chéi en ñũũ ñũhuchah, chéne ángelwã baabní yégueh đmonít Jesús ã bohénitji cátih ãt jígo ñũhũp wut jĩ.

¹¹ Pánih jígo ñũhũnit, queétdih nin pah ãt níj úbh joyóp wut jĩ:

—¿Yeéb Galilea baácđih moón, dépanihna jeáboó chéi en ñũh tigaá ñi chãj? Caán Jesús, jeáboó púuh laab béjni, ã púuh laab béjatji pahjeh tih ã jwúub dei jũóhbirna caá, ãt niijíp wut jĩ.

Judasjidih jwúub túut nuumní pínahdih ã ñíwat

¹² Jesús ã naáwát túutnit Olivo jee jímant jwúub dei bejnit, Jerusalén tútchina ãt jwúub jũbínap wut jĩ. Caán jeé Jerusalén pehbítjeh át jumap wut jĩ. ¹³ Jwúub jũbínit, queét chahboó ã jumni tólihđih ãt púuh laab béjep wut jĩ. Nin caá queét ã wũtna: Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, biíh Santiago Alfeo wũhũ, Simón Celote wũt jumni, Judas biíh Santiago wũhũ ãt jumap wut jĩ.*

¹⁴ Queét oncewãjeéh, biquína yaádh, María Jesús ín, mi weh biícđih, míc wáacnit, ãt jumap wut jĩ. Nihat biíc yoobó jenah joinít, Diosđih búdí ãpĩ úbáp wut jĩ.

¹⁵ Biíc yeó jáap Jesúsíhwã caán tólihđih míc wáacnit, ciento y veinte ãt jumap wut jĩ. Páant ã jumuchah, Pedroboó queét cátih ñũhũnit, nin pah ãt níj naáwáp wut jĩ: ¹⁶ “Wã déewãá, Dios jon jãtih ã niijátji pah bũ ã yapna caá. Túini Espíritu Davidjidih ded pah Judasji ã yapat pínahđih át naóh daacát túutap tajĩ. Judasji beé Jesúsđih teonit pínahđih ã waáwáp jĩ. ¹⁷ Pánih chãjni pínah

* 1:1-2 Lc 1.1-4 * 1:4 Lc 24.49 * 1:5 Mt 3.11; Mr 1.8; Lc 3.16; Jn 1.33 * 1:8 Mt 28.19; Mr 16.15; Lc 24.47-48

* 1:9 Mr 16.19; Lc 24.50-51 * 1:13 Mt 10.2-4; Mr 3.16-19; Lc 6.14-16

jwĩjeéh Jesús ã tewatdih chãjni ã jumap yuh be”, ãt niijíp wut jĩ.

18 Judasjiboó Jesúsdi h i tewat pínah naáwát jíibdi h ã jwúubai hichah yuhna, queét sacerdotewãboó it teocap wut jĩ. Pánihna, caán jíibjĩh bainí baácdi h it jíib chãjap wut jĩ. Caán baácdi h Judasboó míic jõp wái wunniji walahnit, dúuc jéen bejna, ãt páah yoh ñajap wut jĩ. Páni h páah yoh ñajna, ãih wudah ãt búuh yoh bejep wut jĩ. ãih jónóp tõpna ni hat ãt bac peét bejep wut jĩ. 19 Judas ã yéejatji jíibdi h ni hat Jerusalén tútchidi h moón it jéih beedép wut jĩ. Pánihna, caán i jíib chãjni baácdi h Acéldama wut it búudhdap wut jĩ. “Acéldama”, niijná, “Meép jumni baác”, niijná it chãjap wut jĩ.*

20 Túttimah, nin pah queétdi h Pedro ãt jwúub niij naáwáp wut jĩ: “Jon jãtí h i daacátji pahjeh tibeé Judasji ã yapap be. Davidji ã daacni Salmos i niijní tóli hdi h nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

‘Á tewatji yohni ã jumna naáh, niij daacnit, (Sal 69.25)

Bií h ã tewatjidi h jwúub túut nuumní t, ã tewe naáh’, ãt niij daacáp tajĩ. (Sal 109.8)

21-22 “Páant ã niij daacátjidi h jéihnit, Judasjidi h jwúub túut nuumní pínahdi h jwiít di h bidat caá náahap. Juan Daabáni jeéh jumni biquína Jesúsjeéh i bejep jĩ. Jjeéh jumni biíc di h ñíwat caá náahap, jwĩjeéh ã jummat pínah niijná.* Jesúsjeéh jwĩ jumachah, jwĩjeéh páant péeni, Jesús ã púuh laab béjatjidi h jwĩjeéh enni di hbut ñíwat caá náahap.* Páant jwĩ ñíwichah, Jesús ã jwúub booatjidi h jwĩjeéh naóhni ã jumbipna caá”, Pedro queét Jesúsíhwãdi h ãt niijíp wut jĩ.

23 Páant ã niijíchah joinít, chénewãdi h it ñíwip wut jĩ. Biíc José Barsabás wut jumni di h it ñíwip wut jĩ. Caán Justo i niij wut ejni wut jĩ. Bií h Matías wut jumni di hbut it ñíwip wut jĩ. 24-25 Queétdi h ñíonit, Diosdi h nin pah it niij úubap wut jĩ: “Maá, ni hat cãacwã i jenah joyát di h ma túi jéihna caá. Judasjidi h túut nuumní pínah, nit chénewã jwĩ ñíonit di h, ded meém ma náahni di h jwiít di h ma júutú. Jesúsdi h cádahni Judasji iiguípna ãt bejep taga. Caandí h túut

nuumní, jwiít Jesús ã naáwát túutnit biíc di h jumni pínahdi h ma júutú”, Diosdi h it niijíp wut jĩ.

26 Páant niijná jeh, bidat túut niijná, i ñíwat naanádi h it púudanap wut jĩ. Matíai h naá ã jwíi h búug jéenechah, caánboó Jesús ã naáwát túutnit oncewãjeéh ãt waadáp wut jĩ.

2

Túini Espíritu ã wēpat queétdi h ã wāhat

1 Pentecostés wut jumni yeó jáapdi h* ni hat Jesúsíhwã biíc mūdí h it jwúub míic wáac juyáp wut jĩ. 2 Neohjeh bádi johlit yáac paníhni jeámant jũóhni t, i jumni mūdí h ãt yeéj yáanap wut jĩ. 3 Ni hat íih wao cháh tuu õopát tõpna paníhni ãt jígo hop wut jĩ. 4 Pánihna, Túini Espíritu queétdi h ã waadáchah, ã wēpatjĩ h bitáih wéheatna i beh joíca naáhjĩ h it wéhe jwíihip wut jĩ.

5 Caán láa, ni hat baácna bej peétnitji judíowã Dios ã wut di h jepahni t, Jerusalén tútchina itát wáac juyáp wut jĩ. 6 Pánihna, japboó yáanachah joinít, Jesúsíhwã i jumni múná dawá it míic wáac juibínap wut jĩ. Páni h juibínit, cãacwã yoobó i wéheatnajĩ h Jesúsíhwã i wéhenachah, beh joiná, joí wúhi bejni t, nin pah it míic niij wéhenap wut jĩ:

7-8 —¿Dépani h tigaá nit Galilea baác di h moon yá hna, jwíi h wéheatnajĩ h i túi wéhenachah, jwí beh joí? 9 Ni hat jwíi h wéheatnajĩ h buu wéhena caá i chãjap: Partia baác, Media baác, Elam baác, Mesopotamia baác, Judea baác, Capadocia baác, Ponto baác, Asia baác, 10 Frigia baác, Panfilia baác, Egipto baác, África baác, Cirene tútchi, Roma tútchidi h moonbút jwiít jwĩ jumap.

11 Biquína judíowã jwĩ jumna caá. Bitá judíowã ni hcannit yuhna, Dios naáwát di h bohénitbut jwĩjeéh i jumna caá. Bitá Creta quewadi h moón, Arabia baác di h moonbút jwĩjeéh i jumna caá. Pánihna, nitboó i wéhenachah, jwiít ni hat jwí beh joiná caá. Queét jwíi h wéheatnajĩ h Dios ã wēp chãjat di h naóhna caá i chãjap, it míic niijíp wut jĩ.

* 1:19 Mt 27.3-8 * 1:21-22 Mt 3.16; Mr 1.9; Lc 3.21 * 1:21-22 Mr 16.19; Lc 24.51 * 2:1 Lv 23.15-21; Dt 16.9-11

12 Páant niij joí wáhi bejna, ï ennidih ï joinídihtut ded pah ã yapatdih ït jéihcap wut jï.

—¿Nit dépanih tigaá bitaíh wéheatnajíh Dios ã wēp chājatdih ï táí wéhe? yeéb ñi jenah joyóchah, queétjeh ït míic niijíp wut jï.

13 Obohjeéhtih, bita íjeéh jumnit nin pah ït niijíp wut jï:

—¿Dépah nit cheha náahdih babh máihnit, wéhena caá ï chājap! ït niij deoh naáwáp wut jï.

Pedro cāacwādh ã naáwát

14 Pánihna, Pedro once Jesús ã naáwát túutnit biíc dih ñuhnit, cāacwādh nin pah ãt niij naáwáp wut jï: “Wā déewāá, bíih baácmant jūóhnit, Jerusalén tútchiboó jumnitbut, b̄u ã yapatdih jéihyat túut niijná, nin wā naáwát pínahdih ñi táí joyoó. 15 ‘Queét máihnit caá’, ñi niij jenah joyát yoobópdih nihcan caá. Jwiít judíowā cheibitjeh jwīpí máihcan caá. B̄u cheibitjeh las nuevejeh caá. Pánihna, jwī máihcan caá. 16 Dios jon jātih ã niijátji pahjeh b̄u ã yapna caá. Dios naáwát dih naóh yapani Joel nin pah ãt niij daacáp tajï:

17 ‘Péeni yeó jáap tóah jūúwáchah, nin pah ã yapbipna caá: Wíih Túini Espíritu ã wēpatdih nihát cāacwādh búdí wā wāh̄bipna caá, b̄uca. Pánihna, ñi weh, ñi weh yatábut wā naáwát dih ï naóh yapabipna caá. Jáap beh tóahnit oo júmat jígoat panihnidih ï enbipna caá. Behnit ï oo júm̄chah, queétdih wā naóh̄bipna caá.

18 Weemdíh teo wāh̄nit neoná, yaáhdihbut wíih Túini Espíritu ã wēpatdih búdí wā wāh̄bipna caá. Queétdih wā naáwát dih ï naóh yapabipna caá.

19 Wā wēpatjīh úum náah jumnidih jeáboó baácboobút wā wahachah, ñi enbipna caá. Baácboó meép panihni, iigát panihni, t̄u jei pánihni ã jumbipna caá.

20 Jeáboó yeó dupáátdih ã túut n̄uumbípna caá. Chei bóo widhbut meép panih d̄uuni ã túut n̄uumbípna caá. Páant ã yapbipna caá, ñi Maáh Cristo ã jwúub dei jūóhni yeó jáap pínah jātih.

Caán yeó jáapdih nihát cāacwā ï en wáhi bejbipna caá. Pánihna, oboh jumni yeó jáap ã nihcan niit b̄uca. Yéejnitdih úum náah jumni yeó jáap jumna yahna, yéejat yohnitboodíh caán yeó jáap túini yeó jáap ã jum̄bipna caá.

21 Ded jwī Maáhdih ã yéejat yohat túutni, caán iiguípna ã bejat déeji ã táí yapbipna caá’, ãt niij daacáp tajï. (Jl 2.28-32)

22 “Yeéb wā déewāá, nindih wā naáwáchah, ñi táí joyoó. Jesús Nazaret tútchidih bóo Dios ã wēpatjīh ã chāj jútup jï, caandíh Dios ã wahatjidih cāacwā ï jéihyat pínah niijná. Yeéb caandíh ennitji ñi jéihna caá. 23 Jesús dih mawat náahna, ñi maátadh ñi wāh̄p jï. Pánih wāh̄nit, yeejépwādh cruzboó ñi mawat túutup jï.* Dios jon jātih caandíh ã niijátji biíc yoobó ã yapap be.* 24 Obohjeéhtih, Jesús ñi maonijidih Diosboó ãt jwúub boanap tabe. Túttimah, ã jwúub wancan niit b̄uca. Chah wēpni jumna, wānnidih yahna, ãt jwúub boanap tabe, páant m̄ntih. Pánihna, b̄u páantjeh báadhni caá.* 25 Davidjiboó jon jātih nin pah Jesucristo ã jwúub boo pud jūúwát pínahdih ãt niij daacáp tajï:

‘Wā Maáh wājeéh āpí jumna caá. Yeó jáap jum̄at pah Dios wā Maáh wā pebh ã jum̄chah, enna, wā úumcan niit.

26-27 Dios, weemdíh oina, wānnit ï jum̄pboó wíih caolihdih ma yohcan niit. Wíih bácahdihbut ma moopát túutcan niit. Páant ma chājat pínahdih jéihna, wā táí wēi naóhna caá. Míih jumna, úumcanjeh, wā táí jum̄bipna caá.

28 Pánihna, weemdíh jwúub boanit, wājeéh ma jum̄chah, wā táí wēina caá’, ãt niij daacáp tajï. (Sal 16.8-11)

29 “Wā déewāá, jwī n̄uo Davidji ded pah ã jum̄atdih yoobópdih wā naóhna caá. Caán ã wān̄chah, ït yohop wut jï. Caandíh ï yohni íitji páantjeh ã jumna caá. Pánihna, ‘Wíih bácahdih ma moopát túutcan niit’, niij daácna, caanjéh áih pínahjeh ãt nihjican tagaá. 30-31 Davidji Dios naáwát dih

* 2:23 Mt 27.35; Mr 15.24; Lc 23.33; Jn 19.18

* 2:23 Lc 24.26

* 2:24 Mt 28.5-6; Mr 16.6; Lc 24.5

naóh yapani ã jumuchah, Dios caandih nin pah át niijíp wut jī: ‘Yoobópdih meemdih wã naóhna caá. Ma jumima jwúub boonit, meém maáh ma jumatji dée pah, nihat nin baácdih moondih maáh ã jumbipna caá’, át niijíp wut jī.* Cristodih Dios maáh ã waadáat pínah, ã boo pud jūúwát pínahdihbut nin pah át niij daacáp wut jī: ‘Caán wunnit ã jumupboó páantjeh ã jumcan niit. Áih bácahbut ã moópcan niit’, David át niij daacáp tajī.* 32 Caán Jesúsdi h beé Dios át boanap be. ã jwúub boanidih jwiit nihat jwī enep be. 33 Caán Dios ã jéihyemant bóo bawámant jumni maáh caá. Pánihna, ‘Túini Espíritudih noónboó ma wahaá’, ã íp Dios caandih ã niijíchah, nin Túini Espíritudih át wahap taga. Bwú jwuh Túini Espiritu ã chājatdih ennit, joiná caá ñi chājap. 34 Davidji Dios pehbóó át páuh laab béjcap wut jī. Pánihna, áih pínah nihjican tagaá. Nin pah ã niij daacni Jesúsdi h pínahji tagaá:

‘Wã Maáhdih Dios nin pah ã niij naáwáp be: “Wã jéihyemant bóo bawámant chúdnit, maáh ma jumúú.

35 Páant maáh ma jumuchah, meemdih eníhcannitdih wã yohbipna caá. Meém queétdih chah wēpni ma jumbipna caá”, ã niijíp be’, Davidji át niij daacáp tajī. (Sal 110.1)

36 “Pánihna, wã déewáá, nindih ñi túi jéihyeé: Caán Jesús yeéb cruzboó ñi mao yohat tútnijidih Diosboó maáh ã waadánap be. Caán Jesúsdi h jwīpī páini Dios ã wahní Cristo beé”, Pedro cáacwādh át niijíp wut jī.

37 Páant ã niijíchah joinít, búdí jīgah úmnit, Pedrowādh nin pah ít niij úbh joyóp wut jī:

—¿Jwī déewáá, ded pah tigaá jwī chājbi? ít niijíp wut jī.

38 —Yeéb ñi yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih ñi jwúub túut nūmú. Páant ñi túut nūmúchah, Dios ñi yéejatdih ã yohbipna caá. Pánih túut nūmnít ñi jumuchah, Jesús ã wēpatjīh ñi daabáat túutú. Páant ñi chājachah, Dios yeebdih Túini Espíritudih ã wūhbipna caá. 39 Jon

jātihjeh Dios yeéb pínahdih, ñi weh pínahdih, ñi juméná pínahdihbut, nihat caán ã ñionit pínahdih nin pah át niij naáwáp wut jī: ‘Ni-hat weemdih jepahnitdih Túini Espíritudih wã wūhbipna caá’, Dios át niijíp tajī,* Pedro queétdih át niijíp wut jī.

40 Páant niij péanit, queétdih nin pah át jwúub niij wēp naáwáp wut jī, páant muntih:

—Nin baácdih moón yeejép ã chājatji jīb Dios búdí ã peéh chājbipna caá. Pánihna, queét pah ñi jumca bojóó. Ñi yéej chājatdih cádahnit, ñi túut nūmú. Páant ñi chājachah, yeebdih ã peéh chājcan niit, át niijíp wut jī.

41 Páant ã niijíchah joinít, dawá jepahnit, ít daabáat túutap wut jī. Pánihna, Jesúsíhwājeéh caán yeó jáapjeh tres mil cáacwā chah dawá ít jumap wut jī. 42 Yeó jáap jumap pah queét jáap jepahnit Jesús ã naáwát túutnit ã bohénachah, ít táí joyóp wut jī. Íih jeémátdih míic pááh wāhñit, Diosdih úbhñit, bíicdih ípī táí jumap wut jī.

Jesúhwā ded pah ã jumap

43 Jesús ã naáwát túutnitboó Dios ã wēpatjīh wunnitdih ípī booa júutap wut jī, Dios ã wēpatdih cáacwā ã jéihyat pínah niijná. Páant ã chājachah ennit, nihat ít en wáhi bejep wut jī. 44 Jesúsíhwā íih bíí déedih míic pááh wāhñit, bíicdih táinijeh ípī jumap wut jī.* 45 Íih bíí déedih jīb chāj wāhñit, nihat bíih pah bóo wihcannitdih queét ã jumap yoobó ípī wāh wáacap wut jī. 46-47 Pánih chājna, yeó jáap jumap pah Dioíh munná míic wáacnit, “Dios túini caá”, ípī niij wēi naáwáp wut jī. Íih munnáboobút míic wáacnit, bíicdih ípī táí nūmah wēi jeémép wut jī. Páant ã chājachah ennit, “Queét túinit caá”, nihat cáacwā ípī míic niijíp wut jī. Pánihna, yeó jáap jumap pah bita jáap jepahnitdih táí úbnit, jwíh jepahnitjeéh Dios át waadánap wut jī. Jáap jepahnitbut íjeéh ít míic wáacap wut jī.

3

Jéih bejcanidih Pedro Juanjīh ã booaat

1 Bíic yeó jáap, cheyeh, las tres jumuchah, judíowā Diosdih ípī úbát horadh Pedro, Juanjīh Dioíh munná ít bejep wut jī. 2 Yeó

* 2:30-31 Sal 132.11; 2S 7.12-13 * 2:30-31 Sal 16.10 * 2:39 Is 57.19 * 2:44 Hch 4.32-35

jáap jummat pah Túini Jêc wût jumapdih ã chéenwã jéih bejcannidih ipĩ ub jubí chûud jwejep wut jĩ. Jáap cãac jumnijeh caán jéih jibcanni átát jumap wut jĩ. Caan jêcdih chûudnit, caanjĩh waadnídih dinero apĩ úúbáp wut jĩ. ³ Pánihna, Pedro, Juanjĩh caán munná ã waadát túut chãjachah ennit, queédih jéih jibcanni dinerodih át úúbáp wut jĩ. ⁴ Pedroboó caandíh ennit,

—Jwiít dih ma túi eneeé, át niijíp wut jĩ.

⁵ Páant ã niijíchah joinít, queédih en behnit, “Queét bainí dinero weemdíh ã wãhbirna caá”, caanjéh át niij jenah joyóp wut yuh jĩ. ⁶ Obohjeéhtih, páant ã niij jenah joyóchah yuhna, Pedro caandíh nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Weém dinerodih wã bíbohcan caá. Obohjeéhtih, caandíh wãhcan yuhna, chah túinidih meemdíh wã chãjbirna caá. Jesucristo Nazaret tútchidih bóo ã wêpatjĩh meemdíh wã boohana caá. Ma ñah ñuhúú. Ñah ñuhnit, ma yáac chã bejeé, át niijíp wut jĩ.

⁷ Páant niijnít, ãih jéihyepmant bóo téihyadih teonit, caandíh át wái ñahanap wut jĩ. Páant ã wái ñahanachahjeh, caán jéih jibcanniji ãih wio wêpép nahna át jumap wut jĩ. ⁸ Pánihna, caán ñah ñuhnit, át yáac chã bej jwíhip wut jĩ. Pánih yáac chã bejnit, ñaáp táamp chûinit, “Dios túini caá. Wã túi jéih bejna caá”, niij wêinit, Dioih mûudíh át waad béjep wut jĩ. ⁹ Pánih yáac chã bejnit, “Dios túini caá”, ã niijíchah, nihat cãacwã ãt enep wut jĩ. ¹⁰ Caandíh ennit, “Caán Dioih mûú Túini Jêcdih chûudni dinero úúbhniiji caá”, ãt niij jéihyep wut jĩ. Páant ã jibichah ennit, caandíh ded pah ã yapatdih ãt en wáhi bejep wut jĩ.

Dioih munná Pedro cãacwãdih ã bohéat

¹¹ Jéih bejcanniji Pedrowãdih ã teo ñuhún péenachah, nihat cãacwã en wáhi bejnit, Dioih mûú Salomón ã chãjat túutni coahjina ñáo ñah bejnit, Pedrowã pebhna ãt míc wáacac wut jĩ. ¹² Páant ã míc wáacachah ennit, Pedro nin pah queédih át niij naáwáp wut jĩ. “¿Wã déewãá, dépanihna nindih ñi en wáhi bej? ¿Dépanihna jwiít dih ñi en ñuhún? ‘Queétboó Diosdih túi joinít jumna,

ñih wêpatjĩh jeh nindih ã jéih yáac chã bejat túutna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joyát yoobóp dih nihcan caá. Jesús ã wêpatjĩh beé caandíh jwĩ boonanap be. ¹³ Abraham, Isaac, Jacob jon jãtjih moón jwĩ nuowã Diosdih ãt túi weñep wut jĩ.* Caán Diosjeh beé, caandíh teo wãhni Jesús ã wût chah yáacat pínah niijná, nindih ã jibanap be.* Yeéboó Jesús dih en jãihnitdih wãhni, Pilato caandíh nemat mummánt ã bacaíhichah yuhna, yeé ã bacaat déedih ñi jepahcap be. ¹⁴ Pilato caandíh ã bacaíhichah yuhna, Jesús túini, túi chãjni ã jumachah yuhna, yeéboó caandíh ñi náahcap be. Pánih náahcan, cãac maonidih ñi bacaat túutap be.* ¹⁵ Jwiít dih túi ubni Jesúsboodíh yeé ñi mawat túutap be. Obohjeéhtih, wãnnidih ã yohochah yuhna, Dios caandíh ã jwúub boonidih jwiít jwĩ enep be. ¹⁶ Pánihna, caandíh túi jenah joinít, nin ñi jéihni, ñi ennidih Jesús ã wêpatjĩh jwĩ boonanap be.

¹⁷ “Wã déewãá, yeé jwĩ maátajĩh Jesús Dios ã wãhni ã jummatdih jéihcan, caandíh ñi mawat túutap be. Páant ñi chãjatjidih weém wã jéihna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, jon jãtjih Dios naáwát dih naóh yapanit, ñi chãjat pínahdih nin pah ãt niij daacáp tajĩ: ‘Cristo yeejép ã yapbirna caá’, ã niijátji pahjeh tibeé ã yapap be.* ¹⁹ Bũũ jwuh yeé yeejép ñi chãjatjidih búdí jãgahnit, túiniboodíh jwúub túut nuumnít, Jesucristodih ñi jepahaá. Páant ñi túut nuumúchah, yeejép ñi chãjatjidih Dios yeebdíh ã yoh wãhbirna caá. ²⁰ Páant ñi chãjachah, Dios ã wahniji Cristodih jwiít dih ã jwúub wah deyabirna caá, jwiít dih ã teo wáacachah, jwĩ túi weñat pínah niijná. ²¹ Obohjeéhtih, bũũ Dios pebhboó caá ã jum jwuhap. Dios nihatdih ã ámohat pínahdih jon jãtjih ã naáwát dih naóh yapanitdih ãt naóh daacát túutap wut jĩ. Pánihna, nihat ã naáwátjidih chãj péanit, Jesucristodih ã jwúub wah deyabirna caá. ²² Moisés nin pah ãt niij naáwáp tajĩ: ‘Jwĩ dée Dios naáwát dih naóh yapani pínahdih jwĩ Maáh Dios yeebdíh ã wahbirna caá. Weemdíh ã jwíh naáwát túutatji pahjeh

* **3:13** Ex 3.15 * **3:13** Is 52.13–53.12; Fil 2.7–9 * **3:14** Mt 27.15–23; Mr 15.6–14; Lc 23.13–23; Jn 19.12–15 * **3:18** Is 52.13–53.12 * **3:22** Dt 34.10

tigaá caandíhbut ã jwúub naáwát tútbipna caá.* Pánihna, ded pah ã niúj naáwát pínahdih ñi túi joyoó.* ²³ Det caandíh joicán, ã wutuchah jepahcannitdih Dios ã yohbipna caá. Dioíhwãjeéh queét ì jéih jamcan niít', Moisés át niúj daacáp tajī.*

²⁴ “Nihat Dios naáwátidih naóh yapanitji Samuel, ã buudát túttimah moonbút nin yeó jáapnadih yapat pínahdih naóhna, Jesucristodih niijná ìt chãjap tajī. ²⁵ Jon jãtíh moón jwī nuowãjidih Dios át naáwáp wut jī. Pánih naóhna, Abrahamdih ã naáwátji pahjeh tih jwiítidihbut biíc yoobó naóhna át chãjap wut jī. Nin pah át niúj naáwáp wut jī: ‘Ma jamadih wã túi chãjachah, caánboobút nihat baácđih moondíhbut ã jwúub túi chãjbipna caá’, át niúj wut jī.* ²⁶ Pánihna, jwiítboodíh Moisés ã naóhniji Dios wãúhdih jwiít judíowãdih át jwíih wahap tajī, jwiítidih ã túi chãjachah, yeejép chãjnit jwī túat nuumát pínah niijná”, Pedro cãacwãdih át niúj wut jī.

4

Pedrowãdih judíowã ì maáta ì jãihñat

¹⁻³ Páant cãacwãdih Pedro Juanjīh ì naáwáchah, sacerdotewã, Dioíh muudíh wapnit soldadowã ì maáh, saduceowãbut Pedrowã pebhna juibínit, ìt joyóp wut jī. Páant ì joyóchah, Pedrowã nin pah cãacwãdih ìt niúj naáwáp wut jī: “Jesús ã wanat túttimah, át jwúub boo pud jũwúp be. Æ boo pud jũwátidih jéihna, ãihwã jamna, jwiítbut jwī boo pud jũwát pínahdih jwī jéihna caá”, ìt niúj wut jī. Páant ì ni-ijíchah joí ìjnit, maátaboó cãacwãdih tóo pãa bejnit, Dioíh muudíh wapnit soldadowãdih Pedrowãdih ìt juibí tewat tútup wut jī. Cheyeh jamuchah, túttimah bóo yeó jáapdih queétidih úbh joíhna, nemat muúboó ìt nemat tútup wut jī. ⁴ Judíowã ì maáta Jesúsđih ì náahcah yuhna, ãih doonáđih joinít, “Yoobópdih tigaá”, dawá ìt niúj jenah joyóp wut jī. Pánihna, Jesúhwã chah dawá jamna, cinco mil neoná ìt jamup wut jī. Yaádhjeéh ì wehjeéhbut chah ìt jamup wut jī.

⁵ Túttimah bóo yeó jáapdih sacerdotewã ì maáta, bita judíowãdih waóhñit, Moisés ã wutajidih bohénit biícđih ìt míc wáacáp wut jī. ⁶ Sacerdotewã ì maáh, Anás wut jamni, ã déewãbut Caifás, Juan, Alejandro, bita biícđih ìt míc wáacáp wut jī. ⁷ Pánihna, queét Pedrowãdih ì bid bojochah, soldadowã queétidih ìt ub juibínap wut jī. Páant ì ub juibínachah, maáta nin pah ìt niúj úbh joyóp wut jī:

—¿Deíh wēpatjīh tibeé yeéb caandíh ñi booa? ¿Déhe tibeé yeebđih páant chãjat túttni? ìt niúj wut jī.

⁸ Páant ì niújíchah joinít, Túini Espíritu ã wēpatjīh Pedro nin pah át niúj jepahap wut jī:

—¿Yeéb maáta, yeéb waóhñit, ⁹ jéih jibcannjidih jwī túi chãjatđih úbh joí en niít ñi chãjap? ¹⁰ Yeebđih, nihat judíowãdihbut nindih jéihyat caá náahap: Jesucristo ã wēpat beé nindih ã booanap be. Jesús Nazaret tútchidih bóo, yeéb cruzboó ñi mawat túttni, Dios ã booani, caán ã wēpatjīh nindih jwī booanap be. Pánihna, buu nin ã jibichah, ñi enna caá. ¹¹ Dios naáwátidih naóh yapanit jon jãtíh Jesucristodih naóhna, ‘Cãacwã ì náahcannidih Dios ã ñiobipna caá’, ìt niúj daacáp tajī.* Pánihna, Jesucristodih yeéb ñi náahcah yuhna, Diosboó caandíh jwī maáh pínah át waadánap wut be. ¹² Caán Cristojeh tigaá cãacwã iiguipna bejnit déjidih túi ubni. Nin baácboó biíh túi ubni pínah wihcan caá. Caanjéh caá yéjat yohni ã jamup, Pedro át niúj wut jī.*

¹³ Páant niúj naóhna, Pedrowã bohécannit yuhna, úmcanjeh, ì wēp bohénachah ennit, ìt joí wáhi bejep wut jī. Jesús ã bohéat pah ì wēp bohénachah enna, “Pedro, Juanjīh yoobópdih Jesúsjeéh jamnit tigaá”, ìt niúj jéihyep wut jī. ¹⁴ Jéih jibcanniji boonit, Pedrowãjeéh ã jamuchah, queét maáta Pedrowãdih “Yeejép ì chãjna caá”, ìt jéih niúj naóh yaccap wut jī. ¹⁵ Pánih jéih naóh yaccan, maáta ì míc wáacat tólihmant Pedrowãdih ìt bac bej jwuhat tútup wut jī. ¹⁶ Páant ì bac bejat túttimah, queétjeh nin pah ìt niúj míc wéhenap wut jī:

* 3:22 Dt 18.15-16 * 3:23 Dt 18.19 * 3:25 Gn 12.3; 22.18 * 4:11 Sal 118.22 * 4:12 Jn 14.16

—¿Queétdih ded pah tigaá jwī chājbi? Dios ã wēpatjīh jéih jibcannijidih ít boanap taga. Nihat Jerusalén tátchidih moón páant ī chājatjidih ī jéihna caá. Pánihna, jwiítboó ‘Páant ī chājcan beé’, jwī jéih niijcán caá. ¹⁷ Pánihna, Jesúh doonádih bitadih jwī bohéat tātutca boj jīh, queét maátajeh ít míc niijíp wut jī.

¹⁸ Páant niij péanit, Pedrowādih jwúub bid bojnit,

—Jesúh doonádih bitadih ñi jwúub naóhca bojoó, ít niijíp wut yah jī.

¹⁹ Páant ī niijíchah joinít, Pedro Juanjīh nin pah ít niij jepahap wut jī:

—Páant ñi wutuchah, jepahna nihna, Diosboodíh yap yohna caá jwīta chājap. ¿Pánihna, dedboodíh tigaá jwī jepahbi, Dios ã weñat pínah niijná? ²⁰ Obohjeéhtih, jwiítboó jwī ennidih, jwī joinídihbut jwī jéih jweéhcan caá, ít niijíp wut jī.

²¹ Páant ī niijíchah joinít, maátaboó nin pah Pedrowādih ít jwúub niijíp wut yah jī:

—Jesúh doonádih ñi jwúub bohénachah, yeebdíh yeejép jwī peéh chājbi na caá, ít niijíp wut jī.

Pánihna, cāacwāboó jéih bejcanniji ã tái bejatdih ennit, “Dios wēpni yoobát ã jumna caá”, ī niijíchah joinít, maátaboó Pedrowādih jéih peéh chājcanjeh, queétdih ít bacanap wut jī. ²² Jéih jibcanniji cuarenta jópchi bíbohni wut jī.

Jesúh wā ñi míc pínahdih ñi wúubát

²³ Pedro Juanjīh bac bejnit, ī chéenwā pebhna jwúub juibínit, judíowā ñi maáta ded pah ī niijátjidih queétdih ít naáwáp wut jī.

²⁴ Páant ī niijíchah joinít, queét nihat bícdih Diosdih nin pah ít niij wúub wut jī: “Maá, meém jeádih chājni, nin baácdihbut chājni, bádí mājdihtibut chājni, nihat báadhnitdihbut chājni caá.* ²⁵ Túini Espíritu ã wēpatjīh jwī nwo Davidji, meemdíh teo wāhni, nin pah át niij daacáp tajī:

‘Judíowā nihcannitboó jenah joicánjeh, Diosdih íjnit, ī jūihna yah caá. Cristo ã chājat pínahdih ī jāhíhmina yah caá.

²⁶ Dawá nin baácdih moón maáta míc wáacnit, jwī Maáh Diosdih, ã wāhni Cristodihbut en jāihna, Dios ã jenah

joyátjidih ī yéjaíhmi na yah caá’, át niij daacáp tajī. (*Sal 2.1-2*)

²⁷ “Páant tigaá nin tátchiboó Herodes, Poncio Pilato, judíowā nihcannit, judíowā bícdih ma wāhni Jesúsdih mawat tātutna, ī míc wáacap be.* Caán Jesús túi yoobópdihtibut, meemdíh túi jepahni ã jumuchah yahna, caandíh ī mawíh jenah joyóp be.* ²⁸ ‘Páant caá ã nihbip’, ma niijátji pah queét ī chājap be. Meém ma jéihyatjīh páant mat niij naáwáp tajī. ²⁹ Pánihna, Maá, queét jwiítidih ‘Yeéb ñi jwúub bohéat peéh yeejép jwī chājbi na caá’, ī niijátjidih joinít, jwiítidih ma teo wáacá, jwiít meemdíh teo wāhnihtibut, míh túini doonádih jwī wēp naáwát pínah niijná. ³⁰ Jwiítidih ma teo wáacá, tabúp chūhntidih jwī boanachah, cāacwā ñi jéih chājca naáhdih Jesús ã wēpatjīh jwī chājat pínah niijná”, ít niij wúub wut jī.

³¹ Páant ī niij wúubchahjeh, ī míc wáacni mūú bádí át méménap wut jī. Páant ã méménachah, Túini Espíritu ã wēpat queétdih bádí ã wāhachah, jumuchah Dios naáwátidih ít jwúub naáwáp wut jī.

Jesúh wā ñi míc pāáat

³²⁻³³ Dios ã wēpatjīh queét Jesús ã naáwát tātutnit nin pah cāacwādih ípī niij naáwáp wut jī: “Jesús ã boo pad jūúwát tātutmah caandíh jwī enep jī”, ít niijíp wut jī. Queét nihatdih Dios bádí ã teo wáacachah, chah dawá Jesúsdih ít jepahap wut jī. Bíc yoobó jenah joinít, íh bí déedih “Wíh mícjeh caá”, ít niijcáp wut jī. Queét nihat ī bíbohah yoobó míc pāáhnt, íjéeh jumnitdih ípī túi teo wáacap wut jī.* ³⁴ Pánihna, ded moh yéejnit íjéeh ít wihcap wut jī. Det wápchi pínah baácdih bíbohnt, mūdihbut bíbohnt, íhdih ípī jíb chāj wāhup wut jī. Caán jíbdihtibut bejnit, ³⁵ Jesús ã naáwát tātutnitdih ípī juibí wāhup wut jī. Páant ī wúub juibí wāhachah, teonit, queétboó íjéeh jumnit moh yéejnitdih ípī jwúub pāáap wut jī. ³⁶ Bíc íjéeh José wut jumni át jumap wut jī. Jesús ã naáwát tātutnit Josédih Bernabé wut ít búhdup wut jī. Ñi wut Bernabé “Cāacwādih túi weña teo wáacni”, Griego wéheatjīh niijná ít chājap wut jī.

* **4:24** Ex 20.11; Neh 9.6; Sal 146.6 * **4:27** Lc 23.7-11; Mt 27.1-2; Mr 15.1; Lc 23.1; Jn 18.28-29 * **4:27** Is 52.13; Fil 2.7 * **4:32-33** Hch 2.44-45

Caán Leví juma, Chipre quewadih bóo wut jī. ³⁷ Pánihna, caanbút áih wápchidih át jíib chājap wāhup wut jī. Pánih jíib chāj wāhñit, caán jíibdih Jesús ā naáwát tútnitdih wāhñit, bitadih át pāáat tútup wut jī.

5

Ananías ājeéh bóli Safirajīh ī yeeat

¹ Bitabut Bernabé ā chājat pah ítih chājīhip wut yah jī. Newé Ananías wūt jumni, yad Safira wūt jumnih wut jī. Queébtut íih wápchidih jíib chāj wāhñit, caán jíibdih Jesús ā naáwát tútnitdih Ananías át wāhup wut yah jī. ² Obohjeéhtih, ā jíib chājna yuhna, bainíjeh ā wāhat pínahdih ubnit, nihat bíihdih caanjéh át ámohop wut jī. Páant ā chājachah ennit, yadbut mit jéihyep wut jī. Pánihna, bainíjeh ub bejnit, Ananías Jesús ā naáwát tútnitdih át juibí wāhup wut jī.

³ Páant ā yeeatdih Túini Espiritu ā jéihyanachah, Pedro Ananíasdih nin pah át níj jūihñup wut jī:

—Ananías, nemépwā ī maáh Túini Espiritudih meemdih át yeeat tútup wut. Pánihna, míih baácdih ma jíib chāj wāhna, caán jíibdih meemjéh mat ámohop wut. ⁴ Ma jíib chāj wāhat pínah jātih, míih wápchijeh tigaá átih jumup ta yah caá. Pánihna, míih jíib tigaá átih jumup. Páant, míih ā jumuchah yuhna, ¿dépanihna oboh ma yee? Jwiítidihjeh ma yeecan caá. Diosdih caá ma yeenap, át níjip wut jī.

⁵ Páant ā níjichahjeh, Ananíasboó át wun buugúp wut jī. Páant ā yapat doonádih joinít, nihat búdí ít úmup wut jī. ⁶ Á wunuchah ennit, japata áih bácahdih yéguehjīh pin, cáacdih yohopboó ub bejnit, caandih ít baad yóhop wut jī.

⁷ Tres horas táttimah, Ananías áaji ā wunatjidih jéihcan, Pedro pebhna caántbut mit waád juibínap wut jī. ⁸ Páant mi waád juibínachah, Pedroboó nin pah caántdih át níj úbh joyóp wut jī:

—¿Níih wápchidih ní jíib chāj wāhuchah, bóo nit beé yeebdih í jíib chājap? át níjip wut jī.

—Páant bóojeh tibeé jwiítidih í jíib chājap be, mit níj jepahap wut yah jī.

⁹ —¿Dépanihna yeéb chénat pah Túini Espiritudih bíic yoobó ní yee? Ma joyoó. Majeéh bóojidih baad yóh péanit, jwúub jūóhna, meemdihbut míih bácahdih í ub bejbipna caá, Pedro caántdih át níjip wut jī.

¹⁰ Páant ā níjichahjeh, caántbut mit wun buugúp wut jī. Pánihna, baad yóhñit japata caán mūdih jwúub waád juibínit, míih bácahdih enna, caántjidihbut ub bac bejnit, newéh bácahji pebhna ub juibínit, ít baad yóhop wut jī. ¹¹ Pánihna, Jesúhwā, nihat bitabut caán doonádih joinít, búdí ít úmup wut jī.

Jesús ā naáwát tútnit wunnitdih ī booaat

¹² Jesús ā naáwát tútnit Dios ā wēpatjīh dawá cáacwādh ít booa júutup wut jī, “Dios wēpni ā jumna caá”, í níjít pínah níjíná. Queét Jesúhwā Dioíh mūd Salomón ā chājat tútni coahjidih ípí míc wáacap wut jī. ¹³ Bitá í yéejat peéh chājatdih úmna, queét pebhna bejcan yuhna, “Queét táinit caá”, cáacwā ípí níjip wut jī. ¹⁴ Neoná, yaádhbut, chah dawá Jesúsdi ít jepahap wut jī. ¹⁵ Pánihna, tubúp chūhñitdih Pedro ā teo jáha booaat pínah níjíná, í chéenwā queétdih í lajatjīh namá jwējdih ípí ub juibí jwejep wut jī. Bitá ā muj juibícanitboó boóhna, Pedroíh dadahjeh buug lájat ít náahap wut jī. ¹⁶ Jerusalén tútchi pehbbit jumni tútchinadih moón tubúp chūhñitdih, nemép jumnitdihbut ít ub juibínap wut jī. Pánihna, queét nihatdih ít táí booa beedánap wut jī.

Jesús ā naáwát tútnitdih bita yeejép í chājat

¹⁷ Pedrowādh dawá cáacwā í péenachah enna, sacerdotewā í maáh, ájeéh jumnit saduceowābut Pedrowādh búdí ít íjip wut jī. ¹⁸ Pánih íjnit, Jesús ā naáwát tútnitdih teonit, nemat mūdúboó ít nemep wut jī. ¹⁹ Chei Dioíh ángelboó í nemnitjidih át wāt bacanap wut jī. ²⁰ “Dioíh mūná ní bejeé. Caán mūná juibínit, ded pah Diosjeéh í táí jummat pínahdih cáacwādh ní táí bohénaá”, ángel queétdih át níjip wut jī.*

* 5:20 Jn 11.25; 14.6; Ro 6.4

21 Páant ã niijíchah joinít, baabáchah, Dioíh munná waad béjnit, ángel ã niijátji pah cãacwãdih ít jwúub bohénap wut jĩ.

Caán yeó jáapjeh judíowã ã maáta míc wáacnit, Jesús ã naáwát túutnit nemat muúboó jumnitjidih soldadowã ã maátadih ítih ub júúwát túutup wut yuh jĩ. 22 Obohjeéhtih, nemat munná jubínit, queédih ít bid juicáp wut jĩ. Pánih bid juicánjeh, maáta pebhna jwúub bejnit, nin pah queédih ít níj naáwáp wut jĩ:

23 —Nemat muú jęc buujcánni yuh beé. Caán nemni jěcdih wapnit ã pái ñhna yuh beé. Páant ã pái ñhuchah yuhna, caán jěcdih wãtnit, jwĩ enechah, jwĩ nemnitji ã wihcap be, ít niijíp wut jĩ.

24 Páant ã niijíchah joinít, Dioíh muúdíh wapnit soldadowã ã maáh, sacerdotewã ã maátabat ít joí wáhi bejep wut jĩ. “¿Dépah caá ã tóahbi queét pánihna?” queétjeh ít míc niijíp wut jĩ. 25 Páant ã míc niijíchahjeh, biíh ã pebhna jubínit, queédih nin pah át níj naáwáp wut jĩ:

—Yeéb ñi nemnitji Dioíh munná cãacwãdih jwúub bohéna beé ã chãjap be. Ñi enbi jwuhúú oboh, át niijíp wut jĩ.

26 Páant ã niijíchah joinít, soldadowã ã maáh, áih soldadowãjĩh bejnit, Jesús ã naáwát túutnitdih ít jwúub tewep wut jĩ. Obohjeéhtih, cãacwãdih úmna, maonit déeji maocanjeh, queédih ít teo bejep wut jĩ. “Nitdih jwĩ puñuchah, cãacwãboó jwiítidih jeejĩh ã yohbipna nacaá”, queét soldadowã ít níj jenah joyóp wut jĩ. 27 Queédih ub bejnit, Jesús ã naáwát túutnitdih maáta pebhna ít ub jubínap wut jĩ. Pánih ub jubínachah, sacerdotewã ã maáh queédih nin pah át níj júihñap wut jĩ:

28 —Yeebdíh tabit wãtnit, ‘Jesús ded pah ã chãjatjidih ñi bohéca bojoó’, jwĩ niijíp yuh be. Obohjeéhtih, páant jwĩ niijíchah yuhna, yeéboó nihat Jerusalén tãtchidih moondíh ñi bohéna caá. Jesúsdi jwĩ mawatji waó júib jwiítidih peéh chãjat náahna, pánih naóhna caá ñi chãjap, át niijíp wut jĩ.*

29 Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó bita Jesús ã naáwát túutnit bícdih nin pah ít níj jepahap wut jĩ:

—Diosboó jwiítidih ã naáwát túutup be. Pánihna, caandíh jepahnit jumna, ñi naáwát túutcatdih jwĩ jepahcan níit. 30 Jwĩ nuowã ípĩ wěini Dios Jesúsdi át booanap tajĩ. Caandíhjih tibeé yeéb cruzboó péoh dodhnit, ñi mawat túutup jĩ. 31 Jesúsdi ‘Caán túini caá’, niijnít, Dios caandíh maáh át waadánap wut jĩ. Pánih maáh waadánit, ã jéihyepmant bóo buwámant át cháudat túutup wut jĩ. Jwiít cãacwã jwĩ yéejat peéh chãjat déejidih túi ubni pínah Jesúsdi át jummat túutup wut jĩ. Jwiít judíowã jwĩ yéejatdih cádahnit, jwĩ túut nuumáchah, jwĩ yéejatdih ã yohat pínah niijná, páant át chãjap wut jĩ. 32 Pánihna, jwiítboó Jesús páant ã jummatdih ennitji, Túini Espíritu ã wěpatjĩh caandíh jwĩpĩ naóhna caá. Det ã wutatdih jepahnitdih Dios Túini Espíritudih bíic yoobó ã wáhna caá, queédih Pedro át niijíp wut jĩ.

33 Páant ã niijíchah joinít, chah íijnit, queét Jesús ã naáwát túutnitdih maáta ítih mao yohíhip wut yuh jĩ. 34 Obohjeéhtih, Gamaliel, fariseowã poómpdih bóo, queédih át mao yohat túutcap wut jĩ. Caán Moisés ã wutatjidih bohéni ã jumachah, cãacwã caandíh “Caán túi chãjni caá”, ípĩ niijíp wut jĩ. Pánihna, caán Jesús ã naáwát túutnitdih soldadowãdih át ub bac bej jwuhat túutup wut jĩ. 35 Páant ã ub bac bej jwuhat túttimah, maátadih Gamaliel nin pah át níj naáwáp wut jĩ:

—Yeéb wã déewáá, ñi maona chaáh buca. Ñi túi jenah joi jwuhúú. 36 Teudajidih ñi náhninaá. ‘Weém cãacwãdih túi waóhni caá wã jumap’, caanjéh cãacwãdih át niijíp wut yuh jĩ. Pánihna, dawá, cuatrocientos ájeéh ã péenap yuh be. Obohjeéhtih, bitaboó caandíh ã mao yohochah, ájeéh péenitji ã bej peét bejep be. Buh queétji ã wihcan caá. 37 Túttimah, cãacwãdih ã jenah enat láa Galilea baácdih bóo Judas wut jumniiji Romano cãacwã ã maátadih yohíhna, ájeéhbut dawá ã péenap yuh be. Obohjeéhtih, bita caandíh ã mao yohochah, nihat áihwãbut ã bej peét bejep be. 38 Páant niijná, yeebdíh nindih naóhna caá wã chãjap. Nit Jesúih doonádih bohénitdih páantjeh ñi enah bojoó. ã bohéat Dioíh nihcan, Teudaji ã

* 5:28 Mt 27.25

bohéat buudát pah ã buud béjmina caá. ³⁹ Obohjeéhtih, nin Dios ã bohéat yoobát ã jamuchah, queétdih ñi jéih cádahat tútcan niít. Páant ñi cádahat tútca, yeéb Diosjñh míc maona caá ñita chãjap taga, Gamaliel át niijíp wut jñ.

⁴⁰ Páant ã niijíchah joinít, “Yoobópdih tigaá”, maáta ãt niij jenah joyóp wut jñ. Pánih jenah joinít, Jesús ã naáwát tútndih ãt jwúb bid bojop wut jñ. Páant ã jwúb waád juibínachah, queétdih ãt puñat tútup wut jñ. Páant ã pãí péanachah, “Jesúih doonádih yeéb ñi jwúb bohéca bojoó”, niij jãih péanit, queétdih ãt bejat tútup wut jñ.

⁴¹ Páant ã bejat tútuchah joinít, ãt jwúb bac bejep wut jñ. Jesúihwã ã jumat jñib, yeejép yapna, búdí ãt weñep wut jñ. ⁴² Pánihna, yeó jáap jumat pah Dioih muúboó, ãih muúnáboobát “Jesús Dios ã wahni Cristo ã jumna caá”, ãpñ niij naóh bohénap wut jñ.

6

Siete teo wáacnit pínahdih Jesúihwã ã ñíwat

¹ Caán láa Jesúih doonádih bohénit ãt dao béjep wut jñ. Pánih dao béjna, Jesúihwã mícjeh jumna yahna, ãt míc jãihñup wut jñ. Biquína judíowã jumna yahna, Griego wéheatdih wéhenit ãt jumap wut jñ. Queétoó ãjeéh éemp wannit yaáhdih yeó jáap jumat pah ãih jeémátdih ãt túi biíc yoobó wãh jeémpcah enna, Hebreo wéheatdih wéhenitdih ãt jãihñup wut jñ. ² Páant ã míc jãihñuchah jéihnit, Jesús doce ã naáwát tútndihboó bita ãihwãdih bid bojnít, nin pah ãt niij naáwáp wut jñ:

—Dios naáwátdih bohéat jwñih tewat ã jamuchah, jeémátdih jwñ jéih pãáhcan caá.

³ Pánihna, jwñ déewãá, siete neonádih ñi ñíwí, jeémátdih pãáhnit ã jumat pínah niijná. Bitá queétdih “Túinít caá”, ã niijnít, Túini Espiritu ã wépat búdí jumnit, túi jenah joinítndih ñi bidí. ⁴ Obohjeéhtih, jwñitboó yeó jáap jumat pah Diosdih úbhñit, ã naáwátdih jwñ bohébična caá, ãt niijíp wut jñ.

⁵ Páant ã niijíchah joinít, “Júu. Páant tíi jwñ chãjap”, nihat Jesúihwã ãt niij jepahap wut jñ. Pánihna, Esteban, Jesúsdihtú jenah joinít, Túini Espiritu ã wépat búdí jumnidih ãt ñíwip wut jñ. Bitadibut ãt ñíwip wut jñ. Nin caá

ã wãtna: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Pármenas, Nicolás. Caán Nicolásboó Antioquía tútchidih bóo judío nihcan yahna, judíowã ã bohéatdih joiná, ãjeéh waadni át jumap wut jñ. ⁶ Páant ã ñíonitdih Jesús ã naáwát tútndih pebhna ãt ã juibínap wut jñ. Queétoó ãt juibínachah ennit, ã ñíonitdih teo jãhanit, ãt úbúp wut jñ, Dios queétdih ã túi teo wáacat pínah niijná.

⁷ Pánihna, caán baácdih moón Dios naáwátdih chah dawá jéihnit ã jamuchah, Jerusalén tútchiboó jumnit Jesúihwã ãt dao béjep wut jñ. Sacerdotewãbut dawá tút nãmñit, Jesúihwãjeéh ãt waadáp wut jñ.

Bitá Estebandih ã tewat

⁸ Esteban, caandih Dios búdí ã teo wáacachah, ã wépatjñh dawá láa jwñit cáacwã jwñ jéih chãjca naáhdih át chãj júutup wut jñ. Páant ã chãj júutuchah ennit, cáacwã Jesúih doonádih chah ãt joíhip wut jñ. ⁹ Obohjeéhtih, biquína judíowã ã míc wáacat muúdh moón caandih ãt jãihñup wut jñ. Queétoó Teo Wãhñitji wãt jumni poómp ãt jumap wut jñ. Cirene tútchidih moón, Alejandría tútchidih moón, Cilicia baácdih moón, Asia baácdih moón ãt jumap wut jñ. Queétoó wut jñ Estebandih jéihnit ãt jumap wut jñ. ¹⁰ Pánihna, Esteban Túini Espiritu ã wépat búdí jumnit, túi jéihni jumna, ã wéhenachah joinít, queétoó caandih biíc yoobó ãt nihcap wut jñ. ¹¹ Biíc yoobó nihcan, ãjna, bitá ã yee naáwát pínah niijná, ãt jñib wãhup wut jñ. Páant ã yeeat tútuchah joinít, nin pah ãt niij naóh yacap wut jñ: “Esteban Moisés ã wutajidih Diosdibut yeejép ã wéhenachah, jwñ joyóp be”, ãt niij yeenap wut jñ. ¹² Páant ã niijíchah joinít, cáacwã, Moisés ã wutajidih bohénit, bitá waóhñitbut Estebandih ãt ãjip wut jñ. Pánih ãjnit, caandih teonit, ã maáta pebhna ãt ã bejep wut jñ. ¹³⁻¹⁴ Queétoó ã yeeat tútndih nin pah ã maátadih ãt niij yeenap wut jñ:

—Nin yeó jáap jumat pah Dioih muúdh, Moisés ã wutajidibut yeejép ãpñ wéhenap be. Nin pah ã niijíchah, jwñit jwñ joyóp be: ‘Jesús Nazaret tútchidih bóo Dioih muúdh ã yohbična caá. Moisés ã wutajidibut ã jwúb tút nãmbična caá’, Esteban ã niijíp be, ãt niijíp wut jñ.

¹⁵ Nihat caanjih chüd nit Estebandih i enechah, ãih móot ángelih móot panih yeh iigni át jigohop wut jĩ.

7

Esteban ã míic jãh niiját

¹ Sacerdotewã i maáh nin pah Estebandih át niij wãbh joyóp wut jĩ: “¿Nit i niiját yoobópdihi níit?” át niijíp wut jĩ.

² Páant ã niijíchah joinít, Estebanboó nin pah caandih át niij jepahap wut jĩ: “Wã déewãá, behnitbat ñi joyoó. Weemdih i naóh yacat yoobópdihi nihcan caá. Ded pah Moisés ã chãjatjidih yeéb ñi jenah joyát pah weembát biíc yoobó wã jenah joiná caá. Ded pah jwĩ ñowã i chãjatjidihbat biíc yoobó wã jenah joiná caá. Jwĩ ño Abrahamji Mesopotamia baác dihi ã jumachah, Harán baácboó ã bejat pínah jãtih, Dios nihat jéihni jamna, caandih át jigohop wut jĩ. ³ ‘Meém míih baác dihi ma déewãdihbat ma cádah bejeé. Páant ma bejechah, wã ñioni baácna meemdih wã waóhbipna caá’, Abrahamjidih Dios át niijíp wut jĩ.* ⁴ Páant ã niijíchah joinít, Abrahamji Caldea baácmant át ñumah jũwúp wut yuh jĩ. Pánih yúp jũóh nit, Harán baácna joinít, it chão jwũhup wut jĩ. Behe ã wnat túttimah, nin jwĩ jamni baác dihi Dios Abrahamwãjidih át jũwát tútup wut jĩ.* ⁵ Obohjeéhtih, Abrahamji Dios ã naóhni baác dihi ã juyúchah yuhna, ãih baác pínah dihi caandih át wãh jwũhcap wut jĩ. Jibnitjeh it jumup wut jĩ. Abrahamji ã weh wih jwũhcah, Dios caandih nin pah át niij naáwáp wut jĩ: ‘Meemdih, ma jaimenádihbat nin baác dihi wã wãhbipna caá’, át niijíp wut jĩ.* ⁶ ‘Túttimah, ma jaimená biih baácna bejnit, caán baác dihi moónjeéh jamna, queédih teo wãh nit i jumbipna caá. Pánihna, cuatrocientos jópchi ma jaimenádih yeejép i chãjbipna caá. ⁷ Obohjeéhtih, páant i chãjat jíb, weém caán baác dihi moondih wã peéh chãjbipna caá. Páant wã peéh chãjat túttimah, ma jaimená nin baácna i jwũub juibípa

caá, páant muntih. Pánih jwũub joinít, weemdih jepah nit, i wëi wãhbipna caá’, Abraham dihi Dios át niijíp wut jĩ.* ⁸ Páant niijnít, Dios nin pah caandih át jwũub niij naáwáp wut jĩ: ‘Weém wã niijátjidih wã náhniat pínah, yeebbát ñi náhniat pínah niijná, nin pah ñi chãjaá: Quehli nah yapat chóodih ñi bóod yohoó. Meém míicjeh, ma jaimenábát biíc yoobó bóod nit ñi jamú’, át niijíp wut jĩ. Pánihna, Abraham áa Isaac dihi mi weép jumachah, ocho yeó jáap túttimah, ãih quehli nah yapat chóodih Abraham át bóod yohop wut jĩ. Túttimah, Isaac Jacob pínah dihi át weh jumup wut jĩ. Pánihna, Jacobboó docewã át weh jumup wut jĩ. Queét doceboó jwĩ ñowã pínah it jumup wut jĩ.*

⁹ “Queét jwĩ ñowã i úud José dihi íjnit, caandih yohna, Egipto baácna bejnit dihi it jíb chãj wãhup wut jĩ. Páant i jíb chãj wãhniij ã moh yéjechah enna, Dios José dihi át túi teo wáacap wut jĩ.* ¹⁰ Páant ã teo wáacachah, José túi jenah joiní ã jumachah, Faraón Egipto baác dihi moón i maáhboó José dihi át wëi enep wut jĩ. Diosboó caandih páant át wëi enat tútup wut jĩ. Pánih wëi ennit, Faraón José dihi nihat Egipto baác dihi moondih tewat wutni maáh pínah át waadánap wut jĩ. ã pebh moondihbat maáh át waadánap wut jĩ.*

¹¹ “Caán láa Egipto baácboó Canaán baácboobát mah ã bũgcáh, caán baácna dihi moón tabit it moh yéjep wut jĩ. Pánihna, jwĩ ñowãbat jeémát it jéih bid juicáp wut jĩ.* ¹² Egipto baácboó jeémát jumat doonádih joinít, Jacob ã wehdih neoh át jwíih wah bojop wut jĩ. ¹³ Túttimah ã jwũub wahachah, Egipto baácboó i juibínachah, ‘Weém ñi úud tigaá’, José ã úud jeñénadihi át niijíp wut jĩ. Pánihna, Joséboó ã déewãdih ã maáh Faraón dihi át júatup wut jĩ.* ¹⁴ Túttimah, José ã íp Jacob dihi ã déewãdihbat át bidip wut jĩ. ã déewã setenta y cinco cáacwãjeh it jum jwũhup wut jĩ.* ¹⁵ ã wũh ã bid bojochah joinít, Jacobwã ã wũh pebhna Egipto baácboó it bejep wut jĩ. Caanná

* **7:3** Gn 12.1 * **7:4** Gn 11.31; 12.4 * **7:5** Gn 12.7; 13.15; 15.18; 17.8 * **7:7** Gn 15.13-14; Ex 3.12 * **7:8** Gn 17.10-14; 21.2-4; 25.26; 29.31-35.18 * **7:9** Gn 37.11,28; 39.2,21 * **7:10** Gn 41.39-41 * **7:11** Gn 42.1-2 * **7:13** Gn 45.1,16 * **7:14** Gn 45.9-10,17-18; 46.27 * **7:15** Gn 46.1-7; 49.33

juibínitji it buudáp wut jĩ.* 16 Jacob ã nuo Abraham Hamor báadhda wehdih Siquem wut jumni baácboó i wunuchah i yohat pínahdih átát jib chãjap wut jĩ. Pánihna, Abraham ã jib chãjniji baácboó Jacobih bácahdih ub bejnit, ã wehboó it yohop wut jĩ.*

17 “Túttimah, ‘Nin baác dih yeebdih wã wãhbirna caá’, Dios Abrahamdih ã niijátji pah tóah jüúwáchah, Egipto baácboó jwĩ déewã it cáac poonap wut jĩ. 18 Egipto baác dih i jumuchah, biih maáh Faraón i ni-ijni, át túut nuumáp wut jĩ. Caán Faraónboó ded pah José ã chãjatjdih át jéihcap wut jĩ.* 19 Pánih jéihcan, jwĩ nuowãdih yeejép chãjna, i weh jáap túhndih át mao yohat túutap wut jĩ.* 20 Páant ã yapat cãtíh, Moisés pínah ã cáac jumuchah, Dios caandih át túi wëi enep wut jĩ. Pánihna, ã mána tres widh caanbít dih júutcanjeh, ïih muúboó it túi bih bíbohó wut jĩ.* 21 Pánihat túttimah, Moisésdih muúboó jéih bíbohcan, ã mána caandih mujboó it pahanap wut jĩ. Páant i pahanidih Faraón nuum bid júi, ub aab béjnit, mi wãh pah mit behanap wut jĩ.* 22 Egipto baác dih moón túi jéihndih Moisésdih it bohénap wut jĩ. Pánihna, caán maáh wãh pah át jumap wut jĩ.

23 “Túttimah, caán cuarenta jópchi bíbohndih, ã déewã judíowãdih enedih át bejep wut jĩ. 24 Pánih enedih juibína, Egipto baác dih bóo judíodih yeejép ã chãjachah, Moisés át enep wut jĩ. Páant ã chãjachah ennit, ã déedih teo wáacadih bejna, Egipto baác dih bóodih át mao yohop wut jĩ. 25 Pánih chãjna, ‘Wã déewã i déedih wã teo wáacachah enna, “Dios jwiútdih túi ubni pínah át wahap taga”, i niij jenah joibírna caá’, Moisés át niij jenah joyóp wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, queétdih páant it niij jenah joicáp wut jĩ. 26 Biih yeó jáap dih chénewã ã déewã i míc mawachah, Moisés át enep wut jĩ. Pánih enna, ‘¿Yeé b biicwãjeh dépanih míc mao tígaa ñi chãj?’ queétdih át niijap wut yuh jĩ. 27 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinit, ã déedih yeejép chãjniboó Moisésdih át ub too yoh bojop wut jĩ. ‘Meém jwĩ maáh

nihcan, jwiútdih wutni nihcan caá. 28 ¿Jwín Egipto baác dih bóodih ma mao yohatji pah weemdihbut mao yohih niit ma chãjap?’ át niij juihñap wut jĩ. 29 Páant ã niijíchah joí wúhi bejnit, Moisés Madián baácboó át jweí béjep wut jĩ. Caanná jweí juibíniji áa jumnit, chénewã át weh jumap wut jĩ.*

30 “Madián baácboó Moisés cuarenta jópchi jumna, muú wihcapboó Sináí jee pébh jumnit, máa chálíh iigni panihndih át enep wut jĩ. Caán iigát panihat cãtíh ángelboó caandih át jígohop wut jĩ. 31 Páant ã jígohochah, Moisés át en wúhi bejep wut jĩ. Pánih en wúhi bejna, caán máa chálíh iigni panihni pehbít enedih ã bejehchah, Dios caandih nin pah át niij naáwáp wut jĩ: 32 ‘Weém Dios caá. Weemdíhjuh caá ma nuowã, Abraham, Isaac, Jacob i túi wëi wãbáp’, át niijap wut jĩ. Páant ã niijíchah joinit, Moisésboó méménit, úumna, át en ñahacap wut jĩ. 33 Pánihna, Dios nin pah caandih át jwúub niij naáwáp wut jĩ: ‘Buu wã pebh ñuhna, míh zapatosdih waícanjeh ma too dugú. 34 Wíh cáacwã Egiptoboó jumnit, yeejép yapna, tabit moh yéejnit i juúchah, wã joiná caá. Páant i juútdih joinit, queétdih teo wáacat náahna, Egipto baácboó meemdíh wahat túut niijná, ma pebh wã dei jüúwáp be. Pánihna, buu conboó ma jwúub bejeé’, Dios Moisésdih át niijap wut jĩ.*

35 ‘Í náahcannidih yuhna, i maáh pínah, queétdih túi ubni pínahdih Diosboó át wah jwúuba bojop wut jĩ. ‘Meém jwĩ maáh nihcan, jwiútdih wutni nihcan caá’, i jãh niijéhnidih Dios Egipto baácboó át wah bojop wut jĩ, queétdih ã numah bac jüúwát pínah niijná. Pánih wahna, Moisésdih teo wáacni pínah máa chálíh iigni panihni cãtíh jumni ángeldihbut Dios át wahap wut jĩ. 36 Pánihna, Egipto baácboó jumnitji judíowãdih Moisés át numah jüúwáp wut jĩ. Egipto baácboó caán Moisés Dios ã wëpatdih át jwíh júut waáwáp wut jĩ. Túttimah, Muj Mac Duni wut jumniiboó át jwúub júutap wut jĩ. Túttimah, muú wihcapboobút cuarenta jópchi i jumuchah, Dios ã wëpatdih

* 7:16 Gn 23.3-16; 33.19; 50.7-13; Jos 24.32 * 7:18 Ex 1.7-8 * 7:19 Ex 1.10-11,22 * 7:20 Ex 2.2 * 7:21 Ex 2.3-10 * 7:29 Ex 2.11-15; 18.3-4 * 7:34 Ex 3.1-10 * 7:36 Ex 7.3; 14.21; Nm 14.33

páant ãpĩ jútup wut jĩ.* 37 Caán Moisésboó judíowãdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ: ‘Weém wã nihat pah muntih Dios naáwátidih naóh yapani pínahdih yeebdíh ã wahbipna caá. Caán ñijeéh ã jumbipna caá’, Moisés queétdih át niijíp wut jĩ.* 38 Moisés muú wihcapboó jwĩ nuowã biícdih át jamup wut jĩ. Sinaí wát jamni jeená caandíh naóhniji ángeljeéhubt át jamup wut jĩ. Íjeéh jamnit, Dios ã wutatdih Moisésboó át naóh yapanap wut jĩ, caandíh jepahnit, Diosjeéh í táí jumat pínah niijná. Jwiítbut jwĩ joyát pínahdih át naáwáp wut jĩ.*

39 “Pánih jũóhnitji muú wihcapboó jamna, Egipto baácboó jwúub bejihna, Moisésdih náahcan, jwĩ nuowã ã wutatdih ít yap yohop wut jĩ. 40 Pánih yap yohna, Moisés úud jeñé Aaróndih nin pah ít niijíp wut jĩ: ‘Jwiítidih waóhnit pínah Dios panihnitdih ma pãp wũhuú. ¿Egipto baácboó jwĩ jamuchah, jwiítidih numah jũóhni Moisés ded pah tigaá át bej?’ ít niijíp wut jĩ.* 41 Páant niijnít, queét momo jiwí wũúh pah jíghnidih orojíh ít pãpap wut jĩ. Pánih pãp péanit, queét nuñápdih mao ub jũóhnit, í pãpnidih cáo wũhna, búdí ít weñep wut jĩ.* 42 Páant í pãpnijidih í weñechah ennit, ‘Weemdíh yohnit, cáiwãdih, widhdih, yeodíhbut í wēi dáhwa naáh’, niijnít, Dios queétdih átihi yohop wut yuh jĩ. Páant í chãjatjidih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ:

‘ “Yeéb weemdíh yeejép ñi chãjap be. Muú wihcapboó cuarenta jópchi jamna, yeéb judíowã nuñápwãdih mao cáonit, weemdíh wũhna, ñita táí chãj tagaá. Obohjeéhtih, weémboodíh ñi náhnicap be.

43 Pánih náhnican, Móloc wát jamnidih wēinit, áih muúdíh ñi bíbohó jĩ. Biíh cúí Refán wát jamni, caan páh jíghni yeéb ñi pãpni dahdihbut ñi weñep be. Pánihna, yeebdíh peéh chãjna, yúup Babilonia baácboó wã wahbipna caá”, Dios ã niijná caá’, át niij daacáp tajĩ. (Am 5.25-27)

44 “Jon jãtih moón jwĩ nuowã muú wihcapboó jamna, Dios íjeéh ã jumat pínah niijná, nuñáp chóojíh í chãjni muúdíh ít bíbohó wut jĩ. Caán muúdíh Dios ã niijátji pah biíc yoobó Moisés át chãjap wut jĩ. Caán muú díitboó Dios ã wutat daacni jeé naaná át jamup wut jĩ.* 45 Pánihna, queétdih Dios ã naóhniji nin baácđih joiná, Josué jwĩ nuowã biícdih caán muúdíh ít ub juyáp wut jĩ. Páant í ub juyúchah, Dios queétdih teo wáacna, caanjíh jamnitjidih át yohop wut jĩ. David ã jam láabut caán muúdíh ít bíboh jwuhup wut jĩ.* 46 Pánihna, caandíh Dios ã táí weñechah jéihnit, caán íjeéh ã jumat pínah muúdíh chãjéhna, David Diosdih átihi úúbáp wut yuh jĩ.* 47 Obohjeéhtih, páant ã úúbúchah yuhna, ã wanat túttimah, ã wũúh Salomónboó Dioíh muúdíh át chãjap wut jĩ.* 48 Pánih chãjna yuhna, Diosboodíh cáacwã í chãjni muúdíh í jéih nemcan caá. Páant niijnít, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ:

49 ‘ “Japboó wã chúudat panihni caá. Caánboó chúudna, nihatdih wã wutna caá. Pánihna, noónboó wíih jítcha wã chũi chúudat panihni caá. Pánih chũi chúudna, chah wēpni wã jamna caá. Weém Dios caá. Páant wã jamuchah, wíih muú pínahdih ñi jéih teo wũhcan caá. Wã chooát pínah muúdíh wã náahcan caá.

50 Weemjéh nin baácboó nihatdih wã chãjap jĩ”, Dios ã niijná caá’, át niij daacáp tajĩ. (Is 66.1-2)

51 “Jwĩ nuowãji í yap yohat pah muntih yeebbút Diosdih ñi yap yohna caá. Dios naáwátidih joiná yuhna, yeéb yehna joyáh bojnit Túini Espíritudihbut yehna ñi niijná caá.* 52 Jwĩ nuowãji Dios naáwátidih nihát naóh yapanitdih yeejép ít chãjap wut jĩ. “Túttimah táini yoobát ã jũóhbipna caá’, queét í niij naáwáchah, jwĩ nuowã ít joiijí ta yuh caá. Obohjeéhtih, páant niij naóhnitjidih ípĩ mao yohop wut jĩ. Pánihna, “Túini yoobát ã jũóhbipna caá’, í niijníji Jesúsđih yeebbút ñi mawap be. 53 Dios ã wutatdih ángelwã Moisésđih ít naóh yapanap wut yuh jĩ, jwĩ

* 7:37 Dt 8.15,18

* 7:38 Ex 19.1-20.17; Dt 5.1-33

* 7:40 Ex 32.1

* 7:41 Ex 32.2-6

* 7:44 Ex 25.9,40

* 7:45 Jos 3.14-17

* 7:46 2S 7.1-16; 1Cr 17.1-14

* 7:47 1R 6.1-38; 2Cr 3.1-17

* 7:51 Is 63.10

joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, ì wutatjidih jwĩ bíbohna yuhna, yeéboó caandih ñi yap yohna caá”, Esteban át niijíp wut jĩ.

Estebandih jee dáhnajĩh ì yoh mawap

⁵⁴ Páant ã niijíchah joinít, queétboó tubit ìt ìjij wut jĩ. Pánih ìjna, úum náah jumnit ìt jígohop wut jĩ. ⁵⁵ Páant ì ìjichah yuhna, Túini Espíritu caandih búdí ã teo wáacachah, japboó chéi en ñahanit, Dios ã yeh iigátidih, Jesús Dios ã jéihyepmant bóo bawámant ã ñuhachahbat Esteban át enep wut jĩ.

⁵⁶ —¡Ñi eneeé! Jeáboó jéweat panihni ã jumuchah, Jesús nihat cáacwã úud jeñé, Dios ã jéihyepmant bóo bawámant ã ñuhachah, wã enna caá, át niijíp wut jĩ.

⁵⁷ Páant ã niijíchah joinít, queét tubit ìj yapna, ñaácnit, ñih molítidih nem teo, ñáo ñah bejnit, caandih ìt tewep wut jĩ. ⁵⁸ Pánih teonit, caán tútchimant wái bac bejnit, jee dáhnajĩh ìt yoh mawap wut jĩ. Páant ì yohat pínah jãtih, jih ì duoní yégueh chóonadih too dag jwejnit, jáap beh toahni Saulo wut jumnidih ìt wapat túutap wut jĩ.

⁵⁹ Estebandih jeejĩh ì yohochahjeh, “Maá Jesús, wĩh caolihdih ma ubúú”, át niijíp wut jĩ.* ⁶⁰ Páant niijnít, bódicha caj yoh ñajnit, “Maá, weemdih yeejép ì chãjachah yuhna, queétdih ma peéh chãjca bojoó”, niijnít, át wanah bejep wut jĩ.*

8

Saulo Jesúhwãdih yeejép ã chãjat

¹⁻² Bitá Jesúhwã Estebanjidih baad yóhna, búdí ìt jañúp wut jĩ. Obohjeéhtih, Sauloboó Estebandih ì mawachah enna, “Túina caá”, át niij jenah joyóp wut jĩ. Caán yeó jáapjeh Jerusalén tútchidih jumnit Jesúhwãdih enihcan, yeejép ìt chãj jwíhip wut jĩ. Páant ì mao jwíhichah, Jesúhwã Jerusalén tútchimant Judea baác, Samaria baácnaabat yúup ìt jweí peét bejep wut jĩ. Jesús ã naáwát túutnit pohba ìt bejcap wut jĩ. ³ Pánihna, Sauloboó Jesúhwãdih enihcan, queétdih yeejép chãjna, ñih munádih waadnít, neonádih, yaáhdihbat teo wái bacnit, nemat muáboó apĩ nemat túutap wut jĩ.*

Felipe Samaria baácboó Jesúh doonádih ã bohéat

⁴ Pánih jweí peétnitji ì juibíni tútchinadih moondih Jesúh túini doonádih ìpĩ naáwáp wut jĩ. ⁵ Samaria baácboó jumni chah búdí tútchina juibínit, Felipebat caán tútchidih moondih Jesúh túini doonádih át naáwáp wut jĩ. ⁶ Páant ã naáwáchah joinít, Dios ã wēpatjĩh jwiit cáacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih ã chãjachah ennit, caanjĩh moón dawá ìt táí joyóp wut jĩ. ⁷ Dawá nemép jumnit ã pebh ì juibínachah, nemépwãboodih apĩ bac bejat túutap wut jĩ. Páant ã bac bejat túutuchah joinít, nemépwã ñaácnit, ìpĩ bac bejep wut jĩ. Dawá jéih wálicannitdih, jéih bejcanitdihbat apĩ boanap wut jĩ. ⁸ Páant ã chãjachah enna, caán tútchidih moón búdí ìt weñep wut jĩ.

⁹ Caán tútchidih bóo Simón wut jumni, jíohni át jumap wut jĩ. Pánihna, caán tútchidih moondih jíohnit ded pah ì chãjatdih apĩ chãj júutap wut jĩ. Páant ã chãjachah enna, caanjĩh moón en wáhi bejnit, Simóndih ìt úumap wut jĩ. Nin pah apĩ niijíp wut yuh jĩ: “Weem páh jéihni bita wihcan caá. Dedé weemdih judhcan caá”, át niijíp wut jĩ.

¹⁰ Páant ã chãjachah enna, “Nin Dios pah muntih wēpat bíbohni caá”, cáacwã ì maáta bíicdih ìt niijíp wut yuh jĩ. Queét nihat caandih ìt táí joi jwáhup wut jĩ.

¹¹ Páant ã chãjatjĩh queétdih maatápdih át júutap wut jĩ. Páant ã chãj júutuchah enna, queétboó wáhi bejnit, caandih ìt táí joyóp wut jĩ. ¹² Obohjeéhtih, caandih ì joyóchah yuhna, Felipeboó Dios maáh ã jumatdih, Jesucristoíh túini doonádihbat ã naáwáchah joinít, Simóndih cádahnit, Felipeboodih ìt joyóp wut jĩ. Pánih táí joinít, ì jepahachah enna, Felipe neonádih, yaáhdihbat át daabánap wut jĩ. ¹³ Simónbat Felipe ã naáwáchah joinít, Jesúsdiñ ã jepahachah, caandihbat át daabánap wut yuh jĩ. Páant ã daabáat túttimah, Felipejeéh caanbút át péenap wut jĩ. Felipe Dios ã wēpatjĩh chãj júutnit, tubáp chũúhntidih ã táí boanachah enna, Simón át en wáhi bejep wut jĩ.

* **7:59** Sal 31.5; Lc 23.46 * **7:60** Lc 23.34 * **8:3** Hch 22.4-5; 26.9-11

14 Samaria baácdih moón Dios naáwátdih ĩ táí jepahat dooná Jerusalén tátchina Jesús ã naáwát tútnitdih át juibínap wut jĩ. Páant ĩ jepahat doonádih joinít, Pedro, Juan biícđih, Samaria baácna ĩt wahap wut jĩ. 15 Pániđ caanná juibínit, Pedrowã Jesúsdih jáap jéihnitdih Diosdih ĩt úbúp wut jĩ, Túini Espíritu ã wēpat queétdih ã jumat pínah niijná. 16 Queét Samaria baácdih moón Jesúhwã ĩ jumat jútat pínah niijná, queétdih Felipe átát daabánap wut jĩ. Jesúsdihjeh ĩt jéih jwuhap wut jĩ. Oboghjeéhtih, caán láa, Túini Espíritu ã wēpat queétdih át wih jwuhcap wut jĩ. 17 Pániđna, Pedro Juanjĩđ Samaria baácdih moondih ĩ teo jáha úbúchah, Túini Espíritu ã wēpat queétdih át jum jwíhip wut jĩ.

18 Pedrowã ĩ teo jáha úbúchah, Túini Espíritu ã wēpatjĩđ mácađ wéheatjĩđ ĩ wéhenachah, Simón át enep wut jĩ. Pániđ ennit, Pedrowã ĩ wēpat déedih náahna, dinerrojĩđ átih jíib chājĩhip wut yah jĩ.

19 —Weembát cáacwāđih wã teo jáha úbúchah, Túini Espíritu ã wēpat queétdihbut ã jumat pínah niijná, weemdĩđbut ñi wēpat déedih ñi wāhuá, át niijíp wut yah jĩ.

20 —Míih dinerrojĩđ Dios ã wēpatdih ma jíib chājĩhat yeejép caá. Pániđna, caandih ma jíib chājĩhat peéh míih dinero biícđih iiguípna ma bejeé. 21 Dios ã enechah, ma jenah joyát yeejép ã jumna caá. Nindih jwiít jwĩ chājat pah meém chājni pínah nihcan caá. 22-23 Wēpatdih tubit en ñinahnit, tubit íj yaicánniabeđ caá. Pániđ jumna, yeejépdih ma jéih cádahcan caá. Yeejép ma jenah joyátđih Dios ã yohat pínah niijná, caandih ma úbú. Páant ma chājachah enna, caán ma yéejatdih áta yoh tagaá, Pedro jíohni Simóndih át niij jūihñap wut jĩ.

24 —Weemdih yeéb Diosdih ñi úbú, ma niijípboó wã bejcat pínah niijná. Caán waó jíib iiguípna wã bejĩhcan caá, Simón át niijíp wut jĩ.

25 Túttimah, Pedro Juanjĩđ Dios naáwátdih biĩđ tátchinadiđ moondih naáwáđih ĩt bejep wut jĩ. “Jesús ã boo pud jūúwát túttimah, caandih jwiít jwĩ enep jĩ”, Samaria baácdih moondih ĩt niij naóđ peetép wut jĩ. Pániđna, caanjĩđ moondih

bohé péanit, Jerusalén tátchina ĩt jwúub bejep wut jĩ.

Felipe Etiopía baácdih bóodih ã bohéát

26 Felipe Samaria baácboó ã jumuchah, Dioih ángel caandih nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “Múú wihcapboó Jerusalén tátchimant Gaza baácboó bejni namána chóop yapapboó ma bejeé”, át niijíp wut jĩ. 27 Páant ã niijíchah joinít, caanná át bejep wut jĩ. Caán namáđih Etiopía baácdih bóo jwúub bejna át chājav wut jĩ. Caán Etiopía baácdih moón ĩ maáh wili Candace wut jumnihih dinerodih en daoní wut jĩ. Jerusalén tátchiboó Diosdih weñedih juibíniji jwúub bejna át chājav wut jĩ. 28 Áih tátchina pūtánijĩđ jwúub bejna, Dios naáwátdih naóđ yapani Isaías ã daácni náojidih enna át chājav wut jĩ. 29 Pániđna, Túini Espíritu Felipedih nin pah át niijíp wut jĩ: “Con bejni pūtáni pebhna ma bejeé”, át niijíp wut jĩ.

30 Páant ã niijíchah joinít, Felipeboó pūtáni pebhna juibínit, caán náodih Etiopíadiđ bóo ã míic en naáwáchah, át joyóp wut jĩ.

—¿Ma ennidih ma beh joí niít? Felipe caandih át niij úbúđ joyóp wut jĩ.

31 —Weemdih bohéni ã wihcađ, wã táí beh joicán caá. Wã pebh júi chūudnit, weemdih ma bohénaá, Felipedih át niijíp wut jĩ.

—Júu, niijnít, ã pebh át juibí chūudap wut jĩ.

32 Dios naáwátdih naóđ yapani Isaías nin pah ã niij daacátjidih Etiopía baácdih bóo míic en naóhna át chājav wut jĩ:

“Ovejadiđ mawat túut, ĩ teo wáyachah, ã ñaáccat pah muntih caanbút caandih ĩ tewechah, laihcanni ã jumvipna caá. Oveja yoócdih ĩ bóodochah, ã ñaáccat pah muntih caanbút laihcanni ã jumvipna caá.

33 Caandih ĩ deoh naóhbipna caá. Caán yeejép ã chājcađ yahna, queétdioó caandih yeejép ĩ chājvipna caá. Pániđna, caandih ĩ mao yohochah, weđ wihcanjeh nin baácboó ã buudbípna caá”, Isaías át niij daacáp tajĩ. (Is 53.7-8)

34 Caán náodih en naóhnit, Etiopía baácdih bóo Felipedih nin pah át niij úbh joyóp wut jĩ:

—Ma naáwá weemdih. ¿Nin Isaías ā ni-ijátji dedna tigaá? ¿Caanjéh naóh niit át chājjip? ¿Bíhdih naóh niit át chājjip, páant ā niijná? át niijíp wut jĩ.

35 Páant ā niij úbh joyóchah joinít, Felipeboó caán náodih ennit, Etiopíadih bóodih Jesúh túini doonádih át naáwáp wut jĩ. 36 Páant niij béjna, ímdih ít enep wut jĩ.

—¡Enejúh! Conboó ím caá. ¿Weemdih ma daabáihcan niit? Felipedih át niijíp wut jĩ.

37 —Jesúsdih ma túi jepahachah, meemdih wā daabábipna caá, Felipe caandih át niijíp wut jĩ.

—Dios wáuh Jesúsdih weém wā túi jenah joiná caá. Caán Jesús Dios ā wahní Cristo ā jumatdih wā túi jéihna caá, át niij jepahap wut jĩ.

38 Páant niijnít, pētúni íoh teonidih át chāwáát túutap wut jĩ. Caán ā chāwáchah, dei ñuhnit, ímna ít dei juibínap wut jĩ. Pánih dei juibínit, ímdih póbó páud bac bej juibí ñuhnit, Felipeboó caandih át daabánap wut jĩ. 39 Daabá péanit, í aab ñúhachah, Túini Espíritu Felipedih át ubah bejep wut jĩ. Ā buudáh bejchah, Etiopíadih bóo caandih át jwúub encap wut jĩ. Pánihna, Jesúsdih jepahna, túi wéinit, áih baácna át jwúub bejep wut jĩ. 40 Túini Espíritu Felipedih ā ub bejchah, Azoto tútchina át juibínap wut jĩ. Pánihna, nihat tútchinadih moondih Jesúh túini doonádih naóh jibna, Cesarea tútchiboó át juibínap wut jĩ.

9

*Saulo ā túut nuumát
(Hch 22.6-16; 26.12-18)*

1 Páant Felipe ā chājat pónih, Sauloboó Jesúhwádih en jáihna, “Queétdih maomi caá”, niijnít, sacerdotewā í maáh pebhna át bejep wut jĩ. 2 Caanná juibínit, mawat pínah papélahdih caandih át úbáp wut jĩ. “Damasco tútchiboó judíowā í míic wáacat muunádih moón í maátadih ñi daacá. Weém Jesúhwádih bid jwinít, queétdih chéonit, nin Jerusalén tútchiboó wā jwúub ub júohmi caá. Pánihna, wā tewat pínah papélahdih weemdih ñi wúhú”, Saulo át niijíp wut jĩ.

3 Páant ā niijíchah joinít, caán náodih í wúhachah, Damasco tútchina ít bejep wut jĩ. Damasco tútchina í tóah juibínachah, japmant iig jéenaat caandih át jígohop wut jĩ. 4 Páant ā iig jéenanachah, Sauloboó át buug ñájap wut jĩ. Pánih buug ñájnit, Jesús ā wéhenachah, át joyóp wut jĩ. “¿Saulo, dépanihna meém weemdih yeejép ma chāj?” át niijíp wut jĩ.

5 “¿Maá, meém déhe tigaá?” Saulo át niijíp wut jĩ. “Weém Jesús, yeejép ma chājni caá. Weemdih íjnit jepahcan, meemjéh tigaá ma míic yéejana caá. 6 Ma ñah ñuhú. Tútchidih waad béjnit, ma jumú. Ma chājat pínahdih meemdih naóhni pínah ā juibíbipna caá”, Jesús Saulodih át niijíp wut jĩ.

7 Páant ā wéheatdih joiná yuhna, Saulo ā pej jumnitboó cáacdih encan, ít joí wáhi bejep wut jĩ. 8 Saulo ñah ñuhnit, ā jéih encan, ā pej jumnit áih muj nahmant teonit, Damasco tútchina caandih ít wái waad béjep wut jĩ. 9 Pánihna, Saulo bíic peihcanni yeó jáap jéih encan, jeémpan, babhcan, Diosdih búdí úbhna át chājap wut jĩ.

10 Damasco tútchidih bóo Jesúsdih jéihni Ananías wut jumni oo júmat dée pah Jesúsdih át enep wut jĩ. Páant ā enechah, Jesús caandih át ejep wut jĩ: “¡Ananías!” át niijíp wut jĩ. “Júú, wā jumna caá”, át niij jepahap wut jĩ.

11 “Yoobópdih wut jumni namádih, Judáih muuná bejnit, Tarsodih bóo Saulo wut jumnidih ma bidí. Caán Diosdih úbhna caá ā chājap. 12 Caanbút oo júmat dée jígohatdih enna caá ā chājap. Ā jwúub enat pínah niijná, meém juibínit, caandih teo jáhanit, úbát panihatdih ā enep be”, Jesús Ananíasdih át niijíp wut jĩ.

13 “Maá, caán míihwā túinit, Jerusalén tútchidih moondih yeejép át chājap wut be. Dawá cáacwā weemdih páant í niij naáwáp be. 14 Nin Damasco tútchiboó caán nihat míihwádih teo nemat túut niijná, sacerdotewā í maátadih papélahdih daacát túutnit, caán núo ā wēpatjĩh át júúwáp wut be”, Jesúsdih Ananías át niij jepahap wut jĩ.

15 “Caán Sauloboó wā ñíoni jumna, judíowā nihcannitdih, í maátadih, judíowádihbut wā naáwátdih ā naóhbipna caá. Pánihna, ā pebhna úmcanjeh ma

bejeé. ¹⁶ **Táttimah, wíih ã jumat jíib, dawá láa yeejép ã yapat pínahdih caandíh wã jéihyabipna caá**, Jesús Ananíasdih át niijíp wut jĩ.

¹⁷ Páant ã niijíchah joinít, Ananías Saulo pebhna juibí, caandíh teo jáha wúbhnit,

—Wã dée Saulo, jwí Maáh Jesús namáboó meemdíh jíghni weemdíh ã wahap be, ma jwúb enat pínah, Túini Espíritu ã wēpat meemdíh ã jumat pínahbut niijná, át niijíp wut jĩ.

¹⁸ Páant ã niijíchahjeh, áih quíib dahdih queéj cháa pah jíghni ã búg jéenechah, Saulo át jwúb enep wut jĩ, páant muntih. Pánihna, ñah ñuh bac bejnit, át daabáát tútup wut jĩ. ¹⁹ Páant caandíh ã daabáát táttimah, jwúb bid jeémpna, ã nuugúp wanatji át boonap wut jĩ. Pánihna, Saulo Damasco tútchidih Jesúhwãjeéh maátcanjeh át jumap wut jĩ.

Saulo Damasco tútchiboó ã naáwát

²⁰ Saulo ã tút nuumát táttimahbitjeh, judíowã ã míc wáacat muunáboó Jesúh túini doonádih át naáwáp wut jĩ.

—Caán Jesús Dios wúh caá, Saulo apí niijíp wut jĩ.

²¹ Páant ã niij naáwáchah joinít, nihat ít joí wáhi bejep wut jĩ.

—¿Nin Jesúhwãdih ñuan yóhni ni nican niít? ¿Ninjíhbut júóhnit, queétdih teonít, sacerdotewã ã maátadih wúhíhni ni nican niít? ít míc niijíp wut jĩ.

²² Obohjeéhtih, Saulo úmcanjeh, chah át bohénap wut jĩ. Pánih bohénit, “Yoobópdihi tigaá Jesús Dios ã wahni Cristo caá”, ã niijíchah joinít, bita Damasco tútchidih moón judíowãboó ít beh joicáp wut jĩ.

Saulo judíowãdih ã jweyát

²³ Maátcanjeh ã jumat táttimah, judíowã caandíh mawíhna, queétjeh ít míc wéhenap wut jĩ. ²⁴ Pánih míc wéhenit, caán tútchidih bóo jécnadih yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut ít páñap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, Saulo boó ã mawíhat doonádih át joyóp wut jĩ. ²⁵ Caán doonádih joinít, Saulo ã chéenwã caandíh búdí wãhdih yacnit, chei caán tútchi wáihyat júdu táahmant ít cádah deya

bojop wut jĩ. Páant ã chãjat táttimah, Jerusalén tútchiboó át bejep wut jĩ.*

Saulo Jerusalén tútchiboó ã jumat

²⁶ Jerusalén tútchidih juibínit, Jesúhwã bícdih Saulo átihi jumíhip wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, “Jesúsdih jepahni nihcan caá”, niij jenah joinít, caandíh ít úmup wut jĩ. ²⁷ Páant ã úmchah yuhna, Bernabéboó Jesús ã naáwát tútñit pebhna caandíh át namah bejep wut jĩ. Pánihna, Saulo ded pah ã yapatjidih Bernabé queétdih át naáwáp wut jĩ: “Nin Saulo Damasco tútchiboó bejnit, Jesúsdih át enep wut jĩ. ã enechah, Jesúsboó caandíh át wéhenap wut jĩ. Táttimah, Damasco tútchidih moondíh úmcanjeh, Jesúh doonádih át naáwáp wut jĩ”, Bernabé át niijíp wut jĩ. ²⁸ Páant ã niiját táttimah, Saulo íjeéh waadnit, Jerusalén tútchidih moondíh úmcanjeh, Jesúh doonádih át wēp naáwáp wut jĩ. ²⁹ Pánih naóhnit, biquína Grecia baácmant júóhnit judíowãjeéh míc wéhenit, queétdih yehna át naáwáp wut jĩ. Páant Saulo chah ã wēp naáwát peéh caandíh ít mawíhip wut yuh jĩ. ³⁰ Páant ã mawíhat doonádih joinít, Saulojeéh jumnit Jesúhwãboó caandíh Cesarea tútchina ít ub jwei déi bejep wut jĩ. Caanjíh namah jum jwuhnit, Tarso tútchina caandíh ít wah bojop wut jĩ.

³¹ Caán láa nihat Judea baác, Galilea baác, Samaria baácboó Jesúhwã ít túi jumap wut jĩ. Dedé tac búgáát wihcah, ít túi míc bohénap wut jĩ. Queét Diosdih úmnit, ã yéejatdih cádahachah, Túini Espíritu queétdih búdí át teo wáacap wut jĩ. Pánihna, Jesúsdih jepahnit chah ít dao béjep wut jĩ.

Pedro Eneasdih ã booaat

³² Saulodih ã wahat táttimah, Pedro nihat tútchinaboó Jesúhwãdih táoh en jib bejna, Lida tútchidih át juibínap wut jĩ. ³³ Caanná juibínit, Eneas wut jumnidih át enep wut jĩ. Ocho jópchi játihi Eneas tubáp chúhni át jéih wálicap wut jĩ.

³⁴—Eneas, Jesucristo meemdíh ã booaana caá. Ma ñah ñuhwú. Ma lajatdih ma ub ámochoó, Pedro át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, Eneas át ñah ñuhup wut jĩ. ³⁵ Pánihna, nihat Lida tútchidih

* 9:25 2Co 11.32-33

moón, Sarón tátchidih moonbát caán doonádih joinít, ì yéj chājatdih cádahnit, Jesúsdiht ìt jepahap wut jì.

Tabita mi boo pud jūwát

³⁶ Jope wut jumni tátchidih Tabita wut jumnih Jesúsdiht tái jéihnih mit jumap wut jì. Mi wut Tabita griego wéheatjìh Dorcas ìt niijíp wut jì. Caánt tái chājniht, moh yéjnitdih mipí tái teo wáacap wut jì. ³⁷ Pánihna, caán láa wanat ñah jūwáchah, mit wanah bejep wut jì. Páant mi wanat túttimah, queét miìh bácahjidiht tái choc péanit, chah bóo tólihbóo ìt jwejep wut jì. ³⁸ Lida tátchi Jope tátchi tái pebh buugjéht át jumap wut jì. Pánihna, Jope tátchidih moón Jesúhwā, Pedro Lida tátchibóo ā jumap doonádih jātìh ìtát joyóp wut jì. Pánih joinítjì chénewādiht Pedro pebhna ìt wah bojop wut jì. Ā pebhna juibínit, “Tabita mi wanah bejep be. Waícanjeh jwì jumapboó jwìjeéht ma jūwá”, Pedrodiht ìt niijíp wut jì.

³⁹ Páant ì niijíchah joinít, Pedro ìjeéht át bejep wut jì. Caánboó ì juibínachah, caán mūdìh jumnitboó Pedrodiht chah bóo tólihna ìt namah pūh laab béjep wut jì. Tabita ìjeéht jum jwuhna, moh yéjnitdih wāhat túut niijná, dawá yéguehdiht mit chājap wut jì. Pánihna, éemp wannit yaádh Pedrodiht ñah pūda bojnit, mi chājnihi yéguehndiht ìt júut juñup wut jì. ⁴⁰ Obohjeéhtih, Pedro caán tólihbóo jumnitdih át bac bejat túutap wut jì. Ĭ bac beedáat túttimah, bódiha caj yoh ñajnit, Diosdiht át wúbup wut jì. Pánih wúbh péanit, miìh bácahjidiht tac pūd ennit,

—Tabita, ma ñah ñuhú, át niijíp wut jì.

Páant ā niijíchahjeh, caántboó Pedrodiht wāt ennit, mit pud chúdap wut jì. ⁴¹ Páant mi pud chúdachah, Pedro miìh téihyadiht teonit, caántdih át wái ñahanap wut jì. Pánihna, caanjìh moón Jesúhwādiht, éemp wannit yaáhdihbut bid bojnit, “Eneé mi jwūb boonap be”, queédih át niijíp wut jì.

⁴² Páant mi boopat doonádih niht Jope tátchidih moón ìt joyóp wut jì. Pánih joinít, dawá Jesúsdiht ìt jepahap wut jì. ⁴³ Pánihna, nuñupwā chóo teoni, Simón wut jumnijeéht Jope tátchibóo maatápdih Pedro át jumap wut jì.

10

Pedro Cornelio wādiht Jesúh doonádih naawādih ā bejat

¹ Caán láa Cesarea tátchibóo cien soldadowā ì maáh Cornelio wut jumni át jumap wut jì. Queét soldadowā Italiano wut jumni poómp wut jì. ² Cornelio āih mūdìh moón biícdiht Diosdiht tái jenah joí wēnit, caandìh úmna, yéjcat cádahnit, ìt tái chājap wut jì. Jìgah náah jumnit judiowādiht búdí át teo wáacap wut jì. Jesucristodiht jéih jwuhcan yuhna, yeó jáap jumap pah Diosdiht át wúbup wut jì. ³ Biíc yeó jáap cheyeh las tres jumachah, Cornelio ā wúbuchah, oo jámat pah, Dioíh ángel ā pebhna ā wād juibínachah, át enep wut jì. Páant ā enechah, “Cornelio”, át niijíp wut jì. ⁴ Cornelio caandìh en behnit, úmna, “¿Maá, dedédiht caá ma náah?” át niijíp wut jì. Páant ā niijíchah joinít, ángel nin pah caandìh át niij jepahap wut jì: “Diosdiht ma wúbuchah, át joyóp wut be. Jìgah náah jumnitdih ma wūhchahbut, át enep wut be. Pánihna, bu ma wúbátdih ā jepahbipna caá. ⁵ Jope tátchibóo Simón Pedro wut jumnidih wub jūwát náahna, míh cáacwādiht ma wah bojóo. Caán táini doonádih yeebdìh ā naóhbipna caá. ⁶ Biìh Simón nuñupwā chóo teonijeéht búdí muj jwéjdiht jumni mūdìh ā jumna caá”, ángel Corneliodiht át niijíp wut jì.

⁷ Páant niij péanit, át bac bejep wut jì. Ā bac bejat túttimah, Cornelio chénewā caandìh teo wāhndiht, biíc ājeéht jumni soldadodihtbut át bid bojop wut jì. Caán soldadoboó Diosdiht tái wēini jumna, yeó jáap jumap pah Corneliodiht wapni wut jì. ⁸ Pánihna, Cornelio ángel ā niijátjidiht queédih naóh beedánit, Jope tátchibóo át wah bojop wut jì.

⁹ Biìh yeó jáapdiht Jope tátchibóo ì tóah juibínachah pohba, yeó jáap tac yoób Pedro ā jumni mū chahmant bóo coahna Diosdiht wúbadiht át pūh laab béjep wut jì. ¹⁰ Páant ā wúbuchah, caandìh nuugup tubuchah, át jeémíhip wut jì. Obohjeéhtih, ì jeémát chājat pónih, oo jámat jìgohat déedih át enep wut jì. ¹¹ Jeáboó ā jéweah bejehah, chénaabó bóod chéoni chóo, búdí chóo át dei jūwup wut jì. ¹² Caán chóo díitna dawá nuñupwā

judíowã ì jeémpca naáhwã míic ìt jumap wat jĩ. Maiwãbut jum, jwébehwãbut ìt jumap wat jĩ. ¹³ Caandíh ã enechah, Dios nin pah ãt niijíp wat jĩ: “Pedro, ñah ñuhnit, nitdih ma mao jeémé”, ãt niijíp wat jĩ.

¹⁴ Páant ã niijíchah joinít, “Nihcan caá, Maá. Weém wã jeémpcan niít. Jwĩ nuowãdih ma jeémát tútca naáh yeejépwãdih wãpĩ jeémpcan beé”, Pedro ãt niij jepahap wat jĩ. ¹⁵ “ ‘Buu túinit caá’, wã niijnítidih ‘Yeejépwã caá’, ma niijcá bojoó”, Dios Pedrodih ãt niijíp wat jĩ.

¹⁶ Páant biíc peihcanni láa ã yapachah, caán chóo ãt páuh laab béjep wat jĩ, buca. ¹⁷ Pánihna, Pedro tubit náhni dahwanit, “¿Dépanihatdih niijíh tigaá pánih jíghnidih ã júut?” caanjéh ãt niij jenah joyóp wat jĩ. Páant ã niij jenah joyóchah, Cornelio ã wah bojnitboó, Pedro ã jumni munná ìt jubínap wat jĩ: “¿Simón nuñúpwã chóo teoníh muú dedboo tigaá ã jum?” cãacwãdih ìt niij úbh joyóp wat jĩ. Caán muudíh ì jéihya naáwáchah, ã jumni munná ìt jubínap wat jĩ. ¹⁸ Pánih jubínit, nin pah ìt niij ej úbh joyóp wat jĩ: “¿Simón Pedro wut jumni nin muudíh niít ã jumap?” ìt niijíp wat jĩ.

¹⁹ Páant ì ezechahjeh, Pedro caandíh jíghnijidih ã jenah joyóchah, Túini Espiritu caandíh nin pah ãt niijíp wat jĩ: “Pedro, jēchoó biíc peihcannit meemdíh bidna caá ì chãjap. ²⁰ Ñah ñuh, dei bejnit, ìjeéh ma bejeé. Bíh pah bóodih náhni dahwacanjeh ma túi bejeé. Weémboó queétdih wã júúwát tútup be”, ãt niijíp wat jĩ.

²¹ Páant ã niijíchah joinít, Pedro ì pebhna ãt dei bejep wat jĩ. Dei jubínit, queétdih nin pah ãt niijíp wat jĩ:

—Ninjíh tigaá wã jumap, ñi bid júóhni. ¿Dépanihna weemdíh ñi bid júóh? ãt niijíp wat jĩ.

²² Páant ã niijíchah joinít, queétdih nin pah ìt niij jepahap wat jĩ:

—Cornelio cien soldadowãdih wutni jwiútdih ã wahap be. Caán túi chãjni, Diosdih úmmit yéj chãjanni, nihat judíowã caandíh ‘Túini’, ì niijní caá. Meemdíh Dioíh ángel caandíh ãt bidat tútup wat be, túini doonádih jwiútdih ma naáwát pínah niijná, Pedrodih ìt niijíp wat jĩ.

²³ Páant ì niijíchah joinít, Pedro queétdih waadát tút, jeémát wãhnit, ã jumni muúboó ãt ño jwuhat tútup wat jĩ. Cheibit Pedro ìjeéh ãt bejep wat jĩ. Páant ã bejchah, bita Jope tútchidih moón Jesúíhwãbut caandíh ìt pej jum bejep wat jĩ.

²⁴ ì bejni daanimant bóo yeó jáapdih queét Cesarea tútchina ìt jubínap wat jĩ. Cornelioboó ã déewãdih, ã chéenwãdihbut bid wáacnit, Pedrowãdih ãt páñap wat jĩ. ²⁵ Pánihna, Pedro Cornelioíh muudíh ã téih waadáchah, Cornelioboó jwãáh bac júóhnit, ãih jícha pebh bóidicha ãt caj yoh ñajap wat jĩ.

²⁶ Obohjeéhtih, Pedro caandíh wái ñahanit,

—Ma ñah ñuhú. Weembát meem pánih cãacjeh mun tigaá. Weém maáh nihcan caá, caandíh ãt niijíp wat jĩ.

²⁷ Páant ã niijíchah joinít, ñah ñuhnit, míic wéhenit, Cornelio caandíh ãt numah waad béjep wat jĩ. Caanná waád jubínit, dawá míic wáac páinitdih Pedro ãt enep wat jĩ.

²⁸ Pánih ennit, Pedro queétdih nin pah ãt niijíp wat jĩ:

—Jon jãtíh Dios jwĩ nuowãdih nin pah ãt niij watup wat jĩ: ‘Judíowã nihcannit biúcdih ñi jumca bojoó’, ãt niijíp wat jĩ. Pánihna, caán wutátjidih ñijeéh jumnit, wã yap yohatdih ñi túi jéihna caá. Obohjeéhtih, judíowã nihcannitdih ‘Yeejépwã caá’, Dios weemdíh ã niiját tútcan beé. ²⁹ Páant ã niijíchah joiná, yeéb weemdíh ñi bidichah, ‘Wã bejcan niít’, niijcánjeh, ñi pebhna wã júúwáp be. ¿Dépanihat tút tibeé ninjíh weemdíh ñi júúwát tút? ãt niijíp wat jĩ.

³⁰ Páant ã niijíchah joinít, Cornelioboó nin pah ãt niij jepahap wat jĩ:

—Jwínah bóodih, yeó tres jumuchah, nin horadih pohba, Diosdih wã úbúchah, ãih ángel túi baabní yeh iigní yégueh duoní, wã pebh ã jíghop be. ³¹ Pánih jíghnit, ‘Cornelio, meém Diosdih ma úbúchah, meemdíh ãt joyóp wat be. Jígh náh jumnitdih ma teo wáacachahbut enna, Dios meemdíh jwah ã jwúb teo wáacipna caá. ³² Pánihna, Jope tútchiboó míh cãacwãdih ma wah bojoó, Simón Pedro wut jumnidih ninna queét ì ab júúwát pínah niijná. Caán bíh

Simón, nuñúpwā chóo teoni pebh, bádí māj jwējdih jumni mædíh ã jumna caá', caán ángel weemdíh ã niijíp be. ³³ Páant ã ni-ijíchah joinít, meemdíh ã ãb júúwát pínah niijná, wíh cáacwādh wā wah bojop be. Meém túi chājni jwí pebhna mat júúwáp tagaá. Pánihna, jwiít nihat ninjīh Diosjeéh jumna, ded pah jwiít dih ã naáwát túatdih joíhna, jwí páina caá, Cornelio Pedrodih ãt niijíp wat jī.

Pedro Corneliowādh Jesús dh doonádh ã naáwát

³⁴ Páant ã niijíchah joinít, Pedro nin pah queédih ãt niij naáwáp wat jī:

—Buu jwuh yoobópdih wā jéihna caá. Nihat cáacwādh Dios biíc yoobó áihwā pínah ã náahna caá.* ³⁵ Nihat baácdih moón Diosdh úmmit, yéejatdh cádahna, ã túi chājachah, Dios queédih ã wēina caá. ³⁶ Cáacwā Diosjeéh ã túi jumat pínahdh Jesucristodih ãt wah deyanap wat jī. Caán túini doonádh jwiít judíowādhjeh ãt jwíh jéihyanap wat jī. Páant ã wahní caá nihat cáacwā ã maáh. ³⁷ Jesús ded pah ã chājatji doonádh ñitát joi tágaá. ‘Ñi yéejatdh ñi cádahaá. Pánih cádahnit, ñi daabáát tútú’, Juan Daabáni cáacwādh ãpí niij naóh bohénap jī. Páant ã bohéat túttimah, Jesúsboó Galilea baácdih, nihat Judea baácdihbut ded pah ã chājatji doonádhbut ñit joi tágaá. ³⁸ Caán Jesús Nazaret tútchidih bóodih Túini Espíritu ã wēpatdh Dios bádí ãt wāhup tajī. Pánihna, jib bejnit, caán Túini Espíritu ã wēpatjīh Jesús cáacwādh ã túi teo wáacap jī. Pánih teo wáacna, nemép caolih jumnitdh ã túi boanap jī. Dios ájeéh ã jumuchah, páant ã chājap jī. ³⁹ Jwíh baácbó Jerusalén tútchiboobút nihat ã chājatjidih jwiít jwí enep jī. Túttimah, jwí maáta judíowā caandíh cruzboó ã péoh dodh mao yohat tútup jī. ⁴⁰ Obohjeéhtih biíc peihcanni yeó jáap túttimah, caandíh boonit, Jesúsdh Dios ãt jígoth tútup tajī. ⁴¹ Páant ã jígohochah yahna, nihat cáacwā caandíh ã encap jī. Jwiít Dios ã ñíonitdhjeh ã jígohop jī. Jesús ã boo pad júúwát túttimah, ájeéh jeémpnit, jwí babhup jī. ⁴² Pánih jwíjeéh jumna, jwiít dih nin pah ã niij watup jī: ‘Nihat cáacwādh nin pah ñi niij

naáwá: “Jesúsdh jepahcannit báadhnit, wunnitdhbut ã yéejat peéh chājat túttni maáh Dios caandíh ãt waadánap wat jī”, ñi niijí, ã niijíp jī. ⁴³ Pánihna, nihat Jesúsdh ã jepahachah, Dios ã yéejatdh ã yohbipna caá. Nihat Dios naáwátdih jon jātih naóh yapanit caán Jesúsdh niij naóhna ãt chājap wat jī, Pedro Corneliowādh ãt niijíp wat jī.

Judíowā nihcannitdh Túini Espíritu ã jwíh jumat

⁴⁴ Pedro páant ã niij naáwáchahjeh, nihat caandíh joinít dh Túini Espíritu ãt waadáp wat jī. ⁴⁵⁻⁴⁶ Corneliowā judíowā nihcannit yahna, mácah wéheatjīh Diosdh ãt wēi naáwáp wat jī. Páant ã wēi naáwáchah, Pedrodih pej jum bejnit judíowā ãt joyóp wat jī. Túini Espíritu judíowā nihcannitdh ã waadáchah enna, queét judíowāboó ãt en wáhi bejep wat jī. Pánihna, Pedro caandíh pej jum bejnitdh nin pah ãt niijíp wat jī:

⁴⁷ —Jwiít dh waadát pah mun tigaá nitdhbut Túini Espíritu ã waadáp. ¿Páant ã chājachah, queédih jwí daabánachah, ã túimi naniít? ãt niijíp wat jī.

⁴⁸ Páant niij péanit, Jesús ã watuchah joiníji ã wēpatjīh queét judíowā nihcannitdh Pedro ãt daabáát tútup wat jī. Páant ã daabáát túttimah, “Jwíjeéh ma chāo jwáhuú”, Pedrodih ãt niijíp wat jī. Páant ã niijíchah joinít, íjeéh ãt chāo jwáhuup wat jī.

11

Pedro ã chājat doonádh Jerusalén tútchidih moón Jesús hwā ã joyát

¹ Judíowā nihcannitbut Jesúsdh ã jepahat dooná ãt bej peét bejep wat jī. Jesús ã naáwát túttnitboó, bita Jesús hwābut Judea baácbó jumnit, caán doonádh ãt joyóp wat jī. ² Pánihna, Pedro Jerusalén tútchina ã jwáub juibínachah, biquína Jesúsdh jepahnit judíowā, caandíh nin pah ãt niij jāihñup wat yah jī:

³ —¿Dépanihna, meém judíowā nihcannit pebhboó ma bej? Queét yeejépwájeéh jeémpnit, Dios jwí nuowādh ã watatjidih mat yap yohop taga, ãt niijíp wat jī.

* 10:34 Dt 10.17

⁴ Páant, ï niijíchah joinít, Pedro nihat ã yapatjidih nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ:

⁵ —Weém Jope tátchiboó jumnit, úbhna, oo jumat jíghat déedih wã enep jĩ. Páant wã enechah, chénaoó bóod chéoni búdí chóo jeámant wã pebh ã dei juyáp jĩ.

⁶ Páant ã dei juyáchah, túi ennit, caán chóo diítina maiwã, jwébehwã nihat nuñápawãbut ï ñuhchah, wã enep jĩ.

⁷ Caandih wã enechah, wéheatbut yáanit, nin pah ái niijíp jĩ: ‘Pedro, ñah ñahnit, nitdih ma mao jeémé’, weemdih ã niijíp jĩ.

⁸ ‘Nihcan caá, Maá. Wã jeémpan niít. Yeejépwã, meém jwĩ nuowãdih ma jeémát tútcannitdih wãpĩ jeémpan beé’, wã niij jephahap jĩ.

⁹ Obohjeéhtih, páant wã niij jephahachah, ‘Buu “Túinit caá”, wã niijnítidih “Yeejépwã caá”, meém ma niijcá bojóó’, weemdih ã niijíp jĩ.

¹⁰ Biíc peihcanni láa páant ã yapachah, caán chóo ã jwáub púuh laab béjep jĩ.

¹¹ Páant ã púuh laab béjechahjeh, biíc peihcannit neoná jwĩ jumni mædíh ít juyáp tajĩ. Cesarea tátchidih bóo weemdih ubat túutna, queétdih át wahap tajĩ.

¹² Pánihna, Túini Espíritu weemdih nin pah ã niijíp jĩ: ‘Íjeéh ma bejeé. Ñi nuowãdih wã wutatjidih náhni dahwacanjeh ma túi bejeé’, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, úmcanjeh wã bejep jĩ. Nit seis Jope tátchidih moón Jesúihwãbut weemdih ï pej jum bejep jĩ. Caanná juibínit, Cesarea tátchidih bóoíh mædíh jwĩ waad béjep jĩ.

¹³ Páant jwĩ waad juibínachah, ded pah caandih ã yapatjidih nin pah jwiítidih ã niij naáwáp jĩ: ‘Dioíh ángel nin muúboó weemdih jíghonit, weemdih nin pah ã niijíp jĩ: “Jope tátchidih míh cãacwãdih wahnit, Simón Pedrodih ma ub júuwát túutú.

¹⁴ Caán juinít, yeebdih túini doonádih ã naóhbpna caá. Caán doonádih ñi jepahachah, meém ma pebh moón biícidih ñi yéejat peéh chãjat déedih Jesús ã túi ubbpna caá”, ã niijíp jĩ’, Cornelio jwiítidih ã niijíp be.

¹⁵ Pánihna, Jesúih túini dooná queétdih wã jáap naóh jwíihichahjeh, jwiítidih ã waadátji pah muntih, Túini Espíritu queétdihbut ã waadáp jĩ.

¹⁶ Caandih ennit, Jesús jwiítidih ã niijátjidih wã náhninap jĩ: **Juan mahjihjeh ã**

daabánap be. Obohjeéhtih, Túini Espíritu yeebdih ã waadáchah, yeebdih ã wēpat búdí ã wãhbpna caá’, ã niijíp jĩ.* ¹⁷ Páant ã niijátjidih náhninit, Dios queétdih Túini Espíritu ã wãhatdih ennit, ‘Weém Diosdih wã yap yohcan niít’, niijnít, queétdih wã daabáat túutap jĩ, Pedro Jesúsdi jephahnit judíowãdih át niijíp wut jĩ.

¹⁸ Páant Pedro ã niijíchah joinít, jwáub juihcanjeh, Diosdih wēinit, nin pah ít míc niijíp wut jĩ.

—¡Joi yáh buca! Judíowã nihcannit yuhna, yéejat peéh iiguípna ï bejat déejidih Dios át túi ubap taga. Pánihna, ï yéejatdih cádahnit, ï túut nuumúchah, queétdihbut áihwã át chãjap taga, ájeéh páantjeh ï jumat pínah niijná, ít míc niijíp wut jĩ.

Antioquía tátchidih moon jwáh Jesúih doonádih ï jepahat

¹⁹ Estebandih ï mao láa, bita Jesúsdi jéihnitdihbut judíowã ít mao ñuunáp wut jĩ. Pánihna, queét ï mawatdih jweinít, yáup ít bej peét bejep wut jĩ. Biquína Fenicia baácboó bej, bita Chipre quewaboó bej, bitabut Antioquía tátchiboó ít bejep wut jĩ.

Pánih bejnit, Jesúih túini doonádih ít naóh peét bejep wut jĩ. Pánih naóh bejna yuhna, judíowãdihjeh ít naáwáp wut jĩ. Judíowã nihcannitbóodih ít naóh jwahcap wut jĩ.*

²⁰ Obohjeéhtih, biquína Jesúihwã Chipre quewadih moón, Cirene tátchidih moonbút, Antioquía tátchina juibínit, judíowã nihcannitdihbut jwĩ Maáh Jesúih doonádih ít naáwáp wut jĩ.

²¹ Pánihna, Dios búdí ã teo wáacachah, dawá queétdih joinít, túut nuumná, Jesúsdi ít jepahap wut jĩ.

²² Antioquía tátchidih moón ï jepahat dooná ã bej peét bejechah, Jerusalén tátchidih jumnit Jesúihwã caán doonádih ít joyóp wut jĩ. Pánih joinít, queétdih ã bohé teo wáacat pínah niijná, Bernabédih Antioquía tátchina ít wah bojop wut jĩ.

²³ Caanná juibínit, queétdih Dios ã túi teo wáacatdih ennit, Bernabé búdí át weñep wut jĩ. Pánih wēinit, queétdih bohénit, nin pah ápĩ niij naáwáp wut jĩ: “Jesúsdi ñi túi péenaá. Ded pah ã yapachah yuhna,

* **11:16** Hch 1.5 * **11:19** Hch 8.1-4

caandih ñi táí jenah joí cádahca bojoó”, queét Jesúsdiñ jáap jepahnitdih át niijíp wat jĩ. ²⁴ Bernabé táí chājni, Túini Espíritu ā wēpat búdí jumni, Jesúsdiñ táí jenah joiní át jumap wat jĩ. Pánihni jumna, queét judíowā nihcannitdih yuhna, búdí ā teo wáacachah, Jesúsdiñ jepahnit chah ít dao béjep wat jĩ.

²⁵ Túttimah, Bernabé Saulodih ā pej pínah Tarso tútchina bididih át bejep wat jĩ. ²⁶ Caandih jwáahnit, Antioquía tútchina át numah jwúub bejep wat jĩ. Pánihna, caánboó jwúub juibínit, Jesúsdiñ jáap jepahnitdih bícdih ít bohénap wat jĩ. Jesúhwājeéh jumnit, bíc jópchi ít táí bohénap wat jĩ. Caán Antioquía tútchidih wat jĩ Jesúhwādiñ “Cristodih péenit”, niijná, “Cristianos”, ít jwíih niij wāt búhdhup wat jĩ.

²⁷ Caán láa biquína Dios naáwátdih naóh yapanit Jerusalén tútchimant Antioquía tútchina ít dei juibínap wat jĩ. ²⁸ Bíc newé ĩjeéh jūóhni, Agabo wāt jumni, queét Jesúhwā bícdih ĩ míc wáacachah, caánboó ñah ñuhnit, Túini Espíritu ā niijátidih át jwúub naóh yapanap wat jĩ. “Maátcanjeh, jeémát wihcat láa nihat baácboó ā jumbipna caá”, át niijíp wat jĩ. Túttimah, Claudio Romano cáacwā ĩ maáh ā jumuchah, Agabo ā niijátji pahjeh jeémát wihcat láa át jumap wat jĩ.* ²⁹ Pánihna, Agabo ā niijíchah joinít, “¿Jwí déewā Judea baácdih moón Jesúhwādiñ jwí teo wáac jíih?” ít míc niijíp wat jĩ. Pánih teo wáacnit, det dinero búdí bíbohnit búdí ít wūhup wat jĩ. Buáh buugní bíbohnit buáh buugní ít wūhup wat jĩ. Bainí bíbohnit bainíjeh ít wūhup wat jĩ. Bitá bíbohcanit ít wūhcap wat jĩ. ³⁰ ĩ wūh wáacni dinerodih Bernabéwādiñ wūhnit, Jerusalén tútchidih moón ĩ déewā Jesúhwā maátadiñ ít wahap wat jĩ, bitadiñ ĩ pāáat pínah niijná. Pánihna, Bernabé Saulojih ĩ wūhni dinerodih Jerusalén tútchina ít ub bejep wat jĩ.

12

Herodes Santiagodih mawat túttnit, Pedrodihbut ā nemat tútat

¹ Caán láa Maáh Herodes Jesúhwādiñ yeejép chājna, biquína queétdih nemat muáboó át nemat tútat wat jĩ. ² Juan weép jeñé Santiagodih* waó át bóod yohat tútat wat jĩ. ³ Páant ā chājachah ennit, judíowā ĩ maáta búdí ít weñep wat jĩ. ĩ weñatdih ennit, Pedrodihbut át tewat tútat wat jĩ. ĩ tewat tútuchah, paacánni pandih jeémát, Pascua ĩ niijná, láa wat jĩ. ⁴ Pánihna, caandih tewat túttnit, át nemat tútat wat jĩ. Chénena míc soldadowā jwíih wapnit pínah ít jumap wat jĩ. Túttimah, jwúub tút numnít pínahbut páant moon mántih ít jumap wat jĩ. Bitabut páant moon mántih ít jumap wat jĩ. Bitabut páant moon mántih ít jumap wat jĩ. Pánihna, Pedro ā jweicát pínah niijná, dieciseis soldadowā caandih wapnit pínah ít jumap wat jĩ. “Pascua túttimah, ub bac jūóhni, cáacwā ĩ enepdih caandihbut wā mawat tútbitpna caá”, Herodes caanjéh át niij jenah joyóp wat yuh jĩ.* ⁵ Páant niij jenah joinít, soldadowā Pedrodih nemat muáboó át táí wapat tútat wat yuh jĩ. Páant caandih ĩ nemechah, Jesúhwā Pedrodih búdí úbhna ít chājap wat jĩ.

Dioih ángel nemat muumánt Pedrodih ā ub bacaat

⁶ Herodes ā jenahni yeó jáap cheijeh Pedroboó táí ũona át chājap wat jĩ. Chéne soldadowā chénaboó ítah tōp ā teo lajachah, Pedro bícdih ũona ít chājap wat jĩ. ĩ jumni tólih jéc pehbub bita chéne soldadowā ít wap ũuhup wat jĩ. ⁷ Dioih ángel queét pebh ā jígohochah, ā yeh iigát ĩ jumni tólihdih át táí yeh iiguíp wat jĩ. Pánih jígohnit, Pedroih páwádiñ át wúmp mao wacup wat jĩ. “¡Waícanjeh jáanit, ma ñah ñuhú!” ángel Pedrodih át niijíp wat jĩ. Páant ā niij wucuchah jáanit, Pedro át ñah ũuhup wat jĩ. Páant ā ñah ũuhuchahjeh, áih téihya colóhnadiñ ĩ chéoni tōpna át waát jénep wat jĩ. ⁸ “Míih yéguehdih míih zapatosdihbut ma dawwú”, ángel át niijíp wat jĩ. Páant ā niiját joinít, át dawúp wat jĩ. Pánih duó péanachah, “Míih cúbah jweyát chóodih pinnit, wājeéh ma péé jūwú”, ángel caandih át niijíp wat jĩ.

⁹ Páant ā niijíchah joinít, caán chóodih pinnit, ángeljeéh át péé bac bejep wat jĩ. “Óboh

* 11:28 Hch 21.10 * 12:2 Mt 4.21 * 12:4 Ex 12.1-27

oo júmatjeh caá. Yapat yoobát pohba nihcan caá”, Pedro át niij jenah joijéhep wut yuh jĩ. ¹⁰ Nemat tólih jéc pebh wapnitdih yap bej, biih jéc pebh wapnitdihbut yap bejnit, tútchina bac bejat ítah jécđih ít juibínap wut jĩ. Caán ítah jécđih ít juibínachah, caanjéh át pãa bejep wut jĩ. Páant ã pãa bejehah ennit, ít bac bejep wut jĩ. Namádih bejnit, biih namána ángel Pedrodih át numah juibínap wut jĩ. Pánihna, caán namádih juibínit, ángel át buudáh bejep wut jĩ. ¹¹ Ángel ã buudáh bejehah, Pedroboó jáani pah, ã yapatdih yoobópđih át jenah joyóp wut jĩ. “Dios áih ángeldih wahnit, Herodes ã mawat déedih, judíowã í maáta í náahat pah í chãjat déedihbut weemdih nemat muumánt át túi ub bacanap taga. Bũ jwuhna wã jéihna caá”, Pedro át míic niijíp wut jĩ.

¹² Caán ã yapatdih túi jéihnit, Juan Marcos íin Maríah munná át bejep wut jĩ. Caán muedih dawá Jesúhwã míic wáacnit, búdí uubhna ít chãjap wut jĩ. ¹³ Pánihna, caán munná juibínit, muú wáihyat júdu jécđih waádihna, át wuúmp mawap wut jĩ. Páant ã wuúmp mawachah joinít, teo wũhnih Rode wut jumnih mit juibí uubh joyóp wut jĩ. ¹⁴ Pánihna, Pedro ã wéheatdih beh joinít, búdí wéina, wãtcanjeh, naáwádih mit jwúub waad béjep wut jĩ.

—Pedro beé ái juyúp be. Jéc pebh ái ñuhap be, mit niijíp wut jĩ.

¹⁵ Obohjeéhtih páant mi niijíchah joinít,

—Yeena caá ma chãjap, ít niijíp wut jĩ.

Obohjeéhtih, caántboó biic yoobó chah mit wêp naáwáp wut jĩ.

Queétboó caántdih joyáh bojnit,

—Oboh áih dadah nacaá, ít niijíp wut jĩ.

¹⁶ Pánihna, Pedroboó páantjeh át wuúmp mao behjehep wut jĩ. Páant ã wuúmp mao behjehechah joinít, jécđih ít wãtap wut jĩ, buca. Wãtnit, Pedrodih ennit, ít en wáhi bejep wut jĩ. ¹⁷ Obohjeéhtih, Pedro queétdih too mao jwúubanit, át wéheat tútcap wut jĩ. Queétdih í wéheat yayánit, ded pah Dios caandih nemat muumánt ã ub bacaatdih át naáwáp wut jĩ.

—Wã naáwátdih Jesús úud Santiagodih, bita Jesúhwãdihbut ñi naóh yapanaá, át niijíp wut jĩ.

Páant niij naóh péanit, biáboó át bejep wut jĩ.

¹⁸ Túttimah, baáb jéenechah, soldadowã Pedro ã wihcatdih ennit, búdí ít wáhi bejep wut jĩ. “¿Ded pah tigaá Pedro át bej?” ít míic niijíp wut jĩ. ¹⁹ Pánihna, Herodesboó caandih bid bojat tútuchah, áih soldadowã ít bid juicáp wut jĩ. Pánih bid juicán, caandih wapnitji soldadowãdih tubit át uubh joí ñuunáp wut jĩ. Pánih uubh joí péanit, Pedrodih í túi wapcatji peéh, queétdih át mao yohat tútup wut jĩ. Pánihat túttimah, Herodes Judea baácmant Cesarea tútchina jummat tút niijná, át dei bejep wut jĩ.

Herodes ã wunat

²⁰ Herodes Cesarea tútchidih ã jumachah, Tiro tútchidih moondih, Sidón tútchidih moondihbut búdí át íjip wut jĩ. Caán tútchinadih moón Herodeih baácdih moondih jeémátdih ípí juibí jíb chãjap wut jĩ. Pánihna, jwúub jíb chãjat tút niijná, Herodes ã íjap yayát náahnit, Cesarea tútchina caandih enedih ít juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, Herodes ã pebh bóo Blasto wut jumnidih jwááhnit, queétdih ã teo wáacat pínah niijná, ít jíb chãjap wut jĩ. Herodesdih í míic wéheat pínah yeó jáapdih Blastodih ít uubát tútup wut jĩ. ²¹ Pánihna, queétdih ã míic wéheat pínah yeó jáapdih, maáh jumna ã dawat chóodih duonít, ã chúdatdih juibí chúdnit, caandih enedih míic wáacnitdih búdí át naáwáp wut jĩ. ²² Páant ã naáwáchah joinít, nihat míic wáacnitboó “Cãaquih naáwát panihcan, Dios naáwát panihni caá”, ít niij wéi ejep wut yuh jĩ. ²³ Páant í niij ezechahjeh, cãacwã í weñatdih náahnit, Diosboodih ã jwúub wéi naóhcatji jíb, Dioih ángel Herodesdih wunat át wuhap wut jĩ. Pánihna, coyíwã caandih í jeéméchah, át wunah bejep wut jĩ.

²⁴ Pedrodih Dios ã ub bacaat túttimah, Jesúhwã jib bejnit, áih táini doonádih ít naóh peetép wut jĩ. Caán doonádih jepahnit ít dao béjep wut jĩ.

²⁵ Bernabé Saulojih Judea baácdih moondih wáac wũhnihi dinerodih wah péanit, Jerusalén tútchimant Antioquía tútchina ít jwúub bejep wut jĩ. Jwúub bejnit, Juan Marcosdihbut íjeéh ít ub bejep wut jĩ.

13

Bernabé Sauloj̄h Túini Espírítu ã wahat

¹ Antioquía tátchidih moón Jesúíhwãjeéh jumnit, biquína Dios naáwát dih naóh yapanit jum, biquína Jesúíh doonádih bohénitbut ít jumap wut j̄i. Nin caá ã wãtna: Bernabé, Simón Eini ã niijní, Lucio Cirene tátchidih bóo, Manaén Herodes Antipasj̄h biíc dih behni, Saulo yuh b̄uca. ² Pánihna, biíc yeó jáap jeémp jwuhcanjeh, Diosdih wēina, ã úbúchah, Túini Espírítu queédih nin pah át niijíp wut j̄i: “Bernabédih, Saulodihbut j̄atih wãát ñíwip j̄i, Jesúíh túini doonádih ã naóh jibat pínah niijná. Páant wã ñíonit ã jumuchah, yeéboó queédih ñi wahaá”, át niijíp wut j̄i.

³ Pánihna, páantjeh jeémp jwuhcanjeh, teo jáha úbhnit, Bernabéwádih ít wahap wut j̄i.

Bernabéwã Chipre quewana ã bejat

⁴ Túini Espírítu queédih ã wahachah, Se-leucia tátchina dei bej, johlitj̄h bejni bádi jááj chóodih waadnit, Chipre quewaboó ít chúuh bejep wut j̄i. ⁵ Chipre quewaboó Salamina tátchidih j̄uibí, judíowã ã míc wáacat m̄uná waadnit, caanj̄h moondih Dios naáwát dih ít bohénap wut j̄i. Juan Marcosbut queédih teo wáacat túut niijná, ãjeéh át bejep wut j̄i.

⁶ Pánihna, Chipre quewaboó jumnitdih bohé p̄ud dei bejna, Pafos w̄ut jumni tátchina ít j̄uibínap wut j̄i. Caán tátchidih biíc judío Barjesús w̄ut jumni, “Weém Dios naáwát dih naóh yapani caá”, niijná yuhna, jióhni át jumap wut j̄i. ⁷ Caán jióhni Romano maáh Sergio Paulo w̄ut jumni jeéh át jumap wut j̄i. Sergio Paulo, túi jenah joini jumna, Dios naáwát dih joyát túut niijná, Bernabéwádih át bid bojop wut j̄i. ⁸ Obohjeéhtih, caán jióhni, griego wéheatj̄h Elimas ã niijní, Sergio Paulo ã túut n̄umcát pínah niijná, Bernabéwádih átih naáwát túutcap wut yuh j̄i. ⁹ Pánihna, Sauloboó, Pablo biíh ã w̄ut jumni, Túini Espírítu ã wēpatj̄h Elimasdih en behnit, nin pah át niij j̄uihñap wut j̄i:

¹⁰ —Meém, nemépdih jepahni, nihat táiniboodih yap yohni, tabit yeeni caá. ¿Diosdih túi pééhndih ma jáh cádahcan niít?

¹¹ B̄uu meemdih Dios ã peéh chãjachah, j̄eih encanni ma jum jwuhbipna caá. Pánihna, yeó ã chãhatdih ma j̄eih en jwuhcan niít, Pablo át niijíp wut j̄i.

Páant ã niijíchahjeh, Elimas át j̄eih encap wut j̄i. Pánih j̄eih encan, caandih teo wáini pínahdih át bid bejep wut j̄i. ¹² Páant ã yapachah ennit, ã naóhni doonádih joinit, Sergio Pauloboó joí wáhi bejna, Jesús dih át jepahap wut j̄i.

Pablo Bernabéj̄h Pisidia baác Antioquía tátchina ã bejat

¹³ Pafos j̄elitdih Pablowã johlitj̄h bejni jááj chóodih jwúub waadnit, Panfilia baác dih bóo Perge tátchina ít chúuh j̄uibínap wut j̄i. Caanná j̄uibínit, Juan Marcos queédih cádahnit, Jerusalén tátchina át éemp jwúub bejep wut j̄i. ¹⁴ Obohjeéhtih, Pablowãboó jwúub bejcanjeh, Pisidia baác dih bóo Antioquía tátchina ít aab béjep wut j̄i. Caanná aab j̄uibínit, judíowã ã chooát yeó jáapdih, ã míc wáacat m̄úboó ít waád j̄uibí chúudap wut j̄i. ¹⁵ Páant ã waád j̄uibí chúudachah, caán m̄udih wáac joinit maáta Moisés ã w̄utatjdih, Dios naáwát naóh yapanit ã daacátjdihbut queét míc wáacnitdih ít en naáwáp wut j̄i. Caandih en naóh péanit, queét maáta Pablowádih nin pah ít niijíp wut j̄i:

—Jw̄i déewãá, nit jumnitdih teo wáacat pínah doonádih úb j̄úohna, b̄uu ñi naáwá, ít niijíp wut j̄i.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinit, Paboboó ñah ñahnit, ã míc wéhenachah yayánit, nin pah át niij bohénap wut j̄i:

—Yeéb wã déewãá, judíowã nihcannit yuhna Diosdih wēinitbut, wã naáwáchah, ñi túi joyoó. ¹⁷ Dios jw̄i n̄owádih át ñíwip wut j̄i. Túttimah, Egipto baácboó ã jumuchah, ã teo wáacatj̄h ít cáac poonap wut j̄i. Pánihna, dawá ã cáac poocat túttimah, ã wēpatj̄h caán baác mant át úb bac j̄úuwáp wut j̄i.* ¹⁸ Túttimah, cuarenta j̄ópchi pohba m̄ú wihcapboó jumnit, dawá láa Diosdih ã yap yohochah yuhna, queédih át cádahcap wut j̄i.* ¹⁹ Canaán baácboó jumnitji siete poómpdih yoh péanit, jw̄i n̄owã ã jumap pínah niijná, Dios caán

* 13:17 Ex 1.7; 12.51 * 13:18 Nm 14.34; Dt 1.31 * 13:19 Dt 7.1; Jos 14.1

baácdih át wūhup wut jī.* ²⁰ Abrahamdih ā naáwát túttimah, cuatrocientos cincuenta jópchi yapat túttimah, jwī nūowājidih caán baácdih át wūhup wut jī. Pánihna, caánboó ī jum láa, caán baácdih jumnitdih ī yoh beedáát túut niijná, teo wáac waóhñit pínah maátadih Dios queétdih át ñío wūhup wut jī.

“Queét dée péeni maáh Samuel wūt jumni, Dios naáwátdih jwīh naóh yapani át jumup wut jī.* ²¹ Pánihna, Samuel jum láa, jwī nūowāboó queétdih wutni pínah maáhdih Diosdih ī yójah wūbup wut jī. Páant ī wūbátdih joinít, queétdih ī jwīh maáh pínah Cis wūh Saúljidih Dios át ñío wūhup wut jī. Saúl Benjamín jumenaá poómpdih bóo át jumup wut jī. Pánihna, caán Saúl cuarenta jópchi maáh át jum jwūhup wut jī.* ²² Caán ā maáh jummatdih dūac wáinit, Davidboodih Dios át jwūb túut nūam maáh waadánap wut jī. “Isaí wūh Daviddih bid jumínit, wā wēina caá. Caánboó wā weñat pínahdihjeh chājna, weemdih ā yap yohcan niít”, Dios át míic niijíp wut jī.* ²³ Caán David jumma Jesús caá. Pánihna, judíowādh ī yéejat peéh chājat déedih yohni pínah caán Jesúsdih Dios át ñíoip taga. ²⁴ Jesús ā bohéat pínah jātih, Juanboó nihat judíowādh nin pah át niij naóh bohénap wut jī: ‘Ñi yéej chājatdih cádahñit, túut nūamát jūutna, ñi daabáát túutú’, āpī niijíp wut jī.* ²⁵ Juan bohé péa jūóhna, nin pah cáacwādh át niij naáwáp wut jī: ‘¿Yeéb weemdih ded pah ñi niij jenah joí? ¿Caán Dios ā wahní Cristo caá’, ñi niij jenah joí niít? Caán ā wahní nihcan caá. Weém oboh jumni caá. Obohjeéhtih, wā túttimah jūóhni chah wēpni ā jumbipna caá’, Juan át niijíp wut jī.*

²⁶ “Wā déewā Abraham jumenaá, yeéb judíowā nihcannit yuhna Diosdih wēinitbat, jwiít nihatdih yéejat peéh chājat déedih yohni pínah doonádh jwī joyóp be. Caán doonádh yebdhí naáwát túut caá wā chājav. ²⁷ Jerusalén tútchidih moón, ī maáta biícdih, chooát yeó jáap jummat pah, Dios naáwátdih naóh yapani ī daacátjidih ī en naáwáchah joiná yuhna, queét ī beh

joicáp jī. Pánih beh joicán, Jesucristo Dios ā wahní ā jummatdihbat ī jéihcap jī. Pánih jéihcan, Jesucristodih mawat túutnit, Dios naáwátdih naóh yapani ī daacátji biíc yoobó ī chājav jī. ²⁸ Jesús ā yéej chājav yuhna, Pilatodih ī mao yohat túutup jī.* ²⁹ Jon jātih ī daacátji biíc yoobó ī chājav péanachah, cruzboó ī péoh dodhñidih wūb deyanit, jeé íitboó āih bácahdih bita íit yohop wut yuh jī.* ³⁰ Obohjeéhtih, Dios caandih át jwūb boanap wut jī. ³¹ Páant ā booaat túttimah, āihwā Galileamant Jerusalén tútchina ājeéh péenitjidih dawá yeó jáapna át jíghop wut jī. Pánihna, caandih enniti jumna, ded pah Jesús ā chājavtidih wūb bita jwī déewādh naóhna caá ī chājav.*

³²⁻³³ “Pánihna, caán túini doonádh jwiítbat yebdhí naáwádh jwī jūwáp be. Jesucristodih boanit, Dios jwī nūowādh ā naáwátji jwiít ī jumenaádh biíc yoobó wūb ā yapap be. Páant tigaá Daviddi ā jwīh daacátji numpboó Salmo nin pah át niij daacáp tají: ‘Meém wā wūh caá. Wūb nihat cáacwā ī enechah, meemdih maáh wā waadána caá’, Dios ā niijná caá’, David át niij daacáp tají.* ³⁴ Caán ā wūbchah yuhna, āih bácah ā moópcat pínah niijná, Dios caandih át boanap tají. Á naáwátdih naóh yapani Isaías nin pah át niij daacáp tají: ‘Daviddih wā niijátji pah meemdih biíc yoobó wā túi chājbipna caá’, Cristodih Dios ā niijná beé’, át niij daacáp tají.* ³⁵ Biíh Salmoboó Daviddi nin pah át jwūb niij daacáp tají: ‘Wīh túini, wā oiniíh bácahdih wā moopát túutcan niít’, Cristodih Dios ā niijná beé’, át niij daacáp tají.* ³⁶ Pánihna, nindih ñi náhninaá: Daviddiboó Dios ā wutatdih túi jepahñit, āih cáacwādh ā túi chājav túttimah, át wūbup wut jī. Á wūbchah, ā nūowādh ī yohopjiboó caandihbat íit yohop wut jī. Páant ī yohat túttimah, āih bácah át moóppip taga. ³⁷ Obohjeéhtih, Dios ā boaniboó āih bácah át moópcap

* **13:20** Jue 2.16; 1S 3.20 * **13:21** 1S 8.5; 10.21 * **13:22** 1S 13.14; 16.12; Sal 89.20 * **13:24** Mr 1.4; Lc 3.3

* **13:25** Jn 1.20; Mt 3.11; Mr 1.7; Lc 3.16; Jn 1.27 * **13:28** Mt 27.22-23; Mr 15.13-14; Lc 23.21-23; Jn 19.15 * **13:29**

Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42 * **13:31** Hch 1.3 * **13:32-33** Sal 2.7 * **13:34** Is 55.3 * **13:35**

Sal 16.10

tajī. ³⁸ Páant ā moópcatdih jéihnit, nindih ñi táí jéihyeé: Caán Dios ā booani Jesús ā wun wáhatjīhjah ñi yéejatdih Dios ā yohna caá. ³⁹ Yeéb Moisés ā wutatjidih jepahíhnit, ñi yéejat yohatdih ñipī bidna yuh caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjah jepahnit, ñi yéejat yohatdih ñi jéih bid juibípna caá. ⁴⁰ Pánihna, Dios naáwátidih naóh yapanit nin ī niijátji pah yapcat túut niijná, ñi táí chāja chaáh.

⁴¹ ‘ “Eneé, wā wēpatdih wā júutachah, yeéb deoh naóhnitboó ñi en wáhi bejbipna caá. Wā wēp chājat pínahdih ī naáwáchah yuhna, táí jenah joicánnit, ñi wunbipna caá”, Dios ā niijná caá’, it niij daacáp tajī”, (*Hab 1.5*)

Pablo cáacwādih át niijíp wut jī.

⁴² Páant niij naóh péanit, Pablowā it bac bejep wut jī. Ī bac bejehah, cáacwā queétdih nin pah it niijíp wut jī: “Túttimah bóo chooát yeó jáapdih jwiítidih ma jwúub bohénaá”, it niijíp wut jī. ⁴³ Túttimah, maátaboó wáac junítidih ī bacanachah, dawá judíowā, dawá judíowā nihcannit yuhna Diosdih wēnitbut Pablowādih it ñun bác bejep wut jī. Pánih ñun bác bejnitdih Pablowā nin pah it niijíp wut jī: “Dios yeebdíh táí oinit, Jesucristodih ā wahatji doonádih bun táí jepahnit, caandíh ñi cádahca bojoó”, it niijíp wut jī.

⁴⁴ Túttimah bóo chooát yeó jáapdih caán tútchidih moón nihat beéd jéohnit pah Dios naáwátidih joíhna, it míc wáac juibínap wut jī. ⁴⁵ Obohjeéhtih, judíowā ī maáta dawá wáac juibínitdih ennit, búdí it íjip wut jī. Pánihna, Pablo ā bohénachah, queétdi boó caandíh jūihna, yehna it niijíp wut jī. ⁴⁶ Obohjeéhtih, Pablo Bernabéjīh úmcanjah, nin pah it niij wēp naáwáp wut jī:

—Jwiít judíowādihjah Dios naáwátidih ā jwíh naáwát túutap be. Obohjeéhtih, caandíh náahcan, Diosjeéh páantjah ñi jumíhcat jíib, jwiítboó judíowā nihcannitdih naáwádih jwí bejbipna caá. ⁴⁷ Dios naáwátidih naóh yapani Isaías ā daacátji pah jwiítidihbut páant niij wutna át chājjip taga:

‘ “Judíowā nihcannitdih wā táí ubat pínahdih ī beh joyát pínah niijná, meemdíh ī pebhna wā wahbipna caá. Pánihna, nihat baácđih moondíh ī yéejat peéh chājat déedih wā yohat pínahdih ñi naáwá”, Dios ā niijná caá’, át niij daacáp tajī, (*Is 42.6; 49.6*) Pablowā it niij naáwáp wut jī.

⁴⁸ Páant ī niijíchah joinít, judíowā nihcannit búdí it weñep wut jī. “Dios naáwát táina caá”, it niijíp wut jī. Pánihna, nihat Diosjeéh páantjah jumnit pínah, Jesucristodih it jepahap wut jī. ⁴⁹ Dios naáwátidih jáap jepahnitbut caán baácboó it naóh peét bejep wut jī. ⁵⁰ Obohjeéhtih, judíowā ī maáta bitadih Pablowādih it íjanap wut jī. Páant ī íjanachah, Diosdih jepahíhnitji maáta yaádh, neoná biícđih íjnit, Pablowāboodíh yeejép chājnit, íih baácmant it ñun yóh bacanap wut jī. ⁵¹ Pánihna, caán tútchidih moondíh Dios ā yohat pínahdih júutna, Pablowāboó íih zapatos becchídih it péoh mao yoh jéenanap wut jī. Péoh mao yoh jéena péanit, Antioquía tútchimant Iconio tútchina it bejep wut jī.* ⁵² Pánihna, Antioquía tútchidih moón Jesúsđih jáap jéihnitdih Túini Espírítu ā táí teo wáacachah, búdí it weñep wut jī.

14

Iconio tútchidih moondíh Pablo Bernabéjīh ī bohéat

¹ Pablowāboó Iconio tútchina juibínit, chooát yeó jáapdih judíowā ī míc wáacat muná caanjīh moónjeéh it waad béjep wut jī. Antioquía tútchidih moondíh ī bohéatji pahjah muntih túini doonádih caánboobút it táí naáwáp wut jī. Páant ī naáwáchah, dawá judíowā, judíowā nihcannitbut táí joinít, Jesucristodih it jepahap wut jī. ² Obohjeéhtih, joíhcannit judíowā Pablowādih yee naóhnit, judíowā nihcannitdih it joyát túutcap wut jī. ³ Páant ī chājachah yuhna, maatápđih Pablowā caánboó jumnit, úmcanjah Jesúsđih túini doonádih it wēp naáwáp wut jī. Pánihna, “Ī naáwát yoobópdih caá”, cáacwā ī niij jéihyat pínah niijná, jwiít cáacwā jwí jéih chājca naáhdih ī chāj júutat pínah wēpatdihbut Dios Pablowādih át wáhap wut jī. ⁴ Obohjeéhtih, biquína caán tútchidih

* 13:51 Mt 10.14; Mr 6.11; Lc 9.5; 10.11

moón joíhcannit judíowãjeéh ï péenachah, bitaboó Pablowãjeéh ït péenap wut jĩ. ⁵ Pánihna, judíowã nihcannit, judíowã, ï maáta biícđih, “Pablowãđih jee dáhnajĩh yohnit, jwĩ mao yoh jĩh”, ït niij jenah joyóp wut jĩ. ⁶⁻⁷ Obohjeéhtih, páant ï niij jenah joyát doonáđih joinít, Pablowã Iconio tátchimant ït jwei bác bejep wut jĩ. Pánih jwei béjna, Licaonia baácđih Listra tátchi, Derbe tátchi, caán tátchina pebh jamnitđihbut ït naóh jibip wut jĩ.

Listra tátchidih moón Pablodih jee dáhnajĩh ïyohat

⁸ Listra tátchina juibínit, Jesúh táini doonáđih ït bohénap wut jĩ. Caanjĩh jéih yáac chãi bejcani Pablowãđih át joí chũđup wut jĩ. Caán jwĩh cãac jamnajeh, ãih jítchana yéejni át jumup wut jĩ. ⁹ Pánihna, ã túi joyóchah jéihnit, “Caán ã boovat pínahđih ã túi jenah joiná caá”, Pablo át niij jéihyep wut jĩ. ¹⁰ Pánih jéihnit, caandih ennit, nin pah át wêp niijíp wut jĩ:

—Yoobóđih ma ñah ñahúá, át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ñaáp ñah ñahnit, át yáac chãi bej jwĩhip wut jĩ. ¹¹ Caandih ã boanachah ennit, cãacwã búdí ït en wáhi bejep wut jĩ. En wáhi bejnit, ïih wéheatjĩh nin pah ït niij wêi ñaacáp wut jĩ:

—Jwiít jwĩpĩ úbh wéinit dioswã cãac wééhñit, ït dei jũúwup taga, ït niijíp wut jĩ. Páant ï niij wêi ñaacáchah yuhna, Pablowã ït beh joicáp wut jĩ.

¹² Páant niij jenah joinít, Bernabédih ïih dios Zeuĩh wut ït búudhdup wut jĩ. Pablobodih ïih biĩh dios Hermeĩh wut ït búudhdup wut jĩ. Zeusboó Griego cãacwãih dioswã ï maáh, Hermesboó ïih dioswãih naóh yapani wut jĩ. Pánihna, Pablobó naóhni ã jumuchah, naóh yapani Hermeĩh wut ït búudhdup wut jĩ. ¹³ Zeusđih úbhñit, ï wêi wúhat múá tátchi jwéejđih át jumup wut jĩ. Pánihna, caán múudih en daoní Bernabédih “Zeus caá”, niij jenah joinít, Pablowãđih jwááat túut niijná, momo jiwiwãdih cháajĩh ï búudhni júđunadibut tátchi jęcna át ub jũúwup wut jĩ. Caánboó cãacwã biícđih wéinit, momo jiwiwãdih Pablowãđih átiñ mao wáhihip wut yuh

jĩ. ¹⁴ Obohjeéhtih, Pablowã ï chãjatđih en wáhinít, cãacwã poomp cãtĩh ñáo waadnit, nin pah ït wêp niij ñaacáp wut jĩ:

¹⁵—Páant ñi chãjatđih ñi cádaħaá. Jwiítbut yeeb pánihnit cãacwãjeh man tigaá. Jwiítđih wéinit, ñi mao wúhca bojoó. Jwiít yeebđih Jesúh táini doonáđih naáwáđih jwĩ jũúwup be. Dios yoobát báadhni, wêpni caá. Yeeb ñipĩ wéini panihni nihcan caá. Pánihna, nin wêpcanni, báadhcanđih ñi wêi cádaħaá. Túut nũmñit, báadhni Dios yoobáđih ñi jepahaá. Caán jeáđih chãj, baácđihbut chãj, mujnadibut chãj, nihátđih át chãjap wut jĩ. ¹⁶ Jon jãtiñ Dios nihát cãacwãđih dedé ï náahat pahjeh ï chãjachah, át enah boj jwuhup wut jĩ. ¹⁷ Pánih enah bojna yuhna, ded pah ã jumátđih át túi júutap taga. Yeebđihbut ã oyátđih júutna, mahđih buugát túut, jeémát pínahđihbut apĩ quehat túutna caá. Jeémátđih wúhna, yeebđih apĩ weñat túutna caá, Pablo queéđih át niijíp wut jĩ.

¹⁸ Páant ã niijíchah, momo jiwiwãdih cãacwã wêi mao wáhiñnit, ït tahca bejep wut jĩ.

¹⁹ Cãacwã páantjeh ï weñechah, Antioquia tátchidih moón, Iconio tátchidih moón judíowã biícđih juibínit, Pablowãđih ñuán yee naóh péenit, “Jwiítboodihjeh ñi joyoó”, cãacwãđih ït niijíp wut jĩ. Páant ï niijíchah joinít, caán tátchidih moón Pablodih mawat túut niijná, jee dáhnajĩh ït yohop wut jĩ. “Jáantjeh ã wunah bejep be”, niij jenah joinít, tátchi jwéejboó caandih ït wái bac bejep wut jĩ.* ²⁰ Páant ï ub bac bej yohochah ennit, Jesúhwã Pablo pebh ït míic wáac juibí ñuhup wut jĩ. Páant ï míic wáac juibí ñuhuchah, Pablo boonit, jwáub ñah ñahnit, tátchiboó át jwáub waad béjep wut jĩ. Pánihna, cheibit Pablo Bernabéjĩh Listra tátchimant bac bejnit, Derbe tátchina ït bejep wut jĩ.

Pablowã ï jwĩh bohéniji tátchinadih moondih ï jwáub bohéat

²¹⁻²² Derbe tátchina juibínit, caán tátchidih moondihbut Jesúh táini doonáđih Pablowã ït naáwáp wut jĩ. Páant ï naáwáchah, dawá caandih joinít, túut

* 14:19 2Co 11.24-25; 12.2-5; 2Ti 3.11

n̄m̄nít, Jesucristodih ìt táí jepahap wut jĩ. Pánihna, Derbe tátchidih moondíh bohé péanit, Lистра tátchina jwúb j̄inít, Jesúsdih jáap jepahnitdih jwúb bohéna, queétdih ìt weñanap wut jĩ. Túttimah, Iconio tátchidihbat, Antioquía tátchidihbat jwúb j̄inít, Jesúsdih jáap jepahnitdih biíc yoobó ìt teo wáacap wut jĩ. Caán tátchinadih jamnit, Jesúsdih jáap jepahnitdih bohéna, nin pah ìt niíj naáwáp wut jĩ: “Yeéb yeejép yapna yuhna, Jesúsdih ñi cádahca bojóó. Nin baáchoó jw̄i jam jwuhchah, jwiít nihatdih yeejép yapat páantjeh ã jamnipna caá. Páant jwiítadih ã yapachah yuhna, Jesúsdih cádahcan, Dios ã jam̄pboó jw̄i jéih waadbírna caá”, ìt niijíp wut jĩ. ²³ Caán tátchina jamat pah Jesúsdih jáap jéihnitdih ennit, queétdih waóhñit pínahdih Pablowã ìt ñío jwejep wut jĩ. Pánih ñíonit, jeémp jwuhcanjeh úbhna, “Nit meemdíh jepahnitdih waóhñit pínahdih ma táí teo wáacá”, Diosdih ìt niíj úbáp wut jĩ.

Pablowã Siria baácdih bóo Antioquía tátchina ì jwúb j̄uyát

²⁴ Pisidia baácdih bóo Antioquía tátchidih moondíh bohé péanit, caán baácmant j̄óhñit, Panfilia baácna ìt jwúb dei j̄úwáp wut jĩ. Pánih jwúb dei j̄óhna, jw̄ih bejna, bohécanjeh ì yapniji Perge tátchidih ch̄onít, caanj̄ih moondíh Jesúh túini doonádih ìt bohénap wut jĩ. ²⁵ Pánih bohé péanit, Atalia w̄t jamni j̄elitdih ìt dei j̄uyáp wut jĩ. ²⁶ Pánih dei j̄inít, johlitj̄ih bejni j̄áj chóodih waadnít, Siria baácdih bóo Antioquía tátchina ìt jwúb ch̄uh j̄úwáp wut jĩ. Dios ã jw̄ih naáwát túatna, queétdih teo j̄aha úbhñit ì wahnit tátchinajeh m̄ntih, Dios ã wutatjidih ch̄aj péanit, ìt jwúb j̄uyáp wut jĩ. ²⁷ Pánih jwúb j̄inít, Jesúhwãdih míc wáacat túatnit, ded pah ì yapatjidih ìt naáwáp wut jĩ: “Dios jwiítadih bádí ã teo wáacap be. Páant ã teo wáacachah, ã wēpatj̄ih c̄acwãdih boonit, ãih túini doonádihbat jw̄i naáwáchah, dawá joinít, ì jepahap be. Pánihna, judíowã nihcannitbat joinít, dawá ì táí túat n̄m̄áp be”, Pablowã queétdih wahnitdih ìt niijíp wut jĩ. ²⁸ Pánihna, caánboó Jesúhwã biíc dih maatápdih ìt jam̄p wut jĩ.

15

Jerusalén tátchidih Jesúhwã ì maáta ì míc wáacat

¹ Biquína judíowã Judea baácmant bejnit, Antioquía tátchina ìt j̄ibínap wut jĩ. Pánih j̄ibínit, judíowã nihcannit Jesúhwãdih nin pah ìt niíj naáwáp wut jĩ: “Moisés jw̄i n̄owãdih ñih quehli nah yapat chóodih ì bóodat pínahdih ãt wutap wut jĩ. Páant ñi bóodcah, Diosboó yeebdíh ã táí úbcan niít”, ìt niijíp wut jĩ.* ² Páant niijnít, queét Judea baácdih moón Pablowãdih ìt míc j̄ihñ̄ap wut jĩ. Páant ì míc j̄ihñ̄achah, Jesúhwãboó Pablo, Bernabé, biquína caanj̄ih moón biíc dih Jerusalén tátchina ìt wah bojop wut jĩ. Jesús ã naáwát túatnit, Jesúhwãdih waóhñitdihbat Judea baácmant j̄ibínit ì naáwãdih ì úbh joyát pínah niijná, queétdih ìt wahap wut jĩ.

³ Páant ì wahnitji Fenicia baácna j̄uí, yap j̄óh, Samaria baácna ìt j̄uyáp wut jĩ. Pánihna, caán baácnadih moón Jesúhwãj̄ih míc wáacnit, judíowã nihcannit Jesúsdih ì jepahatjidih ìt naáwáp wut jĩ. Páant ì naáwáchah joinít, queét bádí ìt weñep wut jĩ.

⁴ Queét Jerusalén tátchina ì j̄uyáchah, caanj̄ih moón Jesúhwã, queétdih waóhñit, Jesús ã naáwát túatnit biíc dih, queétdih ìt táí wēi jwãáap wut jĩ. Pánihna, Pablowã Dios ã wēpatj̄ih ded pah ì ch̄ajatjidih queétdih ìt naáwáp wut jĩ. Judíowã nihcannitbat Jesúsdih ì jepahatjidih ìt naáwáp wut jĩ. ⁵ Obohjeéhtih, páant ì niijíchah joinít, biquína Jesúsdih jepahnit fariseowã ñah ñahñit, nin pah ìt niijíp wut jĩ:

—Queét judíowã nihcannitdih ñih quehli nah yapat chóodih bóodat caá náahap. ‘Moisés ã wutatji pah ñi ch̄ajaá’, queétdih ñi niíj wutú, ìt niijíp wut jĩ.

⁶ Páant ì niijátadih míc wéheat túat niijná, ãih doonádih Jesús ã naáwát túatnit, Jesúhwãdih waóhñit biíc dih ìt míc wáacap wut jĩ. ⁷ Páant maatápdih ì míc wéhenachah, joinít, Pedroboó ñah ñahñit, nin pah queétdih ãt niíj naáwáp wut jĩ:

—Wã déewáá, jon ñijeéh wã jam̄chah, judíowã nihcannitdih Jesúh túini doonádih

* 15:1 Lv 12.3 * 15:7 Hch 10.1-43

wã naáwáchah joinít, ì jepahat pínah ni-ijná, weemdíh ñíonit, Dios ã wahap jĩ.*
 8 Cãacwã ded pah ì jenah joyátdih jéihni jumna, queét judíowã nihcannit jwĩ naóhni doonádih ì jepahatdih ãt jéihji tagaá. Pánih jéihna, áihwã ã chãjatjidih jwiítdih júutna, Túini Espíritudih jwiítdih ã wáhatji pahjeh muntih, queétdihbut ã wáhap jĩ.*
 9 Pánih wáhna, jwiítdih queétdihbut biíc yoobó ã chãjap jĩ. Queétdihbut caandíh ì jepahachah, ì yéejatdih ãt yohji taga.
 10 Jwiít judíowã Moisés ã wátatjidih biíc yoobó jwĩ tái jepahcan caá. Jwĩ ñowájibut biíc yoobó ìt jepahcap wut jĩ. Páant jwĩ tái jepahcah yáhna, çdépanihna queét judíowã nihcannit Jesúsdih jepahnitdih yeéb biíc yoobó ñi wátih? Pánih wátnit, Dios queétdih ã chãjatjidih ‘Yoobópdih nihcan caá’, niijná caá ñi chãjap.
 11 Obohjeéhtih, jwiít nin pah jwĩ niij jenah joiná caá: ‘Jwiítdih jígah en oinit, Dios jwĩ yéejat jíib ã peéh chãjat déeji jwĩ Maáh Jesús ã tái wábat pah muntih, bæ jwáh judíowã nihcannitdihbut biíc yoobó ã tái wábat caá’, jwĩ niij jenah joiná caá, Pedro ãt niijíp wut jĩ.

12 Páant ã niijíchah joinít, Pablowã jwáh judíowã nihcannitjeéh jumna, Dios ã wépatjĩh ded pah ì chãjatjidih ì naáwáchah, nihat laihsanjeh ìt joi yai ñúh bejep wut jĩ.
 13 Páant ì naóh péanachah, Santiago jwáh nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Wã déewãá, weemdíh ñi joi jwáhúú. Yeebdíh bainí wã naáwáhna caá.
 14 Dios judíowã nihcannitdih tái wéi ennit, áihwã pínahdih ã ñíwatjidih Simón Pedroboó jwiítdih ã naóh péanap be.
 15 Dios naáwátdih naóh yapani, ã daacátji pahjeh tih judíowã nihcannitdih páant ãt yapap taga. Nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

16 ‘Davidji maáh jum láa, nihat áihwãbut ì wápn beedép jĩ. Pánih beednit ì jumachah yáhna, túttimah bóo láa, jwáhúú dei júóhñit, áihwã panihnitdih wã jwáhúú chãjbipna caá.

17 Páant wã chãjachah, nihat cãacwã bita judíowã nihcannitbut weém ì Maáhdih ì náahbipna caá. ‘Wíihwã

ñi jumúú’, wã niij bidnit weemdíh ì jepahbipna caá”,

18 jwĩ Maáh ã niijná caá’, ãt niij daacáp tajĩ. (Am 9.11-12)

19 “Páant ã niij daacátjidih náhninit, weém, Santiago nin pah wã niij jenah joiná caá: Judíowã nihcannit, Dios naáwátdih jáap jepahnitdih wái náah jumni jwĩ chãjat túutca boj jíih.
 20 Obohjeéhtih, queétdih nin pahjeh jwĩ niij daác wah jíih: ‘Ì pãpnidih wéi wáhniji jeémátdih ñi jeémþca bojoó. Ñi áa nihcannitjĩh ñi yéej chãjca bojoó. Jõp teo maonitji ñáñúpwãdih ñi jeémþca bojoó. Meépdih ñi babhca bojoó’, jwĩ niij daác wah jíih.*
 21 Jon játih, bæbut jwiít judíowã jwĩ míic wáacat múná, jwĩ chooát yeó jáap jummat pah, Moisés ã wátatjidih ípĩ bohéna caá. Nihat tútchidih moón caandíh jwĩ jéihna caá. Pánihna, weém wã niiját pahjeh tih Jesúsdih jéihnit judíowã nihcannitdih, niij daác wahat dée caá, bita jwĩ déewã jwiítdih ì íjcat pínah niijná”, Santiago ãt niijíp wut jĩ.

Judíowã nihcannitdih ì daác wahat

22 Páant ã niijíchah joinít, Jesús ã naáwát túutnit, Jesúihwãdih waóhñit, nihat Jesúihwã biícðih, Antioquía tútchidih moondíh ì daácni núodih Pablowãjeéh wá bejnit pínah, Judas, Silasdihsat ìt ñíwip wut jĩ. Judas áih biíh wát Barsabás wut jĩ. Queét Jesúsdih tái jepahnit ì jumachah, bita Jesúihwã queétdih ìt tái wéi enep wut jĩ.
 23 Pánih queétdih ñíó péanit, nin pah ìt niij daacáp wut jĩ:

“Yeéb nihat judíowã nihcannit Jesúihwã Antioquía tútchidih moón, Siria baácðih moón, Cilicia baácðih moondíhbut jwiít Jesús ã naáwát túutnit, áihwãdih waóhñit, nihat áihwãbut, yeebdíh jwĩ túyat túutna caá.
 24 Biquína jwíjeéh jumnit yeeb pébhna jaiðinit, yeebdíh dawá wátatdih ìt jepahat túutap wut jĩ. Pánih wátnit, yeebdíh ìt tac bægánap wut jĩ. Obohjeéhtih, jwiítboó queétdih jwĩ wahcah yáhna, queétjeh bejnit, yeebdíh páant ìt wátap taga.
 25 Pánihna, jwiít nihat biíc yoobó ñi pebhna wáhni pínahdih jwĩ ñíwip be. Páant

* 15:8 Hch 2.4; 10.44 * 15:20 Gn 9.4; Ex 34.15-17; Lv 17.10-16; 18.6-23

Ƶwĩ ñíonitdih Ƶwĩ oini Pablo Bernabéjeéh Ƶwĩ wahbipna caá. ²⁶ Pablowā Ƶwĩ Maáh Jesucristoíh táini doonádih úmcanjeh í bohénachah, dawá láa bita queétdih ít puñup wut Ƶĩ. ‘Í mao yohíhichah yuhna, Jesúh táini doonádih Ƶwĩ naóh cádahcan níit’, ípĩ niijná caá. ²⁷ Pánihna, Ƶwĩ daácni núodih yeebdíh í naáwát pínah niijná, Judas, Silasjĩh Pablowājeéh ñi pebhna Ƶwĩ wahna caá. ²⁸ Táini Espíritu Ƶwiútdih ā teo wáacachah, ā jéihyatjĩh nin pah Ƶwĩ jenah joiná caá: Wái náah Ƶamni wutatdih wutcan, nin pahjeh Ƶwĩ niij wutbipna caá: ²⁹ ‘Nin Ƶwĩh dios caá’, niij jenah joí pāpnidih wēinit, í cádah cáagniji jeémátdih ñi jeémpca bojoó. Meépdih ñi babhca bojoó. Jōp teo maoni nuñupwādidibut ñi jeémpca bojoó. Ñi áa nihcannitjĩh ñi yéej chājca bojoó. Nin Ƶwĩ wutatdih jepahna, ñi tái Ƶambipna caá. Páant bóojeh tigaá yeebdíh Ƶwĩ wutup”, ít niij daacáp wut Ƶĩ.

³⁰ Caán núodih daác péanit, Antioquía tátchina bejnitdih í wāhat táttimah, queétoó bejna, Antioquía tátchina ít Ƶuibínap wut Ƶĩ. Caanná Ƶuibínit, Jesúhwādidih míc wáacat táutnit, Jerusaléndih moón í daác wahni núodih ít wūhup wut Ƶĩ. ³¹ Páant í wāhni núodih míc en naóhna, táinijeh í wutuchah joinít, búdí ít weñep wut Ƶĩ. ³² Judas Silasjĩh Dios naáwátdih naóh yapanit Ƶamna, Jesúhwādidih Dios naáwátdih ít tái bohénap wut Ƶĩ. Páant í bohénachah joinít, Jesúhwāboó búdí wēinit, Jesúsdi hah ít tái jenah joyóp wut Ƶĩ. ³³ Judas Silasjĩh caanná maatápdih Ƶamnitji caanjĩh moondíh í cádah Ƶwúub Ƶúúwáchah, “Ñi tái bejeé”, Antioquía tátchidih moón queétdih ít niijíp wut Ƶĩ. Páant niijnít, Judaswādidih wahnitji Jerusalén tátchidih moondíh ít táyat táutup wut Ƶĩ. Páant í niiját táttimah, Judasjeh át Ƶwúub Ƶúúwúp wut Ƶĩ. ³⁴ Obohjeéhtih, Silasboó bíh Ƶwúub jenah joinít, Antioquía tátchidih át chāwáp wut Ƶĩ. ³⁵ Pablo Bernabébut caán tátchidih ít chāwáp wut Ƶĩ. Pánihna, queét, dawá bita bíicdih Jesúh táini doonádih ít bohénap wut Ƶĩ.

Chéneji Pablo táini doonádih naóh jibidih ā bejat

³⁶ Táttimah, Antioquía tátchidih maatápdih Ƶamniiji Pablo Bernabédih nin pah át niijíp wut Ƶĩ:

—Chóbe, nihah tátchinadih moón Ƶwĩ Ƶwíh naóhnitjidih Ƶwĩ táoh en jibjĩh, páant muntih, át niijíp wut Ƶĩ.

³⁷ Páant ā niijíchah joinít, Bernabéboó Juan Marcosdih íjeéh áti h ub bejíhip wut yuh Ƶĩ. ³⁸ Caánboó í Ƶwíh jibichah, íjeéh Panfilia baácna Ƶuibíniji yuhna, bíic yoobó nihcan, át Ƶwúubah Ƶúúwúp wut Ƶĩ. Caán bíic yoobó ā nihcatdih enniiji, Pablo caandíh chéneji át ub bejíhcap wut Ƶĩ.* ³⁹ Páant ā ub bejíhca h enna, Bernabé Pabljĩh queétdih tabit míc niijnít, ít míc cádahap wut Ƶĩ. Pánihna, Bernabéboó Chipre wut Ƶamni quewana Juan Marcosdih át numah cháh bejep wut Ƶĩ. ⁴⁰ Pabloboó Silasdi h ā chéen pínahdih ñíonit, át numah bejep wut Ƶĩ. Pánihna, í bohénadih bejat pínah jātih, “Paá, queétdih en daonít, ma tái teo wáacá”, Jesúhwā ít niij úubáp wut Ƶĩ. Páant í úubát táttimah, Pablo Silasjĩh ít bejep wut Ƶĩ. ⁴¹ Pánih bejnit, Siria baácna Cilicia baácna but Ƶuibínit, caanjĩh moón Jesúhwādidih Ƶwúub bohéna, queétdih ít tái teo wáacap wut Ƶĩ.

16

Timoteo Pablowājeéh ā bejat

¹ Cilicia baácmant Derbe tátchina Ƶuibí, yap bej, Listra tátchina Pablowā ít Ƶuibínap wut Ƶĩ. Caanná Ƶuibínit, Timoteo wut Ƶamnidih ít Ƶwāáap wut Ƶĩ. Ā íin judío wili, ā íip Griego cáac wut Ƶĩ. Timoteo, ā íin bíicdih Jesúsdi h jepahnit wut Ƶĩ. ² Listra tátchidih moón, Iconio tátchidih moonbát Jesúhwā “Timoteo tái chājni caá”, ípĩ niijíp wut Ƶĩ. ³ Páant í niijíchah joinít, Pablo Timoteodih át numah bejíhip wut Ƶĩ. Obohjeéhtih, caán baácdih moón judíowāboó “Timoteo íip Griego cáac caá”, í niijíchah joinít, judíowā í íjcat pínah niijná, Pablo Timoteodih quehli nah yapat chóodih át bóodat táutup wut Ƶĩ. ⁴ Pánihna, Pablo Silasjĩh Timoteodih numah jibna, ded í Ƶuibíni tátchidih moondíh Jerusalén tátchidih moón Jesús

* 15:38 Hch 13.13

ã naáwát túatnit, Jesúíhwãdih waóhñitbut ï daác wahni núojidih ït en naáwáp wut jĩ, caandih ï jepahat pínah niijná. ⁵ Páant ï naáwáchah, Jesúíhwã caandih chah ït túi jenah joyóp wut jĩ. Pánihna, queét yeó jáap jumat pah chah ït dao béjep wut jĩ.

Pablo Macedonia baácdih bóodih ã oo jumat

⁶ Túini Espíritu Asia baácboó queétdih Dios naáwátđih bohénadih át bejat túatcap wut jĩ. Páant ã wahcah, queét Frigia baácdih, Galacia baácdih moondihjeh ït bohé jibip wut jĩ. ⁷ Pánih jib bejna, Misia baácna juibínit, Bitinia baácna ït bejíhip wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, Túini Espíritu queétdih caánboó át bejat túatcap wut jĩ. ⁸ Páant caanná ã wahcah, Misia baácdih yap bej, Troas jélitna ït dei juibínap wut jĩ. ⁹ Caanná dei juibínit, ãona, Pablo nin pah át oo jámup wut jĩ: Macedonia baácdih bóo ã pebh ñuhachah, át enep wut jĩ. “Jwiít Macedonia baácdih moondih ma teo wáac jũwú”, Pablodih át niij bidip wut jĩ. ¹⁰ Pánih oo jámniji jáanit, jwíih bií déedih ámoh péa, Macedonia baácna jwí bejep jĩ. “Dios caán baácna áih túini doonádih jwiítđih naáwát túatna caá ã chãjap”, jwí niij jéihyep jĩ. Weém Lucasbut ïjeéh wã bejep jĩ.

Pablowã Silas biúcdih Filipos tátchiboó ï jumat

¹¹ Troas tátchimant Macedonia baácna bejat túat niijná, jélitna dei juibínit, johlitjĩh bejni búdí jááj chóodih waadnit, Samotracia wut jumni quewadih jwí chúuh juibínap jĩ. Biíh yeó jáap Neápolis tátchina jwí chúuh juibínap jĩ. ¹² Pánih juibí, caán tátchidih yap bejnit, Filipos tátchina jwí juibínap jĩ. Caán tátchi Roma tátchidih moón ï jui jumni tátchi, Macedonia baácboó jwíih jumni tátchi tajĩ. Oboh jumni tátchi át nihcap tajĩ. Caanná maatápdih jwí jumup jĩ. ¹³ Judíowãh chooát yeó jáapđih caán tátchimant bac bejnit, muj jwéejna jwí juibínap jĩ. Caanjĩh Diosdih úbát túat niijná, judíowã ïpĩ míic wáacap tajĩ. Caanjĩh juibí chúudnit, wáac jwinít yaáhdih Jesúíh túini doonádih jwí naáwáp jĩ. ¹⁴ Biíc wili jwiítđih joinih, Tiatira tátchidih bóli Lidia wut jumnih mi jumup jĩ. Caánt búdí jib

jumni yéguhdih jib chãjnih, judío wili nihcan yuhna, Diosdih túi wéinih mi jumup yuh jĩ. Obohjeéhtih Jesúíh doonádih mit joi jwúhcap tajĩ. Pánihna, Pablo Jesúíh doonádih ã naáwáchah, túi jepahíhatdih Dios caántđih át wuhup tajĩ. ¹⁵ Páant mi jepahachah, caántđih miíh muúđih moón biúcdih Pablowã ï daabánap jĩ. Daabá péanachah, nin pah jwiítđih mi niijíp jĩ:

—“Caántboó Jesúsđih túi jepahnih caá’, niij jenah joiná, wãjeéh jũóhñit, wíih muúboó ñi chão jwúhúú, jwiítđih mi niijíp jĩ.

Páant mi niijíchah joinít, miíh muúná jwí chãwáp jĩ.

Pablowãdih nemat muúboó ï nemat

¹⁶ Biíh yeó jáapđih Diosdih úbát pebh-boojéh muntih jwí jwúub bejehchah, nemép jumnih jwiítđih mi jwááap jĩ. Caánt teo wuhnih jumna, “Meemdih nin pah ã yap-bipna caá”, cãacwãdih niij naóhna, mi maátadih búdí mit jib teo wuhup tajĩ. ¹⁷ Pánihna, jwiít Pablo biúcdih jwí bejehchah, nin pah mi niij ñaac ñuún péenap jĩ:

—Nit Dios chah wépnidih teo wuhñit caá. Jwiít iiguípna jwí bejat déedih ded pah Dios jwiítđih ã túi úbat pínahdih ï naóhna caá, mi niij ñaac péenap jĩ.

¹⁸ Maatápdih caandih páant mi niij tac buugá péena, Pablodih ã túi naáwát dée mi bojcap jĩ. Páant mi niij ñaacáchah joí chunít, Pablo tac púud ennit, nemépdih nin pah ã niij jãihñup jĩ:

—Jesucristo ã wépatjĩh meemdih wã wutna caá. Caántđih cádahñit, ma bac bejeé, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, nemép át bac bejep tajĩ.

¹⁹ Páant ã bacat táttimah, caánt mi jib teo wuhat ã buudúchah ennit, mi maátaboó búdí iijnit, Pablo, Silasđihbut ï tewep jĩ. Teonit, caán tátchi tac yoóbó juhna ï úb bejep jĩ. ²⁰ Pánih úb juibínit, peéh chãjat túatnit pebhna jwejnit, nin pah ï niij naóh yacap jĩ:

—Nit judíowã jwíih tátchidih moondih tac buugánadih ït jũwúp taga. ²¹ Queét jwí nuowã ï wutatđih cádahat túatnit, biíh wutatđih naóhna caá ï chãjap. Jwiít Roma tátchidih moón maáhdih jepahnit jumna,

nit ï naáwátboodíh jwĩ jéih jepahcan caá, ï niijíp jĩ.

²² Páant ï niijíchah joinít, dawá Pablowādh ï ijip jĩ. Pánihna, peéh chājat tútnitboó Pablowādh yégueh chóodih yeo wáyat tútnit, máa nahnajíh queédih ï puñat tútup jĩ. ²³ Páant queédih ï pui péanachah, nemat muúboó ï nemat tútup jĩ. ï nemat túttimah, nemat muúboó en daonídih ï táu en dawát tútup jĩ. ²⁴ Páant ï wutuchah, caán muúdh en daoníboó péeni tólihna queédih át nemep wut jĩ. Pánih nemnit, máa naanájíh íih wúunadh át nah chéwep wut jĩ.

²⁵ Chei tac yoób Pablo Silasjĩh Diosdh úbhñit, ït wēi ewep wut jĩ. Páant ï wēi ewechah, bita nemat muúboó jumnitbut ït joyóp wut jĩ. ²⁶ Páant ï wēi ewechahjeh, caán muú tubit méménachah, nihát jēcna át waát beed béjep wut jĩ. Nemat muúboó jumnitdh ï chéwatji tōpnabut át jwāat beed béjep wut jĩ. ²⁷ Páant ā yapachah ennit, queédih wapniboó “Nin nemat muúboó jumnit inát jweiná caá. ï jweyéchah, wā maáta weemdíh ï peéh maobipna caá”, át niij jenah joyóp wut jĩ. Páant niij jenah joinít, áih íibat naadh jwāat wáinit, át míc jwāaguíhip wut yuh jĩ. ²⁸ Obohjeéhtih, ā míc jwāaguíhichah ennit, Pablobó caandíh nin pah át niij ñaac ejep wut jĩ:

—Meemjéh ma míc jwāagca bojoó. Jwiít nihát jwĩ jumna caá, át niijíp wut jĩ.

²⁹ Páant ā niijíchah joinít, queédih wapniboó “Jíi jūúwá, jíi jūúwá”, át niij ejep wut jĩ. Queét pebhna ñáo ñah bej, méménit, Pablo Silas íih jícha pebh át páah yoh ñajap wut jĩ. ³⁰ Pánihna, queédih ab bac bejnit, nin pah át niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Jesúh jumíhna, ded pah tigaá wā chājbi? queédih át niijíp wut jĩ.

³¹ —Jwĩ Maáh Jesúsdh táu jenah joinít, ma jepahaá. Ma déewābut caandíh ï jepaha naáh. Páant ñi jepahachah, yeéb iiguípna bejnit déejidih Diosboó ā táu úbbipna caá, Pablowā caandíh ït niijíp wut jĩ.

³²⁻³³ Chei tac yoobjéh Pablowā Jesúh táini doonádih ï naóh péanachah, queédih wapni áih muúná át numah bejep wut jĩ. Caanná numah juibínit, ï puñatji yahwítnadh át chocop wut jĩ. Á choc péaat

túttimah, Jesúsdh caán ā déewā biícđih ï jepahachah, queédih Pablowā ït daabánap wut jĩ. ³⁴ ï daabáat túttimah, queédih wapniji Pablowādh jeémát át wūhup wut jĩ. Pánihna, caán ā déewā biícđih Jesúsdh jepahnit, búdí ït weñep wut jĩ.

³⁵ Baabáchah, tútchidih moón maátaboó Pablowādh ï watat pínah niijná, soldadowādh nemat muúná ït wahap wut jĩ. ³⁶ Páant ï bacaat tútatdh joinít, Pablowādh wapniji queédih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Maáta yeebdíh ït bacaat tútup wut be. Pánihna, úmcanjeh, ñi bac bejeé, át niijíp wut jĩ.

³⁷ Páant ā bacaíhatdh joinít, Pablobó soldadowādh nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Jwiít jwĩ yéj chājcan be. Jwiítđih naóh yacnit ï niiját pah biíh niij naóhni ā wihcah yuhna, ñi peéh chājachah, yoobópdih nihcan be. Obohjeéhtih, jwiít Roma baácđih moón jwĩ jumuchah yuhna, jwiítđih queét maátaboó cāacwā ï enepdh ï puñat tútup be. Pui péanit, nemat muúboó ï nemep be. Pánihna, jwiítđih ï yéj chājatjidih tícnit, ¿bu cāacwā ï encah niít, ï bacaíhip? Queét maátajeh tih jwiítđih bacanadh ï jūúwá naáh, át niijíp wut jĩ.

³⁸ Páant ā niijíchah joinít, soldadowāboó maátadh naáwádih ït bejep wut jĩ. Pablo Silasjĩh Roma baácđih moón ï jumadh jéihna, maátaboó queédih ï puñatji peéh chājat pínadh ït úmup wut jĩ. ³⁹ Pánihna, queét Pablowā pebh juibínit, nin pah ït niijíp wut jĩ: “Yeebdíh jwĩ yéj chājap be. Chéneji páant jwĩ jwúub chājcan niít”, ït niijíp wut jĩ. Páant niij péa, queédih numah bac bejnit, maáta íih tútchimant ït bejat tútup wut jĩ. ⁴⁰ Páant ï niijíchah joinít, Pablo Silasjĩh nemat muúmant bac bejnit, Lidiaíh muúná ït bejep tají. Caanná juibínit, Jesúh wā biícđih ï míc wáacap jĩ. Pánih míc wáacnit, “Jesúsdh péena, ñi cádahca bojoó”, queédih ï niij wēp naáwáp jĩ. Páant niij péanit, Pablo Silasjĩh Filipos tútchimant ï bejep jĩ.

17

Tesalónica tútchidih moón Jesúh wādh ï ijat

¹ Pánih Filipos tátchimant bejnit, Anfípolis tátchidih yap bej, Apolonia tátchidihbut yap bej, Tesalónica tátchina queét it jaibínap wut jĩ. Caanjĩh judíowã ĩ míic wáacat m̃uú át jum̃ap wut jĩ. ² Pánihna, judíowãih chooát yeó jáap jum̃at pah ĩpĩ bejat dée pah Pablowã judíowã ĩ míic wáacat m̃uuná ĩt bejep wut jĩ. Caanná jaibínit, tres semanas chooát yeó jáap jum̃at pah Dios naáwátidih caanjĩh moondih Pablo át bohénap wut jĩ. ³ Pánih bohéna, nin pah apĩ níj naáwáp wut jĩ:

—Jwiít judíowã, jwĩ páini, Dios ã wahni Cristo yeejép ã yapat pínah, ã w̃nat pínah, ã jw̃ub boo pud̃ j̃uúwát pínahdihbut jon jãtih moón Dios naáwátidih naóh yapanit ĩt daacáp tajĩ. Wã naóhni Jesúsboó Dios ã wahni Cristo ã jum̃na caá. Caán caá jwĩ páini, át níijíp wut jĩ.

⁴ Páant ã níijíchah joinít, biquína caanjĩh moón judíowã, dawá Griegowã Diosdih-jeh w̃enit, caán tátchidih moón maáta yaádhbut caandih joinít, “Yoobópdihi tigaá”, ĩt níijíp wut jĩ. Páant níijnít, Pablowãdih ĩt péenap wut jĩ. ⁵ Obohjeéhtih, judíowã maátaboó ĩjeéh péenachah ennit, búdí ĩt íjip wut jĩ. Pánih íjina, dawá yeejépwãdih bid bojnit, nin pah ĩt níiját tútup wut jĩ: “ ‘Nit yeejép chãjna caá ĩ chãjap’, ñi níj ñaacá”, queétdih ĩt níj jac wutap wut jĩ. Páant ĩ níj ñaacáchah joinít, caán tátchidih moonbát Pablowãdih ĩt íjip wut jĩ. Pánihna, judíowã ĩ maáta Jasón w̃t jum̃niih m̃uuná jaibínit, cãacwãdih w̃híhna, Pablowãdih ĩt bidip wut jĩ. ⁶ Obohjeéhtih, queétdih bid juicán, Jasónboodih, bita Jesúihwãdihbut ĩt teo wái bac bejep wut jĩ. Pánih teo wái bac bejnit, tátchidih moón maáta pebhna ub jaibínit, nin pah ĩt níj naóh yacap wut jĩ:

—Pablowã nihat baácđih moondih ĩt tac b̃ugánap wut be. Pánihna, b̃u jw̃ih tátchidihbut tac b̃ugánadih ĩ juná caá. ⁷ Nin Jasón queétdih ãih m̃uuná át waadát tútup wut jĩ. Queét Roma tátchidih bóo jwĩ maáh César ã w̃tatdih yap yohnit, ‘Biíh maáh, Jesús caá ã w̃t’, níijnít, jwĩ maáh ã w̃tatdih jwiítidihbut ĩ yap yohat tútina caá, ĩt níj naóh yacap wut jĩ.

⁸ Páant ĩ níj naóh yacachah joinít, nihat cãacwã ĩ maáta biícđih t̃bit ĩt íjip wut jĩ.

⁹ Obohjeéhtih, queétdih ĩ nemcat pínah níjina, Jasón, ãjeéh jum̃nitbut caán tátchidih moón maátadih dinero ĩt w̃h̃ap wut jĩ.

Pablo Silasj̃h Berea tátchina ĩ jaibíat

¹⁰ Caan chéjeh waícanjeh Berea tátchina Jesúihwã Pablowãdih ĩt wahap wut jĩ. Caanná jaibínitji judíowã ĩ míic wáacat m̃uuná ĩt waadáp wut jĩ. ¹¹ Tesalónica tátchidih moón ĩ jenah joyátjidih Berea tátchidih moónboó Jesúih doonádih chah túi joinít ĩt jum̃ap wut jĩ. Pánihna, Jesúih túini doonádih ĩ joyát túttimah, “¿Yoobópdihi níit?” níj jéihíhna, yeó jáap jum̃at pah jon jãtih moón Dios naáwátidih ĩ daacátjidih ennit, ĩt míic bohénap wut jĩ. ¹² Pánih bohéna, judíowã, Griegowã neoná, maáta yaádh biícđih, dawá Jesúsdih ĩt jepahap wut jĩ. ¹³ Obohjeéhtih, Pablo Berea tátchidih moondihbut Dios naáwátidih ã bohéat doonádih joinít, Tesalónica tátchidih moón judíowã ĩ maáta caanná ĩt ñ̃uun béjep wut jĩ. Caanná ñ̃uun jaibínit, Berea tátchidih moondih tac b̃ugána, ĩ yee naáwáchah joinít, Pablowãdih ĩt íjip wut jĩ. ¹⁴ Páant ĩ íjichah ennit, Pablodih búdí m̃uj j̃elitna waícanjeh Jesúihwã ĩt numah dei bejep wut jĩ. Obohjeéhtih Silas Timoteoj̃h Berea tátchidih ĩt chãwáp wut jĩ. ¹⁵ Pánihna, caán j̃elitmant Pablodih Atenas tátchina búdí j̃áj chóoj̃h ĩt numah ch̃uh bejep wut jĩ. Pánih ch̃uh jaibínitji, Berea tátchiboó ĩt jw̃ub aab béjep wut jĩ, páant m̃untih. “Waícanjeh bejnit, Pablodih ñi pej jum̃ bií”, Silas Timoteodihbut ĩt níijíp wut jĩ. Páant Pablo queétdih át níjít tútup wut jĩ.

Pablo Atenas tátchidih ã jum̃at

¹⁶ Pablo Atenas tátchina jaibínit, Silas Timoteodihbut át páñap wut jĩ. Pánih páina, caán tátchidih át táoh jib bejep wut jĩ. Pánih táoh jib bejna, caán tátchidih moón ĩ p̃ap cáagnitdih “Jw̃ih dios caá”, ĩ níjíchah jéihnit, dawá ã jum̃atdih enna, Pablo t̃bit át j̃gahap wut jĩ. ¹⁷ Pánih j̃gahnit, judíowã ĩ míic wáacat m̃uuná waadnit, judíowã, judíowã nihcannit yuhna, Diosdih w̃enitj̃hbut át míic wéhenap wut jĩ. Yeó jáap jum̃at pah Pablo caán tútchi tac yoóbó juúhna en jibnitj̃hbut át míic wéhenap wut jĩ. ¹⁸ Biquína Epicureowã ĩ jenah joyátidih

bohénit, bita Estoicowã ï jenah joyátdih bohénitbut Pabloyĩh ït míic wéhenap wut jĩ.

—¿Nin wéheat beedcánni ded pah tigaá ã niij wéhe? queét ït míic niijíp wut jĩ.

Pánihna, Pablo ded pah Jesús ã jumátjidih, ã boo pud jũúwátjidihbut ã naáwáchah joinít,

—Caánboó biih diosnadih naóhna caá ã chãjap, ït niijíp wut jĩ.

¹⁹ Túttimah, queét ïpĩ míic wáac jubí wéhenapboó, Areópago wut jumapna Pablodih ït numah bejep wut jĩ.

—Ma jáap bohéatdih jwĩ jéihíhna caá. ²⁰ Jwĩ joíca naáh doonádih ma naáwáchah, jwĩ joíhna caá, queét Pablodih ït niijíp wut jĩ. ²¹ Nihat Atenas tútchidih moón, biih baácmant jãóhniit caán tútchidih jumnitbut, yeó jáap jumát pah jáap bohéatdih ïpĩ míic wéheíhip wut jĩ. Pánih jéihíhniit jumna, Pablo ã naáwátidihbut ït joíhip wut jĩ.

²² Pánihna, Pablo Areópago wut jumapboó ñah ñahniit, caánboó wáac jubínitdih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ:

“Atenas tútchidih moón, dawá pãpnitdih yeéb búdí wéinit, ñi úbátidih wã jéihna caá. ²³ Nin ñíih tútchidih dawá ñi pãp cáag wéinitdih wã táoh enep be. Pánih en jibna, yeéb ñi wéinit cãtíh, biícidih nin pah ñi niij daacátjidihbut wã enep be. “WËT JWĨ JÉIHCA NAÁH DIOS CAÁ”, ñit niij daacáp tabe. Yeéb caandíh jéihcan yahna, caandíh ñi wéina caá. Pánihna, caán ñi jéihca naáhdih yeebdíh naáwát túut caá wã chãjap.

²⁴ “Caán Dios nihat baácdih chãj, nihat baáboó jumnidihbut ãt chãjap tajĩ. Pánihna, nihat jeáboó jumnit, baáboó jumnitbut ï maáh caá. Cãacwã ï chãjni mæúdíh jumni nihcan caá. ²⁵ Caán jwiítidih báadhdat túutni, caolih wáyat túutni, nihat biih pah bóo chãj wãhni jumna, jwiít jwĩ teo wáacatdih ã náahcan caá. Caán moh yéejni nihcan caá.*

²⁶ “Newé pínahdih caán Dios ãt jwíh chãjap wut jĩ. Caanjĩh nihat baácdih moondíhbut ãt chãjap wut jĩ. Pánihna, nihat baáboó jwiítidih ãt jwejep wut jĩ. ‘Nin pah bólih maatápdih ã báadh jwãhbipna caá’, jwiítidih Dios ãt niij jenah joyóp wut jĩ. ²⁷ ‘Queét weemdíh bidnit, ï jwãáhbipna caá’, Dios ãt niij jenah joyóp wut jĩ. Obohjeéhtih,

Dios yuáp ã jumcan caá. Jwĩjeéh tigaá ã jumap. ²⁸ Nin pah biih ãt niij daacáp tajĩ: ‘Caandíh míic wéhenit pínah jwiítidih ãt chãjap wut jĩ. Pánihna, jwĩjeéh ãpĩ jumna caá’, ït niij daacáp tajĩ. Jon jãtíh moón ñi déewãbut ‘Jwiít Dios weh caá’, ït niij daacáp tajĩ. ²⁹ Pánihna, ‘Jwiít Dios weh caá’, niij náhnina, oro, plata, jeejĩh yeéb ñi jenah joyátjeh ñi chãjnidih ‘Jwíh dios caá’, niij jenah joyátdih ñi cádaahá. ³⁰ Jon jãtíh moón Diosdih jéihcannit jum jwahna, ï yéej chãjachah yahna, Dios ãt peéh chãj jwahcap wut jĩ. Obohjeéhtih, buu láa nihat baácdih moón ï yéej chãjatdih ãt cádahat túutap wut jĩ. ³¹ Túttimah, Dios ã jenahni yeó jáapdih nihat baácdih moón túinitdih, yeejépwãdihbut ded pah ï chãjatji jíb ã jíb chãjbipna caá. Pánih chãjni pínahdih Jesúsdih Dios nin baáboó ãt wahap wut jĩ. Jesús wunnidih yahna, ãt jwúub booanap tajĩ. Pánih booana, ‘Ded pah cãacwã ï chãjatji jíb nin wã booani ã táí jíb chãjbipna caá’, Dios cãacwãdih ãt niij jéihyanap wut jĩ”, Pablo Atenas tútchidih moondíh ãt niijíp wut jĩ.*

³² Páant cãacwã ï boo pud jũúwátjidih ã wéhenachah joinít, biquína Pablodih ït deoh naáwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, bitaboó nin pah ït niijíp wut jĩ:

—Chéneji caandíh ma naáwáchah, jwĩ jwúub joíhna caá, ït niijíp wut jĩ.

³³ Páant ï niiját túttimah, ï míic wáacapmant Pablo ãt bejah bojop wut jĩ. ³⁴ Daocánnit Jesúsdih jáap jepahniit, caán biícidih ït péenap wut jĩ. Biíc newé, Dionisio wut jumni, Areópagodih maátajeéh jumni, Jesúsdih ãt jepahap wut jĩ. Biíc wili Dámaris wut jumni, bitabut Jesúsdih ït jepahap wut jĩ.

18

Pablo Corinto tútchiboó ã jumát

¹ Túttimah, Pablo Atenas tútchiboó jumniiji Corinto wut jumni tútchina ãt bejep wut jĩ. ² Caanná jubínit, judío cãac Aquila wut jumnidih ãt jwãáap wut jĩ. Roma tútchidih moón ï maáh Claudio Roma tútchiboó jumnit judiowãdih ã bejat tútuchah, Aquilaboó yad Priscilajĩh bejnit,

* 17:25 1R 8.27; Is 42.5; Hch 8.47 * 17:31 Sal 9.8

Corinto tatchina jãtih ãtãt jãibãnap wut jã. Aquila Ponto wut jãmni baãcdih bõo wut jã. Pãnihna, queët Corinto tãtchidih ã jãmũchah, Pablo queët pebhna enedih jãibãnit, ãjeéh ãt chãwãp wut jã. ³ Aquilawã nuñãpwã chõojãh mũudãh teo jãib chãj wãhñit ãt jãmũp wut jã. Pablobut caán dẽedih teoni jãmna, ãjeéh ãt tewep wut jã. ⁴ Pablo chooãt yeõ jãap jãmat pah, judãowã ã mĩc wãacat mũunã jãibãnit, queët Jesũsdih ã jepahat pĩnah niijnã, judãowã, judãowã nihcannitdihbut Dios naãwãtdih ãt naãwãp wut jã.

⁵ Silas Timoteojãh Macedonia baãcmant Corinto tãtchina ã jãibãnachah, Pablo yeõ jãap jãmat pah judãowãdih Dios naãwãtdih ãt naãwãp wut jã. “Jesũs caã jwiit judãowã jwã pãini, Dios ã wahni”, ãpã niijãp wut jã. ⁶ Pãant ã niij bohẽnachah, judãowã caandãh ãt joĩhcap wut jã. Pãnih joĩhcan yap yohñit, caandãh ãt jãihñũp wut jã. Pãant ã joĩhcatdih enna, queẽtdih ã cãdahatdih jũtãna, Pablo ãih jãh bõo yẽgueh chõodih tõo dũgnit, ãt ñẽenc mao jẽenanap wut jã. Pãnih chãjnit, queẽtdih nin pah ãt niij jãihñũp wut jã:

—Yeéb ñi yap yohãtji jãib iiguĩpna ñi bejbipna caã. Pãnihna, bũũ judãowã nihcannitdih Jesũh doonãdih naãwãdih wã bejbipna caã, ãt niijãp wut jã.

⁷ Pãant niij pãanit, judãowã ã mĩc wãacat mũumãnt bac bejnit, Tito Justo wut jãmniãh mũunã ãt waãd jãibãnap wut jã. Caán judãio nihcan yũhna, Dios yoobãtdih wẽini wut jã. ãih mũũ judãowã ã mĩc wãacat mũũ pẽbh ãt jãmũp wut jã. ⁸ Crispo wut jãmni, judãowã ã mĩc wãacat mũudãh bõo maãhji, ãjeéh bõli, ã wehbut, Jesũsdih ãt jepahap wut jã. Pãnihna, dawã Corinto tãtchidih moõn Pablo ã naãwãtdih joinãt, Jesũsdih ã jepahachah, ãpã daabãnap wut jã. ⁹⁻¹⁰ Biic chei ãocanjeh, Pablo oo jãmat dẽedih ã enechah, Jesũs caandãh jãgohñit, nin pah ãt niij naãwãp wut jã. **“Majeéh wã jãmna caã. Nin tãtchidih moõn dawã wãihwã ã jãmna caã. Pãnihna, bita meemdãh yeejẽp ã chãjãhichah yũhna, ãumcanjeh, wã naãwãtdih ma naõh cãdahca bojoõ. Pãantjeh ma jãmah bojca bojoõ”,** ãt niijãp wut jã. ¹¹ Pãant ã niijãchah joinãt, biic jõpchi tãi beẽd,

biih jõpchi tac yoõb caanjãh moondãh Dios naãwãtdih Pablo ãt naõh jãmũp wut jã.

¹² Caán tãtchidih Pablo ãjeéh ã jãm jwũhũchah, Galiõn wut jãmni, Acaya baãcdih moõn maãh ãt jãmũp wut jã. Pãnihna, caán lãa judãowã ã maãta nihãt biic yoobõ jenah joinãt, Pablodih naõh yacat tũut niijnã, Galiõn pebhna caandãh ãt ãb jãibãnap wut jã. ¹³ Pãnih ãb jãibãnit, Galiõndih nin pah ãt niij yee naõh yacãp wut jã:

—Ninboõ cãacwã ded pah Diosdih ã weñãt pĩnahdih bohẽna, Moissẽs ã wutãtjiboodãh ã jepahat tũutcan caã, ãt niijãp wut jã.

¹⁴ Pãant ã niij yee naãwãchah joinãt, Pablo ã naãwãhichahjeh, Galiõnboõ judãowãdih nin pah ãt niij jepahap wut jã:

—Nin jwiit Roma baãcdih moõn jwã maãta ã wutãtdih yap yohñi ã jãmũchah nihna, yeebdãh wãta jepah tagaã. ¹⁵ Obohjeẽhtih, yeéb judãowã ñi wutãtboodãh caán yap yohñi ã jãmũchah, ñih pĩnahjeh caã. Caandãh wã jẽihcan caã, ãt niijãp wut jã.

¹⁶ Pãant niijnãt, queët naõh yacnitdih ãih tõlihmant ãt bacãnap wut jã. ¹⁷ Pãant ã bacãnachah, Sõstenes, judãowã ã mĩc wãacat mũudãh bõo maãhdih teonit, Galiõn ã enepdih caandãh ãt pũñũp wut jã. Pãant ã pũñũchah enna yũhna, Galiõn ãt enãh bojop wut jã.

Pablo Antioquia tãtchina ã jwũũb bejat

¹⁸ Pãant ã niij naõh yacãt tũttimah, Pablo Corinto tãtchiboõ maatãpdih jãmniãt “Wã bejna caã”, niijnãt, Jesũhwãdih ãt cãdah bejep wut jã. Pãant niij pãa bejna, Aquila Priscilãjãh Siria baãcna chũũh bejat tũut niijnã, Cencrea wut jãmni jẽlitdih ãt pũud dei bejep wut jã. Pãnihna, jããj chõodih ã waadãt pĩnah jãtih, judãowã ãpã chãjat pah, Pablo Diosdih ã naãwãtdih pãanit, ãt jwũũb waõ bojat tũutũp wut jã.* ¹⁹ Pãnih boja pãanit, queët Èfeso tãtchina ãt chũũh bejep wut jã. Caannã chũũh jãibãnit, Aquila Priscilãdihbut Pablo ãt cãdahap wut jã. Pãnih cãdahnit, judãowã ã mĩc wãacat mũunã ãt bejep wut jã. Caannã jãibãnit, mĩc wãacnit judãowãjãh ded pah Jesũs ã jãmatdih ãt

* 18:18 Nm 6.18

míc wéhenap wut jĩ. ²⁰ Páant ĩ míc wéheat tǎttimah, caandih ĩjeéh ĩt chāwát tǎttap wut yah jĩ. Obohjeéhtih, “Nĭjeéh wā jéih chāocán caá. ²¹ Dios ā náahachah, wā jwǎub jǎóhbipna caá”, queédih Pablo āt niijíp wut jĩ.

Páant niij péanit, Éfeso tǎtchimant āt chǎuh bejep wut jĩ. ²² Pánihna, Cesarea tǎtchina chǎuh jǎibí, aab béj, Jerusalén tǎtchina āt aáb jǎibínap wut jĩ. Caanná aáb jǎibínit, caanjĩh moón Jesúhwā míc wáacnitdih ded pah ā chǎjatjidih naóhntjeh, Antioquía tǎtchina āt yap bejep wut jĩ.

²³ Pánihna, maatápdih caanjĩh jǎnniji Galacia baácdih, Frigia baácdih āt jwǎub jib bejep wut jĩ, páant mǎntih. Caán baácnadih moón Jesúhwādi h ā jwǎub bohénachah, chah Jesúsdi h ĩt táí jenah joyóp wut jĩ.

Apolos Éfeso tǎtchidih moondih Dios naáwátdih ā bohéát

²⁴ Pablo Galacia baácdih, Frigia baácdihbut ā bohé jibichah, Apolos wǎt jǎnniboó, judío cǎac Alejandría tǎtchidih bóo, Éfeso tǎtchina āt jǎibínap wut jĩ. Caán Apolos táí naóhni jǎmna, Dios naáwátdih jon jǎtjih moón ĩ daacátjidih táí jéihnibut āt jǎmǎp wut jĩ. ²⁵ Biíh caandih Jesúh táini doonádhbut āt bohénap wut jĩ. Pánihna, búdí weñatjĩh caán doonádh āt táí bohénap wut yah jĩ. Obohjeéhtih, Juanji ā daabáátdihjeh āt jéihyep wut jĩ. ²⁶ Judíowā ĩ míc wáacat mǎnná Apolos úmcanjeh, queédih āt bohé jwíhip wut yah jĩ. Obohjeéhtih, ā táí jéih beedácah enna, caandih bohéát tǎtt niijná, Priscila, Aquilajĩh Apolosdih ĩh mǎnná ĩt numah bejep wut jĩ. ²⁷ Páant ĩ táí bohéát tǎttimah, “Acaya baácna bejat tǎtt”, Apolos ā niijíchah joinít, Jesúhwā caandih “Ma táí bejeé”, niijnít, ĩ daácni núodihbut ĩt wǎhǎp wut jĩ, Acaya baácdih moón Jesúhwā caandih ĩ táí wēi jwǎáát pínah niijná. Pánihna, Apolos caanná jǎibínit, caán baácdih moón Dios ā oyatjĩh Jesúsdi h jepahnitjidih āt bohé teo wáacap wut jĩ. ²⁸ Caán tǎtchidih moón judíowādi h nin pah āpĩ niij naáwáp wut jĩ: “Jesús tigaá Dios ā wahni, jwiít jwĩpĩ pǎini”, cǎacwā ĩ enepdih āt niijíp wut jĩ. Pánihna,

Dios naáwátdih jon jǎtjih ĩ daacátjidih ā táí naáwáchah joinít, “Yoobópdi h nihcan caá”, ĩt jéih niijcáp wut jĩ. Pánih naóhna, Jesúhwādi h Apolos chah āt jwǎub teo wáacap wut jĩ.

19

Pablo Éfeso tǎtchina ā bejat

¹ Corinto tǎtchidih Apolos ā jǎmǎchah, Pabloboó Frigia baácdih jǎnniji jeé yoób páud dei bej, Éfeso tǎtchina āt jǎibínap wut jĩ. Caanná jǎibínit, biquína ā jéih jwǎhcannit Jesúhwādi h āt jwǎááp wut jĩ. ² Queédih jwǎáhnt, nin pah āt niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Jesúsdi h ĩi jáap jepahachah, Táini Espiritu yeebdih ā waadnít jĩ? āt niijíp wut jĩ.

—Táini Espiritu ā jǎmatdih jwiítidih ĩ naóhcan jĩ, ĩt niij jepahap wut jĩ.

³ —¿Táini doonádh yeeb ĩi jepahachah, ded pah tíi yeebdih ĩ nih chǎj daabá? Pablo queédih āt niij úbh joyóp wut jĩ.

—Juan Daabáni ā naáwátdih ĩ jepahachah, ā daabáátji pah jwiítidih ĩ daabánap jĩ, ĩt niij jepahap wut jĩ.

⁴ —Cǎacwā ĩ yéejatdih ĩ yohochah ennit, queédih Juan āt daabánap wut jĩ. Pánih daabána, ĩ yéejat yohat júutna ĩ chǎjap wut jĩ. Obohjeéhtih, Juan cǎacwādi h nin pah āpĩ niij naáwáp wut jĩ. ‘Wā tǎttimah jǎóhndih ĩi táí jepahaá’, āt niijíp wut jĩ. Páant niijná, Jesúsdi h niijná āt chǎjap wut jĩ, Pablo āt niij naáwáp wut jĩ.*

⁵ Páant ā niijíchah joinít, Jesús ā wēpatjĩh queét ĩt daabáát tǎttap wut jĩ. ⁶ Pánih daabánitdih Pablo ā teo jáha úbáchah, Táini Espiritu queédih āt waadáp wut jĩ. Páant ā waadácah, mácah wéheatjĩh Diosdi h wēi naóhnt, ā naáwátdihbut ĩt naóh yapanap wut jĩ. ⁷ Queét nihát doce neoná ĩt jǎmǎp wut jĩ.

⁸ Queédih naáwát tǎttimah, Pablo judíowā ĩ míc wáacat mǎnná waadnít, āt bohénap wut jĩ. Biíc peihcanni widh pohba Éfeso tǎtchiboó chooát yeó jáap jǎmat pah úmcanjeh, Dios maáh ā jǎmatdih naóhna āt chǎjap wut jĩ. Páant ā naáwáchah joinít,

* 19:4 Mt 3.11; Mr 1.4,7-8; Lc 3.4,16; Jn 1.26-27

“Á naáwát yoobópdih caá”, ãt míic niijíp wat jĩ. ⁹ Obohjeéhtih, bitaboó joíhcan, cáacwã ã enechah, Jesúih doonádih ãt yéj naáwáp wat jĩ. Páant ã yéj naáwáchah joinít, judíowã ã míic wáacat m̄m̄m̄ant Pablobó Jesúihwãdih numah bac bejnit, Tirano wãt jumniíh m̄m̄ná ãt bejep wat jĩ. Pánihna, caán m̄m̄díh yeó jáap jumap pah Jesúih doonádih ãpĩ bohénap wat jĩ. ¹⁰ Chéne jópchi caanjĩh ãt bohénap wat jĩ. Páant ã bohénachah, nihat Asia baácđih moón judíowã, judíowã nihcannitbut jwĩ Maáh Jesúih táini doonádih ãt joyóp wat jĩ. ¹¹ Dios ã wēpatjĩh jwiít cáacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih chãjnit, Pablo dawá láa wannitdih ãt booa júutap wat jĩ. ¹² Dios ã wēpat caandih búdí ã jumuchah, ãih bácahdih cáacwã ã chũúáni chóonadih ub bejnit, wannitdih ã cáagachah, ãpĩ boonap wat jĩ. Ded nemép jumnidih caán chóojĩh ã cáagachah, nemépwãboó ãpĩ bac bejep wat jĩ.

¹³ Obohjeéhtih, bita judíowã jióhnitboó jibnit, nemépwãdih ãpĩ bacanap wat jĩ. Pánihna, Pablo ded pah ã chãjatdih ennitji nemépwãdih bacaíhna, nin pah ãt niij watap wat yuh jĩ: “Pablo ã bohéni Jesús ã wēpatjĩh yeebdih jwĩ watna caá. Ñi bac bejeé nin newémant”, ãpĩ niijíp wat jĩ.

¹⁴ Esceva wãt jumni, siete ã wehboó páant ãt chãjap wat jĩ. ã íp judíowã sacerdotewã ã maátajeéh jumni ãt jumap wat jĩ. ¹⁵ Pánihna, ã weh nemépdih ã bacaat déedih, nemépbó nin pah queétdih ãt niijíp wat jĩ: “Jesúsdih wã jéihna caá. Pablodihbut wã jéihna caá. Obohjeéhtih, yeebboodih wã jéihcan caá”, ãt niijíp wat jĩ.

¹⁶ Páant niijnítjeh, nemép jumniboó ãaáp jũóhnit, queétdih ãt teo puñap wat jĩ. Páant ã puñuchah, yégueh wihcannit, yahwítina jumnit, caán m̄m̄m̄ant queét ãt ãáo bac peét bejep wat jĩ. ¹⁷ Páant ã yapachah, nihat Éfeso tátchidih moón, judíowã, judíowã nihcannitbut caán doonádih joinít, búdí ãt úm̄ap wat jĩ. “Jesús ã wēpat búdí caá”, nihat cáacwã ãt míic niijíp wat jĩ.

¹⁸ Dawá Jesúsdih jepahnitji, nihat cáacwã ã enechah, ã yéj chãjatjidih Diosdih ãt naáwáp wat jĩ. ¹⁹ Queét cátiđ dawá jióhnit ãt jumap wat jĩ. Pánihna, jióhna ã enat papélah quiítnejidih caanná ub jũóhnit, cáacwã ã

enechah, ãt cáo yohop wat jĩ. Caán quiítnej ã jib jumatdih ã jenah enechah, cincuenta mil yeó jáapna tewat jib pah bóo ãt jib jumap wat jĩ. ²⁰ Páant ã chãjat doonádih joinít, chah dawá Jesúih doonádih jepahnit, ãt táu táut numáp wat jĩ.

²¹ Tãttimah, Pablo nin pah ãt niij jenah joyóp wat yuh jĩ: “Macedonia baácna juibí yap bej, Acaya baácna juibínit, Jerusalén tátchina wã jwãub bejbipna caá. Caanná juibíniji Roma tátchina enedih wã bejbipna caá”, ãt niij jenah joyóp wat jĩ. ²² Pánihna, Timoteo, Erasto wãt jumnijĩh caandih teo wáacnitdih Macedonia baácna ãtát wah waáwã bojop wat jĩ. Pánih wah boj péanit, Pablo maátcanjeh Asia baácboó, Éfeso tátchidih biícjeh ãt chão jwãhup wat jĩ.

Éfeso tátchidih moón ã jũih ãaacát

²³ Pablo Éfeso tátchidih ã jumuchah, caán tátchidih moón Jesúih doonádih náahcan, Pablodih ãt jũihñup wat jĩ. ²⁴ Demetrio wãt jumni, ãih dios wili Artemisa wãt jumnihíh botoni m̄m̄ dáhnadih platajĩh ãpĩ chãjap wat jĩ. Bitabut biíc yoobó teonit, ã jib chãj wãhna, búdí ãpĩ jib tewep wat jĩ. ²⁵ Demetrio queétdih bid wáacnit, nin pah queétdih ãt niijíp wat jĩ: “Ñi joyoó. Nin tewatjĩh búdí jwĩ jib tewatdih ãni jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, nin Pablo ã bohénachah, jwiítđih ã tobohna caá. ‘Dioswã déedih cáacwã ã pãpnidih báadhni nihcan caá’, ãpĩ niij bohéna caá. Páant ã niijíchah joinít, dawá Éfeso tátchidih moón, nihat Asia baácđih moonbút ã bohéatđih ‘Yoobópdih tigaá’, ã niijná caá. ²⁷ Páant niijná, jwĩ tewatdih cáacwã yeejép ã wéhebipna caá. Jwĩih dios wili Artemisaíh m̄m̄díhbut ã yohbipna caá. Pánihna, nihat Asia baácđih moón, nihat baácñadih moonbút caántđih wēi wãbhñitji ã cádahbipna caá”, Demetrio queétdih ãt niijíp wat jĩ.

²⁸ Páant ã niijíchah joinít, queétbut ãjñit, ãt jũih ãaac ãhup wat jĩ: “Artemisa, jwiít Éfeso tátchidih moónih dios wili wēpép wili mi jumna caá”, ãt niij jũih ãaacáp wat jĩ.

²⁹ Pánihna, nihat Éfeso tátchidih moonbút ãjñna, biíc yoobó ãt niij ãaacáp wat jĩ. Pánih ãjñit, Gayodih, Aristarco wãt jumnidihbut

teonit, cãacwã ï míc wáacap jáduna queétdih ït wái bejep wut jĩ. Gayo, Aristarcojĩh Macedonia baácdih moón Pablo ã pej jam jibnit ït jamup wut jĩ. ³⁰ Pablo queét cãacwãdih wéhenadih ã bejihichah yuhna, Jesúhwãboó caandih ït wahcap wut jĩ. ³¹ Bita caán baácdih moón ï maáta Pablo ã chéenwãbut ã bejcat pínah niijná dooná ït wahap wut jĩ. “Cãacwã ï míc wáacapoó ã bejca bojo naáh”, Pablodih ït niij naáwát táutup wut jĩ. ³² Dawá caanjĩh míc wáac jwinít biíc dih “¿Dépanih tigaá jwiít míc mawat táut jwĩ chãj?” ït niij jenah joicáp wut jĩ. Queét tabit ñaacnit, ït jũih yapanap wut jĩ. Biquína mácah ït jũih ñaacáp wut jĩ. Bitabut mácah ït jũih ñaacáp wut jĩ. ³³ Biquína judiowã Alejandro wut jamnidih cãacwãdih ït naáwát táutup wut jĩ. Pánihna, Pablowã ded pah ï chãjatdih ã yoób naáwát táut niijná, Alejandro “Laihca bojoó”, niijná, ãih téihyajĩh júutnit, ãt yayát táutup wut yuh jĩ. ³⁴ Obohjeéhtih, caán judío ã jamuchah ennit, nihat cãacwã chah íjnit, biíc yoobó chéne horas pohba ït ñaac jũih ñahup wut jĩ: “Artemisa, jwiít Éfeso tátchidih moónih dios wili wépép wili mi jamna caá”, ït niij ñaacáp wut jĩ.

³⁵ Páant ï niij ñaac jũihñuchah ennit, Éfeso tátchidih moón maátadih teo wáacniboó, “Laihca bojoó” niijnít, nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: “Wã déewãá, yeéb Éfeso tátchidih moón, ñi joyoó. Jwĩh chah wépép dios wili Artemisaíh muedih wapnit jwiít jwĩ jamatdih nihat baácdih moón ï jéihna caá. Jeámant caánt pah jíghni buúg jéen jũóhndih en daonít jwĩ jamuchahbut ï jéihna caá. ³⁶ Bita ‘Nin yoobópdi hnican caá’, ï jéih niijcán caá. Pánihna, ñi míc jũih cádaahá. Táinijeh ñi joyoó. ³⁷ Nit yeéb teo jũóhnti jwĩh dios wilidih yeejép niij wéhecan, miíh muedih waad béjnit, ï numcáp be. Pánihna, ñi táu chãjaá. ³⁸ Demetrio, platajĩh teonit biíc dih naóh yaquíhna, peéh chãjat táutnitboodih naóh yacadih ï beje naáh. ³⁹ Jwũub míc wáacna, táinijeh ñi míc wáacáp, buca. Yeéb buu ñi chãjatji pah ñi jwũub chãjca bojoó. ⁴⁰ Buu yeéb ñi míc jũih ñaacátdih jwĩ maáta joinít, ‘Jwiít dih ï yohbipna caá’, ï niij jenah joiná nacaá. Pánihna, yeéb ñi niij

ñaac jũih ñahatjidih queétdih táinijeh jwĩ jéih naóhcan niít”, maátadih teo wáacniboó queétdih ãt niijíp wut jĩ. ⁴¹ Páant niij naóh péanit, “Páant bóojeh tigaá. Ñi bejeé”, ãt niijíp wut jĩ.

20

Macedonia baác, Grecia baácnabut Pablo ã juibíat

¹ Páant ï jũih ñaac yayát túttimah, Pabloboó Jesúhwãdih bid wáacnit, ãt jwũub bohénap wut jĩ, Jesús dih ï cádahcat pínah niijná. Pánih bohé péanit, “Wã bejna caá”, niijnít, Macedonia baácna bejna, queétdih ãt cádah bejep wut jĩ. ² Caanná juibínit, Dios naáwátdih táoh naóh bohénit, caanjĩh moón Jesúhwãdih ãt weñanap wut jĩ. Queétdih Dios naáwátdih táoh naóh bejna, Grecia baácna ãt juibínap wut jĩ. ³ Pánih juibínit, caán baácdih biíc peihcanni widh ãt chão jwũub wut jĩ. Caanjĩh jamna, Siria baácna ãt jwũub chúuh jũúwíhip wut jĩ. Obohjeéhtih, judiowã caandih tewíhat doonádi h ãt joyóp wut jĩ. Caán doonádi h joinít, Pablowã Macedonia baácboó bejni namádi h jwũub aáb bejnit, Filipos tátchina ït páud dei juyúp wut jĩ. ⁴ Páant ã jũúwáchah, Berea tátchidih bóo, Sópater wut jamni Pablodih ãt pej jam jũúwáp wut jĩ. Sópater Pirro wũuh ãt jamap wut jĩ. Tesalónica tátchidih moón Aristarco, Segundobat, Asia baácdih moón Tíquico, Trófimobat, Derbe tátchidih moón Gayo, Timoteobat caandih ït pej jam jũúwáp wut jĩ. Filipos tátchina ï jwũub juyúchah, weém Lucasbut Pablowãdih wã jwũub pej jamap jĩ. ⁵ Pánihna, caandih pej jam jwinítji, Troas wut jamni tátchina ï waóh bej páñap jĩ. ⁶ Páant ï bej páñachah, paacánni pandih jwĩ jeémát túttimah, jwiítboó Pabljĩh Filipos tátchidih jamnitji, johlitjĩh bejni jãáj chóodih waadnit, Troas tátchina jwĩ chúuh bejep jĩ. Pánih chúuh bejnit, cinco yeó jáap túttimah, caán tátchina chúuh juibínit, queét waóh bej páinitjidih jwĩ jwãáap jĩ. Pánih chúuh juibí jwãáhnit, siete yeó jáap caanná jwĩ jam jwũuhap jĩ.

Troas tátchidih moondih Pablo ã naáwát

⁷ Troas tátchidih jamna, domingo yeó jáapdi h Jesúh cãacwã míc wáac jwinít, Jesús

ã wunatjidih jwĩ náhni jeémátdih jwĩ jeémát pínah jãtìh, Pablo queétdih Dios naáwátdih ã bohénap jĩ. Pánihna, Pablo ã péé naáwát chei, maatápdih ã naáwáp jĩ, púú chei tac yoob póhba. ⁸ Dawá jiiátna jumni chah bóo tólihboó jwĩ míic wáacáp jĩ. ⁹ Pablo ã naáwáchah joinít, jáap behni, Eutico wát jumni, enat jēcdih bóo naadíh ã púuh laáb chúudap jĩ. Pablo jwiútdih maatápdih Dios naáwátdih ã bohénachah, Euticodih quíib chei át jūóhjiṗ taga. Pánihna, biíc peihcanni tólih chah caán ũo chúudni át pud jéén bejep jĩ. ã pud jéén bejehah ennit, jãtìh dei bejnitboó wunnidih ã wái ñahanap jĩ. ¹⁰ Pablo ã túttimah péé dei bejnit, caandíh ã juibí ub túuhap jĩ. Pánih ub túuhnit, nin pah queétdih ã niijíp jĩ:

—Ñi jĩgahca bojoó. ã báadhna caá, ã niijíp jĩ.

¹¹⁻¹² Páant ã niijíchahjeh, wunniji ã jwúub boonap jĩ. ã jwúub boonachah ennit, queétboó búdí ã weñep jĩ. Pánih wēinit, chah bóo tólihna jwúub púuh laab béjnit, Jesús ã wunatjidih jwĩ náhni jeémátdih jwĩ jeémép jĩ, b̄ca. Páant jwĩ jeémp péanachah, maatápdih Pablo queétdih jwúub bohénajeh, ã daa peetéṗ jĩ. Páant ã bohé péaat túttimah, jwiútdih jwĩ bejep jĩ.

Pablo Troas tútchidih jumni bejnit, Mileto tútchina ã juibíát

¹³ Troas tútchidih jumnit, Pablo jãtìh jwiútdih Aso tútchina johlitjìh bejni jãáj chójìh ã chúuh bej páñat túutap jĩ. Pabloboó namámant ã bejíhip jĩ. Pánihna, Pablo ã niijátji pahjeh Aso tútchina caandíh jwĩ jwááap jĩ. ¹⁴ Caandíh jwĩ jwáááchah, jwĩ bejni jãáj chódih jwíjeéh ã waadáp jĩ. Pánihna, caán chójìh chúuh bejnit, Mitilene tútchina jwĩ chúuh juibínap jĩ. ¹⁵ Caán tútchidih juibí yap bej, biíh yeó jáapdih Quío quewadìh jwĩ yap bejep jĩ. Pánih yap bejnit, túttimah bóo yeó jáapdih Samos quewadìh páantjeh jwĩ en yap bejep jĩ. Pánih yap bejnit, Trogilio wát jumni tútchidih ũonitji biíh yeó jáap Mileto tútchina jwĩ chúuh juibínap jĩ. ¹⁶ Pablo Pentecostés yeó jáapnadìh Jerusalén tútchina juibíhna, Asia baácdih maatápdih ã jumíhcap jĩ. Pánihna,

Éfeso tútchidih yoobópdih yap bejnit, Mileto tútchina jwĩ juibínap jĩ.

Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúhwã maátadìh ã naáwát

¹⁷ Mileto tútchina jwĩ juibínachah, Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúhwã maátadìh ã bid bojop jĩ. ¹⁸ Páant ã bid bojnitji jwĩ pebhna ã juyúchah, Pablo queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ: “Asia baácdih jumna, ded pah wã chãjatjidih yeebjéh ñi jéihna caá. ¹⁹ Ñijeéh jumna, dedé biíh pah bóo niiját wihcan, jwĩ Maáh Jesúh táini doonádih wã naáwáp jĩ. Yeéb Jesúsdiḥ chah ñi jéihyat pínah niijná, wã jui naáwáp jĩ. ‘Yeéb chah wã jéihna caá’, wã niijcáp jĩ. Wã déewã weemdíh ã yéj chãjachah yuhna, Dios ã wēpatjìh wãṗ ñaóh bohénap jĩ. ²⁰ Yeéb Jesúsdiḥ chah ñi táini péeat pínah niijná, yeebdíh Dios naáwátdih wã ñaóh beedánap jĩ. Cãacwã ã enechah, ñiíh muunáboobút yeebdíh wã bohénap jĩ. ²¹ Judíowãdih, judíowã nihcannitdihbut biíc yoobó Dios naáwátdih wã wēṗ bohénap jĩ. ‘Ñi yéj chãjatdih cádahnit, jwĩ Maáh Jesúsdiḥ ñi táini jenah joyoó’, wãṗ niij naáwáp jĩ. ²² Pánihna, b̄u Táini Espiritu ã watat pahjeh tih Jerusalén tútchina bejna caá wã chãjap. Caanná juibínit, ded pah wã yapat pínahdih wã jéihcan caá. ²³ Obohjeéhtih, tútchi jummat pah Táini Espiritu weemdíh nin pah ã niij jéihyanap be: ‘Jerusalén tútchiboó jumnit, meém yeejép ma yapbipna caá. Meemdíh nemat muúboó ã nembipna caá’, ã niijíp be. ²⁴ Obohjeéhtih, táini dooná, Dios ã oyat doonádih jwĩ Maáh Jesús weemdíh ã naáwát túutap jĩ. Páant ã watatjidih wã teo péa jwahbipna caá. Caandíh wã teo péa beedánit, wã wunat pínahdih wã ũumcan caá.*

²⁵ “Pánihna, ñijeéh jumna, Jesús maáh ã jummatdih wãṗ ñaáwáp jĩ. Obohjeéhtih, chéneji jwĩ jwúub míic encat pínahdih wã jéihna caá. ²⁶⁻²⁷ Pánih jéihna, b̄u nin pah yeebdíh wã ñaóhna caá: Nihat Dios naáwátdih yeebdíh wã táini ñaóh beedánap jĩ. Pánihna, ñijeéh moón Dios naáwátdih náahcannit ã jumuchah, weémboodíh péeh

* 20:24 2Ti 4.7

châjat ã wihcan niít. ²⁸ Yeebjéh ñi túi jehnah joyoó. Jesúhwã Túini Espíritu yeebdíh ã en daawát túutnitdih ñi túi en dawaá. Ovejawãdih en daonít ï en dawát pah Jesúhwãdihbut yeéb ñi túi en dawaá. Dios wãúh wãna, ãih meépjíh queétdih ãihwã pínah át jíib chãjjip taga. ²⁹ Weém ninjíh wã bejat túttimah, jiowã ovejawãdih ï mawat pah, bita yeejépwãboó Jesúhwãdih yéjanadíh ï jüóhbipna caá. Pánihna, queét Jesúhwãdih ñi túi en dawaá. ³⁰ Túttimah, bita ñijeéh jumnitboó ‘Jesúhwã jwí jumna caá’, niijná yahna, queétboodíh ï péeat pínah niijná, bita Jesúhwãdih yeenit, biíh naáwátdíh ï joyát túutbipna caá. ³¹ Pánihna, jñi túi chãja chaáh! Yeó jáap jummat pah, chei jummat pahbut jünít, biíc peihcanni jópchi pohba, Dios naáwátdíh yeéb nihatdíh, wã wêp bohénap jĩ. Caandíh ñi túi náhninaá.

³² “Buu jwuh bejna, ‘Paá, queétdih ma túi en dawaá’, Diosdih wã niij úbhna caá. Æ oyatdih jenah joinít, ñi túi jumbipna caá. Dios naáwát wêpép caá. Pánihna, caandíh yeó jáap jummat pah ñi jepahachah, yeebdíh ã teo wáacipna caá. Pánih jepahnit, Dios pehbboó nihat ã ñionit biícđih ãjeéh ñi jumbipna caá. ³³ Ñijeéh jumna, ñíih dinerodih, ñíih yéguehdihbut wíih pínah wãpĩ úbhcap jĩ. ³⁴ Obohjeéhtih, weemjéh teonit, wíih pínahdih wã jíib chãjap jĩ. Pánihna, wã náahatdih, wãjeéh jumnit ï náahatdihbut wã tewat jíibjíh wãpĩ jíib chãjap jĩ. Páant wã chãjatjidih ñi jéihna caá. ³⁵ Maatápdih ñijeéh jumna, búdí wã tewechah, ñi enep jĩ. Pánih ennitji moh yéjnitdih teo wáacat túut niijná, yeebát biíc yoobó ñi chãjaá. Jwí Maáh Jesús nin pah ã niijátjidih ñi túi náhninaá: **‘Ded biíhdih teo wáacna, chah búdí ã wëibipna caá. Obohjeéhtih, ãihdihjeh ubna, nump ã wëibipna caá’**, át niijíp wat jĩ”, Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúhwã ï maatadíh ã niijíp jĩ.

³⁶ Páant niij péanit, Pablo queét biícđih bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih ï úbáp jĩ. ³⁷ Páant ï úbh péanachah, queét nihat Pablodih oina, pin teonit, jünít, ãih péo tíibdih ï nomop jĩ. ³⁸ “Yeebdíh chéneji wã encan niít”, ã niijíchah joinít, queét búdí ï jğahap jĩ. Pánihna, caán jëlitna jwí dei be-

jehah, jwíjeéh queét nihat ï pée dei bejep jĩ.

21

Pablo Jerusalén tútchina ã jwúub bejat

¹ Mileto tútchimant bejna, Jesúhwã maáta Éfeso tútchimant jünítjidih “Jwí bejna caá”, niijnít, johlitjíh bejni jááj chóodih waadnit, Cos wüt jumni quewaboó jwí chúuh juibínap jĩ. Pánih juibínitji daanimant bóo yeó jáapdíh Rodas wüt jumni quewadíh chúuh juibí, yap bejnit, Pátara wüt jumni tútchidih jwí juibínap jĩ. ² Pátara tútchidih juibínitji Fenicia baácboó bejni pínah jááj chóodih jwí bid juyáp jĩ. Pánihna, caán chóodih waadnit, caanná jwí bejep jĩ. ³ Pánih bejna, Chipre wüt jumni quewa wáyámant bóo buwámant ã jígohochah, en yap bejnit, Siria baácđih Tiro wüt jumni tútchina jwí chúuh juibínap jĩ. Pánih chúuh juibínit, bií déedih ï ub aabánachah, caanjíh jwí chão jwáhup jĩ. ⁴ Páant ï aabáát pónih, jwiítboó tútchi tacna bejnit, Jesúhwãdih jwí jwãáap jĩ. Pánih jwãáhnit, biíc semana ïjeéh jwí chão jwúuhup jĩ. Pablo ded pah Jerusalén tútchiboó ã yapat pínahdih Túini Espíritu queétdih át jéihyanap tajĩ. Pánihna, “Jerusalénna ma bejca bojóo”, caandíh ï niijíp yah jĩ. ⁵ Obohjeéhtih, queétdih jepahcan, jwí bejat pínah yeó jáapdíh tútchimant jwí jwúub dei bejep jĩ, páant muntih. Nihat Jesúhwã, ï weha mána yaádhjíh, ï wehjíhbut jwiítđih búdí muj jwëejdih bóo jëlit óon coahna ï pej jum dei bejep jĩ. Pánihna, nihat óon jumupboó dei juibínit, bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih biícđih jwí úbáp jĩ. ⁶ Pánih úbh péanit, “Jwí bejna caá”, niijnít, queétdih pin teo péanit, jwí jüóhniji jááj chóodihjeh muntih jwí jwúub waadáp jĩ. Jwí jwúub waadáchah en péanit, Jesúhwã íih munná ï jwúub aab bejep jĩ.

⁷ Pánihna, Tiro tútchimant bej, Tolemaida wüt jumni tútchina jwí chúuh juibínap jĩ. Caanná chúuh juibínit, Jesúhwãdih jwãáhnit, muj teo, biíc yeó jáap ïjeéh jwí chão jwáhup jĩ. ⁸ Cheibit caán tútchimant bej, Cesarea tútchina aáb juibínit, Felipe pehbboó jwí juibínap jĩ. Caán Felipe Jesúh túini doonadíh wêp naóhni ã jumup

jĩ. Jerusalén tátchiboó Jesús ã naáwát túatnitdih teo wáacnit pínah siete neonádih ĩ ñío láa, Felipedihbut ĩt ñíwip wut jĩ.* 9 ã weh yatá chémena míc yaádh, áa wihcannit, Dios naáwát dih naóh yapanit ĩt jumup jĩ. 10 ĩjeéh daocánni yeó jáap jwĩ jum jwuhchah, Agaboboó Judea baácmant jũóhni ã dei juyáp jĩ.* 11 Pánihna, jwĩ pebhna joinít, Pabloĩh juyáát tǒpdih abnit, caan tǒpjĩh ãih téihya ãih jítchadihbut ã míc chéwep jĩ.

—Nin pah Túini Espíritu ã niijná caá: ‘Jerusalén tátchidih moón judíowã nin juyáát tǒp mínahdih ĩ chéobipna caá. Pánih chéonit, judío nihcannitdih caandih ĩ wãhbipna caá’, ã niijná caá, Agabo ã niijíp jĩ.

12 Páant ã niijíchah joinít, “Jerusalén tátchina ma bejca bojoó”, jwiít nihahat Pablodih jwĩ wēp niijíp yah jĩ. 13 Obohjeéhtih, Pabloboó jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Dépanih tigaá ñi jãí? Weemdih ñi jĩgahaca bojoó. Jesúih túini doonádih wã naáwát jĩib nemat maúboó ĩ nemíhna, ĩ neme naáh. Weemdih ĩ mawíh nabut, ĩ mawa naáh. Weémboó wã úmcan caá, ã niijíp jĩ.

14 Páant jwĩ naáwáchah yuhna, Pablo ã jepahcah ennit, jwĩ cádahap jĩ.

—Dios ã náahatdihjeh ã chãja naáh, jwĩ niijíp jĩ.

15 Túttimah, jwĩh bíí déedih jwúub ámoh péanit, Jerusalén tátchina jwĩ aab béjep jĩ. 16 Bitá Cesarea tátchidih moón Jesúihwãbut jwiít dih pej jum bejnit, Mnasón wãt jumni pebhna jwiít dih ĩ namah juibínap jĩ. Mnasón Chipre quewadih bóo jonjeh Jesúsdih jepahni ãt jumup wut jĩ. Pánihna, ã pebh jwĩ jumup jĩ.

Pablo Santiagodih enedih ã bejat

17 Jerusalén tátchina jwĩ juibínachah, Jesúihwã wēinit, jwiít dih ĩ jwãáh muj tewep jĩ. 18 Biíh yeó jáap Santiago pebhna Pabljĩh enedih jwĩ bejep jĩ. Nihat Jesúihwãdih waóhni ã pebh juibínit, ĩt páñap tajĩ. 19 Pánihna, Pablodih ĩ muj teo péanachah, judíowã nihcannitjeéh jum láa, Dios caandih ded pah ã chãjat túatjidih

Pablo queétdih ã naóh beedánap jĩ. 20 Páant ã naáwáchah joinít, nihahat bíícdih Diosdih búdí ĩ weñep jĩ. Túttimah, Pablodih nin pah ĩ niij naáwáp jĩ:

—Jwĩ dée Pablo, ma joyoó. Dawá judíowãboó Jesúsdih túi jepahnit, Moisés ã wutatjidih páantjeh nihahat ĩ jepahna caá. 21 Pánihna, bitá nih yáanit, nin pah queétdih ĩt niij naáwáp wut be. ‘Pablo judíowãdih bohéna, Moisés ã wutatjidih ãt jepahat túatcap wut be. Judíowãdih ĩ wehdih quehli nah yapat chóodih ãt bóodat túatcap wut be. Jwĩ ñowãji ded pah ĩ chãjatjidih ãt chãjat túatcap wut be’, ĩt niijíp wut be.

22 Queét judíowã Jesúsdih jepahnit ninjĩh ma juyát doonádih ĩ joimí nacaá. ¿Pánihna, queét ĩ íjcat pínah niijná, ded pah tigaá jwĩ chãjbi? 23 Nin pah ma chãjaá: Jwĩjeéh moón chémena míc Jesúihwã ‘Nin pah wã chãjbipna caá’, Diosdih ĩt niijíp wut jĩ. Obohjeéhtih, páant niijnítji ĩ péa jwuhcan caá. 24 Pánihna, queétdih namah bejnit, Moisés ã wutatji pah ma chãjaá, ‘Queét túinit caá buca’, Dios ã niiját pínah niijná. Moisés ã wutatji pah, ĩ niiját péaat júutat pínah niijná, ĩ waó bojat pínah jĩib meémboó ma jĩib chãjaá. Meém páant ma chãjachah ennit, ‘Jwĩ joiní dooná yoobópdi ãt nihcan tagaá’, jwĩ déewã ĩ niij jéihbipna caá. Páant niijnít, Moisés ã wutatjidih ma túi jepahatdih queétjeh ĩ jéihbipna caá.* 25 Obohjeéhtih, judíowã nihcannit Jesúihwãboodih ĩ jéihyahat pínah niijná, jwiítjeh jwĩ jenah joyátdih jáantjeh nin pah queétdih jwĩ niij daác wahap jĩ: ‘Pãpnidih wũhniji jeémátdih ñi jeémPCA bojoó. Meépdihbut ñi babhca bojoó. Nañúpwãdih jǒp teonit maonidih ñi jeémPCA bojoó. Ñi áa nihcannitjĩh ñi yéej chãjca bojoó’, queétdih jwĩ niijíp jĩ, Pablodih Jesúihwã maáta ĩ niijíp jĩ.*

Dioĩh maú díitna Pablodih ĩ tewat

26 Páant ĩ niijíchah joinít, Pablo cheibit queét chémena míc neonádih namah bejnit, “Queét túinit caá”, Dios ã niiját pínah niijná, Moisés ã wutatjidih ĩ chãjap jĩ. Pánihna, Dioĩh maaná waadnit, ĩ péaat pínah yeó jáapdih, Diosdih ĩ wũhat pínah yeó jáapdihbut sacerdotewãdih ĩt naáwáp wut jĩ.

* 21:8 Hch 6.5; 8.5 * 21:10 Hch 11.28 * 21:24 Nm 6.2-21 * 21:25 Hch 15.29

²⁷ Moisés ã wutajti pah siete yeó jáap ï chãjat pínahdih ï péa jũúwúchah, biquína judiowã Asia baácmant caandih ñuún jũóhñit, Dioih muú diítna Pablodih ït enep wut jĩ. Pánih ennit, Pablodih ï íjat pínah niijná, dawá cáacwãdih ït yee naáwáp wut jĩ. Páant ï yee naáwáchah, Pablodih íjñit, ït tewep wut jĩ. ²⁸ “Yeéb jwĩ déewãá, jwiitdih ñi teo wáac jũúwú. Nin nihat baácboó jib bohéna, jwiit judiowãdih, Moisés ã wutajtidih, nin Dioih muúdíhbut nihat cáacwãdih yeejép ãpĩ bohéna caá. Judiowã nihcannitdih muú Dioih muúdíh numah waadnit, nindih ã yéejana caá”, ï niij ñaacáp jĩ.

²⁹ Jãtih Pablo judío nihcanni Trófimo wut jamni, Éfeso tãtchidih bóodih Jerusalén tãtchidih ã numah jibichah, ït enep wut jĩ. Páant ã numah jibichah ennitji “Pablo judío nihcannidih Dioih muú diítna ãt numah waadáp tagaá”, ït niij jenah joiij tagaá. Obohjeéhtih, páant ï niij jenah joyát yoobópdihih nihcap jĩ.*

³⁰ Páant ï niij ñaacáchah joinít, nihat caán tãtchidih moón íjñit, ñáo waad béj, Pablodih teonit, Dioih muú diítmant ït wái bac bejep wut jĩ. Páant ï wái bac bejehahjeh, jẽcdih ït ñuún nemep wut jĩ. ³¹ Pánih wái bac bejñit, caandih mao yohihna, tãbit ï ñaacát dooná Romano soldadowã ï maáhdih ãt jãibínap wut jĩ. “¡Nihat Jerusalén tãtchidih moón ñaac peét bejna caá ï chãjap!” ït niijíp wut jĩ. ³² Caán doonãdih joinítjeh, Pablodih pãinit pebhna ãih soldadowãdih ã numah ñáo juyúp jĩ. Pánihna, queét ï juyúchah ennit, Pablodih ï pãí cádahap jĩ. ³³ Queét pebhna jainít, soldadowã ï maáh Pablodih nemat muúboó nemat tãt niijná, chéne ítah tãpnajĩh caandih ã chéwat tãtup jĩ. Pánih chéonit, caandih pãinitdih nin pah ã niij uúbh joyóp jĩ: “¿Déhe tigaá nin? ¿Dedé tibeé ã chãj?” ã niijíp jĩ. ³⁴ Biquína wáac jainít mácah jãih ñaac, bita mácah ï jãih ñaacáp jĩ. Páant ï ñaacáchah, soldadowã ï maáh ded pah ï niijátidih ãt beh joicáp wut jĩ. Pánihna, yoobópdihih jéihihna, Pablodih ïih muú diítna soldadowãdih ã ub waad béjat tãtup jĩ. ³⁵ Íih muúná ï ub pãuh laab béjehah ennit,

íjna, cáacwã caandih ï teo bid ñuún péenap jĩ. Pánihna, cáacwã ï jwúub dúuc wáicat pínah niijná, páantjeh ï beo pãuh laab béjep jĩ. ³⁶ Páant ï bejehah, dawá queétdih ñuún péenit, “¡Caandih ñi mao yohoó! ¡Caandih ñi mao yohoó!” ï niij ñaacáp jĩ.

“Yeejép wã chãjcap be”, Pablo ã niiját

³⁷ Pánihna, Pablodih ïih muúná ï ub waad béjehahjeh, Pablo soldadowã ï maáhdih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Weém meemdih bainí wã naáwihna caá, Griego wéheatjĩh ãt niijíp wut jĩ.

—¿Dépah meém Griego wéheatdih jéihni niit? ³⁸ ¿Meém Egipto baácdih bóo jwĩ maátadihih yohihna, cáacwãdih maonitdih muú wihcapboó cuatro milwã duó wáini nihcan niit? soldadowã ï maáh Pablodih ãt niij uúbh joyóp wut jĩ.

³⁹ —Caán nihcan caá. Weembát judío mun tigaá. Cilicia baácdih Tarso tãtchidih bóo caá. Caán tãtchi oboh jamni tãtchi nihcan caá. Pánihna, queét cáacwãdih weemdih ma naáwát tãtú, Pablo ãt niijíp wut jĩ.

⁴⁰ Páant ã niijíchah joinít, Pablodih ãt naáwáp tãtup wut jĩ. Pánihna, Pablo pãuh laab béjat cáyahdih ñuhñit, ï yayát pínah niijná, ãih téihyajĩh ã jãtup jĩ. Páant ã jãtuchah, ï ñaac yayáchah ennit, Pablo queétdih ïih wéheatjĩh ã naáwáp jĩ.

22

¹ “Yeéb wã déewãá, yeéb behnitbut ñi joyoó. Ded pah wã chãjatji yeebdih wã naáwát tãt caá”, Pablo ã niijíp jĩ.

² Pablo ïih wéheatjĩh ã naáwáchah joinít, laihsanjeh ï joi ñuhup jĩ. Pánihna, Pablo nin pah queétdih ã niij naóh yoobánap jĩ:

³ “Weembát judío mun tigaá. Tarso tãtchidih wãt cáac jamup jĩ. Obohjeéhtih, Cilicia baácdih bóo yahna, nin Jerusalén tãtchidih wã behep jĩ. Nihat Dios naáwãtdih, Moisés ã wutajtidih, jwĩ nuowã ï naáwãtjidihbut Gamaliel weemdih ã bohénap jĩ. Nihat Dios ã wutat pah, yeéb ñi chãjat pahjeh muntih, weembát wãpĩ chãjap jĩ.* ⁴ Pánihna, Jesúsdihih jepahnitdih enihcan, queétdih mao ñuún péena, queétdih búdi pohba wã moh yéejanap jĩ. Queétdih

* 21:29 Hch 20.4 * 22:3 Hch 5.34-39

ñuún teo chéonit, neoná, yaáhdihbat nemat muúboó wāpī nemat túutap jī. Bitadihbat wāpī mao yohat túutap jī. ⁵ Pánihna, jwīh sacerdotewā ī maáh, nihat bita jwī maátabat páant wā naáwát pah muntih queébtat biíc yoobó ī naóhbipna caá. Queét jīí Damasco tútchidih jumnit judíowā ī maátadih wā jútat pínah papélah núodih weemdíh ī daác wūhup jī. Pánihna, caán núodih ubnit, caánboó jumnit Jesúhwādh chéonit, wā ub jwúub júwúchah, queédih ī peéh chājat pínah niijná, Damasco tútchina jwī bejep jī.*

Pablo ded pah ā túut numátjidih ā naáwát (Hch 9.1-19; 26.12-18)

⁶ “Damasco tútchina tóah jubínachah, yeó jáap tac yoób, báadhdajeh wēpép yeh iigát weemdíh ā yeh iig jāhanap jī. ⁷ Caandíh en wáhi bejnit, baácboó wā buugúp jī. Pánih buugnít, wéheatdih wā joyóchah, weemdíh nin pah āi niijíp jī: ‘¡Saulo, Saulo! ¿Dépanih tigaá weemdíh ma mawíh ñuún péé?’ ā niijíp jī. ⁸ Páant ā niijíchah joinít, nin pah wā niij jepahap jī: ‘¿Maá, meém déhe tigaá?’ wā niijíp jī. ‘Weém Jesús Nazaret tútchidih bóo ma mawíh ñuún péeni caá’, weemdíh ā niij jepahap jī. ⁹ Wā pej jumnit caán yeh iigátidihjeh it enep wat jī. Obohjeéhtih, weemdíh ā wéheatboodíh it joicáp wat jī. ¹⁰ Pánihna, nin pah wā jwúub niij úbh joyóp jī: ‘¿Maá, ded pah wā chājatdih tigaá ma náah?’ Jesúsdiwā wā niijíp jī. ‘Ma ñah ñuhúú. Damasco tútchiboó ma waad béjeé. Caanjíh ma jumuchah, ded pah ma chājat pínahdih meemdíh naóhni ma pebhna ā jubíbipna caá’, Jesús weemdíh ā niijíp jī. ¹¹ Pánihna, caán wēpép yeh iigátidih enniiji wā jéih encah, wā pej jumnit weemdíh téihyamant wáinit, Damasco tútchina ī ub bejep jī.

¹² “Caanjíh biíc newé Ananías wūt jumni āt jumup tají. Caán Diosdih túi wēi úbhni, nihat Moisés ā wutatjidih túi chājni, caanjíh moón judíowā caandíh ī túi wēi enni tají. ¹³ Pánihna, wā pebhna júí ñuhnit, caán Ananías nin pah weemdíh āi niijíp jī. ‘Wā dée Saulo, buu ma jwúub enbipna caá,

páant muntih’, ā niijíp jī. Páant ā niijíchahjeh, jwúub ennit, caandíh wā enep jī. ¹⁴ Nin pah Ananías weemdíh ā jwúub niijíp jī: ‘Jwī nuowā ī wēini Dios ded pah meemdíh ā náah yacat pínahdih ma jéihyat pínah, Jesús túini yoobátidih ma enat pínah, caandíh ma joyát pínahdihbat, meemdíh āt ñíwip taga. ¹⁵ Meéamboó áih doonádih nihat cáacwādh bohéna, ma enatjidih ma joyátjidihbat ma naóhbipna caá. ¹⁶ Pánihna, ¿dedédih pái jwah tigaá ma chāj? ¡Ma ñah ñuhúú! Ma yéejatdih cádahnit, Jesúsdiwā jepahni jumna, ma daabáat tútú’, Ananías weemdíh ā niijíp jī.

Pablo judíowā nihcannitdih ā bohéatjidih ā naáwát

¹⁷ “Túttimah, nin Jerusalén tútchina jwúub joinít, Dioíh muuná úbúdh wā bejep jī. Páant wā úbát pónih, jáana yahna, oo júmat pah Jesúsdiwā wā enep jī. ¹⁸ Páant wā enechah, nin pah weemdíh ā niijíp jī: ‘Nin Jerusalén tútchidih moón wíh doonádih ma naáwáchah, ī joíhcan níit. Páant ī joíhcah, nin tútchimant waícanjeh ma bac bejeé’, Jesús ā niijíp jī. ¹⁹ Páant ā niijíchah joiná yahna, nin pah wā jwúub niij jepahap jī: ‘Maá, játih weém wā déewā ī míic wáacat muunádih waadníit, míihwādh nemat muúboó nemíhna, wā mawíh ñuún péeatdih nihat queétjeh ī jéihna caá. ²⁰ Bita Estebandih ī mawachah, wēi ennit, maonitíh jih ī dawát chóonadh wā páñap jī. Páant wā chājatjidih jéihnit, weemdíh yeejép ī chājcan níit’, Jesúsdiwā wā niijíp jī.* ²¹ ‘Weemjéh tigaá meemdíh wā wahap, yúp bóo baácnadh moón judíowā nihcannitdih wíh túini doonádih ma naáwát pínah niijná. Pánihna, buu weemdíh jepahnit, ma bejeé’, Jesús weemdíh ā niijíp jī”, Pablo queét íjnitdih ā niijíp jī.

Pablo soldadowā ī maáhíh ā míic wéheat

²² Páant ā niijíchah joinít, judíowā nihcannitdih ā naáwátji peéh joíhcan, nin pah ī niij ñaacáp jī: ‘¡Caandíh ñi mao yohoó! ¡Caandíh ñi mao yohoó! ¡Nin baácboó ā jumuchah, ā túican caá! ¡Caandíh mao yohatjeh caá náahap!’ ī niij ñaacáp jī. ²³ Nihat cáacwā búdí ī ñaacáp jī. Pánih ñaacnit, tabit ī íjatdih

* 22:5 Hch 8.3; 26.9-11 * 22:20 Hch 7.58

júatna, biquína jih í dɔwát chóodih í tóo dug yohochah, bitaboó baácdih júinit, í waáh yoh ñahanap jĩ. ²⁴ Páant í chãjachah ennit, soldadowã í maáh ñih muú diítboó Pablodih ã ub waad béjat túutap wut jĩ. Caanná waád jubínit, Pablo yoobópdih ã naáwát pínah ni-ijná, nuñúp chóo tōpnajĩh caandih át puñat túutap wut jĩ. Judío wéheatdih beh joicán, “¿Dedé peéh tigaá cãacwã caandih í jãih?” át niij jéihíhip wut jĩ. ²⁵ Í maáh páant ã niijíchah joinít, í puñat pínah jãtih soldadowã Pablodih ít chéo dodhdop wut jĩ. Obohjeéhtih, Pablo ã pebh ñuhni nump jamni soldado maáhdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Weém Roma baácdih bóo wã jamuchah, ded pah wã yéej chãjatdih jéihcan yuhna, ¿weemdih ma puñat túutmi niít? át niijíp wut jĩ.

²⁶ Páant ã niijíchah joinít, caán nump jamni maáh ã maáh pebhna jubínit, nin pah caandih át niij naáwáp wut jĩ:

—¡Maá, ma tái chãjaá! Nin newé ‘Weém Roma baácdih bóo caá’, weemdih ã niijíp be, át niijíp wut jĩ.

²⁷ Páant ã niijíchah joinít, ã maáhboó Pablo pebhna jubínit,

—Weemdih ma naáwá. ¿Meém yoobópdih Roma baácdih bóo niít? át niijíp wut jĩ.

—Jájuh, caanjĩh bóo tigaá weém, Pablo át niij jepahap wut jĩ.

²⁸—Weémboó Roma baácdih bóo jamíhna, queét maátadih búdí dinero wã wãhup jĩ, soldado maáh Pablodih át niijíp wut jĩ.

—Obohjeéhtih, weémboó jwíih cãac jamna, páant wãát jamup jĩ, Pablo át niijíp wut jĩ.

²⁹ Páant ã niijíchah joinítjeh, í maáh, caandih puíhñit soldadowãbut ít doo jwúub ñuhup wut jĩ. Pablo Roma baácdih bóo ã jamuchah yuhna, ã chéwat túutatji peéh búdí át úmup wut jĩ.

Pablo judíowã í maátadih ã wéheat

³⁰ Ded pah Pablodih judíowã tabit í jãihñatdih soldadowã í maáh yoobát páantjeh át jéihíhip wut jĩ. Pánihna, cheibit nihat sacerdotewã í maátadih, judíowã í maátadih yah buca át míc wáacat túutap wut jĩ. Pablodih ub júúwát túutnit, nihat wáac

juínit pebhna át ub waad béjat túutap wut jĩ.

23

¹ Pablo queétdih jwãáh en ñuhñit, míc wáac juínitdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Wã déewãá, Dios ã enechah, weém wãpĩ túi chãjap be, át niijíp wut jĩ.

² Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã í maáh, Ananías wut jamni, páant ã ni-iját peéh, Pablo pebh ñuhñitdih ãih jacdih át nem mawat túutap wut jĩ. ³ Páant ã chãjachah, Pablo caandih nin pah át niij jũihñup wut jĩ:

—Meém ma laihoa bojoó. Dios meemdih ã peéh chãjbipna caá. Ninjĩh chúudnit, ‘Meém Dios ã wutatdih yap yohni caá’, weemdih niijná yuhna, weemdih páant mawat túutna, meémboó bácah ã wutatdih chah yap yohni caá, át niijíp wut jĩ.*

⁴ Páant ã niijíchah, bita ã pebh ñuhñit Pablodih nin pah ít niijíp wut jĩ:

—¿Sacerdotewã í maáh Dios ã ñíonidih meém yeejép niij jãih niít ma chãjap? ít niijíp wut jĩ.

⁵—Wã déewãá, caán sacerdotewã í maáh Dios ã ñíoni ã jamatdih wã jéihcan beé. Jéihna, páant wãta niijcán tagaá. Dios naáwátidih naóh yapanit nin pah ít niij daacáp tajĩ: ‘Ñi maáhdih yeejép niij wéheca bojoó’, í niij daacátjidih weembát jepahni caá, Pablo át niijíp wut jĩ.*

⁶ Queét míc wáac chúudnit biquína saduceowã, bita fariseowã í jamatdih jéihñit, Pablo nin pah át niij ñaacáp wut jĩ:

—Wã déewãá, weém fariseo wãúh jamna, weembát fariseojeh mun tigaá. Nihat wunnitji í jwúub boo pud júúwát pínahdih wãpĩ pãina caá. Caandih wã bohéat jib weemdih nemat muúboó nemíhna, í tewep be, át niijíp wut jĩ.*

⁷ Páant ã niijíchah joinít, queétjeh ít míc jãih jwíhip wut jĩ. Saduceowã fariseowãjĩh bíic yoobó ít jenah joicáp wut jĩ. ⁸ Saduceowã nin pah ípĩ niijná caá: “Wunnitji í jwúub boo pud júóhcan niít. Ángelwã, wunnitih caolihñabut í wihcan caá”, ípĩ niijná caá. Obohjeéhtih, fariseowãboó mácah jenah joinít, “Wunnit

* 23:3 Mt 23.27 * 23:5 Ex 22.28 * 23:6 Hch 26.5; Fil 3.5

ĩ jwúub boo pud jũóhbipna caá. Ángelwã, wannitĩh caolih nabut ĩ jumna caá”, ĩpĩ niijná caá.* 9 Páניהna, queét míc wáacnit tabit jũihna, chah pohba ĩt míc jũih ñaacáp wat jĩ. Biquína Moisés ã watatjidih bohénit fariseowã ñah ñahnit, nin pah wěpép ĩt niij ñaacáp wat jĩ:

—‘Nin newé yeejép chãjni nihcan caá’, jwiit jwĩ niij jenah joiná caá. Biíc wannitĩh caolih, biíc ángel caandih ã naóh dée caá. Páant ã naáwáchah, jwiit nindih peéh chãjnit, Diosdih jwĩta yap yoh tagaá. Páניהna, jwĩ peéh chãjca boj jĩh buca, ĩt niijíp wat jĩ.

10 Chah yeejép pohba ĩt míc jũihñup wat jĩ. Páant ĩ míc jũihñuchah ennit, soldadowã ĩ maáh úumna, nin pah át niij jenah joyóp wat jĩ: “Pablodih yeejép ĩ chãjmi dée caá”, niij jenah joinít, ĩ míc wáac juyápmant Pablodih ĩh munná soldadowãdih át ub waadaát túutup wat jĩ.

11 Caan chéijeh Jesús Pablo pebh jígohnit, caandih nin pah át niijíp wat jĩ: **“Ma úumca bojoó. Wĩh táini dooná Jerusalén tátchidih moondih ma naáwát pahjeh mantih Roma tátchidih moondihbut ma naáwáp”**, át niijíp wat jĩ.

Pablodih judíowã ĩ mao yohíhat

12 Cheibitjeh, biquína judíowã míc bih wáac junít, nin pah ĩt niij míc wéhenap wat jĩ: “Jwiit Pablodih jwĩ maocah, jwiitdih Dios ã mawa naáh. Pablodih jwĩ mawat pínah jãtih, jeémpan, jwĩ babhca boj jĩh”, ĩt míc niijíp wat jĩ. 13 Cuarenta judíowã chah pohba Pablodih mawíhnit páant niijnít wat jĩ. 14 Páant niijnít, sacerdotewã ĩ maáta, bita ĩ maáta pebhna juibínit, queétdih nin pah ĩt niij naáwáp wat jĩ:

—Nin pah jwĩ niij míc wéhenap be: ‘Jwiit Pablodih jwĩ maocah, Dios jwiitdih ã mawa naáh. Pablodih jwĩ mawat pínah jãtih, jeémpan, jwĩ babhca boj jĩh’, jwĩ míc niijíp be. 15 Páניהna, jwiit judíowã nihat jwĩ maáta ñi míc wáacapoó Pablo ã jwúub jũúwát pínah niijná, yeebjéh soldadowã ĩ maáhdih dooná ñi wahaá. Nin pah caandih ñi niijí. ‘Pablodih jwĩ jwúub úubh joíhna caá, páant mantih’, ñi niijí. Páניהna, jwiitboó míc bih páinit, ñi pebhna ã juyát pínah jãtih,

caandih jwĩ maobipna caá, ĩ maátadih ĩt niijíp wat jĩ.

16 Obohjeéhtih, Pablo jwan wúuh ded pah ĩ chãjat pínah doonádih át joyóp wat jĩ. Páניה joinít, soldadowãih munná waád juibínit, ã joyátjidih Pablodih át naáwáp wat jĩ. 17 Páניהna, Pablo biíc namp jumni maáhdih bid bojnit, nin pah caandih át niijíp wat jĩ:

—Nin jáap behnidih ma maáh pebhna ma ub bejeé, ded pah ã joyátjidih caandih ã naáwát pínah niijná, át niijíp wat jĩ.

18 Páניהna, caán soldado ã maáh pebhna caandih át nambah bejep wat jĩ. Nambah juibínit, nin pah ã maáhdih át niijíp wat jĩ:

—Pablo nemat múuboó jumni nin jáap behnidih ma pebhna weemdih ã nambah jũúwát túutup be, ded pah ã joyátjidih meemdih ã naáwát pínah niijná, át niijíp wat jĩ.

19 Páניהna, ã maáh bita wihcapboó caán joiníjidih téihyamant teo wái bejnit, nin pah át niij úubh joyóp wat jĩ:

—¿Dedéhdih tigaá weemdih ma naáwáh? át niijíp wat jĩ.

20 —Judíowã ĩ maáta cheibit meemdih Pablodih ĩ pebhna ĩ wah bojat túutbipna caá, caandih jwúub úubh joí enat túut niijná. 21 Obohjeéhtih, bita caandih mawíhna, ĩ míc bih páibipna caá. ‘Pablodih jwĩ mawat pínah jãtih, jeémpan, jwĩ babhca boj jĩh’, ĩt míc niijíp wat be. Páant niijnítji ma jepahat pínahdih buu páina caá ĩ chãjap. Páניהna, ĩ úubátidih ma jepahca bojoó, Pablo jwan wúuh soldadowã ĩ maáhdih át niijíp wat jĩ.

22 —Weemdih ma naáwátjidih bitadih ma naóhca bojoó, soldadowã ĩ maáh át niijíp wat jĩ. Páant niij péanit, caán jáap behnidih át jwúub bejat túutup wat jĩ.

Maáh Félix pebhna Pablodih ĩ wahat

23-24 Pablo jwan wúuh ã jwúub bejat túttimah, soldadowã ĩ maáh chénewã ã namp jumnit maátadih ã pebhna át bid bojop wat jĩ. Páant ã bid bojnit ĩ juibínachah, nin pah queétdih át niij naáwáp wat jĩ: “Doscientos soldadowã yáac chũi bejnit pínahdih míc wáacnit, ñi á mohat túutú. Bitá setenta soldadowã caballowãjĩh bejnit

* 23:8 Mt 22.23; Mr 12.18; Lc 20.27

pínah, bita doscientos soldadowã ïtah t̄oɔpdih ʌbnit pínahdihbut míic wáacnit, ñi ámohat t̄úutú. Pabloíh caballowã pínahdihbut ñi ámoh wũhũ. Míic ámoh péanit, b̄ũũ chei las nueve, p̄úú Cesarea t̄átchi, Maáh Félix pebhna Pablodih ñi táí ʌb bejeé”, ʌt niijíp wut jĩ.

25 Pánihna, caán maáh nin pah Maáh Félix dih ʌt niij daacáp wut jĩ:

26 “Weém, Claudio Lisias meém wã maáh Félix dih wã daác wahna caá. ¿Ma táí jum niít? 27 Nin t̄átchidih moón judíowã nin newé Pablo w̄ut jumnidih íjnit, caandíh maona ï chãjap be. Páant caandíh ï mao yohat déedih, ï pebhna wíih soldadowãj̄ih enedih wã bejep be. Caánboó Roma baác dih bóo ʌ jumuchah jéihnit, caandíh ï maocat pínah niijná, jwĩ dúuc wáyap be. 28 Páant ï mawíhichah ennit, ded pah ï j̄ũh ñaacá dih jéihíhna, ï maáta ï míic wáacapoó caandíh wã numah bejep be. 29 Caánboó jwĩ jumuchah, queét judíowã ï wutatdihjeh ï j̄ũhñ̄p be. Obohjeéhtih, dedé ʌ yéej chãjatji jíib wunat pínah, nemat m̄úúboó nemat pínahbut caandíh ʌ wihcan beé. 30 Bitá míic bih p̄áinit mawíhat doonádih joinít, waícanjeh ma pebhna caandíh wã wahap be. Pánihna, caandíh naóh yacnitdih ma pebhna wã bejat t̄úutbipna caá, meémboodíh ï naóh yacat pínah niijná”, soldadowã ï maáh Maáh Félix dih ʌt niij daacáp wut jĩ.

31 Queét soldadowã ï maáh ʌ wutatdih joinít, chei Pablodih numah bejna, p̄úú Antípatris t̄átchina ït j̄uibínap wut jĩ. 32 Cheibit queét jíthaj̄ih bejnit soldadowã Jerusalén t̄átchina ït jw̄úub bejep wut jĩ. Obohjeéhtih, bita caballowãj̄ih bejnitboó Pablodih ït numah bejep wut jĩ. 33 Pánih bejna, Cesarea t̄átchina j̄uibí, Maáh Félix pebhna waád j̄uibínit, ï maáh ʌ daácniji papélah núodih wũhñit, Pablodihbut caandíh ït wũh̄p wut jĩ. 34 Pánihna, caán núodih en péanit, Félix Pablo ded baác dih bóo ʌ jumatdih ʌt ʌb̄h joyóp wut jĩ. Cilicia baác dih bóo ʌ jumatdih jéihna, nin pah Pablodih ʌt niijíp wut jĩ:

35 —Meemdíh naóh yacnit ï jum̄úchah, queétdih wã joibípna caá, ʌt niijíp wut jĩ.

Páant niijnít, caandíh ï wapat pínah niijná, Maáh Herodesj̄ih m̄ũũná Félix soldadowãdih ʌt ʌb bejat t̄úut̄p wut jĩ.

24

Pablo Maáh Félix dih “Wã yéej chãjcan beé”, ʌ niiját

1 Biícj̄ih bóo téihya yeó jáap t̄úttimah, sacerdotewã ï maáh Ananías, bita judíowã maáta biíc dih Cesarea t̄átchina ït ñ̄ũũ déi j̄uibínap wut jĩ. Roma baác dih moón ï maáta ï wutatdih jéihni Tértulo w̄ut jum̄nibut ïjeéh ʌt j̄uibínap wut jĩ. Tértulo judíowã ï naóh yacatdih naóh yapani pínah wut jĩ. Pánihna, Pablodih ï peéh chãjat pínah niijná, Maáh Félix pebhna ït waád j̄uibínap wut jĩ. 2 Páant ï waád j̄uibíat t̄úttimah, soldadowã Pablodih caanná ï ʌb waád j̄uibínachah, Tértulobóo judíowã ï naóh yacatdih nin pah ʌt niij naóh yapanap wut jĩ:

—Meém táini maáh caá. Jwĩ maáh ma jumuchah, dedé tac b̄ũũgát wihcan, jwĩ táí jumna caá. Táí jéihni jumna, nihat jwíih baác dih moondíh ma táí teo wáacna caá. 3 Pánihna, nihat jwíih t̄átchidih moón meemdíh búdí jwĩ wẽina caá. 4 Meém j̄jgah enni ma jumatdih jéihna, meemdíh maatápdih tac b̄ũũgáat t̄úut páant jwĩ niijcán caá. Ma jéihyat pínah niijná, bainíjeh meemdíh jwĩ wéheíhna caá. 5 Nin cãacwãdih t̄ubit ʌ tac b̄ũũgána caá. Nihat baácboó ded pah bohénit, judíowãdih ï míic eníhcat chãjna caá ʌ chãjap. Jesús Nazaret t̄átchidih bóodih péenitdih waóhni caá. 6 Dioíh m̄ũũná judíowã nihcannitdih numah waadnít, caán m̄ũũdih ʌ yéejanap be. Páant ʌ chãjachah ennit, caandíh teona, jwĩ ñowã ï wutatdih ʌ yap yohatji jíib jwĩ peéh chãjíhip ȳh be. 7 Obohjeéhtih, maáh Lisias ʌih soldadowãdih numah j̄úóhñit, caandíh jwiít dih ï dúuc wáyap be. 8 Pánih dúuc wáiniji ma pebhna jwiít dih ʌ naóh yacat t̄úut̄p be. Pablodih ʌb̄h joí enna, nihat jwĩ naóh yacat yoobópdih ʌ jumatdih meém ma jéihbipna caá, Tértulo Félix dih ʌt niijíp wut yah jĩ.

9 ʌjeéh j̄uibínit judíowãbut Pablodih biíc yoobó Félix dih ït yee naóh yacap wut jĩ. 10 Páant ï naóh yacat t̄úttimah, Félixboó Pablo ʌ naáwát pínah niijná, caandíh ʌt j̄úut

jáhanap wut jī. Páant ã júut jáhanachah ennit, Pablo nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Dawá jópchina jwīih baácđih moón jwī naóh yacatđih mapī túi joiná caá. Páant ma jummatđih jéihna, ma túi jéihyat pínah niijná, wēinit, meemđih yoobóđih wā naóhbiđna caá. ¹¹ Doce yeó jáap játiđhđeh Jerusalén tútchina Diosđih weñedih wā juibínap be. Bitadih úubh joiná, ma jéihbiđna caá. ¹² Biíhđih wāpī jūihcap be. Dioih múđđih múic wáacnitđih wā múic jūihñat túutcap be. Judíowā ĩ múic wáacat múú diitna, tútchiboobút wā múic jūihñat túutcap be. ¹³ Páant ĩ naóh yacachah yuhna, bitadih úubh joí enna, ĩ yee naóh yacatđih meém ma jéihbiđna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, bññ meemđih yoobóđih wā naóhna caá. Dios jwī ñowāji ĩ wēinidih weembút wāpī wēina caá. Pánihna, Jesúsđih jepahna, weém Diosđih wā weñechah, ‘Mácah ã bohéna caá’, queét ĩpī niijná caá. Obohjeéhtih, wā bohéat mácah nihcan caá. Nihat Moisés ã wutatjidiđ jepahnit, nihat Dios naáwátđih naóh yapanit ĩ daacátjidiđbut wāpī jepahna caá. ¹⁵ Dios nihat wunnitđih ã jwúub booaat pínah yeó jáapđih wāpī pāina caá. Túinitđih, yeejépwāđihbut biíc yoobó ã jwúub booađna caá. Páant ã booaat pínahđih nihat judíowābut biíc yoobó ĩpī pāina caá. ¹⁶ Pánih pāina, túinijeh wāpī chājna caá, ‘Caán túini caá’, Dios weemđih ã niiját pínah, cāacwābut biíc yoobó ĩ niiját pínah niijná.

¹⁷ “Dawá jópchina biíh baácna jibniji wā déewā jīgah náah jumnitđih dinerodiđ wāhat túut niijná, Diosđihbut wēi wāhat túut niijná, Jerusalén tútchina wā jwúub juibínap be, páant muntih. ¹⁸ Pánihna, Diosđih wā wāhat pínah jātih, ‘Caán túini caá’, Dios ã niij enat pínah niijná, ded pah Moisés ã wutatjidiđ wā chājap be. Páant wā chājat túttimah, Dioih múú diitna jumna, caandih wā wāhuchah, bita judíowā Asia baácđih moón weemđih ĩt enep tabe. Páant ĩ enechah, wājeéh múic wáacnit wihcan, múic jūihñatbut ã wihcap be. ¹⁹ Pánihna, weém yeejép wā chājatđih enna nihna, queét Asia baácđih moónboó ma pebhna naóh yacadiđ ĩ jūúwú naáh.* ²⁰ Jwī maáta

wáac jūinít, weemđih ĩ úubh joí enechah, ded pah wā yéej chājatjidiđ enna nihna, queétjeh naáwáđih ĩ jūúwú naáh. ²¹ Nin pahjeh ĩ niijmí nacaá: ‘Pablo jwī múic wáacapboó jumnit, nin pah ã niij ñaacáp jī: “Wunnitjidiđ Diosboó ã jwúub booaatđih jwīpī páñatđih wā bohéatji jīb nemat múúboó weemđih ĩ nemat túutap jī”, ã niij ñaacáp jī’, queét ĩ niijmí nacaá”, Pablo Félixđih át niijíp wut jī.*

²² Páant ã niijíchah joinít, Félix, Jesúsđih doonáđih jéihnit, ĩ naáwátđih át cádahat túutap wut jī. Pánih cádahat túutnit, Pablo-boođih nin pah át niijíp wut jī:

—Maáh Lisias ã juyúchah, dedé peéh chājat pínah ã jumuchah, meemđih wā naóhbiđna caá, át niijíp wut jī.

²³ Páant niij péanit, Pablodiđ ub jūóhni soldadowā ĩ maáđih nin pah át niijíp wut jī: “Maátaih múuná jwúub ub bejna, míh soldadowā caandih ĩ túi wapa naáh. Obohjeéhtih, ã náahat pah ã chāja naáh. Det ã chéenwābut caandih teo wáacadiđ ĩ juyú naáh”, át niijíp wut jī.

²⁴ Daocánni yeó jáap túttimah, Félix ájeéh bóli Drusilajih ĩ múic wáacat tólihna át juibínap wut jī. Drusila judío wili wut jī. Pánih juibínit, Jesúsđih doonáđih joíhna, Pablodiđ át bid bojop wut jī. ²⁵ Páant ã bid bojochah, Pablo queétđih nin pah át niij naóh bohénap wut jī: “Bitadih túi chājat caá náahap. Yéej chājat jenah joyátđih yap yohat caá náahap. Cāacwā yeejép ĩ chājatjidiđ Dios búdi ã peéh chājbiđna caá”, queétđih át niijíp wut jī.

Páant ã niij naáwáchah, joí wáhi bejnit,

—Páant bóojeh tigaá. Ma bejeé. Biíh yeó jáap meemđih wā jwúub bidbiđna caá, páant muntih, Félix caandih át niijíp wut jī.

²⁶ Pablo ã múic jīb chāj bacat pínah dinerodiđbut Félix át bidip wut jī. Pánih bidnit, dawá láa Pablodiđ múic wéheat túut niijná, Félix ã pebhna át jūúwát túutap wut jī. ²⁷ Obohjeéhtih, chéne jópchi túttimah, Félix maáh jumni át bacap wut jī. Pánihna, judíowāđih weñáihna, Félix Pablodiđ nemat múúboojéh át cádahap wut jī. Porcio Festo wut jumni át jwúub túut múm maáh waadáp wut jī.

* **24:19** Hch 21.17-28 * **24:21** Hch 23.6

25

Pablo Maáh Festodih ã naáwát

¹ Caán baácna Maáh Festo juibíniji biíc peihcanni yeó jáap túttimah, Cesarea tútchimant Jerusalén tútchina át aab béjep wut jĩ. ² Caanná ã aáb juibínachah, queét sacerdotewã ã maáta, bita judíowã ã maáta biíc dih ã pebhna bejnit, Pablodih yeejép ãt jwúub naóh yacap wut jĩ. ³ Caan pébhna ã bejat pínah játih queétjeh nin pah ãt míc niijíp wut jĩ: “¿Pablodih mawat pínah niijná, cáacwãdih míc bih páinit, mawat túut jĩh?” ãt míc niijíp wut jĩ. Páant niij jenah joinít, nin pah Maáh Festodih ãt niijíp wut yah jĩ:

—Nin Jerusalén tútchiboó Pablodih ma wah aabá bojoó, ãt niijíp wut jĩ.

⁴ Obohjeéhtih, Festo nin pah queétdih ãt niij jepahap wut jĩ:

—Pablo páantjeh Cesarea tútchidih nemat muúboó ã jumna caá. Búutéh caánboó wã jwúub dei bejbipna caá, páant muntih. ⁵ Pánihna, Cesarea tútchina ñi maáta weemdih ã pej jum dei bej jwuhu naáh, Pablo ã yéej chãjachah nihna, caandih ã naóh yacat túut niijná, ãt niijíp wut jĩ.

⁶ Ocho yeó jáap túttimah, Maáh Festo Cesarea tútchina át jwúub dei bejep wut jĩ. ã jwúub dei juibíni daanimant, ã naóh yacachah joyát túut niijná, peéh chãjnit ã naáwápboó át waád juibí chúudup wut jĩ. Caánboó chúudnit, Pablodih át bid bojop wut jĩ. ⁷ Pablo ã pebhna ã juibínachah, Festojeéh Jerusalén tútchimant dei juibíni judíowã caán tãahmant ãt ñuh púuda bojop wut jĩ. Pánih ñuhnit, dawá yeejép dooná ãt naáwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, páant ã naáwáchah yahna, ã yee naáwãdih Festo át jéihcap wut jĩ. ⁸ Páant ã naáwáchah joinít, Pablo nin pah át niij naóh yoobánap wut jĩ:

—Jwiít judíowã jwĩ wutatdih, Dioih muúdh, Roma tútchidih moón ã maáhdihbat yeejép wã chãjcap be, át niijíp wut jĩ.

⁹ Obohjeéhtih, Festo judíowãdih weñáihna, nin pah Pablodih átih niijíp wut yah jĩ:

—¿Jerusalén tútchina ma jwúub aab béjihcan niít? Caanná juibíni, míih doonádh jéihíhna, weemjéh tigaá wã jwúub joibíp. Yeejép ma chãjachah nihna, ma yéejat peéh wã naóhbirna caá, át niijíp wut jĩ.

¹⁰ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, Pablo nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Maáh César ã wēpat ninjĩh meém ma bíbohna caá. Pánih bíbohna, ninboó wã jumuchah, dedé wã chãjatji peéh, ma jéih naóhna caá. Judíowãdih dedé wã yéej chãjcatdih ma túi jéihna caá. ¹¹ Pánihna, yéej chãjna nihna, wã yéej chãjat jib weemdih ã mao yohatdih wã úumcan caá. Obohjeéhtih, ã naóh yacat yoobópdih nihcah, weemdih queétdih páantjeh ma wãhuchah, ã táican niít. Pánihna, Roma tútchi jwĩ chah maáh César pebhna weemdih ma wahaá, Pablo Festodih át niijíp wut jĩ.

¹² Páant ã niijíchah joinít, Festo caandih teo wáacnitdih míc wéhe péanit,

—Caán láa bácah, César pebhna meemdih wã wahbirna caá, át niijíp wut jĩ.

Pablo ã chãjatjidih Festoboó Maáh Agripadh ã naáwát

¹³ Daocánni yeó jáap túttimah, maáh Agripa ã jwan Berenicejĩh Festo jáap maáh ã waadáchah, Cesarea tútchina caandih muj tewedih ãt dei juibínap wut jĩ. ¹⁴ Pánih dei juibíniiji maatápdih ãt jum jwuhup wut jĩ. Biíc yeó jáap Pabloih doonádh Agripadh Festo nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Félix nemat muúboó ã cádahni, Pablo wut jumni, ã jumna caá. ¹⁵ Jerusalén tútchiboó wã juibínachah, sacerdotewã ã maáta, bita judíowã ã maátabat caandih wã peéh chãjatdih náahna, wã pebhna yeejép dooná naáwãdih ã juyúp jĩ. ¹⁶ Obohjeéhtih weém nin pah queétdih wã niijíp jĩ: ‘Jwiít Roma baácdih moón ã maáta nin pah jwĩpĩ chãjna caá: Det naóh yacnitdih jwĩpĩ jwĩh naáwát túutna caá. Páant ã naóh yacatdih joinít, ã naóh yacniboodih jwuh jwĩ jwúub naáwát túutna caá. Jwiít Romanowã páant jwĩ chãjcah, caandih naóh yacnitdih jwĩpĩ wãhcan caá’, queétdih wã niijíp jĩ.

¹⁷ Pánihna, nin Cesarea tútchina wãjeéh ã juyát túttimah daanimant bóo yeó jáapjeh peéh chãjat naáwát muúboó chúudnit, ã naóh yacnidih wã bid bojop jĩ. ¹⁸ ‘Queét judíowã búdi ã yéej chãjatjidih ã naóh yacmi dée caá’, wã niij jenah joyóp yah jĩ. Obohjeéhtih queét naóh yaquihnitji búca dedé ã yéej chãjatjidih ã jéih naóhcap jĩ. ¹⁹ ‘Jwĩh Dios ã wutatjidih biáboó caá ã bohénap’,

niijnít, ì ijip jĩ. Biíc newé, Jesús wāt jumni, wanniji yahna, ã jwúub boo pud júúwátjidih Pablo ã bohéátjidihbat ì ijip jĩ. ²⁰ Weémboó nihat ì naáwátjidih wã beh joicáp jĩ. Pánih beh joicán, ‘¿Jerusalén tátchiboó ma aab béjihcan niít? Míih doonádih caanná wã joíhna caá, páant muntih’, Pablodih wã niijíp jĩ. ²¹ Obohjeéhtih, ‘Maáh César pebhna weemdíh ma wahaá, wíih doonádih caánboó ã joyát pínah niijná’, weemdíh ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maáh pebhna wahat túut niijná, caandíh nemat muúboó soldadowãdih wã páñat túutap jĩ, Festo Agripadih ãt niijíp wut jĩ.

²² Páant ã niijíchah joinít, Agripa Festodih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

— ã naáwátidih weembút wã joíhna caá, ãt niijíp wut jĩ.

— Cheibit caandíh ma joibípna caá, Festo Agripadih ãt niijíp wut jĩ.

²³ Pánihna, cheibit Agripa Berenicejĩh búdí míic wáacat tólihna jubínit, ìt waad béjep wut jĩ. Páant ì waad béjehah, nihat cáacwã queétdih ennit, búdí ìt weñep wut jĩ. Nihat soldadowã ì maáta, nihat caán tátchidih moón maátabut caán muúná ìjeéh ìt waad béjep wut jĩ. Túttimah, Festo Pablodih ãt ub júúwát túutap wut jĩ. ²⁴ Pánihna, Pablo ã waad jubíát túttimah, Festo queét míic wáacnitdih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ:

— Maá Agripa, nihat yeéb jwĩjeéh jumnitbat nin newédih ñi enna caá. Jerusalénboó wã jumuchah, ninboó wã jumuchahbat, nihat judíowã weemdíh nindih búdí ì naóh yacap jĩ. Tubit ñaacnit, ‘Caandíh ma mao yohoó’, chah pohba ì niijíp jĩ. ²⁵ Obohjeéhtih, weémboó ded pah ã yéej chãjatjidih wã jéihcap jĩ. ã yéej chãjatji jíib mao yohat ã wihcap jĩ. Pánihna, caanjéh tibeé jwĩ maáh Césardih naáwát túut niijná, ã pebhboó ã bejat pínahdih ã úúbup jĩ. ²⁶ Obohjeéhtih, jwĩ maáh Césardih ded pah wã naóh daacát déedih wã jéihcan caá. Pánih jéihcan, yeéb nihat, Agripa biícidih ñi pebhna caandíh wã júúwát túutap be. Pánihna, caandíh joinítji jwĩ míic wéheat túttimah, ded pah caandíh wã naóh daacát pínahdih wã jéihbipna caá. ²⁷ Ded pah ã

yéej chãjatjidih naóhcah, nemat muúboó jumnidih César pebhna wã jéih wahcan caá, Festo queétdih ãt niijíp wut jĩ.

26

Ded pah ã chãjatjidih Pablo Maáh Agripadih ã naáwát

¹ Túttimah, Maáh Agripa Pablodih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

— Bũ míih doonádih jwiítdih ma naáwá, ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, Pablo maátadih úúbhna, ãih téihyajĩh ãt júut ñahanap wut jĩ. Pánih júut ñahanit, ãih doonádih ãt naóh jwíhip wut jĩ. ² “Maá Agripa, wã déewã ì maáta yeejép weemdíh ì naóh yacatjidih wã naóh yoobáát pínahdih bũ meém ma joyát pínahdih wã wéina caá. ³ Nihat jwiít judíowã ded pah jwĩ chãjatdih, ded pah jwĩ bohéátidihbat meemjéh ma túi jéihna caá. Pánihna, nihat wã naáwát pínahdih ma túi joyoó”, Pablo ãt niijíp wut jĩ.

Pablo Jesúsdihi ã jepahat pínah jãtíh ded pah ã jumjwuhatjidih ã naáwát

⁴ “Nihat judíowã wíih baácboó ì cãtíh wébít jumjwuhna, ded pah wã jumatjidih ì jéihna caá. Túttimah, Jerusalénboó ded pah wã jumatjidihbat ì túi jéihna caá. ⁵ Maatápdih fariseowãjeéh wã jumap jĩ. Jwiít fariseowã Moisés ã wutajtidih chah jepahnit jwĩ jumna caá. Pánihna, queét judíowã naáwíhna, ‘Yoobópdih caá ã niiját’, ìta jéih niij tágaá.* ⁶ Dios jwĩ nuowãdih ‘Nihat cáacwã ì boo pud júóhbipna caá’, ã niijátjidih wã páñat jíib, bũ ì naóh yacni ninboó wã ñahna caá. ⁷ Nihat jwiít doce judíowã poómpbat ã naáwátidih joinítji jwĩ páina caá. Yeó jáap, cheibat Diosdih jwĩpĩ túi wéi wãhna caá. Pánihna, Maá Agripa, jwĩ maátaboó caandíh wã páñat jíib weemdíh ì naóh yacap jĩ. ⁸ ¿Dépanihna ‘Dios wannitdih ã jéih jwúub booacan niít’, ñi niij jenah joí?

⁹ “Jon jãtíh ‘Jesús Nazaret tátchidih bóodih jepahnitdih weemdíh cádahat túutat caá náahap’, wã niij jenah joyóp jĩ. ¹⁰ Páant niij jenah joinít, Jerusalén tátchidih moón dawá Jesúsdihi jepahnitdih

* 26:5 Hch 23.6; Fil 3.5

teonit, sacerdotewã ï maáta ï wutatdih joinít, nemat mæúboó wã nemat tútup jĩ. Pánihna, queédih ï mao yohíhichah, weembát biíc yoobó wã mao yohat tútup jĩ. ¹¹ Maatápdih jwiít judíowã jwĩ míc wáacat mæúdíh Jesúhwã ï míc wáacachah, waadnít, queédih wã jĩgah náah chãjap jĩ. Jesúsdih ï jepahatdih wã cádah tútup yuh jĩ. Pánihna, búdí íjna, biíh baácna jweí peétnit Jesúhwãdih ñæunnít, wã moh yééjanap jĩ”, Pablo át niijíp wut jĩ.*

Jesús caandih ded pah ã niijátjidih Pablo ã naáwát
(Hch 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Pánih Jesúhwãdih ñæunná, sacerdotewã ï maáta ï wēpatjĩh ï wutatji pah chãjat tút niijná, biíc yeó jáap Damasco tútchina wã bejep jĩ. ¹³ Yeó jáap tac yoób namáboó jwĩ bejehah, yeó ã yeh iigát chah jeámant yeh iíg jéenanachah, jwĩ enep jĩ. Weemdih, wãjeéh bejnitdihbut ã túi yeh iig yóh jwejep jĩ. ¹⁴ Páant ã yeh iiguíchah, en wáhi bejnit, jwiít nihat baácboó jwĩ bæug ñájap jĩ. Pánih bæug ñájnit, wéheatdih wã joyóp jĩ. Jwĩh wéheatjĩh nin pah weemdih áí niijíp jĩ: ‘Saulo, Saulo, ¿Dépanihna íjnit, wíihwãdih mawíh ñæún péé tigaá ma chãj? Wíihwãdih pánih chãjna, weemdih caá páant ma chãjap. Pánih chãjna, meemjéh míc yééjana caá ma chãjap. Næñápdih ñi chéwechah, íjnit, míc túpúna, ã míc yééjaat dée pah meembát ma míc yééjana caá’, ã niijíp jĩ. ¹⁵ ‘¿Maá, meém déhe tigaá?’ wã niijíp jĩ. ‘Weém Jesúsjeh tigaá, ma ñæún mawíh péeni. ¹⁶ Bæu ma ñah ñæhæú. Weemdih teo wáhni ma jumat pínah niijná, meemdih wã jígohna caá. Ma enatjidih bitadih ma naáwát pínah niijná, meemdih wã ñíona caá. Ded pah wã jumatdih meemdih wã jwáub jéihyaat pínahdihbut ma naóhbipna caá. ¹⁷ Bæu meemdih jígohnit, judíowãdih, judíowã nihcannitdihbut wíih doonádih ma naáwát pínah niijná, meemdih wã wahna caá. Pánih wahnit, ï jéih yéej chãjcat pínah niijná, meemdih wã túi wapbipna caá. ¹⁸ Judíowã nihcannitdih ma naáwáchah, queét dupúát panhipboó jæmnitji ï yéej chãjatdih cádahnit tút næumná, baabát

panhipboó ï bejbipna caá. Pánihna, Satanás ã maáh jæmæpmant queédih æb bacanit, Dios ã maáh jæmæpboó wã waadábipna caá. Pánih chãjnit, weemdih jepahnitdih ï yéejatdih wã yohochah, queét Dios ã ñíonitjeéh ï jæmbipna caá’, Jesús weemdih ã niijíp jĩ”, Pablo át niij naáwáp wut jĩ.

Pablo Jesúsdih ã jepahatjidih ã naáwát

¹⁹ “Páant Jesús ã naáwáchah joinít, caandih wã yap yohcan jĩ. ²⁰ Pánihna, Damasco tútchidih moondih wã jwíh naáwáp jĩ. Túttimah, Jerusalén tútchidih moondih, Judea baácnih moondih, judíowã nihcannitdihbut naóhnit, ‘Ñi yéejatdih cádahnit, Diosdih bidnit, ã náahat pahjeh ñi chãjaá. Pánih chãjnit, “Yoobópdih Diosdih jepah tigaá ï chãjap”, bita ï niijbipna caá’, wãpĩ niijíp jĩ.* ²¹ Páant wã niij bohéatji peéh nit judíowã Dioíh mæú díitna weemdih teonit, ï mao yohíhip yuh jĩ. ²² Obohjeéhtih, jon, bæubut Dios weemdih ã teo wáacap be. Páant ã teo wáacachah, weém ninjĩh ñæhnit, nihat maátadih, oboh jæmnitdihbut yoobópdih wã naóhna caá. Moisés ã wutatjidih, Dios naáwátidih naóh yapanit ï daacátjidihbut wãpĩ bohéna caá. ²³ Nin pah ït niij daacáp tajĩ: ‘Cristo Dios ã wahni pínah yeejép yapnit, ã wænbipna caá. Pánih wænniji, ã waóh boo pæd jüóhbipna caá. Pánih jwáub boo pæd jüóhnit, yeh iigné panihni nihat judíowã, judíowã nihcannitbut ï yéejat peéh iiguípna ï bejat déedih túi æbni pínah ã jæmbipna caá’, ït niij daacáp tajĩ.* Páant ï niij daacátji pah weembát biíc yoobó wãpĩ bohénap jĩ”, Pablo át niijíp wut jĩ.

Pablo Agripadih Diosdih ã jepahat tútat

²⁴ Páant Pablo ã naáwáchahjeh, Festo nin pah át niij ñaacáp wut jĩ:

—¡Pablo, meém náhni joyát bæud béjni caá! Maatápdih ma bohéatji jíib, náhni joicánni caá bæca, át niij ñaacáp wut jĩ.

²⁵ —Nihcan caá, Maá Festo. Náhni joicánni nihcan caá weém. Yee wéheni nihcan caá. Yoobópdih tigaá wã naáwáp. ²⁶ Nin Maáh Agripa nihat wã naáwátidih ã beh

* 26:11 Hch 8.3; 22.4-5 * 26:20 Hch 9.20,28-29 * 26:23 Is 42.6; 49.6; 1Co 15.20

joiná caá. Pánihna, úmcanjeh caandíh wã naóhna caá. Nihat wã chãjat bih naáwát nihcan beé. Nihat ded pah wã chãjatji doonádih Agripaboó átát joijí tagaá, át niijíp wut jĩ.

²⁷ Páant niij péanit, Agripadih jwuh nin pah át jwúub niijíp wut jĩ:

—Maá Agripa, meémboó Dios naáwát dih naóh yapanit jon jãtih ĩ daacátjidih ‘Yoobópdih tiguaá’, ¿ma niij jenah joí niit? Páant ma jenah joyátdih wã jéihna caá, át niijíp wut jĩ.

²⁸ —¿Ma naáwátjĩh waícanjeh weemdíh Jesúsdi h ma jepahat túutíh niit? Agripa Pablodih át niij jepahap wut jĩ.

²⁹ —Waícanjeh ma jepahachah, túttimah ma jepahat doonádihbut joiná, wã wëibipna caá. Meém Jesúsdi h ma jepahat pínah, yeéb nihat buu weemdíh joinítbut caandíh ñi jepahat pínahdih wã náah yacna caá. Pánih náah yacna, Diosdih yeebdíh wãpĩ úbhna caá. Weém wã jumat pah yeéb nihatbut ñi jumat pínahdih wã náah yacna caá. Nin ĩtah tópdih wã dëwát pah niijná wã chãjcan caá, át niijíp wut jĩ.

³⁰ Páant ã naáwáchah joí péanit, Maáh Agripa, Berenice, Maáh Festo, caánboó chúdnitbut ñah ñahnit, bícdih ĩt bac bejep wut jĩ.

³¹ Pánih bac bejnitji nin pah ĩt niij míc wéhenap wut jĩ:

—Nin newé ã chãjatji jíib, mawat, nemat múboó waadáatbut caandíh ã wihcan caá, queétjeh ĩt míc niijíp wut jĩ.

³² Maáh Agripa Maáh Festodih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Maáh César pebhna Pablo ã wahat túutcah nihna, jwĩta jéih baca tagaá. Obohjeéhtih, caanná ma wahat pínahdih ã úbát túttimah, caandíh jwĩ jéih bacacan caá, Festodih át niijíp wut jĩ.

27

Pablodih Roma tútchina ĩ wahat

¹ Roma tútchidih moón ĩ Maáh César Italia baácdih át jumup wut jĩ. Pablodih, bita nemat múboó jumnitdihbut Festo soldadowã ĩ maáh Julio wut jumnidih át wapát túutap wut jĩ. Pánihna, johlitjĩh bejni jãáj chóojĩh queétdih Italia baácna Julio ã

namah bejep jĩ. Caán Julio cien soldadowã ĩ maáh ã jumuchah, áih soldadowã César Augustoíhwã wut jumnitbut ĩ bejep jĩ. ² Pánihna, weém Lucasbut Pablojeéh wã bejep jĩ. Aristarco, Macedonia baác Tesalónica tútchidih bóobut jwiútdih ã pej jum bejep jĩ. Pánihna, Adramitio wut jumni tútchimant jüóhni jãáj chóodih jwĩ waadáp jĩ. Caán chóo Asia baácdih bóo jélitna yoobó aab béjni chóo pínah tajĩ. ³ Pánih bejnit, cheibit Sidón wut jumni jélitna jwĩ juibínap jĩ. Julioboó Pablodih en daoná, ã tái chãjap jĩ. Pánih tái chãjnit, caanjĩh moón ã chéenwã dedé ã náahatdih ĩ wúhat pínah niijná, ĩ pebhboó Pablodih ã aabát túutap jĩ. ⁴ Caanjĩh aabnítji jwúub dei jainít, caán chóodihjeh muntih jwúub waadnít, jwĩ bejep jĩ, páant muntih. Jwĩ bejat déemant johlit ã jwááh johochah, Chipre wut jumni quewa ã tái jãhat pínah niijná, caan quéwadih wáyámant bóo buwámant jwĩ en yap bejep jĩ. ⁵ Caan quéwadih yap bej, chúh bejnit, Cilicia baác ñaj deyatdih yap bej, Panfilia baác ñaj deyatdihbut yap bej, Licia baácdih jumni Mira tútchina jwĩ juibínap jĩ.

⁶ Jwĩ bejni chóo caán tútchidih ã chãwát pínahdih jéihnit, Julio bih jãáj chóo, Italia baácboó bejni pínah chóodih át bid juyúp tajĩ. Caán ã bid jainí chóo Alejandria wut jumni tútchimant jüóhni chóo tajĩ. Pánih bid jainít, caán chóoboó jwiútdih ã namah waadáp jĩ. ⁷ Johlit ã jwááh joh buug lájachah, páant muntih, wépép jéih bejcan, cháihjeh jwĩ bejep jĩ. Pánih bejnit, Gnido wut jumni tútchidih jwĩ toáh juibínachah, johlitboó jwiútdih tacboó ã ub joh páud baca bojop jĩ. Pánihna, yoobópdih bejcanjeh, Salmón wut jumni pióh ñajatdih yap bejnit, Creta wut jumni quewadih jéihyepmant bóo buwámant jwĩ en yap bejep jĩ. ⁸ Pánihna, johlit páantjeh yeejép ã johochah, caan quéwa buwáadih cháihjeh bejnit, Túini Jélitna páud bacapdih jwĩ chão páh jwuhup jĩ. Caán jélit Lasea wut jumni tútchi pehbít ã jumup jĩ.

⁹ Pánih cháihjeh jwĩ bejchah, mah noój láa, jãáj chóojĩh bejat tobohat láa ã toáh jüúwáp jĩ. Pánihna, jwiútdih namah bejnitdih Pablo nin pah ã niij naáwáp yuh jĩ:

¹⁰ —¿Weemdíh ñi joyoó! Búu jwĩ bejchah, ã táican niit. Mah noój láa ã jumuchah, nin

jääj chóa ã buudbípna caá. Pánihna, nihat ñi ub bejnibat, jwiítbat jwí daáb buudbípna caá, ã niijíp jĩ.

¹¹ Obohjeéhtih, caán chóa mínah, caán chóodih íoh teonibat Pablodih í jepahcap jĩ. Juliobat Pablodih joyáh bojnit, queétboodih ã jepahap jĩ. ¹² Caán í chãóní jélitboó mah noój láa jááj chóa ã chãwáchah, ãpĩ táicap wut jĩ. Pánihna, nihat caán chóodih bejnit caan quéwadijhéh tih biíh tútchi, Fenice wüt jumni tútchi jélitna í bejíhip yuh jĩ, mah noój ã yapatdih juibí pái jwuhhat túut niijná. Fenice jélitdih yeó dei bejepmant jááj chóa waadát át jumap wut jĩ. Pánihna, “Caánboó juibínit, mah noój láa jwí túi pái jwuhbipna caá”, ít niij jenah joyóp wut yuh jĩ.

Búdí mujdih nolihat ã jüúwát

¹³ Chóop yapapmant johlit ã túi jüúwáchah, caán chóodih teonit í túi bejat pínah niijná, í yoh báahani chodóp dahdih í jwúub ub yacap jĩ, páant muntih. “Jwí túi jéih jááj juibíbipna caá”, niij jenah joinít, jwiítidih í numah bejep yuh jĩ. Pánih bejna, Creta quewa pebhjeh jwí jáaj béjep jĩ. ¹⁴ Obohjeéhtih, túttimahbitjeh caan quéwa chúuhap yoób yeó aáb jüúwápman johlit búdí ã joh jüúwáp jĩ. ¹⁵ Caán johlit jwíih jááj chóa buwámant tubit ã joh jáhanachah, jwí bejatjti dée yoób jwí jéih bejcap jĩ. Pánih johna, caán chóodih ã páah joh púud baca bojop jĩ. ¹⁶ Pánihna, Cauda wüt jumni quewadih jéihyepmant bóo buwámant jwí yapap jĩ. Caan quéwa jwiítidih chibít johlitdih ã jáhap jĩ. Páant ã jáhachah, jwí wáini bainí jááj chóodih, búdí chóa díitna í ub yacap jĩ. Johlit nolihatjĩh páantjeh búdí ã tobohochah yuhna, í jéih ub yacap jĩ. ¹⁷ Caán chóodih ámoh yac péanit, búdí chóa ã búuh bejcat pínah niijná, queét jááj chóodih teonit bujicánni tōpnajĩh caán chóodih í nah chéwep jĩ. Pánih nah chéu péanit, “Libia baácboó jwí juibími dée caá. Caanjĩh óon yehbenibit Sirte wüt jumapboó buug lájat jwiítidih tubit tobohna caá”, niij jenah joinít, jááj chóa wēpép ã bejcat pínah niijná, johlitdih teoni búdí yégueh chóodih í ub deyanap jĩ. Páant í ub deyat túttimah, jááj chóodihjeh johlit ã ub joh bojop jĩ. ¹⁸ Caán johlit dedé ã yaicáp jĩ. Pánih joh yaicán, chah pohba ã yoób johop jĩ. Páant ã

johochah, nolihat búdí jüóhñit, jááj chóodih tubit ã buug lájat jĩ. Pánihna, jih buugjéh ã pahat pínah niijná, túttimah bóo yeó jáapdih í ub bejniji bií déedih í yoh báaha jwíhip jĩ. ¹⁹ Túttimah bóo yeó jáapdih johlit teoni yégueh chóona, chéwat tōpna, máa nahnadihbat í yoh báhanap jĩ. ²⁰ Maatápdih yeodih cáiwáidihbat jwí encap jĩ. Johlit nolihatbat dedé noón yaicáp jĩ. Yeó jáap jumap pah chah pohba ã tobohóp jĩ. Páant ã tobohochah, “¿Nin búdí mujboó jwiít jwí buudmí naniít?” jwiítjeh jwí niij jenah joyóp jĩ.

²¹ Pánihna, búdí teona, maatápdih í jéih bid jeémpcap jĩ. Páant í bid jeémpcatdih enna, Pablo í cátiéh jui ñuhñit, queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Wã naáwáchah, yeéb ñi joicán beé. ‘Cretamant jáaj béjcat caá náahap’, wã niijíp yuh be. Jwí jüóhchah, nin pah áta yapcan tagaá. Jwí jüúwátjti jíbjeéh nin pah ã yapna caá. ²² Obohjeéhtih, buu yeedih wã jwúub naóhna caá, páant muntih. Ñi úumca bojoó. Jwiít jwí buudcán niít. Obohjeéhtih, nin jááj chóa pohba ã búuh peét bejbipna caá. ²³ Dios wã maáh wã wēini weemdih ã jéihyaat pínah niijná, áih ángeldih át wahap tabe. Caán ángel weemdih buu chei jíghñit, jwí buudcát pínahdih ã naáwáp be. ²⁴ Wã pebh jwinít, nin pah ã niijíp be: ‘Pablo, ma úumca bojoó. Meém Romanowã í maáh César pebhna juibínit, ded pah ma chãjatjidih ma naóhbipna caá. Dios táini jumna, ma bejni jááj chóodih moondihbat biíc yoobó ã wapbipna caá’, weemdih ángel ã niijíp be. ²⁵ Pánihna, ñi úumca bojoó. Diosdih túi jenah joinít, ‘Ángel ã niiját biíc yoobó ã yapbipna caá’, wã niij jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, jwíih jááj chóodih johlit biíh quewáboó ã ub joh dodhbipna caá, queétdih Pablo ã niijíp jĩ.

²⁷ Pánih johna, chéne semana wēpép ã johat túttimah, chei, Adriático wüt jumni búdí mujdih jwí jwaoh chúuh bejep jĩ. Pánih bejna, chei tac yoob póhba caán chóodih teonit “¿Yehbenapboó jwí juibími naniít?” queétjeh ít niij jenah joyóp tajĩ. ²⁸ Pánihna, “Débóo cah ninjĩh ã numah”, niijná, í jenah enep jĩ. Páant í jenah enechah, treinta y seis metros pohba caanjĩh át numahap wüt

jĩ. Maátcanbitjeh ĩ jwáub jenah enechah, veintisiete metros caanjĩh át numahap wat jĩ. ²⁹ Páant ā yehbe bejehah ennit, búdí ĩt úumap wat jĩ. “¿Qewwa púud bacapdih bóo jeenádih jwĩ bugg lájmi naniít?” ĩt niij jenah joyóp tajĩ. Pánihna, caán chóo ā bejcat pínah niijná, chénena míc chodóp dahna méimant ĩ yoh daabánap jĩ. Pánih yoh daabánit, “Waícanjeh ā baabá naáh”, queét ĩ niijéhep jĩ. ³⁰ Biquína caán chóodih teonit, jweíhna, caán bainí chóodih chéwat tōpdih watnit, ĩ wat deya pahanap jĩ. Pánih chājnit, nin pah ĩ yee niijíp jĩ: “Caán bainí chóodih waadnít, biíh chodóp dahnadih wawápmant jwĩ yoh daabábipna caá”, ĩ niijíp jĩ. ³¹ Obohjeéhtih, soldadowā ĩ maáhdih, soldadowādihbut Pablo nin pah ā niijíp jĩ:

—Nit nin chóodih teonit ĩ bejehah, yeebbát ñi daab wánbipna caá, ā niijíp jĩ.

³² Páant ā niijíchah joinít, teonit ĩ jweicát pínah niijná, soldadowā bainí chóodih chéwat tōpnadiah ĩ dūuc bóodop jĩ. Páant ĩ dūuc bóodochah, caán chóo ā daabáh bejep jĩ.

³³ Baabát pínah jātih, Pablo queétdih nin pah ā niij naáwáp jĩ:

—Yeéb náhni dahwanit ñi jeémpcah, chéne semana ā yapna caá. ³⁴ Pánihna, bue yeebdíh búdí wā jeémát túutna caá, ñi túi wēp yaáát pínah niijná. Ñi náhninaá, biíc jwĩ buudcán niít, ā niijíp jĩ.

³⁵ Páant niijnít, Pablo pandih ubnit, “Paá, jwiít dih nin jeémátdih ma túi wāhna caá”, Diosdih niijnít, jwiít niihat jwĩ enechah, pandih ā jeémép jĩ. ³⁶ Páant ā jeéméchah ennit, jwiítbut wēinit jwĩ jeémép jĩ. ³⁷ Jwiít caán chóodih jamnit doscientos setenta y seis cāacwā jwĩ jamap jĩ. ³⁸ Pánih jeémp péanit, niihat jwĩ wud jamat túttimah, caán chóo ā chodcat pínah niijná, páantjeh jamni trigo wuh wuúhndih búdí majboó ĩ yoh báaha beedánap jĩ.

Pablowā ĩ jamni jāáj chóo ā daabát

³⁹ Túttimah, baáb jénechah, pehbhit jamni baácdih beh encan yuhna, túi óon ñaj dei púud bac jūwát, jee dáhna wihcapdih ĩ wēi enep jĩ. Pánih ennit, “¿Con óonna jwĩ bugg ñáj juibí jĩh?” ĩ niijíp jĩ. ⁴⁰ Pánihna, jāáj chóo ā túi bejat pínah niijná, chodat dahnadiah chéwat tōpnadiah ĩ dūuc bóod

yohop jĩ. Páant ĩ dūuc bóod yohat pónih, íoh tewat túut niijná, bitaboó íoh tewat pínah meenát naanádih chéwat tōpnadiah ĩ wat deyanap jĩ. Caán túttimah, waáwápmant bóo johlit teoni bainí yégueh chóodih ĩ wái aabánap jĩ. Pánih bejna, caán óon coahna ĩ juibíhip yuh jĩ. ⁴¹ Obohjeéhtih, jwĩ bejep yoób yehbenibit biíh óon poómp át jamap tajĩ. Pánihna, jwíh jāáj chóo waáwápmant bóo caán óondih ā báagh yoh bejep jĩ. Páant ā báagh yoh bejehah, búdí nolihat ā bugg lájachah, jwíh jāáj chóo méimant ā búhah bejep jĩ.

⁴² Páant ā búhachah ennit, queét soldadowā nemat muudíh moonjí ĩ yaáh jweicát pínah niijná, queétdih ĩ mao yohíhip yuh jĩ. ⁴³ Obohjeéhtih, soldadowā ĩ maáh Pablodih túi chājihna, soldadowādih queét nemat muudíh moonjídih ā mawat túutcap jĩ. Pánihna, jwēejna ĩ yaáh ñaan bejat pínah niijná, jéih yaáhnitdih ā jwíh ñaáp báahaat túutap jĩ. ⁴⁴ Jéih yaáhcannitdih jāáj chóodih bóo máa naanádih teonit, ā yaáh ñaan bejat túutap jĩ. Pánih bejnit, niihat jwĩ túi yaáh ñaan juibínap jĩ.

28

Pablo Malta wāt jamni quewaboó ā jamat

¹ Páant jwĩ ñaan juibínachah, caan quéwadih moón jwiít dih jwāáh muj teo péanit, “Nin Malta wāt jamni quewa caá”, jwiít dih ĩ niij naáwáp jĩ. ² Caan quéwadih moón jwiít dih túi teo wáacnit, páantjeh mah ā buggúchah, jwĩ cúbuhachah ennit, ĩ tūu cáo wāhup jĩ. ³ Queét ĩ tūu wawachah ennit, Pablobut tūu wawadih bejnit, ā juí cáwap jĩ. Páant ā cáwachah, tūu chāha bac jūóhni mai Pabloíh téihyadih ā chāacáp jĩ. ⁴ Páant ā chāác ñhuchah ennit, caan quéwadih moón nin pah ĩ míc niijíp jĩ: “¿Nin newé cāacwādih mao jweini naniít? Pánih tigaá búdí nolihatdih ā jweí jūwúchah yuhna, ā mao jweyátji jíib caandíh peéh chājna caá ā chājap. Pánihna, bue ā wunbipna caá”, ĩ míc niijíp jĩ. ⁵ Obohjeéhtih, Pablobó caán maidih tūu cúutna ā wimp yoh cáwap jĩ. Pánihniiji ā tubacap jĩ.

⁶ Páant ā chājachah ennit, caanjĩh moón nin pah ĩ míc niijíp yuh jĩ: “Caandíh ā

chalanachah, ã wun buugbípna caá”, ã niijíp jĩ. Obohjeéhtih, maatápdih ã en ñuhachah yuhna, dedé ã tabacap jĩ. Páant ã tabacat enna, ã jenah joyátdih jwúub túut numnít, nin pah queétjeh ã míic niijíp jĩ: “¿Caán jwĩpĩ pãp úbhni poómpdih bóona niit?” ã niijíp jĩ.

7 Publio wut jamni, ãih jumat jwĩ aabápmant bahnibitjeh át jumup jĩ. Publio caanjĩh moón ã maáh tajĩ. Pánihna, caán jwiútdih dooná ã wahachah, ãih muná jwĩ aab béjep jĩ. Caanná jwĩ juibínachah, jwiútdih ã túi wēi jwāáap jĩ. Pánih wēi jwāáhnit, biíc peihcanni yeó jáap ájeéh jwĩ jumuchah, jwiútdih ã túi chãjap jĩ. 8 Publio íp pahat yoyóp wunna, ã lajachah, Pablo caandíh enedih ã bejep jĩ. Á pebh juibínit, teo jáha úbhnit, caandíh ã booanap jĩ. 9 Páant ã booaat doonádih joinít, bita caanjĩh moón wunnit, ã booaat pínah niijná, Pablo pebhna ã juyáp jĩ. Pánih jwinítidihbut teo jáha úbhnit, ã booanap jĩ. 10 Pánihna, búdí wēinit, jwiútdih ã túi teo wáacap jĩ. Túttimah, caan quéwamant jwĩ bejat túut chãjachah, jwĩ bejni pínah jááj chóodih dedé jwĩ náahatdih wuhna, ã túi yac beedánap jĩ.

Pablo Roma tútchina ã juibíat

11 Biíh búdí jááj chóo Alejandría tútchimant jūóhni caan quéwadih mah noój láa át chão jwúhup tajĩ. “Nin jááj chóodih teonitdih wapnit pínah”, niij jenah joinít, caán chóo wúcdih chéne ã pãpniji Cástor, Pólux wut jamnidih ã búdhnit ã ñuhup jĩ. Pánihna, caan quéwadih jwiútdih biíc peihcanni widh jumnitji, bejna, caán chóodih waadnít, jwĩ chúuh bejep jĩ. 12 Pánih chúuh bejnit, Siracusa wut jamni tútchidih juibínit, biíc peihcanni yeó jáap jwĩ chão jwúhup jĩ. 13 Caán chóodih jwúub waadnít, púú Regio wut jamni tútchina yoobópdihjeh jwĩ chúuh juibínap jĩ. Cheibit chóop yapapmant joh jūóhni johlit jwiútdih ã túi ub bejep jĩ. Chéne yeó jáap túttimah, Puteoli wut jamni tútchina chúuh juibínit, jwĩ aab béjep jĩ. 14 Caanjĩh moón Jesúíhwã jwiútdih wēi jwāáhnit, íjeéh jwiútdih biíc semana ã chão jwúhat túutap jĩ. Biíc semana túttimah queétdih

cádahnit, Roma tútchina jwĩ yoób aab béjep jĩ. 15 Roma tútchidih jwĩ tóah bejehchah, Roma tútchidih moón Jesúíhwã jwĩ bejat doonádih joinít, biíc poómp Foro de Apio wut jamni jíib chãjatboó jwiútdih jwāáat túut niijná, ãt jai páñap tajĩ. Túttimah, biíh poómp Romadih moonbát Tres Tabernas wut jamni úwat pebhboó ãt jai páñap tajĩ. Pánih queétdih jwāáhnit, búdí wēina, “Paá, weemdíh ma túi chãjna caá”, Pablo Diosdih ã niijíp jĩ. 16 Roma tútchidih juibínit, Julio ã maáhdih Pablodih ã wuhup jĩ. Caánboó Pablodih nemat muúboó nemcanjeh, biíh muúboó ã jumat túutap jĩ. Obohjeéhtih, ã jweicát pínah niijná, biíc soldadodih ã wapat túutap jĩ.

Pablo Roma tútchidih moondíh Jesúíh doonádih ã naáwát

17 Biíc peihcanni yeó jáap túttimah, Pablo caanjĩh moón judíowã ã maatadih ã pebhna át bid bojop wat jĩ. Páant ã míic wáac juyúchah, Pablo queétdih nin pah át niij naáwát wat jĩ:

—Wã déewãá, weémboó jwĩ déewãdih wã yéej chãjcap jĩ. Jwĩ nuowã ã wutatjidihbut yeejép wã niijcáp jĩ. Obohjeéhtih, Jerusalén tútchiboó wã jumuchah, biquína jwĩ déewã weemdíh teonit, Romanowã ã maatadih nemat muúboó ã nemat túutap jĩ. 18 Pánihna, weemdíh úbh joinít, queét Romanowã ã maáta weemdíh ã bacaíhip jĩ. “Nin newé ã yéej chãjatji peéh mao yohat ã wihcan caá”, ã niijíp jĩ. 19 Obohjeéhtih, jwĩ déewã ã maáta weemdíh bacaat túutcan, íjnit, Romanowã ã maatadih ã jepahcap jĩ. Páant ã jepahcah ennit, nin pah Romanowã ã maatadih wã niijíp jĩ: “Maáh César pebhboó weemdíh ñi wahaá”, wã niijíp jĩ. Obohjeéhtih, weémboó wã déewãdih wã naóh yaccan niit.* 20 Pánihna, yeebdíh eníhnit, ñijeéh míic wéheíhna, wã bid bojop be. Jwiútdih judíowã jwĩpĩ pãini Cristo ã boo pud jūúwátdih wã naáwát peéh nin chéoni ítah tópdih wã duoná caá, át niijíp wat jĩ.

21 Páant ã niijíchah joinít, queét caandíh nin pah ãt niij jepahap wat jĩ:

—Conmant moón jwĩ déewã míih doonádih jwiútdih daác wahcan, dedé yeejép doonádihbut ã naóhcan be.

* 28:19 Hch 25.11

22 Obohjeéhtih, nihat tátchinadih moón Jesúsdih jepahnitdih í íj enatdih jwiítboó jwí jéihna caá. Áih jáap bohéatdihbut yeejép ípí naóhna caá. Pánihna, dedé ma naáwát pínahdih jwí joíhna caá, Pablodih ít niijíp wut jĩ.

23 Biíh í jenahni yeó jáapdih dawá Roma tátchidih moón judíowā Pablo ā jumni muná ít juibínap wut jĩ. Páant í juibínachah, táí cheibitjeh jwíih naóh jwíihni púú cheyehna Pablo queétdih át naóh cádahap wut jĩ. Moisés ā wutatjidih, Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátjidihbut át naáwáp wut jĩ. Pánih caandíh naóhna, Dios ā wahní, judíowā í páini Jesús ā jummatdih jéihna, caandíh í jepahat pínahdih queétdih át náah yacap wut jĩ. 24 Biquína ā naáwátidih ít jepahap wut jĩ. Obohjeéhtih, bitaboó ít jepahcap wut jĩ. 25 Pánihna, í bacat pínah játih, queétjeh í míic íjanachah ennit, Pablo nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ:

—Jon játih jwí n̄owā í jepahcatji biíc yoobó yeebbát ñi jepahcan caá. Dios naáwátidih naóh yapani Isaíasji, Túini Espíritu ā jéihyanachah, nin pah jwí n̄owādih át niij naóh daacáp tajĩ:

26 ‘Nit pebhna bejnit, queétdih ma naáwá: “Maatápdih joiná yuhna, ñi beh joicán níit. Maatápdih enna yuhna, ñi beh encan níit”, ma niijí.

27 “Maatápdih wā naáwáchah yuhna, joíhcan, yoobópdih í beh joicán caá. Queétdih wā boanachah, enna yuhna, í beh encan caá. Jéihíhna nihna, yoobópdih íta beh en tagaá. Pánih beh enna nihna, í jenah joyátidih íta túut n̄um tagaá. Páant í túut n̄umáchah nihna, queétdih í yéejatdih wāta yoh tagaá”, Dios ā niijná caá’, Isaías át niij daacáp tajĩ. (Is 6.9-10)

Yeebbát biíc yoobó jepahcannit ñi jumna caá. 28 Pánihna, yeéb wā déewāá, nindih ñi jéihyeé. B̄u Dios cāacwā í yéejat yohat pínah doonádih judíowā nihcannitdih ā wahna caá. Pánihna, queétboó caandíh joinít, í jepahbipna caá, queétdih át niijíp wut jĩ. 29 Páant ā niijíchah joinít, íjna, míic wéhenit, queét judíowā ít bac bejep wut jĩ.

30 Páant ā yapat táttimah, chéne jópchi caanjíh Pablo ā jumap jĩ. Dedé ā náahatnadih caanjéh ā jíib chāj beedánap jĩ. Pánihna, nihat caandíh enedih juibínitdih wēinit, 31 Dios maáh ā jummat doonádih, Jesucristoíh doonádihbut úumcanjeh, āpí naáwáp jĩ. Ded caandíh naáwát túutcanni ā wihcap jĩ.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.
Lucas

ROMANOS

Queédih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo biíhdih daacát túttnit, yeéb Roma tútchidih moón Jesúíhwādh wā wahna caá. Jesucristo weemdíh ñíonit, áih táini doonádih nihat baácdih moondíh ã naáwát tútup jĩ.

² Caán táini dooná pínahdih jon jãtíh Dios naáwátdih naóh yapanitdih “Cãacwãdh wã túi chãjbiþna caá”, át niíj daacát tútup wut jĩ. ³ Caán dooná ã wũúh ded pah ã jumat naáwát caá. Pánihna, caán cãac jumna, David jumená ã juma át jumat wut jĩ. ⁴ Pánih cãac jumna yuhna, jwĩ Maáh Jesucristo Dios wũúh jumna, dedé yéejat wihcanni át jumat wut jĩ. Pánih jumna, ã wunat túttimah, Dios caandíh ã wēpatjĩh át jwũub boonap wut jĩ. Pánih boonap, Jesucristo yoobópdih ã wũúh ã jumatdih cãacwãdh át jumat wut jĩ.*

⁵ Caán Jesús tigaá weemdíh oinit, ã wēpatjĩh áih táini doonádih nihat cãacwãdh ã naáwát tútup jĩ, caandíh túi jenah joinít, ã jepahat pínah niijná. ⁶ Yeebdíhbut áihwã pínah ã ñíwichah, ñit jepahap taga. ⁷ Yeéb Roma tútchidih moón Dioíhwã, bádí ã oinitdih nin náodih wã wahna caá. Dios jwĩ íp, jwĩ Maáh Jesucristojĩh, yeebdíh oinit, ã túi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo Roma tútchina enedih ã bejíhat

⁸ Nindih yeebdíh wã jwíh naóhþipna caá: Jesucristodih yeéb ñi túi jenah joyát doonádih nihat baácdih moón ã joiná caá. Queét ã naáwáchah, weembút joinít, bádí wã wēina caá. Pánih wēinit, Jesucristo ã wēpatjĩh, jwĩ íp Diosdih nin pah wãpĩ niíj wũbhna caá: “Paá, meemdíh ã túi péeat táina caá”, wãpĩ niijná caá. ⁹ Dios weemdíh ã wutuchah wēi jepahnit, ã wũúh táini doonádih wã túi bohéna caá. Dios ã enechah, yeebdíh ã teo wáacat pínah niijná, yeó jáap jumat pah caandíh wãpĩ wũbhna caá. ¹⁰ Pánih wũbhna, nin pahbut wãpĩ niíj wũbhna caá: “Paá, ¿bũ jwuhna ã pebhna enat túttna, weemdíh ma wahmi niít?” wã

niijná caá. ¹¹ Túini Espíritu weemdíh ã teo wáacat pah mantih, yeebdíhbut ã teo wáacat pínahdih wã náah yacna caá, yeéb Jesúsdih chah ñi túi péeat pínah niijná. ã wēpatdih ñi bíbohat pínahdih teo jãha wũbhna, yeebdíh bádí wã eníhna caá. ¹² Jesúíhwã míc jumna, ã naáwátdih bícdih míc wéhenit, míc teo wáacna, chah jwĩ túi wēibipna caá.

¹³ Weém dawá tútchinaboó bohé jibichah, caán tútchinadih moón judíowã nihcannit táini doonádih joinít, dawá Jesúsdih ã jepahap jĩ. Pánihna, maatápdih ñi pebhboó wã bejíhip yuh caá, dawá ñíh tútchidih moondíhbut Jesúíh doonádih wã naáwáchah joinít, ã jepahat pínah, yeebút Jesúsdih chah ñi jenah joyát pínah niijná. Wã wũdwã panihnit, caandíh ñi jéihyatdih wã náah yacna caá.* ¹⁴ Nihat cãacwãdh táini doonádih naáwát caá weemdíh náahap. Dahwani tútchinadih moondíh, tútchi wihcapboó jumnitdihbut, bohénitdih, bohécannitdihbut naáwát caá náahap. ¹⁵ Pánihni jumna, nihat yeéb Roma tútchidih moondíhbut táini doonádih bádí wã bohéihna caá.

Jesúíh táini dooná ded pah ã jumat

¹⁶ Caán táini doonádih joinít, det Jesúsdih túi jepahnitdih Dios ã wēpatjĩh ã túi wũbhna caá. Caán doonádih jwíh joinít, jwíit judíowã jwĩ jepahap jĩ. Jwĩ jepahat túttimah, judíowã nihcannitbut joinít, ã jepahap jĩ. Pánih joinít, jwĩ jepahachah, jwíit nihatdih bíc yoobó ã wēpatjĩh ã túi wũbhna caá. Páant ã wēpatdih jéihnit, “Caán táini doonádih ã jepahachah, Dios queédih ã túi wũbhna caá”, niíj jenah joinít, caán doonádih bohéna, wãpĩ tíccan caá.* ¹⁷ Pánih bohéna, nin pah wãpĩ niíj naóhna caá: “Ded Jesúsdih túi jenah joinítjeh ‘Nin táini caá’, Dios ã niíj enna caá. Páant ã niíj enat pah, jon jãtíh nin pah ã niíj daacáp tajĩ: ‘Caandíh túi jenah joinítjeh “Queét táinit caá”, Dios ã niíj enna caá. Pánih túi jenah joinítjeh páantjeh Diosjeéh ã túi jumbipna caá’, ã niíj daacáp tajĩ”, wãpĩ niijná caá.*

Cãacwã ã yéej chãjat

¹⁸ Dios jeámant jumni yeejéþ chãjnitdih ã en íjna caá. Pánih yéej chãjna, ded pah

* 1:4 Mt 1.1; 12.23 * 1:13 Hch 19.21 * 1:16 Mr 8.38; 1Co 1.18 * 1:17 Hab 2.4

Dios ã jumatdih bita ã jéihyat déedih ã jãhna caá. Páant ã chãjachah en íjnit, Dios búdí ã peéh chãjbipna caá. Páant ã peéh chãjat pínahdih nihat cãacwãdih ã jéihyana caá. ¹⁹ Diosdih jwiít cãacwã jwí jéih beedãcah yuhna, ded pah ã jumatdih caanjéh jwiít dih ãt jéihyanap taga. Páant ã jéihyanachah, caandih jwí jéihyat pínah dedé bawat wihcan caá. ²⁰ Diosdih jéih encan yuhna, nihat ã chãjatjiboodih jwí jéih enna caá. Pánih ennit, “Caán nihatdih Dios búdí ã wêpatjîh ã chãjni caá. Pánih chãjni jumna, nihat ã maáh páantjeh ã jumbipna caá”, jwí niij jéihna caá.* Caandih jéihna yuhna, det joyáh bojnitdih Dios ã peéh chãjbipna caá. Páant ã peéh chãjachah, “Obohjeéhtih, ded pah ma jumatdih jéihcan, meemdih wã jenah joicáp jî”, det Diosdih ã jéih niijcán niit. ²¹ Dios ded pah ã jumatdih jéihna yuhna, “Meém nihat ma chãjnidih enna, meemdih búdí wã wëina caá”, dawá caandih ãt niij naóhcap jî. Queétdih ã túi chãjachah yuhna, queétdih caandih “Weemdih ma túi chãjat túina caá”, ãt niijcáp jî. Páant caandih ã joyáh bojatji jíib ã jenah joyát ãt bwo peét bejep jî.* ²² “Weém túi jenah joiní caá”, ã míic yee niijátji jíib, jenah joicánnit yoobát ãt jumap jî. ²³ Pánih jenah joicánnit jumna, Dios nihat jéihni, páantjeh jumnidih ãt wëicap jî. Pánih caandih wëican, “Meémboó nihat jéihni jumna, weemdih ma jéih teo wáacna caá”, ã pãpniboodih ãt niij weñep jî. Jwiít cãacwã wãnnit pínah míic jwí jumna yuhna, cãac pah jígohnidih pãpnit, caandih ãt weñep jî. Pánih chãjnit, jiijni, nuñáp, mai panih jígohnidihbut pãpnit, “Meémboó chah wëpni caá”, caandih ãt niij wëi naáwáp jî.*

²⁴⁻²⁵ Dios nihat chãjni ã jumachah yuhna, caandihjeh ã wëi naáwát déeji, “Nit caá chah wëpni”, niij yee jenah joinít, ã chãjnitboodih ãt wëi naáwáp jî. Páant queétdih ã wëi naáwáchah ennit, “Í náahatdihjeh ã chãja naáh”, niijnit, Dios queétdih ãt cádahap wut jî. Páant ã cádahat túttimah, queétjeh chah yeejép ã chãjat pínahdihjeh jenah joinít, túic náah jumnidih ãt chãjap jî. Pánih yeejép chãjna, ã ih bácahdihbut ãt míic yeejanap jî.

²⁶ Páant ã yee jenah joyóchah enna, “Yeejép ã náahatdihjeh ã bid dáhwa naáh”, niijnit, Dios queétdih ãt cádahap wut jî. Páant ã náah chãjatdih jenah joinít, yaádhboó neonádh náahcanjeh, yaádh míicjeh ãt yéej chãjap jî. ²⁷ Páant ã chãjat pah muntih, neonábut yaádh dih ã en ãinahat pah neoná míicjeh ãt en ãinahap jî. Pánih en ãinahnit, queét neoná míicjeh ãt yéej chãjap jî. Pánih yéej chãjnit, ã yéej chãjatji jíib ã ih bácah, ã ih jenah joyátbut páantjeh ãt yéej bejep jî.

²⁸ Diosdih ã jwíh jéihna yuhna, “Caandih jéihyat weemdih dedé pínah nihcan caá”, ã niij jenah joyóchah ennit, Dios queétdih ãt cádahap wut jî, ã jenah joyát déheni pah ã jumat pínah niijná. Páant ã cádahat túttimah, chah yeejép yoobát ãt yoób jenah joyóp jî. Pánih chah yeejép jenah joinít jumna, jwí chãjca naáh déedih ãt chãjap jî. ²⁹ Pánih yeejép chãjna, bawat nin pah ã jumna caá: Dedé ã en ãinahatdihjeh ã yéej chãjna caá. Ded pah bitadih chah yeejép ã chãjat pínahdih búdí jenah joinít jumna, cãacwãdih mao yohnit jumna, chah dawá bíi déedih búdí en ãinahnit jumna, tub yeenit jumna, yeejép dooná naóhnitbut ã jumna caá. ³⁰ Bitadih yee naóh peétnit jumna, Diosdih eníhcannit jumna, bitadih jígah encan, “Weém maáh panihni jumna, dedé wã náahatdih wã chãjbipna caá”, ã niij jenah joiná caá. “Weémboó chah jéihni caá”, niij jenah joinít jumna, bitadihbut páant niij naóhnit ã jumna caá. Chah yeejép ã chãjat pínahdihjeh jenah joinít ã jumna caá. ã mánadh jepahcannit jumna, ³¹ jenah joicánnit jumna, ã niiját pah chãjannit jumna, ã déewãdih oicannit jumna, bitadih jígah encan, ã teo wáaccan caá. ³² Páant yeejép ã chãjatdih ã cádahcatji peéh Dios iiguípna queétdih ã yohbipna caá. Páant ã peéh chãjat pínahdih jéihna yuhna, ã yéej chãjatdih ã cádahcan caá. Pánihna, bita ã yéej chãjachah ennit, “Páant ã chãjachah, ã túina caá”, queétdih ã niij wëi naóhna caá.

2

Dios ã peéh chãjat pínah yoobópdih ã jumat

* **1:20** Hch 17.24-27 * **1:21** Ef 4.17-18 * **1:23** Dt 4.16-18; Sal 106.20; Jer 2.11

1 Yeéb cãacwã mícjeh jumna yuhna, ¿Dépanih tigaá “Yeejépwã yoobát ï jumachah, ï yéej chãjat jíib, queétdih peéh chãjat caá náahap”, ñi niij jenah joí? Yeebbút queét ï chãjat pahjeh man tigaá biíc yoobó ñi chãjap. “Jwiít yéej chãjcah, jwiít dih dedé yéejat peéh wihcan caá”, ñi jéih niijcán caá. Pánihnit jumna, bitadih naóh yacnit, yeebjéh peéh chãjatdih míc watna caá ñi chãjap.* 2 Nihat yéej chãjnitdih Dios ã peéh chãjbipna caá. Yoobópdih chãjni ã jumachah, ã peéh chãjatbat yoobópdih ã jumatdih jwí jéihna caá. 3 Cãacwã mícjeh jumna yuhna, “Peéh chãjat caá náahap”, niij naóh yacnit ñi jumachah, yeebbút biíc yoobó ñi chãjat jíib, yeebdíhbat peéh chãjat ã jumbipna caá. “Jwí yéej chãjachah yuhna, ãpí peéh chãjcan beé. Pánihna, bwa pohba, ã peéh chãjcan niít”, ñipí niij jenah joiná yuh caá. ¿Dépanih tigaá páant ñi niij jenah joí? Yeebdíhbat Dios ã peéh chãjbipna caá. 4 Obohjeéhtih, ñi yéej chãjachah yuhna, Dios yeebdíh jígah ennit, ã peéh chãj jwuhcan caá. Páant ã peéh chãjcatdih enna, “Dios wã yéejatdih ã íjcan caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdíh ã túi chãjatdih ennit, caandíh ñi jepahat pínahdih páina caá ã chãjap. 5 Obohjeéhtih, yeebdíh ã jígah enechah yuhna, yeéboó caandíh ñi jepahíhcan caá. Ñi yéej chãjatdih cádahíhcah, yeebdíh ã peéh chãjbipna caá. ã peéh chãjat pínah yeó jáap játih, chah ñi yéej chãjachah ennit, caán yeó jáapdih yeebdíh chah ã peéh chãjbipna caá. Yeecanjeh, ã niijátji biíc yoobó ã peéh chãjatdih nihat cãacwã ï jéihbipna caá. 6 Cãacwã yoobó ded pah ï chãjatji jíib Dios queétdih ã jíib chãjbipna caá.* 7 Det bitadih táinijeh chãjnit, Dios queétdih ã wēi naáwát pínahdih bidnit, yeó jáap jumant pah ã pebhboó jumíhnit, queétdih bácah páantjeh Dios ájeéh ã jumant túutbipna caá. 8 Obohjeéhtih, det ï náahatdihjeh chãjnit, bitadih túi chãjcannit, queétboodíh Dios búdí íjnit, ã peéh chãjbipna caá. 9 Páant ã peéh chãjachah, nihat yéejnit yoobó tubit yeejéj ï yapbipna caá. Judíowã nihcannitdih ã peéh chãjbipna caá. Obohjeéhtih,

judíowã Moisés ã watatjidih bíbohna yuhna, ï túi jepahcatji jíib queétboodíh chah ã peéh chãjbipna caá. 10 Det túi chãjnitdih, “Ñi túi chãjna beé”, ã niijbípna caá. Páant ã niijnitdihjeh Dios ã túi jumant túutbipna caá. Judíowãdih, judíowã nihcannitdihbat biíc yoobó ã túi chãjbipna caá.

11 Dios nihat cãacwã ded pah jwí chãjatdih enna, yeejépwãdih, táinitdihbat yoobópdih ã chãjbipna caá. Pánih chãjna, judíowãdih, judíowã nihcannitdihbat biíc yoobó ã chãjbipna caá.* 12 Páant biíc yoobó chãjni ã jumachah, nin pah ã jumna caá: Moisés ã watatjidih jéihcannitboó ï yéej chãjachah, ï yéejat jíib iiguípna ï bejbipna caá. Pánihna, biíc yoobó caán watatjidih jéihnitbat ï yéej chãjachah enna, “Queétdih peéh chãjat náahna caá, caán watatjidih ï yap yohat jíib”, Dios queétdihbat ã niij enna caá. 13 Caán ã watatjidih ï en naáwáchah, páantjeh joijéhnitdih “Nit táinit caá”, Dios ã niij encan niít. Obohjeéhtih, ã watatjidih túi jepahnitboodíh “Nit táinit caá”, ã niij enbipna caá. 14 Judíowã nihcannit ï jéihyatjíhchah túi chãjna, Moisés ã watatjidih jéihcan yuhna, caandíh ï jepahna caá. 15 Pánih jepahna, caán ã watatjidih jéihcan yuhna, queét ï jenah joyátmant caán watat paníhni ã jumna caá. Páant ã jumachah, yéej chãjat jenah joyát ã jüúwáchah, “Páant wã chãjachah, ã túican niít”, ï niij jéihna caá. Ded túi chãjatdih, yéej chãjatdihbat ï jéihna caá. 16 Pánihna, péeni yeó jáapdih Dios Jesucristodih cãacwã ded pah ï yéej chãjatdih ï jweéátji jíib ã peéh chãjat túutbipna caá. Páant tigaá áih táini doonádih wãpí naóh bohéna caá.

Moisés ã watatjidih judíowã ï jepahcat

17 Táini doonádih judíowãdih bohéna, nin pah queétdih wãpí niij naóhna caá: Yeéb judíowã, Moisés ã watatjidih jéihnit jumna, “Jwiít judíowã chah táinit jwí jumna caá. Jwiítjeh caá Dioíhwã”, ñi niij jenah joiná caá. 18 Caán watatjidih jéihnit jumna, ded pah Dios ã náahatdihbat ñipí jéihna caá. Pánih jéihnit jumna, “Jwí túi chãjat pínahdih jéih ñíonit jwí jumna caá”, ñipí niij jenah

* 2:1 Mt 7.1; Lc 6.37 * 2:6 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27 * 2:11 Dt 10.17

joiná caá. ¹⁹ “Tái jéihnit jumna, jéih encannit panihnitdih jwí jéih teo wáacna caá. Jiiát panihnit jumna, dúpánapboó jumnit panihnitdih jwí jéih bohéna caá, ded pah tái chājatdih í jéihyat pínah niijná”, ñipí niij jenah joiná caá. ²⁰ “Jwiít judíowā caán wutatjidih jéihna, tái yoobópdih jéihnit jwí jumna caá. Pánih jumna, det jenah joicánnitdih, wébit panihnitdihbut jwí jéih bohéna caá”, ñipí niij jenah joiná yah caá.

²¹ Obohjeéhtih, páant niij jenah joiná yahna, ¿dépanih tigaá queédih ñi bohéihatdih yeebjéh ñi jwíih míic bohécana? Bitadih nuumát túutcan yahna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut ñi nuúm? ²² Bitá í áa nihcannitjīh yéej chājat túutcan yahna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut biíc yoobó ñi áa nihcannitjīh ñi yéej chāj? Judíowā nihcannit í pāpnidih tabit iiná yahna, ¿dépanih tigaá í pāpni á ñuhat muunádih waadnít, orodih platadihbut ñi nuúm? ²³ “Jwiít judíowā Moisés á wutatjidih jéihnit jwí jumna caá”, wēi niijná yahna, caán wutatjidih yeebjéh ñi yap yohna caá. Pánih yap yohna, ñi tái chājcatdih ennit, “Dios páant wutni á jumachah, caandih jwí náahcan caá”, bitá í niij jenah joimí nacaá. ²⁴ Páant ñi chājatdih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: “Yeéb judíowā wūt jumnit, ‘Diosdih wēinit poómp’, í niijnít yahna, Dios á wutatdih ñi yap yohochah enna, judíowā nihcannitboó Diosdih yeejép í naóh peétna caá”, át niij daacáp tajī.*

²⁵ Jwiít judíowādhijeh quehli nah yapat chóodih Dios át bóod yohat túutap wut jī, áihwā jwí jummatdih júutat túut niijná. Pánih bóodna, “Míihwā jumnit, Moisés á wutatjidih jwí jepahbipna caá”, Diosdih jwí niij júutna caá. Obohjeéhtih, “Jwiít bóodnit jwí jumna caá”, niijná yahna, Moisés á wutatjidih jepahcan, ñi bóodatji yeebdih dedé pínah nihcan caá. ²⁶ Det judíowā nihcannitboó bóodcannit jumna yahna, caán wutatjidih í jepahachah enna, “Nit wíihwā caá”, Dios queédih á niij enbipna caá. Jwiít bóodnitdih á niij enat pah mantih, queédihbut biíc yoobó á niij enna

caá. ²⁷ Dawá judíowā Moisés á wutatjidih jéihna yahna, caandih í jepahcan caá. Obohjeéhtih, queét judíowā nihcannitboó bóodcannit jumna yahna, á wutatjidih í tái jepahna caá. Páant í jepahachah ennit, Dios jwiít judíowādhijeh nin pah á niijbipna caá: “Queét bóodcannit, Moisés á wutatjidih jéihcan yahna, caandih í jepahap be. ¿Dépanih tigaá yeéb bóodnitboó caán wutatjidih jéihna yahna, caandih ñi jepahcan? Yeébboodih chah yeejép peéh chājat caá náahap”, á niijbipna caá. ²⁸⁻²⁹ Judío yoobát ded pah á jummatdih bawā naóhbipna caá. Bóodni jumna yahna, Diosdih jepahcanni judío yoobát nihcan caá. Á wutatjidih jéihna yahna, jepahcan, judío yoobát nihcan caá. Obohjeéhtih, ded Diosdih wēi jepahni judío yoobát á jumna caá. Pánihna, áih quehli nah yapat chóodih á bóod yohat túutat pah á yéej chājatdih cádahna, á jenah joyátdih á túut nuumná caá. Pánihnidih “Nin túini caá”, Dios á niij enna caá. Cáacwā caandih í wēi naóhcah yahna, Diosjeh caandih á wēi naóhna caá.*

3

¹ Weém páant niij naóhna, “Jwiít judíowā jwí jumachah, Dios jwiítidih á wutatji pah bóodnit jwí jumachahbut, dedé pínah nihcan caá”, wā niijcán caá. ² Judíowā jwí jummat jíib, jwiítidih búdí táyat á jumna caá. Dios naáwátdih jwiítidih át jwíih wāhap tajī, bitadih jwí naóh yapaat pínah niijná.* ³ Obohjeéhtih, biquína jwí déewā caán naáwátdih jepahcan, “Ma wutatdih jwí tái jepahbipna caá”, í niijátji pah ít chājcap jī. “Páant queét í niijátji pah í chājcah, Diosbut biíc yoobó á niijátji pah á chājbican nacaá”, ¿ñi niij jenah joí níit? ⁴ ¡Nihcan caá! Nihat cáacwā yoobó yeenit í jumachah yahna, Diosboó á niijátji pahjeh á chājbipna caá. Páant yeecanni á jumachah jéihna, jon jātih David, Dios naáwátdih naóh yapani, á yéej chājatdih naóhna, nin pah át niij daacáp tajī:

“Wā yéej chājachah ennit, ‘Peéh chājat caá náahap meemdh’, ma niijíchah, yoobópdih naóhni ma jummatdih nihat í jéihna caá. Pánih jéihnit, ded

* 2:24 Is 52.5 * 2:28-29 Dt 10.16; 30.6; Jer 4.4 * 3:2 Sal 147.19-20

meemdih ã jéih yap yohcan niit”, ãt niij daacáp tajĩ. *(Sal 51.4)*

⁵ Biquína i jengah joyátjijeh nin pah ita niij jengah joi tá yuh caá: “Jwiit jwĩ yéej chãjachah, Dios yoobópdih ã jumatdih cãacwã chah ita jéih taga. Pánihna, jwĩ yéej chãjachah, ã túina caá. Páant túini ã jumachah, jwĩ yéejat peéh chãjna, Dios yoobópdih ãta chãjcan taga”, ita niij jengah joi tá yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Jwĩ yéej chãjatdih peéh chãjcan, yoobópdih chãjni ãta nihcan tagaá. Pánih jumna, nihat i yéej chãjat jib ãta jéih peéh chãjcan tagaá.

⁷ Bitaboó nin pah ita niij jengah joi tá yuh caá: “Jwiit cãacwã yeenit jumna, jwĩ niijátji pah jwĩpĩ chãjcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó yecanni caá. Pánihna, ded pah yeenit jwĩ jumatdih jengah joinit, Dios ded pah yeeat wihcanni ã jumachah, chah jwĩta túi jéih taga. Páant ã jumachah, jwĩ yeeatji jib peéh chãjat ãta wihcan taga. ⁸ Páant niij jengah joiná, “Yeejép chãjna, Dios túini ã jumatdih jumatna caá jwĩ chãjap. Pánihna, ¿jwĩ yéej chãj jĩh?” ita niij jengah joi tá yuh caá. “Pánihatdih Pablowã i bohéna caá”, biquína jwiitdih i niij yee naóhna caá. Páant i niij yee naáwáchah joinit, “queédih peéh chãjat caá náahap”, Dios ã niiját yoobópdih caá.

Jwiit nihat cãacwã ã peéh chãjnit pínah jwĩ jumat

⁹ ¿Ded pah tigaá yeéb ñi niij jengah joi? ¿Jwiit judíowã bita chah táinit niit jwĩ jumap? Nihcan caá, wã déewã. Nin pah yeebdih wã jwũub naóhna caá: Jwiit judíowã, judíowã nihcannitbut nihat biic yoobó Dios ã peéh chãjnit pínah míc jwĩ jumna caá. ¹⁰ Jon jãtjih Dios naáwãtdih naóh yapanit i daacátji pahjeh tigaá ã jumap:

“Ded yoobópdih chãjni wihcan caá.

¹¹ Nihat ded pah Dios ã jumatdih i túi jengah joicán caá. Nihat cãacwã yoobó caandih joíhcan, bidcannit mícjeh tigaá.

¹² Nihat Diosdih náahcan, tac pũud bejat pah it chãjap taga. Ded túi chãjni ã wihcan caá. *(Sal 14.1-3; 53.1-3; Ec 7.20)*

¹³ Iih jacnaboó cãac i yohni jaáh jéwe lajna ã wĩij bacaat pah caá ã jumap. Wéhena, yeeat mícjeh i naóhna caá. Mai ã chãacáchah, ãih man cãacdih ã yéejat pah, queét yeenit bitadih ipĩ yéejana caá. *(Sal 5.9; 140.3)*

¹⁴ Pánih yeenit, bitadih jó waadáat pah chãjnit, tabit jãihnitbut i jumna caá. *(Sal 10.7)*

¹⁵ Pánihnit jumna, cãacwãdih mao yohíhnitjeh caá i jumap.

¹⁶ Ded i bejepboó jumnitdih yeejép chãjna, ipĩ moh yéejana caá.

¹⁷ Bitadih túi chãjcan, ijeéh i túi jumcan caá. *(Is 59.7-8)*

¹⁸ Diosdih jengah joicánjeh, i jepahcan caá”, it niij daacáp tajĩ. *(Sal 36.1)*

¹⁹⁻²⁰ Páant i niij daacátjidih náhnit, jwiit judíowã nin pah jwĩ niij jéihna caá: “Nihat Dios naáwãtji jwĩh pínah caá. Páant ã jumachah, jwiitdih caá caandih jepahat náahap”, jwĩ niij jéihna caá. ã wũtatdih jéihna yuhna, caandih jepahcan, “Jwiitdih yéejat peéh wihcan caá”, jwĩ jéih niijcán caá. Jwiit judíowã Dios ã peéh chãjnit pínah jwĩ jumat pah mũntih, nihat baácdih moón judíowã nihcannitdihbut biic yoobó ã peéh chãjbipna caá. ã wũtatdih nihat cãacwã jwĩ túi jepahcan caá. Páant jwĩ jepahcah, Moisés ã wũtatjidih joinit, Diosdih jwĩ yap yohatdih jwĩ jéihna caá. Pánih jéihnit, Diosdih nin pah jwĩ jéih niijcán caá: “Ma wũtatdih wã túi jepahachah, ‘Túini ma jumna caá’, weemdih ma niij enmi nacaá”, jwĩ jéih niijcán caá.*

Diosdih jepahna, ãihwã jwĩ jumat

²¹⁻²² Páant niij péanit, jwiit cãacwã ded pah Diosjeéh jwĩ túi jumat pínah ã jengah joyátjidih mũu yeebdih wã naóhbipna caá. Moisés ã wũtatjidih jepah beedácan, jwiit nihat Dios biicdih jwĩta jéih jumcan tagaá. Caandih jéihna, caán wũtatjidih ded pah jwĩ jepahatdih jengah joicánjeh, det Jesucristoboodih jepahnitdih, “Queét táinit caá”, ã niij enna caá. Jon jãtjih Moisés, Dios naáwãtdih bita naóh yapanitbut caán ã jengah joyátjidih it daacáp tajĩ. Pánihna, mũu ded pah Dios jwiitdih “Nit táinit caá”,

* 3:19-20 Sal 143.2; Gá 2.16

ã niiját pínahdih jwiít nihat cãacwãdih át jéihyanap taga. Jwiít judíowãdih, judíowã nihcannitdihbut Dios biíc yoobó ã táí chãjna caá.* ²³ Yéejnit míic jumna, jwiít nihat jwĩ yéej chãjna caá. Jwĩ táí chãjat pínahdih Dios ã jwĩh jenah joyátji pah biíc yoobó jwĩ chãjcan caá. Dios ã túyatdih wãp jwĩ jumna caá. ²⁴ Páant jwĩ táí chãjcah yuhna, Dios jwiít dih búdí ã oyochah, Jesucristo-boó jwĩ yéejat jíib bũdáát panihnidih jíib chãjna, jwiít dih át wun wũhup wat jĩ. Páant jwĩ jíib bũdáát dih ã jíib chãjachah, “Nit táinit caá”, jwiít Jesús dih jepahnidih Dios ã niij enna caá. Jwiít dih jíib náahcanjeh, jwĩ táí chãjcatdih át yohop taga. ²⁵ Jon jãtíh moón ã yéej chãjatdih íj enna yuhna, Dios queétdih át peéh chãjcap wat jĩ. Pánih peéh chãjcan yuhna, yoobópdih chãjni júutat túut niijná, caanjéh Jesucristodih át wah deya bojip taga, jwĩ yéejat jíib wun wãhnit, áih meépdih ã yoh wãhat pínah niijná. Pánih wun wãhna, áih meépdih yoh wãhatdih jwĩ táí jenah joyóchah ennit, Diosboó jwĩ yéej chãjatdih ã íj cádahna caá. Pánih chãjnit, jon jãtíh moondíh ã yéejat jíib peéh chãjcanjeh, Jesús nihat cãacwãboodíh jwĩ yéejat jíib bũdáát dih át jíib chãjap wat jĩ. Páant ã chãjachah, Dios ded pah ã niijátji pah-jeh yoobópdih chãjni ã jummatdih jwiít dih át jéihyanap wat jĩ. ²⁶ Pánih jéihyanit, Jesús dih jepahnidih “Nit táinit caá”, ã niij enatdihbut ã jéihyana caá. Páant ã jéihyanachah, “Dios yoobópdih chãjni caá”, jwĩ niij jéihna caá.

²⁷⁻²⁸ Páant ã chãjachah jéihnit, nin pahbut jwĩ niij jéihna caá: “Moisés ã wutatjidih jwĩ jepahachah ennit, ‘Nit wã peéh chãjnit pínah nihcan caá’, Dios jwiít dih ã niijcán caá. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh jwĩ jepahachah enna, ‘Nit táinit caá’, ã niij enna caá”, jwĩ niij jéihna caá. Páant niij jéihnit, “Weemjéh wã táí chãjat jíib Dios weemdíh ã wëi enna caá”, jwĩ niij jenah joicán caá. “Dios ã wutatdih táí jepahat jíib, ‘Nit táinit caá’, Dios ã niijbípna caá”, ¿jwĩta niij jenah joi táinit? ¡Nihcan caá, wã déewã! Obohjeéhtih, Jesús jwiít dih ã wun wãhatjidih táí jenah joinít, caánboodíh jwĩ jepahachah, “Nit táinit caá”, Dios ã niij enbipna caá.

²⁹⁻³⁰ Dawá jwĩ déewã nin pah ípĩ niij jenah joiná caá: “Jwiít judíowãdihjeh Dios jwĩ maáh ã jumna caá. Queét judíowã nihcannitdih ã maáh nihcan caá”, ípĩ niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Dios biícjeh jumna, nihat cãacwãdih ã maáh ã jumna caá. Pánih jumna, Dios jwiít judíowãdih, judíowã nihcannitdihbut jwiít nihatdih biíc yoobó jwĩ maáh ã jumna caá. Jwiít judíowã Jesús ã wun wãhatjidih táí jenah joinít, jwĩ jepahachah, jwiít dih “Nit táinit caá”, ã niij enna caá. Judíowã nihcannitbut biíc yoobó Jesús dih ã jepahachah, queétdihbut “Nit táinit caá”, Dios ã niij enna caá.* ³¹ Pánihna, Jesús ã wun wãhatjidih jenah joinít, ¿“Moisés ã wutatjidih jwĩ cádahachah, ã túimi nacaá”, jwĩta niij táinit? ¡Nihcan caá, wã déewã! Obohjeéhtih, Jesús dih jepahna, Moisés ã wutatjidihbut jwĩ jepahna caá.

4

Abraham Diosdih ã táí jenah joyátji

¹ Bũũ, jwĩ nũo Abrahamdih ded pah Dios ã chãjatjidih yeebdíh wã jwãub náhniabipna caá. ² Abraham ded pah ã táí chãjatji jíib “Nin táini caá”, Dios ã niij enechah, “Weém bácah táini caá wã jumap”, áta jéih niij tágaá. Obohjeéhtih, Diosboodíh páant niijní pínah ã wihcan caá. ³ Páant ã jumachah, Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Abraham ded pah Dios ã niiját dih joinít, caandíh át táí jenah joyóp wat jĩ. Páant ã táí jenah joyóchah ennit, ‘Caán yoobópdih tigaá’, Dios caandíh át niij enep wat jĩ”, át niij daacáp tají.* ⁴ Ded maátadh ã teo wũhuchah, caandíh ípĩ jíib chãjna caá. Oboh ípĩ jíib wãhcan caá. Á tewat jíibjeh ípĩ wãhna caá. ⁵ Obohjeéhtih, ded teo wãhcan, Diosdih ã táí jenah joyóchah ennit, “Nin táini caá”, caandíh ã niij enna caá. Páant ã niij enechah, dedé ã táí chãjat jíib pohba nihcan caá. ⁶ Pánihna, ded Diosdih ã táí jenah joyóchah ennit, ded pah ã chãjatjidih jenah joicánjeh, “Nin táini caá”, Dios caandíh ã niij enna caá. Páant ã niij ennidih Dios ã táí chãjatdih Davidji nin pah át niij daacáp tají:

* 3:21-22 Gá 2.16 * 3:29-30 Dt 6.4; Gá 3.20 * 4:3 Gn 15.6; Gá 3.6

7 “Ded ã jepahcatdih Dios ã yohochah, wēinit, ã túi jumna caá. “Ã túi chājatdih wā jwúub encan niít”, caandih Dios ã niijíchah, wēinit, ã túi jumna caá. 8 “Nin túini caá. Caandih dedé yéejat peéh chājat wihcan caá”, Dios ã niij enni wēinit, ã túi jumna caá”, David ãt niij daacáp tajī. (*Sal 32.1-2*)

9 ¿Judíowājeh bóodnit ī jumuchah, Dios ī yéej chājatdih ãt yohji taniít? Nihcan caá, wā déewā. Judíowā nihcannit, bóodcannitdihbut ī yéej chājatdih ã yohna caá. Pánih jumnit, queét nihhat biíc yoobó wēinit, ī túi jumna caá. Ded pah Dios Abrahamdih ã chājatjidih jwúub náhnat caá náahap. Caán Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios ãt niij enep wut jī. 10 Nindihbut náhnat caá náahap: ¿Débólíhji ta tigaá Abrahamdih páant ãt niij enji? ¿Bóodni ã jummat túttimahji taniít? Nihcan wut jī. Bóodni ã jummat pínah jātih “Nin túini caá”, Dios caandih ãtát niij enep wut jī. 11 ã bóodat pínah jātih Abraham Diosdih ãt túi jenah joyóp wut jī. Páant ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandih ãt niij enep wut jī. Páant ã jummatdih júutat túut niijná, Dios caandih ãt bóodat túut wut jī. Pánihna, caán ã bóodat pínah jātih, ã túi jenah joyát pahjeh, Diosdih túi jenah joinít judíowā nihcannit, bóodcannitdih “Nít túinit caá”, Dios ãt niij enep wut jī. Páant biíc yoobó ã niij ennit ī jumuchah, Abrahamji jwī n̄o ã jummat pah queétdihbut ī n̄o mun tigaá ã jumap.* 12 Pánihna, det bóodnit judíowābut Diosdih ī túi jenah joyóchah, Abraham ī n̄oji yoobát ã jumna caá. Caán ã bóodat pínah jātih Diosdih ãtát túi jenah joyóp wut jī. Pánihna, caán Diosdih ã túi jenah joyát pahjeh mantih, judíowā ī túi jenah joyóchah, Abraham ī n̄oji ã jumna caá. Obohjeéhtih, bóodnit jumna, “Abraham jwī n̄oji caá”, niij jenah joiná yuhna, Diosdih ī túi jenah joicáh, Abraham ī n̄oji yoobát ã nihcan caá.

Dios caandih ã naáwátjidih “Yoobópdihi tigaá”, Abraham ã niiját

13 Jon jātih Dios nin pah Abrahamdih ãt niij naáwáp wut jī: “Meém, ma jumená pínah biíc dih, nihhat baác dih moón ī n̄owā pínah ñi jumna caá”, ãt niij wut jī. Páant ã niijíchah, Moisés ã wutatdih Abraham ã jepahatji jīb ãt nihcap wut jī. Obohjeéhtih, Abraham Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, caandih niij ennit, páant ãt niij naáwáp wut jī.* 14 “Moisés ã wutatjidih jepahnit, jwiítjeh tigaá nihhat baác dih moón ī n̄owā jwī jumap”, jwī déewā ipī niij jenah joiná yuh caá. Páant ī niij jenah joyát yoobóp dih jumna nihna, Diosdih jwī túi jenah joyát dedé pínah nihcah, ã niijátjibut dedé pínah ãta nihcan tagaá.* 15 Dedé wutat wihcah, caandih yap yohatbut ãta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji ã jumuchah, cāacwā caandih ī yap yohochah ennit, Dios queétdih búdí ã íjna caá. Pánih íjnit, ī yap yohatji jīb, queétdih ã peéh chājbipna caá.

16 Obohjeéhtih, Moisés ã jummat pínah jātih, Abraham Diosdih ãt túi jenah joyóp wut jī. Caán Diosdih ã túi jenah joyát pah, det caandih jepahnit Abraham ã jumená panihnit ī jumna caá. Moisés ã wutatjidih jéihnit, jéihcannitbut Diosdih ī túi jenah joyóchah, biíc yoobó ã naáwátji pah Abraham ã jumená ī jumna caá. Pánihna, ded pah jwī chājat jīb ã jumená jwī jumcan niít. Obohjeéhtih, Diosdih jwī túi jenah joyát jīb jeh caá, páant jwī jumap.* 17 Dios Abrahamdih ã niijátji pahjeh nin pah it niij daacáp tajī: “ ‘Dawá baácnadih moón ī n̄o pínah meém ma jumna caá’, Dios Abrahamdih ãt niij naáwáp wut jī”, it niij daacáp tajī. Dios wunnitdih booni, dedé wih jwuhcannidih jummat túutnidih Abraham ãt túi jenah joyóp wut jī. Pánihna, Abraham Diosdih ã túi jenah joyát pah, jwiítbut túi jenah joinít jwī jumuchah, “Nít Abraham ã jumená mun tigaá”, Dios jwiít dīh ã niij enna caá.*

18 Abraham weh wihcanni behe yoobát ã jumuchah, Dios caandih nin pah ãt niij naáwáp wut jī: “Cúiwā dawá ī jummat pah, óonna pahbut ma jumená ī jumbipna caá. Pánih jumnit, dawá baác dih moón ī n̄o

* 4:11 Gn 17.10

* 4:13 Gn 17.4-6; 22.17-18; Gá 3.29

* 4:14 Gá 3.18

* 4:16 Gá 3.7

* 4:17 Gn 17.5

panihni ma jum̄bipna caá”, Dios caandíh át niijíp wut jī. Pánih weh wihcan yuhna, “Á niiját yoobópdih tigaá”, át niij jenah joyóp wut jī. Páant caandíh ā túi jenah joyóchah, Dios ā niijátji pah át túi chājap wut jī.* 19 Obohjeéhtih, caán cien jópchi bíbohna, yad Saradih át jéih weh chājcap wut jī. Caántbut beh wili yoobát jumna, mit jéih wudu jumcap wut jī. Páant wunnit dée ī jumachah yuhna, “Jwiit jwī weh wihcan niit”, Abraham át niij jenah joicáp wut jī. Páant niij jenah joicán, Diosdih át túi jenah joí cádahcap wut jī.* 20 “Á niijátji pah ā jéih chājcan niit”, át niij jenah joicáp wut jī. “Dios wēpni, ā niijátji pah túi chājni caá”, niij wēi naóhnit, caandíh át túi jenah joí cádahcap wut jī. 21 “Dios ded pah weemdíh ā niijátji pah biíc yoobó ā jéih chājna caá”, Abraham át niij jéihyep wut jī. 22 “Páant ā niij jéihyechah, ‘Abraham táini caá’, Dios caandíh át niij enep wut jī”, Dios naáwátdih naóh yapani át niij naóh daacáp tajī.*

23 Páant niij daácna, Abrahamdihjeh pohba niij daácna át chājcap wut jī. 24-25 Obohjeéhtih, jwiitbut jwī jéihyat pínah niijná, át niij daacáp wut jī. “Diosdih jwī yap yohatji jīb, jwī Maáh Jesúsdi h át wun wāhat túutap wut jī. Pánih wunnijidih át jwūb boonanap wut jī”, jwī niij jenah joyóchah, Diosboó “Nit táinit caá”, jwiitdihbut ā niij enna caá.*

5

“Nit táinit caá”, Dios ā niij ennit ded pah jwī jummat

1 Jesucristodih jwī túi jenah joyóchah, “Nit táinit caá”, Dios jwiitdih ā niij enna caá. Páant ā niij enechah, jwī Maáh Jesucristo jwiitdih Diosjeéh ā túi jummat túutna caá. 2 Caandíh túi jenah joinít, ā oinit jwī jumachah, “ʒumcanjeh weemdíh jūóhnit, ñi wūbú”, Dios jwiitdih ā niijná caá. Áihwā jumna, túttimah bóo láa ā pebhna bejnit, caán táini yoobát ā jummat pahjeh jwiitbut biíc yoobó jwī jummat pínahdih jenah joinít, búdí jwī wēina caá. 3 Dawá láa jwiitdih yeejép ā yapachah yuhna, biíc yoobó jwī

wēina caá. Páant yeejép ā yapachah, Diosdih chah jwī túi jenah joyátdih jwī jéihna caá. Pánih jéihnit, yeejép ā yapachah yuhna, búdí jwī wēina caá. 4 Páant yeejép ā yapachah yuhna, wēinit, caandíh jwī túi jenah joí cádahcan caá. Pánih cádahcannit jumna, chah táinit jwī jum bejna caá. Pánih chah táinit jum bejna, Dios ded pah jwiitdih ā túi chājat pínahdih jenah joinít, jwī wēi pāina caá. 5 Pánihna, jwiit wēi pāinitdih Dios Táini Espíritudih átát wāhup taga, jwījeéh ā jummat pínah niijná. Táini Espiritu jwījeéh jumna, Dios jwiitdih ded pah búdí ā oyatdih ā jéihyana caá. Páant ā jéihyanachah, nindihbut jwī niij jéihna caá: “Jwiitdih Táini Espiritu ā teo wāac̄bipna caá, Dios pebhna juibínit, caan páh jwī túi jummat pínah niijná”, jwī niij jéihna caá.

6 Nin wā naáwátdih jenah joinít, Dios jwiitdih ā túi chājat pínahdih chah ñi jéihbipna caá: Jwiit jwī yéj chājatdih jéih cádahcan, ā jīb buudáatdih jwī jéih jīb chājcah, Dios ā jenahat láa, Jesucristoboó jwī yéjat jīb át wun wāhup wut jī. 7 Ded túi chājnidih biíhboó āta wun wāhcan taga. Biíh túi chājni yoobátdih búdí oinit, úumcanjeh wun wāhni pínah ā jum dée caá. 8 Obohjeéhtih, jwiit yeejépwā yoobát jwī jum jwahuchah, jwī yéjat jīb Cristoboó át wun wāhup wut jī. Páant ā wun wāhuchah, Dios jwiitdih ded pah búdí ā oyatdih ā jéihyana caá. 9 Pánih jwiitdih wun wāhnit, áih meép ā yohochah, “Nit táinit caá”, Dios jwiitdih ā niij enna caá. Páant niij enna, jwiitdih iiguípna bejnit déejidih át túi wup wut jī. Pánihna, yeejépwā jwī jum jwahuchah, ā wun wāhatjīh “Nit táinit caá”, jwiitdih ā niij enatdih jwī jéihna caá. Pánih jéihnit, “Buu nit táinitdih en íjcan, wā peéh chājcan niit”, jwiitdih ā niijátidih chah jwī jéihna caá. 10 Diosdih eníhcannit jwī jum jwahuchah, ā wūh ā wunatjīh jwī yéjatdih yohnit, chénaboó jwī míic eníhcatdih Dios át ámohop wut jī. Pánih ámohnit, jwiitdih áihwā át chājap wut jī. Páant áihwā jwī jumachah, nindih chah jwī túi jéihna caá: “Buu Dioíh wā jumachah, weemdíh peéh chājat wihcah, Jesús boo pud jūóhnit, pūh laab béjni jumna, weemdíhbut ā pebhna

* 4:18 Gn 15.5 * 4:19 Gn 17.17 * 4:22 Gn 15.6 * 4:24-25 Is 53.4-5

ã táí jwíbiát túutbipna caá”, jwí níj jéihna caá. ¹¹ Páant jwí táí jwíbiát pínahdih wēinit, nindihbut chah jwí wēina caá: Bwū nin baácboó jwí jum jwuhchah, jwí Maáh Jesucristo ã wunatjĩh Dios jwiít dih áihwã át jumat túutap wat jĩ. Páant ã jumat túutatdih jéihnit, caandih búdí jwí wēi naóhna caá.

Adán, Cristo ded pah mácah ĩ chājatji

¹² Jwíih jumni Adán wūt jumni, ã yéej chājachahjeh, nin baác dih yéejat át jwíih waadáp wat jĩ. Páant ã yéej chājat jíib, wunatbut át waadáp wat jĩ. Adán ã yéej chāj waáwáchah, nihat jwiítbut yéej chājnit jwít jum jwíhip wat jĩ. Pánih yéej chājnit jumna, jwiít nihat wunnit pínah míic jwít jumap wat jĩ.* ¹³ Dios Moisésdih ã wutat túutat pínah jãtĩh, nin baác dih moón jwít yéej chājap wat jĩ. Obohjeéhtih, páant jwí yéej chājachah yuhna, ã wutat wih jwuhcah, caandih yap yohatbut át wih jwuhcap wat jĩ. Páant wihcah, caandih yap yohat peéh chājatbut át wih jwuhcap wat jĩ. ¹⁴ Páant yap yohat peéh chājat ã wih jwuhcah yuhna, Adán túttimah jumnit nihat ĩt wunap wat jĩ. Moisés ã jumat pínah jãtĩh, caán wutat ã wih jwuhcah yuhna, caán láa jumnit ĩt wunap wat jĩ. Adán Dios ã wutatjidih ã yap yohatji pahjeh queétjeh chājcan yuhna, queét nihatbut bíic yoobó ĩt wunap wat jĩ. Páant wunnit ĩ jumachah jéihnit, “Adán ã yap yohochahjeh, nihat jwiítbut bíic yoobó yap yohnit panihnit jwít jumap wat jĩ”, jwí níj jéihna caá. Pánihna, Adán yéej chāj waóhni ã jumatji pahjeh, túttimah nin baácna jãóhni Jesucristoboó táí chāj waóhni át jumap wat jĩ.*

¹⁵ Obohjeéhtih, Dios cāacwādih oinit, ã teo wáacatboó Adán ã yap yohatji pah át nihcap wat jĩ. Adán bíicjeh jumna yuhna, ã jwíih yéej chājatji jíib dawá jwít buudáp wat jĩ. Obohjeéhtih, Dios jwiít dih búdí oinit, teo wáacna, Jesucristodih nin baácboó wahna, táini yoobát át chāj wāhup wat jĩ. Jesucristo bíicjeh jumna yuhna, dawá iiguípna bejnit déejidih át táí ubup wat jĩ, jeáboó jwí táí jwíbiát pínah níijná. ¹⁶ Dios cāacwādih oinit, ã teo wáacat Adán ã yap yohatji pah át nihcap wat jĩ. Adán bíicjeh jumna

yuhna, ã yéej chājatji jíib, nihat cāacwã Dios ã peéh chājnit pínah jwít jumap wat jĩ. Pánih peéh chājnit pínah jumna, dawá jwí yéej chājachah yuhna, jwiít dih búdí oina, teo wáacnit, Dios jwí yéejatdih ã yohna caá. Pánih yohna, “Nit táinit, wã peéh chājnit pínah nihcan caá”, jwiít dih ã níj enna caá. ¹⁷ Adán bíicjeh jumna yuhna, ã jwíih yéej chājachah, nihat cāacwādih ã chāúúchah, jwí wunna caá. Caán yoobópdih tigaá. Páant ã jumachah yuhna, ninboodih jwiít jwí wēibipna caá: Bwū jwuh Dios jwiít cāacwādih oinit, teo wáacna, Jesucristo bíicjeh ã wunatjĩh jwí yéejatdih yohna, “Nit táinit caá”, jwiít dih ã níj enna caá. Páant jwiít dih ã níj enechah, ájeéh páantjeh jwí táí jumbipna caá. ¹⁸ Pánihna, Dios ã wutatjidihjeh bíic ã yap yohatji jíib, jwiít nihatbut yap yohnit jwí jumna caá. Pánih jumna, jwiít nihat Dios ã peéh chājnit pínahbut jwí jumna caá. Pánihat pah muntih, bíic newé Jesucristo ã táí chājatji jíib, jwiít nihat yéejat yohnit jwí jéih jumna caá. Pánih yéejat yohnit jwí jumachah, “Nit táinit caá”, Dios jwiít dih ã níj enna caá. Pánihna, jwiít nihat caandih jepahnit ájeéh páantjeh jwí táí jumbipna caá. ¹⁹ Bíic newé Adán Dios ã wutatdih ã yap yohatji jíib, “Nit yéejnit caá”, dawádih Dios át níj enep wat jĩ. Pánihna, bíih newé Jesucristo Diosdih ã táí jepahat jíib, “Nit táinit caá”, dawádih Dios ã níj enna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, Adán jum láa dawá jópchi túttimah, Jesucristo nin baácboó ã jūúwát pínah jãtĩh, Dios ã wutatdih cāacwādih Moisés át naóh yapanap wat jĩ, yéejnit jumna, chah yap yohnit jwí jumatdih jwí jéihyat pínah níijná. Pánih yap yohnit yoobát jwí jumachah yuhna, jwiít dih búdí oinit, jwí yap yohat chah Diosboó jwiít dih búdí át teo wáacap wat jĩ. ²¹ Jwí yéej chājat jíib, jwiít nihat wunnit pínah míicjeh jumna, Dios bíic dih jwíta jéih jumcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó, jwiít cāacwādih búdí oinit, jwí Maáh Jesucristodih át wah deyanap wat jĩ, jwiít dih ã teo wáacat pínah níijná. Pánih teo wáacnit, “Nit táinit caá”, jwiít dih Dios ã níj enechah, caán bíic dih páantjeh jwí táí jumbipna caá.

* 5:12 Gn 3.6-19 * 5:14 Gn 2.16-17; 3.11-12

6

Jesúsjeéh ded pah jwĩ jummat

¹ Wā déewā biquína nin pah ñita niij jenah joi tágaá: “Páant ma bohénachah, chah yéej chājat caá náahap, Dios jwiít dih oinit, chah ã túi teo wáacat pínah niijná”, ñita niij jenah joi tágaá. ² ¡Páant nihcan caá, wā déewā! ¡Jwĩ yéej chājca boj jĩh! Jwĩ yéejat dih yohna, Cristo jwiít dih ã wun wūhachah, jwiítbut ãjeéh wunnit panihnit jwĩ jumna caá. Páant jwĩ jumachah, yéej chājat jenah joyát jwiít dih ã jūúwáchah yahná, jwĩ jéih yap yohna caá. Wunniíh báhahjidih bita ĩ yéej chājat túutachah, ã jepahcat pahjeh muntih caandíh jwĩ jepahcan niit. ³ Nindihbut ñi túi náhninaá: jwiít dih ĩ daabánachah, Jesúíhwā jumna, ãjeéh wunnit panihnit jwĩ jummat dih bitadih júutna jwĩ chājap be. ⁴ Pánih daabánit jumna, Cristoíh báhahdih ĩ yohochah, jwiítbut ãjeéh yohnit panihnit jwĩ jumna caá. Pánih yohnit panihnit jumna, jwĩ líp nihat jéihni, túi chājni, ã wēpatjĩh Cristodih ã boonachah, jwiítbut ã boonit panihnit jwĩ jumna caá. Pánih boonit panihnit jumna, ã wēpatjĩh túut nūmnit, jáap cāac jumnit panihnit jwĩ jumna caá. Jáap cāac jumnit panihnit jumna, ã wēpatjĩh yéej chājat jenah joyát dih jwĩ jéih yap yohna caá.*

⁵ Cristoíhwā ãjeéh jwiítbut wunnit panihnit jumna, wunnit ĩ yéej chāj cádahat pah, jwiít dihbut yéej chāj cádahat caá náahap. ãjeéh jwiítbut boo pud jūóhnit panihnit jumna, Dios ã weñat pínahboodíhjih chājat caá náahap. ⁶⁻⁷ Det wunnitjidih yéej chājat jenah joyát ã wihcan caá. Páant ã wihcat dih jéihnit, nindihbut jwĩ túi jéihna caá: Cristodih jwĩh jepahna, ãjeéh wunnit panihnit jumna, yéej chājat jenah joyát jwiít dih ã jwūub jūúwáchah yahná, jwĩ jéih yap yohna caá.* ⁸ Pánihna, Cristojeéh wunnit panihnit jumna, túi chājat túut niijná, ãjeéh jwūub boo pud jūóhnit panihnitbut jwĩ jumna caá. Pánih boo pud jūóhnit panihnit jumna, ã wēpatjĩh ãjeéh páantjeh jwĩ jumnipna caá. ⁹ Caandíh jéihnit, nindihbut jwĩ jéihna caá: Cristo ã jwūub boo pud jūúwát túttimah, chéneji ã jwūub wuncan niit, páant muntih.

Pánih boo pud jūóhnit, wunatdih át yap yohop wat jĩ. ¹⁰ Jwiít cāacwā jwĩ yéej chājat jīb, Cristo bíic láajeh wunna, ã jwūub boo pud jūúwát túttimah, ded pah chājna, Dios ã wēpatjĩh ãpĩ chājna caá, cāacwā caandíh búdí ĩ weñat pínah niijná. ¹¹ Pánihna, ãjeéh wunnit panihnit jwĩ jummat dih jenah joinit, “Bun yéej chājat jenah joyát wā maáh panihni nihcah, Jesúíh jumna, caánboó wā maáh ã jumna caá. Páant ã jumachah, weembát ãjeéh jumnit, Dios ã wēpatjĩh yéej chājat jenah joyát dih wā jéih yap yohna caá”, ñi niij jenah joyoó.

¹² Páant yéej chājat jenah joyát ã jūúwáchah, caandíh ñi jepahca bojoó. Pánih jepahcan, yéej chājat dih ñinahcanjeh, caandíh ñi yap yohbipna caá. ¹³⁻¹⁴ Moisés ã wutatjidih jwĩ jepahat jīb nihcan, Dios bíic dih jwĩ túi jumna caá. Obohjeéhtih, túi oinit, jwiít dih teo wáacna, Dios ãjeéh át jummat túutup wat jĩ. Pánih ãjeéh jumna, ã teo wáacatjĩh dedé yéej chājat jenah joyát dih jwĩ jéih yap yohna caá. Pánihna, yeejép chājna, Dios ã náahat dih yap yohnit ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, Cristojeéh wunnit, jwūub boo pud jūóhnit panihnit jumna, Dios ã náahatboodíhjih ã wēpatjĩh túi chājnit ñi jumna.

Jwĩ yéej chājat jwĩ maáh panihni ã jummat

¹⁵ ¿Páant wā naáwáchah, ded pah tigaá yeéb ñita niij jenah joi? Dios ded pah jwĩ chājat dih jenah joicánjeh oinit, jwiít caandíh túi jenah joinit dih át túi ubap taga. Pánih túi ubnit, Moisés ã wutatjidih jepahat jīb át nihcan taga. Pánih túi ubnit jumna, ¿chah jwĩta yéej chāj taniit? ¡Nihcan caá, wā déewā! ¹⁶ ¿Nindih ñi jéihcan niit? Ded dih jepahna, caán jwĩ maáh ã jumachah, caandíh teo wūhnit jwĩ jumna caá. Pánihat pah, yéej chājnit jwĩ jumachah, caán yéej chājat jenah joyát jwĩ maáh panihni ã jumna caá. Pánihna, yéej chājat jenah joyát dih jepahna, iiguípna bejnit pínah jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, Diosboodíh jepahna báhah, caandíh teo wūhnit jumna, túi chājnit jwĩ jumna caá. ¿Caandíh ñi jéihcan niit? ¹⁷ Játih yéej chājnit ñi jumachah, caán yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihni át

* 6:4 Col 2.12 * 6:6-7 Gá 2.20

jum jwuhap taga. Obohjeéhtih, buu jwuh táini doonádih táí jenah joinít, caánboodíh ñi táí wēi jepahna caá. Pániha, ñi túut nuumátdih “Búdí táina caá”, Diosdih jwí niijná caá. ¹⁸ Pániha táí wēi jepahnit jumna, buu yéej chājat jenah joyát ã jūúwúchah yuhna, caandíh ñi jepahcan caá. Pániha jepahcan, táiniboodíh jepahna, caandíh teo wāhñit panihnit ñi jumna caá. ¹⁹ Ded pah maáta í jumatdih ñi táí jéihna caá. Pániha, ñi jéihyatjīh yeebdíh wā naóhna caá, wā bohéátdih ñi táí beh joyát pínah niijná. Jātih yéej chājnit jum jwuhna, yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihnidih ñit jepahap taga. Pániha jepahnit jumna, chah yeejép ñit chāj bejep taga. Páant yéej chājat jenah joyátdih ñi jepahat pah muntih, buu jwúub túut nuumnít, táiniboodíh caá jepahat náahap, Dios ã náahat pahjeh chājnit ñi jumat pínah niijná.

²⁰ Jātih yéej chājat jenah joyátdih jepahna, táiniboodíh ñit jéih jepahcap jī. ²¹ Caán láa yéej chājna, dedé táí jumatdih ñit bid jūicáp jī. Páant ñi yéej chājatji jīb iiguípna ñita bej tagaá. Pániha, buu ñi yéej chājatjidih náhninit, tícnit, búdí ñi jīgahna caá. ²² Buu jwuh yéej chājat jenah joyátdih jepah cádahnit, Dioíhwā jumna, caánboodíh jepahnit ñi jumna caá. Dioíhwājeh jumna, ã náahat pahjeh chājnit, ájeéh páantjeh ñi jumbipna caá.* ²³ Nindih jwiútdih táí náhniat caá náahap: Jwí yéej chājat jīb, iiguípna bejnit pínah jwíta jum tagaá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesucristo jwiútdih ã wun wūhatjidih táí jenah joinít, caandíh jwí jepahachah, jwiútdih ájeéh páantjeh Dios ã jumat túutbipna caá. Pániha táí chājna, jwiútdih ã jīb náahcan niít.

7

Ded pah Moisés ã wutajti

¹ Wā déewāá, cāacwā í wutat ded pah ã jummatdih ñi táí jéihna caá. Cāac ã báadh jwuhna, caán wutatdih jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, ã wunat túttimah bácah, caán wutatdih jepahat ã wihcan caá. ² Páant ã jumuchah, Moisés ã wutatjibut nin pah ã niijná caá: “Yad wili mijeéh bóojīhjih mi jumna naáh”, ã niijná caá. Páant ã wutachah

yuhna, mijeéh bóo ã wunat túttimah, caánt biíhdih mi jéih áa jumna caá. ³ Mijeéh bóo páantjeh ã jumuchah yuhna, caánt biíhjeéh jumnit, yeejép chājniha caá mi jumap. Obohjeéhtih mijeéh bóo ã wunat túttimah, caán wutat miíh pínah nihcah, biíhdih jwúub áa jumna, mi yéej chājcan caá.

⁴ Páant ã nihat pah muntih, yeebbút wā déewāá, Jesúíhwā jumna, ájeéh wunnit panihnit ñi jumuchah, Moisés ã wutatji ñíih pínah nihcan caá. Pániha, buu Cristodih jwúub áa jumnit panihnit jumna, caán jwúub boo pad jūóhniíh ñi jumna caá, Diosdih táí chāj wūhat túut niijná. ⁵ Jātih yéej chājat jenah joyátdih jepahna, jwí ñinahatdihjih chājnit, Moisés ã wutatjidih jwí joyóchah, caandíh chah yap yohíhat āpī jígohop jī. Páant jwí yap yohatji jīb, iiguípna bejnit déeji jwí jumap jī. ⁶ Caán láa Moisés ã wutatji jwiútdih chéoni pah át jumap jī. Obohjeéhtih, buu Cristoíhwā ájeéh wunnit panihnit jumna, jwúub watnit panihnit jwí jumna caá. Pániha watnit panihnit jumna, Táini Espiritu ã teo wáacatjīh táiniboodíh jwí jéih chājna caá. Páant ã jumuchah, Moisés ã wutatji buu jwuh jwíih pínah nihcan caá.

Ded pah jwí yéej chājat

⁷ Páant niijná, ¿Moisés ã wutatjidih ded pah tigaá jwíta niij? ¿Caán wutat yeejép niít ã jumap, ñi jenah joyóchah? ¿Nihcan caá, wā déewā! Obohjeéhtih, caán wutat wihcah, ded pah yéej chājat ã jummatdih wāta jéihcan tagaá. Caán wutat nin pah caá ã jumap: “Bitáih bií déedih ñi en ñinahca bojó”, át niij wutap jī. Páant ã niij wutcah, en ñinahat yéejat ã jummatdih wāta jéihcan tagaá.* ⁸ Caán wutatdih wā jéihyat túttimah, caandíh yap yohíhna, bitáih bií déedih wāpī búdí en ñinahna caá. Caán wutatdih jéih jwuhcan, caandíh yap yohíhat wihcah, bitáih bií déedih wāta en ñinahcan tagaá. ⁹ Pániha, dedé wutatdih wā jéihyat pínah jātih, ded pah yéejatdih, ded pah yéejat jīb ã peéh chājatdihbut wā jéihcap jī. Obohjeéhtih, “Páant ñi chājca bojó”, ã niij wutatdih wā jéihyat túttimah, yap yohíhna, caandíh búdí wāpī chājhip jī. Páant wā yap yohatji jīb, iiguípna bejni pínah wāt

* 6:22 Pr 12.28 * 7:7 Ex 20.17; Dt 5.21

jumap jĩ. ¹⁰ Pánihna, yéejni nihcan, Dios ã wutatdih yap yohcan, Diosjeéh wãta túi jum tagaá. Obohjeéhtih, yéejni jumna, caán wutatdih yap yohnit, wã yéejat jíib iiguípna bejni pínah wãt jumap jĩ. Caán wutatboó túi chãjat túutni ã jumachah, caandih wã yap yohatji jíib iiguípna bejni déeji wãt jumap jĩ. ¹¹ Pánih yéej chãjni jumna, caán wutatdih yap yohna yuhna, “Nin pah chãjnit, wã túi yapbipna caá”, wã níj jenah joyóp yuh jĩ. Yéej chãjatboó “túinidih” níjní pah ãt jumap jĩ. Pánihna, ã wutatdih jéihna yuhna, wã yap yohat jíib iiguípna bejni déeji wãt jumap jĩ.*

¹² Páant níjní, nin pah níj naóhna caá wã chãjap: Moisés ã wutatji túini ã jumna caá. Caán yoobópdih wutnit, túinidihjeh ã chãjat túutna caá. ¹³ Pánih túini wutat jumna yuhna, ¿weemdih iiguípna ã bejat túut níit? ¡Nihcan caá, wã déewã! Caan póhba ã bejat túutcan caá. Wã yéej chãjat caá weemdih iiguípna ã bejat túutap. ã wutatdih wã jéihyat túttimah, caán wutatdih yap yohna, wã yéej chãjatdih wã jéihna caá. Caán wutatdih jéihna yuhna, wã yap yohochah ennit, “Wã yéejat yeejép yoobát ã jumna caá”, wã níj jéihna caá. Pánihna, túbít yéej chãjni wã jumatdih jéihnít, iiguípna bejni pínah wã jumatdihbat wã jéihna caá.

¹⁴ Dios wut jíi Moisésdih páant ãt wutat túutap wut jĩ. Pánihna, caán wutat Dioih ã jumachah, túini ã jumatdih jwí jéihna caá. Obohjeéhtih, weémboó yéejnijeh wã jumna caá. Pánih jumna, yéej chãjat jenah joyátidihjeh jepahni wã jumna caá. ¹⁵ Ded pah túinidih chãjihna yuhna, wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, “Caán weemdih chãjcat caá náahap”, níj jenah joiná yuhna, caandihjeh wãpí chãjna caá. Ded pah wã chãjatdih wã jéihcan caá.* ¹⁶ Yéej chãjihcan yuhna, caandihjeh wãpí chãjna caá. Páant wã chãjihcatdih chãjna, “Dios ã wutat túini caá”, níjní caá wã chãjap. ¹⁷ Weemjéh pohba wã yéej chãjcan caá. Obohjeéhtih, yéejni wã jumap jíib, yéej chãjat jenah joyátboó wã maáh panihni jumna, weemdih ã yéej chãjat túutna caá. ¹⁸ Wã jenah joyát yeejép

míc ã jumatdih wã túi jéihna caá. Dedé túini jenah joyát pohba weemdih ã wihcan caá. Pánih yéejni jumna, túini wã chãjat déedih, weemjéh wã jéih chãjcan caá. ¹⁹ Túiniboodih wã chãjat déedih wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, náahcan yuhna, yeejépdih wãpí chãjna caá. ²⁰ Pánihna, wã chãjihcatdih chãjna, weemjéh pohba caandih wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, caán yéej chãjat jenah joyátboó weemdih ã wutna caá.

²¹ Nin pah weemdih ã jumna caá: Túiniboodih chãjihna yuhna, yéej chãjihatbat ãpí jóhna caá. ²²⁻²³ Dios ã wutatdih búdí wéina yuhna, caolih díitboó míc mawat panihni ãpí jumna caá. Pánih jumna, túinidih búdí wã chãjihna yuhna, yéej chãjihatboodih chah jenah joinít, wãpí chãjna caá. Pánihna, weemjéh yéejatdih wã jéih cádahcan caá.

²⁴ Páant yéej chãjatdih jéih cádahcan, iiguípna bejni pínah jumna, búdí moh yéejni wã jumna caá. Pánih jéih cádahcanni wã jumachah, ¿déhe tigaá weemdih túi ubni ãta jum? ²⁵ Jwí Maáh Jesucristo caá weemdih túi ubni pínah ã jumap. Caandih wã túi jepahachah, wã yéejatdih yohnit, weemdih ã túi ubbipna caá. Páant ã teo wáacatdih jéihnít, “Jesúsdiwah deyanit, ma teo wáacat túutatdih túina caá, Paá”, Diosdih wãpí níjní caá. Pánihna, nindih wã túi jéihna caá: wã jenah joyátjih Dios ã wutatdih wãpí jepahihna yuh caá. Obohjeéhtih, Diosdih jepahihni jumna yuhna, páantjeh yéejni jumna, yéej chãjat jenah joyát ã jóúwáchah, caánboodih wãpí jepahna caá.

8

Túini Espiritu ded pah jwiitdih ã teo wáacat

¹⁻² Pánihna, iiguípna jwí bejat déejidih Jesucristo ã túi ubachah, áihwã jumna, Túini Espiritu ã teo wáacatjih jwí yéej chãjat jenah joyátidih jwí jéih yap yohna caá. Pánih yap yohnit, Túini Espirituboodih jwí jepahachah, Dios bíicdih jwiitdih ã túi jumap túutna caá. Páant bíicdih jwí jumachah, jwiit Jesucristoíhwãdih buu dedé peéh chãjat pínah wihcan caá. ³ Moisés ã wutatjidih jéih jepah beedácanit jumna, jwiit mícjeh caandih yap yohnit jwí jumna

* 7:11 Gn 3.13 * 7:15 Gá 5.17

caá. Páant ã wutatdih yap yohnit jwĩ jumat jíib, Dios biícđih jwĩ túi jumcap jĩ. Caán wutat jwiítđih ã jéih teo wáacchah yuhna, Diosboó jwiítđih ã túi teo wáacap jĩ. Caán ã wúúhdih nin baácboó át cãac jumat túutap wut jĩ, jwĩ yéejat jíib ã wan wáhat pínah niijná. Pánih wan wáhna, Jesús jwĩ yéejat jíib buúdáát panihnidih át jíib chãjap wut jĩ. ⁴ Páant ã jíib chãjachah, jwiítboó Túini Espiritu ã wēpatjĩh Dios yoobópdih jumnbodđih jwĩ jéih jepahna caá. Pánihna, jwiítjeh ã wutadđih jéih buújácan yuhna, Túini Espiritu ã teo wáacatjĩh jwĩ jéih buújána caá.

⁵ Det ĩ ñinahatdihjeh chãjĩhñit, ded pah ĩ náahatđih ĩpĩ jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ã náahatđih jenah joinítboó ã wutat pahjeh ĩpĩ chãjna caá. ⁶⁻⁸ “Ded pah wã náahatđih wã chãjachah, ã túina caá”, ded niúj jenah joiní Diosđih eníhcanni jumna, Dios ã wutatboodđih ã jepahíhcan caá. Páant ã jepahíhcat jíib, caandíh jéih jepahcan, iiguípna bejni pínah ã jumna caá. Det pánihnitboó Diosđih ĩ jéih weñacan caá. Obohjeéhtih, “Túini Espiritu ã teo wáacatjĩh ã náahat pahjeh wã chãjbipna caá”, det niúj jenah joinítboó Diosjeéh páantjeh ĩ jumbipna caá.

⁹ “Wã náahatdihjeh wã chãjbipna caá”, niúj jenah joí cádahñit, Túini Espiritu ñijeéh ã jumuchah, yeéb ã náahatboodđih ñi chãjna caá. Det Túini Espiritu wihcannitboó Cristoíhwã nihcan caá. ¹⁰ Obohjeéhtih, yeéboó áihwã ñi jumuchah, Túini Espiritu ñijeéh ã jumna caá. Pánihna, yéejat jíib ñíih bácah ã wanuchah yuhna, caán ñijeéh ã jumuchah, ñíih caolíh túi booni ã jumna caá. Pánihñit ñi jumuchah, Dios yeebdđih “Nit táinit caá”, ã niijíchah, páantjeh ájeéh ñi jumbipna caá. ¹¹ Dios jwiítđih wahní Túini Espiritu jwĩjeéh jumna, Jesúsđih ã booaatji pahjeh muntih jwiítđihbut ã boobipna caá. Pánih booanit, jáap bácah jwiítđih ã chãj wáhbipna caá.*

¹² Wã déewãá, jwiít jwĩ náahatdihjeh chãj cádahñit, caandíh jwúub chãjcat caá náahap. ¹³ Jwĩ weñat pínahdihjeh chãjñit jumna, iiguípna bejñit pínah tigaá jwĩ jumap. Obo-

hjeéhtih, Túini Espiritu ã teo wáacatjĩh yéej chãjatđih cádahna, páantjeh Diosjeéh jwĩ jumbipna caá.

¹⁴ Det Túini Espiritudih péenit jumna, Dios weh caá. ¹⁵ Caán Túini Espiritu jwĩjeéh ã jumna pínah jãtĩh, Dios ã peéh chãjatđih jwĩ úum jwuhap jĩ. Obohjeéhtih, buú Dios weh jumna, Túini Espiritu ã teo wáacatjĩh “Oini Paá”, úumcanjeh caandíh jwĩ jéih ni-ijná caá.* ¹⁶ Túini Espiritu jwiítđih nin pah ã niúj jéihyana caá: “Yeéb yoobópdih Dios weh ñi jumna caá”, ã niijná caá. ¹⁷ ã weh jwĩ jumuchah, “Wã wehdih táinidih wã chãj wáhbipna caá”, Dios ã niijátji pah, jwiítđih, Jesucristo biícđih, ã túi chãjbipna caá. Pánihna, Cristoíhwã jwĩ jumna jíib yeejép yapnit jumna, túttimah jeáboó túi wēñit, ájeéh maáta jwĩ jumbipna caá.*

Dios ded pah jwiítđih ã túi chãjat pínah

¹⁸ Buú nin baácboó jum jwuhna, yeejép jwĩ yapna caá. Obohjeéhtih, túttimah Diosjeéh maáta waadnit, chah táinit jwĩ jumna pínahdih jenah joinít, nin baácboó jwĩ yeejép yapatđih “Oboh jumna ã jumna caá”, wã niúj jenah joiná caá. ¹⁹ Dios weh jeáboó ájeéh jumna, jwiít maáta jwĩ jumna pínahdih búdí eníhna, nihat Dios ã chãjñitjibut ĩ páina caá. ²⁰ Caán ã chãjñitji ĩ jwíih túi jumuchah yuhna, cáacboó ã jwíih yéej chãjatji jíib, queébtut biíc yoobó wannit pínah ĩt jum jwíhip wut jĩ. Caanjéh pohba páant át bejcap wut jĩ. Diosboó ã chãjñitjidih wannit pínah át jum jwuhat túutap wut jĩ.* ²¹ Dios ã chãjñitji wan beednit déejidih táinit ã jwúub chãjbipna caá, páant muntih. Dios wehdih ã túi túut nuúm beedáát pahjeh muntih, biíc yoobó ã chãjñitjidihbut ã túi túut nuumbípna caá. ²² Obohjeéhtih, buú nihat ã chãjñitji wannit pínah míic ĩ jum jwuhna caá. Pánihna, yad wili mi weh jumna, mi tuba ñaacát pah Dios ã chãjñitjibut yeó jáap jumna pah búdí tuba ñaacni panihñit ĩ jum jwuhna caá. Páant ĩ jumnađih jwiít jwĩ jéihna caá. ²³ Jwiítđih Túini Espiritu ã jumuchah yuhna, biíc yoobó tuba ñaacnit panihñit jwĩ jum jwuhna caá. Nin baácboó jwĩ jum jwuhuchah, caán jwĩjeéh jumna,

* 8:11 1Co 3.16 * 8:15 Mr 14.36; Gá 4.6 * 8:17 Gá 4.5-7 * 8:20 Gn 3.17-19

jwiít dih túini ã chãj wãhna caá. Æ pebhna jwĩ jwibínachah, chah bádí jwiít dih ã túi chãj wãhbipna caá. Pánihna, jwiít Dios ã wehdih yoobóp dih ã túut nuúm beedáát pínah, ãjeéh jwĩ túi jumat pínah, jáap bácah jwiít dih ã wãhat pínahdihbut bádí jwĩ wēi pãina caá.* ²⁴ “Páant ã chãjbipna caá”, niij wēi jenah joinít, iiguípna bejnit déejidih ã túi ubnit jumna yuhna, páantjeh ã túi túut nuúm beedánit jwĩ jum jwahcan caá. Æ túut nuúm beednít jumna, páant ã chãjat pínahdih jwĩta pãican tagaá. ²⁵ Obohjeéhtih, ã chãjat pínahdih encan yuhna, Dios jwiít dih ã túi túut nuúm beedáát pínahdih jéihnit, jwĩ wēi pãina caá.

Túini Espiritu jwĩ wãbát dih ã teo wáacat

²⁶ Bwú túi jéihcannit jwĩ jumuchah enna, Túini Espirituboó jwiít dih ã teo wáacna caá. Diosdih ded pah wãbát pínahdih jwĩ jéihcah, caán Túini Espiritu jwiít dih bádí ã teo wáacna caá, yoobóp dih jwĩ wãbát pínah niijná. Jwiítboó bádí wãbíhna yuhna, jwĩ wéheatjĩh jwĩ jéih bwújácah, jwĩ íip dih yoobóp dih naóhni jwiít dih ã wãbh wáacna caá. ²⁷ Dios ded pah jwĩ jenah joyát dih túi jéih beedána, ded pah Túini Espiritu jwiít dih ã wãbh wãhatdihbut ã túi jéihna caá. Pánihna, ded pah ãihwãdih Dios ã náah yacat pah, jwiít dih Túini Espiritu ãpĩ wãbhna caá.

Cristo ã wēpatjĩh yéejat dih túi yap yohnit jwĩ jumat

²⁸ Jwiít nihat Diosdih oinit, ã náahatdih chãjnit pínah ã ñíonit jwĩ jumuchah, Dios jwiít dih ãpĩ túi en daoná caá. Ded pah jwĩ yapachah, jwiít dih ã teo wáacna caá, caandíh chah jwĩ túi jenah joyát pínah niijná. Páant ã chãjatdih jwĩ túi jéihna caá. ²⁹ Jwiít ãihwã jwĩ jumat pínahdih Dios bíihmah átát jéihyep wut jĩ. Pánih jéihnit, ã wãh Jesucristo ã jumat bíic yoobó jwiít dih ãt jumat túutur wut jĩ, dawá ã úudwã jwĩ jumat pínah niijná. Páant jwĩ jumuchah, caánboó jwĩ úud jeñé caá ã jumur.* ³⁰ Bíihmah ãihwã jumat túutnitdih ãt ñíwip wut jĩ, “Nit túinit caá”, jwiít dih ã niij enat túut niijná. Páant niij ennit, ã pebhboó

ãjeéh maáta pínah jwiít dih ãt waadánap wut jĩ.

³¹ Caandíh jéihnit, nin pahbut jwĩ jéihna caá: Dios ã oinit jwĩ jumuchah, det jwiít dih ã en jãih bwújácan niít. ³² Dios ã wãhhdih ãt wahap wut jĩ, jwĩ yéejat peéh ã wan wãhat pínah niijná. “Wã wãhhdih tãbit oina, caandíh wã wanat túutcan niít”, ãt niijcáp wut jĩ. Pánih wahnit, ded pah jwĩ náahatdihbut ã túi wēi teo wáacbipna caá. ³³ Dios jwiít dih ñíona, “Nit túinit caá”, ã niij ennit jwĩ jumuchah, “Queét yeejépwã caá”, det jwiít dih ã jéih niij naóh yaccan caá. ³⁴ Cristo jwĩ yéejat jíb wan wãhna, jwãub boo pud jũóhnit, Dios ã jéihyepmant bóo bwámant chãudnit, caán bíicdih nihatdih wutni ã jumna caá. Pánih jumna, jwĩh pínahdih ãpĩ wãbh wãhna caá, det jwiít dih peéh chãjat túutna, ã jéih naóh yacat pínah niijná. ³⁵ Cristo jwiít dih bádí ã oyochah, “Queét dih ma oi cádaahá”, bita ã niijíchah yuhna, ã jepahcan niít. Jwiít dih yeejé ã yapachah, bita jwiít dih yeejé ã chãjachah, jwĩ nuugúp wanuchah, yégueh wihcannit jwĩ jumuchah, jwiít dih tobohat ã jumuchah, jwiít dih ã mao yohochah yuhna, Cristo jwiít dih ã oi cádahcan niít. ³⁶ Dios naáwát dih naóh yapani páant jwĩ yapat pínahdih nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“Yeó jáap jumat pah míihwã jwĩ jumat jíb jwiít dih íjnit, ã mao yohíhna caá. Æ mao jeémát pínah ovejawã pah jwiítbut jwĩ jumna caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Sal 44.22)

³⁷ Páant yeejé jwĩ yapachah yuhna, Cristo jwiít dih oina, bádí ã teo wáacatjĩh wēinit, jwĩ túi yap yohna caá. ³⁸⁻³⁹ Jesucristoíhwã jwĩ jumuchah ennit, Diosboó jwiít dih bainí ã oican caá. Pánih oinit, jwiít dih ã oi cádahcan niít. Jwĩ wanuchah, jwĩ báadhdachah, bwubut, túttimahbut, ded pah jwiít dih ã yapachah yuhna, ã oi cádahcan niít. Ángelwã, nemépwã, nin baác dih moón ã maáta, japmant moón, nump bóo tólihmant moón, “Queét míihwãdih ma oi cádaahá”, Diosdih ã niijíchah yuhna, ã jepahcan niít. Pánihna, nihat Dios ã chãjnitboó caandíh ã jéih oi cádahat túutcan niít. Pánih bádí oina,

* 8:23 2Co 5.2-4 * 8:29 2Co 3.18; Gá 4.19; Fil 3.10

jwiit jwĩ Maáh Jesucristoíhwãdih Dios ã oi cádahcan niit.

9

Judíowã Dios ã ñíonit

1-2 Weém Cristoíh jumna, “ ‘Wã déewã, judíowã caandíh ï náahcatdih búdí wã jĩgahna caá’, niijná, yoobópdih niijná caá ma chãjap”, Túini Espíritu weemdíh ã niij jéihyana caá. 3 Wíih baácdih moón, wã déewã, Israel ã jaimená, Cristodih ï náahcat jíib iiguípna ï bejbipna caá. Pánihna, “Wã déewãdih búdí oinit, iiguípna ï bejcat pínah niijná, túut nuumnít, weémboó iiguípna wãta bej tagaá, queét ï túi yapat pínah niijná”, wãpĩ niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, páant niij jenah joiná yuhna, wã jéih chãjcan caá. 4 Queét wã déewã Israel jaimená jumna, Dios ã weh pínah queétdih ãt ñíwip wut jĩ. Ded pah ãihwã ï jumat pínahdih queétdih ãt naáwáp wut jĩ. Moisés jum láa ãih yeh iigátjĩh queétdih ãt waáwáp wut jĩ. ã wutadidih Moisésjidih queétdih ãt jwíih naáwát túutap wut jĩ. Diosdih ï weñat pínah muedíh queétdih ãt chãjat túutap wut jĩ. ã túi chãjat pínahdih queétdih wut jĩ Dios ãt naáwáp wut jĩ.* 5 Jwĩ nuowã Abraham, Isaac, Jacob queét biic peihcannit, jwiit judíowãdih cáac waowã ï jumuchah, jwiit ï jaimená caá. Jesucristobat, ï juma yoobát ãt jumap wut jĩ. Caán Jesucristo Diosjeh mantih jumna, nihat chah maáh ã jumna caá. Yeó jáap jumat pah caandíh jwĩ túi wéi naóh jĩih. Páant tií ã jumna naáh.

6 Páant wã naáwáchah, nin pah ñita niij jenah joi tagaá: “Dios ã naáwátji pah biic yoobó jwiit Israel ã jaimenádih ãihwã pínah ãt chãjcap taga”, ñita niij jenah joi tagaá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Biquína Israel ã jaimená jumna yuhna, Dioíhwã yoobát nihcan caá. 7 Nin pah caá: Biquína Israel jaimená Abraham jaimená ï jumuchah yuhna, “Abraham jaimená yoobát nihcan caá”, queétdih Dios ã niij enna caá. Nin pah Dios ãt niijíp wut jĩ: “Obohjeéhtih, ma wúuh Isaac jaimená bácah ma jaimená yoobát ï jumbipna caá”, Dios Abrahamdih ãt niijíp wut jĩ.* 8 Páant

ã niij naáwáchah joinít, nindih jwĩ jéihna caá: Abraham jaimená cáac jumna yuhna, Diosdih túi jenah joicán, ã weh nihcan caá. Dios ã niijátjidih túi jenah joinítjeh tigaá Abraham ã jaimená pohba. 9 Nin pah Dios Abrahamdih ãt niij naáwáp wut jĩ: “Túttimah bóo jópchi nin dée widhdih mantih wã jwúub júúwúchah, majeéh bóli Sara ma wúuhdih mi túuhbipna caá”, ãt niijíp wut jĩ.*

10 Túttimah, Isaac áa Rebeca waláhnit mit weh jumap wut jĩ. Queét chéñat pah ï íip Isaac jwĩ nuó ãt jumap wut jĩ. 11-12 ï cáac jumat pínah jãtih, túini, táicatdih ï chãj jwuhcah, ded pah ï chãjatdih jenah joicánjeh, caandíh náahna, úudyiboodíh Dios ãt ñíwip wut jĩ. Pánih ñíonit, Rebecadih nin pah ãt niijíp wut jĩ: “Weép jeñé ã úuddih ã teo wúuhbipna caá”, caántdih ãt niijíp wut jĩ.* 13 Páant ã ñíwatjidih jenah joinít, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ: “ ‘Jacobdih caá wã oyop. Obohjeéhtih, Esaúboodíh wã iiná caá’, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ.*

14 Caandíh jenah joinít ¿ded pah tigaá jwíta niij? “Ded pah ï chãjatdih jenah joicánjeh, ã náahnidihjeh pánih ñíona, Dios yoobópdih ã chãjcan caá”, ¿jwíta niij tániit? ¿Pánihcan caá! 15 Dios Moisésdih nin pah ã niijátjidih jwiitdih náhnit caá náahap: “Det wã náahnitdihjeh wã jĩgah en teo wáacbipna caá”, Dios ã niijná caá, ãt niij daacáp tajĩ.* Ded pah cáac ã chãjatdih jenah joicánjeh caandíh ñíonit, yoobópdih ã chãjna caá. 16 Jwiit cáacwã jwĩ náahat pah nihcan, ded pah jwĩ chãjat jíibbat nihcan, det ã náahnitdihjeh Dios ã jĩgah en teo wáacna caá. 17 Faraón Egipto baácdih moón ï maáhdih ded pah Dios ã niijátjidih náhnit, “Dios ã chãjat yoobópdih ã jumna caá”, jwĩ niij jéihna caá. Nin pah Faraóndih ãt niijíp wut jĩ: “Egipto baácdih moón ï maáh pínahdih meemdíh maáh wã waadánap jĩ, nihatdih wã wépatdih wã júutat túut niijná. Pánihna, ded pah meemdíh wã chãjachah ennit, nihat baácdih moón ‘Caánboó chah wépní caá’, ï niij naóhbipna caá”, Dios caandíh

* 9:4 Ex 4.22 * 9:7 Gn 21.12 * 9:9 Gn 18.10 * 9:11-12 Gn 25.12 * 9:13 Mal 1.2-3 * 9:15 Ex 33.19

* 9:17 Ex 9.16

ã niijíp be, Moisés ãt niij daacáp tajĩ.*
 18 Dios det ã náahnitdihjeh ã jĩgah enna caá. Obohjeéhtih, det bitadih caanjéh ã jepahat túutcan caá. Pánihna, Dios ded pah ã náahatdihjeh ã jéih chãjna caá.

19 Pánih chãjni ã jumuchah ennit, weemdih nin pah ñita niij tágaá: “Dios ã náahnitdihjeh ã jĩgah enechah, jwiitboó caandih yap yohna, jwĩ bujácán niit. Pánih yap yohna, jwĩ jéih bujácáh, ¿dépanih tigaá caán jwiitdih ã peéh chãjihna?” niij íjnit, weemdih ñita úabh joi tágaá. 20 Nin pah yeebdih wãta niij jepah taga: ¿Yeéb cãacwã oboh jamnit jumna yuhna, Diosdih ñita jãih niit? Ded wáam dahdih ã nawachah, ã naoni dahboó caandih nin pah ã jéih niij jãihcan caá: “¿Dépanih tibeé weemdih nin pah jíghoni dah ma nao?” ã jéih niijcán caá. Pánihna, yeéb Diosdih jũihna, caán wáam dah ã jũihñat pah niijná caá ñi chãjap.* 21 Wáam dah naoni ã náahat pah caán wáam déepjĩhjah muntih dawá máchah jíghoni dahnadih ã jéih naona caá. Biquína túini wáam dahnadih naona, biíh oboh jamnidihbut ã jéih naona caá. Pánihna, caán ã nawat dée, Diosbut ã náahat pahjeh jwiitdih ã jéih chãjna caá.*

22 Iiguípna bejnit pínah ã yéej chãjatdih búdí ã íjdatdih júutat túut niijná, Dios queétdih ã peéh chãjbipna caá. Obohjeéhtih, ã wēpatboodih júutat túut niijná, queétdih ã peéh chãjat pínahdih jenah joiná yuhna, maatápdih ã yéej chãjatdih ãt enah boj jwuhap wut jĩ. 23-24 Ded pah ã túi jumat, ã wēpatdihbut ã jĩgah ennitdih ãt jéihyanap wut jĩ. Jwiitdih jãtih ãtát ñiojip taga, caán biícđih jamnit, ã wēpat, ã túyatdihbut jwĩ bíbohat pínah niijná. Pánihna, jwiit ã ñionitboó biquína judíowã, bita judíowã nihcannitbut jwĩ jamna caá. 25 Páant ã yapat pínahdih Dios naáwátđih naóh yapani Oseas nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“ Jãtih wĩhwã nihcannitjidiđih “Yeéb wĩhwã caá”, wã niijbípna caá. Jãtih wã oicannitjidiđihbut “Yeéb wã oinit caá”,* wã niijbípna caá’, Dios ã niijná caá. (Os 2.23)

26 ‘Wĩhwã yeéb nihcan caá’, ã niijnítjiboó Dios báadhni weh ã jumbipna caá”, ãt

niij daacáp tajĩ. (Os 1.10)

27-28 Jon jãtih Isaíasbut Israel ã juménadíđih nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“Dios cãacwã ã yéej chãjatdih búdí íjnit, waícanjeh queétdih ã peéh chãjbipna caá. Pánihna, óondih jenah enna jwĩ bujácát pah, Israel ã juménadá dawá ã jumuchah yuhna, det caandih jepahnitdihjeh Dios ã túi ubbipna caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Is 10.22-23)

29 Isaías nin pahbut ãt niij daacáp tajĩ:

“Jwĩ Maáh Chah Wēpni, biquína jwĩ déewãdih ã túi ubcah, jwiit judíowã jwĩta buúd beed tágaá. Pánihna, Sodoma, Gomorra tútchidiđih moondih peéh chãjna, ã yoh beedáát pahjeh muntih jwiitdihbut ãta yoh beedá tagaá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Is 1.9)

Judíowã túini doonadíđih ã náahcat

30 Nindih túi náhniat caá náahap: judíowã nihcannit Jesucristodih túi jenah joinít, ã jepahachah ennit, “Nit túinit caá”, queétdih Dios ãt niij enep taga. Dios biícđih ã túi jumat pínahdih ã bidcah yuhna, Dios queétdih ãt túi ubup taga. 31 Obohjeéhtih, Israel ã juménadá judíowãboó “Jwiit Dios ã wutatdih jwĩ chãjachah, caán biícđih jwĩ túi jumbipna caá”, niij jenah joí bidna yuhna, Moisés ã wutatjidiđih jepahihna yuhna, ãt jéih bujácáp taga. Pánihna, túinit ã jumihna yuhna, ã wutatdih ã jepahcatdih ennit, “Nit túinit caá”, Dios ãt niij encap taga. 32 ¿Dépanih tigaá túinit jumihna yuhna, ã bujácán? “Dioíhwã jumihna, jwĩ jenah joyátjĩhjah Moisés ã wutatjidiđih jwĩ jéih jepahna caá”, niij jenah joinít, Diosdih túi jenah joicánjeh, ãt jéih bujácáp taga. Jesúih túini doonadíđih naóhna, nin pah jwĩpĩ niijná caá: “Jwĩ túocni jee dáđ panihni Cristo ã jamna caá”, jwĩpĩ niij naóh bohéna caá. Det jee dáđdih buug lãjnitboó ã túocni dahdih ípĩ íjna caá. Pánihat pah, Cristoíh doonadíđih joinít, túocni jee dáđdih ã íjdat pah caandihbut íjnit, Dios biícđih ã jéih jumcan niit. 33 Páant Dios naáwátđih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

* 9:20 Is 29.16; 45.9 * 9:21 Jer 18.4-6 * 9:25 1P 2.10

“Dios nin pah ã niijná caá: ‘Jerusalén tútchiboó ĩ túocat pínah jee dáh panihnidih wã jwejna caá. Caandih túoc buugnít, ĩ buug lájni dahdih cãacwã búdí ĩ íjibipna caá. Caandih ĩ íijat pah caán tútchidih moón caán jee dáh panihnidih ĩ náahcatji jíib, wã pebhna ĩ juibícan níit. Obohjeéhtih, caán jee dáh panihnidih túi jenah joinítboó wãjeéh jumna, ĩ túi wëibipna caá’, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tají. (Is 28.16)

10

¹ Israel ã jaimená wã déewã iiguípna bejnit pínah ĩ jumachah, búdí wã jġahna caá. Pánih jġahnit, Dios queédih ã túi ubat pínahdih náah yacna, búdí wã úabhna caá. ² Yeebdih yoobópdih wã naóhna caá. Queét Dios ã náahat pah búdí ĩ chãjġhna yuh caá. Obohjeéhtih, pánih chãjġhna yuhna, Dios ded pah ã chãjat tútatdih yoobópdih ĩpġ jéihcan caá. ³ ĩ jenah joyátġġhneh túini ĩ chãjġhna yuhna, Dios ã náah yacatdih ĩ jéih bujácán caá. Pánih bujácán yuhna, Dios ã teo wáacat pínahdih ĩ jenah joicáh, queédih “Nit túinit caá”, ã niij encan caá. ⁴ Obohjeéhtih, Cristodih túi jenah joinítboodih “Nit túinit caá”, Dios ã niij enna caá. Pánihna, Moisés ã wútatjidih jwġ jepahat jíib túi ubnit jwġ jéih jumcan caá. Obohjeéhtih, Cristoboodih túi jenah joí jepahnitdihjeh ã túi ubna caá.

⁵ Moisésjeh jon jãtġh nin pah ãt niij daacáp tají: “Det Dios ã wútatdih túi jepahnitdihjeh ã túi ubbipna caá”, ãt niijíp tají.* ⁶⁻⁷ Páant ã niij daacáchah yuhna, buu jwuh det Cristodih túi jenah joinítidihjeh “Nit túinit caá”, Dios ã niij enna caá. Cristoġh doonádih bohéna, nin pah jwġpġ niij naóhna caá: Dios ã wahnġ Cristojeh nin baáboó átát dei juyúp tají. Pánih dei juinġji ã jumachah, nin pah ġni niij jenah joicá bojoó: “Jeáboó púuh laab béjnit, Cristodih ub dei jũóhni pínahdih jwġ náahna caá. Wunnitji caolih pebhboó dei bejnit, Cristodih boocat túatnit, caandih jwuhub ub púuh laáb jũóhni pínahdih jwġ náahna caá, jwiútdih ã túi ubat

pínah niijná”, ġni niij jenah joicá bojoó. ⁸ Dios naáwátdih naóh yapanġji nin pah ãt niij daacáp tají: “¿Dépanih tġgaá Dios naáwátdih ġni bid? Caandih jéihnit, ġnitát bohé tagaá”, ãt niij daacáp tají.* Pánihna, caán jwġ bohéni naáwát Cristodih ã túi jenah joyát túutna caá. ⁹ Pánih bohéna, nin pah jwġpġ niij naóhna caá: Det Dios biícđih túi jumġhna, “Jesús wã maáh caá”, niij naóhnit, “Dios caán wunnġjidih ãt jwuhub boanap ġġ”, ĩ niij jenah joyóchah, Dios queét iiguípna bejnit déejidih ã túi ubbipna caá. ¹⁰ Jesúsdih jwġ túi jenah joí jepahachah, Dios jwiútdih “Nit túinit caá”, ã niij enna caá. Pánihna, “Jesús wunnġji jwuhub boo pud jũóhni jumna, nihát cãacwã ĩ maáh ã jumna caá”, bitadih jwġ niij naáwáchah, ã túi ubnit jwġ jumna caá.

¹¹ Dios naáwátdih naóh yapanġi nin pah ãt niij daacáp tají: “Det Diosđih túi jenah joinít, ‘Páant ã niiját pah biíc yoobó ã yapbipna caá’, niij jenah joinít, tíccanjeh ĩ túi wëibipna caá”, ãt niij daacáp tají.*

¹² Dios nihát cãacwã yoobó ĩ maáh jumna, det caandih úabhnitdih túini ã chãjbipna caá. Judġowãdih, judġowã nihcannitdihbut biíc yoobó ã túi teo wáacbipna caá. ¹³ Dios naáwátdih biġh naóh yapanġi nin pah ãt niij daacáp tají: “ ‘Wã yéejatdih yohnit, weemdġh ma túi ubuú’, det jwġ maáhdih niij úabhnitdih ã túi ubbipna caá”, ãt niij daacáp tají.* ¹⁴ Obohjeéhtih, det Cristoġh doonádih joicánnitboó caandih ĩ jéih úabhcan caá. Pánihna, ã naáwátdih naóhnit wihcah, caán doonádih joicánnit, caandih ġta jéih jepahcan tagaá. ¹⁵ ã naáwátdih naóhnit pínahdih Dios ã wahcah, det ãġh túini doonádih naóhnit ġta wihcan tagaá. Dios naáwátdih biġh naóh yapanġi nin pah ãt niij daacáp tají: “Túini doonádih naóhnit ĩ jũúwúchah, jwġ túi wëina caá”, ãt niij daacáp tají.*

¹⁶ Páant ĩ daacátji ã jumachah yuhna, Israel jaimená dawá caán túini doonádih ġt joíhcap ġġ. Páant ĩ joíhcat pah Isaías Diosđih úabhna, nin pah ãt niij daacáp tají: “Maá, ma naáwátdih queédih jwġ naóh yapanachah yuhna, dawá ĩ joíhcap be”, ãt niij

* 10:5 Lv 18.5 * 10:8 Dt 30.12-14 * 10:11 Is 28.16

* 10:13 Jl 2.32 * 10:15 Is 52.7 * 10:16 Is 53.1

daacáp tajī.* ¹⁷ Cristoíh túini doonádih joyát caá náahap, caandíh túi jenah joinít, cāacwā ī jepahat pínah niijná. ¹⁸ Nin pah yeebdíh wā niij úbh joiná caá: “¿Israel jüimená caán doonádih ít joiijcan taniít?” ñi jenah joyóchah. Caandíh yoobópdih ít joiij ta yuh caá. Páant ī joyátjidih tigaá Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

“Dioíh doonádih nihát pebhboó ít naóh peetép wut jī. Pánihna, nihát baácđih moón caandíh ít joyóp wut jī”, át niij daacáp tajī. (*Sal 19.4*)

¹⁹ Pánih jéihnit, nin pah wā jwúb niij úbh joiná caá páant muntih: ¿Caán doonádih Israel jüimená joiná, ít túi beh joiijcan ta niít? ñi jenah joyóchah. Ít túi beh joiij ta yuh caá. Nin pah Moisés ā niij daacátjidih yeebdíh wā jwíh náhniabipna caá:

“Nin pah Dios Israel jüimenádih ā niij naóhna caá: ‘Jenah joicánnit, yeejépwā caá’, ñi niij ennitđih wíhwā pínah wā chājbiipna caá. Páant wā chājachah, yeebboó jepchá tubnit, queéđih búdí ñi íjbiipna caá’, ā niijná caá”, Moisés át niij daacáp tajī. (*Dt 32.21*)

²⁰ Isaíasbut úmcanjeh, nin pah át niij daacáp tajī:

“Nin pah Dios ā niijná caá: ‘Weemđih bidcannitboó ī jwāáap be. Weemđih úbhcanntidih ded pah wā jumatđih wā jéihyanap be’, Israel jüimená nihcannitđih Dios ā niijná caá”, Isaías át niij daacáp tajī. (*Is 65.1*)

²¹ Israel jüimenáboodíh, nin pah Isaías át jwúb niij daacáp tajī:

“Nin pah Dios ā niijná caá: ‘Queét weemđih náahcan, yap yohnit ī jumna caá. Obohjeéhtih, ī túut nūmát pínahđih náah yacnit, maatápđih “Wíhwā ñi jumú”, queéđih wā niijáp yuh be’, Dios ā niijná caá”, Isaías át niij daacáp tajī. (*Is 65.2*)

11

Israel ā jüimená daocánnitđih Dios ā túi ubat

¹ ¿Israel ā jüimená Dios ā ñionitjidih buú láa āta yoh taniít? yeéb ñi jenah joyóchah. ¡Nihcan caá! Queéđih ā yohcan beé. Weembút Israel ā jüima, Abraham jüimená ī jüima náahji mun tigaá. Benjamín ā jüimená jumni poómpđih bóo caá.* ² Biíhmah Israel ā jüimenádih Dios ā ñionitji ī jumachah, queéđih át yohcap jī. Dios naáwátđih naóh yapani Elíasji Israel ā jüimená ī yéej chājatjidih Diosđih át naóh yacap jī. ¿Caán ā naóh yac daacátjidih yeebboó ñi jéihcan niít? Nin pah át niij daacáp tajī: ³ “Maá, ma naáwátđih naóh yapanitđih dawá ít mao yohop be. Meemđih wēina, nuñúpdih jwí mao cáo wúhat jeé poómpnadihbut ít boto mao yoh beedánap wut be. Ma naáwátđih naóh yapanit biícđih jumni weemjéh caá wā judhdap. Páant wā jumat doonádih joiná, weemđihbut ī mawíhna caá”, át niij daacáp tajī.* ⁴ Páant ā niijchah joinít, Diosboó Elíasđih nin pah át niij jepahap wut jī: “Meém biícjeh pohba nihcan caá. Páantjeh wíh cāacwā siete mil pohba ī jumna caá. Queéđih weémboó wā túi wapap be. Páant wā wapachah, bita ī pāpni Baal wut jumnidih queét ī wēi úbhcan caá. Páant dawá ī jumatđih jéihnit, ma úmca bojó”, Dios Elíasđih át niijáp wut jī.* ⁵ Elías jum láa, daocánnit Diosđih túi wēinit ī jumat pah muntih, buúbut daocánnit Israel ā jüimenádih Dios búdí oina, jīgah ennit, áihwā pínah át ñiwip taga. ⁶ Pánih ñionit, “Ñi túi chājat jíib yeebdíh wā ñiona caá”, át niijcáp jī. Ít túi chājat jíib ā teo wáacna, oinit, jīgah enat yoobát āta nihcan taga.

⁷ Páant niijnít, ¿ded pah tigaá ā jum? Nin pah caá: “Nit wíhwā caá”, Dios queéđih ā niiját pínahđih Israel ā jüimená búdí ī náahachah yuhna, páant át niijcáp wut jī. Obohjeéhtih, áihwā ī jumat pínah niijná, daocánnitđihjeh Dios át ñiwip wut jī. Bitá ā ñiocannitboó caandíh chah yap yohnit ít jumap wut jī. ⁸ Páant ā yapatđih Dios naáwátđih naóh yapanit nin pah ít niij daacáp tajī:

“Caandíh náahcannitđih Dios ñonit panihnit át chājap be. Páant ā chājachah, ded pah ā wēpatđih ā júutachah yuhna, ípī

* 11:1 Fil 3.5 * 11:3 1R 19.10,14 * 11:4 1R 19.18

beh encan caá. ã naáwátdih joiná yuhna, ìpĩ beh joicán caá. Páantjeh tigaá b̄ub̄ut queét ì j̄um̄ap̄”, ìt niij daacáp tajĩ. (Dt 29.4; Is 29.10)

⁹ Maáh David nin pah caandíhjuh m̄antih át niij daacáp tajĩ:

“Queét Israel ã j̄uimená búdí jeémátdih, dawá bií déedihbut bíbohnit, wēina, ‘Jwiíttdih Dios ã túi wēi enna caá’, niij jenah joinít, ded pah yéej ch̄ajnit ì j̄umatdih ì jéihcan caá. Páant ì j̄um̄achah ennit, queétdih ma peéh ch̄ajaá.

¹⁰ Pánih peéh ch̄ajna, queétdih jéih encannit panihnit ma ch̄ajaá. Ma peéh ch̄ajnit pínahjuh j̄umna, búdí j̄gah naáh j̄umnit ì j̄um̄ naáh”, át niij daacáp tajĩ. (Sal 69.22-23)

Judíowã nihcannitdih Dios ã túi ubat

¹¹ Páant niijnít, nin pah wã jw̄ub̄ ub̄h joiná caá: Israel ã j̄uimená, Cristodih ì náahcah ennit, ¿Dios queétdih yohat yoobát taniit? ñi jenah joyóchah. Queétdih páant bóo pohba ã ch̄ajcan niit. Páant ã yohcan yuhna, queét Cristodih ì náahcah, b̄u judíowã nihcannitboodíh Dios ã túi ub̄bipna caá. Judíowãboó ì jepchá t̄ubat pínah niijná, judíowã nihcannitdih Dios ãihwã pínah ã ch̄ajna caá. ¹² Judíowã Cristodih náahcan, ì yap yohat j̄iib, b̄u láa nihat baácdih moondíh dawá túi ub̄nit, Dios queétboodíh ã túi ch̄aj w̄uhna caá. Pánihna, judíowã yap yohnit ì j̄um̄achah, bitadih Dios túi ch̄ajna, queét judíowã Cristodih ì jepahachah bácah, bitadih chah túini pohba ã ch̄aj w̄uhbipna caá.

¹³ Páant niijná, yeéb judíowã nihcannitdih wã naóhna caá. Yeebdíh caá Cristo weemdíh ã bohéat t̄ut̄up. Pánih yeebdíh bohéna, oboh nih bohéna wã ch̄ajcan caá. ¹⁴ Páant wã déewãdih wãpĩ niij naóhna caá, Dios ã túi ub̄nit ñi j̄umatdih ì jéihyat pínah niijná. Pánih jéihnit, ìijna, t̄ut̄ n̄um̄nít, queétbut Cristodih ì náahachah ennit, Dios queétdihbut ã túi ub̄bipna caá. ¹⁵ Judíowãdih Dios ã cádah jw̄uhachah, nihat baácdih moón judíowã nihcannitboó túini doonádih joinít, Cristodih ì jepahna caá. Páant ì jepahachah ennit, queétboodíh ãjeéh ã túi j̄umat t̄ut̄na caá. Queét judíowãboodíh

ãihwã pínah ã ch̄ajachah bácah, nihat baácdih moondíh túini yoobát ã j̄umat t̄ut̄bipna caá. ãihwã ì j̄um̄achah, chah dawá Cristodih jepahnit iiguípna bejnit déejidih Dios ã túi ub̄bipna caá. ¹⁶ Nin pah caá ã j̄um̄ap̄: Cãacwã ì jw̄ih ch̄ajni pan dahdih Diosdih ì w̄uhachah, “Nin túini caá”, ã niij enbipna caá. Pánih caanbíttdih ennit, nihat j̄udhndihbut biíc yoobó “Nin túini caá” ã niij enbipna caá. Pánihat pah m̄antih, máa náat túini ã j̄um̄achah, ãih cãcanabut túini ã j̄umna caá. Páant niijná, nin pah wã niij naóhna caá: Jw̄i n̄uo Abrahamji Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandíh ã niij enat pahjuh, ã j̄uimenábut caandíh ì túi jenah joyóchah, “Nit túinit caá”, queétdihbut ã niij enbipna caá.

¹⁷ Biquína judíowã olivo nah Dios ã bóod yohni cãcana panihnit ì j̄um̄achah, yeéb judíowã nihcannitboodíh ã bóod yohopjidih ã jw̄ub̄ d̄ujnít panihnit ñi j̄umna caá. Yeéb jiadih bóo olivo cãcana panihnit ñi j̄um̄achah yuhna, momni olivo nah panihndih át jw̄ub̄ d̄ujj̄ap̄ w̄ut j̄i. Páant niijná, nin pah wã niij naóhna caá: Judíowã ì j̄um̄ap̄jidih yeéb judíowã nihcannitdih Dios át jw̄ub̄ t̄ut̄ n̄um̄ jwejep w̄ut j̄i. Pánih d̄ujnít panihnit ñi j̄um̄achah, judíowãdih Dios ã túi teo wáacat pah, b̄u yeebdíhbut ã túi teo wáacna caá.

¹⁸ Páant yeebdíh ã ñíwichah jéihnit, “Jwiítboó judíowãdih chah túinit caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Nindih ñi túi náhninaá: Ded máa cãcana ãih náatdih ãpĩ teo wáaccan caá. Obohjeéhtih, ãih náat caá caán cãcanadih ã túi teo wáacap. Páant ã nihat pah, jwiít judíowãdihjuh Dios jw̄ih ñíona, máa náat panihnit jw̄i j̄umna caá. Pánih ñíona, jw̄i dée pínah Cristodih át ñíwip w̄ut j̄i, yeebdíhbut ã túi ubat pínah niijná. Pánihna, “Jwiítboó judíowãdih chah túinit caá”, ñi niij jenah joicá bojoó.

¹⁹ Yeéb judíowã nihcannit nin pah ñita niij tágaá: “Biquína máa cãcanadih ì bóod yohat pahjuh Dios biquína judíowãdih át yohop w̄ut j̄i, jwiítboó ãihwã jw̄i j̄umat pínah niijná”, ñita niij tágaá. ²⁰ Páant ñi niiját yoobópdih tigaá. Obohjeéhtih, queét Cristodih ì túi jenah joicátji j̄iib Dios

queétdih át cádah jwuhap taga. Cristodih ñi túi jenah joyát jíbjeah áihwā pínah yeebdíh át níwip taga. “Jwiít judíowādih chah táinit caá”, ñi níj jenah joyóchah, ā túican caá. Yeebbát ñi túi chāja chaáh, queét judíowā ĩ cádahat pah “caandíh ñi cádahná” niijná.

21 Jwíih jumni cácana panihnit judíowā Cristodih ĩ jepahcat jíb, Dios yohna, yeéb ā jwúub túut nūmní cácana panihnit, caandíh ñi cádahachah ennit, yeebdíhbat biíc yoobó ā yohbipna caá. 22 Dios yeebdíh ded pah ā túi chājatdih ñi túi náhninaá. Ūm náah jumni caandíh jepahcannitdih ā peéh chājat pínahdihbat búdí jenah joyát caá náahap. Yeébboó caandíh ñi túi jenah jói cádahcah, yeebdíh ā túi chājibipna caá. Obohjeéhtih, caandíh ñi cádahachah, yeebdíhbat Dios ā yohbipna caá. 23 Queét jepahcannit judíowā túut nūmnít, caandíh ĩ jepahachah, caán ā bóod yohni cácana panihni ĩ jumuchah yuhna, queétdih ā jwúub dūjbipna caá, ā ñíonit biícđih ĩ jwúub jumat pínah niijná. Diosdih dedé bawat wihcah, ā yohnijidih ā jéih jwúub dūjñá caá. 24 Pánihna, yeéb judíowā nihcannit jiadih bóo olivo cácana panihnit ñi jumuchah yuhna, momni olivo nahdih dūját pah, Dios yeebdíh áihwā pínah át chājar wut jī. Yeebdíh pánih chājñi jumna, judíowāboó ā jwíih ñíonit ĩ jumuchah, momni olivo nah yoobát panihnidih queét ā yohnitjiboodíh ā jwúub dūját pínahdih Dios ā bawacan caá.

Dios judíowādih ā túi ūbat

25 Yeéb wā déewā panihnit, “Dios jwiít judíowā nihcannitdih chah ā wēi enna caá”, ñi níj jenah joicát pínah niijná, būu yeebdíh cáacwā ĩ jéihca naáhdih wā naóhbipna caá. Nin pah ā jumna caá: Būu jwuh dawá judíowā Diosdih ĩ jepah jwuhcan caá. Dios ā ñíonit judíowā nihcannitdih áihwā ā chājat túttimah, judíowā jwuh jwúub túut nūmnít, caandíh ĩ jepahbipna caá, būca. 26 Páant ĩ jepahachah, queét nihat iiguípna bejnit déejidih Dios ā túi ūbbipna caá. Páant ā yapat pínahdih Dios naáwátđih naóh yapanit nin pah ĩt níj daacáp tajī:

“Jerusalén tútchimant jūóhni judíowādih ā túi ūbbipna caá. Pánih jūóhniboó queét Jacob ā jūimená Diosdih ĩ náahcatjidih ā túut nūmbípna caá. (Is 59.20)

27 Páant ā túut nūmúchah, ĩ yéejatdih wā yohbipna caá. Pánih yohnit, wā niijátji pahjeh queétdih wíihwā wā chājibipna caá, Dios ā niijná caá”, ĩt níj daacáp tajī. (Jer 31.33-34)

28 Judíowā ĩ nūowāđih ā ñíonitji ĩ jumuchah, Dios queétdih búdí ā oyatji pahjeh mūntih, būu jumnitdihbat biíc yoobó ā oina caá. Obohjeéhtih, páant ā oinit ĩ jumuchah yuhna, Cristoíh doonáđih jóihcan, Diosdih eníhcannit ĩ jumna caá. Páant ĩ eníhcat jíb, būu jwuh yeéb judíowā nihcannitboó Cristoíh doonáđih joinít, ñi jepahna caá. Obohjeéhtih, judíowā Diosdih ĩ eníhcah yuhna, Dios páantjeh queétdih ā oina caá. 29 Pánih oina, ĩ nūowāđih Dios ā niijátji pah ĩ jūimenáđihbat ñíonit, ā oi cádahcan níit. 30 Yeébboó jātih Diosdih yap yohnit ñi jumuchah yuhna, judíowā ĩ yap yohochah ennit, būu jwuh yeebdíh jīgah ennit, Dios át túi ūbap taga. 31 Yeebdíh ā jīgah en teo wáacatđih enna yuhna, queétboó páantjeh yap yohnit ĩ jumna caá. Pánih yap yohnit ĩ jumuchah, Dios yeebdíh ā jīgah enat pahjeh queétdihbat biíc yoobó ā teo wáacbipna caá. 32 Nin pah caá: “Nihat cáacwā tabit yap yohnit ĩ jumuchah, queét nihatđih jīgah ennit wā teo wáacbipna caá”, Dios ā niijná caá.

33 ¡Chool! ¡Dios wēpni níit! Nihat túi jéih beedáni yoobát caá ā yoób jumap. Páant ā jumuchah, ā jenah joyátđih, ā chājatdihbat jwiít cáacwāboó jwī túi jéih beedácan caá.*

34 Nin pah Dios naáwátđih naóh yapanit ĩt níj daacáp tajī: “Dios jwī maáh ā jenah joyátđih det ĩ jéihcan caá. Pánih jéihcannit jumna, det caandíh ‘Nin pah ma chājaá’, ĩ jéih niijcán caá.* 35 Det Diosdih biíh pah bóodih ĩ wūhat túttimah, ‘Caán weemdíh ā jíb būdána caá’, ĩ jéih niijcán caá”, ĩt níj daacáp tajī.* 36 Dios nihatđih chājñi ā jumna caá. Pánih jumna, nihat ā chājñi áih míic ā jumuchah, nihatđih ā wēpatjīh

* 11:33 Is 55.8-9 * 11:34 Job 15.8; Is 40.13; Jer 23.18; 1Co 2.16 * 11:35 Job 41.11

páantjeh ã jumat túatna caá. Páant ã jumuchah, yeó jáap jumat pah caandih jwí wēi naóh jīh. Páant tíi ã jumuh nah.*

12

Dioíhwādhí túini chājat caá náahap

¹ Dios jwiít dih bádí ã oyat dih náhnit, ded pah ã chājat dih but jenah joiná, nin pah ñi chājat pínah dih yeebdíh bádí wā náah yacna caá: Túini oveja wūúhdih í mao cáo wūhat pah, yeebjéh Diosdih ñi míc wūhúú, ã náahat dih jeh ñi chājat túut niijná. Páant tigaá náahap jwiít dih, Diosdih jwí túi weñaat túut niijná. ² Pánih chājnit, Diosdih jéihcannit í jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. Yeejép í chājat pah biíc yoobó ñi chājca bojoó. Ñi jenah joyát dih túut nuum béjna, túinidih chājnit ñi jumbipna caá. Pánih túut nuumná, Dios yeebdíh ded pah ã náah yacat dih ñi jéihbipna caá. Ñ náah yacat túini jumna, yoobópdih but ã jumna caá. Caán ã náah yacat pah chājna, Diosdih ñi túi weñabipna caá.

³ Bádí oinit, Dios weemdíh ã níwip jī, cáacwādhí wā bohéat pínah niijná. Pánih bohéni jumna, nihat yeebdíh nindih wā naóhna caá: “Weém túi jéihni yoobát caá”, ñi níj jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Jesús dih túi jenah joinít jumna, “Dios weemdíh ã teo wáacat pah bóojeh tigaá wā jéih chājap”, níj jenah joyát caá náahap. ⁴⁻⁵ Jwiít nihat Cristoíhwā míc jumna, áih bácah panihni jwí jumna caá. Pánih jumna, mácah tewatna Dios jwiít dih át wūhup taga. Nin pah ã jumna caá: Jwíih bácahdih téihyana, jítchana, quíibna, dawá ã jumna caá. Pánihna, biíc bácahjeh jumna yuhna, mácah tewatna ã jumna caá. Páant jwíih bácah ã jumat pah, jwiít Cristoíh bácah panihni jwí jumuchah, mácah tewatna jwiít dih ã wūhna caá, jwí túi míc teo wáacat pínah niijná.*

⁶ Dios jwiít nihat dih ã teo wáacachah, mácah tewatnadhí át wūhup taga, ã wēpatjīh jwí chājat pínah niijná. Biquína jwiít dih Dios naáwátdih naóh yapanit pínah dih át níwip taga. Páant ã ñionit

jumna, Cristodih í túi jenah joyát pah bóo bitadih but í túi naóh yapana naáh. ⁷ Biíhboodíh cáacwādhí teo wáacni pínah dih Dios át níwip taga. Páant ã ñionit jumna, Dios ã wēpatjīh bitadih ã túi teo wáaca naáh. Bitadih Dios naáwátdih bohéni pínah jumna, caandíh ã túi bohéna naáh. ⁸ Biíhboó bitadih weñani pínah jumna, queétdih ã túi weñana naáh. Biíhboó, moh yéejnit dih bií déedih túi wūhni pínah jumna, túini caolih jumnit, ã wēi wūhuh naáh. Bitaboó maáta pínah jumna, túi jenah joinít jeh í wātuh naáh. Biíhboó jīgah en teo wáacni pínah jumna, ã túi wēi teo wáaca naáh. Pánihna, mácah jéihnit ñi jumat yoobó yeeb Cristoíhwā túi míc teo wáacat caá náahap.*

Cristoíhwādhí ded pah chājat caá náahap

⁹ Nin pah caá yeeb Cristoíhwādhí jumat náahap: Bitadih túi oyat caá náahap. Yeejépdih en iinit, túiniboodíh chājat pínah dih bádí ñi bidíi. ¹⁰ Ñi úudwā yoobátdih ñi oyat pah Cristoíhwā ñijeéh jumnit dih biíc yoobó ñi oyoó. Ñijeéh jumnit dih ñi túi míc wáyaá.

¹¹ Dios ã wātuh pah chājna, yabhcanjeh, ñi túi wēi jepahaá.

¹² Dios yeebdíh ã pebhna ã ub bejat pínah dih jéihna, túi wēi páñat caá náahap. Yeejép yapna yuhna, biíc yoobó Cristodih cádahcat caá náahap. Diosdih ñi túi wūbh cádahca bojoó.

¹³ Jesúsíhwā moh yéejnit dih ñi túi teo wáacá. Bitá ñi pebh í jwíibínachah, queétdih ñi wēi jwāáá.*

¹⁴ Det yeebdíh yeejép í chājachah, “Yeejép í yap dáhwa naáh”, níjcanjeh, “Í túi yapa naáh”, ñi níjji.*

¹⁵ Det wēinitjeéh jumna, yeebbát ñi weñeé. Jīgahnit í jumuchah, íjeéh ñi jīgah wáacá.

¹⁶ Biíc dih ñi túi jumuhú. “Weém chah túini caá”, níj jenah joicánjeh, oboh jumnit biíc dih ñi túi jumuhú. “Weémboó túi jéih beedáni caá”, ñi níj jenah joicá bojoó.*

¹⁷ Bitá yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, queétdih yeejép chāj jwíwūbaca bojoó. Túinijeh ñi chājaá, “Nin ã túi chājna caá”,

* **11:36** 1Co 8.6; Ef 4.6; Col 1.16
Mt 5.44; Lc 6.28

* **12:4-5** 1Co 12.12

* **12:8** 1Co 12.4-11

* **12:13** He 13.2; 1P 4.9

* **12:14**

* **12:16** Pr 3.7

nihat ï niij jéihyat pínah niijná. ¹⁸ Yeéb ñi déewādhí tui chājat pínahdih búdí ñi bidíi, biícđih tui jumat túut niijná. ¹⁹ Yeéb, wā oinitá, bita yeebdíh yeejép ï chājatji jíib, ñi jwáub peéh chājca bojoó. ï yéej chājatji jíib, Diosboó íjnit, queéđđih ã peéh chājbipna caá. Páant ã chājat pínahdih jenah joinít, Dios naáwáđđih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Weémboó cāacwā ï yéej chājat jíib yoobóđđih wā peéh chājbipna caá’, jwí Maáh ã niijná caá”, át niij daacáp tají.* ²⁰ Páant ã jumachah, yeebboó nin pah ñi chājaá: Yeebdíh en jūihni ã nuugúp wunuchah ennit, ã jeémát pínahdih ñi wūhúú. ã taca jootóchah ennit, ã babhbat pínahdihbut ñi wūhúú. Páant caandíh ñi tui chājachah enna, búdí ã tícbipna caá.* ²¹ Bita yeebdíh yeejép ï chājachah, queéđđih biíc yoobó yéej chāj jwáubacan, táinijeh ñi chājaá.

13

Ñi maátadih jepahat caá náahap

¹ Nihat maátadih Diosjeh tigaá ï maáh jumat pínahdih át ñiwip taga. Páant ã maáh waadánit ï jumachah, queét yeebdíh ï wutachah, ñi tui jepahaá. ² Det jwí maátadih jepahcannit, Dios ã ñionitđih yap yohna caá ï chājap. Páant ï yap yohatji jíib queéđđih peéh chājat ã jumbipna caá. ³ Det tui chājnit ï maátadih ípí úumcan caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitboó ï maáta ï peéh chājat pínahdih ípí úumna caá. Ñi maátadih úumcat túut niijná, táinidihjeh ñi chājaá. Páant ñi tui chājachah ennit, “Ma tui chājna beé”, maátaboó yeebdíh ï niijbipna caá. ⁴ Dios yeebdíh teo wáacat túut niijná, ñi maátadih ã wutna caá, ñi tui jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, ñi tui chājcah, yeebdíh ï peéh chājat pínah niijná, Dios queéđđih át ñiwip taga. Páant yeejép chājnit jumna, queéđđih úumat caá náahap. ⁵ Peéh chājat náahcan, ñi maátadih tui jepahat caá náahap. “Páant wā chājachah, ã túibipna caá”, niij jenah joiná, tui jepahnit, táinijeh chājat caá náahap. ⁶ Ñi maátadih caán tewatđih Dios

át wūhup taga. Páant ï tui tewechah ennit, yeebboó ï tewat jíib ñipí jíib chājna caá.

⁷ Ded pah yeebdíh ï jíib chājat túutachah, tui jepahnit, ñi jíib chājaá. Maáta ï tewat jíibbut, tui jíib chājnit, queéđđih tui wēi naáwát caá náahap.*

Míc oyat caá náahap

⁸ Bitadih ñi jíib buúđáđđih waícanjeh ñi jíib chāj beedánaá. Obohjeéhtih, ñi tui míc oi cádahca bojoó. Det bitadih oina, Dios ã wutatđih ã tui jepahna caá. ⁹ ã wutat nin pah caá ã niijíp: “Biíh áajíh ñi yéej chājca bojoó. Cāacwāđđih ñi mao yohca bojoó. Ñi nuumcá bojoó. Bitaih bií déedih ñi en ñinahca bojoó”, ã niij wutna caá. “Meemjéh ma míc oyat pahjeh muntih, bitadihbut ma oyoó”, ã niij wutatđih jepahna, Dios nihat biíh ã wutatđihbut jwí tui jepah beedána caá.* ¹⁰ Bitadih oina, queéđđih jwí yéej chājcan niít. Pánihna, queéđđih oina, Dios ã wutatđih tui jepah beedána caá jwí chājap.

¹¹ Ūonit panihnit ñi jumca bojoó. Nin baácboó ded pah ã yapatđih tui jenah joinít ñi jumúú. Jesús ã jwáub dei jūúwát pínahdih náhninit, ñi tui páñaá. Caandíh jwíh jepahna, “Jwiítđih ubudih ã jwáub dei jūóhbipna caá”, jwí niij jenah joyóp jí. Obohjeéhtih, buú ã jwáub dei jūúwát pínah bahnijeh caá ã judhdup. Páant bahnijeh ã judhduchah, jwiítđih tui jenah joyát caá náahap. ¹² Jesús ã jwáub dei jūúwáchah, chei panhipboó yeejép ï chājat waícanjeh ã buúdbipna caá. Jesús ã jwáub dei jūúwát pínah bahnijeh ã judhdatđih jéihnit, yeejép chājatđih cádahnit, Jesús ã yeh iiguíp panhipboó jumna, táinijeh chājat caá náahap. ¹³ Jwiít mícjeh tui chājat caá náahap. Wēi babh máihñat, í náah chājatđihbut jwí bidcat dée caá. Míc jūihnit, míc jepchá tubnitbut jwí jumca boj jíh. ¹⁴ Pánihna, yeejép ñi ñinahatđih cádahnit, jwí Maáh Jesu-cristo ã teo wáacatjéh táinidihjeh ñi chājaá.*

14

Bitadih yeejép jenah joicát

¹ Jesúsđih jáap jepahnit pah, ã naáwáđđih tui jéih jwuhcannitđih ñi tui míc pej

* **12:19** Dt 32.35 * **12:20** Pr 25.21-22 * **13:7** Mt 22.21; Mr 12.17; Lc 20.25 * **13:9** Ex 20.13-15,17; Dt 5.17-19,21; Lv 19.18 * **13:14** Ef 6.11-17

jumna. ¹ Ī tui jéih jwahcah ennit, “Meém jéihcanniabeh caá”, ñi míc niij íjaca bojoó. ² “Weém nihat ñañúpwādh wā jeéméchah ā tūina caá”, biquína ĩ niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó, Jesúih doonádih tui jéih jwahcannit, ñañúpwādh jeémpcanjeh, pácahinadijeh ĩ jeémpna caá. ³ Det nihatdih jeémpnit, pácahinadijeh jeémpnitboodih “Meém oboh jumni caá”, ĩ niij jenah joicá bojo naáh. Pácahinadijeh jeémpnitbut nihatdih jeémpnitboodih “Yeejép chājna caá ma chājap”, ĩ niij jenah joicá bojo naáh. Det Jesúsdih jepahnit nihatdih jeémpnit ĩ jumachah yahna, “Nit wíihwā caá”, Dios queédih ā niijná caá. Āihwā ĩ jumachah ennit, ñañúpwādh jeémpcannitboó queédih yeejép ĩ niij jenah joicá bojo naáh. ⁴ Ded Jesúsdih jepahni Diosdih teo wāhni panihni caá ā jumap. Páant āih ā jumachah, yeéboó caandih ñi jéih naóh yaccan caá. Ded pah caán ā chājatdih ennit, ā maáhjeh “Ma tui chājna beé. Ma tui chājcan beé”, ā jéih niijná caá. Pánihna, Jesúih ā jumachah, āihdih tui teo wáacna, “Meém yeejép chājni caá”, caandih Jesús ā niij naóh yaccan niit.

⁵ “Diosdih jwī weñat pínah nin yeó jáapjeh caá. Biíh yeó jáap jwī tewat pínah ā jumna caá”, biquína ĩ niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó yeó jáap jummat pah biíc yoobó Diosdih ĩ wēina caá. Queét biíc yoobó chājcanit jumna yahna, nihat nin pah ĩ niij jenah joyó naáh: “Jesús ā náah yacat pahjeh wā chājna caá”, ĩ niij jenah joyó naáh. ⁶ Det “Nin yeó jáapdih Diosdih jwīpī wēina caá”, niij jenah joinit, jwī maáhdih jepahna caá ĩ chājap. Bitá “Yeó jáap jummat pah Diosdih jwīpī wēina caá”, niij jenah joinit, queétbut jwī maáhdih jepahna caá ĩ chājap. Det déepdih jeémpnit, Diosdih “Túina caá, Paá”, niij jeémpna, Diosdih ĩ wēina caá. Bitaboó Diosdih weñat túut niijná, déepdih jeémpcannit, Diosdih “Túina caá, Paá”, biíc yoobó ĩ niij wēi naóhna caá.*

⁷⁻⁸ Jwiit nihat Cristoíhwā jumna, jwī náahatdihjeh jwī jéih chājcan caá. Báadh jwahna, jwī maáhdih jwī jepahna caá. Wunnabut jwī maáihwā jwī jumna caá. Nin baácboó jum jahna, caandih weñaat caá náahap. Jwī wñat pínah jātihbit, āihwā

jumna, caandih páantjeh biíc yoobó weñaat caá náahap. Pánihna, jwī báadhachah, jwī wñachahbut, páantjeh Cristoíhwā jwī jumna caá. ⁹ Báadhnitdih, wñnitjidihbut, jwī Maáh jummat túut niijná, Cristo wñniji āt jwūub boo pud jūúwúp wut jī.

¹⁰ Nihat āihwā jumna yahna, ¿Dépanih tigaá ñi déewā panihnit Jesúsdih jáap jepahnit ĩ jumachah, “Dios meemdih ā peéh chāja naáh”, ñi niij naóh? ¿Dépanih tigaá ñi déedih oboh jumni pah ñi en? Diosboó ded pah jwī chājatdih jéih beedáni ā jummatdih tui náhniat caá náahap. Ā jumapboó jwī juibí ñahuchah, biquína jummat pah ded pah jwī chājatjidih ā úbh joyóchah, jwiit nihatdih jepahat ā náahbipna caá. Páant ā úbh joyát pínahdih náhniat, ñi dée panihnidih “Yeejép caá”, ñi niijca bojoó.* ¹¹ Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:

“Nin pah jwī Maáh ā niijná caá: ‘Weém báadhni wā jumachah, yoobópdih wā niiját biíc yoobó ā yapbipna caá: Ni-hat wā pebh bódicha caj yoh ñajnit, ‘Meém túini, wēpni caá’, weemdih ĩ niij, wēi naóhbipna caá’, ā niijná caá’, āt niij daacáp tajī. (Is 45.23)

¹² Pánihna, Dios pebhboó jwī juibí ñahuchah, nihat jwī chājatjidih “¿Dépanih tigaá páant ma chāj?” jwiitdih ā niij úbh joyóchah, jepahat ā náahbipna caá.

Ñi déedih buggát dée pah chājcat

¹³ Jwī dée panihnidih “Yeejép caá”, niij naóhcanjeh, nin pahbut niij jenah joyát caá náahap: “Jwiit Jesúihwā jwī tóoc buggát panihat pah, ñamah yeej chāj waóhca boj jīh”, niij jenah joyát caá náahap. ¹⁴ Weém jwī Maáh Jesúih jumna, nin wā naáwát pínahdih wā tui jéihna caá: Weémboó ni-hat jeémátdih wā jeéméchah, ā tūina caá. Pánihna, dedé wā jeémát jīb, weemdih peéh chājat ā wihcan caá. Obohjeéhtih, biíhboó “Nin jeémátdih jeémpna, yeejép wā chājna caá”, niij jenah joi jeémpnidih peéh chājat ā jumbipna caá. ¹⁵ Yeéb ñi jeéméchah ennit, ñi déebut en yac jeémpna, “Weém Jesúsdih wā yap yohna beé”, niij jenah joinit, búdí āta jenah joi tágaá. Pánih chāj jútna, caandih ma tui oican caá. Ñi

* 14:6 Col 2.16 * 14:10 2Co 5.10

déedihbut Cristo ã wun wãhatdih jéihnit, caán jeémátdih jeémp júutcat caá náahap, “Cristodih ã cádahná”, niijná. ¹⁶ “Nin pah wã chãjachah, ã túina caá”, yeeb ñi niij jenah joyóchah yuhna, “Páant ã chãjachah, ã táican caá”, bita yeebdíh ìta niij tágaá. Páant ì niiját pínahdih náahcan, “Páant wã chãjat ã túyuchah yuhna, wã chãjcan niit, Jesúihwãdih yeejép dooná ã wihcat pínah niijná”, ñi niij jenah joyoó. ¹⁷ Pánih jenah joinít, nindihbut túi jenah joyát caá náahap: Diosboó jwí maáh ã jumuchah, jwí jeémát, jwí babhbatbut oboh jumni caá. Pánihna, áihwã jumna, Dios ã náahat pah chãjnit, bitajeéh túi jumnit, Túini Espíritu ã teo wáacatjìh weñat caá náahap. ¹⁸ Páant jwí jumuchah ennit, Diosboó “Meém ma túi chãjna beé”, jwiít dih ã niijbípna caá. Páant ã niiját pahjeh muntih cáacwãbut biíc yoobó ì niijbípna caá.

¹⁹ Ded pah biíc dih jwí túi jumat pínah, ded pah jwí túi míic teo wáacat pínahdihbut bidat caá náahap. Pánih chãjna, Jesús dih chah jwí túi jenah joibípna caá. ²⁰ Dios ã jeémát tútcanjidih ñi jeéméchah ennit, biíh Jesúihboó ã en wēican, Jesús dih ãta cádah tagaá. Pánihna, buugní pah ã jumcat pínah niijná, caandíh ñi jeémpca bojoó. Yoobóp dih tigaá nihat jeémát túini míic caá. Páant ã jumuchah yuhna, biíh pah bóo jwí jeéméchah, “Nin yeejép jeémát caá”, biíhboó niijná yuhna, en yacnit, ãta jeémp tagaá. Pánihna, Dios ã wutatdih jenah joicánjeh jeémpna, ã yéj chãjna caá. Páant jwiít dih en yacnit ã jeéméchah, ã yéj chãjat jwíh jíb caá. ²¹ Nuñáp déep dih yeeb ñi jeéméchah enna, poonidihbut ñi babhbachah enna, biíh Jesúihboó “Caandíh jeémp, babhna, yeejép wãta chãj tagaá”, niij jenah joiná yuhna, caanbút en yacnit, biíc yoobó ãta chãj tagaá. Páant niij jenah joiní bácah, jeémp babhna, yeejép ãta chãj tagaá. Pánihna, caán yeejép ã chãjcat pínah, Jesús dih ã túi jenah joí cádahcat pínahbut niijná, nuñáp déep dih, poonidihbut ñi cádahachah, ã túina caá. ²² “Nihatdih wã jeéméchah ã túina caá”, ñi niij jenah joyátdih Diosdihjeh ñi naáwá. Páant niij jenah joiná, yeejép dih chãjcani, “Weemdíh peéh

chãjat ã wihcan niit”, niij jenah joiní ã wēina caá. ²³ Obohjeéhtih, “Nin jeémátdih jeémpna, yeejép wãta chãj tagaá”, biíhboó niij jenah joiná yuhna, caán jeémátdih ã jeémát jíb, caandíh peéh chãjat ã jumnipna caá. Pánihna, ded pah chãjna, “Nin pah chãjna, wã túi chãjna caá”, niij jenah joicát jíb, jwiít dih peéh chãjat ã jumnipna caá.

15

Jwíjeéh jumnitdih túi teo wáacat

¹ Jwiít Jesús dih túi jenah joinít, behnit panihnit jumna, wébít panihnitdih ijcanjeh, túi teo wáacat caá náahap. Pánih teo wáacna, jwí weñat pínahdihjeh chãjcat caá náahap. ² Jwíjeéh jumnit Jesúihwãboodíh jenah joinít, Jesús dih chah ì túi jenah joyát pínah niijná, queétdih teo wáacat ã náahna caá. ³ Cristoboó ã weñat pínahdihjeh chãjcan, bita caandíh yeejép ì wéhenachah yuhna, ã íp ã wutatdihjeh ãpí chãjap wut jì. Páant ã chãjat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajì: “Meemdíh yeejép ì naáwát pah muntih, ma wutatdih wã jepahat jíb, weemdíhbut yeejép ì wéhena beé”, át niij daacáp tajì.* ⁴ Jon jãtìh Dios naáwátdih naóh yapanit daacna, jwiítbut Diosdih jwí túi jéihyat pínah niijná, ìt daacáp wut jì. Ì daacátjìdih bohéna, ded pah Dios jwiít dih ã náah yacatdih jwí túi jéihbipna caá. Pánih bohéna, yeejép yapna yuhna, Diosdih túi jenah joí cádahcan, ã pebhboó jwiít dih ã ub bejat pínahdih náhnit, jwí túi wēi jumnipna caá. ⁵ Yeebdíh wúbhna, nin pah wãpí niijná caá: “Paá, queét Jesús dih péenitdih bádí ma teo wáacá, túi wēinit, meemdíh cádahcanjeh, túi biíc dih ì jumat pínah niijná. ⁶ Páant queétdih ma túi teo wáacachah, queét nihat biíc yoobó jenah joinít, ‘Dios, jwí Maáh Jesucristo ã íp, túini, chah wēpni caá’, ì niij wēi naóhbipna caá”, wãpí niij wúbhna caá.

Judíowã nihcannitdihbut túini dooná ã jwibíat

⁷ Cristo yeebdíh ã wēi enat pahjeh muntih, yeebbút biíc yoobó bita Jesúihwãdih ñi túi wēi eneeé. Páant ñi túi wēi enechah ennit, bitabut Diosdih

* 15:3 Sal 69.9

ĩ wēi naóhbiḡna caá. ⁸ Nindih yeebdíh wā naóhna caá: Cristo teo wāhni panihni ā jūwúchah, jwiít judíowāih pínahjeh pohba nihcan, yeéb judíowā nihcannitíh pínahbut páant āt jūwúwúp tajĩ. “Yeebdíh wā táı chājbipna caá”, jwĩ nūowādiḡh ā niijátji pah chājni ā jumatdih jwiít judíowā jwĩ jéihyat pínah niijná, Dios Cristodih āt wahap tajĩ. ⁹ Pánih wahnit, yeéb judíowā nihcannitdihbut ā jĩgah en teo wáacachah ennit, yeebút caandíh ñi wēi naáwát pínah niijná, Cristodih āt wah deyanap wut jĩ. Ded pah yeebdíh ā teo wáacat pínahdih Dios naáwátđih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajĩ:

“Cristo nin pah Diosdih ā niijíp be: **Judíowā nihcannit pehbóo bejnit, meemdíh nūmah wēi naóhniḡ, queét cātíh wā nūmah wēi eobipna caá**’, Diosdih ā niijíp be”, āt niij daacáp tajĩ. (2S 22.50; Sal 18.49)

¹⁰ Páant ā niij daacátji pah muntih, nin pah biíh naóh yapanibut āt niij daacáp tajĩ: “Yeéb Judíowā nihcannit Dios ā ñionit judíowā biícđih ñi táı weñeé”, āt niij daacáp tajĩ. (Dt 32.43)

¹¹ Páant ā niij daacátji pah muntih, nin pah biíhbut āt niij daacáp tajĩ:

“Nihat yeéb judíowā nihcannit Diosdih ñi weñeé. Nihat baácđih moón caandíh ñi wēi eweé”, āt niij daacáp tajĩ. (Sal 117.1)

¹² Isaíasjibut biíc yoobó muntih nin pah āt niij daacáp tajĩ:

“Isaı jūima nihat cāacwāđih ĩ maáh ā jumbipna caá. Pánihna, judíowā nihcannitdihbut ĩ maáh jumna, queét iiguípna bejnit déejidih ā táı ubat pínahdih ĩ jéihbipna caá”, āt niij daacáp tajĩ. (Is 11.10)

¹³ Yeéb judíowā nihcannitdihbut ā táı teo wáacatđih ñi jéihyechah, Dios yeebdíh táı jumat túttnit, búdí ā weñana naáh. Pánihna, Jesúsđih táı jenah joinít, ā pehbóo yeebdíhbut ā ub bejat pínahdih Túini Espíritu ā teo wáacatđih náhninit, ñi táı wēi páñaá.

¹⁴ Wā déewā panihnitá, yeebdíh wā bohécāh yahna, yeebjéh Dios ded pah ā

jumat tútatđih táı jéihnit, ñijeéh jumnitdih jéih bohénit, táı chājnit yoobát ñi jumat doonáđih wā joiná beé. Pánih joinít, “Caán dooná yoobóđih tigaá”, wā niij jenah joiná caá. ¹⁵ Páant ñi jumuchah yahna, weemdíh oina, nihat judíowā nihcannitdih Dios ā bohéat túttni jumna, úumcānjeh yeebdíh bainí wā naóhna caá, ñi táı náhniat pínah niijná. ¹⁶ Páant weemdíh ā bohéat tútuchah, caandíh teo wāhni jumna, Jesucristoíh túini doonáđih judíowā nihcannitdih wāpĩ bohéna caá. Páant wā bohénachah, Jesúsđih ĩ táı jepahachah ennit, Túini Espíritubóo queétđih Dioíhwā ā chājachah, “Nit táınit caá”, Dios ā niij enna caá.

¹⁷ Jesucristoíh jumna, ded pah Diosdih wā teo wāhatđih cāacwāđih búdí wāpĩ wēi naóhna caá. ¹⁸⁻¹⁹ Pánihna, Cristo ā teo wáacatđih wā bohénachah joiná, ā wēpatđih wā chājachah enna, dawá judíowā nihcannit Diosdih ĩ jepahap be. Caandíh bácah yoobóđih wā wēi naáwíhna caá. Bitā ĩ chājatboodíh wāpĩ naóhcan caá. Jerusalén tútchidih moondíh wā bohé jwíhip jĩ. Túttimah, nihat tútchina jumat yoobó jib bejnit, páú Iliria baácđih juibínit, caanjíh moondíhbut Cristoíh táıni doonáđih wā táı bohénap jĩ. ²⁰ Bitā ĩ bohénitjidiḡh wā jwáub bohéihcan, Cristoíh táıni doonáđih joi jwáhcannitđihjeh búdí wāpĩ bohéihna caá. ²¹ Páant wā bohéihat pínahdih Dios naáwátđih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajĩ:

“Ā naáwátđih joi jwáhcannitđi caandíh ĩ joibípna caá. Queét áih táıni doonáđih joinít, ĩ táı beh joibípna caá”, āt niij daacáp tajĩ. (Is 52.15)

Pablo Roma tútchina ā bejíhat

²² Nihat tútchinadiḡh moondíh caán doonáđih bohé jibni jumna, maatápđih ñi pehbóobút yeebdíh enedih wā bejíhip yah be. Obohjeéhtih, pánih bejíhna yahna, búdí tewat ā jumuchah, wā jéih bejcap be.*

²³ Nin baácđih moondíh naóh péana, dawá jópchi yeebdíh enedih bejínijiji bññ jwāhna ñi pebhna wā bejbipna caá. ²⁴ España baácđih moondíh bohénadiḡh bejna, yeebdíh wā en yap bejbipna caá. Pánihna, ñijeéh

* 15:22 Ro 1.13

jamna, biíc dih búdí jwĩ wēibipna caá. Bah-nijeh jamnit, ñi teo wáacatjĩh España baácna wā bejbipna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, butéhjeh Jerusalén tátchidih moón Jesúíhwā dih dinerodih wahat túut niijná, caanná bej jwuhat túut caá wā chājap. ²⁶ Macedonia baác dih moón, Acaya baác dih moonbút Jerusalén tátchidih moón Jesúíhwā moh yéejnit dih teo wáacat túut niijná, túi wēinit, dinerodih ĩ wūhup be. Páant ĩ wāhni dinerodih queétdih wahadiah wā bejna caá.* ²⁷ Caán dinerodih wāhna, queétjeh túi wēi jenah joinít, ĩ wūhup be. “Páant judíowā dih ĩ teo wáacat ā túina caá”, wā niij jenah joiná caá. Jwiít judíowā dihjeh Dios Cristoíh doonádih át jwíih jéihyanap wut jĩ. Páant ā jéihyanachah, jwiít judíowā queét judíowā nihcannit dih teo wáacnit, āih túini doonádih jwĩ bohénap jĩ. Páant jwĩ teo wáacachah, queét Macedonia baác dih moón Acaya baác dih moonbút Jerusalén tátchidih moón judíowā dih ĩ teo wáac jwūbaat ā túina caá.*

²⁸ Queét ĩ wāhni dinerodih Jerusalén tátchidih moondíh wāh péanit, España baácna wā bejbipna caá. Pánih caanná bejna, yeebdíh wā en yap bejbipna caá. ²⁹ Ñi pebhna juibínit, Cristo ded pah búdí ā teo wáacat dih jwĩ míc wéhenachah, jwiít biíc dih ā túi weñabipna caá.

³⁰ Wā déewā panihnitá, jwĩ Maáh Jesucristodih túi jenah joinít jamna, Túini Espíritu jwiít dih ā míc oyat túutachah, weemdíh búdí ñi wúbú, wā tewat buoni ā jamachah yuhna, wā túi buujáát pínah niijná. ³¹ Judea baác dih moón Jesúíhwā nihcannit weemdíh yeejép ĩ chājíhichah yuhna, Dios weemdíh ā wapat pínahdihbut ñi wúbú. Jerusalén tátchidih moondíh dinerodih wā wāhuchah, caandíh ĩ wēi ubat pínahdihbut ñi wúbú. ³² Páant ñi wúbúchah, Dios ā náahachah, ñi pebhboó wā túi juibíbipna caá. Pánih caanná juibínit, ñijeéh jamna, weemdíh ñi weñanachah, ñi pebh wā túi choo jwúhbiipna caá. Pánih chooníji España baácna wā bejbipna caá. ³³ Dios jwiít dih túi jumat túutni ñijeéh ā jamu naáh. Páant tíi ā jamu nah.

16

Pablo ā péé túyat tútat

¹⁻² Jwĩ dée wili panihnih Febe wūt jamnih ñi pebhboó mi bejna caá. Caánt Cencrea wūt jamni tátchidih moón Jesúíhwā dih túi teo wáacnih caá. Dawá cáacwā dih teo wáacnit, weemdíhbut mi túi teo wáacap jĩ. Jwĩ Maáh Jesúíh wili mi jamachah, caánt dih ñi wēi jwāáá. Caánt dih biíh pah bóo ā wihcah enna, ñi wūhúú. Páant tiguaá jwiít Jesúíhwā dih míc teo wáacat náahap.

³ Aquila, yad Priscilabut ĩ túyu naáh. Jesucristoíh doonádih wā bohénachah, queét wājeéh ĩ tewep jĩ.* ⁴ Bitá weemdíh ĩ mao yohíhichah, weemdíh ĩ teo wáacat jíb queétdihbut bainíbit mawat dée ā judhdap jĩ. Pánihna, queétdih búdí wā weñechah, nihat judíowā nihcannit Jesúíhwābut queétdih ĩ wēina caá. ⁵ Aquilawāíh mūdíh míc wáac jwinít Jesúíhwābut ĩ túyu naáh. Wā oini Epenetobut ā túyu naáh. Caán Asia baác dih moondíh Cristodih jwíih jepah waóhni ā jamup jĩ. ⁶ María wūt jamnihbut mi túyu naáh. Caánt yeebdíh búdí mi teo wáacap jĩ. ⁷ Andrónico, Juniasjĩh ĩ túyu naáh. Queétdihbut judíowā jamnit, weem pah mantih Jesúíhwā ĩ jumat jíb, nemat mūboó wājeéh ĩ jamup jĩ. Cristodih wā jepahat pínah jātíh queét ítát jepahap tajĩ. Jwiít Jesúíhwā jwĩ maátajeéh ĩ jamachah, “Yoobópdih chājnit, ĩpĩ túi waóhna caá”, nihat queétdih ĩ niij wēi naóhna caá.

⁸ Jesús ā oyatjĩh wā oini Ampliatobut ā túyu naáh. ⁹ Urbanobut ā túyu naáh. Caanbút Cristoíh doonádih bohé wáacni caá. Wā oini Estaquisbut ā túyu naáh. ¹⁰ Apelesbut ā túyu naáh. Caán yeejép yapna yuhna, Jesús dih ā cádahcatdih ennit, nihat Jesúíhwā caandíh ĩt túi wēi enep wut be. Aristóbuloíh mūdíh moón nihat ĩ túyu naáh. ¹¹ Wā dée Herodiónbut ā túyu naáh. Narcisoíh mūdíh moón Jesúíhwābut nihat ĩ túyu naáh. ¹² Trifena, Trifosajĩh ĩ túyu naáh. Queét yaádh jwĩ Maáh Jesús dih teo wāhna, āihwā dih búdí ĩt teo wáacap wut be. Jwĩ oinih Pérsidabut mi túyu naáh. Caántbut jwĩ maáhdih túi teo wāhnih mit jamup wut be. ¹³ Rufobut nihat Jesúíhwā

* 15:26 1Co 16.1-4 * 15:27 1Co 9.11 * 16:3 Hch 18.2 * 16:13 Mr 15.21

ĩ wēi naóhni ã túyũ naáh. Æ ínbut mi túyũ naáh. Caánt wã ín panihnih caá.*
 14 Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, bita ãjeéh jumnit Jesúíhwãbut ã túyũ naáh. 15 Filólogo, Julia, Nereo, ã jwan Olimpás, bita ãjeéh jumnit Jesúíhwãbut ã túyũ naáh.

16 Dios ã oyatjĩh yeéb Jesúíhwã ñi túi míc uúbú. Nihat Jesúíhwãbut yeebdíh ã túyat túutna caá.

Pablo ã péé wutat

17 Wã déewã panihnitá, ñijeéh jumnit biquína yeebdíh míc en jũihñat túutnit, biícđih ñi túi jummatđih ãt yéjanap wut be. Páant ã chãjachah, yeéboó Jesúíh naáwátđih ñi jepahatđidih ñi cádah bejna caá. Páant ã cádahachah enna, jñi túi chãja chaáh! Queéđih ñi pej jumca bojoó, yeebdíh चाह ã yéjacat pínah niijná. 18 Pánih cáđahnit jwĩ Maáh Jesucristodih teo wãhñit nihcan caá. Yeejép ã en ñinahatđihjeh chãjnit ã jumna caá. Queét túini jacjeh ã bohéna yuhna, ã yee naóh bohénachah, túi jéihcannitboó queéđih ã túi joiná caá. Pánihna, queét yee naóhñitđih ñi pej jumca bojoó. 19 Obohjeéhtih, yeéboó Jesúsdih túi jepahnit caá ñi jumap. Pánih túi jepahnit ñi jummat doonáđih nihat ãt joyóp wut be. Weembát caán doonáđih joinít, búdí wã wēina caá. Pánih wēina yuhna, yeebdíh bainí wã um yacna caá, “queét yee naóhñitboodíh ñi jepahná”, niijná. Ded pah túi chãjatđih ñi jéihyat pínahđih yeebdíh búdí wã náah yacna caá. Obohjeéhtih, yeejép chãjat pínahboodíh ñi jéihyatđih wã náah yaccan caá. 20 Pánih jéihnit ñi jumachah, Dios, jwiítđih túi jummat túutni, yeebdíh ã teo wáacđipna caá, nemépwã ã maáh Satanásđih ñi yap yohat pínah niijná. Jwĩ Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ã túi teo wáaca naáh.

Pablojeéh jumnit ã túyat túut

21 Timoteo, wã pej jumni, yeebdíh ã túyat túutna caá. Wã déewã Lucio, Jasón, Sosípater yuh buca yeebdíh ã túyat túutna caá.*

22 Weém, Tercio, Pablo ã daacát túutachah, daác wãhñi wã jumna caá.

Weembát Jesúíh jumna, yeebdíh wã túyat túutna caá.

23 Weém Pablo, Gayoíh mũudíh wã jumna caá. Nin mũudíh Jesúíhwã ãpĩ míc wáacna caá. Pánihna, caanbát yeebdíh ã túyat túutna caá. Erasto, nin tútchidih moón ã maátaíh dinerodih en daoníbut yeebdíh ã túyat túutna caá. Jwĩ dée panihni Cuartobut yeebdíh ã túyat túutna caá.*

24 Jwĩ Maáh Jesucristo yeéb nihatđih oinit, ã teo wáaca naáh. Páant tíi ã jumna nah.

Diosđih ã wēi naóh péaat

25-26 jDios, चाह wēpnidih jwĩ wēi jĩh! Caán nihat jéihni jumna, yeebdíh ã jéih teo wáacna caá, wã naóhñi Jesúíh túini doonáđih túi jenah joinít, caandíh ñi cádahcat pínah niijná. Caán doonáđih jon jãtíh moón ãt jéih jwuhcap wut jĩ. Obohjeéhtih, ã naáwátđih naóh yapanitđih jéihyanit, Diosjeh ãt daacát túutap wut jĩ. Bũ ã daacátđidih jwĩ enechah, jwiítđihbut ã jéihyana caá. Pánih jéihyanit, judíowã, judíowã nihcannitđihbut túi ubni pínah Jesús ã jummatđih weemdíh ã bohéat túutap jĩ, nihat baácđih moón caandíh ã jepahat pínah niijná. 27 Pánihna, jJesucristo ã teo wáacatjĩh, Dios biícđeh nihat jéih beedánidih yeó jáap jummat pah jwĩ wēi naóh jĩh! Páant tíi ã jumna nah.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.
 Pablo

* 16:21 Hch 16.1 * 16:23 Hch 19.29; 1Co 1.14; 2Ti 4.20

1 CORINTIOS

Pablo queédih ã túyat tútat

1-2 Weém, Pablo, biíhdih daacát tútutnit, yeéb Corinto tútchidih moón Jesúhwādh wā wahna caá. Dios weemdih ñíonit, Jesucristoíh táini doonádih ã naáwát tútutni wā jumna caá. Pánihni jumna, yeebdíh búdí wā túyat tútutna caá. Wā úd panihni Sóstenesbut yeebdíh jenah joinít, búdí ã túyat tútutna caá. Yeéb jwí Maáh Jesucristodih jepahnit, Dioíhwā ñi jumna caá. Nihat baácdih moonbát biíc yoobó jwí maáhdih úbhñit, biícdih jumnit pah Dioíhwā jwí jumna caá. Jwiít nihatdih Jesús jwí Maáh ã jumna caá.*

3 Dios jwí íip, jwí Maáh Jesucristobut yeebdíh búdí oinit, í teo wáaca naáh, biícdih ñi túi jummat pínah niijná.

Dios ded pah queédih ã túi teo wáacat

4 Diosdih úbhñna, “Paá, queét Jesúhwādh búdí oinit, ma túi teo wáacatdih táina caá”, wāpí niijná caá. 5 Pánih teo wáacna, ã jéihyanachah, ñi túi jéih naóh yapana caá. 6 Páant ã túi teo wáacachah, wā naóhniiji Jesúh doonádih ñi túi joyóp jī. 7 Búdí ã teo wáacachah, yeebdíh dedé jéihcat pínah ã wihcan caá. Pánihna, Jesús ã jwúb dei júbwát pínahdih wēi páinit, ã wēpatjīh ñi míc túi teo wáacna caá. 8 Yeebdíh páantjeh ã túi teo wáacbipna caá, caandíh ñi cádahcat pínah niijná. Páant ñi cádahcah, Jesucristo ã jwúb dei júbwáchah, yeebdíh yéejat peéh chājat ã wihcan niít. 9 Dios jwiítidih ã ñíwip jī, jwí Maáh Jesucristodih jwí túi pej jummat pínah niijná. Páant ã niijátji biíc yoobó ã chājbipna caá.

Í míc jūihñatdih ã cádahat tútat

10-11 Dios páant yeebdíh ã teo wáacachah yuhna, Cloéwā wā pebhna joinít, ñi míc jūihñat doonádih weemdíh í naáwáp jī. Páant ñi chājachah, wā údwā panihnitá, jwí Maáh Jesucristo ã wēpatjīh nin pah yeebdíh wā wutna caá: ¡Ñi míc jūihñatdih caanjīhjih ñi cádahaá! ¡Páant bóojeh!

* 1:1-2 Hch 18.1 * 1:12 Hch 18.24 * 1:14-15 Hch 18.8 * 1:14-15 Hch 19.29; Ro 16.23 * 1:16 1Co 16.15
* 1:18 Ro 1.16

Yeebdíh túi biícdih jummat caá náahap. Jesús ded pah ã jummatdih, ded pah ã bohéatdihbut biícdih ñi túi jenah joyoó. 12 Páant niijnít, nin pah wā naóhna caá. Yeéb biícdih ñi túi jumcan caá. Biquína, “Jwiít Pabloíhwā caá. Caán chah túi bohéni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Apoloíhwā jwí jumna caá. Caánboó chah túi naóhni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Pedroíhwā caá. Caánboó chah túi jéihni caá”, ñi niijná caá. Bitá “Jwiítjeh Cristo ã bohéatdih yoobópdih jéihnit caá. Pánih jumna, jwiítjeh áihwā caá”, ñi niijná yuh caá.* 13 Obohjeéhtih, Jesucristo páant ñi jummat pínahdih át bohécap jī. Weém, Pablo, yeebdíh wun wūhni nihcan caá. Wā wēpatjīh nihcan jī yeebdíh í daabánap jī. Jesús ã wēpatjīh í daabánap jī, áihwā ñi jummat jūtat pínah niijná. 14-15 Crispo wūt jumni,* Gayo wūt jumni,* queét chénewādhjih wā daabánap jī. Bitadih wā daabácap jī. Yeebdíh wā daabánachah nihna, “Pabloboó ã wēpatjīh weemdíh ã daabánap jī”, ñita niij tágaá. Pánihna, “Queédih wā daabácatjidih táina caá”, Diosdih wā niijná caá. 16 ¡Cáaj! Estéfanawādh wā quíib buudáp be. Queédihbut wā daabánap jī. Obohjeéhtih, “Bitadih wā daabácap jī”, wā niij jenah joiná caá.* 17 Cáacwādh daabáni pínah Jesús weemdíh wahcan, áih táini doonádih naáwát tútutna, ã wahap jī. Jwiít cáacwā jwí jenah joyátjīhjih ã naáwát tútutcap jī. Páant wā naáwáchah nihna, joinítboó “Caán túi naóhni caá”, niijnít, weemdíhjih íta wēi jenah joi tága. Jesúsdi íta jenah joicán taga. Obohjeéhtih, Dios ã wēpatjīh yoobópdih áih doonádih weemdíh ã naáwát tútutap jī, Jesús cruzboó ã wun wūhatjidih í túi jenah joyát pínah niijná.

Cristo Dios ã jéihyat, ã wēpatdih jūatni caá

18 Jwiít Jesús cruzboó ã wun wūhatji doonádih joinít, caandíh jwí jepahachah, Dios ã wēpatjīh jwiítidih ã túi ubna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdi jepahcannit iiguípna bejnít pínah, cruzboó Jesús ã wun wūhatji doonádih joinít, nin pah í niij jenah joiná yuh caá: “Dedé pínah nihcan jī. Páantjeh

āt wunjehep wat jī”, ĩ niĳ jenah joiná caá.*
 19 Páant ĩ niĳát biíc yoobó Dios naáwátdih
 naóh yapani nin pah āt niĳ daacáp tajĳ:

“Dios nin pah ā niĳná caá: ‘Căacwă ĩ bo-
 héatdihjeh túi jéihna yuhna, weemdĳh
 ĩ jenah joicát jíib ĩ bũdbĳpna caá’, ā
 niĳná caá”, āt niĳ daacáp tajĳ. (Is
 29.14)

20 Diosdih jéihcannit ĩ jenah joyátjĳh
 búdí ĩ jéihyechah yuhna, Dios ĩ jéihyatdih
 “Dedé pĳnah nihcan caá”, ā niĳ jenah
 joiná caá. Pánihna, jwiít căacwă jwĳ je-
 nah joyátjĳh bohénit, ĩ túi jéihna yuhna,
 jeáboó ĩ bejcan niít. Moisés ā watatjidih
 bohénit, túi naóhntbut jéihna yuhna, Dios
 pebhna ĩ bejcan niít.* 21 Dios nihatdih
 jéihni jumna, nin pah āt niĳ jenah joyóp
 wat jĳ: “Căacwă ĩ jenah joyátjĳh jéihnitdih
 wă túi ũbcan niít. Obohjeéhtih, wă wăúh
 ā wun wăhatdih jenah joinátdihjeh wă túi
 ũbbĳpna caá”, āt niĳjĳp wat jĳ. Jesúh
 doonátdih jwĳ bohénachah, jepahcannitboó
 “Oboh ĩ naáwátjeh caá”, niĳ jenah joinít,
 bũdnít ĩ jumbĳpna caá.

22 Jwiít judĳowă nin pah jwĳpĳ niĳ je-
 nah joiná yuh caá: “Dios ā wēpatdih ā
 jăutcah, caandĳh jwĳ jepahcan niít”, jwĳ
 niĳná caá. Yeéb judĳowă nihcannit nin
 pah ĳĳpĳ niĳ jenah joiná yuh caá: “Dios
 ded pah ā jummatdih jwĳ jenah joyátjĳh
 beh joicán, caandĳh jwĳ jepahcan niít”,
 ĳĳ niĳná caá. 23 Obohjeéhtih, jwiítboó
 nin pah jwĳpĳ niĳ naóh bohéna caá: “Jesu-
 cristo cruzboó jwiíttdih āt wun wăhup
 tajĳ”, jwĳ niĳná caá. Páant jwĳ niĳ bohéatdih
 joinít, jepahcannit judĳowă nin pah ĩ
 niĳ jenah joiná yuh caá: “Obohjeéhtih,
 Dios ā wahnĳ jwiíttdih túi ũbni pĳnah
 wuncanjeh, jwĳ maáh ā jumbĳpna caá.
 Pánihna, Jesús wunah bejna, caánboó
 jwĳ păini nihcan caá”, ĩ niĳ jenah joiná
 caá. Páant niĳ jenah joinít, Jesúh doonátdih
 ĩ yap yohna caá. Judĳowă nihcannitboó
 nin pah ĩ niĳ jenah joiná yuh caá: “Ī
 yee naáwátjeh caá”, niĳ jenah joinít,
 queétdih Jesúh doonátdih ĩ yap yohna
 caá. 24 Obohjeéhtih, biquĳna jwiít
 judĳowădih, yeéb judĳowă nihcannitdihbut
 Dios ā ĳĳwĳchah, Jesúh doonátdih túi
 joĳ jepahnit, nin pah jwĳ niĳ jéihna caá:
 “Dios

chah wēpni, nihat jéihni jumna, căacwădih
 túi ũbat túut niĳná, Jesúsdih āt wun
 wăhat túutup tajĳ”, jwĳ niĳná caá. 25
 Páant ā ĳĳwĳchah, āĳhwă jumna, nin
 pah jwĳ niĳ jéihna caá: “Jwiít căacwă
 jwĳ jenah joyát chah Dios āt jenah
 joi tága. Jwiít căacwă jwĳ wēpat chah
 Dios ā wēpna caá”, jwĳ niĳná caá.

26 Páant wă naáwátdih jenah joinít,
 Dios yeebdĳh ā ĳĳwĳchah, ded pah ĳĳ
 jummatdihbut ĳĳ túi jenah joyoó. Wă
 ũdwă panihnitá, bita yeebdĳh ennit,
 “Queét bohécannit, dinero wihcannit
 jumna, oboh jumnit caá”, ĳĳ niĳ jenah
 joyóp tajĳ. 27 Obohjeéhtih, “Jéihcannit-
 jeh caá”, căacwă ĩ niĳnitdih Dios āt
 ĳĳwĳp taga. Pánih ĳĳona, jéihnitboodĳh
 “Búdí bohéna yuhna, wă jéihyat dedé
 pĳnah nihcan caá”, Dios queétdih āt
 niĳ jéihyanap taga. Oboh jumnitdihbut
 ā ĳĳwĳchah ennit, “Wă wēpat dedé
 pĳnah nihcan caá”, maátadih āt niĳ
 jéihyanap taga. 28 Oboh jumnit, bita
 ĩ deohnit, bita ĩ enah bojnitdihbut
 Dios āt ĳĳwĳp taga. Pánih ĳĳonit,
 “Jwiít căacwă jwĳ jéihyat weemdĳh
 ā jumchah yuhna, dedé pĳnah nihcan
 caá”, jwiíttdih āt niĳ jéihyanap taga.
 29 Pánihna, Dios pebhboó juibĳnit,
 “Wă jéihyatjĳh wă jăúwáp be”, jwĳ
 niĳ jéihcan niít. 30 Obohjeéhtih, Dios
 caá jwiíttdih āt teo wăacap taga,
 Jesucristodih jepahnit, āĳhwă jwĳ
 jummat pĳnah niĳná. Pánih āĳhwă
 jumna, Jesús ā jenah joyát pahjeh
 muntĳh Dios jwiíttdihbut ā jenah
 joyát túutna caá. Ī wun wăhatdih
 jwĳ túi jenah joyóchah, jwiít āĳhwădih
 “Caánboó táini caá. Wă peéh chăjcan
 niít”, Dios ā niĳ enna caá. 31 Nin
 pah Dios naáwátdih naóh yapani āt
 niĳ daacáp tajĳ: “‘Weemdĳh dedé
 jăhdhat wihcan caá’, niĳnit ĩ jumca
 bojo naáh. Obohjeéhtih ‘Jwĳ Maáh
 Dios nihat jéihni, weemdĳh ā túi
 teo wăacap be’, niĳnit ĩ jumna naáh’,
 āt niĳ daacáp tajĳ.*

2

Cristo ā wun wăhatjĳ

1-2 Wă ũdwă panihnitá, ĳĳ pebhna
 jwĳh juibĳna, ded pah wă jummatjidih
 ĳĳ túi náhninaá. ĳĳ pebhboó wă bejat
 pĳnah jătĳh

* 1:20 Job 12.17; Is 19.12; 33.18; 44.25 * 1:31 Jer 9.23-24

nin pah wã niij jenah joyóp jĩ: “Jesucristo ded pah ã jumatjidih bohéna, jwiitdih ã wɛn wəhatjidih queétdih wã jéihyabipna caá”, wã niij jenah joyóp jĩ. Páant niij jenah joinít, Dios weemdih ã jéihyani doonádih túinijeh yeebdih wã naóh bohénap jĩ, “Pablo nihat jéihni caá”, ñi niij jenah joicát pínah niijná. ³ Ñijeéh jumna, nin pah wã niij jenah joyóp jĩ: “¿Yoobópdihi niit wã bohénap? ¿Jesúsdihi ñi túi jepahmi naniit? ¿Jepahcan, íjnit, weemdih ñi yoh bacami naniit?” niij jenah joinít, búdí wã ɛumɛp jĩ.* ⁴ Jwiit cãacwã jwĩ jenah joyátjĩhjih wã naóh bohécap jĩ. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ã wēpatjĩh yeebdih túinijeh wã bohénachah joinít, Dios ded pah ã wēpatdih ã júutachah ennit, Jesúsdihi ñi jepahap jĩ. ⁵ Pánihna, “Pablo ã túi jéihyatjĩhjih jwiitdih ã jepahat túatcap jĩ. Obohjeéhtih, Dios ã wēpatjĩh ã chãj júutachah ennit, Jesúsdihi jwĩ túi jenah joyóp jĩ”, ñi niiját pínah niijná, páant wã bohénap jĩ.

Túini Espiritu ded pah Dios ã jumatdih ã jéihyaat

⁶⁻⁷ Diosdih jéihcannit ñi jenah joyát dedé pínah nihcah, Diosboodih túi jenah joyát caá náahap. Diosdih túi jenah joinítidih nin pah wãpĩ niij naóh bohéna caá: “Dios nihat jéihni jumna, jwiitdih túi ubat túat niijná, Jesúsdihi ãt wahjip taga. Pánih chãjna, jeáboó jwĩ juibínachah, chah túinidihbut jwiitdih ã chãjbipna caá”, wãpĩ niij naóh bohéna caá. Nin baácdih moón maáta ñi jenah joyát chah Dios ã jenah joyát caá. Queétdih ñi wɛnɛchah, ñi jenah joyátjidih bita ñi náhnican niit. Obohjeéhtih, Diosboó nin baácdih ã chãjat pínah jãtjih, Jesúsdihi ã wah deyaat pínahdih ãtát jenah joiijip taga. Jon jãtjih páant niij jenah joiná yuhna, jwiit cãacwãdih ãt jéihya jwuhcap taga. ⁸ Páant ã jenah joyátjidih nin baácdih moón ñi maátaboó ñi beh joicáp jĩ. ñi beh joiná nihna, nihat jéihni, chah wēpni, jwĩ Maáh Jesucristodih ñi mao yohcan taga. ⁹ Dios páant ã niij jenah joyátjidih cãacwã ñi beh joicáh yuhna, ã naáwátdih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

* **2:3** Hch 18.9 * **2:16** Is 40.13; Ro 11.34

“Caandih oinitdih ded pah Dios túini ã chãjat pínahdih jwiit cãacwãboó encan, joicán, jwĩ jenah joi jwáhcan caá. Ded pah jwĩ jenah joyát chah ã túi jumbipna caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Is 64.4)

¹⁰ Páant ã jéihya jwuhcah yuhna, ã jenah joyátjidih bɛɛ jwuhna Túini Espirituboó jwiitdih ã jéihyana caá. Caán Túini Espiritu nihat jéihni, Dios ã jenah joyátdih ã túi jéih beedána caá.

¹¹ Jwiit cãacwã biih ã jenah joyátdih jwĩ jéihcan caá. Caanjéh caá ã jéihyep. Pánihat pah, jwiit cãacwã Dios ã jenah joyátdih jwĩ jéihcan caá. Áih Túini Espiritujeh caá caandih ã jéihyep. ¹² Diosdih jéihcannit ñi jenah joyát pah jenah joiná, Dios ã jenah joyátdih jwĩ beh joicán caá. Páant jwĩ beh joicáh, áih Túini Espiritudih jwiitdih Dios ã wuhɛp jĩ, ded pah oinit, ã túi chãjatjidih jwĩ jéihyat pínah niijná. ¹³ Páant ã jéihyanachah, ã wēpatjĩh jwiitbut yeebdih jwĩ jwuhɛb bohéna caá. Diosdih jéihcannit ñi jenah joyát pah jenah joinít, jwĩ bohécan caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ã jéihyanachah, bitadih jwĩpĩ bohéna caá.

¹⁴ Jesúsdihi jepahcannit, Túini Espiritu wi-hcannit, caán ã bohéátdih náahcan, “Dedé pínah nihcan caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Pánihna, Túini Espiritu ã teo wáacchah, ã bohéátdih queét ñi jéih beh joicán caá. ¹⁵ Túini Espiritu ã teo wáacachah, Dios ded pah ã bohéátdih jwiit Jesúihwã jwĩ jéih beh joiná caá. Pánih beh joiná, ã weñat pínahdih jwĩ jéih chãjna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdihi jéihcannitboó páant jwĩ chãjachah ennit, Dios ã weñat pínahdih beh joicán, “¿Dépanih tiguaá queétdih páant ñi chãj?” ñi niijná caá. ¹⁶ Páant ã jumat pah jon jãtjih Dios naáwátdih naóh yapani Isaías nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“Dios nihat jéihni ã jumɛchah, jwiit cãacwãboó ded pah ã jenah joyátdih jwĩ jéih beedácan caá. Pánih jéihcannit jumna, caánboodih jwĩ jéih bohécan caá”, ãt niij daacáp tajĩ.*

Obohjeéhtih Túini Espiritu ã teo wáacachah, jwiitboó Jesucristo ded pah ã jenah joyátdih jéihna, ã weñat pínahdih jwĩ jéih chãjna caá.

3

Pablo, Apolosj̄h Diosdih oboh teo w̄hñitjeh ĩjumat

1 Yeéb w̄a úudw̄a panihnitá, Jesucristodih jepahna yuhna, páantjeh jáap jéihnit pah ñi jumna caá. 2 Yeebdíh maatápdih w̄a bohénachah yuhna, wébít páantjeh nom jw̄hñit dée pah ñi jumna caá. Páant ñi jumuchah, ñi túi beh joyát pínah niijná, buocannidihjeh yeebdíh w̄a naóhna caá. Pánihna, nom jw̄hñitdih jeémátidih jw̄i w̄hcat pah, buoni bohéatidih yeebdíh w̄a jéih naóh jw̄hcan caá. ¿Dépanihna, páant ñi jum?*

3 ¿Dépanihna Túini Espiritu wihcannit pah Dios ã weñat pínahdih ñi chãjcan? Túini Espiritu wihcannit pah jumna, tubit míic jãihnit, míic íjanitbut ñi jumna caá. Jesucristodih jepahcannit biíc yoobó ñi chãjna caá. 4 Yeéb biquína “Weém Pabloíh caá”, niijnít, bita “Weém Apoloíh caá”, niijnít, tubit ñi míic íjana caá. Pánih míic íjana, Diosdih jéihcannit dée pah ñi jumna caá.*

5 Biquína “Pablo caá chah jéihni”, niij jenah joí, bitabut “Apolos caá chah jéihni”, ñi niij jenah joiná caá. Páant ñi niij jenah joicá bojoó. Jwiít bohénit niihat biíc yoobó Diosdih teo w̄hñitjeh jw̄i jumna caá. Ded pah ã wutachah, caandíh jepahnitjeh, yeebdíh jw̄i bohénap jĩ. Páant ã wutachah, jw̄i bohénachah joinít, Jesucristodihjeh yeéb ñi jepahap jĩ. 6 Nin pah ã jumna caá: Pácahidih momni dée, weém jíi yeebdíh Jesúíh doonádih w̄a jw̄iíh naáwáp jĩ.* Páant ã momat táttimah, pácahi en daoní dée, Apolos yeebdíh ã jw̄uub bohénap be, chah ñi jéihyat pínah niijná.* Obohjeéhtih, momnidih Diosjeh chíhanit, ã behana caá. Pánihat pah Diosjeh túut nuumát túutnit, yeebdíh ã jéihyana caá. 7 Momni, en daoníbut oboh jumnitjeh caá. Diosjeh ã chíhana caá. Pánihna, weém w̄a túi naáwáchah yuhna, Apolosbut ã túi bohénachah yuhna, Dios yeebdíh ã jéihyacah, ñita beh joicán tagaá. Páant ñi beh joicán, caandíh ñita jepahcan tagaá. 8 Pácahidih momni, en daoníbut, Dios ã enechah, biíc yoobó ĩ jumna caá. Dios ã

wēpatj̄ih biíc ã túi bohéatidih ennit, ã pehb-
boó ã j̄uibínachah, Dios chah ã j̄uib chãjbipna
caá. Obohjeéhtih biíhboó ã túi bohécátidih
ennit, nump ã j̄uib chãjbipna caá. 9 Jwiít
niihat Dios ã wutátidih jepahnit, yeebdíh
jw̄i bohéna caá. Yeébboó Dioíh pácahi
dé, ãih muú dée ñi jumna caá. 10 Dios
weemdíh ã túi teo wáacachah, weémboó
yeebdíh w̄a jw̄iíh bohénap jĩ. Muú chãjna,
túini j̄ihlo jw̄io náhdih ñíonit, ĩ dodhdát dée,
weémboó yeebdíh w̄a jw̄iíh túi bohénap jĩ.
Táttimah, muú chãjnit dée bita yeebdíh ĩt
jw̄uub bohénap taga. Túini muú chãjnit
dé, jwiít bohénitboodíh Dios ã wēpatj̄ihjeh
túí bohéat caá náahap. 11 Túini jagáp
nahdih ĩ dodhdát dée, Jesucristo ã wan
w̄hatjidih w̄a jw̄iíh bohénachah, ñi jepa-
hap jĩ. 12 Maatápdih jumni pínah muudíh
chãj̄ihna, túini máa nahnadíh ñíonit, túi
chãjat caá náahap. Pánihat pah, yeéb Dioíh
muú dée ñi jumuchah, ñi jepah cádahcat
pínah niijná, w̄a táttimah j̄úóhñitdih Túini
Espiritu ã wēpatj̄ih yoobópdih bohéat caá
náahap. 13-14 Pánih chãjna, Jesús jw̄uub dei
j̄úóhna, muudíh ĩ túi chãjat dée, ĩ túi bohéatji
j̄uib, Dios ã túi chãjbipna caá. 15 Obohjeéhtih,
muudíh ĩ túi chãjcat dée, ĩ túi bohécátji j̄uib,
ã túi chãjcan niít. Queét túi bohécannitboó
Dios pebhna ĩ j̄uibínachah yuhna, Túini
Espiritu ã teo wáacátj̄ih ĩ bohécach, Dios
queétdih ã túi chãjcan niít. 16 Pánihna, “Jwiít
biícidih Dioíh muú dée jw̄i jumuchah, Túini
Espiritu jw̄ijeéh ã jumna caá”, ñi niij túi
jenah joyoó.* 17 Pánih jumna, ãihwãjeh
jw̄i jumuchah, ded yeéb biícidih ñi jumátidih
ã yéejanachah, Dios caandíh búdí ã peéh
chãjbipna caá.

18 Biquína nin pah ñi niij jenah joiná caá:
“Weém túi jéih beedáni caá. Dedé weemdíh
judhcan caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá.
Obohjeéhtih, páant niij jenah joinít, yee-
bjéh ñi míic yeena caá. Páant ñi niij jenah
joyátidih yeebdíh cádahat caá náahap. Pánih
cádahnit, túut nuumná, nin pah ñi jw̄uub niij
jenah joyoó: “Weém bainí jéihñijeh jumna,
yoobópdih jéihyat túut niijná, Dios ã teo
wáacátidih búdí w̄a náahna caá”, ñi niij jenah
joyoó. 19 Diosboó caandíh jepahcannit ded

* 3:2 He 5.12-13 * 3:4 1Co 1.12 * 3:6 Hch 18.4-11

* 3:6 Hch 18.24-28 * 3:16 1Co 6.19; 2Co 6.16

pah ì jengah joyátdih ennit, “Dedé pínah ni-hcan caá”, ã niijná caá. Páant niijná, nin pah jon jãtìh àt niíj daacát túutap tajì: “Jwiít chah jéihnit caá’, niíj jengah joinítidih wã yohbipna caá”, àt niíj daacát túutap tajì.* ²⁰ Davidjiboodìh biíc yoobó nin pah àt niíj daacát túutap tajì: “Weemdìh jéihcannit ì jengah joyátdih ennit, ‘Dedé pínah ni-hcan caá’, àt niíj daacát túutap tajì.* ²¹⁻²² Biquína yeéb nin pah ñi niíj jengah joiná yah caá: “Pablo chah jéihni ã jumachah, weém àih jumna, weembát chah jéihni wã jumna caá”, ñi niíj jengah joiná caá. Bitabut Apolosdih, Pedrodihbut biíc yoobó ñi niíj jengah joiná yah caá. Obohjeéhtih, páant ñi niíj jengah joyát yoobópdih nihcah, túut nuumát caá náahap. Yeéb jwíhwã nihcah, jwiít yeebdìh bohénitboó ñíhwã jwí jumna caá. Dios jwiítidih yeéb nihatdih àt wãhup taga. Páant yeebdìh ã wãhuchah, jwiít nihat yeebdìh teo wáacnit jwí jumna caá. Yeebdìh teo wáacnitdih wãhnit, nin baácboó ñi jum jwuhuchah, páantjeh ã túi chãjbipna caá. Wunnit, ã pehbboó ñi juibínachah, chah táini ã wãhbipna caá. Buu láa Dios yeebdìh túi teo wáacna, túttimah bóo láabut, chah ã teo wáacipna caá. Pánihna, nihat táini ã wãhni ñíh ã jumna caá. ²³ Yeéb Cristoíhwã jumna, caánboó Dioíh ã jumachah, yeebbát Dioíhwã ñi jumna caá.

4

Cristo ã naáwát túutnit ded pah ì jumat

¹ Jwiít yeebdìh bohénitdih “Queét Jesucristodih teo wãhnitjeh caá. Dios cãacwãdih ã jéihya jwuhca naáhdih Pablowãdih àt bohé jibat túutap taga”, niíj jengah joyát caá náahap. ² Det teo wãhnitdih ì maátadìhjih túi jepahat caá náahap. Pánihat pah, jwiít Jesúsdihteo wãhnit jumna, jwí Maáh ded pah ã bohéat túutuchah, jwiítidih yoobópdih bohéat caá náahap. ³ “Caán Pablo túi yoobópdih ã bohécan caá”, yeéb ñi niíjichah yahna, weémboó wã jìgahcan caá. Bitabut biíc yoobó ì niíjichah yahna, biíc yoobó wã jìgahcan niít. Weemjéhbüt “Dios ã bohéat túutatjidih wã túi bohécan beé”, wã niíj

jengah joicán caá. ⁴ “Diosdih jepahnit, yoobópdih wã bohécan caá”, niíj jengah joicán yahna, “Weém túi yoobópdìhjih bohéni caá. Dedé yéejat jìib weemdìh ã wihcan caá”, wã jéih niíjcán caá. Jwí Maáh Jesucristojeh weemdìh ennit, “Meém ma túi bohénap be”, niíjní pínah caá.* ⁵ Jwí Maáh Jesús ã jwáub dei jüúwát pínah jãtìh, yeébboó ded pah jwí bohéat, bita ì chãjatdihbut ennit, “Caánboó jwí Maáh ã wutatdih ã túi chãjcan caá”, niíjcát caá náahap. Obohjeéhtih, jwáub dei jüóhnit, Jesúsboó ded pah jwí bohéatjidih jwiítidih ã naóhbipna caá. Jwiít cãacwãboó ded pah biíh ã chãjatdih, ã jengah joyátdihbut jwí jéihcan caá. Jwiítjehbut jwí jengah joyátdih jwí jéih beedácan caá. Diosjeh caá ã jéihyep. Pánihna, Jesús jwáub jüóhnit, nihat jwí chãjatjidih, nihat jwí jengah joyátjidihbut ã naóhbipna caá. Caán láajeh caá “Meém ma túi chãjap jì”, jwiítidih ã niíj naóhbipna caá.

⁶ Wã úudwã panihnitá, pánih naóhna, ñi túi beh joyát pínah niijná, ded pah jwiít Apolosjìh jwí jumatdìhjih wã naáwáp be. Ded pah jwí jumatdih ennit, biíc yoobó yeebbüt ñi jéih jumbipna caá. Dios ã daacát túutatdih jepahna, “Yeebdìh bohéni ã jéihyat chah jwiítidih bohéni ã jéihna caá. Pánihna, meém ma jéihyat chah caá wã jéihyep”, ñi míic niíjcá bojóó ⁷ “Caán bohénitboó chah jéihni ã jumachah, caandìh caá jwí náahap”, ñi niíjcá bojóó. Nihat ñi bíbohatdih Dios yeebdìh wãhni-jeh caá. Jwí bohéatdih ñi joyóchah, Dios caá yeebdìh àt beh joyánap taga. Ñi jengah joyátjìhjih ñi beh joicáp be. Pánihna, ì jéihyatjìhjih beh joinít dée, yeebdìh nin pah niíjcát caá náahap: “Weemdìh bohéni túi jéihni ã jumachah, weembát túi jéihni jumna, Jesúih doonádih weemjéh wã túi beh joyóp be”, niíjcát caá náahap.

⁸ Yeéb nin pah ñi niíj jengah joiná caá. “Jwiítboó Dioíh doonádih túi jéih beedánit caá. Jwiítidih dedé jedhdát wihcan caá. Táini Espíritu nihat ã wãhni wépat jwiítidih ã jumna caá. Pablowã ì wihcah yahna, jwiítjeh maáta jwí jumna caá”, ñi niíj jengah joiná yah caá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesús ã jwáub dei jüúwáchah, caán

* **3:19** Job 5.13 * **3:20** Sal 94.11 * **4:4** 1Jn 3.19-21

biíc dih maáta yoobópdih ñi jumachah, áta túi taga. Pánih jumna nihna, jwiítbut ñijeéh maáta jwíta jum taga. Nihat yeejép yapat áta péa taga. Obohjeéhtih, páant ã yap jwahcan caá. ⁹ Weémboó nin pah wã niij jenah joiná caá: “Jwiít Dios ã naáwát tútnitdih oboh jumnit, peéh mawat pínahdih páinit pah bitaboó ï enna caá. Nihat cáacwã, nihat Dioih ángelwãbut ded pah jwiít dih ã yapat pínahdih jéihyat túut niijná, jwiít dih enna caá ï chãjap”, wã niij jenah joiná caá. ¹⁰ Pánih ennit, “Jesucristoih doonádih naóhna, queét dedé pínah nihcan caá”, jwiít dih ï niij enna caá. Obohjeéhtih, “Queét Jesúihwã jumna, dedé jéihcat pínah wihcan caá”, yeebboodih ï niij enna caá. “Queét wëp naóh nit nihcah, queét dih jwí jepahcan niít”, jwiít dih ï niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, “Queét ï túi wëp naáwáchah joinít, nihat cáacwã ï túut nuumbípna caá”, yeebboodih ï niij jenah joiná caá. Pánihna, dawá yeebdíh wëi naóh nit, jwiítboodih ï iiná caá. ¹¹ Jwiít jwí bohé jibichah, nuugúp tubna, ãpí taca joót na caá. Jwiít dih túini yégueh wihcan, muubút wihcan caá. Jwí naáwáchah joinít, íjna, jwiít dih dawá láa bita ï mawap be. Jwí jib bohé jwíhipmant, buubut biíc yoobó ã yapna caá. ¹² Jwí náahatdih jíib chãjat túut niijná, búdí teonit, jwípi chuná caá.* Cáacwã jwiít dih yeejép ï naáwáchah joinít, yeejép naóh jwúbacanjeh, Dios queét dih ã teo wáacat pínahdih jwípi ubhna caá. Yeejép ï chãjachah yuhna, jwípi enah bojna caá. ¹³ Yeejép dooná ï naáwáchah joinít, “¿Biíc dih jwí jéih jumcan niít?” jwípi niij jwúbana caá. Nihat cáacwã ï yohni pah jwiít dih ípi enna caá. Jwí bohé jwíhipmant buubut biíc yoobó jwiít dih ï jenah joiná caá. ¹⁴ Caandíh daácna, ñi tíicat pínah nihcan, yeeb wã weh panihnitdih oina, ñi túut nuumát pínahdih náah yacnit, páant wã niij daacáp be. ¹⁵ Nin wã naáwát pínahdih ñi jenah joyoó: Weém ñi íp panihni caá. Yeebdíh wã bohéat túttimah, dawá Jesúih doonádih bohénit ï jumachah yuhna, weemjéh beé yeebdíh jwíih naóhni. Páant wã jwíih naáwáchah joinít, Jesucristodih ñi jepahap jí. ¹⁶ Ñi íp panihnijeh yeebdíh

oinit, páant wã niij naáwáp be. ï mána ded pah ï jumatdih ennit, wébítbut biíc yoobó ípi chãjna caá. Pánihna, ñi íp panihni ded pah wã jumatdih ennit, yeebbút biíc yoobó ñi chãjaá.*

¹⁷ Páant ñi chãjat pínahdih náah yacnit, Timoteodih ñi pebhna wã wahna caá. Jesúih doonádih wã naáwáchah joinít, caanbút ã jepahachah, wã wúh pah wã oini ã jumna caá. Nihat tútchinadih moón Jesúihwádih ded pah bohéna, biíc yoobó wãpi chãjna caá. Ded pah wã chãjachah enniji yeebdíhbut ã jwúb náhniabipna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, biquína yeeb nin pah ñi niij jenah joiná caá: “Jwiít chah jéihnit caá. Dedé pínah Pablo jwiít dih ã jéih bohécan niít. Jwiít dih úumnit, ã jüóhbican nacaá”, ñi niij jenah joiná yah caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, jwí Maáh ã wahachah, waícanjeh ñi pebhna wã juibípna caá. Juibínit, páant niij naóh nit abeh ded pah ï chãjatdih wã enbipna caá. Jesúih doonádih ï naáwáchah, ¿Bita ï túut nuúm niít? ¿Oboh ï niijátjeh caá? ²⁰ Queét Dios ã wëpatjéh yoobópdih ï naáwáchah, queét dih joinítboó jepahnit, ï túut nuumbípna caá. Obohjeéhtih, páantjeh ï naáwáchah, cáacwã ï jepahcatdih wã jéihbipna caá. Jesúihwã jumna, ded pah naóhna, Dios ã wëpatjéh ï chãjbipna caá. Oboh naóhna, ï chãjcan niít. ²¹ Pánihna, ñi pebhna juibínit, wã jüihñatdih náahcan, ñi túut nuúm páñaá. Páant ñi túut nuumáchah, ñi íp pah yeebdíh oinit, chaíhjah wã naóhbipna caá.

5

Yeejép yoobát pohba chãjnidih ï yohat pínah

¹ Buu yeebdíh bainí wã jwúb naáwát túut caá. Ñi pebh chah yeejép chãjat doonádih wã joyóp be. Ñi cãtíh tubit yeej chãjni ã íp áadihjah át bíbohóp wut be. Jesúsdih jéihcannit páant yeejép ípi chãjcan caá. Obohjeéhtih, yeebboó Jesúsdih jéihnit jumna yuhna, páant ã chãjatdih ñi enah bojna caá.* ² “Jwí Maáhdih túi jepahnit, jwiít dih dedé yeejat wihcan caá”, niij jenah joiná yuhna, tíccan, jíghacan, caán

* 4:12 Hch 18.3 * 4:16 1Co 11.1; Fil 3.17 * 5:1 Dt 22.30

yeejép chājnidih ñi túut nuumát túutcap be. Páant ñi túut nuumát túutcan, buu páantjeh ã yéej chājat jīb, yeéb ñi míc wáac jainít, caandih ñi jwúub waadát túutca bojoó. ³ Weemboó ñijeéh wihcan yuhna, caán doonádih joinít, búdí úbhna wā chājap be. Pánihna, ñijeéh wā jumat pahjeh, ded pah caandih ã yéejat peéh chājat pínahdih Jesús weemdih ã jéihyanap be. ⁴⁻⁵ Páant ã jéihyanachah, nin pah yeebdih wā niij naóhna caá: Caandih ã yéejat peéh naáwát túut niijná, yeéb ñi míc wáacá. Pánih míc wáacna, ñijeéh wā jumat pah, Jesús ã wēpatjīh nin pah caandih ñi niijí: “Jwī jwúub míc wáacachah, ma waadcá bojoó. Nemépwā ī maáh ded pah meemdih yeejép ã chājihna, ã chāja naáh, ma jwúub túut nuumát pínah niijná. Pánih túut nuumnit, Jesús ã jwúub dei jūwáchah, ãjeéh ma bejat pínahdih meemdih jwī náah yacna caá”, caandih ñi niijí.

⁶ Pánih yéej chājni ñijeéh ã míc wáacachah, yeebboó “Jwiit Jesúhwā jwī túi jumna caá”, ñi niij jenah joyóchah yuhna, ã túican caá. Nin pah jwīpī niij naáwátidih ñi túi jéihna caá: “Búdí pan pínahdih ã paáat pínah bainíbitjeh jwī widichah yuhna, nihat āpī paa béjna caá”, jwī niijná caá. Pánihat pah, biícjeh ã yéejatdih cádahīhcan, nihat Dioíhwā biícidih míc wáacna, queétdihbut ã yéejabipna caá.* ⁷ Jwiit judíowā Pascuadih jeémát pínah chājnit, nihat paáat pínahdih jwīh muumánt yohnit, paacánni pandihjeh jwīpī chājna caá. Diosdih jwīpī mao wāhni oveja wūh pah, Dios ã enechah, yéejat wihcannit jwī jumat pínah niijná, Jesucristo jwiitdih át wun wūhup tajī. Pánihna, paáat pínahdih jwī yohat pah yeebdihbut nihat ñi yéejatdih, ñi cātīh jumni yéejat cádahīhcanidihbut yohat caá náahap. Pánih yohna, paacánni pan dée, Dios ã enechah, yéejat wihcannit ñi jumbipna caá.* ⁸ Pánihna, túi wēinit, biícidih jumat túut niijná, nihat yeejép chājatdih, yeejép jenah joyátidihbut cádahnit, yoobópdi hjenah joinít, jwiitdih túi chājat caá náahap.*

⁹ Wā jwīh daác wāhni nūdih wā niijátji pah mantih, buu wā jwúub niij daácna

caá, ñi túi beh joyát pínah niijná. “Ī áa nihcannitjīh yeejép chājnit biícidih ñi jumca bojoó”, wā niij daacáp jī. ¹⁰ Páant niij daácna, “Jesúsdih jéihcannit yeejép chājnit”, niijná wā chājcan be. “Jesúsdih jéihcannit bií déedih en ñinahnitdih, nuumnitdih, pāpnidih úbhnitdihbut”, niijná wā chājcan be. Pánih chājnit nihat pehbboó ī jumna caá. Ījeéh jumīhcan, dedboó ñi jweyát pínah āta wihcan taga. ¹¹ Obohjeéhtih, nin pah niijná wā chājap be: “ ‘Weém Jesúh caá’, niijná yuhna, nin pah chājnit biícidih ñi jumca bojoó: ī áa nihcannitjīh yeejép chājnit, en ñinahnit, pāpnidih úbhnit, bitadih yee naóh yacnit, máihnit, nuumnit ī jumuchah, queét biícidih ñi jumca bojoó”, niijná wā chājap be. Pánih chājnitdih numah jeémcat caá yeebdih náahap. Queétbut yeebdih ī numah jeémīhichah, ñi jepahca bojoó. ¹²⁻¹³ Weém Jesúsdih jéihcannitdih ī yéejat peéh wā chājcan niit. Diosboó queétdih ã peéh chājbiipna caá. Obohjeéhtih jwījeéh wáac jainít Jesúhwā ī yéej chājachah, jwiitboó queétdih peéh chājat caá náahap, ī túi túut nuumát pínah niijná. Pánihna, ñijeéh jumni tubit yeejép chājnidih ñi yohoó. Caandih ñijeéh biícidih ñi jumat túutca bojoó.*

6

Jesúhwājeh míc ámohat

¹ Buu biih yeejép yapat doonádih joinít, bainí wā naóhbipna caá. Yeéb Jesúsdih jéihnit jumna yuhna, chénewā míc jūihnit, ¿Dépanihna, ã yoobáat pínah niijná, Jesúsdih jéihcanni maáh pehbboó ñi bej? Jesúsdih jéihni pehbna ñi bejchah, yeebdih ã túi yoobáat pínah niijná, Dios caánboodih āta teo wáac taga. ²⁻³ Nindih ñi túi náhninaá: Jwī Maáh Jesús ã jwúub dei jūwáchah, yéejnitdih caán biícidih jwiit áihwāboó jwī watbipna caá. Ángelwādhbut jwī watbipna caá. Nin baácboó jwī jum jwūhachah, ¿Dépanihna, bainí míc jūihñat ã jumuchah yuhna, yeéb Jesúhwājeh ñi jéih yoobácan? ⁴ Queét maátadih wēi encan yuhna, ¿Dépanihna, nihat yeéb Jesúhwā míc jūihnit, ī yoobáat pínah niijná, queétdihjeh naáwádih ñipī bej? ⁵ Ñi tícat pínah niijná,

* 5:6 Gá 5.9 * 5:7 Ex 12.5 * 5:8 Ex 13.7; Dt 16.3 * 5:12-13 Dt 13.5; 17.7

nindih wã naóhna caá: “Jwiít táí jéihnit caá”, niíj jenah joiná yuhna, míc jüihnitdih naóh yoobáni pínah ñijeéh ã wihcat pah ñi jumna caá. ⁶ Jesúihwã mícjeh míc jüihnit, Jesúsdi h jéihcannit maáta pebhna naáwádih bejna, Jesúsdi h jepahcannitbut ñi joyóchah, ñipí naóh yacna caá. ¿Pánih chájna, ñi tíccan niít?

⁷ Yeéb Jesúihwã mícjeh míc jüihnit, yeebdíh yoobáni pínah maátadi h ñi bid bejehchah, ã táican caá. Caanná bejcanjeh, yeebjéh ñi yoobánachah, áta táí tagaá. Obohjeéhtih, jéih míc ámohcan, “Á jumna naáh”, ñi niijíchah, chah áta táí tagaá. Bitá ñi jéih cháj ñumúchah, yeebjéh ñi jéih yoobácah, “Á jumna naáh”, yeebdíh niiját caá náahap. ⁸ Obohjeéhtih, páant niijcánjeh, yeebboó chah yeejép ñipí chájna caá. Bitá ñi yeejép chájatdih, ñi jéih cháj ñumátdih, biíc yoobó yeéb ñipí chájna caá. Yeéb Jesúihwã míc jumna yuhna, páant ñipí chájna caá.

⁹⁻¹⁰ Nindih ñi táí náhninaá: Det yeejép chájnit Dios pebhboó ñi bejcan niít. Yeebjéh míc yeecanjeh, yoobópdih ñi jenah joyoó. Nin pah chájnit, Dios pebhboó ñi bejcan niít: íí náah chájnit, pãpnidih úbhnit, ñi áa nihcannitjéh yéj chájnit, neoná mícjeh chájnit, yaádh mícjeh chájnit, ñumní, bií déedih en ñinahnit, máihnit, bitadi h yeejép doonádih táoh naóhnit, jéih cháj ñumníbut Dios pebhboó ñi bejcan niít. ¹¹ Páant ñi chájat pah biquína yeébboó ñi jumna jí. Obohjeéhtih, Jesucristodih ñi jepahachah, ã wã wãhñit, ñi yéejatdih át yohop taga. Pánihna, ñum, Túini Espíritu ã teo wáacachah, Dioíhwã ñi jumna chah, yeebdíh yéejat jíib ã wihcan caá.

Jwíih bácahjih yéj chájcat caá náahap

¹² ñum biíh yeejép yapatdih bainí wã naóhbipna caá. Biquína yeéb “Jesucristodih jepahni jumna, ‘Ma chájca bojoó’, niiját weemdíh ã wihcan caá”, ñi niíj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, jwí yéj chájachah, ã táican caá. Biíh jwí chájachah, táini jumna yuhna, jwíih bácahdih, jwí jenah joyátdih yéjána, jwiítdih ã teo wáaccan caá. Biquí láana, páant chájatdih cádahíhna yuhna, jwí jéih cádahcan caá. Páant chájcat caá jwiítdih náahap.* ¹³ “Jwíih wudah jeémp yacat

pínah caá”, niijnít, ñumgáp tubachah, jwíipí jeémpna caá. Páant jwí chájachah, ã táina caá. Nin baácboó jumna jwuhna, bid jeémpna, jwí táí jumna caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jwí jumna chah, bid jeémát ã wihcan niít. Biquína “Jwíih bácah yaádh dih metat pínah caá”, ñi niíj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Dios jwíih bácahdih chájna, caandíh jwí teo wáhat pínah niijná, át chájap tají. Caanjéh caá jwí Maáh. ¹⁴ Dios Jesucristodih boo pud jüúwát túutnit, jwiítdihbut biíc yoobó ã wépatjéh ã boo pud jüúwát túutbipna caá.

¹⁵⁻¹⁶ Nindihbut ñi táí náhninaá: Jwiít Jesúihwã jumna, caán biíc dih biíc bácah dée jwí jumna caá. Génesisboó Dios nin pah át niíj daacát túutap tají: “Newé yadjéh biíc bácah dée ñi jumna caá”, át niíj daacát túutap tají.* Caandíh jéihnit, nin pahbut yeebdíh táí náhniat caá náahap: Ded newé yadjéh ã jumna chah, queét biíc bácah dée ñi jumna caá. Pánihna, deoh nah jumna wilijeéh ñi jumna chah, mijeéh biíc bácah dée ñi jumna caá. Mi jenah joyát pahjeh, yeebbút ñi jenah joibípna caá. ¿Dépanihna yeéb Jesúihwã, ájeéh biíc bácah dée jumna yuhna, yeejép wilijeéh biíc bácah dée ñi jumna? Páant chájat yeejép caá. ¹⁷ Obohjeéhtih yeebboó Jesúihwã jumna, ájeéh biíc bácah dée jumna, Túini Espíritu ñi caolihboó ã jumna chah, caán ã jenah joyát pahjeh yeebbút ñi jenah joiná caá.

¹⁸ Yeebdíh ñi áa nihcannitjéh yeejép chájcat caá náahap. Pánih yéj chájnit nihna, chah jwíih bácahdih, jwí jenah joyátdihbut jwí yéjána caá. Páant jwí chájat túttimah, jwiítdih túut ñumát chah ã ñumna caá. Dedé biíh jwí yéj chájachah yuhna, túut ñumát ñum ã ñumna caá. ¹⁹⁻²⁰ Nindih ñi táí náhninaá: Jwíih caolihboó ã jumna pínah niijná, Dios jwiítdih Túini Espíritudih át wahap jí. Páant ã wahachah, jwiítdih ã ñumna pánihni caá jwí jumna.* Dios Jesucristodih wah deyanit, jwiítdih ã wã wáhat pínah niijná, jwiítdih ã jíib chájap jí, áihwã jwí jumna pínah niijná. Pánih áihwã jumna, caán jwí maáh ã jumna chah, jwí weñat pínah dih jenah joicánjeh, ã weñat

* **6:12** 1Co 10.23 * **6:15-16** Gn 2.24 * **6:19-20** 1Co 3.16; 2Co 6.16

pínahdihjeh chājat caá náahap.

7

Téihya chéwat

¹ BHH weemdíh ñi úbh joí daacátjidih wā jepahbipna caá. Nin pah ñit niíj úbh joyóp tají: “¿Jwiít Jesúsdi h jéihnit jwí áa jumuchah, ã túimi niít?” ñit niíj daacáp tají. Páant ñi niíj daacátjidih ennit, nin pah wā jepahna caá: Yeéb áa wihcannit ñi jumuchah, ã túina caá. ² Obohjeéhtih, páant ñi jumuchah, í náah chājat ã tobohna caá. Pánihna, yeebdíh áa jumat caá náahap. ³⁻⁴ Páant ñi áa jumuchah, yaádih bácah miíh pínahjeh nihcan caá. Mijeéh bóoih pínah caá. Pánihna, mi áa mijeéh ã jumíhichah, caántdih jepahat caá náahap. Biíc yoobó newéih bácah áih pínahjeh nihcan caá. Ájeéh bóliíh pínah caá. Pánihna, yad ájeéh mi jumíhichah, caandíhbat jepahat caá náahap. Pánih chājna, bitadih ñi bidcan niít. ⁵ “Diosdih táí úbát túut niijná, biícdih jwí jum jwahca boj jíih”, ñi míic niijíchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, úbh péanit, táí biícdih ñi jwúb jumú. Tubit maatápdi h cádahna, Satanásboó bitadih ã yéej chājat túutuchah, jéih yap yohcanjeh, ñi yéej chājbipna caá.

⁶ Obohjeéhtih, “Ñi téihya chéweé”, niijnít, wā wutcan caá. Áa jumna, áa wihcatbut, biíc yoobó ã túina caá. Ñi í náah chājcat pínah niijná, páant wā niíj naóhna caá. ⁷ Obohjeéhtih, “Weem páh queét ni hat áa wihcannit í jumuchah, áta táí tagaá”, wā niíj jenah joiná caá. Biquínadi h áa jumat wēpatdih Dios ã wáhna caá. Obohjeéhtih, bitadih áa wihcan yahna, táí jumat wēpatdihbat ã wáhna caá.

⁸ BHH, áa wihcannitdih, éemp wannitdihbat bainí wā naóhbi pna caá. Yeébboó áa wihcannit ñi jumuchah, ã túibi pna caá. ⁹ Obohjeéhtih, yaddih, newédi h búdí bidnit, í náah chājcat túut niijná, ñi áa pínahdih ñi ubú.

¹⁰⁻¹¹ BHH, yeéb Jesúhwā áa jumnitboodí h bainí wā naóhbi pna caá. Nin wā jenah joyátjeh nihcan caá. Dios ã wētat caá. Yaádh í áadi h í cádahca bojo naáh. Neonábut

í weha mána yaádhdi h í yohca bojo naáh. Obohjeéhtih, míic cádahnitji, biíhdi h í áa jumca bojo naáh. Pánih míic cádahnitji queét chénat pahjeh jwúb míic ámohna, biícdih jwúb jumnit, chah ã túibi pna caá.*

¹² BHH, yeéb bitadih jawh bainí wā naóhbi pna caá. Biquína yeéb neoná Jesúsdi h ñi jepahachah yahna, ñi weha mána yaádhboó í jepahcap jí. Yeéb Jesúhwā ñi jumuchah yahna, ñijeéh í jumíhichah, ñi yohca bojoó. ¹³ Biquína yeéb yaádhbat Jesúsdi h ñi jepahachah yahna, ñi weha mánaboó í jepahcap jí. Páant ñi jumuchah yahna, ñijeéh í jumíhichah, ñi cádahca bojoó. ¹⁴ Yeéb biíc bácah dée ñi jumuchah, biíc Jesúh jumna, biíh Jesúh nihcah yahna, Dios yeebdí h ennit, “Queét wíhwā caá”, ã niijná caá. Pánihna, Jesúsdi h jepahcannit neoná í weha mána yaádh Jesúsdi h í jepahachah, queét neonádhbat Dios ã táí chājbipna caá. Biíc yoobó Jesúsdi h jepahcannit yaádh í weha mána Jesúsdi h í jepahachah, Dios queét yaádhdi hbat ã táí chājbipna caá. Páant ñi jumuchah, ñi wehdi h ennit, “Queébut wíhwā caá”, Dios ã niijná caá. ¹⁵ Obohjeéhtih biquína Jesúsdi h jepahcannitboó í weha mána yaádhdi h, í weha mánadi hbat ípí cádahí hna caá. Pánih cádahí hna, míic maocat túut niijná, í beje naáh. ¹⁶ Obohjeéhtih, táí biícdih ñi jumuchah, chah ã túina caá. Yeéb Jesúsdi h jéihnitboó ñi weha mána Jesúsdi h í jepahat pínah, Dios queétdih ã táí ubat pínah niijná, ñi jéih teo wáacmi nacaá. “Í jepahbi pna caá. Í jepahcan niít”, jwí niíj jéihcan caá.

¹⁷ Nin pah ni hat Jesúhwādi h wāpí naóhna caá: Jesucristodi h jepahnit, ded pah ñi jumati jidi h biíc yoobó ñi jumú. Páant ñi jumat pínahdih jwí Maáh jéihnit, yeebdí h át jwejep taga. ¹⁸ Det Jesúsdi h jepahnit bóodnitji jumna, í náhni dahwaca bojo naáh. Obohjeéhtih, bóodcannit jumna, í bóodat túutca bojo naáh. ¹⁹ Bóodnitdih, bóodcannitdihbat Dios biíc yoobó ã enna caá. ã wētatdih jwiítidih jepahat caá náahap. Pánih jepahnitdihjeh ã wēi enna caá. ²⁰ Dios yeebdí h áih pínahdih ã ñío láa

* 7:10-11 Mt 5.32; 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18

ded pah ñi jummatji pah ñi túut nuumcá bojoó. ²¹ Teo wühnit ñi jumuchah, ã túina caá. Páant ñi jummatdih ñi náhni dahwaca bojoó. Obohjeéhtih, ñi maáta yeebdíh watíhna, ñi wata naáh. Ñi túimi nacaá. ²² Dios ã táí ubuchah, bitadih teo wühnitboó jwí maáih jumna, watnit dée pah ñi jumna caá. Bitadih teo wühcannitboó Jesucristodih teo wühnit caá. ²³ Jesúihwã ñi jummat pínah niijná, yeéb ñi yéejat jíib át wan wühup tají. Pánih áihwã jumna, ã weñat pínahdihjeh yeebdíh chãjat caá náahap. Yeebdíh bita Jesúsdi h ñi cádahat túutuchah, queétdih ñi joyáh bojoó. ²⁴ Pánihna, wã úudwã panihnitá, Jesúsdi h jwíih jepahnit, yeéb nihát ded pah ñi jummatji biíc yoobó ñi jummu. Páant ñi jumuchah, Dios yeebdíh wëi ennit, ã teo wáacbi pna caá.

²⁵ Buu, áa wihcannitdih ñi úubh joyátdih wã jepahbi pna caá. Ded pah queét ñi chãjat pínahdih Dios ã wutcan caá. Obohjeéhtih, weém wã jenah joyátdihjeh wã naóhbi pna caá. Dios weemdíh ã jígah en teo wáacachah, wã jenah joyátdih ñi táí joyóchah, ã túimi nacaá. ²⁶ Nin pah wã jenah joiná caá: Buu yeó jáapna Jesúihwã tabit yeejép ñi yapna caá. Ñi áa jumuchah, chah ã buobipna caá. Pánihna, áa wihcannit jumna, áa wihcanjeh jummat caá náahap. ²⁷ Obohjeéhtih, áa jumnitboó ñi áadi h yohcat caá náahap. Áa wihcannitboó ñi áa pínahdih bidcat caá náahap. ²⁸ Páant wã niijíchah yahna, ñi áa pínahdih bid jainít, téihya chéonit, ã túina caá. Obohjeéhtih, nin yeó jáapnadi h áa jumnitboodíh chah ã buobipna caá. Ñi áa wihca h, namp yeebdíh ã buobipna caá.

²⁹ Páant niijnít, wã úudwã panihnitá, nin pah wã naóhna caá: Jesús ã jwúub dei júuwát pínah bahni jeh ã judhna caá. Pánihna, ded pah ã weñat pínahdih búdí jenah joyát caá náahap. Ñi weha mána yaádh ñi weñat pínahdih ñi jenah joyát chah, Jesús ã weñat pínahdih jenah joyát caá náahap. ³⁰ Jwí jígahat, jwí weñat, dedé pínah nihcan caá. Bií déedih jíib chãjna yahna, bíbohcanit pah ñi jummu. ³¹ Pánihna, Jesús ã wutatdih táí chãjat túut niijná, nin baácboó jumnidih búdí wëi jenah joicát caá náahap. Ded pah

Jesús ã wutatboodíh jwiítdih táí jenah joyát caá náahap.

³² Bií déedih jenah joicánjeh, Dios ã weñat pínahdih ñi táí jenah joyátdih yeebdíh búdí wã náah yacna caá. Áa wihcannitboó jwí Maáh ã weñat pínahdihjeh ded pah ã chãjat pínahdih ã táí jenah joiná caá. ³³ Obohjeéhtih, áa jumnitboó ájeéh bóli mi táí weñat pínah niijná, bií déedihjeh apí jenah joiná caá. ³⁴ Pánihna, Dioíh pínahdih ã jenah joicán caá. Yaádhdi hbut biíc yoobó ã jumna caá. Caánt mi áa wihcan, jwí Maáh ã weñat pínahdihjeh ded pah mi chãjat pínahdih mi táí jenah joiná caá. Dioíh wili mi jumna caá. Obohjeéhtih, áa jumna, newé ã weñat pínahdihjeh mi jenah joiná caá.

³⁵ Pánih naóhna, táí wëinit ñi jummat pínahdih yeebdíh wã náah yacna caá. Diosdihjeh táí oinit, ã weñat pínahdih jenah joinít, bií déedih jenah joicánjeh, ñi táí jummat pínahdih caá wã náah yacap.

³⁶ Buu, biíh naáwát yeéb japatadi h jwah wã naóhbi pna caá. Ñi náahnit yaádh ñi behechah enna, “Caántdih ubnit, jwiít chénat pah jwí táí jumbi pna caá”, niíj jenah joinít, ñi ubmu. Páant ñi ubuchah, yéejat nihcan niít. ³⁷ Obohjeéhtih, biíhboó “Áa wihcanni wã jumuchah, chah ã táibipna caá”, ã niíj jenah joí dée caá. Páant caanjéh niíj jenah joiná, bita caandíh ñi wutca h, ã jenah joyát pah chãjna, caanbút ã táí chãjna caá. ³⁸ Pánihna, ded ã áa pínahdih ubnit, ã táí chãjna caá. Obohjeéhtih, ded caántdih ubcan, chah ã táí chãjna caá.

³⁹ Dedh áa jumnih, mi áa ã wanca h, caandíh cádahcat caá náahap. Obohjeéhtih, mi jeéh bóo ã wanuchah, chéwat déedih ã watachah, ded biíh áa wihcannidih náahna, mi jwúub áa jumuchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, Jesúihdihjeh mi níwi naáh. ⁴⁰ Weémboó nin pah wã niíj jenah joiná caá: “Mi jwúub áa jumcan, chah mi wëibipna caá. Túini Espíritu caá weemdíh páant ã niíj jenah joyát túutup be”, wã niíj jenah joiná caá.

8

Pāpnidih ñi wāhni déep

¹ Buu, biíh ñi úubh joí daacátjidi h wã jepahbi pna caá. Nin pah ñit niíj úubh

joyóp tajī: “¿Pāpnidih ī wāhni déepdih jwiít Jesúíhwā jwī jeéméchah, ā táimi niít? Í pāpni cāacwā ī chājnihchah caá. Dedé wēpat wihcan caá’, jwī niíj jéihna caá”, ñit niíj daacáp tajī. Páant niijnít, “Jwiít chah jéihnit caá”, niíj jenah joinít pah ñit daacáp tajī. Páant ñi niíj jenah joyát bitadidih teo wáacat pínah nihcan caá. Bitadidih oinit, queétdih túinijeh naáwát caá náahap. ² Dedé “Weémboó nihatdih táí jéih beedáni caá”, niíj jenah joiná yuhna, yoobópdih ā jéihcan caá. ³ Obohjeéhtih, dedé Diosboodíh jéihni, caandíh oina, bitadidih ā teo wáacapihna caá. Páant ā oyochah, Dios caandíhbut jéihnit, “Caán wíih caá. Wā oini caá”, ā niijná caá.

⁴ “¿Pāpnidih ī wāhni déepdih jwī jeéméchah, ā táimi niít?” ñi niíj daacátjidih bññ jwuh wā jepahbipna caá. “Pāpni báadhni nihcan caá. Dios biícjeh caá báadhni”, jwī niíj jéihna caá. ⁵ Bitaboó dawádih “Nin wēpni, jwiítidih teo wáacni caá”, ī niíj jenah joiná caá. Biquína widhdih, cúiwādih, yeodíhbut páant ípī niíj jenah joiná caá. Bitá jeé doóbhnadidih, máa nahnadidih, ññúpwādihbut páant ípī niíj jenah joiná caá. “Nin jwiítidih wēp teo wáacni caá”, ī niijná, dawá ā jəmna yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, jwiítboó nin pah jwī niíj jéihna caá: “Dios biícjeh, caánboó jwī íp caá”, jwī niíj jéihna caá. Caán nihatdih át chājap tajī. Jwiít cāacwādihbut át chājap tajī, áihwā jəmna, caandíh jwī weñat pínah niijná. Jwī Maáh Jesucristo biícjeh caá. Caandíh Dios nihatdih chājat tútñit, jwiítidihbut át jumat tútñit tajī, Diosdih jwī weñat pínah niijná.*

⁷ Obohjeéhtih, “Pāpni báadhcan caá”, jwī niíj jéihyechah yuhna, bitaboó, Jesúíhwā jəmna yuhna, páant ī niíj jéih jwuhcan caá. Jesúsdih ī jepahat pínah jātih, pāpnidih “Jwiítidih wēp teo wáacni caá”, niíj jenah joinít, caandíh wēina, ī wāhni déepdih ípī jeémép tajī. Pánihna, bññbut Jesúíhwā jəmna yuhna, pāpnidih wāhni déepdih jeémñit, pāpnidih ī jenah joiná caá. Obohjeéhtih, yoobópdih ī táí beh joi jwuhcan caá. Páant niíj jenah joinít, “Páant wā jeéméchah, yéejat jīb weemdíh ā

jumbipna caá”, ī niíj jenah joiná yuh caá. ⁸ Obohjeéhtih dedédih jwī jeéméchah, jwī jeémñitbut, Diosboó biíc yoobó jwiítidih ā enna caá. ⁹ Caán déepdih jwī jeéméchah, ā túyuchah yuhna, bita Jesúsdih jáap jéihnitdih jwīta yéjea tagaá. ¹⁰ Pāpnidih ī weñat pebhna waadnít, caandíh ī wāhni déepdih bitajeéh jwī jeéméchah ennit, “Caánboó Jesúsdih táí jéihni páant ā jeéméchah, weemdíhbut ā táina nacaá”, ā niíj jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, “Pāpni ā wēpna caá”, páantjeh niíj jenah joinít, jwuhbut jeémñit, ā táí chājcan caá. ¹¹ “Weém táí jéihni caá”, niíj jenah joinít, jwī jeéméchah, ā táina yuh caá. Obohjeéhtih, táí jéihnit jwī jumatdih jwī jútat jīb, bita Jesúíhwā jwī údwā panihnit, jáap jéihnitdih jwī yéejabipna caá. Jesús queétdih ā wññ wūhuchah yuhna, bññdnít ī jumbipna caá. ¹² Jwī údwā panihnitdih páant yéejanit, Jesucristodih caá jwī yéejanap.* ¹³ Pánihna, weémboó wā údwā panihnitdih oinit, queétdih yéejacat tút niijná, pāpnidih wēinit ī wāhni déepdih wā jeémñit.

9

Jesús ā naáwát tútñit ded pah ī jumat

¹ Jesús ā bohénitji biíc yoobó weembút Jesúsdih wā enep jī. Páant caandíh wā enechah, weemdíhbut ā naáwát tútñit jī. Pánihna, ded pah wā chājíhichah, Jesúsboó ā wutuchah, ā táina caá. Weém caandíh teo wāhni yeébdíh áih doonádih wā naáwáchah joinít, ñi jepahap jī.* ² Áih doonádih jepahnit jəmna, bitaboó “Pablo Jesús ā naáwát tútñit nihcan caá”, ī niíj jenah joyóchah yuhna, yeéboó weemdíh ā wahatjidih ñi jéihna caá. Wā bohénachah joinít, jepahna, “Jesús ā wēpatjīh jwiítidih ā bohénap jī”, ñi niíj jéihna caá.

³ Bitaboó nin pah ípī niijná caá: “Caánboó Jesús ā naáwát tútñit nihcan caá”, ī niíj jéihchah yuhna, queétdih bohéna, ñi tút ññmátjidih wāpī naóhna caá. ⁴ Cāacwādih jwī bohénachah, jeémátidih babhbatdihbut queétdihbut jwiítidih wāhat caá náahap. ⁵ Jesús údwā, Pedrobút, nihat bita Jesús ā naáwát tútñitbut ī weha mána yaádh biícidih ī

* 8:6 Mal 2.10; Jn 1.3; Ro 11.36; Ef 4.6; Col 1.15-17

* 8:12 Mt 25.45

* 9:1 Hch 9.3-6; 1Co 15.8; Gá 1.11-16

bohé jibichah, ded pah ì náahatdih ìpĩ wāhna caá. Jwiítbut áa jamna nihna, queét yaáhdihbut jwĩ numah jibichah, jwĩ náahatdih yeebdíh wāhat áta náahcan tagaá. ⁶ Nihat bohé jibnitdih ì bohénitboó dedé ì náahatdih ìpĩ wāhna caá. Pánihna, weém Bernabéjĩh jwĩ bohénachah, biíh tewatdih jwĩ teocat pínah niijná, jwiít chénat pahdih jwĩ náahatdih yeebdíh wāhat caá náahap. ⁷ Soldadowā queétjeh ì náahatdih ìpĩ jíib chājcan caá. Ì maátaboó queétdih ìpĩ wāhna caá. Iguíh momnitboó ìih iguíh quehechah, ìpĩ jeémpna caá. Nihat ovejawādih en daonítboó ìih ovejawādih ìpĩ mao jeémpna caá. ⁸⁻⁹ Páant wā niiját jwiít cāacwā jwĩ jenah joyátjeh nihcan caá. Moisésji nin pah át niij daacáp tajĩ: “Momo jiwí trigo tíbnadih ā caóh chāñuchah, āih jacdih ñi chéoca bojoó, tíbnadih jeémíhna, ā jeémát pínah niijná”, át niij daacáp tajĩ.* ¿Páant ā niij daacát túatna, momo jiwidihjeh niit Dios át jenah joiijp? ¹⁰ Nihcan caá. Jwiít bohé jibnitboodíh át jenah joyóp tajĩ, cāacwādih jwĩ bohénachah, jwiítidih ì tái en dawát pínah niijná. Wápchidih teonit, jeémátidih ìpĩ bidna caá. ¹¹ Jwiítbut momnit dée, yeebdíh Jesúih doonádih jwĩ tái bohénap jĩ. Páant jwĩ chājachah, jwĩ náahatdih yeebdíh wāhat át náahap ta yuh jĩ.* ¹² Pánihna, bita bohénitdih ñipĩ wāhat pah, jwiítidihbut wāhat caá náahap.

Obohjeéhtih, páant wāhat yeebdíh ā náahachah yuhna, ñi wāhcah ennit, jwiítboó jwĩ úbh tac buugácap jĩ. Pánih úbhcanjeh, búdí jwĩpĩ tewep jĩ. Jwĩ úbúchah, nin pah ñita niij jenah joi tágaá: “Pablowā bií déedih náahnitjeh, ì bohéna caá”, niij jenah joinít, jwĩ bohénachah, ñita joíhcan tagaá. Pánihna, yeebdíh bohéna, ded pah jwĩ náahatdih jwĩpĩ úbhcap jĩ. ¹³ Obohjeéhtih, nindih ñi tái náhninaá: Dioíh munná juibínit, jwiít judíowā sacerdotewādih nuñápwwādih jwĩpĩ wāhna caá, Diosdih ì cáo wāhat pínah niijná. Dios queét sacerdotewādih, bita caánboó teonitidihbut ì cáo judhni déepdih át jeémát túatup tajĩ.* ¹⁴ Pánihna, biíc yoobó jwĩ Maáh Jesucristo jwiít āih doonádih naóhntidih jwĩ bohénitdih át en

dawát túatup tajĩ.* ¹⁵ Páant ā wutuchah yuhna, weémboó yeebdíh wāpĩ úbhcap jĩ. Buubut páant niij daácna yuhna, “Weemdíh ñi teo wáacá”, niijná wā chājcan caá. Weém nuugúp wūna yuhna, wāta úbhcan tagaá. Wā úbúchah joinít, ñi wāhuchah, “Weém jíib wihcanni Jesúih táini doonádih wāpĩ bohéna caá”, wāta jéih niijcán tagaá.

¹⁶ “Jesúih táini doonádih wā bohéat jíib, Dios ā enechah, weém chah táini caá”, wāpĩ niij jenah joicán caá. Obohjeéhtih, Dios weemdíh ā bohéat túatidih chājcan, tūbit wāta jĩgah tagaá.* ¹⁷ Wā náahat pahjeh āih doonádih wā bohéna, wā bohénitboó weemdíh ì jíib chājat pínahdih wāta bid tagaá. Obohjeéhtih, wā bohéihichah, wā bohéihcah yuhna, biíc yoobó āih doonádih weemdíh bohéat caá náahap. Ā wutuchah joinít, āih táini doonádih wāpĩ bohéna caá. Pánih jepahnit, weemdíh ā wāhni tewatjeh ā jumuchah, wā bohéat jíib wāpĩ bidcan caá. ¹⁸ Pánihna, jíib bidcanjeh bohéna, búdí wā wēina caá. Yeebdíh bohénitdih en dawát ā náahachah yuhna, weémboó wāpĩ úbhcan caá.

¹⁹ Páant wā bohénachah, cāacwā jíib wāhcan, weemdíh ì jéih wutcan caá. Bitā ì weñat pínahdih chājcan, Dios ded pah ā bohéat túat pahjeh wāpĩ bohéna caá. Obohjeéhtih, pánih chājna yuhna, bita ded pah ì jumatdih ennit, biíc yoobó wāpĩ jamna caá, weemdíh wēi ennit, táini doonádih wā naáwáchah joinít, ì jepahat pínah niijná. ²⁰ Pánih chājna, wā údwā panihnitá, bita judíowādih Jesúih doonádih bohénit, ded pah ì chājat biíc yoobó weembát wāpĩ chājna caá, wā naáwáchah wēi joinít, Jesúsdi h ì jepahat pínah niijná. “Nihat jwiít judíowā jwĩ nuowā ì wutatdih wā jepahcah yuhna, Dios weemdíh ā tái enna caá”, wā niij jéihna yuhna, queétdih bohénit, jwĩ nuowā ì wutatdih wāpĩ jepahna caá. ²¹ Bitā judíowā nihcannit Moisés ā wutatjidih jéihcannitdih bohéna, ded pah ì jumap pah biíc yoobó wāpĩ jamna caá, wā bohénachah wēi joinít, ì jepahat pínah niijná. Pánih jamna yuhna, Dios ā wutatdih wāpĩ yap yohcan caá.

* 9:8-9 Dt 25.4

* 9:8-9 1Ti 5.18

* 9:11 Ro 15.27

* 9:13 Dt 18.1

* 9:14 Mt 10.10; Lc 10.7

* 9:16 Jer

20.9; Am 3.8

Ded pah Jesucristo weemdih ã wãtuchah, caandihbut wãpĩ jepahna caá. ²² Jáap jéihnitboodih bohéna, “Weém Jesúsdi chah jéihni caá”, wãpĩ niijcán caá. Queétboó túi beh joi jwúhcan, “Nin pah chãjnit, wãta yéj chãj tagaá”, niij jenah joinít, ï chãjcatdih weembát wãpĩ chãjcan caá, queétdih teo wáacat túut niijná. Pánihna, nihat ï jumãt biíc yoobó wãpĩ jumna caá, wã bohéatdih ï túi jepahachah, Dios queétdih ã túi ubat pínah niijná. ²³ Jesúsdi túini doonádih nihat cãacwã ï joyát pínah niijná, páant wãpĩ chãjna caá. Pánih chãjna, queét ï jepahachah, Dios pebhboó jumna, jwiít biíc dih jwĩ túi wëibipna caá.

²⁴ Dios pebhboó juibínit, chah túini ã wãhat pínahdih bidnit, nin baácboó jum jwuhna, ded pah ã wãtatdih ñi túi jepahaá. Nin pah ã jumna caá: Cãacwã ñáonit, nihat ï ñáwachah yuhna, chah wëpép ñáonidihjeh wëinit, túinidih ïpĩ wãhna caá. Pánihna, chah wëpép ñáoni dée jwiítbut Dios ã wãtatdih túi chãjnit, ã pebhboó jwĩ juibínachah, jwiít dih wëinit, túinidih ã wãhbiipna caá. Pánih wëpép ñáoni dée, Dios ã weñat pínahdih túi chãjat caá náahap. ²⁵ Nin pahbut ã jumna caá: Ñáonitboó ñih bácahdih ïpĩ wëpana caá. Pánih wëpana, ñih bácahdih yéjeaat pínahdih ïpĩ chãjcan caá. Cãacwã queétdih wëinit, núojih péeb waoni júdadih ï wãhatdih ïpĩ bidna caá. Obohjeéhtih, pánih wãhni júdu waícanjeh ãpĩ wãnah bejna caá. Pánihat dée jwiítboó jwĩih caolihdih yéjeajhcan, Diosdih wãbhnit, ã naáwãtdihbut jwĩpĩ jenah joiná caá. Pánih chãjnit, ã pebhboó jwĩ juibínachah, túinidih jwiít dih ã wãhbiipna caá. Caán ã wãhni pínahboó ã bũdcán niít. ²⁶ Weémboó yoobópdihjeh ñáoni dée, Dios ã weñat pínahdihjeh chãjat túut niijná, caandih wãpĩ túi jenah joiná caá. Míic mao tíohnit yoobópdih ï mao chũúát pah, weembát Jesús ã wãtatdih túi chãjat túut niijná, Diosdih wã túi jenah joiná caá. ²⁷ Ñáonit, míic mao tíohnit ñih bácahdih yéjeacat túut niijná, ï náahatdihjeh ïpĩ chãjcan caá. Páant ï chãjat pah, weembát wĩih caolihdih yéjeacat túut niijná, wã náahatdih chãjcan,

Dios ã weñat pínahdihjeh wãpĩ chãjna caá. Pánih chãjnit, Dios pebhboó wã juibínachah, “Bitadih ma bohénachah yuhna, dedé jib wãhat pínah meemdih ã wihcan caá”, weemdih ã niijcán niít.

10

Egipto baácmant jũóhnit ded pah ï yapatji

¹⁻² Dios pebhboó juibínit, jwiít dih wëinit, túinidih ã wãhat pínahdih jwiít nihat jwĩ bidna caá. Pánih bidnit, jwiít judíowã jwĩ nuowã Egipto baácmant jũóhna, ded pah ï yapatjidih jwiít dih túi náhniat caá náahap. Queét nihat Moisésjeéh ï bejchah, Diosboó queétdih wapna, mah põh panihniijh ãt waáwãp wãt jĩ.* ³ Mũj Mac Dũunidih jõpanit, queét nihat Moisésjeéh Dios ãt chũuh bejat túutwãp wãt jĩ.* Pánih jumna, Moisésdih ït túi péenap wãt jĩ. ⁴ Tútchi wihcapboó jumnit, Dios ã wãhni jeémãtdih nihat ïpĩ jeémép wãt jĩ.* ⁵ Mũj wihcah, mah ã bac jũúwãt pínah niijná, Dios Moisésdih búdí jee dáhdih ãt mawat túutwãp wãt jĩ. Páant ã chãjachah, ã wãhni mahdih queét nihat ït babhbap wãt jĩ. Jee dáhmant ï babhni mah ã bac jũúwãt dée, Jesucristobut Túini Espíritudih ãt wãhãp wãt jĩ. ï jéih encãh yuhna, Jesús ïjeéh ã jib bejchah, ã wãhni Túini Espiritu queétdih ãt teo wáacãp wãt jĩ.* ⁶ Obohjeéhtih, queétdih Dios búdí ã teo wáacachah yuhna, biquínajeh caandih ït jepahap wãt jĩ. Bitã dawã caandih jepahcannitdih wëi encã, Dios queétdih ãt peéh chãjap wãt jĩ. Pánihna, nihat Egipto baácmant jũóhnit, tútchi wihcapboó jib bejna, páantjeh ït wãn beedép wãt jĩ.*

⁷ Páant queét nihat ï yapatdih náhnina, biíc yoobó yeejép ï chãjat pah jwĩ chãjca boj jĩih.* ⁸ Dios ã daacãt túutni tólih, Éxodo ï niijnídih, nin pah ãt niij daacãt túutwãp tajĩ: “Queét cãacwã ï pãpnidih wëinit, biíc dih wëi jeémp babh máihna ït chãjap wãt jĩ”, ãt niijíp tajĩ.* Páant ï yéj chãjat pah, jwiít dih chãjcat caá náahap. ⁹ Biíh láã biquína yaádh metnit, íí náah ït chãjap wãt jĩ. Páant ï íí náah chãjat peéh biíc yeó jáapdihjeh veintitrés

* **10:1-2** Ex 13.21-22 * **10:1-2** Ex 14.22-29 * **10:3** Ex 16.35 * **10:4** Ex 17.6; Nm 20.11 * **10:5** Nm 14.29-30

* **10:6** Nm 11.4 * **10:7** Ex 32.6 * **10:8** Nm 25.1-18

mil queédih Dios át mawap wat jī.* Páant ī chājat pah, jwiít dih chājcat caá náahap. ⁹ Biíh láa, biquína nin pah Moisésdih ít niíj jūihñap wat jī: “¿Dépanih tibeé jwiít dih Egipto baácmant ma ub jūóh? Nin tátchi wihcapboó jwī yabh jibna caá. Dios jwiít dih ā táí en daocán caá”, ít niijíp wat jī. Páant ni-ijnít, Diosdih tac buegána, caandih ít íjanap wat jī. Páant ī yéejat peéh, Dios maiwā dih át wahap wat jī, queédih ī chāác mawat pínah niijná.* Páant ī yapatdih jenah joinít, ī chājat pah jwiít dih chājcat caá náahap. ¹⁰ Biíh láa, biquína nin pah ít míc niijíp wat jī: “¿Dépanih tigaá Dios Moiséswā dihjeh jwī maáta át chāj? Jwiít nihat biíc yoobó táí nit jwī jumna caá”, míc niijnít, Diosdih ít jūihñap wat jī. Páant ī jūihñat peéh mawat pínah niijná, Dios áih ángeldih át wahap wat jī.* Páant ī chājat pah, jwiít dih chājcat caá náahap.

¹¹ Páant queét ī yapatji jwiít péeni yeó jáapna jumnitdih ā jéihyana caá. Í yapatjidih Moisés ā daacátjidih ennit, táí jenah joinít, biíc yoobó jwiít dih chājcat caá náahap. ¹² “Weémboó Jesús dih wā chah táí jenah joiná caá. Dedé yéej chājat jenah joyát weemdih ā jūáwúchah yuhna, wā táí jéih yap yohna caá”, niíj jenah joiná, ñi táí chāja chaáh. Páant niíj jenah joiná yuhna, jon jātih moón ī chājat pah, ñi jwúub yéej chājmi nacaá. ¹³ Jwiít nihat biquí láana yeejép chājat jwī jenah joiná caá. Páant jwī yéej chājíchah yuhna, jwī yéej chājcat pínah niijná, Dios jwiít dih āpī teo wáacna caá. Pánih teo wáacna, namá déedih jwiít dih āpī júatna caá, jwī yap yohat pínah niijná. Pánihna, ded pah jwī bujác atdih jéihnit, chah yeejépdih jāhnit, jwiít dih āpī teo wáacna caá.

Pāpnidih wēicat

¹⁴ Wā chéenwā, nindih ñi táí joyoó: Bitá “Jwīih dios, jwiít dih teo wáacni caá”, ī niíj pāpnidih ī weñepboó bejcanjeh, queét ī chājat biíc yoobó yeebbát ñi chājca bojoó. ¹⁵ Yeéb táí jéihnit jumna, ded pah ñi chājat pínahdih jéihyat túut niijná, nin wā naáwát dih yeebjéh ñi táí jenah joyoó:

¹⁶ Míic wáac jūinít, Jesús ih meép panihni iguúh macdih babh nit, áih bácah panihni pandihbut biíc dih jwī jeémát dih bainí yeebdih wā naóhbipna caá. Pánih babh, jeémpna, ā wun wūhatdih jenah joinít, “Táina caá”, jwīpī niijná caá. “Jwiít dih wan wūhna, jwiít ájeéh táí biíc dih jwī jumachah, ā wēpat jwiít dihbut ā wūhna caá”, jwī niíj jéihna caá.* ¹⁷ “Jwī jeémpni pan biíc dahjeh ā jummat pah, jwiít nihat biíc dih biíc bácah dée jwī jumna caá”, niíj jéihnit, caán pan dahdih biíc dih jwīpī jeémpna caá.

¹⁸ Jwiít judíowā ded pah jwī chājatdih ñi jenah joyoó: Dioíh munná bejnit, nuñépdih mao cáo wūh nit, Diosdih jwīpī wéina caá. Caandih jwī wūhat táttimah, caán déepdih jeémpna, Diosjīh biícwā jwī jumna caá. Bitabut pāpnidih ī wūhnijidih jeémpna, queébut caanjīh biícwā ī jumna caá.* ¹⁹ Páant niijnít, “Jwīih dios caá”, niíj pāpni, caandih ī wūhni but “Dedé wēpat ā jumna caá”, wā niijcán caá. ²⁰ Obohjeéhtih, dedé wēpat ā wihcah yuhna, bita caandih jeémát dih wūhna, Diosdih jenah joicánjeh, nemépwā boodíh jeh jenah joinít, ī wūhna caá. Pánih wūh péanit, jwúub jeémpna, nemépwā biíc dih ī jumna caá. Yeébbodíh nemépwā biíc dih ñi jummatdih wā náah yaccan caá.* ²¹ Nemépwā biíc dih jumna, Dios biíc dih ñi jéih jumcan caá. Dios biíc dih táí jummat túut niijná, nemépwā biíc dih jumcat caá náahap. Pánihna, nemépwā dih ī wūhni jeémát dih ñi jeémpca bojoó. Caandih wūhni babhbatdihbut ñi babhca bojoó. Jesucristo ā wun wūhatdih jenah joinít, caán biíc dih jummat túut niijná, áih meép panihni iguúh macdih babhna, áih bácah panihni pan dahdih jeémát caá náahap.* ²² Pāpnidih wūhni ji jeémát dih, Jesús ā wunatdih jenah joiní jeémát dihbut jeémpna, jwī Maáhdih ñi íjana caá. ¿Yeébbó Diosdih chah wēpnit niít ñi jumap? ¿Ñi yéejat ā peéh chājatdih ñi jéih jweimí naniít? Nihcan caá. Pánihna, ā íjatdih úmmit, nemépwā dih ī wūhnijidih ñi jeémp, babhca bojoó.*

Bitadih oinit, teo wáacat

* **10:9** Nm 21.5-6 * **10:10** Nm 16.41-49 * **10:16** Mt 26.26-28; Mr 14.22-24; Lc 22.19-20 * **10:18** Lv 7.6 * **10:20** Dt 32.17 * **10:21** 2Co 6.15-16 * **10:22** Ex 20.5; Dt 32.21

23 Biquína yeéb nin pah ñi niíj jenah joiná caá: “Jesucristodih jepahni jumna, ‘Ma chājca bojoó’, niiját weemdih ā wihcan caá. Weemdih yéej chājatjeh ā náahcan caá”, ñi niíj jenah joiná caá. Obohjeéhtih, biih jwī chājachah, túini jumna yuhna, jwiitdihjeh, bitadihbut ā teo wáaccan caá.* 24 Pánihna, jwī weñat pínahdihjeh chājcan, bitadih jwī teo wáacat pínahdih chājat caá náahap.

25 Déepdih jíib chājatboó jíib chājadih bejna, “¿Pāpnidih ī wāhni niít? ¿Wā jeéméchah, ā túimi niít?” niíj wábh joicánjeh, jíib chājnit, ñi jeémé. 26 Jwī íip Dios nihadidih ā chājni, nihad āih caá. Dedé jwī jeémát pínahdihbut chājnit, jwiitdih ā wāhna caá. Pánihna, ā wāhnidih jwī jeéméchah, ā túina caá.*

27 Jesúsdi h jéihcanni yeebdih ā numah jeéméchah, bejnit, dedé ā wāhuchah, “¿Nin pāpnidih ī wāhni niít?” niíj wábh joicánjeh, ñi jeémé. 28 Obohjeéhtih, Jesúsdi h jáap jéihnibut jumna, “Nin déep pāpnidih ī wāhni caá”, yeebdih ā niijichah joinít, caandih ñi jeémpca bojoó. 29 “Wā jeéméchah, ā túina caá”, niíj jéihna yuhna, jeémpnit, jwī Maáhdih jáap jéihniboodih yeéb ñita yéaja tagaá. Obohjeéhtih, “Ñi jeémpca bojoó”, wā niijichah joinít, nin pah weemdih ñita niíj wábh joi tagaá. “Caandih wā jeéméchah ā táyatdih jéihna yuhna, ¿Dépanihna jáap jéihni ā jenah joyát pah weemdih chājat náah?”* 30 Dedédih jeémpnit, ‘Ma wāhat túina caá, Paá’, wāpī niijná caá. Páant wā niijichah yuhna, ¿Dépanihna, ‘Caandih jeémpnit, ma yéej chājna caá’, weemdih ma niíj?” ñita niij tagaá. 31 Páant niíj naóhna, nin pah niijná caá wā chājap: Jwiit Jesúihwādhíh túi chājat caá náahap, bita jwiitdih ennit, queébtut Diosdih ī weñat pínah niijná. Pánihna, jeémp, babh, dedédih chājna, bita Diosdih ī wēi naáwát pínah niijná, túi chājat caá náahap. 32 Judíowā, judíowā nihcannit, Jesúihwādhíhbut yeejép ñi chāj jútca bojoó. 33 Weémboó dedé wā chājihna, nihad cáacwā ī túi jummatdih jenah joinít, wāpī chājna caá. Pánihna, Jesúsdi h jepahachah, Dios queétdih ā túi ubat pínahdih búdí náah yacna, wā túi jummat pínahdih je-

nah joicánjeh, bita ī túi jummat pínahdih wāpī jenah joiná caá.

11

1 Weém Jesucristo ded pah ā chājatjidih jenah joinít, biic yoobó wāpī chājna caá. Páant wā chājat pah, yeebbút ded pah wā chājatdih ennit, biic yoobó ñi chājaá.*

Míc wáacnit, ded pah ī chājat pínah

2 Ded pah wā chājatjidih náhninit, yeéb biic yoobó ñi túi chājna caá. Jesúih doonádih jwī bohénachah joinít, páantjeh ñi túi jepahna caá. Páant ñi chājachah, yeebdih wā wēina caá.* 3 Bui biíhdih wā naóhbiipna caá, yeéb Jesúihwā míc wáacnit, ded pah ñi chājatdih ñi túi jéihyat pínah niijná. Nindih ñi náhninaá: Jwī íip Dios Jesucristo ā maáh caá. Jesús neoná ī maáh caá. Neoná ī weha mána yaádh ī maáh caá. 4 Níih baácdih moón biíhdih jepahat jútna, níih waojih yégueh chóojih ñipī cáagna caá. Pánihna, Jesúih neonáboó wábhnit, Dios naáwátidih naóh yapanitbut jih cáagna, “Biíh caá wā maáh. Jesús nihcan caá”, niiját jútut dée chājnit, jwī Maáh Jesucristodih yeejép ī chājna caá. 5 Yaádhboó wábhna, Dios naáwátidih naóh yapanit, jih cáagcan, “Wájeéh bóodih wā jepahcan niít”, niiját jútut dée chājnit, ī weha mánadih yeejép ī chājna caá. Mi áa nihcannijeéh yeejép chājnih wili, nihad miíh waó yoóc boj yohnih dée mi jumna caá. 6 Yaádhboó íih waojih yégueh chóojih cáaguíhcan, waó yoóc boj beedánih ī jumna naáh. Obohjeéhtih, boj beedáatdih tíicnit, ī jih cáaga naáh. 7 Diosdih wábhna, neonáboó Dios ā nihad panihni jumna, íih wao dájhjih cáagcat caá náahap. Páant ī cáagcan, “Diosjeh caá wā maáh. Caánboó chah túini caá”, ī niiját jútutna caá. Yaádhboó cáagnit, “Wájeéh bóo túini caá. Caandih wā wēi jepahna caá”, ī niiját jútutna caá.* 8 Dios cáacwādhíh jwíih chājna, newédih át jwíih chājap wut jī. Túttimah áih páwájih yaddih át chājap wut jī. 9 Newédih chājnit, yaddih teo wáacni pínah nihcan wut jī. Obohjeéhtih, yadboodih newédih teo wáacnih pínah át chājap wut jī. Páant

* 10:23 1Co 6.12 * 10:26 Sal 24.1; 50.12; 89.11 * 10:29 1Co 8.7-12 * 11:1 1Co 4.16; Fil 3.17 * 11:2 2Ts 2.15 * 11:7 Gn 1.26-27 * 11:9 Gn 2.18-23

tigaá neoná maáh panihnit ì jamna caá.*

¹⁰ Yaáhdih wao dáh jih cáagat caá náahap, ì weha mánadih ì jepahat júutat túut niijná, Dioíh ángelwā ì wēi enat pínah but niijná.

¹¹ Obohjeéhtih, neoná ì weha mána yaádh ì maáh ì jamuchah yuhna, Jesúhwā jamna, Dios queét chénat pahdih biíc yoobó ã enna caá. Pánihna, queétdih míc teo wáacat caá náahap. ¹² Dios newédih jwíh chājna, áih páwájih yaddih át chājap wut jī. Būu yaádh caá neoná pínadih ì weh jamna caá. Obohjeéhtih, Dios caá nihardih ã chājap.

¹³ Míc wáacnit, ded pah ñi jumat pínadih túi jéihyat túut niijná, yeebjéh ñi jenah joyoó. Níih tátchinadih moón bitadih ì jepahat júutíhna, ìih waojéh yégueh chóojih ìpī cáagna caá. Pánihna, yaádhboó Diosdih úbhñit, ì weha mánadih ì jepahat júutna, queétdih waojéh cáagat caá náahap. ¹⁴ Ñi cātíh newé waó yoóc maátni ã dúwúchah ennit, “¿Caánboó yad wili pah waó yoóc duóná, ã tíccan niít?” ñipī niij jenah joiná caá. ¹⁵ Obohjeéhtih, yadboó waó yoóc maátni mi dúwúchah ennit, “Míih waó yoóc maátni duóná, mi túi jíghna caá”, ñipī niij jenah joiná caá. Pánihna, miíh waó yoóc maátni duónit, mijeéh bóodih jepahat júutna caá mi chājap. ¹⁶ Páant wā naáwátdih ded biíhboó mácah ã naáwíhichah, nin pah-jeh wā jepahna caá: Nihat jwiít yeebdíh bohénit wā naáwátdih biíc yoobó jwípī bohéna caá. Nihat nin baácnadih moón Dioíhwābut Diosdih wēinit, biíc yoobó ìpī chājna caá.

Jesús ã wutni jeémátdih ì túi chājcat

¹⁷ Jesús ã wutni jeémátdih būu bainí wā naóhbipna caá. Míc wáacnit, Jesús ã wutni jeémátdih ded pah ñi jeémát doonádh joinít, yeebdíh wā wēican caá. Jesús ã naáwátdih biíc yoobó chājcan, caandíh ñi chah jenah joyát pínadih míc teo wáaccanjeh, ñi míc yéejana caá. ¹⁸ Pánih míc wáacnit, Jesús ã wunatdih náhninit, biíc dih jeémát túut niijná yuhna, ¿Dépanihna, biíc dih ñi jeémpcan? Biquína dawá bií dée bíbohnit moh yéejnit biíc dih ì jeémíhcan caá. Bitaboó ì chéenwā biíc yoobó jenah joinítjeh biíc dih ì jeémpna caá. Obohjeéhtih,

biquína bitajeéh ìpī túi jeémpna caá. Pánih nihard biíc dih jeémpcan, ded pah Jesús ã bohéatdih ñi chājcan caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, pánih jamna, det Jesús dih túi jepahnitdih, det Jesús dih túi jepahcannitdihbut ñi jéihna caá. Páant ñi chājcan, ñita jéihcan tagaá. ²⁰⁻²¹ Ñi jeéméchah, bitadih páicanjeh, ñi úb jūóhni jeémátdih ñipī jeémpna caá. Páant ñi jeéméchah, biquína moh yéejnitboó bainí jeémátdihjeh bíbohnit, túi jeémp chājcan, nūgúp ì wunna caá. Bitaboó búdi iguíh macdih úb jūóhñit, bitadih wūhcanjeh, ì babh máihna caá. Pánih chājna, “Jesús ã wutni jeémátdih jeémpna caá jwí chājap”, niijná yuhna, yoobópdiñ ñi niijcán caá. ã wutni jeémát ã jamuchah, nihard ñi úb jūóhni jeémátdih pááhnit, biíc dih ñita wēi jeémp tagaá. Pánih jeémpna, túi biíc dih áih bácah pah ñita jam taga. ²² Ñi jenah joyoó búca! ¿Dépanihna tabit nūgúp tabuchah yuhna, ñíih mūúboojéh jam jwahna, ñi jeémpcan? ¿Dépanihna bita Jesúhwā páant yeejép ñi chāj? ¿Dépanihna Jesúhwā moh yéejnitdih jīgah encanjeh ñi tíca? ¿Ded pah wā niijbí? ¿Páant ñi chājachah, yeebdíh wā wēimi naniit? Nihcan caá. Wā wēican niít.

Jesús ã wutni jeémát ded pah ã jumat

²³ Jesucristojeh nin pah weemdíh ã jéihyanap jī, ã wun wāhatdih náhninit, ded pah pandih jeémp, iguíh macdih babhnit, jwí túi jeémát pínah niijná: Caandíh eníhcannit ì teoni pínah chei Jesús ã bohénitdih át namah jeémép wut jī. Pánih jeémpnit, jwí Maáh Jesús pan júudíh úbnit, ²⁴ **“Nindih ma wāhat túina caá, Paá”,** niij péanit, ã bohénitdih át òi wūhup wut jī. Pánih òi wāhnit, nin pah át niijíp wut jī: **“Nin pan wíih bácah panihni caá. Yeéb ñi yéejat jíb wā wun wāhbipna caá. Pánihna, nindih jeémpnit, wā wun wāhatdih ñi náhninaá”,** át niijíp wut jī. ²⁵ Pánih jeémp péanit, Jesús pamapdihbut úb, úbhñit, nin pah queétdih át niijíp wut jī: **“Nin iguíh mac wíih meép panihni caá. Wun wāhnit, jáap namá dée wā chāj bipna caá, Diosjeéh ñi túi jumat pínah niijná. Wā wun wāhatdih ñi túi jenah joyóchah, Dios ñi yéejatdih ã yohbipna caá, iguípna bejnit déedih ã pebhboó ñi**

* 11:25 Ex 24.6-8; Jer 31.31-34; Mt 26.27-28

bejat pínah niijná. Pánihna, iguúh macdih babhnit, weemdih ñi náhninaá”, Jesús ã bohénitdih át niijp wut jī.* 26 Pánih pandih jeémp, iguúh macdih babhbat jummat pah “Jesús weemdih ã wun wūhatdih wã táí jenah joiná caá”, niiját jútna caá jwī chājap. Pánihna, Jesús ã jwūub dei júúwát pínah jātih páantjeh jwiit áihwādh pandih jeémpnit, iguúh macdih babhbat caá náahap.

Jesús ã wutni jeémátdih ded pah ĩ jeémát pínah

27 Jesucristo ã wun wūhatdih táí jenah joinit, bita Jesúhwādh oinit, pandih jeémp, iguúh macdih babhbat caá náahap. Ded jenah joicánjeh jeémpnit, babhna, Jesúh bácahdih áih meépdihbut “Dedé pínah nihcan caá”, niijnit, caandih búdí ã yéej chājna caá. 28 Ded ã jeémát pínah jātih, ã yéej chājatdih jenah joyát caá náahap. Pánih jenah joinit, ã yéejatdih Diosdih naóh péanit, ã jeémé naáh. 29 Jeémpnit, nin pah jenah joyát caá náahap: “Nin pan Jesúh bácah panihni, nin iguúh mac áih meép panihnidih enna, wã yéejat jīb weemdih ã wun wūhatdih wã náhnina caá”, niij jenah joí, jeémpnit, ã babhba naáh. Páant niij jenah joicán, dedé yéejatdih naóhcan, ã jeéméchah, Diosboó caandih ã peéh chājbična caá. 30 Jesús ã wutni jeémátdih táí jenah joicánjeh ñi jeémát jīb, dawá tabúp chūúhnit, bitabut ĩt wanah bejep wut jī. 31 Obohjeéhtih, yeebjéh ded pah ñi yéejatdih jenah joinit naáwáchah, Diosboó yeebdih áta peéh chājcan tagaá. 32 Pánihna, Dios buu yeebdih peéh chājnit, bohéna caá ã chājap, táttimah iiguípna ñi bejcat pínah niijná.*

33 Wã údwā panihnitá, Jesús ã wutni jeémátdih jeémát túut niijná, míic wáacnit, nihatdih páinit, biícđih ñi táí jeémé. 34 Nuugúp tubanitboó ĩih muúboó jum jwūhna, ĩ jeémp wud jumna naáh. Pánihna, táinijeh ñi jeémé, Dios yeebdih ã peéh chājcat pínah niijná.

Ñi pebhna juibnit, biíh ñi úbh joí daacátjidih wã jepahbična caá.

12

Túini Espiritu ã jéihyaat

* 11:32 Dt 8.5; He 12.5-11 * 12:11 Ro 12.6-8

1 Buu Túini Espiritu ã jéihyaatnadh ñi úbh joyátdih wã jepahbična caá, ñi táí jéihyat pínah niijná. 2 Nindih ñi náhninaá: Yeéb Jesucristodih ñi jepahat pínah jātih, nemépwã ĩ maáh ñi nuowādh yeenit, ã jéih jepahcah yūhna, yeéb Corinto tátdhidih moondih pāpnitdih át úbát túutap tajī. 3 Ded Túini Espiritu ã wēpatjīh naóhni, ded nemépwã ĩ wēpatjīh naóhnihdihbut ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wã niij daácna caá: “Túini Espiritu ã wēpatjīh naóhni, ‘Jesucristo yeejép caá’, ĩ niijcán niit. Obohjeéhtih, nemépwāboó ĩ wēpatjīh naóhni, ‘Jesucristo Dios wūúh, jwī Maáh caá’, ĩ jéih niijcán niit”, wã niijná caá.

4 Túini Espirituboó jwiit Jesúhwādh teo wáacna, mácah jéihyatnadh āpī wūhna caá. Obohjeéhtih, jéihyatna mácah ã jumachah yūhna, caán Túini Espiritujeh páant āpī teo wáacna caá. 5 Ded pah bitadh jwī teo wáaquíhichah, mácah ã jumachah yūhna, jwī Maáh Jesússeh jwiit nihatdih ã teo wáacat túutna caá. 6 Bitadh mácah jwī teo wáacachah yūhna, Dios ã wēpatjīh jwiit nihat jwī jéih teo wáacna caá. 7 Jwiit nihat Jesúhwādh Túini Espiritu ã wēpatjīh āpī teo wáacna caá, jwiitbut bita áihwādh jwī teo wáacat pínah niijná. 8 Biquína ã wēpatjīh, “Nin pah meemdih chājat caá náahap”, ĩ niij jéih naóh yapana caá. Bita ã wēpatjīh ded pah yapatdih, ded pah yapat pínahdihbut ĩ táí jéih naóh yapana caá. 9 Bita ã wēpatjīh, Diosdih chah jenah joinit, biíhdih ĩ jéih teo wáacna caá. Bitabut wannitdih teo jāhanit, ĩ jéih booana caá. 10 Bitabut cāacwã ĩ jéih chājca naáhdih ĩ chājna caá. Bita Dios ã naáwáchah, ĩ jéih naóh yapana caá. Bita ded Túini Espiritu jumnidih, ded nemép jumnidihbut ĩ beh enna caá. Bitabut ã wēpatjīh mácah wéheatjīh ĩ jéih naóhna caá. Bita mácah wéheatjīh ĩ naáwáchah joinit, ĩ jéih naóh yapana caá. 11 Pánihna, nihat mácah ã jumachah yūhna, Túini Espiritujeh ã weñat pínahdih chājnit, queét nihatdih āpī teo wáacna caá.*

Jesúhwā biíc bácah pah jwī jummat

12 Jwīh bácah biícjeh ã jumachah yūhna, téihyana jum, quíib dahna jum, jítchana

ɟəm, moli chóonabut ã ɟəmna caá. Obohjeéhtih, dawá ã ɟəmɔchah yuhna, nihat jwíih bácahdih ɟəmniyeh caá. Pánihat pah, jwiít Jesúihwá dawá ɟəmna yuhna, jwiít nihat biíc dih áih bácah dée jwí ɟəmna caá.*
 13 Biquína judíowá, bita judíowá nihcanitbut ɟəm, biquína teo wáhnit, bita teo wáhcannitbut jwí ɟəmna caá. Obohjeéhtih, jwiít nihat mácah jwí ɟəmɔchah yuhna, jwiít dih teo wáacni Túini Espírítu biícjeh ɟəmna, jwiít dih waadní, jwiít nihat dih biíc bácah pah át chájap taga.

14 Jwíih bácahdih ɟəmni biícjeh nihcan, dawá ã ɟəmna caá. 15 Jwíih jítxa wéheni nihna, “Caán téihya chah túini caá. Weémboó téihya nihcan, nin bácahdih ɟəmni pínah nihcan caá”, ã niijíchah yuhna, bácahdih ɟəmni páantjeh áta ɟəm tagaá. 16 Jwíih molítboó “Weém quíib dah nihcan, nin bácahdih ɟəmni pínah nihcan caá”, ã niijíchah yuhna, bácahdih ɟəmni páantjeh áta ɟəm tagaá. 17 Obohjeéhtih, jwíih bácahdih quíib dahjeh ɟəmna, molít wihcah, ¿ded pah tigaá jwíta jéih jói? Molítjeh ɟəmna, wáac íit wihcah, ¿ded pah tigaá jwíta jéih jói? 18 Pánihna, nihat bácah ɟəmni dih jwí náahna caá. Diosboó túi jéihni jwiít dih chájni ded pah ã náahat dih nihat jwíih bácahdih ɟəmni pínah dih át chájip taga, jwí túi ɟemat pínah niijná. 19 Jwíih bácahdih quíib dahjeh, jítxahjeh, téihyahjeh ã ɟəmɔchah, jwíta jéih ɟəmcan tagaá. 20 Pánihna, dawá bácahdih ɟəmni ã ɟəmɔchah yuhna, biíc bácahjeh ã ɟəmna caá.

21 Jwíih quíib dahboó “Weém nihat jéihni caá. Dedé weemdíh ɟudhcan caá. Pánih ɟəmna, caán téihya ã teo wáacat pínah dih wá náahcan caá”, ã niijíchah yuhna, ã teo wáacat ã náahna caá. Jwíih wao dáhboó “Dedé weemdíh ɟudhcan caá. Pánih ɟəmna, caán jítxa dih wá náahcan caá”, ã niijíchah yuhna, caandíh ã náahna caá. 22 “Wíih bácahdih ɟəmni túi wēpcanni caá”, jwí niijjenah joiníboó chah ã náahna caá. 23 “Túí jíghocanni caá”, jwí niijjenah joiná, túini yéghedih jwíipí daoná caá, túí jíghat túut niijná. Tíicnit, jwíipí jáhna caá, bita í encat pínah niijná. 24 “Bita í enechah, dedé pínah nihcan caá”, jwí niijjenah joinídih jwíipí

jáhcan caá. “Wēpcanni caá. Túí jíghocanni caá. Tíic náah ɟəmni caá”, jwí niijjenah joinídih chah jwíipí túí en daoná caá. Páant tigaá Dios át chájap taga, 25 míic jáihñat dée wihcanjeh, nihat ã túí míic teo wáacat pínah niijná. 26 Pánihna, jwíih quíib dah tabna, nihat bácah ã tabana caá. Quíib tabat ã yayáchah, nihat jwíih bácah ã táina caá.

27 Yeéb nihat Corinto tútxidih moón Jesúihwá áih bácah dée ñi ɟəmna caá. Pánihna, jwíih bácahdih ɟəmni nihat ã chájat pínah mácah ã ɟemat pah, yeebbát Jesúih bácahdih ɟəmni dée, ñi chájat pínahbut mácah ã ɟəmna caá. 28 Nihat Jesúihwá biíc dih ɟəmni, Túini Espírítu ã wēpatjéh mácah jéihyatnadih Dios át wáhp taga. Dios ã jwíih ñionitboó Jesús ã naáwát túutnit í ɟəmna caá. Túttimah, Dios naáwát dih naóh yapanit í ɟəmna caá. Túttimah, ã naáwát dih bohénit í ɟəmna caá. Túini Espírítu ã wēpatjéh cáacwá í jéih chájca naáhdih biquína í chájna caá. Biquínaboó wánnit dih teo jáha wábhni, ã wēpatjéh í jéih booana caá. Bitaboó, bitadih jíghah ennit, ípí teo wáacna caá. Bitaboó, cáacwá dih túí waóhni pínah í ɟəmna caá. Bitaboó, ã wēpatjéh, mácah wéheatjéh í naóhna caá.* 29 Yeéb nihat Jesús ã naáwát túutnit nihcan caá. Nihat Dios naáwát dih naóh yapanit pínah, nihat ã naáwát dih bohénit pínah, nihat wēp chájni pínahbut nihcan caá. 30 Nihat boonit pínah, nihat mácah wéheat dih naóhni pínah, nihat mácah wéheat dih jwáub túut nuúm naóh yapanit pínahbut nihcan caá. 31 Jwiít biquínadih nihat jéihyatna ã wihcan caá. Diosjeh caá áih cáacwá dih ã jéihyana caá. Chah túini jéihyat pínah dih bidna, jwiít nihat dih caandíh búdí wábat caá náahap. Obohjeéhtih, bitadih jwí oyat pínah caá chah náahap. Pánih oina, Túini Espírítu ã wēpatjéh bitadih jwí túí teo wáacpina caá. Jwí oican, Túini Espírítu jwiít dih ã teo wáacachah yuhna, bitadih jwí túí teo wáaccan níit.

13

Oyat

1 Túini Espírítu ã wēpatjéh mácah wéheatjéh wéhenit, bita í wéheat, ángelwá í

* 12:12 Ro 12.4-5; Ef 4.14-16 * 12:28 Ef 4.11

wéheatjĩh wéhena yuhna, bitadih jwĩ oicah, dedé pínah nihcan caá. Yéej yáatjeh caá. ²Túini Espíritu ã wēpatjĩh Dios ã naáwáchah, jwĩ jéih naóh yapana yuhna, bitadih jwĩ oicah, dedé pínah nihcan caá. Ded pah Dios ã jummatdih, ã chājat pínahdihbut túi jéihna yuhna, bitadih jwĩ oicah, dedé pínah nihcan caá. Jwiit cáacwã jwĩ jéih chājca naáhdih Dios ã wēpatjĩh jwĩ jéih chājat pínahdih túi jenah joiná yuhna, bitadih jwĩ oicah, Dios ã enechah, dedé pínah nihcan caá.* ³Nihat jwĩ bíbohatdih moh yéejnitdih jwĩ wāhuchah yuhna, Jesúih doonádih jwĩ naáwát peéh bita jwiitdih ĩ cáwachah yuhna, bitadih jwĩ oicah, Dios jwiitdih wēi encan, táinidih ã wāhcan niit.

⁴Bitadih oina, ded pah jwiitdih ĩ yéej chājachah yuhna, yéej chāj jwūubacan, táinijeh jwĩ jumcipna caá. Bitadih oina, jĩgah ennit, jwĩ teo wáacipna caá. Queétdih oina, ĩih bií déedih en ĩnahcan, ded pah ĩ túi yapachah, jwĩ ĩjcan niit. Pánih oina, queét jwiitdih ĩ wēi enat pínah niijná, ded pah jwĩ túi jummat, jwĩ túi yapat, jwĩ túi chājatdihbut jwĩ naóhcan niit. “Weém nihat jéihni caá. Dedé judhdát weemdih wihcan caá”, niijná pah jwĩ jumcan niit. ⁵Bitadih oina, queétdih jwĩ tíicacan niit. Pánih oina, chah táinidih jwiitjeh bíbohat túut niijná, jwĩ bidcan niit. Pánih oina, ded pah jwiitdih bainí yeejép ĩ chājachah yuhna, waícanjeh jwĩ ĩjcan niit. Jwiitdih ĩ yéej chājatjidih jwĩ quíib bũudbípna caá. ⁶Bitadih oina, yeejép ĩ yapachah, yeejép ĩ chājachahbut, jwĩ wēican niit. Obohjeéhtih, túini ĩ yapachah, yoobópdiĥ ĩ chājachahbut, jwĩ wēibipna caá. ⁷Bitadih oina, ĩ yéej chājat doonádih bitadih naóhcan, ĩ túi chājihatdih jenah joinít, Dios queétdih ã túut nũumát pínahdih jwĩ túi jenah joí cádahcan niit. Pánihna, ded pah jwĩ yapachah yuhna, jwĩ oi cádahcan niit.

⁸“Ñi míc oyoó”, niij wātñit, Dios “Páant bóojeh tigaá. Yeebdih bũũ oyat náahcan caá”, ã niijcán niit. Obohjeéhtih túttimah, Túini Espíritu ã wēpatjĩh Dios naáwátđih naóh yapaat, mácah wéheatjĩh naáwátđut, ded pah yapatdih, ded pah yapat pínahdih jéihyatđut dedé náahat ã wihcan niit. ⁹Nin baácboó jum jwuhna, Túini Espíritu ã

teo wáacachah yuhna, nihatdih túi jéih beedácan, nihat Dios naáwátđihbut túi yoobópdiĥ jwĩ jéih naóh yapacan caá. ¹⁰Obohjeéhtih, Jesucristo, túini yoobát jumni, ã jwūub dei jũúwáchah, nihatdih jwĩ jéih beedábipna caá.

¹¹Nin pah jwĩ jumna caá: Weém wébít jumna, wébít ĩ jenah joyát, ĩ wéheat pahbut, weembát jenah joinít, wã wéhenap jĩ. Obohjeéhtih, bũũ behe jumna, wébít ĩ chājat pah wã chājcan caá. ¹²Nin pahbut ã jumna caá: Máa quenalih naajĩh jwĩ túi míc encan caá. Pánihat dée Diosdih bũũ jwĩ jéih encan caá. Túttimah, jwiit chénaoó caandih jwĩ míc jwāáh enbipna caá. Nin baácboó jum jwuhna, Diosdih jwĩ jéih beedácan caá. Obohjeéhtih, ã pehbboó juibína, jwiitdih bũũ ã jéih beedáát pah, jwiitđut caandih jwĩ jéih beedábipna caá.*

¹³Nin baácboó jum jwuhna, jwiitdih nin pah chājat caá náahap: Diosdih túi jenah joí cádahcan, jwiitdih ã túi chājat pínahdih páantjeh náhnina, caandih, bitadihbut oi cádahcat caá náahap. Obohjeéhtih, oyat caá jwiitdih chah náahap.

14

Mácah wéheat, Dios naáwátđih naóh yapaat

¹Míc oyat jwiitdih chah ã náahachah yuhna, Túini Espíritu ã jéihyaatnadihbut jwiitdih bidat caá náahap. Dios naáwátđih naóh yapaat wēpatdih chah bidat caá náahap, míc wáac joinít, ĩni jéih míc teo wáacat túut niijná. ²Mácah wéheatjĩh naóhñitboó cáacwãdih wéhecan, Diosdihjeh ĩ wéhena caá. Túini Espíritu ã wēpatjĩh, Dios ã jéihyaatdih ĩ naáwáchah yuhna, nihat cáacwã ĩpĩ beh joicán caá. ³Obohjeéhtih, Túini Espíritu ã wēpatjĩh Dios naáwátđih naóh yapanitboó cáacwãboodih ĩ wéhena caá. Diosdih chah ĩ túi jenah joyát pínah niijná; ded pah queétdih ã chājat túutatdih chah túi beh joinít, ĩ jepahat pínah niijná; ĩ jĩgahatdih, ĩ úumatdihbut ã yayát pínah niijná; páant ĩ niij naóh yapana caá. ⁴Mácah wéhena ĩih caoliĥdihjeh Túini Espíritu ã teo wáacna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwátđih

* 13:2 Mt 17.20; 21.21; Mr 11.23 * 13:12 1Jn 3.2

naoh yapaniboó Dioíhwã wáac jwinítidih ã teo wáacna caá.

⁵ Yeéb nihat mácah wéheatjĩh ñi wéheatdih náah yacna yuhna, Dios naáwátidih naoh yapaatdih chah wã náah yacna caá. Naoh yapaniboó Dioíhwãdih chah ã teo wáacna caá. Obohjeéhtih, mácah wéheatjĩh naóhni, caandih jwúb túut nnumnijĩh biícidih naóhni, Dios naáwátidih naoh yapani biíc yoobó ãihwãdih ã teo wáacna caá. ⁶ Wã údwã panihnitá, weém ñi pehbboó juibínit, mácah wéheatjĩhjih wã naáwáchah, yeebdih ãta teo wáaccan tagaá. Obohjeéhtih, ded pah Dios ã jéihyaatdih naoh yapanit, ded pah jwĩ chãjat pínahdih naoh bohénit, yeebdih wã tái teo wáacap jĩ.

⁷ Nin pah ã jumna caá: Pelatdih, chíó nahdih yoobópdih jwĩ póojcah, joinítboó jwĩ póojatdih ã beh joicán niít. Bíitatdihbut yoobópdih jwĩ bíitcah, bitaboó jwĩjeéh ã jéih eocan niít. ⁸ Póojat nahdih yoobópdih jwĩ póojcah, joinítboó beh joicán, míc mawatdih teo wáacadih ã bejcan niít. ⁹ Pánihat dée, joinítih wéheatjĩh yoobópdih ñi naóhcah, ã beh joicán niít. Ñi naáwáchah yuhna, queédih dedé pínah nihcan niít. ¹⁰ Nin pahbut ã jumna caá: Nin baácboó dawá wéheatna ã jumna caá. Cãacwã ñih wéheatjĩhjih wéhena, ã míc beh joiná caá. ¹¹ Obohjeéhtih, weemdih naóhniih wéheatdih beh joicán, jwĩ jéih míc wéhecan caá. ¹² Pánihat pah, joinítih wéheatjĩh naóhcah, ã beh joicáh, yeebbút queédih ñi jéih teo wáaccan caá. Pánihna, Dioíhwãdih teo wáacat pínah niijná, Táini Espíritu ã wãhni jéihyaatnadih búdí ñi bidíi.

¹³ Dioíhwãdih teo wáacat túut niijná, mácah wéheatjĩh naóhniiboodih jwúb túut nnumát pínahdihbut úbát caá náahap. ¹⁴ Beh joicán yuhna, wíih caolihboó mácah wéheatjĩh wã tái úbhna caá. Páant wã úbúchah, wíih caolihdih ã teo wáacna caá. Wíih wéheatjĩh wã úbúchah, wíih jenah joyátboodih ã teo wáacna caá. ¹⁵ Pánihna, mácah wéheatjĩh úbhni, wíih wéheatjĩhbut wã úbhbiipna caá. Mácah wéheatjĩh eonit, wíih wéheatjĩhbut wã eobipna caá. ¹⁶ Míic wáac jwinít, mácah wéheatjĩhjih Diosdih ñi weñechah, jéih jwahcanni ñi cãtih jumna,

ñi naáwátidih beh joicán, “Páant tiguaá”, ã jéih niijcán niít. ¹⁷ “Táina caá, Maá”, yoobópdih ñi niijíchah yuhna, ñi niiját caán jáap jwiníboodih ã teo wáaccan niít. ¹⁸ Mácah wéheatjĩh yeéb ñi úbát chah weémboó pánih úbhna, wéinit, “Táina caá, Paá”, Diosdih wãpĩ niijná caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, pánih úbhna yuhna, Jesúhwã jwĩ míc wáac jwinít, yeebdih ã teo wáacat pínah niijná, daocánni jacnabitjeh ñih wéheatjĩh naóhna, chah wãta wéi tagaá. Diez mil jacnadih mácah wéheatjĩh wã naáwáchah yuhna, yeebdih ã teo wáaccan, wãta wéican taga.

²⁰ Wã údwã panihnitá, wébít ã jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, yéej chãjatdih jenah joicánnit ã jummat pah yeebbút biíc yoobó ñi jumú. Behnit ã jenah joyát pah mácah wéheatna ded pah ã jummat pínahdih tái jenah joinít yeebdih jummat caá náahap. ²¹ Yeébboó nin pah ñipĩ niij jenah joiná caá: “Dios weemdih tái wéinit, mácah wéheatdih ãt jéihyanap be”, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, Dios ã wéi enat júutat pínah nihcan caá. Dios naáwátidih naoh yapani Isaías nin pah ã niij daacátjidih ñi tái jenah joyoó: “Dios nin pah ã niijná caá: ‘Wíih judíowãdih peéh chãjat túut niijná, ã pehbna biíh baácidih moondih wã wahbiipna caá. Jãtih wã naáwátidih naoh yapanit judíowã ñih wéheatjĩhjih ã naáwáchah yuhna, ã jepahcap jĩ. Bũ peéh chãjat túutna, judíowã ã wéheatdih wéhecannit ã naáwáchah, páantjeh weemdih ã jepahcan niít’, jwĩ Maáh ã niijná caá”, Isaías ãt niij daacáp tajĩ.* ²² Pánihna, mácah wéheatna Dios ãihwãdih ã wéi enat júutat pínah nihcan caá. Ñi míc wáac juyúchah, caandih jepahcannitboó mácah wéheatnadih joinít, Isaías ã daacátjidih náhninit, Diosdih ã jepahcatji júb ã peéh chãjat pínahdih ã jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, yeéb Jesúhwãboó Dios naáwátidih ñi naoh yapanachah joinít, yeebdih teo wáacnit, jepahcannitboodih ã teo wáaccan niít. ²³ Míic wáac jwinít, yeéb dawá mácah wéheatjĩh ñi naáwáchah, bita jéihcannit, Jesúsdi jepahcannitboó waád jwinít, “Queét mácah wéheatjĩh naóhni jenah joicánnitjeh caá”, ã niij jenah joibípna

* 14:21 Is 28.11-12

caá. ²⁴⁻²⁵ Obohjeéhtih, yeéb Dios naáwátidih ñi naóh yapanachah joinít, Jesúsdiñ jepah jwáhcani nin pah ã niñ jenah joibípna caá: “Weém yéejni caá. Dios ninboó jumnit, wã jenah joyátidih jéih beedáni jumna, nitdihbut át jéihyanap taga”, ã niñ jenah joibípna caá. Páant niñ jenah joinít, bóidicha caj yoh ñajnit, “Dios, meém niñat jéihni, túini caá”, niñnit, Jesúsdiñ ã jepahbipna caá.

Wáac jumnit, túinijeh jummat

²⁶ Diosdiñ weñat túut niñná, míc wáac jumnit, túinijeh chãjat caá náahap. Yeéb niñat ñi naáwáchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, niñat bíicdiñ ñi niñcá bojoó. Túini Espiritu biquínadiñ ewat ã wáhuchah, Diosdiñ wéi ewat caá náahap. Bíihdiñ bohéatidih ã wáhuchah, naáwát caá náahap. Bíihdiñ Túini Espiritu ã jéihyanachah, caandihbut naáwát caá náahap. Bíihdiñ Túini Espiritu ã wēpatjñh mácah wēheatjñh ã naáwáchah, jwáhbut túut nuum naáwát caá náahap. Pániñna, Túini Espiritu ded pah ã teo wáacachah, Jesúsdiñ chah túi jenah joyát túut niñná, yeebdih naáwát caá náahap. ²⁷ Mácah wēheatjñh naáwihna, chénewã, bíic peihcannitjeh biquínajeh ã naáwá naáh. ã naáwátidih jwáhbut túut nuumniñbut ã naáwá naáh, yeéb niñat ñi beh joyát pínah niñná. ²⁸ Obohjeéhtih, mácah wēheatidih jwáhbut túut nuumniñ pínah wihcah, wáac jumnitidih ã naóhca bojo naáh. Caanjéh caolih diñtboó Diosdiñ ã wéubú naáh.

²⁹ Túini Espiritu ã teo wáacachah, Dios naáwátidih biquína ã naóh yapana naáh. Queét ã naóh yapanachah, joinítboodih túi jenah joyát caá náahap, “¿Túini Espiritu ã naáwát túutni niñt?” niñ jéihyat túut niñná. ³⁰ Páant ã naáwáchahjeh, bíihdiñ Túini Espiritu ã naáwát túutachah, jwáh naóhniñboodih yayát caá náahap, bíih jwáh ã naáwát pínah niñná. ³¹ Niñat bíicdiñ naóh yapacan, biquínajeh niñat naóh yapapat caá náahap, niñat míc wáac jumnitboó ã bohéat pínah, ã weñat pínah, chah ã túi jummat pínah niñná. ³² Túini Espirituboó ã naáwát túutachah joiná, naóhniñ pínahboó “¿Débólih caá wã naóhbi, queéidih wã túi teo wáacat túut niñná?” niñ jenah joyát caá náahap.

³³ Páant niñ jenah joiná, Dios ã náah yacat pah túinijeh ñi naóh yapabipna caá.

Diosboó niñat Jesúsdiñwã míc wáacnitidih túinijeh ã chãjat túutat pah, yeebdihbut bíic yoobó ã náah yacna caá. ³⁴ Pániñna, míc wáacna, Dios ã wētatjñh pah ã weha mánadih jepahna, ñi weha mána yaádh laiñcanjeh ã joí chãwã naáh. ³⁵ Wéub joíhna, ãih nuumná jwáhbut joinítjeh, ã weha mánadih ã wéub joyó naáh. Yaádhboó pániñ wéhena, bita wáac jumnit ã túi joí ñuunátidih ã yéjanachah, ã táican caá. ³⁶ Yeéb míc wáacnit, ded pah ñi túi jummat pínahdiñ páant wã naáwátidih joíhcan, niñdiñ ñi túi jenah joyó: Jesúsdiñ túini doonáidih yeébboó naóh waóhñit niñcan caá. Yeebjéh caandih jepahnit niñcan caá. Pániñ waóhñit niñcan, niñat bíih tútchinadiñ moón Jesúsdiñwã yeebdih ã waáwáchah, ded pah ãpñ chãjatidih náhñit, yeebbut bíic yoobó ñi chãjaá.

³⁷ Ded “Weém Túini Espiritu ã wēpatjñh Dios naáwátidih naóh yapani caá. ã wēpatjñh weemdih ãpñ jéihyana caá”, niñ jenah joiníboó “Dios ã wētatidih ded pah jwáh míc wáacatidih Pablo yoobópdih ã naóh yapanap be”, ã niñjé naáh. ³⁸ Obohjeéhtih, wã naáwátidih ã joyáh bojochah, bita caandihbut ã joyáh bojo naáh.

³⁹ Pániñna, wã wéubwã panihñitá, Dios naáwátidih naóh yapapat túut niñná, Túini Espiritu ã teo wáacat pínahdiñ bádí ñi wéubú. “Mácah wēheatjñh ñi naóhca bojoó”, niñcát caá náahap. ⁴⁰ Ñi jenah joyát pahjeh chãjcan, Dios ã wētat pah túinijeh chãjat caá náahap.

15

Jesús ã boó pud jwáh

¹ Bwã wã wéubwã panihñitá, Jesúsdiñ dooná yeebdih ded pah wã naáwátjidih wã jwáhbut náhniñbipna caá. Caán doonáidih jwáh jepahnit, bwãbut jenah joinít ñi jumna caá. ² Caán doonáidih ñi jepahachah, yeéb iiguípna beñit déejidih Dios át túi wéub taga. Caán naáwátidih joí cádahcan, ãjéh jummat túut niñná, Dios pebhboó ñi bejbipna caá. Obohjeéhtih, caandih cádahna, ñi jwáh jepahatjñh dedé pínah niñcan niñt.

³ Weemdih jéihyani doonáidih yeebdih wã jwáhbut naáwáp jñ. Oboh jumniñ naáwátjeh

nihcan caá. Dios ã niijátji pah biíc yoobó Jesucristo jwĩ yéejat jíib át wun wuhup wut jĩ.* 4 Páant ã wunat túttimah, ãih bácahdih í yohochah, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, Dios ã niijátji pah, át jwúub boo pud júúwúp wut jĩ.* 5 Pánih boo pud júóhni, Pedrohdih át jíghop wut jĩ.* Túttimah, ã bohénitjidihbut át jíghop wut jĩ.* 6 Túttimah, ãihwã quinientos chah í míic wáac jayúchah, queétdihbut át jwúub jíghop wut jĩ. Biquína queét ennitjiboó í wunuchah yuhna, nihat bitaboó páantjeh í báadh jwuhna caá. 7 Túttimah, ã úud Santiagodih át jíghop wut jĩ. Pánih jíghonit, nihat ã naáwát túatnitdihbut át jíghop wut jĩ.

8 Pánih jíghoniji jeáboó ã práuh laab béjat túttimah, yeejép wã chãj jwuhuchah, wã jepahat pínah jãtih, weemdihbut ã jíghop jĩ. Páant ã jíghochahjeh, ã boo pud júúwátidih táí jenah joinít, caandih wã jepahap jĩ.* 9 Jesúhwãdih tabit yeejép wã chãjachah yuhna, Jesús weemdih jíghonit, ãih doonádih ã naóh jibat túutap jĩ.* 10 Páant wã jumuchah yuhna, Dios weemdih oinit, át jíghah enep taga. Pánih jíghah en túut numnit, Jesúh táini doonádih ã bohé jibat túutap jĩ. Pánihna, weemdih ã teo wáacatjidih búdí wēninit, bita ã naáwát túatnit chah wã teona caá. Obohjeéhtih, wã wēpatjijeh nihcan, Túini Espíritu ã teo wáacachah, Diosdih wã táí teo wãhna caá. 11 Weém, queét bita ã naáwát túatnitbut, jwiít nihat páant Jesúh doonádih jwĩ bohénachah, yeébbóo ñi jepahap jĩ.

Wunnit í jwúub boo pud júúwát

12 Jesúh doonádih bohéna, ã jwúub boo pud júúwátidihbut jwĩpĩ bohéna caá. Obohjeéhtih, páant jwĩ bohénachah joinít, nihat yeéb Jesúsdi h jepahnit yuhna, ¿Dépanihna “Jwĩ boo pud júóhcan niít”, biquína ñi niij jenah joí? 13 Obohjeéhtih, boo pud júúwát ã wihcah nihna, Jesúsboó ãta boo pud júóhcan tagaá. 14 Jesús ã boo pud júóhcah nihna, ãih doonádih jwĩ bohéat, caandih ñi jepahatbut dedé pínah ãta nihcan tagaá. 15 Páant ã boo pud júóhcah nihna, Dioíh doonádih

yee naóhnitjeh jwĩta jum taga. “Dios Jesucristodih át booanap taga”, jwĩpĩ niij bohéna caá. Obohjeéhtih, boo pud júúwát ã wihcah nihna, Jesúsdi h Dios ãta booacan tagaá. Caandih ã booacah nihna, yee naóhnit jwĩta jum tagaá. 16 Boo pud júúwát ã wihcah nihna, Jesús ãta boo pud júóhcan tagaá. 17 ã boo pud júóhcah nihna, caandih ñi jepahachah yuhna, dedé pínah ãta nihcan tagaá. Yéejat jíib páantjeh yeebdih ãta jum tagaá. 18 Páant ã boo pud júóhcah nihna, Jesúhwã wunnit, iiguipna míicjeh íta bej tagaá. 19 Pánihna, nin baácboó jum jwuhnit, Jesúsdi h jwĩ jepahachah, ã teo wáacachah yuhna, jwĩ wunat túttimah páantjeh buudná, jwiítboó chah moh yéejnit jwĩta jum taga.

20 Obohjeéhtih, Jesucristo yoobópdih át boo pud júúwáp tají. Caán caá jwíih boo pud júóhni. Caán boo pud júóh waóhni ã jumuchah, jwiít ãihwãbut jwĩ boo pud júóhbpna caá. 21 Adán yéej chãj waóhna, át wun waáwáp tají. Obohjeéhtih, Jesucristoboó yéej chãjcanni jumna, wunniji át boo pud júóh waáwáp tají. 22 Adán yéej chãj waóhni, ã wunuchah, jwiít nihatbut yéej chãjnit, jwĩpĩ wunna caá. Obohjeéhtih, Jesúsboó ã boo pud júóh waáwáchah, jwiít ãihwãbut jwĩ boo pud júóhbpna caá.* 23 Nin pah ã jumna caá: Jesucristo át jwíih boo pud júúwáp tají. Túttimah, caán ã jwúub dei júúwáchah, jwiít ãihwãbut jwĩ boo pud júóhbpna caá. 24 Túttimah, nihat baácdi h moón maáta í wēpatdih, nihat nemépwã í wēpatdihbut yap yoh beedánit, nin pah Jesús Diosdih ã niij naóhbpna caá: “Dáa buca, Paá, weemdih ma chãjat túatdih buu wã péana caá. Buu meemjéh caá wutni”, ã niijbípna caá. 25 Páant ã niiját pínah jãtih, Jesús páantjeh maáh ã jum jwuhat caá náahap, nihat Diosdih en jãihnitdih ã míic mao yap yohat pínah niijná.* 26 Páant ã yap yohochah, jwĩ jwúub wuncan niít. 27 Dios naáwátidih naóh yapani David nin pah át niij daacáp tají: “Dios nin pah ã niijná caá: ‘Wã wáuh Jesucristo nihatdih yap yohnit, maáh ã jumuchah, nihat caandih í jepah-

* 15:3 Is 53.5-12 * 15:4 Sal 16.8-10; Mt 12.40; Hch 2.24-32 * 15:5 Lc 24.34 * 15:5 Mt 28.16-17; Mr 16.14; Lc 24.36; Jn 20.19 * 15:8 Hch 9.3-6 * 15:9 Hch 8.3 * 15:22 Ro 5.12-18 * 15:25 Sal 110.1

bipna caá. Obohjeéhtih, weémboó chah maáh jamna, wã wãúhdih wã jepahcan niít', Dios ã niijná caá", David át niij daacáp tajī.*

28 Jesucristo nihatdih yap yoh péanit, ã ípdih "Dáa, b̄̄̄̄ nihat meemdih í jepahna caá. Weembút meemdih jepahni caá", Diosdih ã niijbipna caá. Pánihna, Dios chah maáh ã jambipna caá.

29 Biquína yeéb Jesúsdi jepah jw̄hcan, ñi oinit Jesúsíhwã í jumat peéh, í mawachah ennit, nin pah ñi niij jenah joyóp be: "Jesúsíhwã jamna, boo pud jũóhni, Dios pebhboó í bejbipna caá", niij jenah joinít, queédih jw̄ub enihna, túut nuumnít, ñit daabáát túutur wut be. Obohjeéhtih, boo pud jũúwát ã wihcah, páant ñita chãjcan tagaá. 30 Jesúsíh doonádih jw̄i naáwát peéh, jwiitdihbut í mawat dée tobohna caá. Pánihna, "Wã boo pud jũóhcan niít", niij jenah joiná nihna, wãta naóh cádah tagaá. 31 Wã jéihna caá, yeó jáap jumat pah weemdih í mao yohat dée tobohna caá. Obohjeéhtih, wã naáwáchah joinít, yeéb ñi túut nuumátdih ennit, bádí wã wëina caá. Pánih wëinit, ã tobohochah yuhna, wã naóh cádahcan niít. 32 Nin Éfeso tútchidih dawá jiwã pah íjnit, Jesúsíh doonádih wã naáwát jíib, weemdih í mawíhip yuh jí. Pánihna, boo pud jũúwát ã wihcah, dedé pínah ãta nihcan tagaá. Jw̄i boo pud jũóhcan, "Waícanjeh jw̄i w̄nat pínah játih, jwiitdih wëi babh jeémátjeh caá náahap",* ípí niiját pah yoobópdih ãta jam taga. Obohjeéhtih jw̄i boo pud jũóhbipna caá.

33 Yee naóhndih ñi joyáh bojoó. "Yeejépwãdih pej jamnit, biíc yoobó yeejé ñi jambipna caá", bita í niijátdih ñi túi náhninaá. 34 Yeebdih jw̄ub túi jenah joinít, yéej chãj cádahat caá náahap. Biquína ñijeéh jamnit Diosdih túi jéihcan, jwiitdih ã boo pud jũúwát tútat pínahdihbut jenah joicán, í yéej chãjna caá. Páant í chãjatdih yeebdih túicat caá náahap.

Ded pah túttimah jw̄ih bácah ã jumat

35 Biquína yeéb "Jw̄i jw̄ub boo pud jũóhbipna caá", jw̄i niijátdih páantjeh beh joicán, nin pah ñi niij úbh joimí nacaá.

¿Ded pah w̄annit í jw̄ub boo pud jũóhbi? ¿Ded pah íih bácah ã jambi? ñi niij úbh joimí nacaá. 36 Pánih úbh joiná, ñi túi jenah joicán caá. Momnidih ñi jenah joyoó. Jw̄i momochah, áih jih bóo chóo ã w̄nuchahjeh, diítmant bóo ãpí chíih jũóhna caá. ã w̄ncah, ãta chíih jũóhcan taga. 37 Chíih jũóhnibooó jw̄i momnidih biíc yoobó nihcan caá. Pánihat dée jw̄i jw̄ub boo pud jũúwáchah, jw̄ih bácahbut mácah ã jambipna caá. 38 Nihat jw̄i momni chíih jũóhni ded pah ã jumat pínahdih Diosboó át chãjap taga. Biíhnajih jw̄i wid momochah, biíc pah jíghni míic ã chíih jũóhcan niít.

39 Páant ã jumat dée nihat bácahbut biíc yoobó nihcan caá. Cãacwã, nuñépwã, jwébehwã, queejwã nihat íih bácah mácah ã jamna caá. 40 Nihat jeáboó jamni, baácboó jamnibut biíc yoobó nihcan caá. Jeáboó jamni ã túyat mácah, baácboó jamni ã túyatbut mácah ã jamna caá. 41 Nihat jeáboó jamnibut biíc yoobó ã yeh iigcán caá. Yeóboó mácah, widhboó mácah, cúiwãbut mácah ã yeh iigná caá. Cúiwã míicjehbut mácah ã yeh iigná caá.

42 Pánihna, momni mácah ã chíih jũúwát pah, jw̄i w̄nuchah, í yohni bácah jw̄ub boo pud jũóhna, mácah ã jambipna caá. Jw̄i w̄nuchah, jw̄ih bácah ã moópbipna caá. Obohjeéhtih, jw̄i boo pud jũúwát túttimah, jw̄ih jáap bácah ã jw̄ub moópcan niít. 43 Jw̄i w̄nuchah, jw̄ih bácah ã túi jíghcan caá. Obohjeéhtih, jw̄i boo pud jũúwáchah, túini ã jambipna caá. Jw̄i w̄nuchah, jw̄ih bácah wëpcanni caá. Obohjeéhtih, jw̄i boo pud jũúwáchah, túi wëpni ã jambipna caá. 44 Nin baácboó jw̄i jam jw̄hni bácah ã w̄nbipna caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jamni pínah bácah ã jw̄ub boo pud jũóhbipna caá. Nin baácboó jw̄i jumat pínah bácahdih Dios át w̄hup wut jí. Pánih w̄hna, biíh bácah ãjeéh jumat pínahdihbut ã w̄hbipna caá.

45 Dios naáwátdih daácní nin pah át niij daacáp tajī: "ã jw̄ih chãjni newédih Dios áih bácahdih caolíh jéyanachah, át caolíh wáyap wut jí. Caán newé Adán át w̄t jamup wut jí", át niij daacáp tajī.*

* 15:27 Sal 8.6 * 15:32 Is 22.13 * 15:45 Gn 2.7

Obohjeéhtih Jesucristo, Péeni Adán wāt jumnidih boonanit, āih bācahdih Dios mácah āt chājap wāt jī. Pānih caandih boonanit, jwiítidihbut ā boobipna caá, ā pebhboó ājeéh jwī jumat pínah niijná. ⁴⁶ Nin baácboó jwī jumat pínah bācahdih Dios āt jwīih chājap tajī. Túttimah, jeáboó ājeéh jwī jumat pínah jáap bācahdihbut ā chāj wāhbipna caá. ⁴⁷ Dios Adándih baácjīh āt chājap wāt jī. Obohjeéhtih, Jesucristoboodih jeámant āt wah deyanap wāt jī. ⁴⁸ Jwiít nihat Adán jūimená jumna, āih bācah déedih jwī bíbohna caá. Jesucristoihwā jumna, āih jáap bācah déedih jwiítbut jwī bíbohbiipna caá. ⁴⁹ Būū nin baácboó jum jwūhna, baácjīh chājni Adán pah jígohnit jwī jumna caá. Túttimah, jeáboó jumna, Jesús pah jígohnit jwī jumbipna caá. ⁵⁰ Wā úudwā panihnitá, páant wā naáwátidih jenah joinít, nindih ñi túi náhninaá: Nin baácboó jwī jum jwūhni bācah, yéejni jumna, Dios pebhboó yéejat wihcapna ā jéih jumcan niít. Moópni pínah jumna, Dios pebhboó moopát wihcapnabut ā jéih jumcan niít.

⁵¹ Jātih Dios ā jéihya jwūhca naáhdih būū yeebdih wā naóhna caá. Nin wā naáwátidih ñi túi jenah joyoó: Jesucristo ā jwūub dei jūúwát pínah jātih, nihat jwiít āihwā jwī wūncan niít. Obohjeéhtih, jwī wūnat túttimah, jwī wūn jwūhcah, biíc yoobó jwiít nihatdih ā túut nūumbípna caá. ⁵² Biíc láa quíib pínah bojat pah jwī túut nūumát ā jumbipna caá. Péeni póojat nah ā yáanachah, jwiít nihat āihwādih Dios ā túut nūumbípna caá. Ā yáanachahjeh, nihat āihwā wūnnitji jáap bācah jumnit ĩ jwūub boo pud jūóhbiipna caá. Āihwā báadhnitidihbut ā túut nūumbípna caá.* ⁵³ Būū jumni bācah wūnna, ā moópbiipna caá. Obohjeéhtih, jwiítidih ā túut nūumát túttimah, jwīih jáap bācah jwūub wūncan, ā moópcan niít. ⁵⁴ Páant ā yapachah, Dios naáwátidih naóh yapani Isaías nin pah ā niij daacátji biíc yoobó ā yapbiipna caá: “Dios nihatdih āt yap yohop tagaá. Páant ā yap yohochah, āihwā ĩ jwūub wūncan niít”, āt niij daacáp tajī.* ⁵⁵ Dios naáwátidih naóh yapani Oseas nin pah ā niij daacátjidihbut biíc yoobó ā yapbiipna

caá: “ĩ wūnat ā jwūub wihcan niít! Pānihna, būū jwī yéejat peéh wūnatdih jwī úumcan caá”,* ā niij daacátji pah jwiít āihwā wēinit, jwī niijbípna caá. ⁵⁶ Moisésji ā wūtatdih jéihna yūhna, jwiít nihat jwīpī túi jepahcan caá. Pānih jepahcan, “Weém yéejni caá”, jwī niij jéihna caá. Páant jwī jumatdih jéihnit, jwī wūnat túttimah, dedé yéejat peéh chājatdih úumna, wūnatdihbut jwīpī úumna caá. ⁵⁷ Obohjeéhtih, Jesucristo wūn wūhnit, ā jwūub boo pud jūúwáchah, jwiít āihwā iiguípna bejnit déeji jwūub boo pud jūóhnit, Diosjeéh jumat túut niijná, ā pebhboó jwī bejbipna caá. Páant jwī jumat pínahdih jéihna, Diosdih búdí wēinit, “Túina caá”, jwīpī niijná caá.

⁵⁸ Wā úudwā panihnitá, yeebdih búdí oinit, nin pah wā naóhna caá: Jesúsdiñi jepah cádahca bojoó. Bitaboó yeebdih yeenit, mácah ĩ bohénachah yūhna, joyáh bojnit, yoobópdih Jesúih doonádih ñi túi jenah joyoó. Pānih jenah joinít, “Diosdih jwī teo wūhat būudní pínah nihcan caá”, niij jéihnit, ded pah ā chājat tútatdih túi wēinit, ñi chājaá.

16

Ded pah dinerodih wūhat

¹ Būū biih naáwátidih yeebdih wā naóhbipna caá. Jerusalén tútchidih moón Jesúihwādih teo wáacat pínah dinerodih ded pah ñi chājat pínahdih wā naóhbipna caá. Galacia baácđih moón Jesúihwā míc wáacnitdih nin pah wā chājat tútat pah biíc yoobó ñi chājaá.* ² Chooát yeó jáap jumat pah débóo dinero ñi wūhat pínahdih yeéb nihat ñi jwejepboó ñi ámohoó. Det ĩ tewat jíib búdí bíbohnit, búdí ĩ ámoho naáh. Det bainí bíbohnit, bainí ĩ ámoho naáh. Pānih ámohna, ñi pebhna wā jūibínachah, queét moh yéejnitdih ñi wahni pínah dinerodih ñi bíbohbiipna caá. ³ Wā jūibíát pínah jātih, dinerodih ūb bejnit pínah neonádihbut ñi ñíwií. Páant ñi ñíwichah, jūibínit, Jerusaléndih moón Jesúihwā queéđdih ĩ túi jéihyat pínah niijná, wā daác wūhbipna caá. ⁴ Weemdihbut Dios ā wahachah, queét

* 15:52 1Ts 4.15-17 * 15:54 Is 25.8 * 15:55 Os 13.14 * 16:1 Ro 15.25-26; 2Co 8-9

biícdih wã bejbipna caá. Obohjeéhtih, wã jéih jwáhcan caá.

Pablo ã jib bejat pínah

⁵ Nin pah wã jib bejat pínahdih wã niij jenah joiná caá: “Ninmant bejnit, Macedonia baácdih jumni tútchinadih jib bej péanit, Corinto tútchidih moón Jesúhwã pebhna wã jwáibípnah caá”, wã niij jenah joiná caá.* ⁶ “Maatápdih íjeéh chão jwáhñit, mah noój ã yapat túttimah, biíh tútchina wã bejbipna caá. Pánih chãoníji wã yap bejat túut chãjachah, weemdih í jéih teo wáacípna caá”, wã niij jenah joiná caá. ⁷ Pánihna, ñijeéh maatápdih jumíhna, Macedonia baácdih wã jib bejat túttimah ñi pebhboó wã jwáibípnah caá. Butéh bejna, maátcanjeh wãta jéih jum tagaá. Dios ã náahachah, túi maatápdih ñijeéh wã chão jwáhípnah caá. ⁸ Obohjeéhtih, butéh nin Éfeso tútchiboó Pentecostés yeó jáapnadih páantjeh wã jum jwáhípnah caá.* ⁹ Ninboó dawá wã bohéatdih íjñit, í bohéat túutcah yuhna, Dios ã teo wáacatjñi búdei wã bohénachah, dawá joiná caá í chãjap. Pánihna, weemdih íjeéh jummat caá náahap. Pánih jumniiji Pentecostés túttimah, ñi pebhna wã bejbipna caá.*

¹⁰ Timoteo ñi pebhna ã jwáibínachah, ã náhni dahwacat pínah niijná, ñi túi teo wáacá. Jwí Maáhdih teo wãhni wã jummat pah, caanbát Jesúsdihi teo wãhni caá. Páant ã jumachah, caandih ñi túi en dawaá.* ¹¹ Caandih yap yohcanjeh, yeéb nihatdih túi joyát caá náahap. Caandih túi wéinit, wã jumapna ã jwáub jüúwát pínah niijná, ñi túi teo wáacá. Caán, biíh Jesúhwã biícdih í jwáub juyát pínahdih wã bidna caá.

¹² Apolosdih “Bita Jesúhwã biícdih Corinto tútchidih moón Jesúhwãdih meembát enedih ma bejeé”, wã wēp niijíp yah be. Obohjeéhtih, buu ã jéih bej jwáhcan caá. Túttimah, débólih ã bejihna, ã bejmi dée caá.

Pablo ã péé túyat tútat

¹³ Bita í yéjeaat déedih yap yohat tútat niijná, túi jenah joinít jummat caá náahap. Nemépwábut í yéjeaat déedih úumcanjeh, yap yohat tútat niijná, Jesúsdihi ñi túi jenah

joí cádahca bojoó. ¹⁴ Pánihna, oinit, bitadih túi chãjat caá náahap.

¹⁵ Wã úudwã panihnitá, nihat Acaya baácdih moón Jesúsdihi í jepahat pínah jãtíh, Estéfanawã í jepahatjidih ñi jéihna caá. Queét Jesúhwãdih búdei ípí teo wáacna caá.*

¹⁶ Pánih teo wáacnit jumna, í naáwáchah, ñi túi jepahaá. Bita queét panihnit maáta, bita Jesúsdihi teo wãhñitdihbut túi jepahat caá náahap.

¹⁷ Yeéb Corintodih moondih búdei bidna wã chãjap be. Pánihna, ñi wahnit Estéfanas, Fortunato, Acaicojñi ninna í juyúchah, búdei wã weñep be. ¹⁸ Yeéb biícdih jumna, yeebdih ít weñanap tagaá. Biíc yoobó ninna jwinít, weemdihbut í weñanap be. Pánih teo wáacnitdih “Ñi túi chãjap be”, yeebdih niiját caá náahap.

¹⁹ Asia baácdih moón Jesúhwã míic wáacnit yeebdih í túyat túutna caá. Aquila, Priscilajñi ñih muúboó míic wáacnit Jesúhwãbut búdei í túyat túutna caá. “Jwí Maáh Jesúsjeéh í túi jumna naáh”, niijnít, í túyat túutna caá.* ²⁰ Nihat nin Éfeso tútchidih moón Jesúhwãbut yeebdih í túyat túutna caá. Yeebbát Jesús ã oyatjñi ñi túi míic úubú.

²¹ Buu nin péenibitdih weemjéh wã daácna caá. Weembát yeebdih búdei wã túyat túutna caá.

²² Ded jwí Maáhdih túi oicannidih Dios ã peéh chãja naáh. Jwí Maáh Jesús waícanjeh ã jwáub dei jüúwá naáh.

²³ Jwí Maáh Jesús yeebdih búdei oinit, ã teo wáaca naáh. ²⁴ Jesucristo ã oyatjñi biícdih moon pah yeéb nihatdih búdei wã oina caá. Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

* 16:5 Hch 19.21 * 16:8 Lv 23.15-21; Dt 16.9-11 * 16:9 Hch 19.8-10 * 16:10 1Co 4.17 * 16:15 1Co 1.16
* 16:19 Hch 18.2

2 CORINTIOS

Pablo queédih ã táyat tútat

¹ Weém, Pablo, biíhdih daacát tútutnit, yeéb Corinto tútchidih moón Jesúhwādh dih wā wahna caá.* Dios ã náahat pah, Jesucristoíh doonádih ã naáwát tútutni wā jumna caá. Nin náodih wahna, jwī úd panihni Timoteojíh yeebdíh búdí jwī táyat tútutna caá. Bitá Acaya baácđih moón Jesúhwāđbut nin wā daác wahnidih í joyó naáh. ² Jwī íp, jwī Maáh Jesucristobut yeebdíh búdí oinit, í teo wáaca naáh, bícđih ñi túi jummat pínah niijná.

Ded pah yeejép yapat

³ Jwiítđih en jġahnit, Dios ãpġi teo wáacna caá. Páant ã teo wáacachah, caán, jwī Maáh Jesucristo ã ípdih búdí wēinit, “Jwiítđih búdí oinit, ma teo wáacat túina caá, Paá”, ni-iját caá jwiítđih náahap. ⁴ Yeejép jwī yapachah, jwiítđih caanjéh ãpġi túi teo wáacna caá, bita yeejép í yapachah, queéđihbut jwī teo wáacat pínah niijná. ⁵ Nin baácboó Jesucristo jum láa, tabit yeejép át yapap wut jġi. Áih túini doonádih bohéna, caán Jesús ã yapatji pah muntih jwiítbut dawá láa tabit yeejép jwī yapna caá. Jesucristoíh jumna, páant yeejép jwī yapachah, Dios jwiítđih búdí ãpġi teo wáacna caá. ⁶ Pánih yeejép yapna, yeebdíh jwī jéih teo wáacna caá, Diosđih chah ñi túi jenah joyát pínah niijná. Yeejép yapna, Dios jwiítđih ã teo wáacachah, jwiítbut yeebdíh jwī jéih teo wáacna caá, ñi jġahat ã yayát pínah ni-ijná. Jwī yeejép yapat pahjeh muntih, yeebút yeejép ñi yapachah, “Dios ã túi teo wáacipna caá”, niij jenah joinít, caandíh ñi cádahcan niít. ⁷ Pánihna, “Weém yeejép wā yapat pahjeh muntih, queéđbut yeejép í yapna caá. Dios weemdíh búdí ã teo wáacat pah, queéđihbut búdí ã teo wáacachah, caandíh í túi jenah joí cádahcan niít”, wā niij jéihna caá.

⁸ Būū wā údwā panihnitá, nindih ñi túi náhninaá: Weém Asia baácboó jum láa, tabit yeejép wā yapap jġi. “Wā jéih būjácán

niít. Wā wunbipna caá.* ⁹ Weemdíh í mao yohbipna caá”, wā niij jenah joyóp yah jġi. Obohjeéhtih, Diosboó páant át yapat tútutp tajġi, “Weemjéh wā jenah joyátjġih wā jéih chájna caá”, wā niij jenah joicát pínah niijná. Caán, chah wēpni jumna, wunah bejnítđih jwūūb boonani jumna, weemdíh ã teo wáacat pínahboodíh bidat caá náahap. ¹⁰ “Wā jibipboó búdí tobohat ã jumuchah yahna, Dios ã teo wáacachah, wā túi yapap jġi. Túttimahbut, bíc yoobó muntih ã túi teo wáacatjġih wā túi yapbipna caá”, wā niij jéih caá. ¹¹ Yeéb ñi úbúchah, jwiítđih oinit, Diosboó ã túi teo wáacipna caá. Páant ã teo wáacat doonádih joinít, dawá úbhnit, “Túina caá, Paá. Pablowādh mat túi teo wáacap wut be”, wēinit, í niijbípna caá.

Pablo Corinto tútchiboó ã jwūūb bejġhat

¹² Biquína ñijeéh jumnit weemdíh yeena caá íť chájap. Obohjeéhtih, tíccanjeh, wēinit, “Dios ã teo wáacatjġih ã náahat pahjeh queéđih, bitadihbut túinijeh wā pej jum bohénap jġi”, wā niij jéihna caá. Weém yeecanjeh, yeebdíh yoobópđih wā naáwáp jġi. Wā jenah joyátjġih nihcan, Dios weemdíh oinit, ã teo wáacatjġih, ñijeéh wā túi jumap jġi.

¹³⁻¹⁴ Yeebdíh naóh daácna, būocannijeh wāpġi daácna caá, ded pah wā bohéatđih ñi túi jéihyat pínah niijná. Obohjeéhtih, būū wā naáwátđih ñi túi beh joi jwūūhcan yahna, túttimah, ñi túi beh joyát pínahdih yeebdíh búdí wā náah yacna caá. Pánih beh joiná, jwī Maáh Jesús ã jwūūb dei jūūwáchah, “Pablo jwiítđih ã túi bohénap jġi”, weemdíh wēinit, caandíh ñi niijbípna caá. Bíc yoobó yeebdíh wēinit, “Wā naóhnij túini doonádih queéť í túi jepahap jġi”, weembút Jesúsđih wā niijbípna caá.

¹⁵⁻¹⁶ Páant ñi weñat pínahdih jéihnit, Éfeso tútchiboó jum jwūūhna, “Queéť Corinto tútchidih moón Jesúhwādh dih jwībí bohénit, Macedonia baácna bohénadih wā bejbipna caá. Macedonia baácboó jumniiji Judea baácna jwūūb bejat túut, queéť Corintodih moondíh chéneji teo wáacat túut niijná, queéđih wā en yap bejbipna caá. Í pebh jumni Judea baácboó wā jwūūb bejat pínahdih jéihnit, queéťboó weemdíh í túi teo

* 1:1 Hch 18.1 * 1:8 1Co 15.32 * 1:15-16 Hch 19.21

wáacbpna caá”, wã niij jenah joyóp yuh jĩ. Obohjeéhtih, pánih jenah joiná yuhna, wã jéih bejcap jĩ.* ¹⁷ Ñi pebhna wã bejat pínah doonádih joinít, wã jubícah enna, “Pablo nih yáaniabeh tagaá”, ¿ñi niij jenah joí niít? ¹⁸ Páant ñi niij jenah joicá bojoó. Dios ã niijátji pahjeh biíc yoobó ã chājat pah, weembát yeeni nihcan caá.

¹⁹⁻²⁰ Weém, Silas, Timoteojihbut Dios wūáh Jesucristo ded pah ã chājatjidih yeebdíh jwĩ bohénap jĩ.* Jesucristo nin baácboó ã cáac jamat pínah jãtjih, Diosboó ã wūáh ded pah ã chājat pínahdih át naáwáp wut jĩ. Pánihna, Jesucristo ã líp ã naáwátji biíc yoobó át chājap wut jĩ. “Jájuh Paá, ma chājat tútatdih wã chājbipna caá”, át niij jepahap wut jĩ. “Páant wã chājcan niít”, át niijcáp wut jĩ. Pánihna, “Jesucristo chah Maáh caá”, jwĩ niij jéihna caá. Pánih caandíh túi jenah joinít, ã naáwátjih jepahna, Diosdih wēinit, “Yoobópdihi tigaá ã niiját”, jwĩpĩ niijná caá. ²¹⁻²² Jesucristodih jwĩ túi jenah joí cádahcat pínah niijná, Dios jwiítidih, yeebdíhbut ã túi teo wáacna caá. Áihwã jwĩ jamat pínah niijná, jwiítidih át ñiwip wut jĩ. Pánih ñíonit, jwiítidih búdí teo wáacat náahna, áih Túini Espíritudih át wahap tajĩ, jwĩih caolihboó ã jamat pínah niijná. “Dios pebhboó ñi jamuchah, yeebdíh chah búdí ã túi chājbipna caá”, Túini Espiritu jwiítidih ã niijíchah, jwĩ túi jéihna caá.*

²³ Bũũ jwuhna, wã jenah joyátjidih wã jwúub túut nũũmátidih yeebdíh yoobópdihi wã naóhbpna caá. Wã yeenachah, Dios wĩih jenah joyátidih jéih beedáni, ã peéh chājbipna caá. Yeebdíh enedih búdí wã bejihna yahna, “Weemdíh ennit, queét ì tíicbpna caá”, niij jenah joinít, ñi pebhboó bejcanjeh, nin Macedonia baácna wã jwĩih juyáp jĩ. ²⁴ Diosdih jepahnit ñi jamuchah, yeebdíh tabit wutni dée ñijeéh wã jumíhcan caá. Obohjeéhtih, ñijeéh túinijeh jamna, yeebdíh búdí wã teo wáaquíhna caá, Diosdih túi jenah joí cádahcanjeh, chah ñi weñat pínah niijná.

* ^{1:19-20} Hch 18.5 * ^{1:21-22} Ef 1.14

2

¹ Con láa yeebdíh enedih bejna nihna, ñi yéej chājat peéh jāihna, yeebdíh búdí wāta jīgaha tagaá. Pánihna, Éfeso tútchiboó jumna, jib bejatdih jenah joinít, “Queétidih jwúub jīgahaíhcan, ì pebhna wã bej jwuhcan niít”, wã niij jenah joyóp jĩ. ² Yeéb ñi jīgahachah ennit, weembát búdí wāta jīgah tagaá. Pánih míic jīgahanit, jwíta míic jéih jwúub weñacan tagaá. ³⁻⁴ Pánihna, ñi pebhna bej jwuhcanjeh, ñi yéej chājatdih ñi cádahat pínah niijná, wã daác wahap jĩ. Ñi míic ámohat pínah jãtjih bejna nihna, búdí wāta jīgahap taga. Pánih búdí jīgahna, jūinít, yeebdíh tíicaíhcan, yeebdíh búdí wã oyatdih ñi jéihyat pínah niijná, páant wã daác wahap jĩ. Jwĩ jwúub míic enna, túut nũũmnít, túinijeh ñi jamuchah enna, wã túi wēibipna caá. Yeebbát ñi túi wēibipna caá. “Queétboó túi jepahnit, túinijeh ì jumbipna caá”, wã niij jenah joiná caá.

Yéej chājnijidih ì jwúub waadát tútat

⁵ Ñijeéh jamni tabit yéej chājni weemdíh ã jīgahanap jĩ. Yeebdíh bácah chah át jīgahanap taga. ⁶ Jáantjeh yeéb míic wáacnit, ã yéej chājat peéh, caandíh bacanit, ñit jwúub waadát tútcap wut jĩ. Páant ñi peéh chājatdih náhninit, ã yéejatdih jīgahna, át túut nũũmáp wut jĩ. ⁷ Bũũ, ã yéejatdih quíib bũũdnít, caandíh ñi míic wáacapboó ñi jwúub waadát tútú. Á jīgahat yayáchah, jwĩ Maáhdih ã cádahcat pínah niijná, caandíh ñi túi teo wáacá. ⁸ Caandíh túinijeh ñi jwúub pej jũũú, “Weemdíh ì túi oina caá”, wēinit, ã niij jenah joyát pínah niijná. ⁹ Jãtjih yeebdíh daác wahna, “¿Wã wutuchah, ì túi jepahmi niít?” niij jéihíhnit, wã daác wahap jĩ. Bũũ ñi jepahatdih jéihna, wã wēina caá. ¹⁰ Bũũ caán ã yéej chājatjidih ñit jenah joí cádahap wut be. Weembát wã jenah joí cádahna caá. Caán weemdíh ã yéej chājcah yahna, yeebdíh teo wáacat túut niijná, Cristo ã enechah, ã yéejatjidih wã jwúub jenah joicán niít. Páant wã jenah joicátidih ennit, yeebbát ñi jenah joí cádahbpna caá. ¹¹ Páant caán ã yéejatjidih jwiítidih jwúub jenah joicát caá náahap, ã tíicat yayáchah, nemépwã ì maáh, Satanás,

ã náahat pah ã chãjcat pínah niijná. ã yéejatjidih páantjeh jenah joiná, Satanásdih jwíta jepah tagaá. Satanás ded pah jwiít nihatdih ã yéej chãjihatdih jéihcannit jwí nihcan caá.

Titodih jwãáhcan, Pablo ã náhni dahwaat

¹² Éfeso tútchimant bejni Troas tútchina jãibínit, Cristoíh túini doonádih wã naáwáchah, dawá í túi joyóp jĩ. “Dios ã teo wáacachah, caandíh jepahnit dawá í jumna caá”, wã niíj wëi jenah joyóp jĩ. ¹³ Páant wã jenah joiná yuhna, wã úud panihni Tito, ñi pebhna wã wahnidih jwãáhcan, weémboó búdí wã náhni dahwanap jĩ. Pánih náhni dahwanit, caanjíh moondíh “Wã bejna caá”, niijnít, nin Macedonia baácboó caandíh bididih wã jüúwúp be.*

Cristo jwiítidih eníhcannidih ã yap yohat

¹⁴ Páant wã náhni dahwana yuhna, Cristoíhwã jwí jummatdih jenah joinít, Diosdih búdí wã wëina caá. Cristo Satanásdih yap yohni ã jumachah, Satanás jwiítidih ã yéej chãjat túutuchah yuhna, Cristoíhwã jumna, jwiítbut caandíh yap yohnit jwí jumna caá. Dios nihatdih Cristoíh doonádih jwiítidih ã naáwát túutup be, Satanásdih Cristo ã yap yohatjidih í jéihyat pínah niijná. Pánihna, Cristodih jéihnit, búdí wëinit, nihat caandíh í túi jenah joiná caá. ¹⁵ Cristoíh doonádih jwí naóh peét bejehchah enna, Dios búdí wëinit, “Wã wãáh Cristo panihnit í jumna caá”, ã niíj jenah joiná nacaá. Biquína jwí naóhni túini doonádih joinít, túi jepahnit jumna, iiguípna bejat déejidih Dios ã túi ubnit í jumna caá. Obohjeéhtih, bitaboó, joiná yuhna, í jepahcat peéh iiguípna bejnit pínah í jumna caá. ¹⁶ Nin pah jwípĩ niíj naóh bohéna caá: “Cristodih ñi jepahcatji peéh iiguípna bejnit, tabit yeejép ñi tubaat ã yaicán niít. Obohjeéhtih, Cristodih túi jepahnit, Dioíh túini pebhboó ñi bejehchah, búdí ñi weñat ã yaicán niít”, jwípĩ niíj naóh bohéna caá. Páant, jwí niíj naáwáchah joinít, íjnit, biquína í joíhchah yuhna, bitaboó í túi wëi joiná caá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Cristo jwiítidih ã teo wáacchah, áih túini doonádih yoobópdih jwí naóhchah, beh joicán, nihat

íta wëi joicán taga. ¹⁷ Dios naáwátidih bita bohé jibnitboó, jíb náahna, yoobópdih í bohécan caá. Obohjeéhtih, páant í bohéat pah jwiítboó jwí yee bohécan caá. Dios ã naáwát túutnit jumna, caán ã enechah jéihnit, yoobópdih jwípĩ bohéna caá.

3

Pablowã Jesúíhwãdih teo wãhñit í jummat

¹ Bitá í niiját pah, “Dedé jéihcat pínah weemdíh wihcan caá”, weémboó wã niijcán caá. Yeéb weemdíh túi jéihna, “Pablowã yoobópdih ípĩ bohéna caá”, niíj jenah joinít, páant bita í niíj daác wahatdih ñi náahcan caá. Yeebbút bitadih páant ñi niíj daác wahatdih wã náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadih jéihcan, páant daác wahatdih ñita náah taga. ² Yeebdíh jwí bohéniji túini doonádih joinít, ñi túut nuumáchah ennit, “Dios ã teo wáacatjĩh Pablowã queétdih í naáwáchah joinít, í jenah joyátidih ít túi túut nuumúp taga”, bita í niíj jéihna caá. Páant niíj jéihnit, Dios ã bohéat túutnit jwí jummatdihbut í jéihna caá. ³ Pánihna, jwí túi bohénachah, ñi túut nuumátji doonádih joinít, Cristo jwiítidih ã bohéat túutatjidih nihát í jéihna caá. Dios báadhni áih Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh, yeebdíh jwí naáwáchah, ñi túi jepahap jĩ. Cristoíh doonádih jwí bohénachah joinít, ñi jwíh túut nuumátji doonádih bita í joyóchah, yeébbóó queétdih jwí daác wahat panihnit ñi jumna caá.* ⁴ “Cristo jwiítidih ã wan wãhatjĩh Dios ã túi teo wáacna caá”, ñi niíj jenah joyóchah jéihna, jwiítboó “Túini Espíritu búdí ã teo wáacatjĩh Dios naáwátidih queétdih jwí túi bohénap jĩ”, jwí niíj wëi jenah joiná caá. ⁵ Pánih wëinit, “Weém wã jenah joyátjĩh nindih wã jéih chãjna caá”, niijcán, “Dios ã teo wáacatjĩh wã buájána caá”, wã niíj jéihna caá. ⁶ Páant ã teo wáacatjĩh áih jáap naáwát, túini doonádih wã túi naóhna caá. Jon jãtih Dios jeé naanádh ã daacátjidih jwí nrowãdih át jepahat túutup wat jĩ. Obohjeéhtih, caán máa wutatdih í túi jepahat pínah wëpat queétbodydih át wihcap wat jĩ. Nin jáap naáwátboodíh jwí jepahat pínah niijná,

* 2:13 Hch 20.1 * 3:3 Ex 24.12; Jer 31.33; Ez 11.19; 36.26 * 3:6 Jer 31.31

Túini Espíritu jwiít dih ã teo wáacna caá, Diosjeéh jwĩ tái jumat pínah niijná.*

7-9 Dios ã wutat dih jeé naanádih daácnit, Moisésdih ã wãhuchah, Dios ã wēpatjĩh Moiséh mót bádí át yeh iiguíp wut jĩ. Moisés jeemánt ã jwúub dei jũwáchah, ãih mót yeh iigát ã baáj jwúub bejechah yuhna, quíib ihana, queét Israel jumenáji caandíh ít jéih encap wut jĩ.* Jon jãtih Dios ã daácnit wutat dih ã wãhuchah, ãjeéh ít tái jumat pínah niijná, caandíh tái jepahat át náahap wut jĩ. Obohjeéhtih, ít tái jepahcatji peéh iiguípna ít bejep wut jĩ. Páant ít jepahcah yuhna, Moisés ã naóhni wutat túini ã jumatdih júutna, Dios bádí ã yeh iigát át jíghop wut jĩ. Bũ lãa jáap naáwát, túini doonádih Dios ã naáwát túutuchah, Túini Espíritu jwĩ jepahat pínahdih ã teo wáacachah, chah túini jumna, chah yeh iigát panihni ã jumna caá. Caán jeé naanádih ã daácnit wutat dih jwĩ tái jepahcatji peéh iiguípna jwĩta bej taga. Caán wutat dih jepahcan, ãjeéh jwĩ jéih jumcah yuhna, caán wutat dih ã wãhuchah, Dios ã tái yeh iigát át jíghop wut jĩ. Obohjeéhtih, bũ lãa Jesucristoíh túini doonádih jwĩ jepahachah, iiguípna jwĩ bejat déejidih, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh Diosjeéh jwĩ tái jumna caá. Pánihna, jáap dooná chah túini caá ã jumap. 10 Bũ lãa Jesucristoíh dooná jwiít dih bádí yeh iigní dée ã jumna caá. Obohjeéhtih, Moisésdih Dios ã daác wãhni wutat jwiít dih yeh iigcánni dée ã jumna caá. 11 Caán wutat dih ã wãhuchah, bádí yeh iigát maátcanjeh át jam jwuhap wut jĩ. Pánihat pah, caán wutat túini jumna yuhna, bũdní pínah át jumap tajĩ. Obohjeéhtih, Jesucristoíh túini doonáboó ã bũdcán níit. Bádí yeh iigát ã jumachah yuhna, máa wutatji bũdní pínah át jumap tajĩ. Pánihna, bũdcánni pínah jáap doonádih ã wãhuchah, chah bádí yeh iigát dée ã jumna caá.

12-13 Moisés ãih mót yeh iigát ã baáj jwúub bejechah, yégueh chóojĩh át jáhap wut jĩ, queét Israel jumená ít encat pínah niijná. Obohjeéhtih, jwiítboó nin bũdcánni dooná chah iigní dée ã jumachah jéihna, tíccanjeh, yoobóp dih jwĩ naóhna

caá.* 14 Queét Diosdih jóíhcan, ãih jenah joyátdih jáhat dée ã jumachah, Moisés ã daacátjidih ít beh joicáp wut jĩ. Bũ páantjeh caán daacátjidih ít en naáwáchah joiná yuhna, bíic yoobó ít jéih beh joicán caá. Cristodih jwĩ jepahachahjeh, caán jáhat déedih ã yohna caá. 15 Yeebdíh wã jwúub naóhna caá. Bũbut queét Israel jumená jwĩ Maáh Cristodih jepahcan, Moisés ã daacátjidih páantjeh ít beh joicán caá. 16 Obohjeéhtih, det jwĩ Maáhdih jepahnitdih caán daacátjidih Jesúsboó ã tái beh joyána caá. 17 Jwĩ Maáhdih jepahnitdih Túini Espíritu ã jumna caá. Pánihna, jwiít Túini Espíritu jumnitdih Diosboó wēi ennit, “Queét yéejat peéh chãjat wihcannit caá”, ã niijchah joinít, “Moisés ã wutatjidih jwĩ tái jepahcatji peéh jwiít dih ã wihcan níit”, jwĩ níj jéihna caá. Pánih jumna, jáhat dée wihcah, Diosdih tái jéihnit, jwĩ úum úubhcan caá. 18 Jwiít Cristoíhwã mót jáhat dée wihcan, “Caánboó chah túini caá”, jwĩ níj jenah joiná caá. Páant níj jenah joinít, ã weñat pínahdihjeh chãjna, caán ã jumat pahjeh jumat túut niijná, yeó jáap jumat pah tái túut nũmná caá jwĩ chãjap. Jwiít dih Túini Espíritu ã teo wáacachah, jwĩ tái túut nũmná caá. Pánih túinidih jwĩ túut nũmáchah ennit, “Queét chah tái jenah joiná caá ít chãjap”, bitaboó jwiít dih ít níj jenah joibípna caá.*

4

Jesúh doonádih naóhni ded pah ít jumat

1 Túini Espíritu teo wáacni jumna, Dios weemdíh oinit, ãih jáap túini doonádih ã bohé jibat túutap jĩ. Pánih bohéna, bita weemdíh yeejép ít chãjachah, jíghahna yuhna, wã bohé cádahcan caá. 2 Ded pah wã bohéatdih nihát ít jéihyat pínah niijná, wãpĩ bih bohécan caá. Nihat joinít ít tái beh joyát pínah niijná, yeecanjeh, ãih túini doonádih yoobóp dih wãpĩ bohéna caá. Dios weemdíh wēi ennit, “Pablo ã tái bohéna caá”, ã niijná caá. Bitabut wã bohénachah joinít, bíic yoobó ípĩ niijná caá. 3 Obohjeéhtih, bita iiguípna bejnit pínah jumna, jáhat dée ã jumachah, wã bohéatdih ít beh joicán caá.

* 3:7-9 Ex 34.29 * 3:12-13 Ex 34.33 * 3:18 Ro 8.29; Gá 4.19; Fil 3.10

4 “Cristo chah táini Maáh ã jumna caá”, jwĩ niij bohénachah, Diosdih jéihcannit ã maáh, Satanás queédih ã beh joyát túutcan caá. Áih yeh iigát dih jāhat dée pah caá queédih ã chājap. Dios ded pah ã jummatdih Cristojeh cāacwā dih ã túi beh joyána caá. Caán Cristo Dios yoobát caá. 5 Pánih bohéna, “Weemdih ñi weñeé”, niijcānjeh, “Jwĩ Maáh Jesucristobodih ñi weñeé”, wāpĩ niij naóh bohéna caá. Jwiit Jesús dih oina, ñi maáh dée nihcan, yeebdih teo wāacnitjeh caá jwĩ jumap. 6 Jon jātih Dios nihatdih chājna, “Dapánapboó yeh iigát ã jumna naáh”, ãt niijip wut jĩ. Caanjéh jwĩh caolihdih yeh iigát dée ã jummat túutna caá. Pánihna, Cristo, chah táini ã jummatdih jéihna, Dios biic yoobó táini ã jummatdihbut jwĩ jéihna caá.*

Jesúhwā āih wēpatjīh ded pah ĩ chājat

7 Weémboó wēpcanni, oboh jumni wáam dah dée wā jumuchah yuhna, Jesucristoíh táini doonádih wā bohé jibat pínah niijná, Dios weemdih ã ñiwip jĩ. Oboh jumni wáam dah diitboó chah táinidih jwĩpĩ yac ámohat dée wā bíbohna caá. Caán táini doonádih wā naáwáchah joinít, cāacwāboó ã túut numná caá. “Oboh jumni, wēpcanni wā jumuchah yuhna, Diosboó chah wēpni jumna, búdí ã teo wāacachah, ĩ túi túut numáp be”, wā niij jéihna caá. Bitabut, wēpcanni wā jummatdih jéihna, “Dios ã wēpatjīh ĩ túut numáp be”, biic yoobó ĩ niij jéihna caá.

8 Biquí láana weemdih tabit ĩ jāihñuchah yuhna, Jesúh táini doonádih wā naóh cádahcan caá. Biíh láa ded pah Dios ã weñat pínahdih jéihcānjeh, “¿ded pah wā chājbi?” niijnít, búdí wā jenah joiná caá. Pánih búdí jenah joiná yuhna, weemdih ã teo wāacachah, caandih wā túi jenah joí cádahcan caá. 9 Biíh láa bita weemdih eníhcan, Jesúh táini doonádih wā naáwát peéh, yeejép ĩ chājna caá. Páant yeejép ĩ chājachah yuhna, weemdih cádahcānjeh, Dios āpĩ teo wāacna caá. Biíh láa ĩ wun mao jwejni yuhna, ã teo wāacachah, booni páantjeh wā jumna caá. 10-11 Nin baácboó Jesús ã jum jwuhuchah, cāacwā caandih ĩt mao yohop wut jĩ. Pánihna, weembát nin baácboó jum jwuhna, Jesús dih ĩ mao

yohatji pahjeh, āih táini doonádih wā naóh jibat peéh, weemdihbut ĩ mao yohíhna caá. Obohjeéhtih, Jesucristo weemdih ã túi wapachah, wā báadh jwuhna caá. Páant weemdih ã teo wāacachah enna, “Jesúsboó báadhni, chah wēpni ã jumna caá. Caanjéh tigaá Pablodih wapni”, nihat cāacwā ĩ niij jéihna caá. 12 Weemdih ĩ mawíhichah yuhna, yeéboó wā naóhni doonádih joinít, Jesucristodih jepahna, Diosjeéh páantjeh ñi túi jumhipna caá. 13 Tabit yeejép yapna yuhna, Jesucristodih wā túi jenah joí cádahcan niit. Jon jātih Davidbut yeejép ã yapachah, nin pah ãt niij daacáp tajĩ: “Diosdih túi jenah joinít, ded pah ã naáwát dih wā naóh yapanap be”, ãt niij daacáp tajĩ.* Ā túi jenah joyát pah muntih weembát jwĩ Maáhdih túi jenah joinít, āih táini doonádih wāpĩ naóh yapana caá. 14 Pánihna, Jesúh táini doonádih wā naáwát peéh bita weemdih ĩ mao yohochah yuhna, caandih wā túi jenah joí cádahcan niit. “Jesucristoíh jumna, caandih jwuhub booaniboó weemdihbut ã jwuhub boobipna caá. Pánih booanit, weemdih ñijeéh ã jumapboó ã waadát túutbipna caá”, wā niij jéihna caá. 15 Páant ã chājat pínahdih jéihnit, yeebdih teo wāacat túut niijná, yeejép yapna yuhna, wāpĩ bohéna caá. Wā bohéatdih dawá ñi joyóchah, yeebdih oinit, Dios dawá iiguípna bejnit déejidih ã túi ubna caá. Pánihna, dawá caandih “Túina caá, Paá”, ĩ niij wēi naóhhipna caá.

16 Páant jwiitdih ã chājat pínahdih náhninit, búdí wēina, Jesúh táini doonádih wā yabh naóhcan caá. Yeó jáap jummat pah wĩh bácah ã wēpca jūwúchah yuhna, caandih chah túi jenah joiná caá wā chājap. 17 Nin baácboó jwĩ jum jwuhuchah, yeejép jwĩ yapatdih búdí wā jenah joicán caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jwĩ jāibínachah, yeejép yapat wihcah, chah túi wēinit jwĩ jummat pínahdih wā túi jenah joiná caá. 18 Nin baácboó jum jwuhna, dedé jwĩ enni buudní pínahjeh caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jumnidih buu jwĩ jéih encah yuhna, ã buudcán niit. Pánihna, nin baácboó jwĩ ennidih búdí jenah joicānjeh, Dios pebhboó ded pah jwĩ jummat pínahdih wā túi wēi jenah joiná caá.

* 4:6 Gn 1.3 * 4:13 Sal 116.10

5

¹ Nihat nin baácboó jumni buudní pínah ã jummatdih jéihna, “Jwíih bácahbut buudní pínah ã jumna caá”, jwí niíj jéihna caá. Jwí wunuchah, jwíih bácah ã moópbična caá. Obohjeéhtih, jwí wunat túttimah, Dios jáap bácah jwiít dih ã jwúub wúhbična caá. Caán bácahjĩh jwí jwúub wuncan niít. “Pánih jumna, jáap bácahjĩh Dios pehbboó jwí jumbična caá”, jwí niíj wēi jenah joiná caá. ² Nin baácboó jum jwuhna, tubit yeejép yapna, biquí láana Dios pehbboó búdí wá jumíhna caá. ³ Yégueh chóodih jwí dawíhat pahjeh ã wúhni pínah jáap bácahboodíh búdí wá páina caá. ⁴ Búu nin bácahdih yohíhcan yuhna, jáap bácahboodíh wá páina caá. Nin baácboó jum jwuhna, wíih bácah ã moopát pínahdih jéihna, Diosjeéh páantjeh jummat túut niijná, jáap bácah pínahdih búdí wá bidna caá. ⁵ Dios jwiít dih jáap bácah ã wúhat pínahdih jãtĩh át jenah joiíp taga. Pánihna, ãih Túini Espíritudih jwiít dih ã wúhuchah, caánboó “Yoobópdih jáap bácahdih meemdíh ã wúhbična caá”, jwiít dih ã niíj jenah joyát túutna caá.

⁶ Páant ã chãjat pínahdih jéihnit, úumcan, wá jĩgahcan caá. Búu nin bácahjĩh jum jwuhna, Dios pehbboó wá bej jwuhcan caá. ⁷ Pánih jumna, ded pah jwí yapat pínahdih jéih encan yuhna, Jesucristodih túi jenah joinít, “Ã niijátjĩ pahjeh wá túi yapbična caá”, wá niíj jéihna caá. ⁸ Nin baácboó jum jwuhna, wá wunat pínahdih úumcanjeh, wēi jenah joinít, jáap bácahjĩh jwí Maáh Jesucristojeéh búdí wá jumíhna caá. ⁹ Pánihna, Dios pehbboó bejna, wá bej jwuhcanbut, biíc yoobó jwí Maáh ã weñat pínahdihjeh wá chãjĩhna caá. ¹⁰ Japboó juibínit, jwiít nihat jwí Maáh Jesucristo pebhna jwí juibí ñuhbična caá. Páant jwí juibí ñuhuchah, nin baácboó jumna, ded pah jwí chãjatjidih enniji jwí maáh ã ñiobipna caá. Páant ã ñiwichah, jwí jéih jweicán niít. Pánihna, biíc jwí Maáh ã weñat pínahdih ã túi chãjatjĩ jĩb, ã túi wēi naóhbična caá. Obohjeéhtih, biíhboó ã túi chãjatjĩ jĩb, caandíh ã wēican niít. Páant jwí yapat pínahdih jéihna, jwiít dih túi chãjat caá náahap.*

Dios jwiít dih ã wēi enat

* 5:10 Ro 14.10

¹¹ Dios ninboó ded pah jwí chãjatdih enna, caán ã weñat pínahdih jwí chãjatjĩ jĩb ã peéh chãjbična caá. Páant ã peéh chãjat pínahdih úum yacna, búdí teo wáaquíhna, cãacwãdih wá wēp bohéna caá. Pánih bohéna, búdí oinit, wá teo wáaquíhatdih Dios ã túi jéihna caá. Pánihna, biíc yoobó ñi jéihyat pínahdih yeebdíhbut wá náah yacna caá. ¹² Páant niijnít, “Dedé jéihcat pínah weemdíh wihcan caá”, wá niijcán caá. Obohjeéhtih, bitaboó ã yee naáwáchah joinít, “Nihcan caá. Pablo túi oinit, yoobópdih jwiít dih ã bohéna caá”, ñi niiját pínah niijná, páant wá niíj naáwáp be. Queét ã túi jíghatdihjeh wēi jenah joinít ã jumna caá. “Nihat jwiít judiowá ded pah jwí chãjatdih Pabloboó joyáh bojna, ã bohéat túican caá”, ã niíj naóhna yuh caá. Páant niijnít, bita queétdih ã wēi enat pínahdihjeh ã jenah joyát ã túican caá. Obohjeéhtih, ded pah ãih caolih ã jummatdih caá jenah joyát náahap. ¹³ Biquína weemdíh jũhñitboó “Pablo tubit yójah bohé jibna, jenah joicánni caá”, ã niíj jũhna caá. Obohjeéhtih, Diosdih búdí weñáihna, páant wá bohé jibna caá. Bitaboó weemdíh eníhcanñit, “Pablo ã jenah joyátjĩhjeh ã yee bohé jibna caá”, ã niijná yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdíh teo wáacat túut niijná, túi jenah joinít, yoobópdih wá bohéna caá. ¹⁴ Cristo jwiít dih búdí ã oyochah jenah joinít, caandíh jepahna, wá túi bohéna caá. Pánih oina, caán Cristo biícjeh jwí yéejat jĩb buudáátdih ã jĩb chãj beedá wúhat túut niijná, jwiít dih át wun wúhup wat jĩ. Caandíh jenah joiná, “Wíih pínah caá át wun wúhup taga”, niíj jenah joinít, jwiít nihat jwí yéejat jĩb ájeéh wunnit panihnit caá jwí jumap. Jwí yéejat jĩb buudáátdih jĩb chãj péanit panihnit jwí jumna caá. ¹⁵ Pánihna, Cristo nihat cãacwã jwí yéejat jĩb át wun wúhup wat jĩ, caandíh jepahnit, jwí náahat pah chãjnitjĩ túut nuumnít, ã weñat pínahboodíh jwí chãjat pínah niijná. Caán ã wunuchah yuhna, Dios át jwúub boonap tajĩ.

¹⁶ Jwí Maáhdih jwí jepahachah, ded pah jwí jenah joyátdih ã túut nuumáp be. Jãtĩh nin baác dih bóodih jenah joinít, ded pah

cãacwã ì jíghatdihjeh ennit, “Túinit caá. Yeejépwã caá”, jwí niij en jwuhap be. Obohjeéhtih, buu páant jwí niij jenah joicán caá, buca. Jãtíh Cristodihbut pánih jenah joinít, “Caánboó cãacjeh caá”, wã niij jenah joyóp yah jĩ. Buu caandíhbut páant wã niij jenah joyátjidih wã túut nuumúp be. ¹⁷ Ded Jesucristodih jepahni, áih jumna, jenah joyát túut nuumní ã jumna caá. Ded pah ã jenah joyát túut nuumná, ded pah ã chãjatbut túut nuumní ã jumna caá. Jãtíh ã weñat pínahdihjeh chãjni ã jumap be. Buu, túut nuumná, Túini Espíritu ã teo wáacachah, Dios ded pah ã weñat pínahboodíh chãjni ã jumna caá, buca.* ¹⁸ Jwiítjeh páant jwí jéih chãjcah, Dios jwiítidih át túut nuumúp taga. Jãtíh, Diosdih eníhcannit jum jwuhna, ájeéh jwí túi jum jwuhcap jĩ. Cristo ã wun wúhatjĩh jwí eníhcatdih Dios át cádahat túutap taga, ájeéh jwí túi jumat pínah niijná. Pánih chãjnit, jwiítidih bitadidih át naáwát túutap be, queébut caandíh ì eníhcatdih cádahnit, ájeéh ì túi jumat pínah niijná. ¹⁹ Nin pah caá ã niij naáwát túutap: “Nihat yéejnit jumna, Diosdih eníhcannit jwí jumna caá. Jwiítidih búdí bidnit, Jesucristo jwí yéejat jíib ã wun wúhatdih jwí túi jenah joyóchah, áihwã chãjnit, jwiítidih ã túi pej jumna caá”, ã niij naáwát túutap jĩ. ²⁰ Pánihna, Jesúsíh jumna, cãacwãdih nin pah wãpĩ niij naóh yapana caá: “Yeebbút Jesucristodih jepahna, túut nuumní, Diosjeéh ñi túi jumú”, wã niijná caá. ²¹ Jwí Maáh Cristoboó bíicjeh yéejat wihcanni át jumap wat jĩ. Obohjeéhtih, ã yéej chãjcah yahna, Diosboó caandíh jwí yéejat jíib át wun wúhat túutap wat jĩ. Jwí yéejat jíib buudáátidih Cristoboó át jíib chãj beedá wúhap wat jĩ. Páant ã jíib chãj beedá wúhatdih enna, Diosboó jwiít Cristoíhwãdih ennit, “Queétdih dedé yéejat peéh ã wihcan caá. Wã wúhdih wéi enat pahjeh mantih, queétdihbut wã wéi enna caá, buca”, ã niijná caá. Pánihna, Cristoíhwã jwí jumachah, Dios túini ã jumap pahjeh mantih jwiítidihbut ã túi jumap túutna caá.

6

¹ Dios yeebdíh búdí oinit, teo wáacna,

* 5:17 Jn 3.3-7; Gá 6.15 * 6:5 Hch 16.23

ñi yéejat peéh át yoh wúhap taga. Jwiít, yeebbút Diosdih teo wúhñit jumna, nindih yeebdíh wã naóhna caá: Áihwã jumna, yeebdíh wã bohéátjidih ñi túi jepahaá. “Wã jepahna caá”, niijná yahna, ã náahat pah chãjcan, dedé pínah áta nihcan tagaá. Dios ã oyatdih yap yohnitjeh ñita jum tagaá. ² Jon jãtíh Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ:

“ Wã náahni yeó jáap yeebdíh búdí oina, ñi wúbatdih jepahnit, wã teo wáacap jĩ. Pánih teo wáacnit, yeebdíh wã túi wup jĩ”, Dios ã niijná caá”, át niij daacáp tajĩ. *(Is 49.8)*

Buu caá ã náahni yeó jáap ã jumap. Buu yeebdíh ã túi wbat pínah niijná, caandíh jepahat caá náahap.

Ded pah Pablo ã jumap

³ “Bitá wã bohéátidih ì jepahcan niít”, niijná, dedé yeejéw chãjcan, yeejéw wãpĩ wéhecan caá. ⁴ Túinijeh wãpĩ jumna caá, “Pablo Dios ã weñat pínahdihjeh chãjna, caandíh túi teo wúhni ã jumna caá”, cãacwã weemdíh ì niiját pínah niijná. Dawá láa bita weemdíh yeejéw ì chãjchah yahna, weémboó íjcanjeh wã jumna caá. Dawá láa moh yéejna yahna, wã bohé cádahcan caá. ⁵ Nin pah caá yeejéw wã yapap: Cãacwã weemdíh ì mawachah; nemat muúboó ì nemechah; dawá íjnit, míic wáac joinít, ì mao yohat túutachah, yeejéw wã yapap jĩ. Weém búdí teona; quíib chei tubachah yahna, uoca daa júóhna; nuugúp wanna, yeejéw wã yapap jĩ.* ⁶ Íí náah chãjatdih jenah joicán, wã túi jumna caá. Yeebdíh teo wáaquíhna, jwí maáih túini doonádih túi jenah joinít, íjcanjeh, wã túi bohénap jĩ, ñi túi beh joyát pínah niijná. Yeebdíh túi oinit, wã bohénachah, Túini Espíritu yeebdíh ã teo wáacatjĩh ñi túi jepahap jĩ. ⁷ Áih túini doonádih naóhna, yeecanjeh, Dios ã wépatjĩh wã bohénachah enna, caandíh teo wúhni wã jumapdih ñi túi jéihna caá. Yoobópdih Dios ã weñat pínahdih chãjna, “Pablo yeejéw chãjni caá”, cãacwã weemdíh ì jéih niijcán caá. “Dios ã náahat pah, túinijeh ñi jumú”, bitadidih wã niijíchah, wã túi jumapdih enna, “Pablo yee bohéna

caá ã chãjap”, ï jéih niijcán caá. ⁸ Biquína weemdíh ï túi wēi enechah, bita ï wēi encah yuhna, biquína ï wēi naáwáchah, bita yeejép ï naáwáchah yuhna, wã joyáh bojna caá. Yoobópdih wã bohénachah yuhna, biquína “Pablo yee bohéni caá”, ï niij naóh yacna caá. ⁹ Nihat cáacwã ï enepboó wã bohénachah, weemdíh jéihna yuhna, biquína weemdíh enah bojnít, “Oboh jumnijeh caá”, ï niijná caá. Bita weemdíh ï mawachah yuhna, wã báadh jwuhna caá. ï mao yohat tútuchah yuhna, páantjeh wã jum jwuhna caá. ¹⁰ Biquí láana jígahna yuhna, Cristoíh jumna, páantjeh wã wēina caá. Moh yéejni jumna yuhna, bitadih túini doonádi h bohéna, queétdih búdí jíib jumni wãhat dée pah caá wã bohénap. Biíh pah bóonadi h bíbohcan yuhna, Cristoíh jumna, búdí bíbohni dée pah wã wēina caá.

¹¹ Yeéb Corinto tútchidih moondíh búdí oina, úmcan, tíccanjeh, ded pah yeebdíh búdí wã náah yacatdi h wã túi naóh daac beedánap be. ¹²⁻¹³ Yeéb wã weh panihnit ñi jumuchah, oinit, yeebdíh wã naóhna caá. Yeebdíh wã oi cádahcan caá. Obohjeéhtih, yeéboó weemdíh ñi oi cádahap jĩ. Pánihna, yeebdíh búdí wã oyat biíc yoobó weemdíhbut ñi jwúub oyoó.

Jesucristoíh nihcannitdi h ã pej jummat tútcat

¹⁴ Yeéb Jesucristoíhwã áihwã nihcannitboodíh ñi pej jumca bojoó. Túi pej jumnit pínah nihcan caá. Nindih ñi túi jenah joyoó: Ded Jesúsdi h jepahni, túinidih ápi chãjíhna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdi h jepahcanniboó, yeejépdih ápi chãjna caá. Pánih jumna, biícdi h ï jéih jumcan caá. Yeejép chãjni túi chãjíniboodíh ã yéjabipna caá. Túi chãjínihni yeejépdih ã jéih yap yohcan niít. Ded Jesúsdi h jumna, ã naáwát di h ápi túi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Jesúsdi h nihcanniboó nemépwã ï maáh ã naáwáchah joinít, ded pah Dios ã jummatdi h ã jéihcan caá. Queét chénat pah ï jenah joyát mácah ã jumna caá. Pánih jumna, ï jéih míc pej jumcan caá. ¹⁵ Jesucristo Satanásjĩh mácah míc ï jenah joyát ã jumuchah, ï jéih míc pej jumcan caá. Biíc yoobó Jesúsdi hwã Satanáihwãjĩhbut mácah míc ï jenah joyát ã jumuchah, biíc di h

ï jéih jumcan caá. ¹⁶ Dios páantjeh jumni caá. Jwiít áihwã jumna, caandíh jeh wēinit, jwĩ jepahna caá. Biíh di h wēinit, jepahna, áta túican tagaá. Jwiít Jesúsdi hwã áihwã nihcannitdi h pej jumna, ï wēi jepahnidih jwiítbut jwĩ wēi jepahat dée ã tobohna caá. Pánih jumna, yeéb Jesúsdi hwã, Jesúsdi hwã nihcannitdi h ñi pej jumca bojoó. Dios báadhni jumna, jwiít Jesúsdi hwã biíc di h, áih m̄ pánihnit jwĩ jumna caá.* Jon jãtíh ã naáwát di h naóh yapanit nin pah ït niij daacáp tajĩ:

“ Weémboó queétdih túi pej jumna, ï maáh wã jum bípna caá. Queétboó wíhwã jumna, weemdíh jeh ï wēibípna caá’, Dios ã niijná caá”, ït niij daacáp tajĩ. *(Lv 26.12; Jer 32.38; Ez 37.27)*

¹⁷ Bita naóh yapanitbut nin pah ït jwúub niij daacáp tajĩ:

“ Wíhwã nihcannitdi h ñi cádahaá. Queétdih ñi pej jumca bojoó. Í náah ï chãjat déedih yeéboó ñi chãjca bojoó. Páant ñi cádahachah, weémboó yeebdíh wã wēi enbípna caá. *(Is 52.11)*

¹⁸ Pánih wēi ennit, ñi íp wã jum bípna caá. Yeéboó wã weh ñi jum bípna caá’, Chah Wēpni Maáh ã niijná caá”, ït niij daacáp tajĩ. *(2S 7.14; 1Cr 17.13; Is 43.6; Jer 31.9)*

7

¹ Pánihna, wã oinitá, nindih ñi túi jenah joyoó: “Ñi yéej chãjatdi h ñi cádahachah, yeebdíh wēi ennit, wã túi pej jum bípna caá”, Dios ã niijíchah joinít, nihat jwĩ yéejatdi h jwĩ cádah jíih. Dios ã jígahat pínahdi h chãjínican, yeejép jwĩ jenah joyát di h cádahat caá náahap. Pánih tút n̄mnít, túi jenah joiná, ã weñat pínahboodíh jwĩ chãj jíih.

Corinto tútchidih moón ï tút n̄mát

² Weemdíh ñi jwúub oi jenah joyoó, páant m̄ntih. Nijeéh jumna, deddi h wã yéej chãjcap jí. Bohéna, yeebdíh wã yéej chãjat tútcan, yeebdíh wã yee dáuc wáicap jí. ³ Páant niijnít, “Pablodi h jwĩ túi oicatji jíib jwiít di h peéh chãjat ã jumna caá”, yeebdíh niij jenah joyát tútcan, “Pablo túi chãjni jíi”, wã niij jenah joyát tútca caá. Wã jwíih

* 6:16 1Co 3.16; 6.19

nijátji pahjeh mantih, wã jwúub niijná caá: Yeebdíh búdí wã oina caá. Pánihna, ded pah yapna, wãнна yuhna, biíc yoobó yeebdíh jenah joinít, wã oi cádahcan niít. ⁴“Queét Corintodih moón túi chãjnit jumna, wã naáwátdih í túi jepahbipna caá”, niij jenah joinít, búdí wã wẽina caá. Pánihna, yeejép yapna yuhna, yeebdíh páantjeh wã wẽi jenah joiná caá.

⁵ Nin Macedonia baácboó wã juyúchah, weemdíh chooát ã wihcap be. Páantjeh yeejép wã yapap be. Dawá jũihnitboó “Ma túi chãjcan caá”, weemdíh í niij jũihñup be. “¿Queét Corintodih moón wã oinitboó í túi jum niít?” niij jenah joinít, páantjeh yeebdíh búdí wã náhni dahwanap be.* ⁶ Obohjeéhtih, Dios jĩgahat yayániboó weemdíh teo wáacnit, Tito wã pebh ã juyúchah, weemdíh búdí ã weñanap be. ⁷ “Queét í jwúub túi jummatdih enna, búdí wã weñep be”, weemdíh Tito ã niij naáwáp be. Páant ã niij naáwáchah joiná, weembát búdí wã weñep be. “Queét Corintodih moón Jesúihwã meemdíh búdí í bidna beé. ‘Yéej chãjnit, Pablodih búdí jwít jĩgahanap taga’, niij jenah joinít, queébtat búdí í jĩgahap wut be. Pánih jĩgahnit, ma daác wahnidih ennit, í túi jepahap tabe”, Tito weemdíh ã niij naáwáchah joinít, chah búdí wã weñep be.

⁸ Wã jwíih daácnijidih wah péanit, “Nin wã wẽp naóh daacátjidih ennit, búdí í jĩgahbipna caá. Páant wã wẽp naóh daáccan, áta túi taga”, niij jenah joinít, búdí wã jĩgah jwuhup jĩ. Obohjeéhtih, buu ñi jĩgahat yayát doonádih joinít, weembát wã jĩgahcan caá. ⁹ Buu búdí wã wẽina caá. Ñi jĩgahat doonádih joinít, wẽina wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, jĩgahnit, tũniboodíh ñi túut nuumát doonádih joinít, búdí wã wẽina caá. Dios caá yeebdíh át jĩgahat túutup taga, ñi jenah joyátdih ñi túut nuumát pínah niijná. Pánihna, wã daác wahniboó yéejacan, yeebdíh át túi teo wáacap taga. ¹⁰ Dios ã náah yacat pahjeh jwí yéejatdih jĩgahna, yéej chãjatdih jwí cádahbipna caá. Pánih jĩgahna, jwí jenah joyátdih túut nuumnít, tũniboodíh jwí chãjbipna caá. Páant jwí túut nuumúchah

enna, iiguípna jwí bejat déejidih Diosboó ã túi ubbipna caá. Maátcanjeh jwí jĩgahna yuhna, túi túut nuumnít, búdí jwí wẽibipna caá, buca. Obohjeéhtih, bitaboó í yéej chãjat jĩb queétdih Dios ã peéh chãjat pínahdih jĩgahna yuhna, túut nuumíhcan, iiguípna í bejbipna caá. ¹¹ Yeéb Dios ã náah yacat pahjeh jĩgahnit, ñit túi túut nuumáp taga. ¡Ñi jenah joyoó! Nin pah caá ñi túut nuumát: Buu jwuhna, ded yéej chãjni ã yéejatdih enah bojcanjeh, yoobópdih ñi túut nuumát túutna caá. Ñi yeejép jenah joyátjidih cádahnit, túut nuumnít, buu ñi túi jenah joyátdih wã jéihyat pínahdih weemdíh ñi náah yacna caá. Pánihna, weemdíh ñi wẽi jenah joi jwúhcatjidih búdí ñit jĩgahap wut be. Ñi yéejat jĩb Dios ã peéh chãjat pínahdih búdí úumna, túi túut nuumnít, weemdíh jwúub eníhna, búdí ñit bidip wut be. Dios ã weñat pínahdihjeh ñit chãjap wut be. Det yéej chãjnitdih ñit peéh chãjap wut be. “Buu, queét yoobópdih chãjnit caá. Dedé yéej chãjat peéh queétdih ã wihcan caá, buca”, wã niij jenah joiná caá. ¹² Yeebdíh daác wahna, yéej chãjnidih ñi peéh chãjat pínahdih, ã yéej chãjatjidihbut jenah joicánjeh wã daác wahap jĩ. Obohjeéhtih, Dios yeebdíh enna, “Queét Pablodih yoobópdih oinit caá”, ã niij jenah joyátdih ñi túi jéihyat pínah niijná, wã daác wahap jĩ. ¹³ Páant ñi túut nuumátidih jéihnit, búdí wã wẽina caá.

Tito ninboó jwúub joinít, weemdíh nin pah ã niij wẽi naáwáp be: “Queét Corintodih moón í túi túut nuumátidih ennit, wã jĩgahatji ã yayáh bejep jĩ. Pánihna, búdí wã wẽina caá”, ã niijp be. Páant ã niijátidih joinít, weembát chah yeebdíh wã wẽina caá. ¹⁴ Tito ñi pebhboó ã bejat túut chãjachah, nin pah caandíh wã niijp jĩ: “Queét Corintodih moón Jesúihwã nin wã daác wahnidih ennit, í túi jepahbipna caá”, wã niijp jĩ. Pánihna, ñi túi jepahatjidih jéihnit, Titodih jwúub ennit, wã tíccap be. Titodih wã niijátji biíc yoobó át yapap wut be. ¹⁵ Tito ñi pebhna ã juibínachah, caandíh túi wẽi jwááhnit, wã daác wahatdih ñi túi jepahatdih náhnit, yeebdíh chah ã oi jenah joiná caá. ¹⁶ Buu túi jepahnit, Dios

* 7:5 2Co 2.13

ã weñat pínahdihjeh ñi túi chãjatdih jéihna, táttimah biíc yoobó ñi jepahat pínahdihbat wã túi jéihna caá. Pánih jéihnit, búdí wã wēina caá.

8

Jesúhwã dinero wahnit, moh yéejnitdih ï teo wáacat

¹ Bũũ wã úudwã panihnitá, biih naáwát ã jumna caá. Nin Macedonia baácdih jumni tátchinadih moón Jesúhwã miíc wáacnit ded pah ï túi chãjatjidih yeebdíh wã naóhbipna caá. Dios queétdih oinit, búdí át teo wáacap taga. ² Queét tubit yeejép yapna yuhna, jwĩ Maáhdih túi jenah joí cádahcan, búdí ï wēina caá. Pánih túi jenah joiná, tubit moh yéejnit jumna yuhna, ñih dinerodih oicanjeh, bita chah moh yéejnitdih búdí ï wũh wáacap jĩ. ³ Weém ennijijeh tigaá yeebdíh wã naáwáp. Queét moh yéejnit yuhna, ï bíbohat pah bóo ï wũhap jĩ. Nihcan caá. Búdí pohba ï wũhap jĩ. ï náahatdih jib chãjat pínahdihbat ï wũhap jĩ. Weémboó páant wã wũhat túutcah yuhna, queétjeh jenah joinít, páant bóo búdí weemdíh ï wũhap jĩ. ⁴ “Judea baácdih moón Jesúhwã moh yéejnitdih búdí teo wáaquíhna, nin pah bóo meemdíh jwĩ wãhndih queétdih ma wũhũ”, weemdíh ï niijíp be.* ⁵ Pánih wũhna, wã jenah joyát chah ï wũhap be. ñih dinerodih ï wũhat pínah jãtih, “Paá, ded pah ma weñat pínahdihjeh yoobópdih meemdíh wã chãj wũhbipna caá”, Diosdih ït niijíp wut be. Páant ï niiját táttimah, “Dios ã wũtuchah joinít, yeéb Jesúh doonádh bohé jibnitboodíh ded pah ñi náahatdih jwĩ túi teo wáacipna caá. Ded pah ñi wũtuchah, jwĩ jepahbipna caá”, jwiútdih ï niijíp be. ⁶ Nit Macedonia baácdih moón ñih dinerodih ï wũhatdih jenah joinít, yeéb Corintodih moondíhbat wã jenah joyóp be. “Ninjĩh moón búdí ï wũhat pah queétdih ï wũhat pínahdih ï ámoh páña naáh”, wã niij jenah joyóp be. Páant niij jenah joinít, Titodih nin pah wã niijíp be: “Meém ñih dinerodih queétdih mat wũh wáac jwíihat túutap wut jĩ. Pánih jwíihnit, nihat ï wũh wáacni dinerodih ma jwúub ámohat túutat túut niijná, ï pebhna ma jwúub bej páñaá”,

* 8:4 Ro 15.26

Titodih wã niijíp be. ⁷ Yeéb túi chãjnit jumna, jwĩ Maáh Cristodih ñi túi jenah joiná caá. ã naáwátidih túi jéihnit, ñi túi naóh yapana caá. Caán ã weñat pínahdihjeh búdí chãjĩhna, yeebdíh jwĩ bohéat pah túi oinit, bitadih ñi teo wáacna caá. Pánih túi chãjnit jumna, ñih dinerodih oicanjeh, moh yéejnit Jesúhwãdih teo wáaquíhna, biíc yoobó yeebdíh túi wũhat caá náahap.

⁸ Páant niijná, yeebdíh wũtña wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, nit Macedonia baácdih moón ded pah jĩgah ennit, moh yéejnitdih búdí ï teo wáacatdih yeebdíh wã naáwáp be, “Jwiútdih búdí jĩgah ennit, queétdih chah jwĩ wũhbipna caá”, ñi niij jenah joyát pínah niijná. Páant ñi wũhuchah enna, “Queét Corintodih moón bitadih túi jĩgah en teo wáacnit ï jumna caá”, wã jéih niijbipna caá.

⁹ Jwĩ Maáh Jesucristo jwiútdih búdí oina, ã teo wáacatdih jwiútdih túi jenah joyát caá náahap. Nin baácboó ã dei jũúwát pínah jãtih, Diosjeéh jumna, nihat maáh ã jumuchah, caandíh dedé jadhdad át wihjican tagaá. Obohjeéhtih, nin baácboó dei jũóhnt, ã maáh wēpatdih cádahna, jwiútdih teo wáacat túut niijná, moh yéejni át jumap wut jĩ. Pánih teo wáacna, jwiútdih moh yéejnit jumna yuhna, ájeéh jwĩ jumuchah, jwiútdihbat dedé jadhdad ã wihcan niit. Pánih jĩgah ennit, ã teo wáacatdih jenah joinít, jwiútdihbat biíc yoobó bitadih jĩgah ennit, teo wáacat caá náahap.

¹⁰ Nin pah wã niij jenah joiná caá: Ñi jwíih jenah joyátji bũũ biíc jópchi ã yapna caá. Con jópchi, nin Macedonia baácdih moón ï jenah joyát pínah jãtih, yeéb Judea baácdih moón Jesúhwã moh yéejnitdih jwíih teo wáaquíh jenah joinít ñit jumap wut jĩ. Pánih teo wáaquíh jenah joinít, con jópchidih ñi wũhat pínah dinerodih ñit ámoh jwíhip wut yuh jĩ. ¹¹ Pánihna, jãtih túi wēinit ñi teo wáac jwíihat pah, bũũbat biíc yoobó wēinit, ñi wũhat pínahdih wũh péaat caá náahap. Ded búdí dinerodih bíbohni chah ã wũhna naáh. Obohjeéhtih, ded namp bíbohni bainí ã wũhna naáh. ¹² Túi biíc yoobó wēinit, ñih dinerodih oicanjeh, wũhat caá náahap. Pánih wēi wãhndih Dios biíc yoobó ã wēi enbipna caá. Obohjeéhtih, bií dée wihcan-

niboodih “Dinerodih ma wāhūá”, Dios ā niijcán caá.

13 Judea baácdih moón Jesúhwādh yeebdih wāhat túatna, “Queét Corintodih moón moh yéejnit ī jumū naáh”, wā niij jenah joicán caá. Obohjeéhtih, yeéb, queébtut biíc yoobó ñi túi jamat pínah niijná, páant wā wāhat túatna caá. 14 Būū yeéb búdí bíbohnit jumna, queét bíbohcanitboodih ñi jéih teo wáacna caá. Biíh láa, yeéb moh yéejnit ñi jumuchah, queétoó búdí bíbohnit, yeebdihbut ī jéih teo wáacnipna caá. Pánih míic teo wáacnit, nihat Jesúhwā túi biíc yoobó jwī túi jumbipna caá. 15 Jon jātih Moisés nin pah āt niij daacáp tajī: “Chah búdí jeémát ojdiñ jái yacniboó ā ũbni yeó jāap ā jeémát pínahdihjeh ā bíbohōp be. Bainíjeh ũbnibut caán yeó jāap ā jeémát pínahdihjeh ā bíbohōp be”, āt niij daacáp tajī.*

Titowā Corintona ī bejat

16 Yeebdih wā oi teo wáaquíhat pah muntih, Dios Titodihbut biíc yoobó oi teo wáaquíhat āt wāhup taga. Páant ā túi oi teo wáaquíhatdih ennit, “Túina caá, Paá”, wā niijná caá. 17 “Corinto tútchidih moondih jwáub enedih ma bejeé”, wā niijichah joinít, “Jūū, wā bejmi caá”, ā niij wēi jepahap be. Caandih wā naáwát pínah jātih, yeebdih búdí teo wáaquíhna, caanjéh ñi pebhna tūb bejīhni ā jumap be.

18 Caandih pej jamni pínah biíh Jesúsdiñ jéihnidihbut ñi pebhna wā bejat túatna caá. Ā pej jamni pínahdih nihat nin Macedonia baácdih jamni tútchinadiñ moón Jesúhwā búdí ī wēi naóhna caá. “Caánboó Jesúh doonádih túi bohéni caá”, ī niij wēi naóhna caá. 19 Pánih wēi naóhni, Judea baáchoó wā bejehah, weemdih pej jam bejni pínahdihbut caandih ī ñiwip be. Nihat yeéb Jesúhwā ñi wāh wáacni dinerodih jwī juibí wāhuchah enna, “Queét biíh baácdih moón Jesúhwā jwiítidih oinit, dinerodih ī wahachah, búdí ma teo wáacna caá, Paá”, Diosdih ī niij wēi naóhhipna caá. 20 Ñi wāhni dinerodih jwī túi en daobipna caá. “Pablowā jwīih dinerodih yee dáuc wáina caá īt chājap taga”, ñi niij jenah joicát pínah

niijná, caán nihat túi wēi ennidih Titojeéh wā wahna caá. 21 Pánihna, jwī Maáh ā enechah, bitabut ī enechah, yoobópdih túi chājīhna, biíhdihbut Titojeéh wā wahna caá.*

22 Titowā ñi pebhna ī bejehah, biíhdihbut ījeéh wā wahna caá. Caanbát jwī Maáhdih jepahni, túi teo wāhni caá. Dawá láa bitadiñ túi oinit, ā teo wáacachah, wā enep be. Yeebdih túi jenah joinít, “Queét Corintodih moón Jesúhwā ñih dinerodih ī túi wāh wáacnipna caá”, wā niij wēi naáwáchah joinít, caanbát yeebdih teo wáacadih búdí ā bejīhna caá. 23 Nit caá ñi pebhna wā wāhni: Titodih ñi túi jéihna caá. Caán wā chéen caá. Jesúhwādh wā teo wáacachah, caán wājeéh teoni caá. Bitā chénewāboó ñi pebhna ājeéh bejnitdih ñi túi jéih jwāhcan caá. Queét chénat pah jwī Maáhdih túi teo wāhna, caandih túi weñanit caá. Páant ī jumuchah enna, Jesúhwā queétdih ī ñío wahap be. 24 Pánihna, ñi pebhna ī juibínachah, queétdih ñi túi oi pej jumū. Páant ñi oi pej jumuchah enna, ñi oyatdih wā naáwátji biíc yoobó ā jumatdih bita Jesúhwā ī jéihbipna caá.

9

1 Judea baácdih moón Jesúhwā moh yéejnitdih teo wáacat túat niijná, dinerodih wahat pínahdih yeéb jātih ñitát jéih tagaá. Pánih jéihnit ñi jumuchah, bainíjeh wā jwáub naóh daác wahna caá. 2 Yeéb bitadiñ búdí ñi teo wáaquíhatdih jéihnit, nihat Macedonia baácdih moón Jesúhwādh búdí niij wēi naóhna beé wā chājap be. “Queét Acaya baácdih Corinto tútchidih moón Jesúhwāboó con jópchi Judea baácdih moondih búdí teo wáaquíhat ī jenah joí jwīhip jī”, wā niijíp be. Páant wā wēi naáwáchah joinít, queébtut Jesúhwā moh yéejnitdih búdí teo wáaquíhat ī jenah joiná caá. 3 Dinerodih ñi ámohochah, ī teo wáacat pínah niijná, nit biíc peihcannit jwī úudwā panihnitdih būū ñi pebhna wā wahna caá. Páant ī teo wáacachah, weémboó ñi pebhna wā juibínachah, ñi wāh wáac pāini dinerodih ennit, yeebdih wā naáwátji biíc yoobó ā jumatdih nihat ī jéihbipna caá. 4 Biquína nin Macedonia baácdih

* 8:15 Ex 16.18 * 8:21 Pr 3.4

moón wãjeéh ñi pebhna ï jũibínachah, ñi wũhat pínah dinerodih ñi bíboh páicah, wã naáwátji biíc yoobó ñi chãjcatdih enna, búdí wãta tíic tagaá. Yeebbút búdí ñita tíic tagaá. ⁵ Yeebdíh ï teo wáacat pínah niijná, Titowãdih ñi pebhna wã bej páñat túutna caá. “Moh yéejnitdih jwĩ teo wáacat túut niijná, nin pah bóo jwĩ wũh wáacipna caá”, ñi niijníji dinerodih ñi túi bíboh páñat pínah niijná, ï jéih teo wáacipna caá. Páant ñi wũh wáac páñachah, ñi pebhna wã jũibínachah, yeebdíh jwũub wũhat túutat ã wihcan niit. Pánihna, ñi wẽi wũhat pínahdih ñi túi bíboh páñaá.

Búdí wũhat caá náahap

⁶ Nindih ñi túi náhninaá: Ded daocánnibitjeh ã momochah, daocánnijeh ã ubbipna caá. Obohjeéhtih, dawá momniboó dawá ã ubbipna caá. Páant ã chãjat dée pah, moh yéejnitdih teo wáacna, jwĩih dinerodih oinit, bainíjeh jwĩ wũhuchah, Diosboó jwiitdih bainíjeh ã wũhbirna caá. Obohjeéhtih, túi wẽinit, búdí jwĩ wũhuchah, Dios jwiitdihbut chah búdí ã wũhbirna caá. ⁷ Yeéb ñíih dinerodih ñi wũh wáacachah, túi jenah joí, “Nin pah bóo caá weemdíh jwĩ Maáh ã wũhat túutur”, niij jenah joinít, ñíih dinerodih oicanjeh, wẽi wũhat caá náahap. “Bita weemdíh ï wũhat túutuchah, páant bóojeh caá wã wũhup”, niijcánjeh wũhat caá náahap. Bita ï niiját pínahdih jenah joicánjeh wũhat caá náahap. Páant, ñi túi wẽi wũhuchah, Diosboó yeebdíh ã wẽi enbirna caá.* ⁸ Ñi náahat chah Dios yeebdíh ã wũhbirna caá, ñi bíbohátjĩh bitadih ñi túi teo wáacat pínah niijná. Páant ã wũhuchah, chah dawádih ñi jéih teo wáacipna caá. ⁹ Jon jãtjeh David nin pah ãt niij daacáp tají: “Ded túiniboó moh yéejnitdih ã túi wẽi wũhna caá. Páant ã wũhuchah, Dios caandíh ã jwũub wũhbirna caá, páantjeh bitadih ã jwũub túi teo wáacat pínah niijná”, ãt niij daacáp tají. (Sal 112.9)

¹⁰⁻¹¹ Dios jwĩ momat pínah, jwĩ jeémát pínahdihbut wũhni,* bitadih ñi wũhat pínahdihbut yeebdíh búdí ã wũhbirna caá. Páant ã wũhuchah, bitadih chah ñi jéih

teo wáacipna caá. Dios yeebdíh chah ã wũhuchah, yeéboó túi wẽinit, queét Judea baácdih moón moh yéejnitdih ñi wũhndih jwiitdih ñi wũh yapaat túutna caá. Páant ñi wẽi wũhuchah enna, queét nihat Diosdih wẽinit, “Queét jwiitdih ï teo wáacat túina caá, Paá”, ï niij wẽi naóhbipna caá. ¹² Túi wẽi wũhni, Jesúhwãdih búdí ñi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, dawá Diosdih búdí ï wẽi naóhbipna caá. ¹³ Páant ñi túi wẽi wũhuchah enna, yeéb Jesúhwã ñi jummatdih nihat cáacwã ï jéihbirna caá. Bita Jesúhwã ñi túi chãjatjidih ennit, “Paá, queéboó Jesúh túini doonádih naóhnitjeh niican, túi jepahnit caá. Pánih jumna, jwiitdih, bita míihwãdihbut teo wáacat túut niijná, jwiitdih túi wẽinit ïih dinerodih ït wahap taga. Páant ï jummatdih meemdíh búdí jwĩ wẽina caá”, ï niij wẽi naóhbipna caá. ¹⁴ Queét Judea baácdih moón yeebdíh jenah joinít, búdí oina, nin pah ï niij wẽi naóhbipna caá: “Paá, queétdih búdí oinit, ma túi teo wáacachah, queét jwũh jwiitdihbut búdí oinit, ï túi teo wáacap be. Pánihna, jwiit nihatdih búdí oinit, ma teo wáacatdih túina caá”, ï niijbirna caá. ¹⁵ Dios búdí oinit, teo wáacat túut niijná, jwiitdih wũh wũhni, ã túi ubat pínah niijná, ã wũh Jesúsdih ãt wah deyajip taga. Pánih wahna, chah túini ã chãjatjidih jenah joinít, “Búdí ma teo wáacatdih túina caá, Paá”, caandíh jwĩ wẽi niij jĩh.

10

Pablo Jesús ã naáwát túutni ã jummat

¹ Bũũ nindih ñi náhninaá. Weém, Pablo, yeebdíh jwĩih bohénijeh tigaá. Obohjeéhtih, yeéb weemdíh nin pah ñi niij yeena caá: “Pablo ninboó jwĩjeéh jumna, cáacwãdih úumna, jéih naóhcanni pah ã jumna caá. Obohjeéhtih, biáboó jumna, úumcanjeh jwiitdih jũih naóh daác wahni caá”, ñit niij yeenap wut be. Cristo cáacwãdih oinit, teo wáaquíhna, íjcan túinijeh naóhni ãt jumap wut jĩ. Páant túinijeh ã naáwátji pah muntih weembát íjcan túinijeh yeebdíh wã naóh daác wahna caá. ² Pánih íjcan túinijeh naáwíhna yũhna, yee naóhndih wã wẽp naóhna caá. Ñi pebhna wã jũibínachah, ñi

* ^{9:7} Lc 6.38 * ^{9:10-11} Is 55.10

tái chãja chaáh, páant bóojeh, ñi yeeatdih ñi cádaahá, “Pablo jwiít dih jüihná”, niijná. Ñi cátih jumnit, weemdih nin pah í niij yeena caá: “Diosdih jepahcannit í jenah joyát biíc yoobó Pablobut ã jenah joiná caá. Pánih jenah joí bohéna, Cristodih weñaíhcan, ã weñat pínahdihjeh ã bidna caá. Pánihna, Cristo ã naáwát túutni nihcan caá”, queét ít niij yeenap wut be. Páant niijnítdih búdí wã jüihbipna caá. ³ Diosdih jepahcannit míic naóhna, queét í jenah joyátjìhchah ipí niijná caá. Obohjeéhtih, weembát cáacjeh jumna yuhna, queét í chãjat pah weémboó wã chãjcan caá. Weemdih yeejép naóhndih Dios ã wēpatjìh caá chah wāpí niijíp. ⁴ Pánihna, Diosdih yap yohnitdih weém tái yoobópdi h wã wēp naóhna caá, í yap yohatdih í cádahat pínah niijná. Pánih wēp naóhna yuhna, wã jenah joyátjìhchah wã jéih cádahat túutcan caá. Obohjeéhtih, Dios ã wēpatjìh í yap yohatdih wāpí cádahat túutna caá. Caandih yap yohnit, í jenah joyát yeejép ã jummatdih Dios ã wēpatjìh nihát cáacwādi h wã jéihyana caá, yeejép í jenah joí cádahat pínah niijná. ⁵ “Nin pah caá Dios ã jummat”, niij yee naóhndih ã wēpatjìh wã cádahat túutna caá. Cáacwā Diosdih í jéihyat déedih jāhat panihndih ã wēpatjìhchah wã jéih yohna caá. “Maá Jesús, weemdih ma tái teo wáacá, meemdih yap yohcanjeh, yeejép wã jwáub jenah joicát pínah niijná”, jwiít nihát dih niiját caá náahap.* ⁶ Ñi pebhna wã juibínachah, yeejép jenah joicánjeh, caandih ñi tái jepahatdih enna, det jwí Maáhdih yap yohna, páantjeh yeejép jenah joinítboodih búdí wã peéh chãjbipna caá.

⁷ Yeéb wíih bácahdihjeh ñi jéihna caá. Obohjeéhtih, wã jenah joyátboodih ñi jéihcan caá. “Weem caá Cristo ã naáwát dih naóh yapaat túutni”, ded niijnídi h nin pahbut niij jenah joyát caá náahap: “Pablobut biíc yoobó ã naáwát dih naóh yapaat túutni caá”, ã niij jenah joyó naáh. ⁸ Obohjeéhtih, yeéb nin pah ñi niijná caá: “Pablo nin pah ã niijná caá: ‘Corintodih moondih Dios weemdih bohénadi h ã bejat túutap be’, niijnít, jwiít dih maáh dée ã jumna caá”, ñit niijíp wut yuh be. Obohjeéhtih, ã bo-

héat túutni jumna, wã tíccan caá. Dios beé ñi pebhna weemdih ã bejat túutap be, ãih túini doonádi h naóhna, yeebdih wã teo wáacat pínah niijná. Páant ã naáwát túutni jumna, yeebdih yéejáihcan, ñi tái jummat pínah niijná, ãih wēpatjìh yeebdih wã bohénap jì. ⁹ Pánihna, wēp naóh daác wahna yuhna, yeebdih úumaíhcan, ñi tái túut nuumát pínah niijná, yeebdih wã daác wahap be. ¹⁰ Biquína ñijeéh jumnit nin pah ít niijíp wut yuh be: “Pablo naóh daác wahna, úum náah jumni maáh dée pah tub wēpép ã wutna caá. Obohjeéhtih, ninboó jüóhna, oboh jumni jeh ã jumna caá. Pánihna, ã bohéni doonábut oboh naáwátjeh caá”, ít niijíp wut be. ¹¹ Páant í niijíchah yuhna, í niiját pah wã nihcan caá. Wã wēp naóh daác wahat pahjeh mantih, ñi pebhna juibínit, ñi tái túut nuumát pínah niijná, biíc yoobó wēp naóhni wã jambipna caá.

¹² Biquína ñijeéh jumnit, tái jéihcan yuhna, “Bita í jéihyat chah jwiítboó jéihnit caá. Bita Diosdih í teo wáhat chah teo wáhnit jwí jumna caá”, ít niij míic weñep wut yuh be. Obohjeéhtih, páant niij wéina yuhna, tái jenah joicánnit, Diosdih tái teo wáhnit nihcan caá. Queét í jenah joyát pah weémboó wã jenah joicán caá. ¹³⁻¹⁴ Weém cáacwā í maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesucristo ã wutatdih jepahnit, caandih teo wáhnijeh caá. Yeebdih bohénadi h ã jib bejat túutuchah, wã jepahap jì. Wã jenah joyátjeh nihcan, Diosboó weemdih ã wahachah, yap yohcanjeh, ã wutatdih wã jepahap jì. Páant ã wutatdih jepahnit, Jesús í tái doonádi h yeebdih jwíih bohéni wã jumap jì. Pánih jwíih bohéni jumna, weemdih wēp naáwát caá náahap. Ded pah wã bohéat pínahdih jwí Maáh weemdih ã naáwáchahjeh joinít, wāpí bohéna caá. Wã jenah joyát dihjeh wã bohécan caá. ¹⁵ Yeebdih yee bohénitji í wéi niiját pah, weémboó wã wéi niijcán caá. Bita í bohénitjidih ennit “Queétdih weémboó wã tái bohénachah, Cristodih ít jepahap taga”, wã niij wéican caá. Wã tewatdihjeh wã wéi naóhna caá. Yeebdih jwíih bohéni jumna, Cristodih chah ñi jenah joyát pínahdih wã náah yacna caá. Pánih náah yacna, ñi

* 10:5 Ef 6.11-17

pebhna jwúb bohénadih wã bejihna caá. ¹⁶ Pánih bohénit, jwí Maáh ã weñat pínahdih ñi túi chãjachah ennit, bih tãtchinadih moondihbut bohénadih wã bejbipna caá. Pánihna, ñih baác yehboó bejnit, bita bohé jwuhcannitboodih wã naóhbipna caá. Jesúih doonádh joi jwuhcannitdihjeh naóhna, bita ñ bohénitjidih “Wã túi bohéatji jib queét jwí Maáhdih ñ túi péena caá”, wã niijcán niit. ¹⁷ Páant niijnit, jon jãtih Dios naáwãdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Weemdih dede jhdhdath wihcan caá”, ñ niijcá bojo naáh. Obohjeéhtih, ‘Jwí Maáh Dios, nihat jéihni, weemdih ã túi teo wáacáp be’, ñ niijí naáh”, át niij daacáp tají.* ¹⁸ Det queétjeh “Jwiit caá túi bohénit”, niij jenah joinítidih Dios ã wëi encan caá. Obohjeéhtih, “Caán caá túi bohéni”, jwí Maáh Cristo ã niijniboodih Dios ã túi wëi enna caá.

11

Yeenit ñ bohéat ã tobohat

¹ Ded ã túi chãjatjidih bitadih ã wëi naáwãchah, ãpí táican caá. Páant naáwãt ã táicah yuhna, ded pah wã chãjatdih bita yeebdih ñ yeeatdih wã naóh yoobábipna caá. ² Weém jí Jesúih túini doonádh yeebdih wã jwíh bohénap jí. Dios yeebdih búdí ã oyat biic yoobó weembát yeebdih wã oina caá. Pánih oinit, Cristodih jepah cádahcan, ãjeéh biicdih ñi jumatdih yeebdih búdí wã náah yacna caá. ³ Obohjeéhtih, bita yeejép ñ bohéatdih yeéb ñi joyát pínahdih búdí wã úm yacna caá. Jon jãtih mai pah jíghni Satanás Evadih búdí át yee naáwãp wut jí. Páant ã yee naáwãdih jepahnit, Eva Dios biicdih mi jumatdih mit cádahap wut jí. Páant ã yeeatdih mi jepahatji dée pah muntih, bitaboó ñ yee bohéatdih yeebát jepahnit, Cristodih ñi cádahíhatdih búdí wã úm yacna caá.* ⁴ Det wã bohéatji pah bohécan, “Jesús nin pah jumni caá”, niij yee bohénadih ñi pehbó ñ juibínachah, ñit wëi jwãáhji tagaá. Yeebdih wã bohéatji biic yoobó ñ bohécah yuhna, ¿dépanihna jenah joicánjeh, queétdih ñi jepah? “Nin pah caá Túini Espiritu ã chãjap”, ñ niij yee bohénachah, ñit joijí

tagaá. Caandih wã naáwãtji biic yoobó ñ naóhcah yuhna, ¿Dépanihna queét yee bohénitboodih yeéb ñi jepah? Jesúih túini doonádh wã naáwãt tãttimah, ¿Dépanihna yeéb yee naóhnitboodih ñi túi joi? Páant ñi chãjachah enna, Cristodih ñi pée cádahat pínahdih wã úm yacna caá. ⁵ Queét yee bohénit “Jwiitboó Dios ã bohéat tãttnit bita ã wahnit chah jéihnit jwí jurna caá”, ñ niijchah yuhna, “Weém Dios ã bohéat tãttni wã jurnachah, weemdih chah jéihnit nihcan caá”, wã niij jenah joiná caá. ⁶ Túi wéheni nihcan yuhna, Dios naáwãdih túi beh joiní caá wã jurnap. ã naáwãdih wã bohénachah joinít, páant wã jumatdih yeéb ñi túi jéihna caá.

⁷ Nindih ñi túi jenah joyó: Yeebdih Jesúih túini doonádh bohéna, wãpí jib úbhcap jí. Páant wã bohéat jib úbhcanjeh, moh yéejni dée wã jurnap jí. Pánih jurna yuhna, yeébboó moh yéejcanjeh, ñi túi jumat pínah niijná, yeebdih wã túi teo wáacáp jí. Pánih teo wáacna, ¿yeebdih wã túi chãjcanit beé? ¿Weembát yeebdih jib wã niij jíh, queét bita bohénitdih ñi wëi enat pah, weemdihbut ñi jwúb wëi enat pínah niijná? ⁸ Obohjeéhtih, yeebdih wã bohénachah, bih tãtchinadih moón dawá Jesúihwã ñijeéh wã jumat pínah niijná, ñi dinerodih weemdih ñi wuhap jí. Yeebdih teo wáacat tãt niijná, ñi wãhni dinerodih nãmát dée wã chãjap be. ⁹ Ñijeéh jurna, bií dée bíbohcan yuhna, yeebdih dinerodih wãpí úbhcap jí. Jwí údwã panihnit Macedonia baácdih moón Jesúihwã ñi pebh wã jurnachah, nihat wã náahatdih ñi úb juibínap jí. Páant ñi úb juibínachah, yeebdih dinerodih wã úbh tac buggácap jí. Tãttimahbut, yeebdih wã úbh tac buggácan niit.* ¹⁰ Cristo yoobópdih ã naáwãt pah, weembát ãih jurna, yoobópdih nindih wã naóhna caá: Jesúih túini doonádh jib wihcanjeh yeebdih wã bohéatdih búdí wã wëi naóhna caá. Biic yoobó jib wihcanjeh wã bohéat pínahdihbut nihat ñih baácdih moondih jéihnit, páant wã wëi naáwãdih joinít, “Caán dée ãpí chãjcan caá”, ñ niijcán niit. ¹¹ Yeebdih dinerodih wã úbhcatjidih

* 10:17 Jer 9.24 * 11:3 Gn 3.1-5; 13 * 11:9 Fil 4.15-18

jenah joinít, ¿ded pah tigaá ñita niíj jenah joí? “Pablo jwiít dih jíib úbhcán, jwiít dih ã oican niít”, ¿ñi niíj jenah joí niít? Nihcan caá. Yeebdíh búdí wã oina caá. Páant wã oyatdih Dios ã jéihna caá. ¹² Jíib wihcanjeh páantjeh yeebdíh wã bohé bipna caá, queét yee bohénitboó “Pablo ded pah yeebdíh ã bohéát biíc yoobó caá jwiítbat jwípí bohéna caá”, ã yee niijíchah joinít, queétdih ñi joyáh bojat pínah niijná. Queét yee bohénit ã bohéátji jíib yeebdíh ípí úbhna caá. Obohjeéhtih, weémboó wãpí jíib úbhcan caá. Pánihatdih túi jenah joinít, mácah jwí jumatdih ñi túi jéih bipna caá.

¹³ Pánih chājnit yoobópdi h Jesús ã bohéát tútutnit nihcan, queét yeenitjeh caá. “Jwiít caá Jesús ã bohéát tútutnit”, niíj naóhna yuhna, ã wahnit nihcan caá. Páant niijná, wã jumat dée pah ã jumihip yuh caá. ¹⁴ Pánihna, yeenit jumna, páant ã chājat pínahdih wāát jéihyep be. Yeejépwā ã maáh Satanásbut biíc yoobó apí chājna caá. Dawá láa caanbát yeena, túini ángel, Dios ã wahnit pah ã míic jígohana caá. ¹⁵ Satanás ã chājatdih jéihna, caandíh teo wūh nitbut “Jesús ã wahnit caá”, niíj yeenit, Diosdih teo wūh nit pah ã jumíhatdih wāát jéihyep be. Túi chājcannit jumna yuhna, túi chājnit dée pah ã jumíhna caá. Pánihna, Diosboó ni hat ã yeeatji jíib queétdih búdí ã peéh chāj bipna caá.

Pablo yeejép ã yapatji

¹⁶ Bui jwuhna, ded pah wã jumatjidih wã wēi naóh bipna caá. “Pablo ã túi chājatjidih tub wēi naóh ni abeh caá”, weemdíh ñi niíj jenah joicáh, ã túimi nacaá. Obohjeéhtih, weemdíh páant niíj jenah joiná yuhna, ded pah wã yapatjidih wã wēi naáwáchah, bainíbit ñi joi jwúhuú. ¹⁷ Yeebdíh pánih naóhna, jwí Maáh Jesús weemdíh “Ma yapatjidih ma naáwá queétdih”, ã niijcáh yuhna, ded pah wã yapatdih wã naóh bipna caá. ¹⁸ Dawá bitaboó ded pah ã túi chājatjidih wēi naóhna, weembút ded pah wã yapatjidih wã wēi naóh bipna caá. ¹⁹ Yeé bboó “Chah túi jéihnit jwí jumna caá”, ñi niíj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, yee naóh nitboó ã naáwáchah yuhna, ñi túi wēi

joiná caá. ²⁰ Queét ñi maáta dée, yeebdíh búdí ã wutuchah, ñi túi wēi joiná caá. Dawá láa ñíih dinerodih ã yee dúuc wáina caá. “Jwiít ni hat jéihnit jwí jumuchah, jwiít dih ñi túi weñeé”, ípí niijná yuh caá. Biíh láa yeebdíh líjnit, ã mao tícana caá. Páant yeejép yeebdíh ã chājachah yuhna, ¿Dépanihna páantjeh queétdih ñi túi jepah? ²¹ Ñijeéh jumna, “cāacwā dih úmni”, ñi niijná, queét ã chājat pah weémboó wã chājcap be. Páant wã chājat pínahdih wã úmatjidih naóhna, wã tícana caá. Queét ã chājat pah chājcan yuhna, Jesús ã wahnit wã jumatdih ñi túi jéihyat pínah niijná, weembút ded pah wã yapatjidih wã wēi naóh bipna caá.

²² Queétboó bita chah jéihnit jumíhna, “Jwiít judíowā jwí jumuchah, jwiít dih ñi weñeé”, yeebdíh ípí niijíp wut be. Obohjeéhtih, weembút judío mun tigaá. Queétboó “Jwiít Israel ã jumená, Dios ã ñíonitji jwí jumna caá”, yeebdíh ípí niijíp wut be. Obohjeéhtih, weembút Israel ã juma mun tigaá. Queétboó “Jwiít Abraham ã jumená, ‘Yeebdíh wã túi chāj wūh bipna caá’, Dios ã niijnítji caá”, yeebdíh ípí niijíp wut be. Obohjeéhtih, weembút Abraham ã juma mun tigaá. ²³ Queétboó “Cristodih teo wūh nit jwí jumna caá”, yeebdíh ípí niijíp wut be. Páant ã niijíchah joinít, ñi pah yeebdíh wã niijná caá: “Weembút Cristodih teo wūh nit mun tigaá. Weém caá bácah queét ã tewat chah búdí teoni”, yeebdíh wã niíj naóhna caá. Páant niíj naóhna, páantjeh jenah joicánnit ã wéheat pah naóhna yuhna, wã tíccan caá. Queét ã teo wūhat chah Cristodih wãpí teo wūhap be. Jesús túini doonádih wã bohéátji peéh dawá láa nemat muúboó weemdíh ã nemep jí. Dawá láa weemdíh ã puñup jí. Dawá láa cāacwā weemdíh ã mao yohíhip jí. Páant ã mao yohíhichah, weém yeejép wãpí yapap jí.* ²⁴ Cinco láa jwiít judíowā jwí maáta weemdíh ã tewat tútut tají. Weemdíh ã tewat jumat pah, tabit yéj chājnitdih momo jwi chío cóh jumni tōpnajíh ã puñat biíc yoobó treinta y nueve láa weemdíh ã puñup jí.* ²⁵ Biíc peihcanni láa Romanowā weemdíh teonit, máa doóhbnajíh ã puñup jí.*

* 11:23 Hch 16.23 * 11:24 Dt 25.3 * 11:25 Hch 16.22 * 11:25 Hch 14.19

Biíc láa weemdih mawihna, jeejih i yohop ji.* Biíc peihcanni láa budi jáaj chójih jib bejna, jwi daabap ji. Biíc láa daabnit, máa naadih teonit, budi muj tacdih pah daa jóh, caán yeó jáap pah táah bej, jwúb pah túo bejat dée wá jumachah, i ubap ji. Pánihna, caán láa, wá wáhip ji. ²⁶ Dawá láa Jesúih túini doonadih bohénit, yúup wá jib bejep ji. Pánih bohé jibnit, budi yeejéup wá yapap ji. Biíh láa tobohni mujnadih wá bejep ji. Biíh láa namáboó jib bejchah, bií déedih chewe mao dúuc wáyat dée á tobohóp ji. Biíh láa wá déewájuh weemdih i yéejáhip ji.* Biíh láa judíowá nihcannitbut weemdih i mawíhip ji.* Tútchinaboó, tútchi wihcapboó, budi mujboobát wá jumachah, wánat dée á tobohóp ji. Biíh láa “Jwiit Jesúihwá caá”, niij yeenit, i mawat dée á tobohóp ji. ²⁷ Jesúih túini doonadih bohéna, budi wápi tewep ji. Pánih teona, dawá láa úocanjeh wá bohé daa jówúup ji. Dawá láa jeemát wihcah, nuugúp tubuchah, tubit taca jootóchah, budi yeejéup wá yapap ji. Dawá láa dúwát pínah yéguébut wihcah, budi cúbuhuchah, yeejéup wápi yapap ji.

²⁸ Pánih yeejéup yapna, páant bóojeh á hcap ji. Yeó jáap jumat pah nihat Jesúihwá “caandih cádahná”, niijná, budi wápi náhni dahwana caá. ²⁹ Biíc Jesúih á tubúp chúúchah, weembát tubúp chúúhni pah wá jumna caá. Bitá Jesúihdih i yéj chájat tútuchah enna, queét yeejéupwáboodih budi wá íjna caá. Pánihna, yeéb nihat Jesúihwá, wá weh dée ñi jumachah, yeebdih úum yacna, yeejéup wápi yapna caá.

³⁰ Páant yeejéup wá yapatjidih wéi naóhna, ded pah wá túi chájatdih yeebdih wá wéi naóhcan níit. Obohjeéhtih, wá wépcatjidih yeebdih wá wéi naóhhipna caá. ³¹ Páant wá naáwáchah joinit, “Yoobópdih caá páant á niiját”, Dios á niij jéihna caá. Caán caá jwi Maáh Jesucristo íp. Pánihna, yeó jáap jumat pah “Paá, meemjéh nihat jéihni, chah wépi caá”, túi wéi niiját caá náahap. ³² Weém Jesucristodih wá jwíh jepahat túttimahbitjeh, Damasco tútchiboó wá jumachah, caán tútchidih moón i maáh, Aretas nump jumni, weemdih á tewat

túutap wát ji. Pánihna, nihat Damasco tútchi wáihyat júdu jécnadih áih soldadowádh áh páñat túut wát ji, wá bac bejchah i tewat pínah niijná. ³³ Páant i páñachah enna, wá chéenwá budi wúhdih weemdih waadát túutnit, wáihyat júdudih jumni muú enat jécmant i cádah deyanap ji. Pánih cádah deyanit, i teo wáacachah, moh yéejni wá jweyéup ji.*

12

Pablo oo jumat dée á enat

¹ Búu weemdih ded pah biíh á yapatjidih wá jwúb naóhhipna caá. Queét yee bohénitboó “Jwiitjeh caá oo jumat dée jíghatdih enna, chah jéihnit jwi jumap”, i niij naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, jwi Maáh weemdihbut oo máh enat dée pah á jíghóp ji. Páant á jíghatjidih yeebdih wá naóhhipna caá. Ded pah weemdih á jéihyaatdihbut wá naóhhipna caá. ²⁻³ Catorce jópchi játih Dios weemdih japboó á ub páuh laab béjep ji. Ded pah á ub páuh laab béjatjidih wá jéihcan caá. Wíih bácahdih, wíih caolihdihjeh á ub bej déeji oo jumat pah enatjidih, wá jéihcan caá. Diosjeh caá á jéihyep. ⁴ Á pebhboó, Paraíso wát jumapna jubínit, á naáwáchah wá joyóp ji. Jwiit cáacwájuh jwi jéih naóh bújácát déedih wá joyóp ji. Páant caandih wá joyóchah yuhna, weemdih á jwúb naóh yapaat túutcap ji. ⁵⁻⁶ Páant weemdih ded pah á yapatdih wéi naáwíhna yuhna, weemjéh ded pah wá jumatdih wá wéi naóhcan níit. Obohjeéhtih, yoobópdih á jumachah, wá jwúb naáwáchah nihna, áta túi taga. “Pablo túini oo jumat dée pah enna, Jesús á wahni nacaá”, ñi niij weñatdih yeebdih wá náah yaccan caá. Obohjeéhtih, ded pah wá chájatjidih, ded pah wá bohéatjidihbut jenah joinit, “Pablo jwi Maáh á bohé jibat túutni caá”, ñi niij jéihyatdih wá náah yacna caá. Weemjéh wépcanni wá jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, búu ded pah biíh wá yapatjidihbut yeebdih wá naóhhipna caá. ⁷ Chah túini oo jumat déedih enna, “Weém caá bácah chah jéihni”, wá niij jenah joyát weemdih á tobohna caá. Páant á tobohát pínahdih jéihna, Dios Satanásdih weemdih

* 11:26 Hch 9.23 * 11:26 Hch 14.5 * 11:33 Hch 9.23-25

yeejép ât yapat tûutap taga, “Weemjéh wêpcanni caá”, wã niij jenah joyát pínah niijná. ⁸ Pánih jumna, biíc peihcanni láa jwí Maáh Jesúsdi caán yeejép yapatdih â yohat pínahdih wã úúbup yuh be. ⁹ Obohjeéhtih, weemdih nin pah â niij jepahap be: **“Caandih wã yohcan niit. Obohjeéhtih, caandih yohcan yuhna, meemdih búdí oinit, wã túi teo wáacipna caá. Pánih wêpcannijeh jumna, wã oi teo wáacat pínahdih chah ma bidipna caá. Pánihna, meemdih búdí wã teo wáacachah ennit, wã wêpatboodih nihat cãacwã î jéihbipna caá”**, Jesús weemdih â niij jepahap be. Páant â niijichah joinit, wã wêpcatdih wã wêi naóhbiipna caá, â wêpatjih weemdih búdí â teo wáacat pínah niijná. ¹⁰ Páant tigaá Jesúsdi wã jummat jib yeejép yapna, búdí wã wêina caá. Bitá weemdih yeejép î wéhenachah, yeejép î chãjachah, î jãghanachah, dedé biih weemdih yeejép â yapachah yuhna, wãpí túi jumna caá. Pánih wêpcanni wã jumachah, Jesús â wêpatdih chah búdí bidnit, “Weém jéihcanni wã jumna yuhna, â teo wáacatjih wã túi buujábipna caá”, wã niij jéihna caá.

Corinto tâtchidih moondih búdí â jãgahat

¹¹ Bitá weemdih yeejép î naáwáchah joinit, yeéboó queétdih ñi naóh bóod chuñachah, âta túi tagaá. Obohjeéhtih, páant ñi niijcáh, weemjéh yeebdih wã míic wêi naóhna caá. Weém oboh jumni dée wã jumachah yuhna, queét yee bohénit “Jwiit caá bácah Dios â bohéat tûutnit”, niijnitboó wã chah î jumcan caá. ¹² Ñijeéh wã jumachah, Dios â naáwát tûutni wã jummatdih júutihna, â wêpatjih weemdih búdí âpí teo wáacap jî. Páant â teo wáacachah, dawá láa wannitdih booanit, nemépwáidihbat wã yohop jî. Pánih chãjnit, jwiit cãacwã jwí jéih chãjca naáhdih â wêpatjihjeh wã chãj júutap jî. Weemdih enihcannit î yéejalhichah yuhna, wã chuuná yuhna, wã teo cádahcap jî. ¹³ “Pablo jwíjeéh jumna, biih tâtchidih moondih â túi chãjat pah jwiitdih â túi chãjcap jî”, ¿yeéb ñi niij jenah joí niit? Nihat tâtchidih moondih biíc yoobó wãpí túi chãjna caá. Obohjeéhtih, yeebdihjeh wíih pínah dinerodih wã úubh tac buugácap jî. ¿Pánih úubh tac buugácan,

yeebdih wã yéj chãjnit jî? Caán yeejép â jumachah, wã jãghana caá. Caán yéejatdih weemdih ñi yohoó.

Î pebhna â jwúub jib bejat pínah

¹⁴ Nin wã naáwát pínahdih ñi túi joyoó: Chéne láa juibíniji buu ñi pebhna jwúub bejat tûut caá wã chãjap, páant mantih. Ñi pebhna juibínit, yeebdih wíih dinero pínahdih con láa wã úubhcatji pah, buu láabut wã úubh tac buugácan niit. Ñíih dinerodih náahcan, Jesúsdi túi joinit ñi jummat caá yeebdih wã náah yacap. Wébit î mána î náahatdih wãhñit pínah nihcan caá. Obohjeéhtih î mána caá queét wébitboodih î náahatdih ípí wúhup. Páant î chãjat pah yeéb wã weh panihñit ñi jumachah, wã náahatdih yeebdih wã úubhcan niit. ¹⁵ Ñi íp panihni jumna, yeebdih búdí oinit, nihat wã bíbohatdih wêi wãhñit, yeebdih wã teo wáaquihna caá. Pánih teo wáaquihna, búdí chuuná yuhna, wã teo cádahcan niit. Páant yeebdih chah wã oyochah yuhna, ¿yeéb weemdih nump ñi oi niit?

¹⁶ “Pablo jwíjeéh jumnit, áih pínah dinerodih âpí úubh tac buugácap jî”, ñi niij jéihna caá. Obohjeéhtih, biquína ñijeéh jumnit weemdih nin pah it niij jenah joí tagaá: “Jwíih dinerodih moh yéejnitdih â wúh wáacat tûutnit, jwiitdih jéihcha dúuc wáiniabeh tagaá”, î niij jenah joiná caá. ¹⁷ Páant î niiját pahjeh chãjni jumna, ¿ded pah tigaá caandih wãta nih chãj? ¿Ñi pebhna wã wahnitdih nit beé yeebdih wã jéihcha nuumát tûutap? Páant wã chãjcap jî. ¹⁸ Jãtíh Titodih ñi pebhna bejat tûutnit, biih Jesúsdihibat ájeéh wã pej jum bejat tûutap jî. Páant ñi pebhboó juibínit, ¿Tito yeebdih â jéihcha nuumnit jî? “Nuumcánni caá”, ñi niij jéihna caá. Jwiit chénat pah biíc yoobó jwí maáh â weñat pínahdih chãjnit caá. Pánih jumnit, yeebdih oinit, táinijeh â chãjat pah, weembat biíc yoobó yeebdih táinijeh wãpí chãjna caá.

¹⁹ Páant wã jãh niijichah joinit, ¿ded pah ñita niij jenah joí? “Caandih jwí wêi niiját pínahdihjeh caá â bidip”, ¿ñi niij jenah joí niit? Obohjeéhtih, weém Cristoih jumna, Dios weemdih ennit, “Ma túi chãjna beé”, â wêi niiját pínahdihjeh caá

wã náahap. Yeebdíh teo wáaquíhna, ded pah wã chãjatjidih wã naóh beedánap be, jwĩ Maáhdih chah ñi táí jepahat pínah niijná. ²⁰ Ñi pebhboó wã juibínachah, wã náah yacat pah ñi chãjcah, búdí yeebdíh wã úum yacna caá. Páant ñi táí chãjcah, caanná juibínit, weembút yeéb ñi náah yacat pah wãta chãjcan tagaá. Pánihna, yeebdíh búdí wã jenah joiná caá. ¿Páantjeh ñi míic jãih niít? ¿Páantjeh bitaíh bií déedih ñi en ñinah íij niít? ¿Búdí ñi míic íija niít? ¿Biquína páantjeh íih pínahdihjeh bid niít? ¿Bubut páantjeh bitadih ñi yee naóh niít? ¿Yeejép dooná ñi jumatdih ñi cádah jwuhcan niít? ¿“Weém nihat jéihni caá”, páantjeh ñi míic wëi niij niít? ¿Tubit ñi míic en naóh cádah jwuhcan niít? ¿Yeéb biquína ñi jenah joyátidihjeh niít ñi chãjap? Yeéb páant ñi chãjatdih wã úum yacna caá. ²¹ Pánihna, ñi pebhna juibínit, ñi táut nuumcátidih wã enechah, Dios weemdíh áta tíicat táut tagaá. Jon jãtih yéej chãjnitji dawá páantjeh í yéej chãjatdih cádahcah enna, búdí wãta jĩgah taga. Íí náah chãjat, yeejép chãjíhat jenah joyát, í náahat pahjeh chãjatdihbut í cádahcah enna, búdí wãta jĩgah taga. Páant ñi chãjatdih páant bóojeh ñi cádahaá, caanná juibínit, wã jũihcat pínah niijná.

13

Pablo ã pée naáwát

¹ Jon yeebdíh chéneji juibí enniji bũũ bejna, biíc peihcanni láa bejat táut caá wã chãjap. Pánihna, ñi yéej chãj cádahna, táiniboodíh táut nuumnít, weemdíh ñi táí páñaá. Ñijeéh jumnitdih í yéej chãjatdih cádahat táutnit, Moisés nin pah ã niij naóh daacátjidih ñi táí náhninaá: “Deddih ñi peéh chãjat pínah jãtih, caán ã yéej chãjachah ennit, chénewã, biíc peihcannit í enatji pahjeh í naáwá naáh. Páant moonjéh í naáwát táttimah, ñi peéh chãjachah, ã táibipna caá”, Moisés át niij daacáp tají.* ² Ñi pebhna wã jwũũ juibí láa yéej chãjnitdih nin pah wã niij naáwáp jĩ: “Ñi yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodíh ñi táut nuumá. Ñi cádahcah, jwũũ juibína, wã peéh chãjbipna caá”, wã niijp jĩ. Páant wã niijátji pah,

bũũ ñijeéh jumcan yuhna, queét páantjeh yéej chãjnitdih, yeéb nihatdihbut, wã jwũũ naóhna caá. Páant bóojeh, ñi yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodíh ñi táut nuumá. Ñi pebhna juibínit, ñi cádahcatdih enna, búdí wã peéh chãjbipna caá. Yũũp wã jumachah, “Wã peéh chãjbipna caá”, niijná yuhna, ã peéh chãjcan niít”, ñi niij jenah joicá bojó. ³ Cristo ã naáwátidih naóh yapani wã jumatdih ã jútat pínahdih bidna, páant wëpép weemdíh ã peéh chãjat táutuchah enna, ñi jéihbipna caá. ¿Búdí ã wëpatjĩh yeebdíh ã teo wáacatjidih ñi náhnican niít? Yeéb yéej chãjnitdih ã peéh chãjat pínahbut biíc yoobó wëpép ã jumbipna caá. ⁴ Jwiít cáacwã jwĩ wëpcat pah Cristo wëpcanni jumna, cruzboó át wũũ wũũp wãt jĩ. Pánih wũũna yuhna, Dios ã wëpatjĩh boo pud jũóhni, bũũ páantjeh báadhni ã jumna caá. Cruzboó ñuhna, wëpcanni ã jumat pah weembút wëpcanni wã jumna caá. Wã jenah joyátjĩh yeebdíh wãta jéih teo wáaccan tagaá. Obohjeéhtih, Cristo wãjeéh jumna, Dios ã wëpatjĩh yeebdíh teo wáacadih wã juibíbipna caá.

⁵ Yeéb míicjeh nin pah ñi míic niij wũũh joyoó: “¿Ded pah wã chãjatji? ¿Yoobópdih Jesúsdi wã jenah joí niít? ¿Caán ã náah yacatdih wã táí jepah niít?” ñi míic niij wũũh joyoó. Caandíh yoobópdih jenah joiná, ã náah yacatdih ñi táí jepahachah, Jesús ñíh caolihboó ã jumna caá. Obohjeéhtih, yoobópdih caandíh jenah joicán, ã náah yacatdih jepahcan, áihwã ñi nihcan caá. ⁶ Weémboó caandíh táí jenah joiní, ã náah yacatdih jepahni wã jumatdih wã jéihna caá. “Weém Jesúsdi caá”, niij yeeni wã nihcan caá. Páant wã jumatdih yeebdíhbut wã jéihyáihna caá. ⁷ Ñi yéej chãjcat pínahdih náah yacna, Dios yeebdíh ã táí teo wáacat pínah niijná, búdí wã wũũhna caá. Ñi pebhna juibínit, páant ñi yéej chãjcatdih wã enechah, weemdíh Dios yeebdíh ã peéh chãjat táutcan niít. Páant ã peéh chãjat táutcah, wã wëibipna caá. Obohjeéhtih wã peéh chãjcatdih ennit, “Pablo Dios ã wëpatjĩh queétdih peéh chãjcan, Dios ã wahni nihcan nacaá”, ñi niij jenah joyóchah yuhna, wã táí wëibipna

* 13:1 Dt 17.6; 19.15

caá. Dios weemdih ã bohé jibat tútatjidih ñi jéihyat pínahdih wã náah yacna yuhna, yeéb ñi túi chājat pínahdih chah wã náah yacna caá. ⁸ Ñi yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih ñi túut nuumátdih enna yuhna, yeebdih wã peéh chājachah, yoobópdih āta nihcan tagaá. Pánihna, yoobópdih chājihna, yeebdih wã bohé bipna caá, Dios naáwátdih túi beh joinít, chah ñi jepahat pínah niijná. ⁹ Yeéb Cristodih ñi túi jenah joyóchah, Dios ã wēpatjīh yeebdih peéh chājat ã náahcah, búdí wã wēibipna caá. Pánihna, Diosdih búdí wã uúbhna caá, ã weñat pínahdihjeh ñi túi chājat pínah niijná. ¹⁰ Dios ã wēpatjīh yeebdih peéh chājihcan, ñi pebhna wã bejat pínah jātih wã daác wahna caá, yéej chājatdih cádahnit, ñi túut nuúm páñat pínah niijná. Dios ã wēpatjīh yeebdih jīgahaihcan, wāpī túi bohéna caá, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo ã péé túyat tútat

¹¹ Buu wã uúdwã panihnitá, yeebdih wã túyat túutna caá. Cristodih chah jenah joinít, táinijeh ñi jumuuá. Nin wã naóh daacátdih ñi túi jepahaá. Cristodih chah jenah joyát pínahdih ñi míic teo wáacá, bíicdih túi jumat túut niijná. Páant ñi túi jumuchah ennit, Dios ñijeéh ã jumbipna caá. Caán jwiútdih búdí oinit, míic oyat túutna, jwiútdih bíicdih ã túi jumat túutna caá. ¹² Jesúihwã jumna, ñi túi wēi uúbú. ¹³ Nihat ninjīh moón Jesúihwābut yeebdih búdí ñi túyat túutna caá. ¹⁴ Yeebdih búdí wã uúbhna caá, jwī Maáh Jesucristo yeebdih oinit, ã túi teo wáacat pínah niijná. Dios búdí ã oyatdih ñi jéihyat pínah, Túini Espíritu ñijeéh ã jumat pínah, yeéb bíicdih ñi túi jumat pínahdihbut wã uúbhna caá. Pánih uúbhnit, yeebdih búdí wã túyat túutna caá.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

GÁLATAS

Pablo queédih ã táyat tútat

1-2 Weém, Pablo, biíhdih daacát túttnit, yeéb Galacia baácdih jumni tútchinadih moón Jesúíhwádh wã wahna caá. Nihat wãjeéh jumnit Jesúíhwábut yeebdíh ã táyat túttna caá. Weém, Pablodih jí Jesucristo ã níwip jí, áih túini doonádh wã naóh jib bohéat pínah níjné. Cáacwã weemdíh ã naáwát tútcap jí. Obohjeéhtih, Jesucristo, Dios jwí íp caán wunnijidih boonanibut weemdíh ã níwip jí. Páant ã naáwát túttni jumna, nin núodih yeebdíh wã daác wahna caá. ³ Dios jwí íp, jwí Maáh Jesucristobut yeebdíh oinit, ã túi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah níjné. ⁴ Dios jwí íp ã náahat pahjeh, caán Jesucristoboo jwí yéejat jíib, át wun wáhp wut jí,* ã teo wáacatjíh yeejépwã ã jumat pah nihcan, yéej chãjatdh jwí yap yohat pínah níjné. ⁵ Páant ã chãjatdh jéihna, “Paá, meém nihatdh jéih beedáni jumna, cáacwãdh jígah ennit, mapí túi teo wáacna caá”, jwí ípdih yeó jáap jumat pah búdí jwí níj wëi naáwát dée caá. Páant tí jwí níj wëi naáwáp.

Dios cáacwãdh ded pah ã túi ubat

⁶ Yeéboó ded pah ñi chãjat doonádh joinít, weém búdí wã náhni dahwana caá. Dios yeebdíh búdí oina, át níwip taga, Jesúsdh jepahnit, áihwã ñi jumat pínah níjné. Obohjeéhtih, páant yeebdíh búdí ã oyochah yahna, waícanjeh biíh bohéatdh joinít, Jesucristoboo dh cádahna caá ñi chãjap. Páant ñi cádahat doonádh joinít, “¿Dépanih tigaá waícanjeh ã tút núm?” níj jenah joinít, wã wáhi bejep be. ⁷ Biquína ñi pebh jumnit, yeebdíh tac buugána, mácah bohénit, Jesúih túini doonádh ã yéejana caá. Páant yeebdíh naóhna, nin pah ã níj yee bohéna caá: “ ‘Túí ubnit jumat tút níjné, Jesucristodihjeh ñi túi jepahaá’, Pablo níj naóh bohéna, yeebdíh ã nih yána caá. Diosjeéh túi jumat tút níjné, jwí nuowã ã naáwátjidihubut túi jepahat caá náahap”, ít níj yee naáwáp wut be. Obohjeéhtih,

“Nin túini dooná caá”, ã níj naóhniboo túini dooná yoobát nihcan caá. ⁸ Jwiít, Dioíh ángel japmant júohni, yeebdíh jwí jwíh bohéatjidih mácah jwí bohénachah, jwiítdh Dios búdí peéh chãjna, iiguípna ã waha naáh. ⁹ Wã naáwátji pah wã jwáub naóhbiipna caá, páant muntih: Yeebdíh jwí jwíh bohéatdh ñi túi jepahachah yahna, det yeebdíh mácah ã bohénachah, Dios queédih búdí peéh chãjna, iiguípna ã waha naáh.

¹⁰ Páant níjné, “Caánboo tigaá túi bohéni ã jumap”, weemdíh cáacwã ã níjádih wã bidcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó weemdíh “Meém ma túi bohéna jí”, ã níjádihjeh caá wã náahap.* Cáacwãdh weñáhnit bohéna, Cristoboo dh wãta weñacan tagaá. Pánih weñacan, caandíh teo wáhni wãta jumcan taga.

Cristo Pablodih ded pah ã tút númátji

¹¹ Wã déewã panihnitá, nindih ñi jéihyat pínah yeebdíh wã náah yacna caá: Wápi bohéni túini dooná cáacwã ã jenah joyátjijeh nihcan beé. ¹² Ded cáacdh wã joiníji doonábut nihcan beé. Bitá weemdíh ã bohécan beé. Obohjeéhtih, Diosjeh weemdíh ded pah ã wáuh ã jumatdh ã bohénap jí.

¹³ Jesucristodih wã jepahat pínah jãtih, jwiít judíowã jwí nuowã ã naáwátjidih wã túi joí waadánap jí. Pánih túi joí waadáni wã jumachah, ded pah wã chãjatji doonádh yeéb ñit joiní tagaá. Pánih jumnit, Jesúíhwã Diosdh yap yohnit ã jumatdh jenah joinít, eníhcan, búdí yeejépwã chãjna, queédih wã túi mao beedá bojhip yah jí.* ¹⁴ Jwí nuowã ã naáwátjidih túi jepahíhna, weém biíc yoobó behnit chah wã túi bohénap jí.*

¹⁵⁻¹⁶ Obohjeéhtih, wã cáac jumat pínah jãtih, Dios weemdíh búdí oina, átát níojip taga, áih túini doonádh wã bohéat pínah níjné. Pánihna, yéejni wã jumachah yahna, ã náahni yeó jáapdh Jesús ã wáhniji ã jumatdh weemdíh ã jéihyanap jí. Pánih jéihyanit, judíowã nihcannit pebhboó ã wahap jí, áih túini doonádh queédih wã naáwát pínah níjné. Páant ã wahachah, “¿Ded pah tigaá weemdíh níj bohéat

* 1:4 Mt 20.28; Mr 10.45; 1Ti 2.6; Tit 2.14

* 1:10 1Ts 2.4

* 1:13 Hch 8.3; 22.4-5; 26.9-11

* 1:14 Hch 22.3

náah?” cãacwãdih wã niij wãbh joí encap jĩ.* 17 Jesús ãih túini doonádih naáwát túutnit maáta, wã jãtíh ã ñíonit í jũmũchah yũhna, Jerusalén tútchina queétdihbut míc wéhenadih wã bejcap jĩ. Caanná bej jwũhcanjeh, Dios ded pah weemdih ã náah yacatdih jéihíhna, Arabia baác cãac wihcapboó caandih wãbũdih wã bejep jĩ. Caánboó jũmniji Damasco tútchina wã jwũub jũibínap jĩ, páant mũntih.

18 Biíc peihcanni jópchi túttimah, Jerusalén tútchina Pedrodih enedih wã bejep jĩ bũca.* Caanná chéne semanabitjeh wã jũmũp jĩ. 19 Jesús ãih doonádih ã naáwát túutnit bita maátadih wã jwãáhcap jĩ. Obohjeéhtih, Santiago jwĩ Maáh úuddih pohba wã jwãááp jĩ. 20 Páant wã daacáchah, wã naáwát yoobópdi h ã jũmatdih Dios ã jéihna caá.

21 Túttimah, Siria baác, Cilicia baác nabut naóh jibidih wã bejep jĩ. 22 Caanná wã jib bejehah, Judea baácboó jũmnit Jesúihwã weemdih í jwãáh jwũhcap jĩ. 23 Ded pah wã chãjat doonádihjeh ítat joyóp tajĩ. “Jãtíh jwiít Jesúihwãdih yeejép chãjna, túini doonádih jwiít dih cádahat túutniji bũ caán doonádihjeh jwũub naóhna caá ã chãjap, cãacwã Jesúsdi h í jepahat pínah niijná”, í niij míc wéhenap wut jĩ. 24 Páant wã túut nũmát doonádih joinít, “Paá, caandih mat túi teo wáacap taga”, Diosdi h búdí í niij wéi naáwáp wut jĩ.

2

Cristo ã naáwát túutnit maáta Pablodih í wéi jwãáát

1-2 Catorce jópchi túttimah, Diosboó weemdih Jerusalén tútchina ã bejat túutachah, Bernabéjĩh caanná wã jwũub bejep jĩ. Pánih bejna, Titodihbut jwĩ nũmah bejep jĩ.* Caánboó judío nihcanni, jwĩ nũowã í wutah pah bóodcanni ã jũmũp jĩ. Caanná jũibína, caánboó jũmnit Jesúihwã í maátajeh í míc wáacachah, judíowã nihcannitdih túini doonádih ded pah wã bohéatdih queétdih wã naáwáp jĩ. Pánih naóh nit, ded pah wãpĩ bohéatdih queét í túi jéihyatdih wã náah yacap jĩ. Pánih jéihcan, wã bohéatdih

í wéicah, wã tewat bũudní ãta jũm taga. Obohjeéhtih, ded pah wã bohéatdih jéihnit, í túi weñep jĩ. 3 Páant wã naáwáchah wéi joiná, Tito bóodcanni ã jũmũchah yũhna, “Meembút ma bóodat túutú”, caandih í niijcáp jĩ. 4 Queét maáta biíc di h jwĩ míc wéhe láa, jwiít Jesúihwã nihat biíc di h jwĩ míc wáacachah, biquína “Jesúsdi h jepahnit jwĩ jũmna caá”, niij yeenitbut í waadáp jĩ. Pánih waadnit, judíowã nihcannitdihbut í bóodat túutap yuh jĩ. Obohjeéhtih, bũ Jesúihwã jũmna, jwĩ nũowã í naáwátjidi h jepahcan, Jesúsdi h jwĩ túi jenah joiná caá. “Páant jwĩ chãjachah, jwĩ ípboó jwiít di h ã túi enna caá”, jwĩ niij jéihna caá. Páant niij jéihnit jwĩ jũmũchah enna, jwiít di h jũihñat túut niijná, ded pah jwĩ chãjatdih jéihíhna, queét jwĩjéeh í waadáp tajĩ. Pánih waadnit, jwĩ nũowã í naáwátji biíc yoobó jwiít di h í jepah beedáat túutap yuh jĩ, páant mũntih. 5 Páant í wutachah yũhna, túini doonádih ñi jéihyat pínah niijná, jwiítboó queétdih jwĩ jepahcap jĩ.

6 Pánihna, Jesúihwã í maáta túini doonádih ded pah wã bohéatdih joinít, “Ma bohéat pahjeh tih judíowã nihcannitdih ma bohénaá”, niij naóh nit, weemdih biíh wutad di h í bohéat túutcap jĩ. Queét Jesúihwã í maátadi h “Queétboó chah jéihnit caá”, biquína í niij jenah joyóchah yũhna, dedé pínah weemdih nihcan caá. Diosboó nihatdih biíc yoobó ã jenah joiná caá.*

7 Queét ded pah wã bohéatdih túi wéinit, “Pedrodih jwiít judíowãdih ã bohéat pínah niijná, Dios át ñíojip taga. Pánihat pah, Pablodihbut judíowã nihcannitboodih át bohé jibat túutap taga”, í míc niijíp jĩ. 8 Judíowãdih Pedro ã bohénachah, Dios búdí át teo wáacap wut jĩ. Weembút judíowã nihcannitdih wã bohénachah, Dios biíc yoobó ã teo wáacachah, queétdih í túi jepahap jĩ.

9 Pánihna, Santiago, Pedro, Juanjĩh, Jesúihwã í maáta yoobát, Dios weemdih búdí ã teo wáacatjidi h jéihnit, “Dios yoobópdi h át ñío wahap taga, jwĩ déewã nihcannitdih ã naáwát pínah niijná”, í míc niijíp jĩ. Páant niijnít, weemdih

* 1:15-16 Hch 9.3-6; 22.6-10; 26.13-18 * 1:18 Hch 9.26-30 * 2:1-2 Hch 11.30; 15.2 * 2:6 Dt 10.17

Bernabédihbut bádí wēinit, “Jwī táí míc teo wáac jīh”, niijná, jwī míc muj tewep jī. Pánih muj teonit, “Yeéb jwī déewā nihcannitdih ñi bohéátji pah ñi táí naáwá. Jwiítboó jwī déewādhjeh jwī naóhbiipna caá”, Santiagowā jwiítidih ñi niijíp jī. “Páant tíí ã jumna nah”, jwī míc niijíp jī. ¹⁰ Páant niijná, Jesúíhwā moh yéejnitdih jwiítidih ñi teo wáacat túutap jī. Weembát moh yéejnitdih bádí jīgah ennit, wāpī teo wáacna caá. Páant niij míc wéhe péanit, jwiít Antioquíá tátchina jwī jwúb bejep jī.

Pablo Pedrodih ã jūihñat

¹¹ Túttimah, Pedrobut Antioquíá tátchiboó ã jūibínap jī. Obohjeéhtih, jwī pebhna jūibínaji, yoobópdih ã chājat peéh caandih wā jūihñap jī. ¹² Nin pah ã chājat jī: Jwī ñowā “Jwiít judíowā bóodcannit biícidih jwī jeéméchah ã táican caá”, ñi niijátji ã jumachah yahna, Pedroboó jwī pebh jwíh jūibína, jwī déewā nihcannit biícidih ã táí míc wēp jwuhap jī.* Obohjeéhtih, biquína jwī déewā, Santiago ã chéenwāboó ñi jūibínachah ennit, jwī déewā nihcannitdih cádahnit, Pedroboó “Buu jūinít bóodat tútnit weemdh jūihná”, niijná, ñjeéh ã jwúb míc wēpcap jī. ¹³ Páant ã yee buugúchah ennit, bita jwī déewābut caandih míc jéih ennit, queébut biíc yoobó ñi cádahap jī. Bernabé yah buca táí jéihni jumna yahna, queét ñi chājat biíc yoobó caanbát ã cádahap jī. ¹⁴ Pánih cádahnit, “Nihat Jesúsdihjeh jepahnitdih Dios biíc yoobó ã wēi enna caá”, ñpī niij bohéat pah queét ñi cádahap jī. Páant ñi cádahachah ennit, nihat Jesúíhwā ñi joyóchah, nin pah Pedrodih wā niij jūihñap jī: “Meém judío jumna yahna, Jesucristodih jepahna, jwī ñowā ñi naáwátjidih ma táí jenah joí cádahap jī. Pánih cádahnit, judíowā nihcannit ñi chājat pah queét biícidih ma táí jeémp jwuhap be. Obohjeéhtih, buu queétdih cádahnit, jwī ñowā ñi naáwátjidih ma jwúb jepahachah ennit, queét jwī déewā nihcannit nin pah ñi niij jenah joiná nacaá: ‘Pedro páant ã jwúb jenah joyóchah, queét judíowā ñi ñowā ñi naáwátjidih jwiítidihbut jepahat caá náahap’,

ñi niij jenah joiná nacaá. Páant ma chājat ñi táican caá”, Pedrodih wā niijíp jī.

Jesúsdih táí jenah joinitdih Dios ã wēi enat

¹⁵ Jwī ñowā judíowājeh itát jumap tajī. Pánihna, jwiítbut ñi jūimená judíowājeh muntih jwī jumna caá. Pánih jumnit, Dios ã wutatdih jéihnit jwī jumna caá. Obohjeéhtih, queét judíowā nihcannit Diosdih ñi jéihcan caá. ¹⁶ Pánihna judíowā jumna yahna, caán wutatdih jwī jéih jepah beedácatdih jwī jéihna caá. Caandih jepahcat jīb “Queét táinit caá”, jwiítidih Dios ã niij encatdihbut jwī jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjeh táí jenah joinít jwī jepahat jīb, “Queét táinit caá”, Dios jwiítidih ã niij enna caá. Pánih jéihnit, jwiít judíowā yahna, Jesucristodihjeh táí jenah joinít, jwī jepahap jī, “Queét táinit caá”, Dios jwiítidih ã niij enat pínah niijná. Jwiít cācwā Moisés ã wutatjidih jéih jepah beedácanit míc jwī jumna caá. Pánihna, caandih jwī jepahcat jīb, “Queét táinit caá”, Dios ã niij encan níit. Caandih jéihnit, “Caán wutatdih joí waadánachah, Dios jwiítidih ã táí wēi enna caá”, jwī niij jenah joicán caá.*

¹⁷ Pánihna, Cristodih jepahnit, “Queét táinit caá”, Dios jwiítidih ã niij enat pínah niijná, caán wutatdih cádahna caá jwī chājat. Obohjeéhtih, páant jwī cádahachah ennit, bita jwī déewā caán wutatdih táí jepahat tútnitboó “Queét jwī déewā nihcannit pah yéj chājnit ñi jumna caá”, jwiítidih ñi niij jenah joiná caá. Páant ñi niij jenah joyát pah jwiítbut jenah joinít, “Moisés ã wutatjidih cádahat tútnit, Cristo jwiítidih ã yéj chājat tútna caá”, jwíta niij jenah joí tágaá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Pánihna, “Jesucristodih jepahna, Moisés ã wutatjidih jwī cádahat jīb, yéejnit jwī jumna caá”, jwī niij jenah joicán caá. ¹⁸ Cācwādhjeh nin pah wāpī niij naóh bohéna caá: “Diosjeéh táí jumíhna, jwī ñowā ñi naáwátjidih jenah joicán, Jesucristoodihjeh táí jenah joinít, jepahat caá náahap”, wā niijná caá. Obohjeéhtih, páant niij bohénaji jwúb tútn ñumnit, “Diosjeéh táí jumat tútn niijná, jwī ñowā

* 2:12 Hch 11.2-17 * 2:16 Sal 143.2; Ro 3.20,22

ĩ naáwátjidih túi jepahat caá náahap”, niú naóh bohéna, yéej chājni yoobát wāta jum tagaá. ¹⁹ Moisés ā wutatjidih weémboó túi jepahcanni jumna, caandíh yap yohni wā jumna caá. Pánih yap yohni wā jumatdih jéihna, “Caandíh wā jepahcat júb, Dios weemdíh ā wēi encan caá”, wā niú jenah joiná caá. Páant niú jenah joinít, Dios biícđih túi jumat tút niijná, caán wutatđih jenah joí cáđahnit, Jesucristoboodíhjuh túi jenah joinít, wā jepahna caá. ²⁰ Caánboó weemdíh oinit, wā yap yohat peéh cruzboó ā wun wāhuchah, weembút ājeéh biícđih wanni pah wā jumna caá. Pánih wanni pah jumna, weém wā jenah joyátđihjuh chāj cáđahnit, Cristoboodíh túi jenah joinít, jepahna caá wā chājap.* ²¹ Pánihna, “Dios jwiítđih búdí ā oyochah, Cristo ā wun wāhat dedé pínah nihcan caá”, wā niijcán caá. Obohjeéhtih, Dios ā wutatđih jepahat júbjuh ājeéh jwĩ túi jumuchah, Cristo ā wun wāhat dedé pínah āta nihcan tagaá.

3

Jesucristodihjuh jepahat caá náahap

¹ ¡Yeéb Galacia baácđih moón Jesúihwā jenah joicánnit ñi jumna caá! Jesucristo cruzboó ā wun wāhat doonáđih yoobópdih yeebdíh wā naáwáp jĩ. Páant wā naáwátđih ñi túi jepahachah yuhna, bũũ ¿Dépanih tigaá bitaboó yeebdíh mácah ĩ naáwáchah joinít, ñi jepah? ² Nindih wāát jenah joí en tigaá: ¿Moisés ā wutatjidih ñi jepahat júb niít Túini Espiritu ñijeéh āt jwíh jum? Nihcan caá. Obohjeéhtih, túini doonáđih joiná, Cristodih túi jenah joinít, ñi jepahachah, ñijeéh āt jwíh jumup be. ³ Túini Espiritu ā teo wáacatjĩh Cristodih ñi jwíh jepahna yuhna, ¿Dépanih tibeé bũũ jwúub tút nũũmnít, ñi jenah joyátjĩhjuh Moisés ā wutatjidih jepahna caá ñi chājap? Pánih chājna, jenah joicánnit ñi jumna caá. ⁴ Túini doonáđih ñi jepahatjĩ júb dawá láa túini yeebdíh āt yapjip tagaá. ¿Páant yeebdíh ā túi yapatjidih ñi quíib bũũdá niít? Oboh pohba páant yapna āt chājjican tagaá. ⁵ ¿Ded pah ñi chājatjĩ júb tibeé Dios yeebdíh Túini Espiritudih āt wāhji? ñi jenah joyóchah.

Moisés ā wutatjidih ñi jepahat júb nihcan, āih túini doonáđih joinít, Cristodih ñi jepahat júb, yeebdíh Túini Espiritudih āt wāhup taga. Páant ā jumuchah, Jesucristodih ñi túi jepahat júb cáacwā ĩ jéih chājca naáhdih Dios ā wēpatjĩh yeebdíh ā chāj júutat túutna caá.

Abraham Diosdih ā túi jenah joyát

⁶ Bũũ, jwĩ nũũ Abraham ded pah ā chājatjidih jwĩ jenah joyát dée caá. Dios caandíh ā naáwátđih āt túi jenah joyóp wut jĩ. “Meemdíh wā túi chājbična caá”, Dios ā niijíchah, ā túi jenah joyát júb, “Caán Abraham túini caá”, Dios caandíh āt niú enep wut jĩ.* ⁷ Pánihna, caán Diosdih ā túi jenah joyát pah, jwiítbut páant túi jenah joinít, Abraham ā jumená panihnit jwĩ jumna caá.* ⁸ Judíowā nihcannitbut Diosdih ĩ túi jenah joyóchah, “Queét túinit caá”, Dios ā niú enna caá. Páant ā niú enat pínahđih jéihna, Dios nin túini doonáđih Abrahamđih jātĩh ātát naáwáp wut jĩ: “Weemdíh ma túi jenah joyát júb nihāt nin baácđih moondíh wā túi chājbična caá”, āt niijíp wut jĩ.* ⁹ Pánihna, Abraham caandíh ā túi jenah joyóchah enna, Dios caandíh ā túi chājatjĩ pahjuh, bũũ láabut det Diosdih túi jenah joinítđih biíc yoobó ā túi chājbična caá.

¹⁰ Obohjeéhtih, ded “Moisés ā wutatjidih jepahíhna, Dioíh wā jumbična caá”, niú jenah joiníđih búdí peéh chājat ā jumbična caá. Nin pah Moisés āt niú daacáp tajĩ: “Ded wā wutatjidih túi jepah beedácnidih búdí peéh chājat ā jumbična caá”, āt niú daacáp tajĩ.* ¹¹ Biíh naóh yapani nin pah āt niú daacáp tajĩ: “Diosdih túi jenah joí, jepahnitboodíh ‘Queét túinit caá’, Dios ā niú enbična caá. Pánih jepahna, páantjuh Diosjeéh ĩ túi jumbična caá”, āt niú daacáp tajĩ.* Páant ā niijátjĩ yoobópdih ā jumuchah jéihnit, nindihbut jwĩ túi jéihna caá: Ded Moisés ā wutatjidih ā jepahat júb “Caán túini caá”, Dios ā niú encan niít. ¹² “Ded Diosdih túi jenah joiní, ā jepahachah, ‘Caán túini caá’, Dios ā niú enbična caá. Ded weemdíh Dios ā wutat túutatjidih túi jepah

* **2:20** Fil 1.21 * **3:6** Gn 15.6; Ro 4.3 * **3:7** Ro 4.16 * **3:8** Gn 12.3 * **3:10** Dt 27.26 * **3:11** Hab 2.4
* **3:12** Lv 18.5

beedánijeh Dios biíc dih ã túi jumbipna caá”, Moisés ãt niij daacáp tajĩ.*

13 Jwiít nihat caán wutatdih jwĩ túi jéih jepah beedácah, jwiít dih Dios ã peéh chãjbipna caá. Páant ã peéh chãjat jwiít dih ã jumuchah ennit, Cristoboó caán ã peéh chãjat déedih jíib chãjnit, jwiít dih ãt wun wãhup wut jĩ. Caandih cruzboó i péoh dodh mawat pínahdih jenah joinít, jon jãtjih nin pah ãt niij daacáp tajĩ: “Ded máa nahdih i mao yaíhniiboó búdí peéh chãjni ã jumbipna caá”, ãt niij daacáp tajĩ.* 14 Páant i niij daacátji pahjeh tih Cristo nin baácboó ã jumuchah, caandih ãt yapap tajĩ. Caandih páant ã yapatji jíib, “Nin baác dih moondih wã túi chãjbipna caá”, Abrahamdih ã niijátji pahjeh tih jwĩ déewã nihcannitdih Dios ãt túi chãjap taga. Páant Cristo ã wun wãhuchah, caandih túi jenah joinít, jwĩ jepahachah ennit, “Túini Espíritudih wíih cáacwãdih wã wãhbipna caá”, ã niijátji pah jwiít dih ãt wãhup jĩ.

Dedé pínah tigaá Moisés ã wutatji

15 Wã déewã panihnitá, Dios jwĩ n̄o Abrahamdih ded pah ã chãjatjidih yeéb ñi beh joyát pínah niijná, ded pah jwiít cáacwã jwĩpĩ chãjatdih yeebdih wã náhniabipna caá. Jwiít biíhdih nin pah jwĩpĩ niij naóhna caá: “Nin pah meemdih wã chãjbipna caá”, jwĩ niijná caá. Páant jwĩ niijátjidih biíhboó ã jéih jwãub túut n̄umcán niit. “Páant ã niijátji pah ã chãjcan niit”, bitaboó i jéih niijcán niit. 16 Caán jwĩ niiját pahjeh muntih, Dios jwĩ n̄o Abrahamdihbut nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: “Weemdih ma túi jenah joyát jíib, nihat baác dih moondih wã túi chãjbipna caá”, caandih, ã jumadibbut ãt niijíp wut jĩ. Páant niijná, nihat ã jumená yoobát dihjeh niijná ãt chãjcap wut jĩ. Biíc ã jumá, táttimah bóo láa jumni Cristodih niijná ãt chãjap wut jĩ.* 17 B̄u yeebdih wã túi jéihya naóhbipna caá: Jwĩ n̄o Abrahamjidih “Meemdih wã túi chãjbipna caá”, Dios ã niiját táttimah, cuatrocientos treinta jópchi yapat táttimahna Moisésjidih ãt wutat túutap wut jĩ, ãih cáacwã i jepahat pínah niijná. Pánih wutna yuhna, “Abrahamdih

wã jwíih niijátji pah, túut n̄umcánjeh, biíc yoobó wã péabipna caá”, Dios ãt niijíp wut jĩ.* 18 Pánihna, Dios biíc dih jwĩ túi jumat pínah Moisés ã wutatjidih jwĩ jepahat jíib nihcan caá. Páant ã jumuchah nihna, Diosdih Abraham ã túi jenah joyát pah, caandih jwĩ túi jenah joyát jíib áta nihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosdih Abraham ã túi jenah joyát pahjeh muntih, jwiítbut caandih jwĩ túi jenah joyóchah, “Yeéb táinit caá”, Dios jwiít dih ã niij enna caá.*

19 Páant ã jumuchah, ¿dépanih tigaá Dios caán wutatdih ãt naóhji? Abrahamdih páant ã niijátji táttimah, caán wutatdih ãt naóhji taga, jwiít cáacwã yéej chãjnit jwĩ jumatdih jwĩ jéihyat pínah niijná. Abrahamdih Dios ã naáwátji táttimah, caán wutat jwiít dih ãt jumup jĩ, púu Abrahamji ã jumá Cristo cáac jumnit, ã wun wãh láana. Dios ã wutatdih ãih ángelwãboodih Moisésjidih ãt naóh yapaat túutap wut jĩ. Queét Moisésdih cáacwãdih ãt jwãub naóh yapaat túutap wut jĩ.*

20 Caán wutatdih Moisésdih ã naóh yapaat túutuchah, Dios caanjéh pohba cáacwãdih ãt naóhcap wut jĩ. Obohjeéhtih, “Meemdih túi chãjnit, ma jumajih nihat cáacwãdihbut wã túi chãjbipna caá”, Abrahamboodih niij naóhna, caanjéh páant ãt niij naáwáp wut jĩ.

Cristo nihat Moisés ã wutatjidih ã péaac

21 ¿Dios Moisésdih ã wutatjidih naóhna, Abrahamdih ã niijátjidih “Wã niijátji pah wã péacan niit”, niij niit ãt chãjap? Páant ãt niijcán tagaá. Abrahamdih ã niijátji pahjeh biíc yoobó ã péabipna caá. Dios biíc dih túi jumat túut niijná, ã wutatdih jepahna, caán láa bácah, ã wutatjidih jwĩ túi jepah beedánachah, dedé peéh chãjat jwiít dih áta wihcan tagaá. 22 Obohjeéhtih, jwiít nihat cáacwã yoobó yéej chãjnit míc jumna, jwĩ yéejatdih jwĩ jéih cádahcatdih Dios naáwátboó ã naóhna caá. Páant jwĩ jumuchah, Diosdih Abraham ã túi jenah joyát pahjeh muntih, jwiítbut Jesucristodih jwĩ túi jenah joyóchah, jwiít dih Dios ã túi ubbipna caá.

23-24 B̄u láa, Dios biíc dih túi jumat túut niijná, ã wahni Cristodih túi jenah joinít,

* 3:13 Dt 21.23 * 3:16 Gn 12.7 * 3:17 Ex 12.40 * 3:18 Ro 4.14 * 3:19 Ro 4.13

jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, Cristo ã jüúwát pínah jätih, Moisés ã wutatjidih túi jepahíhna yuhna, yéej chäjnit jumna, jwĩ jéih jepahcap jĩ. Páant jwĩ jepahcat jíib, Dios búdí ã peéh chäjnit pínah jwĩ jumap jĩ. Páant jwĩ jumatdih jéihnit, jwiítidih túi ubni pínahdih jwĩ bidip jĩ. Pánih bidnit, Cristoíh túini doonádih joinít, caandíh jwĩ jepahap jĩ, “Queét túinit caá”, Dios jwiítidih ã niij enat pínah niijná. ²⁵ Pánihna, Dios biícidih túi jumat túut niijná, buu Cristodih jwĩ túi jenah joiná caá. Páant jwĩ jumachah, caán wutatboó jwiítidih bohéni panihni ã nihcan caá, buca. ²⁶ Jesucristodih jepahnit jumna, yeéb nihat Dios ã weh ñi jumna caá. ²⁷ Cristo ã wēpatjĩh daabánit jumna, caán biícidih jwĩ jumachah, “Wã wüúh ã jumat pahjeh tih yeebbát ñi jumna caá”, Dios jwiítidih ã niij enna caá. ²⁸ Pánihna, Cristo biícidih jumna, chéne poómp jwĩ nihcan caá. Pánih biíc poómpjeh jumna, “Jwiít judíowã nihcannit, queét judíowãdih mácah caá’, Dios ã niij enna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Teo wühnit, teo wühnit nihcannitdihbut; neoná, yaáhdihbut “Nit mácah caá”, Dios ã niij encan caá. Pánihna, yeéb nihat Cristoíhwã jumna, biíc poómpjeh tigaá ñi jumap. ²⁹ Cristoíhwã jumna, Abraham jüimená panihnit ñi jumna caá. Páant ñi jumachah, Diosdih Abrahamji ã túi jenah joyát jíib caandíh ã niijátji pahjeh muntih, Jesúsdiñ ñi túi jenah joyóchah, yeebdíhbut ã túi chäjbiipna caá.

4

Teo wühnit nihcan, Dios ã weh jwĩ jumat

¹⁻² Ded pah jwiít cãacwã biíh jwĩpĩ chäjatdihbut yeebdíh wã jwúub náhniabipna caá. Ded ã íp ã éemp wunat túttimah, ãih bií déedih ãih pínah ã jumachah yuhna, páantjeh wébít ã jum jwuhuchah, caandíh en daonít ã jéih yapa jwuhcan caá. Pánih bíboh jwuhcah, caandíh en daonít ã niiját pah chäjat caá náahap. Pánih jumna, teo wühni pahjeh ã jumna caá. Obohjeéhtih, ã íp ã jenahatji láa ã juyúchah, ãih pínahdih caanjéh ã bíbohbiipna caá. ³ Pánihna, jwiít cãacwã Jesucristodih jwĩ jepahat pínah jätih, caán wébít panihnit jwĩ jum jwuhap

jĩ. Pánih jum jwuhnit, jwĩ nuowã ded pah ã naáwátjidih yap yohatdih úumna, jwĩpĩ jepahap jĩ.*

⁴⁻⁵ Páant jwĩ jumuchah yuhna, ã jenahatji láa ã juyúchah, Dios ã wüúhdih nin baácna át wah bojjip taga. Páant ã wah bojni jwĩ wüúh panihnijeh át cãac jumap wut jĩ. Judío wili caandíh mi weh jumuchah, Moisés ã wutatjidih caandíhbut túi jepahat át náahap wut jĩ. Jwiítboó caán wutatdih yap yohnit jwĩ jumuchah, ã weh yoobát jwĩ jumat pínahdih náah yacna, Dios ã wüúhdih át wun wühat túutap wut jĩ, jwĩ yéejat peéh chäjat déedih ã jíib chäjat pínah niijná. ⁶ Yeebbát ã weh ñi jumachah, Dios wüúh Jesucristojeéh jumni Túini Espíritudih yeebdíhbut át wah bojop wut jĩ. Páant ñijeéh jumna, ã teo wáacachah, “Paá”, úumcanjeh Diosdih ñi jéih niijná caá. ⁷ Pánihna, ã weh jumna, buu teo wühnit panihnit nihcan caá, buca. Páant ã weh yoobát ñi jumachah, yeebdíh búdí ã túi chäjbiipna caá.*

Pablo Galacia baácdih moón Jesúíhwãdih ã úum yacat

⁸ Jon jätih yeéb Diosdih jéih jwuhcannit jumna, ñi pãpninadih túi jenah joinít, “Nin pah wã chäjachah, caán weemdíh ã túi chäjbiipna caá”, ñipĩ niij jenah joyóp yah jĩ. Pánih chäjnit, Dios yoobát ã teo wáacat pínahdih bidcan, nemépwã ã teo wáacat pínahdih bidna ñi chäjap jĩ. Pánih chäjna, queédih teo wühnit panihnit ñi jumap jĩ. ⁹ Pánih jumna yuhna, buu jwuh Dios yoobátidih ñi jéihyechah, caanbút yeebdíh ã jéihna caá. Páant caandíh jéihna yuhna, ¿Dépanihna buu cãacwã oboh ã jenah joyátjĩhjih ã naáwátidih ñi jwúub jepah? Pánih jepahna, Diosdih weñáihna yuhna, ñi bujácán niít. Páant ñi buujácát pínahdih jéihna yuhna, ¿Dépanihna ñi nuowã ã naáwátidih yap yohatdih úumnit, teo wühnit panihnit ñi jwúub jum?* ¹⁰ Buu Diosdih weñat túut niijná, nin pahbut ñi chäjna yah caá: Jwiít judíowã jwĩ nuowã ã naáwátjidih jepahnit, jwĩ wéi láa ded pah jwĩpĩ chäjat pah yeebbát biíc yoobó ñi chäjna caá. “Pánih chäjna, jwĩ túi jumbipna caá”, ñi niij jenah joiná yah caá. ¹¹ Páant

* 4:3 Col 2.8,20 * 4:7 Ro 8.15-17 * 4:9 Col 2.8,20

ñi niij jenah joyóchah, yeebdíh bádí úm yacnit, “Weém queétdih táini doonádih bádí wã bohénachah yuhna, ¿buední pínah niít át jumap?” wãpĩ niij jenah joiná caá.

12 Wã déewã panihnitá, ñijeéh jumna, yeebdíh bohé láa, weemdíh yeejép ñi chãjcap jĩ. Pánihna, bue biíc yoobó weemdíh yeejép chãjcan, nin wã naáwát pínahdih ñi túi jepahaá: Yeebdíh bohénadih bejna, Moisés ã wutatjidih jenah joicán, Cristodihjeh yeebdíh wã jepahat túutap jĩ. Pánihna, bue Cristodihjeh wã túi jenah joyát pah, yeebbát biíc yoobó ñi túi jenah joyoó. 13 Nindih ñi náhninaá: Tabit wunna, ñi pebhóo chão jwáhnit, yeebdíh táini doonádih wã jwíih naáwáp jĩ.* 14 Páant wunni wã jumachah yuhna, “Pablo dedé pínah nihcan caá”, niijcánjeh, yeéb weemdíh ñi bacat túutcap jĩ. Pánih bacat túutcan, Dioíh ángeldih, Jesucristodihbat ñi weñat pah, weemdíh ñi túi wēi jwãááp jĩ. 15 Pánih wēi jwãáhnit, nin pah ñi jumatjidih wã náhnina caá: Weemdíh bádí teo wáaquíhna, dedé wã náahatdih wãhna, ñíih quíbnadih ñita wãat wãh tagaá. Pánih wēinitji yuhna, ¿dépanih tigaá bue wã wihcah, ñi weñatji ã bej? 16 Wã bohénitji jumna yuhna, ¿bue yoobópdih yeebdíh wã naáwátji jíib, weemdíh ñi en jãih niít? 17 Ñi pebhna jãibínitboó “Bádí jwí teo wáacmi caá”, yeebdíh niijná yuhna, ñi jenah joyátboó mácah ã jumna caá. Páant ñi niijíchah yuhna, wã bohéátjidih, jwiítidihbat yeebdíh ñi cádahat túutna caá. Pánih cádahnit, ñijeéh jumnit, ñi bohéátboodíh ñi jepahat pínahdih ñi náah yacna caá. 18 Jwiít cáacwã bita ñi túi bejat pínahdih yoobópdih náah yacachah, ãpĩ táina caá. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, mácah jwí jenah joyóchah, ãpĩ táican caá. Ñijeéh jumna, wãpĩ túi teo wáacap jĩ, ñi túi jummat pínah niijná. Bue ñijeéh wihcan yuhna, biíc yoobó ñi túi jummat pínahdih wã náah yacna caá. 19 Yeebdíh bádí wã oyochah, wã weh panihnit ñi jumna caá. Pánih oinit, yeebdíh bádí wã náhni dahwana caá. Pánih bádí mácah jenah joiná, yad wili mi weép jáaat pah tabani wã jumna caá. Pánih jumna, ded pah Cristo ã jummatji pah yeebbát ñi jummat

pínahdih bádí wã náah yacna caá.* 20 Butéh ñijeéh wã jumachah, ãta túi tagaá. Pánih biíc dih jumna, jãihcanjeh naóhnit, yeebdíh wã jéih míic wéhenachah, chah ãta túi tagaá. Obohjeéhtih, ninboó jumna, yeebdíh bádí mácah jenah joiná caá wã chãjap.

Agar Sarajĩh ded pah ñi jumati

21 Yeéb weemdíh ñi joi jwáhuú. Biquína Diosjeéh túi jumíhna, jwiít judíowã jwí nuowã ñi naáwátjidih ñi jepahna yuh caá. Caandíh jepahíhna yuhna, ded pah ñi naóh daacátjidih ñi túi beh joicán caá. Pánih beh joicánnit ñi jumachah, nin pah Moisés ã daacátjidih wã naóhbiipna caá, ñi túi beh joyát pínah niijná: 22 Abraham chénewã át weh jumap wat jĩ. Caandíh teo wãhnih Agar biíc mit wãúh jumap wat jĩ.* Ñi áa yoobát Sarabut biíc mit wãúh jumap wat jĩ.* 23 Pánihna, caandíh teo wãhnihboó, jáap wili jumna, Ismael pínahdih mit weh jumap wat jĩ. Obohjeéhtih, “Majeéh bóli, Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih ã niijátji pahjeh, Saraboó tab beh wili jumna yuhna, Isaac pínahdih mit weh jumap wat jĩ.

24-25 Queét chénewã yaáhdih ded pah ã yapatji jwiítidih ñi túi naóhna caá. Teo wãhnih Agardih jenah joinít, Arabia baácboó jumni Sinaí jeéboodíh jwí jenah joiná caá. Caán jeéboó Dios Moisésdih ã wutatjidih át wãhup wat jĩ, jwí nuowã ñi túi jepahat pínah niijná. Caán wutatdih jepahna, teo wãhnit pah ñi jumap jĩ. Pánihna, Agar teo wãhnih mi jummat pah, jwiít cáacwã caán jeéboó ã wutatjidih jepahíhnit, jwiítbat teo wãhnit panihnit jwí jumna caá. Páant ã jumachah, caán Sinaí jee pánihni teo wãhnih Agar mit jumap jĩ. Pánihna, caánt teo wãhnih caán jee pánihnih mi jummat pah, bue Jerusalén tútchidih moón caán wutatdih jepahíhnit, mi jwimená panihnit ñi jumna caá. Pánih jumnit, queéttbat biíc yoobó teo wãhnit panihnit jumna, Dios weh ñi nihcan caá.

26 Obohjeéhtih, teo wãhcannih Sara boodíh jenah joinít, “Majeéh bóli Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih ã niijátjidih jwí náhnina

* 4:13 Hch 16.6 * 4:19 Ro 8.29; 2Co 3.18; Fil 3.10 * 4:22 Gn 16.15 * 4:22 Gn 21.2

caá. Pánihna, Abraham Dios ã niijátjidih ã táí jenah joyátji pah, jwiítbut Cristodih táí jenah joinít jumna, Sara mi jumená panihnit jwí jumna caá. Pánih jumnit, Dios pehbóo jumni jáap Jerusalén tátchidih moon pánihnit jwí jumna caá. ²⁷ Dios naáwátidih naóh yapani Isaías jwí éet Sara ded pah mi yapatjidih jenah joinít, nin baácboó jumni Jerusaléndih, jeáboó jumni Jerusaléndihbut ded pah ã yapat pínahdih Dios át jenah joyát tútup jī. Caandih jenah joinít, nin pah át niij daacáp tajī:

“Weh wihcannih, búdí ma wēi ñaacá. Weép jumna tubatdih jéihcannih jumna yuhna, ma weh jumbipna caá. Ma jumená dawá jumnit, meemdih teo wāhnihi mi jumená chah ī jumbipna caá. Pánihna, ma táí weñeé”, át niij daacáp tajī. *(Is 54.1)*

Páant niij daácnit, chah dawá mi jumená ī jumat pínahdih naóhna, jeáboó jumni Jerusalén tátchiboó dawá Jesucristodih jepahnitji ī jumat pínahdih niij naóhna át chājap tajī. Agardih Abraham ã yohat pah nin baácboó jumni Jerusaléndih ī yohat pínahdihbut niij naóhna át chājap tajī.

²⁸ Pánihna, Dios ã niijátji pahjeh Sara wāuh Isaac át cāac jumup wat jī. Pánihat pah, “Weemdih ma táí jenah joyát jīb, ni-hat baácđih moondih wā táí chājbipna caá”, Dios Abrahamdih ã niijátji pah, Cristodih jepahnit ñi jumuchah, yeeđihbut át táí chājap taga. ²⁹ Queét chénewā ã wehdih ded pah ã yapatjibut jwiítidih nin pah ã bohéna caá: Dios ã niijátji pahjeh Túini Espiritu ã teo wáacachah, Isaacji át cāac jumup wat jī. Páant ã cāac jumuchah ennit, ã úud jeñé Ismaeljiboó caandih enihcan, yeejép át chājap wat jī.* Būubut ã chājatji pahjeh jwí nuowā ī naáwátjidih jepahíhnitboó jwiít Cristodih jepahnitdih yeejép ĩpī chājna caá. ³⁰ Páant yeejép ī chājachah yuhna, Moisés nin pah ã niij daacátjidih jwiítidih táí jenah joyát caá náahap: “Sara mi áa Abrahamjidih nin pah mi niijíchah, Dios át jepahat tútup wat jī: ‘Jwiítidih teo wāhnihi wāuh, Ismael, míih bií déedih ã jéih bíbohcan niít. Jwí wāuh yoobát Isaacboó caandih ã bíbohbiipna caá. Pánihna, jwiítidih teo wāhnihdih mi wāuhjīh

biáboó ma bejat tútú’, mit niijíp wat jī”, Moisés át niij daacáp tajī.* Páant ã niij daacátjidih jenah joinít, jwiít Isaac panihnit jwí jumuchah, Dios caandih ã táí chājat pah, jwiítidihbut ã táí chājbipna caá. ³¹ Pánihna, wā déewā panihnitá, teo wāhnihi Agar mi jumená panihcan, teo wāhcannih Saraboó mi jumená panihnit jwí jumna caá.

5

Teo wāhnihi panihnit jwí jumatdih Cristo ã cádahat tútut

¹ Teo wāhnihi panihnit jwí jumcat pínah niijná, Cristo jwiítidih át wun wāhup wat jī.* Páant ã wun wāhuchah, “Caandih táí jenah joiná, Dios biícđih wā táí jumbipna caá”, ni-ijnít, caandih ñi jepahap jī. Pánih jepahnit, “Moisés ã watatjidih wā táí jepahachah, Dios weemdih ã táí enbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Jesúsđih cádahcanjeh, táí wēp ñahnihi panihnit ñi jumú. Pánih jumnit, bita ī watatdih jepahcanjeh, teo wāhnihi panihnit ñi jwúub waadca bojoó.

² Weém, Pablo, nindih wā naáwáchah, ñi táí jenah joyoó: “Bóodnit jumna, Dios-jeéh jwí táí jumbipna caá”, niij jenah joinít, ñi míic bóodat tūtutuchah, Cristo yeebdih ã wun wāhatji dedé pínah āta nihcan tagaá. ³ Būutéh wā niiját pah, wā jwúub naóhbiipna caá. Ded bóodat tūtutniboodih nihat Moisés ã watatjidihbut jepah beedáat caá náahap. ⁴ Diosjeéh táí jumat tūtut niijná, caán watatdih táí jepahíhnihi jumna, yeebjéh Cristoboodih ñi cádahna caá. Pánih jepahíhna, Dios yeebdih oinit, ã teo wáacatdihbut míic jāhna caá ñi chājap.

⁵ Obohjeéhtih, jwiítboó Túini Espiritu ã teo wáacatjīh Cristodih jwí táí jenah joiná caá. Páant jwí táí jenah joyóchah, “Queét túinit caá”, jwiítidih Dios ã niij enna caá. Páant niij ennit, ã pehbóo jwí juibínachah, jwiítidih ã tūtut nuúm péabipna caá. Páant ã tūtut nuúm péanachah, túinit yoobát jwí jumat pínahdih jwí pāina caá. ⁶ Pánihna, jwiít Jesucristoíhwā bóodnit jumna, bóodcannitbut jwí jumuchah, Dios jwiítidih biíc yoobó ã enna caá. Cristodih táí jenah joiná, bitadih táí oinit, teo wáacnit

* 4:29 Gn 21.9 * 4:30 Gn 21.10 * 5:1 Jn 8.32-36

Ƶwĩ Ƶamuchah ennit, Dios Ƶwiítlih ã táí wēibipna caá.

7 Wã déewã panihnitá, yeéb Cristodih ñi táí jenah joyóp yuh jĩ. Obohjeéhtih, táini dooná yoobátlih ñi táí jenah joyóchah yuhna, ¿déhe tibeé yeebdíh cádahat túutni? 8 Dios yeebdíh ñioniboó queétdih páant át naáwát túutcan tagaá. 9 Nindih ñi náhninaá: Búdí pan pínahdih ã paa béjat pínah ni-ijná, bainíbit paáat túutnijeh ã náahna caá. Pánihat pah, wã túttimah Ƶóhñit, yeebdíh mácah í bohénachah, daocánnit yuhna, dawá yeebdíh í túut nuumát túutna caá.* 10 Obohjeéhtih, Ƶwĩ Maáh Jesúsdih wã táí jenah joyóchah, weemdíh weñanit, nin pah ã níj jenah joyát túutna caá: “Ƶwĩ Maáh queétdih ã táí teo wáacipna caá, queétdih mácah í bohéatlih cádahnit, wã bohéatjidih yoobópdih í Ƶwúub jenah joyát pínah niijná”, ã niijná caá. Obohjeéhtih, ded yeebdíh yéjaniboodíh Dios búdí ã peéh chājbipna caá.

11 Wã déewã panihnitá, queét mácah naóhñit weemdíh nin pah í níj yeena caá: “ ‘Bóodat túutnit, Diosjeéh ñi táí Ƶumbipna caá’, Pablo apĩ níj naóh bohéna caá”, í niijná yuh caá. Páant wã bohénachah nihna, queét weemdíh yeejép íta chājcan tagaá. Obohjeéhtih, cruzboó Jesucristo ã wan wāhatjidih wã bohéat peéh weemdíh í Ƶühna caá. 12 Pánihna, bóodat túutnitboó, yeebdíh yeejép í chājat peéh, biáboó í beje naáh.

Oina, wútatdihbut Ƶwĩ jepahat

13 Wã déewã panihnitá, “Wã wútatdih jepahna, wājeéh í táí Ƶumbipna caá”, Dios yeebdíh ñionit, át níj jenah joicáp jĩ. Obohjeéhtih, watnit panihnit Ƶumna, “Buu caán wútatdih jepahcan, ded pah yeejép wã jenah joyátlihjedh wã chājbipna caá”, ñi níj jenah joicá bojoó. Páant níj jenah joicánjedh, búdí oinit, ñi táí míc teo wáacá.* 14 Moisésjiboó nin pah át níj wútap jĩ: “Meém mícjeh ma míc oyat pah, bitadihbut oinit, ma táí teo wáacá”, át niijp jĩ.* Pánihna, bitadih táí oina, nihat biíh ã wútatdihbut táí jepahna caá Ƶwĩ chājap.* 15 Nuñúpwã í míc chāacát pah,

mácah bohénitlih joiná, yeebjébut tūbit míc Ƶühna caá ñi chājap. Páant ñi chājatlih cádahcan, yeebjéh ñi míc yéja beedábipna caá.

Táini Espíritu ded pah Ƶwiítlih ã náah yacat

16 Nin pah yeebdíh wã níj wēp naóhna caá: Táini Espíritu ã teo wáacatjĩh ded pah yeebdíh ã náah yacat pahjedh ñi táí Ƶumú. Pánih Ƶumna, yeejép ñi jenah joyát pah ñi chājcan níit. 17 Ded pah Ƶwiítjedh yeejép Ƶwĩ náahatlih chājna, Táini Espíritudih en Ƶühñit dée pah Ƶwĩ Ƶumna caá. Caán ã náah yacatlih chājna, Ƶwĩ náahatboodíh Ƶwĩ chājcan níit. Páant ã Ƶumuchah, ded pah yeejép Ƶwĩ jenah joyátlihjedh chājcan, Táini Espíritu ã náah yacatlih chājat caá náahap.*

18 Táini Espíritu ded pah ã náah yacatlih chājnit Ƶumna, “Diosjeéh wã táí Ƶumat túut niijná, Moisés ã wútatjidih táí jepahat caá weemdíh náahap”, ñi níj jenah joicán caá.

19 Diosdih jepahcannitboó yeejép í jenah joyátlihjedh chājnit, nin pah í chājatlih Ƶwiít nihat Ƶwĩ jéihna caá: Yéj chājnit, yéj chājatlih jenah joinít, tíic jenah joicánjedh í náah chājnit í Ƶumna caá. 20 “Nin weemdíh teo wáacni caá”, Dios yoobát nihcannidih níj wēinit, jíóhñit, míc eníhcannit, míc Ƶühñit, bita í bíbohathdih en ñinahnit, waícanjedh íjnit, bitadih teo wáacatlih jenah joicánjedh, queétjedh maáta pah jenah joinít í Ƶumna caá. Míic en Ƶühñit, tátchi wahnit, “Yeéb mácah moón caá”, níj en Ƶühñit í Ƶumna caá. 21 Bita í táí Ƶumuchah en íjnit, máihñit, máihñatlih yaádh metatdihbut bidnit, búdí babhbat dooná Ƶumat joiná wēinit í bejna caá. Pánihat caá yéj jenah joinít, ípĩ chājna caá. Jātih yeebdíh wã niiját pahjedh, buubut wã Ƶwúub níj naóhna caá: Det pánih chājnit Dios ã maáh Ƶumupboó í jéih Ƶumcan caá.

22 Obohjeéhtih, Táini Espíritu ã teo wáacatjĩh nin pah Ƶwĩ Ƶumna caá: Dios Ƶwiítlih ã oyatlih jéihñit, táí wēinit, Ƶwiítbut bitadih Ƶwĩ oina caá. Ūumcan, táinijeh Ƶwĩ Ƶumna caá. Yójachcan, ded pah bita í chājachah yuhna, queétdih waícanjedh íjcan, táinijeh Ƶwĩ Ƶumna caá. Bitadih táí teo

* 5:9 1Co 5.6 * 5:13 Mt 20.26 * 5:14 Lv 19.18 * 5:14 Ro 13.8-10 * 5:17 Ro 7.15-23

wáacnit, túi chājnit jwĩ jumna caá. Diosdih, cāacwādihtut ded pah jwĩ niijátji biíc yoobó péanit jwĩ jumna caá. ²³ “Weém chah jéihni wā jumna caá”, jwĩ niijcán caá. Ded pah yeejép chājat jenah joyát ã jūúwáchah yuhna, caandih joyáh bojnit, jwĩ chājcan caá. Páant jwĩ chājachah ennit, “Moisés ã wutatjidih jepahcan, queét yeejép ã chājna caá”, det ã jéih niijcán caá. ²⁴ Jesucristoíhwā jumna, yeejép chājat jwĩ jenah joyátjidih jwĩ jepah cádahap jĩ.* ²⁵ Pánih cádahnit, Túini Espíritu ã náah yacatboodih wēi jepahnit, jwĩ chājat dée caá.

²⁶ Pánih chājnit, “Wā déewādihtut chah wā jéihna caá”, niij jenah joicánjeh, jwiítjeh jwĩ míic íjacan, jwĩ déewā ã túi jumuchah ennit, jwĩ en íjca bojat dée caá.

6

Jesúíhwā ã míic teo wáacat

¹ Wā déewā panihnitá, ñi túi míic teo wáacá. Pánih míic teo wáacnit, biíc ñijeéh jumni ã túi chājcatdih ennit, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh caandih ñi túi míic wéhenaá, túut nuumnit, túinijeh ã jwúub chājat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, yeéb míicjehbut ñi túi chāja chaáh, “Yeejépdih chājna”, niijná. ² Ñijeéh jumnit yeejép ã yapachah enna, queétdih ñi teo wáacá. Pánih míic teo wáacna, Cristo ded pah ã náah yacatdih jepahna caá ñi chājap.

³ “Bita chah túi chājni jumna, dedé teo wáacatdih wā náahcan caá”, ded niij jenah joiná, caanjéh míic yeena caá ã chājap.

⁴ Ded pah ñi chājatdih jenah joinít, “Nin túini caá. Caán yeejép caá”, niij jéihyat caá náahap. Pánih jéihna, ded pah ñi chājat túini ã jumuchah, bitadihtut ded pah ã yapatdih jenah joicánjeh, ñi túi wēibipna caá. ⁵ Jesús jwiítidih ded pah ã náah yacatdih jepahna, jwĩ jepahcahtut jwiítjeh jwĩ níwat pínah ã jumna caá. Bitaboó jwiítidih ã jéih níio wāhcan caá.

⁶ Det túini doonádihtut bohénitboó queétdih naóhndih ã túi teo wáaca náah, dedé ã náahatdih ã bíbohat pínah niijná.

⁷ Ded pah jwĩ chājatdih jenah joinít, nindih náhniat caá náahap: Jwiít cāacwāboó

dedédihtut jwĩ momochah, caanjéh ã jwúub chíih jūúwáchah, caandihjeh jwĩ bíbohbipna caá. Túinidih níonit, jwĩ momochah, túini ã chíih jūóhbipna caá. Obohjeéhtih, yeejépnadihtut jwĩ momochah, túicanni áta chíih jūóh tagaá. Pánihat pah, jwiít cāacwādihtut biíc yoobó ã jumna caá. Ded pah jwĩ chājachah, biíc yoobókeh muntih jwiítidihbut ã yapbipna caá. Ñi túi náhninaá, Dios nihát jéihndih jwĩ jéih tíohcan caá. Pánihna, “Weém wā túi chājcatdih Dios ã encan caá”, ñi niij míic yeeca bojoó.* ⁸ Ded ã weñat pínahdihtut chājna, yeejép ã chājachah, ã yéj chājat jíib, iiguípna ã bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded Túini Espíritu ã náah yacatboodih jepahna, ã túi chājat jíib, páantjeh Diosjeéh ã jambipna caá. ⁹ Dios ã jenahat láa, túi chāj cádahcan, túinidih jwĩ bíbohbipna caá. Páant jwĩ bíbohat pínahdihtut jéihnit, túi chāj chūccán, jwĩ cádahca boj jíih.* ¹⁰ Dedé teo wáacatdih ã náahachah, jwĩ buujáát pah bóo, nihát cāacwādihtut jwĩ túi chāj jíih. Jwĩ déewā panihnit Jesúíhwādihtut bácah, chah jwĩ míic túi teo wáacat dée caá.

Pablo naóh péanit, ã túyat túutat

¹¹ Nin náodih wā chéen ã daác wāhup be. Pánihna, nin péeni naáwátidih dahwani wā daacátidih ennit, “Pablojeh jwiítidih át daác wahap taga”, ñi niij jéihbipna caá.

¹² Būu queét yeebdih yee bohénitdih wā jwúub naóhbipna caá. Queét yeebdih bóodat túutnitboó jwĩ déewā queétdih ã wēi enat pínah niijná, páant ã bohéna caá. Jesús cruzboó ã wan wāhatjidihjeh bohéna, queétdih jūihnit, jwĩ déewā yeejép ita chāj tagaá. Páant yeejép yapatdih náahcan, queét yeebdih ã bóodat túutna caá. ¹³ Queét bóodat túutnitboó Moisés ã wutatjidih túi jepah beedácan yuhna, yeebdih caandih jepahat túutnit, ã bóodat túutna caá. Bita jwĩ déewā “Queétboó Gálatasdihtut moón Jesúíhwādihtut it túi bóodat túutap tagaá”, queétdih ã niij wēi naáwát pínah niijná, páant ã bohéna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, cāacwā weemdih ã túi wēi naáwát pínahdihtut weémboó wā bidcan caá. Pánih bidcan, jwĩ Maáh Jesucristo

* 5:24 Ro 6.3-14; Gá 2.20; 6.14 * 6:7 Pr 22.8; Os 8.7 * 6:9 2Ts 3.13

cruzboó ã wun wūhatjidihjeh cãacwã ï wēi naáwát pínahdih wã náah yacna caá. Weemdíh ã wun wūhuchah, nemép Dioíh nihcannitdih yeejép ã chãjat túutuchah yuhna, weémboodíh ã buujácan niít. Páant yeejép ï chãjachah yuhna, wã en yaccan niít. ¹⁵ Jwiít Jesucristoíhwã jumna, Dios jwiítidih ã enechah, bóodnit, bóodcannitbat jwí jumuchah, biíc yoobó dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, táiniboodíh jwí túut nuumúchah ennit bácah, búdí yoobát ã wēi enna caá.*

¹⁶ Nin wã bohéatdih túi jepahnit, Dios-jeéh úumcanjeh ñi túi jumúú. Dios yeebdíh jīgah ennit, ã teo wáaca naáh. Biíc yoobó ã teo wáacat pínahdih nihát ãihwādih wã náah yacna caá.*

¹⁷ Nin wã pée naáwátbit caá: Jwí Maáh Jesúsdi h teo wūhni wã jumat jíib, weemdíh ï pñat yahwítji páantjeh wíih bácahdih wã duoná caá. Páant yaoh duoní wã jumuchah ennit, “Pablo Jesúsíh túini doonádih Dios ã naáwát túutni nihcan caá”, weemdíh ï jwúub niíj tac buugáca bojo naáh.

¹⁸ Wã déewã panihnitá, jwí Maáh Jesucristo yeéb nihatdih búdí oinit, ã túi teo wáaca naáh. Páni h náah yacnit, yeebdíh búdí oinit, wã túyat túutna caá.

Páant bóojeh tigaá wã daacát.

Pablo

* 6:15 Jn 3.3-7; 2Co 5.17 * 6:16 Sal 125.5; 128.6

EFESIOS

Pablo queétdih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, biíhdih daacát túttna, yeéb Éfeso tútchidih moón Jesúíhwādh wā wahna caá. Dios ã náahat pah Jesucristo weemdíh ãih túini doonádih ã naáwát túttni caá. Yeéb Jesucristodih túi jenah joí cádahcannitdih wā daác wahna caá.* ² Jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristobut, yeebdíh oinit, í túi teo wáaca naáh, caán biícdih ñi túi jumat pínah niijná. Weembát yeebdíh búdi wā túyat túttna caá.

Jwiít Cristoíhwādh Dios ã túi chājat

³ Jwiít Cristoíhwā caán biícdih jwí jumuchah, Dios, jwí Maáh Jesucristo íp, jwíh caolihdih búdi ã túi chājna caá. Páant ã túi chājachah jéihnit, caandíh búdi jwí wēi naóhna caá. ⁴ Jwiít ãihwādh nin pah Dios át chājap wut jī. Nin baácdih ã chājat pínah jātih, Jesucristo biícdih jwí jumat pínah, yéejat wihcannit ã enechah jwí jumat pínahbut niijná, jwiít dih átát ñiojip taga. Pánihna, jwiít Jesús dih jepahnit dih, “Ma yéejat júb jumna caá”, jwiít dih ã niijcán niít. ⁵ ã náahat pahjeh jwiít dih oinit, jon jātih nin pah Dios át niijp wut jī: “Wā wūh Cristo ã chājatjīh queét wā weh í jumbipna caá”, át niijp wut jī. ⁶ Pánih oinit, jwiít ã wūh ã oiniíhwā jwí jumuchah, Dios jwiít dih búdi pohba át túi chāj wūhup taga. Páant ã chājat dih jenah joinít, caandíh páantjeh búdi jwí wēi naáwát caá náahap. ⁷⁻⁸ Cristo jwí yéejat júb buúdáát panihnidih júb chājna, ãih meépdih yohnit, át wun wūhup wut jī.* Pánih wun wūhna, jwiít iiguípna jwí bejat déedih túi ubnit, Satanás ã chéwat tōp panihnidih át watap wut jī. Pánihna, Cristo jwí yéejat júb ã wūhat dih jéihnit, Diosboó jwí yéejat dih át yoh wūhup wut jī.* Jwiít dih búdi oi jīgah ennit, ã jéih beedáátjīh ã wūhdih páant át túi chājat tútup wut jī. ⁹⁻¹⁰ Jon jātih ã jenah joyátjidi cāacwādh ã jéihya jwuhcan yuhna, buu jwuhna Dios jwiít ãihwāboodih át beh joyánap taga. Nin

pah caá ã jenah joyátji: Cristo nihat ã chājatjīh, nihat japboó jumnit, nin baácboó jumnit, namp bóo tólihboó jumnitdihbut Dios ã ñíoni yeó jáapdh Cristodih maáh ã waadábipna caá. Páant maáh ã jumuchah, nihat ãih míc ã jumbipna caá. Dios páant ã chājat pínahdih át wutup wut jī.

¹¹⁻¹² Dios ã náahat pahjeh nihatdih chājnit, jwiít judíowā Cristodih jwíh jepah waóhntboó jwí túi chājat pínah niijná, bitabut Diosdih í wēi naáwát pínah niijná, jon jātih jwiít dih át ñíwip wut jī. ¹³ Yéejat júb iiguípna ñi bejat déedih Jesús ã wun wūhatji doonádih joinít, yeebbát ñitát jepahap taga. Pánih jepahnit, Jesúíhwā ñi jumuchah, Diosboó ã naóhniji Túini Espíritudih yeebdíh át wahap taga. Pánih wahnit, ãihwā ñi jumatdih ã júutna caá.* ¹⁴ Nin baácboó jwí jum jwuhuchah, Túini Espiritu jwiít dih Dios ã jwíh wūhni caá. Pánihna, ã pehbboó jwí júbínachah, jwiít nihatdih tút nuúm péanit, ã bíboh páinidih ã wūh beedábipna caá, ã wūt chah yáaat pínah niijná.*

Pablo Jesúíhwādh ã wúbát

¹⁵ Páant ã chājatdih jéihnit, Jesús dih ñi túi jenah joyát doonádih joinít, nihat bita Jesúíhwādh ñi oyat doonádihbut joinít, ¹⁶ Diosdih wúbh cádahcan, “Queétdih ma teo wáacat túina caá”, wāpí niijná caá. ¹⁷ Nin pahbut jwí Maáh Jesucristoíh Diosdih wāpí niij wúbhna caá: “Paá, meém chah wēpni jumna, queétdih ded pah ma jumatdih ma jéihyanaá, meemdíh chah í túi jéihyat pínah niijná”, wāpí niijná caá. ¹⁸ Nin pahbut wāpí niij wúbhna caá: “Queétdih tút nuúm jwíhna, ma pehbboó í júbínachah, ma tút nuúm péaat pínahdih ma túi beh joyánaá. Jwiít míhwā caanná jwí júbínachah, chah búdi ma túi chājat pínahdihbut, ma jéihyanaá”, wāpí niijná caá. ¹⁹⁻²¹ Nin pahbut wāpí niij wúbhna caá: “Ded pah búdi ma wēpat ã jumatdih queétdih ma jéihyanaá. Caán wēpatjīh Jesucristodih boonit, ma jéihyepmant bóo buwámant chūdat túttnit, maáh mat waadánap taga.* Pánihna, caanjīh chūdna, nihat maátadh

* **1:1** Hch 18.19-21; 19.1 * **1:7-8** Mr 10.45; 14.24; He 9.12-14 * **1:7-8** Col 1.14 * **1:13** Lc 24.49; Jn 14.26; 16.13-15; Hch 1.4; 2.33 * **1:14** 2Co 1.22 * **1:19-21** Sal 110.1

maáh ã jumna caá. Bua láa, túttimah bóo láabut páantjeh chah maáh ã jumbipna caá. Jwiít caandih túi jenah joinítdih caán wēpatjīh ma teo wáacatdih queétdih ma túi beh joyánaá”, wāpī niijná caá. ²²⁻²³ Páant chah wēpni ã jumuchah, Diosboó nihatdih Jesúsdiĥ át wutat túutap taga.* Pániĥ chājnit, Jesúsdiĥ wao dáĥ panihni, āihwādiĥ āih bácaĥ panihnibut át chājap taga.* Pániĥna, jwiít āihwājeēĥ jumni nihat pebhboó ã jumuchah, āih bácaĥ panihni jumna, ã wēpatdih jwiítbut jwī bíbohna caá.

2

Jīb náahcanjeh, Dios jwiíttdih ã túi ubat

¹ Yeébbóo Jesúsdiĥ ñi jepahat pínah jātih, yeejép ñi chāj jwuhuchah, Diosboó yeebdīĥ wannit panihnit pah át enep taga. ² Jātih nin pah ñit jum jwuhup taga: Diosdiĥ yap yohnit ĩ túi chājcat pahjeh, bíic yoobó mantih yeebbút yeejép ñit chāj jwuhup taga. Pániĥ chājna, nemépwā ĩ maáhboó ã wutatdih ñit jepah jwuhup taga. Caán nemépwā ĩ maáh Dios ã wutatdih yap yohni bua láa nin baácboó jumna, cāacwādiĥbut Dios ã wutatdih ã yap yohat túutna caá.* ³ Jātih jwiít nihatbut caan páĥ jwī chāj jwuhup jī. Dedé jwī weñat pínahdiĥ, jwī yéej jenah joyátdihjehbut jwī chāj jwuhup jī. Páant jwī chājachah ennit, Diosboó jwiíttdih ĩjnit, nihat bita yap yohnit bíicdiĥ, ātih peēĥ chājap ta yuh caá.* ⁴ Obohjeéhtih, páant jwī jumuchah yuhna, Diosboó jwiíttdih búdí át oyop taga. ⁵ Pániĥ oi jīgah ennit, boonit panihnit pah jwiíttdih át chājap taga. Yéej chājnit, wannit panihnit jum jwuhna, Jesúsdiĥ jwī jepahachah, caán bíicdiĥ Diosboó jwiíttdih át boanap taga. Yeejépwā jwī jumuchah yuhna, Dios búdí oi jīgah enni jumna, jwī yéejat jīb iiguípna jwī bejat déedih jwiíttdih át túi ubup taga.* ⁶ Cristodiĥ boana, caán bíicdiĥ jwiíttdihbut át boanap wat jī. Cristodiĥ ã booaat túttimah, caandih ã pebhboó chúdat túutnit, jwiít āihwā caán bíicdiĥ jumna, ājeēĥ maáta jwī jumat pínah niijná, jwiíttdihbut ã pebhboó Dios át chúdat túutap wat jī. ⁷ Pániĥ chājna, jwiít Cristoiĥwādiĥ ã oi teo wáacat, débóo

búdí ã jumatdih nihatdih ã júutbipna caá. ⁸ Cristodiĥ jwī túi jenah joyóchah, Dios búdí oi teo wáacni jumna, jwiíttdih ã túi ubna caá. Nindiĥ ñi túi náhninaá: Ded pah jwī túi chājachah yuhna, jwiít míicjeh jwī jéih túi ubcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó jīb náahcanjeh jwiíttdih át túi ubup taga. ⁹ Dedé jwī túi chājat jīb nihcan, jwiíttdih át túi ubup taga. Pániĥna, “Wā túi chājat jīb weemdīĥ át túi ubup taga”, ded ã jéih niijcán caá. ¹⁰ Obohjeéhtih, jwī túi chājatjī jīb túi ubcan yuhna, jwī túi chājat pínah niijná, jwiíttdih át túi ubup taga. Ded pah jwī túi chājat pínahdiĥ jātih átát jenah joijīp taga. Pániĥna, Jesúihwā jwī jumuchah, ded pah ã jenah joyátjī pahjeh, túi chājat caá náahap.

Jwiít Cristoiĥwā jumna, bíicdiĥ jwī túi jumat

¹¹ Nindiĥbut ñi náhninaá: Jātih yeéb judíowā nihcannit, Dioíhwā ñit jum jwuhcap taga. Páant ñi jumuchah, jwiít judíowā quehli nah yapat chóodiĥ bóodnit, Dioíhwā jumna, yeéb bóodcannitdih jwī ĩ en jwuhup jī. Obohjeéhtih, cāacwājeh jwiíttdih ĩ bóodochah, Dioíhwā jwī jumatdih júutat pínah ã jumuchah yuhna, dawá wā déewā Diosdiĥ ĩ joyáh bojna caá. ¹² Nindiĥbut ñi náhninaá: Jātih Dios ã wahni Cristodiĥ ñit jéih jwuhcap tajī. Jwiít judíowā Dios ã ñíonitdih mácaĥ jumna, Dios jwiíttdih ã naáwátjidiĥbut ñit jéihcap tajī. “Weemjéh tigaá ñi Maáh. Yeébbóo wīih cāacwā ñi jumna caá. Pániĥna, weém yeebdīĥ wā túi chāj wūhbiĥna caá”, Dios jwiít judíowādiĥjeh át niīj naáwáp tajī. Yeéb judíowā nihcannitboodīĥ át niīj naóĥcap tajī. Pániĥ jumna, ded pah ñi yéej chājat peēĥ, yeebdīĥ túi ubni pínahboodīĥbut ñit jéih jwuhcap tajī. Diosdiĥbut yuúp jumnit panihnit ñit jum jwuhup tajī. ¹³ Obohjeéhtih, bua jwuhna, Cristodiĥ jepahna, ã yoh wāhni meépjīĥ yeéb yuúp jumnit panihnitjidiĥ, pebhbit jumnit panihnit Dios át chājap tajī.

¹⁴ Jesucristojeh jwiít chéne poómp jumnitjidiĥ bíic poómp pah át chājap taga. Jwiít judíowā, yeéb judíowā nihcannitbut jātih tubit míic eníhcannit jwī jumuchah

* 1:22-23 Sal 8.6 * 1:22-23 Col 1.18 * 2:2 Ef 6.11-12; Col 1.13 * 2:3 Col 3.6 * 2:5 Col 2.13

yuhna, Jesús wun wuhna, jwĩ míc íjatji jāhat panihnidih, āt yoh wuhup tajĩ. Páant ā yohochah, jwiit āih b́acah panihni jamna, biíc dih jwĩ túi jamna caá, buca.* 15-16 Jātih jwiit judíowā Diosjeéh túi jamat túut niijná, Moisés ā wutajidih jwĩ túi jepah beedáhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, caandih jwĩ jepah beedacatji jib b́adí peéh chājat jwiitdih ā jamup jĩ. Pánihna, buu Cristo jwiitdih ā wun wuhatdih túi jenah joiná, Diosjeéh jwĩ túi jamna caá.* Pánih wun wuhnit, caán peéh chājatdih āt ubup wut jĩ. Jwiit chéne poómp jamnitjidih biíc poómpjeh, āih b́acah panihni chājna, biíc dih Diosjeéh jwĩ túi jamat pínah niijná, āt wun wuhup tajĩ.*

17 Cristo nin baácboó dei jūóhnit, ded pah Diosjeéh jwĩ túi jamat pínah doonádih āt ub jūwúp tajĩ. Pánih dei jūóhniji jwúub púuh laab béjna, yeéb judíowā nihcannit Diosdih yúup jamnit panihnidih, jwiit judíowā caandih pehbbit jamnit panihnidihbut, caán doonádih āt naáwát túutap wut jĩ.* 18 Ā wun wuhatjĩh jwiit chéne poómp jamnitjidih jwĩ íp Dios ded pah ā jamatdih āt jéihyanap tajĩ. Páant ā jéihyanachah, Túini Espíritu jwiit nihatdih biíc yoobó ā teo wáacatjĩh úamcanjeh Diosdih jwĩ túi jéih úúbhna caá. 19 Pánihna, yeéb judíowā nihcannit, jātih Diosdih jéih jwuhcan, jwĩ déewā nihcan yuhna, buu yeebbut Jesús dih jepahnit, Dios ā weh ñi jamuchah, jwiit nihat biíc weh pah jwĩ jamna caá. 20 Jwiit nihat biíc dih Dios ā chājni muu pánihni jwĩ jamna caá. Jesús āih túini doonádih naáwát túutnit, Dios naáwát dih naóh yapanit biíc dih, Dios ā chājni muu wēp teo lajat panihnidih āt jwĩh jwejep taga. Jesucristo-boó choójboó wēp teo lajni jenah enat jee dáh panihni ā jamna caá.* 21 Jwiit nihat Jesús dih jepahnidih Dios túi jenah ennit, ā duuj páp aabánit, caandih weñat pínah muu pánihnidih ā chājna caá. 22 Yeebdíhbut túi jenah ennit, biíc yoobó jwĩjeéh ā duuj páp aabáat pah ā chājna caá. Pánih chājna, jwiit nihat biíc dih Túini Espíritu ā jamat muu pánihni jwĩ jamna caá.*

3

Judíowā nihcannitdih Pablo túini doonádih naóhni ā jamat

1 Páant Dios yeebdíh ā túi teo wáacachah jéihnit, weém, Pablo, yeéb judíowā nihcannitdih Diosdih b́adí wā úúbhna caá. Yeebdíh Jesús dih túini doonádih wā bohéat jib nemat muúboó ĩ nemni wā jamna caá. 2 Dios weemdih oi teo wáacnit, weemdih āih túini doonádih ā naáwát túutap be. Caandih ñitát joi tágaá.* 3-6 Jon jātih ā jenah joyátji pah Dios yeéb judíowā nihcannitdih ā oi teo wáacat pínahdih cāacwā ĩ jéih jwuhcah yuhna, buu jwuhna weémboodih Dios ā túi jéihyanap jĩ.* Caandih yeebdíh wáat naóh daacáp jĩ. Páant wā daacátjidih ennit, “Pablodih Dios āt túi jéihyanap taga”, ñi niij jéihbipna caá. Yeéb judíowā nihcannit, jwiit judíowābut biíc yoobó Jesucristodih jwĩ jepahachah, jwiit nihat biíc dih Dios āihwā pínah ā chājna caá. Páant ā chājat pínahdih nihat jwĩ nuowā ĩ jéihcah yuhna, buu jwuhna Túini Espírituboó Jesús āih túini doonádih naáwát túutnitdih, Dios naáwát dih naóh yapanitdihbut āt jéihyanap taga. Yeéb judíowā nihcannit, jwiit judíowā biíc dih, jwĩ yéejat jib iiguípna jwĩ bejat déedih, Jesucristodih jwĩ jepahat jib, Dios jwiitdih āt túi ubup taga. Pánihna, jwiit nihat biíc dih āih b́acah panihni jwĩ jamna caá. Páant jwĩ jamuchah, āih cāacwādih ā naáwátji pahjeh jwiit nihat biíc dih ā túi chājbipna caá.* 7 Dios weemdih oi teo wáacnit, nin túini doonádih yeéb nihat judíowā nihcannitdih ā naáwát túutap jĩ. Pánih naáwát túutnit, Dios ā wēpatjĩh weemdih ā jéihyanap jĩ, wā túi naáwát pínah niijná.

8 Nihat Jesús dih wādih jenah joinit, oboh jamni wā jamuchah yuhna, Diosboó weemdih b́adí ā oi teo wáacap jĩ, judíowā nihcannitdih Jesucristoĩh túi doonádih wā naáwát pínah niijná. “Jesucristodih ñi jepahachah, Diosboó yeebdíh b́adí ā túi chājbipna caá”, wāpĩ niij naóh bohéna caá.* 9 Pánih túini doonádih bohéna, Dios nihatdih chājni, ded pah ā jenah

* 2:14 Jn 14.27 * 2:15-16 Col 2.14 * 2:15-16 Col 1.20 * 2:17 Is 57.19 * 2:20 Is 28.16; Mt 21.42 * 2:22 1Co 3.16-17; 1P 2.4-5 * 3:2 Col 1.25 * 3:3-6 Gá 1.12 * 3:3-6 Col 1.26-27 * 3:8 1Co 15.9

joyátji ã jéihya jwuhca naáhdih b_{uu} nihat cáacwādh wā túi jéihyana caá. ¹⁰ ¿Pánih chājna, ded panihat pínahji ta tigaá? Dios nihat cáacwā, bita poómpna jumna yuhna, Jesucristodih í jepahachah, biíc dih áihwā pínah ã chājachah ennit, nihat áih ángelwā, nihat nemépwābut Dios chah ã túi jéih beedáátdih í jéihyat pínah niijná, páant át chājap wut jī. ¹¹ Dios biíhmah páant ã jenah joyátji biíc yoobó, jwī Maáh Jesucristo ã wan wūhatjijīh át chāj beedánap wut jī. ¹² Pánihna, Jesucristodih jepahnit, áihwā jumna, úumcanjeh, “Weemdíh ã túi joiná nacaá”, niij jéihnit, Diosdih jwī túi jéih úúbhna caá. ¹³ Pánih jumnit, yeéb judíowā nihcannitdih túini doonádih wā naáwát jíib weemdíh yeejép yapat doonádih joinít, ñi jīgahca bojoó. Yeebdíh jīgahaat pínah nihsan, Diosjeéh ñi túi jummat pínah caá. Pánihna, caandíh jenah joinít, ñi túi weñeé.

Jesucristo ded pah ã oyat

¹⁴ Yeéb judíowā nihcannit, jwiít judíowā biíc dih Jesucristoíhwā jumna, jwī ípdih bóicha caj yoh ñajnit, yeebdíh bádí wā úúbhna caá. ¹⁵ Dios ã pebh jumnitdih, nihat nin baác dih moondíhbut mácah poómp jwī jumachah yuhna, áihwādh biíc weh pah át chājap wut jī. Pánih chājna, jwiít dih áih wūt át búadhdap wut jī. ¹⁶ Pánihna, nin pah yeebdíh jwī íp Diosdih wāpī niij úúbhna caá: “Paá, meém chah wēpni jumna, Túini Espíritujīh queétdih bádí ma teo wáacá, ¹⁷ queét Cristodih í túi jenah joyóchah, áih m_{uu} pánihni, íih caolihboó ã túi jummat pínah niijná. Pánih jumna, túi oinit, ded pah chājna, í chāja naáh. Máa náatna baác numah bejna, buujcán ã túi tawat dée pah, queétdih túi oinit í jumna naáh, túinijeh í chājat pínah niijná”, wāpī niijná caá. ¹⁸ Nin pahbut wāpī niij úúbhna caá. “Paá, Cristo ã oyat ded pah bádí ã jummatdih queétdih, nihat bita míhwādhbut, ma túi beh joyánaa. ¹⁹ Jwī jéih beh joí beedácah yuhna, ma teo wáacá, bádí ã oyatdih í jéihyat pínah niijná. Páant í jéihyechah, ded pah ma túi jéih beedáátdih, ma oyatdihbut queétdih bádí ma jéihyanaa, ma náahat pah í túi chājat pínah niijná”, jwī ípdih wāpī niijná caá.

* **4:2** Col 3.12-13

²⁰⁻²¹ Ded pah Diosdih jwī úúbdídh, jwī jenah joyát dihbut caán chah bádí ã jéih chājna caá. Páant caán chah wēpni jumna, jwīih caolih díftboó Túini Espiritu ã wēpatjīh jwiít dih bádí ã jéih teo wáacna caá. Páant ã chājachah, nihat cáacwā, b_{uu} láa moón, túttimah bóo láa moonbát caandíh bádí í weñe naáh. Ded pah nihat áihwādh bádí ã teo wáacatdih ennit, ded pah Jesucristo ã túi chāj wūhatjidi hbut ennit, Diosdih páantjeh weñat caá náahap. Páant tíi ã jumna nah.

4

Jwiít Cristoíhwā biíc dih ded pah jwī jummat

¹ Yeéb judíowā nihcannitdih wā bohéat jíib nemat m_{uu}boó jumna, nin pah yeebdíh wā wutna caá. Yeéb Dios ã ñionit jumna, túinijeh jummat caá náahap. ² “Weém oboh jumni caá”, niij jenah joinít, bitadih jūihcannit ñi jumna. Bita yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, queétdih íjcanjeh oinit, ded pah í chājatjidi h ñi jwáub náhnica bojoó.* ³ Pánih jumnit, yeéb túi biíc dih Túini Espiritu ã chājatjidi h ñi yéejacan níit. Túi biíc dih jwī jummat pínahdih jwiít Dioíhwādh bádí bidat caá náahap. ⁴ Jwiít nihat biíc dih Jesucristoíh bácah panihnijeh jwī jumna caá. Jwiít nihatdih Dios ã wahní Túini Espiritu biícjeh tigaá. Jwiít nihat Dios ã ñionit ã pebhboó jwī bejat pínahdih biíc yoobó jwī páina caá. ⁵ Caán biíc Jesússeh tigaá jwī Maáh. Caán Jesús dihjeh tigaá jwiít nihat jwī jepahap be. Jesús dih jwī jepahat júutna, biíc yoobó daabánit jwī jumap be. ⁶ Caán biíc Diosseh tigaá jwiít nihatdih jáap caolih dée át chājap taga. Pánih chāj wūhna, jwiít nihat jwī íp jumna, jwī Maáh caá. Á maáh jummat nihat chah ã wēpna caá. Pánih jumna, jwiít nihatdih ã teo wáacna caá, ã weñat pínahdih jwī túi chājat pínah niijná. Jwiít nihat cātíh ã jumna caá. Páant ã jumachah, biíc weh dée pah túi jummat caá jwiít dih náahap.

⁷ Obohjeéhtih, biíc weh dée jwī jumachah yuhna, ã náahat pah mácah jéihyatnadi h jwiít nihatdih Cristo át wūhap taga.

⁸ Pánihat pínahdih jenah joinít Davidjiboó nin pah át niij daacáp tají:

“Caandih enihcannitdih yap yohnit, Dios pebhboó ã jwúub púuh laáb juibiát túttimah, áihwādhíh táinidih át wūhup taga”, át niij daacáp tajī. (*Sal 68.18*)

⁹ Pánihna, “jwúub púuh laáb juibiát”, ã niijchah, “Nin baácboó jumnit, caandih enihcannitdih ã yap yohat túttimah, wunnitji ī jumapboobát át dei bej jwuhup wut jī”, jwī niij jéihna caá. ¹⁰ Pánih caanná dei bej jwuhni, nihadidh maáh jumat túut niijná, Dios pebhboó át jwúub púuh laab béjep wut jī. ¹¹ Pánih púuh laab béjnit, áihwādhíh Túini Espíritudih wah deyana, mácah jéihyatnadidh át wūhup taga. Biquínadidh Jesúih táini doonádhíh naóh peetát pínah jéihyatdih át wūhup taga. Bitaboodíh Túini Espiritu ã naáwáchah joinít, naóh yapaat pínah jéihyatdih át wūhup taga. Bitaboodíh Jesúih táini doonádhíh jáap joinít ī túi jepahat pínah niijná, wēp naáwát pínah jéihyatdih át wūhup taga. Bitaboodíh Dioíhwādhíh duó wáinit, ã naáwátidh ī túi bohéat pínah jéihyatdih át wūhup taga. ¹² Pánihatdih Cristo jwiít áihwādhíh át túi wūhup taga, Dios ã weñat pínahdih chājnit, jwī túi míc teo wáacat pínah niijná. Pánih míc teo wáacna, ded pah Dios ã chājat túutuchah, jwī túi jéih chājna caá. Pánih jumna, jwiít nihadidh biícidh Diosdih jwī chah túi jenah joibípna caá. Jwiít Cristoíh bácah panihni jumna, wébít ã behat dée pah, biícidh jwī túi behbípna caá. ¹³ Pánihna, jwiít Dioíhwā túi behna, Jesús Dios wūhūdhíh chah jenah joinít, jwījeéh ã jumatdihbut chah jéihnit, biícidh jwī túi jumbípna caá. Pánihat túttimah, túi behnit dée pah jumna, Jesucristo ã jumat pah muntih jwiítbut jwī jumbípna caá. ¹⁴ Pánihna, Jesucristo ã wūhni jéihyatnajíh túi míc teo wáacna, wébít dée jwī jumcan níit. Wébítboó dedé naáwátidh joinít, īpī túi joiná caá. Pánih joiná, bita queétdih yeenit yeejép ī chājat túutuchah, ī jepahna caá. Bita Dios naáwátidh ded pah mácah ī yee naáwáchah, īpī túi joiná caá. Cāac wihcanni jāáj chóo dée pah ī jumna caá. Íim tac yoób pahachah, johlit nolihatbut caán chóodih ã wénoh johochah, yoobópdih ã bejcan caá.

¹⁵ Jwiítidh pánihat dée jumcat caá náahap. Dios yoobópdih naóhni ã jéih yeecan caá. Páant ã jumuchah, ã naáwátidh joí cádahcan, ded yee naóhnitdih joyáh bojnit, bitadidh oinit, yoobópdih naáwát caá náahap. Pánih jumna, Dios ded pah jwiítidh ã chājat túutatdih túi beh joinít, beh bejnit dée pah, yeó jáap jumat pah jwī Maáh Jesucristodih chah jwī túi jenah joibípna caá. Caán jwī Maáh jumna, wao dáh panihni caá. ¹⁶ Jwiítboó áih bácah panihni caá. Áih muj nah, áih téihya, áih jítcha, áih tāah panihni jwī jumna caá. Cāaquíh bácah túi duuj níhna, ñeh tōpna túi wēpna, ã túi jumna caá. Pánihat dée, jwiítboó túi biícidh míc oinit jumna, jwī túi jumna caá. Pánih míc oina, mácah jwī jéihyatnajíh míc teo wáacna, beh bejnit dée pah, Dios ã weñat pínahdih biícidh jwī túi jéih chājna caá.*

Jwiít Cristoíhwā jumna, táiniboodíh jwī túut nūmát

¹⁷ Jwī Maáh ã naáwát túutatji pah yeebdíh wā wēp wutna caá. Ñi déewā Diosdih jéihcannit ī chājat dée pah, yeebboó ñi chāj cádahaá. Queétdih túi jenah joicánnit, tubit yeejép ī chājna caá. ¹⁸ Ded pah Dios ã jumatdih beh joicán, dupúat panhipboó jumnit, Diosdih yūp pah ī jumna caá. ¹⁹ Dios ded pah queétdih ã wutuchah yahna, queétdih jéih joicánnit panihnit ī jumna caá. Pánih joicán, tíic jenah joicánjeh, ī yéej chājatdih cádahíhcan, chah ī bidna caá.* ²⁰⁻²² Obohjeéhtih, Cristoíh táini doonádhíh bita yeebdíh ī túi bohénachah joiná, bita yeejép chājnit pah jumcan, Jesús ã jumat pah yeebdíh íit jumat túutap tajī. Māa yéguehdih yohat dée pah, jātih ñi yeejép chājatjidih cádahat pínah niijná, íit bohénap tajī. “Jwiít yeejép chājnit, bádí jwī wēibípna caá”, jātih ñit niij jenah joyóp ta yah jī. Obohjeéhtih, wēican, chah yeejép chāj bejna ñit chājap tajī.* ²³ Pánih yeejép ñi jenah joyátdih cádahnit, táiniboodíh túut nūmná, Dios ã weñat pínahdihjenah jenah joyát caá náahap. ²⁴ Páant niij jenah joinít, táiniboodíh ñi chāj bípna caá. Dios ã jumat pah jwī jumat pínah niijná, jwiítidh jáap dée

* 4:16 Col 2.19 * 4:19 Ro 1.21-25 * 4:20-22 Col 3.9

* 4:24 Gn 1.26; Col 3.10

ãt chãjap taga. Pãant ã chãjachah jéihnit, jwiít dih túi chãjat caá náahap.*

25 Ñi yeeatdih ñi cádaahaá. Jwiít biíc bácah panihnit jumna, míic yeena, jwiít míicjeh jwí míic yéejana caá. Pánihna, yeecanjeh, yoobópdih míic túi naáwát caá náahap.*

26 Bitadiah íjna yuhna, yeejép ñi chãjca bojoó. Caán yeó jáapjeh ñi íj cádaahaá.*

27 Ñi íj atdih quíib buudcán, nemép ã náahatboodíh ñita chãj tagaá.

28 Ded numní ã numátdih ã cádaaha naáh. Numcánjeh, ded moh yéejnidih teo wáacat túut niijná, táinidih ã tewe naáh.

29 Í náah jumni naáwát dih ñi míic naóhca bojoó. Túi míic teo wáacat túut niijná, táiniboodíh jeh ñi míic naáwá. 30 Jwiít Dios pebhboó jwí bejat pínahdih jwí jéihyat pínah niijná, Dios Túini Espiritu jwiít dih ãt wahap taga. Pánihna, yeejép chãjna, caandíh ñi jgahaca bojoó.

31 Bita yeebdíh í túi chãjcatdih jwúub náhnican, ñi quíib buudá. Pãant ñi quíib buudcáh, maiwã man pah ñi íjat yeebdíh ã yéejabipna caá. Pánih íj yapnit, ñi míic jãih ñaacát dih ñi cádaahaá. Bitadiah yeejép dooná ñi naóhca bojoó. Dedé yeejép ñipí míic chãjatdih ñi cádaahaá. 32 Pánih cádahna, yeéb míicjeh oina, jgah ennit, ñi túi míic teo wáacá. Yeebjéh ñi míic yéej chãjatjidih ñi míic ámohoó. Diosboó jwí yéejatdih ã yohat pínah niijná, Cristo jwiít dih ãt wun wuhup wut jĩ. Pãant ã yohat pah, yeebbát bitadiah ñi eníhcatdih yohat caá náahap.*

5

Dios weh jumna, ded pah jwí jumat

1 Jwí weh jwiít dih ennit, biíc yoobó í chãjat dée pah, Dios weh ã oinit jumna, caandíh jenah joinít, biíc yoobó ñi jumua. 2 Pánih jumna, Jesucristo jwiít dih ã oyat pah, bitadihbut ñi túi oyoó. Pánih búdí oinit, jwí yéejat jíib, caán jwiít dih ãt wun wuhup wut jĩ. Judíowã Dios ã weñat pínah niijná, caandíh oveja wúhdih ípĩ mao cáo wuhup jĩ. Pãant í mao cáo wuhat dée pah, Jesús jwiít dih ãt wun wuhup wut jĩ.*

3 Jesúhwã jumna, dedé í náah jumnidih ñi chãjca bojoó. Pánih chãjatdihbut ñi jenah joicá bojoó. Bitáih bií déedihbut ñi en ñinahca bojoó. Pãant ñi chãjca, yeebdíh dooná ã wihcan niít. 4 Dedé í náah jumnidih míic niijcán, jenah joicánnit pahbut míic wéhecan, ñi míic yeejép deoh naóhca bojoó. Dios túini ã jumachah, áihwádih táinijeh míic wéheat caá náahap. Pánih míic wéhena, “Jwiít dih ma túi chãjna caá”, Diosdih niiját caá yeebdíh náahap. 5 Nindih ñi túi náhninaá: Ded í náah chãjni, ded í náah chãjat jenah joinít but Dios pebhboó ã waadcán niít. Ded dawá bií déedih en ñinahnitbut ã waadcán niít. Pánih en ñinahni bií déedihjeh wéinit, Diosboodíh ã jéih wéican caá. Pánih chãjni Jesucristo ã maáh nihcah, Dios maáh ã jumupboó ã juibícan niít. Pánihatdih yeéb ñi túi jenah joyoó.

6 “Pãant ñi chãjachah, ã táina caá”, ded ã níj yee naáwáchah yuhna, yeébboó ñi joyáh bojoó. Pánih yeejép chãjnit Dios ã watatdih í yap yohatji jíib, búdí íjnit, queétdih ã peéh chãjbipna caá. 7 Pánih yeejép chãjnitdih ñi pej jumca bojoó. 8 Diosdih ñi jepahat pínah jãtih, túi chãjcan, dupúat panhipboó ñit jum jwuhup taga. Obohjeéhtih buu, Jesucristodih jepahna, baabát panhipboó ñi jibna caá, buca. Pánih jumnit, táinijeh ñi chãjaá. 9 Baabát panhipboó jumna, táinijeh ñi jumbipna caá. Yeecanjeh, yoobópdih ñi naóhbipna caá. 10 Dios ded pah ã weñat pínahdih ñi bidií. 11 Diosdih náahcannit dupúat panhipboó jumna, yeejép í chãjat pah yeébboó ñi chãjca bojoó. Pãant í túi chãjcatdih ennit, Dios naáwát dih naóhna, “Pãant ñi chãjachah, ã táican caá”, queétdih ñi niijí. 12 Cáacwã í encah, queét yeejépwã tabit yeejép í chãjatdih bitadiah míic wéhena, jwíta tíic tagaá. 13 Queét yeejép chãjnitdih Dios naáwát dih naóhna, jiiátjñh jii bídat pah chãjna, í chãjat yeejép ã jummatdih queétdih jwí jéihyana caá. Pãant í yéej chãjatdih jwí jéihyanachah, í túut numbípna caá. Pánih túut numnít, baabát panhipboó í jumbipna caá. 14 Pánihat pínah caá nin pah jwípi níj ewep:

“Ëoni panihni, ma jáa bojoó. Wannni

* 4:25 Zac 8.16; Ro 12.5

* 4:26 Sal 4.4; Stg 1.19-20

* 4:32 Col 3.13

* 5:2 Ex 29.18; Sal 40.6

panihni but, ma boo pud jūúwá. Meém yeejép chājni baabát panhip-boo ma jumat pínah niijná, ma túi chājat pínahdih Jesucristo meemdih ā jéihyabipna caá”, jwī niijná caá.

15 Pánihna, jñi túi chāja chaáh! Jenah joicánnit pah jumcanjeh, túi jenah joinít ñi jumú. 16 Buu láa cāacwā tūbit yeejép ĩ chājachah, yeéboó yeó jáap jumat pah Dios ā weñat pínahdih jenah joinít, táinijeh ñi chājaá.* 17 Pánih jenah joicánnit jumcan, Dios ā weñat pínahdih ñi túi beh joyoó. 18 Ñi weñat pínahdih bidna, babh máihca bojoó. Máihnit, ñi jenah joyátdih, ñíh bācahdihbut ñi yéejana caá. Yeejépdihbut ñi chājna caá. Máihñat yeebdih yeejép wutni dée caá. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ā túi teo wāacat pínahdih búdí ñi bidíi. Caán ā wāhni weñat pínahdijeh ñi bidichah, caánboó yoobópdih weñat ā wāhbiipna caá. Caán táiniboodíjhjeh wutni caá. 19 Míic wéhenit, Diosdih ñi weñeé. Pánih wēina, David ā daacátjidih, bita ĩ daacátjidihbut eonit, Túini Espíritu ded pah ā jéihyanachah, caandíhbut ñi eweé. Caolih díitboobút caandíh wēinit, ñi eweé. 20 Pánih jumnit, yeéb Cristoíhwā ded pah ā yapachah, biíc yoobó “Ma túi chājna caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi jumú.*

Jesúíhwā áa jumnit ded pah ĩ jumat

21 Cristojeéh túi jumat túut niijná, bita Jesúíhwā ĩ jenah joyátdih ĩ naáwáchah, wēi joinít ñi míic túi jepahaá.

22 Jwī Maáh Jesúsdiñ ñi jepahat dée pah, yeéb yaádhboó ñi weha mánadiñ ñi túi jepahaá.* 23 Nin pah ā jumna caá: Newé wao dáh panihni ā jumuchah, ájeéh bóli áih bācah panihni mi jumna caá. Pánihna, mi áaboó mi maáh panihni caá. Pánihat pah, Cristo maáh jumna, wao dáh panihni ā jumuchah, jwiít áihwāboó áih bācah panihni jwī jumna caá. Caanjéh jwiítidih túi ubni ā jumna caá. 24 Pánihna, Cristoíhwā jumna, caandíh jwī túi jepahat pah yadboó mijeéh bóodih jepahat caá náahap.

25 Buu yeéb neoná áa jumnitdih jwuh wā jwúub naóhna caá. Cristo jwiít áihwādiñ búdí oina, jwiítidih át wun wāhup wut

jñi. Pánihna, jwiítidih ā oyat pah, yeebbát ñi weha mána yaádhdiñ ñi túi oyoó.*

26 Jwiít áihwā jwī jumat pínah niijná, Cristo jwiítidih wun wāhudiñ át dei jūúwáp tají. Pánihna, áih táini doonádiñ joinít, jwī jepahachah, yéguehdih jwī choc yohat pah, jwī yéejatdiñ át yoh wāhup taga. Áihwā jwī jumat jútat pínah niijná, jwī daabánap jñi. 27 Pánih yéejatdiñ yoh wāhna, jwiít niñat áihwādiñ Dios pebhboó Jesús ā ub bejehchah, táini yoobát yéejat wihcannit, quei wihcannit, wiguihat wihcannit, túi jíghnit jwī jumbiipna caá.* 28 Cristo áihwā áih bācah déediñ ápi túi en daoná caá. Pánihat pah, yeéb neoná ñíh bācahdih ñipí míic túi en dawát pah, ñi weha mána yaádhdiñ túi en dawát caá náahap. Queétboó ñíh bācah dée jumna, queétdih túi en daonít, ñíh bācahdihbut túi en daoná caá ñi chāap. 29-30 Jwiít niñat jwíh bācahdih yéejaiñcan, caandíh jwípi túi chājna caá. Pánihat pah, jwiít Cristoíhwā áih bācah dée jwī jumuchah, caanbút jwiítidih ápi túi chājna caá. Páant ā túi chājat pah, jwī weha mána yaádhdiñ túi chājat caá jwiítidihbut náahap. 31 Nin pah Moisés át niñ daacáp tají: “Páant tigaá ded newé yad pínahdih ubna, ā mánadiñ pahnit, ájeéh bólijeéhjeh ā jumbiipna caá. Pánihna, queét chénewā jumna yahna, biíc bācah dée pah ĩ jumbiipna caá”, át niñ daacáp tají.*

32 Páant ā niñjátdih beh joyát ā buona caá. Obohjeéhtih, buona yahna, yoobópdih ā jumna caá. Nin pah niñ naóhna caá át chāap: Jwiít niñat Cristoíhwā áih bācah panihni jumnit, ájeéh biíc pah jwī jumna caá. 33 Pánihat dée, yeéb neoná ñi weha mána yaádhjeéh biíc pah ñi jumna caá. Pánih jumnit, ñi weha mána yaádhdiñ túi oyat caá náahap. Yaádhbut ñi weha mánadiñ túi joyát caá náahap.

6

Ī mána ĩ wehjñ ded pah ĩ jumat

1 Buu yeéb wébítidih jwuh wā jwúub naóhna caá. Jwī Maáh Jesúsdiñ jepahnit jumna, ñi mána ĩ wutuchah, jíponih

* 5:16 Col 4.5 * 5:20 Col 3.16-17 * 5:22 Col 3.18; 1P 3.1 * 5:25 Col 3.19; 1P 3.7 * 5:27 2Co 11.2; Ap 21.2,9
* 5:31 Gn 2.24 * 6:1 Col 3.20

nijcánjeh, ñi jepahaá. Páant chãjatdih yeebdíh Dios ã náah yacna caá.* 2-3 Jon jãtíh Moisés nin pah át niúj daacáp tají: “Ñi mánadih ñi túi chãjaá. Pánih chãjna, búdí wēinit, nin baácboó maatápdih ñi túi jumbipna caá”, át niúj daacáp tají.* Páant niúj wātna, jwíh láa nin pahbut át niijíp wāt jí: “Páant ñi chãjachah, wã niijátji pah yeebdíh wã túi chãjbipna caá”, át niijíp wāt jí.

4 Bũũ yeéb ì mánadih jwuh wã jwúub naóhna caá. Ñi wehdih tũbit jũhñit, ñi íjaca bojoó. Obohjeéhtih, oinit, ñi túi wái behanaá. Dios ã weñat pínahdih ded pah ì chãjat pínahdih ñi bohénaá. Dios naáwátidih ì joyáh bojochah, ñi túi joyát túutú.*

Teo wãhñit, ì maátabut ded pah ì jumat

5 Bũũ yeéb teo wãhñitdih jwuh wã jwúub naóhna caá. Yeebdíh wātñit ì peéh chãjat pínahdih úumna, queétdih ñi túi jepahaá. Cristodih ñi jepahat pah, queétdihbut wēinit ñi jepahaá. Yabhcanjeh, queétdih ñi túi teo wãhũú. 6 Yeebdíh wātñit ì enechah-jeh túi teona yuhna, ì encah teocannit ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, Cristodih teo wãhñit jumna, Dios yeebdíh ã náah yacat pah túi wēi chãjñit ñi jumũú. 7 Pánihna, ded pah teo wãhna, cãacdiyhjeh teo wãhcan, wēinit, jwí Maáhboodíhñeh ñi teo wãhũú. 8 Pánih chãjñit, nindih ñi túi náhninaá: Ded pah túini ñi chãjachah, Diosbut túinidih yeebdíh ã chãj jwúubabipna caá. Ñi teo wãhuchah, cãacwã yeebdíh jíib wãhna, ì wãhcahbut, bíic yoobó Dios túinidih ã chãj jwúubabipna caá.*

9 Bũũ yeéb queét ì maátadih jwuh wã jwúub naóhna caá. Yeebdíh teo wãhñitdih túinijeh ñi chãjaá. “Wã wātadidih ma jepahcah, búdí wã peéh chãjbipna caá”, ñi niúj jũhca bojoó. Nindih ñi túi náhninaá: Jwí Maáh Jesucristo, Dios pehbboó jumni queétdihbut ì Maáh caá.* Pánihna, yeéb maáta ded pah ñi chãjatdih jéihñit, yeebdíh teo wãhñit ì chãjatdihbut jéihñit, bíic yoobó ñi chãjat jíib ã túi wãhñipna caá.*

Jwiit Cristoíhwã ded pah nemépwãdih jwí jéih yap yohat

10 Bũũ yeebdíh péeni wātadidih wã naáwíhna caá. Jwí Maáh Jesús nihadidih jéih beedáni ã jumuchah, jwiit caán bíicdih jumna, caandíh túi jenah joinít, nemépwãdih yap yohñit jummat caá náahap. 11 Romadih moón soldadowã ì maáh nihat ã wãhni míic maona ì jãhat chóodih ípí ðuoná caá. Pánihat dée pah yeebbút jwí Maáh Dios nihat ã wãhni jãhat pínahdih ñi ubũú, nemép ã yeeatdih túi yap yohat túut niijná. 12 Cãacwãdihñeh pohba nihcan caá jwiitdih míic mawat panihni ã jumup. Obohjeéhtih, wēpép nemépwãdih jwí míic maona caá. Queét nihat jwiit cãacwãdih yeejép ì wātna caá. Jwiit Jesúíhwãdih chah eníhcan, Dios ã wātadidih ì yap yohat túutna caá. 13 Pánihna, ìtah chóo panihni, nihat Dios ã wãhni jãhat pínahdih ñi ubũú, nemép yeebdíh yeejép ã chãjat túutuchah yuhna, ñi túi yap yohat túut niijná. Pánih chãjna, míic mao péanachah, ñáo jweicánjeh, wēp ñuhñit panihñit ñi jumbipna caá.

14 Túi yap yohñit pínah jumíhna, nin panihñit ñi jumũú: Soldado áih juyáát tópjíh ãpí juí wái chéona caá, áih yégueh chóodih ã túi tewat pínah niijná. Pánihat dée, yeebbút yoobópdih naóhñit ñi jumũú. Soldado áih tacadihbut ìtah chóo ãpí ðuoná caá, caandíh eníhcannit áih caolihdih ì ñúup chũúacat pínah niijná. Pánihat dée, yeebbút Dios ã wēpatjíh túi yoobópdih chãjat caá náahap, nemépboó ñíih caolihdih ã jéih yéejacat pínah niijná.* 15 Soldado áih jíthadidih túi wēpép zapatosdih ãpí ðuoná caá, ã túi bejat túut niijná. Pánihat dée, yeebbút Dioíh túini doonádih ñi túi joí cádahca bojoó, jwí maáhjeéh túi jumñit, bitadidih naáwádih ñi túi bejat túut niijná.* 16 Soldado áih bácahdih jãhat naadíh ãpí ubna caá, caandíh eníhcannit íih ñúupat doóbhnadidih cáo dodhñit, ì ñúupuchah ennit, caán naajíh ã túi míic jãhat túut niijná. Pánihat dée, yeebbút Diosdih túi jenah joí cádahca bojoó, nemépboó chah yeejép ã yee wātuchah yuhna, ñi joyáh bojat túut niijná.* 17 Soldado ìtah waochá páhadidih ãpí páahna

* 6:2-3 Ex 20.12; Dt 5.16 * 6:4 Col 3.21 * 6:8 Col 3.22-25 * 6:9 Col 4.1 * 6:9 Dt 10.17; Col 3.25 * 6:14 Is 11.5; 59.17 * 6:15 Is 52.7 * 6:16 Sal 7.13

caá, ãih wao dáhdih ã túi wapat pínah niijná. Pánihat dée, Dios yeebdíh ã túi ubatjidih ñi túi náhninaá, nemép ñi jenah joyátdih ã yéejacat pínah niijná.* Soldado íbat naadíh ãpĩ ubna caá, caandíh eníhcannitdih ã túi míc mawat túut niijná. Pánihat dée, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh ded yeebdíh yéejahnidih Dios naáwátdih ñi naáwá,* caandíh ñi túi yap yohat túut niijná.*
 18 Pánih jumnit, ded pah ã yapachah, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh Diosdih ñi túi úbh cádahca bojoó. Pánih úbhna, ñíih pínahdih úbhnit, bitaíh pínahdihbut ñi úbú. Ŝonit panihnit jumcanjeh, jáanit panihnit túi jenah joinít ñi jumú. Nihat Jesúíhwādhbut ñi úbh cádahca bojoó. 19 Pánih úbhnit, weemdíhbut búdí ñi úbú, úmcanjeh Jesúíh túini doonádih yoobópdih wã túi naáwát pínah niijná. 20 Caán doonádih wã naáwát jíib nemat múbóó ítah tōpjĩh chéoni wã jumna caá. Pánihna, caán túini doonádih naóhnit, úmcanjeh wã túi wēp naáwát pínah niijná, weemdíh ñi úbú. Weemdíh páant naáwát caá náahap.*

Pablo ã pée túyat tútat

21 Ded pah wã jummatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeeb pébhna Tíquicodih wã wahna caá.* Caánboó Jesúsdi h túi jéihni, jwĩ oini caá. Jesúíh túini doonádih wã naóh jibichah, weemdíh búdí ãpĩ teo wáacna beé. Pánihna, ñi pebhna juibínit, nihati h yeebdíh ã naóhbipna caá. 22 Páant ã naáwáchah, wã túi jummatdih jéihnit, ñi jĩgahat ã yayát pínah niijná, ñi pebhna caandíh wã wahna caá.

23 Jwĩ íip Dios, jwĩ Maáh Jesucristo bíicdih yeéb Jesúíhwā ñi túi jumú. Pánih jumna, Jesucristodih túi jenah joí cádahcan, chah míc oinit ñi jumú. Páant ñi jummat pínahdih Dios ã teo wáaca naáh. 24 Yeéb nihati h jwĩ Maáh Jesucristodih oi cádahcannitdih Dios ã oyatjĩh ã túi chāja naáh. Yeebdíh búdí wã túyat túatna caá.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

* 6:17 Is 59.17 * 6:17 He 4.12 * 6:17 Ro 13.12-14; 1Ts 5.8 * 6:20 Col 4.2-4 * 6:21 Hch 20.4; 2Ti 4.12

FILIPENSES

Pablo queédih ã týat tútat

¹ Weém Pablo, Timoteojih Jesucristodih teo wühnit jumna, nihat yeéb Filipos tátchidih moón Jesúhwã, ñi maáta, yeéb nihatdih teo wáacnitdihbut týat túatna, biíhdih daacát túatnit, nin núodih yeebdíh wã wahna caá.* ² Dios jwí líp, jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ñi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo queédih ã úbát

³⁻⁴ Yeebdíh náhnina, wã úbát jumat pah búdei wēinit, “Túina caá, Paá”, jwí lípdih wãpí niijná caá. ⁵ Túini doonádih wã bohé jibichah, Jesúsdiñ ñi jwíh jepahni yeó jáapmant, buubut páantjeh weemdíh teo wáacat túat niijná, úbhñit, dinerodihbut ñipí wahna caá. Páant ñi túi teo wáacatdih náhninit, búdei wãpí wēi úbhna caá. ⁶ Jesucristodih jepahni ñi jumachah, jwí líp Dios yeebdíh táiniboodíh túat nuumná caá ã chãjap. Jesucristo nin baácboó ã jwúub dei júuwúchah, yeebdíh ã túat nuum jwíhat pahjeh mantih, yéejat wihcannit yoobát ñi jumat pínah niijná, ã túat nuum péabipna caá. Páant ã chãjat pínahdih wã túi jéihna caá.* ⁷ Yeebdíh búdei oinit, páant wã wēi jenah joyóchah, ã túina caá. Dios weemdíh oinit, Jesúsdiñ táini dooná ded pah ã jumatdih bitadih wã bohé jibichah, nemat muúboó wã jumachah, ãpí túi teo wáacna caá. Weemdíh ñi teo wáacat pínah niijná, yeebdíhbut oinit, biíc yoobó ãpí teo wáacna caá. ⁸ Jesucristo ã oyatjñh yeebdíh búdei wã bidatdih Dios ã jéihna caá. ⁹ Yeebdíh nin pah wãpí niíj úbhna caá: “Paá, queédih búdei ma teo wáacá, túi oinit jumna, ma naáwátidih chah jéihnit, túi jenah joinít ñi jumat pínah niijná. ¹⁰ Pánih jumna, ded pah ñi túi chãjat pínahdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, Cristo nin baácboó ã jwúub dei júuwúchah, túi chãjñit ñi jumachah, ñi yéejatjñh jib queédih ã peéh chãjcan niít. ¹¹ Páant ñi túi chãjachah, Jesucristo queédih ã teo wáacatjidih nihat cáacwã ñi jéihbipna caá.

Pánih jéihnit, ‘Dios túini, wēpni ã jumna caá’, meemdíh ñi niíj wēi naóhbipna caá”, Diosdih wãpí niijná caá.

Pablo Cristo ã weñat pínahdihjeh ã chãjat

¹² Wã déewã panihnitá, nindih ñi túi jéihyat pínahdih yeebdíh wã náah yacna caá: Buu nemat muúboó wã jumachah yuhna, túini doonádih dawá cáacwã joiná caá ñi chãjap. ¹³ Cristoñ doonádih wã bohéatjñh jib nemat muúboó wã jumatdih nihat maátah muúboó jumnit soldadowã ñi jéihna caá. Nihat bita ninjñh jumnitbut caandíh ñi jéihna caá.* ¹⁴ “Pablo nemat muúboó jumna yuhna, Dios ã teo wáacachah, Jesúsdiñ doonádih ã naóh cádahcan caá. Pánihna, jwiítidihbut yeejép ñi chãjachah yuhna, biíc yoobó ã teo wáacatjñh jwí naóh cádahca bojat dée caá”, niijnít, úmcanjeh, chah dawá ninjñh moón Jesúhwã ãñi túini doonádih bitadih wēp naóhna caá ñi chãjap.

¹⁵ Biquína weemdíh jepchá tubnit, “Jwiít Cristoñ doonádih jwí bohénachah, cáacwã búdei wēinit, jwiítboodíh ñi túi péebipna caá”, niíj jenah joinít, ãñi doonádih ñi bohéna yuh caá. Obohjeéhtih, bitaboó páant jenah joicán, cáacwã Cristodih ñi túi jepahat pínah niijná, táinijeh caandíh ñi bohéna caá. ¹⁶ Queét weemdíh, Cristodihbut oinit, ãñi doonádih ñi bohéna caá. Cristoñ doonádih bitadihbut wã túi bohéat pínah niijná, Dios weemdíh nemat muúboó ã wahatdih jéihnit, queébut caán doonádih ñi túi bohéna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, queét jepchá tubnit weemdíh eníhcan, Cristodih yoobópdih oican, cáacwã queébtbóodíh ñi en weñatdihjeh náahna, ãñi doonádih ñi bohéna yuh caá. Pánih bohéna, nemat muúboó wã jumachah, weemdíh ñi jgahat tútíhna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, páant ñi chãjachah yuhna, Cristoñ doonádih bohé tiguaá ñi chãjap. Queét Cristodih yoobópdih oican yuhna, ãñi túini doonádih ñi naáwúchah, cáacwãboó caandíh ñi jepahna caá. Bitaboó túi oinit, ñi bohéna caá. Pánihna, queét nihat ñi bohénachah, dawá cáacwã joiná caá ñi chãjap. Páant ñi joyát doonádih joinít, búdei wã wēina caá.

Nindihbut jenah joinít, wã wēina caá: ¹⁹ Diosdih ñi úbúchah, Túini Espíritu ã teo

* 1:1 Hch 16.12 * 1:6 Sal 138.8 * 1:13 Hch 28.30

wáacatjĩh weemdĩh nemat m̄m̄m̄ant ĩ bacabipna caá. ²⁰ Obohjeéhtih, páant ĩ bacanachah, ĩ mawachah yuhna, weemdĩh dedé pínah nihcan caá. Ded pah Cristo weemdĩh ā teo wáacatjidih náhninit, cāacwā caandĩh ĩ weñat pínahdihjeh caá wā náah yacap. Pánihna, úmcanjeh, āih doonádih páantjeh yoobópdi bohéna, wā tíccan niít. ²¹ Wā jum jwuhna, Cristo ā náah yacat pah wā chājbipna caá. Obohjeéhtih, w̄anna, ājeéh wā jumuchah, chah āta túi tagaá.* ²² Páant niijná yuhna, wā jum jwuhĩhna caá, Cristoĩh doonádih wā naáwáchah, chah dawá caandĩh ĩ jepahat pínah niijná. Páant niijná yuhna, ā pehbboó bejat túut niijná, wanatdihbut wāta náah tagaá. Pánihna, ded pah chah wā náahatboodĩh wā jéihcan caá. ²³ Cristo biíc di h bádí jumíhna, ā pebhna wā bejihna caá. Nin baácboó jummat chah túini con baác ā jumna nacaá. ²⁴ Obohjeéhtih, chah túini ā jumuchah yuhna, yeebdĩh teo wáacat pínah niijná, jum jwuhat caá weemdĩh náahap. ²⁵ Pánihna, caandĩh jéihna, ĩjeéh wā jum jwuhat pínahdih wā jéihna caá. Pánih jum jwuhna, yeebdĩh páantjeh wā teo wáacabipna caá, Cristodih túi jenah joinít, chah ĩi weñat pínah niijná. ²⁶ ĩi pebhna wā jaibínachah, Jesús weemdĩh ā bacaatjidih jéihnit, “Jesucristo āt túi teo wáac tagaá”, caandĩh ĩi niij wēibipna caá.

Cristoĩhwā ded pah ĩ jummat

²⁷ Nindih yeebdĩh wā naóhbipna caá: Cristoĩh túini doonádih jepahnit jumna, ā jummat tútat pahjeh túi wēpnit panihnit ĩi jum̄ú. ĩi pebhna jaibína, wā jaibícahbut, āih doonádih bitadih ĩi bohéatdih wā náah yacna caá. Pánihna, túi biíc di h jenah joinít, túini doonádih chah wēp naóhnit ĩi jum̄ú. Páant ĩi jummat doonádih wā joíhna caá. ²⁸ Yeebdĩh eníhcannitdih ĩi úmca bojoó. ĩi úmcatdih ennit, Dioĩhwā ĩi jummatdih bita ĩ jéihbipna caá. Pánih jéihnit, Dios yeebdĩh ā túi ubat pínahdihbut ĩ jéihbipna caá. Queét iiguípna ĩ bejat pínahdihbut ĩ jéihbipna caá. Páant tigaá Dios ā chājbip. ²⁹ Cristodih ĩi túi jenah joyát pínahdih Dios yeebdĩh āt náah yacap taga. Pánih náah yacnit, āihwā

ĩi jummat jíib míc yáihnit jumna yuhna, caandĩh cádahcannit pínahbut āt náah yacap taga. ³⁰ Con láa ĩjeéh wā jumuchah, weemdĩh yeejép ĩ chājatdih ĩi enep ĩi. B̄ubut weemdĩh páant ĩ chājat doonádih ĩi joiná nacaá. Cristoĩhwā jwĩ jummat jíib, bita yeebdĩh yeejép chājnit, weemdĩhbut yeejép ĩ chājachah, jwíit nihatdih biíc yoobó b̄awat ā jumna caá.*

2

Cristoĩhwā túi biíc di h ĩ jummat

¹ Yeéb Cristoĩhwā ĩi jumuchah, ā oyatjĩh yeebdĩh ā túi weñana caá. Túini Espiritu ĩjeéh ā jumuchah, bitadih oinit, jĩgah en teo wáacnit ĩi jumna caá. ² Páant ĩi jumuchah jéihnit, wā túi wēina caá. Pánihna, biíc yoobó jenah joinít, míc oinit, túinijeh ĩi jummat doonádih joinít, chah wā wēibipna caá. ³ “Weém nihatdih jéihni caá”, ĩi niij jenah joicá bojoó. Bita yeebdĩh ĩi wēi enat pínahdihbut ĩi bidca bojoó. Obohjeéhtih, bitadih túi wēinit, “Caánboó chah túini ā jumna caá”, ĩi niij jenah joyoó. ⁴ Yeéb ĩi weñat pínahdih bidcanjeh, bitadih ĩi túi teo wáacá.

Cristo oboh jumni panihnijidih Dios Maáh yoobát caandĩh ā jw̄ub waadát

⁵ Jesucristo ded pah ā jenah joyát pahjeh m̄ntih, yeebút biíc yoobó ĩi jenah joyoó. ⁶ Caánboó Dios yoobát jumna yuhna, “Wā íp biíc yoobó wā jummatdih wā cádahcan niít”, āt niij jenah joicáp w̄ut ĩi.* ⁷ Pánih Dios biíc yoobó ā jummatdih cádahnit, nin baácboó teo w̄uhni pah āt cāac jum̄up w̄ut ĩi. ⁸ Pánih chājna, jwíit cāacwā jwĩ jummat pah oboh jumni āt jum̄up w̄ut ĩi. Pánih jum̄nit, ā ípdih túi jepahna, ā náahat pah āt wan w̄uh̄up w̄ut ĩi. Yeejép̄wādih íp̄i mawat pah, caandĩh cruzboó ĩt péoh dodh mawap w̄ut ĩi.* ⁹ Páant ā jumuchah, jwĩ íp caandĩh chah maáh āt waadánap w̄ut ĩi, nihāt cāacwā caandĩh ĩi weñat pínah niijná.*

* **1:21** Gá 2.20; Col 3.4 * **1:30** Hch 16.19-40 * **2:6** Jn 1.1-3; Col 1.15 * **2:8** Mt 26.39; Jn 10.18; He 5.8 * **2:9** He 2.9; 12.2

10 Pánihna, Jesús ã maáh jumatdih jéihna, jeámant moón, nin baácđih moón, iiguípboó jumnitbut bódicha caj yoh ñajnit, caandíh ĩ wēi naóhbipna caá.

11 “Jesucristo Maáh yoobát ã jurna caá”, nihat ĩ niúj naóhbipna caá. Páant tigaá Dios queéđđih ã naáwát túutbipna caá, caandíhbut ĩ weñat pínah ni-ijná.*

Cristoíhwã yeh iignít panihnit jwĩ jumat

12 Pánihna, wã oinitá, ñijeéh wã jumuchah, wã naáwátđih ñi túi jepahatji pahjeh mantih, buu yuúp wã jumuchah yuhna, chah ñi jepahaá. Pánih jepahnit, Cristo ã túi ubnit jurna, Dios maáh ã jumatdih jenah joinít, ã weñat pínahđihjeh ñi chãjaá. 13 Diosjeh ãpĩ túi teo wáacna caá, ã náah yacatđih jenah joinít, jwĩ túi chãjat pínah niijná.

14 Ded pah ñi chãjat pínahđih wēinit, yeejép wéhecanjeh, bitadđih míic jãihcan, táinijeh ñi chãjaá. 15 Pánih chãjnit, Dios ã weh yéejat wihcannit ñi jumbipna caá. Páant caá yeebdíh jumat náahap, yeejép wãjeéh jurna yuhna, ĩ chãjat pah ñi chãjcat túut niijná. Pánih chãjcan, yeh iignít cúiwã panihnit jurna, queéđđih teo wáacnit, táini doonáđih bohéat caá náahap.* 16 Pánih chãjna, Dios naáwátđih cádahcanjeh, bitadđih ñi túi bohénaá, queéđđihbut ãjeéh ĩ túi jumat pínah niijná. Páant ñi bohénachah, Cristo nin baácboó ã jwũub dei jũwúchah, yeebdíh búdí wēinit, “Oboh caá queéđđih wāt bohéjip taga”, wã niijcán niít. 17 Cristoíh doonáđih yeebdíh wã naáwátđi júb, bita weemdíh ĩ mao yohíhna caá. Obohjeéhtih, weemdíh ĩ mao yohochah nihna, páantjeh wãta wēi tagaá. Pánihna, yeéb caán doonáđih ñi jepahatji júb, bita yeebdíhbut yeejép ĩ chãjachah yuhna, caandíh cádahcan, Diosđih páantjeh ñi teo wũhna caá. Pánih teo wũhna, ñi túi weñechah, weembút ñijeéh wã wēina caá. 18 Páant weemdíh ĩ mao yohochah, Cristo pebhboó wã jumat pínahđih jenah joinít, wãjeéh yeebbút ñi weñeé.

Timoteo ded pah ã jumat

* 2:11 Is 45.23 * 2:15 Dt 32.5 * 2:19 Hch 16.1-3

19 Jwĩ Maáh Jesús ã náahachah, waícanjeh Timoteodih ñi pebhna wã wahbipna caá, jwũub joinít, ñiđih doonáđih ã naáwáchah joinít, wã weñat pínah niijná.* 20 Caanjéh yeebdíh oinit, ñi túi jumat pínahđih búdí ã jenah joiná caá. Biíh caan pánihni ã wihcan caá. 21 Bitá ĩ weñat pínahđihjeh jenah joiná, Jesucristo ã náahatboodíh ĩ jenah joicán caá. 22 Obohjeéhtih, Timoteoboó túi chãjnit, wã wũúh panihni wãjeéh táini doonáđih ãpĩ bohéatđih yeéb ñi jéihna caá. 23 Pánihna, ninjĩh moón maáta weemdíh ded pah ĩ chãjat pínahđih jéihna, Timoteodih ñi pebhboó wã wahbipna caá, yeebdíhbut wĩh doonáđih ã naáwát pínah niijná. 24 Jwĩ Maáh Jesús ã teo wáacachah, waícanjeh weembút ñi pebhna wã bejbipna caá.

Epafrodito ded pah ã jumat

25-26 Ñi wahniji Epafroditodihbut Timoteo biícđih ñi pebhna wã jwũub wahbipna caá. Weemdíh ñi teo wáacat túutuchah joinít, caán wã uúđ panihni wãjeéh teona, bita caandíh yeejép ĩ chãjachah yuhna, Dios naáwátđih ã túi naóhna caá. Obohjeéhtih, caán yeebdíh búdí ã náhnina caá. Á tubúp chũúat doonáđih ñi joyátjidiđih jéihna, búdí ã jĩgah jenah joiná caá. Pánihna, búdí ã jenah joyátđih jéihnit, “Caandíh ĩ pebhboó jwũubaa caá náahap”, wã niúj jenah joiná caá. 27 Yoobópdih tigaá caán búdí ã tubúp chũúup be. Wunatbit ã yapap be. Páant búdí tubúp chũúuchah yuhna, Dios caandíh jĩgah ennit, weemdíhbut jĩgah ennit, caandíh ã boonanap be. Caán wã chéen ã buudúchah nihna, weémboó búdí wãta jĩgah tagaá. 28 Pánihna, buu bácah waícanjeh caandíh ñi pebhboó wã wahbipna caá, caandíh ennit, ñi weñat pínah niijná. Páant ñi weñat pínahđih jéihnit, weembút wã wēibipna caá. 29-30 Jwĩ maáih ã jumuchah, caandíh ñi túi wēi jwãáá. Yeébboó weemdíh ñi jéih teo wáacadiđih jũóhcan, caandíh ñi wahachah, weemdíh ã túi teo wáacap be. Pánih teo wáacnit, Cristo ã náahat pah chãjna, ã wuníhip yuh be. Pánihna, caandíh, bita caan pánihnitdihbut búdí ñi wēi naáwá.

3

Cristodihjeh táí jenah joyát

¹ Bũu bácah, wã déewã panihnitá, nindih wã naóhbiipna caá: Jwĩ maáih jumna, búdí ñi weñeé. Páant wã naáwát pah naóh chũucánjeh, biíc yoobó wã jwũub naóhna caá, bita yeebdíh ì yee bohénachah, ñi joyáh bojat pínah niijná. ² ÌÑi túi chãja chaáh! Yeebdíh mácah bohénitboó yeejép chãjnit, Diosdih eníhcannit ì jumna caá. Yeéb Dioíhwã ñi jummat pínah niijná, queét yeebdíh quehli nah yapat chóodih bóodat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ì wutat dedé pínah nihcah, queédíh ñi joyáh bojoó. ³ Queét bóodnit jumna yuhna, ã náahat pah ì chãjcah, “Wíihwã caá”, Dios ã niijcán nacaá. “Dios yeebdíh ã túi wëi enat pínah niijná, bóodnit ñi jumnuú”, ì niij yee bohéatdih ñi joyáh bojoó. Túini Espíritu ã teo wáacachah, Jesucristodihjeh wëinit, jwĩ jepahachah, “Wíihwã caá”, Dios jwiítbóodíh ã niijná nacaá. Pánihna, “Jwĩ nuowã ì naáwátji pahjeh wã chãjachah, Dios weemdíh ã wëi enbiipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó.* ⁴ Bũu caandíh wã jenah joicáh yuhna, bitaboó páantjeh jenah joinít, jwĩ nuowã ì wutatjidih ì túi jepahíhna yuh caá. Jãtíh weembút biíc yoobó wã chãjap yuh jĩ. Pánihna, “Pablo ã túi chãjat chah weémboó wã túi chãjna caá”, ded ã jéih niijcán caá. ⁵ Nin pah chãjni wã jumap yuh jĩ: Dios ã wutatji pah, ocho yeó jáap wã cãac jummat túttimah, weemdíh quehli nah yapat chóodih ìt bóodop wut jĩ. Israel wũúh Benjamín ã jummená poómpdih bóo wã jumna caá.* Wã mána judíowã ì jumuchah, weembút judío yoobát wãt cãac jumap tajĩ. Fariseo poómpdih bóo jumnit, Moisés ã wutatji pah wã túi chãjap jĩ.* ⁶ Páant wã chãjatdih ennit, “Moisés ã wutatjidih Pablo ã yap yohop be”, det ì jéih niijcán caá. Dios ã náahat pah búdí chãjĩhni jumna, “Jesucristo Dios nihcan caá”, niij jenah joinít, Jesúíhwãboodíh yeejép wã chãj jwũhup jĩ.* ⁷ “Páant wã chãjachah, Dios weemdíh ‘Caán túini caá’, ã niij enbiipna

caá”, wã niij jenah joyóp yuh jĩ. Obohjeéhtih, bũu Jesucristodih jepahni jumna, “Caandíh túi péeat túut niijná, páant wã chãjatji dedé pínah ãt nihjican tagaá”, wã niij jéihna caá. ⁸ “Caán túini caá”, cãacwã ì niijnídihbut “Caán dedé pínah nihcan caá”, wã niij jenah joiná caá. Páant ã jumuchah, wã Maáh Jesucristo biícđih wã jumuchah bácah, túini ã jumna caá. Cristodih chah jéihyat túut niijná, wã túi chãjatjidih “Caán yeejépi tagaá”, wã niij jenah joiná caá, buca. ⁹ Pánihna, Cristodih jéihna, ãjeéh túi biícđih wã jummat pínahdih chah wã bidna caá. Moisés ã wutatji pah wã chãjachah, “Caán túini caá”, niij encan, Cristodih wã túi jenah joyóchahjeh, “Caán túini caá”, Dios weemdíh ã niij enna caá. Cristodih jwĩ jepahachah ennit, “Yéejat jíib wihcannit ì jumna caá”, Dios jwiítđih ã niijná caá. ¹⁰ Cristodih túi jéihyat túut niijná, jãtíh ded pah wã jenah joyátjidih wã cádahap jĩ. ã náahat pah túi chãjat túut niijná, Dios Jesucristodih ã boo pud jũúwát túutni wëpatdih weembút wã náahna caá. Jesús yeejép yapnit, ã wunat pah muntih, caandíh wã jepahat jíib, weemdíhbut yeejép chãjnit ì mao yohbiipna nacaá.* ¹¹ Pánihna, Jesús wunniji ã boo pud jũúwát pahjeh muntih, weembút wunniji wã jwũub boo pud jũúwát pínahdih wã jéihna caá.

Chah wëp ñáoni pah Jesúsđih búdí jwĩ bidat

¹² “Jesúsđih túi jéih beedána, caan pah yéejat wihcanni caá”, wã niijcán caá. Páant niijcán, Jesucristodih chah jéihyat túut niijná, yeó jáap jummat pah caandíh búdí wã bidna caá. Pánih bidna, ded pah Cristo weemdíh ã náah yacatjidih chãj péanit, ã pehbóo juibína, yéejat wihcanni yoobát wã jumbiipna caá. ¹³ Wã déewã panihnitá, “Wã túi jéih beedána caá”, wã niij jenah joicán caá. Páant niij jenah joicán, jãtíh wã chãjatjidih náhnicanjeh, ded pah wã chãjat pínahboodíh wã jenah joiná caá. ¹⁴ Wëp ñáoni ã ñáwat jíib pínahdih ã bidat pah muntih, weembút wã túi chãjat jíib Jesucristo weemdíh ã wunat pínahdih wã

* **3:3** Jer 4.4; Ro 2.28-29; Gá 6.14-15; Col 2.11-13 * **3:5** Ro 11.1 * **3:5** Hch 23.6; 26.5 * **3:6** Hch 8.3; 9.1-2; 22.4; 26.9-11 * **3:10** Ro 6.11-13; 8.29; 2Co 3.18; Gá 4.19

bidna caá. Pánihna, wã túi chãjatdih ennit, Dios weemdih “Wã pebhna ma jũúwú”, ã niijbipna caá.

¹⁵ Jesucristodih túi jéihnit jumna, ded pah wã jenah joyát pah yeebbát biíc yoobó ñi jenah joyoó. Obohjeéhtih, mácah ñi jenah joyóchah, Dios yeebdih ã teo wáacbipna caá, yoobópdiñi ñi jenah joyát pínah niijná.

¹⁶ Pánihna, Dios jwiítidih ã jéihyaatji pah túi chãjat caá náahap.

¹⁷ Wã déewã panihnitá, ded pah wã chãjatdih náhninit, yeebbát biíc yoobó ñi chãjaá. Páant jwí chãjat pah muntih, bita ñi chãjatdihbut ñi túi en yacaá.*

¹⁸ Bitá “Weém Jesúih caá”, niijná yuhna, yeejép chãjnitdih dawá láa yeebdih wã naáwáp jĩ. Bũubut búdí náhni dahwana, queétdih wã jwũub naóhna caá, páant muntih. Queét Cristo cruzboó ã wun wãhatji doonádih joíhcan, páantjeh ñi yéj chãjna caá. ¹⁹ Pánih joíhcan, queét iiguípna bejnit pínah caá. Yéj chãjatdih ñinahnit, ñi weñat pínahdihjeh ñi bidna caá. Pánih bidna, tíccanjeh, “Caán túini caá”, queét ñi niijná yuh caá. Nin baácdih bóodihjeh ñi jenah joiná caá.

²⁰ Obohjeéhtih, jwiítboó jeáboó jumnit pínah caá. Páant jwí jumuchah, caanmánt jwí Maáh Jesucristo jwiítidih ubudih ã jũúwát pínahdih páina caá jwí chãjap. ²¹ Pánih jũóhna, jwí moh yéjñi bácahjidiñi ã wēpatjĩh túut nũmnit, jáap bácah ã chãjbipna caá. Caán ã wēpatjĩh nihatdih ã náahat pah ã jéih yapat túutna caá. Pánih jéihna, ã boo pud jũúwát túttimah, ded pah ãih bácah ã jummat pah muntih jwiítidihbut túini bácah yoobát ã jéih wãhbiipna caá.

4

Jwí Maáhdih páantjeh weñat

¹ Wã déewã panihnitá, yeebdih búdí wã oina caá. Jesúih doonádih yeebdih wã bohénachah, ñi túi jepahatjidiñi náhninit, búdí wã wēina caá. Pánih wēinit, yeebdih búdí wã jenah joiná caá. Pánihna, wã oinitá, jwí Maáhdih ñi jwíh jepahatji pah, caandih ñi túi péenaá.

² Evodiadiñi Síntiquedihbut nin pah wã wēp wutna caá: Jesúihwã yaádh jumna, miíc

ij cádahnit, túiniñeh ñi jumna naáh. ³ Pánihna, wã túi pej jumniá, queét yaádhdiñi ma teo wáacá, miíc ámohnit, túi biícdiñi ñi jwũub jummat pínah niijná. Queét yaádh, Clemente, bitabut weém biícdiñi yeejép yapna yuhna, Jesúih doonádih jwí bohénap jĩ. Queét yaádhbut Jesúihwã ñi jumuchah, Dios ãih papélah tólih panihnidih ñi wãtnadihbut ãt daacáp wut jĩ. Caán tólihboó páantjeh ãjeéh jumnit cáacwã ñi wãtna daácní ã jumna caá.

⁴ Jwí maáihwã jumna, yeó jáap jummat pah ñi weñeé. Wã jwũub naóhna caá: Búdí ñi weñeé.* ⁵ “Caán túini caá”, nihat ñi niiját pínah niijná, bitadiñi túi chãjnit ñi jumna. Jwí Maáh ã jwũub dei jũúwát pínah bahniñeh ã jumdhna caá.*

⁶ Ded pah ñi yapna yuhna, ñi náhni dahwaca bojoó. Náhni dahwacanjeh, Diosdih nihatdih naóhna, ã teo wáacat pínahdih ñi wũub. Ñi wũubátjidiñi ã jepahachah enna, “Túina caá, Paá”, caandih ñi niijí.*

⁷ Páant ñi chãjachah, yeebdih Dios búdí ã teo wáacbipna caá, ded pah yeejép yapna yuhna, jĩgahcanjeh, ñi túi jummat pínah niijná. Bitaboó yeéb ñi jĩgahcatdih ñi beh encan niít.

Túinidihjeh jenah joyát

⁸ Wã déewã panihnitá, nin wã pée naáwát caá. Nin pah jenah joyát caá náahap: Túi yoobópdiñi jumnidih, Dios ã wēi ennidih, cáacwã “Caán túini caá”, ñi niij jenah joinidihbut ñi jenah joyoó. Túinidihjeh ñi jenah joyoó. Cáacwã ñi wēi ennidih, yeebbát ñi wēi jenah joyoó.

⁹ Yeebdih wã bohéatjidiñi, ded pah wã chãjatjidiñibut náhninit, biíc yoobó ñi chãjaá. Páant ñi chãjachah, Dios jwiítidih túi jummat túutni ñijeéh ã jumbiipna caá.

Caandih ñi wahatjidiñi Pablo ã wēi naáwát

¹⁰ Bũu jwuhna, weemdih jwũub náhninit, ñi teo wáacatdih wã wēina caá. Pánih wēinit, jwí Maáhdih “Túina caá”, wã niijná caá. “Weemdih ñi quíib bũud tágaá”, wã niij jenah joicán beé. Jãtih weemdih teo wáaquihna yuhna, ñit jéih teo wáaccap taga. ¹¹ Weemdih ñi teo wáacatjidiñi wēi naóhna, “Biíh weemdih ã jumdhna caá”, wã niijcán caá. “Wã bíbohãtjĩh wã túi jumna

* 3:17 1Co 4.16; 11.1 * 4:4 1Ts 5.16 * 4:5 Sal 119.151 * 4:6 Col 4.2-7; 1Ts 5.17-18

caá”, wãpĩ niijná caá. ¹² Dawá bií déedih bíbohna, wã túi jumna caá. Bií dée bíbohcan yuhna, biíc yoobó wã túi jumna caá. Jeémát bíbohna, bíbohcan yuhna, wã túi jumna caá. Pánihna, ded pah jumna, dedboó jumna, biíc yoobó wēinit, wã túi jumna caá. ¹³ Ded pah weemdih ã yapachah yuhna, Cristo ã teo wáacatjĩh, wã jéih bũjána caá. ¹⁴ Pánihni wã jumachah yuhna, bũwat weemdih ã jũwáchah jéihnit, ñi teo wáacat ã túina beé.

¹⁵ Túini doonádih bohé jwíhnit, ñih baác Macedoniamant wã bejehah, yeéb Filipos tátchidih moón Jesúhwājah weemdih dinero wahnit, ñi teo wáacap jĩ. Biíh tátchidih moón weemdih ã teo wáaccan jĩ. Caandih ñi jéihna caá. ¹⁶ Tesalónica tátchidih wã jum jwuhachah,* weemdih teo wáacna, dawá láa ñi wahap jĩ.* ¹⁷ Páant niijná, dinerodih yeebdih úbhna wã chājcan caá. Yeéb bitadih ñi teo wáacat jíib Dios yeebdih ã túi chājat pínahboodih caá wã náah yacap. Pánih jenah joinít, búdí wã wēina caá. ¹⁸ Epafroditojĩh weemdih ñi wahachah, dedé weemdih ã jadhcan caá. Wã náahat chah ñit wahap tabe. Dioih mũúboó chej jumnidih ã cáo wūhatjidih Dios ã weñat pah, weemdih ñi wūhatjidihbat ã túi wēina caá.* ¹⁹ Yeéb Jesucristoíhwā ñi jumachah, dedé ñi náahatdih jwĩ íip yeebdih ã wūhbipna caá. Caán nihatdih bíbohni jumna, yeebdih ã jéih túi teo wáacna caá. ²⁰ Yeó jáap jummat pah jwĩ íip Diosdih jwĩ weñat dée caá. Páant tií ã jumna nah.

Pablo ã péé túyat tútat

²¹ Nihat caánboó jumnit Jesucristoíhwā ã túy naáh. Wājeéh jumnit jwĩ déewā panihnitbat yeebdih ã túyat tútna caá. ²² Nihat ninjĩh moón Jesúhwābat, Roma tátchidih moón ã maáh ã pebh moon yúh buca, búdí ã túyat tútna caá.

²³ Jwĩ Maáh Jesucristo yeebdih oinit, búdí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

* 4:16 Hch 17.1 * 4:16 2Co 11.9 * 4:18 Ex 29.18

COLOSENSES

Pablo queédih ã túyat tútat

1-2 Weém, Pablo, jwĩ úud panihni Timoteojih yeebdih túyat túatna, biíhdih daacát túatnit, nin náodih wã wahna caá. Jesúih túini doonádih naóhni pínah niijná, Dios weemdih ã níwip jĩ. Yeéb Colosas tútchidih moón Jesúsdih cádahcannidih wã daac wahna caá. Jwĩ íp Dios yeebdih oinit, ã teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo Jesúihwãdih ã úúbat

3-4 Yeéb Jesucristodih túi jenah joinít, bita áihwãdihbut ñi túi oina caá. Caán doonádih joiná, wēnit, Dios, jwĩ Maáh Jesucristo ípdih yeebdih úúbhna, “Queédih ma teo wáacat túina caá, Paá”, jwĩpĩ niijná caá. ⁵ Yoobópdih jumni naáwát Jesúih túini doonádih jwĩh joinít, páantjeh jeáboó ájeéh yeebdih ã jumat tútat pínahdih ñit joyóp taga. Páant ã chãjat pínahdih túi páina, Jesúsdih túi jenah joinít, bita áihwãdihbut ñi túi oina caá. ⁶ Caán túini doonádih yeéb Colosadih moón ñi jwĩh joí láa, “Dios jwiítidih búdí oinit, ã túi teo wáacna caá. Páant ã teo wáacat pínah dooná yoobópdih tigaá”, ñit níj jéihyep taga. Pánih jéihnit, túi túat nuumná caá ñi chãjap. Biíc yoobó chah dawá tútchinadih moonbút caán túini doonádih joinít, túat nuum béjna caá ã chãjap. ⁷ Épafras yeebdih caán túini doonádih át jwĩh bohénap wut jĩ.* Caán búdí jwĩ oini, weem páh Cristoih doonádih naóh cádahcanni ã jumna caá. Pánih bohénit, yeebdih át túi teo wáacap taga, ñi túat nuumát pínah niijná. ⁸ Pánihna, jwĩ pebhna jwinít, ñi túi túat nuumátidih Épafras jwiítidih ã níj naáwáp be. “Túini Espíritu ã teo wáacatjih Diosdih, nihat Jesúihwãdihbut queét ã túi oina caá”, ã niijp be.

⁹ Páant ñi túi chãjat doonádih joinít, yeó jáap jumat pah yeebdih jwĩpĩ úúbh cádahcan caá. “Ded pah yoobópdih bohéat, yoobópdih nihcannidihbut Túini Espíritu ã teo wáacatjih queédih ma túi jéihyanaá, ded pah queédih ma náah yacatdih ã jéihyat

pínah niijná”, jwĩpĩ níj úúbhna caá. ¹⁰ Dios yeebdih ã teo wáacat pínahdih jwĩpĩ úúbhna caá, áihwã jumna, jwĩ Maáhdih chah jéihnit, ã náahat pah ñi túi chãjat pínah niijná. ¹¹ Nin pahbut yeebdih jwĩpĩ níj úúbhna caá: “Paá, búdí ma wēpatjih queédih ma teo wáacá, bita queédih yeejép ã chãjachah yuhna, oi cádahcan, biíc yoobó wēnit, ã túi jumat pínah niijná. ¹² Meém queédih míihwã pínah mat chãjap taga. Pánih chãjna, ma pebh yeh iiguípna ã juibínachah, nihat míihwã ã bíbohat pínahdih queédihbut ma wãhbipna caá. Pánihna, nihat ma teo wáacatdih jéihnit, meemdih ‘Búdí túina caá, Paá’, ã niijí naáh”, jwĩpĩ níj úúbhna caá.

Ded pah jwiítidih Jesús ã teo wáacat

13-14 Diosjeh jwiít iiguípna bejnit déejidih át túi ubup wut jĩ. Jãtjeh nemépwã ã maáh jwiítidih ã wutuchah, dapúát panhipboó jumnit, yéejatdih jwĩ jéih cádahcap jĩ. Obohjeéhtih, yéejnit jwĩ jumuchah yuhna, Diosboó ã wãúh, ã oinidih át wun wãhat túatup wut jĩ, jwĩ yéejatdih ã yohat pínah niijná. Pánih chãjna, jwiítidih dapúát panhipmant ub bacanit, ã wãúh, ã oini ã maáh jumupna át waadát túatup wut jĩ.*

¹⁵ Cristo ã íp Diosdih biíc yoobó ã jumna caá. Pánihna, nin baác dih ã chãjat pínah jãtjeh jumna, nihat ã chãjatjidih maáh ã jumna caá. Obohjeéhtih, jwiít cáacwã Diosdih jwĩ jéih encah yuhna, ã wãúhboó ã íp ded pah ã jumatdih jwiítidih ã jéihyana caá. ¹⁶ Dios ã wutuchah, Cristo nihat bum jumni pínahdih át jígoanap wut jĩ. Jeáboó jumnitdih, nin baácboó jumnitdih, jwĩ ennidih, jwĩ enca naáhdihbut át chãjap wut jĩ. Nihat ángelwãdih, nin baác dih moón, nihat ã maátadidihbut át chãjap wut jĩ. Pánihna, Cristo ã wut chah yáaat pínah niijná, nihatdih át chãjat túatup wut jĩ.* ¹⁷ Cristojeh, nihatdih ã chãjat pínah jãtjeh jumna, waóhni ã jumna caá. ã wēpatjih nihatdih páantjeh ã túi jumat túatna caá.* ¹⁸ Nihat jwiít áihwã áih bácah panihni jwĩ jumuchah, caánboó jwĩh wao dáh panihni ã jumna caá. Caán wanni, jwĩh waóh boo pad júóhni, nihatdih maáh yoobát ã jumna caá.* ¹⁹ Cristo

* 1:7 Col 4.12; Flm 23
Ef 1.22-23; 4.15; Ap 1.5

* 1:13-14 Ef 1.7; 6.12

* 1:16 Ef 6.12

* 1:17 Jn 1.1-3,18; He 1.2-3

* 1:18 Hch 26.23;

Ƶwĩ íp biícđih biíc bácah panihni Ƶmna, nihat Dios ã wēpat Cristodihbut ã Ƶmna caá. Páant ã Ƶmatđih Ƶwĩ íp ãt náah yacap wut jĩ. ²⁰ Nihat cáacwã Ƶwĩ ípđih eníhcan, Ƶwĩt yéej chãjap wut jĩ. Páant eníhcannit Ƶwĩ Ƶmũchah, Ƶwĩ íp Cristodih cruzboó ãt wun wãhat túutup wut jĩ, ãih meépjĩh nihat cáacwã Ƶwĩ yéejat jíib bũdáátdih ã jíib chãjat pínah, ãjeéh Ƶwĩ túi Ƶmat pínahbut niijná. Pánih chãjnit, nihat jeáboó Ƶmnnit, nihat nin baácboó Ƶmnnitđihbut caán biícđih ãt túi Ƶmat túutup wut jĩ.*

Cristo Ƶwiítđih ã túi wũchah, ded pah Ƶwĩ Ƶmat

²¹ Yeebút biíc yoobó Diosđih eníhcannit, yéejnit Ƶmna, caán biícđih ñit jéih Ƶmcap jĩ. ²² Obohjeéhtih, caandíh ñi eníhcatđih cádahat túutnit, bũ ãjeéh biícđih Dios ãt Ƶwũb Ƶmat túutup wut jĩ. Cristo ã wun wãhatjĩh páant ãt chãjap wut jĩ. Pánih chãjna, ã pehbóo yeebđih Ƶmat túutnit, “Queét yéejat wihcah, peéh chãjat queétdih ã wihcannit”, ã niijbípna caá. ²³ Jesúh doonáđih túi jenah joinít, behnit panihnit Ƶmna, “Ã niijátji pah, ã pehbóo wã Ƶuibínachah, Dios weemdíh táinidih ã wãhbípna caá”, ñi niij jenah joí cádahcah, páant yeebđih ã wãhbípna caá. Caán táini doonáđih nihat tútchinadih moón ãt joyóp wut yuh jĩ. Weém Pablobut caán doonáđihjeh tigaá wãpĩ naáwáp.

Jesúhwãđih Pablo ã teo wáacat

²⁴ Ƶwĩ yéejatđih yohat túut niijná, Cristo búdí ãt yéej chũúup wut jĩ. Biíc yoobó weembút yeebđih teo wáacat túut niijná, wã yéej chũúhna yuhna, búdí wã wēina caá. Ƶwiít nihat Cristodih teo wũhni Ƶmna, biíc yoobó Ƶwĩ yéej chũúhbípna caá. Cristoíh táini doonáđih bohéat túut niijná, yeejép ã yapat pínah weemdíh páantjeh ã Ƶudh Ƶwũhna caá. Pánihna, yeéb ãihwã, ãih bácah panihni ñi Ƶmũchah, yeebđih teo wáacat túut niijná, weemdíh yeejép ã yapachah yuhna, búdí wã wēina caá. ²⁵ Jesúhwãđih teo wũhni wã Ƶmat pínah niijná, Dios weemdíh ã ñiwip jĩ. Páant ã ñiwatđih jéihna, nihat yeéb wã déewã nihcannitđih wã túi naóh bohé jibna caá. Yeebút bũdcánnit

ñi Ƶmat pínah doonáđih ñi túi jéihyat pínah niijná, Dios weemdíh páant ã naóh jibat túutup jĩ.* ²⁶ Caán doonáđih jon Ƶátih Dios cáacwãđih ãt naáwát túut Ƶwũhcap wut jĩ. Obohjeéhtih, bũ ãihwãđih ãt túi naóh beedáat túutup be, bũca. ²⁷ Caán doonáđih ã jéih Ƶwũhcah yuhna, “Judíowã nihcannitđihbut búdí wã túi chãjbípna caá”, niij jenah joinít, bũ ãih cáacwãđih caandíh ãt jéihya naáwáp taga. Nin pah caá ã jéihya naáwát: Cristo yeéb ãihwãjeéh ã Ƶmũchah, jeáboó chah túyupna ñi Ƶuibíbípna caá. Caán doonáđih jéihnit, yeéb wã déewã nihcannitbut ñi túi wēi páina caá.

²⁸ Caán Cristoíh doonáđihjeh tigaá nihatđih Ƶwĩ bohénap. Pánih bohéna, “Yeó jáap Ƶmat pah Cristodih túi péenit, caandíh ñi cádahca bojóo”, queétdih Ƶwĩpĩ niij naóhna caá. Dios pebhna Ƶuibínit, “Nit ma wũhđih jepahnit, caandíh túi péenitji caá”, Diosđih Ƶwĩ niij naáwát túut niijná, ã jéihyaatjĩh queétdih Ƶwĩ túi bohéna caá. ²⁹ Pánihna, chũná yuhna, Dios weemdíh búdí ã teo wáacatjĩh wãpĩ teo cádahcan caá.

2

¹ Yeéb Colosas tútchidih moón, Laodicea tútchidih moónih pínahđihbut búdí wã teona caá. Nihat bita weemdíh jéih Ƶwũhcannitíh pínahđihbut búdí wã teona caá. Páant wã tewatđih ñi jéihyatđih yeebđih wã náah yacna caá.* ² Nin panihat pínahđih wã teona caá: Wēinit, míic oinit, túi biícđih ñi Ƶmat pínah, “Dios Ƶwiítđih búdí ã túi chãjbípna caá”, ñi niij jéihyat pínahđih wã náah yacna caá. Dios jon Ƶátih ã jéihya Ƶwũhca naáhjidih ñi túi jéihyat pínahđihbut wã náah yacna caá. Caán ã jéihya Ƶwũh canaáhji nin pah caá: Yeéb judíowã nihcannitbut Cristodih jepahnit, Diosjeéh ñi túi Ƶmbípna caá. ³ Caán Cristo nihatđih ã jéih beedána caá. Pánih jéihni ã Ƶmũchah, ã teo wáacatjĩh Ƶwĩ túi jenah joinít yeéb ñi Ƶmbípna caá. ⁴ Pánih túi jenah joinít Ƶmna, bita yeebđih túi naóhni pah ã niij yeenachah yuhna, queétdih ñi joyáh bojibípna caá. ⁵ Weém ñijeéh wihcan yuhna, ñijeéh Ƶmni pah wã jenah joiná caá.

* 1:20 Ef 2.16 * 1:25 Ef 3.2 * 2:1 Ap 3.14-22

Pánihna, Cristodih táí péenit, táí biíc dih ñi jumat doonádih joinít, búdí wã wëina caá.

Jwiít Cristoíhwãdih ã túut nũmát tútat

⁶⁻⁷ Épafra Cristoíh táini doonádih yeebdíh ã jwíh bohénachah, táí jepahnit, “Wã Maáh ma jumú”, Cristodih ñit níj naáwáp wut jĩ. Ñi jwíh jepahatji biíc yoobó páantjeh yeó jáap jumat pah caandíh ñi táí péenaá. Pánih péenit, yeó jáap jumat pah caandíh chah jenah joiná, caandíh wëinit, “Búdí ma teo wáacat táina caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi jumú.

⁸ ¡Ñi táí chãja chaáh! Cãacwã ñi yee bohéatdih ñi joyáh bojoó. Queét jon jãtíh moón ñi jenah joyát dih jeh ñi bohéna caá. Páant ñi bohéat dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannitboó ñi wutatdihjeh ñi bohéna caá. Cristoíhboodíh ñi bohécan caá.*

⁹ Nin pah Cristoíh dooná ã jumna caá: Caán jwí íp biíc yoobó jumni, Diosjeh tigaá ã jumap. Páant ã jumachah yuhna, nin baácboó jwí nihah pah át cãac jumap wut jĩ. Cãac yoobát ã jumachah yuhna, ã íp ã wëpat, ã oyat, ã túyatbut caandíh ã jumna caá. ¹⁰ Yeéb Cristoíhwã jumna, Dios ã wëpat, ã oyat, ã túyatbut yeebdíhbut ã jumna caá. Pánihna, ñíh caolihdih dedé ã jũdhcan caá. Caán Cristo nihah maátadih chah maáh ã jumna caá. ¹¹ Wã déewã Dios ã wutatjidih jepahat túut niijná, quehli nah yapat chóodih ípĩ bóod yohna caá. Obohjeéhtih, yeéboó páant ñi chãjcah yuhna, Cristoíhwã jumna, bóod yohnit panihnit tigaá ñi jumap. Ñi bóod yohat pah ñi yéej chãjihat jenah joyát dih Cristoboó yeebdíh át yohop taga. ¹² Caandíh ñi jepahachah, daabánit ñit jumap taga. Pánih daabánit, jwúub pah jũóhna, Jesús dih ñi yohat, ã jwúub boó pud jũúwát pah ã jumna caá. Páant ã chãjat dée pah chãjnit, ájeéh biíc dih ñi jumna caá. Pánihna, “Dios ã wëpatjĩh Cristodih ã boanachah, weemdíhbut ã wëpatjĩh táiniboodíh ã túut nũmbípna caá”, ñit níj jenah joyóp taga.*

¹³ Yeéb jãtíh wunnit panihnit jumna, ñi yéejat jíib iiguípna bejnit pínah ñit jum jwuhap taga. Obohjeéhtih, bũũ Cristo ã wun

wúhatjĩh jwí íp yeebdíh ájeéh jumnit pínah át chãjat taga. Jwiít nihah jwí yéejatdih át yohop taga.* ¹⁴ Moisés ã wutatjidih jwí jepahcah, jwiít dih peéh chãjat át jumap wut jĩ. Obohjeéhtih, Cristo cruzboó ñuhnit, jwiít dih ã wun wúhatjĩh caán wutatjidih jwí jepahcat jíib bũudáát dih Dios át yohop wut jĩ.* ¹⁵ Cristo pánih wunna, nemépwã ñi naóh yacat wëpatdih dáuc wáinit, át yohop wut jĩ. Pánih yohnit, nemépwã ñi maáh biíc dih Dios ã yap yohochah, oboh jumnit ñi jumna caá. Cristo cruzboó ã wunatjĩh queétdih ã yap yohatdih nihahdih jéihyana, Dios queétdih át tícanap wut jĩ.

Cristoíhwã jumna, jwí nũowã ñi wutatjidih jwí jepahcat

¹⁶ Ñi jeémát dih, ñi babhbatdihbut enna, jópchi jumat pah, widh jumat pah, semana jumat pah, “Bũũ Diosdih chah jwí weñat pínah yeó jáapna caá”, níj jenah joicán, ñi míic wáaccach enna, “Queétdih peéh chãjat caá náahap”, bita yeebdíh ñi níj en tagaá. Páant ñi niijíchah joiná yuhna, páantjeh queétdih ñi joyáh bojoó.* ¹⁷ Dios jon jãtíh moondíh páant ñi chãjat pínahdih át wutjip taga, túttimah ded pah Cristo ã wun wúhat pínahdih jwiít dih jéihyaat túut niijná. Obohjeéhtih, bũũ láa Cristo jwiít dih wun wúhnit, ã jwúub boó pud jũúwát dih jwí táí jéihna caá. ¹⁸ Bitaboó nin pah ípĩ chãjna caá: “Weém oboh jumni Diosdih wã jéih úbhcan caá”, níj jenah joinít, ángelwãdih ípĩ úbhna caá, ñi úbát dih queét Diosdih ñi jwúub naóh yapaat pínah niijná. Bitabut “Oo jumat pah jíghatdih wã enep be. Pánih ennit, weém chah jéihni caá”, ípĩ níj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi níj jenah joyát dedé pínah nihcan caá. Pánih jumnit, “Ded pah jwí chãjat biíc yoobó, yeéb ñi chãjcat jíib, yeebdíh Dios ã peéh chãja naáh”, yeebdíh ñi niijíchah yuhna, queétdih ñi joyáh bojoó. ¹⁹ Páant niijnítboó Cristo ã wutat pah chãjcan, ájeéh ñi jumcan caá. Obohjeéhtih, jwiítboó áihwã ájeéh jumnit, áih bácah panihni jwí jumna caá. Caánboó wao dáh panihni jumna, jwiít dih ã wutna caá. Caandíh jwí jepahachah, Diosboó jwiít dih

* 2:8 Gá 4.3,9 * 2:12 Ro 6.4 * 2:13 Ef 2.1-5 * 2:14 Ef 2.15 * 2:16 Ro 14.1-6 * 2:19 Ef 1.22; 4.15-16

āpī teo wáacna caá, caandíh chah jwī jéihyat pínah niijná.*

²⁰ Cristo yeebdíh át wun wūhup taga, yéej chāj cádahnit, túiniboodíh ñi túut nuumát pínah niijná. Pánih túut nuumná, Diosdih jepahcannitboó ī wutachah, ñi joyáh bojoó.* ²¹ Queét ī jenah joyátjīh nin pah yeebdíh īpī niij wutna caá: “Caán jeémátdih babhbatdihbut jeémpcan, babhcan, ñi teoca bojoó”, īpī niij wutna caá. ²² Obohjeéhtih dedédih jwī jeéméchah, waícanjeh āpī buudná caá. Pánihna, buudní pínahdih cáacwā ī jenah joyátjīh jeh ī wutachah, Dios ā wutat pah nihcan, ī wutat dedé pínah nihcan caá. ²³ Nin pahbut yeebdíh ī niij wutna caá: “ ‘Weém oboh jumni caá’, ñi niij jenah joyoó”, ī niijná caá. Īih bácahdih yeejép chājnit, yeebdíhbut biíc yoobó ī chājat túutna yuh caá. Páant ī wutachah, jéih beedánit ī jenah joyát pah ī chājat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, ī wutat ā túican caá. Páant cáacwājeh ī wutat dée nihna, jwī yéej chājatdih jwī cádahíhichah yuhna, jwiítidih ā teo wáaccan caá.

3

¹ Cristo waóh boo pud jūóhni ā jumachah, yeéb āihwābut ājeéh boo pud jūóhnit panihnit jumna, ā weñat pínahdih ñi túi jenah joyoó. Caán jeáboó jwī íp jéihyepmant bóo buwámant chúdnit, nihatdih wutni caá.* ²⁻³ Cristoíhwā jumna, ñi yéej chājatdih ñi cádahachah, Diosboó yeebdíh ā wapna caá, páantjeh ājeéh ñi túi jumat pínah niijná. Jeáboó jwī juibínachah, Dios ā wāhni pínahdih túi jenah joinit, nin baácdih bóo yeejépdih ñi bidca bojoó.* ⁴ Pánihna, Cristo páantjeh jumat túutni, jeámant ā jwūub dei jūúwáchah, nihat caandíh ī wēi naáwáchah, yeéb ājeéh jumnitdihbut ī wēi naóhbiipna caá.*

Yeéb Cristoíhwā ded pah ñi jumat

⁵ Cristoíhwā jumna, jātih ñi yéej chājatjidih ñi cádahaá: Ñi weha mána nihcannitjīh ñi yéej chāj cádahaá. Nihat ñi yéej chājíhat jenah joyátidihbut ñi cádahaá. Bíi déedih ñi en ñinahca bojoó. Bíi déedih

búdí bidna, Diosboodíh ñi jenah joicán caá. ⁶ Bitá pánih yéej chājna, caandíh ī yap yohochah ennit, queétdih íjna, Dios búdí ā peéh chājbipna caá.* ⁷ Pánih yéej chājnit ñit jum jwuhji tagaá. ⁸ Obohjeéhtih, buu caán yéej chājatdih ñi cádahaá. Nin pah ñi chājatdihbut ñi cádahaá: Ñi íj jenah joyátidih, tubit íjnit, ñi táoh jūihñatdih, bitadih yeejép ñi jenah joyátidih, bitadih yeejép dooná ñi naáwátidih, yeejép ñi wéheatdih, nihat páant ñi chājatdih ñi cádahaá. ⁹⁻¹⁰ Pánihna, yeéboó Jesúíhwā jumna, yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíh túut nuumnit ñit jumup be.* Dios yeebdíh páant át túut nuumát túutup taga, caandíh chah ñi túi jéihyat pínah, caán ā jumat pah ñi jumat pínahbut niijná.* Pánihnit jumna, ñi míc yeeca bojoó.* ¹¹ Cristo nihat āihwājeéh ā jumachah, Dios jwiít nihatdih biíc yoobó ā enna caá. Pánihna, judíowā, judíowā nihcannitbut, bóodnit, bóodcannitbut, jwīh wéheatdih wéhenit, wéhecannitbut, bohénit, bohécannitbut, teo wāhnit, maáta déebut jwī jumachah, dedé pínah nihcan caá. Jwiít nihat mácah jwī jumachah yuhna, Jesucristo nihat āihwājeéh biíc yoobó ā jumna caá. Caán oboh jumni nihcah, caandíh jeh chah jenah joyát caá jwiít nihatdih náahap.

¹² Pánihna, Dioíhwā, ā ñíonit, ā oinit jumna, nin pah ñi chājaá: Bitadih ñi jīgah en teo wáacá. “Chah jéihni wā jumna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Bitadih jūihcan, ded pah ī chājachah yuhna, íjcan, túinijeh ñi chājaá. ¹³ Ñijeéh jumnit ñi náahat pah ī chājcah yuhna, íjcanjeh, páantjeh ñi jumah bojoó. Ñijeéh jumnit yeebdíh ī túi chājcah enna, míc íjnit, waícanjeh ñi míc yoobánaá. Jwī Maáh ñi yéej chājatdih át yohop taga. Páant ā yohat pah yeebbút ñi íjatdih ñi míc ámohoó.* ¹⁴ Páant wā wutat chah yeebdíh nin pah wā wutna caá: Bitadih ñi míc oyoó. Pánih míc oina, nihat biíh wā wutatdihbut ñi jepahbipna caá. Pánih míc oina, biíc weh pah ñi jumbipna caá. ¹⁵ Biíc bácah panihni jumna, míc jūihcanjeh, bita Jesúíhwā biícdih jwī túi jumat pínahdih Dios

* **2:20** Ro 6.6-11; Gá 2.19-20; 4.3,9 * **3:1** Sal 110.1; Mt 22.44; He 1.3 * **3:2-3** Ro 6.4-11; Col 2.12 * **3:4** Gá 2.20; Fil 1.21 * **3:6** Ef 2.3 * **3:9-10** Ef 4.22 * **3:9-10** Gn 1.26; Ef 2.10 * **3:9-10** Ef 4.24 * **3:13** Ef 4.2,32

jwiít dih ã náah yacna caá. Páant ã náah yacat pah, yeéb bíicdih ñi táí jumúú. Pánihna, ded pah ñi chãjat pínahdih jenah joinít, “Nin pah chãjna, ¿bita Jesúíhwã bíicdih páantjeh wã táí jummi niít?” niíj jenah joyát caá náahap. Pánih táí bíicdih jumnit, “Ma teo wáacat túina caá, Paá”, Diosdih ñi niijí.

¹⁶ Cristoíh túini doonádih ñi táí náhninaá. Búdí ã teo wáacatjñh ã naáwát dih ñi táí míic bohénaá. Pánihna, míic teo wáacat túut niijná, “¡Ma táí jenah joyó chaáh! Páant ma chãjachah, meemjéh ma míic yéejabipna caá”, ñi niíj naáwá. Jwí Maáhdih chah jéihyat túut niijná, Salmosjñh, wëi ewatnajñh, Túini Espíritu ã wãhni ewatnajñhbut bíicdih ñi eweé. Caandíh búdí wëinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih ñi niíj wëi eweé. ¹⁷ Jwí Maáh Jesúsdiñh ñi weñaat túut niijná, ded pah chãjna, ded pah naóhna, túinijeh chãjnit ñi jumúú. Cristo ã teo wáacatjñh jwí íip Diosdih úbhñit, “Túina caá, Paá”, caandíh ñi niijí.*

Ded pah Jesúíhwã bíicwã ñi jummat

¹⁸ Yeéb áa jumnit yaádh, ñi weha mánadih ñi táí jepahaá. Páant tigaá chãjat náahap jwí Maáh Cristoíhwã yaádh dih.* ¹⁹ Yeéb áa jumnit neonáboó ñi weha mána yaádh dih ñi táí oyoó. Pánih oinit, jãihcanjeh, táí waóhñit, queédih túinijeh ñi jumúú.*

²⁰ Yeéb ñi wehbut ñi mánadih yap yohcannit míicjeh ñi jumúú. Páant ñi jumuchah ennit, jwí maáh yeebdíh ã wëibipna caá.*

²¹ Yeéb ñi mánabut ñi wehdih páantjeh ñi jãihca bojoó. Pánih jãihñit, íjanit, queédih búdí ñita jñgaha tagaá. “Í enechah, weémboó wã táí chãjcan nacaá”, ñta niíj jenah joi tagaá.*

²² Yeéb teo wãhñit ñi maátadih ñi táí jepahaá. “Caán ã enechahjeh, wã táí teobipna caá, weemdíh ã wëi enat pínah niijná”, ñi niíj jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesúsdiñh weñaíhna, ñi maátadih yeecanjeh, ñi táí jepahaá. ²³ Yoobópdih yeéb Cristoíhwã jumna, caandíh táí jepahñit ñi jumúú. Nin baác dih moón ñi maátadih jepahna, Cristodihbut jepahñit ñi jumúú.

Ded pah ñi maáta ñi wutat pah yabhcanjeh, ñi táí teweeé. ²⁴ Páant ñi jepahat jíb Cristoboó yeebdíh ã táí chãjbipna caá. “Wã pebhboó ñi jumyúchah, yeebdíh túinidih wã wãhñit ñi jumna caá”, jwí Maáh ã niijátjeh pah ã wãhñit ñi jumna caá. Caandíh yeéb ñi táí jéihna caá. Jwí Maáh Cristodih yeéb teo wãhñit ñi jumna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, det táí chãjcannitdih bíic jadhdat wihcan, jwí Maáh ã peéh chãjbipna caá.*

4

¹ Yeéb maátaboó, ñi pebh moondíh ñi táí wáyaá. Yeebdíhbut Dios ñi Maáh ded pah ñi chãjachah, ãpí enna caá. Páant ã enatdih táí náhninit, ã náah yacat pah yoobópdih ñi pebh moondíh ñi táí chãjaá.*

Nihat queét Jesúíhwã ded pah ñi jummat

² Táí jenah joinít, yeó jáap jummat pah Diosdih ñi táí úbú. Pánih úbhñit, ã jepahat pínahdih jéihñit, “Weemdíh mapí táí chãjna caá, Paá”, caandíh ñi niijí. ³⁻⁴ Jwiít dihbut ñi úbú. Cristoíh túini dooná, cãacwã ñi jéih jwãhca naáhdih bohéna, queédih jwí táí jéihyaat pínah niijná, jwí ípdih búdí ñi úbú. Páant wã bohéat jíb but nemat muúboó wã jumna caá. Pánihna, det weemdíh enedih jwíniñitdih Dios naáwát dih wã táí naáwát pínah niijná, ñi úbát pínahdih wã náahna caá. Páant naáwát tigaá Cristo weemdíh ã wutat.*

⁵ Jesúsdiñh jepahcannitjeéh jumna, ãih túini doonádih queédih ñi naáwáchah, ñi joyát pínah niijná, yéj chãjcanjeh, Dios ã náahat pah ñi chãjaá.* ⁶ Bitadih míic wéhena, túinijeh ñi naáwá. Páant ñi naáwáchah, táí wëi joinít, jéihíhna, yeebdíh ñi úbh joibípna caá. Páant ñi úbh joyóchah, queédih ñi táí jéih jepahbipna caá.

Pablo ã péé túyat tútat

⁷ Jwí úud panihni, jwí oini Tíquico, Cristoíh túini doonádih bohéna, jwiít bíicdih teo cádahcanni ã jumna caá. Nin wã daácndih úb bejna, ñi pebhna jwibíñit, nihat wíh doonádih yeebdíh ã naóhbipna caá.*

⁸ Ded pah wã jummatdih yeebdíh naóhñit, ñi

* **3:17** Ef 5.19-20 * **3:18** Ef 5.22; 1P 3.1 * **3:19** Ef 5.25; 1P 3.7 * **3:20** Ef 6.1 * **3:21** Ef 6.4 * **3:25** Dt 10.17; Ef 6.5-9 * **4:1** Ef 6.9 * **4:3-4** Ef 6.18-20; Fil 4.6 * **4:5** Ef 5.16 * **4:7** Hch 20.4; 2Ti 4.12 * **4:8** Ef 6.21-22

jǵahatdih ã yayaát pínah niijná, ñi pebhna caandíh wã wahna caá.* ⁹ Tíquicodih pej jum bejni pínah wã oini, wã úud panihni Onésimodihbut wã wahna caá. Caán ñíih tátchidih bóo, Cristodih cádahcanni ã jumna caá. Pánihna, queét chénat pah jwiít ninjĩh ded pah jwĩ yapatdih yeebdíh ã naóhbipna caá.*

¹⁰ Aristarco, nemat muúboó wãjeéh jumni, yeebdíh ã túyat túutna caá. Bernabé baih Marcosbut ã túyat túutna caá. Áih doonádih játih wãát wahap jĩ. Pánihna, ñi pebhna ã jubínachah, caandíh ñi táí wēi jwãáá.* ¹¹ Jesús “Justo”, ã niijníbut yeebdíh ã túyat túutna caá. Nit biíc peihcannitjeh caá wã déewã yoobát pohba weém bíicdih Dios naáwátidih ã bohéna caá, Cristodih cáacwã ã jepahat pínah niijná. Queét weemdíh táí teo wáacnit ã jumna caá.

¹² Épafras, ñijeéh jumni, yeebdíh ã túyat túutna caá. Caán Cristodih teo wãhni mun tigaá. Pánih jumnit, Diosdih úubhna, yeebdíh búdí ãpĩ úubhna caá, “Ded pah ã niijátji pah Dios weemdíh ã táí chãjbipna caá”, niij jéihna, Diosdih táí péenit, ã náahat pah ñi chãjat pínah niijná.* ¹³ Yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Caán yeebdíh ãpĩ úubh cádahcan caá. Laodicea tátchidih moondíhbut, Hierápolis tátchidih moondíhbut búdí ãpĩ úubhna caá. ¹⁴ Jwĩ oini Lucas, cohni cáacbut yeebdíh ã túyat túutna caá. Demas yuh buca ã túyat túutna caá.*

¹⁵ Jwĩ déewã Laodicea tátchidih moón búdí ã túyu naáh. Ninfabut mi túyu naáh. Jesúsíhwã miíh muúboó míic wáacnitbut ã túyu naáh.

¹⁶ Nin wã wahni núodih ñi míic bohé péanit, Laodicea tátchidih moondíhbut ñi wahaá, queébut ã míic bohéat pínah niijná. Queédih wã wahni núodihbut, yeebát ñi míic bohénaá.* ¹⁷ Arquipodih nin pah ñi niij naáwá: “Jwĩ Maáh Jesús meemdíh ã wutatji pah ma péanaá”, ñi niijí.*

¹⁸ Weém Pablo, wíih téihyajĩhjih nin túyat túutatdih wã daácna caá. Yeebdíh búdí wã túyat túutna caá. Nemat muúboó wã jummatdih náhninit, weemdíh búdí ñi úubú. Dios yeebdíh oinit, búdí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.
Pablo

* **4:9** Flm 10-12 * **4:10** Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; 19.29; 27.2; Flm 24 * **4:12** Col 1.7; Flm 23 * **4:14** 2Ti 4.10,11; Flm 24 * **4:16** Ap 3.14-22 * **4:17** Flm 2

1 TESALONICENSES

Pablowã queédih ï túyat tútat

¹ Weém Pablo, yeéb Tesalónica tútchidih moón jwĩ íp Dioíhwã, jwĩ Maáh Jesucristoíhwãbut ñi jumuchah, nin núodih biíhdih daacát tútnt, yeebdíh wã wahna caá. Weém, Silvano, Timoteojíh, jwiít biíc peihcannit yeebdíh búdí jwĩ túyat túttna caá. Jwĩ íp Dios yeebdíh oinit, ã teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.*

Tesalónicadih moón ï túut nuumát

² Diosdih úbhna, “Míih Tesalónicadih moón ï túut nuumátji ã táina caá, Paá”, jwĩpĩ niijná caá. ³ Yeebdíh náhninit, Diosdih nin pah jwĩ niij úbhna caá: “Paá, míih Tesalónicadih moón meemdíh túi jenah joinít, ma weñat pínahdih ípĩ chãjna caá. Meemdíh oinit, bitadihbut oina, queédih ípĩ túi teo wáacna caá. Jesucristo ã jwúub dei júúwát pínahdih túi wēi páinit, meemdíh ï cádahcan caá”, jwĩ niijná caá. Páant ñi jummatdih búdí wēinit, Diosdih “Táina caá, Paá”, jwĩpĩ niijná caá. ⁴⁻⁵ Jwĩ déewã panihnitá, Jesucristoíh táini doonádih yeebdíh naóhna, oboh jumni naáwát nihcan jíi. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ã wēpatjĩh yeebdíh jwĩ naáwáp jí. Páant jwĩ naáwáchah, Túini Espíritu yeebdíh ã teo wáacap jí, jwĩ naáwátidih joinít, ñi jepahat pínah niijná. Páant ñi jepahachah, Dios yeebdíh oinit, áihwã pínah ã ñíwatidih jwĩ jéihna caá. Ñijeéh jumnit, yeebdíh jwĩ túi teo wáacatjidih yeebút ñi jéihna caá.

⁶ Ñijeéh jumna, ded pah jwĩ chãjatjidih ennit, jwĩ Maáh Jesucristo ded pah ã jumatji doonádihbut jéihnit, yeebút biíc yoobó ñi chãjna caá. Jesúih táini doonádih joíhcan íjna, bita yeebdíh yeejép ï chãjachah yahna, Túini Espíritu yeebdíh ã teo wáacachah, yeebboó wēinit, Diosdih ñi túi joyóp jí.* ⁷ Páant ñi jummat doonádih joinít, nihat ñíih baác Macedonia baácidih moón, nin baác Acaya baácidih moón Jesúihwã ñi jummat pah mantih túut nuumná caá ï chãjap.

⁸ Pánihna, jwĩ Maáh Jesúih doonádih jepahnit, ñi túi túut nuumátji doonádih joinít, bitabut jwĩ Maáhdih ít jepahap wut jí. Ñíih baácidih moón, Acaya baácidih moonjébut nihcan, nihat baácidih moón Diosdih ñi túi jepahat doonádih ít joyóp wut jí. Ñi wut yána caá. Jwiítboó ñíih doonádih queédih jwĩ naóh jwahcah, queét jãtih ítát joyóp tabe. ⁹ Pánihna, ñi túut nuumát doonádih jwĩ naáwát déedih, yeéb jwiítidih wēi jwááhnit, ñi túi joyátjidih ípĩ jwááh naáwáp jí. Ñi pãpninadih úbh cádahnit, Dios yoobátidih wēi úbhnit, ã wutadidih ñi túi jepahatjidihbut ípĩ naáwáp jí. ¹⁰ Dios wúúh jeámant ã jwúub dei júúwát pínahdih ñi túi páñatidihbut ípĩ naáwáp jí. Caán Jesús wunnijidih yahna, Dios át booanap tají. Caan tígaá Dios yeejép yoobát ã peéh chãjat déedih jwiítidih ã túi ubna caá.

2

Tesalónicadih jumna, ded pah Pablo ã jumatji

¹ Ñijeéh jumna, yeebdíh jwĩ bohénachah, túi wēi joinít, ñi jepahap jí. Páant ñi jepahachah, jwĩ tewat oboh jumni nihcatdih ñi jéihna caá. ² “Pablowã jwiítidih enedih ï júúwát pínah jãtih, Filipos tútchiboó ï bohénachah, íjnit, caán tútchidih moón queédih yeejép ï chãjap jí”, yeebboó ñi niij náhnina nacaá. Obohjeéhtih, Filiposdih moón jwiítidih yeejép ï chãjachah yahna, úmcanjeh, Jesúih doonádih yeebdíhbut naáwádih jwĩ jubínap jí. Biquína ñíih tútchidih moón maáta jwiítidih ï naóh cádahat tútuchah yahna, Dios ã teo wáacatjĩh Jesúih doonádih yeebdíh jwĩ túi naáwáp jí.* ³ “Pablowã yoobópdi ï naóhcan caá. Yeebdíh pánih bohéna, queédih ñi weñat pínahdihjeh ï bidna caá”, biquína ï niij yeena caá. ⁴ Obohjeéhtih, Dios jwĩ jenah joyátidih jéihni nin pah ã niij naáwáp jí: “Jesúih táini doonádih ï naáwát pínah niijná, Pablowãdih wã wahbipna caá”, ã niijp jí. Pánihna, caandíh naóhna, “Pablowã túi chãjnit caá”, bita ï niij jenah joyát pínahdih jwĩ bidcan caá. Diosboó “Í túi chãjna caá”, ã niiját pínahdihjeh

* 1:1 Hch 17.1 * 1:6 Hch 17.5-9 * 2:2 Hch 16.19-24; 17.1-9 * 2:4 Gá 1.10

bidnit, Jesúih doonádih jwĩ naáwáp jĩ.*
 5 Pánihna, yeebdíh naóhna, túini niiját pah niijcán, ñíh bíí déedih náahcan, ded pah jwĩ bohéatjidih ñi jéihna caá. Diosbut páant jwĩ chājatjidih ã jéihna caá. 6 “Pablowā chah jéihnit caá”, yeéb, bitabut ñi niij jenah joicát pínah niijná, yeebdíh jwĩ bohénap jĩ. 7 Jesucristoíh túini doonádih yeebdíh naáwát túutna, Dios ã wahnit jamna, yeebdíh búdí jwĩta jéih wut tagaá. Obohjeéhtih, pánih wutcan, búdí oinit, chaíhjah bohéna, yeebdíh jwĩ yóyahcap jĩ. Nomanih mi wāúhdih túinijeh mi en dawát pah yeebdíh jwĩ bohénap jĩ. 8 Yeebdíh búdí oinit, wēina, nihat yeó jáap jamat pah túini doonádih jwĩ naáwáp jĩ. Bitá jwiútdih ĩ mao yohíhatdih jéihna yahna, yeebdíh jwĩ teo wáac cádahcap jĩ. 9 “Jwĩjeéh ĩ jam láa, ĩh bácah ã chūnáchah yahna, búdí ĩ tewep jĩ”, ñi niij náhnina nacaá. “Baáb jéenat pínah jātih teo jwíhñit, páú nihat yeó jáap teo tãah bejnit, chei tac yoob póhba ĩpĩ teo cádahap jĩ. Pánihna, Dioíh túini doonádih naóhñit, jwiútdih tac buugáihcan, ĩ jeémát pínahdih jíib chājat túut niijná, búdí ĩ tewep jĩ”, ñi niij jéihna caá.*

10 “Jwĩjeéh jamna, Dios ã weñat pínahdihjah chājnit, ĩ túi jamup jĩ”, ñi niij jéihna caá. Diosbut caandíh ã jéihna caá. Pánihna, bita “Pablowā yeejép ĩ jamup jĩ”, ĩ jéih niijcán caá. 11-12 “Jwiútdih níhatdih túinijeh ĩ bohénachah, jwĩ túi joyóp jĩ. Biquínadibut jwiútdih ĩ naáwáp jĩ. Ded ã wehdih ã túi bohéat pah jwiútdih ĩ túi naáwáp jĩ. Dios ã weñat pínahdih ded pah jwĩ chājat pínah niijná, búdí ĩ bohénap jĩ”, ñi niij jéihna caá. Dios yeebdíh át ñíwip wut jĩ, áihwā jamnit, ájeéh ã maáh jamupboó ñi jamat pínah niijná. Páant yeebdíh jwĩ bohéatjidihbut ñi quíib buudcán nacaá.

13 Pánihna, yeebdíh jwĩ naáwátidih ñi túi jepahachah náhninit, búdí wēinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih jwĩpĩ niijná caá. ã naáwátidih yeebdíh jwĩ bohénachah, nin pah ñi niij jenah joyóp jĩ: “ĩ jenah joyátjĩhjah naóhna ĩ chājcan caá. Dios naáwát yoobát jwiútdih bohéna caá ĩ chājap”, ñi niij jenah joyóp jĩ. Pánih jenah joiná, caán naáwátidih

joinít, Jesúsdi h jepahna, túiniboodíh túut nūamná caá ñi chājap. 14 Judea baácdih moón Dioíhwā ĩ jamat pah yeebbát bíic yoobó ñi jamna caá. Dios ã wahnit Jesucristodih queét ĩ jepahat jíib, ĩh baácdih moón judíowā, queétdih yeejép ĩ chājap jĩ. Pánihat pah muntih, yeebbát Jesúsdi h ñi jepahat jíib, ñíh baácdih moonjéh yeebdíh yeejép ĩt chājap taga.* 15 Queét judíowā jon jātih Dios naáwátidih naóh yapanitjidih yehna niijnít, ĩt mao yohop tajĩ. Túttimah, jwĩ Maáh Jesucristodihbut ĩt mao yohop tajĩ. Túttimah, Dios naáwátidih ñi joicát pínah niijná, jwiútdih ñíh tútchimant ĩ bacanap jĩ. Pánih chājna, Diosdih búdí íjanit, nihat cáacwādidibut ĩ eníhcan caá.* 16 Judíowā nihcannit iiguipna ĩ bejat déedih náahcan, Jesúih doonádih naáwátidih jwĩ bejchah, judíowā jwĩ naáwátidih ĩ jāhíhip yah jĩ. Pánihna, Diosdih yehna ĩ niiját jíib, íjnit, Dios queétdih búdí ã peéh chājbpina caá.

Pablo Tesalónicadi h moondí h ã jwúub eníhat

17 Yeebdíh wā cádah jūúwúchah, wíh caolih ñijeéh ã páñap be. Maátcanjah ñijeéh wihcan yahna, yeebdíh búdí jwĩ bidip be. 18 Pánihna, búdí oina, yeebdíh enedih jwĩ jwúub bejíhip yah be. Weemjéh dawá láa yeebdíh búdí enedih wā bejíhichah yahna, Satanás jwĩ jib bejatdih ã jāhap jĩ. 19 Yeebdíh Jesúih doonádih jwĩ naáwáchah, ñi túi joyátjidih náhninit, búdí jwĩ wēina caá. Jwĩ Maáh Jesús ã jwúub dei jūúwúchah, ñi jepahatjidih jenah joinít, búdí wēina, “Jwĩ naóhñiji túini doonádih ĩ túi jepahap jĩ”, Jesúsdi h jwĩ niij naóhbpina caá. 20 Pánihna, yeebdíh jwĩ naáwáchah, ñi jepahatji jíib, jwĩ Maáh jwiútdih ã wēi naáwátidih jéihnit, jwiútdih búdí jwĩ wēina caá.

3

Timoteodih ã wahat

1-2 Pánihna, yeebdíh búdí náhni dahwanit, yeebdíh ã enat pínah niijná, Timoteodih ñi pebhna jwĩ wah bojop be. Caán jwĩ úud panihni, weemdíh pej jamni, Cristoíh túini doonádih apĩ naáwáp jĩ. Diosjeh caandíh ã wahachah, weemdíh búdí ã teo

* 2:9 Hch 18.3; 2Ts 3.8 * 2:14 Hch 17.5 * 2:15 Hch 9.23,29; 13.45,50; 14.2,5,19; 17.5,13; 18.12

wáacap jĩ. Pánihna, yeebdíh ã bohéat pínah niijná, ñi pebhna caandíh wahniji, Atenas tátchiboó bíicjeh wã páñap jĩ.* ³ Jesúsdiñ ñi jepahatji jíib bita yeebdíh yeejép ĩ chãjachah yuhna, Diosdiñ ñi cádahcat pínah niijná, yeebdíh wã bohéat túutap jĩ. “Jesucristodiñ jwĩ jepahachah, jwĩ túut ñumátidiñ íjnit, áihwã nihcannitboó jwiítidiñ yeejép ĩ chãjbipna caá”, jwĩ niij jéihna caá. ⁴ Ñijeéh jumna, páant jwĩ yapat pínahdiñ dawá láa yeebdíh jwĩ naáwáp jĩ. Bũũ jwĩ naáwátji pah ã yapatdiñ ñi jéihna caá. ⁵ Pánihna, ded pah ñi jumatiñ búde jéihíhna, Timoteodiñ wã wahap jĩ. “Nemépwã ĩ maáh queétdiñ ã yee naáwáchah, ¿queétdiñ caandíh yehna ĩ niijná níit? Yehna ĩ niijcáh, niñat conboó jwĩ bohéat búde jwĩ tewatji bũudní ã jumbiñna caá”, wã niij jenah joyóp jĩ.

⁶ Bũũ Timoteo, ñi pebhboó juibíniji, ã jwũub jayáp jĩ. Jwũub jwinít, “Niñat Tesalónica tátchidiñ moón meemdiñ búde ĩ túyat túutap be. Queét Dios naáwátidiñ túi joiná beé ĩ chãjap be. Túi joinít, Diosdiñ búde oinit, ĩ míic túi oina beé. Yeebdíh náhninit, búde wéinit, yeebdíh ĩ bidna beé. Yeéb queétdiñ bidnit, búde enediñ ñi bejíhat pah mantih, queétdiñ yeebdíh ĩ bidna caá”, weemdiñ ã niij naáwáp jĩ.* ⁷ Páant ã niij naáwáchah, yeebdíh jwĩ náhni dahwaat ã yayáh bejep jĩ. Yeéb Dios naáwátidiñ jepahnit, ñi túi jumatiñ doonádiñ joinít, bita jwiítidiñ yeejép ĩ chãjachah yuhna, búde jwĩ wéina caá. ⁸ Yeéb jwĩ Maáh Jesúsdiñ ñi túi péenachah, jwĩih caolih búde ã wéina caá. ⁹ Pánihna, “Paá, ma teo wáacatiñ queét Jesúsdiñ ĩ túi péeatdiñ jéihna, búde wã wéina caá. Páant weemdiñ ma weñaat ã túina caá”, Diosdiñ wã niijná caá. ¹⁰ Pánih wéinit, yeó jáap, cheibat Diosdiñ búde jwĩ wũbhna caá, yeebdíh enat túutna, jwiítidiñ ã wahat pínah niijná. Yeéb Jesúihwã ded pah ñi túi chãjat pínahdiñ beh joyát yeebdíh páantjeh ã jedhduchah, ñi pebhna jwũub bohénadiñ jwĩ bejíhna caá.

¹¹ Yeebdíh jwũub enediñ jwĩ bejat pínah niijná, Satanás ã jáhat panihatdiñ ĩ yohat pínahdiñ jwĩ íp Diosdiñ, jwĩ Maáh Jesucristodiñ búde jwĩ wũbhna caá. ¹² Pánih wũbhna, jwĩ Maáh yeebdíh ã teo wáacat

pínahdiñ jwĩ wũbhna caá, chah míic oinit, niñatdiñ ñi oyat pínah niijná. Pánihna, yeebdíh búde jwĩ oyat pah mantih, yeebdíh bíic yoobó ñi oyat pínahdiñ wã náah yacna caá. ¹³ “Paá, queétdiñ ma túi teo wáacá, ma weñat pínahdiñ ĩ chãjat pínah niijná”, jwĩ niij wũbhna caá. Páant ã teo wáacachah, jwĩ Maáh Jesucristo niñat áihwãjeéh jwũub dei jũóhniñ, Jesús jwĩ íp Diosdiñ nin pah ã niij naóhbiñna caá: “Queét túiniñ ĩ jumachah, queétdiñ dedé peéh chãjat pínah ã wihcan caá”, ã niijbiñna caá.

4

Dios ã weñat pínahdiñ ded pah ĩ chãjat

¹ Bũũ biñ bohéatdiñ yeebdíh jwĩ naáwát túut caá. Ñijeéh jwĩ jum láa, Dios ã weñat pínahdiñ ded pah ñi chãjat pínahdiñ jwĩ bohénap jĩ. Páant jwĩ bohéatjidiñ níit quíib bũudcáp taga. Páant ñi chãjat chah ñi túi jepahatdiñ yeebdíh búde jwĩ náah yacna caá.

² Jwĩ Maáh Jesucristo ded pah ã wutatiñjehdiñ yeebdíh jwĩ naóh yapaatdiñ ñi túi jéihna caá. ³ Nin pah ñi jumatiñ pínahdiñ Dios ã náah yacna caá: Diosdiñ jepahcannit ĩ jumatiñ pah yeebdíh ñi jumca bojóo. Ñi áa nihcannitjehdiñ yeejép ñi chãjca bojóo. ⁴ Dios ã enechah, cáacwábut ĩ enechah, ñi túi áa jumũ. Pánih áa jumnit, míjeéh ñi túi jumũ. ⁵ Diosdiñ jéihcannit ĩ áa nihcannitjehdiñ ĩpĩ metna caá. Obohjeéhtih, yeéb Diosdiñ jéihnitboó páant ñi chãjca bojóo. Ñi weha mána yaádhjeéh túiniñ ñi jumũ. ⁶ Míjeéh bóojeéh jumniñdiñ ñi dúuc wái metca bojóo. Dios niñat ñi chãjatdiñ jéihnit, páant ñi chãjat jíib búde ã peéh chãjbipna caá. Jon ñi pebh juibínitji caandíh búde jwĩ bohénap jĩ. ⁷ Dios jwiítidiñ íi náah chãjatdiñ wutcan, túiniñ jwĩ jumatiñ pínahdiñ át wutap wut jĩ. ⁸ Butéh wã naáwátidiñ weemjéh wã wutatiñ niñcan beé. Dios yeebdíh páant ã wutatiñ wã naóh yapanap be. Pánihna, ded caandíh yehna niijná, weemdiñ niñcan, Diosboodiñ ã yap yohna caá. Caán caá Túini Espiritudiñ yeebdíh wũhni.

⁹⁻¹⁰ Bũũ míic oyatdiñ yeebdíh bainí wã naáwát túut caá. “Ñi míic oyoó”, Dios ã niij

* 3:1-2 Hch 17.15 * 3:6 Hch 18.5

watatdih joinítji caandíh táí jepahna caá ñi chājap. Pánih jepahna, nihat níih baác Macedoniadih moón Jesúhwādh yeeb ñi táí oina caá. Pánih míc oinit, chah míc teo wáacnit ñi jumúú. ¹¹⁻¹² Pánih míc oina, biícđih túinijeh ñi jumúú. Míc jūihcanjeh, bitadih yeejép táoh naóhcan, bita ĩ tawatdih tūbit ñi en naóhca bojoó. Yabhcanjeh, ñi táí teweé. Pánih teonit, bitaíh bií déedih, ĩih jeémátdihbut tūbit ñi úúbh tac bñugáca bojoó. Pánih wutatdih jáantjeh yeebdíh jwĩ naáwáp jĩ. Caandíh ñi jepahachah, Diosdih jéihcannitboó yeebdíh ennit, “Queét táí chājnit caá”, ĩ niijbípna caá.

Jesucristo ā jwúub dei jūúwáchah, ded pah ā yapat pínah

¹³⁻¹⁴ Bññ, jwĩ déewā panihnitá, Jesúhwā ĩ wñuchah, ded pah ĩ yapat pínahdih yeebdíh jwĩ naáwát túut caá, tūbit ñi jġahcat pínah niijná. Jesucristo ā wñat túttimah, Dios caandíh āt jwúub boanap tajĩ. Caan páh mñntih jwiit áihwā jwĩ wñat túttimah, jwiitdihbut ā jwúub boanachah, Jesús ā jumupboó ájeéh jwĩ táí jumbipna caá. Páant jwĩ yapat pínahdih ñi túí náhninaá. Pánih náhninit, Jesúhwā, ñi oinit ĩ wñat túttimah, ñi bidna yñhna, tūbit ñi jġahca bojoó. Bita Jesúsđih jepahcannit, Jesúsjeéh ĩ wihcan niit. Pánihna, ĩ oinit ĩ wñat túttimah, ĩ jwúub míc encat pínahdih jéihna, bádí jġahnit, ĩ moh yéejna caá. Obohjeéhtih, Jesúsđih jepahcannit ĩ jġahat pah yeeb ñi jġahca bojoó.

¹⁵ Nin pah Jesúsđeh ā naáwátjidih yeebdíh jwĩ naóh yapana caá: **“Queét wíhwā wñnitji ĩ boo pñd jūúwát pínah jātih, wñcannit ĩ waóh pñh laab bėj pāican niit”**, Jesús āt niijíp wñt jĩ. ¹⁶⁻¹⁷ Nin pah ā yapbipna caá: **“Ñi pñh laab jūúwá”**, Jesús ā niij ejatdih, ángelwā ĩ maáh bádí ā ejatdihbut jwĩ joibípna caá. Dios ā wñhni póojat nahjĩh ángelwā ĩ maáh ā póojochah, jwĩ joibípna caá. Páant ā yáanachahjeh, jwĩ Maáh Jesucristo ā jwúub dei jūóhbirna caá. Páant ā dei jūúwáchah, áihwā wñnitji, Jesús ā boo pñd jūúwátji pah mñntih, ĩ boo pñd jūóhbirna caá. Queét ĩ boo pñd

jūúwáchah, jwiit áihwā wñcannit, ĩjeéh wáac jūibínit, wēpép pñh laab bėjnit, mah tólihna nihat biícđih jwĩ Maáh Jesúsđih jwĩ jwāáhbipna caá. Pánihna, jwiit nihat biícđih Jesúsjeéh páantjeh jwĩ jumbipna caá.* ¹⁸ Pánihat pínahdih jéihnit, yeeb bitadihbut jwúub naóh yapanaá, Jesúhwā wñnitdih tūbit ĩ jġahcat pínah niijná.

5

¹⁻² Bññ, wā déewā panihnitá, Jesúhwā wñnit ded pah ĩ yapat pínahdih ñi jéihna caá, bñca. Obohjeéhtih, débólih Jesucristo ā jwúub dei jūóhni yeó jáap pínahdih jwiit cāacwā jwĩ jéihcan caá. “Náhnica, nñmñí ā jayát pah jwĩ Maáh Jesucristo ā jwúub dei jūóhbipna caá”, yeebjéh ñi niij jéihna caá. Páant ñi jéihyechah, wā jwúub naóhcan niit.* ³ Diosđih jepahcannit nin pah ĩ niijbípna caá: “Bññ túini láa caá. Cāacwā ĩ míc maocah, úmcanjeh, jwĩ táí jumna caá. Yeejép yapat jwiitdih ā wihcan niit”, ĩ táoh niijbípna caá. Páant ĩ niijíchahjeh, caandíh ĩ jepahcatji jīb, Jesús peéh chājadih ā jwúub dei jūóhbipna caá. Yaádh ĩ weép jáaat dée pah ā jumbipna caá. Wñññ jñmñih mi weép jáanachah, caán tūbatdih mi jéih jweicán caá. Pánihat pah Jesucristo ā jwúub dei jūúwáchah, caandíh jepahcannitji ĩ yéejat jīb ĩ jéih jweicán niit.* ⁴⁻⁵ Obohjeéhtih, wā déewā panihnitá, yeebboó dñpánap panhipboó jumcan, baabáp panhipboó ñi jumna caá. Jesúsđih jepahcannit, bita ĩ encat pínah niijná, dñpánapboó yeejép ĩpĩ chājna caá. Obohjeéhtih, yeebboó páant ñi chājcan caá. Pánihna, náhnica nñmñí ā waád jayát pah, Jesús ā jwúub dei jūúwáchah, ñi wñhi bejcan niit. Yeebdíh peéh chājadih jūóhna ā chājcan niit. ⁶ Jwiit Jesúhwā jumna, caandíh jéihcannit ĩ chājat pah jwiitdih chājcat caá náahap. ðonit panihnit jumna, ded pah nin baácboó ā yapatdih queét ĩ jéihcan caá. Obohjeéhtih, jáanit panihnit, “¿Dios ā weñat pínahdih chājat túut niijná, ded pah wā chājbi?” niij jenah joyát caá jwiitdih náahap. “Waícanjeh Jesucristo ā jwúub dei jūóhbipna caá”, niij náhninit, túí chājat caá náahap. ⁷ Jesúsđih

* 4:16-17 Mt 24.30-31; Mr 13.26-27; 1Co 15.51-52

* 5:1-2 Mt 24.43; Lc 12.39; 2P 3.10

* 5:3 Is 13.8

jepahcannit, dupáat panhipboó jumna, ñonit panihnit caandih ï joicán caá. “Jesús ã jwúub dei jüóhcan niít”, niij jenah joinít, ï weñat pínahdihjeh chäjnit, ïpí babh máihna caá. ⁸ Obohjeéhtih, jwiít baabáp panhipboó jumnitdih Dios naáwátidih túi jenah joyát caá náahap. ã weñat pínahdih jenah joinít, yeejép chäjcat caá náahap. Soldado míic mawadidih bejna, ïtah wao chá páha páahnit, ãih bácahdih jãhat pínah niijná, ïtah chóodidihbat ãih tacamant ãpí ðoná caá. Pánihna, soldado ã míic jãhat pah, jwiít Jesúihwãdihbat míic jãhat caá náahap. Obohjeéhtih, jwíih bácahdihjeh pohba jãhatdih niijná wã chäjcan caá. Jwíih caolidih jãhatdih niijná caá wã chäjap. Nin caá jwíih caolidih jwí jãhat pínah: Jesucristodih túi jenah joinít, Diosdih cáacwãdihbat túi oyat caá caolidih jãhat ã jumap. “Jesús wã yéejatdih yohnit, weemdih ãjeéh ã ub bejbipna caá”, niij jenah joyátbat caolih jãhat ã jumna caá. Pánih jãhñit panihnit jumna, Satanás jwiítidih ã yéejat túatuchah, caandih jwí jéih yap yohna caá.* ⁹⁻¹⁰ Jesucristodih jepahcannit biícidih Dios jwiítboodih ãt peéh chäjihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, ãihwã jwí jumat pínah niijná, jwí yéejat jib, jwí Maáh Jesucristo jwiítidih ãt wan wãhup wut jĩ. Pánihna, jwiít ãihwã jumnit, nin baácboó páantjeh jumna, wãhna yuhna, niihat biícidih ãjeéh jwí túi jumbipna caá. ¹¹ Caandih náhnit, Jesúsdih ñi túi jenah joyát pínah, ñi jepahat pínahdihbat páantjeh ñi míic teo wáacá.

Pablo queédih biih ã wãtat

¹²⁻¹³ Buh yeebdih bainí wã jwúub naáwát túat caá, páant muntih. Ñijeéh jumnit Dios naáwátidih yeebdih ï bohénachah, ñi túi joyoó. Yeebdih bohéat pínah niijná, Diosboó queédih ã wãtuchah, yeebdih bohénit, búdí ï teona caá. Pánihna, queédih oinit, ñi túi jepahaá. Yeebút míic oinit, biícidih ñi túi jumú.

¹⁴ Yabñitdih ñi tewat túatú. Ëumnitdih, jãgahñitdihbat ñi weñanaá. Wëpcannitdih ñi túi teo wáacá. Bitadidih yójahcan, ïjeéh ñi túi jumú.

¹⁵ Yeebdih yeejép chäjnitdih ñi yéej chäj jwúubaca bojoó. Niihatdih túi chäjnit, biícidih ñi túi jumú.

¹⁶ Ded pah yeejép yapna yuhna, Diosdih túi jenah joinít, páantjeh ñi weñeé.*

¹⁷ Caandih ñi úbh cádahca bojoó. ¹⁸ Yeó jáap jumat pah “Túina caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi jumú. Túi yapna, yeejép yapna yuhna, biíc yoobó “Túina caá, Paá”, niijnít ñi jumú. Pánihatdih Dios yeéb Jesúihwãdih ã náah yacna caá.*

¹⁹ Túini Espíritudih túi jepahnit, ded pah ã teo wáacatdih ñi jãhca bojoó. ²⁰ Detdih Túini Espiritu ã naáwáchah, queét ï naóh yapaihichah, yeéboó joíhñit pah ñi jumca bojoó. ²¹ Pánihna, niihat naáwátidih túi jenah joinít, ded túini, ded túicanni ã jumatdih ñi jéihyee. Pánih jéihna, túinidih jepahnit, ñi náhninaá. ²² Obohjeéhtih, túicanniboodih, ñi joyáh bojoó.

²³ Jwiít yeebdih Dios ã túyatdih búdí jwí náah yacna caá. Pánihna, yeebdih úbhna, “Paá, queét míihwãdih búdí ma teo wáacá, yéej chäjatdih ï yap yohat pínah niijná. Meemdih ï túi jenah joyát pínahdihbat teo wáacnit, queédih ma túi wapaá”, búdí jwí niij úbhna caá. Páant ã teo wáacachah, jwí Maáh Jesucristo ã jwúub dei jüóhni yeó jáapdih yeéb ãihwã túinit ñi jumbipna caá. ²⁴ Diosjeh yeebdih ñionit, ã niijátj pah yeebdih ã túat nuúm péabipna caá.

Pablo ã péé túyat tútat

²⁵ Wã déewã panihnitá, jwiítidihbat búdí ñi úbú.

²⁶ Dios ã oyatjĩh niihat Jesúihwã ñi túi míic úbú.

²⁷ Jwí Maáh Jesús ã enechah, nin pah yeebdih wã naóhna caá: Nin núodih ñi pebhna ï ub juibínachah, niihat caánboó jumnit Jesúihwãdih ñi túi en naáwá.

²⁸ Jwí Maáh Jesucristo yeebdih oinit, ã túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

* 5:8 Is 59.17; Ro 13.12; Ef 6.13-17 * 5:16 Fil 4.4 * 5:18 Fil 4.6; Col 4.2-7

2 TESALONICENSES

Queédih ã túyat tútat

¹ Weém Pablo, Silvano, Timoteojih túyat tútatnit, yeéb Tesalónica tútchidih moón jwĩ íp Dioíhwā, jwĩ Maáh Jesucristoíhwābut ñi jumachah, nin náodih biíhdih daacát tútatnit, yeebdíh wā jwáub wahna caá.*
² Jwĩ íp Dios, jwĩ Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ñi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Queédih “Túina caá, Paá”, ã niiját

³ Wā déewā panihnitá, yeebdíh úbhñit, “Jesúsdi chah ñi túi jenah joyátdih, chah ñi míic oyatdihbut ã túina caá, Paá”, yeó jáap jumat pah jwĩ niiját dée caá. ⁴ Jesúsdi ñi péeat jíib, bita yeebdíh yeejép ñi chājachah yuhna, caandíh ñi cádahcan caá. Páant ñi cádahcatdih jéihna, bita Dioíhwādihtbut jwĩ túi wēi naóhna caá.

Cristo ã jwáub dei jūwáchah, Dios yeejépwādiht ã peéh chājat

⁵ Yeejép yapna yuhna, Jesúsdi ñi cádahcah enna, Dios ã maáh jumapna yeebdíh ã bejat túutbipna caá. Páant ã chājachah, ã jenah joyát yoobópdih ã jumatdih niहत cāacwā ñi jéihbipna caá. ⁶ Pánihna, Dios yoobópdih jenah joiní jumna, yeebdíh yeejép chājnitboodíh ã peéh chājipna caá. ⁷ Jwĩ Maáh Jesús jeámant jwáub dei jūóhna, búdí tūu iigát cātíh, áih wēpnit ángelwā biícđih, yeéb yeejép yapnitjidih ã túi jumat túutbipna caá. Jwiítđihbut biíc yoobó ã chājipna caá. ⁸ Pánih jūóhna, Diosdi, jwĩ Maáh Jesúsíh túini doonáđihbut jepahcannitđih ã peéh chājipna caá. ⁹ Dios queédih ã peéh chājachah, páantjeh iiguípboó yeejép ñi yapbipna caá. Jwĩ Maáh Jesús pebh jéih jumcan, búdí ã wēpatđihbut ñi jéihcan niít. ¹⁰ Jesús ã jwáub dei jūóhni yeó jáapđih áihwā caandíh wēinit, “Jesús túini, chah wēpni caá”, ñi niijbipna caá. Yeéb áih doonáđih jwĩ naáwáchah joinítbut queét biícđih caandíh búdí ñi wēibipna caá.

Queédih ã úbát

¹¹ Yeebdíh Diosdi jwĩpĩ úbhna caá, ã náahat pahjeh ñi chājat pínah niijná. Nihat áihwādiht páant chājat caá náahap. Pánihna, yeó jáap jumat pah yeebdíh búdí jwĩ úbhna caá, Diosdi túi jenah joinít, ã teo wáacatjĩh ded pah ñi chājihatđih ñi bújáját pínah niijná. ¹² Páant ñi túi chājachah, jwĩ Maáh Jesucristoíhwā ñi jumatdih jéihñit, bita caandíh, yeebdíhbut ñi túi wēi naóhbipna caá. Páant ñi jumat pínah niijná, jwĩ íp Dios, jwĩ Maáh Jesucristobut yeebdíh oinit, ñi teo wáacđipna caá.

2

Jesucristo ded pah ã jwáub dei jūwát

¹ Būu jwuh jwĩ Maáh Jesucristo nin baácboó ã jwáub dei jūwáchah, míic wáac juibínit, caandíh jwĩ jwāáát pínahđih wā naóhbipna caá.* ² Bita yeebdíh yeena, “Jwĩ Maáh átát jwáub dei jūóh tagaá”, ñi niijichah yuhna, ñi úmca bojoó. Biquína “Dios weemdíh páant ã niijíp jĩ”, niij, bita “Pablo páant át daác wahap jĩ”, ñi niij yee tagaá. ³ Pánihna, bita páant yeebdíh ñi yeenachah, ñi joyáh bojoó. Caán ã jwáub dei jūwát pínah jātíh, Diosdi dawá ñi yap yohbipna caá. Páant ñi yap yohochah, chah yeejép wutni ã jígohbipna caá. Caandíh Dios peéh chājna, iiguípna ã wahbipna caá. ⁴ “Caán niहत maáh caá”, cāacwāđih niij jenah joyát tútatnit, Diosboodíh ã weñat túatcan niít. “Weém caá Dios”, niij yeenit, Dioíh múboó ã waadbipna caá, niहत caandíh ennit, ñi wēi naáwát pínah niijná.*

⁵ ¿Ñijeéh jumna, páant yapat pínahđih wā naáwátjidih ñi náhñican niít? ⁶ Būu caán yeejép wutni pínahđih jāhni páantjeh jwĩ cātíh ã jum jwuhna caá. Obohjeéhtih, Dios ã ñioni yeó jáapđih yeejép wutni ã jígohbipna caá. ⁷ Būu caandíh ñi jéih encah yuhna, nemépwā ñi maáhboó Dios ã wutatđih cāacwāđih ã yap yohat túatna caá. Obohjeéhtih, páant ã chājachah yuhna, yeejép wutnidih jāhni ã bejat pínah jātíh caán tubit yeejép ã jéih wut jwuhcan caá. ⁸ ã bejat túttimah bácah, tubit yeejép wutni ã jígohbipna caá. Páant ã jígohat túttimah,

* 1:1 Hch 17.1; 1Ts 1.1 * 2:1 1Ts 4.15-17 * 2:4 Dn 11.36; Ez 28.2

jwĩ Maáh Jesucristo ã yeh iigátjĩh nin baácboó jwúub dei jüóhna, ã naáwátjĩh póoj yohat pah, caandíh ã bũdábipna caá.*
 9 Caán yeejép wutniboó nemép ã wēpatjĩh, cãacwã ã jéih chãjca naáhdih dawá láa ã chãj jãutbipna caá, queét caandíh ã wēi enat pínah niijná.* 10 Búdí yeejép ã chãjachah yuhna, iiguípna bejnit pínahboó “Caán túi chãjni caá”, niijnít, caandíh ã jepahbipna caá. Queét Jesúih doonádih, yoobópdih ã jamuchah yuhna, ãt joíhcap tagaá. Páant ã joíhcat jíib, queét iiguípna bejnitdih Dios ã ubcan niít. 11 Túini doonádih ã náahcat jíib, Dios queétdih máihnit pah ã chãjbipna caá, yee naáwátidih ã túi joyát pínah niijná. 12 “Caán naáwát yoobópdih nihcan caá”, niijnít, yeejép ã wēi chãjatji jíib, Dios queétdih ã peéh chãjbipna caá.

Dios ãihwãdih ã ñíwat

13 Yeéb jwĩ déewã panihnitá, jwĩ Maáh Jesús ã oinit ñi jamna caá. Nin baácđih ã chãjat pínah jãtĩh yeéb iiguípna bejnit déejidih Dios ãt ñíwip wut jĩ, ãihwã ñi jamat pínah niijná. Túini doonádih “Yoobópdih tigaá”, yeéb ñi niij jenah joyóchah, Túini Espíritu yeebdíh ãt teo wáacap tagaá, túinit ñi jamat pínah niijná. Pánihna, ã ñíonit ñi jamuchah, Diosdih wēinit “Túina caá, Paá”, jwĩ niiját dée caá. 14 Túini doonádih jwĩ naáwáchah, Dios yeebdíh ãt ñíwip taga, jwĩ Maáh Jesucristo jeáboó maáh ã jamuchah, yeebbát caán biícđih maáta ñi jamat pínah niijná.

15 Pánihna, Jesucristodih túi péenit ñi jamuá. Pánih péena, jwĩ naóh bohéátjidih jwĩ daác wahnidihbut túi náhninit, ñi yap yohca bojoó.* 16-17 Jwĩ Maáh Jesucristodih, jwĩ íp Diosdihbut yeebdíh búdí jwĩ úubhna caá, ã náah yacat pah ñi chãjat pínah niijná. Jwiítidih oina, iiguípna bejnit déejidih Dios ã túi ubatdih náhninit, yeó jáap jamat pah búdí jwĩ wēina caá. Jesucristo, jwĩ íp biícđih yeebdíh ã teo wáaca naáh, wēp ñehnit panihnit jamna, túi chãjnit, túi míic wéhenit páantjeh ñi jamat pínah niijná.

3

“Jwiítidihbut ñi úubú”, ã niiját

* 2:8 Is 11.4 * 2:9 Mt 24.24 * 2:15 1Co 11.2 * 3:8 Hch 18.3; 1Ts 2.9

1 Bũ jwĩ déewã panihnitá, jwiítidihbut ñi úubú, jwĩ Maáh Jesúih doonádih dawá cãacwãdih jwĩ túi bohéat pínah niijná. Yeéb caán doonádih ñi wēi jepahat pahjeh muntih bitadidih jwĩ bohénachah, ã túi wēi jepahat pínahdihbut ñi úubú. Pánih jepahnit, bitadidihbut ã naáwáchah, caán dooná waícanjeh ã bej peét bejbipna caá. 2 Jesúih doonádih dawá jepahcan, yeej chãjnit jamna, jwiítidih ã yeejép chãjíchah, Dios jwiítidih ã wapat pínahdihbut ñi úubú. 3 Jwĩ Maáh Jesús ã niijátji pahjeh chãjni ã jamna caá. Pánih jamna, nemépwã ã maáh yeebdíh ã yeej chãjat túutuchah yuhna, yeebdíh ã teo wáacbipna caá, Jesúsđih túi jenah joinít, nemépwãboodíh ñi jepahcat pínah niijná. 4 Páant Dios yeebdíh ã teo wáacatjĩh, ded pah jwĩ wutuchah, ñi jepahatdih jwĩ túi jéihna caá. Páant ñi chãj cádahcatdihbut jwĩ jéihna caá. 5 Dios búdí ã oyatdih yeebdíh ã túi jéihyana naáh, caandíh oinit, bitadidihbut ñi oyat pínah niijná. Jwĩ Maáh Jesús yeejép yapna yuhna, Diosdih ãt cádahcap wut jĩ. Páant ã jamat pah muntih, yeebbát yeejép yapna yuhna, ñi cádahcat pínahdih wã úubhna caá.

Ã tewat tútat

6 Jwĩ Maáh Jesucristo ã wēpatjĩh, nin pah yeebdíh wã wutna caá: Det Jesúihwã jwĩ bohéátjidih jepahcan, tewíhcannitdih ñi pej jamca bojoó. 7 Ñijeéh jamnit, búdí jwĩ tewechah, ñi enep jĩ. Pánihna, jwĩ tewatji pahjeh muntih yeebdíhbut tewat ã náahatdih ñi jéihna caá. 8 Ñíih jeémátđih jíib wihcanni jwĩpĩ jeémpcap jĩ. Obohjeéhtih, yeebdíh úubh tac bũgácat túut niijná, yeó jáap jamat pah, chei jamat pahbut búdí jwĩ tewep jĩ.* 9 Jwĩ bohéátji jíib yeebdíh jwĩta jíib waadá tagaá. Obohjeéhtih, jíib náahcanjeh, búdí jwĩ tewep jĩ, yeébboó jwiítidih ñi en yacat pínah niijná. 10 Ñijeéh jamnit, nin pah yeebdíh jwĩ niij bohénap jĩ: “Teocannit ã jeémpca bojo naáh”, jwĩ niijap jĩ. 11 Obohjeéhtih, yeéb biquína ñit tewíhcap wut be. Pánih tewíhcan, bitadidih ñit tac bũgánap wut be. 12 Pánih tewíhcannitdih jwĩ Maáh Jesucristo ã wēpatjĩh nin pah jwĩ

niij wutna caá: “Bitadih tac buugácanjeh, ñi teweeé, ñih jeémát pínah jíib”, jwĩ niijná caá.

¹³ Obohjeéhtih, yeéb jwĩ déewã panihnitá, táí chãjna, ñi chuucá bojoó.* ¹⁴ Biquína caanjĩh moón jwĩ tewat tútatdih ã yap yohochah enna, queétdih ñi pej jumca bojoó, tíicnit, ã túat nuumát pínah niijná. ¹⁵ Obohjeéhtih, Jesúsdi cádahnitdih ñi en jãihñat pah, queétdih ñi en jãihca bojoó. Queét ñi déewã, Jesúsíhwã ã jumuchah, ã yap yohatdih queétdih táinijeh ñi naáwá, ã táí tewat pínah niijná.

Ã péé túyat tútat

¹⁶ Jwĩ Maáh Jesús jwiítidih túi jumat túatni, yeó jáap jumat pah yeebdíh ã táí teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná. Jwĩ Maáh ñijeéh ã túi jumca naáh.

¹⁷ Weém Pablo, nin péeni naáwátbitdih wĩih téihyajĩhjih wã daácna caá. Nihat wã daác wahnidih wĩih téihyajĩhjih wãpĩ daác péana caá. Páant péeni naáwátbitdih míic wã daacátidih enna, wã naáwát yoobát ã jumatdih ñi jéihbipna caá. ¹⁸ Jwĩ Maáh Jesu-cristo yeéb nihatdih oinit, búdí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.
Pablo

* 3:13 Gá 6.9

1 TIMOTEO

Timoteodih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, meém Timoteodih* nin náodih wã daác wahna caá. Jwĩ íip Dios jwiít dih túi ubni, Jesús jĩh ãih túini doonádih ã naáwát tút ni wã jumna caá. Jwiít dih Jesús ã pebhboó ã ub bejat pínahdih jéihna, jwĩ wēi pãina caá. ² Timoteo, meemdih Jesús doonádih weemjéh wã bohénachah joinít, Jesús dih ma jwíih jepahachah, wã wūh panihni ma jumna caá. Dios jwĩ íip, jwĩ Maáh Jesucristobut oi jĩgah ennit, ã teo wáaca naáh, ma túi jummat pínah niijná.

Bitã ã yee bohéatdih Timoteodih ã yoobáat tútat

³ Macedonia baácboó jwĩ bej láa Éfeso tátchiboó jubínit, biquína Jesús doonádih yee bohénitdih jwĩ joyóp jĩ. Páant ã bohéatdih joinít, meemdih caán tátchidih wã cádahap jĩ, ã yee naáwát dih ma cádahat tútat pínah niijná. ⁴ ã ñowã jon jãtih moón ã jengah joyátjidi pãantjeh ã bohénap jĩ. Ded pah ã naáwát ji, ã wãtnadihbut ã bohénap jĩ. Queét pãnih bohéna, míic íjanit, Dios jwiít dih ã wãtat pah ã chãjcap jĩ. ã jéihyatjĩh bohéna, Diosboodih ã túi jengah joicáp jĩ.

⁵ Páant ã jumachah enniji, meemdih chah wã wēp bohéat tútat jĩ, Jesús wã bitadidh ã oyat pínah, Diosdih ã túi jengah joyát pínah, dedé yéejat wihcan, yéejat peéh chãjatdih ã úmcat pínahbut niijná. ⁶ Páant wã bohéatdih yohnit, oboh jumnbodih ã míic wéhena caá. ⁷ Moisés ã wãtatjidi bohénit jumíhna yuhna, ded pah ã bohéatdih queétjeh ã beh joicán caá.

⁸ Páant Moisés ã wãtatjidi yoobópdih jwĩ bohénachah, túini wãtat ã jumatdih jwĩ jéihna caá. ⁹⁻¹⁰ “Caán wãtatdih jepahnitdih jwúb bohéat caá náahap”, jwĩ niij jengah joicán caá. Obohjeéhtih, nin panih chãjnitboodih bohéat caá náahap: Dios ã wãtatdih yap yohnit, yeejép chãjnit, ã mánadih mao yohnit, bitadidhbut mao yohnit ã jumna caá. Yéej chãjnit, neoná míicjeh, yaádh míicjehbut yéej chãjnit ã

jumna caá. Cãacwãdih ubnit, bitadidh teo wãhat pínah niijná, queétdih júb chãj wãh nit ã jumna caá. Yee naóh nit, túini bohéatdih yap yohnitbut ã jumna caá. Pãnih chãjnitdih caá Dios naáwát dih bohéat náahap, ã túat ñumát pínah niijná. ¹¹ Caán bohéat caá Jesús doonádih Dios weemdih ã bohéat tútat jĩ.

Dios Pablodih ã oi jĩgah enat

¹² Weém yeejép wã chãjachah yuhna, “Pablo wã naáwát dih ã túi bohé bipna caá”, niij jengah joinít, jwĩ Maáh Jesús weemdih ã ñiwip jĩ. Pãant ã ñiwichah jéihna, “Túina caá”, caandih wã niijná caá. Pãant ã ñioni jumna, ãih doonádih wã bohénachah, ã wēpatjĩh weemdih ã teo wáaca caá. ¹³ Pãant ã ñiwat pínah jãtih, Jesús dih jéih jwãhcan, caandih yeejép wã wéhénachah, ãih cãacwãdihbut yeejép wã chãjachah yuhna,* caánboó weemdih ã ñiwip jĩ. Yeejép chãj jwãhna, “Yeejép chãjna caá wã chãjap”, wã niij jengah joicáp jĩ. Pãant wã jéih jwãhcah enna, peéh chãjcanjeh, weemdih ãt oi jĩgah enep jĩ. ¹⁴ Pãnihna, jwĩ Maáh Jesucristo weemdih búdi oinit, ã túi chãjatdih jéihna, caandih wã jepahap jĩ. Pãnih jepahni jumna, ã oyatjĩh bitadidhbut búdi wã oina caá.

¹⁵ Yeejép wã jwĩ jumachah jéihnit, iiguípna jwĩ bejat déedih túi ubat túat niijná, Jesucristo nin baácboó ãt dei jūwúp tajĩ. Pãant jwĩ naáwát yoobópdih ã jumatdih nihãt ã túi jéihye naáh. Weémboó bitã chah yeejép wã jumap jĩ. ¹⁶ Obohjeéhtih, pãant yeejép chãjni wã jumachah yuhna, Jesucristo weemdih peéh chãjcan, ãt jĩgah enep jĩ. Pãnih jĩgah enna, weemdih ã túi chãjatdih jéihnit, bitabut caandih ã jepahbipna caá. Pãnih jepahnit, Diosjeéh ã pebhboó pãantjeh ã jum bipna caá.

¹⁷ Dios pãantjeh jumni nihãt cãacwãdih chah maáh caá. Caán jwĩjeéh ã jumachah yuhna, caandih jwĩ en joicán caá. Caanjéh caá Dios. Biíh wihcan caá. Pãant ã jumachah jéihnit, jwiít dih yeó jáap jummat pah caandih wēi naáwát caá náahap. Pãant tíi ã jum nah.

¹⁸ Timoteo, wã wūh panihni ma jumachah, nindih meemdih wã wãtna caá: Jwiít Jesús wã waóh nitboó meemdih jwĩ teo

* **1:1** Hch 16.1-3 * **1:13** Hch 8.3; 9.4-5

jãha úúbh láa, Túini Espíritu ã jéihyanachah, meemdíh jwí naóh yapanap jĩ. Páant jwí naóh yapaatjidih túi náhninit, Jesúh doonádih wêp naóh bohéni ma jumúú. Bitá meemdíh joicánjeh yeejép ã chãjachah yuhna, caandíh ma bohé cádahca bojoó. ¹⁹ Jesúsdih túi jenah joí cádahcan, yeó jáap jummat pah caandíh ma túi úúú. “Dedé yéj chãjat jíib weemdíh ã wihcan níit”, níj jenah joyát túut níijná, mapĩ jummat pah, túinijeh ma jumúú. Biquína pánih jumcan, Jesúsdih ítát cádahap tajĩ. ²⁰ Queét cádahnit poómpjeéh Himeneo, Alejandrojĩh ã jumna caá. Pánihna, jáantjeh nemépwã ã maáhdih wáát wãhup jĩ, ded pah ã náahat pah queétdih ã chãjat pínah níijná. Queét yeejép ã bohéátjidih cádahnit, ã jwúúú túut nũmát pínah níijná, caandíh wã wãhup jĩ.

2

Jesúhwã míc wáacnit, ded pah ã úúú

¹ Bũ nin pah meemdíhjih wã jwíh naóhna caá, bitadihbut ma bohéat pínah níijná: Yeéb Jesúhwã míc wáacnit, nihát cáacwãdih ñi úúú, queétdih Jesúsdih ã jepahat pínah níijná. Pánih úúbhna, “Túina caá, Paá”, caandíh níjãtbut ã náahna caá. ² Nihat maátadihbut úúú náahap, míc mawat wihcan, Dios ã náahat pah chãjnit, ã cáacwã ã túi jummat pínah níijná. ³⁻⁴ Nihat cáacwã iiguípna bejnit déedih túi úbat túut níijná, ã wũúh túini doonádih joinít ã jepahatdih Dios ã náahacna caá. Páant bitadih jwí úúúchah, búdí ã wẽina caá. ⁵⁻⁶ Biícjeh tigaá Dios. Obohjeéhtih, jwiítboó yéjnit jumna, caán biícjih jwí jéih jumcan caá. Páant jwí jumachah, nihát cáacwã úúú jeñé Jesucristojeh jwí yéj chãjat jíib át wun wãhup jĩ, Diosjeéh jwí túi jummat pínah níijná. Jesús ã wun wãhatji doonádih Dios ã ñío láa cáacwãdih át jéihya jwíhip jĩ.* ⁷ Jesús páant ã jummatdih wã naáwát pínah, judíowã nihcannitdih túini doonádih wã bohéat pínahbut níijná, weemdíh ã níwip jĩ. Yoobópdi meemdíh wã naóhna caá. Wã yeecan caá.*

Neoná, yaádh ded pah ã chãjat

* **2:5-6** Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; Tit 2.14
* **2:12-14** Gn 2.7,21-22 * **2:12-14** Gn 3.1-6

⁸ Queét Jesúhwã mũná jummat yoobó míc wáacnit, biícjih úúbhna, neoná yéjcat cádahnit jumna, téihya aabánit, ã úúú naáh. Íjcan, míc jũhñat wihcanjeh úúbh waáwát caá náahap. ⁹ Yaádhboó túinijeh yégueh ã dũwá naáh, bitá ã en ñinahcat pínah níijná. Tãbit mácah jíghni ã wão yoócnadih ã chãjca bojo naáh. Bitá ã wẽi naáwát pínahdih bidcanjeh, búdí jíib jumni iigní tãpna, yégueh chãonadihbut ã dũocá bojo naáh.* ¹⁰ Queét yaádh ã túi chãja naáh. Pánih chãjna, bitaboó queétdih jenah joiná, ã túi jíghatdih jenah joicán, ded pah ã túi chãjatboodih ã jenah joibípna caá. Páant tigaá Dioíhwã yaádhjih náahap. ¹¹ Míc wáacna, laihcanjeh, wẽinit, bohéatdih ã túi joyó naáh. ¹²⁻¹⁴ Míc wáacnit, yaádh neonádih bohécan, ã wutca bojo naáh. Laihcan, túinijeh joí chãdnit yaádh ã jumna naáh.* Adándih Dios jwíh chãjnit, caán túttimah, Evadih át chãjap wut jĩ, caandíh teo wáacnih mi jummat pínah níijná.* Caánt Adándih wãtnih pínah mit nihcap wut jĩ. Nemép ã yeenachah joiní Adán nihcah, Evaboó mit joyóp wut jĩ. Páant ã yeenachah joiná, Diosdih mit yap yoh jwíhip wut jĩ.* ¹⁵ Obohjeéhtih, yad wili Diosdih mi yap yoh jwíhichah yuhna, yaádh ã wehdih túi en daonít, Diosdih túi jenah joí cádahcan, ãjeéh ã túi jumbípna caá. Diosdih cáacwãdihbut oinit, ã túi chãjachah, queétdih ã wẽi enbípna caá.

3

Jesúhwã ã maáta ded pah ã chãjat

¹ Bũ, Jesúhwã ã maátadih ded pah ã níwat pínahdih wã naóhbípna caá. Ded queétdih waóhni jumíhni túini tewatdih ã bidna caá. Caán yoobópdih tigaá. ² Jesúhwãdih waóhni pínahdih ñiona, yeejép dooná ã wihcat pínah níijná, nin pah jumnitdih ã níwi naáh: Det biíc wilidihjih bíbohniitdih, túi jenah joinít, túinijeh mũúdh waád jũúwát túutnit, túi naóh bohénitdih níwat caá náahap. ³ Det máihcannitdih, míc maocannit, míc jũhcanit, dinero búdí bidcannit, cáacwãdih túinijeh chãjnitdih

* **2:7** 2Ti 1.11 * **2:9** 1P 3.3 * **2:12-14** 1Co 11.2-6; 14.34-35

ñíwat caá náahap. ⁴ Pánih ñíonit, ì weha mána yaáhdih, ì wehdihbut yeejép ni-ijcánjeh túi wutnit ì jumu naáh. ⁵ Queétdih túi wutcan, Jesúhwādhbut ìta túi wutcan tagaá. ⁶ Jesúsdi h jáap jepahni Jesúhwādh waóhni ã juma bojo naáh. Jáap jepahnidih ì waadánachah, “Weém chah jéihni caá”, áta niij jenah joi tágaá. Páant ã niij jenah joyóchah, Satanásdih ã peéh chājat pah muntih Dios caandihbut áta peéh chāj tagaá. Satanás páant ã niij jenah joyátji jib, Dios át peéh chājap wut jī. ⁷ “Caán túi chājni caá”, Jesúsdi jepahcannitboó ì niijnidih maáh ì waadána naáh. Pánih túi chājni juma, nemép ã náahat pah ã chājcah, caandih dedé yeejép dooná ã wihcan niit.*

Jesúhwādh teo wáacnit ded pah ì chājat

⁸ Jesúhwādh teo wáacnitjeéh waadát túutnidih ñíona, nin pah jumnitdih ì ñíwi naáh: Túi jenah joinitdih, ì niiját pah chājnit, máihcannit, jéihcha dinerodih úbhcanitdihbut ñíwat caá náahap. ⁹ Dedé peéh chājat wihcan, Dios naáwátdih túi jepahnitdihbut ñíwat caá náahap. ¹⁰ Queé waádihnit ded pah ì chājatdih ì jwíh túi ene naáh. Pánih enat túttimah, yeejép chājcanit juma, Jesúhwādh teo wáacnitjeéh ì jumu naáh. ¹¹ Ì weha mána yaáhdbut nin pah ì jumu naáh: Túinijeh jumnit, obohjah dooná naóhcannit, túi jenah joinit, máihcannit, ded pah ì niiját pah chājnit yaádh ì jumu naáh. ¹² Jesúhwādh teo wáacnit pínahdih ñíona, nin pah jumnitdih ì ñíwi naáh: Det bíic wilidihjah bíbohndih, ì weha mána yaádh, ì weh, queétdih teo wāhndihbut túi wutnitdih ì ñíwi naáh. ¹³ Páant ì ñíonitboó Jesúhwādh ì túi teo wáacachah, bita queétdih ì túi wēi naóhbipna caá. Pánihna, túini doonádh, Jesucristodih ì jepahatdihbut úmcanjah bitadih ì naóhbipna caá.

Dios naáwát ded pah ã jumat

¹⁴⁻¹⁵ Butéhjah ma pehbboó bejihna caá wā chājap yah caá. Obohjeéhtih, “Butéhjah weém wāta bej jwāhcan caá”, niijnit, nin núodih meemdih wā daác wahna caá, queétdih Jesúhwā míic wáacnit, ded pah ì jumat pínahdih ma jéihyat pínah niijná.

* **3:7** Tit 1.6-9 * **4:4** Gn 1.31

Jwiit Jesúhwā Dios páantjeh jumnihwā jwī juma caá. Áihwā juma, ã naáwát yoobópdih jumnidih jéihna, caandih jwīpī bohéna caá. ¹⁶ Jon jātih Jesucristoíh túini doonádh jwī jéih jwāhcap jī. Páant jwī jéihcannidih bññ Dios jwiitdih ã jéihyanap be. Nin pah caá ã jéihyaat:

Jwiit pahjah Jesucristo át cáac jumar wut jī. Túini Espíritu caandih búdí teo wáacnit, yéejat wihcanni ã jumatdih át júutap wut jī. Ángelwābut caandih ìt enep wut jī. Æ bohéat túutnitboó niat baácdih moondih áih túini doonádh jwī bohénap jī. Páant jwī bohénachah, caán doonádh joinit, dawá caandih ì jepahap jī. “Nihat baácdih moondih ñi bohénaá”, ã niiját túttimah, jeáboó Dios caandih át ub pūh laab béjep wut jī.

Caán naáwátdih jwiit niat Jesúhwā jwī túi jéihna caá.

4

Ded pah yee bohéat ã jumat

¹ Túini Espíritu nin pah jwiitdih ã jéihyana caá: Jesús ã jwāub dei júúwát pínah jātih, biquina áih túini doonádh joinitji caandih cádahnit, nemépwā ì yeeatdih ì joibipna caá. ² Pánih joinit, bitadih ì yee naáwáchah, queétdih ì jepahbipna caá. Pánih yee naóhndih, yeejép chājna yahna, “Weemdih yéejat wihcan caá”, ì niij jenah joibipna yah caá. ³ Nin pah ì niij bohébipna caá: “Ñi áa juma bojoó. Jwī jeémát túutcanni jeémátdih ñi jeémca bojoó”, ì niij watbipna caá. Queétdih páant ì jeémát túutcah yahna, Diosboó jwī jeémát pínahdih wāhna, niatdih ã jeémát túutna caá. Jeémátdih bíbohna, caandih “Túina caá, Paá”, niiját caá náahap. ⁴ Nihat Dios ã chājni túini caá.* Pánihna, ã wāhni jeémátdih ubna, caandih “Túina caá, Paá”, niijná, yohcanjah, túi wēi jeémát caá náahap. Bitá ì jeémát túutcah, queétdih ñi joyáh bojoó. ⁵ “Nihat wā wāhni jeémát ã túina caá”, Dios ã niijátdih náhninit, “Nin jeémát ma wāhat túina caá, Paá”, niijnit, ã wāhni jeémátdih wēi jeémát caá náahap.

Jesúhwādh teo wáacnit ded pah ì jumat

⁶ Páant wā naáwátdih Jesúíhwādh bohéna, meém, Timoteo, caandíh túi teo wāhni ma jum̄bipna caá. Jesucristoíh doonádih túi joiníji jum̄na, Dios naáwátdihbut túi jepahni ma jum̄na caá.

⁷ Diosdih jéihcannit í jenah joyátjīhjih í bohénachah joyáh bojnit, Dios ā weñat pínahboodíhjih chājat caá náahap. ⁸ Ded āih bácahdih ā wēpanachah, ā túina caá. Obohjeéhtih, āih bácahdihjih nihcan, āih caolihdih ā wēpanachah, chah ā túina caá. Pánih caolihdih wēpana, nin baácboó túi jum̄, ā wunat túttimah, jwáub boo pud jūóhnt, Dios pebhboobút ā túi jum̄bipna caá. ⁹ Caán yoobópdih tigaá. Pánihna, nihhat cáacwādh caán naáwátdih jepahat caá náahap. ¹⁰ Yeejép yapna yuhna, búdí jwī teona caá, nihhat Diosdih í jepahat pínah niijná. Caán páantjeh jum̄ni, nihhat iiguípna bejnit déedih túi ubni jum̄na, caandíh jepahnitdihjih ā túi ubbipna caá. Páant ā túi ubat pínahdih jéihnit, jwī wēi pāina caá.

¹¹ Páant wā niijátdih bohéna, Jesúíhwādh ma túi wutúú. ¹² Obohjeéhtih, jáap ma jum̄chah ennit, biquína meemdíh íta joyáh boj tagaá. Páant í joyáh bojcat pínah niijná, nin pah queétdih ma chāj jútú: Bitadih oina, túinijeh naóhnt, túi chājnit, Jesúsdi h ma túi jenah joí cádahca bojoó. Páant ma chājachah ennit, jáap ma jum̄chah yuhna, meemdíh í joyáh bojcan níit. Páant ma túi jum̄chah, queét meemdíh í en yacbipna caá. ¹³ Pánihna, ma pebhna wā juibíat pínah jātih, Dios naáwátdih en naóhnt, Jesúíhwādh ma túi beh joyánaá. ¹⁴ Jesúíhwā í maáta meemdíh teo jāha úbhnt, Túini Espíritu ā niijátdih í naóh yapaatjidih ma túi náhninaá. Páant í teo jāha úbúchah, Dios meemdíh āih wēpat ā wāhatjidih náhninit, úmcanjeh ma túi wēp bohénaá.

¹⁵ Páant wā niijátdih ma túi náhninaá, yeó jáap jum̄at pah Dios naáwátdih chah ma túi bohéatdih nihhat í enat pínah niijná. ¹⁶ Meemjéh ma túi eneé, ded pah ma chājatdih, ded pah ma bohéatdihbut. Yeó jáap jum̄at pah páant míc ma chājaá. Pánih chājna, meemjéh, ma bohénitdihbut iiguípna bejnit déejidih ma túi ubbipna caá.

5

Bitá Jesúíhwādh ded pah teo wáacat

¹ Būū bainí meemdíh wā jwáub naáwíhna caá, ded pah Jesúíhwādh ma teo wáacat pínah niijná. Behnitboó í yéej chājachah, jūihcan túinijeh naáwát caá náahap. Ma ípdih ma naáwát pah, behnitdihbut túinijeh ma naáwá, í túut nūmát pínah niijná. Ma úudwādh ma naáwát pah japatadihbut túinijeh ma naáwá, queétdihbut í túut nūmát pínah niijná. ² Ma índih ma naáwát pah, behnit yaádhdi hbut túinijeh ma naáwá. Ma déewā yaádhdi h ma naáwát pah, jūihcan, japata yaádhdi hbut túinijeh ma naáwá, í túut nūmát pínah niijná.

³ Būū éemp wunnit yaádhdi h ded pah ma teo wáacat pínahdih wā naóhbipna caá. Dedh déewā wihcannih éemp wunnihdih teo wáacat caá náahap. ⁴ Obohjeéhtih, éemp wunnih mi weh jum̄na, mi jum̄mená jum̄na, queétboó caántdih í teo wáaca naáh. Pánih teo wáacna, Dios ā wutat pah í chājna caá. Queétdih mi en dawátji pah, queétboó í jwáub en dawá naáh. Páant í chājachah enna, Dios ā túi wēina caá. ⁵ Biíh wili éemp wunnih, déewā wihcannih jum̄na, Dios ā teo wáacatdih mi pāina caá. Pánih jum̄na, yeó jáap jum̄at pah Diosdih mi úbhna caá. Páant mi jum̄atdih ennit, caántdih ñi teo wáaca. ⁶ Obohjeéhtih, biíh wili éemp wunnihboó mi weñat pínahdihjih jenah joinít, Jesúsdi h jepahcan, iiguípna mi bejbipna caá. Páant mi jum̄chah ennit, caántdih ñi teo wáacca bojoó. ⁷ Nin butéh wā wutatdih Jesúíhwādhbut ma jwáub naóh yapanaá, í túi chājat pínah niijná. Páant í chājachah ennit, “Í túi chājcan caá”, bita queétdih í jéih niijcán níit. ⁸ Ded ā déewādh túi en daocánni, ā wehdih í índihbut en daocánni “Weém Jesúíh caá”, niijná yuhna, ā naáwátdih ā yap yohna caá. Pánih jum̄na, Jesúsdi h jepahcannitdih chah yeejép ā chājna caá.

⁹ Dedh éemp wunnih Jesúíhwādh teo wáacnitjeéh mi waádíhichah, sesenta jópchi chah bíbohnih, bícdihjih áa jum̄nihjidih ñi waadánaá. ¹⁰ “Caánt túinijeh chājnih caá”, í niijníhdih, mi wehdih túi behanijeh, míih mūúboó bitadih túi waád jūúwát túutnih, Jesúíhwādh teo wáacnih, yeejép yapnitdihbut teo wáacnih, túinijeh chājnihdih

ñi waadánaá. Queét teo wáacnit pínah yaáhdih ñio péanit, ñih wūtnadih ñi daacá.

11-12 Obohjeéhtih, éemp wūnnit yaádh jáapwā yaádh buúg ĩ jumuchah, ñih wūtnadih ma daáca bojoó. “Míhwādh teo wáacnih pínahjeh wā jumbipna caá”, Cristodih niijníh yaádh jumna yuhna, túttimah newédih jwúub bidna, ĩta jwúub áa jum tagaá. Pánih chājnít, ĩ naáwátji biíc yoobó ĩ péacah, queét yaáhdih peéh chājat āta jum tagaá 13 Pánih chājna, nin pahbut ĩta chāj tagaá. Teocannit yaádh, mūná yoobó táoh yee naóhñit, bita ĩ tewatdih en naóhñit, yeejép wéhenitbut ĩta jum tagaá. 14 Pánihna, queét yaádh jwúub áa jumnit, ĩ weh jumna naáh. ĩ weha mána, ĩ wehdihbut ĩ túi en dawá naáh. Páant ĩ chājachah, jwiít Jesúhwādh eníhcannit “Queét yaádh yeejép chājna caá”, ĩ jéih niicán niít. 15 Būū biquína éemp wūnnit yaádh Jesucristodih cádahñit, Satanás ā náahatboodíh ĩ chājna caá. Pánihna, bita yaádh páant ĩ chājcat pínah niijná, meemdíh wā naóhna caá.

16 Det Jesúhwā ĩ dée wili éemp wūnnih mi jumuchah, queétboó caántdih ĩ teo wáaca naáh. Páant ĩ teo wáacachah, bita éemp wūnnit, déewā wihcannit yaádhboodíh Jesúhwā ĩ jéih teo wáacna caá.

17 Būū Jesúhwā ĩ maátadih ded pah ĩ chājat pínahdih meemdíh wā naóhñipna caá. ĩ maáta queétdih ĩ túi en dawát jíib, wēnit ĩ jíib chāja naáh. Biquína ĩ maáta, Dios naáwátidih bohénitbut ĩ jumuchah, bita maátadih ĩ jíib chājat chah, queét bohénitboodíh ĩ jíib chāja naáh. 18 Dios naáwátidih daacni nin pah ā niij daacátjidih náhñiat caá náahap: “Momo jiwíwā trigodih ĩ caóh chūñuchah, queétdih ñi jac chéoca bojoó, ĩ túi jeémát pínah niijná”, āt niij daacáp tajī.* Páant ā daacátji pah mūntih, biíhboó “Teonidih ā tewatji jíib, jíib chājat caá náahap”, āt niij daacáp tajī.* Páant ĩ niijátjidih náhñinit, Jesúhwā ĩ maátadih wēnit, queétdih ĩ túi jíib chāja naáh.

19 Jesúhwā maátadih biícjeh yeejép dooná naóhñidih joyáh bojat caá náahap. Obohjeéhtih, chénewā, biíc peihcannit biíc yoobó ĩ niijíchah, caandíh ĩ naóh yacat

yoobópdih ā jumna caá.* 20 Pánihna, ā yéej chājatdih ā cádahíhcah ennit, ñi míc wáacapboó caandíh ñi jūihñūá. Páant ñi jūihñuchah joinít, bitabut biíc yoobó yeejép ĩ chājcan niít.

21 Dios, Jesucristo, ā ñionit ángelwābut ĩ enechah, nin pah meemdíh wā wātna caá: Butéh wā naáwát pah ma túi chājaá. Pánih chājni jumna, biícidih chah teo wáacnit, biíhdih nump ma teo wáacca bojoó. Nihat Jesúhwādh biíc yoobó ma chājaá.

22 Det Jesúhwā ĩ maáh waádíhñitdih ma teo jāha wūbát pínah jātih, yójahcanjeh, ded pah ĩ chājatdih ma túi en ñūūn jwúhūá. Páant túi en jwuhcanjeh ma ñíwíhchah, queét yeejép chājnít ĩta jum tagaá. Páant yeejép ĩ chājachah ennit, maátajeéh queétdih ma waadáca bojoó. Yeejép chājnítidih waadána nihna, “Queét túi chājnít caá”, niijní pah mata jum tagaá. Meémboó yéejat wihcanni ma jumūá.

23 Būū meemdíh jwuh bainí wā naóhñipna caá. Mahdihjeh ma babhna caá. Pánih babhna, wūdah tubat, biíh wūnatbut meemdíh dawá láa ā jumna caá. Pánihna, jiwá iguúh macdihbut bainíbit babhbat caá meemdíh náahap, míh bácah ā túi jumát pínah niijná.

24 Maátadih ñi bidatdih jwúub jenah joinít, nin pah wā niij naóhna caá: Biquí láana det ĩ yéej chājachah, nihat jwí jéihna caá. Dios queétdih ā peéh chājat pínahdihbut jwí jéihna caá. Pánihñit maáta ĩ jumíhichah yuhna, queétdih ñi waadáca bojoó. Obohjeéhtih, bitaboó ĩ yéej chājatdih jwí jéih jwuhcan caá. Pánih jéih jwuhcan yuhna, túi en ñūūnnít, yeejép ĩ chājachah, jwí jéihñipna caá. 25 Caan páh mūntih biquína ĩ túi chājachah, nihat jwí jéihna caá. Bitaboó ĩ túi chājatdih jéih jwuhcan yuhna, túttimah jwí jéihñipna caá. Túiniboodíh ded pah jwí jéih bihcan caá.

6

1 Būū teo wūhñit jwuh ded pah ĩ chājat pínahdih wā naóhñipna caá. Queét Jesúhwā jumna, ĩ maátadih ĩ túi teo wūhna naáh. Páant ĩ chājachah ennit, Jesúsdi h jepañit ĩ jumuchah jéihna, bitaboó Diosdih, jwí bohéatdihbut ded pah ĩ jéih yeejép naóhcan

* 5:18 Dt 25.4 * 5:18 Mt 10.10; Lc 10.7 * 5:19 Dt 17.6; 19.5

niit. ² Ī maáta Jesúhwa ĩ jumachah, queét teo wāhnitbut Jesúhwa jumna, ĩ maátadih ĩta túi wēi jepahcan tagaá. Obohjeéhtih, páant ĩ chājachah, ā túican caá. Queétdih ĩ túi teo wāhna, ĩ déewa panihnitdih teo wáacna caá ĩ chājap. Ī maátadih oina, Jesúsdi h jéihcannitdih ĩ teo wāhat chah, ĩ túi wēi jepaha naáh. Páant wā wutatdih queétdih ma jwáub naóh yapanaá.

Ded pah Diosjeéh túi jumat

³ Bū jwī bohéatdih mácah naóhnitdih ded pah ĩi chājat pínahdih wā naóhbipna caá. Det mácah bohéna, jwī Maáh Jesucristoíh túini doonádh náahcan, Dios naáwátidibut ĩ túi bohécan caá. ⁴ “Weém jéih beedáni caá”, niijná yuhna, ĩ túi jéihcan caá. Ījnit pah míc wéhena, míc jūihñat túutnit, ĩ míc eníhcan caá. Bitadih yeejép dooná ĩ niijátji jīb, queétdih ĩ wēi encan caá. ⁵ Yeejép jenah joiná, bitajeéh jéih jumcan, míc jūihnitjeh ĩ jumna caá. “Dios naáwátidih bohéna, bádí dinerodih jwī bíbohípnā caá”, ĩ niij jenah joiná yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, bainí bíbohātjīh wēina, Diosdih jepahna, túi jumat caá náahap. ⁷ Jwī jwīih cáac jumna, dedé bí déedih jwīt ub jūóhcap jī. Būdná, bí déedih jwī jéih ub bejcan niit. Pánihna, jwī bíbohāt pah bóojeh weñat caá náahap.* ⁸ Jwī jeémátidih, jwīih yéguehdibut jwáub chah náahcanjeh, weñat caá náahap. ⁹ Dawá bí déedih bidna, nemépboó ā yéej chājat túutachah, nihat yeejépdih chājnit caá ĩta jumap. Queét dawá láa jenah joicánjeh, yeejép chājatdih cádahcan, queétjeh tigaá yeejép ĩ yapbipna caá. Pánih cádahcan, iiguipna ĩ bejbipna caá. ¹⁰ Det dinerodih bádí bidna, dedé yeejép ĩ chājna caá. Biquína pánih bidnitboó Jesúsdi h cádahnit, bádí jīgahna, tabit ĩ moh yéejna caá.*

Timoteodihjeh ā naáwát

¹¹ Obohjeéhtih, meémboó Dioíh jumna, yeejép ĩ chājatdih ennit, “Bíic yoobó weembát wā chājcan niit”, niijnít, bíaboó ma jwei béjeé. Túiniboodíhjah ma chājaá. Ded pah Dios meemdíh ā wutachah,

caandíhjah ma jepahaá. Jesúsdi h ma túi jenah joyoó. Bitadih ma oyoó. Yeejép yapna yuhna, Jesúsdi h ma cádahca bojoó. Bitadih túinijeh ma numah jumá. ¹² Jeáboó ājeéh jumni pínahdih Dios meemdíh āt níwip jī. Meemdíh ĩ daabánachah, Jesúsdi h ma jepahatdih dawá cáacwādh ma túi naáwáp jī. Pánihna, yeejép yapna yuhna, caandíh ma jepah cádahca bojoó, jeáboó jūibínit, páantjeh ma jumat túut niijná. ¹³ Diosboó nihatdih āt chājap wut jī. Jesucristoboó Poncio Pilatodih ded pah ā jumatdih túi yoobópdih āt naáwáp wut jī.* Dios, Jesucristojīh ĩ enechah, nin pah meemdíh wā wēp naóhna caá: ¹⁴ Páant meemdíh wā wutatdih ma túi jepahaá. Jwī Maáh Jesucristo ā jwáub dei jūúwát pínah jātih, ā wutat pahjeh ma chājaá, cáacwā meemdíh ĩ naóh yaccat pínah niijná. ¹⁵ Ā náahni yeó jáapdhjah Dios ā wūhdih ā jwáub wah deyabipna caá. Dios túini, caanjéh tigaá nihat cáacwā ĩ maáh. Nihat cáacwā ĩ maáta chah maáh caá ā jumap. ¹⁶ Caanjéh tigaá páantjeh jumni, yeh iigátjīh ā jumna caá. Páant ā jumachah, jwiit cáacwā ā yeh iiguipna jéih bejcan, caandíh jwīt en jūicáp jī.* Bū láabut caandíh jwī en jūicán caá. Caánboodíh jwī weñat dée caá. “Meém chah wēpni caá”, caandíh jwī niij jīh. Páant tíi ā jumna h.

¹⁷ Dawá bí dée bíbohídnitdih nin pah ma wutá: “Weemdíh dedé jūdhdat wihcan caá”, ĩ niij jenah joicá bojo naáh. Īih bí déedih būdní pínahjah ā jumachah, caandíh ĩ túi jenah joicá bojo naáh. Dios nihat jwī náahatdih ā wūhachah jéihnit, caánboodíhjah ĩ túi jenah joyó naáh. ¹⁸ Pánihna, túinidih chājnit, bitadih ĩh bí déedih wāhna, túi teo wáacnit ĩ jumna naáh. ¹⁹ Páant ĩ chājachah enna, Dios pebhna ĩ jūibínachah, queétdibut ā túi chāj jwáubanachah, caánboó páantjeh ĩ túi jumbipna caá.

Pablo Timoteodih ā pé naáwát

²⁰ Timoteo, Dios meemdíh ā naáwát túutnidih ma túi bohénaá. Ma quíib būdcá bojoó. Biquínaboó Diosdih jéihcannit, jenah joicánnit pah ĩ wéhena caá. Bitaboó yee

* 6:7 Job 1.21; Sal 49.17; Ec 5.15 * 6:10 He 13.5 * 6:13 Jn 18.37 * 6:16 Sal 104.2

naóhna, “Wã bohéat táí jéihnit ã bohéat caá”,
ã niijná yuh caá. Páant ã níj naáwáchah,
ma joyáh bojoó. ²¹ Biquína páant ã níj
naáwáchah joinít, Jesúsdiñ ãt cádahap wut jĩ.

Dios meemdíh búdí oinit, ã teo wáaca
naáh.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

2 TIMOTEO

Timoteodih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, Jesucristoíh doonádih Dios ã naáwát tútñi jumna, nin núodih meém Timoteodih wã jwúub daác wahna caá. “Nihat Jesucristodih jepahnit wãjeéh ï táí jumnipna caá”, ã niijátjidih bitadih Dios weemdih ã naóh bohéat tútup jĩ. ² Timoteo, wã wúuh panihni ma jumachah, meemdih búdí wã oina caá.* Dios jwĩ íip, jwĩ Maáh Jesucristo biícdih meemdih oinit, ï jĩgah en teo wáaca naáh, ma táí jumat pínah niijná.

Pablo Diosdih “Túina caá”, ã niiját

³ Diosdih úbhna, yeó jáap, chei jumat pahbut meemdih wã úbhna caá. Pánih úbhñit, “Timoteodih búdí ma teo wáacatdih túina caá, Paá”, wãpĩ niijná caá. Caán Diosdih tigaá jwĩ ñowã wēnit, ïpĩ jepahat pahjeh muntih, weembút caandih wēnit, wã jepahna caá. Pánih jepahnit, dedé yeejép chājat peéh weemdih ã wihcatdih wã jéihna caá. ⁴ Con láa meemdih wã cádah bejehchah, ma jumñátjidih náhninit, majeéh jumnit, táí weñat tút niijná, meemdih wã jwúub eníhna caá. ⁵ Meém Jesúsdi h ma táí jenah joyátdih wã náhnina caá. Ma éet Loida, ma íin Eunicebut Jesúsdi h ït jwíih jepahap tajĩ. Pánihna, queétdih en yacnit, meembút caandih ma táí jenah joiná caá.*

⁶ Meemdih wã teo jáha úbúchah, Dios meemdih ã wēpatdih búdí ãt wūhup jĩ, ã wutat pah bitadih ma táí teo wáacat pínah niijná. Páant ã chājatjidih náhninit, úmcanjeh, ã wēpatjĩh bitadih chah ma teo wáaca. ⁷ Dios jwiítdih Túini Espíritudih ãt wūhup be, jwíjeéh ã jumat pínah niijná. Pánih jwíjeéh jumni Túini Espiritu jwiítdih búdí ã teo wáacna caá, cāacwã ded pah ï jenah joyátdih jwĩ úmcat pínah niijná. Páant ã teo wáacachah, cāacwãdih oinit, ã wēpatjĩh queétdih jwĩ jéih teo wáacna caá. Caán Túini Espiritujeh jwiítdih ã táí jenah joyát tútñna caá. ⁸ Pánihna, jwĩ maáih doonádih

bitadih naóhna, ma tíic jenah joicá bojoó. Weém ãih doonádih wã bohéat jíib nemat mūúboó wã jumachah, wã chéen ma jummatdihbut ma tíicca bojoó. Obohjeéhtih, túini doonádih ma bohéat jíib meemdihbut yeejép ã yapachah, “Á táimi nacaá”, ma niijĩ. Páant ã yapachah, Dios meemdih ã teo wáacnipna caá, caandih ma cádahcat pínah niijná. ⁹ Jwiít iiguípna bejnit déejidih Diosjeh jwiítdih ãt táí ubup wat jĩ. Pánih táí ubnit, jwiítdih ãt ñíwip wat jĩ, ãihwã jumnit, jwĩ táí chājat pínah niijná. Obohjeéhtih, jwĩ táí chājat jíib ãt ñíocap wat jĩ. Nin baácdih ã chājat pínah jãtĩh ã jenah joyátjĩ pah jwiítdih oina, ãt ñíwip wat jĩ. Pánih oina, jwiítdih táí ubni pínah Jesucristodih ã wah deyaat pínahdih ãt jenah joyóp wat jĩ. ¹⁰ Pánih jenah joiníji caandih wah deyana, ã oyatdih jwiítdih ã táí jéihyana caá. Páant ã wah deyani Jesús jwiít ãihwãdih iiguípna jwĩ bejat déejidih ãt táí ubup wat jĩ. Caán Jesúsdi h jepahna, páantjeh Diosjeéh jwĩ táí jumat pínah doonádih jwiítdih naáwãdih ãt dei jūúwup wat jĩ.

¹¹ Weemdih ñíonit, Dios ã wahap jĩ, caán túini doonádih wã naáwát pínah niijná.* ¹² Páant ã wutatdih wã jepahatjĩ jíib buu nin nemat mūúboó jumnit, yeejép wã yapna caá. Obohjeéhtih, pánih yeejép yapna yahna, wã tíic jenah joicán caá. “Wã jepahni Jesús táí wēpni jumna, ãih doonádih naáwát tútñit, weemdih ã táí teo wáacnipna caá. Páant ã teo wáacachah, páú ã jwúub dei jūúwúchahna, caandih táí jenah joí cádahcan, páantjeh ãih doonádih wã naóhbipna caá”, wã niij jenah joiná caá.

¹³ Meémboó Jesucristodih táí jenah joiná, caandih oinit, meemdih yoobópdi h wã bohéatjĩ pah ma chāj cádahca bojoó. ¹⁴ Jwíjeéh jumni Túini Espiritu ã teo wáacatjĩh Dios meemdih ã naáwát tútñidih yoobópdi h ma bohénaá. Caandih táí náhninit, mácah ma bohéca bojoó.

¹⁵ Nihat Asia baácdih moón Jesúihwã weemdih cádah tigaá ït chājap. Pánih tigaá ï jwúub jígohcap. Íjeéh Figelo, Hermógenes wūt jumnitbut ï cádahatdih ma jéihna caá. ¹⁶⁻¹⁷ Páant queét nihat weemdih ï cádahachah yahna, Onesíforoboó dawá

* 1:2 Hch 16.1; 1Ti 1.2 * 1:5 Hch 16.1 * 1:11 1Ti 2.7

lâa weemdih enedih jainit, ã túi weñanap be. Nemat mûboó wã jamachah yuhna, Roma tâtchiboó jainit, wã chéen ã jumatdih tiic jenah joicánjeh, weemdih maatápdih bidniji weemdih ã bid juyáp jĩ. Páant weemdih ã túi teo wáacat jíib, ã déewãdih jwĩ Maáh ã jĩgah en teo wáaca naáh. ¹⁸ Éfeso tâtchiboó jwĩ jamachah, weemdih búdí ã teo wáacatjidihbut ma túi jéihna caá. Pánihna, jwĩ Maáh Jesúsdi h búdí wã úbhna caá, nin baácboó jwúb dei júóhñit, caandih búdí ã jĩgah en teo wáacat pínah niijná.

2

Jesúih táini soldado panihni

¹ Meémboó, wã wúh panihni, Jesucristo meemdih oinit, ã teo wáacachah, caandih ma túi péenaá. ² Dawá wã bohéatdih joiníji meem jwúh bitadih ma bohénaá. Páant queétdih ma bohénachah, Dios ã náahat pah túi chãjnit, bitadih bohé jéihnitbut ã jamna naáh.

³ Soldadodih buwat ã jamachah yuhna, ã cádahcat pah muntih, meemdihbut biíc yoobó ã yapachah, Jesúsdi h ma cádahca bojoó. Jwiít ni hat Jesúihwãdih biíc yoobó ã yapna caá. ⁴ Ded soldado ã maáhdih weñáihna, ã wutat pahjeh caá ã chãjap. Soldado nihcanni ã chãjat pínahdih páantjeh chãjna, ã maáh ã wutat pah áta jéih chãjcan tagaá. Pánihna, soldado ã chãjat pah muntih, meembát Dios ã weñat pínahdihjeh jenah joinit, ã wutat pah ma túi chãjaá. ⁵ Pánihat dée, ded ñáoni maáta ã wutat pah túi chãjnijeh, ã wêp ñáawat jíibdih ã jéih bíbohna caá. Pánihna, ñáoni ã túi chãjat pahjeh muntih, Jesucristo ã wutat pah ma túi chãj cádahcat jíib, ã pebhna ma juibínachah, meemdih túinidih ã wãhbi pna caá. ⁶ Pánihat dée muntih, wápchi túi teoni-boó ã tewat jíib jeémátdih jwíih bíbohna caá náahap. Pánihna, Dios meemdih ã wutat pah ma túi chãjat jíib, ã pebhboó ma juibínachah, meemdih wéinit, ã túi chãjbi pna caá. ⁷ Wã niijátjidih ma túi náhninaá. Páant ma náhninachah, jwĩ Maáh meemdih ã túi jéihyabipna caá.

⁸ Ded pah Jesucristo ã jumatjidih ma quíib buúdcá bojoó. Caán maáh David

jamna át jamap wat jĩ. Wunna yuhna, ã jwúb boo pud júúwátjti táini doonádih wãpĩ bohénap jĩ. ⁹ Pánih caandih wã bohéat jíib, yeejép chãjnitdih ã nemat pah, weemdih ãtah tópjih chéonit, nemat mûboó ã nemechah, wã moh yéejna caá. Pánih jamna yuhna, Dios naáwátidih wã bohé cádahcan niít. ¹⁰ Dios ã ñíonitdih bohéna, yeejép wãpĩ yapna caá, queétdihbut Jesucristoihwã ã jumat pínah niijná. Áihwã iiguípna bejnit déejidih ã túi hñit pínah ã jamachah, queét Diosjeéh ã túi jambipna caá.

¹¹ Nin naáwát yoobópdih caá:

Cristo jwĩ yéejat jíib ã wan wúhat pah muntih, jwiítbut ájeéh wunnit panihnit, yéejatdih cádahnit jwĩ jamna caá. Pánih cádahnit, ájeéh jwúb boo pud júóhñit panihnit, ájeéh páantjeh jwĩ jambipna caá.

¹² Áihwã jwĩ jumat jíib yeejép yapna yuhna, ã náahat pah jwĩ chãj cádahcan, ã maáh jamapboó caán biícidih jwiítbut maáta jwĩ jambipna caá.* Obohjeéhtih, “Jesucristodih wã jéihcan caá”, jwĩ niijíchah, caanbát jwiítidih biíc yoobó ã niijbípna caá.*

¹³ Jwiít jwĩ niijátjti pah jwĩ chãjcah yuhna, caánboó ã niijátjti pahjeh ã chãjbi pna caá. Yeecanni jamna, ã niiját pahjeh chãjni ã jamna caá.

Diosdih túi teo wãhni ded pah ã jumat

¹⁴ Majeéh jumnit Jesúihwãdih buúté h wã naáwátidih ma túi náhninaá. Dios ã enechah, queétdih ma míic jũihcat túutú. ã jenah joyátjĩhjih ã míic jũihñuchah, dedé pínah nihcan caá. Pánih jũihna, teo wáaccan, míic yéejana caá ã chãjap. ã míic jũihñatdih joinit, ã buwa jenah joiná caá. ¹⁵ Dios naáwátidih túi jéihñit, caán meemdih ã wutat pah, bitadih áih táini doonádih yoobópdih ma bohénaá. Páant ma chãjachah ennit, “Ma túi chãjna caá”, Dios ã niijíchah joinit, ma tíccan niít.

¹⁶ Diosdih jéihcannitboó ã jenah joyátjĩhjih ã míic wéhenachah, ma joyáh bojoó. Páant ã míic wéheat dedé pínah nihcah, chah ã yéej chãjbi pna caá. ¹⁷ Páant ã yee bohéat, yahwít ã moóp aabát pah, bitadih ã yéejana caá.

* 2:12 1P 5.1 * 2:12 Mt 10.33; Lc 12.9

Páant tigaá Himeneo, Fileto wūt jumnitbut ït chājap. ¹⁸ Páant ï yee bohéatdih joinít, Dios naáwát yoobátidih ït cádahap wut jī. Pánih cádahnit, “Jesúihwā jáantjeh ïtát pūh laab béjep be”, queét ït niij yee bohénap wut jī. Pánih mácah bohénit, biquína Jesúihwāidih ï yéjanachah, caandih ït cádahap wut jī. ¹⁹ Obohjeéhtih, páant ï yee naóh bohénachah yuhna, Dios naáwátboó yoobópdih ā jumna caá. Caán ā túut numcán niit. Páantjeh biic yoobó ā jumbipna caá. Nin pah Dios naáwátidih naóh yapani át niij daacáp tajī: “Jwī Maáh āihwāidih ā jéihna caá”, át niij daacáp tajī.* “ ‘Jesús wā Maáh caá’, ni-ijnitboó, yeejép ï chājatdih ï cádaha naáh”, biihboó át niij daacáp tajī.

²⁰ Jwiit Jesúihwā nin pah caá jwī jumap: Búdi múboó dawá pamapna ā jumna caá. Biquína oro, platajīh ï chājniji jum, biquína máa naá, wáam déepjīh ï chājnijibut ā jumna caá. Pánihna, caán mú mínah cáacwāidih numah jeémpnit, āih oro, platajīh ï chājniji pamapnadih wēi ennit, ï jeémát pínahdih ā cáagna caá. Obohjeéhtih, máa naá, wáam déepjīh ï chājnijiboó yeó jáap jumat pah jeémát cáagat pínah, ï yohnidih ï yacat pínahbut ā jumna caá. ²¹ Pánihat pah, ded yeejép ā chājatdih cádahnit, oro, platajīh ï chājniji pamap panihni jumna, jwī Maáh ā weñat pínahdih ā jéih chājbipna caá. Páant ā chājachah, jwī Maáh caandih ā wēi enbipna caá.

²² Meémboó jáap jumna, japata ï yéj chāj ñinahatdih enna, iinít, biáboó ma bejeé. Pánih iinít, túiniboodihjeh chājna, jwī Maáh Jesúsdi chah jenah joinít, bitadih ma túi oyoó. Pánih oinit, míic jūihcanjeh, ïjeéh ma túi jumú. Nihat Jesúsdi túi úbhnitbut biic yoobó ï chāja naáh. ²³ Jenah joicánnit ï míic jūihñuchah, ma joyáh bojoó. Beh joicánjeh, míic úbh joinít, queétjeh chah ï míic jūihna caá. ²⁴ Obohjeéhtih, Dios naáwátidih bohéniboodih míic jūihcat caá náahap. Pánih jūihcan, nihatdih túi chājnit, túi bohénit, biicmantjeh íjcan túinijeh jumat caá náahap. ²⁵ Á naáwátidih joíhcan, mácah niijnitdih íjcanjeh túi bohéat caá náahap. Páant túinijeh ñi bohénachah joinít, Dios ā teo wáacatjīh ï yap yohatdih cádahna, túini

bohéatboodih “Caán yoobópdih caá”, ï niij jenah joibipna caá. ²⁶ Pánihna, yoobópdih bohéatdih joinít, queét nemépwā ï maáh ā náahat pah chājnitji caandih ï cádahbipna caá. Pánih cádahnit, ā jwúub yéj chājat túutuchah yuhna, yoobópdih bohéatdih jepahnit, ā watatboodih ï jepahcan niit, buca.

3

Péeni yeó jáapdih ded pah cáacwā ï jumat pínah

¹ Búu, Timoteo, nindihbut ma túi náhninaá: Jesús ā jwúub dei jūúwát pínah jātih, cáacwāidih búdi buwat ā jumbipna caá. ² Caán láa, cáacwā bitadih teo wáacat pínahdih jenah joicán, ï weñat pínahdihjeh ï jenah joibipna caá. Pánih jenah joinít, dawá bií déedih ï bidbipna caá. “Nihatdih jéihna, bitadih chah wā jumna caá”, niij jenah joinít ï jumbipna caá. Cáacwāidih, Diosdihbut yeejép wéhenit, ï mánadihbut yap yohnit ï jumbipna caá. Bitá queétdih ï túi chājachah yuhna, “Túina caá”, niijcánnit ï jumbipna caá. Diosdih wēicanjeh, búdi yeejép chājnit ï jumbipna caá. ³ Cáacwāidih oican, ï jīgah en teo wáaccan niit. Yeejép doonáidih naóhnit ï jumbipna caá. ï jenah joyátjīh yeejépdih ï jéih chāj cádahcan niit. Cáacwāidih tabit yeejép chājnit, túiniboodih ï en iibipna caá. ⁴ ï chéenwāidih yuh buca yeejép ï chājbipna caá. Jenah joicánjeh chājnit, “Jéih beedáni caá”, niij jenah joinít ï jumbipna caá. Queét ï weñat pínahdihjeh chājnit jumna, Diosboodih náahcannit ï jumbipna caá. ⁵ Cáacwā ï enechah, Diosdih túi wéinit pah jígohnit jumna yuhna, ï jenah joyátidih ā túut numát pínahdih ï náahcan niit. Pánihnitdih ma pej jumca bojoó.

⁶ Biquína pánih chājnit bitáih múunáidih waadnit, “Dios naáwátidih yeebdih bohénadidih wā jūúwáp be”, caanjīh jumnit yaáhdih ípī niij yeena caá. Páant ï niij yeenachah yuhna, queét yaádh túi jenah joicánnit, yeejép chājnit jumna, ï yee bohéatdih ï wēi joiná caá. Queét yaádh búdi ï yéj chājīhna caá. ⁷ Pánihna, dedé mácah yee bohéatdih joíhna, Dioíh yoobópdih bohéatboodih ï náahcan caá.

* 2:19 Nm 16.5; Jn 10.14; 1Co 8.3

⁸ Jon jãtîh Egiptodîh moón jióhntîjî, Janes, Jambres wût jumnit, Moisésdîh ît yap yohîhip wut yuh jî.* Páant î yap yohîhat pah muntîh queét yaáhdîh yee bohénitboó túini bohéatdîh î en iiná caá. Queét yeejépdîhjeh jenah joinít î jumna caá. Pánîh jumna, Jesúsdiîh túi jenah joicán, áihwã yoobát î nihcan caá. ⁹ Queét î yee bohé jibichah yuhna, daocánnitjeh queétdîh î jepahbipna caá. Î yee bohéatdîh “Caán yeejép bohéat caá”, cãacwã î niîj jéihbipna caá. Janes, Jambresjîh î yeeatjidîh jon jãtîh moón î jéihyat pah muntîh, Jesús ã jwúub dei júúwát pínah jãtîh jumnitbut î yeeatdîh î jéihbipna caá.

Timoteodîh ã jwúub wutat

¹⁰ Obohjeéhtîh, ded pah wã bohéat, wã jummat, wã jenah joyátidîhbut meemjéh ma túi jéihna caá. Jesúsdiîh wã túi jenah joyátidîh, íjat wihcanjeh cãacwãdîh oina wã teo wáacat, yeejép yapna yuhna wã cádahcatdîhbut ma jéihna caá. ¹¹ Weemdîh yeejép î chãjachah, búdí wã yéej chúúátjidîhbut ma jéihna caá. Antioquía, Iconio, Listra tútchinaboó Jesúh doonádiîh wã jib bohéat jíib, weemdîh yeejép î chãjatjidîhbut ma jéihna caá. Obohjeéhtîh, î mawíhichah yuhna, jwí Maáh Jesúsboó weemdîh ã wapachah, î jéih maocap jî.* ¹² Páant weemdîh î chãjat pah, nihát Jesucristoíhwã caandîh î túi péeat jíib, bita queétdîhbut yeejép î chãjat pínahdîhbut jwí jéihna caá. ¹³ Yeejépwã, yeenitbut chah yeejép chãjnit î jumbipna caá. Bitadiîh yeena, queétjehbut î yeeatdîh joiná, chah yeejép î jumbipna caá.

¹⁴ Obohjeéhtîh, ma éet, ma ín, weembát meemdîh jwí bohénachah joiná, meémboó mat túi jepahap wut jî. “Weemdîh bohénit yeenit nihcan caá”, niîj jéihnit, yoobópdîh jwí bohéatjidîh túi náhnit, ma pée cádahca bojoó. ¹⁵ Meém wébít jum láa, Dios naáwátidîh mat jéih jwíhip wut jî. Pánîh jéihnit, Jesucristodîh túi jepahnit, iiguípna bejni déejidîh Dios ã túi ubni ma jumna caá. ¹⁶ Dios naáwátidîh nihát daácnitdîh “Nin pah ma niîj daacá”, Diosjeh át niîj daacát túutwut wut jî. Pánîhna, î daacátjidîh jwiitdîh bohéat

caá náahap, yoobópdîh naáwátidîh jwí túi jéihyat túut niîjná. Pánîh jéihnit, “Caán yeejép wã chãjatdîh cádahat caá náahap”, jwí niîj jéihna caá. Caandîh bohéna, túiniboodîh jwí jéih túut nuumná caá. Pánîhna, yeó jáap jummat pah túi chãjat túut niîjná, ã naáwátidîh bohéat caá náahap. ¹⁷ Ded Dios naáwátidîh túi míic bohéna, nihát túinidîh ã jéih chãjbipna caá.

4

¹ Jesucristo, nihát cãacwã î Maáh jwúub dei júóhna, báadhnit, wunnitbut ded pah î chãjatjí jíib ã naóhbipna caá. Pánîhna, caán, ã íip Diosbut î enechah, meemdîh nin pah wã wêp naóhna caá: ² Yeó jáap jummat pah cãacwã î joíhichah, î joíhchah yuhna, Dios naáwátidîh páantjeh ma bohénaá. Pánîh bohéna, cãacwã î yéej chãjatdîh jéihyanit, “Jwúub yéej chãjcanjeh, túiniboodîh ñi túut nuumá”, ma niîj naáwá. Pánîh naóhnit, chucánjeh, queétdîh ma túi bohé cádahca bojoó. ³⁻⁴ Túttimah bóo láa, cãacwã túini bohéatdîh î joíhcan níit. Pánîh joíhcan, î náahatdîhjeh chãjîhna, î weñat pínah bohéatdîhjeh joíhnit, mácah bohénitboodîh búdí î bidbipna caá. Páant î bidichah, dawá queétdîh î yee bohébipna caá. Túini bohéatdîh cádahnit, mácah bohénit î jenah joyátjîhjeh î bohéatboodîh î joibipna caá. Pánîhna, waícanjeh páant ã yapat pínahdîh jéihnit, meémboó Dios naáwát, yoobópdîh jumnidîh, ma bohé cádahca bojoó. ⁵ Pánîh bohénit, queét yeenit pah chãjcat túut niîjná, túi jenah joiní ma jumú. Yeejép yapna yuhna, bíic yoobó chãjnit, túini doonádiîh ma bohé cádahca bojoó. Pánîh cádahcan, Dios meemdîh ã wutat pah ma túi chãj péanaá.

⁶ Weém Dios ã wutat pah, ã naáwátidîh wã jib bohéatjí jíib weemdîh î mao yohat pínah bahnijeh caá ã judhdwep. ⁷ Wã wunat pínah jãtîh nin pah meemdîh wã naóhna caá: Jesúh túini doonádiîh Dios weemdîh ã bohéat túutuchah, wã túi bohénap be. Nihat ã wutat pah wã chãj péanap be. Pánîh chãjnit, yeejép yapna yuhna, caandîh wã túi jenah joí cádahcap be. ⁸ Pánîhna, wã túi chãjatjí jíib jwí Maáh jeáboó ã bíboh

* 3:8 Ex 7.11 * 3:11 Hch 13.14-52; 14.1-20

pãina nacaá. Nihat cãacwã ded pah ï chãjatdih jéih beedána, yoobópdi h jíb wãhni jumna, ã wãtatdih wã táí jepahatji jíb, ã jwúub dei jũóhni yeó jáapdi h weemdí h ã táí chãjbipna caá. Bitã caandí h oinitbut ã jwúub dei jũúwát pínahdi h táí pãinit ï jumachah, jwí Maáh Jesús biíc yoobó queétdih ã táí chãjbipna caá.

Timoteo ded pah ã chãjat pínah

⁹ Waícanjeh wã pebhna ma jũúwá.
¹⁰ Demas wãt jumni chah dawá bií déedih náahna, weemdí h cádahnit, Tesalónica tãtchina ã jwúub bejep be.* Crescente wãt jumni Galacia baácna ã bejehchah, Tito wãt jumni but Dalmacia baácna ã bejep be.*
¹¹ Pãant ï yoh bejat tãttimah, Lucasjeh caá wãjeéh ã chãwáp.* Pãnihna, bitã teo wãacnitdih náahnit, meemdí h wã jũúwát tãutna caá. Pãnih jũóhni, Marcosdi h but ma numah jũúwá.* Cristoí h doonádi h wã bohénachah, weemdí h táí teo wãacni pínah caán ã jumbipna caá. ¹² Tíquicodih Éfeso tãtchina wã wahap be.* ¹³ Ninna jũóhna, Troas tãtchiboó* Carpo wãt jumnií h mũudí h wã jwej jũóhni cúbuh jweyát chóodi h, wíih papélah tólihnadi h but ma ub jũúwá. Wíih papélah núonadi h bácah búdí wã náahna caá. Pãnihna, caandí h but ma ub jũúwá.

¹⁴ Alejandro wãt jumni ítahdi h teoni weemdí h búdí yeejép ã chãjap be.* Pãant ã chãjatji jíb Dios caandí h ã peéh chãjbipna caá.* ¹⁵ Caán Alejandro jwí bohéatdi h búdí ã yap yohna caá. Pãnihna, caandí h ma táí chãja chaáh, meemdí h yeejép ã chãjcat pínah niijná.

¹⁶ Roma tãtchidih moón ï maáta weemdí h ï jwíih mũbh joyóchah, wã chãjatjidih wã bohéatdi h but queétdih wã naáwáchah, det weemdí h teo wãacni pínah ï wihcap be. Hmni t, nihat weemdí h ï cádah bejep be. Obohjeéhtih, páant weemdí h ï cádahachah yuhna, Dios queétdih ã peéh chãjca bojo naáh. ¹⁷ Weemdí h páant ï cádahachah yuhna, jwí Maáh Jesúsboó ã teo

wáacap be, ãih doonádi h wã naóh beedáát pínah niijná, nihat judiówã nihcannit ï joyát pínah niijná. Jiowã panihnit weemdí h ï mao yohat déedih ã táí wapap be. ¹⁸ Nihat weemdí h yeejép chãjnitdih yap yohnit, jwí Maáh weemdí h ã wapbipna caá. Pãnih wapnit, jeáboó maáh ã jumapna weemdí h ã táí bejat tãutbipna caá. Pãnihna, yeó jáap jumãt pah “Caán chah táini, chah wẽpni Maáh caá”, jwí niíj jíih. Pãant tíí ã jumã nah.

Ã pée tãyat tãutat

¹⁹ Prisca, Aquila,* Onesíforo* ã pebh moonbút ï tãyu naáh. ²⁰ Erasto* Corinto tãtchiboó ã chãwáp jí. Trófimo* Mileto tãtchiboó tãbúp chãúhni t, ã chãwáp jí. ²¹ Meémboó mah noój láa jãtíh waícanjeh ma jũúwá. Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, nihat bitã Jesúihwãbut meemdí h ï tãyat tãutna caá.

²² Jwí Maáh Jesucristo majeéh ã jumã naáh. Dios yeéb nihatdih oinit, ã táí teo wãaca naáh.

Pãant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

* **4:10** Col 4.14; Flm 24

* **4:10** 2Co 8.23; Gá 2.3; Tit 1.4

* **4:11** Col 4.14; Flm 24

* **4:11** Hch 12.12,25; 13.13;

15.37-39; Col 4.10; Flm 24

* **4:12** Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8

* **4:13** Hch 20.6

* **4:14** 1Ti 1.20

* **4:14** Sal

62.12; Ro 2.6

* **4:19** Hch 18.2,18

* **4:19** 2Ti 1.16-17

* **4:20** Hch 19.22; Ro 16.23

* **4:20** Hch 20.4; 21.29

TITO

Titodih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, Diosdih teo wāhni wā jumachah, Jesucristoíh doonádih weemdíh ã naáwát tútat jī, ã ñíonitboó Jesúsdihi jepahnit, jwī bohéat pahjeh ī tūi chājat pínah niijná. ² Dios yeecanni nin baácđih ã chājat pínah jātih “Wīihwā jeáboó wājeéh páantjeh ī jumáipna caá”, ãt niijíp wat jī. Pánihna, caán túini doonádih jepahnit páantjeh jeáboó ī jumá pínahđih ī jéihna caá. ³ ã ñíoni yeó jáapđih páant ã niijátjidihi cāacwāđih weemdíh ã naáwát tútat jī. Weemdíh páant watni iiguípna jwī bejat déejidihi tūi ubni caá. ⁴ Pánihna, Jesúsdihi doonádih wā bohénachah joinít, Tito, meém Jesúsdihi ma tūi jepahap jī.* Meemdíh bohéni wā jumachah, wā wūúh yoobát panihni caá ma jumap. Páant ma jumachah, nin náodih meemdíh wā daác wahna caá. Dios jwī íip, Jesucristo jwiítđih tūi ubni biícđih meemdíh oinit, ī teo wáaca naáh, ma tūi jumá pínah niijná.

Tito Creta quewadihi moondíh ã teo wáacat

⁵ Creta quewaboó biícđih jwī jum láa, caanjíh moón Jesúsdihi wā ī tūi chājat pínahđih bohé beedáat ã jedh jwuhap jī. Páant ã jedh jwuhachah jéihnit, meemdíh ī pebh wā chāwát tútat jī, queéđih ma tūi bohéat pínah niijná. Pánih bohénit, íih tátchina jumá yoobó Jesúsdihi wā ī maáta pínahđih meemdíh wā ñíwat tútat jī. ⁶ Queét ma ñíonit maáta pínahđih nin pah jumá caá náahap: “Caán yoobóđih chājni caá”, cāacwā ī niijnítđih, biíc wilidihi jeh bíbohnitđih ma ñíwií. Páant ma ñíonit ī wehbut Jesúsdihi jepahnit, tūi chājni, yap yohcannit ī jumá naáh. ⁷ Jesúsdihi cāacwāđih en daonít, ã naáwátđih bohénit pínahđih ñíona, tūi chājni, “Weém nihát jéihni caá”, niij jenah joicánnit, biíc mantjeh íjcannit, máihcannit, míc maocannit, bií déedihbut tabít bidcannitđih ma ñíwií. ⁸ Pánih ñíona, íih mūdíh bitadihi wēi waadát tútatnit, tūi jenah joí bitadihi teo wáacnit, yeejép

chājat jenah joyátđih páantjeh jumá bojnit, tūi yoobóđih chājni, Dios naáwátđih tūi jepahnitđih ma ñíwií. ⁹ Jwī tūi bohéatđih jepah cāacannit ī jumá naáh, bita ī bohéatđih joinít, ī weñat pínah niijná. Caán bohéatđih yap yohnitboó ī yeeatđih jéihnit, ī túat numáipna caá. Pánihna, Jesúsdihi wā ī maáta pínahđih ded pah ī chājatđih tūi ennit, ma ñíwií.*

¹⁰ Dawá ī maátadihi yap yohnit, tūi jenah joí wéhecannit, yeenit caá ī jumap. Pánih yeejép chājni jeéh jumnit, dawá Jesúsdihi jepahna yuhna, judíowāđih Dios ã watatji pah quehli nah yapat chóodih judíowā nihcannitđihbut bóodat tútatnit ī jumna caá. Pánihna, ded pah ī chājat yoobóđih nihcah, queéđih jéihyaat caá náahap, ī túat numát pínah niijná. ¹¹ Dinerodihi jeh bidnit, queét mácah ī bohéna caá. Páant ī chājachah, tíc náah ã jumna caá. Páant ī yee bohénachah joinít, dawá neoná, ī weha mána, ī weh biícđih, queéđih jepahnit, túini doonádih ī cācahna caá. Páant queéđih ma bohéat túatca bojó.

¹² Queét Cretadihi moón ded pah ī jumáđih nihát cāacwā ī tūi jéihna caá. Jon jātih naóhni boobút, íjeéh jumni jeh yuhna, nin pah ãt niij naáwáp wat jī: “Creta quewadihi moón tabít yeenit, yeejép tac behna míc maonit, báđi jeémíhnit, ī weñat pínahđih jeh chājni, ípí tewíhcan caá”, ãt niijíp wat jī. ¹³ Páant ã niijátji yoobóđih tigaá. Páant ī jumáđih jéihnit, queét Jesúsdihi wāđih ma wēp naáwá, mácah bohéatđih cācahnit, Jesúsboodíh ī jwúub jepahat pínah niijná. ¹⁴ Pánih túat numánnit, jwiít judíowā jwī nuowā ī jenah joyátjeh jeh ī naáwátjidihi, túini bohéatđih yap yohnit ī watatđihbut ī joyáh bojbiipna caá.

¹⁵ Dedé jeémátđih, “Caán yeejép caá”, mácah bohénit ī niijíchah yuhna, Jesúsdihi tūi jenah joinítboó “Caandíh wā jeémécah, ã túina caá”, ī niij jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdihi jepahcannitboó yeejép chājni, yeej chājatđih jeh ī jenah joiná caá. Pánih jumna, yeejép chājni yuhna, “Á túina caá”, ī niij jenah joiná caá. ¹⁶ “Diosdihi wā tūi jéihna caá”, niijná yuhna, yeejép ī chājni caá. Páant ī chājachah ennit, Diosdihi

* 1:4 2Co 8.23; Gá 2.3; 2Ti 4.10 * 1:9 1Ti 3.2-7

ĩ jéihcatdih jwiítboó jwĩ jéihna caá. Tãbit yeejép chãjna, Dios naáwát dih yap yohnit, queét táiniboodíh ĩ jéih chãjcan caá.

2

Titodih táiyobópdih ã bohéat tútat

¹ Páant yeejép ĩ jumachah jéihnit, meémboó queétdih yoobópdih ma bohénaá. ² Pánih bohénit, behnit neonádih nin pah ma niij naáwá: “Táinijeh jenah joinít, ñi táí chãjaá, ‘Caán táini caá’, cãacwã yeebdíh ĩ niiját pínah niijná. Yeejép chãjat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, Jesús dih táí jenah joinít, áihwãdih oinit, yeejép yapna yuhna, caandíh ñi cádahca bojoó”, ma niijí. ³ Behnit yaáhdihbut biíc yoobó ma bohénaá, Jesús dih jepahna, táí chãjnit yaádh ĩ jumat pínah niijná. Yeejép doonádih naóhcannit, máihcannit yaádh ĩ jumã naáh. Pánih jumnit, queétbut bita yaáhdih táini doonádih ĩ bohéna naáh. ⁴ Pánih bohénit, queét behnit yaádhboó japata yaádh buugdíh nin pah ma bohéat tútú: “Ñi weha mánadih, ñi wehdihbut ñi oyoó. ⁵ Táí jenah joinít, yéej chãjcannit, ñíih muedíh jumnitdih ñi táí en dawaá. Bitadih táí teo wáacnit, ñi weha mánadih táí jepahnit yaáhdihbut ñi jumúú, bita yeebdíh ennit, Dios naáwát dih yeejép ĩ naóhcat pínah niijná”, ĩ niij naáwá naáh.

⁶ Japatadihbut nin pah ma niij bohénaá: “Yeejép chãjat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, táí jenah joinít ñi jumúú”, ma niijí. ⁷ Meémboó táinijeh ma chãjaá, meemdíh ĩ en yacat pínah niijná. Yeecan, táinijeh ma bohénaá. ⁸ Pánih bohéna, ma táí jenah joyoó, bita meemdíh ĩ naóh yaccat pínah niijná. Páant yoobópdih ma bohénachah ennit, jwiít dih eníhcannit ĩ naóh yaquíhna yuhna, ĩ tíicbipna caá.

⁹ Teo wãhntidih jwãh nin pah ma niij bohénaá: “Ñi maátadih wéi jepahnit, yeejép niijcãnjeh, ñi táí teo wuhúú, queét ĩ weñat pínah niijná. ¹⁰ Ñi maátáih bíí déedih ñi numcá bojoó, ‘Caánboó yoobópdih jumni caá’, queét yeebdíh ĩ niij jenah joyát pínah niijná. Páant ñi táí chãjachah ennit, Dios

jwiít dih táí ubniíh bohéatdih bita ĩ wéi joibípnã caá”, ma niijí.

¹¹ Dios nihat cãacwãdih oi teo wáacna, iiguípna bejnit déejidih ã táí ub beedáihatdih nihat jwiít cãacwãdih át jéihyanap taga.

¹² Caandíh eníhcannitboó yeejép chãjatdih ĩ ñinahatdih Dios jwiít dih ã cádahat túatna caá. Pánih cádahnit, yeejép chãjat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, táiniboodíh ã chãjat túatna caá. ¹³ Pánihna, Jesucristo, jwiít dih táí ubni, Dios wẽpni bádí ã yeh iigátjĩh ã jwúub dei jũúwáchah, jwĩ enat pínah yeó jáapdih wéi páina caá jwĩ chãjap.*

¹⁴ Caán Jesucristo jwĩ yéejat jíib buudáatdih jíib chãjna, át wãn wũhup tajĩ,* nihat jwĩ yéej chãjatdih cádahnit,* áihwã jwĩ jumat pínah niijná.* Pánih yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodíh wéi chãjnit jwĩ jumbipna caá.

¹⁵ Páant wã niiját dih queétdih ma bohé beedáat pínahdih caá meemdíh wã náah yacap. Pánih bohéna, Jesús ã wẽpatjĩh queétdih ma táí naáwá. ĩ yéej chãjachah ennit, queétdih ma túat nummát tútú. Páant ma bohénachah, “Caán ã bohéat dedé pínah nihcan caá”, ĩ niijcá bojoó naáh.

3

Jesúhwã ded pah ĩ táí chãjat

¹ Nin pahbut queét Jesúhwãdih ma niij bohénaá: “Ñíih baácdih moón maátadih jepahnit, táinidihjeh ñi chãjaá. ² Bitadih yeejép doonádih naóhcan, míic jũihcan, bitadih táí teo wáacnit ñi jumúú. ‘Weém nihat jéih beedáni caá’, ñi niij jenah joicá bojoó”, ma niijí.

³ Jon jãtĩh jwiítbut jenah joicãnnit, yap yohnit, yeeatdih joinít, yeejép chãjatdih ñinahnit, jéih cádahcannit jwĩ jumap jĩ. Bitadih en jũihnit, en ñinah íijnit, bita jwiít dih ĩ en jũihñuchah jwiítbut queétdih en jũih jwúabanit jwĩ jum jwũhup jĩ. ⁴⁻⁵ Obohjeéhtih, páant jwĩ jumachah yuhna, Diosboó jwiít dih oinit, Jesucristodih át wah deyanap wat jĩ, iiguípna jwĩ bejat déejidih ã táí ubat pínah niijná. Jwiít jwĩ táí chãjat jíib át ubcap taga. Obohjeéhtih, jwiít dih jĩgah ennit,* Táini Espíritudih jwĩjeéh ã jumat

* 2:13 2P 1.1 * 2:14 Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; 1Ti 2.6
7.6; 14.2; 1P 2.9 * 3:4-5 Dn 9.18 * 3:4-5 Ef 5.26

* 2:14 Sal 130.8; Mt 20.28 * 2:14 Ex 19.5; Dt 4.20;

táutap jĩ. Pánih jwĩjeéh jumnit, jwiít dih bádí ã teo wáacna caá, jwĩ yéj chãjatdih cádahnit, táiniboodíh jwĩ chãjat pínah niijná.* Pánih chãjnit, Dios ã weh jwiít dih át jumat táutap tajĩ. ⁶ Jesucristo jwiít dih wã wãh nit, boo pud jũóhna, ã pũh laab béjehah, Dios Túini Espiritudih át wahap tajĩ, ã wēpatjĩh jwiít dih ã túi teo wáacat pínah niijná. ⁷ Pánih teo wáacnit, jwiít dih oina, “Caán túini caá”, Dios ã niij enat jíib, ãjeéh páantjeh jwĩ jumbipna caá. Pánihna, ãjeéh jwĩ jumat pínahdih jéihna, Jesucristo ã jwúub dei jũúwát pínahdih jwĩ wēi pãina caá.

⁸ Páant wã niiját yoobóp dih caá. Pánihna, caandíh cãacwádih ma wēp bohénaá, Diosdih jepahnit, túini ã chãjat pínah niijná. Wã daacát túini, oboh jumni naáwát nihcah, nihát caandíh ã túi joyó naáh. ⁹ Pánih joinít, oboh ã jenah joyátjĩh jeh ã múic jũihca bojo naáh. ã nũowã ã wãtnadih, Moisés ã wutatjidihbut múic wéhenit, ã múic jũihñat dedé pínah nihcan caá. Páant ã múic jũihñatdih ma joyáh bojoó.

¹⁰ Ded yeéb Jesúihwádih ã íjanachah enna, “Páant ma chãjca bojoó”, caandíh ma niijí. Chéne láajeh caandíh páant ma niij naáwá. Táltimah, ã jwúub yap yohochah enna, caandíh Jesúihwã ã pej jumca bojo naáh. ¹¹ Pánih íjani túini bohéatdih yap yohna, yeejép chãjni ã jumna caá. Pánih yeejép chãjnit, caanjéh tigaá yeejép ã jumatdih bitadih ã jéihyanap.

Pablo ã pé naáwát

¹² Artemas ã bejíchah, ñi pebhna wã wahbipna caá. Obohjeéhtih, caán ã jéih bejcah, Tíquicodih wã wahbipna caá.* Pánihna, caanna ã jubínachah, meémboó ñahwat jwúub jũóh nit, Nicópolis tãtchiboó weemdíh ma jwãááp. Caán tãtchiboó mah noój láa wã jumíhna caá. ¹³ Zenas, ãih cãacwã ã wutatdih jéihnidih, Apolosdihbut ma túi teo wáacá.* Pánih teo wáacnit, Jesúih doonádih naóh jibidih ã bejat pínah jãtíh, dedé ã náahatdih queétdih ma wũhũú. ¹⁴ Jwĩjeéh jumnit Jesúihwã ded pah ã túi chãjat pínahdih ã jéihye naáh, yabhcanjeh, bitadih ã teo wáacat túut niijná.

Pablo ã pé túyat táutat

¹⁵ Nihat wãjeéh jumnit meemdíh ã túyat táutna caá. Caanjĩh jumnit jwiít dih oinit Jesúihwã ã túy naáh. Dios yeebdíh bádí oinit, ã túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.
Pablo

* **3:12** Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8; 2Ti 4.12 * **3:13** Hch 18.24; 1Co 16.12

FILEMÓN

Filemóndih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, Jesucristoíh doonádih wã naáwát jíib nemat m̄úboó jumni, jwí úd Timoteojih meém Filemóndih jwí túyat tútina caá. Meém jwí oini, jwí naáwát pah Jesucristoíh doonádih naóhni ma jumuchah, nin náodih meemdih wã daác wahna caá. ² Míih m̄údíh míic wáacnit Jesúíhwádih, jwí dée wili panihnih Apia, Arquipodihbut wã túyat tútina caá.* Arquipo yeejép yapna yuhna, weém wã chãjat pah Cristoíh doonádih naóhni ã jumna caá. ³ Jwí íip Dios, jwí Maáh Jesucristo yeebdih oinit, í túi teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.

Filemón ded pah ã jummat

⁴⁻⁵ Wã dée panihni Filemón, Jesucristodih túi jenah joinít, nihát áihwádih ma oyat doonádih wãpí joiná caá. Pánih joinít, meemdih úbhna, “Túina caá, Paá”, Diosdih wãpí niijná caá. ⁶ Jwiít Jesúsdihtúi jenah joinít, bíic yoobó áihwã jwí jumna caá. Pánih jumnit, Cristodih oina, ã teo wáacatjih jwí túi jumbipna caá. “Paá, ma teo wáacatjih jwí túi jummat pínahdih Filemóndih ma jéihyanaá”, wãpí níj úbhna caá. ⁷ Bitá Jesúíhwádih oinit, mat túi teo wáacap wut jī, í túi weñat pínah niijná. Páant ma chãjat doonádih joinít, weembát búdí wã wēina caá.

Filemóndih Onésimodih ã wēi jwãáat tútat

⁸⁻¹⁰ Nihat Jesúíhwádih oina, ma túi teo wáacatdih jéihnit, b̄ú Onésimo, meemdih teo wãhni, ma pebhna ã jwúub júbínachah, bíic yoobó ma túi chãjat pínahdih meemdih wã náah yacna caá. Weém, Pablo, behe wã jumuchah, Cristoíh doonádih wã bohéat jíib nin nemat m̄úboó í nemep jī. Ninna weemdih Onésimo* ã en jibichah, caandih Cristoíh túini doonádih wã naáwáp jī. Páant wã naáwáchah joinít, caandih ã jepahap jī. Pánihna, b̄ú caanbát Jesúíh jumna, wã wúh panihni ã jumna caá. Weemdih Cristo naáwát tútina, ã

ñioni jumna, ded pah Onésimodih ma chãjat pínahdih wãta jéih wut tagaá. Obohjeéhtih, pánih jéih wutna yuhna, túi míic oinit jwí jumuchah, ded pah caandih ma chãjat pínahdih wutcanjeh, meemdih wã naóhna caá.

¹¹ Caán Onésimo, Cristodih ã jepahat pínah jãtih, meemdih teo wãhni jumna yuhna, át túi teo wáacap wut jī. Obohjeéhtih, b̄ú Cristoíh jumna, tút n̄umnit, oboh jumni ã nihcan caá, b̄uca. Weemdih túi teo wáacni jumna, meemdihbut túi teo wáacni ã jumbipna caá. ¹² Pánihna, b̄ú caandih búdí oina yuhna, meemdih wã jwúub wahna caá. ¹³ Obohjeéhtih, nemat m̄úboó wã jummat pónih, wãjeéh wãta chãwát tút tagaá, weemdih ã teo wáacat pínah niijná. Páant wãjeéh ã jumuchah nihna, meém weemdih ma jéih teo wáacadih jūóhcah, caánboó meem páh áta jéih teo wáac tagaá. ¹⁴ “Pablodih teo wáacat tút niijná, ájeéh ma chão jwúhú”, caandih ma niijichah, wãjeéh caandih wãta chão jwúhat tútup taga. Obohjeéhtih, meemdih pánih wutíhcan, weemdih túi teo wáacni ã jumuchah yuhna, caandih ma pebhna wã jwúub bejat tútina caá. ¹⁵ Nin pah wã jenah joiná caá: Onésimo meemdih ã jweyéchah yuhna, Dios ã náahat pahjeh, bahni át cádah jwúhup tagaá, majeéh túinijeh ã jwúub jummat pínah niijná. Ma pebh jwúub júbí jumna, ã jwúub jweicán níit, páant m̄untih. ¹⁶ Pánihna, b̄ú teo wãhniyeh nihcan, ma úd panihni Jesúíh ã jumna caá. Páant ã jumuchah, caandih búdí wã oyochah yuhna, wã oyat chah meémboó caandih ma oibipna caá.

¹⁷ “Dios naáwát dih Pablojih túi bíicdih bohénit jwí jumna caá”, níj jenah joinít, ma pebhna wã bejehah, weemdih búdí mata wēi jwãáh taga. Páant weemdih ma wēi jwãáat pah m̄untih, Onésimodihbut bíic yoobó ma túi wēi jwãáá. ¹⁸ Meemdih ã yéj chãjachah, ã jíib b̄ú dánachah nihna, weémboó caandih wã jíib chãjipna caá. ¹⁹ Páant wã chãjat pínahdih wíih téihyajihjeh daácna caá wã chãjap. Obohjeéhtih, weémboó Jesúíh túini doonádih meemdih wã naóhcah, Diosjeéh mata jumcan tagaá.

* 1:2 Col 4.17 * 1:8-10 Col 4.9

Pánihna, meémboó weemdíh b́dí jíib b́dáni ma jumna caá. Obohjeéhtih, páant jíib b́dáni ma jumachah yuhna, Onésimo ã jíib b́dáátdih meemdíh wã jíib chãjbipna caá. ²⁰ Pánihna, wã dée, wã oini, jwí Maáh Cristoíh jumna, Onésimodih ma túi chãjaá. Páant ma chãjat doonádih joinít, b́dí wã wëibipna caá. ²¹ Páant wã naáwátdih ma túi jepahat pínahdih wã jéihna caá. Chah ma chãjat pínahdihbut wã jéihna caá. Pánih jéihnit, meemdíh wã daác wahna caá.

²² Nindihbut meemdíh wã naóhbiipna caá: Ñi pebhna wã bejat pínahdih jwí Maáhdih ñi úbátdih wã jéihna caá. Páant ñi úbátdih ã jepahachah, ñi pebhna jubína wã úwat tólih pínahdih ma ámoh páñaá.

Á pée túyat túut

²³ Épafra^{*} meemdíh ã túyat túutna caá. Caánboó Cristoíh ã jumna jíib wãjeéh nemat múbóó ã jumna caá.

²⁴ Marcos,^{*} Aristarco,^{*} Demas,^{*} Lucas^{*} yuh buca meemdíh ã túyat túutna caá. Cristoíh doonádih wã bohénachah, queétboó weemdíh túi teo wáacnit ã jumna caá.

²⁵ Jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, b́dí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

* **1:23** Col 1.7; 4.12 * **1:24** Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10 * **1:24** Hch 19.29; 27.2; Col 4.10 * **1:24** Col 4.14; 2Ti 4.10 * **1:24** Col 4.14; 2Ti 4.11

HEBREOS

Dios ã wũúhdih cãacwãdih ã naáwát tútat

¹ Jon jãtjãh ã naáwãtdih naóh yapanitjidih dawá láa Dios ãt naáwãp wut jĩ. Biquí láana ĩ oo júmatjĩh, biíh láa oo júmat pah jíghatjĩh queétdih ãt naáwãp wut jĩ. Biíh láa ángelwãdih ãt naáwát tútat wut jĩ. Biíh láa ã wéheatdihjeh ĩt joyóp wut jĩ. Pãant queétdih ã naáwãchah, jwĩ nũowãjidih ĩt jwũub naóh yapanap wut jĩ. ² Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapnadih ã wũúhboodih áih doonãdih ãt naáwát tútat wut jĩ. ã ĩp ã wutachah, nin baãcdih jeãdihbut ã wũúh ãt chãjap wut jĩ. Pãnihna, péeni yeó jáapdih nihat áih pínah ã jumachah, ã ĩpboó nihat caandih ã wũhbipna caá. ³ Caán ã ĩp biíc yoobó jumna, túini yoobát ã jumãtdih jwiítdih ã júatna caá. ã wũúh ã wépatjĩh ã wutachah, nin baác, jeãbut páantjeh ã jumna caá. Jwiítdih wun wũhni jwĩ yéejãtdih ã yoh péaat túttimah, jeãboó pũuh laab béjnit, ã ĩp ã jéihyepmant bóo bũwãmãnt ãt chũudãp wut jĩ.*

Dios wũúh ángelwã chah ã túyat

⁴ Pãnih jumna, ã wũúhboó ángelwã chah ã túina caá. Dios caandih ã wũhni wépatbut ĩ wépat chah ã jumna caá. ⁵ Pãant ã jumachah, ángelwãdih nihcan, ã wũúhdihjeh nin pah Dios ãt niijíp wut jĩ:

“Meém wã wũúh caá. Pãant ma jumachah, bũ nihat cãacwã ĩ enechah, meemdih maáh wã waadãna caá”, ãt niijíp wut jĩ. (Sal 2.7)

Pãnihna, ángeldih naóhcan, ã wũúhdihjeh nin pahbut ãt niijíp wut jĩ:

“Weém ã ĩp caá. Caán wã wũúh ã jumna caá”, ãt niijíp wut jĩ. (2S 7.14; 1Cr 17.13)

⁶ ã wũúh ã cãac jumachah, nin pahbut caandih ãt niijíp wut jĩ:

“Nihat wĩh ángelwã bódicha caj yoh ñajnit, wã wũúhdih ĩ wéi naáwã naáh”, ãt niijíp wut jĩ. (Dt 32.43; Sal 97.7)

⁷ Áih ángelwãboodih nin pah Dios ãt niijíp wut jĩ:

“Wĩh ángelwãdih johlit wépép ã bejat pah wépép bejnit wã chãjna caá. Queét weemdih teo wũhntdih búdí iigát pah wépnit wã jumãt túatna caá”, ãt niijíp wut jĩ. (Sal 104.4)

⁸ Queétdih páant niijnã yũhna, ã wũúhboodih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

“Meém Dios jumnit, nihat cãacwãdih yoobópdih wutni ma maáh jumãt ã bũudcãn niit.

⁹ Túi chãjatdih búdí wéinit, yéej chãjatboodih ma iiná caá. Pãant ma jumachah, meemdih wéi ennit, majeéh jumnit ĩ weñat chah, weém, ma ĩp Dios, meemdih wã weñana caá”, ãt niijíp wut jĩ. (Sal 45.6-7)

¹⁰ ã wũúhdih nin pahbut Dios ãt niijíp wut jĩ:

“Maá, biíhmãhneh nin baãcdih, jeãdihbut ma chãjap jĩ.

¹¹⁻¹² Pãant ma chãjniji ã bũudãh bejbipna caá. Obohjeéhtih, meémboó páantjeh ma jumãbipna caá. Cãacwã moópni yéguehdih yohnit, jáap chóo ĩ túat nũumát pah, jeá, baãcdihbut yohnit, jáap jeá, jáap baãcdihbut ma chãjbipna caá. Obohjeéhtih, meémboó wãncan, ma jumãt pahneh ma jumãbipna caá”, ã wũúhdih ãt niijíp wut jĩ. (Sal 102.25-27)

¹³ Ángeldih niijcãn, ã wũúhboodih Dios nin pah ãt niijíp wut jĩ:

“Chah Maáh jumna, wã jéihyepmant bóo bũwãmãnt ma chũudũ. Pãant ma chũuduchah, meemdih eníhcãntdih wã yap yohãt túttimah, queétdihbut chah maáh jumnit, nihatdih ma wutbipna caá”, ãt niijíp wut jĩ. (Sal 110.1)

¹⁴ Nihat ángelwã Diosdih teo wũhnt caá ĩ jumãp. Pãnihna, ã wũúh ã túi wũhntdih ĩ teo wãacãt pínah niijnã, jwĩ ĩp áih ángelwãdih ãpĩ wahna caá.*

2

Cristo ã naáwãtdih jwĩ joyáh bojcat

¹ Pãnihna, Dios wũúh chah wépnĩ, jwiítdih naóhni ã jumachah jéihnit, caandih cádahcat túat niijnã, jwĩ joiníjdih túi náhninit,

* 1:3 Jn 1.1-3; Col 1.15-17 * 1:14 Mt 4.11; Lc 1.19

jepahat caá náahap. ² Dios ã wutatdih ángelwã ï naóh yapanachah, cãacwãboó ï yap yohat jíib Dios queétdih át peéh chãjap wut jĩ. ï naóh yapani wutatdih cãacwãdih jepahat átiñ náahap wut yuh jĩ. ³ Obohjeéhtih, jwĩ Maáhboó ángelwã chah wēpni ã jumatdih jéihnit, jwiít dih ã túi ubat pínah doonádih jepahat caá chah náahap. Cãacwãdih ã túi ubat pínah doonádih caanjéh át jwíih naáwáp wut jĩ. Páant ã naáwáchah joinítjiboó jwiít dih ï jwúub naóh yapanachah, yoobóp dih ã jumatdih jwĩ túi jéihna caá. Pánihna, áih túini doonádih joyáh bojna, Dios jwiít dih búdí ã peéh chãjat pínahdih jwĩ jéih jweicán niít. ⁴ Jesúhwã caán doonádih bohénit, cãacwã ï jéih chãjca naáhdih Dios ã wēpatjĩh dawá láa ït chãj jútup wut jĩ. Páant ï chãjat pínahdih Túini Espírituboó ã náahat pahjeh queétdih wēpat át wūhup wut jĩ. Pánihna, ã wēpatjĩh ï chãj jútuchah, ï bohéat yoobóp dih ã jumatdih Dios queét joinít dih át jéihyanap wut jĩ.

Jesucristo jwiít pah ã cãac jumat

⁵ Péeni yeó jáapdih Dios ã jáap chãjni baác dih moondíh ángelwã maáta ï jumcan niít. ⁶ Obohjeéhtih, jwiítboodíh maáta ã waadábipna caá. Dios naáwát dih biíc naóh yapaniji nin pah át niíj daacáp tajĩ:

“Cãacwã oboh jumnit ï jumuchah yuhna, queétdih búdí oina, túi náhninit, mapĩ túi en daoná caá.

⁷ Maátcanjeh ángelwã ï wēpat nump cãacwãdih mat jum jwuhat tútup taga. Pánih jumat tútupna yuhna, buu queétdih wēpat wūhnit, maáta mat waadánap taga.

⁸ Páant maáta ma waadánachah, niñat nin baác dih jumnit chah caá ï jumup”, át niíj daacáp tajĩ. (Sal 8.4-6)

Pánih maáta waadánit, niñatdih wutnit pínah jumna yuhna, buu jwĩ wut jwuhcan caá. ⁹ Obohjeéhtih, Jesúsboó nin baácboó ã jumuchah, ángelwã nump jum jwuhnit, niñat cãacwãdih búdí oina, át wun wūhup wut jĩ. Búdí yeejép yapna, jwiít dih ã wun wūhuchah ennit, ã wēpatdih wūhna, Dios Jesús dih maáh át waadánap wut jĩ. Pánihna, buu chah maáh, túini yoobát ã jumatdihbut jwĩ jéihna caá.*

* 2:9 Fil 2.6-11; He 12.2

¹⁰ Dios ã náahat pah niñatdih chãjni ã jumna caá. ã náahat pah mantih jwiít ã wehdih jeáboó ub bejat tútup niijná, ã wūúhdih át wun wūhat tútup wut jĩ. Jesús yeejép yapna, ã wun wūhatjĩh jwiít cãacwãdih yoobóp dih túi ubni caandíh Dios át chãjap wut jĩ. ¹¹ Det ï yeejatdih yohnit, queétdih túi ubnibut Dios weh ï jumna caá. Pánihna, Dios jwĩ íip ã jumuchah, Jesús jwiít áihwãdih “Queét wã úudwã caá”, tíccanjeh, ã niijná caá. ¹² Jesús ã íipdih nin pah ã niñát dih Dios naáwát dih naóh yapani át niíj daacáp tajĩ:

“Dios, ded pah ma jumatdih wã úudwãdih wã naóhbipna caá. Niñat wíhwã ï míic wáac juyúchah, meemdíh wēi eonit, “Chah wēpni ma jumna caá”, wã niñbípna caá”, ã niñjíp jĩ”, át niíj daacáp tajĩ. (Sal 22.22)

¹³ Nin pahbut biíh át niíj daacáp tajĩ:

“Meém chah wēpni jumna, weemdíh ma túi teo wáacbipna caá”, ã íipdih ã niñjíp jĩ”, át niíj daacáp tajĩ. (Is 8.17)

Nin ã niñát dihbut át niíj daacáp tajĩ:

“Dios ã wehdih weemdíh ã wūhuchah, queét biíc dih ninjĩh wã jumna caá”, ã wūúh ã niñjíp jĩ”, át niíj daacáp tajĩ. (Is 8.18)

¹⁴ Pánihna, “Á weh”, ã niñnit jwĩ jumuchah, Cristo jwiít pah át cãac jumup wut jĩ. Pánih cãac jumnit, cruzboó wun wūhna, nemépwã ï maáh cãacwãdih wunat tútupdih át yap yohop wut jĩ. ¹⁵ Jãtih jwiítboó jwĩ wunat pínahdih úumnit, chéonit panihnit jwĩ jumup jĩ. Pánihna, nemépwã ï maáhdih yap yohna, jwiít chéonit panihnit dih Cristo át watap taga. ¹⁶ Ángelwãdih teo wáaccan, jwiít Abraham juméná, Dioíhwã pínahboodíh át teo wáacáp wut jĩ. Caandíh jwĩ jéihna caá. ¹⁷ Pánihna, jwiít ã úudwã panihnitjeh cãac jumat caandíhbut át náahap wut jĩ. Páant ã cãac jumuchah, jwĩ yeejatdih yohat tútup niijná, ã íip caandíh át wun wūhat tútup wut jĩ. Páant ã wutatdih túi jepahna, jwiít dih jĩgah en teo wáacnit, sacerdotewã ï chãjat pah át chãjap wut jĩ. Pánih chãjna, sacerdotewã ï chah maáh ã jumna caá. ¹⁸ Jwiít panihni ã jumuchah, caandíh búdí yeejép át yapap

wut jĩ. Obohjeéhtih, nemépwã ï maáh ã yéej chãjat túutachah yuhna, caandih át yap yohop wut jĩ. Pánih yap yohni jumna, jwiít dihbut nemépwã ï maáh ã yéejaihichah, ã jéih teo wáacna caá.

3

Cristo Moisés chah ã túyat

¹ Wã déewã, Jesúhwã, Dios pebhboó benit pínah ã ñionit ñi jumna caá. Pánih jumna, Jesucristo Dios ã naáwát túutni ã jummatdih, sacerdotewã ï chah maáh ã jummatdihbut ñi túi náhninaá. Páant ã naáwát túutni jumna, Dios jwiít cáacwãdih ã túi ubat pínahdih át bohénap wut jĩ. Sacerdotewã ï chah maáh jumna, jwiít dih át wun wãhup wut jĩ, Diosjeéh jwĩ túi jummat pínah niijná. Páant ã jummat doonádih jwĩpĩ naóhna caá. ² Dios ã chãjat túutat pahjeh Jesús át chãjap wut jĩ. Moisésjibut Dios caandih ã wutat pahjeh, ãih cáacwãdih át túi teo wáacap wut jĩ.* ³ Cáacwã muúdh ï wëi enat chah, caán chãjniboodih ïpĩ wëi enna caá. Pánihat pah, Dioih cáacwãdih teo wáacni Moisésjidih ï weñat chah, queétdih chãjni Jesúsboodih weñat caá náahap. ⁴ Muú chãjni ã wihcah, muú ãta wihcan tagaá. Pánihat pah, jwiít dih chãjni wihcah, jwiít but jwĩta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó ni hatdih chãjni ã jumna caá. ⁵ Moisés Diosdih teo wũhni jumna, ã wutat pah ãih cáacwãdih át túi bohénap wut jĩ. Pánih bohéna, Dios túttimah ã naáwát pínahdihbut át jéihyanap wut jĩ. ⁶ Obohjeéhtih, Cristoboo Dios wũh jumna, ã ïip ã wutat pahjeh jwiít dih en daoní ã jumna caá. Pánihna, úumcanjeh caandih cádahcan, ã pebhna jwĩ bejat pínahdih wëi pãina, ãihwã yoobát jwĩ jumna caá.

Dioíhwã ãjeéh ï chooát

⁷ Túini Espíritu Dios naáwãtdih naóh yapanidih nin pah át niij daacát túutap tajĩ:

“^{Buu}, Dios ã naáwãchah joiná, ñi nuowã caandih ï yap yohatji pah ñi yap yohca bojoó.

⁸⁻⁹ Ñi nuowã tútchi wihcapboó jumna, weemdih ï yap yohop jĩ. Pánih yap yohnit, “¿Yoobópdih Dios jwiít dih ã

en daomí niit?” ï niijp jĩ. Cuarenta jópchi caánboó jibnit, queétdih wã túi chãjatdih ï enep yah jĩ. Obohjeéhtih, pánih enna yuhna, ï jepahcap jĩ. Páant ï yap yohatji pah yeebbát biíc yoobó ñi yap yohca bojoó.

¹⁰ Weemdih ï yap yohatji jíb queétdih búdí wã ïjip jĩ. Pánih ïjnit, “Queétdih yoobópdih wã túi waáwãchah yuhna, weemdih ïpĩ jepahihcan caá.

¹¹ Pánihna, queétdih wã chooát túutat pínah pebhboó wã waadát túutcan niit”, wã niijp jĩ”, Dios ã niij naóhna caá”, át niij daacáp tajĩ. (*Sal 95.7-11*)

¹² Wã déewã panihnitá, ñi túi chãja chaáh! Yéej chãjatdih jwũub bidnit, Dios, páantjeh jumnidih túi jenah joyátdih ñita cádah tagaá. ¹³ Nin baácboó jum jwahna, yéej chãjcat túut niijná, yeó jáap jummat pah ñi túi múic teo wáacá. Múic teo wáaccan, yéej chãjna, “Páant wã chãjachah, ã túina caá”, ñita niij jenah joi tagaá. Pánih yeeatdih jepahna, Diosdih búdí ñita yap yoh tagaá.

¹⁴ Pánihna, Cristodih jwĩ jwĩh jepahat pah, caandih jwĩ túi jenah joí cádahcan, ãjeéh jwĩ túi jumbipna caá. ¹⁵ ã naáwãtdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ:

“^{Buu}, Dios ã naáwãchah joiná, ñi nuowã caandih ï yap yohatji pah ñi yap yohca bojoó”, át niij daacáp tajĩ. (*Sal 95.7-8*)

¹⁶ ¿Det tigaá Dios ã naáwãchah joiná yuhna, yap yohnit ït jumji? Egipto baác dih jumnitji Moisés ã numah bac jũóh nit ït jumap wut jĩ. ¹⁷ Pánihna, queét yap yohnit dih cuarenta jópchi Dios ã ïjichah, tútchi wihcapboó ït wun beedép wut jĩ. ¹⁸ “Wã chooát túutat pínah pebhboó yeebdih wã waadát túutcan niit”, queétdih át niijp wut jĩ.* ¹⁹ Diosdih ï túi jenah joicát jíb ï chooát déejiboó ï waadcatjidih jwĩ jéihna caá.

4

¹ Jon jãtih moondih “Wã pebh yeebdih wã túi chooát túutbipna caá”, Dios át niijp wut yah jĩ. Pánih naóhna, jwiít dihbut biíc yoobó niijná át chãjap wut jĩ. Pánihna, ãjeéh túi chooát túut niijná, Diosdih túi jepahat caá náahap. ² Jon jãtih moón Dios naáwãtdih

* **3:2** Nm 12.7 * **3:18** Nm 14.1-35

ĩ joyátji pahjeh muntih, jwiítbut ãih táini doonádih jwĩ joyóp jĩ. Obohjeéhtih, queét joí waóhñitboó joiná yuhna, “Dios ã niiját pahjeh ã chãjbipna caá”, ãt niij jenah joicáp wut jĩ. Pánihna, ã joiníji dedé pínah queétdih ãt nihcap wut jĩ. ³⁻⁴ Jwiítboó caandíh táí jenah joinít, Diosjeéh jwĩ jumachah, jwiít dih ã táí chooát túutbipna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwát dih naóh yapaniji ã daacát pahjeh tigaá caandíh jepahcannit nin pah ã yapbip:

“Queétdih bádí íjnit, nin pah wã niijíp jĩ:
“Í chooát pínah pebhboó waadcán, wãjeéh ã jumcan niít”, wã niijíp jĩ,
Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ.
(Sal 95.11)

Obohjeéhtih, Diosjeh nin baác dih chãj péanit, nihat ãih tewatdih ãt teo péanap wut jĩ. ã naáwát dih biíh naóh yapani nin pahbut ãt niij daacáp tajĩ:

“Seis yeó jáap nin baác dih, jeádihbut chãj péanit, teo cádah jwahñit, Dios ãt choonáp wut jĩ”, ãt niij daacáp tajĩ.
(Gn 2.2)

⁵ Caandíh táí jenah joicánnitjidih nin pahbut ã naáwát dih naóh yapani ãt jwúub niij daacáp tajĩ:

“Queét ã chooát déejiboó waadcán, wãjeéh ã jumcan niít”, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ.
(Sal 95.11)

⁶ Jwĩ ñowã Dioíh doonádih jwíh joinítjiboó caandíh ã yap yohat peéh, ãihwã nihcan, ã chooát déejiboó ãt waadcáp wut jĩ. Obohjeéhtih, bitaboó caandíh táí jepahñit, ãihwã jumna, ãjeéh ã táí choobípna caá.

⁷ Cãacwãdih ã táí ubat pínah yeó jáapnadh Dios ãt jwúub ñíwip wut jĩ. Páant ã ñíoni yeó jáapna bũ lã ã jumna caá. Dawá jópchina jwĩ ñowã ã joyát túttimah, caán ã ñíoni yeó jáapnadh Davidjidih Dios ã naáwát túutuchah, nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“Bũ yeebdíh wã naáwáchah joinít, yap yohcanjeh, weemdíh ñi táí jepahaá”, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ.
(Sal 95.7-8)

⁸ Josuéjiboó Dios ã wãhni baác dih jwĩ ñowãdih ãt ñumah jubínap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, “Wãjeéh ñi táí choobípna caá”, niijná, caán baác dih ã chooát pínahdih Dios

niijná ãt chãjcap wut jĩ. Caán baác dihjeh chooát túutna nihna, biíh ã chooát pínah yeó jáapdih ãta naóhcan taga.* ⁹ Seis yeó jáap ã tewat túttimah, Dios ã chooátji pah muntih, jwiít ãihwãbut ãjeéh jwĩ táí choobípna caá. ¹⁰ Dios ã tewatdih ã cádahat pahjeh muntih, ãjeéh chooná, jwĩ wáí náah jumni tewatdih jwĩ cádahbipna caá.* ¹¹ Pánihna, ãjeéh táí chooát túut niijná, jwiít ãihwãboó caandíh táí jenah joinít, ã naáwát dihbut jwĩ táí jepah jĩh. Jon jãtíh moón jwĩ déewã Diosdih ã yap yohatji jíib ãjeéh táí jumcan, ãt jéih choocáp wut jĩ. Pánihna, queét ã chãjatji pah jwiítboó jwĩ chãjca boj jĩh.

¹² Dios naáwát oboh jumni nihcan, báadhni panihni ã jumna caá. Pánih jumna, chénaoó jaco wáini eeép naajíh iidíp dũj lãjapdih jwĩ bóodat pah, ã naáwát dih jwĩ jenah joyóchah, jwiít dih ã táí chãúhna caá. Pánih chãúhna, ded pah jwĩ túut ñumát pínahdih jwiít dih ã jéihyana caá.* ¹³ Ded pah jwĩ jenah joyát dih Diosdih jwĩ jéih bihcan caá. Nihat ã chãjnidih caánboó ã enna caá. Pánihna, ã pebhna jubínit, ded pah jwĩ chãjatjidih caandíh naáwát ã náahbipna caá.

Jesús sacerdotewã ã chah maáh ã jumna

¹⁴ Dios wãúh, Jesús, ã íip pebhna waadnít, chah maáh ã jumna caá. Pánih wẽpni jumna, sacerdotewã ã chah maáh caá. Sacerdotewã ã maáh Dioíh cãacwãdih ã úbát pah, Jesúsbut jwiít dih úbhni ã jumna caá. Páant ã jumachah jéihñit, jwiítboó caandíh jwĩ táí jenah joí cádahca boj jĩh. ¹⁵ Jesús cãac jumna, ded pah jwĩ yapat pínahdih ã táí jéihna caá. Pánih jéihñit, yeejép jwĩ yapachah enna, jwiít dih jĩgah ennit, ã jéih teo wáacna caá. Nemép wã ã maáh caandíh ã yéj chãjat túutuchah yuhna, Jesús yéj chãjcani ãt jumup wut jĩ. Pánih jumna, jwiít dihbut ã yéj chãjat túutuchah, Jesús ã jéih teo wáacna caá, jwĩ yéj chãjcat pínah niijná. ¹⁶ Pánihna, Dios jwiít dih ã oyatdih jéihna, úmcanjeh, caandíh jwĩ úbát dée caá. Páant caandíh jwĩ úbúchah, jwiít dih oinit, jĩgah enna, ã táí teo wáacbipna caá.

5

¹ Nihat sacerdotewã maáta ã chah maáta

* 4:8 Dt 31.7; Jos 22.4 * 4:10 Gn 2.2 * 4:12 Is 49.2; Ef 6.17

pínahdih Dios cãacwã cãtíh ã ñíona caá, queédih í teo wáacat pínah niijná. Pánihna, Diosdih teo wãhñit jumna, cãacwã í yéej chãjatji peéh nuñúpwãdih mao cáo wãhñit, biíhdihbut caandíh ípí wãhna caá, Dios ã enechah, cãacwã í túi jummat pínah niijná. ² Bitá yéejnit í jummat pah muntih, sacerdotewã í chah maátabut yéejnit í jumna caá. Pánih yéej chãjnit jumna, yéej chãjnitdih jĩgah ennit, í túi jéih teo wáacna caá. ³ Pánih yéejnit í jumachah, queét sacerdotewã í maátadihbut yéej chãjat peéh ã jumna caá. Páant ã jumachah, queétjeh í yéej chãjat peéh, cãacwã í yéej chãjat peéhbut nuñúpdih mao cáo wãhat caá náahap, Dios ã enechah, í túi jummat pínah niijná.* ⁴ Sacerdotewã í chah maáta jumíhna, queétjeh í jéih waadcán caá. Diosboó queétdih ñíonit, ã waadána caá. Jon jãtíh Aarónjidih Dios ã ñíwat pahjeh muntih, buubut sacerdotewã í chah maáta pínahdihbut ã ñíona caá.* ⁵ Páant queétjeh í waadcátji pahjeh muntih, Cristobut sacerdotewã í chah maáh pínah caanjéh maáh át waadcáp wat jĩ. Diosboó caandíh maáh waadána, nin pah át niijíp wat jĩ:

“Meém wã wúuh ma jumna caá. Páant ma jumachah, buu nihat cãacwã í enechah, meemdíh maáh wã waadána caá”, Dios át niijíp wat jĩ. *(Sal 2.7)*

⁶ Biíh láa nin pah át niijíp wat jĩ:

“Melquisedec sacerdote ã jummatji pahjeh, biíc yoobó meembút páantjeh sacerdote ma jumbipna caá”, ã wúuhdih át niijíp wat jĩ. *(Sal 110.4)*

⁷ Cristo nin baácboó jumna, jãinít, ã ípdih búdí át úbúp wat jĩ. **“Ma náahna, ma teo wáacá, wã wuncat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant wã wuníhcah yuhna, ma náahat pahjeh ma chãjáa”**, át niijíp wat jĩ.* Páant ã niij úbúchah, ã íp át joyóp wat jĩ. Pánihna, ã íp ã náahat pahjeh ã chãjíchah enna, ã úbátidih joiná, caán wunnijidih át booanap wat jĩ. ⁸ Cristo Dios wúuh jumna yuhna, búdí yeejép át yapap wat jĩ. Pánih yapna yuhna, ã ípdih át jepah cádahcap wat jĩ. Pánih jumna, ded pah túi jepahatdih át

jéihyep wat jĩ.* ⁹ Pánih yeejép yapna yuhna, yoobópdih jepahni cruzboó wãhna, nihat caandíh jepahnitdih túi ubni ã jumna caá. ¹⁰ Páant ã wun wãhchah, Melquisedec panihni sacerdotewã í chah maáh Diosboó caandíh maáh át waadánap wat jĩ.

Cristoíh doonádih jwí jepah cádahachah, búdí ã tobohat

¹¹ Cristo sacerdotewã í chah maáh ã jummatdih yeebdíh chah wã bohéihna yuh caá. Obohjeéhtih, páant wã jwúub naáwíhichah yuhna, yeéboó ñita túi beh joicán tagaá. Pánih beh joicánnit ñi jumachah, yeebdíh wã túi jéih bohécan caá. ¹² Maatápdih Cristoíhwã ñi jumna yuh caá. Pánih jumnit, bitaboodíh ñi bohénachah, ãta túi tagaá. Obohjeéhtih, túi beh joicánnit ñi jumachah, bitaboo yeebdíh í jwúub bohéat caá náahap. Dios naáwát buocannidihjeh ñi beh joiná caá. Wébít jóoh macdihjeh í nomat pah yeebbút buocannidihjeh ñi túi joiná caá. Jáap bohé jwíhñit í jummat pah ñi jumna caá. ¹³ Det jóoh macdih nomnit, wébít í jum jwuhna caá. Queét í nihat pahjeh tigaá yeéb ñi jumap. Pánihna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, yeebdíh í niij bohénachah yuhna, páantjeh ñi beh joicán caá.* ¹⁴ Jeémátdih jeémpnitboó behnit í jumna caá. Queét panihnit caá Dios naáwátidih túi múic bohénit í jumap. Pánih bohéna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, queétboó í niij jéihna caá.

6

¹⁻² Pánihna, Dios naáwátidih chah jéihna, túi behnit panihnit jwí jum jíh. Cristoíh doonádih jwíh bohéna, nin pah jwí jéihyep jĩ: Jwiit cãacwã jwí jenah joyátjéhjeh jwí chãjachah, dedé pínah nihcap jĩ. Pánih chãjna, Diosdih jwí weñacap jĩ. Páant jwí chãjatjidih cádahnit, Cristodih jepahna, túiniboodíh túut nuumnít, caandíh jwí túi jenah joí jwíhip jĩ. Páant jwí jwíh jepahachah, nin pah jwiitdih í jwíh bohénap jĩ: Ded pah Jesúíhwãdih daabáatdih, jwiit áihwãdih í teo jãhaatdihbut í bohénap jĩ. Wunnitji í jwúub boo pud júwát pínahdih, péeni yeó jáapdih caandíh jepahcannitdih

* **5:3** Lv 9.7 * **5:4** Ex 28.1 * **5:7** Mt 26.36-46; Mr 14.32-42; Lc 22.39-46 * **5:8** Mt 26.39; Jn 10.18; Fil 2.8

* **5:13** 1Co 3.2

Dios ã peéh chãjachah, búdí yeejép ï yapat pínah ã péacatdihbut ï jwíih bohénap jĩ. Páant ï jwíih bohéátjidih túi jéihna, chah jwí bohé jíih. ³ Diosdih, ã naáwátidihbut chah jwí jéih jíih. Dios ã náahachah, jwiít nihat bíicdih páant jwí chãjbipna caá.

⁴ Obohjeéhtih, det pánih chãjcan, Diosdih ï cádahbipna caá. Pánih cádahnit, jwúub yéej chãjna, ï jéih jwúub túut nuumcán niít. Queét Cristodih jwíih jepahnit, “Áih dooná yoobópdih caá ã jumap”, ït niij jenah joyóp yah jĩ. Pánih jenah joinít, Dios queétdih ã túi ubatdih, Túini Espíritu ïjeéh ã jumatdihbut ït jéihyep wut yah jĩ. ⁵ Dios naáwátidih joiná, túini naáwát ã jumatdih ït jéihyep wut yah jĩ. Nin péeni yeó jáapna Dios ã maáh jumapboó ã wēpatjĩh ã teo wáacatdihbut ït jéihyep wut yah jĩ. ⁶ Pánih jéihna yahna, caandíh cádahna, Dios wūúhdih cruzboó ï jwúub mao yohat pah caá ï chãjap. Páant ï chãjachah enna, bita Cristodih ï deohbipna caá. Páant ï cádahachah, det queétdih ï jéih jwúub túut nuumát túutcan niít. ⁷ Nin pah caá ã jumap: Túini baácđih mah ã jūúwúchah, wápchi mínah caanjĩh ã momni túi chíih jūóhñit, ã quehechah, ã jeémát pínahdih ã bíbohna caá. Caán baácđih Dios ã túi chãjna caá. Pánihat pah Diosdih cádahcan, ã naáwátidih chah bohénitdih ã túi teo wáacbipna caá. ⁸ Obohjeéhtih, ded baácđih óot jumni pihna, yeejép yílipbut ã chíihichah, dedé pínah nihcan caá. Pánihni baácđih túi chãjcan, Dios ã cáo yohbipna caá. Páant ã cáo yohat pah caandíh cádahnitdihbut ã cáo yohbipna caá.*

Cristodih cádahcannitdih Dios ã túi ubat

⁹ Wã oinitaá, yeebdíh páant niij naóhna yahna, “Cristodih cádahnit caá”, yeébbodíh wã niij jenah joicán caá. Cristo ã túi ubnit ñi jumachah, túini ñi chãjatdih wã jéihna caá. ¹⁰ Jwiít nihat jwí túi chãjatjĩ jíib jwí íp jwiítđih ãpĩ túi chãjna caá. Caandíh oina, búdí teonit, áihwáđih ñipĩ túi teo wáacna caá. Páant ñi chãjachah enna, ã quíib buúdcán niít. ¹¹ Pánihna, ñi jumap yoobó ñi jumap pah bóo bitadih túi oinit, ñi teo wáacat pínahdih yeebdíh jwí náah yacna caá. Páant ñi chãj cádahcat jíib

jwí íp ã pebhboó yeebdíh ã túi chãjat pínahdih ñi túi jéihbipna caá. ¹² Yeéb yabh teonit ñi jumapdih jwí náah yaccan caá. Bita Cristoíhwã yeejép yapna yahna, “Jesús weemdíh ã túi teo wáacbipna caá”, niij jenah joinít, caandíh ï cádahcan caá. Páant ï jumachah ennit, “Wã pebhboó yeebdíh wã túi chãjbipna caá”, jwí íp ã niijátjĩ pah ã chãjbipna caá. Pánihna, queét ï chãjat pah, yeebbút ñi chãjaá.

¹³⁻¹⁴ Jon jãtĩh Abrahamdih Dios ã wēpatjĩh nin pah át niijíp wut jĩ: “Meemdíh búdí wã túi chãjbipna caá. Pánih túi chãjna, ma juménáđih dawá wã cáac pooat túutbipna caá”, át niijíp wut jĩ. Bíih caan pah wēpni wihcah, caán ã wēpatjĩhjah át naáwáp wut jĩ.* ¹⁵ Páant ã niijátjidih náhninit, Abrahamboó ã túi páñachah enna, ã niijátjĩ pahjah Dios caandíh át túi chãjap wut jĩ. ¹⁶ “Dios ã enechah, yoobópdih niijná caá wã chãjap”, jwiít cáacwãboó jwípĩ niijná caá. Pánihna, chah jumni ã wēpatjĩh niijnít, yoobópdih jwí niiját ã jumapdih jwí júutna caá. Páant jwí niijíchah joinít, jwíjeéh míic jūihñiboó “Á niiját yoobópdih tigaá”, niij jéihnit, ã jūih cádahna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, Dios Abrahamdih “Meemdíh wã túi chãjbipna caá”, ã niiját yoobópdih ã jumapdih júutat túut niijná, ã wēpatjĩhjah át naáwáp wut jĩ. Páant ã naáwátidih jéihnit, “Á naáwát yoobópdih ã jumachah, caandíh ã túut nuumcán niít”, Abraham, ã juménábut ït niij jéihjip taga. Jwiít nihat áihwãbut caandíh jwí jéihna caá. ¹⁸ Dios ã jéih yeecan caá. Pánih yeecanni jumna, chéne naáwátjĩh ã niiját yoobópdih ã jumapdih jwiítđih ã jéihyana caá. Á niijátđih joiná, ã wēpatjĩhjah ã niijátđihbut joiná, caandíh ã túut nuumcát pínahdih jwí jéihna caá. Páant ã jumapdih jéihna, ã pebhna jwiítđih ã ub bejat pínahdih úumcanjah jwí wēi páina caá. ¹⁹⁻²⁰ Pánih wēi páina, caandíh jwí túi jenah joí cádahcan niít. Sacerdotewã ï chah maáta cáacwáđih úúbh wūhat túut niijná, Dios ã jumni tólihna waadnit, wúupni yégueh jãh yaíhni chóodih ípĩ yap waadáp wut jĩ.* Páant ï chãjat pah, jwíih pínahdih Diosdih úúbat túut niijná,

* 6:8 Gn 3.17-18 * 6:13-14 Gn 22.16-17 * 6:19-20 Lv 16.2

Jesúsbat Dios pebhna át waad béjep wut jī. Pánihna, Jesús páantjeh sacerdotewā ī chah maáh Melquisedec panihni jumna, Dios ā jumapboó jwiít āihwādih ā waóh waadáchah, jwiítbat jwī jéih waadbírna caá.*

7

Melquisedec panihni sacerdotewā ī chah maáh Jesús ā jummat

¹ Melquisedecboó* Salem wūt jumni tátchidih moón ī maáh, caanjéh mantih sacerdotebat jumna, Dios wēpnidih úbhni át jumap wut jī. Maátadih Abrahamwā míc mao yap yohnit, ī jwúb jūwúchah, Melquisedec caandíh jwāáádih át jubínap wut jī. Pánih jwāáh jubínit, “Nin Abrahamdih bádí ma túi chājaá”, Diosdih át níj úbúp wut jī. ² Páant ā jwāáát pínah jātih, Abrahamboó caandíh eníhcannitdih míc mao yap yohnitji, maátaíh bíí déedih át úb jūwúwúp wut jī. Páant ā úb jūóhndih chénat pah téihya poómpdih jenah ennit, bíí poómpdih Melquisedecdih át wūhup wut jī. “Melquisedec”, níjné, “Túí chājni maáh”, níjné īt chājap wut jī. “Salem”, níjné, “Túí jumni”, níjné īt chājap wut jī. Pánihna, caán Salem tátchidih moón ī maáh jumna, “Chah maáh túi jummat tútni”, caandíh īt níjíp wut jī.* ³ Melquisedec ā mánadih, ā nūowādihbat ī daacát ā wihcan caá. Ā cāac jummatdih, ā wunatdihbat ī daacát ā wihcan caá. Pánih jumna, páantjeh ā jumna caá. Páant ā jummatdih jéihna, ded pah Dios wūh Cristobat páantjeh sacerdotē ā jummatdih jwī jéihna caá. Pánihna, Cristo sacerdotē ā jummat pah Melquisedecbat sacerdotē ā jumna caá.

⁴ Melquisedec oboh jumni ā nihcatdih ní túi náhninaá. Chah maáh jumna, Diosdih Abraham ā túyat pínahdih át úbúp wut jī. Abrahamboó jwī nūowāji ī maáh yoobát jumna yuhna, Melquisedec chah maáh ā jummatdih jéihna, ā úb jūóhni bíí poómpdih caánboodíh át wūhup wut jī. ⁵ Moisésji nihat judíowādih páant át wūhat tútup wut jī. Pánih wutna, Leví ā jummená sacerdotewā ī jumachah, ī déewā ī wūhat pínahdih át úbat

tútup wut jī. Ī déewā Abraham ā jummená īt jumap wut jī. Leví Abraham jumma ā jumachah, ā jummenábat Abraham jummená īt jumap wut jī. Nihat Abraham jummená jumna yuhna, Leví jummená sacerdotewā jumnit, ī déewā ī wūhatdih ípī úbup wut jī.* ⁶ Obohjeéhtih, Melquisedecboó Leví jumma nihcan yuhna, Abraham ā wūhatdih át úbup wut jī. “Meemdíh wā túi chājbiRNA caá”, Dios ā níjné Abraham ā jumachah yuhna, Melquisedecboó caandíh Dios ā túi chājat pínahdih át úbúp wut jī. ⁷ Nindih jwiít nihat jwī jéihna caá: Chah jumniboó nump jumnidih túi chājat pínahdih āpī úbhna caá. Pánih jéihnit, Melquisedecboó pánih úbhni ā jumachah, Abraham chah ā jummatdih jwī túi jéihna caá. ⁸ Jwiít cāacwā jwī wūhatdih úbnit sacerdotewā, cāacwājeh jumna, wunnit pínah ī jumna caá. Obohjeéhtih, Melquisedecboó Abraham ā wūhndih úbniji báadhni ā jumna caá. Dios naáwátidih naóh yapanit daácna, ā wunatjidih naóhcan, “Páantjeh báadhni caá”, níjné īt chājap wut jī. ⁹ Bū moón Leví jummená jumnit sacerdotewā, Dios ā wūhat tútatdih ī úbna caá. Páant ī úbchah yuhna, Abraham Melquisedecdih wūhna, nihat Leví jummená ī wūhat pínah panihnidihbat Melquisedecdih wūhna át chājap wut jī. ¹⁰ Melquisedecdih Abraham wūh láa, ā jumma Levíboó át cāac jum jwahcap wut jī. Pánihna, Melquisedec Abrahamdih jwāáhna, Leví pínahdihbat át jwāááp wut jī. Leví, ā jummenábat Melquisedecdih wūhnt panihnit jumna, caán nump īt jumap wut jī.

¹¹ Moisésji wutnit, Leví ā déewādihbat sacerdotewā át jummat tútup wut jī. Ā wutat pahjeh queét sacerdotewā nūúpwādih mao cáo wūhnt, cāacwādih īt úbh wūhup wut jī, Dios ā enechah, túinit ī jummat pínah níjné. Páant ī chājachah, túi yoobópdih jumna nihna, bííh sacerdotēdih jwīta náahcan tagaá. Obohjeéhtih, pánih jumcan, bííh sacerdotē Melquisedec panihnidih bū jwī náahna caá. Pánihna, Leví jumma Aarónji ā jummená poómpdih moón sacerdotewādih bū jwī náahcan caá. ¹² Sacerdotewādih Dios tút nūmnít,

* 6:19-20 Sal 110.4 * 7:1 He 5.6 * 7:2 Gn 14.17-20

* 7:5 Nm 18.21

jwiít dih ã wut at di hbut túut nuumát caá náahap. ¹³ Dios Moisésjidi h wut at túutnit, Leví juma Aarón ã jumená poómpdihjeh sacerdotewã ãt waadáat túutup wut yuh jĩ. Páant ã wutuchah yuhna, jwĩ Maáh Jesús Leví juma nihcan caá. ¹⁴ Judá jumená poómpdih bóo ã jum at dih jwĩ túi jéihna caá. Obohjeéhtih, Moisés sacerdotewã waadánit, Judáih poómpdih moondih ãt waadacap wut jĩ. ¹⁵ Caandih jéihna, nindihbut jwĩ túi jéihna caá: Bue Dios jáap ã waadáni sacerdote Cristo Melquisedec panihni ã jumna caá.

¹⁶ Jon játih jumnit sacerdotewã pínah Dios ã wut at pahjeh Levíih poómpdih moonjéh ãt waadáp wut jĩ. Obohjeéhtih, Leví juma nihcah yuhna, páantjeh jumna, Cristo sacerdote ãt waadáp wut jĩ. ¹⁷ Nin pah Dios ãt niijíp wut jĩ:

“Meém páantjeh sacerdote ma jumbipna caá. Melquisedec sacerdote ã jum at pahjeh muntih meembút sacerdote ma jumbipna caá”, Dios ã wúúhdih ãt niijíp wut jĩ. *(Sal 110.4)*

¹⁸⁻¹⁹ Moisésji ã wut at dih jepahíhna yuhna, jwiít cáacwã yoobópdih jwĩ jéih jumcan caá. Pánihna, caán ã jwíih wut at jti yoobópdih jwĩ jum at pínahdih ã teo wáaccáh, Dios caandih ãt cádahap wut jĩ. Pánih cádahnit, jwĩ Maáh ã wun wáhatdih jwĩ túi jenah joyát jíib Dios jwiít dih ã túi ubna caá, ájeéh jwĩ túi jum at pínah niijná. Páant ã chájachah, caandih túi jéih úbh nit, ã pebhboó yoobópdih jwĩ jum at pínahdih jwĩ wéi páina caá.

²⁰ Cristodih sacerdote waadána, ã wēpatjĩh naóh nit, Dios caandih ãt waadánap wut jĩ. Obohjeéhtih, ã wēpatjĩh naóh canjeh, bita sacerdotewãdih ãt waadánap wut jĩ.

²¹ Cristobodih sacerdote waadánit, Dios caandih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

“Weém, ma Maáh, wã wēpatjĩh meemdih yoobópdih wã naóhna caá. Pánih wēp naóhna, meemdih wã jenah joyátdih wã túut nuumcán niít. Páantjeh sacerdote ma jumbipna caá”, Dios Cristodih ãt niijíp wut jĩ. *(Sal 110.4)*

²² Pánih wēp naóhna, Jesús jwiít dih ã túi ubat pínahdih niijná, ãt chájap wut jĩ. “Cáacwãdih wã túi ubbipna caá”, niijná,

Dios Jesús dih ãt wah deyanap wut jĩ. Pánihna, Jesús ã wun wáhatdih túi jenah joinít, Dios ã niijátjti yoobópdih ã jum at dih jwĩ jéihna caá. ²³ Jwíih jumnit sacerdotewã ã wunuchah, bita ípĩ túut nuúm waadáp wut jĩ. Pánihna, dawá sacerdotewã ãt jum ap wut jĩ. ²⁴ Obohjeéhtih, Jesúsboó páantjeh ã jumuchah, caandih túut nuumní sacerdote pínahdih jwĩ náahcan caá. ²⁵ Jesús páantjeh jumna, áih cáacwãdih ã úbh cádahcan caá. Pánih úbhna, nih at caandih jepahnitdih ã túi ubna caá, Dios pebhboó ájeéh jwĩ túi jum at pínah niijná. Pánihna, Jesúsjeh yoobópdih jwiít dih túi ubni ã jumna caá.

²⁶ Cáacwã jwĩ chájat pah yeejép chájni nihcan, Jesús dih yéj chájat peéh ã wihcan caá. Yeejép wã cáatih jumnijidih jeáboó ub bejnit, nih at cáacwã chah maáh Dios ãt waadánap wut jĩ. Pánih jumna, Jesús sacerdotewã ã chah maáhbut jumna, jwiít dih túi teo wáacni ã jumna caá. ²⁷ Bita sacerdotewã ã jum at pah nihcan caá. Queétboó yeo jáap jum at pah nuñupwãdih mao cáo wáhna, queétjeh ã yéj chájat jíib jwíih wáhnit, túttimah, cáacwã ã yéj chájat jíibbut ípĩ wúhup wut jĩ. Dawá láa páant ãt chájap wut jĩ, cáacwãdih Dios ã túi enat pínah niijná. Obohjeéhtih, Jesúsboó bíic láajeh wun wáhna, caanjéh áih bácahdih míic wáhnit, cáacwãdih ã yéj chájat peéh ãt jíib chájap wut jĩ.* ²⁸ Moisésji ã wut at pah sacerdotewã ã maáta pínahdih cáacwãdih ã waadát túutuchah, yeejat wihcannit ãt nihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, caán túttimah, Dios wēp naóhna, ã wúúh páantjeh yeejat wihcannibodih sacerdotewã ã chah maáh ãt waadánap wut jĩ.

8

Jesús sacerdotewã ã chah maáh jwiít dih ã túi teo wáacat

¹ Caán nih at dih naóhna, nindih bácah yeebdih naóhna caá wã chájap: Sacerdotewã ã chah maáh panihni Jesús jwiít dih teo wáacni, jeáboó Dios ã jéihyepmant bóo buwámant ã chúudna caá.* ² Pánih chúudnit, jwiít áihwãdih ápĩ úbhna caá. Nin baácboó jumni, cáacwã ã chájni Dioíh muúboó sacerdotewã Dioíh cáacwãdih ípĩ

* 7:27 Lv 9.7 * 8:1 Sal 110.1

uábhna caá. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó Dios ã chãjni muú yoobát diítboó jumna, jwiít ãihwãdih ãpĩ uábhna caá.

³ Nihat nin baácdih moón sacerdotewã ã maáta nuñúpwãdih ãpĩ mao cáo wãhna caá. Páant queétdih Dios át wutap wut jĩ, cáacwã ã yéej chãjat peéh ã jíib chãjat pínah niijná. Jwiít dih teo wáacni sacerdotedihbut mao cáo wãhat panihnidih Dios át wãhat túutap wut jĩ, jwĩ yéejat peéh ã jíib chãjat pínah niijná. Páant ã wãhat pahjeh muntih, Cristo jwĩ yéejat jíib caanjéh át míic wãhup wut jĩ, Dios jwiít dih ã wēi enat pínah niijná.

⁴ Nin baácbóó sacerdotewã wãát jumna caá. Pánihna, Jesúsboó nin baácbóó páantjeh jumna nihna, sacerdotewã ãta jéih jumcan tagaá. ⁵ Nin baácbóó jumnit sacerdotewã nin baácdih jumni Dioíh muúdíhjuh ã teo wãhna caá. Cáacwã caán muúdíh chãjna, jeáboó jumni muú pánihni ãt chãjap wut jĩ. Páant ã jumuchah, jeejíboó Moisésdih Dios ãih muú pínahdih chãjat túutnit, “Meemdíh wã naáwát pahjeh muntih wíih muúdíh, nihat caán diítboó jumnidihbut túi yoobópdih ma chãjat túutap”, ãt niijíp wut jĩ.* ⁶ Obohjeéhtih, jeáboó jumni Dioíh muú nin baácbóó jumni muú chah túini ã jumna caá. Pánihna, Jesús sacerdotewã ã tewatboó nin baácdih jumni sacerdotewã ã tewat chah caá ã jumup. Dios Moiséswãdih “Yeebdíh wã wutatdih jepahnit, wãjeéh ñi túi jumbipna caá”, ãt niij naáwáp wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, jwiít dih “Jesús yeebdíh ã wan wãhatboodíh túi jenah joinit, wãjeéh ñi túi jumbipna caá”, ãt niij naáwáp wut jĩ. Queétdih ã naáwátji chah jwiít dih ã naáwát ã jumna caá. Pánihna, Jesúsboó jwiít dih túi ubni jumna, nin baácbóó jumnit sacerdotewã chah wēpni ã jumna caá.

⁷ ã jwíih wutatjidih yoobópdih jéih jepahcan, cáacwã ãjeéh ãt jéih jumcap wut jĩ. ã wutatjidih jwĩ jéih jepahachah nihna, biíh naáwát dih Dios ãta naóhcan tagaá. ⁸ Obohjeéhtih, ã wutatjidih ã túi jepahcatdih enna, ãih cáacwãdih jũihna, nin pah ãt niijíp wut jĩ:

“Nin wã niiját dih ñi túi joyoó: Túttimah, nihat wíih cáacwã, Israel juménádih,

Judá juménádihbut jáap naáwát dih wã naóhbipna caá.

⁹ ã nuowã Egipto baácbóó jumnitjidih bacanit, ded pah wãjeéh ã túi jummat pínahdih queétdih wã naáwáp yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant wã naáwát dih ã joí cádahap jĩ. Páant ã cádahatdih ennit, weembút queétdih wã cádahap jĩ. Páant queétdih wã naáwátji pah jwáub naóhcan, mácah wã naóhbipna caá.

¹⁰ Túttimah nihat Israel juménádih nin pah wã naóhbipna caá: Wã wutatdih yeebdíh wã túi náhniabipna caá. Páant wã náhnianachah, ñi túi wēi jepahbipna caá. Weém ñi Maáh jumna, yeebdíh wã en daobípna caá. Yeeb wíihwã jumna, weemdíhjuh ñi uáhbipna caá.

¹¹ Pánihna, caán láa teo wãhnit dée, maáta déebut nihat weemdíh túi jéihnit míicjuh ã jumbipna caá. Pánih jéihnit jumna, det ã déewãdih nin pah ã míic níij bohécan níit: ‘Ded pah jwĩ Maáh Dios ã jummatdih ma jéihyeé’, ã niijcán níit.

¹² Pánihna, ã yéej chãjatjidih yohnit, queétdih peéh chãjcan, caandíh chéneji wã jwáub náhnicán níit”, Dios át niijíp wut jĩ. *(Jer 31.31-34)*

¹³ Pánihna, jáap naáwát dih naóhna, ã jwíih naáwátji ãt cádahat túutap wut jĩ. Caán máa naáwátjidih jáap naáwátboó jwáub túut nuumní ã jumna caá.

9

Dioíh muú nin baácbóó jumni, jeáboó jumni

¹ Dios Moisésjidih jwíih wutna, ded pah cáacwã caandíh ã weñat pínahdih ãt naáwáp wut jĩ. Nin baácdih moón caandíh ã weñat pínah muúdíh ded pah ã chãjat pínahdihbut ãt naáwáp wut jĩ. ² Caán muúdíh nuñúpwã chóojih ãt wãapáp wut jĩ.* Caán muú diítboó chéne tólih ãt chãjap wut jĩ. ã jwíih waád juibíni tólih “Dioíh tólih”, ãt niijíp wut jĩ. Caán tólihboó ã jíí cáagat nahna ãt jumup wut jĩ.* Cáagat naabút ãt jumup wut jĩ. Caán

* 8:5 Ex 25.40 * 9:2 Ex 26.1-30 * 9:2 Ex 25.31-40

* 9:2 Ex 25.23-30

cáagat naajih sacerdotewā Diosdih ī wāhni pan naaná āt jumap wut jī.* ³ Wáupni yégueh chóojih ī jāh yaihni tāahmant biih tólih āt jumap wut jī. Caán “Dios ā jumat tólih”, it niijip wut jī.* ⁴ Caán tólihboó chej jumnidih cáagnit ī cáwat naá āt jumap wut jī. Caán naá orojih ī chājni wut jī.* Orojih ī chājni paihbut caanjih āt jumap wut jī.* Caan páih diítina orojih ī chājni pamap āt jumap wut jī. Caan pámap diítina “maná”, ī niijni āt jumap wut jī.* Caan páih diítina Aarónih íoh caját nahbut chíih yabacni jum,* Dios ā wutatdih ā daác báudhniiji chéne jeé naanábut āt jumap wut jī.* ⁵ Caan páih wáap lajni naajih chéne ángelwā orojih ī pāp dodhniit it jwāáh ñuhap wut jī. Queét ángelwā Dios caanjih ā jumadnih júutna it chājap wut jī. Pánihna, caanjih jumna, Dios cāacwā ī yéejatdih āpī yohop wut jī.* Caán muudih bóodih páant bóojeh tigaá wā naóh jwuhap.

⁶ Caán muudih ī túi ámohat túttimah, sacerdotewā yeó jáap jumat pah jwíih waád juibini tólihdih waadnit, Dios ā wutat pah ipī chājap wut jī.* ⁷ Sacerdotewā ī chah maáhjuh biih tólihboó jópchi jumat pah biíc láa ā waadát yeó jáapdihjuh āpī waadáp wut jī. Pánih waadnit, ī maoni nuñap ī wāhni pínah meépdih caanjih jumni paih wáapátidih āpī chíanap wut jī, caán meépdih ennit, Dios cāacwā ī yéejatdih ā yohat pínah niijná. Meépdih ub bejcan, āpī jéih waadcáp wut jī. Diosdih uúbát túut niijná, caanjéh ā yéej chājatji, nihat bita judíowā ī jéihca naáh yéej chājatji jibbut meépdih āt ub waad béjep wut jī.* ⁸ Páant Dios ā chājatjijih Túini Espíritu nin pah jwiítidih ā jéihyana caá: Moisésdih ā chājat túutni muú Dios ā jumat tólihboó cāacwā it jéih waadcáp wut jī. Sacerdotewā ī chah maáhjuh caanná āt jéih waadáp wut jī. Pánihna, Moisésdih ā chājat túutniiji muú páantjuh ā jumuchah nihna, jwiít cāacwājuh Diosdih jwíta jéih uúbhcan tagaá. ⁹ Diosdih ī weñat muú ded pah ā jumatji, caán diítboó ded pah ī chājatjidihbut naóhna, jwiít bññ moondih

nindih Dios bohéna caá ā chājap: Cāacwā Diosdih weñat túut niijná, nuñupwādh mao cáo wūhna yuhna, Dios ā náah yacat pah túinit it nihcap wut jī. Pánih chājna yuhna, íih caolih páantjuh yéejni jumna, Diosjeéh it jéih jumcap wut jī. ¹⁰ Nin pah ipī chājap wut jī: Nuñupdh mao cáo wūh, jeémp, babh, íih bácahdnih chocna, Moisés ā wutatji pah Diosdih ipī weñep wut yah jī. Obohjeéhtih, caán wutat pah chājna yuhna, ī túut nuumát déedih queétdih āt teo wáaccap wut jī. Pánihna, Dios jáap bohéatdih ā naáwát túttimah, jon jātih bóo wutatboó dedé pínah nihcan caá.

¹¹ Obohjeéhtih, jwiítidih túi chājat túut niijná, Cristoboó sacerdotewā ī chah maáh yoobát jumnit, ātát jūúwup wut jī. Pánih maáh jumna, jeáboó jumni Diosdih weñat muú yoobátidih āt waadáp wut jī. Caán jeáboó jumni muú nin baácboó cāacwā ī chājni muú chah túini ā jumna caá. ¹² Cristo Dios ā jumapboó cabra meépdih, jwií meépdih Diosdih wūhat túut niijná, āt ub waadcáp wut jī. Obohjeéhtih, biíc láajeh jwiítidih wñ wūhna, áih meép panihnidihjuh āt ub waadáp wut jī. Pánih ub waadnit, jwí yéejatdih ā yohochah, jwiítboó páantjuh Diosjeéh jwí jumbipna caá. ¹³ Dios Moisésdih ā wutatjiiboó “Wannitdih ñi chūúchah, ñíih bácahdih quei pánihni ā naácna caá”, āt niijip wut jī. Pánihna, íih bácah quei pánihnidih chocat túut niijná, cabra meép, jwií meép,* jwiiwādh ī cáwatji jóohjihbut* sacerdotewā queétdih ipī choj jāhanap wut jī. ¹⁴ Páant ī chājachah yuhna, queétdih āt túi teo wáaccap wut jī. Obohjeéhtih, Cristo wñna, áih meépboodih ā yoh wūhuchah, jwiítidih búdí ā teo wáacna caá. Caán yéejat wihcanni jumna, cruzboó wñna, Túini Espíritu páantjuh jumni ā teo wáacatjih, caanjéh áih bácahdih Diosdih āt wūhap wut jī. Pánih chājna, jwí yéejatdih yohnit, iiguipna jwí bejat déejidih āt túi ubap wut jī. Páant ā túi ubnit jumna, “Yéejat peéh weemdih wihcan caá”, jwí niij jéihna caá. Pánih jumna, Dios, páantjuh jumni ā náahat pahjuh chājnit jwí jumna caá.

* **9:3** Ex 26.31-33 * **9:4** Ex 30.1-6 * **9:4** Ex 25.10-16 * **9:4** Ex 16.33 * **9:4** Nm 17.8-10 * **9:4** Ex 25.16; Dt 10.3-5 * **9:5** Ex 25.18-22 * **9:6** Nm 18.2-6 * **9:7** Lv 16.2-34 * **9:13** Lv 16.15-16 * **9:13** Nm 19.9,17-19

Jáap naáwát

¹⁵ Moisés ã wutatjidih jepahna yuhna, ã yéejat peéh queédih páantjeh ã jumuchah, cáacwã Diosjeéh ãt jéih jumcap wut jĩ. Páant ã jumuchah, nin jáap naáwátidih naóhnt, “Cristoboó ã wun wúhatjĩhjah cáacwãdih wãjeéh wã táu jumat túutbipna caá”, Dios ãt niijíp wut jĩ. Páant ã niijátji pah, ã yéejatdih yohnt, ã ñíonitdih táu ubat túut niijná, Cristo ãt wun wúhup jĩ. Páant ã táu ubuchah, páantjeh ãjeéh jwiít ãihwã jwĩ táu jumbipna caá. Pánih jumna, ãihwãdih Dios ã wúhat pínahdih jwĩ bíbohbiipna caá.

¹⁶⁻¹⁷ Cáac ã wunat pínah jãtjih, ã déewãdih ã wúhat pínahdih ãpĩ daác jwejna caá. Obohjeéhtih, ã buud jwúhcah, ãih bií déedih ã déewã ã jéih ub jwuhcan caá. ã wunat pínah jãtjih ã daác jwejni núo dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, ã wunat túttimah, ã daacátji pahjeh ãih bií déejidih ã ubbipna caá. ¹⁸ Páant ã wuncah, caán núo dedé pínah ã nihcat pahjeh muntih, nuñúpdih ã maocah, Dios Moisésdih ã niijátjibut dedé pínah ãta nihcan tagaá.

¹⁹ Dios ã wutatdih Moisésji nihát ãih cáacwãdih ãt naóh beedánap wut jĩ. Pánih naóh péanit, jiwí meép, cabra meépdih mahjĩh ãt widip wut jĩ. Túttimah, oveja yoócdih ã dũani, hisopo wãt jumni ylip biícdih nah chéonit, ãt taj báahanap wut jĩ. Pánih taj báahanit, Dios ã wutatdih ã daácni tólihdih, nihát cáacwãdihbut ãt choj jãhanap wut jĩ. ²⁰ Pánih choj jãhanit, nin pah Moisés queédih ãt niijíp wut jĩ: “Dios nin ã wutatjidih jwiítidih ã jepahat túutap jĩ, ãjeéh jwĩ táu jumat pínah niijná. Pánihna, caán meépdih enna, ã naáwát yoobópdih ã jumatdih jwĩ jéihna caá”, ãt niijíp wut jĩ.* ²¹ Túttimah, caán tólihdih cáacwãdihbut ã choj jãhaat pahjeh muntih, Diosdih ã weñat pínah muudih, nihát caán diitboó jumnidihbut ãt choj jãhanap wut jĩ.*

²² Páant tigaá, Dios ã wutat pah, meépdih yoh wúhat caá náahap, cáacwã ã yéejatdih ã yohat pínah niijná. Biquí láanajeh cáacdih quei pánihi ã jumuchah, meépdih yoh wúhcan, mahjĩhjah chocat pínahdih Dios ãt wutap wut jĩ. Meép panihnijih chocanni-

dih, Dios cáaquih yéejatdih ã quíib buudcán niit.* ²³ Pánihna, nin baácboó jumni Diosdih ã weñat muú, nihát caán diitboó jumnidihbut quei wíhcanni panihni ã jumat pínah niijná, nuñúp meépdih yoh wúhat ãpĩ náahap wut jĩ. Moiséswã caán muudih jeáboó jumni muu pánihi ãt chãjap wut jĩ. Jeáboó jumni muú Dioih muú yoobát ã jumuchah, chah táini meép panihnidih yohat caá náahap.

Cristo biíc láajeh ã wun wúhat

²⁴ Nin baácđih bóo Diosdih ã weñat muú cáacwã ã chãjnidih Cristo ãt waadcáp wut jĩ. Caán muudih waadcánjah, yoobópdih jeáboó ãt bejep wut jĩ, Dios ã jumupboó jwiítidih úbát túut niijná. ²⁵ Nin baácđih moón sacerdotewã ã maáta jópchi jumat pah Diosdih weñat túut niijná, ã jumni tólihbóo nuñúp meépdih ãpĩ ub waadáp wut jĩ. Obohjeéhtih, Cristo biíc láajeh wunna, ãih meép panihnidih Dios ã jumat tólihbóo yoobátboó ãt ub waadáp wut jĩ. ²⁶ Cristo dawá láa waadná nihna, nin baácđih Dios ã chãjat túttimah, nihát cáacwã jwĩ yéej chãjatji jíib, dawá láa caandih wun wúhat ãta náah tagaá. Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapna jwĩ yéejatdih yohat túut niijná, nin baácboó biíc láajeh cáac jumnit, ãt wun wúhup wut jĩ. ²⁷ Nihat cáacwã biíc láajeh jwĩ wunna caá. Páant jwĩ wunat túttimah, túinitdih, yeejépwãdihbut Dios ã ñíobipna caá, yeejépwãdih peéh chãjat túut niijná. ²⁸ Biíc láajeh jwĩ wunat pah, dawá cáacwã jwĩ yéejatdih yohat túut niijná, Cristobut biíc láajeh ãt wun wúhup wut jĩ. Túttimah, ã jwúub dei jũóhbipna caá, páant muntih. Pánih jwúub dei jũóhnt, jwĩ yéejatdih yohat túut niijná, ã jwúub wun wúhcan niit. Obohjeéhtih, jwiít caandih wēi pánitdih ubudih ã jũóhbipna caá, páantjeh ã pebhboó Diosjeéh jwĩ jumat pínah niijná.*

10*Máa naáwát ã teo wáaccat*

¹ Cristoih dooná táini yoobát ã jumna caá. Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji táini pah jumna yuhna, biíc yoobó nihcan caá. Caán wutatdih jepahnt, yeó jáap jumat pah, nihát jópchina nuñúpwãdih mao cáo wúhna,

* **9:20** Ex 24.6-8; Zac 9.11; Mt 26.28 * **9:21** Lv 8.15 * **9:22** Lv 17.11 * **9:28** Is 53.12

Diosdih ìpí weñep wut yuh jì. Obohjeéhtih, pánih chājna yuhna, cāacwā ì yéejatdih ì jéih yoh beedácan caá. ² Ì jéih yoh beedána nihna, biíc láajeh Diosdih pánih wūhñit, “Buu yéejat peéh jwiítidih ã wihcan caá”, ìta niíj jenah joi tágaá. Pánih jenah joiná, nuñúpwādh mao cáo wūhatdih ìta cádah tagaá. ³ Obohjeéhtih, jópchi jumat pah nuñúpwādh mao cáo wūhna, cāacwā ì yéejatdih ì jéih quíib buudcán caá. ⁴ Pánihna, jiwí meépdih, cabra meépdihjeh Diosdih jwí wūhuchah yuhna, jwí yéej chājatdih ãta yoh beedácan tagaá.

Cristo ã wun wāhat

⁵ Páant yoobópdih ã jumuchah, Cristo nin baácboó ã cāac jumat pínah jātihbit nin pah Diosdih ãt niijíp wut jì:

“Cāacwā nuñúpwādh mao cáo wūhna, trigo ojdihtat ì wūhatdih ma náahcan caá. Pánih náahcan, con baácboó ma cāac jumat tútuchah, ma chājni bácah meemdh weñani pínah ã jumbipna caá.

⁶ Cāacwā ì yéejatdih ma yohat pínah niijná, nuñúpwādh ì mao cáo wūhuchah, ma wēi encan caá.

⁷ Páant ma wēi encatdih jéihñit, ninboó jumna, ma náahat pah chājadh wā bejbipna caá. Páant ma naáwátdih naóh yapani ã niíj daacáp jì”, Cristo ã ìpdih ãt niijíp wut jì. (Sal 40.6-8)

⁸ “Cāacwā nuñúpdih ì mao cáo wūhat pínah, trigo ojdihtat ì wūhat pínahdih queétdih ma náahcap jì. Páant ì wūhuchah yuhna, ma wēi encap jì”, Cristo ãt jwíh niíj naáwáp wut jì. Moisés páant queétdih ã chājat tútuchah yuhna, caandíh Dios ãt wēi encap wut jì.

⁹ Páant niíj péanit, nin pah ãt jwúub niijíp wut jì: “Meém ma náahat pah chājadh wā bejbipna caá”, ãt niijíp wut jì. Páant ã niijíchah, nin pah jwí jéihna caá: Jon jātih nuñúpwādh ì mao cáo wūhatjidih cádahat tútñit, biíh bohéatboodíh Dios naóhna ãt chājap wut jì. ¹⁰ Pánihna, Jesucristo ã ìp ã náahat pah wun wūhñit, jwiít cāacwā jwí yéejatdih ãt yoh wūhup wut jì. Biíc láajeh wunna, ãih bácahdih ãt wūhup wut jì, jwiít

ãihwā Diosjeéh páantjeh jwí jumat pínah niijná.

¹¹ Nihat sacerdotewā yeó jáap jumat pah Diosdih weñat muúboó teonit, nuñúpwādh ìpí mao cáo wūhna caá. Obohjeéhtih, páant ì mao cáo wūhna yuhna, cāacwā ì yéejatdih ì jéih yoh beedácan caá.* ¹² Obohjeéhtih, jwí yéejatji jíib Cristoboó biíc láajeh wun wūhna, jwí yéejatdih ãt táí yoh beedánap wut jì. Pánih yoh beedá péanit, ã ìp pebhna páuh laab béjnit, ã jéihyepmant bóo buwámant, ãt chúudap wut jì. ¹³ Caanná chúudñit, caandíh eníhcannitdih ã ìp ã yap yohat pínahdih ã páina caá.* ¹⁴ Pánihna, biíc láajeh wun wūhñit, Dioíhwā ì yéejatdih ãt yohop wut jì, yéejat wihcannitjeh páantjeh ì jumat pínah niijná.

¹⁵ Caán yoobópdih ã jumatdih naóhna, Dios naáwátdih naóh yapanidih Túini Espirituboó nin pah ãt niíj daacát tútup tajì:

¹⁶ “Nin pah Dios ã niijíp be: ‘Táttimah bóo láa nihat cāacwādh nin pah wā niíj naóhñipna caá: ‘Wā wutatdih yeebdíh wā náhnianachah, wēinit ñi jepahñipna caá.

¹⁷ Ñi yéej chājatdih wā jwúub náhnican niít”, wā niijbípna caá,’ Dios ã niijná caá”, ãt niíj daacát tútup tajì. (Jer 31.33-34)

¹⁸ Pánihna, jwí yéej chājatdih ã yohochah, jwí yéejat jíib sacerdotewā nuñúpdih ì jwúub mao cáo wūhatdih jwí náahcan caá.

Humcanjeh, Diosdih jwí jéih úubát

¹⁹ Wā déewā panihñitá, Jesúsboó wun wūhna, ãih meépdih ã yohochah, jwiítboó humcanjeh, Dios pebhna waadñit pah, caandíh jwí jéih úubhna caá. ²⁰ Pánihna, nin baácđih moón sacerdotewā ì maáta ìpí chājatji buu láa jwiítidih dedé pínah nihcan caá. Cristoboó jwí yéej chājatji jíib ã wun wūhuchah, caán tólihdih jāh yaíhni chóodih ã yeo dei bejehah,* jáap namá panihñidih ãt chājap wut jì, Dios ã jumapna jwí táí waadát pínah niijná.* ²¹ Pánihna, jwiítboó Dioíh muu pánihñit jwí jumuchah, jeáboó jumna, jwiítidih úubh wūhni Cristo chah wēpni sacerdote ã jumna caá. ²² Páant ã

* 10:11 Ex 29.38 * 10:13 Sal 110.1 * 10:20 Mt 27.51; Mr 15.38; Lc 23.45 * 10:20 Jn 14.6

jumlahdih jéihna, úmcanjeh, caandíh táí jenah joiná, Dios pebhna waadnit, caandíh jwí úbát dée caá. “Cristo weemdíh wun wūhna, wā yéejatdih ā yohochah, buu yéejat jīb weemdíh wihcan caá”, jwí níj jéihna caá. Pánih jenah joí cádahcan, mahjīh jwí chocat pah, quei wíhcannit panihnit jwí jumlah dée caá.* 23 “Yeebdíh wā táí úbbipna caá”, ā niijátji pah ā chājbipna caá. Páant ā chājat pínahdih táí jéihnit, bitadihbut caandíh jwípī naóhna caá. Caandíh jwí táí náhnat dée caá. 24 Pánih náhnit, jwíjééh jumlahdih oina, teo wáacnit, nihat biícđih jwí táí jumlah dée caá. 25 Diosdih weñat túat niijná, jwí míic wáacat dée caá. Bitá í míic wáacatdih cádahna caá í chājap. Páant í cádahachah yuhna, jwiítboó jwí cádahca boj jīh. Nin baácboó jwí Maáh ā jwúub dei jūwát pínah bahnijeh ā judhna caá. Caandíh jéihna, jwiít āihwā búdí jwí míic weña jīh.

26 Yoobópdih jumlah naáwátđih jwí jéihna yuhna, “Wā náhat pah wā chājbipna caá”, jwúub níj jenah joinít, jwí yéej chājachah, Dios jwí yéejatdih ā yohcan níit. 27 Páant jwí chājachah, ā tobohna caá. Nihat Diosdih eníhcannitdih peéh chājnit, iiguípna ā bejat túatbipna caá. Pánihna, caandíh cádahnit, jwúub yéej chājnitdihbut biíc yoobó ā peéh chājbipna caá. Páant ā peéh chājat pínah búdí úm náah jumlah caá.* 28 Moisés ā wutatjidiđ ded ā yap yohochah, judíowā í maáta caán yap yohnidih ípī peéh chājap wut jī. Ā yéej chājachah ennitji, biíc peihcannit caandíh í naóh yacachah, í naáwát yoobópdih ā jumlahdih íit jéihyep wut jī. Pánih jéihnit, jīgah encanjeh, caandíh ípī mao yohop wut jī. Biíc peihcannit wihcah, chénewā caandíh í naóh yacachah, ípī peéh chājap wut jī.* 29 Páant í peéh chājat chah, Dios ā wūhđih eníhcannitboodíh ā peéh chājbipna caá. Cristo wun wūhna, āih meépdih ā yoh wūhuchah, Dios jwí yéejatdih ā yohna caá. Páant ā yohat pínahdih jwiítđih āt naáwáp wut jī. Obohjeéhtih, det yéejatdih yohnit jumlah yuhna, túttimah caandíh yap yohna, jwúub yéej chājnit, “Jesúh meép oboh jumlah ā jumlah caá”, í níj jenah joiná

caá. Páant níj jenah joinít, queéđđih oini Túini Espíritudih yeejép naóhna caá í chājap. Páant í chājachah ennit, Dios queéđđih búdí ā peéh chājbipna caá.* 30 “Det í yéej chājatji jīb weém caá wā peéh chājbip. Wīhwā jumlah yuhna, yeejép í chājachah, queéđđih wā peéh chājbipna caá”, āt niijíp wut jī.* “Yoobópdih tigaá Dios páant níj naóhni ā jumlah”, jwí níj jéihna caá. 31 Pánihna, Dios chah wēpni ā jumlahchah, yéej chājnitdih ā peéh chājat pínah úm náah jumlah caá.

32 Jātih ded pah ñi jumlahjidiđ ñi táí náhninaá. Túini doonáđih joiná, jwíh jepahnit, dawá láa búdí yeejép yapna yuhna, Jesúsdih ñit cádahcap tajī. 33 Biquí láana cáacwā í enechah, bita yeebdíh yeejép naóhnit, yeejép íit chājap tajī. Biíh láa bita Jesúhwāđih yeejép í chājachah enna, yeejép yapnitdih ñit jīgah en teo wáacap tajī. 34 Bitadiđ nemat muúboó í nemechah ennit, yeebát ñit jīgahap tajī. Níih bií déedih í dúuc wáyachah yuhna, jīgahcanjeh, “Ā túina caá”, ñit niijíp tajī. “Nin baácđih bóo chah túini jeáboó wā bíbohat pínah páantjeh ā jumlah caá”, níj jéihna, í dúuc wáyachah yuhna, ñit weñep tajī. 35 Pánihna, úmcanjeh, Diosdih ñi táí jenah joí cádahca bojoó. Páant ñi cádahcat jīb, yeebdíh ā táí chājbipna caá. 36 Yeejép yapna yuhna, Dios ā náhat pah ñi chāj cádahca bojoó. Páant ñi chāj cádahca, “Wīhwāđih wā pebhboó wā táí jumlah túatbipna caá”, Dios ā niijátji pah, yeebdíh ā táí chājbipna caá. 37 Nin pah Dios naáwátđih naóh yapani āt níj daacáp tajī:

“ Wā wahni ā juibíat pínah bahnitjeh ā judhna caá.

38 Pánihna, wīhwā, wā náhat pah chājnit, wā wahnidih táí jenah joinít, í táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh í cádahachah, queéđđih wā wēi encan níit’, Dios ā niijná caá”, āt níj daacáp tajī. (Hab 2.3-4)

39 Obohjeéhtih, jwiítboó Diosdih cádahcan, iiguípna bejnit pínah nihcan caá. Caandíh táí jenah joinít jumlah, páantjeh ājééh jwí jumbipna caá.

* 10:22 Lv 8.30; Ez 36.25 * 10:27 Is 26.11 * 10:28 Dt 17.6; 19.15 * 10:29 Ex 24.8; He 13.20 * 10:30 Dt 32.35-36; Ro 12.19

11

Diosdih túi jenah joyát

¹ Nin pah Diosdih túi jenah joyát ã jumna caá: Diosdih túi jenah joiná, jwiít dih ã túi chãjat pínahdih jwĩ túi jéihna caá. Æ niijátji pahjeh ã chãj jwuhcah yuhna, “Æ niijátji pah yoobóp dih ã chãjbipna caá”, jwĩ niij jéihna caá. Páant ã chãjat pínahdih encan yuhna, “Yoobóp dih páant ã chãjbipna caá”, jwĩ niij jenah joiná caá. ² Páant ã túi jenah joyóchah ennit, Dios jon jãtjeh moondih ãt túi wêi enep wut jĩ.

³ Diosdih túi jenah joinít, nin pah jwĩ jéihna caá: Dios ã naáwát wēpatjĩh nihad dih ãt chãjap tajĩ. Pánihna, jwĩ enca naáhjidih nihad bũ jwĩ enni pínahdih ãt jígo hanap wut jĩ.*

⁴ Abeljiboó Diosdih túi jenah joiní jumna, ovejadih mao cáo wãh nit, caandih ãt weñep wut jĩ. Obohjeéhtih, ã úud jeñé Caín ã momatji quehedihjeh Diosdih ãt wãhup wut jĩ. Pánihna, Dios Abel ã wãhniboodih chah ãt wêi enep wut jĩ. Pánih wêi enna, “Weemdih túi jenah joinít, Abel túini ã jumna caá”, ãt niijíp wut jĩ. Caán ã wunat táttimah yuhna, ã túi jenah joyátjidih bohénit, ded pah jwiítboó jwĩ túi jenah joyát pínahdih jwĩ jéihna caá.*

⁵ Enocboó Diosdih túi jenah joiní ã jumuchah, Dios caandih ãt wêi enep wut jĩ. Pánih wêi ennit, ã wuncat pínah niijná, nihad bácah jeh Dios jeáboó caandih ãt ub bejep wut jĩ. Páant ã ub bejat táttimah, cáacwã caandih ãt jéih bid jwicáp wut jĩ.*

⁶ Páant ã yapatjidih jenah joinít, “Diosdih túi jenah joicán, caandih jwĩ jéih weñacan caá”, jwĩ niij jéihna caá. Ded caandih bidniboó “Dios ã jumna caá. Pánihna, caandih wã túi bidichah, weemdih ã túi chãjbipna caá”, niij jenah joyát caá náahap.

⁷ Noéjiboó Diosdih túi jenah joiní jumna, ded pah ã chãjat pínahdih ã naáwáchah, ãt túi jepahap wut jĩ. Pánih jepahnit, ãjeéh bóli, ã weh, ã weh áana yaádh biíc dih poboyit dih túi yapat túut niijná, bádí jãáj chóodih ãt chãjap wut jĩ. Pánih túi jenah joiná, nihad

bita yeejép ã chãjachah enna, queétdih ãt pej jumcap wut jĩ. Pánihna, Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Caán túini ã jumna caá”, Dios ãt niij enep wut jĩ.*

⁸ Abrahamjiboó Diosdih túi jenah joiní jumna, Dios ã wãhni pínah baácboó ã bejat túutuchah joinít, ãt jepahap wut jĩ. Caandih jepahnit, ã jumni baácmant bejna, ã jéihca naáh baácna ãt juibínap wut jĩ.* ⁹ Páant ã juibínachah, “Nin baácdih yeebdih wã wãhbipna caá”, Dios ã niijíchah joinít, caán baácdih ãt chãwáp wut jĩ. Caandih, ã wãúh Isaacdih, ã juma Jacobdihbut “Nin baácdih yeebdih wã wãhbipna caá”, Dios ãt niij naáwáp wut jĩ. Queét caán baácdih moón nihcan yuhna, Diosdih túi jenah joinít jumna, nuñáp chóonad ih yúuh taj cáagni muñádih chãjnit, caánboó ãt jumup wut jĩ.* ¹⁰ Pánih jumna yuhna, caanjĩh ã jum jwuhat pínahdihjeh Abraham ãt jéihyep wut jĩ. Jeáboó jumni tútchina ã bejat pínahboodih wêi páina ãt chãjap wut jĩ. Caán tútchi Diosboó ã jenah joyát pah chãjni ã jumuchah, buúdcán, páantjeh ã jumbipna caá.*

¹¹ Abraham behe, ãjeéh bóli Sarabut beh wili, weh wihcannit ãt jumup wut jĩ. Queét ché nat pah behnit jumna yuhna, Abraham Diosdih túi jenah joiní jumna, Dios ã teo wáacatjĩh ãt weh jumup wut jĩ. “Dios ã niijátji pah ã chãjbipna caá”, Abraham ã niij jenah joyát juib, Sara mit weh jumup wut jĩ. Pánihna, Abraham behe jumna yuhna, ã wãúhdih ãt enep wut jĩ.* ¹² Abrahamji wanni dée ã jumuchah yuhna, ã jaimená dawá ãt cáac poonap wut jĩ. Cúiwãdih, óondihbut jwĩ jéih jenah encat pah ã jaimená dihbut jwĩ jéih jenah en buujácan caá.*

¹³ Queét nihad Diosdih túi jenah joinít, ãt buúdap wut jĩ. “Yeebdih caán baácdih wã wãhbipna caá”, Dios queétdih ã niijníji baácdih juibícanjeh, ãt wunup wut jĩ. Caán baácdih queétjeh bíbohcan yuhna, Dios ã niijátji pah, táttimah ã jaimená ã bíbohah pínahdih ãt jéihyep wut jĩ. Pánih jéihnit, ãt weñep wut jĩ. Pánihna, “Nin baácdih

* **11:3** Gn 1.1; Sal 33.6,9; Jn 1.3 * **11:4** Gn 4.3-10 * **11:5** Gn 5.21-24 * **11:7** Gn 6.13-22 * **11:8** Gn 12.1-5
 * **11:9** Gn 35.27 * **11:10** He 13.14 * **11:11** Gn 17.19; 18.11-14; 21.2; Ro 4.17-22 * **11:12** Gn 15.5; 22.17; 32.12
 * **11:13** Gn 23.4; 1Cr 29.15; Sal 39.12

jibnitjeh jwĩ jumna caá”, ãt niijíp wut jĩ.*
 14 Páant niijná, biíh baácdih ã bidatjidih jwĩ jéihna caá. 15 Pánih bidnit, ã jwíih jumni baácna jwúub bejéhna nihna, ãta jéih jwúub bej tagaá. Pánihna, “Biíh baácdih jwĩ bidna caá”, niijná, jon jãtíh ã cádahni baácdih niijná ãt chãjcap wut jĩ. 16 Obohjeéhtih, chah túini baácboodíh bidna ãt chãjap wut jĩ. Caán ã bidni baác jeáboó caá ã jumap. Caánboó ãh tãtchi pínahdih Dios átát ámoh péanap wut jĩ. Pánihna, “Dios jwĩ Maáh caá”, ã niijíchah joinít, ãt tíccap wut jĩ.

17-18 Túttimah, Dios Abrahamdih ã wúuh Isaacdih ãt mao cáo wúhat túutap wut jĩ. “¿Yoobópdiht niít weemdíh ã túi jenah joí?” niijná, páant ãt wutap wut jĩ. Pánihna, Abraham Diosdih túi jenah joiní jumna, ã niiját pah ãt chãjap wut jĩ. “Ma wúuh Isaacjéh ma juménadíh wã cáac pooabipna caá”, Dios ã niijátjidih náhnina yahna, Abraham caandíhjuh mawat túut ãt chãjap wut jĩ.*
 19 “Wã wúuh Isaacdih wã mao wúhuchah, Dios caandíh ã jéih boobipna caá”, Abraham ãt niij jenah joyóp wut jĩ. Páant ã mawat túut chãjachahjuh, Dios caandíh ãt cádahat túutap wut jĩ. Páant ã mawíhni jwúub báadhni pah caandíh ã enechah, ã wúuh ájeéh ãt jwúub jumap wut jĩ.*

20 Pánihat túttimah, Isaacboó Diosdih túi jenah joiní jumna, ã weh Jacob, Esaúdihtbut “Túttimah, Dios meemdíh búdí ã túi chãja naáh”, ãt niijíp wut jĩ.*

21 Pánihat túttimah, Jacobboó, Diosdih túi jenah joiní jumna, ã wunat pínah jãtíhbit áh wúhat nahjéh too caj ñhñit, Diosdih ãt weñep wut jĩ. Pánih wéinit, ã wúuh José ã weh chénat pahdih “Meemdíh Dios búdí ã túi chãjbipna caá”, ãt niijíp wut jĩ.*

22 Túttimah, Joséboó, Diosdih túi jenah joiní jumna, ã wunat pínah jãtíh judíowã Egipto baácboó jumnitji ã bejat pínahdih ãt naáwáp wut jĩ. Pánih naóhñit, ã juméná pínah áh bácahjidih ã ub bejat pínahdih ãt wutap wut jĩ.*

23 Túttimah, Moisés mánaboó Diosdih túi jenah joinít jumna, ã cáac jumuchah,

caandíh biíc peihcanni widh ãt bih bíbohóp wut jĩ. Túinibit ã jumuchah ennit, caandíh ãt bihip wut jĩ.* Caán baácdih moón ã maáhdih úumcanjeh, judíowã ã wehdih ã mawat túutuchah, ãt jepahcap wut jĩ.*

24 Túttimah, Egipto baácdih moón ã maáh nuum Moisésdih mit behanap wut jĩ. Páant mijeeh behna yahna, Diosdih túi jenah joiní jumna, “Caánt mi wúuh caá”, ã niijátidih ãt náahcap wut jĩ.* 25 Caandíh behanah mi déewáboó wéinit, yeejép ã chãjachah enna yahna, ãt chãjíchcap wut jĩ. Pánih chãjcan, Dioíhwã biícidih yeejép ãt yapat wut jĩ. 26 Dios ã wahni pínah Cristodih cáacwã yeejép ã chãjat pínah pah Moiséswádhbut Egiptodih moón yeejép ãt chãjap wut jĩ. Pánihna, niहत Egiptodih moón búdí júb jumnidih ã bíbohóhdih náahcanjeh, Dioíhwã biícidih ã jumap júb bita yeejép ã dehwat pínahdih ãt ñíwip wut jĩ. Túttimah, ã túi chãjat júb, Dios caandíh ã túi chãjat pínahdih jenah joí waáwána, yeejép ã yapat pínahdih ãt ñíwip wut jĩ.

27 Diosdih túi jenah joiní jumna, Egipto baácdih moón ã maáh ã íjichah yahna, caandíh úumcanjeh, caán baácmant ãt bejep wut jĩ. Dios jíghocanni ã jumuchah yahna, jíghonidih ã enat pah ã wutatdih Moisés ãt jepah cádahcap wut jĩ.* 28 Moisés caandíh túi jenah joiní jumna, judíowádh Dios ã túi ubat pínahdih ãt jéihyep wut jĩ. Pánih jéihna, Dios ã wutat pahjuh queét judíowádh ãh jécnadih oveja wúuh meépjéh ãt ñáñat túutap wut jĩ. Páant ã ñáñatdih ennit, Dios niहत ã jwíih túhñitdih ã mawat túutni ángelboó judíowã ã jwíih túhñitboodíh ãt maocap wut jĩ. Caán oveja wúuhdih mao péanit, Moisés ã wutat pahjuh, ã jumap yoobó ãt jeémép wut jĩ. Caán jeémát, Pascua ã niijná, biícidih ã jwíih jeémpláa ãt jumap wut jĩ.*

29 Túttimah, Diosdih túi jenah joinít jumna, “Muj Mac Dumi”, ã niijná mujdih, mah wihcanni namádh judíowã ãt cháh bejep wut jĩ. Obohjeéhtih, Egiptodih moón queétdih ñhñit, muj ã jwúub dumj yóh

* 11:17-18 Gn 21.12 * 11:17-18 Gn 22.1-14 * 11:19 Gn 22.13 * 11:20 Gn 27.27-29,39-40 * 11:21 Gn 47.31-48.20 * 11:22 Gn 50.24-25; Ex 13.19 * 11:23 Ex 2.2 * 11:23 Ex 1.22 * 11:24 Ex 2.10-12 * 11:27 Ex 2.15 * 11:28 Ex 12.21-30 * 11:29 Ex 14.21-31

lajachah, ït chïíc wun beedép wat jï.*

³⁰ Pánihat túttimah, Diosdih táí jenah joinít jumna, judíowã Jericó tútchidih bóo bádí wáihyat júdu yehmant ït páud bejep wat jï. Siete yeó jáap pohba caán tútchidih ït páudup wat jï. Páant bóí yeó jáap ï páudat túttimah, caán wáihyat júdu át boto jéen bejep wat jï.*

³¹ Diosdih táí jenah joiníh jumna, Jericó tútchidih bóli deoh nah jumnih, Rahab wát jumnih, judíowã en waóhndih wēi jwāáhnit, mit teo wáacap wat jï. Páant mi teo wáacatji júb, caán tútchidih moón Diosdih yap yohndih maonit, judíowã caántboodih ït maocap wat jï.*

³² Bitá Diosdih táí jenah joinít dih naáwíhna yuhna, queét dawá ï jumuchah, wã jéih naóh daác beedácan caá. Gedeón,* Barac,* Sansón,* Jefe,* David,* Samuel,* Dios naáwát dih naóh yapanitbut, nihat ïih doonádih wã naáwíhna yuh caá. Obohjeéhtih, queétdih wã naóh daáccan niít.

³³ Diosdih táí jenah joinít jumna, biquína biíh baácdih moondih míic maona, ït yap yohop wat jï. Bitá ïih cáacwádih túinijeh ït watup wat jï. Páant Diosdih ï táí jenah joyóchah, “Yeebdíh wã teo wáacbipna caá”, ã niijátji pah queétdih át teo wáacap wat jï. Bitá táí jenah joinít jumna, jiwã queétdih ï jeémíhichah yuhna, Dios ïih jacnadih át nemep wat jï.* ³⁴ Bitá táí jenah joinít jumna, bádí iigátboó jumna yuhna, ït iigáp wat jï.* Bitá táí jenah joinít jumna, queétdih ï mao yohíhichah yuhna, ït jwei béjep wat jï. Bitá wēpcannitji jumna yuhna, Diosdih táí jenah joiná, wēpép wã ït jumup wat jï. Pánih jumnit, biíh baácmant jūóhndih queétdih eníhcannit soldadowádih míic maonit, ït yap yohop wat jï. ³⁵ Biquína yaádh Diosdih ï táí jenah joyát júb, ï déewã wunah bejnitjidih Dios át booa wūhup wat jï.*

Obohjeéhtih, bitá Dioíhwã ï jumat júb, queétdih teonit, bádí yeejép ït chājap wat jï. “Diosdih ma cádahachah, jwí watbipna

caá”, queétdih ït niijíp wat yuh jï. Obohjeéhtih, páant ï niijíchah yuhna, jeáboó chah táini pebhboó ï bejat pínahdih náahna, ït jepahcap wat jï. Páant ï jepahcat júb, queétdih yeejép ï chājachah, ït wunup wat jï. ³⁶ Bitá Diosdih táí jenah joinít dih yeejép deohndih, bádí ït pañup wat jï.* Bitadih chéonit, nemat muúboó ït nemep wat jï.* ³⁷ Bitadih jeejíh yohndih, ït mawap wat jï.* Bitadih ïih bácahdih tac yoób ït bóodop wat jï. Bitadih íibat naajíh ït mawap wat jï.* Bitá moh yéejnit jumna, oveja chóo, cabra chóodihjeh ït dawúp wat jï. Queétdih ñuunnít, bitá bádí yeejép ït chājap wat jï. ³⁸ Queét chah táinit jumna, nin baácdih moón yeejép wã biícdih jumnit pínah ït nihcap wat jï. Queét Diosdih táí jenah joinít boodih cáacwã ï náahcah, muá wihcapboó, jeéboobát ïpí jib bejep wat jï. Pánih jib bejnit, jeé íitboó, baáboó jumni íitboobát ïpí ūwup wat jï.

³⁹ Queét nihat caandih táí jenah joinít dih Dios bádí át wēi enep wat jï. Pánih táí jenah joinít jumna yuhna, “Yeebdíh chah táini baácdih wã wūhbipna caá”, Dios ã niijníji baácdih ït júbí jwuhcap wat jï. ⁴⁰ Páant niij naóhna, nin pah Dios niij jenah joiná át chājap wat jï: “Queét wíhwã, túttimah jumnit wíhwābut wã pebhna ï jayúchah, queét nihat biícdih táinit yoobát wã jumat túutbipna caá”, át niij jenah joyóp wat jï. Pánih jenah joiná, jātíh ã chājatji chah táini jwiítdih ã chājbipna caá.

12

Jesúsdih táí jenah joí cádahca boj jíh

¹ Queét wã naóhndih dawá Diosdih táí jenah joí cádahcannit ï jumatjidih jéihndih, yéej chāj cádahndih, jwiítdih Jesúsdih jwí táí jenah joí cádahca bojat dée caá. Nin pah caá jumat náahap: Náoni ã táí nāwíhichah yuhna, chodópndih duo béjna, ã jéih wēp nāocan caá. Yégueh wūpnidih daoná, ã táí jéih nāocan caá. Páant ã jumat pah Diosdih jwí táí jepahíhna yuhna, jwí weñat pínahdihjeh chājna, caandih jwí táí jéih

* **11:30** Jos 6.12-21 * **11:31** Jos 2.1-21; 6.22-25 * **11:32** Jue 6.11-8.32 * **11:32** Jue 4.6-5.31 * **11:32** Jue 13.2-16.31 * **11:32** Jue 11.1-12.7 * **11:32** 1S 16.1-1R 2.11 * **11:32** 1S 1.1-25.1 * **11:33** Dn 6 * **11:34** Dn 3 * **11:35** 1R 17.17-24; 2R 4.25-37 * **11:36** Jer 20.2; 37.15 * **11:36** 1R 22.26-27; 2Cr 18.25-26; Jer 20.2; 37.15; 38.6 * **11:37** 2Cr 24.21 * **11:37** Jer 26.23

jepahcan caá. Pánihna, jwĩ yéej chājatdih cádahat caá náahap. Chah wēp ñáoniboó ã túi péaat pahjeh, jwiítbut Dios ã náah yacat pah jwĩ chāj cádahca bojat dée caá. ² Jesúsdiyh jwĩ túi náhni jīh. Caanjéh Diosdih túi jenah joí waóhni jumna, jwiítidih túi jenah joyát túutnibut ã jumna caá. Pánihna, caandíh jwĩ túi jenah joí cádahcat pínah niijná, jwiítidih ã teo wáacna caá. Cruzboó wunna yuhna, ã lípdih át túi jenah joí cádahcap wut jī. Cruzboó wunat tíic náah jumni ã jumuchah yuhna, ã líp ã jumupboó ã weñat pínahdih jéihna, tíiccanjeh, cruzboó át wunup wut jī. Pánihna, bñ chah maáh jumna, Dios ã jéihyepmant bóo buwámant ã chūdna caá.*

³ Jesúsdiyh eníhcannit caandíh búdí yeejép ĩ chājachah yuhna, Dios ã náah yacat pah át cádahcap wut jī. Páant ã cádahcatjidih ñi túi náhninaá, yeebdíhbut yeejép ĩ chājachah yuhna, bíic yoobó cádahcat túut niijná. ⁴ Bitá yeebdíh tabit yeejép chājna yuhna, ĩt mao yohcap taga. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh ĩt mao yohop wut jī. Páant yeejép ã yapatjidih náhninit, yeebdíh yeejép ĩ chājachah yuhna, caandíh ñi cádahca bojoó. ⁵ Dios yeéb ã wehdih ã naáwátjidih ¿ñi quíib buéd níit? Yeejép ñi yapat pínahdih ã naáwátidih naóh yapani nin pah át níj daacáp tajī:

“ Wūhú, yeejép yapna yuhna, ma íjca bojoó. Páant yeejép ma yapachah, weém, ma Maáh, meemdíh bohéna caá wā chājap. Pánih bohénit, wā túut nūmát túutuchah, ma joyáh bojca bojoó. Páant wā wutuchah, jīgahcanjeh, ma túi jepahaá.

⁶ Nihat wā oinit, “Meém wā wūhú caá”, níj ennidih wāpī bohéna caá, ĩ yap yohocat pínah niijná. Pánihna, ĩ yap yohochah ennit, queétdih wā peéh chāj bipna caá’, Dios ã niijná caá”, át níj daacáp tajī. (*Job 5.17; Pr 3.11-12*)

⁷ Pánihna, yeejép yapna yuhna, Dioíh namádih ñi cádahca bojoó. Páant ñi yapatjīh, Dios ã weh ñi jumuchah, yeebdíh bohéna caá ã chājap, chah ñi túi chājat pínah niijná. Det mána ĩ wehdih ĩ wutuchah, ĩ jepahcah, ĩpī peéh chājna caá, ĩ túut nūmát pínah niijná. Páant ĩ chājat pah, Diosbut jwiít ã

weh jwĩ jepahcah, jwiítidih ã peéh chāj bipna caá. ⁸ Ñi túi chājcatdih ennit, yeebdíh ã naóhcah nihna, ã weh ñita nihcan tagaá. Páant ã naóhcah, mána wihcannit pah ñita jum tagaá. “Dios wā líp caá”, ñita jéih niijná tagaá. ⁹ Jwĩ mána jwiítidih ded pah ĩ bohéátjidih ñi jenah joyoó. Queét jwiítidih ĩ peéh chājachah, queétdih jwīpī jepahap jī. Pánih jepahnit, jwĩ líp Dios ã túut nūmát túutuchah, chah jepahat caá náahap. Pánih jepahna, páantjeh ájeéh jwĩ túi jumbipna caá. ¹⁰ Wébít jwĩ jum jwuhuchah, jwĩ mána jwiítidih peéh chājnit, “Nin pah wā chājachah, wā wūhú ã túi jumbipna caá”, ĩpī níj jenah joyóp wut jī. Obohjeéhtih, Diosboó peéh chājna, jwiítidih teo wáacna caá ã chājap, caán túini ã jumat pah jwiítbut túinit jwĩ jumat pínah niijná. ¹¹ Dedé peéh chājatdih “Caán túina caá”, jwīpī níj jenah joicán caá. Búdí jwīpī jīgahna caá. Obohjeéhtih, jwīh jīgahna yuhna, túttimah caandíh jwĩ jenah joyóchah, jwiítidih ã teo wáacna caá, yéej chājcanjeh, jwĩ túi jumat pínah niijná.*

¹² Pánihna, búdí yeejép yapnit jumna yuhna, Dios yeebdíh ã bohéátidih jéihna, ñi jīgah cádahá. Caandíh chah túi jenah joinít, úmcanjeh, ñi túi weñé.* ¹³ Pánih jumnit, Jesúsíh namádih bejnit, túinijeh ñi chājaá. Páant yeejép ñi yapachah yuhna, Jesúsdiyh cádahcanjeh, wēpnit panihnit ñi jumbipna caá. Yeéb páant ñi jumuchah ennit, bita Jesúsíhwā wēpcannit panihnit-boobút caandíh chah ĩ túi jenah joibípna caá.

Dios ã wutatdih jepahcah, ã tobohat

¹⁴ Míic jāihcanjeh, nihat bíicdih ñi túi jumú. Pánih jumna, jwĩ Maáhdih túi jepahnit, ñi yéej chājca bojoó. Det yéej chājcanitjeh jwĩ Maáhdih ĩ enbipna caá.

¹⁵ ¡Ñi túi chāja chaáh! Dios yeebdíh oinit ã teo wáacachah, ñi túi jepahaá. Jepah cádahna, ñi jwúub yéej chājat pínah ã tobhona caá. Caandíh cádahna nihna, momatdih yeejép yílíp ã jāwat panihni yeebjéh ñita míic yéjea tagaá. Jesúsíh namádih ñi cádahachah ennit, bita áihwābut bíic yoobó

* 12:2 Fil 2.6-11; He 2.9 * 12:11 Dt 8.5; 1S 7.14; 1Co 11.31-32 * 12:12 Is 35.3 * 12:15 Dt 29.18

ĭta cádah tagaá.* ¹⁶ Ñi weha mána nihcannitjĭh yeejép ñi chājca bojoó. Diosdih náahcannitbut ñi jumca bojoó. Esaúboó ded pah ā jumattjidih ñi táí náhninaá. Diosdih, ā wāhni pínahdihbut náahcanni āt jumap wat jĭ. Weép jeñé jumna, ā ĭp ā wunat túttimah ā ĭpĭh bií déedih bíbohni pínah āt jumap wat yuh jĭ. Dios ā ĭpdih ā niijníjidihbut bíbohni pínah āt jumap wat yuh jĭ. Obohjeéhtih, biíc yeó jáap búdí nuugúp wunna, biíc láa ā jeemát jĭbjeh ā bíbohat déejidih oboh jumni pah jenah joinít, ā úudboodĭh āt wāhup wat jĭ. Pánih chājna, Dios ā wāhat pínahdih āt náahcap wat jĭ. Pánih náahcanni ā jumap pah yeebboó ñi jumca bojoó.* ¹⁷ Ā úuddih āih pínahdih ā wāhat túttimah, Esaú ded pah ā yapatdih ñi jéihna caá. Ā ĭp caandĭh ā wāhat pínahdih Esaú búdí āt náahap wat yuh jĭ. Obohjeéhtih, páant ā náahachah yuhna, weép jeñédih ā wāhat pínahdih ā úuddih wāh péanit, Esaúboodĭh ā ĭp āt wāhcap wat jĭ. Caandĭh ā jái úábúchah yuhna, túut nuumcánjeh, caandĭh āt wāhcap wat jĭ.*

¹⁸ Dios Moisésjidih ā wutat túutuchah, jwĭ déewā judíowā Dios ā jumni jeená ĭt juibínap wat jĭ. Obohjeéhtih, caanná ĭ juibíat pah yeebboó ñi juibícan caá. Nin pah queétoó ĭt yapap wat jĭ. Dios ā jumni jeé, Siná wāt jumni jeená ĭ juibínachah, búdí iigát āt jumap wat jĭ. Dupúát, baác méméat, búdí johlitbut āt jumap wat jĭ. ¹⁹⁻²⁰ Caanná juibínit, póojat nah, Dios ā wéheatbut búdí ā yáanachah ĭt joyóp wat jĭ. Páant ā wéhenachah joiná, búdí úumnit, queéto ĭt joíhcap wat jĭ. Dios nin pah queétoā ĭt niíj wutap wat jĭ: “Det nin jeedĭh chūinitdih jeejĭh yoh mawat caá náahap. Nindih nuñup ā chuñuchah, caandĭhbut jeejĭh ñi yoh mawaá”, āt niijíp wat jĭ. Páant ā ni-ijíchah joinít, tubit úum náah jumni wutat ā jumachah, “Jwiítidih ma jwúub naóhca bojoó”, ĭt niijíp wat jĭ.* ²¹ Páant ā yapatdih ennit, nihat ĭ úumachah, “Búdí úumnit, méména caá wā chājap”, Moisés yuh buca āt niijíp wat jĭ.*

²² Páant Diosjeéh ĭt jwĭh jumap wat jĭ. Obohjeéhtih, yeebboodĭh pánihcan caá.

Dios biícidih jumap túut niijná, Sión wāt jumni jee pánihpna ñi juibína caá. Caán jeáboó jumni, Dios báadhniĭh, Jerusalén tútchi caá. Yeebbút dawá ángelwā biícidih wēi naáwát túut niijná, ĭ míc wáacapna ñi juibína caá. ²³ Yeéb caán tútchidih moón pínah jumna, Dios weh jwĭh juibínit biícidih ñi míc wáac juibína caá. Nihat ĭ wātnadih ā daácni núobut jeáboó ā jumna caá. Nihat cāacwādh niíoni ā jumapna ñi juibína caá. Bitá túi chājnitji Dioíhwājĭh míc wáacnit yeebbút ñi jumna caá. Dios queétoā yéjeat wihcannit ātát chājap wat jĭ. ²⁴ Pánihna, Jesús pebhna ñi juibína caá. Jon Moisés ā wutatjidih jwúub túut nuumnít, “Jesúsboó wunna, āih meépdiĭh ā yoh wāhuchah, yeebdĭh wā túi abbipna caá”, Dios jwiítidih āt niijíp wat jĭ. Abelji āih meépdiĭh ā yohochah enna, Dios caandĭh maonidih āt peéh chājap wat jĭ.* Obohjeéhtih, Jesúsboó āih meépdiĭh ā yoh wāhuchah enna, Dios jwiítidih āt túi ubup wat jĭ. Pánihna, āih meép oboh jumni nihcan caá.

²⁵ ĭÑi túi chāja chaáh! Dios yeebdĭh ā naáwáchah, ñi túi jepahaá. Jon jātih nin baácboó jumni Moisés Dios naáwátidih ā naóh yapanachah, caandĭh ĭ joíhcatji jĭib, Dios cāacwādh āt peéh chājap wat jĭ. Pánihna, buu jeáboó jumni Cristo jwiítidih ā naóh yapanachah jwĭ joíhcah, queétoā peéh chājat chah, jwiítboodĭh Dios ā peéh chājbipna caá.* ²⁶ Moisésji jum láa Dios ā wéhenachah, baác āt méménap wat jĭ.* Obohjeéhtih, biíh ā naáwátidih naóh yapaniboó Dios túttimah ā niiját pínahdih nin pah āt niíj daacáp tajĭ: “Nin baácidih, jeádihbut biíc láa pohba wā cádah méméabipna caá”, Dios ā niijná caá, āt niíj daacáp tajĭ. * ²⁷ “Biíc láa pohba wā cádah méméabipna caá”, niijná, nihat ā chājnjidih ā yohat pínahdih naóhna āt chājap wat jĭ. Obohjeéhtih, Dios ā maáh jumapboó jéih yohca naáh jumna, páantjeh ā jumbipna caá. ²⁸ Pánihna, ā maáh jumapna bejnit pínah jumna, caandĭh ā yohcat pínahdih jéihnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih jwĭ niíj jĭh. Páant niijnít, ā náahat pah caandĭh búdí jwĭ wēi jĭh. ²⁹ Dios wēpni

* **12:16** Gn 25.29-34 * **12:17** Gn 27.30-40 * **12:19-20** Ex 19.12-13,16-22; 20.18-21; Dt 4.11-12; 5.22-27 * **12:21** Dt 9.19 * **12:24** Gn 4.10 * **12:25** Ex 20.22 * **12:26** Ex 19.18; Jue 5.5; Sal 68.7-8 * **12:26** Hag 2.6

táini yoobát jumna, jwĩ tũũ cáwat pah, det caandíh jepahcannitdih ã yoh beedábipna caá.

13

Dios ã weñat pínahdih ded pah chãjat

¹ Bita Jesúihwãdih ñi míic oi cádahca bojoó. ² Ñi jéihca naáhwãdihbut ñi táu wēi jwãáá. Pánih wēi jwãáhna, biquína Jesúihwã, jéihcan yahna, ángelwãdih ït wēi jwãááp wat jĩ.*

³ Nemat mũúboó jumnitdih ñi jĩgah en teo wáacá. Yeéb ïjeéh jumna nihna, ded pah ñi náahatdih jenah joinít, queétdihbut ñi táu chãjaá. Bita yeejép ï yapachah ennit, yeéb biíc yoobó yapna nihna, ded pah ñi náahat pah, queétdihbut ñi táu teo wáacá.*

⁴ Ñi téihya chéwechah, ã táina caá. Pánih téihya chéonit, ñi míic cádahca bojoó. Ñi weha mána nihcannitjĩh yeejép ñi chãjca bojoó. Pánih yeejép chãjnitdih Dios ã peéh chãjbipna caá.

⁵ Bií déedih tubit ñi bidca bojoó.* Nin pah Dios ãt niijíp wat jĩ: “Yeebdíh cádahcanjeh, wã táu teo wáacbipna caá”, ãt niijíp wat jĩ.* Páant ã niijátidih jéihnit, ñi bíbohni bií déedihjeh wēinit, chah ñi jwãũb bidca bojoó.

⁶ Pánihna, mũmcanjeh, nin pah jwĩ niij jenah joiná caá:

“Wã Maáh Dios weemdíh teo wáacni caá. Páant ã jummatdih jéihna, cáacwã weemdíh yeejép ï chãjat pínahdih wã mũmcan niít”, jwĩ niijná caá. (Sal 56.3-4,9-11; 118.6)

⁷ Yeebdíh waóhnit, Dios naáwãtdih bohénitjidih, ï táu chãj cádahcatjidihbut ñi táu náhninaá. Pánih náhninit, Diosdih ï táu jenah joyátji pahjeh mũntih, yeebbát biíc yoobó ñi táu jenah joyoó.

⁸ Jesucristo páantjeh biíc yoobó jumni caá. Jon jãtih ded pah ã jummatji pah mũũbut ã jumna caá. Túttimahbut biíc yoobó ã jumnipna caá. ⁹ Jesúih namãdih cádahnit, biáboó bejcat túut niijná, dawá mácah ï bohéatdih ñi joicá bojoó. “Nindih ñi jeémé. Caandíh ñi jeémpca bojoó”, biquína ï niij bohéna caá. Páant ï niij bohéatdih jwĩ

jepahachah yahna, Diosdih chah jwĩ táu jenah joyát pínahdih ã teo wáacan niít. Obohjeéhtih, Diosboó jwiitdih oinit, ãpĩ teo wáacna caá, Jesúsdih chah jwĩ táu jenah joyát pínah niijná. Pánihna, ã teo wáacatjĩh caandíh táu jenah joinít ñi mũmũ.

¹⁰ Jesús cruzboó ã wũn wũhatjidihjeh jwĩ táu jenah joyóchah, jwĩ yéejatdih Dios ã yohna caá, ãjeéh jwĩ táu jummat pínah niijná. Obohjeéhtih, sacerdotewãboó mũñúpwãdih ï mao cáo wũhna yahna, cáacwã ï yéejatdih ït jéih yoh beedácap wat jĩ. ¹¹ Queét sacerdotewã ï maáta jópchi jummat pah mũñúp meépdih Dios ã jumni tólihboó ïpĩ ub waad béjep wat jĩ, cáacwã ï yéej chãjatdih Dios ã yohat pínah niijná. Páant ï chãjat túttimah, ï maoniji mũñúpdih cáacwã ï jumap yehboó ïpĩ cáo yoh beedánap wat jĩ.* ¹² Jesúsbut tútchi yehboó cruzboó wũn wũhnit, ãih meépdih ãt yohop wat jĩ, jwĩ yéejatdih ã yohochah, Dioíhwã jwĩ jummat pínah niijná.

¹³ Tútchi yehboó túic náah jumni ã wũnatdih enna, judíowã ï maáta caandíh ït eníhcap wat jĩ. Pánihna, cruzboó ã wũn wũhatjidih jwĩ táu jenah joí jĩh. Páant jwĩ jumuchah enna, cáacwã jwiitdihbut ï eníhcan niít.

¹⁴ Nin baácboó páantjeh jwĩ jummat pínah yoobát ã wihcan caá. Obohjeéhtih, jeáboó jwĩ yoob jummat pínah tútchidih pãina caá jwĩ chãjap. ¹⁵ Pánihna, Jesús ã teo wáacatjĩh Diosdih jwĩ wēi naáwãchah, caandíh mao cáo wũhat panihni ã jumna caá. Caandíh jwĩ táu weñat dée caá.*

¹⁶ Ñijeéh jumnitdih táu chãjnit, ñi teo wáacá. Páant ñi chãjat pínahdih ñi táu náhninaá. Pánih chãjna, Diosdih cáo wũhat panihnidih wũhnit, caandíh táu wēina caá ñi chãjap. Páant ñi chãjachah ennit, Dios ã táu wēibipna caá.

¹⁷ Yeebdíh waóhnitdih táu jepahna, ï wũtat pah wēinit ñi chãjaá. Dios queétdih bohéat túutnit, yeebdíh ã táu en dawát túutap tagaá, caandíh ñi yap yohcat pínah niijná. Pánih wũtnit ï jumuchah, yeebdíh ded pah ï en dawátjidih Diosdih naáwát ã náahbipna caá. Pánihna, queétdih ñi táu jepahachah ennit, ï táu wēibipna caá. Obohjeéhtih, ñi jepahcah

* **13:2** Gn 18.1-8; 19.1-3; Ro 12.13; 1P 4.9 * **13:3** Mt 25.35-46 * **13:5** 1Ti 6.6-10 * **13:5** Dt 31.6,8; Jos 1.5; Fil 4.11-13 * **13:11** Lv 16.27 * **13:15** Lv 7.12; Sal 50.14,23; Os 14.2

ennit, b́dí ĩta jĭgah tagaá. Pánih jepahcan, ĩta túi jumcan tagaá.

¹⁸ Jwiít dih ĩi uúbh cádahca bojoó, Diosdih páantjeh jwĭ túi jepahat pínah niijná. Yeó jáap jummat pah túi chājĭhna, “Yeejépdih chājna caá wā chājap”, jwĭ niĭj jenah joicán caá. ¹⁹ Weemdĭhbut b́dí ĩi uúbá, ĩi pebhna waicanjeh Dios weemdĭh ā jwúub wahat pínah niijná.

Queétdih ā pée uúbát

²⁰ Jwĭ Maáh Jesús jwĭ yéejat jĭib wun wāhnit, āih meépdih āt yohop wut jĭ. Páant ā chājachah, “ĩi yéejatdih wā yohbipna caá, páantjeh wājeéh ĩi túi jummat pínah niijná”, Dios jwiít dih āt niĭj naáwáp wut jĭ.* Páant niijná jwĭ Maáh Jesús dih āt jwúub booanap wut jĭ. Pánihna, Jesúsboó jwiít dih túi ubni, chah wēpni, ovejawā dih en daoní panihni jumna, jwiít āih ovejawā panihnitdih ā túi en daoná caá.* ²¹ Dios caandĭh booaniji jumna, yeebdĭh ā túi teo wáaca naáh, ā weñat pínahdihjeh ĩi chājat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, jwiít nihatdih ā túi túut numá naáh, ā náahat pah jwĭ jummat pínah niijná. Jesucristodih yeó jáap jummat pah b́dí jwĭ wēi jĭĭh. Páant tíi ā jumna nah.

Ā pée túyat túutat

²² Wā déewā panihnitá, yeebdĭh nin wā daacátji b́dí pohba nihcan caá. Pánihna, ninjĭh yeebdĭh wā naóh bohéatdih íjcanjeh, ĩi túi joyoó. Pánih bohéna, yeebdĭh weñaat túut niijná, páant wā daacáp be.

²³ Nĭndihbut yeebdĭh wā jéihyana caá: Jwĭ úud panihni Timoteo nemat muúboó jumnijidih ĩt bacanap wut be. Waicanjeh ninjĭh ā jumúchah, yeebdĭh enedih bejna, caandĭhbut wā numah bejbipna caá.

²⁴ ĩi maáta, nihat bita caanjĭh jumnit Jesúsĭhwābut ĩ túyá naáh. Nin Italia baác dih moón Jesúsĭhwā yeebdĭh ĩ túyat túutna caá.

²⁵ Weembút yeéb nihatdih wā túyat túutna caá. Dios yeebdĭh b́dí oinit, ā teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

* **13:20** Ex 24.8; He 10.29 * **13:20** Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; Jn 10.1-16

SANTIAGO

Queédih ã túyat tútat

¹ Weém, Santiago, * jwĩ íp Dios, jwĩ Maáh Jesucristodihbut teo wũhni wã jumna caá. Yeéb wã déewã, doce jwĩ nuowã ã jũimená poómpdih moón, Jesúihwã biíh baácnaaboó jumnitdih* túyat tútnt, nin náodih wã daác wahna caá.

Dios jwiítidih ã jéihyaat

² Wã déewãá, dawá láa yeejép yapna yuhna, ñi túi wēi jenah joyoó. ³ Pánih yeejép yapna, yoobópdih Jesúsdi h jepahnit jumna, chah túi jenah joinít, caandíh ñi cádahcan níit. Chah ñi túi jenah joyát pínahdih jéihnit, ñi weñeé. ⁴ Jesúsdi h cádahcan, túi jenah joinít jummat tút niijná, biíc yoobó túi chãjnit ñi jumna.

⁵ “¿Ded pah wã chãjbi?” níj jéihíhni Diosdi h ã úbú naáh. Páant ã úbúchah, Dios caandíh ã jéihyabipna caá. Caán ni hat caandíh úbhnitdih jũihcanjeh, búdí ãpĩ teo wáacna caá, ã jéihyat pínah niijná.* ⁶ Pánih úbhna, Diosdi h túi jenah joinít, ã úbú naáh. “Wã úbúchah yuhna, Dios weemdíh ãta teo wáaccan tagaá”, níj jenah joiní ã jumca bojo naáh. Páant níj jenah joiníboó johlit dedboó ã johochah, búdí muj nolihat ãpĩ tút numát pah ã jumna caá. Páant níj jenah joiní, yeó jáap jummat pah biíc yoobó ãpĩ chãjcan caá. Diosdi h túi jenah joiní nihcan caá.* ⁷⁻⁸ Bũũ nindih jenah joiná yuhna, cheibit mácah ã jenah joibípna caá. Páant túi jenah joicán ã úbúchah, jwĩ Maáh caandíh ã jepahcan níit.

⁹ Ded Jesúsdi h oboh jumnijidih Diosboó maáh panihni ã waadábipna caá. Páant ã chãjat pínahdih jéihnit, ã weñe naáh.* ¹⁰ Ded Jesúsdi h dawá bií dée bíbohnidih bita ã dáuc wáyachah yuhna, ã weñe naáh. Cháa ã moopát pah tigaá caán bií dée ã bũdáh bejbipna caá. Pánih jéihnit, caanbút ã weñe naáh. ¹¹ Yeó aáb jũóhna, tãbit ã chãhachah, cháa diib téh bejnit, ã yúugna caá. Páant ã yúgnachah, ã túi jíghat ã beedná caá.

Pánihat pah búdí bií déedih wēinibut ãih bií dée biíc di h ã bũdbípna caá.*

Yeejép chãjat jenah joyátidih jepahcat

¹² Ded yeejép yapna yuhna, Jesúsdi h cádahcanni túi wēini ã jum bípna caá. Páant ã cádahcatji jíib, páantjeh jeáboó Dios ãjeéh jummat tútnt, caandíh ã túi chãj bípna caá. “Weemdíh túi oinitdih wãjeéh wã túi jummat tút bípna caá”, ã niijátji pah ã chãj bípna caá. ¹³ Yeejép chãjat jenah joyát ã jũúwúchah, “Dios caá weemdíh páant ã chãjat tútup”, ñi níj jenah joicá bojoó. Dios yeejép chãjat jenah joicán, cáacwãdihbut páant ã jenah joyát tútcan caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, cáacwãjeh tãbit yeejép ã ñinahat pah ípĩ jenah joiná caá. ¹⁵ Pánih jenah joinít, yeejép ípĩ chãjna caá. Páant ã chãjatji jíib Dios queédih iiguípna ã bejat tút bípna caá.

¹⁶ Wã déewã, wã oinitá, “Dios weemdíh ã wutuchah, yeejép wã chãjap jí”, ñi níj jenah joicá bojoó. Páant jenah joyát yoobópdih nihcan caá. ¹⁷ Jwĩ íp Dios jeáboó jumni jwiítidih teo wáacat tút niijná, táinidihjeh bitadih ã wãhat tútna caá. Caanjéh tigaá yeó, widh, cáiwãdihbut chãjni. Pánihna, ã jíghat ã tút numáchah yuhna, Diosboó páantjeh biíc yoobó ã jumna caá.* ¹⁸ ã náahat pah ãih túini dooná di h jwĩ jepahachah, ã weh jwĩ jummat pínah niijná, jwiítidih jáap cáac jumnit panihnit ãt jummat tútjip taga. Pánih jumnit, ni hat ã chãjnit cáti h jwiítidih ã túi ubuchah, ã jwíih tút numnit jwĩ jumna caá.*

Diosdi h yoobópdih jepahat

¹⁹ Wã déewã, wã oinitá, Dios naáwátidih ñi túi wēi joyoó. Pánih caandíh túi joinít, túi jenah joicánnit ã wéheat pah wéhecan, waícanjeh íjnit ñi jumca bojoó. ²⁰ Det íjnit Dios ã náahat pah ã túi chãjcan caá. ²¹ Ni hat ñi yéj chãjatidih, yeejép ñi en ñinahatdihbut ñi cádahaá. Pánih cádahnit, Dios naáwátidih ã bohénachah, túi wēi jepahnit ñi jumna. Páant ã bohéátidih ñi joyóchah, iiguípna bejnit déejidih túi ubnit, Dios yeebdíh ã tút num péabipna caá.

* 1:1 Mt 13.55; Mr 6.3; Hch 15.13; Gá 1.19 * 1:1 1P 1.1 * 1:5 1R 3.7-12; Pr 1.1-9.18; Stg 3.13-17 * 1:6 Mt 7.7-11; Jn 16.23-24 * 1:9 Jer 9.24 * 1:11 Is 40.6-7 * 1:17 Nm 23.19; Mal 3.6 * 1:18 1P 1.23

22 Æ naáwátdih joiná yuhna, jepahcan, ñi míc yeena caá. “Wã jepahcah, ã túimi nacaá”, niij jenah joiná, yeeatdih jenah joiná caá ñi chãjap. Pánihna, ã naáwátdih túi joinít, ã bohéát pah ñi chãjaá. 23 Ded caán naáwátdih joiná yuhna, jepahcanniboó nin pah chãjni ã jumna caá: Æih móotdih quenalihjĩh ã míc enna caá. 24 Pánih míc en péa bejnit, ded pah ã jígohtdih waícanjeh ã quíib buudná caá. 25 Obohjeéhtih, biíhboó ã enatjidih ã quíib buudcát pah Dios naáwátdih joiná, túi náhninit, jepahna, chéoni panihni nihcan, túi chãjna, búdí ã wëibipna caá. Pánihna, caán bohéátdih jepah cádahcannidih wëi ennit, Dios ã túi teo wáacpipna caá.

26 Ded jenah joicánjeh wéheni jumna, yoobópdih Diosdih ã wëican caá. “Diosdih wã túi wëina caá”, niij jenah joiná yuhna, yeeatdih ã jenah joiná caá. Pánih jenah joiná, Diosdih ã wëi naáwát dedé pínah nihcan caá. 27 Dios jwĩ íp ã náahat pah caandih jwĩ weñat túut niijná, nin pah caá jwiútdih chãjat náahap: Mána wihcannitdih, éemp wunnitdihbut yeejép ì yapachah enna, queétdih teo wáacat caá náahap. Diosdih náahcannit yeejép ì chãjat pah jwiútdih chãjcat caá náahap.

2

Cãacwãdih biíc yoobó túi chãjat

1 Wã déewãá, jwĩ Maáh chah táini Jesu-cristodih jepahnit jumna, cãacwãdih biíc yoobó túi chãjat caá náahap. 2-3 Orojĩh ì chãjni téihya yacat júduna, búdí jíib jumni yéguehdihbut ðoní yeéb Jesúihwã ñi míc wáacapna ã waád juibínachah enna, caandih ñita wëi jwãáh tagaá. “Nin túyupboó ma chúudú”, ñita niij tagaá. Páant niijná yuhna, caanna yeejép yégueh ðoní moh yéejni ã waád juibínachah enna, caánboodih ñita wëi jwãáhcan tagaá. “Con buwáboó ma ñuhuu. Baác dihjeh ma chúudú”, caandih ñita niij tagaá. 4 Pánih chãjna, cãacwãdih yeejép jenah joinít, túi jígohtdihjeh ñita wëi en tagaá. Obohjeéhtih moh yéejnitdih ñita wëi encan tagaá. Páant niij jenah joyát ã túican caá.

5 Wã déewã, wã oinitá, weemdih ñi joyoó. Dawá moh yéejnitdih Diosdih túi jenah joinít, ã maáh jumupboó jumnit pínah niijná, Dios ãt ñíwip wat jĩ. “Wãjeéh páantjeh ñi jumnipna caá”, Dios caandih oinitdih ãt niijíp wat jĩ. 6 Obohjeéhtih, queétdih ã ñíwichah yuhna, yeéboó queétdih ñipĩ tícana caá. Pánih queétdih tícanit, dawá bií dée bíbohnitdihjeh ñi wëi enna caá. Nindih ñi túi náhninaá: Dawá bií dée bíbohnitboó yeebdih yeejép ípĩ chãjna caá. Queétdih yeebdih naóh yacat túut niijná, cãacwãdih peéh chãjat túutnit pebhna ípĩ teo wái bejna caá. 7 Queétdih Cristodih yeejép ípĩ wéhena caá. Obohjeéhtih, yeéboó “Jwiútdih Cristoihwã caá”, niijnít jumna yuhna, caandih yeejép wéhenitboodih ñi wëi enna caá. Páant ñi chãjat ã túican caá.

8 Dios naáwátdih daácniiboó nin chah wëpni watatdih ã daacátjidih ñi túi náhninaá: “Meemjéh ma míc oyat pah, bitadidibut biíc yoobó ma oyoó”, ãt niij daacáp tajĩ.* Caán watatdih jepahna, ñi túi chãjna caá. 9 Obohjeéhtih, maáta panihnitdih túi wëi enna yuhna, moh yéejnitboodih enah bojnit, teo wáaccan, yeejép chãjna caá ñi chãjap. Pánih chãjna, Dios ã watatdih ñi yap yohna caá. 10 Ded Dios ã watatdih jepahna yuhna, biíc watatbitdihjeh yap yohna, nihatdih ã yap yohna caá. Páant ã yap yohochah, caandih peéh chãjat ã jumnipna caá. 11 “Ñi weha mána nihcannitjĩh yeejép ñi chãjca bojoó”, Diosjeh ãt niij watup wat jĩ.* Caanjéh mantih, “Cãacwãdih mao yohca bojoó”, ãt niijíp wat jĩ.* Pánihna, det ì weha mána nihcannitjĩh yeejép chãjcan yuhna, cãacdh mao yohna, Dios ã watatdih yap yohnit ì jumna caá. 12 Cristo jwiútdih búdí oina, jwĩ túi jumat pínah niijná, bitadidih ã oyat túutna caá. Páant ã watatdih jepahnitdih, jepahcannitdihbut ñionit, ded pah ì chãjatji jíibdh ã naóhbipna caá. Páant ã jumachah, ã watat pah jwĩ túi chãjat dée caá. Æ náahat pahbut jwĩ wéhe jíih. 13 Bitadidih jwĩ jígh encah, Dios cãacwãdih ã ñío láa jwiútdihbut jígh encanjeh, ã peéh chãjbipna caá. Obohjeéhtih, bitadidih jwĩ jígh enechah,

* 2:8 Lv 19.18 * 2:11 Ex 20.14; Dt 5.18 * 2:11 Ex 20.13; Dt 5.17

jwiít dihbut jġah ennit, ã peéh chãjcan niít.

Jesúsdih túi jenah joinít, bitadidh teo wáacat

14 Wã déewãá, nindih ñi túi joyoó: “Weém Cristodih wã túi jenah joiná caá”, ded niijná yuhna, bitadidh ã túi teo wáaccáh, ã niijátji dedé pínah nihcan caá. Páant ã niijáchah yuhna, Dios caandíh ã túi ubcan niít. 15-16 Ded Jesúh, Jesúh wili ĩ jeémát pínah wihcah ennit, yeejép yéguéh dihjeh ĩ dũwáchah ennit, jwiít Jesúhwã queétdih túi teo wáacat caá náahap. “Túini yéguéh duonít, túini jeémátdih jeémpnit, ñi túi jumúú”, niijná yuhna, ĩ náahatdih ñi wũhcah, ñi niiját dedé pínah nihcan caá. 17 Pánihna, “Cristodih wã túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, ñi túi chãjcah, Cristodih ñi jenah joyát dedé pínah nihcan caá.

18 Ñijeéh jumni nin wã bohéátdih joíhcanni nin pah áta niij tágaá: “Weém wãpĩ túi chãjna caá. Meémboó bitadidh teo wáaccan yuhna, ‘Cristodih wã túi jenah joiná caá’, mapĩ niijná caá. Jwiít chénat pahdih Dios ã túi ubbipna caá”, áta niij tágaá. Obohjeéhtih, Cristodih túi jenah joiníboó bitadidh ã túi chãjachah, caandíh túi jenah joiní ã jummatdih cãacwã ĩ jéihbipna caá. 19 “Dios biícjeh caá”, ñi niij jenah joiná caá. Páant ñi niij jenah joyóchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joiná yuhna, Diosdih ñi jepahcah, caandíh ñi jéihyat dedé pínah nihcan caá. Nemépwãbut ñi jenah joyát pahjeh mun tigaá ĩ jenah joyóp. Pánih jenah joinít, Dios biícjeh ã jummatdih jéihna, ã wēpatdih úmmit, queétboó ĩ méména caá. 20 “Cristodih túi jenah joiní wã jumna caá”, ded niij jenah joiná yuhna, bitadidh teo wáaccan, yoobópdih ã túi jenah joicán caá. Pánihna, Cristodih jepahna yuhna, bitadidh teo wáaccanniboó yoobópdih ã jepahcan caá. 21 Caán yoobópdih ã jummatdih ñi jéihyat pínah niijná, jwĩ nũo Abraham ded pah ã chãjatjidih wã naóhbipna caá. Caán ã wũh Isaac wũt jumnidih Diosdih át mao cáo wũhĩhip wũt yuh jĩ. Pánihna, jee dáhnajĩh ã cáag aabáni poómpjih ã cáagni tũujih caandíh át chéó cáagap wũt jĩ. Pánih chéó cáagna, Dios ã niijátji pahjeh caandíh

wēnit, ã wũúhdih mawat túut átih chãjap wũt yuh jĩ. Páant ã jepahachah ennit, “Yoobópdih túini caá”, Dios caandíh át niij enep wũt jĩ.* 22 Páant ã niijátjidih náhninit, nindih ñi jenah joyoó: Abraham Diosdih túi jenah joiní jumna, ã wũtatdih át jepahap wũt jĩ. Pánih jepahna, Diosdih ã túi jenah joyátdih át júutap wũt jĩ. 23 Dios naáwátdih naóh yapani ã niij daacátji pahjeh át yapap wũt jĩ. “Abraham Diosdih túi jenah joinít, át jepahap wũt jĩ. Páant ã jepahachah enna, ‘Caán túini caá’, Dios caandíh át niij enep wũt jĩ”, át niij daacáp tajĩ.* Páant ã niij enatdih jéihna, “Abraham Dios ã chéen caá”, cãacwã caandíh ĩt niijíp wũt jĩ.*

24 Pánihna, ded pah Abraham ã yapatjidih jenah joinít, nindih ñi jéihbipna caá: “Diosdih wã túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, caandíh ã jepahcah enna, “Caán túini caá”, Dios caandíh ã niij encan caá. Obohjeéhtih, Diosdih túi jenah joinít, ã túi chãjatdih enna, “Caán túini caá”, caánboodíh Dios ã niij enna caá. 25 Páant tigaá Rahab wũt jumnih deoh nah jumnihjidihbut “Caánt túinih caá”, Dios át niij enep wũt jĩ. Josué ã wah bojnitji miíh tútchina ĩ juibínachah, queétdih jwãáhnit, “Wĩh muúboó ñi ũo jwuhúp”, mit niijíp wũt jĩ. Cheibit Josuéwã ĩ jumapna queét ĩ jwũub bejehcah, biíh namáboó mit júutap wũt jĩ, “Queétdih eníhcannit maoná”, niijná. Páant queétdih mi teo wáacatdih enna, “Caánt túinih caá”, Dios át niij enep wũt jĩ.* 26 Jwĩh bácahdih caolih ã wihcah, jwĩta báadhcan tagaá. Pánihna, caolih ã wihcah, jwĩh bácahboó dedé pínah áta nihcan tagaá. Pánihat pah “Diosdih wã túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, bitadidh teo wáaccan, yoobópdih caandíh jwĩ túi jenah joicán caá. Pánihna, jwĩ teo wáaccáh, caandíh jwĩ túi jenah joyát dedé pínah nihcan caá. Caolih wihcanni bácah pah ã jumna caá.

3

Ded pah caá jwĩ wéheat

1 Wã déewãá, ded Dios naáwátdih cãacwãdih bohéna, caán ã bohéátdih caanjéhbũt ã túi jepaha naáh. Pánih bohéna

* 2:21 Gn 22.1-4 * 2:23 Gn 15.6 * 2:23 2Cr 20.7; Is 41.8 * 2:25 Jos 2.1-21

yuhna, ã táí chãjcatdih enna, caánboodíh Dios chah ã peéh chãjat pínahdih ñi jéihna caá. Pánihna, ñijeéh jumnit Dios ã ñionitjeh ï bohéna naáh. ² Dawá láa nihát jwiít cãacwã yeejép jwĩpĩ chãjna caá. Ded yeejép niijíhat ã jũwúchah yuhna, niijcán, táí yoobópdi h jumna, yeejép chãjihatdihbut ãta jéih yap yoh tagaá. ³ Nin pah ã jumna caá: Caballoíh jacdíh ïtah naabít di h yacnit, ãih yapatnaboó tópnadi h jwĩpĩ chéona caá. Caandíh púuh laáb chúndnit, caan tópnadi h wáinit, ded jwĩ bejíhipboó cabalodi h jwĩ jéih bejat túutna caá. Bainí naabít ã jumuchah yuhna, caandíh jwĩ wáyachah, caballo jwiít di h ã táí jepahna caá. ⁴ Nin pahbut ã jumna caá: Búdí jãáj chóo ã jumuchah yuhna, caán chóodi h íoh tewat naáboó bainíjeh ã jumna caá. Pánihna, búdí johlit ã ãb joh bojochah yuhna, caandíh íoh teoniboó caán bainí naajíh jeh ded ã bejíhipboó ã jéih íoh teo bejna caá. ⁵ Pánihat pah tigaá jwĩih nuúc bainí ã jumuchah yuhna, caanjíh niijná, bitadi h búdí jwĩ yéejana caá. Nin pahbut ã jumna caá: Bainí tuu cúut jumna yuhna, iig ñáhna, dawá máa nahnadi h ã iigná caá. Pánihat pah jwĩih nuúcjíh niijná, búdí yeejép jwĩ jéih chãjna caá. ⁶ Pánihna, jwĩih nuúc tuu cúut panihni ã jumna caá. Jwĩih nuúcjíh niijná, jwĩ jéih míc yéejana caá. Tuu cúut búdí ã iigát pah yeejép pohba jwĩ chãjna caá. Pánih yeejép niijná, nemépwã ï wutát pah jwĩ chãjna caá.* ⁷ Nihat jiadíh moón nuñúpwã, jiijnít, maiwã, dóbohwã, queejwãdihbut cãacwã ït wutap wut jí. ⁸ Obohjeéhtih, jwĩih nuúcjíh yeejép niijná, jwĩ jéih cádahat túutcan caá. Maiboó cãacdi h chãácna, ã yéejat pah jwiítbut jwĩih nuúcjíh yeejép niijná, bitadi h búdí jwĩ yéejana caá. ⁹ Jwĩih nuúcjíh Diosdi h wéi naóhna yuhna, caán ã jumat pah jwiít cãacwãdi h ã chãjnit jumna yuhna, yeejép pohba bitadi h jwĩ niijná caá.* ¹⁰ Pánihna, caan jácmantjeh wéi naáwát, yeejép niijátbut ã bacna caá. Wã déewãá, páant jwĩ niijíchah, ã táican caá. ¹¹ Biíc meo waócáhmantjeh túini mah, núumni mah biíc di h ãpĩ nooj báccan caá. ¹² Wã déewãá, higuera nah olivo tíbnadi h ãpĩ quehcan

caá. Iguíh nahboó higuera di h ãpĩ quehcan caá. Meo waócáhmant núumni mah ã nooj báccan niít. Pánihat pah jwiít di h túini naáwát, yeejép niiját di hbut niijcát caá náahap.*

Tái jenah joyát

¹³ ¿Ñijeéh jumnit biquína táí jenah joinít ï jum niít? Pánih jumíhna, “Bita chah wã jéihna caá”, ï niij jenah joicá bojo naáh. Páant niij jenah joicánjeh, túini jeh jumnit, ï táí chãja naáh. Páant ï chãjachah enna, “Queétboó táí jenah joinít yoobát ï jumna caá”, ñi niij jéihbipna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, det bií déedi h búdí en ñinahna, ï weñat pínahdi h jeh jenah joiná yuhna, “Weémboó táí jéihni wã jumna caá”, ï niijcá bojo naáh. Páant niijnít, tubit yeenit ï jumna caá. ¹⁵ Páant jenah joinít, Diosdi h náahcannit ï jenah joyát pah, jenah joiná caá ï chãjap. Páant Dios queétdi h ã jenah joyát túutcan caá. Nemépwã caá páant ï jenah joyát túutap. ¹⁶ Bitadi h jepchá tubnit, queétdi h teo wáaquíhcan, búdí míc jũihñatbut ã jumna caá. Pánih míc jũihnit jumna, búdí yeejép di hbut ï chãjna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, caandíh jéihnit di h Dios ã táí jenah joyát túutna caá. Páant ã jenah joyát túutachah, ïpĩ táí chãjna caá. Pánih táí chãjna, míc jũihcan, bitadi h yap yohcan, ïjeéh táí biíc di h jumnit, queét nihát di h biíc yoobó oinit, bitadi h ï jígah en teo wáacna caá. Pánih chãjna, yeecanjeh, ïpĩ táí jumna caá.* ¹⁸ Pánih míc jũihcan, “Túini jeh ñi jumnuú”, bitadi hbut ïpĩ niij naóhna caá.

4

Nin baác di h bóodi h bidcat

¹ ¿Dépanih tigaá míc jũihnit, ñi míc mao? Táí chãjíhna yuhna, yeejép ñi jenah joyát pah chãjna, ñi míc maona caá. ² “Caandíh búdí wã náahna caá”, niij en ñinahna yuhna, ñi jéih bíbohcan caá. Pánih náahna, caandíh bíbohni di h jũihnit, míc maonit, ñi mao yohna caá. Obohjeéhtih, Diosboodíh úbhcan, ñi náahat di h ñi bíbohcan caá. ³ Úbhna yuhna, ñi weñat pínahdi h jeh ñipĩ úbhna caá. Páant ñi úbúchah, Dios yeebdíh ã jepahcan caá. ⁴ Diosdi h jéihcannit

* 3:6 Pr 16.27 * 3:9 Gn 1.26 * 3:12 Pr 18.21 * 3:17 Pr 1.1–9.18; Stg 1.5

ĩ náahat pah yeebbút náahna, Diosdih eníhcannit ñi jumna caá. ¿Caandíh ñi jéihcan niít? Pánihna, queét ded pah ĩ chājatdih wēi enna, bíic yoobó chājnít, Diosdih náahcannit ñi jumna caá.* 5 Dios naáwátidih daácniji nin pah át niij daacáp tají: “Dios jwĩjééh ā jumat túatni Túini Espíritu jwiítidih búdí oinit, jwĩ yéej chājíchah, tubit ā jīgahna caá”, át niij daacáp tají. Páant ā niij daacátji oboh jumni nihcan, yoobópdihi tigaá ā jumap.* 6 Pánih oina, Dios jwiítidih búdí ā teo wáacna caá, caandíh jwĩ túi jepahat pínah niijná. Nindihbut Dios naáwátidih bíih daácní át niij daacáp tají: “ ‘Weém bácah bitadih chah wā jéihna caá’, niijnídihi Dios ā eníhcana caá. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jumni caá’, niijníboodíh Dios búdí oinit, ā teo wáacna caá”, át niij daacáp tají.* 7 Pánihna, Diosdih túi jepahnit ñi jumú. Caandíh jepahnit, nemép ā yéej chājat túatuchah yuhna, caánboodíh ñi yap yohoó. Páant ñi yap yohatdih enna, ā jweibípna caá. 8 Diosdih búdí bidnit, ājééh túi bíicdih ñi jumú. Páant ñi jumuchah, caanbút ñijeéh jumnit, yeebdíh búdí ā teo wáacpina caá. Yéej chājíhatdih jenah joí cádahnit, ñi jwúub chājca bojoó. Pánih cádahnit, túiníboodíhjenah jenah joinít, ñi túi chājaá. 9 Ñi yéej chājatdih búdí jīgahnit, ñi jūñú. Yeejép ñi wēi chājatjidih cádahnit, caandíh tíicnit ñi jumú. 10 “Yéej chājni, oboh jumni wā jumna caá”, Diosdih ñi niijí. Páant ñi niijíchah, caánboó ñi yéejatdih yohnit, nin baácboó ñi jum jwuhuchah, ā túi teo wáacpina caá. Túttimah, ā pebhna ñi juibínachah, yeebdíh maáta ā waadábipna caá.*

Bitá Jesúhwādih yeejép niijcát

11 Wā déewāá, yeejép doonádih yeéb míicjeh ñi niijcá bojoó. “Caán túicanni caá”, niijná, “Caandíh peéh chājat caá náahap”, niijná caá ñi chājap. Páant niijnít, “Jwĩ míic oyat pínahdih Cristo ā wutat ā túican caá”, ñi niijná caá. Páant niijná, caandíh jepahcan, “Túi chājat pínahdih weemjéh caá wā jéih ñíwip”, niijná caá ñi chājap. Páant niijnít, yeebjéh míic wutna caá ñi

chājap. 12 Obohjeéhtih, Diosjeh cāacwādih wutni, queétdih ñíoni ā jumna caá. Cāacwā iiguípna bejnit déejidih caanjéh ā jéih táu ubna caá. Caanjéh queétdih iiguípna ā jéih bejat túatna caá. Pánihna, “Caán yeejép caá”, jwiítboó cāacwādih jwĩ jéih niijcán caá.

Cheibit ded pah ā yapat pínahdih jwĩ jéihcat

13 Būū, nindihbut ñi túi joyoó: Nin pah biquína ñi niij jenah joiná yuh caá: “Būū, cheibit bíih tútchina jibidih wā bejbipna caá. Caanná juibínit, bíic jópchi jum, bíi déedih jíb chājnít, búdí dinerodih wā bíbohípna caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. 14 Obohjeéhtih, cheibit ded pah ñi yapat pínahdih ñi jéihcana caá. Tūū jeí maátcanjeh jumnit, bíicmantjeh ā būudáh bejna caá. Pánihat pah jwiítbut maátcanjeh jum jwuhnit, jwĩ būudbípna caá.* 15 Obohjeéhtih, “Dios ā náahachah, páantjeh báadh jwuhnit, nin pah wā chājbipna caá”, niij jenah joyát caá náahap. 16 Pánihna, “Weemjéh túi jéihni jumna, nin pah wā chājbipna caá”, ñi niij jenah joyát yeejép caá. Diosdih ñi túi jenah joicán caá. 17 Ded ā túi chājat pínahdih jéihna yuhna, caandíh chājcan, ā yéej chājna caá.

5

Dawá bíi dée bíbohndih ā wēp naáwát

1 Yeéb dawá bíi dée bíbohndih wēmdíh ñi túi joyoó. Būū nihat ñi náahatdih ñi bíbohna yuhna, túttimah búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá. Páant yeejép ñi yapat pínahdih jéihnit, búdí ñi ñaác jūñú. 2 Níih bíi dée ā moóp beedáh bejbipna caá. Níih yéguehdih jōóh macwā ĩ jeémp beedábipna caá. 3 Búdí oro, platadihbut ñi ámohochah yuhna, moópni jumna, dedé pínah nihcan niít. Yeéb dinerodih oinit, búdí ñi ámohochah, Dios ā enna caá. Páant ā enechah, dinerodih yeéb ñi oyatji júb, péeni yeó jápdih yeejép ñi yapbipna caá. Iiguípboó jumnit, búdí ñi moh yéejbipna caá.* 4 Yeebdíh teo wāhndih yeenit, ĩ tewat jíbdihi yoobópdihi ñi júb chājcap be.

* 4:4 Is 1.21; Jer 3.6-10; Os 2.2; Mt 6.24; Lc 16.13 * 4:5 Ex 20.5; Dt 4.24; Zac 8.2 * 4:6 Pr 3.34; 1P 5.5 * 4:10 Mt 23.12; 1P 5.6 * 4:14 Pr 27.1 * 5:3 Mt 6.19

Pánih jíib chājcan, ñih dinerodih páantjeh ma bíbohohchah, Dios ã enna caá. Yeebdíh teo wāhñitboó ñi tewat jíibdih náahna, búdí ñi ñaacna caá. Páant ñi ñaacáchah, jwí Maáh Dios queétdih ã joiná caá.* ⁵ Nin baácboó jam jwāhñit, dawá bíi déedih ñi bíbohohchah, dedé yeebdíh ã jūdhan caá. Pánih jamnit, ded pah ñi weñat pínahdihjeh ñipí chājna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh Dios ã peéh chājat pínahdih ñi jéihcan caá. Jwiit cāacwā jwíh momo jiwiwādhíh búdí jeémát jwípi wāhna caá, búdí ñi débehat pínah niijná. Pánihat túttimah, túi débehñit ñi jamuchah ennit, queétdih jeémát túut niijná, jwípi maona caá. Obohjeéhtih, queét jiwiwā ñi wēi jeémpna yahna, queétdih jwí mao jeémát pínahdih ñi jéihcan caá. Yeébbóo queét wēi jeémpñit jiwiwā panihñit caá ñi jamap. ⁶ Nin pahbut ñipí chājna caá: Túi chājñit yeebdíh ñi yap yohcah yahna, nemat muúboó nemat túutñit, queétdih ñipí mawat túutna caá. Páant ñi chājat jíibbut Dios yeebdíh búdí ã peéh chājnipna caá.

Cristo ã jwúub dei jūúwát pínahdih túi páñat

⁷ Wā déewāá, jwí Maáh nin baácboó ã jwúub dei jūúwát pínahdih ñi túi páñat. Wápchi mínah “Wā momnidih mah ã jūúwá naáh, túi chíhñit, ã túi quehat pínah niijná”, niijnít, ã túi páina caá. Páant ã páñat pah muntih, yeebbát ñi túi páñat. ⁸ Jwí Maáh ã jwúub dei jūúwát pínah bahñijeh ã jūdhdadthíh jéihñit, yeejép yapna yahna, túi páñit, caandíh ñi jenah joí cádahca bojoó.

⁹ Wā déewāá, yeéb mícjeh yeejép ñi míc niijcá bojoó, Dios yeebdíh ã peéh chājcat pínah niijná. Nindih ñi náhninaá: ã peéh chājat pínah yeó jáap bahñijeh ã jūdhan caá. ¹⁰ Wā déewāá, Dios naáwátdih naóh yapanitjiboó búdí yeejép yapna yahna, Dios queétdih ã naáwát túutatdih ñi naóh cádahcap wat jí. Pánihna, queét ñi cádahcat pahjeh muntih, yeebbát bíic yoobó Jesús ã jwúub dei jūúwát pínahdih ñi pái cádahca bojoó. ¹¹ “Det yeejép yapna yahna, Diosdih cádahcannit túi wēñit ñi jamna caá”, jwí niij jenah joyátdih ñi túi jéihna caá. Jon jātih bóo

Job wūt jamniíh doonádih ñit joijí tagaá.* Caán búdí yeejép yapna yahna, Diosdih át túi jenah joí cádahcap wat jí. Pánih yeejép ã yapat túttimah, Dios jwí Maáh túi jígh enni jamna,* caandíh búdí át teo wáacap wat jí.

¹² Wā déewāá, ded pah ñi wéheat pínahdih jenah joinít, nindih chah ñi túi náhninaá: Cáacwā ñi naáwátdih bita ñi túi joyát pínahdih náahna, nin pah ípi niijná caá: “Jeá túini ã jamuchah, yoobópdih caá wā niijíp”, ípi niijná caá. Páant ñi niiját pah, yeéb ñi niijcá bojoó. Bitadih naóhna, túi yoobópdihjeh ñi naáwá. Páant ñi túi naóhcah, Dios yeebdíh ã peéh chājnipna caá.*

Uúbát

¹³ Ñijeéh jamni yeejép yapna, Diosdih ã uúbá naáh. Bíih wēñi jamna, Diosdih ã wēi ewe naáh. ¹⁴ Bíih wunni jamna, Jesúsíhwā ñi maátadthíh ã bid bojo naáh, yíjñi ñáñit, jwí Maáh Jesús ã wēpatjñi caandíh ñi uúbát pínah niijná.* ¹⁵ Pánih teo jáha uúbñit, “Jwí uúbát pah Dios ã chājnipna caá”, ñi niij jenah joyóchah, wunnidih Dios ã boobipna caá. ã yeéj chājatji jíib wunni ã jamuchah, ñi uúbáchah, ã yeéj chājatjidihbut Dios ã yohbipna caá. ¹⁶ Pánihna, yeéb ñi yeéj chājatdih ñi míc naáwá. Pánih míc naóhñit, yeéb mícjeh Diosdih ñi uúbá, dedé wunat ã jamuchah, caandíh ã booaat pínah niijná. Túi chājñit ñi uúbáchah, Dios ã túi jepahbipna caá. Páant ñi uúbát oboh jamni nihcan, wēpni ã jamna caá. ¹⁷ Dios naáwátdih naóh yapani Elíasji jwiit pah át jamap wat jí. “Mah ã buugcá bojo naáh”, Diosdih ã niij uúbáchah, bíic peihcanni jópchi bíih jópchi tac yoób mah át buugcáp wat jí.* ¹⁸ Túttimah, ã jwúub uúbáchah, mah át jwúub buugáp wat jí. Baácdhíh mah ã jwúub buugáchah, momni chíhñit, át jwúub quehep wat jí, páant muntih. Pánihna, Diosdih jwí uúbát oboh jamni nihcan caá.*

Yeéj chājñi ã túut nuumát

¹⁹⁻²⁰ Wā déewāá, ñijeéh jamni Dios naáwátdih ã cádahachah ennit, caandíh jwúub túut nuumát túutat caá náahap. Pánih

* 5:4 Dt 24.14-15 * 5:11 Job 1.21-22; 2.10 * 5:11 Sal 103.8; 111.4 * 5:12 Mt 5.34-37 * 5:14 Mr 6.13; Lc 10.34 * 5:17 1R 17.1; 18.1; Lc 4.25 * 5:18 1R 18.42-45

jwúub túut nuumát túutnit, caandíh ñi túi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, ã jwúub túut nuumúchah, búdí ã yéj chãjachah yuhna, Diosboó ã yéjatdih yohnit, caán iiguípna bejni déejidih ã túi abbipna caá.*
Caandíh túi náhninit, ñi túi míic teo wáacá.
Páant bóojeh tigaá wã naáwát.
Santiago

* 5:19-20 Pr 10.12; 1P 4.8

1 PEDRO

Pedro queédih ã túyat tútat

¹ Weém, Pedro, Jesucristo ãih doonádih naáwát tútnei jumna, yeéb Jesúhwã biíh baácna jwei peétnitdih wã daác wahna caá. Ponto baácna, Galacia baácna, Capadocia baácna, Asia baácna, Bitinia baácna jwei béjnitji ñi jumna caá.* ² Jon jãtíh ãihwã ñi jumat pínah niijná, jwĩ íip Dios ã náhat pahjeh yeebdíh át ñíoip taga. Páant ã ñionit ñi jumuchah, Túini Espiritu ã teo wáacatjĩh táiniboodíh tút nãmna caá ñi chãjap. Jesucristodih ñi túi jepahat pínah, ãih meépjĩh ñi yéejatdih chocnit pah ñi jumat pínahbut niijná, Dios yeebdíh át ñíoip taga. Dios búdí oinit, yeebdíh ã teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Túí wēi pãinit jwĩ jumat

³ Jwĩ Maáh Jesucristo ípdih búdí jwĩ wēi naóh jĩh. Caanjéh tigaá jwiítidih jĩgah en teo wáacnit, Jesucristo wãnnijidih át jwúb boonanap tajĩ, jáap cãac jumnit panihnit jwĩ jumat pínah niijná. Pánih jumnit, jwĩh bácah ã wãuchah yuhna, jwĩh caolih Diosjeéh ã pehbóó páantjeh ã jumbipna caá. Pánihatdih jéihnit, jwĩ wēi pãina caá.* ⁴ Caán túyupboó jumna, jwĩ jwúb wancan niít, bũca. Dios túini yoobát ã jumatdih ennit, caandíh bainí jwĩ wēican niít. Caanná jwĩ juibínachah, túini ã wãhat pínahdih ã bíboh pãina caá. ⁵ Caán péeni yeó jáapdihjeh Dios jwiítidih ã tút nãm péabipna caá. Páant ã tút nãm péaat tút niijná, caandíh jwĩ túi jenah joyóchah, ã wēpatjĩh iiguípna jwĩ bejat déejidih ã túi wapna caá.

⁶ Páant ã wapatdih jéihnit, daocánni yeó jáapna yeejép yapna yuhna, ñi túi wēina caá. ⁷ Oro yoobát ã jumatdih jéihíhna, cãacwã caandíh í pũb enna caá. Obohjeéhtih, oro búdí jíib jumna yuhna, ã bũdbípna caá. Jesúsdi jwĩ túi jenah joyátboó oro ã jíib jumat chah ã jíib jumna caá. Yoobópdih Jesucristodih túi jenah joiná, dedé yeejép yapna yuhna, caandíh jwĩ cádahcan niít. Jwĩ túi jenah joí cádahcah, Jesucristo jwúb dei

jũóhnit, búdí wēina, “Ma túi chãjna beé”, jwiítidih ã niijbípna caá.

⁸ Caán Jesucristo nin baácboó ã jum jwũhuchah, yeéb caandíh encannitji yuhna, ñi oina caá. Bũbut caandíh encan yuhna, túi jenah joinít, bainí ñi wēican caá.*

⁹ Pánih túi jenah joinít ñi jumuchah, iiguípna ñi bejat déejidih Dios yeebdíh ã túi ubna caá.

¹⁰ Dios cãacwãdih oinit, ã yéejat jíib iiguípna bejat déedih ã túi ubat pínahdih jon jãtíh Dios naáwátidih naóh yapanitji ít daacáp wut yuh jĩ. Pánih daácna yuhna, queétjeh caandíh ít beh joicáp wut jĩ. Pánih beh joicán, búdí jéihíhna, queétjeh ít míic úbh joyóp wut jĩ. ¹¹ Cristo yeejép ã yapat pínah, boo pud jũóhnit, ã maáh waadát pínahdihbut Túini Espiritu queédih át jéihyanap wut jĩ. Páant ã jéihyanachah, “¿Débólíh tigaá Cristo ã jũóhbi? ¿Páant ã jũwáchah, ded panihat tigaá ã jumbi? ¿Ded pah tigaá caandíh jwĩ beh enbi?” Ípĩ níj míic úbh joyóp wut jĩ. ¹² Pánihna, Túini Espiritu queédih naóhna, ñih pínah nihcan, bũ láa moóníh pínah ã jumatdih át jéihyanap wut jĩ. Páant ã joiníji túini doonádihjeh Túini Espiritu ã wēpatjĩh yeebdíh bita ít naáwáp wut jĩ. Caán doonádih Dioíh ángelwãbut búdí ã jéihíhna caá.

Ded pah jwiít Jesúhwã jwĩ jumat

¹³ Dios jwiítidih nihát ã túi chãjatdih náhninit, túi jenah joinít ñi jumú. Yeejép chãjat jenah joyátidih páantjeh jumah bojnit, Jesucristo ã jwúb dei jũóhnit, jwiítidih ájeéh ã ub bejat pínahdih ñi túi wēi pánaá. ¹⁴ Jesúsdi doonádih joi jwúhcan, ñi náhat pahjeh ñit chãjap taga. Obohjeéhtih, bũ caandíh jéihna, ñi jwíh jumatji pah ñi chãjca bojoó. Dios weh jumna, caandíh túi jepahnit ñi jumú. ¹⁵ Pánih jumna, yeebdíh ñioni Dios túini yoobát ã jumat pah, yeebbút ñi túi chãjaá. ¹⁶ Jon jãtíh Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át níj daacáp tajĩ: “Weém caá yéejat wihcanni. Páant wã jumat pah, yeebbút yéejat wihcannit ñi jumú”, Dios ã niijná caá, át níj daacáp tajĩ.*

¹⁷ Diosdih úbhna, “Paá”, ñi niijní, nihát cãacwã ded pah ã chãjatdih ã enna caá.

* 1:1 Stg 1.1 * 1:3 Jn 3.3-7; Ro 6.4-13; 1P 1.22 * 1:8 Jn 20.29 * 1:16 Lv 11.44-45; 19.2

Páant ã enatdih jéihnit, nin baácboó táoh jibnit dée ñi jum jwahuchah, tíic jenah joinít, ã peéh chājatdih úmna, yéej chājcat caá náahap. ¹⁸ Ñi n̄owā ã w̄tatji dedé pínah nihcan caá. Queét ã w̄tatdih jepahnit ñi jumuchah, Cristo ñi yéejat jíib b̄udáát panihnidih át jíib chājap taga. Pánih jíib chājna, platajīh, orojīh yeebdíh át jíib chājcan tagaá. Plata, orobut ã b̄udáh bejbipna caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, Cristoboó túini yoobát oveja w̄úh panihni jumna, w̄n w̄hñit áih meépjīh ñi yéejat jíib b̄udáát dih át jíib chājap taga. Caandíh ñi túi jéihna caá. ²⁰ Nin baác dih ã chājat pínah jātih, Diosboó Cristo ded pah ã yapat pínahdih átát jenah joyóp w̄t jī. Páant ã jenah joiníji Cristodih ã wahachah, yeebdíh teo wáacat túut niijná, b̄u át cāac jumap tajī. ²¹ Pánihna, Cristo ã teo wáacatjīh Diosdih jepahnit ñi jumna caá. Cristo w̄annijidih jw̄ub boonanit, ã pehbboó ub p̄uh laab béjnit, ājeéh bíicdih w̄atni pínah Dios maáh át waadánap taga. Pánihatdih jéihnit, Diosdih túi jenah joinít, jw̄ub boonanit, ã pehbna yeebdíhbut ã ub bejat pínahdih ñi jéihna caá. Caandíh jéihnit, ñi wēi p̄ina caá.

²² Jesucristoíh túini doonádih jepahnit, yéej chājatdih ñit cádahjip taga. Pánih cádahnit, bíic weh pah Jesúihwādih ñi túi míc oina caá. Pánihna, “Meemdíh wā oina caá”, niijnít, queétdih ñi túi teo wáacá. ²³ Yeéb jáap cāac jumnit panihnit Dios weh ñi jumna caá. Jwī mána ã cāac jumat túttimah, ĩpī w̄anna caá. Obohjeéhtih, Dios weh jwī jumuchah, caan pánihcan caá. Dios naáwát báadhni panihni jumna, caandíh jepahnitdih ã túi túut n̄umná caá. Caán naáwát páantjeh ã jumbipna caá.* ²⁴ Jon jātih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

“Yílíp ã diib téh w̄nat pah m̄ntih, cāacwābut ĩpī w̄anna caá. Ded cháa, túini jumna yuhna, maátcanjeh jum jw̄hñit, ã yúug jéenna caá. Caan pánihni cāacwā wēpnit jumna yuhna, maátcanjeh jum jw̄hñit, ĩpī w̄anna caá.

²⁵ Obohjeéhtih, Dios naáwátboó ã b̄udcán niit”, át niij daacáp tajī. (Is 40.6-8)

Caanjéh tígaa yeebdíh ĩ naóhñiji túini dooná.

2

¹ Pánihna, b̄u Dios weh jumnit, nihát ñi yéej chājatdih ñi cádah beedánaá. Ñi yeeatdih, “Weém chah túini caá”, ñi niij jenah joyát dih, bíi déedih en ñinahnit ñi ĩjatdih, bitadih oboh ñi dooná jumatdihbut ñi cádahaá. ² Pánih cádahnit, Dios naáwát dih jéihíhna, caandíh búdí ñi bidíí. Túuh jw̄hñi wébít jōóh mac búdí āpī bidna caá. Pánih túi nomnit, ã túi behna caá. Caan pánihat pah jwītbut Dios naáwát dih búdí bidnit, túi jenah joinít, ã túi behat pah jwītbut jwī túi behna caá. ³ Pánihna, yeebdíh wā naóhna caá: Dios ã oyatdih jéihnit jumna, ã naáwát dih túi náhninit, ñi túi jepahaá.*

Cristo choójboó wēp teoni jee dáh panihni ā jumat

⁴ Cristo choójboó wēp teoni jee dáh panihni ã jumna caá. M̄ú teonit caán jee dáhdih ĩ náahcat pah, cāacwā caandíh ĩ náahcah yuhna, Diosboó caandíh wēi ennit, át n̄iwip w̄t jī. Pánihni ã jumuchah, caandíh ñi túi jenah joyoó. ⁵ Yeebbát m̄udíh ĩ chājat pínah jee dáhna panihnit ñi jumna caá. Páant ñi jumuchah, Dios yeebjīh d̄uj p̄p aabánit, áih m̄u pánihni ã chājna caá, Túini Espíritu ã jumat pínah niijná. Yeéb Dioíh m̄úboó teonit áih sacerdotewā panihnitbut ñi jumna caá. Pánih jumnit, Jesucristo ã teo wáacatjīh cāacwādih w̄bhñit pínah, Diosdih wēi naóhñit pínahbut ñi jumna caá. Páant ñi chājachah ennit, “Ñi túi chājna caá”, Dios ã niijná caá. ⁶ Jon jātih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

“ Weém Jerusalén tútchiboó m̄u pánihni wā chājna caá. Yoobóp dih jumni jee, m̄ú choójboó wēp teoni panihnidih ñionit, wā jwejna caá. Caandíh búdí wā wēi enna caá. Ded caandíh túi jenah joiní ã jepahatdih ã jīgahcan niit’, Dios ã niijná caá”, át niij daacáp tajī. (Is 28.16)

⁷ Yeéb Cristodih túi jenah joinít, caandíh ñi wēi enna caá. Obohjeéhtih, jepahcanitboó caandíh ĩ náahcan caá. Páant ĩ

* 1:23 Jn 3.3-7; Stg 1.18; 1P 1.3 * 2:3 Sal 34.8

náahcannidih nin pah Davidji át niij naóh daacáp tají:

“Múú chājnitboó ī yohni jee dáhdihjeh wīih mūú pánihnidih chājna, choójoó wēp teoni panihnidih wā nīwip be’, Dios ā niijná caá”, át niij daacáp tají. (*Sal 118.22*)

⁸ Isaiásjibut nin pah át niij daacáp tají:

“Caán cāacwā ī tóoc būúgát jee dáh panihni ā jumbipna caá”, át niij daacáp tají. (*Is 8.14*)

Páant ī daacátji pah, Dios naáwát dih jepahcan, Cristodih cāacwā ī náahcat jíib, tóoc būúgnit panihnit ī jūmna caá. Jon jātih Dios “Páant ā yapbipna caá”, ā niij jenah joyátji biíc yoobó, Cristodih ī náahcap be.

⁹ Obohjeéhtih, yeéboó Dios ā nīonit jūmna, āihwājeh nī jūmna caá.* Pánih jūmna, maáhdih teo wāhnit sacerdotewā panihnit bitadih úúbhni caá. Diosdihjeh teo wāhnit yéejat cádahnit nī jūmna caá. Pánihat pínahdih yeebdíh át nīwip wut jī, ā tūi chājatdih nī wēi naáwát pínah niijná.* Pánihna, “Dios weemdíh dūpúát panihpimant úb bacanit, baabát panihpiboó ā jwejep be”,* nī niij wēi naóhna caá. ¹⁰ Jon jātih oboh jūmnit nīit jūmjip taga. Būú āihwā nī jūmna caá. Jon jātih Dios yeebdíh át jīgah en teo wáaquíhichah yuhna, nīit jéihcap tají. Obohjeéhtih, būú ā jīgah en teo wáacatdih jéihnit, caandíh nīit jepahap taga.*

Túi chājat

¹¹ Wā oinitá, nin baácboó táoh jibnit dée jwī jūm jwuhna caá. Dios pehbó caá jwī yoób jūmat pínah yoobát pohba. Páant jwī jūmúchah, nin pah yeebdíh wā wutna caá: Yeejép nī chājat jenah joyát dih nī chājca bojoó. Pánih jenah joinít, nīih caolihdih nīta yéėja taga.* ¹² Yeéb Diosdih jéihcannit cātíh jūmna, tūinijeh nī jūmú. Páant nī jūmúchah ennit, “Queét yeejép chājnit caá”, būú niijnítji yuhna, Jesús ā jwúú dei jūóhni yeó jāapdih Diosdih ī wēi naóh bípna caá.

Maátadih jepahat

¹³⁻¹⁴ Jwī Maáh Jesús ā jepahat pah, nīih baác dih moón ī maátadih túi jepahnit

nī jūmú. Chah jūmni maáhdih, caán nūmp jūmnit maátadihbut nī jepahaá. Yeejép chājnitdih peéh chājat pínah niijná, túi chājnitdih wēi naáwát pínahdihbut niijná, queéd dih ī Maáh át wahap taga. Pánihna, Jesúíhwā jūmna yuhna, queéd dih nī jepahcah, bita yeebdíh ennit, jwī maáh Jesúsdih yeejép ī niijbípna caá. ¹⁵ Túi chājnit, nī maátadih nī jepahachah, túi jenah joicánnitboó “Queét yeejép chājnit caá”, niijíhna yuhna, ī jéih niijcán niit. Páant nī chājatdih Dios yeebdíh ā náah yacna caá.

¹⁶ Obohjeéhtih, biquína jwī cātíh jūmnit “Weemdíh wutni wihcan caá”, niij jenah joinít, yeejép īta chājít taga. Yeéboó Diosdih teo wāhnit jūmna, ā náahat pah nī túi chājaá. ¹⁷ Pánih āihwā jūmna, bitadih “Caanbát Dios ā chājni mūn tigaá”, niij jenah joinít, queéd dih nī túi chājaá. Bita Jesúíhwā dihbut túi oinit, Diosdih úmmit, caandíh nī túi jepahaá. Nīih baác dih moón ī maáhdihbut nī túi jepahaá.

Teo wāhnit ded pah ī jūmat

¹⁸ Būú yeéb teo wāhnitdih bainí wā naáwát túit caá. Nī maáta túi chājnitdih, jūihnitdihbut biíc yoobó nī túi jepahaá. ¹⁹ Yeéb yeejép nī chājcah yuhna, nī maáh ā peéh chājachah, Dios nījeéh ā jūmatdih jenah joinít, íjcah, Dios yeebdíh ā wēi enbípna caá. ²⁰ Obohjeéhtih, yeéb yeejép nī chājat jíib nī maáh ā puñuchah, nī íjcah yuhna, Dios yeebdíh ā wēi naóhcan niit. Ma yéejat jíibjeh caá. Obohjeéhtih, nī túi chājachah yuhna, yeebdíh ā puñuchah, nī íjcah, Dios yeebdíh ā wēi naóh bípna caá. ²¹ Pánihnit pínahdih Dios yeebdíh át nīwip taga. Cristoboó yéej chājcan yuhna, yeejép yapnit, jwíitdih ā wūn wūhup jī. Páant yeejép ā yapatjidih náhnit, yeebbút yeejép yapna yuhna, nī íjca bojoó. ²² “Caán Cristo yeejép chājcan, ā yeecap jī”, Isaiás át niij daacáp tají.* ²³ Cāacwā caandíh ī jūihñuchah yuhna, ā jūih jwúúbacap jī. Á tabana yuhna, “Yeejép ī yapa naáh”, át niijcáp wut jī. Obohjeéhtih, “Wā íp yoobópdih chājni weemdíh, queéd dihbut ā náahat pah ā chāja naáh”, át niij jenah

* **2:9** Ex 19.5-6; Dt 4.20; 7.6; 14.2; Is 43.20; Tit 2.14 * **2:9** Is 43.21 * **2:9** Is 9.2 * **2:10** Os 2.23; Ro 9.25 * **2:11** Sal 119.19 * **2:22** Is 53.9 * **2:23** Is 53.7

joyóp tajī.* 24 Caanjéh jwī yéejat jíib cruzboó ã wun wəhəp jī, jwī yéej chājatdih cádahnit, táiniboodíh jwī chājat pínah niijná. Áih yahwítjīh jwiítidih át boonanap tajī.* 25 Déhenit ovejawā panihnit yeéb iiguípna bejna ñi chājap yuh be. Obohjeéhtih, Buu Cristo ovejawādih en daoní panihnidih ñit jwúub jǎóh tagaá, yeebdíh ã táí wapat pínah niijná.*

3

Áa jumnit ded pah í jumat

1-2 Buu áa jumnit yaadá, yeebdíhbut bainí wã naáwát túut caá. Ñi weha mána yeebdíh í wutəchah, jíponih niijcánjeh, ñi táí jepahaá.* Biquína ñi weha mána Jesucristodih jepah jwəhcannit, áih doonádih ñi naáwəchah, joíhcanjeh, molít í nem teona caá. Páant í nem tewechah ennit, yeéboó jwúub naóhcanjeh, táinijeh queétdih ñi jepahaá. Túinijeh ñi juməchah ennit, ñi jwúub naóhcah yuhna, queétoó Jesucristodih íta jepah tagaá. 3 Chah ñi táí jíghat pínah niijná, búdí ñi míic jenah joicá bojoó. “¿Ded pah wã táí jíghobi? ¿Ded pah waó yoócdihbut wã táí yugh ámoh tajbi? ¿Búdí jíib jumni táí iigní tōpnadidih, búdí jíib jumni yéghuehdihbut ded pah wã duobi?” ñi niij jenah joicá bojoó.* 4 Obohjeéhtih, Dios ã weh yatá jumna, ñíh caolíh ã táí jumat pínahdih ñi táí jenah joyoó. Jáihcan, təbit wutəcan, táinijeh ñi jumə. Páant ñi juməchah, Dios yeebdíh búdí ã wēi enbipna caá. 5 Jon jātíh moón yaádh Diosdih táí jenah joiná, í weha mánadidih jepahnit, táí jíghonit panihnit ít juməp wut jī. 6 Jwī éet Saraji mijeeh bóo Abrahamdih “Maá”, niijnít, caandíh mipí táí jepahap wut jī. Pánihna, yeebbút táí chājnit, úumcanjeh, mi weh yatá panihnit ñi jumna caá.*

7 Buu áa jumnit neonádih jwəh bainí wã naáwát túut caá. Yeéboó ñi weha mána yaáhdidih búdí oina, táinijeh ñi chājaá, í táí jumat pínah niijná. Queét yaádhboó nump wēpnit í juməchah jéihnit, queétdih ñi táí en dawaá. Queét yaádhbut jenah joinít í juməchah jéihnit, ded pah ñi chājat pínahdih

ñi míic wéhenaá. Dios yeéb chénat pahdih oinit, át ñíoip taga, áihwā ñi jumat pínah niijná. Pánih jumnit, Diosdih ñi úubúchah, jāhat panihat wihcah, ã táí jepahbipna caá.*

Jesúhwā ded pah í jumat

8 Buu yeéb nihadidih bainí wã naáwát túut caá. Biícidih táí jumnit, ded jíghanididih ennit, biíc yoobó jíghanit, caandíh ñi teo wáacá. Yeéb biíc weh panihnit jumna, míic oinit, ñi míic táí chājaá. Oboh jumni pah ñi jumə. 9 Ded yeebdíh yeejép ã chājachah yuhna, yeejép ñi chāj jwúubaca bojoó. Ded yeebdíh yeejép ã niijchah yuhna, biíc yoobó niij jwúubacanjenh, “Dios meemdíh ã táí chāja naáh”, caandíh ñi niijí. Páant ñi chājat pínahdih Dios yeebdíh át ñíwip taga, yeebdíhbut ã táí chājat pínah niijná. 10 Jon jātíh Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:

“Ded táí wēi jumíhni, yeejép wéhəcan, ã yee naóhca bojo naáh.

11 Yeejép chājatdih cádahnit, táiniboodíh ã chāja naáh. Bitajeéh biícidih táí jumíhna, jāihcanjenh, queétdih ã táí oyo naáh.

12 Pánih chājnitdih Dios wēi enna, í úubúchah, ã táí jepahna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitdih ã eníhcan caá”, át niij daacáp tají. (Sal 34.12-16)

13 Páant ñi táí chājíhichah, bita yeebdíh yeejép í chājcan niit. 14 Obohjeéhtih, ñi táí chājat jíib, biquí láana yeebdíh yeejép í chājibipna caá. Páant í chājatdih ennit, Diosboó yeebdíh ã táí chājibipna caá. Pánihna, det yeebdíh yeejép chājnitdih búdí jenah joicánjenh, ñi úumca bojoó.* 15 “Cristo wã Maáh caá”, niij jenah joinít, caandíhjenh ñi weñeé. Bitaboó “¿Ded pah chāj tigaá Dios pehbboó wã bejbi?” yeebdíh í niij úubh joyát pínah jātíh, queétdih táí jepahat túut niijná, Dios naáwátidih táí míic bohé pānit ñi jumə.* 16 Páant í úubh joyóchah, queétdih oinit, táinijeh ñi jepahaá. Pánih jepahna, ñi naáwát pahjenh biíc yoobó ñi táí chājaá. Páant ñi chājachah yuhna, bitaboó yeebdíh

* 2:24 Is 53.5 * 2:25 Is 53.6 * 3:1-2 Ef 5.22; Col 3.18
* 3:14 Mt 5.10 * 3:15 Is 8.12-13

* 3:3 1Ti 2.9 * 3:6 Gn 18.12 * 3:7 Ef 5.25; Col 3.19

oboh yeenit, “Cristoíhwã ï túi chãjachah yuhna, yeejép wã wéhenap be”, niij jenah joinít, ï tíicbipna caá.

17 Ñi túi chãjat jíib, yeejép yapna yuhna, “Dios páant ã náahachah, ã túimi nacaá”, ñi niij jenah joyoó. Obohjeéhtih, yeejép ñi chãjatji jíib yeejép ñi yapachah, “Wã yéejat jíibjeh tiguaá”, niij jenah joyát caá náahap. 18 Jwí túi chãjachah yuhna, yeejép jwí yapachah, Cristo bíic yoobó ã yapatjidih jenah joyát caá náahap. Caánboó dedé ã yéej chãjcap jĩ. Pánih yéej chãjcan yuhna, jwí yéejat jíib bíic láajeh ã wun wuhup jĩ, Diosjeéh jwí túi jumat pínah niijná. Cãacwã caandíh ï mao yohochah yuhna, Túini Espírituboó caandíh ãt boonanap tajĩ. 19-20 Cristoíh bácah ï yohopji íitboó ã laj jwuhuchah, ãih caolihboó Noéji jum láa chíic wunnitji íih caolih chéonit panihnit ï jumapna ãt juibínap wut jĩ. Caanná juibínit, ded pah ã chãjatjidih queédih ãt naáwap wut jĩ. ï báadh jwuhuchah, Noéjiboó ï yéej chãjatdih queédih ãtih cádahat túutap wut yah jĩ. Noéwã búdí jãáj chóodih ï chãjat pónih, ã naóhnitji ï jepahat pínahdih Diosboó maatápdih páina ãtih chãjap wut yah jĩ. Obohjeéhtih, ït jepahcap wut jĩ. Pánihna, pobyit ã jũúwúchah, Noéwã ï chíic wuncat pínah niijná, Dios queédihjeh jãáj chóona ãt waadát túutap wut jĩ. Queét ocho cãacwãbitdihjeh ãt túi ubup wut jĩ.* 21 Caandíh náhninit, Jesucristodih túi jenah joinít, jwí daabáatdihbut jwí jenah joiná caá. Noéwã ï chíic wunat déejidih Dios caán jãáj chóojih queédih ãt túi ubup wut jĩ. Pánihat dée pah, jwiít iiguípna jwí bejat déejidih Dios Jesucristo ã wun wuhatjih jwiítidih ã túi ubna caá. Jwiítidih ï daabánachah, jwíih bácahdih queí chocat panihni, jwí yéejatdih cádahatdih jwí júutna caá. Jesucristo jwúub boo pud jũóhna, jwíih caolihdih ãt boonanap wut jĩ, jwí túi jumat pínah niijná. 22 Caán Jesucristo ã boo pud jũúwát túttimah, ã íip pehbboó púuh laáb juibínit, Dios ã jéihyepmant bóo búwámant chúdnit, nihat ángelwãdih, nihat nemépwãdih, nihat nin baácdih moón maatadidihbut ã wutna caá.

* 3:19-20 Gn 6.1-7.24 * 4:8 Pr 10.12; 1Co 13.7 * 4:9 Ro 12.13

4

1 Cristo nin baácboó jum láa, yeejép yapna yuhna, ã íipdih páantjeh ãt jepahap wut jĩ. Pánihna, yeebbút bíic yoobó jenah joinít, wēp ñuhnit panihnit ñi jumúú. Pánih jenah joiníboó yeejép yapna, ã yéej chãjatdih ã cádahna caá. 2 Nin baácboó jum jwuhna, Diosdih jéihcannit ï yéej chãjatdih ï ñinahat pah ñinahcan, Dios ã weñat pínahdihjeh ã chãjbipna caá. 3 Cristodih ñi jepahat pínah jãtih, Diosdih jéihcannit ï chãjat bíic yoobó ñit chãj jwuhup taga. Dedé yeejép chãjéhna, ñit chãj jwuhup taga. Babh máihna, míic júih ñaácnit, búdí íi náah ñit chãj jwuhup taga. Diosdih yap yohna, ñi pápniboodíh wéinit, yeejép ñit chãj jwuhup taga. Búú Cristoíhwã jumna, páant maatápdih ñi chãjatjidih ñi cádahaá. 4 Ñijeéh yeejép chãj pej jumnitjiboó búú íjeéh ñi jwúub yeejép chãjcat enna, “¿Dépanih tiguaá jwíjeéh ï jwúub pej jumcan?” ï niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, íjeéh ñi jwúub pej jumcatdih enna, yeebdíh yeejép ï wéhena caá. 5 Dios báadhnitdih wunnitdihbut ñíonit, ded pah ã peéh chãjat pínahdih ã naóhbipna caá. Páant ã naóhni yeó jáap queét yeejép chãjnitdih “¿Dépanih tibeé wã wehdih yeejép ma chãj?” Dios ã niij júihñuchah, queétboó ï jéih jepahcan níit. 6 Cãacwã ï wunat pínah jãtih Dioíh túini doonádih ït joiijp taga. Pánih joinítji biquína ï jepahcah, bitaboó ït túi jepahap tajĩ. Pánihna, jepahnitjiboó íih bácah ã wunuchah yuhna, íih caolih Diosjeéh ã túi jumna caá.

Bitadid ded pah teo wáacat

7 Péeni yeó jáap ã toáh jũúwátidih náhnina, túi jenah joinít, yéej chãjat jenah joyát ã jũúwúchah, ñi jumah bojoó. Pánih jumnit, Dios ã náahat pah ñi jéih úubhbipna caá. 8 Bitadid ñi túi míic oyat pínahdih yeebdíh búdí wã náah yacna caá. Pánih míic oinit, jwiítidih bita ï yeejép chãjatdih íjcan, quíib búdnít, jwí míic teo wáacbipna caá.* 9 Pánih míic oinit, bita Jesúíhwã ñíih múuná ï juibínachah, yeejép jenah joicánjeh, queédih ñi wéi jwááá.* 10 Dios yeéb biquínadid ded pah ñi chãjat pínahdih

āt jéihyanap taga. Páant ã jéihyanachah, ã wāhni wēpatjīh bita Jesúíhwādhīh ñi túi teo wáacá. ¹¹ Ded Dios naáwátdih naóhni Dios ã naáwát tútat pahjeh ã naáwá naáh. Ded bitadhīh teo wáacni Dios ã wāhni wēpatjīh ã teo wáaca naáh. Páant ñi chājachah ennit, bitaboó “Queét Jesucristoíhwā ã wēpatjīh ĩ míic túi teo wáacna caá”, niij naóhni, Diosdih ĩ wēi naóhbipna caá. “Meém caá chah Maáh. Ma wēpat ã bñudcán niit”, Diosdih páantjeh jwī niij wēi naóh jīh. Páant tií ã jumū nah.

Jesúíhwā yeejép ĩ yapat

¹² Wā oinitá, yeéb Jesúíhwā tubit yeejép yapna, “¿Dépanihna weemdíhjah yeejép apī yap?” ñi niij jenah joicá bojoó. Yoobópdih Jesúsdiñ ñi túi jenah joyátdih jútat túat ni-ijná, “Páant ã yapa naáh”, Dios ã niijná caá. ¹³ Obohjeéhtih, yeejép yapna yuhna, búdí ñi weñeé. “Cristobut tubit yeejép át yapjip taga”, niij jenah joinít, yeebbát yeejép yapna, ñi jéih wēibipna caá. Pánih wēinit, Cristo ã yeh iigátjīh ã jwáub dei jūáwátdih niñat cáacwā ĩ enechah, bainí ñi wēican niit.* ¹⁴ Yeéb Cristoíhwā ñi jumāt jíib bitaboó yeejép ĩ deoh naáwáchah yuhna, Diosboó áih Túini Espiritujīh yeebdíh ã teo wáacachah, ñi weñeé. ¹⁵ Cáacwādhīh mao yohnit, ñumñit, yeejép chājnit, bitáih tewatdih en naóhniñbut ĩ jumāt jíib yeejép ĩpī yapna caá. Yeébbóó páant ñi chājca bo-joó. ¹⁶ Obohjeéhtih Cristoíhwā ñi jumāt jíib yeejép yapna, tíccanjeh, áihwā ñi jumāt dhīh wēina, “Túina caá, Paá”, Diosdih ñi niij weñeé.

¹⁷ Dios jwiit áihwādhīh peéh chājna, yeejép ã yapat túatna caá, jwī túat ñumát pínah niijná. Jwiitdhīh jwíih peéh chājna, áihwā jwī jumachah yuhna, ¿ded pah áih doonádhīh jepahcannit ĩ yapbi? Queétdih chah yeejép ã peéh chājnipna caá. ¹⁸ Dios naáwátdih naóh yapaniji nin pah át niij naóh daacáp tajī: “Túí chājnit yeejép ĩ yapachah yuhna, Dios queétdih ã túi ubbipna caá. Obohjeéhtih, Diosdih náahcan, yeejép chājnitdhīh búdí ã peéh chājachah, chah yeejép ĩ yap-bipna caá”, át niij daacáp tajī.* ¹⁹ Pánihatdhīh jéihnit, Dios ã náahat pah yeejép yapna

yuhna, bitadhīh túi chājatdhīh ñi cádahca bo-joó. Dios niñat chājni, ã niijátji pah péani ã jumachah, caán ã teo wáacatdhīh ñi jenah joí cádahca bojoó.

5

Jesúíhwādhīh waóhniñ ded pah ĩ chājat

¹ Bñu yeéb Jesúíhwādhīh waóhniñdhīh bainí wā naóh daacát túat caá. Weembút yeéb pah mñntih Jesúíhwādhīh waóhniñ wā jumna caá. Cristo yeejép ã yapachah, enniñi wā jumna caá. Pánihna, yeh iigátjīh ã jwáub dei jūáwáchah, ã wēpatdhīh ennit, búdí jwī wēibipna caá. ² Dioíhwā ovejawā panihnit ĩ jumachah, queétdih ñi túi en daó bohénaá. “Queétdih wā bohéihcah yuhna, ĩ wutachah, wā bohéibipna caá”, niij jenah joicán, “Queétdih wā bohéat jíib weemdíh búdí ĩ jíib chājnipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Dios ã náahat pah, wēinit, ñi bohénaá.* ³ Niñat jéihnit pah niñcan, jūihcan, túinijeh ñi bohénaá. Pánih bohéna, ñi bohéat pah yeebbát biíc yoobó ñi chājaá, queét yeebdíh ĩ en yacat pínah niijná. ⁴ Páant ñi chājachah, Cristo, ove-jawādhīh en daonít ĩ Maáh jwáub dei jūóhniñ, “Meémboó wíhwādhīh ma túi bohénap be”, ã niijichah joinít, búdí jwī wēibipna caá. Ájeéh jwī jumachah, jwī weñat ã yaicán niit.*

Jesúíhwā ded pah ĩ chājat

⁵ Yeéb japata Jesúíhwā, yeebdíh waóhniñdhīh ñi túi jepahaá. Yeéb niñatbut “Weém niñat jéihniñ caá”, niij jenah joicánjeh, ñi míic túi teo wáacá. Dios naáwátdih naóh yapaniñ nin pah át niij daacáp tajī:

“ ‘Weemdíh dedé jadhdāt wihcan caá’, ni-ijnít dhīh Dios ã jāhna caá, ĩ bñujácat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant niij jenah joicáñnitboodíh wēi ennit, ã túi teo wáacna caá”,* át niij daacáp tajī.

(Pr 3.34)

⁶ Pánihna, “Dios chah wēpni, niñat jéihniñbut ã jumachah, weém oboh jumniñ caá”, niij jenah joinít, ded pah Dios ã wutachah, ñi túi jepahaá. Páant ñi jumachah, Dios ã ñíoni yeó jáapdhīh yeebdíh maáta pah

* 4:13 Ro 8.17; 1P 4.1 * 4:18 Pr 11.31 * 5:2 Jn 21.15-17 * 5:4 He 13.20 * 5:5 Stg 4.6 * 5:6 Mt 23.12; Lc 14.11; 18.14; Stg 4.10

ã waadábipna caá.* 7 Æumcanjeh “¿Dedé weemdíh ã yapbi?” ñi niíj jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Diosdih túi jenah joinít, ñi Æumatdih caandíh ñi naáwá. Caánboó yeebdíh oinit, ã túi teo wáacbpna caá.*

8 Túi jenah joinít ñi jumúú. Jió nuñúpdih jeémíhna, ã ñuu ñuún péeat pah, yeebdíh eníhcanni nemépwã ï maáh Cristodih ñi cádahat pínah niíjná, ã yee naáwátdih ãpí jepahat túutna caá. 9 Pánihna, nihat baácdih moón Cristoíhwã yeeb páh yeejép ï yapatdih jéihna, nemépwã ï maáh ã yeenachah yuhna, Cristodih túi jenah joinít, caandíh ñi cádahca bojoó. 10 Maátcanjeh yeejép ñi yapat túttimah, Diosboó túi oinit, yeebdíh ã teo wáacbpna caá. Caandíh ñi túi jenah joí cádahcat pínah, bita yeebdíh yeejép ï chãjachah yuhna, ñi túi yap yohat pínahbut niíjná, yeebdíh ã teo wáacbpna caá. Yeéb Cristoíhwã biíc weh pah jumna, ãjeéh páantjeh ñi jumat pínah niíjná, Dios yeebdíh át ñíoip taga. 11 “Meém caá chah Maáh. Ma wēpat ã buúdcán niít”, páantjeh caandíh jwĩ niíj wēi naóh jĩh. Páant tíi ã jumna nah.

Pedro ã péé túyat túutat

12 Weém, Pedro, caán yeebdíh wã naáwátdih Silvanodih wã daacát túutap be.* Caán Jesucristodih túi jenah joiní jumna, wã Æud panihni caá. Páant niíj naóh daác wahnit, yeebdíh wã weñáihna caá. Dios yeebdíh búdí ã oina caá. Pánihna, yeejép yapna yuhna, caandíh ñi cádahca bojoó. 13 Nin Babilonia tútchidih moón Jesúíhwã yeebdíh ï túyat túutna caá. Yeebdíh Dios ã ñíwatji pah muntih, queétdihbut át ñíoip tagaá. Wã wáúh panihni Marcosbut yeebdíh ã túyat túutna caá.* 14 Jesúíhwãdih biíc weh pah jumna, ã oyatjĩh ñi úúú. Yeéb nihat Cristoíhwã biícdih ñi túi jumúú.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pedro

* 5:7 Sal 55.22; Mt 6.25-34 * 5:12 Hch 15.22,40 * 5:13 Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10; Flm 24

2 PEDRO

Pedro queétdih ã túyat tútat

¹ Weém, Pedro, Jesucristo ã naáwát túatni, caandíh teo wāhnibut jumna, yeebdíh wā jwúub daác wahna caá. Jesucristo jwiítidih túi ubni, Dios ã jumna caá. Caán yoobópdih chājni jumna,* jwiít nihtidih oinit, ã teo wáacachah, biíc yoobó caandíh jepahnit jwí jumna caá. Pánih jepahnit, jwiít niht biíc yoobó áihwā jumna, caandíh búdí jwí wēina caá. ² Diosdih, jwí Maáh Jesúsdihtut ñi túi jéihyechah, yeebdíh búdí oinit, ã teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.

Nin pah Cristoáhwā ã jummat

³⁻⁴ Dios túini, niht jéihni jumna, jwiítidih át níwip wut jí, áihwā jwí jummat pínah niijná. Páant ã níwatdih jéihna, caandíh jwí túi jepahna caá. Páant jwí jepahachah, ã wēpatjīh jwiítidih búdí ã teo wáacipna caá, caandíh jéihnit, túi chājnit jwí jummat pínah niijná. Dawá túini naáwátnadih jwiítidih át naóhjp tagaá, ã jummat pah jwiítbut jwí jummat pínah niijná. Páant ã naáwátjidih ñi túi joyóchah, ã wēpatjīh Diosdih jéihcannit yeejépdih ã en ñinahat pah chājcan, yeébbóó ã náahat pahjeh túi chājnit ñi jumbipna caá. ⁵ Pánihna, Cristodih túi jenah joinít jumna, túi chājnitbut ñi jummuá. Pánih jumna, Dios naáwátidih ñi túi míic bohénaá, ded pah yeebdíh ã náah yacat pínahdih ñi jéihyat pínah niijná. ⁶ Dedé yeejép chājihatdih yap yohnit, Dios ã náahatboodíh chājnit ñi jummuá. Pánih jumna, dedé yeejép yeebdíh ã yapachah yuhna, biíc yoobó túi chājnit, Diosdih wēina, ã náahat pah chājnit ñi jummuá. ⁷ Pánih jumna, biíc weh pah oinit, túi míic teo wáacnit, niht bitadihtut túi oinit ñi jummuá.

⁸ Det pánih jumna, yeó jáap jummat pah Cristo ã weñat pínahdih túi chājnit, caandíh chah ã túi jenah joibípna caá. Pánihna, Cristodih ã túi jenah joyát, bitadih ã teo wáacatbut oboh jumni nihtcaan níit. ⁹ Obohjeéhtih, det pánih chājcan, túi jéih

encannit panihnit, Dios naáwátidih túi jéihnit nihtcaan caá. Cristo ã yéejatdih ã yohatjidih quíib buudníit ã jumna caá. ¹⁰ Wā déewā panihnitá, áihwā ñi jummat pínahdih Dios yeebdíh ã níwichah, ñit túi jepahap taga. Pánih jepahnit jumna, caandíh túi jenah joí cádahcan, ã náahat pah ñi túi chājaá. Pánih chāj cádahcan, yoobópdih ã ñionit jumna, páantjeh Diosjeéh ñi jummat pínahdih ñi túi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yeejép chājnit nihtcaan, ¹¹ jwiítidih túi ubni jwí Maáh Jesucristo ã jummapna ñi túi juibíipna caá. Pánihna, áihwā yoobát ñi jummachah, yeebdíh ã wēi jwāáhbipna caá, páantjeh ã maáh jummapboó ájeéh ñi jummat pínah niijná.

Á bohéatjidih ã náhniat tútat

¹² Yeebdíh wā bohéatjidih túi jéihnit, niht Dioíh doonádih ñi joyátji pahjeh ñi túi chājna caá. Páant ñi chājachah yuhna, caandíh wā jwúub náhniabipna caá. ¹³⁻¹⁴ Wā wunat pínah bahnijeh ã judhdadidih jwí Maáh Jesucristo weemdíh ã jéihyanap be. Páant ã jéihyanachah, wā báadh jwahna, wā bohéatjidih yeebdíh wā jwúub náhniachah, ã túina caá. ¹⁵ Pánihna, nin náodih yeebdíh wā daác wahna caá, wā buudát túttimah niht wā naáwátjidih ñi túi náhniat pínah niijná.

Cristo ã wēpat

¹⁶ Cristo ã wēpatdih, ã jwúub dei jūúwát pínahdihtut yeebdíh naóhna, cáacwā ã jenah joinít naáwátnajeh naóhna jwí chājcap be. Obohjeéhtih, jwiít ã bohénitjiboó wēpni ã jummatdih jwiítjeh jwí enep jí. ¹⁷ Jwí íip Diosboó Jesucristo chah wēpni ã jummatdih jwiítidih ã júutuchah, búdí yeh iigát cātíh ã ñuhup jí. Páant ã ñuhuchah, Dios nin pah ái wēp niijíp jí: “Nin wā wūáh, wā oini caá. Caandíh búdí wā wēina caá”, ái niijíp jí. ¹⁸ Dios ã jumni jeejiboó jwiít Jesúsjeéh jumnit, jeámant páant ã níj yáanachah, jwiítjeh jwí joyóp jí.*

¹⁹ Pánih caandíh enniti jumna, Dios naáwátidih naóh yapanitji ã daacát yoobópdih ã jummatdih jwí túi jéihna caá. Páant ã daacátjidih míic bohénit, ñi túi jepahaá. Nin baácidih moón Diosdih jéihcannit dupúát panihpboó ã jumna caá.

* **1:1** Tit 2.13 * **1:18** Mt 17.1-5; Mr 9.2-7; Lc 9.28-35

Nin dupánapboó jum jwahnit, jon jãtîh ï daacátjidih ñi túi bohénachah, jiiát panihni yeebdîh ã túi jéihyabipna caá. Cristo jwúb dei jãóhna, ã íp ded pah ã jumátdih ã túi jéihya beedábipna caá. ²⁰⁻²¹ Nin wã naáwát pínahdih ñi túi beh joyoó: Dios naáwátdih naóh yapanitji ï jenah joyátjîhjih ït daácjican tagaá. Obohjeéhtih, Túini Espírituboó queétdih ã naáwát tútat pahjeh ït naóh daácjip taga. Pánihna, ï daacátjidih jwiitboó jwî jenah joyátjîhjih bohéna, “Nin pah niijná caá ã chãjap”, jwî jéih niijcán caá. Túini Espiritu ã teo wáacátjîhjih jwî jéih beh joiná caá.

2

Yee bohénit ded pah ï jumátdih

¹ Jon jãtîh jwî déewã judíowã yuhna, biquína “Dios naáwátdih naóh yapanit caá”, niij yeenit ït jumátdih wut jî. Páant ï jumátdih pahjeh mantîh, buubut ñijeéh jumnit biic yoobó yeenit ï jumátdih caá. Queét yoobópdih bohénit pah jumna yuhna, ï yee bohébdipna caá. Pánih bohéna, Cristoíh táini doonádih ï yéjabipna caá. “Cristo ã túi ubnit jwî jumna caá”, niijná yuhna, “Caán jwî Maáh caá”, niij jenah joicán, ã wúatdih ï jepahcan niit. Páant ï yee bohéat jîb, waicanjeh Dios queétdih peéh chãjnit, iiguípna ã wahbipna caá. ² Páant ï yee bohénachah joinít, yeejép ï chãjat pah mantîh, dawá Jesúihwã biic yoobó yeejép ï chãjbdipna caá. Páant yeejép ï chãjachah ennít, bitaboó túini doonádih yeejép ï wéhebipna caá.* ³ Dawá bií déedih náahna, ï bohéat jîb búdí jîb waadánit, ï jenah joyátjîhjih yeebdîh ï yee bohébdipna caá. Páant ï yee bohéatji jîb Dios jon jãtîh queétdih peéh chãjat pínahdih ã jenah joyát pahjeh, iiguípna ã wahbipna caá.

⁴ Jon jãtîh Dios yeejépwãdih ã peéh chãjatjidih ñi túi náhninaá. Caandîh jepahcannit ángelwã ï jepahcatji jîb, iiguípna yohnit, dupáni tólihboó queétdih ãt nemep wut jî. Pánihna, péeni yeó jáapdih queétdih búdí ã peéh chãjbdipna caá.* ⁵ Pánihat pah mantîh, Noéji jum láa Diosdih náahcannitdih

peéh chãjna, niihat queét yeejépwãdih poby-ítjîh ãt mawap wut jî. Queét ï tút nuumát pínah niijná, Noé queétdih átih bohénap wut yuh jî. Obohjeéhtih, ï jepahcatji jîb Dios queétdih ãt peéh chãjap wut jî. Pánihna, Noéwãdihjeh Dios ã túi ubuchah, queét ocho cãacwãbitjeh ït túi yapap wut jî.* ⁶ Pánihat pah mantîh, Sodoma tútchidih moón Gomorra tútchidih moondîhbut peéh chãjnit, iigátjîh ãt cáo beedánap wut jî. Pánih peéh chãjna, túttimah jumnit yeejépwãdihbut ã peéh chãjat pínahdih jéihyana ãt chãjap wut jî.* ⁷ Obohjeéhtih, Lotdihjeh ãt túi ubup wut jî. Lot túini jumna, Sodoma tútchidih moón Dios ã wúatdih yap yohnit, tubit yeejép ï chãjachah enna, búdí ãt jîgahap wut jî.* ⁸ Caán táini Lot queét táicannitjeéh jumnit, yeó jáap jumátdih pah yeejép ï chãjachah ennít, yeejép ï wéhenachah joinítbut, búdí ãt jîgahap wut jî. ⁹ Pánihna, Noéji, Lotjidihbut Dios ã túi ubatjidih náhnina, buu láabut biic yoobó ã túi ubat pínahdih jwî jéihna caá. Áihwã yeejép ï yapachah ennít, jwî Maáh queétdih ã túi teo wáacbdipna caá. Yeejépwãboodîh nemat tólih panhipboó nemnit, peéh chãjna caá ã chãjap. Péeni yeó jáapdih, queét ã nemnitjidih iiguípna ã yoob yohbipna caá. ¹⁰ Bitá yeejépwã ï en ñinahat pahjeh chãjnit, Diosdih yap yohnitdih chah ã peéh chãjbdipna caá. Páant yeejép chãjnit, ñijeéh jumnit yeebdîh yee bohénit ï jumna caá. Pánih jumnit, úumcan, tíccan, “Bitá chah wã jéihna caá”, niij jenah joinít caá. Pánih jumna, ángelwãdih yeejép ípî naóhna caá.* ¹¹ Obohjeéhtih, ángelwãboó queét yee bohénit chah wépnit jumna yuhna, Dios ã pebh ñuhnit, táicannit ángelwãdih ípî naóh yaccan caá.*

¹² Queét yee bohénitboó nuñúpwã dée pah jenah joicannit ï jumna caá. Jiaboó jwîpî bid júi maonit panihnit ï jumna caá. Jenah joicán, ï náahat pahjeh ï chãjna caá. ï jéihcannitdih deohnit, yeejép ï wéhena caá. Páant ï jumuchah, nuñúpwãdih jwî mawat pahjeh mantîh, Dios queétdih iiguípna ã yohbipna caá.* ¹³ Queét bitadih yeejép ï chãjatji jîb Dios queétdih ã peéh chãjbdipna

* 2:2 Jud 4 * 2:4 Jud 6 * 2:5 Gn 6.1-7.24; 8.18; 2P 3.6
Jud 8 * 2:11 Jud 9 * 2:12 Jud 10

* 2:6 Gn 19.24; Jud 7 * 2:7 Gn 19.1-16,29 * 2:10

caá. Yeó jáapdih cãacwã queétdih ï enechah yuhna, tíccanjeh, búdí yeejép ïpĩ wēi chājna caá. Yeebjéh ñi túi wēi jeéméchah, queét yeejépwābut waadnít, ïpĩ chājat pah tíc náah jumnidih chājna, ñi wēi jeémátdih ï yéejana caá.*

¹⁴ Yaáhdih en ñinahnit, ïpĩ yeejép chājihna caá. Páant ï chājatdih ï jéih cádahcan caá. Pánih chājnit, Dios naáwátdih túi jéihcannitdihbut yeejép ï chājat túutna caá. Bií déedih tubit bidnít ï jumna caá. Páant ï jummat jíib, Dios queétdih búdí ã peéh chājbična caá. ¹⁵ Pánih túini namádih cádahnit, déhenit panihnit biáboó bejna caá ï chājav. Balaam ã chājatji pah queébtut ï chājna caá. Balaam, Beor wúuh át jumap wut jí. Búdí jíib náahnit, yéej chājadih át bejep wut yah jí. ¹⁶ Páant ã yéej chājihichah ennit, áih burro caandíh át jūihñap wut jí. Caán wéhecanni ã jumachah yuhna, Dios caandíh át wéheat túutap wut jí, ã mínahdih ã jūihñat pínah niijná. Páant ã jūihñachah joiná, Balaam yéej chājadih ã bejatdih át cádahap wut jí.*

¹⁷ Queét yeenitboó meo waócáh mac wihcanni panihni ï jumna caá. Meo mac wihcanni pah jumnit, dedé pínah nihcan caá. Pánihat pah muntih, mah tólihndih johlit ã ub joh bojochah, mah ã buugcát pah, queét yee bohénitbut cãacwãdih teo wáaccan, dedé pínah nihcan caá. Pánihna, queétdih peéh chājnit, tubit dupánapboó Dios ã bejat túutbipna caá.* ¹⁸ Queét jéihnit pah cãacwãdih ï bohénachah yuhna, ï bohéat dedé pínah nihcan caá. Nin pah ï níj bohéna yah caá: “Jwĩ náahat pah jwĩ chājachah, ã túina caá”, ï níj bohéna caá. Páant niijná, Jesúsdi h jáap jepahnit, ï yéejatdih cádahnitboodíh ï jwúub yeejép chājat túutíhna caá. ¹⁹ Queétdih nin pah ï níj yee bohéna caá: “Dedé wutatdih jepahat jwiítdih ã náahcan caá. Jwĩ weñat pínahdihjeh jwĩ chājachah, ã túina caá”, ï níj yee bohéna yah caá. Páant níj bohénit, yeejép chājatdih cádahíhcan, caandíh ï jéih cádahcan caá. Pánih yeejép chājna, queétjeh ï míic yéejana caá. Pánihna, ï yéejat ï

maáh panihni ã jumna caá.* ²⁰ Queét yee bohénitboó jwĩ Maáh Jesucristo jwiítdih túi ubnidih jepahnit, nin baácđih moón yeejép ï chājatdih ït cádahjip ta yah caá. Obohjeéhtih, páant ï cádahat túttimah, jwúub yeejép chājna, Cristodih ï jepahat pínah jātih ï jummatji chah yeejép pohba ï chājna caá.* ²¹ Pánih chājnit, túini namádih ï waadcáh, chah queétdih áta túi tagaá. Caán namádih waadát túttimah, tac púud biáboó bejat pah, Jesúsdi h ï cádahachah, chah ã túican caá. Pánihna, Dios túini ã wutatdih jepahna yuhna, caandíh cádahnit, jwúub yeejép ï chājachah, chah yeejép caá. ²² Pánih túut numná yuhna, jwúub yéej chājna, jwiít cãacwã nin jwĩ niiját pahjeh tigaá queét yee bohénit ï chājav: “Mujjió ã éegniidih ãpĩ jwúub jeémpna caá. Múudih ï chocat túttimah, yeejép bepédih ãpĩ jwúub tãpána caá, páant muntih”, jwĩpĩ niijná caá.*

3

Cristo nin baácboó ã jwúub dei jūúwát pínah

¹ Wã oinitá, jātih yeebdíh biíc núo wãát daác wahap jí. Pánihna, nin náodih yeebdíh buu wã jwúub daác wahna caá, páant muntih. Con láa wã daacátji pahjeh, buu láabut biíc yoobó yeebdíh wã náhniat túutna caá, yee bohéatdih joicán, yoobópdi h ñi jéihyat pínah niijná. ² Dios naáwátdih naóh yapanit ï naóh daacátjidih, jwĩ Maáh Jesucristo jwiítdih túi ubni ã wutatjidihbut ñi túi náhninaá. ã wutatdih jwiít ã naáwát túutnit yeebdíh jwĩ bohénap jí.

³ Nindih ñi túi náhninaá: Péeni yeó jáapna dawá yeejépdih ñinahnit, Jesúsdi h doonádih tubit deoh naóhni t ï jumbična caá.* ⁴ Nin pah ï níj deoh naóhbična caá: “ ‘Wã jwúub dei jūóhbična caá’, Jesús ã niijíchah yuhna, ¿dépanih tigaá ã jíoghcan? ã jwúub dei jūóhcan níit. Nin baác ã jwíih jummat túttimah, jwĩ nuowáji ï wunat túttimah, ni hat biíc yoobó páantjeh ã jumna caá”, ï niijbípna caá.* ⁵ Páant níj deohna, nindih ï náhnican caá: Dios ã wutatjíh nin baácđih,

* 2:13 Jud 12 * 2:16 Nm 22.4-35; 31.16; Jud 11; Ap 2.14

* 2:17 Jud 12-13

* 2:19 Jn 8.34; Ro 6.6,16

* 2:20

Mt 12.45; Lc 11.26

* 2:22 Pr 26.11

* 3:3 2Ti 3.1-5; Jud 18

* 3:4 Ex 12.22

* 3:5 Gn 1.6-9; Sal 24.2

jeádihbut át chājap wut jī. Nin baác mah-jeh ā jumuchah, caandih át wáac juyát túutap wut jī, baác ā jíghat pínah niijná.*
 6 Pánihat túttimah, pobyitjīh nin baác dih moondih át yoh beedánap wut jī.* 7 Pánih chājna, iigátjīh ā yoh beedáát pínah jātīh, ā wutatjīh muntih Dios jeádih, nin baác dihbut ā wap jwuhna caá. Péeni yeó jáap dih, caandih náahcannit dih peéh chājnit, jeádih, nin baác dihbut iigátjīh ā yoh beedábipna caá. Pánih peéh chājna, queédih iiguípna ā yohbipna caá.

8 Wā oinitá, nindihbut ñi túi náhninaá: “Mil jópchi maatápdih caá”, jwiít jwī niij jenah joyóchah yuhna, Diosboó ā enechah, biíc yeó jáap pahjeh caá. “Biíc yeó jáap bah-nijeh caá”, jwī niij jenah joyóchah yuhna, Dios ā enechah, mil jópchi pah ā jumna caá.* 9 Jwī Maáhdih biquína nin pah ī niij jenah joiná yuh caá: “Dios ā niijátji pah chājat túut niijná, maatápdih ā páina caá”, ī niijná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Cāacwādh túi ubíhna, caandih ī jepahat pínahdih pái jwuhna caá ā chājap. Biíc cāacdh iiguípna ā yohihcan caá. Nihat cāacwā ī yéejatdh jīghanit, túiniboodih ī túut nummát pínahdih ā náah yacna caá.*

10 Obohjeéhtih, nummni cāac muú mínah ā náhnica, nummúdh ā waadát pahjeh, jwiítboó jwī náhnica, Cristo nin baácboó ā jwúub dei jūúwát pínahdih caá. Páant ā jūúwáchah, búdí yáanit, jeáboó ā buadáh bejbipna caá. Caánboó jumnit cúiwā, widh, yeobát ī iig beedáh bejbipna caá. Nin baác, nihat ninboó jumni, cāacwābut ī iig beedáh bejbipna caá.*

11 Pánihna, “Nihat ā beedáh bejbipna caá”, Dios ā niijíchah joinít, yéejatdh cádahnit, Dios ā náahat pahjeh chājat caá jwiít dih náahap. 12 Jwī Maáh nin baácboó waícanjeh ā jwúub dei jūúwát pínahdih wēi páinit, túinijeh ñi chājaá. Caán yeó jáap dih jeáboó jumni ā iig beedáh bejbipna caá. 13 Obohjeéhtih, Dios ā niijátji pahjeh nihatdh ā túut nummát pínahdih jwī wēi páina caá. Nihat ā iig beedát túttimah, jáap jeá, jáap baác dihbut Dios ā chāj bipna caá.

Caán jáap baácboó túi chājnitjeh ī jum bipna caá.*

14 Pánihna, wā oinitá, Diosjeéh túi jummat túut niijná, jwī Maáh ā jwúub dei jūúwát pínahdih wēi páinit, ñi túi chājaá.*

15 Maatápdih ā jíghcah ennit, nindih ñi náhninaá: Dawá caandih jepahnitdih ā túi ubat pínah ā judh jwuhuchah, queédih ā pái jwuhna caá. Biíc yoobó jwī dée jwī oini Pablodih Dios ā jéihyanachah, yeebdih át daác wahap tajī. 16 Páant míc caá Pablo Cristo ā jwúub dei jūúwát pínahdih naóhna, āpī daác wahap. Biquí láana jwī beh joíca naáhdih ā daác wahna caá. Pánihna, Dios naáwát dih bita túi jéihcannit, jenah joicánnit, yee naóhna, Pablo ā daacát dih ī túut nummájehna caá. Á daacát yoobópdih ā jumuchah yuhna, mácah ī jwúub naóhna caá. Dios naáwát dih ī daacni núonajidihbut páantjeh mun tigaá ī chājap. Páant ī chājat jīb, Dios queédih peéh chājnit, iiguípna ā yohbipna caá.

Á pée naáwát

17 Pánihna, wā oinitá, nihatdh páant ā yapat pínahdih yeebdih wā naáwáchah jéihna, ñi túi chājaá. Yeejépwā yeebdih mácah ī bohénachah yuhna, Cristoíh doonádih cádahcat túut niijná, queédih ñi joicá bojoó.

18 Jwī Maáh Jesucristo jwiít dih túi ubnidih chah ñi túi jenah joyoó. “Weemdih búdí oinit, ā túi teo wáac bipna caá”, ñi niij náhninaá. Yeó jáap jummat pah “Meém túini, chah wēpni caá ma jumap”, jwī niij wēi naóh jīh. Páant tíí ā jum nah.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pedro

* 3:6 Gn 7.11 * 3:8 Sal 90.4 * 3:9 Ez 18.23; 33.11 65.17; 66.22; Ap 21.1 * 3:14 Jud 24-25

* 3:10 Mt 24.43; Lc 12.39; 1Ts 5.2; Ap 16.15 * 3:13 Is

1 JUAN

Jesucristo ded pah ã jumat

¹ Ded pah Jesucristo ã jumatjidih yeebdíh wã naóh daácna caá. Jesucristo biíhmah jamni,* ded pah Dios ã jumatdih naóhni, cáacwã Diosjeéh páantjeh jumat túutnibut ãt jamup wat jĩ. Dios cáacwãdih ded pah ã naáwãtdih Jesúsboó naóh yapani ã jamup jĩ. ã naáwãchah joinít, jwiítjeh caandíh jwĩ enep jĩ. Jwiítidih ã duó wáyachah, caandíh jwĩ pej jamup jĩ. ² Jesucristo cáacwãdih páantjeh jumat túutni, nin baácboó ã jũúwát pínah jãtíh ã íp Diosjeéh jamniji nin baácboó ãt cáac jamup tajĩ. Caandíh enniti bũũ ãih doonãdih yeebdíh wã naóhna caá.* ³ Jwĩ íp Diosjeéh, ã wũúh Jesucristojeéhbut jwĩ túi jamna caá. Pánihna, yeéb jwĩjeéh, jwĩ ípjeéh, ã wũúhjeéhbut ñi túi jumat pínah niijná, jwĩ ennijidih, jwĩ joiníjidihbut yeebdíh wã naóhna caá. ⁴ Biíc dih wẽinit jwĩ jumat pínah niijná, nindih yeebdíh wã daácna caá.

Baabát panhipboó jwĩ jumat

⁵ Dios wũúh jwiítidih ã naóhni bohéãtdih bũũ yeebdíh wã naóhna caá. Dios túini yoobát jamna, baabát panihni caá. Dedé yéejat wihcah, dupúát caandíh ã wihcan caá. ⁶ Jwiít yeejép chãjnit, dupúát panhipboó jamna yahna, “Diosjeéh wã túi jamna caá”, niijnít, yeena caá jwĩ chãjap. Dios ã náahat pah jwĩ chãjcan caá. ⁷ Obohjeéhtih, túi chãjnit, baabát panhipboó Dios ã jumat pah muntih jwiítbut jamna, ãjeéh jwĩ túi jamna caá. ãihwãjeéhbut jwĩ túi jamna caá. Caandíh jwĩ jepahat jíib, Dios ã enechah, ã wũúh Jesucristo cruzboó wun wũhñit, ãih meépĩh jwiítidih yéejat wihcannit pah ã chãjna caá.

⁸ “Weém bácah yéej chãjni nihcan caá”, niij jenah joinít, yeeatdihjeh jwĩ jenah joiná caá. Páant niij jenah joiná, Dios naáwãtdih jwĩ túi jenah joicán caá. ⁹ Obohjeéhtih, jwĩ yéej chãjatdih Diosdih jwĩ naáwãchah, caandíh ã quíib bũũdbípna

caá. “Dios yoobópdih jamni ã niiját pah ã chãjbipna caá”, jwĩ niij jéihna caá. ¹⁰ “Weém yéej chãjni nihcan caá”, niij jenah joiná, “Dios yeeni caá”, niijnít, ã naáwãtdih jwĩ náahcan caá.*

2

Jesucristo jwiítidih ded pah ã teo wáacat

¹ Wã weh panihnitá, yeéb yeejép ñi chãjcat pínah niijná, nindih yeebdíh wã daác wahna caá.* Obohjeéhtih, jwĩ yéej chãjachah, Jesucristo, yéejat wihcanni, ã ípdih jwiítidih ã naóh teo wáacbipna caá. ² Jwiít yéejnit jwĩ jamuchah, jwĩ yéejat Diosdih ã jãhna caá. Dios biíc dih jwĩ túi jumat pínah niijná, Jesucristo jwiítidih ã wun wũhup jĩ.* Jwiítidihjeh nihcan, nihát baác dih moón jwĩ yéejatdih yohat túut niijná, ã wun wũhup jĩ.

³ Dios ã wutat pah chãjna, “ãjeéh wã túi jamna caá”, jwĩ niij jéihna caá.* ⁴ Obohjeéhtih, bita “Diosjeéh wã túi jamna caá”, niijná yahna, ã wutat pah chãjcan, yeenit caá. Pánih yeenit, Dios naáwãtdih ã jéihcan caá. ⁵ Obohjeéhtih, biíhboó ã wutat pah chãjni Diosdih ã túi oina caá. Diosjeéh jwĩ túi jumatdih nin pah jwĩ jéihbipna caá: ⁶ Ded Diosjeéh túi jamni Jesucristo ã chãjatji pah muntih caanbát ã túi chãjbipna caá.

Jáap wutat

⁷ Wã oinitá, yeebdíh bũũ wã daácni jáap wutat nihcan caá. Jon jãtíh ñi jéihni wutatjeh tigaá. Yeebdíh Jesúsíh doonãdih jwĩ naáwãchah, nin wutatdihbut ñi joyóp jĩ.* ⁸ Obohjeéhtih, máa wutat yahna, jáap wutatbut ã jamna caá.* Cristo nin wutatdih jepahnit, jwiít cáacwãdihbut ã oyat túutap jĩ. Dupúát panhipboó ñi jamuchah, Cristo nin baácna jũóhñit, caán dupúãtdih ã baabánap jĩ. Pánihna, ã baabáat panhipboó jamnit, Cristo ã oyat túutatdih ñi jepahna caá.

⁹ “Weém baabápboó jamni Dios ã wutatdih jepahni caá”, niijná yahna, ã dée panihni Jesúsíhdih eníhcan, Dios ã wutatdih jepahcan, dupánapboó jamni caá. ¹⁰ Ded

* 1:1 Jn 1.1,4; 6.68; 1Jn 2.13-14
Jn 14.15,21,23

* 1:2 Jn 1.14,18
* 2:7 2Jn 5-6
* 2:8 Jn 13.34; 15.12

* 1:10 Pr 20.9

* 2:1 Ro 6.11-14

* 2:2 1Jn 4.10

* 2:3

ã dée panihnidih oini baabápboó ã jumna caá. Pánih oina, caandih dedé buegát panihni ã wihcan caá.* 11 Obohjeéhtih, dedé ã dée panihnidih enihcan, dupánapboó ã bejna caá. Pánih bejna, jéih encanni panihni ded pah ã chãjatdih ã jéihcan caá.

Cristodih túi jenah joyát ded pah ã jummat

12 Wébítá, Cristo ã wan wãhatjĩh ñi yéej chãjatdih át yohop taga. Pánih yéejat yohnit ñi jumachah, yeebdih wã naóh daácna caá. 13 Behnitá, yeeb biíhmahjeh jumni Cristodih ñi túi jéihna caá. Caandih túi jéihnit ñi jumachah, yeebdih wã naóh daácna caá. Japatá, yeeb nemépwã ã maáhdih ñit yap yohop taga. Pánih yap yohnit ñi jumachah, yeebdih wã naóh daácna caá.

14 Wébítá, jwĩ ípdih ñi túi jéihna caá. Caandih túi jéihnit ñi jumachah, yeebdih wã naóh daácna caá. Behnitá, biíhmahjeh jumni Cristodih ñi túi jéihna caá. Caandih túi jéihnit ñi jumachah, yeebdih wã naóh daácna caá. Japatá, Dios naáwátidih túi jepahnit, wẽp ñahnit panihnit ñi jumna caá. Pánih jumnit, nemépwã ã maáhdih ñit yap yohop taga. Páant ñi jumachah, yeebdih wã naóh daácna caá.

15 Diosdih jéihcannit ded pah ã en ñinahatdih ñi en ñinahca bojoó. Ded queét panihni jwĩ ípdih ã oican caá.* 16 Diosdih jéihcannit nin pah ã jumna caá: Yeejép chãjatdih ã en ñinahca caá. Bíí déedih wéi ennit, ã bíbohíh jenah joiná caá. Dawá bíí déedih bíbohna, “Weém bita chah túini wã jumna caá”, ã níij jenah joiná caá. Jwĩ ípboó páant ã jenah joyát túatcan caá. 17 Nin baác ã buedúchah, ded pah cáacwã yeejép ã náah jenah joyátbut ã buedbípna caá. Obohjeéhtih, Dios ã náahat pah chãjnitboó páantjeh ájeéh ã jumbipna caá.

Yoobópdi naáwát, yee naáwát

18 Wehá, nin yeó jáapna buedát pínah toáh jũohna caá ã chãjap. “Cristodih tubit en jũihni ã jumbipna caá”, ã níijchah, ñiát joiná jĩ. Pánihna, bué dawá ã jũúwátidih jéihnit, “Péeni yeó jáap bahnijeh ã jedhna caá”, jwĩ níij jéihna caá. 19 Queét Cristodih en jũihnit jwĩ cátiéh jumna yahna, jwiítidih

ã éemp yoh bacap jĩ. Páant ã bacatdih ennit, Jesúhwã yoobát ã nihcatdih jwĩ jéihna caá. Queét áihwã nihna, jwĩjeéh ãta chão tágaá. Jwĩjeéh páantjeh ã jumachah nihna, Cristodih en jũihnit ã jummatdih jwĩta jéihcan tagaá.

20 Obohjeéhtih, yeebdih Túini Espiritu ã jumachah, yeeb nihat Cristoíh dooná yoobópdi ã jummatdih ñi túi jéihna caá.*

21 Yeebdih naóhna, “Queét ã túi jéihcan caá”, wã níij jenah joicán caá. Obohjeéhtih, túi jéihnit ñi jumachah, yeebdih wã naóh daácna caá. Caán dooná dedé yeeat ã wihcatdih ñi túi jéihna caá. 22 Nin pah caá yeeni ã níijp: “Jesús Dios ã wahní nihcan caá”, ã níijná caá. Ded “Jesús Dios wũúh nihcan caá”, níij naóhni Jesucristodih, jwĩ íp Diosdihbut en jũihni caá. 23 “Dios wũúh Jesús nihcan caá”, níijní jwĩ íp Diosjeéh ã túi jumcan caá. Obohjeéhtih, “Jesús Dios wũúh caá”, níijníboó jwĩ ípjeéh ã túi jumna caá.

24 Yeeb Jesúsdi jwíh jepahnit, ded pah ã jummat doonáidih ñi joyóp jĩ. Páant ñi joyátjidih ñi túi náhninaá. Pánih náhninit, Jesúsdi, ã ípdihbut ñi túi pej jumbipna caá. 25 Nin pah Jesús jwiít áihwãdih ã níij naáwáp jĩ: “Yeeb wãjeéh páantjeh ñi túi jumbipna caá”, ã níijp jĩ.

26 Yeebdih yeenitdih ñi joyáh bojat pínah níijná, wã naóh daácna caá. 27 Jesucristo yeebdih Túini Espiritudih át wãhup taga. Ñijeéh jumnit, yeebdih ã túi bohéna caá. Yoobópdi bohéna, yeeatdih ã naóhcan caá. Páant ã bohénachah, biíh bohénidih ñi náahcan caá. Pánihna, ã bohéatdih jói cádahcan, Cristojeéh páantjeh ñi túi jumú.

28 Páant tigaá, wehá, Cristojeéh páantjeh ñi túi jumú. Pánih jumnit, ã jwúub dei jũúwúchah, úumcan, ñi tíccan níit. 29 Jesucristo túini ã jummatdih yeeb ñi jéihna caá. Pánih jéihnit, nihat túi chãjnit Dios weh ã jummatdihbut ñi jéihna caá.

3

Dios weh jwĩ jummat

1 Jwiítidih bainí oican, “Yeebboó wã weh caá”, Dios ã níijná caá. Æ oinit jumna,

* 2:10 Ro 13.12-14 * 2:15 Stg 1.27 * 2:20 1Co 2.10-16 * 3:1 Jn 1.12

jwiít ã weh caá. Pánihna, yéj chājnitboó Diosdih jéihcan, jwiít ã wehdihbut ï jéihcan caá.* ² Wã oinitá, b̄u Dios weh jwĩ jamna caá. Obohjeéhtih, ded pah jwĩ jumat pínahdih jwĩ táí jéih jwuhcan caá. Jesucristo ã jigohochah, caandíh ennit, ded pah ã jumatdih jwĩ táí jéihbipna caá. Pánih jéihnit, caán ã jumat pah muntih, jwiítbut jwĩ jumat pínahdih jwĩ jéihna caá. ³ Det Jesucristo ã jwúb dei júuwát pínahdih páinitboó yéj chāj cádahnit, ã táí chājat pah muntih ï túut n̄umná caá.

⁴ Nihat yéj chājnit Dios ã wutatdih yap yohnit caá. Dedé yéj chājat Dios ã wutatdih yap yohat ã jamna caá. ⁵ Cāacwã ï yéj chājatdih yohni pínah Cristo ã cāac jumatdih ñi jéihna caá. Caánboodíh yéj wihcan caá.* ⁶ Ded Cristo bícdih jamni páantjeh ã yéj chājca bojo naáh. Obohjeéhtih, ded yéj chāj cádahcan, Cristodih jéihcan, áih nihcan caá. ⁷ Wã oinitá, yeebdíh yeenitdih ñi joyáh bojoó. Nihat táí chājnit Jesucristo yoobópdih ã jumat pah muntih, queébtut yoobópdih ï jamna caá. ⁸ Obohjeéhtih, yéj chājnitboó nemépwã ï maáih ã jamna caá. Nemépwã ï maáh bácah, bíhmahjeh yeejép chājni caá. Páant ã chājatdih yoh beedáni pínah Dios wúh nin baácboó át cāac jamup tajĩ.*

⁹ Det Dios weh jamna, jwĩ íip Dios ã jenah joyát pah queétdihbut át jenah joyát túutap taga. Pánih jenah joinít, ã wēpat íjeéh ã jamuchah, páantjeh ï yéj chājcan niít. ¹⁰ Nin pah Dios weh, nemépwã ï maáh wehbut ï jumatdih ñi jéihbipna caá: Túí chājcanit, ï déewādih oicannit Dios weh nihcan caá. Nemépwã ï maáh weh ï jamna caá.

Jesúhwã ï míic oyat

¹¹ Yeéb Jesucristodih jwíh jepahnit, “Míic oyat caá náahap”, jwĩ níj bohéatdih ñi joyóp jĩ.* ¹² Caín ã jumatji pah ñi jamca bojoó. Caán nemépwã ï maáih jamna, ã úddih át mao yohop wat jĩ. ¿Dépanih tigaá ã úddih át mao yohji? ñi jenah joyóchah. Caandíh yeebdíh wã naóhbipna caá. Caín yéj chājni jamna, ã údboó táí chājni ã jumatdih íjnit, caandíh át mao yohop wat jĩ.*

* 3:5 Jn 1.29 * 3:8 He 2.14-15 * 3:11 Jn 13.34; 15.12 * 3:12 Gn 4.8 * 3:14 Jn 5.24 * 3:16 Jn 15.13
* 3:23 Jn 13.34; 15.12,17

¹³ Páant tigaá yéj chājnitboó yeebdíh ï eníhcan caá. Pánihna, ï en jūihñachah, “¿Dépanih tigaá weemdíh ï en jūih?” ñi níj jenah joicá bojoó. ¹⁴ Yeejép chājnit, iiguípna bejnit pínah jwĩ jamup yuh jĩ. Obohjeéhtih, b̄u jeáboó bejnit pínah jamna, táiniboodíh túut n̄umná caá jwĩ chājav. Jesúhwādih oina, jwiítdih ã túut n̄umátidih jwĩ jéihna caá. Ded cāacwādih oicanni iiguípna bejni pínah ã jamna caá.* ¹⁵ Ded ã déedih eníhcan, mao yohíhat jenah joyát caá caandíh ã jamup. Pánih jamna, Dios ã enechah, cāacdh mao yohni bíic yoobó ã jamna caá. “Ded mao yohni Diosjeéh páantjeh ã jamcan niít”, ñi níj jéihna caá. ¹⁶ Ded pah oyat ã jumatdih nin pah jwĩ jéihna caá: Jwiítidih búdí oina, Diosjeéh páantjeh jwĩ jumat pínah niijná, Jesucristo jwiítidih ã wun wūhup jĩ. Páant ã wun wūhatdih náhninit, “Caán oyat yoobát caá”, jwĩ níj jéihna caá. Pánihna, jwiítbut wunna yuhna, jwĩ déewādih táí oinit, teo wáacat caá náahap.* ¹⁷ Dawá bíí dée bíbohni, ã dée panihni moh yéjnidih enna yuhna, caandíh jīgah en teo wáaccan, Diosdih ã oican caá. ¹⁸ Pánihna, wã weh panihnitá, “Bitadih wã oina caá”, niijná, jacjeh pohba niijcát caá náahap.

Úmcanjeh, Diosjeéh jwĩ jumat

¹⁹ Cāacwādih táí oina, Dioíhwã jwĩ jumatdih jwĩ jéihna caá. Pánihna, ã peéh chājat pínahdih úmcanjeh, ájeéh jwĩ táí jamna caá. ²⁰ “Yéj jíb weemdíh ã jamna nacaá”, jwĩ níj jenah joyóchah yuhna, Dios nihadidih jéihni jamna, jwĩ jenah joyátidihbut ã táí jéihna caá. Pánih jéihna, áihwã jwĩ jumatdih jwĩ táí jenah joyát pínah niijná, jwiítidih ã teo wáacbhna caá. ²¹ Wã oinitá, “Dios wã yéjdatdih át yoh tagaá”, níj jenah joinít, úmcanjeh, Diosjeéh jwĩ táí jamna caá. ²² Pánih jamnit, Dios ã wutatdih jepahna, ã weñat pínahdih jwĩ chājachah, caandíh dedé jwĩ úbátidih jwiítidih ã wūhbipna caá. ²³ Nin pah jwiítidih ã watna caá: “Wã wūh Jesucristodih táí jenah joinít, bita áihwādihbut ñi oyoó”, át niijíp wat jĩ.* ²⁴ Dios ã wutatdih táí

jepahnitboó ãjeéh ï táí jumna caá. Dios ïjeéhbut ã táí jumna caá. “¿Dios wãjeéh ã jum niít?” jwĩ niij jéihíhichah, Dios jwiít dih ã wãhni Túini Espíritu “Jújah, Dios majeéh ã jumna caá”, ã niij jéihyana caá.

4

Cristodih eníhcannitdih ded pah jwĩ jéihyat

¹ Wã oinitá, “Túini Espíritu weemdíh nin pah ã niij naáwát túutna caá”, niij yeenit, dawá ï jumna caá. Pánihna, Dios ã naáwát túutni ã jummatdih jéihyat túut niijná, ded pah ã naáwát dih ñi táí joyoó. Dios naáwát biíc yoobó ã naóhcah, ñi joyáh bo-joó. ² Yoobópdih Túini Espíritu ã naáwát túutni nin pah ã niij naóhhipna caá: “Jesu Cristo jwiít panihni cáac jumna yuhna, Diosjeh át jumap wut jĩ”, ã niijbípna caá. Páant niijní Dios ã wãhni ã jumna caá. ³ Obohjeéhtih, nemépwã ï maáh ã wãhni-boó, “Jesús Dios nihcan caá”, ã niijbípna caá. Páant niijní Dios ã wãhni nihcan, Cristodih en jãihniíh caá. Cristodih en jãihniíhwã dawá ï jummat pínah doonádih ñitát joi tágaá. Bũũ nin baácboó dawá ï jumna caá.*

⁴ Obohjeéhtih, yeéboó, wã oinitá, Dioíhwã ñi jumuchah, Túini Espíritu ñijeéh ã jumna caá. Jesús dih jepahcannit, nemépwã ï maáh ã wēpat chah, Túini Espírituboó ã wēpna caá. Pánihna, yeebdíh ï yee naáwáchah yuhna, caán ã wēpatjĩh queétdih yap yohnit ñi jumna caá. ⁵ Queétdih Dioíhwã nihcah, ï bohéátbut Dioíh nihcan caá. Bitá Dioíh nihcannit, ï bohéát dih ï táí wēi joiná caá.* ⁶ Obohjeéhtih, Dioíhwã jumna, ã naáwát dih jwĩ bohénachah, ãihwãboó jwiít dih ï táí wēi joiná caá. Dios dih jéihcannitboó, jwĩ naáwáchah, ï joíhcan caá. Pánihna, Dios naáwát dih ded yoobópdih bohéni, ded yee bohéni ã jummatdih ñi jéihbipna caá.*

Dios oini caá

⁷ Wã oinitá, oyat wēpat Dios jwiít dih ã wãhuchah, bitá ãihwãdih jwĩ oi jĩh. Det bitadih táí oinit Dios weh ï jumna caá. Pánih jumnitjeh Dios dih jéihnit, ãjeéh ï táí

jumna caá. ⁸ Dios oini ã jumuchah, bitadih oicannit, Dios dih jéihcan, ãjeéh ï jumcan caá. ⁹ Dios ã wãh biíc jumnidih nin baácboó át wah deyanap tajĩ, ã wēpatjĩh Diosjeh wēinit, páantjeh jwĩ jummat pínah niijná. Pánih chãjna, ded pah ã oyatdih jwiít dih át jéihyanap tajĩ.* ¹⁰ Oyat yoobát nin pah caá ã jumap: Dios dih jwĩ oyat pah nihcan, jwiít dih Diosboó ã oyat pah caá oyat yoobát ã jumap. Jwiít dih búdí oinit, jwĩ yéejat jíib iiguípna bejat déejidih táí ubat túut niijná, Dios ã wãhndih át wãh wãhat túutap wut jĩ.

¹¹ Wã oinitá, Dios jwiít dih caan páh búdí ã oyochah, jwiítbut táí míic oyat caá náahap. ¹² Nihat Dios dih encannit jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, jwĩ míic oyochah, Diosjeh jwĩjeéh ã jumna caá. Páant ã jumuchah, ã náah yacat pah ã oyatjĩh bitadih jwĩ táí teo wáacna caá.* ¹³ Dios jwiít dih ãih Túini Espíritudih át wãhup taga. Páant jwĩjeéh ã jumuchah, “Dios biíc dih wã jumna caá. Wãjeéh caanbút ã jumna caá”, jwĩ niij jéihna caá.* ¹⁴ Jwĩ íip ã wãhndih nin baácboó át cáac jummat túutap tajĩ, cáacwãdih ã táí ubat pínah niijná. Páant ã cáac jummat túutnijidih jwiítjeh jwĩ enep jĩ. Pánih ennitji, bitadih jwĩ jéih naóhna caá.* ¹⁵ “Jesús Dios wãh caá”, niijníjeh Diosjeh ã táí jumna caá. Diosbut ãjeéh ã táí jumna caá.

¹⁶ Dios jwiít dih ã oyatdih jwĩ jéihna caá. Pánih jéihnit, caandíh jwĩ táí jenah joiná caá. Dios nihat cáacwãdih búdí ã oina caá. Pánihna, ded bitadih oini Dios biíc dih ã jumna caá. Diosbut ãjeéh ã jumna caá. ¹⁷ Pánih Dios biíc dih jumna, caandíh, bitadihbut jwĩ táí oina caá. Pánih oina, cáacwã ï yéejat jíib peéh chãjat yeó jáapdih úumcanjeh, jwĩ táí jambipna caá. Cristo ã íip Dios biíc dih ã jumuchah, jwiítbut nin baácboó jum jwuhna, biíc yoobó caán biíc dih jwĩ jumna caá. Pánih jumnit, ã jwãub dei jãúwáchah, jwĩ úumcan niít. ¹⁸ Ded Dios dih oini ã oyatdihbut jéihna, caandíh ã úumcan niít. Pánih táí oina, jwĩ oinidih jwĩ úumcan caá. Obohjeéhtih, biíhdih úumna, caán ã peéh chãjat pínahdih jwĩ úum jenah joiná caá. Pánihna, jwĩ úumnidih jwĩ oican

* 4:3 Mt 7.15; 2Jn 7 * 4:5 Jn 15.19 * 4:6 Jn 8.47 * 4:9 Jn 3.16 * 4:12 Jn 1.18 * 4:13 Ro 8.9; 1Jn 3.24
* 4:14 Jn 3.17

caá.

¹⁹ Dios jwiít dih ã oi waáwáchah, jwiítbut caandíh, bitadihbut jwí jéih oina caá. ²⁰ Ded ã dée panihnidih eníhcan, “Weém Diosdih wã oina caá”, niijná yahna, ã yeena caá. Biíhdih enna yahna, ã oican, Dios ã enca naáhdih ã jéih oican caá. ²¹ Pánihna, nin pah jwiít dih Jesucristo ã niíj wutap jĩ: **“Ded Diosdih oina, ã dée panihnidihbut oyat caá náahap”**, ã niijíp jĩ.*

5

Dios weh yéejatdih í yap yohat

¹ Det Jesús dih “Dios ã wahni Cristo caá”, niijnít, Dios weh í jumna caá. Det jwí íp Diosdih táí oinit, ã wehdihbut í oina caá. ² Diosdih oina, ã wutatdih jepahnit, ã wehdihbut jwí oyat yoobóp dih ã jummatdih jwí jéihna caá. ³ Æ wutatdih jepahnajeh, Diosdih jwí táí oina caá.* Caandíh oina, jwiít dih ã wutat wái náah jumni nihcan caá.* ⁴ Det Dios weh jumna, yéej chājatdih í jéih yap yohna caá. Jesucristo ã wēpatdih táí jenah joiná, Diosdih jéihcannit í jenah joyát pah, jwí jenah joicán niít. ⁵ “Jesús Dios wūúh caá”, niíj jenah joiníjeh yéejatdih náahcan, ã yap yohna caá.

Dios wūúh ded pah ã jummat

⁶ Jesucristo nin baácboó ãt cāac jummap tajĩ. Æ tawat pínah jātih, Juan Daabánidih ã daabáát tútup jĩ. Táttimah, cruzboó wan wūhna, ãih meépdih ã yohop jĩ. Pánihna, mahjĩh ã daabáát dih, cruzboó ãih meép ã yohatdihbut náhninit, Dios wūúh ã jummatdih jwí jéihna caá. Túini Espíritubut “Nin Dios wūúh tigaá”, jwiít dih ã niíj jéihyana caá. Caán Túini Espiritu yeecan, yoobóp dih naóhni caá. ⁷⁻⁸ Pánihna, Jesús Dios wūúh ã jummatdih nit biíc peihcannit jéihyanit í jumna caá: Túini Espiritu jwiít dih ã jéihyanachah, mahjĩh ã daabáátjidih, ãih meép ã yohatjidihbut jenah joinít, Jesús Dios wūúh ã jummatdih jwí jéihna caá. ⁹ Cāacwājeh í naáwáchah joiná, “Caán yoobóp dih tigaá”, jwí niijná caá. Páant niijnít dih jwí joiná yahna, jwí íp ã wūúhdih naóhna, cāacwā í naáwát chah ã jumachah,

caánboodíh táí joyát caá náahap.* ¹⁰ Dios wūúhdih ded táí jenah joinít “Jesús Dios wūúh ã jummat dooná yoobóp dih tigaá”, ã niíj jéihna caá. Obohjeéhtih, Dios ded pah ã wūúhdih ã naáwát dih joyáh bojni “Dios yeeni caá”, ã niijná caá. ¹¹ Nin pah Dios jwiít dih ã niíj jéihyana caá: “Wã wūúhdih táí jenah joinít, páantjeh wājeéh ñi jumbipna caá”, ã niijíp jĩ. ¹² Dios wūúh Jesús dih ded táí jenah joinít, Diosjeéh páantjeh ã jumna caá. Obohjeéhtih, ded Jesús dih jepahcanni, Diosjeéh ã jumcan niít.*

Juan ã péé naáwát

¹³ Yeéb Dios wūúhdih táí jenah joinít dih naóh daácna caá wã chājap, páantjeh Diosjeéh ñi jummat pínahdih ñi jéihyat pínah niijná.*

¹⁴ Dios ã náahat pah caandíh jwí wūúbúchah, jwiít dih ã joyát dih jwí táí jéihna caá. Pánih jéihna, úumcanjeh caandíh jwí wūúbhna caá. ¹⁵ Páant ã joyát dih jéihna, “Wã wūúbát dih ãt wūh tagaá”, jwí niíj jéihna caá.*

¹⁶⁻¹⁷ Yeéb ñi dée panihni ã yéej chājachah ennit, Diosdih ñi wūúbú, ã yéejat jīb caandíh iiguípna ã wahcat pínah niijná. Páant ñi wūúbúchah, Dios caandíh ã túut nūumbípna caá, ãjeéh páantjeh ã jummat pínah niijná. Obohjeéhtih, ded Cristodih páantjeh náahcan, yap yohnit, ãihwādhbut eníhcan, iiguípna ã bejbipna caá. Pánihnihoodíh ñi wūúbát pínahdih wã wutcan caá. Nihat yéej chājat Diosdih yap yohat míic caá. Obohjeéhtih, biíh yéej chājat iiguípna ã bejat túutcan caá. Pánih chājnitdih caá wūúbát náahap, í túut nūumát pínah niijná.

¹⁸ Dios wūúh Jesús ãihwādh ã táí en daoná caá, nemépwā í maáh queétdih ã yéejacat pínah niijná. Pánihna, “Dios weh páantjeh í yéej chājcan caá”, jwí niíj jéihna caá. ¹⁹ “Jwiítboó Dioíhwā jwí jumna caá. Obohjeéhtih, nihat Diosdih náahcannitdih Satanás caá ã wutap”, jwí niíj jéihna caá. ²⁰ “Dios wūúh nin baácboó cāac jummit, Dios yoobát dih jwí jéihyat pínah niijná, jwiít dih ã jéihyanap jĩ”, jwí niíj jéihna caá. Pánihna, Diosjeéh táí jummit, ã wūúh Jesucristojeéhbut jwí táí jumna caá. Jesucristo Dios

* **4:21** Mt 5.44-45; Mr 12.29-31 * **5:3** Jn 14.15; 2Jn 6 * **5:3** Dt 30.11; Mt 11.30 * **5:9** Jn 5.32-37; 8.18 * **5:12** Jn 3.36 * **5:13** Jn 20.31 * **5:15** Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1Jn 3.21-22

yoobát jamna, páantjeh Diosjeéh jwiít dih ã
túi jumat túutna caá.* ²¹ Wã weh panihnitá,
jñi túi chãja chaáh! Pãpnidih ñi wēi uúbhca
bojoó.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Juan

* 5:20 Jn 17.3

2 JUAN

Queétdih ã táyat tútat

¹ Weém Juan, Jesúihwãdih waóhni, meém Dios ã ñíonihdih ma weh panihnitdihbat wã daác wahna caá. Yoobópdih yeebdíh wã oina caá. Weém biícjeh pohba nihcan, nihat táini doonádih jéihnitbat yeebdíh ã oina caá.

² Jwiít nihat caán táini doonádih jepahnit jamna, caandíh jwí tui jenah joí cádahcan niít. Pánih jamna, yeebdíh búdí jwí oina caá. ³ Dios jwí íip, Jesucristo ã wãúhbat búdí oinit, yeebdíh ã jĩgah en teo wáaca naáh, ñi tui jumat pínah niijná.

Míc oyat tútat

⁴ Jwí íip jwiít nihatdih ã wutat pah, Jesús ã bohéatdih biquína ma weh panihnit ã tui jepahat doonádih joinít, búdí wã wéina caá.* ⁵ Némá, buu meemdíh wã naáwát jáap wutat nihcan caá. Jesúsdih jwíih jepahnit jwí jumachah, nin pah jwiítidih ã niij wutap jĩ. “Ñi míc oyoó”, ã niijíp jĩ. Pánihna, jwíjeéh jumnitdih jwí oyat dée caá.* ⁶ Diosdih yoobópdih oinit, ã wutat pah jwí tui chãjbipna caá. Pánihna, jwíih jepahnit ñi joyátji pah buubut nin pah yeebdíh wã wutna caá: Bitadih oinit, ñi tui teo wáaca.*

Dawá yeenit ã jumat

⁷ Páant niijná, nin pahbat yeebdíh wã naóhna caá: “Jesucristo nin baácboó ã cáac jumat dooná yoobópdih nihcan caá”, niijnít, dawá ã yee bohéna caá. Det páant yee bohénit Yeeni Yoobát, Cristodih En Jãihni pah ã jamna caá.* ⁸ ¡Queétdih ñi tui chãja chaáh! Cristodih ñi teo wãhat jíib ñi buudcát pínah niijná, ã yee bohéatdih ñi jepahca bojoó. Yeéb yoobópdih Jesúsdih ñi pée cádahcatdih ennit, Dios yeebdíh chah táini ã chãjbipna caá.

⁹ Det Cristoíh bohéatdih cádahnit, “Wã jenah joyát caá chah ã táyup”, niij jenah joinít, jwí íipíhwã nihcan caá. Obohjeéhtih, det caandíh cádahcannit, Dios jwí íipjĩh, ã wãúhjĩhbat tui biíc dih ã jamna caá.*

¹⁰ Pánihna, “Cristoíh naáwátidihjeh caá wã bohénap”, niijná yahna, mácah bohéatdih naóhni ñi pebhna ã jãibínachah, caandíh wëi jwãáhcanejeh, ñíih muudíh ñi waadát túutca bojoó. ¹¹ Páant mácah bohéatdih naóhna, Cristoíh bohéatdih náahcan, yeejép chãjni caá. Pánihna, caandíh wëi jwãáhniboó yeejép chãjnidih teo wáacna caá ã chãjap. Páant ñi chãjca bojoó.

Ñi pée naáwát

¹² Yeebdíh chah naáwíhna yahna, caandíh wã daáquíhcan caá. Obohjeéhtih, yeéb biíc dih míc wéheat túut niijná, yeebdíh enedih wã bejihna caá. Pánih míc wéhenit, jwiít nihat biíc dih jwí tui wëibipna caá.*

¹³ Ninjĩh bóli, ma jwan panihnih, Dios ã ñíonih, mi weh meemdíh ã táyat túatna caá. Páant bóojeh tigaá wã naáwát.
Juan

* 1:4 3Jn 3 * 1:5 Jn 13.34; 15.12,17 * 1:6 Jn 14.15,23-24; 1Jn 5.3 * 1:7 Mt 7.15; 1Jn 2.18; 4.1-3 * 1:9 1Jn 2.22-23; 4.15 * 1:12 3Jn 13-14

3 JUAN

Gayodih át túyat tútat

¹ Weém Juan, Jesúihwādh waóhni, meém Gayo, búdí wā oinidih nin núodih wā daác wahna caá.*

² Wā dée panihni, wā oini, Dios biícdih ma túi jumatdih wā jéihna caá. Caán biícdih ma túi jumat pah, ma túi yapat pínah, míih bácahbut ā túi jumat pínahdihbut meemdih wā úbhna caá. ³ Biquína Jesúihwā wā pebhna jainít, ded pah ma jumat doonádih jwiít dih í naáwáp be. “Cristo ā náahat pah-jeh Gayo yoobópdih āpí chājna caá”, í niij naáwáp be. Páant í niijchah joinít, búdí wā weñep be.* ⁴ Det wā bohénit, wā weh panihnit, Dios ā náahat pahjeh í túi chājat doonádih joinít, búdí wāpí wēina caá.

⁵ Wā chéen, wā oini, Jesúih doonádih bohé jibnitdih ma jéihca naáhwā í jumuchah yahna, ma teo wáacachah, ā túina caá. Pánih teo wáacna, jwí Maáh Jesús dih yoobópdih jepahni ma jumna caá. ⁶ Biquína queét bohé jibnit jwí pebhna jainít, jwiít Jesúihwā jwí míc wáacachah, “Gayo jwiít Jesúihwādh ā túi oina caá”, jwiít dih í niijíp jí. Pánihna, ma pebhna í jwáub juibínachah, queétdih búdí ma teo wáacá, bohé péanit, í túi jwáub jib bejat pínah niijná. Páant míc teo wáacatdih Dios áihwādh ā náah yacna caá. ⁷ Queét Jesúih túini doonádih bohé jib bejna, Diosdih jéihcannitboó í teo wáacat pínahdih ípí náahcan caá. ⁸ Pánihna, jwiít Jesúihwāboó queétdih wēi jwāáhnit, jwí teo wáacat dée caá. Pánih teo wáacna, queét biícdih jwiítbut Dios yoobópdih ā naáwátdih bitadih jwí jéihyana caá.

Diótrfes yeejép ā chājat

⁹ Caanjíh moón Jesúihwādh wā daác wahap yah be. Obohjeéhtih, páant wā daacáchah yahna, Diótrfes wāt jumni, caanjéh wāt ni jumíhna, weemdih át jepahcap wāt be. ¹⁰ Pánihna, ní pebhna wā juibínachah, ded pah ā chājatjidih yeéb Jesúihwādh wā naóh beedábipna caá. Weemdih yeejép āpí naóh yacna caá. Chah

yeejébut āpí chājna caá. Jesúihwā áih túini doonádih naóh jibnitdih wēi jwāáhcan, áih mūdih āpí waadát túatcan caá. Bitacaanjíh moón Jesúihwāboó bohé jibnitdih í wēi jwāáachah ennit, caánboó “Queét bohé jibnitdih ní wēi jwāáhca bojóó”, āpí niij wātna caá. “Queétdih ní wēi jwāáát jíb jwiít Jesúihwā jwí míc wáacapoó ní jwáub waadca bojóó”, āpí niijná caá.

¹¹ Wā oini, det yeejép wā í chājat pah chājcanjeh, túi chājnitboodih ma en yacaá. Túi chājnit Dioíhwā í jumna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitboó Diosdih jéihcannit í jumna caá.*

Demetrio ā túi chājat

¹² Demetrio wāt jum niboodih nihat cáacwā í túi wéhena caá. Dios ā náahat pah ā túi chājatdih enna, túini ā jumatdih ní jéihna caá. Weembát caandih páant tigaá wā niijíp. Páant wā niiját yoobópdih ā jumatdih ní jéihna caá.

Ā naóh péaat

¹³ Meemdih chah naáwíhna yahna, caandih wā daáquílcan caá. ¹⁴ Waícanjeh meemdih enedih wā bejihna caá. Caanná juibínit, meemdih wā míc wéhe bipna caá.*

¹⁵ Dios meemdih ā teo wáaca naáh, ma túi jumat pínah niijná. Ninjéh jumnit jwí chéenwābut meemdih í túyat túatna caá. Caanjíh moón jwí chéenwā nihat í túyu naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Juan

* 1:1 Hch 19.29; Ro 16.23; 1Co 1.14 * 1:3 2Jn 4 * 1:11 1Jn 2.29; 3.6,9-10 * 1:14 2Jn 12

JUDAS

Queétdih ã túyat tútat

¹ Weém, Judas* Santiago úud, Jesucristodih teo wāhni, yeéb Jesúihwādih nin núodih wā daác wahna caá. Jwī íip Dios yeebdíh oinit, át ñíwip tagaá, áihwā ñi jummat pínah niijná. Jesucristo yeebdíh ã túi wapna caá, caandíh ñi túi jenah joí cádahcat pínah niijná. ² Dios yeebdíh búdí oi jīgah ennit, ã teo wáaca naáh, ájeéh ñi túi jummat pínah niijná.

Yee bohénit ded pah í jummat

³ Wā oinitá, Dios jwiútdih iiguípna jwī bejat déejidih ã túi úbatdih búdí daác wahíhna yuhna, mácah daacát caá weemdíh náahap, bita yeebdíh í yee bohéatdih ñi yap yohat pínah niijná. Pánih yap yohna, Jesucristoíh bohéatboodíh ñi cádahca bojoó. Caandíh joiná, Jesucristodih ñit túi jepahap tagaá. Caán bohéat páantjeh biíc yoobó ã jumna caá. ã túut ñumcán niít. ⁴ Yeéb ñi jéihcah yuhna, biquína yeejépwā Diosdih náahcannit, ñi pebhna ít juibínap tagaá. Ñijeéh jumnit, nin pah yeebdíh í niij yee bohéna yuh caá: “Dioíhwā ñi jumuchah, yeéb bita yaádhjīh ñi yéj chājachah enna yuhna, yeebdíh oina, ã peéh chājcan niít”, í niij bohéna yuh caá. Jwī Maáh Jesucristo biícjeh jumnidih yap yohna, “Caandíh jepahat ã náahcan caá”, í niij bohéna yuh caá. Páant bohénitdih Dios ã peéh chājat pínahdih jon jātīh ã naáwátdih naóh yapanit ít daacáp tajī.*

Dios queétdih ã peéh chājat pínah

⁵ Būū nindih ñi túi jéihyechah yuhna, yeebdíh wā jwūub náhniana caá. Dios judíowā Egipto baáaboó jumnitdih ã bacaat táttimah, íjeéh jumnit caandíh jepahcannitdih át mawap wut jī.* ⁶ Biquína ángelwādih ã chājatjidihbut ñi náhninaá. Queét Dios ã wutatdih ít jepahcap wut jī. Ñump maáta Dios queétdih ã waadánachah yuhna,

queétboó chah maáta ít jumíhip wut jī. Pánihna, Dios ã jummat tútatjidih í cádahat jíib dapánapboó yohnit, ítah tōp panihniijīh Dios queétdih át chéó jwejep wut jī. Péeni yeó jáapdih queét ã chéó jwejnitdih ã peéh chājbipna caá.* ⁷ Sodoma tútchidih moón, Gomorra tútchidih moón, pehbbit jumni tútchinadih moonbát ded pah í yapatjidih ñi náhninaá. Yaádhdih yeejéj chājnit, neoná mícjehbut búdí yeejéj ít chājap wut jī. Páant í chājatji peéh Dios queétdih át cáo yohop wut jī. Páant ã cáo yohochah, iiguípboó jumnit, yeejéj í yapat ã buúdcán niít. Pánihna, iiguípboó Dios queétdih ã peéh chājatdih náhninit, caandíh níhat cáacwādih túi jepahat caá náahap.*

⁸ Páant yeejéj í chājatji pahjeh muntih, yeebdíh yee bohénitboó biíc yoobó ípī chājna caá. Pánih chājnit, “Oo júmat jígoah déedih wā enechah, Dios nin pah ã chājat tútup be”, niij yeenit, queétjeh íih bácahdih ípī yéejana caá. Jwī Maáh Jesucristodih jepahcan, áih cáacwā í maátadihbut ípī jepahcan caá. Ángelwādih “Queét táicannit, dedé pínah nihcan caá”, ípī niijná caá.* ⁹ Obohjeéhtih, jon jātīh Moiséh bácahdih úb bejíhna, ángelwā í maáh Miguel* nemépwā í maáh Satanásjīh ít míic jūihñup wut jī. Pánih míic jūihnit, Satanás “Caán Moisésji cáacwādih ã mawachah, áih bácah wīih pínah ã jumna caá”, át niij yeejip taga. Obohjeéhtih, páant ã yee naáwáchah joiná yuhna, Miguelboó, Satanásdih naóh yaccan, “Wā Maáh meemdíh ã peéh chāja naáh”, át niijjéjip taga.* ¹⁰ Obohjeéhtih, yeebdíh yee bohénitboó ded pah ángelwā í jummat, Jesucristo ã wēpatdihbut jéihcan, “Queét dedé pínah nihcan caá”, niijnít, ípī yeejéj naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, ded pah yeejéj chājat pínahdih í túi jéihna caá. Ñuñúpwā jenah joicánjeh ípī chājat pah, queétboó yeejéj ípī chājna caá. Páant yeejéj í chājat jíib, Dios queétdih búdí ã peéh chājbipna caá.*

¹¹ Caín ded pah yeejéj ã chājatji pahjeh muntih queétbut ípī chājna caá.* Balaam*

* **1:1** Mt 13.55; Mr 6.3 * **1:4** 2P 2.1-2 * **1:5** Ex 12.51; Nm 14.29-30 * **1:6** 2P 2.4 * **1:7** Gn 19.1-24; 2P 2.6
 * **1:8** 2P 2.10 * **1:9** Dt 34.6; Dn 10.13,21; 12.1; Ap 12.7 * **1:9** Zac 3.2; 2P 2.11 * **1:10** 2P 2.12 * **1:11** Gn 4.3-9; He 11.4; 1Jn 3.12 * **1:11** Nm 22.1-35; 31.16; 2P 2.15-16; Ap 2.14

dinerodih bádí bidnit, ã yee bohéatji pahjeh m̄ntih, queébtat dinerodih bidnit, yeebdíh í yee bohéna caá. Coré* Diosdih ã yap yohat peéh Dios caandíh ã mao yohatji pahjeh m̄ntih, yeebdíh yee bohénit caandíh í yap yohochah, queétdihbat ã mao yohbipna caá. Pánihna, Dios queétdih ã peéh chājachah, queét bádí yeejép í yapbipna caá. ¹² Yeéb Jesúsíhwāboó ã oyatdih wēi jenah joinít, biícđih ñi jeéméchah, queét yeenit jumna yahna, tíccanjeh, ñijeéh ípí jeémpna caá. Pánih jeémpnit, í weñat pínahdihjeh jenah joinít, biícđih ñi túi jummatdih í yéejana caá. Nin pah queét í jumna caá: Mah tólihnadih johlit ã joh yapanachah, mah ã b̄ugcát pah, “Bohénit jwí jumna caá”, niijná yahna, túi jenah joicánnit jumna, bitadih ípí teo wáaccan caá. Nin pahbat í jumna caá: Quehe wihcanni nahna w̄nni pah ã jumachah enna, ã mínah caandíh ãpí d̄ug yohna caá. Pánihat pah, c̄acwāđih yee bohénitboó w̄nnit pah í jumachah, Dios iiguípna queétdih ã bejat tút̄bipna caá.* ¹³ Nin pahbat í jumna caá: Búdí mujdih jumni bádí nolihatna muj jw̄ejdih moópni bádí w̄ijnidih ãpí yohna caá. Pánihat pah tigaá, queét yeejép̄wā Dios ã w̄tatdih jepahcannit, c̄acwāđih ípí yeejép chājap. Nin pahbat í jumna caá: Dios ã bejat tút̄ni namá panihnidih cúiwā í bejcat pah, Dios queétdih ã bohéat tútat pah í bohécan caá. Páant í yee bohénachah, Dios queétdih peéh chājnit, páantjeh t̄bit d̄ap̄anapboó ã jummat tút̄bipna caá.

¹⁴⁻¹⁵ Adán ã jumma Enochoó,* Dios naáwátđih naóh yapaniji nin pah át níj naóh yapajip taga: “Nihat c̄acwāđih ñíwat tút̄ niijná, jwí Maáh dawá ãih táinit ángelwā biícđih ã dei j̄óh̄bipna caá. Pánih ñíonit, Diosdih náahcannitboó yeejép í chājatji jíib ã peéh chāj̄bipna caá. Queét yeejép̄wā Diosdih yeejép í naáwát̄ji jíibbat ã peéh chāj̄bipna caá”, át niijjíp taga. Pánih naóhna, yeebdíh yee bohénitdihbat naóhna át chāj̄jip tagaá. ¹⁶ Queétdih ded pah ã yapachah, Diosdih, bitadihbat yeejép ípí wéhena caá. Yeejép jenah joinít, í náahat

pahjeh ípí chājna caá. “Yeéb túi joinít ñi jumachah, weém wā túi jéih bohéna caá”, ípí niijná yah caá, bita queétdih wēinit, í túi jepahat pínah niijná.

Yeébdíh nin pah jummat caá náahap

¹⁷ Obohjeéhtih, yeéboó, wā oinitá, Jesús ã naáwát tút̄nitboó ded pah í níj bohéat̄jidih ñi túi náhninaá. ¹⁸ Nin pah yeebdíh í níj bohénap w̄t j̄i: “Péeni yeó jáapna Dios naáwátđih, ãih c̄acwāđihbat t̄bit deohnit, í náahat pahjeh c̄acwā yeejép í chāj̄bipna caá”, í níj̄jip w̄t j̄i.* ¹⁹ Páant í niijnít̄jiboó yeéb biícđih ñi jummatdih í yéejana caá. Queét Jesúsđih jepahcannit í jumachah, Túini Espíritu íjeéh ã wihchah, í weñat pínahdihjeh ípí chājna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, yeéboó, wā oinitá, yeó jáap jummat pah Túini Espíritu ã wēpat̄j̄ih w̄b̄h̄nit, Jesucristodih chah ñi túi jenah joyoó. ²¹ Pánih chājnit, yeebdíh bádí ã oyatdih náhninit, ã oyat chah jéihyat tút̄ niijná, ã náahat pah ñi túi chājaá. Pánihna, jwí Maáh Jesucristo yeebdíh bádí oi teo wáacnit, páantjeh ãjeéh ã jummat tútat pínahdih ñi wēi páñaá.

²² Biquína Jesucristodih tac yoób túi jenah joinítđih ñi j̄gah en teo wáacá, Jesúsđih yoobópđih í jepahat pínah niijná. ²³ Bitaboó yee bohéatđih jepah jwíh̄nitđih Jesúsđih táini doonáđih ñi wēp naáwá, caandíh jepahnit, iiguípna í bejcat pínah niijná. Bitaboó yee bohénit yeejép í chājat pahjeh m̄ntih chājnitđih ñi j̄gah en teo wáacá. Obohjeéhtih, pánih teo wáacat pónih, íñi túi chāja chaáh! í yéj chājat pah m̄ntih yeebb̄t̄ biíc yoobó ñi chājcat tút̄ niijná. Í yéj chājatđih bádí í enat caá náahap.

Diosdih ã pé wēi naáwát

²⁴⁻²⁵ Jwí Maáh Jesucristodih w̄n w̄hat tút̄na, jwíit̄ iiguípna bejnit̄jidih Dios át túi w̄b̄p taga. Pánih túi w̄b̄ni jumna, yeebdíh ã jéih wapna caá, caandíh ñi cádahcat pínah niijná. Pánih wapna, chah Maáh jumnit, ã pebhboó yeebdíh ã ñuhat tút̄uchah, yéejat wihcannit jumna, bádí ñi wēibipna caá.* Caanjéh Dios ã jumachah, caandíh wēi naóh̄nit, “Meém chah táini, nihatdih Maáh

* 1:11 Nm 16.1-35

* 1:12 2P 2.17

* 1:14-15 Gn 5.18,21-24

* 1:18 2Ti 3.1-5; 2P 3.3

* 1:24-25 2P 3.14

jumna, chah wēpni, nihatdih jéihnibut ma jumna caá”, jwī niíj jīh. Caán biíhmahjeh jumni, buubut jumni, páantjeh ã jumbipna caá. Páant ã jumuchah, nihat cãacwã caandih búdí ĩ wēi naáwá naáh. Páant tíí ã jumna nah.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Judas

APOCALIPSIS

Dios Juandih ã daacát tútat

¹ Weém, Juan, Jesucristo weemdih ã jéihyaatjidih nin núodih wã daác wahna caá. Jwĩ ípboó caandih ã naáwát tútuchah, Jesucristoboó, weemdih naáwát náahna, ãih ángeldih át wahap be, ãihwã jwĩ jéihyat pínah niijná. Bahnijeh jedhna caá, páant ã yapat pínah. ² Weém nihat wã enatji, jwĩ íp ã naáwáchah, Jesucristo ã jwúub naóh yapanachah, wã joyátjidihbut wã daác wahna caá.

³ Ded pah ã yapat pínah bahnijeh ã jedhduchah, det nin núodih ennit, bita ã en naáwáchah joinítbut, wã naáwátidih táí jepahnit, táí wéinit ã jumbipna caá.

Siete tatchidih moón Jesúhwãdih Juan ã daác wahat

⁴ Weém, Juan, yeéb Asia baácboó jumni siete tatchidih moón, Jesúhwãdih wã daác wahna caá. Dios yeebdih oinit, búdí ã teo wáaca naáh, ñi táí jumat pínah niijná. Caán jon jãtíh jumni, buubut jumni, túttimah, ã jwúub jũóhbirna caá.* Caán ã chúudup pebh Túini Espíritubut nihat jéihni ã oyatjĩh yeebdih ã teo wáaca naáh.* ⁵ Jesucristo ã oyatjĩhbut ã teo wáaca naáh, ñi táí jumat pínah niijná. Dios ded pah ã jumatdih, cãacwãdih ã náah yacatdihbut yoobópdih naóhni caá.* Æ wunat túttimah, waóh boo pud jũóhni ã jwúub wuncan niít, páant mantih.* Pánihna, nin baácboó jumnit maáta ã chah Maáh caá.* Jwiútdih oina, ãih meépdih yohnit, jwĩ yéejat jíb peéh chãjat déejidih át yohop tají. ⁶ Pánih yohnit, jwiútdih ãihwã chãjna, caandih úbhñit, wéi naóhñit pínahdihbut át chãjap wut jĩ, ã ípdih jwĩ teo wãhat pínah niijná.* Pánihna, “Chah wépní, nihat jwĩ Maáh ma jumna caá”, Jesucristodih páantjeh jwĩ niú wéi naóh jĩh. Páant tií ã jumna nah.

⁷ ¡Jãaj! Cristo mah tólihjĩh ã jwúub dei jũóhbirna caá.* Páant ã jwúub dei

jũúwáchah, nihat cãacwã ã enbipna caá. Caandih péoh dodh mao yohnitji, jwãagnitjibut ã enbipna caá. Æ jwúub dei jũúwáchah, nihat nin baácdir moón ã yéej chãjatjidih jéihñit, búdí ã jũibírna caá.* Páant ã yapbipna caá. Páant tií ã jumna nah.

⁸ Jwĩ Maáh Dios, chah wépní, nin pah ã niijná caá: “Weém biíhmah jumni caá. Nihat wã chãjnidih Maáh jumna, caandih wã jwúub yohat túttimah páantjeh wã jumbipna caá. Jon jãtíh wãát jumna jĩ. Buubut wã jumna caá. Túttimah, wã jwúub jũóhbirna caá”, ã niijná caá.*

Jesucristodih Juan ã enat

⁹ Weém, Juan, Jesúh jumna, ñi weép jeñé panihni caá. Yeéb yeejép ñi yapat pah, weembút Jesúh táini doonádir wã naáwát jíb yeejép wã yapna caá. Ñi cádahcat pah, weemdihbut ã yéej chãjachah yahna, Jesús ã teo wáacatjĩh caandih wã cádahcan caá. Caán Jesús jwiútdih nihat jwĩ Maáh ã jumna caá. Dios naáwátidih Jesucristo ã naóh yapaatjidih wã bohéat jíb Patmos wut jumni quewaboó ã yohni wã jumna caá. ¹⁰ Ninjĩh jumna, biíc chooát yeó jáapdir Túini Espiritu ã wépat weemdih búdí ã jumuchah, ñoni pah wã jumna be. Páant oo jumat panihatdih wã enat pónih, wã tãahmant Jesucristo wéjép ãi wéhenap be. Búdí póojat nah yáaat pah bóo ãi yáanap be. ¹¹ Nin pah weemdih ãi niijíp be: “**Buú ma enat pínahdih ma daacá. Pánih daác péanit, Asia baácboó jumni siete tatchinadidih moón wĩhwãdih ma wahaá. Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea tatchididih moondih yah buca ma daác wahaá**”, ã niijíp be.

¹² Páant ã niijíchah joinít, weemdih wéhenidih enat túat niijná, wã tac pud ñuhap be. Pánih tac pud ñuhñit, orojĩh ã chãjni siete jii cáagat nahnajih ã jii cáagni páhanadidih wã enep be. ¹³ Caan náhna cãtíh ñuhñi cãac pah jígoñi Jesucristodih wã enep be. Æih jícha páha biíc yoobó buug ñájni yégueh chóodih ã dawáp be. Orojĩh

* **1:4** Ex 3.14 * **1:4** Is 11.2; Ap 4.5 * **1:5** Is 55.4 * **1:5** Hch 26.23; Col 1.18 * **1:5** Sal 89.27 * **1:6** Ex 19.6; Ap 5.10; 20.6 * **1:7** Dn 7.13; Mt 24.30; Mr 13.26; Lc 21.27; 1Ts 4.17 * **1:7** Zac 12.10; Jn 19.34,37 * **1:8** Ex 3.14; Is 41.4; 44.6; Ap 1.17; 22.13 * **1:13** Dn 7.13; 10.5

Ī chājnjiji tōpdih jōóh poómp yoób juí wái chéoni ā jumup be.* ¹⁴ Āih waó yoóc túi baabní ā jumup be. Āih quíbnabut tuu ōopát tōpna pah ā iiguíp be.* ¹⁵ Āih jítchanabut túi itíni quenalih naa pánih yeh iigní ā jumup be. Ā wéheat búdí dóo yáaat pah ā yáanap be.* ¹⁶ Āih jéihyepmant bóo téihyamant siete cúiwādhíh ā bíbohóh be. Íibat naá chénaboó jaco jumni eéep naadhíh ā chāác tewep be. Yeó iigát pah āih móot ā yeh iiguíp be.

¹⁷ Caandíh ennit, āih jítcha pebh wanni pah wā buugúp be. Páant wā buugúchah ennit, caán āih jéihyepmant bóo téihyajíh weemdíh teo jáhanit, nin pah ā niijíp be: “Ma úmca bojóo. Weém biíhmah jumni caá. Nihat wā chājnidih Maáh jumna, caandíh wā jwúub yohat túttimah páantjeh wā jumbipna caá.* ¹⁸ Weém báadhnijeh caá. Wanni wāih jumup yuh jī. Jwúub boo pud jōóhni wā jwúub wuncan niít, páant mantih. Jwúub booni jumna, cāacwādhíhbut wā jéih jwúub boot túutna caá. Cāacwā iiguípna ĩ bejat déedih weemjéh túi ubni caá. ¹⁹ Búutéh ma enatjidih ma daacá. Búu ded pah ā jumatdih, túttimah ded pah ā yapat pínahdhíhbut ma daacá. ²⁰ Nin siete cúiwā wā jéihyepmant bóo téihyamant wā bíbohndih ma túi beh joicáh, búu meemdíh wā naóhbipna caá. Orojīh ĩ chājnjiji siete jíi cáagat nahnajih ĩ jíi cáagni páhanadhíhbut wā naóhbipna caá. Caán siete cúiwā siete tútchinadhíh moón wíihwā ĩ maáta panihni ĩ jumna caá. Queét wā naáwádhíh naóh yapanit ĩ jumna caá. Orojīh ĩ chājnjiji siete jíi cáagat nahnajih ĩ jíi cáagni páhana siete tútchinadhíh moón wíihwā ĩ jumna caá. Queét wā naáwádhíh joinít ĩ jumna caá”, Jesucristo ā niijíp be.

2

Éfeso tútchidih moón Jesúhwādhíh ā daác wahat túutat

¹ Páant níj naóh péanit, nin pah weemdíh ā jwúub níj naáwáp be, páant mantih: “Éfeso tútchidih moón wíihwā, queédih waóhndihbut nin pah ma níj daác wahaá:

“Wā jéihyepmant bóo téihyamant siete cúiwādhíh bíbohni caá wā jumup. Orojīh ĩ chājnjiji siete jíi cáagat nahnajih ĩ jíi cáagni páhana cātíh jibni caá, ded pah ā iigát jumatdih jéihyat túut níjné. Pánih chájna, yeéb wíihwādhíh en bejna caá wā chájap. Pánih en bejna, yeebdíh nin pah wā níj naóhna caá: ² Nihat ní chájatdih wā jéih beedána caá. Wíih túini doonádhíh bitadhíh ní naáwádhíh, weemdíh ní túi jenah jói cádahcatdhíhbut wā túi jéihna caá. Yeejép chájnitdhíh ní iíatdhíhbut wā jéihna caá. “Jesúih túini doonádhíh naáwát náahna, jwiit ā wahnit caá”, bita ĩ níjíchah yahna, queédih joinít, yee naóhnt ĩ jumatdih ní jéihyep be. ³ Wíih túini doonádhíh ní naáwát jíib yeéb Éfeso tútchidih moón yeejép yapna yahna, queét yeenitboodíh ní yap yohop be. Pánih yap yohnit, weemdíh ní cádahcan caá. Páant ní chájachah ennit, yeebdíh wā wéina caá.

⁴ ‘Obohjeéhtih túinit ní jumachah yahna, nin pah weemdíh ní yap yohna caá. Weemdíh ní jwíih túi oyatji pah búu biíc yoobó ní oican caá. Ní jwíih túi múic oyatji pahbut búu biíc yoobó ní múic oican caá. ⁵ Pánihna, jwíih oina, ded pah ní chájatjidih náhnit, ní jwúub túut nuumá. Ní yéej chájatdih náhni dahwanit, ní cádahaá. Pánih cádahnit, wíih túini doonádhíh jwíih jepahnit, ní túi oyatji pah biíc yoobó ní jwúub oyoó. Obohjeéhtih, ní yéej chájatdih ní cádahcah, níih jíiát panihni wā jwejnijidih waícanjeh jwúub dúuc wáyadhíh wā bejbipna caá. Páant níjnit, nin pah wā níj naóhna caá: Yeéb Éfeso tútchidih moón ní jwíih oyatjidih cádahnit, weemdíh cádahna caá ní chájap. Páant ní yéejatdih ní cádahcat jíib, páant bóojeh, ní búudbípna caá. ⁶ Obohjeéhtih, weemdíh ní túi oican yahna, nindhíh ní túi chájna caá: Nicolaítas wút jumnit ĩ yéej chájatdih ní en iiná caá. Weembút ĩ yéej chájatdih wā en iiná caá.

⁷ ‘Det molít jumna, Túini Espíritu wíihwādhíh ā naáwáchah, ĩ joyoó naáh! Det weemdíh túi jenah jói cádahcannitdhíh wā íp ā jumupboó jumni nah quehedih

* **1:14** Dn 7.9 * **1:15** Ez 1.24; 43.2; Dn 10.6 * **1:17** Is 41.4; 44.6-8; 48.12; Ap 1.8; 2.8; 22.13 * **2:7** Gn 2.9; Ez 28.13; 31.8; Ap 22.2

wã jeémát túutbipna caá.* Caan náh quehedih jeémpnitboó ï jwúub wancan niít',
ma niíj daác wahaá", Jesucristo weemdih ã niijíp be.

Esmirna tútchidih moón Jesúhwãdih ã daác wahat tútat

⁸ Páant niíj naóh péanit, nin pah weemdih ã jwúub niíj naáwáp be: "Esmirna tútchidih moón wíhwã, queétdih waóhndihbut nin pah ma niíj daác wahaá:

'Weém biíhmah jumna caá. Nihat wã chãjnidih Maáh jumna, caandih wã jwúub yohat túttimah páantjeh wã jumbipna caá.* Wanní wãih jamap yah jĩ. Jwúub boó pad júohni wã jwúub wancan niít, páant mantih. Pánih jumna, yeebdih nin pah wã niíj naóhna caá: ⁹ Wíhwã ñi jumat jíb, yeejép ñi yapatjidih wã jéihna caá. Moh yéejnit ñi jumatdihbut wã jéihna caá. Pánih jumna yahna, Dios ã wépatdih bíbohni, yeéb moh yéejnit nihcan caá. Bitaboó "Jwiít judíowã Diosdih jwĩ túi jepahna caá", niijná yahna, yeebdih yeejép ï yee naáwátjidihbut wã jéihna caá. Queét Dioíhwã nihcan, nemépíhwã caá. ¹⁰ Búu yeéb chah yeejép ñi yapat pínahdihbut ñi úumca bojóo. Ñi joyoó. Nemép biquína ñijeéh jumnidih nemat maúboó ã nemat túutbipna caá, weemdih ñi cádahat pínah niijná. Obohjeéhtih, maátcanjeh yeejép ñi yapbipna caá. Páant yeejép ï chãjachah, ï mao yohochah yahna, weemdih ñi cádahca bojóo. Yeéb weemdih ñi cádahcat jíb, yeebdih wã pebhboó páantjeh wã jumat túutbipna caá.

¹¹ '¡Det molít jumna, wíhwãdih Túini Espíritu ã naáwáchah, ï joyoó naáh! Det weemdih túi jenah joí cádahcannit ï wnat túttimah, iiguípna bejcan, wã pebhboó páantjeh ï jumbipna caá',*
ma niíj daác wahaá", Jesucristo weemdih ã niijíp be.

Pérgamo tútchidih moón Jesúhwãdih ã daác wahat tútat

¹² Páant niíj naóh péanit, nin pah weemdih ã jwúub niíj naáwáp be: "Pérgamo tútchidih moón wíhwã, queétdih waóhndihbut nin pah ma niíj daác wahaá:

'Weém íbat naá chénaoó jaco jumni eéep naadih bíbohni wã jumna caá. Pánih jumna, yeebdih nin pah wã niíj naóhna caá: ¹³ Yeéb ñi chãjatdih, ñiíh tútchidih moón ï chãjatdihbut wã jéihna caá. Caanjíh moón ï maáh Satanás caá. Caán tútchidih moón Satanásdih jepahnit, Antipas wút jumni wíh doonádih túi naóhnijidih ï mao yohop be. Caandih páant ï mao yohochah enna yahna, weemdih ñi túi jenah joí cádahcap be.

¹⁴ 'Obohjeéhtih, pánih túi jenah joí cádahcan yahna, bainí weemdih ñi yap yohop be. Biquína ñijeéh moón, Balaam wút jumni ã bohéatdih ï joiná caá. Jon jãtih Balaam Balac wút jumni maáhjidih nin pah át niíj bohénap wut jĩ: "Judíowãdih ma yéejaat pínah niijná, nin pah ma chãjaá: 'Dios caá', wéi niijnít, ñi wãhni jeémátidih queétdih ma jeémát túutú. ï weha mána nihcannitjeh queétdih yeejép ma chãjat túutú", át niíj bohénap wut jĩ. Jon jãtih judíowã caandih joinít, ï yéej chãjatjeh pah biíc yoobó man tigaá búu biquína ñijeéh jumnitbut ï yéej chãjna caá.* ¹⁵ Queét ï chãjat pah bita ñijeéh moón Nicolaítas wút jumnit yeejép ï chãjat tútatboodihbut ï jepahna caá. ¹⁶ Páant ñi yéej chãjatdih ñi cádahaá. Ñi cádahcah, waícanjeh ñi pebhna bejnit, pánih yeejép chãjnitdih wã chãác teoni íbat naajíh wã peéh chãjbipna caá.

¹⁷ '¡Det molít jumna, Túini Espíritu wíhwãdih ã naáwáchah, ï joyoó naáh! Det weemdih túi jenah joí cádahcannitdih jeámant jumni maná wút jumni jeémátidih wã wãhbiipna caá.* Baabní jeé naanádihbut queétdih wã wãhbiipna caá. Caán jeé naanádih íh jáap wút wã daácni ã jumbipna caá.* Bita caán wútdih ï jéihcan niít. Caán jeé naadih ubnijeh áih wútdih ã jéihbiipna caá',
ma niíj daác wahaá", Jesucristo weemdih ã

* **2:8** Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.17; 22.13 * **2:11** Ap 20.14; 21.8 * **2:14** Nm 22.5,7; 25.1-3; 31.16; Dt 23.4 * **2:17** Ex 16.14-15,33-34; Jn 6.48-50 * **2:17** Is 62.2; 65.15

niijíp be.

Tiatira tâtchidih moón Jesúhwādh ã daác wahat tâtat

¹⁸ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwúub niij naáwáp be: “Tiatira tâtchidih moón wíihwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém Dios wúuh caá. Quíib tuu òopát tōpna panih iigní, jítcha túi itíni quenalih naa pánih yeh iigní wā jumna caá. Pánih jumna, yeebdíh nin pah wā niij naóhna caá: ¹⁹ Ñi túi chājatdih wā jéihna caá. Weemdíh bitadidihbut ñi oyatdih wā túi jéihna caá. Weemdíh ñi túi jenah joyátdihbut wā jéihna caá. Bitadidih ñi teo wáacatdihbut wā jéihna caá. Yeejép yapna yuhna, weemdíh ñi cádahcatdihbut wā jéihna caá. Jwíih túut nuumnít, ñi túi jepahat chah buu ñi túi chājatdihbut wā jéihna caá.

²⁰ ‘Obohjeéhtih, pánih túi chājnit jumna yuhna, nin pah weemdíh ñi yap yohna caá: Caánt yeejép wili, Jezabel wāt jumnih,* “Dios naáwátdih naóh yapanih caá”, niij yeenih mi jumuchah yuhna, mi naáwáchah joiná, caántdih biáboó ñi wahcan beé. Yee bohénit, í weha mána nihcannitjñh wíihwādh yeejép mi chājat túutna caá. “Jwíih dios caá”, í niij wēi wāhni jeémátdih queétdih mi jeémát túutna caá. ²¹ Mi yéejatdih mi cádahat pínahdih maatápdih wā páñachah yuhna, páant yeejép chājatdih mi cádahíhcan caá. ²² Páant mi cádahíhcat jíib caántdih wā tubúp chūúábipna caá. Mijeéh yeejép chājnitdihbut wā tubúp chūúábipna caá. Í yeejép chājatdih túut nuumcán, queétdih chah wā peéh chājnipna caá. ²³ Mi naáwátdih í jepahat peéh, mi weh panihnitdih wā mao yohbipna caá. Páant wā peéh chājatdih ennit, jéih beedáni wā jummatdih nihat wíihwā í jéihbipna caá. Ded pah í jenah joyátdihbut wā túi jéihna caá.* Pánihna, det yéej chājnitdih í yéej chājat jíib wā peéh chājnipna caá. Det túi chājnitboodíh í túi chājat jíibbut wā túi chājnipna caá.*

* **2:20** 1R 16.31; 2R 9.22,30 * **2:23** Sal 7.9; Jer 17.10

* **2:26-27** Sal 2.8-9

²⁴ ‘Obohjeéhtih, biquína yeéboó caánt yeejép wili mi bohéátdih ñi náahcap be. Satanás ã bohéátdihbut ñi joyáh bojop be. Pánihna, yeéboodíh chah wā jwúub wutcan níit. ²⁵ Nindihjeh yeebdíh wā jwúub chājat tātutbipna caá: Ñi pebhboó wā jwúub dei juibíát pínahdih pánit, wā bohéátdih ñi cádahca bojoó. ²⁶⁻²⁷ Det yéejatdih yap yohnit, wā wutadidih jepah cádahcannitdih maáta wā waadábipna caá. Wā íp weemdíh maáh ã waadáat pah, yeebdíhbut maáta wā waadábipna caá. Pánih maáta jumna, nihat baácđih moondíh ñi wēp wutbipna caá, Dios ã weñat pínahdih í túi chājat pínah niijná. Í jepahcah, búdí ñi peéh chājachah, queét í budáh bejbipna caá.* ²⁸ Yeebdíh baáb aáb jūúwáchah jumni cáđih wāhnit, ñijeéh weémboó wā jumbipna caá.

²⁹ ‘ÍDet molít jumna, Túini Espíritu wíihwādh ã naáwáchah, í joyoó naáh!’ ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ã niijíp be.

3

Sardis tâtchidih moón Jesúhwādh ã daác wahat tâtat

¹ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwúub niij naáwáp be: “Sardis tâtchidih moón wíihwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém Túini Espíritu nihat ã wēpatdih bíbohni caá. Siete cúiwādhbut bíbohni wā jumna caá. Pánih jumna, yeebdíh nin pah wā niij naóhna caá: Ñi chājatdih wā túi jéihna caá. Bita yeebdíh nin pah í niij jenah joyóp yuh caá: “Queét Jesúh túini doonáđih túi jepahnit caá”, í niij jenah joiná caá.

‘Obohjeéhtih, páant í niij jenah joyóchah yuhna, bainíjeh weemdíh jepahna, wunnit panihnit ñi jumna caá. ² Pánih jumna, ¡Ñi túi chāja chaáh! Ñi túi chājat enna, Dios ã wēican caá. Jáanit panihnit, túi chājnit ñi jumú. ³ Wā naáwátdih ñi jwíih joyátdidih ñi túi jwúub náhninaá. Pánih náhninit, wā weñat pínahdih ñi túi chājaá. Túut nuumnít,

* **2:23** Sal 62.11-12; Pr 24.12; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27

ñi yéej chājatdih cádahna, táiniboodih ñi chājaá. Weém wā niijátji pah ñi chājcah, ñi náhnica, n̄m̄n̄ní cāac n̄m̄m̄díh ā j̄abiát pah, yeebdih peéh chājadih wā bejbipna caá.*

⁴ ‘Obohjeéhtih, biquína yeéboó yeejép chājnit nihcan, quei wihcanni yégueh ð̄onít panihnit ñi jumna caá. Pánih jumna, táí baabní yégueh ð̄onít, wājeéh n̄ jibbipna caá. ⁵ Det wā naáwát dih cádahcannit, queét pah táí baabní yégueh ð̄onít ī jumbipna caá. Weemdih jepahnitih wāt̄nadih wā bíbohni papélah tólihdih ñih wāt̄nadih daácna, wā jw̄úb wio yohcan niit.* Wājeéh páantjeh ī jumbipna caá. Wā íp ā enechah, ángelwābut ī enechah, “Nin wīih caá”, wā niij naóhbipna caá.*

⁶ ‘¡Det molít jumna, wīihwā dih Túini Espiritu ā naáwáchah, ī joyoó naáh!’ ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdih ā niijíp be.

Filadelfia tātchidih moón Jesúhwā dih ā daác wahat tūt̄at

⁷ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdih ā jw̄úb niij naáwáp be: “Filadelfia tātchidih moón wīihwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém yéejat wihcanni, táí yoobópdih naóhni wā jumna caá. Jon jātih maáh Davidji cāacwā dih ā wāt̄at pah weembát wā wāt̄bipna caá. Pánih jumna, jēc panihnidih weém wā wāt̄achah, bitaboó ī jéih nemcan niit. Wā nemechah, bita ī jéih wāt̄can niit.* ⁸ Nihat yeéb ñi chājatdih wā jéihna caá. Ñi pebh jēc panihnidih wā wāt̄at tāt̄timah, bitaboó yeebdih ī jéih nemcan niit. Bainí táí jenah joiná yahna, wā naáwát dih, weemdihbut ñi cádahcap be.

⁹ ‘Obohjeéhtih, bita ñi pebh jumnit Satanáihwā caá. “Jwiit judíowā, Dioíhwā caá”, niijná yahna, wīihwā nihcan caá. Pánihna, queétdih ñi pebh bódicha caj yoh ñajat tūt̄nit, “Yeebdih Dios yoobópdih āt oi tagaá”, wā niiját tūt̄bipna caá.*

¹⁰ Wīih táini dooná dih yeebdih wā cádahcat tūt̄t̄chah joinít, ñi táí jepahap be. Páant ñi cádahcat ennit, nin baác dih jumnit nihat cāacwā yeejép ī yapachah, yeebdih wā wapbipna caá. Caán láa queétdih tabit yeejép yapat tūt̄nit, ded pah ī jummatdih wā jéihyabipna caá. ¹¹ Ñi pebhna wā jw̄úb dei bejat pínah bah-nijeh ā jad̄hna caá. Pánihna, wīih táini dooná dih ñi joyát̄jidih ñi quíib b̄udcá bojó. Pánih quíib b̄udcán, weemdih páantjeh ñi jepahachah, ñi táí chājatji jīb pínahdih bitaboó ī jéih d̄uc wáican niit.

¹² ‘Wīih táini dooná dih cádahcannitdih wā íp pebhboó wā jummat tūt̄bipna caá. Jagáp nahna pah táí wēp ñ̄h̄nit panihnit jumna, ā pebhboó páantjeh ī jumbipna caá. Ā pebhboó ī jum̄achah, wā íp̄ih wāt̄dih, āih jáap tāt̄chi wāt̄dihbut queétdih wā daácipna caá, “Nin Dioíh caá”, ā niiját pínah niijná. Āih jáap tāt̄chi Jáap Jerusalén wāt̄ jumni tāt̄chi ā jumbipna caá. Caán tāt̄chi Dios ā jum̄p̄mant ā dei j̄óhbipna caá. Caán láa weembát jáap wāt̄ bíbohna, caán wāt̄dihbut queétdih wā daácipna caá.*

¹³ ‘¡Det molít jumna, Túini Espiritu wīihwā dih ā naáwáchah, ī joyoó naáh!’ ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdih ā niijíp be.

Laodicea tātchidih moón Jesúhwā dih ā daác wahat tūt̄at

¹⁴ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdih ā jw̄úb niij naáwáp be: “Laodicea tātchidih moón wīihwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém yeecanni, wā íp ded pah ā jummatdih yoobópdih naóhni caá. Nihat ā chājatjidih Maáh wā jumna caá.*

¹⁵ Ded pah ñi jummatdih wā táí jéihna caá. Weemdih jenah joinít jumna yahna, bainijeh ñi jenah joiná caá. Nin pah caá yeéb ñi jum̄p̄: Maatápdih mah ch̄ud jwejni panihni caá. Táí cámahni nihcan, táí chāh̄nibut nihcan caá. Pánihni mahdih ñi wēicat pah, táí jenah joicá

* **3:3** Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 16.15 * **3:5** Ex 32.32-33; Sal 69.28; Ap 20.12 * **3:5** Mt 10.32; Lc 12.8 * **3:7** Is 22.22; Job 12.14 * **3:9** Is 43.4; 49.23; 60.14 * **3:12** Is 62.2; 65.15; Ap 21.2 * **3:14** Pr 8.22-31; Jn 1.3; Col 1.15,18

buegnít ñi jamachah, weembát yeebdíh wã wëican caá. Weemdíh ñi túi jenah joyóchah nihna, chah áta túi tagaá. Ñi túi jenah joicáh, nump yeejép áta jam tagaá. Obohjeéhtih, tac yoobjéh ñi jepahachah, chah yeejép caá. ¹⁶ Pánihnit ñi jamachah enna, búdí wã iiná caá. Yeejép mahdih wã éeg yohat pah yeéb weemdíh tac yoobjéh jepahnitdihbut wã yohbipna caá. ¹⁷ Nin pah ñi niij jenah joiná yuh caá: “Weém dawá bií dée bíbohni caá. Dedé jadhdat wihcan caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, Dios á enechah, moh yéejnit, yégueh wihcannit, jéih encannit panihnit ñi jumatdih ñi jéihcan caá. ¹⁸ Pánihnit ñi jamachah ennit, nin pah yeebdíh wã niij naóhna caá: Orodih ñi jíib chājat pah, ñi yéej chājatdih wã yohat pínahdih ñi úbú. Yégueh wihcannit ñi tíicat pah, Dios á enechah, ñi yéej chājatdih tíicat caá náahap. Pánihna, weemdíh jepahnit, túi baabní yégueh panihni wã táyatdih wã wāhuchah, ñi ubú. Túini yégueh dñonít í tíicat pah, ñi yéejatdih cádahnit, Dios á enechah, yeebbút ñi tíiccan niit. Quiib cohatdih ñi jíib chājat pah, wã teo wáacat pínahdih ñi úbú, jéih ennit panihnit Diosdih túi jenah joyát túut niijná. ¹⁹ Nihat wã oinitdih wã túut numát túutna caá.* Pánihna, wã oinitá, ñi yéejatdih cádahnit, táiniboodíh yoobópdiñ ñi túut numá. ²⁰ Weemdíh ñi joyoó. Ñijeéh jamíhna, ñíih jéc nemni panihnidih ej ñuhna caá wã chājap. Páant wã ezechah joinít, ‘Ma waád jūúwá’, weemdíh ñi niijí. Páant ñi waadát túutuchah, bíicdih numah jeémát pah ñijeéh wã jumbipna caá. ²¹ Wã boo pud jūúwát túttimah, wã íp bíicdih weembát wã wutna caá. Pánihat pah yeebbút yéejatdih ñi yap yohat túttimah, wã pehbóo wājeéh bíicdih wã wutat túutbipna caá.*

²² ‘¡Det molít jamna, Túini Espíritu wíihwādih á naáwáchah, í joyoó naáh!’

ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdíh á

* **3:19** Pr 3.12; He 12.6 * **3:21** Jn 16.33; Ap 5.5 * **4:3** Ez 1.26-28; 10.1 * **4:5** Ez 1.13; Ex 19.16; Zac 4.2; Ap 1.4; 8.5; 11.19; 16.18 * **4:6** Ez 1.22 * **4:7** Ez 1.5-10; 10.14 * **4:8** Ez 1.18; 10.12 * **4:8** Is 6.2-3

niijíp be.

4

Jeámant moón Diosdih bódicha caj yoh ñajnit, í weñat

¹ Pánihat túttimah, jeáboó jéc wātni panihnidih wã enep be. Póojat nah búdí á yáaat pah bóo wã joyóchah, weemdíh jwíih wéheni áí wéhenap be, páant muntih: “Ninna ma púuh laáb jūúwá. Túttimah bóo láa ded pah á yapat pínahdih meemdíh wã jútupna caá. Wã niiját pahjeh tigaá páant á yapbipna caá”, á niijíp be.

² Páant á niijíchah joinít, Túini Espíritu á wēpat weemdíh búdí á jamachah, caanná wã púuh laáb juibínap be. Caanná púuh laáb juibína, Maáh chúudnidih wã enep be. ³ Túi dñu jélep yeh iigní, jaih jélepni júdu tac yoób á chúudap be.* ⁴ Á chúudap pebh veinticuatro maáta chúud púuda bojnitdihbut wã enep be. Túi baabní yégueh chónadid dñonít, maáta í dñwát oro júdnadid í dñwáp be. ⁵ Wã jwíih enni á chúudapmant úum náah jamni wedóat, énoh bíicdihbut páantjeh yána á chājap be. Á en boj chúudapdih siete jiiát dahna Túini Espíritu búdí á wēpatdih jútupni á jamap be.* ⁶ Á en chúudap pebh búdí muj pah jígoñni túi jélepni á jamap be.

Á chúudap pebh chéneña míic ángelwā yuhna, mácah jígoñnit, nihat íih bácahna dawá quíibna jamnit í jamap be.* ⁷ Jwíih jamni jíó dñuni pah á jígohop be. Caán túttimah, momo jiwí pah á jígohop be. Caán túttimah, cāquíh móot pah jamni á jamap be. Caán túttimah, jiiñí jao pah á jígohop be.* ⁸ Queét chéneña míic dawá quíibna jamnit, seis muj wāpanabut bíbohni í jamap be. Íih muj wāpana chahmant, numantbut dawá quíibna á jamap be.* Yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut páantjeh Diosdih búdí wēi naóhna í chājap be. Nin pah í niijíp be:

“Túini, túini, túini, Dios jwí Maáh chah wēpni caá á jamap.* Caán jon jātih átát jamap jí. Būubut á jamna caá.

Táttimah, ã jwúub jũóhbpna caá”, ï niijíp be.

⁹ Páant niij wēina, páantjeh jumnidih “Túina caá”, niijná ï chãjap be. ¹⁰ Páant ï weñat pah muntih, veinticuatro maátabut Maáh ã chũudup pebh juibí bódicha caj yoh ñajnit, caán páantjeh jumnidih ï weñep be. Pánih wēina, ï maáta jumna dawat júdnadiah ã chũudup pebh ï cádah jwejep be. Pánih cádah jwejnit, nin pah ï niijíp be:

¹¹ “Meemdih búdí jwí wēini caá. Jwí Maáh chah wēpni, chah túini caá. Ma náahat pahjeh nihatdih chãjni ma jumna caá. Pánihna, meemdih búdí weñat caá náahap”, Diosdih ï niij wēi naáwáp be.

5

Daác pinni quiít, Oveja Wũúhbut

¹ Táttimah, jwúub enna, Dios ã jéihyepmant bóo téihyamant chénaboó daác pinni quiít dih ã bíboh chũuduchah, wã enep be.* Siete láa wídahatjĩh ã néeh teoni quiít ã jumup be. ² Wēpni ángeldihbut wã enechah, nin pah ã wēp niij naáwáp be: “¿Ded tigaá con quiít dih ã néeh tewatjidih watni pínah? Yéejat wihcannijeh con quiít dih ã jéih watbipna caá”, ã niijíp be.

³ Páant ã niijíchah yuhna, caán quiít dih watni pínah, yéejat wihcannidih ï jéih bid jaicáp be. Japboó jumnit, nin baácboó jumnitbut, báadhnit, wunnitbut caán quiít dih ï jéih watcap be. Caán quiít dih en naóhni pínah ã wihcap be. ⁴ Caán quiít dih wat en naóhni pínahdih ï bid jaicáh ennit, weém búdí wã jũúup be. ⁵ Páant wã jũúuchah ennit, biíc veinticuatrojeéh jumni nin pah weemdih ã niijíp be: “Ma jaicá bojoó. Con quiít dih ã néeh tewatjidih watni pínah Judá ã jaimená poómpdih bóo caá. Caán chah wēpni jumna, “Jió dũni”, ï niijni, maáh Davidji jaima ã jumna caá. Caandih eníhcannidih yap yohni jumna, con quiít dih siete ã néeh tewatjidih watni pínah ã jumna caá”, ã niijíp be.*

⁶ Páant ã niijíchah joiná, Maáh ã chũudup pebh Oveja Wũúhdih wã enep be. Chénena

míc dawá quíibna jumnit, veinticuatro maátabut ï cátih ã ñuhup be. Caán ï maoniji pah ã jígohop be. Siete mona jumni, siete quíibnabut ã jumup be. Æih siete mona wēpat búdí bíbohni ã jummatdih júutna ã chãjap be. Æih siete quíibna nihat nin baácboó Túini Espíritudih Dios ã wahachah, ã túi en beedáatdih júutna ã chãjap be.*

⁷ Caán Oveja Wũúh Maáh pebh juibí nit, Dios ã jéihyepmant bóo téihyamant ã bíbohni quiít dih ã ubup be. ⁸ Páant ã ubuchah ennit, chénena míc dawá quíibna jumnit, veinticuatro maátabut Oveja Wũúh pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih ï weñep be. Queét nihat maáta bítat dahna árpas ï niijnidih bíbohni, oro pamapnadihbut ï bíbohó be. Caán oro pamapna diít dih túi chej jumni cáwat pínah ã jumup be. Caán túi chej jumni cáwat pínah Dioíhwã caandih ï úbát panihni ã jumup be.* ⁹ Pánih Oveja Wũúhdih wēina, nin jáap ewatjĩh ï niij ewep be:*

“Meém ï mao yohniji jumna, míih meépĩh cáacwã ï yéejatdih ma yoh wũhup be, Diosjeéh ï túi jummat pínah niijná. Nihat cáacwã poómp jummat pah, nihat mácah wéhenit, nihat baác dih moón meemdih jepahnitdihjeh míih meépdih yohnit, ï yéejatdih ma yohop be.

¹⁰ Dioíhwã ï jummat pínah, caandih wēi úbh wũhni pínahbut niijná, queétdih ñíonit, nihat baác dih moón maáta pínah queétdih ma waadánap be.* Pánih chãjni jumna, con ã daácni quiít dih ã néeh tewatjidih ma jéih watna caá”, ï niijíp be.

¹¹ Páant ï niij eo péanachah, jwúub enna, dawá yoobát ángelwã ï ewatdih wã joyóp be, páant muntih. Maáh chũudnidih, chénena míc dawá quíib jumnitdih, veinticuatro maátadibut ángelwã ï túi júud ñuh pũda bojop be. Queét ángelwã tabit ï wēp ewechah, wã joyóp be.* ¹² Nin pah queét ï niij wēi ewep be:

“Meém Oveja Wũúh, ï mao yohniji nihat cáacwãdih watni, nihatdih jéih beedáni, chah wēpni caá. Cáacwã ï

* **5:1** Is 29.11; Ez 2.9-10; Zac 5.1 * **5:5** Gn 49.9; Is 11.1,10; Jn 16.33; Ap 3.21 * **5:6** Is 53.7; Zac 4.10 * **5:8** Sal 141.2; Ap 8.3 * **5:9** Sal 33.3; 98.1; Is 42.10 * **5:10** Ex 19.6; Ap 1.6; 20.6 * **5:11** Dn 7.10

yéjat jíib ĩ mao yohniji ma jumachah enna, meemdih jwĩ wēina caá. ‘Chah táini caá’, meemdih níj weñat caá náahap”, ĩ níijp be.*

¹³ Túttimah, bitabut ĩ wēi ewechah, wã joyóp be. Nihat Dios ã chãjnitji japmant moón, nin baácdih moón, búdí majdih moonbát, báadhnit, wannitbut, nihat biícdih nin pah ĩ níj wēi ewep be:

“Meém jwĩ Maáhdih, Oveja Wũúhdihbut yeéb chénewádh jwĩ táí wēi eona caá. ‘Táinit yoobát caá. Chah wēpnit caá’, jwĩ níijná caá. Yeebdih páantjeh níj wēi naáwát caá náahap”, ĩ níijp be.

¹⁴ Páant ĩ níj wēi ewechah joiná, queét chéneña míic dawá quíibna jumnit “Páant tíí, ĩ níj wēi ewe naáh”, ĩ níijp be. Queét veinticuatro maátaboó bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih, Oveja Wũúhdihbut búdí ĩ weñep be.

6

Daác pinni quiútdih Oveja Wũúh ã jwíih watat

¹ Túttimah, caán daác pinni quiútdih Dios ã jwíih néeh tewatjidih Oveja Wũúh ã watap be. Páant ã watat túttimah, biíc dawá quíibna jumniboó, búdí énoh yáaat pah bóo “Ma jũúwú”, ã níj ejep be. ² Páant ã níj ejat túttimah, táí baabní cabalodih wã enep be.* Caán caballojih chúdni ñúpat tũ bíbohdih maáta ĩ dawát júdh dih Dios ã wũhup be. Páant ã wũhat túttimah, caánboó caandih en jũhndih míic mao yap yohodih ã bejep be.

Segundo ã néeh tewatjidih ã watat

³ Túttimah, Oveja Wũúh biíh néeh tewatjidih ã jwúub watap be, páant muntih. Páant ã watat túttimah, biíh dawá quíibna jumni “Ma jũúwú”, ã níj ejep be. ⁴ Páant ã níj ejat túttimah, biíh caballo táí dũni ã jũúwúchah, wã enep be.* Caán dũni caballojih chúdnidih nin baácdih moondih míic mawat tútat pínah wēpatdih, búdí íibat naadíhbut Dios ã wũhup be.

Tercero ã néeh tewatjidih ã watat

⁵ Túttimah, chéneña míic ã néeh tewatjidih wat péaniji biíhdih ã watap be, páant muntih. Páant

ã watachah, biíh dawá quíibna jumni “Ma jũúwú”, ã níj ejep be. Páant ã níj ejat túttimah, biíh caballo einidih wã enep be.* Caán einijih chúdni chodat ĩ jenah enatdih ã bíbohup be. ⁶ Caandih wã enechah, dawá quíibna jumnit cãtíh chúdniboó nin pah ã níijp be: “Nũgúp láa biíc yeó jáap ĩ tewat jíibjĩh biíc kilobitjeh trigodih, tres kilosbitjeh cebadadih ĩ jéih jíib chãjbipna caá. Obohjeéhtih, chéneña pahdih ĩ jéih jíib chãj bũjácán níit. Trigo, cebadabut bainí jíib jumni yuhna, búdí ã jíib jumbipna caá. Obohjeéhtih, jeémát chãjat yíi, jiwá iguúh mac biícdih páantjeh ã jumna naáh”, ã níijp be.

Cuarto ã néeh tewatjidih ã watat

⁷ Túttimah, biíc peihcannidih wat péaniji biíhdih ã jwúub watap be, páant muntih. Páant ã watachah, péneña dawá quíibna jumni, “Ma jũúwú”, ã níj ejep be. ⁸ Páant ã níj ejat túttimah, biíh caballo wannitíh bácah pah jíghnidih wã enep be. Caanjíh chúdni “Wunat tútñi”, wũt jumni ã jumap be. Caán túttimah jũóhni “Iguúpná bejat tútñi”, ã wũt jumap be. Pániha, queétdih nin baácdih moondih mao yohat wēpat pínahdih Dios ã wũhup be. Míic mawat tútñit, nũgúpjĩh wunat tútñit, jiadih moón nũñúpwádh tac behanit, táí daocá bũgnítjeh cãcwádh Dios ã mao yohat tútup be.*

Quinto ã néeh tewatjidih ã watat

⁹ Túttimah, chéneña míic ã néeh tewatjidih wat péaniji biíh biúhdih ã watap be, páant muntih. Páant ã watachah, Diosdih cáo wũh cáagat naa nũmp Jesúhwádh ĩ maonit caolijidih wã enep be. Dios naáwádh naóhna, “Weém Jesúh caá”, ĩ níj átji jíib queétdih ĩt mawap tají. ¹⁰ Diosdih nin pah queét ĩ níj ejep be: “Maá, yéjat wihcanni, yeeatbut wihcanni, ma níj át pah yoobópdi chãjni caá. ¿Nin baácdih moón jwiútdih maonitjidih débóli tígáa ma peéh chãjbi?” ĩ níijp be. ¹¹ Páant ĩ níj íchah joinít, Dios queétdih táí baabní yégueh chóodih wũhndih, nin pah ã níj jepahap be: “Ñi choo jwúhũ. Bitá ñi déewã panihnit

* 5:12 Jn 1.29; 1Co 5.7 * 6:2 Zac 1.8; 6.3,6 * 6:4 Zac 1.8; 6.2 * 6:5 Zac 6.2,6 * 6:8 Jer 15.3; Ez 5.12,17; 14.21

Jesúhwā, ï mao yohnit pínah, yeéb táini doonádih ñi naáwátji pah queébtut bohé jwuhna caá ï chājap. Yeebdih ï mawatji pah queédihbut ï mao beedáát pínah ã judh jwuhna caá. Pánihna, queédih ï mawat pínah jãtìh, bainí ñi choo jwúhuú”, ã niijíp be.

Sexto ã néeh tewatjidih ã watat

¹² Tãttimah, biícjìh bóo téihya ã néeh tewatjidih wat péaniji, biíhdih ã watap be, páant muntih. Caandih ã watachah, búdí baác méméat ã jumap be.* Pánihichah, yeó ã dupááh bejep be.* Widhbut meép panihni ã duuah bejep be.* ¹³ Máa cãca máa quehedih ã boloh yoh jéena bojat pah cáiwãbut ï yúug jéen bejep be. ¹⁴ Pánihichah, jeábut ã buudáh bejep be.* Nin baácboobút nihat jeená, nihat quewanabut ã túut nuumáp be.* ¹⁵ Páant ã yapachah ennit, nin baác dih moón ï maáta jeé íit díitna ï jweí waadáp be. Soldadowã ï maáta, búdí bií dée bíbohnit, wëpnit, nihat queédih teo wúh nit, teo wúh nit nihcannitbut caanná míic ï jweí waadáp yuh be. Bitabut jeé cãtìh ï jweyép be.* ¹⁶ Pánih jweinít, jap bóo jeená dih, jee dáhnadihbut nin pah ï niijíp be: “Jwiít dih ma jãh júúwú.* Con Maáh cháudnidih, Oveja Wúúhdihbut búdí jwí úumna caá. Pánihna, jwiít dih ma jãhaá, Oveja Wúúhdih jwí yap yohatji júb ã peéh chãjcat pínah ni-ijná. ¹⁷ Caandih yap yohnitdih ã peéh chãjat pínah yeó jáap wãát jumna caá. Caán ã peéh chãjat pínah dih ded pah jwí jéih jweicán niít”, ï niijíp be.*

7

144 mil Dioíhwã ã wãt búudh nit

¹ Pánihat tãttimah, chéne na míic ángelwãdih wã enep be. Queét nihat pebhboó ï bejep be. Jwíih waóh bejni chóop yapatboó bej, caán tãttimah bejni biíh chóop yapatboó bej, caán tãttimah bejni yeó aáb júúwúpboó bej, caán péeni yeó dei bejepboó ã bejep be. Pánih bejni, ï bejepmant júóhni johlitnadih ï jãhap be. Pánihna, nin baácboó, búdí mujdihbut johlit

ã johcap be. Dedé biíc máa nahdih ã joh jãhacap be.* ² Pánihat tãttimah, biíh ángel yeó aáb júúwúpmant ã júúwúchah, wã jwúub enep be. Dios páantjeh jumniíh wãt áihwãdih búudhdidih júóhna ã chãjap be. Pánih júóh nit, bita chéne na míic bejni tboó, nin baác dih, búdí mujdihbut Dios ã yéjeaat túut nit pínah ángelwãdih wëpép ã ejep be. ³ “Judh jwuhna caá. Dioíhwãdih ñih móot júúh nadih ã wãt dih wã búudh jwuhat túut caá. Pánih wãt búudh dat pínah jãtìh nin baác dih, búdí mujdih, máanadihbut ñi yéjea jwuhca bojoó”, queét chéne na míic ángelwãdih ã niij ejep be.*

⁴ Pánihna, Dioíh wãtjìh ñih móot júúhdih búudh nit “Ciento cuarenta y cuatro mil Israel ã jumena ï jumna caá”, caán ángel ã niijichah, wã joyóp be. ⁵ Doce mil Judá jumena jum nit ã wãt búudh nit ï jumap be. Bita doce mil Rubén jumena, bita doce mil Gad jumena ã wãt búudh nit ï jumap be. ⁶ Bita doce mil Aser jumena, bita doce mil Neftalí jumena, bita doce mil Manasés jumena ã wãt búudh nit ï jumap be. ⁷ Bita doce mil Simeón jumena, bita doce mil Leví jumena, bita doce mil Isacar jumena ã wãt búudh nit ï jumap be. ⁸ Bita doce mil Zabulón jumena, bita doce mil José jumena, bita doce mil Benjamín jumena ã wãt búudh nit ï jumap be. Páant moonjéh nihat ciento cuarenta y cuatro mil ã wãt búudh nit ï jumap be.

Dawá baabní yéguéh duonít

⁹ Pánihat tãttimah, dawá cãacwãdih wã enep be. Ni hat baác dih moón, ni hat cãacwã poómp mácah wéhenit Cristodih jepahnitji caanjìh míic wáac ñuh nitdih wã enep be. Dawá cãacwã, jenah enna, buujáca naáh, Maáh ã cháudup, Oveja Wúúh pebhbut ï ñuhap be. Túi baabní yéguéh duonít, táam núonadihbut ï bíbohóp be. ¹⁰ Queét ni hat nin pah ï niij wëi ejep be:

“Dios ni hat dih Maáh caá. Caán, Oveja Wúúhbut jwiít dih táí ubnit caá”, ï ni-ijíp be.

* **6:12** Ap 11.13; 16.18 * **6:12** Is 13.10; Jl 2.10,31; 3.15; Mt 24.29; Mr 13.24-25; Lc 21.25 * **6:12** Jl 2.31 * **6:14** Is 34.4 * **6:14** Ap 16.20 * **6:15** Is 2.19,21 * **6:16** Os 10.8; Lc 23.30 * **6:17** Is 13.6; Ez 30.2-3; Jl 1.15; 2.11; Am 5.18-20; 8.9-14; Sof 1.14-18; Mal 3.2 * **7:1** Jer 49.36; Dn 7.2; Zac 6.5 * **7:3** Ez 9.4,6

11 Queét dawá ángelwã Maáh ã chũudũpdih, veinticuatro maátadih, chéneña míc dawá quíibna jumnitdihbut ã ñũh pũuda bojop be. Pánih ñũhñit, cãacwã ã wẽi naáwáchah joinít, páah yoh ñajnit, caandíh queébtut nin pah ã wẽi naáwáp be:

12 “Páant tigaá. Meém chah túini, nihat jéihni, chah wẽpni caá. Ma wẽpatjĩh nihatdih chãjni caá. Pánihni ma jumachah, ‘Túina caá’, páantjeh niiját caá náahap. Meemdíh búdí jwĩ wẽina caá”, ã niijíp be.

13 Túttimah, biíc maáh nin pah weemdíh ã niij wũbh joyóp be: “¿Nit túi baabní yégueh duonít det tigaá? ¿Dedmant tigaá ãt jũoh?” ã niijíp be. 14 “Weém wã jéihcan caá. Meémboó queétdih ma jéihna nacaá”, caandíh wã niij jepahap be. “Nihat cãacwã tabit yeejép yap láa, Diosdih ã cádahcat jíib ã mao yohnitji caá.* Ìih yéguehdih ã chocat pah, Oveja Wũhũh ãih meépdih yohna, ã yéejatdih ã yohnit ã jumna caá. Pánihna, yégueh túi baabní chóodih ã duoná caá.*

15 “Pánih duonít jumna, Dios ã chũudũp pebh yeó jáap jummat pah, chei jummat pahbut caandíh páantjeh ã wẽi naóhna caá. Dios ãjééh jumna, queétdih ã wapbipna caá.

16 Chéneji nuugúp ã jwũub wũncan niít. Taca jootátbut ã jwũub wihcan niít. Yeó ã wihcah, tabit chãhat ã wihcan niít.*

17 Maáh pebh ñũhni Oveja Wũhũh owejawãdih túi en daoní ã en dawát pah, queétdih ã en daobípna caá.* Owejawãdih en daoní ã waáwát pah, meo waócáhna queétdih ã numah bejbipna caá, báadhdat túatni mahdih ã babhbat pínah niijná.* Pánihna, queét páantjeh wẽina, chéneji ã jũicán niít”,* weemdíh ã niijíp be.

8

Seis ã néeh tewatjidih wat péanit, péenidih ã wawat

1 Seis ã néeh tewatjidih wat péaniji péenidih ã yoób watap be. Páant ã wat-achah, tac yoób hora dée wéheat laihsan, nihat ã yayáh bejep be. 2 Túttimah, Dios pebh ñũhñit siete ángelwãdih wã enep be. Biíh queétdih siete póojat nahnadilh ã wũhũp be. 3 Biíh ángelbut orojĩh ã chãjni pamapdih bíbohni Diosdih cáo wũhna ã cáagat naa pébh ã juí ñũhũp be.* Búdí chej jumni cáwat pínahdih caandíh ã wũhũp be, nihat Dioíhwã ã wũbát biíc dih widnit, Dios ã chũudũp pebh jumni oro naajĩh ã cáo wũhat pínah niijná.* 4 Páant ã cáo wũhũchah, caán chej jumni jeí, Dioíhwã ã wũbát biíc dih Dios pebh ã chao ñah bejep be. 5 Páant ã cáo wũhat túttimah, caán naadíh bóo tũũ tãóhdih caan pámapna náoo yac péanit, baácboó ã puoh jéena bojop be.* Páant ã puoh jéenanachah, úum náah jumni wedóat énoh biíc dih tabit ã yeéj yáanachah, baác ã méménap be.*

6 Túttimah, queét siete ángelwã ã bíbohni póojat nahnadilh póojat túut ã chãjap be.

Jwíh cuatro póojat nahna

7 Biíc ángel ã jwíh póoj waáwáchah, mah cámahni dahna, iigné tũũ tãóhna biíc dih, meép wid jumni, baácboó ã yúug jéenep be. Páant ã yúug jéenechah, tacdih yoób dée bũwájeh baác ã iiguíp be. Tacdih yoób déejeh máa, yílipbut, ã iigáh bejep be.*

8 Caán túttimah, biíh ángel jwũh ã bíbohni nahdih ã póojop be. Páant ã póojochah, búdí jee páh bóo, iigné dah, jeámant bũúg jéen bejnit, búdí mujna ã bũúg báahap be. Páant ã bũúg báahachah, búdí muj tacdih yoób dée meépjeh ã túut nuumúp be.* 9 Caán ã bũúg báahapboó búdí mujdih moón queejwã ã wũnũp be. Caánboó pahni dahwani jãajnábut ã daabáh bejep be.

10 Caán túttimah, biíh ángel jwũh ã póojop be. Páant ã póojochah, búdí yuyú iigát pah bóo iigné cáí, jeámant bũúg jéen bejnit, biquí mujna bũúg báahñit, meo waócáhnadilhbut ã chũúup be.* 11 Páant ã bũúg báahachah, nihat ã chũúhni óoni mujna ã túut nuumúp

* 7:14 Dn 12.1; Mt 24.21; Mr 13.19 * 7:14 Jn 1.29; 1Jn 1.7 * 7:16 Sal 121.6; Is 49.10 * 7:17 Sal 23.1; Ez 34.23; Jn 10.1-16 * 7:17 Sal 23.2; Is 49.10; Jn 4.10; 7.37 * 7:17 Is 25.8; Ap 21.4 * 8:3 Am 9.1 * 8:3 Ex 30.1,3; Sal 141.2; Ap 5.8 * 8:5 Lv 16.12; Ez 10.2 * 8:5 Ex 19.16; Ap 11.19; 16.18 * 8:7 Ex 9.23-25; Ez 38.22 * 8:8 Ex 7.17-21 * 8:10 Is 14.12 * 8:11 Jer 9.15; 23.15

be. Páant ã óonachah, dawá cãacwã caán mahdih babhna, ã wunup be. Caán cúi “Óoni”, ã wüt jumup be.*

12 Biíc peihcannit ángelwã ã póojat túttimah, biíh ángel jwuh ã póojop be. Páant ã póojochah, yeó, widh, cúiwãbut tacdih yoób déejeh ã yeh iigát ã buudáh bejep be. Pánihna, chéneha míic hora pohba yeó ã chãhcap be. Cheibut chéneha míic hora pohba widh, cúiwã ã yeh iigáp be.*

13 Queét chéneha míic ã póojat túttimah, jwúb enna, búdí jao jiijnídih wã enep be. Caán ã niij ñaacáchah, wã joyóp be. “¡Yeejép pohba! ¡Yeejép pohba! ¡Yeejép pohba! Wëpép ángelwã buu jwuh póojat túut caá ã chãjap. Páant ã póojochah, chah yeejép yoobát nin baácđih jumnit ã yapbipna caá”, ã niij ñaacáp be.

9

Quinto póojat nah

1 Queét chéneha míic ángelwã ã póojat túttimah, biíh ángel jwuh ã bíbohni nahdih ã póojop be. Páant ã póojochah, cúi pah iigni ángel japmant ã buúg jéen júuwáchah, wã enep be. Namah bóo íitna dei bejnít, ã wãtat pínah niijná, Dios llavedih caandih ã wũhup be. 2 Caanná dei jubínit, ã wãtachah, búdí tuu jeí ã bac júuwáp be. Caán jeí ñahna, yeodih, jeádihbut ã jãhachah, nihat ã dupúáh bejep be.* 3 Caán jeí cãtíh jumnit díguipwã pah jíghnit baácboó ã bejpeét bejep be. Dúo ã tuúbát panihnidih bíbohnit, cãacwãdih tuúbhna, búdí tubanit pínah ã jumup be.* 4 Páant cãacwãdih yeejép ã chãjachah yuhna, yílpidih, máadih, biíh ã momnidihbut Dios ã yéjeaat túutcap be. Caán ã wüt búudhca naáhwãdihjeh ã yéjeaat túutup be.* 5 Pánih yéjeaat túutna yuhna, ã mao yohat túutcap be. Cinco widh pohba yeejép ã tuúbát túutup be. 6 Páant ã tuúbúchah, tubit tubanit, cãacwã ã wunat pínahdih búdí ã bidbipna caá. Páant ã bidichah yuhna, queédih Dios ã wunat túutcan niít.*

7 Queét díguipwã míic maonit pínah caballowã pah ã jíghop be. Maáta ã dũwát oro júdunadih ã dũwáp be. Íih móot cãaquíh

móotna pah ã jíghop be.* 8 Íih yoócnabut yaádih waó yoóc pah bóo maátni ã dũwáp be. Íih maobút jíóih maoná pah ã jíghop be.* 9 Íih tacadih ítah chóona ã dũwáp be, íih bácahdih jãhat pínah niijná. Íih muj jwãpana ã yáaat, dawá caballowã pátúni chóonadih wáinit, míic mawadih bejna, ã ñawat pah ã yáanap be.* 10 Íih doomántbut tuúbát doóbhna ã jumup be. Pánihna, cinco widh pohba ã tuúbúchah, cãacwã búdí ã tubanap be. 11 Nump bóo tólihdih moón ã maáh ángel queét díguipwãdihbut wutni ã jumup be. Hebreo wéheatjĩh caán Abadón ã wüt jumup be. Griego wéheatjĩh Apolión ã wüt jumup be. Páant niijná, “Yéjea Beedáni”, niijná ã chãjap be.

12 Díguipwã cãacwãdih yeejép ã tubúp chũúat túttimah, ã jwíih yeejép yapatji ã péanap be. Caán túttimah, chéne láa cãacwã yeejép ã jwúb yapbipna caá, páant muntih.

Sexto póojat nah

13 Biícjĩh bóo téihya ángelwã ã póojat túttimah, biíh ángel jwuh ã bíbohni nahdih ã póojop be. Páant ã póojochah, Dios pebh jumni oro naá yapatna jumni mona cãtíh, wéheat ã yáa bacap be.* 14 Pánih wéhena, caán póojni ángeldih nin pah ã niij naáwáp be: “Éufrates wüt jumni muj jwëejboó queét chéneha míic chéonitji ángelwãdih ma wataá”, ã niijíp be. 15 Páant ã niijíchah joinít, caán ángel queét chéneha míic ã watat túutnidih ã watap be, dawá cãacwãdih ã mawat pínah niijná. Queét ángelwã Dios ã chãjat túutni hora, yeó jáap, widh, jópchidihjeh pãina ã chãjap be. Pánihna, ã pãini hora ã juyúchah, nihat cãacwãdih tac yoób déejeh mawat túut caá ã chãjap. 16 Íih soldadowãdih jenah ennit, “Dos cientos millones caballowãjih chũudnit soldadowã ã jumna caá”, ã niijíchah, wã joyóp be.

17 Caballowãdih, queétjih chũudnitdihbut wã enechah, nin pah ã jíghop be. Queétjih chũudnitíh bácah jãhat ítah chóona, chod dũni, jeá jaihni, búo jumni chóona dũonítidih wã enep be. Caballowãíh waó, jíó waoná pah ã jíghop be. Íih jacmant tuu

* 8:12 Ex 10.21-23; Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15 * 9:2 Gn 19.28 * 9:3 Ex 10.12-15 * 9:4 Ez 9.4 * 9:6 Job 3.21; Jer 8.3 * 9:7 Jl 2.4 * 9:8 Jl 1.6 * 9:9 Jl 2.5 * 9:13 Ex 30.1-3

iigát, ïtah chej jam wïijni, tuu jeí biíc dih ã bacap be. ¹⁸ Pánihna, caballowã jacmant bacnijïh tacdih yoób dée cãacwãdih ï mawap be. ¹⁹ Queét caballowã ïih jacmant, ïih pïjmantbut cãacwãdih ï mawap be. ïih pïj maí pah jíghni jamna, caanjïh cãacwãdih ï chãacáp be.

²⁰ Obohjeéhtih, dawá ï mao judhnitboó búdí yeejép ï yapachah enna yuhna, ï yéej chãjatdih ï cádahcap be. Nemépdih ï wëi cádahcap be. Orojïh, platajïh, bronze wüt jamni ïtahjïh, jeejïh, máajïh ï chãjnidih “Dios caá”, ï niij jenah joyátdih ï wëi cádahcap be. Caán ï pãpni jéih encan, jéih joicán, jéih jibcanni ã jamuchah yuhna, caandíh ï wëi cádahcap be.* ²¹ Biíh ï yéej chãjatdihbut ï cádahcap be. Cãacwãdih ï mawat, ï weha máha nihcannitjïh ï yéej chãjat, ï nuumát, ï jiwátdihbut ï cádahcap be. Pánih cádahcan, ï túut nuumcáp be.*

10

Bainí papélah quiítbitdih ángel ã ub jüúwát

¹ Túttimah, biíh wëpép ángel mah tólih diítna ñuhni japmant ã dei jüúwúchah, wã enep be. Áih wao cháh maí pahni júdu ã jamup be. Áih móot yeó ã yeh iigát pah ã yeh iiguíp be. Áih wiona máa iigní pah ã jíghop be. ² Bainí papélah quiítbitdih watni ã tewep be. Áih jéihyepmant bóo wio nah búdí mujna chüi ñuh, wáyámant bóo nah jiaboó ã chüi ñuhup be. ³ Pánih ñuhnit, búdí úum náah jamni ã wëp ejep be. Páant ã ejat túttimah, siete láa énoh ã ñuún puñat pah bóo jepahatdih wã joyóp be. ⁴ Páant ã jepahachah joinít, wã daác jwíhip yuh be. Obohjeéhtih, páant wã daacát túut chãjachah, jeámant weemdíh nin pah áí niijíp be. “Siete énoh yáaat pah bóo ã niijátjidih ma daacca bojoó”, ã niijíp be.

⁵ Páant ã niiját túttimah, búdí mujdih, jiadihbut chüi ñuhni ángel áih jéihyepmant bóo muj nahjïh ã júut ñahanap be. ⁶ Pánih júut ñahanit, nin pah ã niijíp be: “Dios ã enechah, túi yoobópdih wã naóhna caá. Caánboó páantjeh jamni, nihatdih chãjni ã jamna caá. Japmant moondíh, nin baác dih,

nin baác dih moondíhbut, búdí mujdih, búdí mujdih moondíhbut chãjni caá. Buu páant bóojeh tigaá ã páñat. ⁷ Péeni ángel áih póojat nahdih ã póojochah, ‘Nin pah wã chãjbipna caá’, Dios ã niijátji pah ã yapbipna caá. Jon jãtih cãacwãdih naóhcan yuhna, ã naáwátdih naóh yapanitboodíh át túi naóh beedánap wüt jï. Páant ã niij naáwátjidih buu jwuh ã chãjbipna caá”, caán ángel ã niijíp be.*

⁸ Páant ã niiját túttimah, weemdíh daacát túutcanniji ã jwúub naáwáp be, páant muntih. Nin pah áí niijíp be: “Búdí mujdih jiaboó chüi ñuhni ángel pebhna ma bejeé. Caanná juibínit, ã bíbohni papélah quiítbitdih ma ubúú”, ã niijíp be. ⁹ Páant ã niijíchah joiná, ã pebhna bejnit, caán quiítbitdih wã úbúp be. Páant wã úbúchah joinít, nin pah weemdíh ã niij jepahap be: “¡Dáa! Ma jeémé. Ma jwíh jeéméchah, belo mac pah ã túi núum jwuhbipna caá. Obohjeéhtih, ma wutat túttimah, nema bijat panihat meemdíh ã jüóhhipna caá”, ã niijíp be.

¹⁰ Páant ã niijíchah joinít, caán quiítbitdih ubnit, wã jeémép be. Páant ã niijátji biíc yoobó, belo mac pah ã túi núum jwuhup be. Obohjeéhtih, wã jeémát túttimah, nema bijat panihat ã jüúwúp be.* ¹¹ Caandíh wã jeémp péanachah, jeámant nin pah weemdíh áí jwúub niijíp be, páant muntih: “Nihat baác dih moón, mácah wéhenit, ï maátatut, túttimah ded pah ï yapat pínahdih ma naóh yapanaá”, ã niijíp be.

11

Dios naáwátdih chénewã naóh yapanit

¹ Túttimah, jenah enat pínah dii doóbhdih ángel weemdíh ã wuhup be. Caán doóbhdih ã wuhuchahjeh, nin pah Dios áí niijíp be: “Wíh muudíh ma jenah enbi jwuhú. Caán muudíh juibí jenah ennit, weemdíh ï cáo wuhat naadíh, weemdíh wënitdihbut ma jenah eneé.* ² Obohjeéhtih, caán muú jóocmant bóo juúhdih ma jenah enca bojoó. Caán juúh judíowã nihcannitdih wuhni caá. Queét cuarenta y dos widh

* **9:20** Sal 115.4-7; 135.15-17; Dn 5.23
Ez 2.8-3.3

* **9:21** Ex 8.15,19
* **11:2** Dn 7.25; 12.7; Lc 21.24

* **10:7** Ex 20.11; Dt 32.40; Dn 12.7; Am 3.7

* **10:10**

pohba wíih tátchidih, caán tátchidih moondíhbut tabit yeejép ĩ chājbipna caá.*
 3 Wíih doonádih ĩ naóh yapaat pínah niijná, chénewā wíihwādih wā wahbipna caá. Páant wā wahachah, jāiná dūwát chóonadih dūonít, mil doscientos sesenta yeó jáapjeh ĩ naóhbipna caá”, ã niijíp be.

4 Queét naóh yapanit chéne olivo wāt jumni nahna panihnit, chéne jíí cáagat nahna panihnitbut ĩ jumna caá. Dios nihat Maáh pebh queét ĩ ñahna caá.* 5 Det queédih en jāihnit ĩ yéj chājíchah, ĩih jacmant bóo tūu iigát panihatjīh queédih ĩ maobipna caá. 6 Queét chénewā ĩ naóh yapaat pah bóo mah ã būugcát pínah wēpat ĩ bíbohbiipna caá.* Mujdih meép mujnajeh táut nūumát pínah wēpatbut ĩ bíbohbiipna caá.* Nin baácdih moondíh judhcabit wunatna ĩ wūhat pínah wēpatdihbut ĩ bíbohbiipna caá. Pánihna, ĩ náahat pah bóo ĩ chājbipna caá.*

7 Páant ĩ naóh yapa péanachah, nūmp bóo tólihboó jumni Namo bac jāóhnit,* naóh yapanitjīh míc maonit, queédih ã mao yohbipna caá.* 8 Páant ã mawat táttimah, Jesúsdiĥ ĩ péoh dodh mao yohniji búdí tátchidih bóo namáboó ĩih bācahnaji ã ñajbipna caá. Caán tátchidih moón tabit yeejépwā caá. Sodoma tátchidih moón, Egipto baácdih moonbát ĩ nihat pah ĩ jumna caá.* 9 Pánihna, biíc peihcanni yeó jáap táí ñaj, biíh yeó jáap tac yoób ĩih bācahnaji ã ñajbipna caá. Páant bóí yeó jáap ã ñajachah, nihat baácdih moón ĩ wēi enat pínah ni-ijná, ĩih bācahnajidih ĩ yohat táutcan niít. 10 Queét chénewā, cāacwādih moh yéjanitji ĩ wūnuchah ennit, nihat baácdih moón búdí ĩ wēibipna caá. Pánih wēina, queét mícjeh bií déedih ĩ míc wūhbipna caá.

11 ĩih bācahnaji biíc peihcanni yeó jáap táí ñaj, biíh yeó jáap tac yoób Diosboó queédih ã jwūub boobipna caá. Páant ĩ boo pud jāúwúchah ennit, nihat cāacwā queédih ĩ en wáhi bejbipna caá.* 12 Pánihat táttimah, jeámant wéheat búdí ã yáanachah, ĩ joibípna caá. Queét chénewādih nin pah ã niijbípna

caá: “Ninboó ñi pūuh laáb jāúwú”, ã ni-ijbípna caá. Páant ã niijíchah joinít, queédih jāihnitji ĩ enechah, mah tólihjīh ĩ pūuh laab béjbipna caá.* 13 Páant ĩ pūuh laab béjehchah, baác búdí ã mémébiipna caá. Páant ã méménachah, caán tátchidih bóo dawá mūuná ã būugúchah, siete mil cāacwā ĩ wūnbipna caá. Bitá wūncannitboó en wáhi bejna, “Dios chah wēpni caá”, ĩ niijbípna caá.*

14 Pánih yeejép yapna, chéneji cāacwā yeejép ĩ yapap be. Páant ĩ yapat táttimahbitjeh, biíc láa yeejép ĩ jwūub yapbipna caá, páant mūntih.

Péni nahdih ã póojat

15 Táttimah, péni ángel jwūh ã bíbohni nahdih ã póojop be. Páant ã póojochah, jeámant ĩ wēp wéhenachah, wā joyóp be. Nin pah ĩí niij wēi naáwáp be:

“Jwī íp Dios, ã wūuh Cristo biícđih nin baácdih moondíh ĩ wūtuchah, būu jwūh nihatdih ĩ jepahat táutna caá. Dios ã maáh jumát ã būudcán niít”, ĩ niijíp be.*

16 Páant ĩ niijíchah joinít, Dios pebh chūudnit veinticuatro maátabut, páah yoh ñajnit, caandíh ĩ weñep be.

17 “Maá, meém caá chah wēpni. Jon jātih meém matát jumap tajī. Būubut ma jumna caá. Būu jwūh nihatdih ma wūtuchah, ma wēpatjīh ma jepahat táutbipna caá. Páant ma chājachah ennit, ‘Táina caá’, meemdíh jwī ni-ijná caá.

18 Nin baácdih moón meemdíh jepahcan-nitboó, ĩ íjip yūh jī. Páant ĩ jepah-catji jíib, būu meémboó queédih búdí íjnit, peéh chājat táut caá ma chājap.* Wūnnitjidih ma peéh chājbipna caá. Obohjeéhtih, míhwā ĩ táí chājatji jíib, queétboodíh ma táí chājbipna caá. Ma naáwáđih naóh yapanitji bita míhwā biícđih majeéh jumnit, ĩ táí wēibipna caá. Maátadiĥ, moh yéjnitdihbut míhwā ĩ jumuchah, ma táí chājbipna caá.* Nin baácdih

* 11:4 Zac 4.3,11-14 * 11:6 1R 17.1 * 11:6 Ex 7.17-19 * 11:6 1S 4.8 * 11:7 Dn 7.7; Ap 13.5-7; 17.8 * 11:7 Dn 7.21 * 11:8 Is 1.9-10 * 11:11 Ez 37.5,10 * 11:12 2R 2.11 * 11:13 Ap 6.12; 16.18 * 11:15 Ex 15.18; Dn 2.44; 7.14,27 * 11:18 Sal 2.5; 110.5 * 11:18 Sal 115.13

moondih yéjanitdih b̄u yohat túut caá ma ch̄ajap”, i niijip be.

19 Páant i niiját túttimah, jeáboó jamni Dioih m̄ú j̄ec p̄a lajnidih w̄a enep be. Pánih enna, caán m̄ú diitna, Dios c̄aacw̄adih teo w̄acat túut niijná, ã naóh daácni naaná ã ñ̄hat paihdihbut w̄a enep be. Caandih w̄a enechah, búdí úm náah jamni wedóat énoh ã yáanachah, baác méméat biíc dih, mah cámahni dahnabut ã joh b̄uugúp be.*

12

Yad wili, Maí D̄uunibut

1 Páant úm náah jamni ã yapat túttimah, nin baácboó ded pah ã yapat pínahdih Dios jeáboó ã júutap be. Pánih júutni oboh jamni nihcan be. Jeáboó yad wili mi jamuchah, w̄a jwíh enep be. Miíh yégueh yeo páh ã yeh iiguip be. Caánt widhdih mi ch̄ai ñ̄uhap be. Maáta i d̄uwát júdu dée, doce cúiw̄a jamni júddih mi d̄uwáp be. 2 Caánt mi weép jáaana, t̄ubit mi ñ̄aacáp be.*

3 Túttimah, jeáboó jw̄ub ennit, búdí maí d̄uunidih w̄a enep be. Caán siete waó jamni ã jamap be. Waó jumat pah maáta i d̄uwát júdunadih ã d̄uwáp be. Diez mona jamni ã jamap be.* 4 Æih p̄ijj̄ih cúiw̄adih tacdih yoób dée ã ub p̄ai yoh jéenanap be. Pánihna, yad wili weép jáaanachah ennit, mi w̄úhdih joó jeémát túut niijná, mi pebh caán maí ã páñap be.* 5 Páant ã páñachah, newé weépdih mi túuhap be.* Caán wébít nihat baác dih moón i maáh pínah ã jamap be. Páant Maáh chah w̄epni ã jamuchah, c̄aacw̄a caandih i jéih yap yohcan niit. Páant ã c̄aac jamuchahjeh, Dios ã pebhna caanbít dih ã ub ñ̄ah bejep be.* 6 Páant mi w̄úhdih ã ub bejat túttimah, c̄aac wihcapboó, Dios ã ámoh jwejepjina beh wili mi jwei béjep be. Caanná mi jamuchah, mil doscientos sesenta yeó jáap Dios caántdih ã en dawáp be.

7 Páant mi jweyát túttimah, jeáboó i míc mawachah, w̄a enep be. Miguel Æih ángelw̄a biíc dih j̄óh̄nit, Maí D̄uuni Æihw̄a biíc dih i jamapna míc mawadih i j̄uibinap

be.* 8 Pánih míc maonit, Miguelw̄aboó Maí D̄uuniw̄adih yap yohnit, jeáboó i jw̄ub jumat túutcap be. 9 Pánih yap yohna, caán Maí D̄uuni, nemépw̄a i maáh, Satanás w̄ut jamnidih, Æihw̄a biíc dih nin baácna ã yohop be. Nihat baác dih moondih yeeni caá ã jamap.* 10 Túttimah, jeámant nin pah biíh ã w̄ep naáwáchah, w̄a joyóp be:

“B̄u jw̄uh jw̄i íp c̄aacw̄adih ã túi ubna caá, b̄uca. Jw̄i íp ã w̄utatdih yap yohnit i wihcan caá. Æ w̄ahni Cristodihbut det yap yohnit i wihcan caá. Nemépw̄a i maáh jeáboó jamnijidih baácboó ã yoh jéenanap be. Caán nemépw̄a i maáh yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut jw̄i déew̄a panihnit Jesúhw̄adih ‘Nit yeejépw̄a caá’, jw̄i ípdih niij naóh yacna ã ch̄aj jw̄uhap j̄i.*

11 Queét Jesúhw̄a Oveja W̄úh meépdih túi jenah joinít, nemépw̄a i maáhdih i yap yohop be. ‘Jesucristo w̄un w̄uhna, jw̄i yéejatdih ã yoh w̄uhap j̄i’, niijnít, nemépw̄a i maáhdih yap yohnit i jamna caá. Páant túini dooná dih i naáwát peéh, bita queétdih i mawíhichah yahna, Cristoih dooná dih i naóh cádahcap be.

12 Nemépw̄a i maáh baácboó yoh jéenani ã jamuchah ennit, yeéb jeáboó jamnit ñi weñeé. Obohjeéhtih, yeéb con baácboó jamnit, búdí mujboó jamnitbut moh yéejnit ñi jumbipna caá. Pánihna, caandih peéh ch̄ajat pínah toáh j̄úw̄achah jéihna, nemépw̄a i maáh búdí ã íjna caá. Pánih íjnit, ñi pébhna j̄uibina, yeebdih ã moh yéejabipna caá”, Æi niijip be.

13 Miguel caandih ã yohatdih jéihnit, Maí D̄uuni wébít índih ã ñ̄un béjep be.

14 Obohjeéhtih, Dios caántdih búdí jawíh muj jw̄apa pah bóo ã w̄uhap be, c̄aac wihcapboó mi j̄ij jwei béjat pínah niijná. Caanná mi j̄uibiat túttimah, biíc peihcanni jópchi túi beéd, biíh jópchi tac yoób Dios caántdih ã en daobipna caá, Maí D̄uuni

* 11:19 Ap 8.5; 16.18-21 * 12:2 Mi 4.10 * 12:3 Dn 7.7 * 12:4 Dn 8.10 * 12:5 Is 66.7 * 12:5 Sal 2.9

* 12:7 Dn 10.13,21; 12.1; Jud 9 * 12:9 Gn 3.1; Lc 10.18 * 12:10 Job 1.6-12; Zac 3.1 * 12:14 Dn 7.25; 12.7

caántdih ã yéjacat pínah niijná.* 15 Caanná mi bejehah, caántdih daabáát túut niijná, búdí m̄j pah bóo Maí D̄h̄ni ã éguep be. 16 Páant ã éguechah ennit, caántdih wapat túut niijná, baácboó ã dúuc bejep be, ã égniji mah caán íitboó ã nooj yác bejat pínah niijná. 17 Páant ã nooj yác bejehah ennit, caántdih jéih maocan, Maí D̄h̄ni búdí ã íjip be. Pánih íjnit, caántdih buájacan, mi j̄imená, Dios ã wutatdih jepahnit, Jesúih táini doonádih jepahnitdih míc mawadih ã bejep be. 18 Pánihna, Maí D̄h̄ni búdí m̄j jw̄ejdih bóo óondih ã j̄ibí ñ̄h̄p be.

13

Búdí m̄jmant aáb j̄óhni Namó

1 Páant caán óondih Maí D̄h̄ni ã j̄i ñ̄h̄chah, caán búdí m̄jmant Namó jw̄h, pah j̄inít, ã aáb j̄úwáchah, wã enep be.* Caán Namó queét chénewã Dios naáwátidih naóh yapanitjidih maonijeh m̄ntih ã j̄m̄p be. Caán siete waó j̄m̄ni, diez mona j̄m̄ni ã j̄m̄p be. ãih mona j̄mat pah maáta ã d̄wát j̄adunadih ã d̄wúp be. ãih waonádihbut w̄t daácni ã j̄m̄p be. Caán w̄tna “WEÉM CHAH WĒPNI CAÁ”, ã niíj daacátidih enna, Dios búdí ã íjna caá.* 2 Caán Namó jió daacá, w̄pép bejni, tac behni pah ã j̄m̄p be. Búdí jítcha j̄m̄ni, búdí téih chóabut j̄m̄ni, w̄pép ã j̄m̄p be. ãih jac búdí jió jac pah bóo ã j̄m̄p be.* Maí D̄h̄ni bóo Namó ã wutat pínah w̄patdih ã w̄h̄p be. Pánih w̄h̄na, queét chénet pah nihat cáacwādih wutat túut niijná, caandih maáh ã waadánap be. 3 Caán Namodih mao yohíhna, bíic wao dáhdih ã búh baacátji jw̄ub ñ̄m̄ní ã j̄m̄p be. Pánihna, caán ã jw̄ub ñ̄m̄mátjidih ennit, nihat cáacwã en wáhi bejni, Namó queétidih ã wutachah, ã jepahap be. Nihat áihwã ã j̄m̄p be. 4 Namó ã wutat w̄pat pínahdih Maí D̄h̄ni ã w̄h̄chah enna, cáacwãboó bódicha caj yoh ñ̄ajnit, caandih ã weñep be. Namodihbut ã weñep be. Pánih w̄ina, nin pah Namodih ã niíj weñep be: “Bíih meém ma w̄pat panihni ã wihcan

caá. Det meemdih míc maona, ã jéih yap yohcan niít”, ã niíjip be.

5 “Chah w̄pni caá”, Namodih niijnít, Diosdih yeejép ã wéhenachah ȳh̄na, Diosboó joyáh bojnit, cuarenta y dos widhjih maáh ã j̄mat túutap be. 6 Caán Namó Diosdih, áih w̄tdih, ã j̄m̄pdih, jeáboó j̄m̄nitdihbut yeejép ã wéhenap be.* 7 Dioíhwādih míc maonit, queétidih ã yap yohop be. Páant ã yap yohochah ȳh̄na, Dios ã enah bojop be. Páant caandih Dios ã wutcah, áta jéih yap yohcan tagaá. Pánihna, nihat cáacwã poómp j̄mat pah, nihat mácah wéhenit, nihat baácidih moondih Namó maáh ã j̄m̄ jw̄h̄p be.* 8 Nihat Diosdih jepahcannit mícjeh Namó pebh j̄ibí bódicha caj yoh ñ̄ajnit, caandih ã weñep be. Dios nin baácidih ã ch̄jat pínah j̄t̄ih, áihwã pínah ã w̄tnadih átát daacáp wut j̄i. Caán ã daácni tólih Oveja W̄úh ã maoníh tólih caá. Pánihna, caán tólihdih ã w̄tdih daacca naáhwã mícjeh Namodih ã weñep be.*

9 j̄Det molít j̄m̄na, ã joyoó naáh!

10 Det nemat muúboó nemnit pínahdih ã nembipna caá. Det jw̄ag maonit pínahdihbut ã jw̄ag maobipna caá. Pánihatdih jéihna, jwiít Dioíhwã yeejép yapna ȳh̄na, caandih túi jenah joí cádahcat caá náahap.*

Baác dítmant j̄óhni Namó

11 Táltimah, bíih Namó baácmant ã bac j̄úwáchah, wã enep be. Oveja w̄úh chéne jáap mona j̄óhnbít pah jíghni úm náah ã wihcap yuh be. Obohjeéhtih, ã wéheat úm náah j̄m̄ni ã yáanap be.

12 Pánihna, m̄jmant j̄óhni Namóboó, baácmant j̄óhndih maáh ã waadánap be. Páant ã maáh waadániboó, nihat baácidih moondih m̄jmant j̄óhni Namó, búh baácnijidih ã weñat túutap be. 13 Baácmant j̄óhni Namó ã w̄patdih j̄utnit, búdí iigát déedih jeámant ã buég jéen j̄úwát túutap be, cáacwã caandih en wáhi bejni, ã jepahat pínah niijná. 14 M̄jmant j̄óhni ã wutachah, baácmant j̄óhnbóo ã w̄patj̄ih cáacwādih ã yeenap be. Pánih yeena, jw̄ih j̄m̄ni pah jíghnidih ã p̄pat túutap be.

* 13:1 Dn 7.3 * 13:1 Ap 17.3-12 * 13:2 Dn 7.4-6 69.28; Ap 3.5 * 13:10 Jer 15.2; 43.11

* 13:6 Dn 7.8,25; 11.36 * 13:7 Dn 7.21 * 13:8 Sal

Caán jwíih jumni íbat naajíh í búuh baác yohniji yuhna, ã jwúub boonap be. Páant í chãjachah enna yuhna, Dios páantjeh ã enah boj jwuhup be.* ¹⁵ Baácmant jãóhni Namoboó mujmant jãóhni pah jíghni í pãpnijidih caolíh ã jéyanachah, ã wéhenap be. Det caán pãpnidih í wëicat enna, ã mao yohat túutap be. Diosboó caandíh páantjeh ã chãj jwuhat túutap be. ¹⁶ Caán baácmant jãóhni Namó nihat cãacwãdih biquína íih jéihyepmant bóo téihya páhanadih, bitadih íih móot jãúhnadih ã daacát túutap be. Oboh jumnit, maáta, dawá bíí dée bíbohnit, moh yéejnit, teo wãhñit, teo wãhcannitdih, nihat bíic yoobó ã daacát túutap be. ¹⁷ Caán jwíih jumni Namó biquínadih ãih wãtdih, bitadih ãih número dih daácca naáhwãdih ã jíib chãjat túutap be.

¹⁸ Caán daacát dih túi jéihyat caá náahap. Dios ã teo wáacatjéh jéihnit jumna, Namóih daacát dih ní túi beh enbipna caá. Caán número newéih wãt ã jumna caá. Æih número seiscientos sesenta y seis caá.

14

Oveja Wúúh, ã ñíonitbut

¹ Túttimah, jeáboó jumni Sión wãt jumni jeejéh ñahni Oveja Wúúhdih wã enep be. Æjeéh dawá, 144 mil cãacwã í jumup be. Queét ãih wãtdih, ã ípíh wãtdihbut íih móot jãúhnadih daácnit í jumup be.*

² Queét dih wã joyóchah, jeámant áí yáanap be. Búdí dóo ã yáaat pah, búdí énoh ã yáaat pahbut áí yáanap be. Árpas í niijní bíitat dahna ã yáaat pahbut áí yáanap be.

³ Caanjíh maáh ã chúudup pebh, chéneha míic dawá quíibna jumnit ángelwã, veinticuatro maáta pebhbut, queét 144 mil cãacwã í ñuhup be. Caanjíh ñuhñit, jáap ewatdih eona í chãjap be. Nin baác dih jumnitjé yéejat yohnit, ã túi ubnit jumna, queétjeh caán jáap ewatdih í jéihyep be. ⁴ Queét í weha mána yaádh nihcannitjéh yéej chãjcannit jumna, Oveja Wúúhdihjeh túi péenit í jumup be. Yeejépwãjeéh jumnitjídih Diosboó áihwã pínah ã ubup be. Queétboó áihwã pínah, Oveja Wúúh pínahbut, túi jepahnit í jumup

be.* ⁵ Pánihna, yeecannitjeh jumna, yéejat wihcannit míic í jumup be.*

Bíic peihcannit ángelwã í naóh jéenaat

⁶ Túttimah, jeáboó yeó nump bíih ángel ã jiijíchah, wã enep be. Dioíh táini dooná páantjeh jumnidih nihat cãacwã poómp jumap pah, nihat mácah wéhenit, nihat baác dih moondíh naóhni ã jumup be.

⁷ Caán ángel wëp naóhna, nin pah ã níj jéenanap be: “Diosdih ní úmá. Búu jwuh cãacwãdih peéh chãjat túut caá ã chãjap. Pánihna, caandíh ní wëi naáwá. Caánboó nihat jeáboó jumnidih, nihat con baácboó jumnidihbut chãjni caá. Pánih wëpni ã jumuchah jéihna, caandíh bóricha caj yoh ñajnit, ní weñeé”, ã niijíp be.

⁸ Páant ã niiját túttimah, bíih ángel jwuh nin pah ã níj jéenanap be: “¡Ní joyoó! Babilonia wãt jumni búdí tútchidih moón wëpni í jumuchah yuhna, queét dih Dios jáantjeh ã yoh beedána caá.* Queét páant ã yohnit nihat bitadih í yéej chãjat túutap be. Máihñit, bitadih í wãhuchah, queétbut bíic yoobó tubit yeejép í chãjap be. Pánih chãjna, ‘Dios caá’, í níj pãpnidih í weñechah, queétbut í en yacap be”, ã niijíp be.

⁹⁻¹⁰ Queét chéne ángelwã í niiját túttimah, bíih ángel jwuh, nin pah ã níj jéenanap be: “Det Namodih, ã pãpat túutnidihbut wëinit, íih móot dih, téihyadh ãih wãt daácnit dih Dios ã peéh chãjbipna caá. Dios queét dih búdí íjnit, iiguípna ã wahbipna caá. Caán dabcanni iiguípboó jumna, queét tubit tubana, moh yéej náah jumnit, tubit í ñaacbipna caá. Æih ángelwã, Oveja Wúúhbut í enechah, yeejép í yapbipna caá.* ¹¹ Caán iigát tau jeí ã yaicán níit.* Queét tubit jígah náah jumnit páantjeh í jumbipna caá. Nihat cãacwã Namodih bóricha caj yoh ñaj wëinit dih, yeejép tubat páantjeh ã jumbipna caá. Yeó jáap jumap pah, chei jumap pah bíic yoobó í tubabipna caá. Æ pãpat túutnidih wëinit, ãih wãt daácnit dihbut páant yeejép í yapbipna caá”, ã niijíp be.

* **13:14** Mt 24.24; 2Ts 2.9-10 * **14:1** Ez 9.4; Ap 7.3 * **14:4** Ex 23.19; Stg 1.18 * **14:5** Sof 3.13 * **14:8** Is 21.9; Jer 51.8; Ap 18.2 * **14:9-10** Gn 19.24; Sal 11.6; Is 51.17; Jer 25.15; Ez 38.22; Ap 16.19 * **14:11** Is 34.10

12 Páant yeejép ì yapachah ennit, jwiít Dioíhwāboó ã wʉtatdih jepahnit, Jesúsdiñ cádahcat caá náahap.

13 Túttimah, jeámant ã jwúub wéhenachah, wã joyóp be. “Nindih ma daacá: ‘Det Jesúsdiñ caandíh cádahcannit jumna, ì wʉnat túttimah, búdí ì wēibipna caá’ ”, ã níijíp be.

Páant ã níiját túttimah, Túini Espíritu jwuh nin pah ã níijíp be: “Páant ta tigaá. Yoobópdiñ tigaá. Queét búdí ì tewatdih péanit, ì choobípnā caá. Dios pebhboó ì púuh laáb jwabínachah, ì túi chājatjidih jéihnit, queétdih ã túi chājbipna caá. Pánihna, queét caanná jwabínit, búdí ì wēibipna caá”, ã níijíp be.

Dios cāacwādiñ ã níwat

14 Túttimah, túi baabní mah tólihdih wã enep be. Caán mah tólihdih niñat cāacwā úud jeñé ã chūudup be.* Caán chūudni maáta ì dawát oro júduhdih ã dawúp be. Biíc íbat túi eeép, pácahdih ì bóodat naá déedih ã bíbohōp be. 15 Túttimah, biíh ángel Dios ã jumupmant ã bac jūúwúp be. Pánih bac jūóhñit, mah tólihdih chūudnidih ã wēp ejep be: “Buu jwuh Dios ã jenahat láa ã jwiná caá. Pánihna, míh pácahi panihni ã túi baabáchah, ma bíbohni íbat naajíh míh cāacwādiñ ma ub beedá bojóó”, ã níijíp be.* 16 Páant ã níijíchah joinít, mah tólihdih chūudni ã bíbohni íbat naajíh nin baácdiñ bóo pácahi panihnidih ã bóod jwíhip be.

17 Túttimah, biíh ángel jwuh Dios ã jumupmant ã bac jūúwúp be. Caanbát mah tólihdih chūudni ã bíbohni dée íbat naa mántih ã bíbohōp be. 18 Túttimah, biíh ángel jwuh Diosdiñ cáo wūhat naa pébh jumni ã bac jūúwúp be. Caánboó caán naadíh bóo tuu iigátidih en daoní jumna, nin baácboó iig beedáát pínah wēpat bíbohni be. Pánih bac jūóhna, eeép íbat naá bíbohni ángeldih ã wēp ejep be: “Con baácdiñ bóo jumni jiwá iguíha panihni ã túi ei beedná caá. Pánihna, ma bíbohni íbat naajíh caandíh ma bóod ub beedánaá”, ã níijíp be. 19 Páant ã níijíchah joinít, caán ángel nin baácdiñ bóo iguíh pihanadiñ ã bóod ub beedánap be. Páant ã bóod ub beedánit, caán iguíh

pihanadiñ ì búuh chūñat júáboó ã yoh yacap be. Páant ã yoh yacat pahjeh tigaá, caandíh náahcannitdih Dios búdí íjñit, queétdih péeh chājna, ã yohbipna caá. 20 Pánih yohna, caán tútchi jwējdih ì búuh chūñat júádih iguíh pihanadiñ ì búuh chūñat dée pah yeejép cāacwādiñ ã mao yohat túutup be.* Caanjíh ì mao yohochah, íh meép ã nooj bāc bejep be. Caán meép muj pah ã jumup be. Tres cientos kilómetros ã nooj béjep be. Pánih nooj béjna, chéne metros dée ã numahap be.

15

Cāacwā yeejép ì yapat pínahdiñ siete ángelwā ì bíbohāt

1 Túttimah, jeáboó enna, úum náah jumnidih wã en wáhi bejep be. Nin baácboó ded pah ã yapat pínahdiñ weemdíh ã júutup be. Caán oboh jumni niñcan be. Nin pah jíghatdih wã enep be: Siete ángelwā ì jumup be. Cāacwā ì yéjatdih Dios búdí íjna, queét siete ángelwāboó yeejépwādiñ ã pée péeh chājat túutnit pínah be. Pánihna, siete láa pohba cāacwādiñ ì péeh chājat pínah níijná, queétdih wahat túut ã chājap be.

2 Queét ángelwādiñ wã enat túttimah, búdí mujdih wã enep be. Caan muj túi jélepni tuu iigátíh widni ã jumup be. Namodih, ã pápat túutnidih, áih númerohdih ã daacát tútatdihbut jepahcannitji caán muj jwējdih ì ñuhuchah, wã enep be. Caanjíh ñuhñit, Dios ã wāhni árpas ì níijní biítat dahnadiñ ì bíbohōp be. 3 Dios ã yap yohatjidih jenah joinít, Diosdiñ teo wāhni Moisés ã chājatjidih eona,* Oveja Wūh ã chājatjidihbut wēi eona, nin pah ì níij ewep be:

“Maá, meém chah wēpni caá. Ma chājatdih enna, jwí en wáhi bejna caá. Chah túini caá ma chājat. Meém niñat baácdiñ moón ì maáta chah maáh caá. Yoobópdiñ chājni caá.

4 Niñat cāacwā meemdíh úumñit, ‘Chah wēpni caá’, ì níijbípna caá.* Meemjéh yéjat wihcanni caá. Niñat baácdiñ moón yoobópdiñ ma chājatdih enna,

* 14:14 Dn 7.13 * 14:15 Jl 3.13 * 14:20 Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 19.15 * 15:3 Ex 15.1-18 * 15:4 Jer 10.7

ma pebh juibínit, bódicha caj yoh ñajnit, meemdih í wēibipna caá”, í niijíp be.*

⁵ Tálttimah, jeáboó jwúb ennit, Dioih múb jéc pãa lajnidih wã enep be. Pánih enna, caán múb diítna, Dios cãacwãdih teo wáacat túut niijná, ã naóh daácni naaná ã ñahat paihdih ã ñajat tólihdihbut wã enep be.* ⁶ Caán múb diítna wã enechah, queét siete ángelwãboó yeejépwãdih ã pée peéh chãjat túutnit pínah caán múb diítna jumnit, í yoób bac júbwáp be, buca. Túi baabní yeh iigni yégueh chóona daonít, oro tópjih jóoh poomp yoób júi wái chéonit míc í jumap be. ⁷ Páant í bac júbwáchah, biíc dawá quíibna jumni ángelboó queét siete ángelwãdih í yoobó oro pamapnadih ã wãhap be. Caan pámap diít dih cãacwã í yeejatdih Dios páantjeh jumni, bádí íjna, ã peéh chãjat pínah túi yáoni ã jumap be. ⁸ Páant ã wãhuchahjeh, Dioih múb diítna ã yeh iigát, ã wēpatbut jumna, tãu jeí ã jum peét bejep be. Pánihna, Dios ã wēpat bádí jumna, queét siete ángelwã í peéh chãjat pónih, tãu jeí múbjéh ã jumuchah, ded biíc ã jéih waadcáp be.*

16

Dios cãacwãdih ã peéh chãjat jumni siete pamapna

¹ Tálttimah, Dios ãih múbmánt ã wēp naóh bacanachah, wã joyóp be. Queét siete ángelwãdih nin pah ãí niij naáwáp be: “Wã niijátji pahjeh, buu baác dih moondih peéh chãjat túut caá wã chãjap. Pánihna, ñi bíbohni pamapna diítboó jumnidih ub bejnit, baácboó ñi puoh jéenabí”, ã niijíp be.

² Páant ã niijíchah joinít, biíc ángel ã bíbohni pamapdih ub bejnit, caán diítboó jumnidih baácboó ã puoh jéena bojop be. Páant ã puoh jéenanachah, Namoih cãacwã yeejép yaohna jumnit í jumap be. Queét ãih wãt daonít mícjeh, caan páh jígohndih í pãpnidih wēinit í jumap be. Páant í chãjatji júb, queétdih ã peéh chãjachah, nihat íih bácahnadih dawá yahwítna ã jumuchah, queét tubit yeejép í tubanap be.*

³ Páant ã puoh jéenaat tálttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih bádí múbboó ã puoh báaha bojop be. Páant ã puoh báahanachah, caan múb meépjuh ã jumah bejep be. Wunniih meép pah ã jígohop be. Páant yeejép meép ã jumuchah, caan múbboó jumnit nihat queejwã í túi wun beedáh bejep be.

⁴ Chénewã í puoh jéenaat tálttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih nihat múbjaboó, meo waócáhnadihbut ã puoh báahani ã chũúup be. Páant ã chũúuchah, meép múbna mícjeh ã túut nuum beedáh bejep be.* ⁵ Páant ã túut nuumachah ennit, biih ángel múbnadih en daoní, nin pah ãí niijíp be:

“Dios, meém yeejat wihcanni caá. Jon jãtih, buubut ma jumna caá. Pánihna, cãacwã yeejép í chãjachah enna, queétdih peéh chãjna, meép múbna chãjat yoobópdih tigaá.

⁶ Namoihwãboó míhwãdih maona, meép í yohop be. Páant í mawatji júb, queétdih meépdihjeh ma babhbat túutat yoobópdih caá. Páant ma chãjatdih tibeé queét í náahap be”, ã niijíp be.

⁷ Páant ã niiját tálttimah, Diosdih cáo wãhat naajéh ã wéhenachah, wã joyóp be. “Páant tigaá. Maá, meém chah wēpni caá. Yeeat wihcanni, yoobópdih tigaá ma peéh chãjap be”, ãí niijíp be.

⁸ Biíc peihcannit í puoh jéenaat tálttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih yeodih ã puoh jãhanap be. Páant ã puoh jãhanachah, cãacwãdih ã tehaat pínah niijná, Dios yeodih tubit ã chãhaat túutap be. ⁹ Pánihna, cãacwã tubit wun teha, Dios queétdih ã peéh chãjatdih jéihnit, caandih yeejép í júbhãhap be. Yeejép yapna yuhna, í yeejatdih jígahcan, í noón cádahcap be. “Dios túini caá”, í niij wēi naóhcap be.

¹⁰ Chénena míc í puoh jéenaat tálttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih Namoih chũudapboó ã puoh jéenanap be. Páant ã puoh jéenaat tálttimah, ã maáh jumapboó ã dupáh bejep be.*

* 15:4 Sal 86.9 * 15:5 Ex 38.21 * 15:8 Ex 40.34; 1R 8.10-11; 2Cr 5.13-14; Is 6.4 * 16:2 Ex 9.10; Dt 28.35

* 16:4 Ex 7.17-21; Sal 78.44 * 16:10 Ex 10.21

Pánihna, queét yaoh jumnit, tubit tubana, ñih nuúcdih ñ néeh cháacáp be. ¹¹ Dios queétdih ã yaoh chájachah jéihna, caandíh yeejép ñ jūihñap be. Queét tubit tubana yuhna, yeejép yahwítina ðuoná yuhna, ñ yeejép chájatdih jīgahcan, ñ noón cádahcap be.

¹² Biícjīh bóo téihya ángelwā ñ puoh jéenaat túttimah, biíh ángel jwuh ã bíbohni pamap díitboó jumnidih Éufrates wūt jumni mujna ã puoh báahanap be. Páant ã puoh báahanachah, caan muj ã jōpah bejep be, yeó aáb jūúwáp mant moón maáta ñih cáacwā biícđih ñ chúhat pínah niijná.*

¹³ Túttimah, biíc peihcannit nemépwā bubúwā pah jíghnitdih wā enep be. Biíc Maí Ðuuniíh jacmant ã bac jūúwáp be. Biíh mujmant jūóhni Namoih jacmant ã bac jūúwáp be. Biíh, “Dios naáwátdih naóh yapani caá”, niij yeeni baácmant jūóhni Namoih jacmant ã bac jūúwáp be.

¹⁴ Queét biíc peihcannit nemépwā cáacwā ñ jéih chájca naáhdih cháj jūutnit pínah ñ jumap be. Nihat baácdih moón ñ maáta ñih cáacwādihtut ñ míc mawat túutap be. Páant ñ míc mawat pínah yeó jáap Dios chah wēpni nihat cáacwādihtut wutni jumna, pée míc mawat yeó jáap ã jumuchah, caandíh eníhcannitdih Dios ã yap yohbipna caá.

¹⁵ Caandíh wā enat pónih, nin pah Jesús jwuh ã niij naáwáp be: “**¡Ñi joyoó! Nuumni cáac ñi náhnicah, nuumúdiht ñ juibíat pah, weembát ñi náhnicah, wā dei bejbipna caá.* Pánihna, yégueh ðuonít ñ tíccat pah, táinidih chájnit, wā jwúub dei juibínachah, ñi tíccan niít. Páant wā dei juibíat pínahdih táí páinit, búdí ñi wēibipna caá**”, ã niijép be.

¹⁶ Queét biíc peihcannit nemépwā nihat baácdih moón ñ maátadiht míc mawat túut niijná, ñ yoób míc wáacat túutap be. Hebreo wéheatjīh “Armagedón”, wūt jumapboó ñ míc wáacap be.*

¹⁷ Seis ángelwā ñ puoh jéenaat túttimah, caán péeni jwuh ã bíbohni pamap díitboó jumnidih johlit jumapboó ã puoh yohop be. Páant ã puhwuchahjeh, ãih muumánt Dios wēpép ã niijép be: “¡Páant bóojeh

tigaá, buca!” ã niijép be. ¹⁸ Páant ã niijíchahjeh, úum náah jumni yoobát énoh wedóat biícđih pūi, baác búdí ã méménap be.* Jon jātīh páant bóo pohba baác ãpī mémécan jīi. Buu caá chah baác méméat ã yoób jumap. ¹⁹ Páant ã baác méménachah, caán búdí tútchi, dúuc peét bejna, biíc peihcanni tútchina pah ã cháwáp be. Nihat biíh tútchinabut ã boto jéen beedáh bejep be. Caán búdí tútchi, Babilonia wūt jumni tútchidih moón tubit yeejép ñ chájatjidih náhnina, búdí íjnit, Dios queétdih búdí ã peéh chájap be.* ²⁰ Pánih baác méména, nihat quewana boto daab béj, jeenábút ã boto jéen beedáh bejep be. Pánihna, dedé jeé, quewabut ã noón wihcap be.* ²¹ Dahwani cámahni mah dahna cáacwādiht ã buug lájap be.* Caán cincuenta kilos pah bóo chodni dahna ã jumap be. Pánihna, queétdih ã buug lájachah, cáacwādiht tubit ã peéh chájachah ennit, Diosdih yeejép ñ jūihñap be.

17

Tubit yeejép chájat túutnih

¹ Túttimah, siete pamapnadiht bíbohniht ángelwājeéh jumni wā pebh jwinít, nin pah weemđih ã niij naáwáp be: “Ma en jūúwá. Dawá mujna chah chúudnih dawá cáacwādiht tubit yeejép mi chájat túutat peéh, Dios ã peéh chájat pínahdih meemđih wā jūutbipna caá.* ² Nihat baácdih moón ñ maátadiht mi wutna caá. Queét maáta caántdih jepahnit, mijeéh ñ yéj chájap be. Páant ñ chájachah, nihat cáacwābut biíc yoobó ñ yéj chájap be”, ã niijép be.*

³ Páant ã niiját túttimah, Túini Espíritu ã wēpat weemđih búdí ã jumuchah, cáac wihcapboó ángel weemđih ã ub bejep be. Ñ ub juibínachah, ðuuni Namojih yad wili mi chúuduchah, wā enep be. Caán Namo wā jwíih ennijeh mantih ã jumap be. Caán siete waó jumni, diez mona jumni ã jumap be. Ñih waonádiht dawá wūt yee daácni ã jumuchah ennit, Dios búdí ã íjna caá.* ⁴ Caanjīh chúudnihboó maáta ñ ðawát chóodih mi ðawáp be. Caán chóona

* **16:12** Is 11.15 * **16:15** Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 3.3 * **16:16** Jue 5.19; 2R 9.27; 23.29; 2Cr 35.22; Zac 12.11

* **16:18** Ap 8.5; 11.13,19 * **16:19** Is 51.17; Jer 25.15; Ap 14.10 * **16:20** Ap 6.14 * **16:21** Ex 9.23; Ap 11.19

* **17:1** Jer 51.13 * **17:2** Is 23.17; Jer 51.7 * **17:3** Ap 13.1

chod dñuni, ñunúp mac pah chítah jumni, dawá oro, búdí jíb jumni jeé tíbna, perlas wüt jumni tíbna bíicdih í wid búudhni ã jumrap be. Oro pamapdihbut mi bíbohó be.* Caán pámap túi jíghni jumna yuhna, caán diitboó búdí yeejép mi chãjat ã jumrap be. ⁵ Caánt yeejép wili miíh móot júúhdih mi wüt daácni ã jumrap be. Caan wátdih bita í túi jéihcan caá. Nin caá mi wüt: “BÚDÍ TÚTCHI BABILONIA WÛT JUMNI TÚTCHI PAH CAÁ. NIHAT YÉEJ CHĀJATDIH ÑINAHAT TÚTNIH, DIOSDIH NÁAHAT TÚTTCANNIH CAÁ”, niij daác búudhni mi jumrap be. ⁶ Dawá Jesúíhwádh miíc maonit, íih meép í yohochah enna, máihni pah búdí mi weñep be. Jesúsdih í cádahcat jíib caánt queétdih mi mawap be.

Caántdih ennit, weémboó wã en wáhi bejep be. ⁷ Páant wã en wáhi bejechah ennit, ángel weemdíh nin pah ã niijép be: “¿Dépanih tigaá ma en wáhi bej? Ma jéihca naáh yad wilidih mi chúudni Namo siete waó jumni, diez mona jumnidihbut wã jéihyabipna caá. ⁸ Caán Namo jãtíh jumni ã jumrap be. Obohjeéhtih, bññ ã wih jwuhcan caá. Túttimah, caán namah bóo ítmant jumni ã bac júúhbipna yuh caá.* Páant ã bac júúwát túttimah, iiguípna ã bejbipna caá. Nin baác ã jummat pínah jãtíh Dios áihwã pínah í wütdih áih papélah tólihdih ã daacáp jí.* Pánihna, ã daacca naáhwãboó caán Namo ã jwúub jíghochah, í en wáhi bejbipna caá.

⁹ “Bññ wã naáwátdih jéihíhna, ñi túi joyoó. Namoíh siete waoná, siete jeená panihni ã jumna caá. Caán siete jeenájih caánt mi chúudrap be. Caán siete jeená siete maátadih mi wutnit ã jumna caá. ¹⁰ Cinco maáta í maáh jummatji jáantjeh ã bññdáh bejep be. Bíih queétdíh, bññ maáh ã jumna caá. Bíihboó caán túttimah maáh waadnít, bahniyeh ã jumbipna caá. ¹¹ Namoboó jãtíh jumni, bññ wihcanni, queétdíh siete maáta túttimah, jwúub jumna, maáh ã waadbipna caá. Caán siete maátajeéh jumni caá. Túttimah, iiguípna ã bejbipna caá.

12-13 “Namoíh mona, diez maáta panihnit

* 17:4 Jer 51.7 * 17:8 Dn 7.7; Ap 11.7 * 17:8 Sal 69.28; Ap 3.5; 13.8 * 17:12-13 Dn 7.24 * 17:14 Dt 10.17; Ap 19.16 * 18:2 Is 21.9; Jer 51.8; Ap 14.8 * 18:2 Is 13.21; Jer 50.39

í jumna caá.* Dawá cáacwã í chah maáta pínah í jumna caá. Obohjeéhtih, queétdíh maáta í waad jwuhcan caá. Queétdíh diez maáta bíic yoobó jenah joinít, Namoíhwã í jumbipna caá. Pánihna, íih baácdi h moón í chah maáh Namodih í waadbipna caá. ¹⁴ Queétdíh diez maáta Namo bíicdih bejnit, Oveja Wúúh ã ñíonit, caandíh cádahcannit bíicdih í jumrapna, miíc mawadih í juibíipna caá. Páant í miíc mawachah yuhna, Oveja Wúúh áihwã bíicdih queétdíh í yap yohbipna caá. Caán Oveja Wúúh ni hat cáacwã í maáta chah Maáh caá ã jumrap. Pánih chah wēpni jumna, queétdíh ã yap yohbipna caá”, ángel ã niijép be.*

¹⁵ Caanjéh mñntih nin pah ã jwúub niijép be: “Bññ caánt yeejép chãjni h dawá mñjna chah chúudni h ded pah mi jummatdih wã naóhbipna caá. Caan mñjna nin baácdi h moón, dawá cáacwã í jummat pah caá. ¹⁶ Caán Namoboó, diez maátajíh yeejép chãjni hdi h í eníhcan níit. Pánihna, queétdíh miíh bíi déedih, miíh táini yéguehdihbut dúuc wáí beedánachah, tíic náah jumni h mi chãóbipna caá. Miíh déepdihbut í jeémpbipna caá. Páant í jeémp judhni hdi hbut í cáo yoh beedábipna caá. ¹⁷ Dios yeejép chãjni hdi h yohat túut niijná, queétdíh diez maátadi h bíic yoobó ã jenah joyát túutrap be, Namodih íih baácdi h moón chah maáh ã jummat pínah niijná. Jon jãtíh Dios ã niijátji pah ã yap beedéchahjeh, Namoboodíhbut ã yohbipna caá. ¹⁸ Caánt ma enni hji nin panihni mi jumna caá: Caánt Babilonia wüt jumni búdí tútchi panihni caá. Caán tútchidih moón ni hat baácdi h moondíh yeejép wutnit í jumna caá”, ángel ã niijép be.

18

Babilonia tútchi yohni ã jummat

¹ Túttimah, bíih ángel, Dios pebh jumni ã dei júúwúchah, wã enep be. Búdí wēpni jumna, ã yeh iigát ni hat baácboó ã túi baabáp be. ² Pánih dei joinít, caán ángel tubit ã wēp niijép be:

“¡Yohni caá buca! Wēpép Babilonia tútchidih moondíh Dios jáantjeh

ã yoh beedánap be.* Bũũ dawá nemépwã, yeejép jwébehwã, cãacwã ã en iinít míicjeh ã jũmna caá.*

³ Nihat baácđih moón, ã maáta biícđih, caán tãtchidih moón yeejép ã chãjachah, ã en yacap be. Pãant yeejép ã chãjatđih en yacnit, Namodih wẽinit, ã jepahap be. Queét nihat dawá bií déedihbut ã en ñinahap be. Pãant yeejép ã chãjatji jíib Diosboó caán tãtchidih moonđih ã yoh beedánap be”, ã niijíp be.*

⁴ Tãttimah, jeámant Diosboó nin pah ãi niijíp be:

“Wĩihwãá, caán tãtchidih moón biícđih yéej chãjcat túut niijná, ñi bac bejeé.* Ñi bac bejcah, queéđih wã peéh chãjachah, yeebđihbut ã chũúhbipna caá.

⁵ ã yéej chãjat caánt yeejép chãjnih mi yéej chãjatji pah, búdí yoobát ã jũmna caá.* Pãnihna, weémboó mi yéej chãjatjidih wã quíib bũudcán caá.

⁶ Pãnih quíib bũudcán, caántđih búdí wã peéh chãjat túutbipna caá. Cãacwãđih yeejép mi chãjat túutatji pah, caántboodih yeejép yoobát wã peéh chãjat túutbipna caá.*

⁷ Caántboó ‘Weém maáh wili, túinuh caá. Éemp wũnnih ã moh yéejat panihcan caá. Dedé yeejép yapat weemđih ã wihcan niít’, mi niij jenah joyóp yuh be. Pãant niij jenah joiná, búdí jíib jũmnidih mi bíbohóp be. Pãant búdí jíib jũmnidih mi bíbohátji pah muntih, yeejép mi yapa naáh.

⁸ Pãant mi niij jenah joyóchah yuhna, náhnicahjeh caántđih peéh chãjat pínah ã jũmbipna caá. Caánt tubúp chũúh, wũn jũinít, nũgúpjĩhjih mi wũnbipna caá. Pãant mi wũnũchah, caántđih ã cáo yohbipna caá. Weém ñi Maáh Dios chah wẽpni jũmna, caántđih wã niiját pah yoobópđih wã peéh chãjat túutbipna caá”, jeámant ãi niijíp be.*

⁹ Pãnihna, Dios caántđih peéh chãjna, ã cáo yohochah, caán jeidih ennit, nin baácđih

moón ã maáta búdí ã jũibípna caá. Queét mijeéh yeejép chãjnitji, caán tãtchiboó túini bií déedih jíib chãjadih ãpĩ jũibínap yuh be.

¹⁰ Pãant búdí ã iiguíchah enna, queét maáta ãih tãtchimant jũmna, biíc yoobó peéh chãjat pínahđih úmmit, ã en wáhi bejbipna caá. Caandih en wáhi bejnit, nin pah ã niijbípna caá:

“Moh yéejni tãtchi caá, Babilonia. Con búdí tãtchi, chah wẽpni tãtchi ã jũmap yuh be. Obohjeéhtih, náhnicah, con tãtchidih Dios ã peéh chãjna caá”, ã niijbípna caá.*

¹¹ Nihat baácđih moón bií dée jíib chãj jibnitboó, caán tãtchi ã bũudúchah enna, bií déedih jwũub jíib chãj wũhat pínah wihcat jéihnit, búdí ã jĩgahbipna caá.* ¹² Oro, plata, búdí jíib jũmni jeé túibna, perlas wũt jũmni túibnadihbut ã jéih jíib chãj wũhcan niít. Biíh ã úb jũóhni túini yéguehna, maáta ã dũwát jaihni yégueh chóona, seda wũt jũmni túi itini chóona, dũuni yégueh chóonadihbut jíib chãjnit ã wihcan caá. Biíh ã úb jũóhni chej jũmni máa nahna, marfil wũt jũmniĩh ã chãjnidih, búdí jíib jũmni máajĩh ã chãjnidih, bronce wũt jũmniĩh ã chãjnidih, ãtahĩh ã chãjnidih, mármol wũt jũmni jeeĩh ã chãjnidihbut jíib chãjnit ã wihcan caá. ¹³ Biíh ã úb jũóhni ã jeémátđih ã nũñaat pínah canela wũt jũmni, biíh ã jeémátđih ã nũñaat pínahbut, chej jũmni ã cáwat pínah, mirra wũt jũmni chej jũmni dahnadihbut jíib chãjnit ã wihcan caá. Biíh ã úb jũóhni ã jeémát pínah jiwá iguúh mac, jeémát chãjat yíi, trigo oj, caán túibnadihbut jíib chãjnit ã wihcan caá. Bitá jiwiwã, ovejawã, caballowã ã wáini pũtãni chóona biícđihbut jíib chãjnit ã wihcan caá. Queéđih teo wũhniit pínahđih ã úb jũúwúchah yuhna, queéđih jíib chãjnit pínah ã wihcan caá. Pãnihna, jíib chãjnit pínah ã wihcah enna, queét úb jũóhnitjiboó búdí ã jĩgahbipna caá.* ¹⁴ Caán tãtchidih moonjđih jũiná, nin pah ã niijbípna caá:

“¡Adé! ã moh yéejna caá. Nihat ã oiniji ã bũudáh bejep be. Nihat túini ã bíbohniijbut ã bũudáh bejep be.

* **18:3** Is 23.17; Jer 51.7 * **18:4** Is 48.20; Jer 50.8; 51.6,45 * **18:5** Gn 18.20-21; Jer 51.9 * **18:6** Sal 28.4; 137.8; Jer 50.29 * **18:8** Is 47.7-9 * **18:10** Ez 26.16-17 * **18:11** Ez 27.31,36 * **18:13** Ez 27.12-13.22

Chéneji ã jwáub wihcan niít”, ã ni-
ijbípna caá.

15 Queét caán tátchidih moondíh bií dée
jíib chāj wāhna, bádí ã jíib tewep yuh be.
Pánihna, caán tátchidih yáápmañ ã en boj
behbipna caá, “Jwiítidihbut peéh chājná”,
niijná. Páant niij en ñahna, caán tátchidih
bádí ã jīgahbipna caá.* 16 Bádí jīgahnit, nin
pah ã niijbípna caá:

“Moh yéejnit caá con bádí tátchidih
moonjí. Queét caánt yeejép chājniñ
mi niñat pah táinidih ã bíbohó
yuh be. Caántboó táí jaiñni, táí
duñni yégueh chóona, maáta ã dawat
chóonadiñ mi dawáp yuh be. Oro,
bádí jíib jamni jeé tíbna, perlas wāt
jamni tíbnadiñbut búadñni yégueh
chóonadiñ mi dawáp yuh be. Páant
mi niñat pah con tátchidih moón ã
jamap yuh be.

17 Obohjeéhtih, náñnicahjeh con tátchi ã
búadáh bejep be”, ã niijbípna caá.

Nihat dahwani jāáj chóonadiñ moón,
ã maáta, queédih teo wāhñit, bita bádí
majboó teo jibnitbut, caán tátchidih yááp ã
enbipna caá.* 18 Caanjíñ enna, caán tátchi
ã iiguíchah ennit, nin pah ã niij ñaacbipna
caá: “Con tátchi niñat pah, biíh tátchina ã
wihcan caá”, ã niijbípna caá.* 19 Pánih bádí
jīgah jāinít, nin pah ã niijbípna caá:

“¡Adé! Con tátchidih moonjí moh yéejnit
caá. Táini tátchi yuh jíí. Nihat
jwiít dahwani jāáj chóona bíbohñit,
bádí majna jibnit, con tátchidih bóo
bií déejíñ jwí jíib tewep yuh be.
Obohjeéhtih, biícmantjeh con tátchi ã
búad beedáh bejep be”, ã niijbípna
caá.*

20 Caán tátchidih Dios ã yohochah ennit,
yeéb niñat, ángelwā, Jesúíhwā, āih
táini doonadiñ naóh jibnit, naóh ya-
panit biícñih, bádí ñi weñeé.* Caán
tátchidih moón yeebdíh bádí yeejép
ã chājat táutap be. Páant yeejép ã
chājatji jíib Dios ã peéh chājna caá,
búca”, ã niijbípna caá.

21 Tálttimah, biíh wēpép ángel bádí jee
dáhdih ub ñaha bojnit, bádí majna ã yoh
báahanap be. Pánih yoh báahana, nin pah ã
niijp be:

“Nin jee dáñ ã búag báahat pah bádí Babilo-
nia tátchi páantjeh búadñi ã jamna
caá.* Páant ã búadát tálttimah, caán
tátchidih chéneji ã encan niít.*

22 Caán tátchidih ã ewatji ã jwáub wihcan
niít. Árpasñih ã bítatji, chíó nahnadiñ
ã póojatji, biíh póojat nahnadiñbut
ã póojatjibut ã wihcan niít.* Caán
tátchidih teonitji ã jwáub teocan niít.
Jeémát chājna, jeé júdñjñ ã úñat
yáaatbut ã laiñcan niít.

23 Caán tátchi ã jwáub yeh iigcán niít. Téihya
chéonit, ã wēi wéheatjibut ã jwáub lai-
ñcan niít.* Caán tátchidih moón bií
déedih jíib chāj jibnit biíh tátchinadiñ
moondíh ã en ñinahat táutap be. Pánih
en ñinahat táutñit, Diosñih ã náahcat
píñah niijná, queédih ã yéejanap be”,
ángel ã niijp be.

24 Caán tátchidih moón Dios naáwátñih
naóh yapanitñih, bita āihwādiñbut yeejép
ñit mao yohop tají. Nihat biíh tátchidih
moonbút Jesúíhwādiñ ã mao yohatñih ã en
yacap tají. Páant bádí meép ã yohatji jíib,
Babilonia tátchidih moondíh Dios bádí ã
peéh chājap be.*

19

1 Babilonia tátchi ded pah ã yapat
píñahñih wā enat tálttimah, jeámant dawá
nin pah ã niij wēi ñaacáchah wā joyóp be:

¡Aleluya! Diosñih bádí jwí wēi naóh jííñ.
Dios jwiítñih táí ubñi caá. Nihat
cāacwādiñ watñi, chah wēpñi caá.
Pánihna, caandíh bádí wēi naáwát
caá náahap.

2 Yeecan, yoobópñih peéh chājni caá. Yeejép
chājniñdih en yacñit, nin baácñih
moón yeejép ã chājap be. Pánihna,
caántboodíh Dios bádí ã peéh chājap
be. Āihwādiñ mi mao yohat jíibbut,
bádí ã peéh chājap be”, ã niijp be.*

* 18:15 Ez 27.31,36 * 18:17 Is 23.14; Ez 27.26-30

Jer 51.48 * 18:21 Jer 51.63-64 * 18:21 Ez 26.21

Jer 51.49 * 19:2 Dt 32.43; 2R 9.7

* 18:18 Ez 27.32 * 18:19 Ez 27.30-34 * 18:20 Dt 32.43;

18:22 Is 24.8; Ez 26.13 * 18:23 Jer 7.34; 25.10 * 18:24

³ Túttimeh, nin pah ì jwúub niíj wēi ñaacáchah, wā joyóp be:

“¡Aleluya! Diosdih jwī táí wēi naóh jííh. Caán yeejép búdí tútchi iíg beední jumna, chéneji ã jwúub jígohcan niít”, ìí niijíp be.*

⁴ Queét veinticuatro maáta, chéneha míc dawá quíibna jumnit ángelwā bíicdih bódicha caj yoh ñajnit, nin pah jwī Maáh Diosdih ì niíj wēi ñaacáp be: “¡Páant tigaá! ¡Aleluya!” ì niijíp be. ⁵ Túttimeh, Maáh pebh ñahni nin pah ãí niijíp be:

“Jwī Maáh Diosdih ñi weñeé. Nihat caandíh teo wāhniit, oboh jumnit, maátatub, nihat yeéb áihwā ñi táí weñeé”, ã niijíp be.*

Oveja Wúuh téihya chéona, ã numah jeémát

⁶ Túttimeh, dawá cāacwā ì wēi naáwáchah, wā joyóp be. Búdí dóo, énoh ã yáaat pah bóo ãí yáanap be.*

“¡Aleluya! Diosdih búdí jwī wēi naóh jííh. Buh jwī Maáh yoobát caá ã jumap. Páניהna, jwī Maáh chah wēpnidih jwī wēi naóh jííh.*

⁷ Buh Oveja Wúuh téihya chéwat túut caá ã chājap. ã téihya chéonih pínah wili, táí míc ámoh péanah mi páina caá.

⁸ Túí baabní yégueh quei wíhcanni chóodih Dios caántdih ã wāhup be. Caán táí baabní yégueh Dioíhwā ì táí chājatdih ã júutna caá. Páניהna, ì téihya chéwat yeó jáap ã jumuchah, jwiit jwī wēi jííh”, ìí niijíp be.*

⁹ Páant ì niíj wēi naáwát túttimeh, caán ángel nin pah weemdíh ã jwúub niijíp be: “Nindih ma daacá: ‘Oveja Wúuh téihya chéona, ã numah jeémát’* Dios ã did bojnítboó, táí wēinit caá’, ma niíj daacá”, ã niijíp be. Páant niijnákeh tih, nin pah ã jwúub ñuhún niijíp be: “Túí yoobópdihtibeé wā naáwát. Dios weemdíh ã naáwát tútup be”, ã niijíp be.

¹⁰ Páant ã niijíchah joinít, caan pébh bódicha caj yoh ñajnit, caandíh weñat túut wā chājap yuh be. Obohjeéhtih, páant wā

chājachah ennit, weemdíh nin pah ã niijíp be: “Páant ma chājca bojoó. Meém ma nihat pah weembát Diosdih teo wāhni man tigaá. Ma déewā Jesúíhwā, nihat áih táini doonádih cádahcannit ì nihat pah weembát Diosdih teo wāhni man tigaá. Diosdihjeh bódicha caj yoh ñajnit, weñat caá náahap”, ã niijíp be. Nihat Dios naáwátidih naóh yapanítboó Túini Espíritu ã wēpatjīh Jesúíh túini doonádih jwī naóhna caá. Páניהna, jwiit nihat caandíh teo wāhniit mícjeh caá.

Baabní caballojih chūudni

¹¹ Túttimeh, Dios ã jumapboó jēc pāa lajni pah ã jumuchah, wā enep be.* Caánboó baabní cabalodih wā enep be. Caanjíh chūudni “Yeecanni, yoobópdiht chājni”, ã wūt jumap be. Caandíh eníhcannitdih míc maonit, yoobópdiht peéh chājni caá.* ¹² Áih quíibna tuh óopát panih jígozni be.* Áih wao dáhdih maáta ì dūwát júdnadih dawá ã dūwup be. Bíih wūtbut ã dūwup be. Caán wūtíh caanjéh ã jéihyep be. Bitá ì jéihcap be. ¹³ Áih yégueh, búdí meép chūuhni chóodih ã dūwup be. Caanjéh yuhna, bíih wūt jumna, “Dios ã jenah joyátidih naóhni”, ã wūt jumap be.* ¹⁴ Áih soldadowā jeámant moón caandíh ì péenap be. Baabní cabal-lowājih chūudnit, táí quei wíhcanni baabní yégueh chóonadih dūonít míc ì jumap be. ¹⁵ Chénaboó jaco jumni íbat naadíh ã chāác tewep be. Caán naá nin baácdih moondíh ã yap yohat pínah naá ã jumap be. ã wēpatjīh ã wutuchah, bíic caandíh ã jéih yap yohcan niít.* Dios chah wēpni nin baácdih moón tubit ì yéj chājatjidih búdí ã íjna caá. Páant ã íjichah, caballojih chūudniyoó queétdih búdí ã peéh chājbiipna caá.* ¹⁶ Áih yégueh chóo máijih áih bíih wūt daácní ã jumap be, nihat ì jéih enat pínah niijná. “NIHAT CĀACWĀ Ĭ MAĀTA CHAH WĒPNI MAĀH CAĀ”, ã niíj daácní ã jumap be.*

Namodih ã yap yohat

¹⁷ Túttimeh, yeojíh ñahni ángeldih wā enep be. Nihat jóopwādih nin pah ã niíj ej wáacap be: “Míc wáacnit, Dios ã wāhni

* 19:3 Is 34.10 * 19:5 Sal 115.13 * 19:6 Ez 1.24 * 19:6 Sal 93.1; 97.1; 99.1 * 19:8 Ef 5.23-32; Ap 7.14
 * 19:9 Mt 22.2-3 * 19:11 Ez 1.1 * 19:11 Sal 96.13; Is 11.4 * 19:12 Dn 10.6 * 19:13 Jn 1.1,14 * 19:15 Sal 2.9 * 19:15 Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 14.20 * 19:16 Dt 10.17; Ap 17.14

jeémátdih ñi jeémp jüúwá. ¹⁸ Nihat baácdih moón Diosdih yap yohnitjiíh bácahdih jeémát túut niijná, ñi míc wáac jüúwá. Í maáta, soldadowā í maáta, chah wēpnit, caballowā, queétjih chúudnit, nihat bita, queétdih teo wāhñit, teo wāhcannit, oboh jūmñitbut, queét nihatíh bácahjidiíh jeémát túut niijná, ñi pāi jüúwá”, jóopwādhíh ángel ā niijíp be.*

¹⁹ Túttimah, Namodih, nin baácdih moón chah maáta, íh soldadowā bíicdih míc wáacnit, míc mawadhíh í bejechah, wā enep be. Pánihna, baabní caballojih chúudni, áih soldadowā bíicdih í jūmupna Namowā míc mawadhíh í jūibínap be. ²⁰ Páant í míc mawachah, baabní caballojih chúudni boó Namodih yap yohnit, ā tewep be. Bíih Namó, “Dios naáwátdih naóh yapani caá”, niij yeenidihbut yap yohnit, ā tewep be. Caán yeeniboó jwíh jūóhni Namodih nihat cáacwā í táí jenah joyát pínah niijná, cáacwā í jéih chājca naáhdih dawá chāj jūatni ā jūmup be. Caán ā jūatjīh Namóih wāt dūonít dih, áih pāpnidih wēinitdihbut ā yeenap be.* Queét chénewādhíh yap yohnit ā chéwat túttimah, queét báadhnitdihjeh iiguípna ā yohop be. Caán iiguípboó búdí māj pah bóo, tūbit yeejép chej jūmni, iig dūbcapboó ā jūmup be. ²¹ Bitā íjééh jūmñitjidiíh baabní caballojih chúudni boó ā chāác teoni íibat naajīh ā mawap be. Páant ā mawat túttimah, queét jóopwāboó íh bácahjidiíh jeémpnit, búdí í wud jūmup be.

20

Mil jópchi Jesucristo áihwājééh ā maáh jūmat

¹ Túttimah, bíih ángel jeámant ā dei jüúwá chah, wā enep be. Nūmah bóo íitdih bóo llavedih, búdí ítah tōpdihbut ā bíbohop be. ² Pánih dei jūinít, Maí Dūunidih ā tewep be. Caán Maí Dūuni jon jātih bóo maí chóo dūoníji, nemépwā í maáh, Satanás wāt jūmni ā jūmup be.* Caandíh teonit, mil jópchi pohba yeejép ā chājcat pínah niijná, ā ub dei jūóhni ítah tōpjīh ā chéwep be. ³ Pánih chéó péanit, ā bac jūóhni íitboojéh mūntih

yohnit, ā nemep be, baácdih moondíh mil jópchi pohba ā yeecat pínah niijná. Mil jópchi túttimah, caandíh ā jwúub bacabipna caá, daocánni yeó jáap ā jūm jwuhat pínah niijná.

⁴ Túttimah, dawá maáta chúudnitdih wā enep be. Cáacwā í yéejatji júb, í peéh chājat pínah wēpatdih queét maátadhíh Cristoboó átát wāhup tabe.* Bitadihbut wā enep be. Queétboó Jesúih táini doonádhíh, Dios naáwátdihbut í naáwátji júb waó bóod yohnitji jwúub boonit í jūmup be.* Namodih, áih pāpnidihbut, bódhíca caj yoh ñaj wēicannit, íh móot jūáhnadhíh íh téihyanadhíhbut, áih wātdih í daacát túutcap be.* Bitā queétdih í mao yohat túttimah, í jwúub boo pud jüúwáp be, páant mūntih. Pánih jwúub boo pud jüúwát túttimah, queét mil jópchi Cristo bíicdih maáta ā jūmat túutap be. ⁵ Cristoíhwā í maonitji, wūnnitjibut, í jwíh boo pud jüúwáp be. Obohjeéhtih, bitā wūnnitjiboó í boo pud jūóh jwuhcap be. Jesúíhwā mil jópchi maáta í jūmat túttimah, queét jwuh í boo pud jūóhbipna caá. ⁶ Pánihna, ā jwíh boonitboó yéejat wíhcannit búdí wēinit í jūmup be. Queét iiguípna bejcan, í jwúub wūncan niit. Diosdih, Cristodihbut wēi úubh wāhñit jūmna, ájééh í wātbiipna caá.*

Cristo nemépwā í maáhdih ā yap yohat

⁷ Mil jópchi túttimah, Satanásdih, nūmah bóo íitboó Dios ā chéó yohat túutniijí jwúub wātni ā jūmbipna caá. ⁸ Pánih bacniijí nin baácdih moondíh ā jwúub yeebipna caá. Gog wāt jūmñitdih, Magog wāt jūmñitdihbut ā yeebipna caá.* Pánihna, queét ā yeeatdih joinít, míc mawadhíh bejat túut niijná, íh soldadowādhíh í míc wáacbipna caá. Queét soldadowā óon ā dawát pah í jūmbipna caá.

⁹ Nin baácdih bej peétnit, Dioíhwā ā oinit í jūmupna í ñuh púud bejbipna caá. Páant í ñuh púud bejechah, Dios jeámant iigát wāhñit, queétdih ā cáo beedábipna caá. ¹⁰ Páant ā cáwat túttimah, queétdih yeeni nemépwā í maáhdih iiguípna ā yohbipna

* 19:18 Ez 39.17-20 * 19:20 Ap 13.1-18 * 20:2 Gn 3.1 * 20:4 Dn 7.9,22,27; Mt 19.28; Lc 22.30 * 20:4 Ap 6.9 * 20:4 Ap 13.16-17; 14.9 * 20:6 Ap 1.6; 5.10 * 20:8 Ez 38.2,9,15

caá. Namodih, “Dios naáwátdih naóh ya-pani caá”, niij yeenedihbut ã yohopjiboo mántih ã maáh Satanásdihbut ã yohbipna caá. Caán iigát búdí muj pah bóo, tubit yeejép chej jumni, iig dúbcapboó ã jumup be. Caanjíh páantjeh yeejép ã tababipna caá.

Dios caandíh jepahcannitjidih ã yoób peéh chãjat

¹¹ Túttimah, táí baabní búdí chúudatdih Dios ã chúuduchah, wã enep be. Nin baác, jeábut buudná, ã jígochap be, buca. ¹²⁻¹³ Oboh jumnitji, ã maátabut wunnitji jwúub boonit, Maáh pebh ã ñuhuchah, wã enep be. Búdí mujboó buudníti, baácboó buudnítibut boo pud jũóhñit queét ñuhñit ã jumup be. Caanjíh ã ñuhuchah, caán Maáhboó ã daácni papélah tólihnadidh ã watap be. Caán tólihna cáacwã ded pah ã chãjatjidih átát daácji taga. Túttimah, biíh tólihdihbut ã watap be. Caán tólihboó Jesúsdi jepahnitjiíh wãtnadidh ã daácni ã jumup be.* Pánihna, caán tólihnant en péanit, ded pah ã chãjatji jíib ã peéh chãjap be.* ¹⁴⁻¹⁵ Pánihna, Dios áihwãdih ã wãt daácni tólihboó det íih wãt wihcannitdih peéh chãjnit, iiguipna ã yohop be. Páant iiguipna ã yohnitboó jwúub wunnit panihnit ã jumup be. Pánihat túttimah, chéneji jwúub wunat ã wihcan niít, buca.*

21

Jáap jeá, jáap baácbut

¹ Túttimah, jáap jeá, jáap baácidihbut wã enep be.* Jwíh jumni jeá, baác, búdí mujbut átát buudáh bejep be. Páant ã buudúchah, nihat yéejatbut átát buudáh bejep be.

² Weém, Juan, Jáap Jerusalén Dios pebh-mant ã dei jũúwúchah, wã enep be.* Téihya chéonih pínah táini yégueh duonít, mi áa pínahdih jwãáádih jũúwát dée pah táí jígoñi ã jumup be.* ³ Caandíh wã enechah, Maáh ã chúudupmant nin pah áí niij wëp naáwáp be: “Ñi eneé. Bũ jwúh caá Dios cáacwãjeéh jumna caá ã chãjap, buca. Íjeéh jumna,

áihwã yoobát ã jumuchah, caanjéh ã Maáh ã jumbipna caá.* ⁴ Queétdih ã weñanachah, jígahatbut ã wihcan niít. Yéejat wihcah, tubatbut wihcah, ã jwúub wuncan niít. Taba jũñát wihcah, wun jũñátbut ã wihcan niít. Nihat jon jãtíh yeejép ã jumati ã buudáh bejep be”, ã niijíp be.*

⁵ Túttimah, caán chúudni nin pah ã jwúub niijíp be: “Ñi eneé. Nihtdih jáap mícjeh wã chãjna caá”, ã niijíp be. Páant niijnít, nin pah weemdíh ã jwúub niijíp be: “Bũtéh wã niiját táí yoobópdi jumna, wã niijátji pahjeh biíc yoobó ã yapbipna caá. Páant wã niijátjidih joinít, ma daacá”, ã niijíp be.

⁶ Túttimah, nin pah ã jwúub niijíp be, páant mántih: “Páant bóojeh tígaa. Weém biíhmah jumni caá. Niht wã chãjnidih Maáh jumna, caandíh wã jwúub yohat túttimah páantjeh wã jumbipna caá. Det taca joótnit, mahdih ã babhbíhichah, táini mahdih jíib náahcanjeh, queétdih wã wúhbiipna caá. Caán mahdih babhñitboó jwúub wuncan, páantjeh wãjeéh ã jumbipna caá.* ⁷ Det yeejépdih yap yohnitdih nin pah wã táí chãjbiipna caá: Jáap baácboó jumna, búdí ã wëbiipna caá. Pánihna, weém íih Dios yoobát wã jumuchah, queétboó wã weh ã jumbipna caá.* ⁸ Obohjeéhtih, det úumna, weemdíh cádahñit, weemdíh náahcannit, yeejép chãjnit, cáacwãdih mao yohnit, ã weha mána nihcannitjéh yéej chãjnit, jíohñit, ã pãpnidih wëñit, niht yeenit yah buca iiguipna ã bejbiipna caá. Caán iiguipboó búdí muj pah bóo, tubit yeejép chej jumni, iig dúbcapboó caá. Caanná bejna, jwúub wunat pah ã bejna caá”, ã niijíp be.*

Jáap Jerusalén

⁹ Túttimah, biíc ángel, siete pamapna bíboñit ã peéh chãjat túatnit ángelwãjeéh jumni, wã pebh ã juyáp be.* Pánih jwinít, nin pah weemdíh ã niijíp be: “Ma en jũúwá. Oveja Wúh ã jáap áa jumnihdih meemdíh wã júutbiipna caá”, ã niijíp be. ¹⁰ Pánihna, Táini Espiritu jap bóo jeejina weemdíh ã numah páuh laab béjep be. Páant ã numah

* **20:12-13** Sal 69.28; Ap 3.5 * **20:12-13** Dn 7.9-10 * **20:14-15** Mt 25.41; Ap 2.11; 21.8 * **21:1** Is 65.17; 66.22; 2P 3.13 * **21:2** Is 52.1; Gá 4.26; Ap 3.12 * **21:2** Is 61.10; Ap 19.7-8 * **21:3** Lv 26.11,12; Ez 37.27 * **21:4** Is 25.8; 35.10; 65.19; Ap 7.17 * **21:6** Is 55.1; Jn 4.10,14; 7.37 * **21:7** 2S 7.14; Sal 89.26-27 * **21:8** Mt 25.41; Ap 2.11; 20.14 * **21:9** Ap 16.1

púh laáb juibínachah, japmant Dioíh tátchi, Jáap Jerusalén, ã dei jûúwúchah, weemdíh ã júutap be.* Nin pah caán tátchi ã jíghop be: ¹¹ Dios ã yeh iigátjîh táí yeh iigní tátchi ã jumap be. Búdí jíb jumni jeé táí jêlepni, ïtah naadíh jwí táí en yabaca bojat pah, caán tátchi ã jumap be. ¹² Caán tátchi yehmant wáihyat júdu, búdí wúapni jap bóo yoobát ã jumap be. Caán wáihyat júdu dih doce jêcna ã jumap be. Caan jêcna jumap pah biquína ángelwã ï wapap be. Caan jêcna jumap pah Israel jaimená doce poómp ïh wátna daácní ã jumap be. ¹³ Yeó aáb jûúwúpmant biíc peihcanni jêcna ã jumap be. Yeó dei bejepboobát biíc peihcanni jêcna ã jumap be. Nin chóop yapatboobát biíc peihcanni jêcna ã jumap be. Biíh chóop yapatboobát biíc peihcanni jêcna ã jumap be.* ¹⁴ Caán wáihyat júdu, doce jee dáhnajih ã lajap be. Caán jeé jumap pah Oveja Wúúh jwiít doce ã naáwát tútnitji, jwíih wátna daácní ã jumap be.*

¹⁵ Weemdíh naóhni ángel ã jenah enat pínah oro nahdih ã bíbohó be. Caán tátchidih, wáihyat júdu, jêcnadihbat jenah enat túut ã chãjap be.* ¹⁶ Pánihna, caán tátchi ãih maatát, ãih japat, ãih búwábut, nihat biíc yoobó míic ã jumap be. Caán ángel ã bíbohni jenah enat nahjîh caán tátchidih ã jenah enechah, doce estadio ï niijní, dos mil doscientos kilómetros maátní ã jumap be. ¹⁷ Caandíh jenah en péanit, caán wáihyat júdu ã wúapatdih ã jenah enep be. Ciento cuarenta y cuatro codos ï niijní, sesenta y cinco metros wúapni júdu ã jumap be. Jwiít cáacwã jwí jenah enat pah, caán ángel jenah enna ã chãjap be.

¹⁸ Caán wáihyat júdu táí jêlepni jeejîh ã chãjni júdu ã jumap be. Caán tátchiboó, oroíh ã chãjni tátchi ã jumap be. Caán oro quei wíhcanni táí en yabacaat ã jumap be. ¹⁹ Caán wáihyat júdu lajni doce jee dáhna nihat mácah chítah jumni búdí jíb jumni ã jumap be. Jwíih jumni jaspe wát jumni jeé ã jumap be. Caán táttimah zafiro, ágata wát jumni jeé ã jumap be. Caán biíc peihcanni jeé táttimah, esmeralda, ²⁰ ónice,

cornalina wát jumni jeé ã jumap be. Caán seis jeé táttimah, crisólito, berilo, topacio wát jumni jeé ã jumap be. Caán nueve jeé táttimah, crisoprosa, jacinto, amatista wát jumni jeé ã jumap be. ²¹ Caán doce jêcna perla wát jumni jêcna ã jumap be. Caan jêcna yoobó biíc perla dahjeh ã jumap be. Caán tátchidih bóo búdí namá quei wíhcanni táí en yabacaat oro namájeh ã jumap be.*

²² Caán tátchidih Dioíh meedíh wã en bidip yap be. Obohjeéhtih, ã wihcan be. Caán tátchidih nihat pebhboó jwí Maáh Dios chah wêpni, Oveja Wúúhbat ï jumap be. Pánihna, nihat caán tátchi Dioíh meú yoobát be. ²³ Dios, Oveja Wúúh biíc dih ï yeh iigátjîh caán tátchi ã táí baabáp be. Pánihna, yeodíh widhdihbat ã náahcap be.* ²⁴ Nihat nin baácdih moonjí Dios ã yeh baabátna jumna, yoobópdih ï táí jéihbipna caá.* Nihat baácdih moón ï maáta caán tátchina juibínit, nin pah Diosdih ï niij wêi naóhbipna caá: “Jáantjeh wíih cáacwã weemdíh búdí ï weñep be. Pánihna, bú meemdíh jwuh wã numah wêibipna caá”, ï niijbípna caá. ²⁵ Caán tátchidih bóo jêcna pãa lajni ã jumbipna caá. Caanná dupúát wihcan, caan jêcnadih nemat ã wihcan niít. ²⁶ Nihat cáacwã Diosdih nin pah ï niij wêi naóhbipna caá: “Meém chah túini, chah wêpni ma jumuchah, meemdíh nihat weñat caá náahap”, ï niijbípna caá.* ²⁷ Yeejépbodíh caán tátchina ï ub bejcan niít.* Ded yéej chãjnit, yeenitbat, caán tátchina ï jéih waadcán niít. Oveja Wúúh ã bíbohni papélah tólihboó ï wátnadih daácnitjeh caán tátchina ï waadbípna caá.

22

¹ Táttimah, báadhani mujdih caán ángel weemdíh ã júutap be. Caan múj táí muj mac baabní,* Dios, Oveja Wúúhbat ï chúdupmant noój jãáj jûóhni ã jumap be. ² Caán tátchidih bóo búdí namá tac yoób ã noój jãajánap be. Caan múj jwêejdih chénat pah búwã báadhdát túutni máa nahna ã lajap be.* Caan náhna widh jumap pah

* **21:10** Ez 40.2 * **21:13** Ez 48.30-35 * **21:14** Ef 2.20 * **21:15** Ez 40.3 * **21:21** Is 54.11-12 * **21:23**

Is 60.19-20; Jn 8.12 * **21:24** Is 60.3 * **21:26** Is 60.11 * **21:27** Is 52.1; Ez 44.9 * **22:1** Ez 47.1,12; Zac 14.8

* **22:2** Gn 2.9

quehna, biíc jópchidih doce láa ã quehep be. Caan náh núonabut cãacwã ï booot pínah ã jumup be. ³ Caán tãtchiboó “Caán ã táican caá”, Dios ã niijní ã wihcan niit.* Caán tãtchidih Dios, Oveja Wũúh biícidih ï chũdat ã jumbipna caá. Pánihna, nihat caán tãtchidih moón queét pebh bódicha caj yoh ñajnit, búdí ï wëibipna caá. ⁴ Queét Diosdih ï míic jwãáh enbipna caá.* Ìih móot jũhñadidih ãih wãt daácnit ï jumbipna caá. ⁵ Caanná dupúát ã wihcah, jiiátidih ï náahcan niit. Jwĩ Maáh Dios ã yeh iigátjeh ã jumuchah, yeó ã yeh iigátidihbut ï náahcan niit.* Caán tãtchidih moón páantjeh maáta ï jumbipna caá.*

Jesucristo nin baácboó ã jwúub dei jũúwát pínah bahnijeh ã jũhdah

⁶ Túttimah, caán ángel weemdih nin pah ã niij naáwáp be páant muntih: “Dios nihat nin ã naáwát yoobópdihi caá. Æ niijátji biíc yoobó ã yapbipna caá. Jwĩ Maáh Dios ã naáwátidih naóh yapanitdih jéihyani caá. Pánihna, caánboó bũ láa ãih ángeldih ã wahap be, caandih teo wãhñitdih túttimah ded pah yapat pínahdih ã jéihyaat pínah niijná”, ã niijíp be.

⁷ Túttimah, Jesús jwuh nin pah ã niijíchah, wã joyóp be: “**¡Ñi joyoó! Wã jwúub dei bejat pínah bahnijeh ã jũdhna caá. Det nin tólihboó ã daacátidih táí jenah joí jepahnit, wëinit ï jumbipna caá**”, ã niijíp be.

⁸ Weém, Juan, nin nihat wã daácnidih ennit, wã joyóp be. Caandih joinít, wã enat túttimah, weemdih jũutni ángel pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih weñat táut wã chãjap yuh be. ⁹ Páant wã chãjachah enna, nin pah weemdih ã niijíp be: “Páant ma chãjca bojoó. Meém ma nihat pah, weembút Diosdih teo wãhni mun tigaá. Ma déewã Dios naáwátidih naóh yapanit, nihat cãacwã nin tólihdih bóo wutadidih jepahnitbut ï jumat pah weembút biíc yoobó Diosdih teo wãhni caá. Pánihna, Dios pebh bódicha caj yoh ñajnit, caánboodih caá weñat náahap”, ã niijíp be.

¹⁰ Páant niij péanit, nin pah ã jwúub niij naáwáp be: “Ma daácnit tólih ded pah ã yapat pínahdih Dios ã naáwáp be. Páant ã yapat pínah bahni ã jũhdũchah, caán tólih ã naáwátidih ma jweéhca bojoó. ¹¹ Caán láa wã naáwátji pah ã yapachah, det yéejnit páantjeh ï yéej chãj dáhwa naáh. Obohjeéhtih, det Dioíhwã táí chãjnit, ï táí chãj cádahca bojo naáh”, ã niijíp be.*

¹² Páant ã niiját túttimah, Jesúsboó nin pah ã jwúub niijíp be: “**¡Ñi joyoó! Wã jwúub dei bejat pínah bahnijeh ã jũdhna caá. Nihat cãacwãdih ded pah ï chãjatji júb wã wãhat pínahdih ub dei bejat táut caá wã chãjap. Pánihna, wãihwã, táinidih ñi chãjatji júb, yeebdih wã táí chãjbipna caá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcanitjidih wã peéh chãjbipna caá.** ¹³ Weém biíhmah jumni caá. Nihat wã chãjnidih Maáh jumna, caandih wã jwúub yohat túttimah páantjeh wã jumbipna caá”,* Jesús ã niijíp be.

¹⁴ Det quei wíhcanni yégueh ðuonít panihnit yéej chãjatdih cádahnit, ma enni tãtchina ï jéih waadbipna caá. Caán tãtchidih bóo báadhdah táutni máa nah quehedih ï jeémpbipna caá. Pánih jumnit, búdí ï wëibipna caá.* ¹⁵ Obohjeéhtih, det yeejépwã, jióhñit, ï weha mána nihcanitjeh yéej chãjnit, cãacwãdih mao yohñit, pãpnidih wëinit, yeenit yuh bũca, caán tãtchina ï waadcán niit.

¹⁶ “**Weém, Jesús, yeéb wãihwãdih ã naáwát pínah niijná wãih ángeldih wã wahap be. Weém maáh David juima, daaat cáí panihnitbut wã jumna caá**”, Jesús ã niijíp be.*

¹⁷ Túini Espiritu “Ma jwúub dei jũúwá”, Jesúsdihi ã niijná caá. Jesúihwã ã téihya chéonih panihnitbut, “Ma jwúub dei jũúwá”, ï niijná caá. Nihat nin wã daacátidih joinítbut “Ma jwúub dei jũúwá”, Jesúsdihi ï niijí naáh. Taca joótnit, mahdih ï babhbat pah, Jesúsdihi ï jepaha naáh. Caán mah, báadhdah táutni mah ã jumna caá. Pánihna, Jesúsdihi jepahnitdih júb náahcanjeh, jeáboó ãjeéh páantjeh ã jumat táutbipna caá.*

* **22:3** Gn 3.17 * **22:4** Sal 17.15; Mt 5.8; 1Jn 3.2 * **22:5** Is 60.19; Ap 21.23 * **22:5** Dn 7.18 * **22:11** Dn 12.10
 * **22:12** Jer 17.10 * **22:13** Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.8,17; 2.8 * **22:14** Gn 2.9; 3.22 * **22:16** Is 11.1,10 * **22:17**
 Is 55.1; Jn 4.10,14; 7.37

¹⁸ Weém, Juan, nin tólihboó wã daacátdih joinít dih nin pah wã wēp naóhna caá: Det nin bohéátdih biíh bohéátjīh wid naóhna, Diosdih ī yap yohna caá. Páant ī yap yohochah ennit, nihat nin tólihdih ã ni-iját pahjeh muntih queétdihbut ã peéh chãjbipna caá. ¹⁹ Nin tólihboó daacátdih biquína naáwátdih náahcan, ī wio yohat pah, Diosdih ī yap yohna caá. Páant ī yap yohochah enna, báadhdát túutni máa nah quehedih jeémát túutcan, ãih túini tátchinabut ã waadát túutcan niít. Caan náhdih, caán tátchidihbut nin tólihdih wã

daacáp be.*

²⁰ Nihat nin tólihdih bóo naóhni, Jesús, nin pah ã niijná caá: “Páant tigaá. Wã jwáub dei bejat pínah bahnijeh caá ã jadhdp”, ã niijná caá.

Páant tíi ã jumuh nah. Maá Jesús, ma jwáub dei jãúwá.

²¹ Jwī Maáh Jesús yeebdíh oinit, ã teo wáaca naáh, yeéb ãihwã ñi tái jummat pínah niijná. Páant tíi ã jumuh nah.

Páant bóojeh tigaá wã daacát.

Juan

* 22:19 Dt 4.2; 12.32